

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชน

เสนอต่อ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดย

ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2551

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานผลการวิเคราะห์นโยบายและแผนของภาครัฐและเอกชน ที่มีบทบาทในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย ซึ่งศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำการศึกษาและนำเสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ปัจจุบัน SMEs ถือได้ว่าเป็นกำลังขับเคลื่อนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจไทย ในเวลาที่ผ่านมา มีหน่วยงานและสถาบันจำนวนมาก ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป ในรายงานฉบับนี้มีการศึกษาภารกิจของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่มีบทบาทต่อการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบและข้อบังคับ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า ในเวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานที่มีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน ประกอบด้วย หน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร และมีการปฏิบัติงานในลักษณะใดบ้าง นอกจากนี้ สถานประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ มักไม่ทราบว่า มีหน่วยงานใดในภาครัฐและเอกชน ที่สามารถช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการของเขาทางด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และจะเข้าถึงบริการหรือความช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน่วยงานเหล่านี้ได้อย่างไร สสว. ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs จึงมีความคิดริเริ่มในการจัดทำการศึกษาวิจัยในโครงการนี้ขึ้น ในรายงานการศึกษาและภาคผนวกของโครงการนี้ มีการแสดงลักษณะและขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละด้าน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs

คณะผู้ศึกษา ขอขอบคุณ สสว. โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายยุทธศาสตร์ SMEs รายพื้นที่/รายสาขา ที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในโครงการนี้ และขอขอบคุณผู้บริหารในหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์ และมาร่วมประชุมระดมความคิดในโครงการนี้

เนื่องจากหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมและพัฒนา SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก แม้คณะผู้ศึกษาจะพยายามทำการศึกษาโดยให้มีการครอบคลุมมากที่สุด เท่าที่เวลาจะเอื้ออำนวย แต่ก็ยังคงมีหน่วยงานอีกหลายแห่งที่มีบทบาทต่อการส่งเสริม SMEs ที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในรายงานการศึกษานี้ คณะผู้ศึกษาจึงใคร่ถือโอกาสนี้ กราบขออภัยหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการส่งเสริม SMEs แต่ยังไม่ได้มีการครอบคลุมในรายงานนี้ด้วย

คณะผู้ศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ii
บทที่ 1 บทนำ	1-(1-12)
1.1 ความนำ	1-1
1.1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1-2
1.1.2 ขอบเขตการศึกษา	1-3
1.1.3 กรอบแนวคิดการศึกษา	1-3
1.1.4 วิธีการศึกษา	1-4
1.2 การส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย	1-6
1.2.1 ความสำคัญของ SMEs ในเศรษฐกิจไทย	1-6
1.2.2 ปัญหาและข้อจำกัดของการส่งเสริม SMEs	1-7
1.2.3 นโยบายส่งเสริม SMEs ในช่วงที่ผ่านมา	1-7
1.2.4 นโยบายการส่งเสริม SMEs ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	1-8
1.2.5 การส่งเสริม SMEs ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.)	1-9
บทที่ 2 การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	2-(1-40)
2.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	2-1
2.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านการเงิน	2-1

	หน้า
2.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	2-3
2.3.1 ภาพรวม	2-3
2.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	2-8
2.3.3 บทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินและความสอดคล้อง ทางยุทธศาสตร์ของ สสว.	2-23
2.3.4 ตัวอย่างของการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินในประเทศต่าง ๆ	2-31
2.4 สรุป	2-39
บทที่ 3 การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	3-(1-69)
3.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	3-1
3.2 ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจฯ (SMEs) ด้านการตลาด	3-9
3.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	3-10
3.3.1 ภาพรวมการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	3-10
3.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	3-14
3.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดและ ความสอดคล้องทางยุทธศาสตร์ของ สสว.	3-38
3.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดในต่างประเทศ	3-56
3.4 สรุป	3-60

	หน้า
บทที่ 4 การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	4-(1-42)
4.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	4-1
4.1.1 ความหมายและแนวทางของการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	4-1
4.1.2 ความสำคัญของพื้นที่ประกอบการต่อ SMEs	4-1
4.1.3 เป้าหมายและนโยบายของรัฐในการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ	4-5
4.1.4 การพัฒนาเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนร่วม	4-10
4.1.5 การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในประเทศไทย	4-11
4.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	4-13
4.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	4-17
4.3.1 ภาพรวม	4-17
4.3.2 บทบาท ภารกิจ หน้าที่ของหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	4-19
4.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ สสว.	4-27
4.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการในต่างประเทศ	4-28
4.4 สรุป	4-39
บทที่ 5 การส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร	5-(1-58)
5.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร	5-1
5.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร	5-2
5.2.1 ปัญหาด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและการเริ่มธุรกิจใหม่ที่ยั่งยืน	5-2

	หน้า
5.2.2 ปัญหาด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน	5-2
5.2.3 ปัญหาด้านการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	5-2
5.2.4 ปัญหาด้านการพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์	5-3
5.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนากุศลกร	5-3
5.3.1 ภาพรวม	5-3
5.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านกุศลกร	5-9
5.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านกุศลกรและความสอดคล้องทาง ยุทธศาสตร์ของ สสว.	5-33
5.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ทางด้านกุศลกรในต่างประเทศ	5-49
5.4 สรุป	5-56
บทที่ 6 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์	6-(1-49)
6.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้าน โลจิสติกส์	6-1
6.1.1 นิยามและองค์ประกอบของโลจิสติกส์	6-1
6.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่10 ที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ด้านโลจิสติกส์	6-2
6.1.3 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์	6-6
6.2 สถานภาพและปัญหาของ SMEs ด้าน โลจิสติกส์ในประเทศไทย	6-8
6.2.1 ปัญหาต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของไทยค่อนข้างสูง	6-8

	หน้า
6.2.2 ระดับการบริหารจัดการและพัฒนาระบบการให้บริการโลจิสติกส์ ในประเทศไทย แบ่งเป็น 4 ระดับ	6-9
6.2.3 ปัญหาเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล	6-9
6.2.4 ความสามารถในการบริหารจัดการโลจิสติกส์	6-9
6.2.5 การพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์	6-10
6.3 หน่วยงานการส่งเสริมและการพัฒนา SMEs ด้าน โลจิสติกส์ของประเทศไทย	6-11
6.3.1 ภาพรวมการส่งเสริมด้าน โลจิสติกส์ของประเทศไทย	6-11
6.3.2 หน่วยงานสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้าน โลจิสติกส์	6-21
6.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้าน โลจิสติกส์ของสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)	6-34
6.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ ในบางประเทศ (กรณีศึกษาเปรียบเทียบ)	6-41
6.4 สรุป	6-48
บทที่ 7 การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ	7-(1-33)
7.1 ความสำคัญด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ SMEs	7-1
7.2 ปัญหาด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับต่อ SMEs	7-2
7.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ที่เกี่ยวข้องกั้บกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ	7-4
7.3.1 ภาพรวมการส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ	7-4
7.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ และข้อบังคับ	7-7

	หน้า
7.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	7-23
7.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับในบางประเทศ (กรณีศึกษาเปรียบเทียบ)	7-26
7.4 สรุป	7-33
บทที่ 8 การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8-(1-29)
8.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8-1
8.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8-3
8.3 หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8-4
8.3.1 ภาพรวมของการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใน ประเทศไทย	8-4
8.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8-8
8.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2554)	8-10
8.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ	8-18
8.4 สรุป	8-27

	หน้า
บทที่ 9 การส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า	9-(1-23)
9.1 ความนำ	9-1
9.2 ความสำคัญของข่าวสารข้อมูล	9-1
9.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลของ SMEs	9-2
9.4 ข้อจำกัดของการบริการด้านข่าวสารข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ	9-4
9.5 การเตือนภัยล่วงหน้าในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ	9-4
9.6 หน่วยงานสำคัญที่มีการจัดเก็บข้อมูลและศึกษาวิเคราะห์เพื่อการเตือนภัย	9-7
9.7 การพัฒนาระบบข้อมูลกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs	9-20
9.8 ประสบการณ์การจัดทำระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้าในต่างประเทศ	9-21
9.9 สรุป	9-23
บทที่ 10 บทสรุป	10-(1-47)
10.1 ความนำ	10-1
10.2 การเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2	10-3
10.3 หน่วยงานและสถาบันส่งเสริม SMEs กับการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การพัฒนาส่งเสริม SMEs	10-11
10.4 ประสบการณ์การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆในต่างประเทศ	10-21
10.5 บทบาทของหน่วยงานและสถาบันส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน	10-24

	หน้า
10.6 ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs และการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ	10-30
10.7 จุดเด่นและจุดด้อยของหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs ที่สำคัญบางแห่ง	10-33
10.8 สรุปและข้อเสนอแนะ	10-44
10.9 การเชื่อมโยงและประสานงานนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานสถาบันต่างๆ	10-46

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม (1-15)

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 2.1	หน่วยงานและสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุน SMEs ด้านการเงิน	2-5
ตาราง 2.2	ข้อแตกต่างระหว่างเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) กับเงินกู้ (Loans)	2-6
ตาราง 2.3	ข้อดีและข้อด้อยของการให้สินเชื่อและ Venture capital	2-7
ตาราง 2.4	โครงการบริการด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (เรียงตามตัวอักษร) แก่ SMEs ในปัจจุบัน	2-11
ตาราง 2.5	การให้บริการต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ (เรียงตามตัวอักษร) แก่ SMEs ในปัจจุบัน	2-18
ตาราง 2.6	ลักษณะสำคัญของสถาบันการเงิน	2-24
ตาราง 2.7	อัตราส่วนที่สำคัญทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	2-25
ตาราง 2.8	มูลค่าลูกหนี้เข้าซื้อและลิสซิ่ง	2-27
ตาราง 2.9	ประกอบการธุรกิจแฟคตอริง	2-27
ตาราง 2.10	สัดส่วนเงินทุนภายใต้การบริหารของธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่อจีดีพีของไทย และประเทศต่างๆในเอเชียระหว่างปี 2541 - 2546	2-28
ตาราง 2.11	ปัจจัยบวกและปัจจัยกดดันของธุรกิจเงินร่วมลงทุน	2-29
ตาราง 2.12	มาตรการส่งเสริมด้านการเงินของได้หวัน	2-35
ตาราง 3.1	ความแตกต่างระหว่างองค์กรธุรกิจที่มุ่งการผลิตและมุ่งที่การตลาด	3-13
ตาราง 3.2	บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการส่งออก	3-40
ตาราง 3.3	บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านการตลาดและความสอดคล้อง กับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 – 2554)	3-44

ตาราง 3.4	สรุปการเชื่อมโยงบทบาทของหน่วยงานส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด กับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	3-54
ตาราง 4.1	ร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต จำแนกตามขนาดและภาค	4-5
ตาราง 4.2	สัดส่วนของ 152 เครือข่ายวิสาหกิจจำแนกตามภูมิภาค	4-16
ตาราง 4.3	ร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามขนาดและสถานที่ตั้ง	4-39
ตาราง 5.1	การส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากรตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (2550-2554)	5-5
ตาราง 5.2	หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator)	5-15
ตาราง 5.3	บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านบุคลากรและความสอดคล้องกับ แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 – 2554)	5-35
ตาราง 5.4	ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ทางด้านบุคลากรในต่างประเทศ	5-54
ตาราง 6.1	เปรียบเทียบต้นทุน โลจิสติกส์ต่อ GDP ของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ	6-8
ตาราง 6.2	กำลังคนในระบบโลจิสติกส์	6-10
ตาราง 8.1	อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี 2546-2550	8-4
ตาราง 8.2	ตัวอย่างกิจกรรมสนับสนุน SMEs ของหน่วยงานต่างๆ แยกตามระดับขีดความสามารถ ทางเทคโนโลยี	8-8
ตาราง 8.3	แผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ฉบับที่ 2 และมาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดำเนินการแล้ว	8-11

ตาราง 8.4 ตัวอย่างมาตรการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศต่างๆ	8-19
ตาราง 10.1 การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	10-6
ตาราง 10.2 บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs	10-15
ตาราง 10.3 สรุปมาตรการส่งเสริม SMEs ในประเทศต่างๆ	10-23

สารบัญญรูปภาพ

	หน้า
รูป 3.1 โครงสร้างนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	3-2
รูป 3.2 4Ps ของส่วนผสมทางการตลาด (4Ps Marketing Mix)	3-3
รูป 3.3 ระบบสนับสนุนการตัดสินใจในทางการตลาด (Marketing Decision Support System: MDSS)	3-4
รูป 3.4 มาตรการส่งเสริมการส่งออกทั้งทางตรงและทางอ้อม	3-6
รูป 3.5 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการส่งออกในระดับสถาบันและระดับธุรกิจ	3-8
รูป 3.6 หน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริม SMEs ด้านการค้าในประเทศ	3-15
รูป 3.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออก	3-16
รูป 3.8 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐบาล	3-28
รูป 3.9 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐบาลเพื่อการพึ่งตนเอง และพัฒนาสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sufficiency & Sustainability)	3-29
รูป 3.10 Micro Team & SMEs Strategic Management Process	3-64
รูป 4.1 ความเกี่ยวข้องของนโยบายการพัฒนา SMEs, นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม, นโยบายการพัฒนาพื้นที่ และนโยบายการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster)	4-18
รูป 5.1 โครงสร้างความต้องการของบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ในปี 2553	5-9
รูป 5.2 สถาบันที่สนับสนุนศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ	5-14
รูป 5.3 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา	5-18
รูป 6.1 แสดงองค์ประกอบของโลจิสติกส์	6-2
รูป 6.2 สรุปแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ.2550– 2554	6-12

รูป 8.1 ระบบเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้	8-1
รูป 8.2 ชีตความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs ส่วนใหญ่	8-2
รูป 8.3 ระดับขั้นของการพัฒนาชีตความสามารถทางเทคโนโลยี	8-3
รูป 8.4 ความสัมพันธ์ระหว่าง Innovation Capacity และ GDP per capital ของประเทศต่างๆ	8-5

ปี ค.ศ. 2002 – 2003

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report)
โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริม SMEs

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความนำ

ในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกำลังขับเคลื่อน ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากในประเทศกำลังพัฒนา หรือ แม้ในประเทศที่พัฒนาแล้ว วิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง ซึ่งมีความสำคัญในหลายด้าน นอกจากจำนวน หรือสัดส่วนของสถานประกอบการแล้ว ยังมีส่วนสำคัญต่อการสร้างรายได้ การจ้างงาน และการได้มาหรือการประหยัดเงินตราต่างประเทศ จากการผลิตสินค้าหรือบริการ ที่สามารถส่งออก หรือทดแทนการนำเข้า นอกจากนี้การพัฒนา SMEs ยังมีส่วนเกื้อหนุน ต่อการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค เนื่องจาก SMEs มักมีการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของท้องถิ่นต่างๆ มีการอาศัยตลาดสินค้าและบริการของประชาชนในท้องถิ่น จ้างแรงงานที่มีพื้นเพจากภาคชนบท และใช้วัตถุดิบจากภาคการเกษตร ในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การพัฒนาชนบท และการแก้ไขความยากจนของประชาชน จึงต้องมีการพิจารณาโยบายการส่งเสริม SMEs ควบคู่กันไปด้วย

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับ การพัฒนา SMEs มากขึ้น โดยมีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นในปี พ.ศ.2543 และมีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขึ้นเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อย่างไรก็ตามในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs นั้น ยังมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาท และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานเหล่านี้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป ในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ตามรูปแบบความต้องการออกเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบการเตือนภัยล่วงหน้า ในเวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดรวบรวมและประมวลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานที่มีส่วนต่อการพัฒนาส่งเสริม SMEs แต่ละด้านในประเทศประกอบด้วยหน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร มีการปฏิบัติงานในลักษณะใด และการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้มีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร นอกจากนี้ สถานประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศก็ไม่ทราบว่า มีหน่วยงาน

ใดในภาครัฐและเอกชน ที่สามารถจะช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการของเขาทางด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และจะเข้าถึงบริการหรือความช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน่วยงานการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในแต่ละด้านได้อย่างไร

สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่การเสนอแนะนโยบายการจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs และผลักดันให้หน่วยงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs จึงมีความคิดริเริ่ม ในการจัดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภารกิจและบทบาทในการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ สสว. มีระบบฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง ครบถ้วนมากขึ้น เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ กับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ และทำให้สถานประกอบการ SMEs ที่มีความต้องการ การส่งเสริมพัฒนาทางด้านต่างๆ สามารถรับทราบถึงการบริการทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบการของตนได้ นอกจากนี้ การมีฐานข้อมูลการส่งเสริมพัฒนา SMEs ที่มีความครบถ้วน ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการประสานงาน และการบูรณาการแผนปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

1.1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาในโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางตามภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบการเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลของหน่วยงานการส่งเสริม SMEs ของประเทศ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจุดเด่น จุดด้อยของการให้การส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานเหล่านี้
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะ และแนวทางการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติงานได้
4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานประกอบการ SMEs รับทราบถึงแนวทางการส่งเสริม SMEs ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

1.1.2 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จะครอบคลุมหน่วยงานต่างๆ ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนา SMEs โดยการรายงานภารกิจและลักษณะของงาน ของหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ ทั้งนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานในภาครัฐ หน่วยงานในกำกับของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ องค์กรมหาชน และสมาคมในภาคเอกชน โดยจะมีการระบุถึงภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs แต่สำหรับหน่วยงานของกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานหรือสถาบันที่มีขอบเขตครอบคลุมที่กว้างขวาง เช่น สถาบันการศึกษา (ทั้งของรัฐและเอกชน) และสมาคมธุรกิจเอกชนในกลุ่มสินค้าต่างๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จะมีการระบุถึงอำนาจหน้าที่และขอบเขตการดำเนินงาน โดยสังเขป โดยจะเน้นใน หน่วยงานที่สถานประกอบการ SMEs จะได้ประโยชน์เท่านั้น ส่วนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา SMEs โดยตรง จะมีการวิเคราะห์และประเมินผลว่า การปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านั้น มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา SMEs ของประเทศในลักษณะใด

1.1.3 กรอบแนวคิดการศึกษา

สถานประกอบการธุรกิจในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ มีลักษณะที่แตกต่างกันตามขนาดการประกอบการ สถานที่ตั้ง วิธีการผลิต บุคลากรที่มีอยู่ เทคโนโลยีที่ใช้ ตลาดสินค้า และวิธีการจัดการ นอกจากนี้ ปัญหาที่ประสบโดยธุรกิจต่างประเภทกันย่อมมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาในเรื่อง SMEs ในเวลาที่ผ่านมา มักพบว่า SMEs ต้องเผชิญกับปัญหาการดำเนินการหลายประการที่คล้ายคลึงกัน เช่น ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ข้อจำกัดทางด้านตลาดสินค้า ข้อจำกัดทางการปรับปรุงคุณภาพและรูปแบบของสินค้า การขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ และข้อจำกัดในเรื่องความสามารถในการจัดการ ปัญหาและข้อจำกัดเหล่านี้ส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจาก ขนาดของสถานประกอบการ ที่มีขนาดเล็กกว่าเมื่อเทียบกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ ที่มีเงินทุน บุคลากร และทรัพยากรอื่นๆ ที่พร้อมมูลกว่า

ในแต่ละประเทศย่อมมีสถานประกอบการธุรกิจที่มีลักษณะแตกต่างกัน แต่เหตุที่ผู้กำหนดนโยบายในประเทศต่างๆ ให้ความสนใจในการส่งเสริมพัฒนา SMEs ก็เนื่องจากการศึกษาจำนวนมากที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่ากิจการที่มีขนาดต่างกัน มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีความต้องการ ทางด้านการส่งเสริมหรือการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐที่แตกต่างกัน

เนื่องจาก SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก กระจุกกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ประกอบกับข้อเท็จจริง ที่ SMEs มีส่วนเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนานาประการ ประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา จึงให้ความสนใจมากต่อการส่งเสริมพัฒนา SMEs และมีการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ขึ้นให้บริการช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาปัญหาและลดข้อจำกัดของ SMEs การส่งเสริม SMEs นี้เกิดจากแนวความคิดที่เห็นว่า SMEs ในธุรกิจสาขาต่างๆ มีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งด้านเงินทุน การผลิต การจัดการ และการเข้าถึงข่าวสารข้อมูล การส่งเสริม SMEs จึงมุ่งที่จะลดข้อจำกัดของ SMEs ซึ่งเกิดจากการมีขนาดการประกอบการที่เล็กกว่า

มาตรการส่งเสริมต่างๆ โดยเฉพาะมาตรการการส่งเสริมจากหน่วยงานในภาครัฐมีลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะ (Public Goods) กล่าวคือ แม้บริการส่งเสริม SMEs จะต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอยู่บ้าง แต่มาตรการส่งเสริมต่างๆ จะมีส่วนในการลดต้นทุนทางธุรกิจ (Transaction Costs) และเป็นประโยชน์แก่ SMEs จำนวนมากในวงกว้าง เช่น การได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลการตลาดของสินค้าที่มีความต้องการในตลาดต่างประเทศเฉพาะแห่ง จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก SMEs แต่ละแห่งจึงมีความยากลำบากในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลการตลาดเหล่านี้ แต่ถ้าหน่วยงานในภาครัฐมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารทางด้านนี้และเผยแพร่ให้ SMEs ในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องรับทราบ ข้อมูลนี้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs จำนวนมากได้

โดยทั่วไป การส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน ที่ไม่แสวงหากำไร จะมีลักษณะเป็นกลาง และสามารถก่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด (Economies of Scale) คือ สามารถส่งเสริมหลายๆ สถานประกอบการพร้อมๆ กัน โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ เช่นเดียวกับสมาคมในภาคเอกชน ที่มีการร่วมมือกันจัดหาข้อมูล หรือจัดการฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์ ต่อธุรกิจที่เป็นสมาชิกในสมาคมของตน SMEs ที่เกี่ยวข้องแต่ละรายย่อมสามารถได้ประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลและผลการฝึกอบรมนั้น โดยไม่ต้องต่างคนต่างทำ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นทวีคูณ มาตรการส่งเสริม SMEs เหล่านี้จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้มาก เนื่องจากหาก SMEs สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิต และการตลาด สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทั้งในและต่างประเทศ ได้ทันทั่วทั้ง และสามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการขนาดใหญ่ในลักษณะต่างๆ ให้ดีขึ้นและมีการเจริญเติบโตได้ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ทั้งทางด้าน การเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขัน การส่งออก การทดแทนการนำเข้า การเสริมสร้างรายได้และการจ้างงาน และการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ ไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ

ดังนั้น นโยบายและมาตรการส่งเสริมพัฒนา SMEs ที่มีส่วนจัดอุปสรรค ปัญหา และข้อจำกัด เสริมสร้างความแข็งแกร่ง และทำให้ SMEs แต่ละแห่งสามารถพัฒนาตนเองได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลไทยก็เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนา SMEs จึงมีการกำหนดนโยบายส่งเสริม SMEs และได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นจำนวนมาก เพื่อการนี้ แต่อย่างไรก็ตามจนถึงปัจจุบันยังไม่มี การรวบรวมข้อมูลหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนา SMEs ในภาครัฐและเอกชนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แม้ สสว.ซึ่งเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs จะมีข้อมูลทางด้านนี้อยู่บ้าง แต่ก็ยังต้องมีการปรับปรุงให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้แก่หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะให้แก่ SMEs ที่ตั้งอยู่ตามที่ต่างๆ ทั่วประเทศ และที่มีความต้องการการส่งเสริม ให้ได้รับทราบถึงภาระหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ และสามารถเข้าถึงบริการของหน่วยงานเหล่านี้ได้ดีขึ้น

1.1.4 วิธีการศึกษา

1) ศึกษา นโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs และวิวัฒนาการของนโยบายส่งเสริม SMEs ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การศึกษาในส่วนนี้ จะเป็นการพิจารณา ภาพรวมของนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs

ของประเทศไทย ลักษณะของหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ตลอดจนขอบเขตการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

2) ศึกษาลักษณะของหน่วยงานส่งเสริม SMEs โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน ข้อจำกัด และปัญหาของ SMEs ในแต่ละด้าน ข้อมูลการวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ จะได้จากการพิจารณาลักษณะของหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจากการสำรวจ/สัมภาษณ์ หน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนา SMEs และ ผู้ประกอบการ SMEs

สำหรับหน่วยงาน ส่งเสริมการพัฒนา SMEs หัวข้อที่จะศึกษา คือ ก) ภาพรวมขององค์กร (เช่น ภารกิจและอำนาจหน้าที่) ข) ประวัติขององค์กร ค) ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท ขอบเขต และขนาด การดำเนินการ (ลักษณะงาน ขนาดองค์กร งบประมาณ บุคลากร แหล่งที่มาของเงินทุน) ง) ขอบเขตการให้บริการ ที่มีต่อ SMEs จ) ประสิทธิภาพของการดำเนินงานและผลที่ได้รับ ฉ) วิธีการเข้าถึงบริการข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ ในการศึกษาลักษณะของหน่วยงานส่งเสริม SMEs นี้ จะได้มาจากการสำรวจและสัมภาษณ์ หน่วยงานต่างๆ ในกรณีของหน่วยงานราชการที่เป็นกระทรวง สถาบันการศึกษา สมาคมธุรกิจ และสถาบันการเงินซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จะเลือกสำรวจและสัมภาษณ์เจาะลึกในเฉพาะบางหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการส่งเสริม SMEs อย่างไรก็ตาม ในแต่ละประเภทหน่วยงาน จะมีการพิจารณาในภาพรวมถึง ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และวิธีการเข้าถึงการให้บริการ สำหรับหน่วยงานที่จะมีการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อทราบรายละเอียดการดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆมีอยู่ประมาณ 30 หน่วยงาน ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติการนั้น ถ้าได้ตัวเลขไม่ชัดเจน ก็จะประเมินผลโดยวิธีการพรรณนา (descriptive method) โดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน ทางด้านหัวข้อการวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานนั้น จะครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่จะหามาได้ และขอบเขตความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ

การสำรวจและการสัมภาษณ์ ในอีกด้านหนึ่ง คือ การสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ โดยครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้ ก) ปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจ และความต้องการ การส่งเสริมช่วยเหลือ จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ข) การรู้จัก หรือได้ยิน ชื่อ หน่วยงานการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ต่างๆ ค) การใช้บริการ ความถี่ของการใช้บริการ เช่น เคย ไม่เคย จำนวนครั้งของการติดต่อ ง) ลักษณะของการใช้บริการ (ใช้บริการ อะไร มากน้อยเพียงใด) จ) ประโยชน์ที่ได้รับ ฉ) ความพึงพอใจที่ได้รับ จากการใช้บริการ ช) ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และ หน่วยงานการส่งเสริม SMEs

3) วิเคราะห์ขอบเขตการครอบคลุม และลักษณะสำคัญของการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆ ปัญหา และข้อจำกัดในการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ลักษณะการส่งเสริม SMEs

ที่อาจจะซ้ำซ้อนกัน กิจกรรมการส่งเสริม SMEs ที่ควรจะมีแต่ยังมีอยู่น้อย หรือยังขาดอยู่ ลักษณะการสนับสนุน และการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่างๆ

4) ศึกษาตัวอย่าง นโยบาย มาตรการ และหน่วยงานส่งเสริม SMEs ของบางประเทศโดยสังเขป โดยศึกษาจาก เอกสาร หนังสือ website และติดต่อกับผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ ในหน่วยงานส่งเสริม SMEs ของบางประเทศ

5) เสนอแนะนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs แบบอย่างของหน่วยงานที่พึงมี ความจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ พร้อมภารกิจและขอบเขตการดำเนินการ

6) จัดทำรายชื่อ พร้อมสาระสำคัญของกิจกรรมของหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม พัฒนา SMEs (Directory) เพื่อสะดวกต่อการเผยแพร่แก่หน่วยงาน และผู้ประกอบการ SMEs ทั่วประเทศ

7) จัดการประชุม เผยแพร่ผลการศึกษาแก่ตัวแทนของหน่วยงาน และผู้ประกอบการ SMEs

1.2 การส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย

1.2.1 ความสำคัญของ SMEs ในเศรษฐกิจไทย

ในประเทศไทย ธุรกิจในภาคธุรกิจส่วนใหญ่เป็น SMEs ด้วยจำนวนที่มีมาก แม้ SMEs แต่ละราย จะมีการผลิตและการจ้างงานไม่มาก แต่เมื่อรวมกันแล้วก็คิดเป็นสัดส่วนสำคัญทั้งในผลิตภัณฑ์มวลรวม ประชาชาติและการจ้างงาน จากสถิติที่รวบรวมมาโดย สสว. พบว่า ในปี พ.ศ. 2549 ในประเทศไทยมีธุรกิจ จำนวนทั้งหมด 2,287,057 ราย มี SMEs จำนวน 2,274,525 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.5 ทั้งนี้แบ่งเป็น ธุรกิจในขนาดกลาง 9,791 ราย และธุรกิจในขนาดย่อม 2,264,734 ราย และเป็นธุรกิจในขนาดใหญ่เพียง 4,292 ราย¹ ทางด้านการจ้างงาน SMEs มี การจ้างงานคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 76.7 ของการจ้างงานทั้ง ประเทศ²

นอกจากจำนวนของธุรกิจและการจ้างงานมีสัดส่วนที่สูงมากแล้ว การศึกษาที่ผ่านมา มักชี้ให้เห็นว่า SMEs มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทยในด้านต่างๆ เช่น การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การระดมทุนและการใช้ทุนให้เกิดประโยชน์ การพัฒนาผู้ประกอบการ และการส่งเสริมเชื่อมโยงไปสู่ภาค การเกษตรและภาคชนบท ด้วยเหตุนี้ การพัฒนา SMEs จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศไทย

---

¹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549 หน้า 1-1 ทั้งนี้มีจำนวนธุรกิจที่ไม่สามารถระบุขนาดได้จำนวน 8,240 ราย

² สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549 หน้า

1.2.2 ปัญหาและข้อจำกัดของการส่งเสริม SMEs

ในปัจจุบัน ธุรกิจในภาคเอกชนในประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั้งในตลาดโลกและตลาดในประเทศหลายประการ เช่น สภาพการณ์แข่งขันที่รุนแรงขึ้น ราคาน้ำมันที่มีอัตราสูงขึ้น การผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ฯลฯ ธุรกิจในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในประเทศไทยจึงต้องพยายามปรับตัวเพื่อความอยู่รอด อย่างไรก็ตาม ด้วยขนาดการประกอบการที่เล็กกว่า มีทุนน้อยกว่า ข้อจำกัดในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูล ตลอดจนข้อจำกัดในการเข้าถึงความช่วยเหลือบริการต่างๆ ทำให้ SMEs มีความสามารถในการปรับตัวที่จำกัดกว่าเมื่อเทียบกับวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่กว่า

แม้รัฐบาลไทยให้ความสำคัญแก่การส่งเสริม SMEs มาก แต่ก็ต้องประสบกับข้อจำกัดหลายด้าน โดยเฉพาะข้อจำกัดทางด้านกำลังคนและงบประมาณ ขนาดของทรัพยากรที่ใช้ในการส่งเสริม SMEs ยังมีอยู่น้อย เมื่อเทียบกับจำนวน SMEs ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs ยังมีข้อจำกัดในการรับทราบถึงลักษณะ ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของ SMEs ในแต่ละสาขา แต่ละพื้นที่ได้อย่างครบถ้วนชัดเจน

ในประเทศไทย มีหน่วยงานจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชน ที่มีภารกิจหน้าที่ในการให้การส่งเสริมพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ อาทิ การพัฒนาบุคลากร การให้คำปรึกษาแนะนำและการทดสอบคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ ในอีกด้านหนึ่ง ด้วยสภาพการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะ SMEs ก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงตนเอง เพื่อความอยู่รอด ดังนั้นนโยบายและมาตรการการส่งเสริม SMEs ของรัฐบาล และบริการส่งเสริมพัฒนาทั้งที่มีอยู่ในหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชน จึงเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ SMEs มาก อย่างไรก็ตาม ยังมี SMEs จำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการการส่งเสริมพัฒนาที่มีอยู่ ทั้งนี้สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีการทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ยังไม่มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง และผู้ประกอบการ SMEs จำนวนมากยังไม่ทราบถึงมาตรการการส่งเสริมทางด้านต่างๆที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนา SMEs ที่มีอยู่ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบการของเขาได้อย่างครบถ้วน

1.2.3 นโยบายส่งเสริม SMEs ในช่วงที่ผ่านมา

แม้ในประเทศไทย SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมากและคิดเป็นสัดส่วนที่สำคัญของวิสาหกิจในทุกสาขาเศรษฐกิจ แต่ในเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทย ยังไม่ได้มีการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs อย่างเป็นรูปธรรมเป็นเวลานาน หน่วยงานต่างๆของรัฐบาล ทางด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรม และการค้าในกระทรวงอุตสาหกรรม และในกระทรวงพาณิชย์ ก็มีการดำเนินงานส่งเสริมช่วยเหลือวิสาหกิจภาคเอกชนอยู่ แต่ก็มิได้เน้นการช่วยเหลือส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ แม้ในทางปฏิบัติ SMEs ซึ่งเป็นวิสาหกิจส่วนใหญ่ของประเทศ จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากมาตรการการส่งเสริมเหล่านี้ แต่เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ได้เน้นการส่งเสริม SMEs มากนัก ทั้งงบประมาณและกำลังคน ตลอดจนมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา SMEs จึงมีอยู่อย่างจำกัดมาก

รัฐบาลไทยเริ่มให้ความสนใจแก่การส่งเสริม SMEs มากขึ้นหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540 การตราพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในปี พ.ศ. 2543 นับว่าเป็นก้าวสำคัญของการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย ตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริม SMEs โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs ต่อมาในปลายปี พ.ศ. 2544 มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนงานในการส่งเสริม SMEs สสว. มีบทบาทเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ทั่วประเทศ มีภารกิจในการเสนอแนะนโยบายและแผน จัดการโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs และเป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในประเทศ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานจำนวนมากทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชน ที่มีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ ในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมา มีการจัดตั้งหน่วยงานทางด้านส่งเสริม SMEs ขึ้นหลายแห่ง เช่น ในปี พ.ศ. 2535 มีการจัดตั้งบริษัทสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ขึ้น ด้วยทุนจดทะเบียน 400 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงการคลังมีการเพิ่มทุนให้ บสย. เป็น 4,000 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือ SMEs ได้รับการค้ำประกันสินเชื่อเงินกู้จากสถาบันการเงินทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในปลายปี พ.ศ. 2545 มีการยกระดับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) โดยการจัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว. หรือ SME Bank) ขึ้น เพื่อเป็นสถาบันที่ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs และช่วยเหลือพัฒนาการดำเนินงานของ SMEs ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงินอย่างครบวงจร ทางด้านการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถในการประกอบการของ SMEs ก็มีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ขึ้นในปี พ.ศ. 2542 เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมในการพัฒนา SMEs ในหลายลักษณะ เช่น การให้การฝึกอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำ และการให้บริการทางธุรกิจในด้านต่างๆ ปัจจุบัน ISMED มีหน่วยงานเครือข่ายหลายแห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศ หน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ นี้ จะมีการกล่าวถึงในรายละเอียดมากขึ้นในบทต่อไป

1.2.4 นโยบายการส่งเสริม SMEs ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ มีการกล่าวถึงนโยบายส่งเสริม SMEs อยู่บ้าง เช่น ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) กล่าวว่า รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในการให้บริการคำปรึกษา การพัฒนาการตลาด และการจัดหาเงินทุนแก่ SMEs ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) เน้นการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2527) และ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ก็มีการกำหนดนโยบายส่งเสริม SMEs มากพอควร ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2546-2549) ซึ่งเป็นพัฒนาในช่วงหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs มากขึ้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เน้นเรื่องการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพของคนไทย โดยการส่งเสริมให้มีทักษะในด้านการบริหารจัดการ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ

สร้างความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน สนับสนุนอุตสาหกรรมครัวเรือนและอุตสาหกรรมชุมชน สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรม และจัดระบบมาตรฐานสินค้า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2546-2549) กล่าวถึงการให้ SMEs เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่สังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้เป็นระบบครบวงจร การขยายฐานเทคโนโลยี การสร้างความเชื่อมโยง และรับช่วงระหว่างกิจการและอุตสาหกรรม การฝึกอบรมผู้ประกอบการ การส่งเสริมการลงทุนการวิจัยและพัฒนา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยให้ SMEs เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งใช้อยู่ในเวลานี้ มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางการปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการที่มีคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเศรษฐกิจเน้นความสำคัญด้านการวิจัยและพัฒนา การสร้างภูมิคุ้มกันต่อภัยคุกคามที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งระดับกิจการและระดับพื้นที่

ในบทยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 กล่าวถึงการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งของ SMEs และวิสาหกิจชุมชน โดยตั้งเป้าหมายให้ผลิตภัณฑ์และบริการที่ผลิตได้โดย SMEs มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาฯ 10 สำหรับแนวทางการพัฒนา มีการเน้นการปรับโครงสร้างการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสินค้า โดยกระบวนการพัฒนาเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การพัฒนาสินค้าอาหารแปรรูป ที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีความปลอดภัย การสนับสนุนการผลิตการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่ไม่ใช่อาหาร เช่น สมุนไพร พืชเส้นใย และพืชที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทน ส่งเสริมการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรมระลอกใหม่ (New wave industries) เช่น อุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพ วัสดุชีวภาพ และผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ส่วนอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ยางและอุตสาหกรรมในกลุ่มแพชั่น จะปรับโครงสร้างให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในภาคการค้าและบริการ ก็จะส่งเสริมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของธุรกิจและบริการที่มีศักยภาพ เช่น การท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และสร้างศักยภาพและความชำนาญของธุรกิจบริการเฉพาะประเภท เช่น ธุรกิจด้านการศึกษา บริการสุขภาพ ธุรกิจทางด้านสารสนเทศ การก่อสร้างและภาพยนตร์ไทย พร้อมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจการค้าทั้งการค้าปลีกและค้าส่ง

1.2.5 การส่งเสริม SMEs ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 สสว.ซึ่งถือว่าเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย จัดทำแผนการส่งเสริม SMEs กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ทางด้าน

ต่างๆ ทั้งการส่งเสริมในระดับสาขา ระดับพื้นที่ และในระดับกิจการ การจัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนา SMEs นี้ มีความจำเป็น เนื่องจากแม้ว่าในประเทศไทยใช้ระบบเศรษฐกิจตลาดเสรี โดยมีวิสาหกิจภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนที่สำคัญทางเศรษฐกิจ แต่หน่วยงานในภาครัฐบาลก็ต้องให้การดูแลช่วยเหลือ โดยกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่มั่นคงและมีเสถียรภาพ พัฒนาปัจจัยที่มีส่วนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ นโยบายและมาตรการการส่งเสริมของรัฐนี้จะช่วยให้ SMEs มีสมรรถภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ลดข้อจำกัดในการดำเนินงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริม SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก การมีหน่วยงานที่เป็นแกนกลางในการประสานกิจกรรมส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ คือ สสว. เป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ย่อมมีส่วนทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานส่งเสริม SMEs ที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชนเป็นไปในทิศทางที่ชัดเจนและมีเอกภาพมากขึ้น

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สสว. ได้จัดทำแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) ขึ้นเป็นแนวทางด้านยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SMEs ในประเทศ ในแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 กำหนดให้การพัฒนา SMEs มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สามารถเป็นกลไกหลักในการสนับสนุนให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเจริญเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน มียุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับขีดความสามารถการแข่งขัน โดยการปรับโครงสร้างของ SMEs ทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ

ในแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 มีการวิเคราะห์ถึงปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของ SMEs กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินงานการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 แบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ในส่วนแรก เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้กับวิสาหกิจทุกประเภทและทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และในส่วนที่สอง เป็นยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการส่งออก ยุทธศาสตร์กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ และยุทธศาสตร์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ในส่วนที่ 1 คือยุทธศาสตร์หลักสำหรับวิสาหกิจ SMEs ทุกประเภทและทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1. การฟื้นฟู SMEs ให้เป็นกลไกหลักทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2. การสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ และ 3. การเสริมสร้าง SMEs ให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์มีการกำหนดกลยุทธ์หรือจุดเน้นในการส่งเสริมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์นั้น

ในส่วนของยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์คือ 1. การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจผู้ส่งออกสู่ระดับโลก 2. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ และ 3. การเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ปัญหาค่าความยากจนและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์ก็มีกลยุทธ์หรือจุดเน้นที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีการกำหนดความเร่งด่วนของมาตรการตามยุทธศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็นมาตรการที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน และมาตรการที่ดำเนินการในระยะปานกลางและระยะยาว

ปัจจุบันอยู่ในช่วงเวลาการดำเนินการตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) แผนฯฉบับนี้ กำหนดเป้าหมายไว้ 3 ประการ คือ 1.ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GDP) ขยายตัวเป็นร้อยละ 42 ของประเทศในปี 2554 2.อัตราการขยายตัวของการส่งออกของ SMEs เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าอัตราการขยายตัวของการส่งออกโดยรวม 3.ผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity : TFP) ของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี รวมทั้ง TFP สาขาเป้าหมายและผลิตภาพแรงงานของ SMEs ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ในแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1.การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ 2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถด้านนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต 3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบภายในภาคการค้า 4. การส่งเสริมการบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม 5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น และ 6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในแต่ละยุทธศาสตร์มีการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ และมีแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ในรายละเอียดลงไป เช่นในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ เชิงคุณภาพที่ใช้ความรู้ คุณธรรม ทักษะฝีมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการประกอบธุรกิจเพื่อการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายไว้ว่า มีผู้ประกอบการใหม่เกิดขึ้น 40,000 รายต่อปี มีจำนวนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ มีความรู้ในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในอัตราที่สูงขึ้นทุกปี และมี SMEs จดทะเบียนเข้าสู่ระบบมากขึ้น ส่วนกลยุทธ์นั้น เน้นในด้านการสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ เพิ่มขีดความสามารถความรู้และทักษะเทคโนโลยี ความสามารถด้านนวัตกรรม ยกระดับความสามารถและคุณภาพของบุคลากร สร้างโอกาสในทางธุรกิจและให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด และสร้างความตื่นตัว จิตสำนึกและธรรมเนียมบาลแก่ผู้ประกอบการ โดยในแต่ละกลยุทธ์มีการระบุถึงวัตถุประสงค์และแผนงานรองรับ

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจนั้น เกี่ยวโยงกับนโยบายและแผนงานในภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ คือ ด้านการเงิน การพัฒนาบุคลากร การตลาด การพัฒนาพื้นที่ประกอบการ การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการด้านโลจิสติกส์ การส่งเสริมพัฒนาและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญามาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจ การพัฒนากฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาระบบข้อมูลและการส่งเสริมสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า ซึ่งแผนงานและมาตรการในทางปฏิบัติการเพื่อการตอบสนองยุทธศาสตร์นี้ ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานส่งเสริม SMEs ทั้งที่มีอยู่ในภาครัฐและเอกชน

ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นี้ได้ผ่านการอนุมัติจาก ครม. แล้วในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550 จึงถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ร่วมของการส่งเสริม SMEs ของประเทศในช่วง 4 ปีข้างหน้า

นอกจากการกำหนดนโยบายและแผนงานแล้ว การดำเนินงานของ สสว. ยังครอบคลุมถึงกิจกรรมการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ การปฏิบัติงานของ สสว. แบ่งเป็นกลุ่มงาน 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1.กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ 2.กลุ่มประสานแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs และ 3.กลุ่มสนับสนุน ในแต่ละกลุ่มงานมีการ

แบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ ในแต่ละฝ่ายมีการแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็นส่วน การดำเนินงานของ สสว. จึงครอบคลุมภารกิจหน้าที่ ทั้งทางด้านการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการ การประสานงานและการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในเรื่องต่างๆ ด้วย ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สสว. ได้ริเริ่มโครงการส่งเสริมสนับสนุน SMEs เป็นจำนวนมาก เช่น โครงการพัฒนาระบบที่ปรึกษาธุรกิจไทยสำหรับผู้ประกอบการ SMEs โครงการเครือข่ายการส่งเสริมนวัตกรรมที่นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ โครงการศูนย์ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และโครงการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา เป็นต้น

บทที่ 2 การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเนื่องจาก SMEs จำนวนมากในประเทศไทยต้องประสบปัญหาด้านการเงินจนทำให้บางรายต้องล้มเลิกกิจการไป ในบางกรณี SMEs ขาดเงินทุนไม่สามารถเติบโตและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจของตนเองได้ ภาครัฐจึงควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมทางการเงินแก่ SMEs ในรูปแบบต่าง ๆ

ในบทนี้จะกล่าวถึงความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ทางด้านการเงิน ภาพรวมของการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินในประเทศไทย และนำเสนอบทบาท ภารกิจหน้าที่ แผนงานและโครงการส่งเสริม SMEs ของสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยจำแนกเป็นสถาบันการเงินของรัฐและเอกชน ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน ในส่วนสุดท้ายได้ประเมินผลการส่งเสริมทางการเงินของหน่วยงานต่าง ๆ โดยรวม

2.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

เป็นที่ทราบกันดีว่า SMEs มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก SMEs เป็นทั้งแหล่งผลิต การค้าและบริการ รวมทั้งเป็นแหล่งรองรับการจ้างงานขนาดใหญ่และเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ SMEs ได้รับผลกระทบโดยตรงและรุนแรง จึงทำให้ SMEs จำนวนมากต้องล้มเลิกกิจการไป สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเนื่องจากว่า SMEs เหล่านี้ขาดความเข้มแข็งและประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางการเงิน

SMEs จำนวนมากประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุน เนื่องจาก มีช่องทางการระดมทุนที่จำกัด มีปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ปัญหาระบบบัญชี และการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

ในการดำเนินธุรกิจใด ๆ ก็ตาม เงินทุนเป็นสิ่งจำเป็นทั้งการใช้เป็นทุนหมุนเวียน ใช้เพื่อดำเนินกิจการ และเพื่อการขยายกิจการ นอกจากนั้นเงินทุนยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงกิจการและเสริมศักยภาพของ SMEs ให้เข้มแข็งให้สามารถแข่งขันได้ในสภาวะตลาดในปัจจุบันที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง

2.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านการเงิน

ปัญหาทางการเงินของ SMEs อาจแบ่งออกได้เป็นสามประเภทคือ

1. ปัญหาจากการดำเนินงานขาดทุนต่อเนื่อง หรือแม้ผลการดำเนินงานมีกำไร แต่มีปัญหาในการบริหารเงินจนทำให้ขาดสภาพคล่อง จึงต้องการเงินทุนเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง

2. ปัญหาจากความต้องการขยายธุรกิจ เนื่องมาจากการประกอบการที่ดีและการที่ตลาดมีศักยภาพในการขยายตัว ทำให้ SMEs ต้องการเงินทุนเพื่อขยายกิจการ

3. ความต้องการจะก่อตั้งธุรกิจใหม่ที่ใช้เงินทุนมากกว่าเงินทุนที่ผู้ประกอบการมีอยู่

แหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับ SMEs ส่วนใหญ่มาจากแหล่งทุนภายในกิจการ อันได้แก่ทุนหรือส่วนของเจ้าของ แหล่งเงินทุนจากครอบครัวและเพื่อน รวมไปถึงกำไรสะสมจากการดำเนินงาน ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งเงินทุนเริ่มแรกของผู้ประกอบการ แต่ก็ยังเป็นแหล่งทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนั้นแหล่งทุนภายในยังมักเป็นแหล่งทุนหลักในการขยายกิจการ โดยผู้ประกอบการจะอาศัยเงินทุนภายนอกเป็นแหล่งเงินสนับสนุนเมื่อเงินทุนของตนเองไม่เพียงพอ

สำหรับแหล่งเงินทุนภายนอกนั้นประกอบด้วยตลาดการเงินในระบบและนอกระบบ แหล่งเงินทุนในระบบเป็นเงินกู้จากสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันการเงิน บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ซึ่งแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ของ SMEs จะมาจากสินเชื่อของสถาบันทางการเงิน สำหรับการระดมเงินทุนผ่านพันธบัตรหรือตราสารหนี้ และการระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์นั้นเป็นไปได้ยาก ส่วนตลาดการเงินนอกระบบเป็นแหล่งเงินทุนที่ไม่ได้มาจากสถาบันการเงิน เช่น การกู้ยืมกันระหว่างญาติมิตรโดยตรง การเล่นแชร์ การซื้อขายลดเช็ค สินเชื่อการค้า เป็นต้น

แหล่งเงินทุนภายในนั้นเป็นแหล่งเงินทุนแหล่งแรกของ SMEs แต่ก็ยังเป็นแหล่งทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากเป็นส่วนที่เกิดจากการออมของผู้ประกอบการ ครอบครัว ผู้ร่วมธุรกิจ สำหรับแหล่งเงินทุนภายนอกนั้นสำหรับ SMEs แล้วถือว่าเป็นแหล่งเงินสนับสนุนความไม่พอเพียงของเงินทุน และส่วนใหญ่จะนิยมพึ่งพาสินเชื่อจากธนาคารเป็นหลัก แต่ SMEs มักมีข้อจำกัดในการขออนุมัติสินเชื่อผ่านทางสถาบันการเงินของตนเอง เนื่องจากสถาบันเหล่านี้เกรงว่า SMEs จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงทำให้สถาบันเหล่านี้เข้มงวดต่อการให้สินเชื่อ SMEs ซึ่งเป็นการลดทอนโอกาสของการขอสินเชื่อเพื่อมาพัฒนากิจการของตน

SMEs ส่วนใหญ่ในไทยประสบปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในการติดต่อสถาบันการเงิน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่ซึ่งไม่เคยติดต่อขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินมาก่อน ซึ่งขาดความรู้ และไม่เข้าใจความหมายหรือภาษาของนักการธนาคาร ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารกับสถาบันการเงิน

2. ปัญหาในการจัดหาข้อมูล ภายหลังจากที่ได้เริ่มติดต่อกับสถาบันการเงินแล้ว ผู้ประกอบการ SMEs ไม่มีความถนัดในการจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ข้อมูลทางการเงินที่จำเป็น อันได้แก่ งบการเงินในปัจจุบันและประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต อีกทั้งยังขาดความรู้ความสามารถในการอธิบายความและการจัดทำตัวเลขทางการเงิน จึงจำเป็นต้องจ้างผู้อื่นจัดทำแผนธุรกิจ ปัญหานี้เชื่อมโยงกับปัญหาในการได้รับข้อมูลจากสถาบันการเงินเกี่ยวกับการให้บริการต่าง ๆ ด้วย

3. ปัญหาในการขาดระบบบัญชีที่น่าเชื่อถือของ SMEs ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และแม้ว่า SMEs จะมีการว่าจ้างให้สำนักงานบัญชีภายนอกเป็นผู้จัดทำบัญชีให้ แต่งบการเงินเหล่านั้นมักไม่ถูกต้องและครบถ้วน เนื่องจากขาดระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ต้องการจึงทำให้ตัวเลขที่นำมาใช้นั้นไม่สามารถสะท้อนสถานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่สืบเนื่องมาจากความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงภาษีอีกด้วย

4. การขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเพื่อขอสินเชื่อ SMEs ส่วนใหญ่ไม่มีชื่อเสียง ขาดข้อมูลประกอบการเงินที่น่าเชื่อถือ ขาดความสามารถทางการตลาด มีขนาดเล็ก และมีสินทรัพย์ถาวรน้อย ไม่สามารถเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อได้อย่างเพียงพอ

5. วงเงินสินเชื่อที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากผู้ประกอบการไม่สามารถประมาณการเงินทุนที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง และเนื่องจากการขาดหลักประกันสถาบันการเงินจึงให้วงเงินสินเชื่อต่ำกว่าความต้องการที่แท้จริง

6. อัตราดอกเบี้ยสูงเกินความสามารถที่ผู้ประกอบการ SMEs จะชำระได้

7. การกำหนดเงื่อนไขที่เข้มงวดในการขอสินเชื่อซึ่งสืบเนื่องมาจากปัญหานี้เสียของระบบสถาบันการเงินตั้งแต่ปี 2540 จึงทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ เพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งนำไปสู่อุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

8. ถึงแม้ว่าจะมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการค้ำประกันสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs แล้วก็ตาม แต่ยังมีข้อจำกัดหลายด้านที่ทำให้ SMEs ไม่ได้รับการอนุมัติค้ำประกันจาก บสย.

9. SMEs มีปัญหาทางด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูง จึงทำให้การเข้าหาแหล่งเงินกู้เป็นไปได้ยาก

10. ถึงแม้ว่าจะมีช่องทางในการหาแหล่งทุนผ่านธุรกิจร่วมลงทุน (Venture Capital) แต่ SMEs ยังมีความหวังไขว่ดวงตาจะสูญเสียอำนาจในการบริหาร และการให้ข้อมูลของบริษัทเพื่อประกอบการพิจารณาจะ ทำให้ความลับของบริษัทรั่วไหล จึงไม่นิยมการร่วมทุน

จากปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จึงทำให้ SMEs ที่ขาดแคลนเงินทุนมักจะใช้วิธีการกู้ยืมกันเองโดยตรง จากสินเชื่อทางการค้า การเล่นแชร์ และวิธีการอื่น ๆ ซึ่งมักมีต้นทุนการกู้ยืมที่สูง ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

2.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

2.3.1 ภาพรวม

นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ภาครัฐได้เริ่มให้การสนับสนุนแก่ SMEs มากขึ้น โดยเฉพาะทางด้านการเงิน โดยภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างเครือข่ายสถาบันการเงินเพื่อสนับสนุนธุรกิจ SMEs โดยผ่านหน่วยงานและสถาบันการเงินของรัฐ ตลอดจนการขอความร่วมมือจากภาคเอกชนโดยกระตุ้นให้สถาบันการเงินมีนโยบายให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs รวมไปถึงการสนับสนุนให้เกิดการระดมทุนผ่านตลาดทุน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับหน่วยงานและแนวทางของรัฐในการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs สามารถแบ่งออกได้เป็นแหล่งเงินกู้ (Debt financing) และแหล่งเงินทุน (Equity financing) ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริม SMEs ทางการเงินผ่านทางแหล่งเงินกู้

สำหรับแหล่งเงินกู้ยังสามารถแบ่งออกเป็นสามเรื่องหลัก ๆ อันได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนและการเสริมสภาพคล่อง (โดยการให้สินเชื่อ การให้บริการแฟคตอริง¹ การให้บริการลีสซิ่ง² และการให้เงินเบิกเกินบัญชี) การค้าประกันสินเชื่อ รวมไปถึงการให้คำปรึกษาทางการเงิน ผ่านทางสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนต่าง ๆ (ซึ่งจะกล่าวถึงสถาบันการเงินแต่ละแห่งโดยละเอียดในส่วนถัดไป) ดังแสดงในตาราง 2.1

ที่ผ่านมาได้มีการเพิ่มการปล่อยสินเชื่อแก่ SMEs ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ก็มีการปล่อยสินเชื่อแก่ SMEs มากขึ้น นอกจากนี้สถาบันการเงินหลายแห่งยังมีการให้บริการแฟคตอริง ลีสซิ่ง และเงินเบิกเกินบัญชี แก่ SMEs โดยเฉพาะอีกด้วย

---

¹ การให้บริการแฟคตอริง (Factoring) คือ การซื้อขายลูกหนี้ทางการค้า โดยมีบริษัทแฟคเตอร์ (Factor) ทำหน้าที่รับซื้อบัญชีลูกหนี้การค้าในรูปของใบกำกับสินค้าประเภทต่าง ๆ จากผู้ขายสินค้า ผู้ขายสินค้าจะโอนสิทธิบัญชีลูกหนี้การค้าที่เกิดจากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อไปให้กับบริษัทแฟคเตอร์ ขณะเดียวกันบริษัทแฟคเตอร์ก็จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายสินค้าที่ได้โอนสิทธิบัญชีลูกหนี้การค้าดังกล่าวให้โดยบริษัทแฟคเตอร์อาจจะจ่ายเต็มจำนวนหรือบางส่วนตามแต่ตกลงกัน พร้อมกันนั้นก็คิดส่วนลดและค่าธรรมเนียมในการบริหารบัญชีลูกหนี้ ควบคุมการเรียกเก็บหนี้ตามบัญชีเมื่อครบกำหนดชำระ และรับผิดชอบต่อหนี้สูญตามมูลค่าของการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อที่อาจเกิดขึ้น

² ธุรกิจลีสซิ่ง เป็นธุรกิจทางการเงินประเภทหนึ่งให้บริการด้วยเครื่องจักรอุปกรณ์ ต่างจากธุรกิจด้านการเงินประเภทอื่นที่ให้บริการในรูปของตัวเงิน คำจำกัดความของ “ลีสซิ่ง” คือ ข้อตกลงระหว่างผู้ให้เช่า (Lessor) และ ผู้เช่า (Lessee) เพื่อเช่าทรัพย์สิน โดยผู้เช่าเป็นผู้เลือกทรัพย์สินจากผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่ายเอง ผู้ให้เช่ายังคงเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ผู้เช่ามีสิทธิที่จะครอบครองและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยชำระค่าเช่าเป็นรายงวดตามที่ได้ตกลงกัน นอกจากผู้เช่าต้องชำระค่าเช่าแล้ว ยังต้องมีหน้าที่รักษา ซ่อมแซม และจัดการประกันภัย ทรัพย์สินนั้นด้วย และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า ผู้เช่าจะขอเช่าต่อหรือ รับซื้อเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเลยก็ได้ แล้วแต่จะตกลงกัน หรือ แล้วแต่ข้อกำหนดตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

ตาราง 2.1 หน่วยงานและสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุน SMEs ด้านการเงิน

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือ	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านเงินทุนและเสริมสภาพคล่อง	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารพาณิชย์ ฯลฯ
2. ด้านการค้ำประกันสินเชื่อ	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)
3. ด้านการให้คำปรึกษาและแนะนำ	ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และประชาชน (สงป.) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ที่มา: สสว. (2544)

สำหรับการค้ำประกันสินเชื่อนั้น บสย. ได้ปรับปรุงระบบการค้ำประกันสินเชื่อ ที่เป็นการประกันสินเชื่อแบบกลุ่ม ตามรายการอุตสาหกรรม-ธุรกิจ เป็นการค้ำประกันแบบ Risk Participation เพื่อกระจายความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการค้ำประกันในรูปแบบต่าง ๆ อันได้แก่ การค้ำประกันโครงการปกติ การค้ำประกันโครงการความร่วมมือ (MOU) ให้แก่สถาบันการเงิน

สำหรับการให้คำปรึกษาและแนะนำนั้น สถาบันการเงินบางแห่ง เช่น ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้ให้บริการดังกล่าวผ่าน K-SME Care ซึ่งให้การสนับสนุน 4 ด้านอันได้แก่ เงินทุน คำแนะนำ การวิเคราะห์และวิจัย และการให้การศึกษ

นอกจากนี้ ในบางกรณีสถาบันการเงินของรัฐ ได้ให้การช่วยเหลือ SMEs ในกรณีพิเศษ เช่น การช่วยเหลือทางการเงิน ให้แก่ SMEs โดยให้กู้ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในวงเงิน 5,000 ล้านบาทในช่วงปี 2550 เพื่อแก้ปัญหาของ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดในการส่งเสริม SMEs ทางการเงินผ่านทางสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านแหล่งเงินทุนนั้นจะนำเสนอในส่วนที่ 2.3.2

2. การส่งเสริม SMEs ทางการเงินผ่านทางแหล่งเงินทุน

นอกจากการสนับสนุนในด้านเงินกู้แล้ว ภาครัฐยังให้การสนับสนุนเงินทุน (Equity financing) ให้กับกิจการ ที่เจ้าของกิจการยังขาดเงินทุน หรือกิจการนั้นมีหนี้สินต่อทุนสูง และไม่สามารถหาเงินทุนผ่านแหล่ง

เงินกู้ได้ โดยได้ริเริ่มจัดตั้งธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) ซึ่งเป็นการลงทุนระยะยาวโดยการเข้าไปซื้อหุ้นในกิจการที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงและมีการกำหนดระยะเวลาในการเข้าลงทุนที่แน่นอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การสนับสนุนกิจการนั้นจนสามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (mai) ในอนาคต และคาดหวังผลตอบแทนจากการเข้าร่วมลงทุนในรูปของกำไรจากการขายหุ้นและเงินปันผลในระดับที่สูง เพื่อทดแทนกับความเสี่ยงจากการเข้าร่วมลงทุน โดยอาจจะขายหุ้นให้กับเจ้าของกิจการเดิม บุคคลภายนอกที่ต้องการเป็นผู้ลงทุนรายใหม่ หรือประชาชนทั่วไป ในกรณีที่กิจการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยส่วนใหญ่แล้ว ธุรกิจร่วมลงทุนจะอยู่ในรูปของเงินกองทุน กองทุนร่วมลงทุน (Venture capital fund) นี้สามารถเข้ามาถือหุ้นในกิจการตามสัดส่วนที่เหมาะสมและมีฐานะเป็นผู้ถือหุ้นรายหนึ่งของกิจการนั้นๆ กองทุนนี้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการส่งเสริมทางการเงินแก่ SMEs โดยเฉพาะ SMEs ที่มีความสามารถเชิงพาณิชย์ มีศักยภาพที่จะเป็นฐานการผลิตสำคัญของประเทศ ดังมีรายละเอียดดังปรากฏอยู่ในตาราง 2.2 นอกจากนี้แล้ว ตาราง 2.3 ยังได้แสดงข้อดีและข้อด้อยของการส่งเสริมทางการเงินทั้งทางการเงินทั้งทางการเงินให้สินเชื่อและเงินร่วมลงทุนโดยละเอียด

ตาราง 2.2 ข้อแตกต่างระหว่างเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) กับเงินกู้ (Loans)

เงินร่วมลงทุน (Venture Capital)	เงินกู้ (Loans)
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการระดมทุนที่ปราศจากการคดงเบื้อ - ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์หรือหลักประกันใดๆ ในการระดมทุน - ผู้ร่วมลงทุนทุกฝ่ายมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการ และรับผิดชอบร่วมกัน - มีระบบที่เสี่ยงและที่ปรึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือ สนับสนุน คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ SMEs 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการระดมทุนที่กู้ยืมเงินจาก ดอกเบี้ยจ่าย ธนาคารหรือสถาบันการเงิน - ต้องใช้หลักทรัพย์หรือหลักประกันใดๆ เพื่อเป็นการประกันการกู้ยืมเงิน - ผู้ให้กู้ยืมเงินมีฐานะเป็นเจ้าของหนี้และไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ของกิจการ - ส่วนใหญ่มักจะไม่มีระบบที่เสี่ยงและที่ปรึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของ SMEs

ตาราง 2.3 ข้อดีและข้อด้อยของการให้สินเชื่อและ Venture capital

เงินร่วมลงทุน (Venture Capital Fund)		เงินกู้ (Loans)	
ข้อดี	ข้อดี	ข้อด้อย	ข้อด้อย
<p>1. เป็นการระดมทุนที่ปราศจากภาระดอกเบี้ย</p> <p>2. ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์หรือหลักประกันใดๆในการระดมทุน</p> <p>3. ผู้ร่วมลงทุนทุกฝ่ายมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการและรับผิดชอบร่วมกัน</p> <p>4. มีระบบที่เลี้ยงและที่ปรึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือ สนับสนุนคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ SMEs</p> <p>5. ทำให้กิจการมีการบริหารงานที่เป็นระบบ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้</p> <p>6. ได้ผู้ถือหุ้นที่ไม่มีขีดแย้งทางผลประโยชน์</p> <p>7. มีโอกาสได้จดทะเบียนและเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI</p> <p>8. สามารถใช้เครือข่ายของผู้ร่วมลงทุนนั้นได้ในการหาเงินทุนเพิ่มเติม</p>	<p>1. มีรูปแบบการให้บริการที่หลากหลาย เหมาะกับความต้องการของกิจการ</p> <p>2. การเข้าถึงบริการทำได้สะดวก เนื่องจากสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างๆมีอยู่เป็นจำนวนมาก</p> <p>3. ขนาดของวงเงินสินเชื่อมีหลากหลาย</p> <p>4. สามารถใช้จ่ายเงินที่ได้รับอนุมัติอย่างอิสระ เนื่องจากโดยทั่วไปเมื่อมีการอนุมัติสินเชื่อแล้วผู้ให้กู้มักจะไม่ตรวจสอบถึงการใช้จ่ายเงิน</p> <p>5. ผู้ให้กู้ไม่มีสิทธิ์ในกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน</p>	<p>1. ต้องการหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้</p> <p>2. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย</p> <p>3. กิจการที่เพิ่งเริ่มก่อตั้งหรือฐานะทางการเงินยังไม่มั่นคงอาจขอสินเชื่อยาก</p> <p>4. ใช้เวลาในการอนุมัตินาน</p> <p>5. ส่วนใหญ่มักจะไม่มีการจัดระบบที่เลี้ยงและที่ปรึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของ SMEs</p> <p>6. ต้นทุนในการกู้ไม่คงที่ เนื่องจากมีการปรับดอกเบี้ยตามภาวะเศรษฐกิจ</p>	<p>1. เสี่ยงความเป็นเจ้าของส่วนหนึ่งในบริษัทที่เคยเป็นของครอบครัว 100%</p> <p>2. ไม่สามารถที่จะบริหารงานตามที่ตนเองต้องการได้ เนื่องจากมีผู้ร่วมลงทุนเข้ามาเป็นเจ้าของร่วมด้วย</p> <p>3. มีต้นทุนในการปรับปรุงระบบการดำเนินงานเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้</p> <p>4. วงเงินร่วมลงทุนขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน (โดยทั่วไปบริษัทผู้ร่วมลงทุนมักจะร่วมทุน 30 – 50% ของทุนจดทะเบียน) หาก SMEs มีทุนจดทะเบียนน้อยอาจไม่ได้รับเงินร่วมลงทุนเพียงพอ กับความต้องการ</p> <p>5. กำไรที่เกิดจากการดำเนินงานต้องแบ่งปันไปยังผู้ร่วมลงทุน</p> <p>6. ต้องใช้เวลาในการสื่อสารระหว่างเจ้าของกิจการและ ผู้ร่วมลงทุนในการดำเนินธุรกิจ</p>

2.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

หน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินทั้งทางด้านเงินกู้และเงินทุนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นสถาบันการเงินของภาครัฐและภาคเอกชน โดยในส่วนนี้จะได้กล่าวถึงบทบาทภารกิจ และหน้าที่ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงบทบาทและข้อจำกัดของสถาบันการเงินที่สำคัญ

1. หน่วยงานของภาครัฐ

สำหรับสถาบันการเงินของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินประกอบด้วย

ก. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

ภาระหน้าที่สำคัญของ ธพว. คือการสนับสนุนบริการทางการเงินแก่ SMEs เพื่อให้ SMEs นั้นอยู่รอดได้ และสนับสนุนให้ SMEs เติบโตอย่างเข้มแข็ง โดยบริการทางการเงินอยู่ในรูปของบริการด้านสินเชื่อ บริการแฟคตอริง บริการลิสซิ่งและเช่าซื้อ โดยที่ผ่านมา ธพว. ได้ให้สินเชื่อแก่ SMEs เป็นจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ในขณะเดียวกันหนี้สงสัยจะสูญของ ธพว. ก็อยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจาก SMEs จำนวนหนึ่งไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ นอกจากนี้ ธพว. ยังได้กำหนดโครงการที่ต้องการส่งเสริมโดยเฉพาะเพื่อส่งเสริม SMEs ในบางธุรกิจ โดยในปี 2549 โครงการที่ได้รับการสนับสนุนเป็นจำนวนมากได้แก่ โครงการ Food safety จากฟาร์มสู่ผู้บริโภค โครงการพัฒนาแท็กซี่ไทย โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก และโครงการสินเชื่อ OTOP เป็นต้น

แต่เดิม ธพว. มีเครือข่ายการให้บริการในจังหวัดต่างๆ ในภูมิภาคที่ค่อนข้างจำกัด แต่ปัจจุบัน ธพว. มีการขยายสาขาอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคแล้ว ทางด้านผลการดำเนินการ แม้ ธพว. จะคิดอัตราดอกเบี้ยแก่ลูกค้าเงินกู้ไม่ต่ำกว่าหรือใกล้เคียงกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แต่เนื่องจาก โดยทั่วไปกิจการที่เข้ารับบริการจาก ธพว. มีความเสี่ยงค่อนข้างสูงมาก จึงทำให้ ธพว. มีหนี้เสียสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

ข. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

ภาระหน้าที่สำคัญของ ธกส. คือการอำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกรอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านเกษตรกรโดยตรง และสถาบันเกษตรกร สำหรับ SMEs นั้น ธกส. ให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชนบท เพื่อประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยจำนวนเกษตรกรลูกค้าและจำนวนสินเชื่อที่ให้การสนับสนุนแก่เกษตรกรนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี

ค. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)

ภาระหน้าที่หลักของ ธสน. คือการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ส่งออกและผู้ลงทุนที่ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศหรือประหยัดเงินตราต่างประเทศ เพื่อช่วยเหลือนักธุรกิจไทยให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ โดยให้สินเชื่อหมุนเวียนเพื่อการส่งออก ให้บริการส่งเสริมธุรกิจบริการการส่งออก ให้บริการด้านต่างประเทศกับ ธพว. ในการเปิด Letter of credit และออกหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้นำเข้าที่เป็นลูกค้าของ ธพว. รวมไปถึงการให้บริการประกันการส่งออกแก่ลูกค้า ธพว. ในการขยายการส่งออก การพัฒนาระบบ EXIM Credit Fast Track ซึ่งเป็นระบบการพิจารณาสินเชื่อให้แก่ผู้ส่งออกรายย่อยที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม อีกทั้งยังมีโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ส่งออก SMEs ต่าง ๆ อาทิเช่น การจัด

ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจการส่งออก การบริหารความเสี่ยง การจัดตั้งศูนย์บริการผู้ส่งออก SME เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ผู้ส่งออกขนาดย่อมและผู้ประกอบการภายในประเทศที่ต้องการทำธุรกิจส่งออก ในช่วงเวลาที่ผ่านมา นั้น ธสน. ได้ให้สินเชื่อแก่ลูกค้า SMEs เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นลูกค้าขนาดย่อมซึ่งดำเนินธุรกิจการผลิตในธุรกิจอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้าส่งและค้าปลีก

ง. ธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการออมของประเทศที่ดำเนินงานสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เป็นสถาบันการลงทุนเพื่อการพัฒนา ธนาคารออมสินให้บริการสินเชื่อเพื่อ SMEs ทั้งภาคการผลิต การค้าและการบริการ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง มีทุนทรัพย์ที่จะพัฒนาเทคโนโลยีระบบจัดการ และการผลิตให้เป็นมาตรฐาน พร้อมให้คำปรึกษาแก่ SMEs โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าธนาคารออมสินให้บริการด้านสินเชื่อแก่ SMEs เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนของสินเชื่อทั้งหมดแล้ว ธนาคารออมสินให้สินเชื่อแก่ SMEs คิดเป็นสัดส่วนเพียง 5-6% เท่านั้น สินเชื่อส่วนใหญ่จะให้แก่วิสาหกิจขนาดย่อมในภาคการค้าปลีกและภาคการบริการ

จ. บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

ภาระหน้าที่หลักของ บสย. คือทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ทั่วประเทศให้เข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างกว้างขวางโดยให้บริการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ SMEs อันได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง ธพว. ธกส. ธสน. และธนาคารออมสิน โดยให้ค้ำประกันเฉพาะสินเชื่อส่วนที่ขาดหลักประกันแต่ต้องไม่เป็นสินเชื่อเดิมที่ขาดหลักประกัน และสินเชื่อขอให้ค้ำประกันจะต้องไม่นำไปชำระคืนสินเชื่อเดิมที่มีอยู่กับผู้ให้กู้ที่ขอให้ค้ำประกัน สำหรับผลการดำเนินงานนั้นได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในภาคผนวก³

³ 1. สถาบันการเงินของรัฐบางแห่งให้บริการแก่กิจการที่มีใช้ SMEs ด้วย ในส่วนนี้จะระบุเฉพาะรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับ SMEs

2. เนื่องจาก บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ถูกควบรวมกับธนาคารทหารไทยแล้วในปี 2548 จึงขอกล่าวรวมไว้ในส่วนถัดไปที่เกี่ยวข้องสถาบันการเงินของภาคเอกชน

3. เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทย มีบทบาทหน้าที่ทางอ้อมในการส่งเสริม SMEs ทางการเงินจึงขอกล่าวถึงบทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยมีบทบาทหน้าที่ทางอ้อมโดยการปรับโครงสร้างสถาบันการเงิน เพื่อให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ดียิ่งขึ้น โดยการการจัดทำ Financial Sector Master Plan โดยวางมาตรการขยายการเข้าถึงแหล่งทุนแก่ SMEs อาทิเช่น วางมาตรการส่งเสริมให้ ธกส. ปลดปล่อยให้แก่ชนบท เป็นต้น และมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพแก่ภาคการเงินเพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เช่น การลด capital requirement แก่ธนาคารที่ปล่อยกู้ให้แก่ลูกค้ารายย่อย และ SMEs การลด risk weights สำหรับลูกค้ารายย่อยและ SMEs นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังมีโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ที่ขาดสภาพคล่องอีกด้วย

2. สถาบันการเงินของภาคเอกชน

สำหรับสถาบันการเงินของภาคเอกชนที่สำคัญ อันได้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นมีบทบาทอย่างมากทั้งในฐานะแหล่งเงินทุนและแหล่งเงินกู้ให้แก่วิสาหกิจขนาดต่าง ๆ รวมทั้ง SMEs ด้วย บริการของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับ SMEs โดยตรงนั้น จะอยู่ในรูปของบริการด้านสินเชื่อ บริการแฟคตอริง บริการลิสซิ่ง การอนุญาตให้เบิกเงินเกินบัญชี รวมไปถึงบริการด้านการให้คำปรึกษาด้วย อย่างไรก็ตามเนื่องจากธนาคารพาณิชย์ให้บริการเหล่านี้แก่วิสาหกิจไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือเล็กอยู่แล้ว ในส่วนนี้จะสรุปบริการต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์มีให้แก่ SMEs รวมทั้งวิธีการเข้าถึงบริการของแต่ละธนาคารพาณิชย์ไว้ในตาราง 2.4 และ 2.5

จากตาราง 2.4 และ 2.5 จะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดมีโครงการบริการสินเชื่อแก่ SMEs โดยส่วนใหญ่แล้วจะแยกเป็นสินเชื่อรายธุรกิจหรือรายสาขา ธนาคารพาณิชย์ที่มีโครงการบริการสินเชื่อแก่ SMEs อย่างกว้างขวางนั้นได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย โดยเฉพาะธนาคารกสิกรไทยนั้นมีการให้บริการอื่น ๆ แก่ SMEs อย่างกว้างขวาง ดังแสดงในตาราง 2.5 ไม่ว่าจะเป็นบริการแฟคตอริง บริการลิสซิ่ง บริการเงินเบิกเกินบัญชี และบริการด้านการให้คำปรึกษา นอกจากนี้แล้วการเข้าถึงบริการธนาคารพาณิชย์เหล่านี้ก็เป็นไปอย่างสะดวกเนื่องจากว่าธนาคารเหล่านี้มีสาขาย่อยอยู่เป็นจำนวนมากทั่วประเทศและมีเว็บไซต์ของตนเองซึ่งผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดาย

ตาราง 2.4 โครงการบริการด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (เรียงตามตัวอักษร) แก่ SMEs ในปัจจุบัน

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	<p>มีบริการสินเชื่อหลากหลาย สอดคล้องกับทุกธุรกิจ และมีโครงการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการสนับสนุนการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs - สินเชื่อเงินกู้บัวหลวงเพื่อ SMEs - สินเชื่อบัวหลังประหยัดพลังงาน SMEs - สินเชื่อรวมใจพัฒนา SMEs - สินเชื่อโครงการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย - สินเชื่อโครงการนวัตกรรมดี... ไม่มีดอกเบี้ย - โครงการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. - สินเชื่อรวมใจพัฒนา SMEs
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<p>มีบริการสินเชื่อที่หลากหลายสำหรับ SMEs โครงการด้าน SMEs ที่ธนาคารสนับสนุนมีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - SME BAHT EFFECT - โครงการสินเชื่อ SME-KTB (ไม่จำกัดวงเงินสูงสุด) - SME-PTT - SME - NGV (ไม่เกิน 100,000 บาท/คัน) - SME - Terrorist - SME - Tsunami - SME – Soft Loan

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
	<ul style="list-style-type: none"> - KTB-DEDE Energy Phase II - KTB-Energy Saving - P/N Small BOT - SME-MFP - KTB - EFCM - Environmental Fund - Risk Participation - Local Area Development Loan - KTB-Inter Trade (อนุมัติวงเงินตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน 500,000 บาท) - KTB-bird flu Loan - Shrimps Exporter Project - Thai Kitchen to The World Loan
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อธุรกิจ SMEs เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน ลงทุนเพื่อขยายกิจการ และลงทุนสำหรับซื้อหรือปรับปรุงเครื่องจักร เครื่องมือ ขยายโรงงานและขยายกิจการ โดยให้ความช่วยเหลือ SMEs ผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย การให้ความช่วยเหลือ ธุรกิจภายใต้โครงการสินเชื่อธุรกิจ SMEs และให้ความช่วยเหลือธุรกิจผ่าน บสย.
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อ SMEs ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อระยะยาว เพื่อสนับสนุนให้ SMEs ลงทุนในธุรกิจ สร้าง ซื้อ ต่อเติม ซ่อมแซมโรงงาน/อาคารสำนักงาน รวมทั้งการซื้อสินทรัพย์ถาวรอื่น ๆ

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
	<ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อระยะสั้น อันได้แก่วงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี และตัวสัญญาใช้เงิน - สินเชื่อและบริการเพื่อการส่งออก เช่น Letter of Credit ด้านสินค้าออก ตัวเรียกเก็บสินค้าออก และสินเชื่อและบริการเพื่อการนำเข้า เช่น Letter of Credit ด้านสินค้าเข้า ตัวเรียกเก็บสินค้าเข้า - สินเชื่อเพื่อธุรกรรมรายวัน - สินเชื่อโครงการพิเศษ อันได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> Klean Credit (สินเชื่อที่ไม่ต้องแสดงหลักทรัพย์) K-Max (สินเชื่อเกินหลักทรัพย์ค้ำประกัน) K-Export Credit & Guarantee (สินเชื่อและบริการค้ำประกันเพื่อธุรกิจส่งออก) K-Trade Plus (สินเชื่อเพิ่มสภาพคล่องเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ) K-Investment Backed Credit (สินเชื่อกองทุนรวมหนุนธุรกิจ)
ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	<p>สินเชื่อแก่ธุรกิจรถยนต์อันได้แก่ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ และผู้ประกอบการเดินรถยนต์มือสอง เรียกว่าสินเชื่อฟลอร์แพลน เป็นวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อสนับสนุนให้มีเงินทุนเพิ่มขึ้น ในการสั่งซื้อหรือจัดการรถยนต์มาขาย นอกจากนี้ยังรวมถึงธุรกิจด้านอพาร์ทเมนต์ ธุรกิจด้านขนส่ง และธุรกิจด้านบรรจุภัณฑ์และสิ่งพิมพ์</p>
ธนาคารจีอี มั่นนี้ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	<p>บริการสินเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ควิกแคช: สินเชื่อเอนกประสงค์เพื่อเพิ่มสภาพคล่อง สินเชื่อเพาเวอร์บาย: สินเชื่อเพื่อการผ่อนชำระสินค้า เซ็นทรัล เพอร์ซันนัลโลน: สินเชื่อเอนกประสงค์ วงเงินอนุมัติสูงสุดถึง 3,000,000 บาท หรือ 5 เท่าของเงินเดือน ครีมีโลน: สินเชื่อเงินสดเอนกประสงค์ ด้วยดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมการใช้วงเงินแบบลดต้นลดดอกที่เริ่มต้นเพียง 21% ต่อ

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
	ปี วงเงินอนุมัติสูงสุด 5 เท่าของรายได้ต่อเดือน สูงสุด 3,000,000 บาท
ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	<p>โครงการสินเชื่อสำหรับ SMEs มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อผู้ประกอบการ TMB-SMEs / TMB-SBEs (วงเงินสูงสุด 300 ล้านบาท) - โครงการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของธนาคารแห่งประเทศไทย - สินเชื่อตลาดเทศบาล (วงเงินอนุมัติสูงสุด 50,000 บาทหรือ 70%ของราคาสิทธิการเช่า) - สินเชื่อสวัสดิการทหารทั่วไปสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ - สินเชื่อ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน - บริการ SMEs Cross Border สำหรับ SMEs ที่ต้องการทำธุรกรรมกับต่างประเทศ - สินเชื่อสำหรับยานยนต์ NGV (วงเงินสูงสุดไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อราย), สถานีบริการน้ำมัน, โรงบรรจุก๊าซของ ปตท. - สินเชื่อเพื่อการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund)
ธนาคารทีส โก้ จำกัด (มหาชน)	<p>บริการสินเชื่อ SMEs เพื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เช่าซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์ - เงินทุนหมุนเวียนระยะสั้น และระยะยาว - ซื้อที่ดิน และพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง เพื่อขยายกิจการ - บริการด้านประกันภัยทุกประเภท - โอนหนี้จากสถาบันการเงินอื่น
ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด(มหาชน)	<p>บริการสินเชื่อสำหรับ SMEs ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงเงินกู้ระยะสั้น

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
	<ul style="list-style-type: none"> - วงเงินกู้ระยะยาว - วงเงินรับซื้อลดตั๋วเงิน - วงเงินประเภทภาระผูกพัน
ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อ SMEs สำหรับกิจการอุตสาหกรรมเพื่อการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมที่แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการประหยัดพลังงาน อุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม อุตสาหกรรมในครัวเรือน กิจการให้บริการ กิจการด้านการค้า ค้าส่ง ค้าปลีก
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	<p>บริการสินเชื่อ SMEs ดังนี้</p> <p>โครงการสินเชื่อตามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการค้ำประกันสินเชื่อส่วนที่หลักประกันไม่เพียงพอ (ร่วมกับ บสย.) - การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม - โครงการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ <p>โครงการสินเชื่อพิเศษสำหรับ SMEs ได้แก่ โครงการสินเชื่อเจ้าส่วนตัว</p>
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)	<p>สินเชื่อ SMEs เพื่อรองรับการขยายตัวทางธุรกิจ และ Refinance จากสถาบันการเงินอื่น</p> <p>วงเงินกู้ไม่เกิน 30 ล้านบาท และสามารถได้กู้ได้เป็นเงินหมุนเวียนระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี เงินกู้ระยะสั้น 1-5 ปี และเงินกู้ระยะยาว 5-10 ปี</p> <p>สินเชื่อ SMEs เพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ</p> <p>ให้บริการอวัล/ค้ำประกัน</p>

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อเพื่อ SMEs เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อเพื่อการลงทุนและหมุนเวียน - สินเชื่อผู้ประกอบการรายใหม่ - สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ - เงินกู้เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน
ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อ UOB Business Line วงเงินอนุมัติสูงสุด 20 ล้านบาทเช่น <ul style="list-style-type: none"> - วงเงินหมุนเวียนระยะสั้น - วงเงินกู้ระยะยาว - วงเงินสำหรับการค้าต่างประเทศ - วงเงินสำหรับซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยน
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	บริการสินเชื่อเพื่อ SMEs อาทิเช่น สินเชื่อเพื่อเงินหมุนเวียน สินเชื่อเพื่อการลงทุนและขยายกิจการ สินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อ รถยนต์และเครื่องจักร สินเชื่อเพื่อ Refinance
ธนาคารสินเอเชีย	ให้บริการสินเชื่อสำหรับ SMEs ที่มีศักยภาพและการเติบโตสูงเช่น <ul style="list-style-type: none"> - สินเชื่อสนับสนุนสภาพคล่องที่สามารถเบิกวงเงินเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน - สินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับสนับสนุนการขยายกิจการของลูกค้า เช่นการซื้อเครื่องจักร การซื้อที่ดิน การขยายโรงงาน การขยายกำลังการผลิต การปรับโครงสร้างเงินทุนและมีเงินกู้ร่วมหลายสถาบัน (Syndicate loan) - สินเชื่อเพื่อการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ธนาคาร	บริการด้านสินเชื่อ
ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	<p>บริการสินเชื่อแก่ SMEs แบบครบวงจร</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจที่กำลังเติบโต เช่น ซื้อมาตร้าคอมพิวเตอร์ เครื่องจักร หรือตกแต่งอาคารสำนักงาน - บริการสินเชื่อให้กับผู้นำเข้าสินค้าและผู้ส่งออกสินค้า เช่น สินเชื่อเพื่อชำระสินค้านำเข้า บริการสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกสินค้า
บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) (Sicco)	<p>บริการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการสำหรับอุตสาหกรรมประเภท การผลิต รับเหมา การบริการ หรือการเกษตร ค่าปลีก-ค้าส่ง บริการ นำเข้า หรือส่งออก อสังหาริมทรัพย์ โดยให้วงเงินกู้ขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป</p>

ตาราง 2.5 การให้บริการต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ (เรียงตามตัวอักษร) แก่ SMEs ในปัจจุบัน

ธนาคาร	บริการแฟคตอริ่ง	บริการลีสซิ่ง	เงินเบิกเกินบัญชี (O/D)	บริการด้านการให้ คำปรึกษา	อื่น ๆ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	มี	-	มี	โครงการฝึกอบรม SME	-
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	-	- บริการเช่าซื้อ - บริการเช่าแบบลีสซิ่ง	เฉพาะบริการระบบสินเชื่อ การค้า และ/หรือ บริหาร เงินสดผ่านทาง อิเล็กทรอนิกส์ วงเงิน 1 ปี และ สินเชื่อสำหรับสถานี น้ำมัน, ผู้แทนจำหน่าย น้ำมันหล่อลื่น (O/D ไม่ เกิน 50% ของยอดซื้อ สูงสุดไม่เกิน 2 ล้านบาท)	-	-
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	-	-	มี	-	- ร่วมมือกับ บลจ. วรรณ ในฐานะผู้จัดการกองทุน Venture capital - ร่วมมือกับสถาบันคินัน แห่งเอเชีย เพื่อสนับสนุน

ธนาคาร	บริการแฟคตอริ่ง	บริการลีสซิ่ง	เงินเบิกเกินบัญชี (O/D)	บริการด้านการให้ คำปรึกษา	อื่น ๆ
					กิจการ SMEs
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	- บริการแฟคตอริ่งใน ประเทศ - บริการแฟคตอริ่งเพื่อการ ส่งออก	- บริการสำหรับการเช่าซื้อ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลและ รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ทุก ประเภท - บริการเช่าทรัพย์สินและเช่า ซื้อเครื่องจักรทุกประเภท	มี (วงเงินสูงสุด 30 ล้าน บาท)	K- SME Care ให้การ สนับสนุน 4 ด้านหลัก คือ Capital – เงินทุน Advice – ให้คำแนะนำ Research – การวิเคราะห์ และวิจัย Education - การให้ การศึกษา	-
ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	-
ธนาคารจีอี มัสนี้ เพื่อ รายย่อย จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	มี
ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	-	-	มีเฉพาะ สินเชื่อสวัสดิการ ทหารทั่วไปสำหรับผู้ ประกอบธุรกิจ และสินเชื่อ	-	-

ธนาคาร	บริการแฟคตอริ่ง	บริการลีสซิ่ง	เงินเบิกเกินบัญชี (O/D)	บริการด้านการให้ คำปรึกษา	อื่น ๆ
			สำหรับสถานีน้ำมัน, โรง บรรจุก๊าซของ ปตท.(O/D ไม่เกิน 50% ของยอดซื้อ สูงสุดไม่เกิน 2 ล้านบาท)		
ธนาคารทีส โก้จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	-
ธนาคารไทยเครดิตเพื่อ รายย่อย จำกัด (มหาชน)	-	-	มี	-	-
ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	-	-	มี	-	-
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	-	สินเชื่ीलีสซิ่งสำหรับ รถยนต์, เครื่องจักร อุตสาหกรรม, เครื่องจักร ก่อสร้าง, คอมพิวเตอร์และ อื่นๆ	มี	-	-

ธนาคาร	บริการแฟคตอริ่ง	บริการลีสซิ่ง	เงินเบิกเกินบัญชี (O/D)	บริการด้านการให้ คำปรึกษา	อื่น ๆ
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	-
ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	-	-	-	-	-
ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	-	-	มี	-	-
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	สินเชื่อแฟคตอริ่ง เพื่อเป็น เงินทุนหมุนเวียนที่เกิดจาก การขายลูกหนี้การค้าหลัง การส่งมอบสินค้าหรือ บริการและวางบิล เรียบร้อยแล้ว	-	มี	-	-
ธนาคารสินเอเชีย	-	-	-	-	-
ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์(ไทย) จำกัด (มหาชน)	-	-	มี	-	-

ธนาคาร	บริการแฟคตอริ่ง	บริการลีสซิง	เงินเบิกเกินบัญชี (O/D)	บริการด้านการให้ คำปรึกษา	อื่น ๆ
บริษัทเงินทุน สิน อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) (Sicco)	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: - หมายถึงไม่มีข้อมูลโดยตรงที่ระบุเกี่ยวกับโครงการ SMEs (ธนาคารพาณิชย์นั้นมีบริการดังกล่าวอยู่แล้วเพียงแต่ไม่ได้แยกว่าเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่หรือ SMEs จึงอาจกล่าวได้ว่ามีการให้บริการดังกล่าวแก่ SMEs เพียงแต่ไม่ได้แยกออกจากวิสาหกิจอื่น ๆ

3. สถาบันการลงทุน

นอกจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญของ SMEs แล้ว ยังมีสถาบันการลงทุนที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ทางการเงินด้านแหล่งเงินทุน รวมทั้งมีหน้าที่บริหาร Venture capital อันได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์ใหม่ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI) และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด (บลจ. วรรณ)

ก. ตลาดหลักทรัพย์ใหม่ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI)

MAI จัดตั้งขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนสำหรับบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงหรือบริษัทที่เริ่มดำเนินกิจการไม่นานแต่มีมูลค่าราคาตลาดที่สูงโดยถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนของ SMEs

ข. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด (บลจ. วรรณ)

หน้าที่หลักของ บลจ. วรรณ คือการให้บริการจัดการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกสรรการลงทุนในรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ลงทุน ในด้านการช่วยเหลือ SMEs นั้น บลจ. วรรณ ได้จัดตั้งกองทุน SMEs Venture Capital Fund โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ในรูปแบบของการร่วมลงทุน โดยกองทุนจะลงทุนหรือซื้อหุ้นกิจการ SMEs ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์และมีคุณลักษณะเข้าข่ายเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศและมุ่งหวังให้ SMEs นั้นสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจนสามารถระดมทุนได้เองในอนาคต

2.3.3 บทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินและความสอดคล้องทางยุทธศาสตร์ของ สสว.

มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินนั้นถือว่าเป็นมาตรการที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนซึ่ง สสว. ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศในแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2549) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและการขาดแคลนสภาพคล่องให้แก่ SMEs ซึ่งการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินที่ผ่านมาของสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนนั้นสอดคล้องกับมาตรการเร่งด่วนนี้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินมาตรการดังกล่าวยังประสบปัญหาและข้อจำกัดอยู่บ้างโดยจะขอเสนอรายละเอียดต่อไปโดย จำแนกการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ ตามลักษณะของแหล่งเงิน อันได้แก่ แหล่งเงินกู้และแหล่งเงินทุน โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินผ่านแหล่งเงินกู้

ก. บทบาทของสถาบันการเงินของรัฐในการช่วยเหลือ SMEs นั้นมีมากขึ้นเป็นลำดับ โดยสามารถพิจารณาได้จากปริมาณสินเชื่อของสถาบันการเงินเหล่านี้ที่เพิ่มขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าสินเชื่อที่ ธพว. ให้แก่ SMEs นั้นได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 0.7 พันล้านบาท ในปี 2539 เป็น 29.3 พันล้านบาท ในปี 2547 เป็นต้น สถาบันการเงินอื่น ๆ ที่ให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจประเภทต่าง ๆ รวมทั้ง SMEs ไม่ว่าจะเป็น ธนาคารออมสิน ธกส. และ ธสน.

ต่างมีการให้สินเชื่อที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยทั้งสิ้น (อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่สามารถแบ่งแยกปริมาณสินเชื่อที่ให้ SMEs ของสถาบันการเงินที่มีอยู่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูล)

ตาราง 2.6 ลักษณะสำคัญของสถาบันการเงิน

หน่วย : พันล้านบาท

สถาบัน การเงิน	ปี 2539					ปี 2547				
	จำนวน	สาขา	สินทรัพย์	สินเชื่อ	เงิน ฝาก	จำนวน	สาขา	สินทรัพย์	สินเชื่อ	เงิน ฝาก
SFI	6	1,405	840.0	561.7	434.9	6	1,461	1,717.0	1,189.7	1,211.0
ธ.ออม สิน	1	548	237.4	56.3	208.9	1	588	673.1	343.9	560.6
ธกส.	1	629	212.1	169.6	118.4	1	677	470.6	356.7	341.4
ธพว.	1	1	1.9	0.7	-	1	78	37.7	29.3	-
ธสน.	1	2	34.6	32.5	-	1	8	57.2	48.6	-

หมายเหตุ: SFI คือ Special Financial Institutions (สถาบันการเงินเฉพาะกิจ)

ที่มา : ภัตรี ณะอนเนกเจริญ, นงนุช บุญกาญจน์พานิชย์, ไตรรัตน์ ณะประกอบกรณ์, บทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

ข. หากพิจารณาถึงสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPLs แล้ว ธพว. มี NPLs สูงมากและได้ปรับตัวลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของสินเชื่อของ ธพว. มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง อันเกิดจากการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่เริ่มก่อสร้างธุรกิจและต้องอาศัยเวลาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจึงจะมีกำไร ในหลายกรณี SMEs นั้นอาจไม่ประสบผลสำเร็จทางธุรกิจเลยก็เป็นได้ นอกจากนี้ ธพว. ยังขาดระบบในการติดตามเร่งรัดหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

ตาราง 2.7 อัตราส่วนที่สำคัญทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สถาบัน	อัตราส่วน	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
ธ.ออม สิน	NPL	-	0.2	0.7	1.1	3.4	8.8	5.1	3.1	3.1	3.1	2.7
	ROA%	-	-	-	2.2	0.5	1.0	1.9	1.9	1.9	1.7	1.9
	ROE%	-	-	-	9.2	6.4	11.7	21.7	21.1	18.9	16.6	18.3
	BIS ratio	-	-	-	-	-	-	-	37.6	33.0	30.4	29.4
ธ.ก.ส	NPL	8.1	8.5	7.5	10.9	16.2	16.4	14.5	8.1	7.9	6.6	5.4
	ROA%	0.8	0.7	0.7	0.6	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
	ROE%	11.3	10.0	11.9	20.6	1.1	1.4	2.4	2.2	2.4	2.9	2.4
	BIS ratio	-	-	-	-	7.9	8.7	8.4	8.9	9.4	10.8	12.9
IFCT	NPL	-	-	-	-	-	27.8	17.8	16.5	10.8	10.2	8.5
	ROA%	2.1	2.2	2.3	0.3	(2.4)	(4.4)	(0.9)	(0.2)	(0.2)	(1.1)	(3.6)
	ROE%	15.6	17.9	18.1	3.7	(35.9)	(72.0)	(16.1)	(5.4)	(4.4)	(24.5)	(44.3)
	BIS ratio	-	-	11.9	8.0	9.1	10.8	9.8	9.0	8.8	9.1	n.a.
ธสน.	NPL	-	-	-	-	10.7	14.4	4.8	7.4	11.7	9.5	11.3
	ROA%	-	-	-	0.5	0.1	(1.6)	0.4	0.5	0.5	0.5	1.0
	ROE%	-	-	-	7.3	0.7	(11.5)	3.0	3.1	2.3	7.7	5.2
	BIS ratio	-	-	-	-	18.9	17.3	14.6	21.5	19.9	19.3	17.9
ธพว.	NPL	-	-	-	-	-	-	36.7	22.6	20.3	22.2	22.5
	ROA%	-	-	-	-	-	(5.2)	(1.5)	0.8	1.0	1.4	0.3
	ROE%	-	-	-	-	-	(14.1)	(3.4)	4.6	3.2	3.0	1.9
	BIS ratio	-	-	-	-	-	-	-	57.1	26.4	17.4	17.5

ที่มา : ภัตรี ธนะเอกเจริญ, นงนุช บุญกาญจน์พานิชย์, ไตรรัตน์ ธนะประกอบกรณ์, บทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

ค. สถาบันการเงินของรัฐที่ไม่ได้มีแหล่งเงินทุนจากเงินฝากของประชาชนอันได้แก่ ธสน. และ ธพว. นั้น ส่วนใหญ่จะระดมเงินทุนระยะยาวมาจากการออกหุ้นกู้และการออกตราสารเพื่อการกู้ยืมเงินเพื่อรองรับการขยายสินเชื่อใหม่ ดังนั้นเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) จึงมีระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ BIS (8.5%) ซึ่งความเสี่ยงต่อเงินกองทุนจะมากขึ้นเมื่อสินเชื่อด้วยคุณภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ธสน. และ ธพว. มีระดับ BIS Ratio ที่ค่อนข้างสูง จึงจำเป็นที่ควรจะมีระบบการดูแลจัดการด้านความเสี่ยงในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน เพราะถึงแม้ว่าสถาบันการเงินของรัฐเหล่านี้จะสามารถกระจายสินเชื่อให้แก่ระบบเศรษฐกิจได้มาก แต่ในขณะที่เดียวกันกลับเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้แก่ระบบเศรษฐกิจ

ง. ธนาคารออมสินมีจุดเด่นสำคัญคือมีสาขาครอบคลุมทั่วประเทศ สามารถเข้าถึงผู้ประกอบการ SMEs ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามสินเชื่อที่ธนาคารออมสินให้แก่ SMEs นั้นยังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสินเชื่อประเภทอื่น ๆ เนื่องจากธุรกิจ SMEs นั้นยังไม่ใช่ธุรกิจสำคัญของธนาคาร แต่มีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไป นอกจากนี้ สินเชื่อที่ให้แก่ SMEs นั้นมีวัตถุประสงค์ค่อนข้างจำกัด คือเพื่อใช้เป็นเงินทุน เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ การผลิต การค้า และบริการ สำหรับผู้ประกอบการ SMEs เสียเป็นส่วนใหญ่

จ. ธสน. มีจุดเด่นในการให้บริการผู้ส่งออก SMEs ผ่าน “ศูนย์บริการผู้ส่งออก SME” อีกทั้งยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนผู้ส่งออก SMEs และผลักดัน กิจกรรมร่วมกัน อาทิเช่น สสว. และให้บริการด้านต่างประเทศกับ ธพว. แต่ฐานลูกค้า SMEs ของ ธสน. ยังมีไม่มากนักถึงแม้ว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปีก็ตาม ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากธุรกิจหลักของ ธสน. นั้นไม่ใช่ธุรกิจ SMEs ทาง ธสน. จึงอาจไม่ได้ให้ความสำคัญนักซึ่งเป็นเหตุผลส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินต่าง ๆ

ฉ. ธกส. มีจุดเด่นในการให้บริการผู้ประกอบการรายย่อยในชนบท โดยเน้นการให้กู้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการรายย่อย โดยสามารถให้กู้แก่เกษตรกรรายคนและกลุ่มเกษตรกรได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตามโครงการการให้กู้ของ ธกส. ซึ่งเน้นในเรื่องการเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ลูกค้ารายเดิมนั้น ไม่ได้เสริมสร้างให้เกิดผู้ประกอบการรายย่อยใหม่ ๆ มากขึ้นเท่าใดนัก จึงทำให้จำนวนลูกค้าไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก นอกจากนี้ถึงแม้ว่า ธกส. จะสามารถเข้าถึงผู้ประกอบการรายย่อยในชนบทได้เป็นอย่างดี แต่ที่ผ่านมา ธกส. กลับไม่มีโครงการส่งเสริม SMEs อย่างชัดเจน

ช. ธนาคารกสิกรไทยนับว่าเป็นธนาคารพาณิชย์ของเอกชนที่มีจุดเด่นในการจัดทำโครงการส่งเสริม SMEs โดยรอบด้านไม่ว่าจะเป็นการให้บริการสินเชื่อ SMEs โครงการสินเชื่อพิเศษต่าง ๆ มากมาย รวมไปถึงการจัดอบรมและการให้คำปรึกษาแก่ SMEs อีกด้วย ผ่านทางโครงการ SME Care นอกจากนี้ การให้เงินกู้แก่ SMEs ของธนาคารกสิกรไทยยังมีกระบวนการอนุมัติเงินกู้ที่ค่อนข้างรวดเร็ว และมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีด้วย

ซ. ในขณะที่สถาบันการเงินต่าง ๆ ให้สินเชื่อในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อทั่วไปและสินเชื่อเฉพาะ แต่การให้วงเงินสินเชื่อนั้นอาจจะไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ SMEs ทราบว่าสามารถขอสินเชื่อได้ หรือขาดการสร้างความเข้าใจกับ SMEs ถึงหลักเกณฑ์การอนุมัติขอสินเชื่อ

ฅ. การให้บริการ Factoring ของสถาบันการเงินต่าง ๆ ค่อนข้างประสบความสำเร็จพอสมควร เนื่องจากมูลค่าธุรกรรมเติบโตค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาจากจุดเริ่มก่อตั้งในช่วงประมาณ ปี 2540 ปริมาณธุรกรรมเริ่มต้นอยู่ที่ประมาณ 10,000 ล้านบาท ในขณะที่ปัจจุบันปริมาณธุรกรรมอยู่ที่ประมาณ 90,000 ล้านบาท⁴ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังขาดการจัดเก็บตัวเลข Factoring อย่างเป็นระบบ จึงทำให้ไม่สามารถเห็นถึงการขยายตัวของธุรกิจ ในลักษณะนี้ได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ประเมินผลการดำเนินงานนี้เป็นไปได้ยาก

⁴ จากการสัมภาษณ์ที่โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล วันที่ 17 ตุลาคม 2550

ญ. การให้บริการ Leasing ยังคงเติบโตแต่อาจจะไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับการทำ factoring SMEs ยังขาดความรู้ว่า การซื้อเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่มีราคาสูงนั้น สามารถทำลิสซิ่งได้ และน่าจะเป็นประโยชน์มาก สำหรับ SMEs ที่ใช้เครื่องจักรที่ล้าสมัยเร็ว ต้องเปลี่ยนบ่อยๆ

ตาราง 2.8 มูลค่าลูกหนี้เช่าซื้อและลิสซิ่ง

หน่วย : ล้านบาท

เครื่องชี้ที่สำคัญ	2545	2546	2547 ^e	2548 ^e
มูลค่าลูกหนี้เช่าซื้อ	101,564	146,521	174,653	195,611
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	na	44.26	19.20	12.00
มูลค่าลูกหนี้ลิสซิ่ง	16,422	20,601	23,835	26,576
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	na	25.45	15.70	11.50

ที่มา: ราชตพสง สุขสงวน, ฝ่ายวิจัยธุรกิจ สายงานบริหารความเสี่ยง บมจ.ธนาคารกรุงไทย.

หมายเหตุ e = ประมาณการ โดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ บมจ.ธนาคารกรุงไทย.

ตาราง 2.9 ประกอบการธุรกิจแฟคตอริง

หน่วย : ล้านบาท

เครื่องชี้ที่สำคัญ	2547	2548	2549 ^e	2550 ^e	2551 ^e
ลูกหนี้สิทธิเรียกร้อง	7,160.40	7,262.44	7,509.69	7,884.83	8,318.50
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	26.89	2.20	3.40	5.00	5.50
สินทรัพย์รวม	9,736.09	11,018.30	12,582.90	14,470.34	16,713.24
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	21.74	13.17	14.20	15.00	15.50
รายได้จากธุรกิจแฟคตอริง	601.48	783.89	979.87	1,239.54	1,586.62
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	-5.10	30.33	25.00	26.50	28.00
ดอกเบี้ยจ่าย	298.45	492.85	683.78	520.24	503.48
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	28.11	65.14	38.74	-23.92	-3.22
กำไรก่อนหักภาษี	273.03	41.89	53.75	72.36	98.73
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	154.05	-84.66	28.31	34.62	36.44

ที่มา: ศิริพร เจริญศิลป์, ฝ่ายวิจัยธุรกิจ สายงานบริหารความเสี่ยงและบรรษัทภิบาล บมจ.ธนาคารกรุงไทย.

หมายเหตุ e = ประมาณการ โดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ บมจ.ธนาคารกรุงไทย.

ญ. บสย. ในสถานะของสถาบันกำกับสินเชื่อนั้นมีบทบาทในการสร้างโอกาสทางธุรกิจให้แก่ SMEs ให้ได้รับสินเชื่อเพียงพอต่อการดำเนินกิจการ จากการประมาณการปริมาณเงินทุนหมุนเวียนในระบบที่เกิด

จากการค้าประกันสินเชื่อของ SMEs ในส่วนที่มีหลักประกันไม่เพียงพอ นั้นพบว่า บสย. ได้ช่วยเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนให้สูงขึ้น การค้าประกันที่ได้อนุมัติให้ในแต่ละปีมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

2. การประเมินผลการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินผ่านแหล่งเงินทุน

ก. โดยรวมแล้วการระดมทุนของ SMEs ผ่านทางธุรกิจเงินร่วมลงทุนนั้นมีสัดส่วนน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับช่องทางระดมทุนอื่น โดยเฉพาะสินเชื่อ SMEs ของสถาบันการเงินต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ตั้งแต่ปี 2545 จนถึงเดือน มิถุนายน 2547 มูลค่าการเข้าร่วมลงทุนของบริษัทร่วมลงทุนของเอกชนมีมูลค่ารวมประมาณ 4.46 พันล้านบาท หรือ 1.44% ของการระดมทุนโดยรวมของ SMEs โดยส่วนการร่วมลงทุนของกองทุนร่วมลงทุนที่จัดตั้งโดยภาครัฐมีมูลค่าประมาณ 847.7 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 0.27% ของระดมทุนโดยรวม ในขณะที่การกู้ยืมเงินของ SMEs จากสถาบันการเงินของรัฐในช่วงเวลาดังกล่าวสูงถึง 3.03 แสนล้านบาท หรือคิดเป็น 98.28%

ข. หากเปรียบเทียบมูลค่าเงินลงทุนภายใต้การบริหารของธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่อ GDP ของประเทศไทยกับหลายประเทศในเอเชียระหว่างปี 2541-2546 แล้วพบว่าสัดส่วนดังกล่าวของไทยนั้นค่อย ๆ ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ ตามลำดับ จาก 0.15% ในปี 2541 มาเป็น 0.45% ในปี 2546 ซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย ยกเว้นแต่เพียงประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 2.10 จึงเห็นได้ว่าการระดมเงินลงทุนผ่านช่องทางธุรกิจเงินร่วมลงทุนของไทยนั้นยังน้อยมาก ส่วนหนึ่งมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้แก่ SMEs ที่หวาดกลัวการถูกฉ้อโกงหรือโอนกิจการและการเปิดเผยความลับทางการค้าถึงข้อดีของธุรกิจเงินร่วมลงทุนและแนวทางในการดำเนินงานที่แท้จริง

ตาราง 2.10 สัดส่วนเงินลงทุนภายใต้การบริหารของธุรกิจเงินร่วมลงทุนต่อจีดีพีของไทยและประเทศต่างๆในเอเชียระหว่างปี 2541 – 2546

	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ไทย	0.15%	0.16%	0.35%	0.33%	0.33%	0.45%
ฮ่องกง			14.42%	15.53%	15.53%	17.06%
จีน			0.50%	0.54%	0.53%	0.49%
อินเดีย	0.24%	0.39%	0.60%	0.48%	0.49%	0.52%
อินโดนีเซีย	0.17%	0.17%	0.08%	0.07%	0.32%	0.07%
ญี่ปุ่น	0.23%	0.39%	0.37%	0.38%	0.39%	0.59%
เกาหลี	0.59%	0.88%	0.97%	0.98%	0.97%	1.51%
มาเลเซีย	0.47%	0.65%	0.53%	0.72%	0.75%	0.88%
สิงคโปร์	5.42%	7.51%	8.12%	8.71%	8.91%	11.74%

ที่มา : บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทยจำกัด

ค. แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจเงินร่วมลงทุนนั้นก็ยังมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ผู้ลงทุน และระบบเศรษฐกิจหลายประการ ดังแสดงในตารางที่ 2.11 ซึ่งหากภาครัฐสามารถบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยกีดกันต่อทุกฝ่ายแล้วธุรกิจเงินร่วมลงทุนยังมีศักยภาพที่จะก้าวหน้าต่อไป

ตาราง 2.11 ปัจจัยบวกและปัจจัยกีดกันของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ปัจจัยบวก	ปัจจัยกีดกัน
ด้านเศรษฐกิจโดยรวม	
<p>1. เป็นการเพิ่มจำนวนหลักทรัพย์ในตลาดหุ้น โดยการสนับสนุนให้ SMEs เติบโตและสามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้</p> <p>2. เป็นแหล่งเงินทุนให้กับ SMEs ซึ่งจะช่วยให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ และการลงทุนเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด</p>	
ด้านผู้ประกอบการ	
<p>1. ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนระยะยาวโดยไม่มีภาระดอกเบี้ย และหลักทรัพย์ค้ำประกัน และทำให้อัตราราคานี้ล้นต่อทุนลดลง</p> <p>2. ได้รับคำแนะนำ และมีที่ปรึกษาในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ เช่น การจัดหาพันธมิตรทางธุรกิจ ตลอดจนการคำแนะนำในการเตรียมตัวเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น</p> <p>3. ช่วยเสริมสร้างภาพพจน์และชื่อเสียงของกิจการให้น่าเชื่อถือขึ้น</p>	<p>1. ผู้ประกอบการมองว่า การมีผู้ร่วมลงทุนจากภายนอกอาจกระทบต่อแนวคิดการทำธุรกิจเดิม</p> <p>2. ผลตอบแทนจากการลงทุนของเจ้าของเดิม จะต้องถูกแบ่งตามสัดส่วนการถือหุ้น</p> <p>3. ผู้ประกอบการจะต้องทำแผนธุรกิจเสนอให้กับบริษัทเงินร่วมลงทุน ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแนวทางการจัดการดำเนินงาน และการทำบัญชีให้ได้มาตรฐาน ทำให้เกรงว่าจะถูกเก็บภาษีย้อนหลัง</p> <p>4. เป็นแนวทางในการระดมทุนใหม่ในสังคมไทย ซึ่งยังไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้ประกอบการมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับช่องทางอื่น และผู้ประกอบการไม่คุ้นเคยกับการทำแผนธุรกิจ</p>

ปัจจัยบวก	ปัจจัยกดดัน
ด้านบริษัทร่วมลงทุนและผู้ลงทุน	
<p>1. มีโอกาสได้รับผลตอบแทนในการลงทุนทั้งในรูปแบบเงินปันผลและมูลค่าเพิ่มจากการขายหุ้นที่เข้าไปลงทุนใน SMEs ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง</p> <p>2. ได้รับการยกเว้นภาษีจากเงินปันผล และผลประโยชน์จากการโอนหุ้นใน SMEs ที่เข้าไปลงทุน โดยจะต้องถือหุ้นตามเงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนด (กล่าวถึงรายละเอียดในภายหลัง)</p>	<p>1. โครงสร้างของ SMEs ไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังไม่ดึงดูดให้บริษัทเงินร่วมลงทุนเข้ามาลงทุน เนื่องจากการบริหารจัดการ การจัดทำระบบบัญชี การจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลยังไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>2. เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในเอเชีย ถือได้ว่าความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ไทย และความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการในการสร้างธุรกิจใหม่ๆที่มีศักยภาพและมีโอกาสในการขยายตัวสูงยังน้อยกว่ามาก</p> <p>3. รายได้จากการลงทุนของธุรกิจหลักทรัพย์อื่น เช่น กองทุนรวม จะได้รับยกเว้นภาษีทั้งจากเงินปันผล และ Capital Gain ในขณะที่การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับบริษัทร่วมลงทุนในปัจจุบันต้องปฏิบัติตามได้เงื่อนไขที่กำหนดในข้างต้น ซึ่งไม่สร้างแรงจูงใจให้มีการจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย เนื่องจากมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ</p> <p>4. สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ให้กับนักลงทุนต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดเช่นกัน ทำให้ไม่จูงใจเท่ากับการลงทุนในกองทุนรวมหรือ ตลาดหลักทรัพย์</p> <p>5. ดึงดูดผู้ลงทุนค่อนข้างยาก เพราะเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และต้องเอาเงินไปลงไว้เป็นระยะเวลานาน ทำให้ผู้ลงทุนต้องใช้ความระมัดระวังในการตัดสินใจลงทุนและคาดหวังอัตราผลตอบแทนสูงจากการลงทุน</p>

ง. รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุนของเอกชนโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 396) พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทเงินร่วมลงทุนและนักลงทุนสำหรับรายได้จากเงินปันผล (Dividend) และผลประโยชน์จากการโอนหุ้น (Capital gain) ที่ได้รับจากการถือหุ้นใน SMEs โดยกำหนดเงื่อนไขที่บริษัทเงินร่วมลงทุนจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้สิทธิดังกล่าว ซึ่งนับตั้งแต่พระราชกฤษฎีกามีผลบังคับใช้ในปี 2545 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนผู้ยื่นขอและได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนเพียง 2 รายเท่านั้น ได้แก่ บลท. บีวีพี จำกัด และ บลท. วิเน็ท จำกัด เนื่องจากเงื่อนไขที่ทางการกำหนดนั้นมีความเข้มงวดในทางปฏิบัติซึ่งไม่ได้เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุนได้อย่างแท้จริง ซึ่งต่อมากลางรัฐบาลได้มีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงเงื่อนไขบางข้อให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นซึ่งจะช่วยให้มีการขยายตัวของธุรกิจนี้มากยิ่งขึ้น

จ. ในระหว่างปี 2544-2547 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มเปิดดำเนินการของตลาด mai บริษัทจดทะเบียนใน mai จะออกหุ้นในรูปแบบเดียว คือ IPO แต่ภายหลังจากปี 2547 เป็นต้นมา พบว่าบริษัทจดทะเบียนใน mai เริ่มมีการออกหลักทรัพย์ในรูปแบบอื่นๆ อาทิเช่น PP, warrant แสดงว่าสามารถระดมทุนเพิ่มได้จริง และมีผู้สนใจภายนอกเริ่มสนใจที่จะลงทุนกับบริษัทจดทะเบียนใน mai มากขึ้น

2.3.4 ตัวอย่างของการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินในประเทศต่าง ๆ

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินในประเทศต่าง ๆ นั้นมีรูปแบบที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกับประเทศไทยอันประกอบการส่งเสริม SMEs ผ่านทางแหล่งเงินกู้และแหล่งเงินทุน โดยในส่วนนี้จะกล่าวถึงมาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฮ่องกง ออสเตรเลีย และอิตาลี ตามลำดับ

1. ประเทศญี่ปุ่น

มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินของประเทศญี่ปุ่นนั้น ประกอบด้วยสามมาตรการหลัก ๆ อันได้แก่ มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน และการค้ำประกันสินเชื่อ โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดดังนี้

ก. มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านสินเชื่อ

รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดตั้งสถาบันการเงินพิเศษขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินกู้ให้แก่ SMEs โดยเฉพาะดังต่อไปนี้

- ธนาคารโชโก ชูกิน (SCB) มีหน้าที่ในการจัดหาเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ซึ่งประกอบไปด้วยกิจการเล็ก ๆ โดยอาจเป็นการให้สินเชื่อแก่สหกรณ์หรือสมาชิกของสหกรณ์ โดยเน้นการให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มศักยภาพของ

⁵ จากการสัมภาษณ์ที่โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล วันที่ 17 ตุลาคม 2550

กิจการขนาดเล็ก ทั้งที่เพิ่งเริ่มกิจการใหม่ และที่ดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อให้มีความสามารถในการต่อรองทางการค้ามากยิ่งขึ้น

- บรรษัทการเงินเพื่อธุรกิจขนาดย่อม (JFS) มีทำหน้าที่ให้สินเชื่อระยะยาว (5-20 ปี) แก่ SMEs ดังนั้นสินเชื่อของ JFS ส่วนใหญ่จะเป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนในเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อที่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดย JFS ทำการปล่อยสินเชื่อในสองลักษณะ คือ การให้สินเชื่อโดยตรง (Direct Loans) และ การปล่อยสินเชื่อผ่านสถาบันตัวแทน (Agency Loans)

- บรรษัทการเงินเพื่อประชาชน (PFC) มีหน้าที่ให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจรายย่อยโดยเฉพาะ ทั้งนี้ผู้ขอสินเชื่อต้องเป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็กมาก (การจ้างงานไม่มากกว่า 5 คน) โดยลักษณะการปล่อยสินเชื่อคือ เงินกู้ทั่วไป เงินกู้พิเศษ และ เงินกู้เพื่อปรับปรุงการจัดการธุรกิจ โดยเป็นสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและมักจะไม่ มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

ซึ่งสถาบันการเงินทั้ง 3 แห่งที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีสัดส่วนการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs 8.4% ของสินเชื่อ SMEs ทั้งระบบ โดยแหล่งเงินทุนสนับสนุนของ SCB นั้นมาจากทั้งการสนับสนุนของรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น การระดมเงินฝากตลอดจน เงินกู้ยืมโดยการออกตราสารหนี้ ในส่วนของการระดมเงินฝากนั้น SCB มีการรับเงินเหมือนธนาคารพาณิชย์ โดยรับฝากจากทั้ง ประชาชน สหกรณ์ SMEs องค์กรของรัฐ ตลอดจนสถาบันการเงินต่าง ๆ สำหรับ PFC และ JFS นั้นได้รับเงินทุนจากรัฐบาลตามโครงการลงทุนและให้กู้ยืมของรัฐบาล

ข. มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการลงทุน

เป้าหมายของมาตรการด้านการลงทุน คือ เพื่อสนับสนุนธุรกิจที่คาดว่าจะมีศักยภาพในอนาคต หรือให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันได้แก่ ธุรกิจใหม่ที่ไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อน หรือธุรกิจเดิมที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตหรือวิธีการดำเนินการไปจากเดิม มาตรการด้านการลงทุนนี้ดำเนินการโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนทางการเงินโดยตรง โดยการให้สินเชื่อหรือร่วมลงทุนกับโครงการของ SMEs ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์

2. สนับสนุนโดยอ้อมผ่านบริษัท Venture Capital ของเอกชน โดยการลงทุนผ่าน Venture Capital นี้ต้องการกระตุ้นให้บริษัท Venture Capital ต่างๆหันมาลงทุนใน SMEs ที่มีการสร้างนวัตกรรม เนื่องจากโดยปกติแล้วเอกชนจะไม่ลงทุนในธุรกิจประเภทนี้เนื่องจากมีความเสี่ยงสูง อย่างไรก็ตามการลงทุนประเภทนี้จะได้รับการค้ำประกันความเสี่ยงจาก Credit Guarantee Corporations (CGC) ในสัดส่วน 70% และ บริษัท Venture Capital จะรับความเสี่ยงเองในสัดส่วน 30% โดยหน่วยงานที่มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการลงทุนนั้น ได้แก่ บริษัทเพื่อการลงทุนในธุรกิจขนาดย่อม (The Small Business Investment Co Ltd.) ที่ให้ความช่วยเหลือ SMEs ในลักษณะของการร่วมทุน แต่ SMEs ยังมีอิสระในการบริหารงาน โดยลงทุนในกิจการของ SMEs

ช่วยค้ำประกันตราสารหนี้/ตราสารทุน และ ใบสำคัญแสดงสิทธิ รวมถึงการให้บริการสนับสนุน เช่น การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจการและการพัฒนาทางเทคนิค

ค. มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการค้ำประกันสินเชื่อ

มาตรการนี้มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยระบบค้ำประกันสินเชื่อ จะช่วยค้ำประกันความเสี่ยงในสินเชื่อและเงินลงทุนให้กับ SMEs ที่มีปัญหา โดย SMEs ที่ได้รับการค้ำประกันจะสามารถกู้ยืมได้โดยเสียด้່นทุนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดเพียงเล็กน้อย ระบบค้ำประกันสินเชื่อของญี่ปุ่นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ระบบค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) ซึ่งมี CGCs เป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อให้กับสถาบันการเงินหรือบริษัทผู้ร่วมลงทุนใน SMEs
2. ระบบประกันสินเชื่อ (Credit Insurance) ซึ่งมี Japan Small and Medium Enterprise Corporation (JASMEC) ค้ำประกันความเสี่ยงให้กับ CGCs อีกทอดหนึ่ง

2. ประเทศเกาหลี

การสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ในประเทศเกาหลีนั้นได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการสนับสนุนด้านการเงินในประเทศเกาหลี สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมโดยสถาบันการเงินของรัฐ และ กองทุนที่จัดตั้งขึ้นมาโดยรัฐบาลเกาหลีเพื่อพัฒนา SMEs โดยเฉพาะ

ก. สถาบันการเงินของรัฐที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา SMEs ในประเทศเกาหลีมีดังต่อไปนี้

- บรรษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMIPC) เป็นสถาบันการเงินในสังกัดของสถาบันบริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMBA) ซึ่งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ให้บริการปรึกษาแนะนำทางด้านเทคโนโลยีและการจัดการ ฝึกอบรมช่างเทคนิคและบุคลากรด้านการจัดการ ตลอดจนให้บริการข้อมูลข่าวสาร โดยได้รับงบประมาณในการดำเนินงานจากเงินกู้และเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

- กองทุนประกันสินเชื่อเทคโนโลยีแห่งเกาหลี (KOTEC) มีหน้าที่ในการประกันสินเชื่อแก่ SMEs ที่ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เนื่องจากขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน โดยให้การค้ำประกันสินเชื่อทั่วไปและสินเชื่อเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี รวมทั้งได้จัดตั้งศูนย์ประเมินราคาเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินราคาของเทคโนโลยีที่ใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันสินเชื่อ

- บรรษัทการเงินเพื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีแห่งเกาหลี (KTB) มีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้เทคโนโลยี โดยลักษณะของการให้ความช่วยเหลือจะอยู่ในรูปของ การเข้าร่วมลงทุน (Venture Capital Financing) และ การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่โครงการที่ทำการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งได้รับจากแหล่งเงินทุนต่างๆของรัฐบาล

ข. กองทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนา SMEs ในประเทศเกาหลี ได้แก่

- SME Promotion Fund ซึ่งรัฐบาลเกาหลีได้จัดตั้งกองทุนนี้เพื่อเป็นแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ SMEs โดยมีผู้บริหารกองทุน คือ บริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMIPC)

- The Start-up Assistance Fund เป็นกองทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการเริ่มทำธุรกิจของผู้ประกอบการ รวมถึงการสนับสนุนบริษัท Venture Capital ด้วย

- The Technology Credit Guarantee Fund เป็นหน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร โดยมีหน้าที่ในการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SMEs ที่ต้องการขอสินเชื่อแต่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ ประกันสินเชื่อเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และ สินเชื่อด้านอื่นๆ นอกจากนี้ The Technology Credit Guarantee Fund ยังได้มีการบริการข้อมูลข่าวสาร และจัดตั้งศูนย์ประเมินราคาเทคโนโลยีด้วย

- SME Mutual aid Fund เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้กิจการใดกิจการหนึ่งล้มละลายตามกิจการอื่นๆ ที่ล้มละลายไป โดย SMEs ที่ประสบปัญหาที่ไม่ใช่ความผิดของตนเองจะได้รับสินเชื่อเป็นจำนวน 10 เท่าของค่าสมาชิกที่จ่ายไป โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันแต่อย่างใด

- Local SME Fostering Fund เป็นกองทุนที่หน่วยงานราชการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจัดตั้งขึ้น โดยนำเงินจากกองทุนนี้ไปให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีแก่ SMEs และสนับสนุนอุตสาหกรรมบางสาขาในส่วนภูมิภาค

- The Technology Innovation and Development Fund เป็นกองทุนที่มีหน้าที่สนับสนุนให้ SMEs ร่วมทำวิจัยและพัฒนา กับสถาบันการศึกษาและวิจัยต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาจากการขาดแคลนทรัพยากรในการทำวิจัยและพัฒนาของผู้ประกอบการ SMEs โดยรวมตัวกันในรูปแบบของสหกรณ์ ทำให้ SMEs สามารถใช้ประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ และ เครื่องจักร อุปกรณ์ ของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยชั้นนำของประเทศได้

3. ใต้หวัน

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินในไต้หวันนั้นดำเนินการโดยตรงผ่านทางสถาบันการเงินของรัฐ และโดยอ้อมซึ่งเน้นมาตรการสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ SMEs ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. มาตรการส่งเสริม SMEs โดยตรงจากสถาบันการเงินของรัฐ

1. มาตรการด้านสินเชื่อ

- กองทุนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MBDF) เป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการเศรษฐกิจไต้หวัน โดยสนับสนุนสินเชื่อแก่ SMEs เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน หรือ การโยกย้ายฐานการผลิตของธุรกิจ นอกจากนี้สินเชื่อดังกล่าวยังช่วยรักษาเสถียรภาพด้านการผลิตและการจำหน่ายสินค้าในช่วงเศรษฐกิจถดถอย

2. มาตรการด้านการค้ำประกันสินเชื่อ

- กองทุนค้ำประกันสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMBCGF) เป็นกองทุนค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs เป็นสถาบันการเงินที่ไม่หวังผลกำไร โดยทำหน้าที่ช่วยค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SMEs ที่ขาด

หลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยการค้ำประกันสินเชื่อของไต้หวันนี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีการกระจายความเสี่ยงของการให้ค้ำประกันสินเชื่อ โดย SMBCGF จะทำสัญญาผูกพันกับสถาบันการเงินที่เข้าร่วมค้ำประกันสินเชื่อ SMEs (CFIs) ภายใต้สัญญาค้ำประกันสินเชื่อ CFIs จะเข้ามามีส่วนร่วมในการรับความเสี่ยงของการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs บางส่วน โดย SMBCGF จะรับความเสี่ยงที่ 50% – 90% ขึ้นอยู่กับชนิดของการค้ำประกัน ซึ่งประโยชน์ของการกระจายความเสี่ยงนี้ทำให้ CFIs มีโอกาสทำความเข้าใจ SMEs ได้ดีมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความเต็มใจในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs ต่อไป

ข. มาตรการส่งเสริม SMEs ทางอ้อมโดยเน้นการสร้างแรงจูงใจ

มาตรการส่งเสริมอย่างกว้าง ๆ ที่เน้นการสร้างแรงจูงใจแก่ SMEs ในการลงทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมาตรการเหล่านี้จะอยู่ในรูปของการลดหย่อนภาษี โดยสามารถสรุปไว้ในตาราง 2.12 ดังนี้

ตาราง 2.12 มาตรการส่งเสริมด้านการเงินของไต้หวัน

มาตรการ	สิทธิประโยชน์
1. มาตรการจูงใจสำหรับการใช้เครื่องจักรเพื่อการผลิต	- สามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรมาหักภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา 10% สำหรับ การซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศ 25% สำหรับ การซื้อเทคโนโลยีจากในประเทศ
2. มาตรการจูงใจในด้านการพัฒนาและการวิจัย	- สามารถนำค่าใช้จ่ายสำหรับการพัฒนาสินค้าชนิดใหม่, การปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต, การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 25% - สามารถหักค่าเสื่อมราคาเครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา การทดลอง ภายใน 2 ปี
3. มาตรการจูงใจสำหรับการฝึกอบรม	- สามารถนำค่าใช้จ่ายสำหรับการฝึกอบรมพนักงานทั้งการอบรมในบริษัทหรือโดยสถาบันภายนอกจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 25%
4. มาตรการสำหรับอุตสาหกรรมใหม่	- บริษัทที่ลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่สามารถนำไปหักส่วนลดภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 20% ของเงินลงทุน สำหรับบุคคลทั่วไปสามารถนำไปหักลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

มาตรการ	สิทธิประโยชน์
	ไม่เกิน 10%
5. มาตรการจูงใจสำหรับการปรับปรุงควบคุมมลภาวะ	- สามารถนำค่าใช้จ่ายจากการซื้อเครื่องกำจัดมลภาวะจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา 20% สำหรับอุปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ 10% สำหรับอุปกรณ์ที่นำเข้า 5% สำหรับการซื้อเทคโนโลยีการควบคุมมลภาวะ - สามารถขอยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับเครื่องมือหรือเครื่องตรวจวัดมลภาวะด้านอากาศ เสียง และ การกำจัดและบำบัดน้ำเสีย
6. มาตรการจูงใจสำหรับการประหยัดพลังงาน	- ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการอนุรักษ์พลังงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การใช้พลังงานแหล่งใหม่ จะได้รับการลดหย่อนภาษี 5-20% - สามารถหักค่าเสื่อมราคาเครื่องมือต่างๆที่ซื้อมาเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมภายใน 2 ปี
7. มาตรการจูงใจสำหรับการ recycling	- ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการ recycling สามารถใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่ 5-20% ของค่าใช้จ่าย

ที่มา: สุภัช สุภัชลาสัย และคณะ (2543)

4. ประเทศออสเตรเลีย

รัฐบาลออสเตรเลียได้มีมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของ SMEs โดยส่งเสริมให้นักลงทุนเอกชนลงทุนใน SMEs ทั้งนี้รัฐบาลเองก็ได้ช่วยชดเชยความเสี่ยงด้วยการให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ เป็นการตอบแทน โดยโครงการที่สำคัญได้แก่ โครงการกองทุนร่วมพัฒนา (PDF) โครงการกองทุนเพื่อลงทุนในนวัตกรรม (IIF) และ กองทุนพลังงานหมุนเวียน (REEF)

ก. กองทุนร่วมพัฒนา (Pooled Development Fund - PDF)

กองทุนนี้เป็นการระดมทุนจากภาคเอกชน แล้วนำไปลงทุนใน SMEs เพื่อเป็นการช่วยเหลือ SMEs ที่ยังไม่สามารถระดมทุนได้เองในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากนักลงทุนมักจะหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่สูงและ

มักจะมองผลตอบแทนระยะสั้น โดยนักลงทุนภาคเอกชนที่ร่วมลงทุนในกองทุนนี้จะได้รับแรงจูงใจในรูปแบบของการลดหย่อนภาษี

ข้อกำหนดในการลงทุน

- ลงทุนในหุ้นสามัญใหม่ของบริษัทออสเตรเลียที่มีสินทรัพย์ทั้งหมดน้อยกว่า 50 ล้านดอลลาร์
- เงินลงทุนในแต่ละบริษัทจะต้องไม่เกิน 30% ของกองทุน
- เงินลงทุนจะต้องเป็นไปเพื่อจัดตั้งวิสาหกิจใหม่หรือขยายกิจการที่มีอยู่แล้ว
- ห้ามลงทุนในกิจการค้าปลีกและอสังหาริมทรัพย์
- กองทุนสามารถส่งที่ปรึกษาเข้าไปช่วยเหลือและให้คำแนะนำด้านการบริหารและการเงินแก่วิสาหกิจที่รับการลงทุน

ผลประโยชน์ที่กองทุนและผู้ลงทุนได้รับ

- กำไรที่กองทุนได้รับจากการลงทุนใน SMEs จะได้รับการลดหย่อนภาษี โดยเสียภาษีในอัตรา 15%
- ผู้ลงทุนได้รับการยกเว้นภาษีและภาษีกำไรส่วนทุน (capital gains) เฉพาะส่วนที่เป็นกำไรของกองทุนที่ได้รับจากการลงทุนใน SMEs
- เนื่องจากเป็นกองทุนเปิด ผู้ลงทุนรายใหม่สามารถลงทะเบียนและรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยทันที

ข. กองทุนเพื่อการลงทุนในนวัตกรรม (Innovation Investment Fund)

กองทุน IIF เป็นกองทุนที่รัฐบาลร่วมลงทุนกับเอกชนใน SMEs เกิดใหม่ที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ โดยร่วมลงทุนกับภาคเอกชนในอัตราส่วน 2:1 เป็นเวลา 10 ปี โดยมีจุดประสงค์เพื่อ

- พัฒนาตลาดทุน Venture Capital ที่มุ่งเน้นเทคโนโลยี
- มุ่งจัดตั้งโครงการที่มีเงินทุนหมุนเวียนเลี้ยงตนเองในระยะปานกลางโดยที่รัฐบาลไม่ต้องสนับสนุน
- ส่งเสริมกิจการที่เน้นเทคโนโลยีใหม่ (NTBFs) ตลอดจนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์จากการวิจัย

ข้อจำกัดในการลงทุน

- ต้องลงทุนใน (NTBFs) ที่กำลังใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์จากเทคโนโลยี
- กองทุนต้องมีการลงทุนจริงอย่างน้อย 60% ของเงินกองทุนใน 5 ปี
- แต่ละบริษัทต้องมีรายรับไม่เกิน 4 ล้านดอลลาร์ต่อปีโดยคิดเฉลี่ยจาก 2 ปีสุดท้ายและมีรายรับสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์ในปีใดๆ
- กองทุนต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 40% ของเงินทุนใน NTBFs ที่เพิ่งเริ่มตั้งและไม่เกิน 60% ของเงินทุนใน NTBFs ที่มีความมั่นคงแล้ว
- แต่ละบริษัทต้องรับเงินลงทุนไม่เกินรายละ 4 ล้านดอลลาร์ หรือไม่เกิน 10% ของเงินกองทุน IIF

ผลตอบแทนจากการลงทุน ให้รัฐบาลและเอกชนได้รับผลตอบแทนเป็นจำนวนเท่ากับเงินลงทุนของตนและดอกเบี้ยจากเงินลงทุนนั้น ผลตอบแทนนอกเหนือจากนี้ให้แบ่งตามสัดส่วน 1:9 ระหว่างรัฐบาลกับเอกชน

ค. กองทุนพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy Equity Fund - REEF)

โครงการนี้มีลักษณะคล้ายกับกองทุน IIF คือ เป็นการระดมทุนจากประชาชนมาลงทุนในหุ้นเรือนหุ้นของ SMEs ที่วิจัยและพัฒนาแหล่งพลังงานที่หมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทั้งนี้เพื่อใช้ทดแทนน้ำมันและพลังงานอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน

โดยเมื่อเริ่มต้น รัฐบาลได้จ่ายเงินสมทบขั้นต้นเพื่อเป็นเงินทุนจำนวน 21 ล้านดอลลาร์โดยมีระยะเวลาลงทุน 10 ปี ส่วนการบริหารกองทุนนั้นดำเนินการ โดยผู้จัดการกองทุนเอกชนที่ผ่านการคัดเลือกจากรัฐบาล

คุณสมบัติของ SMEs ที่จะได้รับเงินลงทุน

- มีธุรกิจพัฒนาและใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์จากเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน
- เป็นวิสาหกิจที่อยู่ในขั้นเริ่มต้น
- มีลูกจ้างและทรัพย์สินส่วนใหญ่อยู่ในออสเตรเลีย
- แต่ละบริษัทต้องมีรายรับไม่เกิน 4 ล้านดอลลาร์ต่อปีโดยคิดเฉลี่ยจาก 2 ปีสุดท้ายและมีรายรับสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์ในปีใดๆ

5. ประเทศอิตาลี

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินในประเทศอิตาลีนั้น โดยส่วนใหญ่ SMEs ยังคงพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอกโดยเฉพาะสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์นิยมให้สินเชื่อแก่ SMEs ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อลดความเสี่ยงของตนเอง นอกจากนี้ SMEs ยังต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ อยู่เสมอ รูปแบบการส่งเสริม SMEs ในประเทศอิตาลีนั้นมีดังต่อไปนี้

ก. Loan Guarantee Schemes (LGS) และ Mutual Guarantee Schemes (MGS)

LGS และ MGS เป็นโครงการให้กู้เงินร่วมกันระหว่างสถาบันการเงินภาคเอกชนและภาครัฐบาลสำหรับประเทศในกลุ่ม OECD รูปแบบสินเชื่อทั้งสองนี้มีให้เห็น โดยทั่วไป โดยให้สินเชื่อแก่ธุรกิจที่เริ่มเปิดดำเนินการ โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อในลักษณะนี้ คือ การลดความเสี่ยงให้กับสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้แก่ SMEs ข้อแตกต่างระหว่าง LGS และ MGS คือ ขนาดของเงินกู้ โดยที่ขนาดเงินกู้ของ MGS มักจะเล็กกว่าขนาดเงินกู้ของ LGS เนื่องจาก MGS จะปล่อยกู้ให้แก่กิจการการค้าที่เป็นการผลิตในครัวเรือน ส่วน LGS จะปล่อยกู้ให้กับอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่

ข. Securitization of SME debt

เป็นการใช้เงินกู้บางส่วนที่ได้รับค้ำประกันแล้วนำไปรวมกับการกู้อื่นๆที่มีรูปแบบลักษณะคล้ายกันแล้วนำไปออกเป็นพันธบัตรที่ขายได้ ทำให้ธนาคารมีสภาพคล่องมากขึ้นและปล่อยกู้ได้มากขึ้น

ก. Venture Capital

เป็นรูปแบบหนึ่งของการส่งเสริม SMEs ผ่านทางแหล่งเงินทุน โดยรูปแบบการลงทุนนี้ จะเน้นธุรกิจที่มีการขยายตัวสูงมากกว่าธุรกิจที่เริ่มต้นใหม่ อย่างไรก็ตาม รูปแบบการลงทุนชนิดนี้มีผลที่ค่อนข้างจำกัดใน SMEs ในภูมิภาคยุโรป เนื่องจากเจ้าของ SMEs ส่วนใหญ่ต้องการเป็นเจ้าของกิจการแต่โดยลำพัง

2.4 สรุป

มาตรการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินของประเทศไทยครอบคลุมมาตรการผ่านทางแหล่งเงินกู้ยืมให้แก่สถาบันการเงินของรัฐและธนาคารพาณิชย์ของเอกชน โดยให้บริการหลากหลายรูปแบบประกอบด้วย การให้สินเชื่อ การให้บริการแฟคตอริง การให้บริการลีสซิ่ง การให้เงินเบิกเกินบัญชี การค้าประกันสินเชื่อ ตลอดจนการให้คำปรึกษาทางการเงิน นอกจากนี้ภาครัฐยังให้การสนับสนุนเงินทุนผ่านทางธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture capital) ของภาครัฐและการดำเนินธุรกิจเงินร่วมลงทุนของเอกชนด้วย

สถาบันการเงินของรัฐที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินทางด้านการเงินกู้ประกอบด้วยสถาบันการเงินของรัฐอื่น ได้แก่ ธพว. ธกส. ธสน. และ ธนาคารออมสิน โดยสินเชื่อที่สถาบันการเงินเหล่านี้จัดสรรให้แก่ SMEs นั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินเหล่านี้ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายสินเชื่อที่ได้ตั้งไว้ในการกระจายสู่ SMEs สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์เรื่องหลักเกณฑ์การอนุมัติขอสินเชื่อให้ SMEs รับรู้ว่าการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินของรัฐนั้น สะดวกและง่ายกว่าสถาบันการเงินของเอกชน ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของสถาบันการเงินของรัฐ โดยเฉพาะ ธพว. คือปัญหาระดับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพในการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

สำหรับการให้บริการแฟคตอริงของสถาบันการเงินต่างๆ นั้นประสบความสำเร็จพอสมควร โดยสามารถเพิ่มปริมาณธุรกรรมเป็น 90,000 บาทในปี 2550 ในขณะที่การให้บริการลีสซิ่งยังเติบโตไม่มากนัก โดยมีอุปสรรคที่สำคัญคือ SMEs ยังขาดความรู้ว่าการจัดซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีราคาสูงและถ้าสมัยเรื่อนั้นสามารถใช้บริการลีสซิ่งได้

สำหรับการดำเนินธุรกิจเงินร่วมลงทุนในประเทศไทยนั้นยังมีอยู่อย่างจำกัด โดย SMEs ยังคงพึ่งพาแหล่งเงินกู้ในการดำเนินธุรกิจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามธุรกิจเงินร่วมลงทุนของไทยนั้นมียอดการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างช้า ๆ โดยข้อจำกัดในการเติบโตของธุรกิจเงินร่วมลงทุนส่วนใหญ่มาจากการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งมีความหวาดกลัวว่าผู้ร่วมลงทุนจากภายนอกจะเข้ามาเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจของตน SMEs ส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดหาข้อมูลที่เป็นในการทำแผนธุรกิจเสนอให้กับบริษัทเงินร่วมลงทุน ในแง่ของบริษัทร่วมลงทุนเองเห็นว่ากิจการ SMEs นั้น ไม่น่าลงทุน อีกทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ให้กับบริษัทร่วมลงทุนและนักลงทุนยังไม่จูงใจเพียงพอ

ถึงแม้ว่ายังมีปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินอยู่บ้าง แต่โดยรวมแล้วสามารถกล่าวได้ว่าสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ดำเนินการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินเป็นอย่างดีสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของ สสว. จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงิน ที่มีโครงการให้กู้ และช่วยเหลือ SMEs ทางการเงินในลักษณะต่างๆ พบว่าในการกำหนดแผนงานของสถาบันการเงินหลาย แห่ง เช่น ธพว. และ บสย. มีการนำยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ที่ สสว. จัดทำขึ้นมาประกอบการวางแผน อย่างไรก็ตาม สำหรับสถาบันการเงินในภาคเอกชน ส่วนใหญ่รับทราบยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของ สสว. แต่การนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนหรือดำเนินงานนั้น ยังไม่ปรากฏชัดเจน

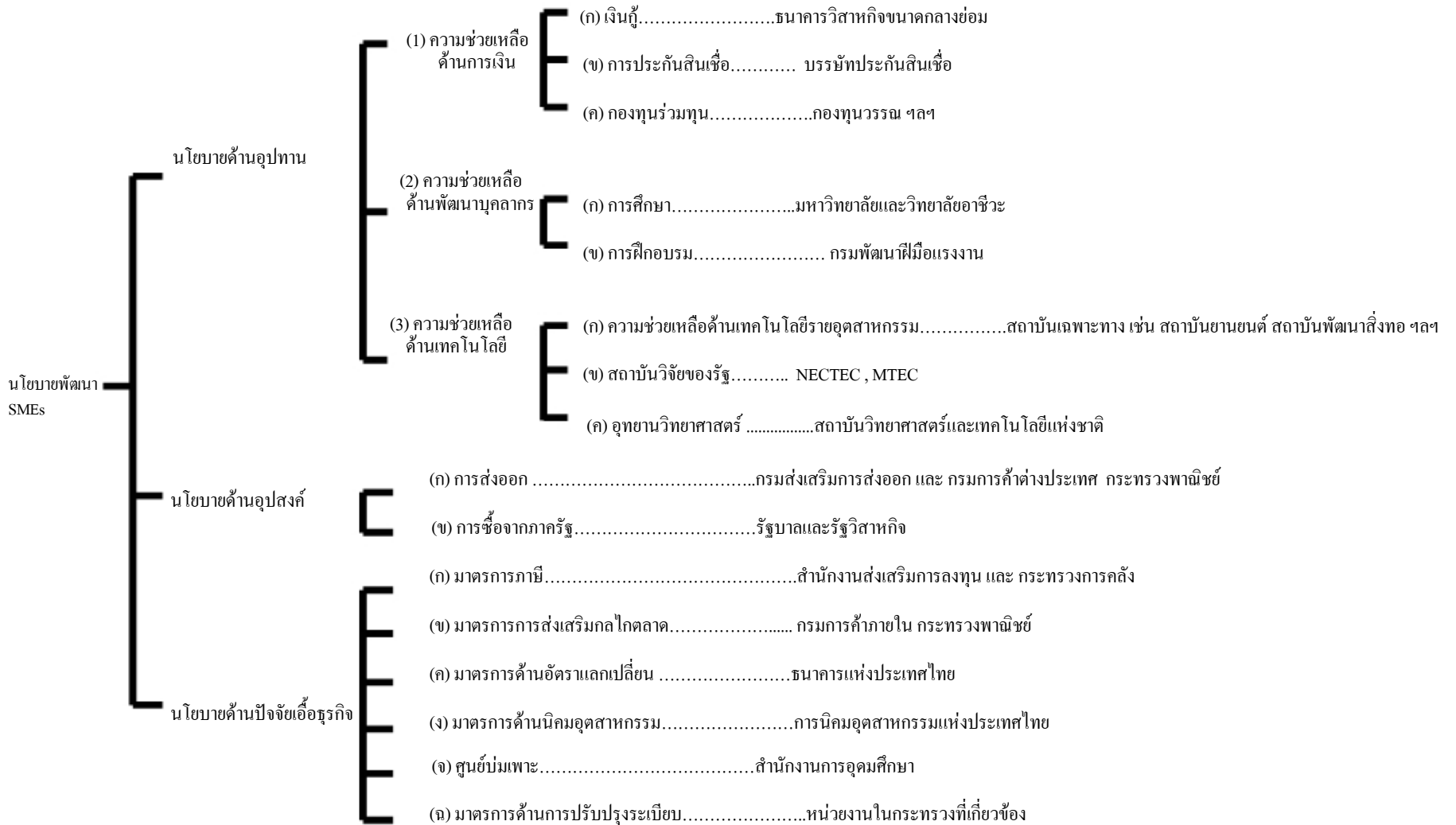
บทที่ 3 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาด

3.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

ในการสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กรธุรกิจนั้น แต่ละองค์กรจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการเจริญเติบโตขององค์กรและยุทธศาสตร์การแข่งขันของแต่ละหน่วยธุรกิจของตนให้มีความชัดเจน ตลอดจนกำหนดกิจกรรมสนับสนุนในระดับหน้าที่ต่างๆทั้งในด้านการตลาด (Marketing) การผลิต (Manufacturing or Operating) การเงิน (Finance) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และระบบสนับสนุนอื่นๆ (Human Resources & Other Supporting systems) อันได้แก่ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ๆ (Research and Development) การบริหารจัดการองค์ความรู้ และ ข้อมูลการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ (Knowledge Management and Marketing & Competitive Intelligence) เป็นต้น ให้มีการประสานสอดคล้องสนับสนุนกันและกันและไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า ก่อให้เกิดเป็นพลังรวม (Synergy) เสริมสร้างตำแหน่งในการแข่งขันและความสามารถในการแข่งขันให้เข้มแข็ง นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายการเจริญเติบโตขององค์กรที่กำหนดไว้

ในทำนองเดียวกันการส่งเสริมการตลาดซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของนโยบายส่งเสริม SMEs ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้สอดคล้องกับเป้าหมายวางตำแหน่งการแข่งขันของแต่ละอุตสาหกรรมหรือในแต่ละเครือข่ายธุรกิจ (Industrial Clusters & Networks) โดยต้องพิจารณาองค์ประกอบรวมของกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมตั้งแต่ต้นน้ำตลอดจนถึงปลายน้ำ (Upstream to Downstream of Value Chain) ทั้งนโยบายสนับสนุนด้านอุปสงค์และอุปทาน (Supply and Demand Sides) และนโยบายด้านปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งรูปแบบและกิจกรรมการส่งเสริมอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะและสภาพแวดล้อมการแข่งขันของ SMEs หรือ กลุ่มของวิสาหกิจฯในแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อให้ SMEs ทั้งที่เป็นหน่วยธุรกิจ และ โดยภาพรวมในแต่ละภาคส่วน มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตที่สอดคล้องร่วมกันไปกับเป้าหมายหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เราอาจจำแนกโครงสร้างนโยบายการพัฒนา SMEs ตามรูป 3.1 คือ ด้านการตลาด การผลิต และการเงิน ดังนี้

รูป 3.1 โครงสร้างนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ที่มา : ปรับปรุงจาก Rothwell and Zegveld (1981), Chen (1986), and Sun (1989)

อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาขอบเขตหน้าที่และกิจกรรมการส่งเสริมทางการตลาดโดยภาพรวมแล้ว สามารถพิจารณาครอบคลุมปัจจัยใน 4 ด้านสำคัญ หรือ 4Ps คือ การส่งเสริมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product) ตลอดจนกลยุทธ์การเข้าสู่ตลาด (Market Entry Strategy) การส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและการดำเนินงานเพื่อลดต้นทุน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการกำหนดโครงสร้างราคาที่เหมาะสมได้ (Price) การส่งเสริมและสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค (Place / Channels of Distribution) และ การส่งเสริมการตลาด (Marketing Promotion) เพื่อสื่อสารข้อมูลสู่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายและกระตุ้นให้เกิดการซื้อ โดยครอบคลุมพื้นที่การส่งเสริมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่อิทธิพลของโลกาภิวัตน์บนเศรษฐกิจฐานความรู้ ก็คือข้อมูลข่าวสารอันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างมูลค่าและความได้เปรียบในการแข่งขัน (New Economy, where knowledge is the key source of competitive advantage and value creation..)¹ ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล ประเมินและกรองกรองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณากำหนดนโยบายและตัดสินใจจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ระบบสนับสนุนการตัดสินใจทางการตลาด (Marketing Decision Support System) ที่มีประสิทธิภาพจึงนับเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของส่วนผสมทางการตลาด ดังแสดงในรูป 3.2 และ 3.3 ข้างล่างนี้

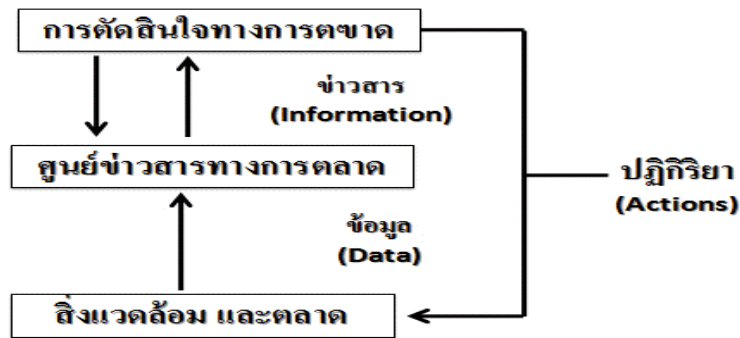
รูป 3.2 4Ps ของส่วนผสมทางการตลาด (4Ps Marketing Mix)

ที่มา : MCarthy, E. Jerone : อดุลย์ จาตุรงค์กุล ,การบริหารการตลาด กลยุทธ์และกลยุทธ์ ,2546

¹ Dess, G.G.; Lumpkin, G.T. and Tayllor, M.L., 2005/ Liebowitz, J. (2006)

รูป 3.3 ระบบสนับสนุนการตัดสินใจในทางการตลาด (Marketing Decision Support System: MDSS)

ที่มา : อดุลย์ จาตุรงค์กุล, การบริหารการตลาด กลยุทธ์และยุทธวิธี, 2546

เมื่อพิจารณาโยบายส่งเสริมทางการตลาด ที่รัฐบาลได้ดำเนินการอยู่ตามรายละเอียดของแผนและนโยบายส่งเสริม SMEs ในระดับภายในประเทศนั้น รัฐบาลได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้

1. การให้ข้อมูลด้านการตลาดแก่ SMEs เพื่อให้ SMEs เข้าใจพฤติกรรมของลูกค้า สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้อง พร้อมทั้งวางแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างเครื่องหมายการค้า หรือตราสินค้า (Branding) และตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (Product Positioning) เพื่อสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการทำงานของกลไกการตลาด และความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดเป็นการรวมกลุ่มของธุรกิจเพื่อความช่วยเหลือสมาชิก โดยการจัดตั้งเป็นสมาคมการค้า (Trade Associations) หรือกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจต่างๆ (Clusters) เน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การศึกษาดูงาน การสนับสนุนและส่งเสริมการทำตลาด การอบรมให้ความรู้ด้านการตลาด เช่น วิธีการแสวงหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้อง การวางแผนการตลาด ตลอดจนการปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การสร้างและพัฒนาตราสินค้าให้มีมาตรฐานสากล การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมกับตลาดเฉพาะและผู้บริโภคเป้าหมาย (Niche Market) เป็นต้น
4. ส่งเสริมและสนับสนุนช่องทางจัดจำหน่าย ทั้งโดยกิจกรรมที่ดำเนินการเองโดยภาครัฐ และการขอความร่วมมือจากภาคธุรกิจค้าปลีกเอกชนอื่นๆ เช่น Tesco Lotus, Big C ฯลฯ
5. สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการขยายตลาดของ SMEs ทั้งทางด้านการพัฒนาเพิ่มสายผลิตภัณฑ์ (Product Development) และการขยายกลุ่มลูกค้า (Market Development) จากการตลาดแบบธุรกิจสู่ลูกค้า (B2C) ไปสู่การตลาดแบบระหว่างหน่วยธุรกิจ (B2B) ซึ่งรวมทั้ง

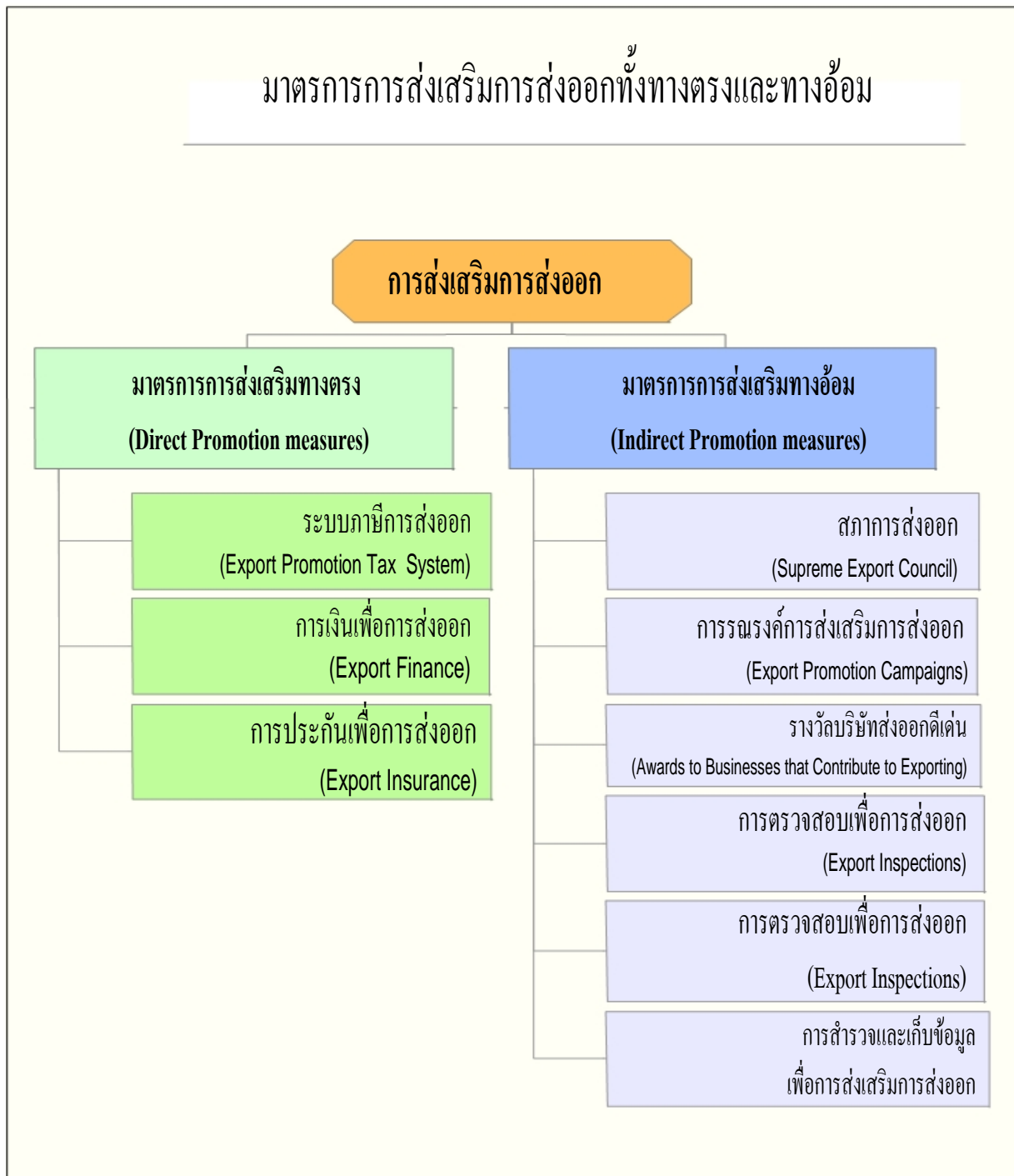
การผลิตตามคำสั่งซื้อของสินค้า OEM (Original Equipment Manufacturer) เช่น โครงการนำผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์พบกับบริษัทผู้ประกอบรถยนต์ โครงการสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดประมุขสินค้าราชการของ SMEs เป็นต้น

6. เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต จากการผลิตตามคำสั่งซื้อ (OEM) ไปสู่การออกแบบและผลิตภายใต้ตราสินค้าของตนเอง (ODM – Original Design Manufacturing & OBM – Original Brand Manufacturing) เช่น ในอุตสาหกรรม แพ้ชั้น เป็นต้น

สำหรับมาตรการและนโยบายส่งเสริมในภาคการส่งออกนั้น แบ่งเป็นมาตรการส่งเสริมทางตรง (Direct Promotion Measures) และมาตรการส่งเสริมทางอ้อม (Indirect Promotion Measures) โดยมาตรการส่งเสริมทางตรงนั้นประกอบด้วยเครื่องมือสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ระบบภาษีการส่งออก (Export Promotion Tax System) 2) การเงินเพื่อการส่งออก (Export Finance) และ 3) การประกันเพื่อการส่งออก (Export Insurance) สำหรับมาตรการส่งเสริมทางอ้อมนั้นประกอบด้วยเครื่องมือสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการส่งออก ซึ่งอาจจะกระทำโดยการสำรวจหรือสอบถาม จัดตั้งคณะผู้แทนการค้า หรือคณะนักธุรกิจเอกชนไปตลาดต่างประเทศ หรือเข้าร่วมงานแสดงสินค้า หรือโดยผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆ 2) การจัดตั้งสภาการส่งออก ซึ่งอาจประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และตัวแทนจากภาคเอกชนที่สำคัญเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ 3) กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการส่งออก 4) โครงการรางวัลบริษัทส่งออกดีเด่น 5) การตรวจสอบคุณภาพสินค้าและบริการเพื่อการส่งออก และ 6) การส่งเสริมการออกแบบ ดังรายละเอียดในรูป 3.4

รูป 3.4 มาตรการการส่งเสริมการส่งออกทั้งทางตรงและทางอ้อม

ที่มา : Teiji SAKURAI (2007)

สำหรับการสนับสนุนข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตลาดต่างประเทศให้กับ SMEs นั้น อาจเน้นข้อมูลการตลาดที่สำคัญ เช่น กฎหมาย ระเบียบและธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้า วัฒนธรรมและพฤติกรรม ผู้บริโภคในตลาดนั้นๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละประเทศและในแต่ละภูมิภาค กลไกการเข้าสู่ตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย ตลอดจนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยข้อมูลต้องมีความทันสมัยและถูกต้องแม่นยำ (Timely & Accurate) วิธีการกระจายข่าวสารหรือนำเสนอข้อมูลจะดำเนินการผ่านเครือข่ายข้อมูล และองค์กรที่ดำเนินงานครอบคลุมอยู่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Information Provision and Network of Main Actions)

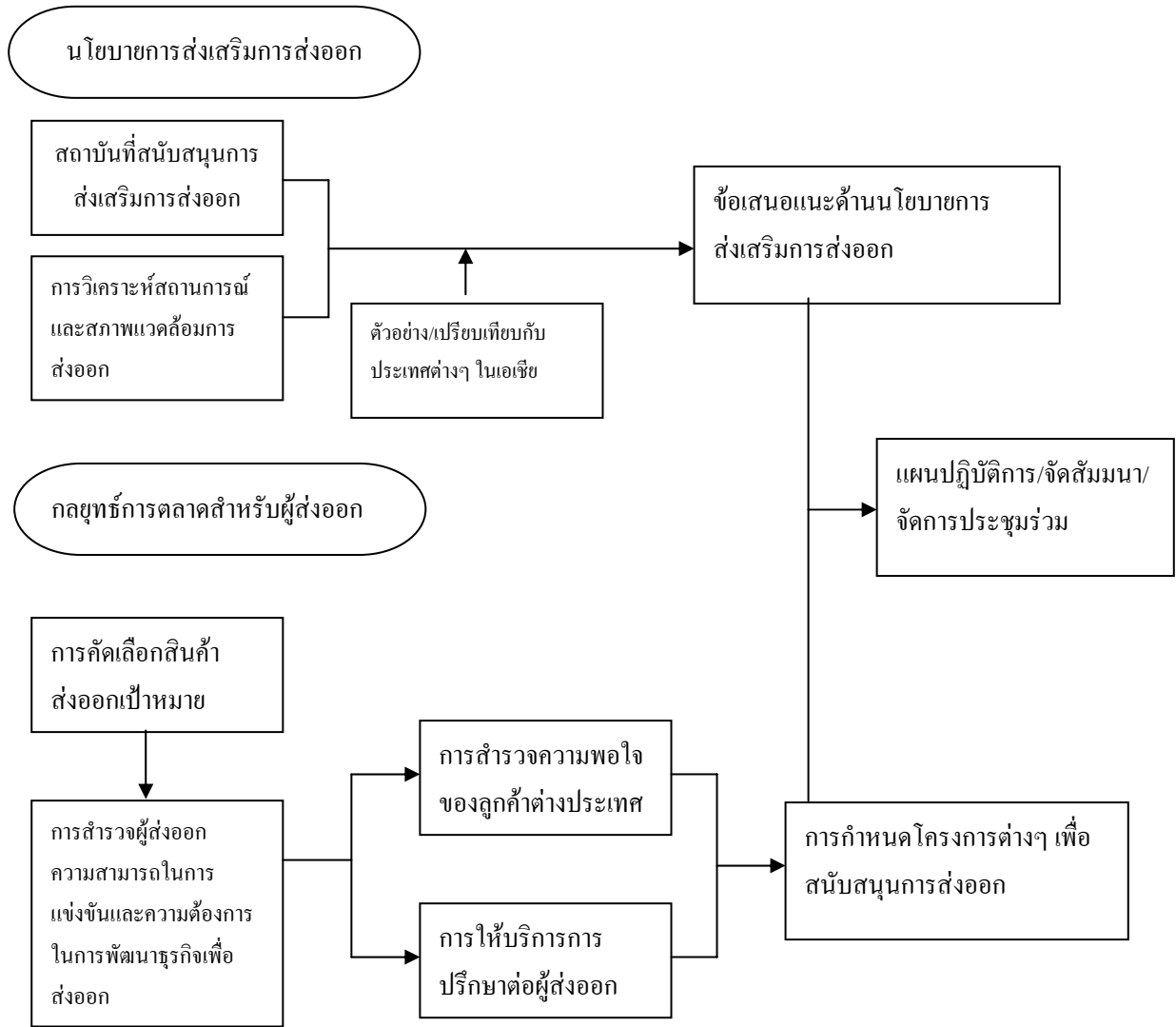
นอกจากการสนับสนุนด้านข้อมูลแล้ว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังมีบทบาทในการให้คำแนะนำ (Consultancy) ในเรื่องการส่งออก การฝึกอบรม (Training) ในด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการส่งออก ตลอดจนความรู้และข้อมูลการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ (Market & Competitive Intelligence) ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยสามารถตัดสินใจเลือกตลาดเป้าหมาย กลุ่มลูกค้า และ กำหนดกลยุทธ์การเข้าตลาดได้อย่างถูกต้องมากขึ้น สำหรับในด้านกลไกการเข้าตลาดนั้น หน่วยงานภาครัฐยังได้สนับสนุนในการสร้างเครือข่ายให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจไทย สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์และเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ผ่านกลไกการจัดงานแสดงสินค้าทั้งภายในประเทศและในต่างประเทศ ตลอดจนการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าที่สำคัญต่างๆ ในต่างประเทศเกือบทั่วโลก โดยเฉพาะในตลาดยุโรป (EU) สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และตลาดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เช่น จีน และอินเดีย เป็นต้น ตลอดจนจัดตั้งกองทุนสนับสนุนเพื่อใช้ในการเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อร่วมงานแสดงสินค้าและการสำรวจความต้องการ ของลูกค้าเพื่อการส่งออกด้วย ตลอดจนสนับสนุนให้มีการสร้างตราสินค้าของสินค้าไทยให้มีมาตรฐานเป็นสากลเพื่อพัฒนาสู่การเป็นตราสินค้าระดับโลกได้ (Global Brand)

อย่างไรก็ตาม มาตรการการส่งเสริมการส่งออก จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเมื่อประเทศสามารถที่จะหาสินค้าสำหรับส่งออกได้ และสามารถผลิตได้ในปริมาณที่ตลาดต่างประเทศต้องการ สามารถผลิตสินค้าได้มีคุณภาพ และมีรูปลักษณะการออกแบบที่อยู่ในสมัยนิยม และนำเสนอด้วยราคาที่เหมาะสมสามารถแข่งขันได้ นอกจากนี้การส่งเสริมการส่งออกสำหรับ SMEs นั้นแตกต่างจากการดำเนินนโยบายการพัฒนาธุรกิจขนาดใหญ่ รัฐบาลจะต้องเลือกมาตรการที่สามารถสนับสนุนธุรกิจส่งออกที่เหมาะสม ซึ่งควรเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพ ดังนั้นเพื่อให้อำนาจรัฐเป้าหมายนี้ภายใต้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีจำกัด จึงจำเป็นต้องเลือกมาตรการการส่งเสริมที่เหมาะสม กระบวนการในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการส่งออกจึงต้องพิจารณา 2 ระดับ ในระดับสถาบันในการกำหนดนโยบายส่งเสริมภาพรวม กับในระดับธุรกิจ ซึ่งต้องกำหนดนโยบายการส่งเสริมรายสินค้าเป้าหมาย ดังรูปกระบวนการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการส่งออกในระดับสถาบัน และระดับธุรกิจ

การพิจารณาการส่งเสริมการตลาดของ SMEs จึงไม่อาจพิจารณาเพียงมาตรการด้านการตลาดเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องพิจารณามาตรการทั้งระบบประกอบ เช่น การที่ธุรกิจไม่สามารถส่งออกได้อาจจะเนื่องมาจากปัญหาด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ จึงจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์และยกระดับเทคโนโลยีของกระบวนการผลิต หรือ ของผลิตภัณฑ์ หรือข้อจำกัดทางการตลาด อาจมาจากปัจจัยด้านการเงินที่

ธุรกิจจะมีสินค้ามีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด แต่ขาดเงินทุนสนับสนุนในการส่งออก จึงจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการสนับสนุนด้านการเงินและเครดิตการส่งออก เป็นต้น

รูป 3.5 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการส่งออกในระดับสถาบันและระดับธุรกิจ

ที่มา : UFJ Institute (2007)

3.2 ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจฯ (SMEs) ด้านการตลาด

3.2.1 ข้อจำกัดด้านการเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่าย

SMEs ไม่สามารถเข้าสู่กลไกตลาด เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านข้อมูลและเครือข่ายที่จะเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่าย เช่น ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย ไม่สามารถที่จะนำสินค้าไปวางจำหน่ายในตลาดที่ต้องการและขายสินค้านั้นได้ ไม่มีความสามารถในการปรับตัวเข้าสู่ระบบการจัดจำหน่ายค้าปลีกขนาดใหญ่ได้ หรือขาดอำนาจต่อรองเพื่อเลือกสถานที่จัดจำหน่ายที่เป็น Prime Location หรือ ไม่สามารถจะขายชิ้นส่วนไปยังโรงงานประกอบ เนื่องจากขาดทักษะในการปรับผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับระบบการจัดซื้อของโรงงานประกอบ เป็นต้น

3.2.2 ขาดข้อมูลความต้องการของการตลาด

SMEs ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลทางการตลาดที่จะใช้ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทำให้ความสามารถในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ทันการเปลี่ยนแปลงของตลาดอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดในต่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถผลิตและส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศให้ตรงกับความต้องการและมาตรฐานของลูกค้าต่างประเทศได้

3.2.3 ขาดทักษะและความรู้ด้านการตลาด

SMEs ส่วนใหญ่ขาดความรู้และความสามารถในด้านการตลาดในเกือบทั้ง 4 ด้านหลัก ทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านการกำหนดหรือเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพเพื่อผลิต และ/หรือ ทำตลาด ตลอดจนขาดความสามารถในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าในแต่ละตลาด ขาดทักษะการนำเสนอสินค้าไปยังลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดทักษะการจัดกิจกรรมโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างตราสินค้า (Brand)

3.2.4 ขาดการสนับสนุนด้านการเงิน

SMEs ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ เนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ โครงการสนับสนุนด้านการเงิน และการให้เครดิตสำหรับวิสาหกิจผู้ส่งออกไทยที่เป็น SMEs ยังมีขอบเขตที่จำกัด

3.2.5 ขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี

SMEs ส่วนใหญ่ยังขาดประสิทธิภาพในการผลิต ไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพที่สม่ำเสมอตามความต้องการของลูกค้า กระบวนการการผลิตยังมีประสิทธิภาพต่ำ และขาดอุปกรณ์เครื่องจักรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

3.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

3.3.1 ภาพรวมการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

แนวคิดของยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทย ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในระยะแรก ระหว่างปี 2545-2549 นั้น มุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และลดอุปสรรคการค้าเงินธุรกิจของ SMEs พร้อมทั้งเสริมสร้างให้ SMEs เติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อมสู่ระดับสากล โดยมีกลยุทธ์ในการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด ดังนี้²

1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม การสร้างโอกาสและการขยายตลาดของ SMEs
2. เพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดส่งออก
3. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดีและลดภาระความเสียหายเปรียบของ SMEs กลุ่มส่งออก ที่เกิดจากกฎหมาย นโยบาย และมาตรการต่างๆของรัฐ และการกีดกันทางการค้า
4. สร้างตลาดและการกระจายสินค้าจากธุรกิจชุมชนไปสู่ตลาด

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จึงมีแนวทางในการส่งเสริมการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังนี้

1. การส่งเสริมการตลาดของ SMEs เช่น มาตรการสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาและเจาะตลาดใหม่และตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการกระจายสินค้า พัฒนาระบบขนส่งให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ต้นทุนต่ำลง มาตรการส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการของธุรกิจไทย ส่งเสริมการตลาดให้ผู้ประกอบการ SMEs ลดต้นทุนทางการตลาด โดยการจัดให้บริการด้านการตลาด ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ชื่อเสียงสินค้าไทยและส่งเสริมการค้า งานทางการตลาดของ SMEs เช่น การจัดตั้งบริษัททางการค้า ส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการพัฒนาระบบและภาพลักษณ์สินค้าไทย และเร่งพัฒนาระบบข้อมูลทางการค้าและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การพัฒนาโอกาสทางการตลาดของ SMEs ในภูมิภาค และตลาดโลก เช่น มาตรการส่งเสริมการเจาะตลาดใหม่และผลักดันให้ไทยเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและจีนตอนใต้ (Regional Hub) ด้วยการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและตลาดใหม่ มาตรการปรับปรุงสภาพ

---

² สรุปยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทยในปี 2545 – 2549 โดยมียุทธศาสตร์ที่ 1 การฟื้นฟู SMEs ให้เป็นกลไกหลัก ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างและปรับพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้าง SMEs ให้เติบโตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อมสู่ระดับสากล ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจนและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

แวดล้อม สร้างและขยายโอกาสเพื่อการส่งเสริมการตลาดของ SMEs เช่น จัดตั้งบริษัททางการค้าเพื่อช่วยลดต้นทุนทางการตลาดและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของการตลาด รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาตราและภาพลักษณ์สินค้าไทยเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ

3. การสร้างโอกาสทางการตลาดและการกระจายสินค้าจากชุมชนสู่ชุมชนไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เอื้อต่อวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมรับช่วงการผลิตที่เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดน รวมทั้งพัฒนาช่องทางการตลาดต่างๆ ตลอดจนจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการนำสินค้าชุมชนออกสู่ตลาด และเป็นเครื่องมือส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าไทยสู่ตลาดโลกด้วย

รัฐบาลไทยจึงมีนโยบายในการส่งเสริมการตลาดเพื่อพยายามหาตลาดให้กับ SMEs และทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีมาตรการที่สำคัญ 4 ประการคือ³

1. สนับสนุนการจัดตั้ง ศูนย์แสดงสินค้าและจัดจำหน่ายสินค้าของ SMEs ทั่วประเทศ
2. สนับสนุนการปรับปรุงมาตรฐานของบรรจุภัณฑ์โดยให้คำแนะนำด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และตราสินค้า ส่งเสริมการใช้ตราสินค้าของตนเอง ตลอดจนช่วยนำเสนอสินค้าและบริการภายใต้ตราสินค้าไทยให้เป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศ
3. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารทางการค้าระหว่างประเทศ (International Trade & Market Intelligence)
4. การใช้ E-Commerce เช่น การขายและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ (Websites) และ อินเทอร์เน็ต (Internet)

รัฐบาลไทยยังได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบภาพรวมการส่งออก ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการตลาด การผลิต การเงิน ให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยกรมส่งเสริมการส่งออกจะส่งเสริมให้ผู้ส่งออกไทยเข้าไปทำธุรกิจในต่างประเทศในรูปแบบของการแต่งตั้งตัวแทน (Export or Sales Representative or Agent or Foreign Distributors) การจัดตั้งสาขา (Branch Office) การมีหุ้นส่วนหรือผู้ร่วมทุน (Strategic Partnership or Joint Venture) การขยายแฟรนไชส์ (Franchise) ที่มีชื่อเสียงของไทยเข้าไปในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบราคาถูกในต่างประเทศ การสร้างเครือข่ายนักธุรกิจและการให้คำแนะนำโอกาสในการทำการค้า การจัดหาข้อมูลการตลาด เช่น ข้อมูลด้านภูมิศาสตร์ ด้านวัฒนธรรมประเพณีค่านิยมและพฤติกรรมผู้บริโภค สภาพการแข่งขัน ปริมาณและลักษณะของคู่แข่งในตลาด รวมถึงข้อมูลด้านเงื่อนไขและกฎระเบียบในประเทศผู้นำเข้าหรือคู่ค้า และโดยเฉพาะข้อมูลของตลาดที่สำคัญมีศักยภาพ เช่น ตลาดใหม่ (Emerging Market) ที่มีศักยภาพการเจริญเติบโตสูง เช่น จีน อินเดีย เวียดนามและรัฐเซีย เป็นต้น นอกจากนี้กรมส่งเสริมการส่งออก

³ Executive Summary of White Paper on SMEs Thailand, 2001

ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในรูปแบบที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นในประเทศต่างๆ ที่มีสำนักงานตัวแทนของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศกว่า 50 แห่งทั่วโลก ให้แก่ผู้ส่งออกไทยรวมทั้งหมด 15,000 ราย

ในด้านการส่งเสริมการค้าให้แก่ SMEs โดยกรมส่งเสริมการค้านั้น ดำเนินการให้การสนับสนุนในการสร้างตลาดภายในประเทศ โดยวิธีการส่งเสริมให้เกิดธุรกรรมเกี่ยวเนื่องระหว่าง SMEs กับบริษัทขนาดใหญ่และสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายและกลไกทางการตลาดได้มากขึ้น และยังได้ดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการตลาดเครือข่ายของ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน (Business & Industrial Clusters) โดยการพยายามเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กับผู้ผลิตชิ้นส่วน เช่น ในอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และ สิ่งทอ โครงการสนับสนุนการตลาดระหว่างผู้ผลิตรายใหญ่กับผู้ผลิตรายย่อย ซึ่งทางกระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายดังกล่าวในหลายสาขาอุตสาหกรรม ทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมภายในประเทศและกับต่างประเทศ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้กำหนดนโยบายพัฒนาความเชื่อมโยงเครือข่าย SMEs ให้ครบวงจร โดยมีมาตรการและหน้าที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน คือ การส่งเสริมให้เกิดการรับช่วงการผลิตที่เชื่อมโยงระหว่าง SMEs และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ และมีมาตรการทั้งระยะกลางและระยะยาว คือ การพัฒนาข้อมูลข่าวสารและพัฒนาโครงการนำร่องเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจครบวงจร

หลังจากนั้น ในระยะที่ 2 ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมวิสาหกิจฯ (SMEs) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2554) โดยเน้นการสร้างผู้ประกอบการ เพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพและการลดผลกระทบในภาคการค้า การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น และพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจโดยมีกลยุทธ์ในการส่งเสริมการค้าให้กับ SMEs ดังนี้

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการตลาด เช่น ศูนย์แสดง กระจาย และจำหน่ายสินค้า ศูนย์จับคู่ธุรกิจ สนับสนุนเครื่องมือ/และช่องทางการตลาดใหม่ๆ
2. เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากระบบการค้าเสรีและข้อตกลงระหว่างประเทศ (FTA)
3. สร้างโอกาสทางการตลาด เช่น ตลาดภาครัฐ เชื่อมโยงการจัดซื้อระหว่าง SMEs และระหว่าง SMEs กับกิจการขนาดใหญ่
4. ส่งเสริมการใช้สินค้าไทย และพัฒนาตราสินค้า (Brand)
5. พัฒนาระบบฐานข้อมูลการตลาดเชิงลึก เพื่อเผยแพร่ให้บริการ

มาตรการการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดตามนโยบายของรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะผลักดันให้ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด และสนับสนุนการกระจายสินค้าโดยการสนับสนุนการสร้างช่องทางการจัดจำหน่าย และสร้างตราสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ แต่มาตรการส่งเสริม SMEs โดยทั่วไปมักเป็นการเน้นในด้านการผลิต

มากกว่าเน้นในด้านการตลาด ซึ่งจะทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค แนวคิดมุ่งการผลิตกับมุ่งด้านการตลาดโดยทั่วไปจะมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้

ตาราง 3.1 ความแตกต่างระหว่างองค์กรธุรกิจที่มุ่งการผลิตและมุ่งที่การตลาด

กิจกรรมหรือหน้าที่ของธุรกิจ	การมุ่งที่การผลิต	การมุ่งที่ตลาด
ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขาย	ขายสิ่งที่ผลิตได้ มุ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานในหน้าที่ต่างๆ และต้นทุน	ผลิตสิ่งซึ่งสามารถขายได้ สนใจความต้องการของลูกค้าและโอกาสในตลาด
สายผลิตภัณฑ์	แคบ	กว้าง
การตั้งราคา	อิงต้นทุนการผลิตและจัดจำหน่าย	อิงที่การจัดหาคุณประโยชน์ที่ลูกค้ารับรู้ได้
การวิจัย และพัฒนา	วิจัยทางเทคนิค มุ่งปรับปรุงสินค้าและลดต้นทุนในกระบวนการผลิต	วิจัยตลาด มุ่งระบุโอกาสใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการลูกค้า
การบรรจุภัณฑ์	คุ้มครองสินค้าและลดต้นทุนให้น้อยลง	ออกแบบเพื่อให้ลูกค้าสะดวกและใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการตลาดด้วย
สินเชื่อ	เป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ และลดการสูญเสียอันเกิดจากหนี้สูญให้น้อยลง	ให้บริการลูกค้า ใช้เป็นเครื่องมือในการจูงใจลูกค้า
การส่งเสริมการตลาด	เน้นความสำคัญที่ลักษณะสินค้า คุณภาพและราคา	เน้นความสำคัญที่คุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ และความสามารถในการตอบสนองความต้องการ หรือ แก้ปัญหาให้กับลูกค้า

ที่มา: อุดลย์ จาตุรงค์กุล, กลยุทธ์การตลาด (Marketing Strategy), 2545

นอกจากนั้น กิจกรรมสถานประกอบการในประเทศไทยจะอยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงมากนักทั้งต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจโดยรวม⁴ ตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่มีความโดดเด่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ (Uniqueness) มากนัก ซึ่งรัฐบาลควรจะทำให้ความสำคัญในด้านความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภคเป้าหมาย ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละระดับทั้ง

⁴ Executive Summary of White Paper on SMEs , Thailand, 2006 by OSMEP และ Thailand Entrepreneurship Monitor 2006 by CMMU

ทางด้านรายได้และรสนิยม หรือวัฒนธรรม ทั้งจากตลาดในประเทศและจากตลาดต่างประเทศที่เป็นเป้าหมาย เฉพาะ เช่น ตลาดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่มีปริมาณเฉลี่ยกว่าปีละ 7-10 ล้านคน เป็นต้น โดยพยายาม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้ทันสมัยเพื่อให้ได้สินค้ามีคุณภาพดีมีมูลค่าเพิ่ม ทั้ง คุณประโยชน์ด้านการใช้สอย และคุณประโยชน์ด้านรูปลักษณ์การออกแบบที่ให้คุณค่า ส่งเสริมภาพลักษณ์ ที่ ต้องการให้กับผู้ใช้ นอกจากนี้ยังต้องให้การสนับสนุนด้านการตลาดของ SMEs อย่างครบวงจรทั้งทางด้านการ จัดจำหน่าย การเผยแพร่ชื่อเสียงผ่านการประชาสัมพันธ์ทั้ง 2 ระดับ คือ สำหรับตลาดเฉพาะ (Niche Market Advertising/ PR) และสำหรับตลาดใหญ่ (Mass or National Advertising /PR) อย่างเหมาะสม รวมถึงการ ส่งเสริมการขาย โดยต้องเป็นระบบการให้การสนับสนุนที่มีคุณภาพ จริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลกระทบ สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับ SMEs ได้ผลตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้การ จัดสร้างระบบข้อมูลทางการค้าต้องรวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภคด้วย

3.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

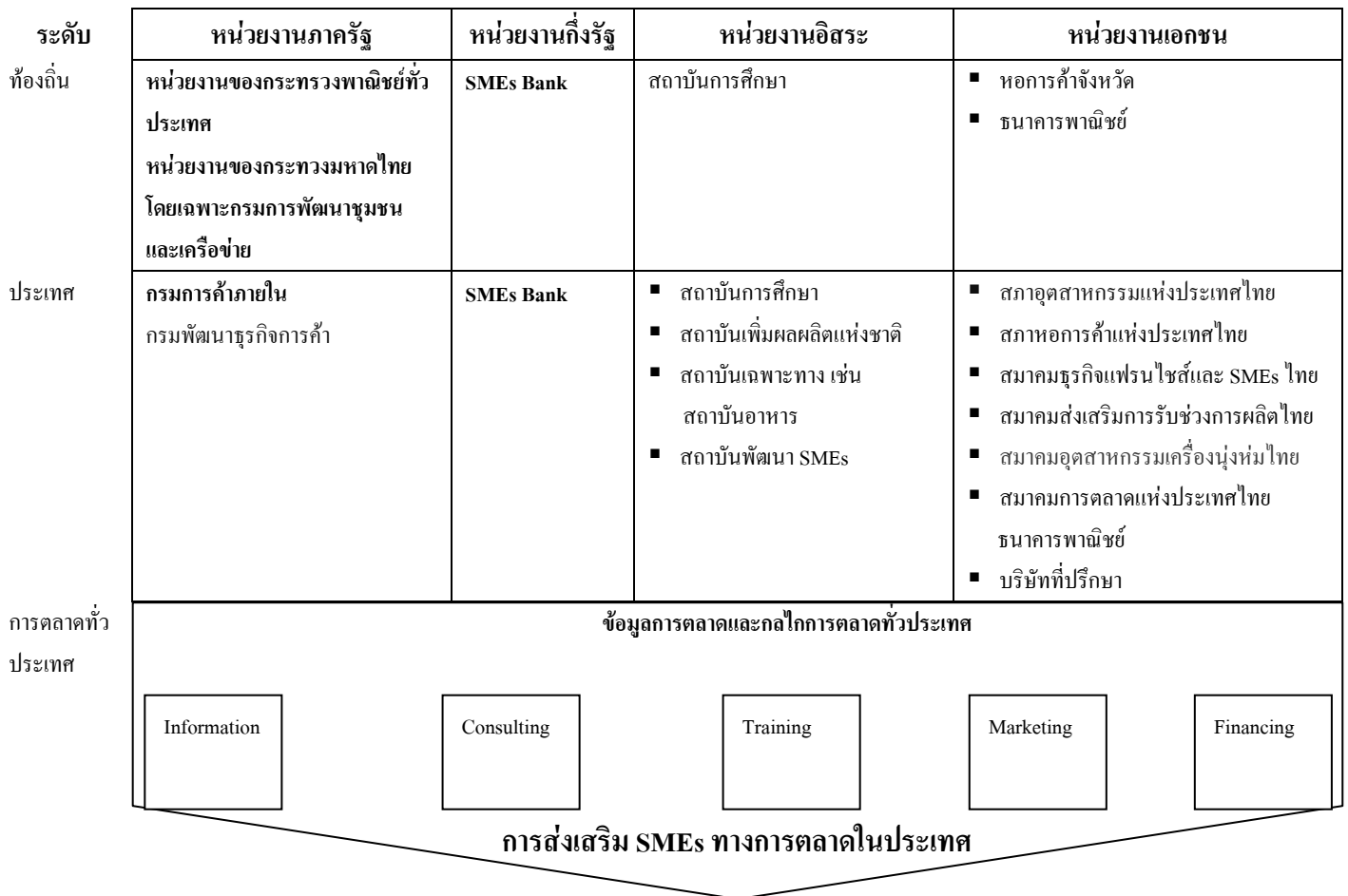
การส่งเสริมการตลาดในประเทศให้กับ SMEs นั้น มีการดำเนินงานผ่านหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ ในระดับประเทศ เช่น กรมการค้าภายใน ดูแลด้านการแข่งขันที่เป็นธรรมและส่งเสริมกลไกตลาดเสรี กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า ดูแลด้านการพัฒนาธุรกิจ การจดทะเบียนบริษัทและเครื่องหมายการค้า ของกระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ดูแลด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่และผู้ประกอบการของกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดูแลรับผิดชอบด้านนโยบาย SMEs สถาบันเฉพาะทาง ของกระทรวงอุตสาหกรรม ดูแลด้านการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจน เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ตลาด และลูกค้า กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการพัฒนา ชุมชน ดูแลด้านการพัฒนาความมั่นคงและเข้มแข็งของชุมชน โดยสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambol One Product/ OTOP) ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต ของชุมชนกับภาคธุรกิจเอกชน โดยใช้ความร่วมมือทำงานของภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership /PPP) เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน

นอกจากนี้ยังมีสถาบันอิสระ เช่น สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ดูแลด้านการเพิ่มผลผลิตของธุรกิจ และหน่วยงานของภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่ง ประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย ซึ่งสนับสนุน การร่วมมือกันของธุรกิจและส่งเสริมการผลิตและการค้า สมาคมส่งเสริมด้านการตลาดโดยเฉพาะ เช่น สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย เป็นการรวมตัวกันเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการและการนำเอาการตลาดมา ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของธุรกิจ ดังรูป 3.6 แสดงหน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริม SMEs ด้านการค้าใน ประเทศ

สำหรับการส่งเสริมการตลาดต่างประเทศให้กับ SMEs นั้น มีการดำเนินงานผ่านหน่วยงานภาครัฐที่ รับผิดชอบ เช่น กรมการค้าต่างประเทศ กรมการส่งเสริมการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมสินค้า

เกษตรเพื่อการส่งออกของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันเฉพาะทางของกระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการติดต่อแลกเปลี่ยน และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการส่งออก และรวมกลุ่มเดินทางไปแสดงสินค้าและติดต่อกับลูกค้าในต่างประเทศ และติดต่อร่วมมือสร้างพันธมิตรกับลูกค้าในต่างประเทศ

รูป 3.6 หน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริม SMEs ด้านการค้าในประเทศ

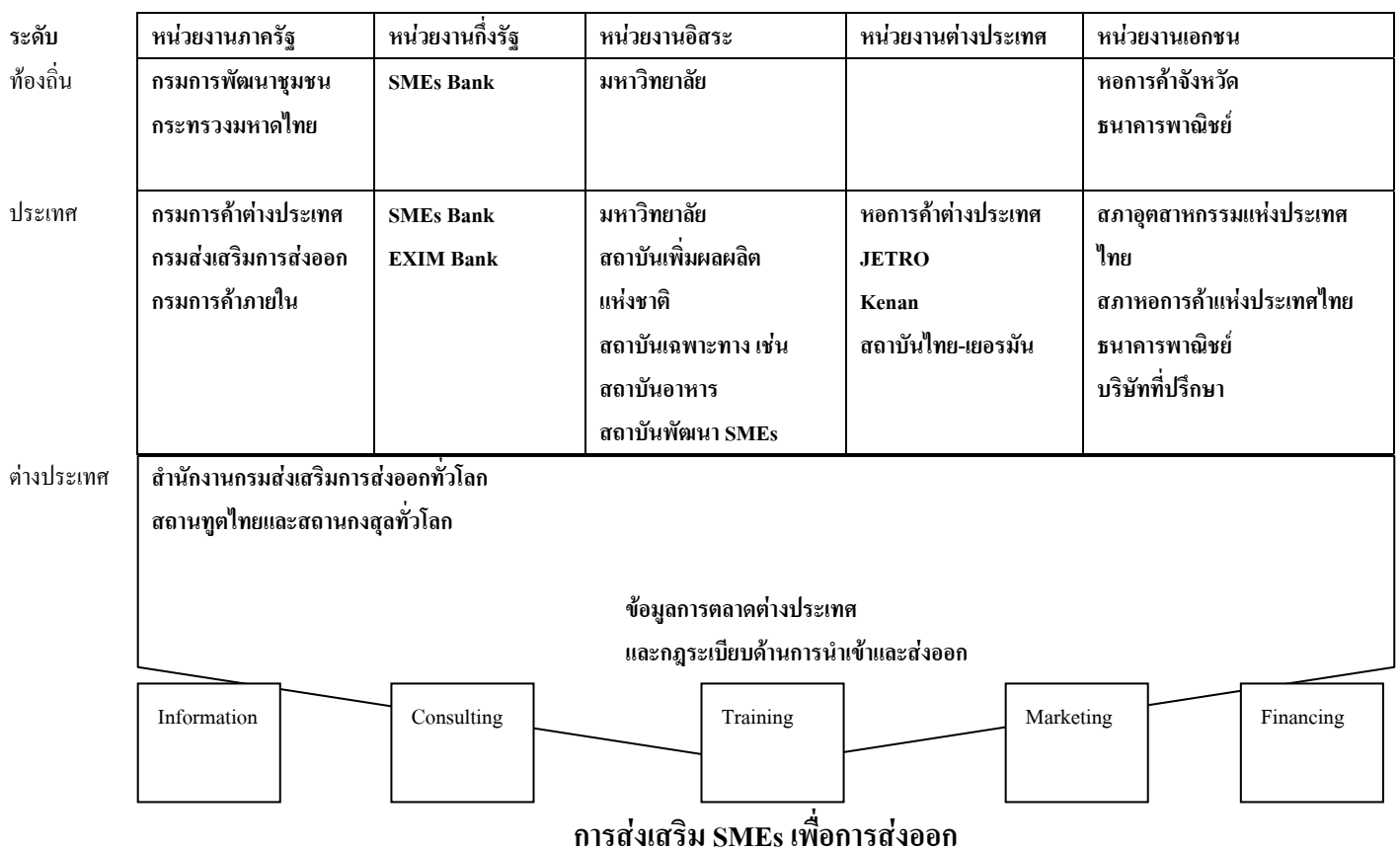
ที่มา: พัฒนาการรอบแนวคิดโดยผู้วิจัย

นอกจากนั้นในกรณีของประเทศไทยซึ่งมีการค้าและบริการลงทุนจากต่างประเทศมาก จึงมีหน่วยงานต่างประเทศหลายหน่วยงาน เช่น JETRO (Japan External Trade Organization), สถาบันKenan สถาบัน ไทย-เยอรมัน ให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างไทยกับต่างประเทศ ในกรณีญี่ปุ่นนั้น JETRO ทำการสนับสนุนสินค้าส่งออกจากไทยไปญี่ปุ่น เช่น สินค้า OTOP สินค้าอาหาร และชิ้นส่วนที่เป็นที่ต้องการในตลาดญี่ปุ่น ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้สนับสนุนข้อมูลด้านตลาดการนำเข้าของญี่ปุ่น กฎระเบียบ มาตรฐาน ตลอดจนข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก ในบางโอกาสยังส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพ รวมถึงการจัดการสัมมนาให้เข้าใจถึงความต้องการของตลาดญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมการนำเข้าสินค้า

อาหารจากประเทศไทยไปแข่งขันกับสินค้า จากประเทศอื่นๆ ที่เข้าไปแข่งขันกันในประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ด้วยเห็นความสำคัญของผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคของญี่ปุ่นจะได้รับเป็นสำคัญ ในกรณีของสถาบัน Kenan ได้ให้การสนับสนุนการพัฒนากระดับปรับปรุงประสิทธิภาพ และพัฒนาการค้าทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างธุรกิจอเมริกันกับธุรกิจไทย ตลอดจนให้การแนะนำส่งเสริมระดับการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออกด้วยเช่นกัน สำหรับสถาบันไทย-เยอรมัน ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้และมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อให้สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานคุณภาพสินค้าเพื่อการส่งออกได้เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออกทางอ้อม เช่น สถาบันการเงินเพื่อการส่งออก ได้แก่ ธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออก (Exim Bank) สถาบันฝึกอบรมด้านการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกต่างๆ เช่น สถาบันอบรมการค้าระหว่างประเทศของกรมส่งเสริมการส่งออก บริษัทที่ปรึกษาต่างๆ ดังรูป 3.7 ซึ่งแสดงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมการส่งออก

รูป 3.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออก

ที่มา : พัฒนารอบแนวคิดโดยผู้วิจัย

หน่วยงานภาครัฐ

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่ดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ด้านการตลาด โดยมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการค้าภายในประเทศ ส่งเสริมกิจการค้าของคนไทย และการค้าโดยทั่วไป เสริมสร้างประสิทธิภาพการค้าภายในประเทศ โดยการจัดระบบส่งเสริมและพัฒนาการค้า การตลาดให้เกิดความเป็นธรรม โดยจัดระบบและกลไกการค้า การตลาด รวมทั้งกำกับตรวจสอบและควบคุมการประกอบธุรกิจ การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ และดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการทางการค้า เช่น การจัดระเบียบและส่งเสริมระบบการค้าเพื่อรักษาราคาสินค้าเกษตร ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาดทางการค้า เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังดำเนินการพัฒนาโครงสร้างและปัจจัยสนับสนุนในการประกอบธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก เช่น โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทางธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัด และพัฒนาระบบการค้าให้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเป็นธรรมสำหรับผู้ประกอบการทุกระดับ รวมทั้งสร้างฐานความรู้และปรับทัศนคติของผู้ประกอบธุรกิจและบุคลากรให้มีจิตสำนึกและรับผิดชอบอย่างมืออาชีพด้านการบริหารจัดการและการตลาด เช่น โครงการสร้างฐานความรู้ผู้ประกอบการค้าส่ง-ค้าปลีก โครงการพัฒนาธุรกิจการค้าสู่มาตรฐานสากล โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการค้าและการพาณิชย์ เป็นต้น

สำหรับโครงการส่งเสริมศักยภาพระบบตลาดเพื่อให้มีประสิทธิภาพและทำให้ SMEs มีโอกาสเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้นนั้น ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางสินค้าเกษตร โดยให้เอกชนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ตามนโยบายของรัฐบาลและตามแผนพัฒนาการพาณิชย์ของกระทรวงพาณิชย์ ตลาดกลางสินค้าเกษตรในการส่งเสริมของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เป็นสถานที่ที่ผู้ซื้อผู้ขายมาซื้อขายสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นผลิตผลทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรมในลักษณะขายส่ง ด้วยวิธีประมูลหรือต่อรองราคา ในกลุ่มตลาดข้าวและพืชไร่ ตลาดผักและผลไม้ ตลาดปศุสัตว์ และตลาดสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปมาจากสัตว์น้ำ นอกจากนี้ยังทำการเสริมสร้างระบบตลาดข้อตกลงและระบบตลาดล่วงหน้า เช่น โครงการส่งเสริมการซื้อขายสินค้าในระบบตลาดข้อตกลง โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า โครงการพัฒนาตลาดประมูลสู่การค้าส่งมอบรับมอบในอนาคต (Forward Auction Market) โครงการเสริมสร้างความรู้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบตลาด โครงการจัดระบบการค้าสินค้าเกษตร ฯลฯ

นอกจากนั้น ยังทำการส่งเสริมและพัฒนาระบบคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น รวมทั้งเครื่องมือทางการตลาดอื่น ๆ ให้เอื้อต่อระบบการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินโครงการที่สำคัญในการสนับสนุน เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาตลาด โครงการวิจัยและบริหารจัดการสินค้าเกษตรในระบบ Cool Chain และโครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเครื่องมือทางการตลาด

ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด ได้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์ จัดโครงการประกวดผลิตภัณฑ์ (ทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑลและภูมิภาค) โครงการจัดแสดงสินค้าภายในประเทศ และในภูมิภาคเอเชีย จัดทำโครงการศูนย์เครือข่ายข้อมูลการตลาดเชิงพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงและให้การส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาด เพื่อเป็นเครื่องมือในความส่งเสริมตลาดซื้อขายสินค้าทั่วไปและประชาสัมพันธ์ข้อมูลและกิจกรรมด้านการตลาด รวมทั้งจัดให้มีการรายงานภาวะราคาสินค้าและข้อมูลการประกาศซื้อขายเพื่อเพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพทางการตลาดให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขายได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

ในด้านการพัฒนาระบบการตลาดภายในประเทศเพื่อให้สินค้าไทยเข้าถึงผู้บริโภคและสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริโภคใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศ ตลอดจนการเลือกใช้สินค้าที่มีมาตรฐานและมีความปลอดภัย กรมฯ ได้ดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการสนับสนุนตลาดผลิตภัณฑ์ภูมิภาค โครงการให้บริการข้อมูลด้านการตลาดแก่ผู้ผลิตในชุมชน เป็นต้น

การให้บริการของกรมการค้าภายในดำเนินงานผ่านสำนักงานของกรมการค้าภายในซึ่งกระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อการส่งเสริมระบบตลาดและส่งเสริมการค้าอย่างเป็นธรรม และรวดเร็ว และช่วยให้ SMEs มีโอกาสในการเข้าสู่ระบบตลาดได้มากขึ้น

ในส่วนของพรบ. การแข่งขันทางการค้า 2542 ที่ครอบคลุมกฎหมายป้องกันการผูกขาด (The Anti Monopoly Act) โดยเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายฉบับนี้ ก็เพื่อป้องกันผู้ประกอบการธุรกิจ ดำเนินธุรกรรมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและขาดจริยธรรมทางการค้า (Business Ethics) หรือ การประกอบธุรกิจการค้าที่ไม่เป็นธรรม ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบธุรกิจ และระบบการแข่งขันของอุตสาหกรรมได้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพมากเพียงพอที่จะสร้างได้เปรียบอย่างไม่เป็นธรรมเหนือผู้ประกอบการขนาดเล็ก หรือ ก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบร้ายแรงเป็นอย่างมากหากพวกเขาดำเนินการเช่นนั้น ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นตีความ หรือกำหนดความหมาย ของคำว่า “ผู้มีอำนาจเหนือตลาด” ว่าหมายถึงผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีส่วนแบ่งตลาดรวม 50% มียอดขายต่อปีมากกว่า 1,000 ล้านบาท ฯ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การทำผิดกฎหมายหรือผิดจริยธรรมทางการค้า (Business Ethics) มิได้ดำเนินการได้เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ผู้ประกอบการธุรกิจทุกขนาดไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจขนาดใหญ่ กลาง หรือ ย่อม (Large, Medium or Small Enterprise) หากขาดจริยธรรมทางธุรกิจ ก็สามารถหาช่องทางดำเนินการดังกล่าวได้ทั้งสิ้น เช่น กรณีของบริษัทแอ็บบอตฯ ซึ่งผลการวินิจฉัยจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่าไม่ผิด (เนื่องจากข้อกำหนดของกฎหมายในมาตรา 25 หมวด 3 กำหนดขอบเขตความหมายของ “ผู้มีอำนาจเหนือตลาด” ในเกณฑ์ที่ไม่สามารถเอาผิดได้ ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ของกฎหมาย) ยังถูกตั้งคำถามว่าใช่หรือไม่? จากสังคมจนทุกวันนี้ ดังนั้นการพิจารณากฎหมายในทางปฏิบัติ จึงต้องพิจารณาในสองมุมมองคือ ตามหลักกฎหมาย และหลักคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กัน

ดังนั้นผู้วิจัย จึงขอตั้งประเด็นคำถามสำหรับกฎหมายฉบับนี้ใน 3 ประเด็นหลักคือ

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) เพื่อดำเนินการตรวจสอบและสอดส่องพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมทางการค้า (Unfair Trade Treatment) นอกจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรงแล้วตามที่กำหนด (50% - 75% Market Shares + over 1,000 MBs. In Sales) ควรขยายเพิ่มเติมไปอีกกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ประกอบการธุรกิจใดๆ(ทุกขนาด) ที่มีพฤติกรรมกระทำผิดตามข้อกำหนด หมวดที่ 3 ตามมาตราที่ 25 (หรือ มาตราที่ 26 - 34 ด้วยหากความหมายยังไม่ครอบคลุม) ควรได้รับการสอดส่อง ตรวจสอบและเอาผิดได้หากดำเนินธุรกรรมในลักษณะดังกล่าว สรุปคือ ทุกกลุ่มธุรกิจ ทุกขนาดควรได้รับการตรวจสอบจากกฎหมายฉบับนี้ แต่อาจจะเน้นเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีกำลังอำนาจที่จะกระทำผิดได้ร้ายแรงกว่า เนื่องจากมีศักยภาพมากกว่า เป็นต้น
2. คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามคุณสมบัติในหมวดที่ 1 มาตรา 6 และ 7 อันประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ไม่น้อยกว่า 8 และไม่เกิน 12 คน ที่มีประสบการณ์ทาง นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ หรือ การบริหารราชการแผ่นดิน ฯ ในทางปฏิบัติเพื่อให้การพิจารณาบังคับใช้กฎหมาย ในแต่ละกรณีที่น่าเข้าสู่การพิจารณาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกลางน่าเชื่อถือ ควรพิจารณาเลือกผู้แทนที่มีความเชี่ยวชาญจริงในศาสตร์ต่างๆตามที่ระบุ และมีประวัติโปร่งใสจากสถาบันที่เป็นกลางที่ห่างจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจเหนือตลาดทางธุรกิจ (ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรม และสภาหอการค้าไทย ไม่น่าจะมีจำนวนมากถึงครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการฯ น่าจะมีเพียง 2-4 จากจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด และ น่าจะเสริมผู้แทนจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็น Non Profit Organization ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะเสริมเข้ามาแทนมากขึ้นจะเหมาะสมกว่า) เพื่อให้การพิจารณารณีต่างๆเป็นไปโดยอิสระ เป็นธรรม คำนึงถึงประโยชน์ของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ และระบบการแข่งขันในอุตสาหกรรมให้เข้มแข็งเป็นสำคัญ

นอกจากนั้น โดยทั่วไป การพิจารณาบังคับใช้กฎหมาย นอกจากพิจารณาอิงกฎ ตามหลักข้อความตัวบทกฎหมายแล้ว ควรพิจารณาจุดประสงค์หลักของการตรากฎหมาย สภาพแวดล้อมของกรณีศึกษา ตลอดจนหลักคุณธรรมจริยธรรมประกอบการพิจารณาด้วยเสมอ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีภารกิจในการดูแลโครงสร้างพื้นฐานของระบบการค้าในด้านการจดทะเบียน การบริการข้อมูลธุรกิจ และการกำกับดูแลธุรกิจ ต่อมาได้ปรับบทบาทเพิ่มหน้าที่ในการส่งเสริมพัฒนาการประกอบธุรกิจการค้าของประเทศไทยให้มีศักยภาพและมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบสอดคล้อง

คล่องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมบทบาทสถาบันการค้า เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนถึงระดับประเทศ โดยมีลักษณะการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจให้ได้มาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งแนวทางส่งเสริมศักยภาพธุรกิจสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความเข้มแข็งพร้อมไปสู่สากล การพัฒนาธุรกิจเป้าหมาย และการส่งเสริมการใช้ระบบสื่อสารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ความรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า

2. ด้านการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจ สมาคม และหอการค้า การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง เลิกและชำระบัญชี รวมทั้งการจดทะเบียนบริษัทห้างร้านและจำแนกห้างหุ้นส่วนที่ไม่ประกอบการ โดยมีนโยบายในการให้บริการจดทะเบียนที่สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ และพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการ

3. ด้านการให้บริการข้อมูลธุรกิจ เพื่อใช้เป็นหลักฐาน/เอกสารทางธุรกิจและบริการข้อมูลการค้าดำเนินธุรกิจเพื่อประกอบการตัดสินใจของธุรกิจ โดยมีนโยบายเน้นการให้บริการสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล และเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ อีกทั้ง กรมฯ ยังให้บริการข้อมูลธุรกิจในระบบอินเทอร์เน็ต (E-Service) เพื่อให้บริการที่สะดวกรวดเร็วในการรับรอง ตรวจค้นหรือรับรองสำเนาเอกสารทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้บริการสามารถยื่นคำขอผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ที่ www.dbd.go.th

4. ด้านการกำกับดูแลธุรกิจให้มีธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและเข้มแข็ง โดยมีนโยบายให้การตรวจสอบ แนะนำ อบรมให้ความรู้ เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทำให้การค้าดำเนินธุรกิจมีความโปร่งใส มีมาตรฐานสากลและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของตลาดการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ในปี 2550 ได้กำหนดเป้าหมายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการและธุรกิจทั่วไป โดยปรับบทบาทด้านการกำกับดูแลธุรกิจเป็นการส่งเสริมธรรมาภิบาลและส่งเสริมการทำบัญชีธุรกิจ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีการบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใส ตรวจสอบได้ (Accountability and Transparency) นอกจากนี้กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังได้ดำเนินการในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การออกหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน การตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ เพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ฯลฯ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ดังนี้

1. การพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ เช่น การจัดอบรมนิติบุคคลตั้งใหม่ การจัดอบรมพัฒนาความรู้ทางไกล ผ่านดาวเทียม การพัฒนา SMEs สู่อุตสาหกรรม การเสริมศักยภาพ SMEs ในเขตภูมิภาคให้สามารถเข้าสู่ตลาดจีนได้ โดยเฉพาะการเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจในอุตสาหกรรมธุรกิจอัญมณีและผลไม้อุตสาหกรรมจีน เป็นต้น
2. การพัฒนาธุรกิจ เช่น พัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ปลีก ธุรกิจสปา ธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์ ธุรกิจขนส่งสินค้า ธุรกิจสิ่งพิมพ์ ธุรกิจอาหาร ธุรกิจเสริมสวย ฯ
3. การพัฒนารูปแบบธุรกิจ เช่น ผลักดันและพัฒนาธุรกิจ SMEs เข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ ส่งเสริมการขยายตัวทางการตลาดและพัฒนาศักยภาพธุรกิจแฟรนไชส์ให้ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการธุรกิจแฟรนไชส์ในการขยายธุรกิจสู่ตลาดต่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคเอเชียและตลาดโลก
4. การส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลจดทะเบียนผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การออกเครื่องหมายรับรองความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Trademark) การจัดทำศูนย์จัดการข้อร้องเรียนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketplace) ภายใต้อินเทอร์เน็ตชื่อ www.dbdmar.com
5. การพัฒนาสถาบันการค้า โดยกรมฯ ได้จัดประกวดสมาคมการค้าดีเด่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการค้าเห็นความสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานสู่ระดับสากล

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ ที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยการมาตรฐานสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำผิดในการขนส่งสินค้าออกทางเรือ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล (Government to Government/G2G) หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์กรการค้าในต่างประเทศ (Government to Business/ G2B) เพื่อประโยชน์ต่อการส่งออกสินค้า ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรการหรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ เพื่อปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของไทย จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าและส่งออกสินค้า ดำเนินการมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อการส่งออกสินค้าไทย รวมทั้งดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริม ให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า

นอกจากหน้าที่หลักดังกล่าวแล้ว กรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการนำเข้าส่งออก กฎระเบียบ พิธีการศุลกากรการนำเข้าส่งออก ตลอดจนปัญหาและข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้จัดดำเนิน โครงการและกิจกรรมส่งเสริมอื่นๆอีกมากมาย ทำให้ผู้ส่งออก SMEs สามารถพัฒนาระดับคุณภาพสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างตราสัญลักษณ์สินค้าเกษตรของไทย เช่น โครงการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทาง

การตลาด โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านมาตรฐานคุณภาพข้าวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาด โครงการศึกษาศักยภาพและส่งเสริมการตลาดข้าวหอมมะลิอินทรีย์ โครงการพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โครงการสร้างตราสินค้าข้าวหอมมะลิไทย โครงการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทย เป็นต้น

สำหรับการส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร ได้สนับสนุนให้ใช้กลไกพิเศษทางการค้า รวมทั้งความร่วมมือกับผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร โดยให้มีโครงการจัดทำการค้าในรูปแบบการเปลี่ยนสินค้าข้าวกับสินค้าที่ไทยต้องการ (Barter Trade) โครงการเจรจาทำสัญญาซื้อขายข้าวกับเอกชนและรัฐบาลต่างประเทศ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเจรจาเพื่อขยายตลาดต่างประเทศ เช่น โครงการจัดคณะผู้แทนการค้าเดินทางไปเจรจาเพื่อรักษาและขยายตลาดข้าวชนิดต่างๆของไทยในต่างประเทศ รับรองคณะผู้แทนการค้าต่างประเทศ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการค้า รวมทั้งดำเนินมาตรการตอบโต้/ป้องกัน/แก้ต่างภายใต้มาตรการ AD/CVD/SG และนอกจากจะสนับสนุนโครงการจัดคณะผู้แทนการค้าเดินทางไปเยือนตลาดต่างประเทศแล้ว ในทางกลับกันก็ส่งเสริมสนับสนุนให้คณะผู้แทนการค้าจากต่างประเทศเดินทางมาเยือนตลาดในประเทศไทยด้วย และยังได้จัดโครงการสนับสนุนอื่นๆ เช่น โครงการเปิดตัวสินค้าไทยในเวทีโลก โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการส่งออก โครงการส่งเสริมการใช้สัญลักษณ์ตราสินค้าไทย (Thailand's Brand) โครงการวิจัยตลาด และพัฒนาการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาเครื่องหมายการค้าอาหารของโครงการหลวงสู่ตลาดโลก การพัฒนาข้อมูลการค้าเพื่อการส่งออก ฯลฯ

นอกจากนั้น ได้ยังได้สนับสนุนการให้บริการทางการเงินเพื่อการส่งออกเพื่อให้ผู้ส่งออกได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ทั่วถึงมากขึ้น เช่น นำระบบประกันภัยความเสี่ยงในการไม่ได้รับสินค้าจากการส่งออกมาใช้สนับสนุนระบบการค้าประกันการส่งออกสำหรับตลาดที่มีศักยภาพสูง (Trade Finance) ปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารจัดการและให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยการพัฒนาระบบ และส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงระบบและใช้บริการจากระบบสนับสนุนเหล่านี้มากขึ้น

สำหรับการสนับสนุนการจัดระบบบริหารการขนส่งสินค้า (Logistics) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมฯ ได้ดำเนินมาตรการรักษาตลาดเดิม การบริหารจัดการคลังสินค้า (Logistics) การพัฒนาระบบและเพิ่มระดับมาตรฐานการให้บริการให้รวดเร็ว ถูกต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น สนับสนุนให้มีการปรับรูปแบบเอกสาร พัฒนาระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการนำเข้าส่งออกให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และพัฒนาการให้บริการออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (ECO) และเอกสารทางการค้าต่างๆ ในแบบ Paperless ตลอดจนพัฒนาระบบและบริการให้มีมาตรฐานในการอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดนในภูมิภาคต่างๆของประเทศ

สำหรับการส่งเสริมความสัมพันธ์กับต่างประเทศนั้น กรมฯ ได้เสริมสร้างกลไกและเครือข่ายในการผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความช่วยเหลือและดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน (JDS) และพื้นที่ทับซ้อน (JDA) ให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันและแก้ไขข้อพิพาทเขตแดน จัดตั้งสำนักงานถาวรเลขานุการ

ACMECS Business Council จัดคณะผู้แทนการค้าการลงทุนไปเยือนประเทศเพื่อนบ้าน รับคณะผู้แทนการค้าการลงทุนประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมและประสานการแก้ไขปัญหาการค้าการลงทุนในจังหวัดชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้า/บริการไทย พัฒนาและให้บริการด้านการค้าและการเพิ่มศักยภาพในการส่งออก อาทิ การขยายฐานผลิตไปยังต่างประเทศ เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้ผู้ส่งออกไทย โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการให้ได้มาตรฐาน และทำการตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมและสร้างภาพพจน์สินค้าและบริการไทยให้เป็นที่เชื่อถือได้ ทั้งในด้านคุณภาพสินค้าและบริการที่รวดเร็ว

กรมส่งเสริมการส่งออกมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอ โยบายและจัดทำเป้าหมายการส่งออกและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและมาตรการด้านการค้าและการตลาด ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าไทย ทั้งในและต่างประเทศ จัดทำและให้บริการข้อมูลการค้าและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สินค้าและบริการของไทยเพื่อส่งเสริมการส่งออก และพัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และสมรรถนะในการส่งออก ตลอดจนประสานงานและให้ความร่วมมือแก่สถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าไทย และให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการส่งออกธุรกิจบริการ

กรมส่งเสริมการส่งออกยังส่งเสริมให้นักธุรกิจไทยเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศในรูปแบบต่างๆ รูปแบบธุรกิจสำหรับผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะการแต่งตั้งตัวแทน หรือ บริษัทสาขาในตลาดต่างประเทศ การเข้าตลาดโดยการสร้างพันธมิตรทางการค้าไม่ว่าจะโดยหุ้นส่วน ผู้ร่วมทุนหรือธุรกิจร่วมค้า (Strategic Alliance or Joint Venture) การขยายตลาดด้วยระบบแฟรนไชส์ (Franchise) หรือ การให้สิทธิทางการค้า (Licensing) โดยเฉพาะธุรกิจเฟรนไชส์ที่มีชื่อเสียงของไทย เช่น ธุรกิจอาหาร ฯ เข้าไปในตลาดต่างประเทศ หรือ โดยการทำสัญญาการจัดการ (Management Contract) เช่น ธุรกิจโรงพยาบาล เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วยังสนับสนุนในการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบราคาถูกในต่างประเทศ หรือแหล่งวัตถุดิบชนิดใหม่ๆ ที่ทดแทนได้ดีกว่า การสร้างเครือข่ายนักธุรกิจ การจัดหาข้อมูลตลาด และแนะนำโอกาสในการทำการค้า จัดหาข้อมูลการตลาดที่สำคัญ ตลอดจนกฎระเบียบในประเทศผู้นำเข้าต่างๆ สำหรับกลยุทธ์การค้ากับกลุ่มประเทศตลาดใหม่นั้น ก็ส่งเสริมให้มีการจัดงานแสดงสินค้าในกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดใหม่ หรือเชิญชวนให้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการแสดงผลสินค้าในประเทศไทย เช่น โครงการส่งเสริมการส่งออก การวิเคราะห์ความพร้อมในการดำเนินธุรกิจส่งออก การบริหารการเงินสำหรับธุรกิจส่งออก การพัฒนาและวางแผนผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก การ

พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อการส่งออก การวางแผนการตลาดเพื่อการส่งออก การจัดการ Logistic Supply และ Supply Chain ดังที่กล่าวมาแล้ว

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา และคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยการสร้างกลไกการบริการเพื่อการคุ้มครองสิทธิทางปัญญา ตลอดจนปกป้องพิทักษ์สิทธิและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล เพื่อให้สอดคล้องและรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ คือ 1) ปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ กฎหมายว่าด้วยแบบผังภูมิของวงจรรวม กฎหมายว่าด้วยความลับทางการค้า กฎหมายว่าด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนาการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ๆ จากภูมิปัญญาไทย และสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จากทรัพย์สินทางปัญญา 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญา 4) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 5) สร้างกลไกและส่งเสริมในการปกป้องและพิทักษ์สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาไทย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสร้างวินัยทางการค้า 6) ดำเนินการเพื่อใกล้ชิดและระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หลังจากทั่วโลกได้มีการตกลงประกาศใช้ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Right : IPR) ในปัจจุบันทรัพย์สินทางปัญญาถือว่ามีค่าสำคัญมากขึ้นในระดับภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น ถ้า SMEs มีความรู้ความเข้าใจด้านทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาได้มาก ไม่ว่าจะเป็นการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้กับการผลิตของตนเอง หรือการจดสิทธิบัตรเพื่อคุ้มครองผลงานที่ SMEs สามารถคิดค้นขึ้นมาได้

ดังนั้น กรมทรัพย์สินทางปัญญา ควรจะเพิ่มกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และสนับสนุนให้ SMEs มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ SMEs แสวงหาเทคโนโลยีจากทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่แล้วโดยไม่ละเมิดหรือทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการเปิดเผย และอนุญาตให้ผู้อื่นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย หรือกรมฯ อาจส่งเสริมให้ SMEs นำเอาทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการจดทะเบียนไว้แต่หมดอายุแล้วมาใช้ประโยชน์ แต่โดยทั่วไปแล้ว SMEs ส่วนใหญ่จะไม่มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้นเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ SMEs ทางกรมฯ ควรจะทำการจัดรวบรวมทรัพย์สินทางปัญญาที่หมดอายุแล้วหรือทรัพย์สินทางปัญญาที่อนุญาตให้ผู้อื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มาเปิดเผยแก่ SMEs ซึ่งจะประโยชน์แก่ SMEs เป็นอย่างมาก

กรมการพัฒนาชุมชน และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย โดยภารกิจหลักสำคัญส่วนหนึ่งคือ การแก้ไขปัญหาความยากจนและฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ โดยมีนโยบายที่สำคัญ คือ

1. สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
2. สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและการบริหารจัดการการเงินเพื่อธุรกิจผ่านกองทุนหมู่บ้าน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลของชุมชน
3. เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ตามนโยบายพัฒนาภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในภาคการผลิตสาขาต่างๆ ที่นำไปสู่การสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของพื้นที่

จากนโยบายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงนับเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของ SMEs ในเกือบทุกระดับและทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือ การส่งเสริมการรวมกลุ่มและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการผลิตของชุมชนกับภาคธุรกิจเอกชน ส่วนทางอ้อม คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีในการดำเนินงาน การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities & Infrastructure) และการจัดเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ตลอดจนข้อมูลศักยภาพเฉพาะพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนา SMEs โดยมีหน่วยงานสำคัญที่ร่วมรับผิดชอบในภารกิจดังกล่าว คือ กรมการพัฒนาชุมชนและกรมการปกครอง โดยเฉพาะกรมการพัฒนาชุมชนนับเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบโดยตรง โดยมีรายละเอียดกิจกรรมสนับสนุนของแต่ละนโยบายดังนี้

1. โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

กรมฯ ได้ดำเนินการสนับสนุนโครงการ OTOP ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของโครงการฯ แก่ชุมชนและ SMEs และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านเพื่อการดำเนินงานตามโครงการฯดังกล่าว นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มาตรฐาน และคุณภาพสินค้า รวมถึงการบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเน้นการใช้ศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลักในการพัฒนาฯ ส่งเสริมการพัฒนาทุนเพื่อการผลิต ผ่านการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงบูรณาการกองทุนในชุมชนอื่นๆอีกหลายกองทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาทั้งในระดับตำบลและหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังดำเนินการสนับสนุนด้านการจัดหาตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อการจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สนับสนุนและส่งเสริมการใช้เครือข่าย E-Commerce ของกระทรวงมหาดไทยเพื่อการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของชุมชนด้วย

ตัวอย่างโครงการสำคัญในการส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP (OTOP Village Champion / OVC) โครงการจัดงานเมืองแห่งภูมิปัญญาไทย (OTOP CITY) โครงการเส้นทางใหม่ของโอท็อป (OTOP Midyear & Select 2007) ตลอดจนงานแสดงสินค้า จำหน่ายและจับคู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน

และท้องถิ่นสู่สากล โครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge-Based OTOP/ KBO) และ โครงการจัดนิทรรศการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การค้าสรรผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเสริมต่างๆ เช่น การจำหน่ายสินค้า การสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ การฝึกอบรม และการจัดนิทรรศการแสดงผลผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2. สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลของชุมชน

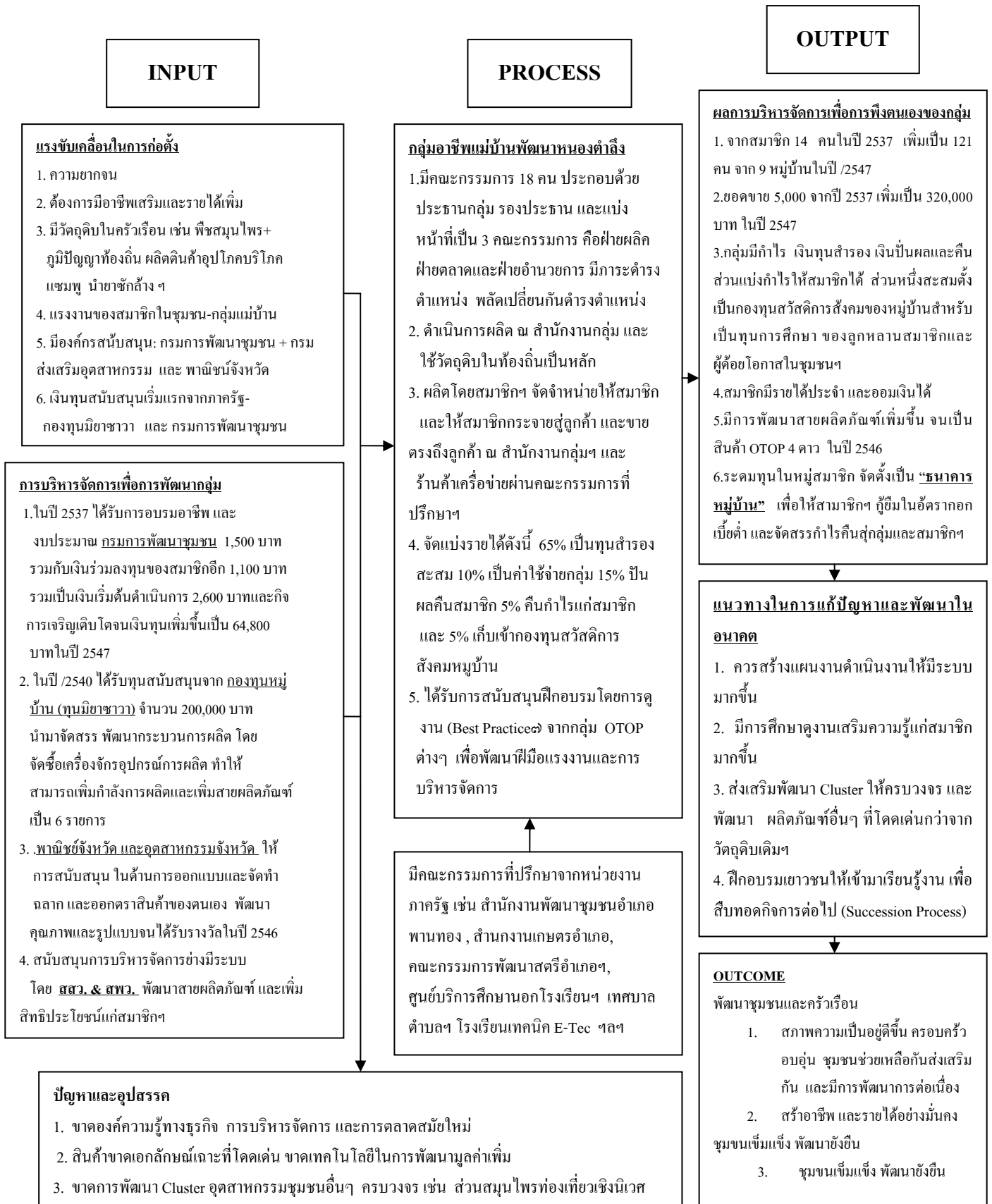
กรมฯ ได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ในรูปของวิสาหกิจชุมชน หรือ พัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่มีอยู่แล้วให้มีศักยภาพสูงขึ้น มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมการตลาดเพื่อเป็นแหล่งรองรับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ทั้งนี้ โดย 1) การสร้างระบบความร่วมมือและการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน (Community-Public-Private Partnership) ในรูปของประชาคม องค์กรชุมชน คณะกรรมการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านฯ รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตของชุมชนกับภาครัฐกิจเอกชน (Clusters through Co-operation and Collaboration of Community or Micro Enterprise + SMEs + Large Enterprises and both Governments Agent or NGO) ผ่านการทำงานของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนระดับจังหวัด หรือ กรอ. จังหวัด นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการสนับสนุนด้านความรู้และฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน ตลอดจนทักษะในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นแหล่งรองรับการว่าจ้างการผลิตจากภาครัฐกิจเอกชน (OEM) และเป็นแหล่งในการประกอบธุรกิจขนาดเล็ของคนในชุมชนเองได้ 2) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และเครือข่ายบุคลากรที่มาร่วม (PPP Teams) เพื่อเสริมสร้างความรู้และการบริหารจัดการสมัยใหม่ และเป็นช่องทางการค้าเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศผ่านระบบร้านค้าเครือข่ายและระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) และ 3) สนับสนุนให้ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเป็นสินค้าหลักของชุมชนเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนปลูกฝังจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ บำบัดฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป ตัวอย่างรูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนอันเกิดจากการสนับสนุนจากภาครัฐ ดังแสดงในรูป 3.8 และ 3.9. การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน กลุ่มอาชีพแม่บ้านหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐบาล

3. เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ตามนโยบายพัฒนาภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในภาคการผลิตสาขาต่างๆ ที่นำไปสู่การสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของพื้นที่

ส่งเสริมสนับสนุน โดยการจัดทำผังการใช้ประโยชน์ พื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพทางการพัฒนาของพื้นที่ที่มีอยู่และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างบริการพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค (Infrastructure) เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพของ

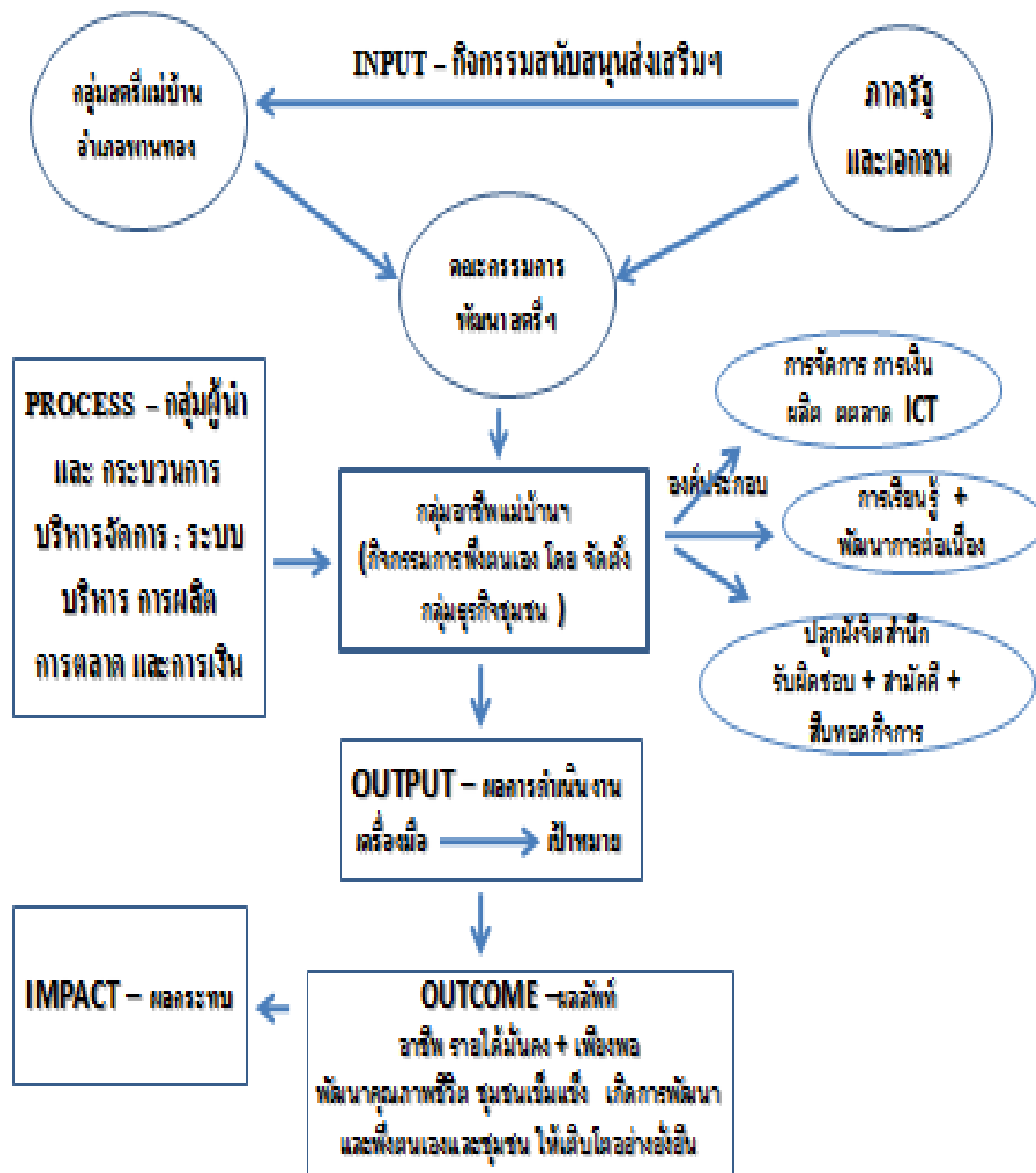
พื้นที่ที่มีอยู่ และเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาระหว่างพื้นที่และกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ในภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อวางแผนและพัฒนา กลุ่มจังหวัดหรือพื้นที่เฉพาะเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างพื้นที่และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเมือง ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน เป็นต้น

รูป 3.8 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐบาล

ที่มา: เกษม พิพัฒน์ปัญญานุกูล รศ., พรพรม ดวงนิล แล จารุพันธ์ เบญจรัตน์ภรณ์., แผนธุรกิจกลุ่มอาชีพแม่บ้านพัฒนาหนองคำสิงห์, โครงการพัฒนาที่ปรึกษาแผนธุรกิจ, สทว. เครือข่ายมหาวิทยาลัยบูรพา, 2547 : พัฒนารอบแนวคิดใหม่โดย เจริญรัตน์ (จารุพันธ์) เบญจรัตน์ภรณ์

รูป 3.9 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐบาล เพื่อการพึ่งตนเองและ
พัฒนาสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sufficiency & Sustainability)

ที่มา : ปรับปรุงโดยผู้วิจัย จาก “การบริหารจัดการเพื่อการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของกลุ่มสตรีภาคเกษตรฯ” : บรรจง ศิริ, วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคม ,สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2545)

ดังนั้นจะเห็นว่า บทบาทของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชนและกรมการปกครอง และหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆของกระทรวงฯ ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเสริมความมั่นคงของประเทศทั้งในด้านการปกครองและในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และมีบทบาทต่อการส่งเสริมและพัฒนา

วิสาหกิจในทุกระดับมิใช่เฉพาะกลุ่มวิสาหกิจ SMEs เท่านั้น ตลอดจนมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแบบคู่ขนาน (Dual Tracks Policy) และแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะ Local Link – Global Reach ที่เน้นกระตุ้นการผลิตควบคู่กับการส่งเสริมการส่งออก ผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนและหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง แล้วขยายตลาดจากระดับชุมชนหมู่บ้าน สู่ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และสู่ระดับภูมิภาค ประเทศและไปสู่ระดับนานาชาติประเทศ และตลาดโลกในที่สุด ดังนั้นจากนโยบาย SMEs แผนแรก (2545-2549) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดออกเป็น 19 กลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและกลุ่มวิสาหกิจฯ ให้สอดคล้องไปกับศักยภาพเฉพาะพื้นที่ จึงควรพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากหลายฝ่ายเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพที่แท้จริงของพื้นที่ทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรมนุษย์และสังคม และความต้องการของชุมชน ตลอดจนทิศทางการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ไปพร้อมกัน เพื่อที่จะกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจที่มีศักยภาพที่โดดเด่นแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคอย่างแท้จริง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาค เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน โดยเน้นขยายฐานของตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพภายใต้การสร้างเสริมความเข้มแข็งของตราสินค้า (Brand) ประเทศไทย อีกทั้งส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยทำการตลาดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูมิภาคในตลาดท่องเที่ยวโลก อีกทั้งยังทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวรองมากขึ้นเพื่อสร้างสมดุลระหว่างพื้นที่ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยประสานความร่วมมือและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงท่องเที่ยว (e-Tourism) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย และเสริมสร้างศักยภาพในการส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อสารสนเทศ กระทั่งถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย ให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวมีภารกิจ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการพัฒนามาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยว ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับนโยบายและ

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ จัดทำแผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด แผนพัฒนาทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

พันธกิจที่ดำเนินการ ได้แก่ การส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวให้แก่ทุกภาคส่วน พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและ SMEs พัฒนาระดับมาตรฐานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ จัดทำแผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด แผนพัฒนาทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (สสปน.)

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ เป็นองค์กรของรัฐและเป็นองค์กรอิสระ มีภารกิจหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ รวมทั้งการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญในการมุ่งพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเป็นศูนย์กลางด้านการประชุมและนิทรรศการ ตลอดจนการท่องเที่ยวนานาชาติของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการจัดประชุม การท่องเที่ยวเป็นรางวัลและการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ หรือที่เรียกว่า “อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE)” ในตลาดต่างประเทศ โดยเน้นดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ ดังนี้ คือ

1. **ฟื้นความเชื่อมั่นด้านการลงทุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฉพาะในปี 2551-2552 ที่รัฐบาลประกาศให้เป็น “ปีแห่งการลงทุน” และ “ปีแห่งการท่องเที่ยวไทย”**
2. **ส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ กลุ่มประชุมและแสดงสินค้า และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านระบบนิเวศ วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนแหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถานต่างๆ**
3. **พัฒนามาตรฐานธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสขยายฐานการผลิตและการตลาดในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคอื่นๆต่อไป**

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของ สสปน. ได้แก่ โครงการ “ไทยทิม” เพื่อผลักดันและยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไมซ์ในตลาดโลก ปรับโครงสร้างภาคบริการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพการให้บริการแบบครบวงจร โครงการพัฒนาบุคลากรระดับผู้นำให้แก่อุตสาหกรรมฯ

นอกจากนี้ยังมีโครงการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และประสบการณ์ตรงสำหรับการจัดประชุมสัมมนาและการท่องเที่ยว ตลอดจนอุตสาหกรรมสำคัญที่รัฐบาลมุ่งสนับสนุน เช่น อุตสาหกรรมแฟชั่น ฯ ทั้งนี้เพื่อร่วมกันเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมอุตสาหกรรมไมซ์ของไทย ดึงและสร้างงานประชุมนานาชาติเข้าประเทศให้มากขึ้น เช่น โครงการปิดทองหลังพระ (Royal Initiative Discovery) โดยประสานธุรกิจไมซ์และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้ากับการประชาสัมพันธ์ โครงการพระราชดำริ จำนวน 19 โครงการ ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ โครงการ “Connection Plus” ภายใต้แนวคิด Thailand Team Up ส่งเสริมการพบปะเจรจาของนักธุรกิจไมซ์ไทยและต่างประเทศ โครงการ “Thanks A Million” เพื่อดึงงานประชุม

นานาชาติ และเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มไมซ์ขนาดตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปเข้ามาจัดประชุมในประเทศไทย โครงการประชุมทางวิชาการและแสดงเทคโนโลยีของเยอรมัน ครั้งที่ 9 และมหกรรมแสดงสินค้ามูมไลฟ สไตล์และการท่องเที่ยวเยอรมัน 2008 เป็นต้น

สมาคมภาคเอกชนที่มีส่วนในการส่งเสริมทางการตลาด

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

สภาหอการค้าฯ เป็นสถาบันกลาง ทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน ในการประสานงานนโยบายและการดำเนินงานทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐบาล เพื่อให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ภาครัฐ หรือ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับนโยบายและมาตรการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาการประกอบธุรกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจ และการค้าของประเทศทั้งการค้าในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ให้บริการข่าวสารและข้อสนเทศทางเศรษฐกิจ การค้า การตลาด เผยแพร่งานวิชาการและงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนให้สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นแล้ว ยังมีบทบาทสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออก การขยายการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านธุรกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจ/สภาธุรกิจ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนการค้า การแสดงและเผยแพร่สินค้า การอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักธุรกิจในการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน อาทิเช่น

- 1) สภาธุรกิจความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อีรวดี – เจ้าพระยา – แม่โจง (ACMECS) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ตาม ปฏิญญาพุกาม ที่ผู้นำประเทศได้ลงนามความร่วมมือไว้ และได้มีการจัดตั้งสำนักงานสภาธุรกิจ ACMECS ภาคเอกชนขึ้นที่สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- 2) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคน้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region: GMS) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นภาคเอกชนหลักในการเข้าร่วมการประชุม เพื่อเสนอประเด็นต่าง ๆ ให้กับภาครัฐนำไปพิจารณา โดยเอื้อเพื่อสถานที่สำหรับสำนักงานสาขาย่อยให้กับ GMS-BF และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการภายใต้กรอบ GMS เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นภาคเอกชนที่เป็นกลไกนำการพัฒนา โดยมีสภาธุรกิจชายแดนภาคใต้ IMT-GT เป็นองค์กรในการเปิดเศรษฐกิจภาคใต้ไปสู่นานาชาติ เพื่อมุ่งกระจายเศรษฐกิจการค้า และการระดมทุนสู่

ภาคใต้ ให้มีการปรับโครงสร้างการผลิต เพิ่มการจ้างงาน ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

- 4) ความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ได้เข้าร่วมการประชุม Business Forum เพื่อเสนอประเด็นต่างๆ ให้กับภาครัฐนำไปพิจารณาในการประชุม Economic Forum ซึ่งมีการจัดแบบ Back to Back โดยมุ่งเน้นให้มีการเพิ่มปริมาณทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกให้มากขึ้น และอยู่ระหว่างการพิจารณาร่วมกับภาครัฐในการจัดทำเขตการค้าเสรี BIMSTEC นอกจากนี้ยังมีการก่อตั้งหอการค้าและอุตสาหกรรม BIMSTEC ซึ่งมีสำนักงานเลขานุการชั่วคราวที่ศรีลังกา เพื่อเป็นกลไกของการผลักดันความร่วมมือ ให้มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นในอนาคต
- 5) การศึกษาติดตามการเจรจาเขตการค้าเสรี (FTA) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ได้ตั้ง สำนักงานการเจรจาเขตการค้าเสรี เพื่อศึกษาติดตามวิเคราะห์ผลประโยชน์และผลกระทบต่อสาขาธุรกิจต่าง ๆ ที่จะมีการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีการนำผลการศึกษาเสนอต่อภาครัฐ และเผยแพร่ข้อมูลต่อสมาชิก

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ได้รับเงินกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจากกระทรวงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนสมาคมการค้าต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเพิ่มกิจกรรม ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่การดำเนินธุรกิจ SMEs เช่น จัดให้มีการแสดงและเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ การเสริมสร้างความรับผิดชอบของธุรกิจต่อส่วนรวม เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้บริการข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการตลาดที่สำคัญ เช่น ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจ ดัชนีราคาผู้บริโภค ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง ดัชนีราคาผู้ผลิต ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ด้านพลังงาน ข้อมูลภาคการเงิน ภาคการคลัง และภาคการค้าต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลด้านงบประมาณ ภาษี GDP GPP สภาวะเศรษฐกิจภูมิภาค WTO – FTA – RTAs เป็นต้น

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.)

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรจัดตั้งขึ้นเมื่อ 2510 เป็นหน่วยงานซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภาคเอกชน ในการประสานนโยบายและการดำเนินงานกับภาครัฐฯ ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ส่งเสริมนักอุตสาหกรรม และเป็นสื่อกลางสำหรับนักอุตสาหกรรมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรม

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงเป็นแกนเชื่อมโยงกลไกความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง ไปจนถึงผู้บริโภคเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม ส่งเสริมและสนับสนุน

การศึกษาวิจัย อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ตรวจสอบสินค้า ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดหรือใบรับรองคุณภาพสินค้า ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ประสานให้เกิดความร่วมมือที่จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมพัฒนาธุรกิจการค้า และการลงทุน สำหรับกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุน SMEs เช่น โครงการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เพื่อทำให้เกิดการพบปะกันระหว่างคู่ค้า (B2B Marketing) เป็นต้น

สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย

สมาคมฯทำหน้าที่ในการส่งเสริมและผลักดันวิสาหกิจฯ (SMEs) และระบบแฟรนไชส์ของไทยให้มีมาตรฐาน สนับสนุนส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล ส่งเสริมการดำเนินงานของผู้ประกอบการภาคเอกชนโดยการสร้างเครือข่ายให้กับสมาชิก ส่งเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ธุรกิจไทย พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร และฐานความรู้ทางธุรกิจแก่สังคม โดยโครงการส่งเสริมจะประกอบด้วย 4 โครงการหลัก ได้แก่

- 1) โครงการสัมมนาและอบรมวิชาการ เช่น โครงการสัมมนาวิชาการด้านแฟรนไชส์และ SMEs โครงการอบรมนักธุรกิจแฟรนไชส์ (แฟรนไชส์ซอร์ และแฟรนไชส์ซี) และโครงการอบรมวิชาการและสร้างความพร้อมแก่ SMEs
- 2) โครงการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและส่งเสริมธุรกิจของคนไทย ร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ เช่น หน่วยงานสนับสนุนและพัฒนาธุรกิจจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (US Commercial Service) และสภาธุรกิจไทย-สหรัฐฯ
- 3) โครงการส่งเสริมและพัฒนานักธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs รุ่นเยาว์
- 4) โครงการ THAI FRANCHISE EXPO

สมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ

สมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ ได้ก่อตั้งขึ้นในปี 2534 ประกอบด้วยกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรมของภาคเหนือ 13 แห่ง เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าหัตถกรรมในภาคเหนือของประเทศไทย ส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าหัตถกรรม ตลอดจนช่วยในการวิเคราะห์วิจัยด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ สมาคมฯ ได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาตลาดใหม่และเพิ่มช่องทางโอกาสในการค้าขายสินค้าหัตถกรรมให้มากขึ้นทั้งกับตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเสริมสร้างสมาชิกให้มีการพัฒนาธุรกิจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้มีศักยภาพในการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา

สมาคมฯ ได้เข้าร่วมโครงการตลาดใหม่ที่สนับสนุน โดยภาครัฐ ซึ่งได้รับความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร่วมพัฒนาโครงการตลาดใหม่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เข้าร่วมพัฒนาโครงการฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นในการส่งออกแก่สมาชิก เสริมสร้างสถาบันผู้

ส่งออกและนักการตลาดนานาชาติ ร่วมส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้โครงการ CRAFTS DESIGNER CENTER โครงการพัฒนาระบบการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) สนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกใช้ตราสินค้าของตนเองในการขยายตลาด ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนักเจรจาการค้าระหว่างประเทศ นำระบบข้อมูลสารสนเทศทางการค้า และการตลาดมาสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มและสมาชิก ตลอดจนพัฒนาโครงการค้าปลีกไปสู่สากลในระบบเฟรนไชส์ เป็นต้น

ปัจจุบันสมาคมฯ ได้สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ่านศูนย์บริการออกแบบสินค้าหัตถกรรม ศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ่านโครงการ "ล้านนาเทรน" ศึกษาวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ตามลักษณะกลุ่มคลัสเตอร์ ศึกษาและนำเสนอขายสินค้า และการแสดงสินค้าในประเทศไทยและต่างประเทศ ดำเนินกิจกรรมทางด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย รวมถึงการให้ความรู้และการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง

สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย

ชมรมส่งเสริมผู้รับช่วงการผลิต” (Subcontracting Promotion Club.,S.P.Club) ซึ่งก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2542 โดยสมาชิกเดิมเป็นกลุ่มวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการผลิตชิ้นส่วน (Spare Parts) ในปริมาณที่มากเป็นส่วนใหญ่ ได้รวมกลุ่มกันแบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มโลหะ (Casting, Stamping และ Pressing)
- 2) กลุ่มพลาสติก (Plastic), ยาง (Rubber) และเส้นใยสังเคราะห์ (Polymer).
- 3) กลุ่มชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- 4) กลุ่มการขนส่ง บรรจุภัณฑ์ และบริการอื่นๆ

ทั้งนี้เกิดจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมในโครงการผู้ซื้อพบผู้ขาย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่พาผู้ผลิตชิ้นส่วนรับจ้างผลิตในลักษณะ Subcontracting ไปพบกับกลุ่มลูกค้าซึ่งเป็นโรงงานต่างๆทั่วประเทศ เช่น โรงงานผลิตรถยนต์ โรงงานผลิตเครื่องจักร โรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ฯ จึงได้พัฒนาไปสู่กลุ่มของอุตสาหกรรม การสนับสนุนการผลิตและบริการอื่นๆ เมื่อเปิดรับสมัครสมาชิกจึงทำให้จำนวนสมาชิกมีเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันจึงสามารถมีเครือข่ายและขีดความสามารถที่จะให้การสนับสนุนได้ในทุกอุตสาหกรรม จนสามารถจัดตั้งขึ้นเป็น “สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย” ได้ในปี 2546

การมีสมาชิกที่หลากหลาย ทำให้มีจุดแข็งในการเสนอขายสินค้าและบริการ ทั้ง Whole Set เป็นชุดแบบ One Stop Shopping เพราะแต่ละกลุ่มสินค้า สามารถเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ทำให้การตลาดให้สมาชิกเพื่อเพิ่มรายได้และช่องทางจัดจำหน่ายดำเนินการได้ง่าย ทั้งตลาดในประเทศและตลาดในต่างประเทศแก่สมาชิกส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา รวมกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน (Cluster) เพื่อเสนอสินค้าครบวงจร (Whole Set) ให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคปัจจุบัน สมาชิกรัฐสมาคมฯ สร้างฐานข้อมูลของผู้รับช่วงการผลิตในประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารของผู้ผลิตชิ้นส่วน

อุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศไทย ขยายเครือข่าย Global Sourcing ไปยังต่างประเทศ และสร้างแนวร่วมเครือข่าย Networking กับผู้ผลิตชิ้นส่วนต่างประเทศ ให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก พัฒนาโครงการ Web site ของสมาคมฯ (E-Commerce) กระตุ้นให้สมาชิก ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ เชื่อมโยงหน่วยงาน สถาบัน องค์กรต่างๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนพัฒนา SMEs ไทย ให้ความรู้ และวิทยาการใหม่แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมต่างๆ ในหมู่สมาชิก และแบ่งปันผลประโยชน์คืนสู่สังคม

กิจกรรมการออกงานแสดงสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นสมาชิกสมาคมฯ ที่ถือว่าเป็นการรวมตัวเป็นเครือข่ายของกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน (Cluster) สามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และตลาดให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถซื้อ-ขายในหมู่มวลสมาชิก เพื่อร่วมกันพัฒนาให้เกิดระบบการให้บริการสินค้าแบบครบวงจร (Whole Set or One Stop Service) เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความพึงพอใจได้ดียิ่งขึ้น

สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย

สมาคมฯ ร่วมกับภาครัฐ เอกชน องค์กรและสมาคมต่างๆ ผลักดันด้านนโยบายการค้า สิทธิประโยชน์ต่างๆ การพัฒนาด้านเทคโนโลยี การรวมกลุ่มของผู้ผลิต การพัฒนานวัตกรรมการผลิต คุณภาพ และมาตรฐานการทำงานต่างๆ การดำเนินการด้านการส่งเสริมการตลาด ในการที่จะนำพาแฟชั่นไทยสู่ตลาดแฟชั่นโลก การสนับสนุนการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสและลดอุปสรรคต่างๆ ในการส่งออก อันจะนำมาซึ่งสิทธิประโยชน์ต่างๆ สมาคมฯ ได้เน้นบทบาทของการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและผู้ที่มีแบรนด์สินค้าของตนเอง การรวมกลุ่มกันเป็นพันธมิตร เพื่อสร้างความแข็งแกร่งในกลุ่มของผู้ประกอบการ โดยสมาคมฯ ได้ส่งเสริมในด้านนโยบายการค้า และสิทธิประโยชน์ต่างๆ เข้าร่วมดำเนินการเจรจาเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐฯ ให้ลุล่วง และผลักดันการเจรจาเขตการค้าเสรีในประเทศคู่ค้าอื่นๆ รวมถึงการเป็นผู้เจรจาตลาดการส่งออกโดยรวมมือกับภาครัฐ และเชื่อมโยงโครงการต่างๆ ในโครงการ “กรุงเทพฯ เมืองแฟชั่น” ตลอดจนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน และเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ของสมาคมฯ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอได้รับอนุมัติให้จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2539 จากการติดตามผล สถาบันฯ สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยให้เจริญเติบโตต่อไป และสามารถช่วยพัฒนาผู้ประกอบการด้านสิ่งทอให้ยกระดับความสามารถในการผลิต เพิ่มศักยภาพทางการตลาด พัฒนาการตลาดในเชิงรุก เปิดตลาดใหม่ สร้างช่องทางการตลาดใหม่ สร้างนักการตลาดระหว่างประเทศ ช่วยให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและตลาดสายการผลิตสามารถเชื่อมโยงกันได้ ทำให้มีศักยภาพในการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตลอดจนช่วยลดอุปสรรคในด้านการค้าระหว่าง

ประเทศ ฝ้าคูและคอยส่งสัญญาณเตือนเมื่อมีปัญหาในด้านการค้าระหว่างประเทศแก่ผู้ประกอบการด้านสิ่งทอ เป็นต้น

สถาบันยานยนต์

เป็นองค์กรอิสระซึ่งก่อตั้งขึ้น ปี พ.ศ. 2541 โดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ และเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในตลาดโลก โดยมีบทบาทหน้าที่ดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่เหมาะสมของรัฐ และประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและต่อเนื่องในอุตสาหกรรมและธุรกิจยานยนต์ไทย กำหนดและจัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนและวัสดุยานยนต์ ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล และให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารในอุตสาหกรรม นอกจากนั้นแล้ว สถาบันยานยนต์ยังได้จัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนข้อมูลทางวิชาการ กฎระเบียบทางการค้าและการตลาด อันเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ และได้ดำเนินการเผยแพร่ต่อสาธารณชนผ่านระบบ Internet ด้วยเพื่อให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ผู้ที่สนใจทั่วไป สามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย

สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย เป็นสมาคมวิชาชีพด้านการตลาด ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร มุ่งส่งเสริมความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศด้วยการส่งเสริมและพัฒนาการตลาดและความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการตลาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมหลักการและการปฏิบัติของการตลาด ในกิจกรรมอุตสาหกรรมและการค้าในประเทศไทยให้ก้าวหน้าด้วยการปรับปรุงความสามารถทุกอย่างไป การศึกษาความรู้ทางวิชาการและสมรรถภาพของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการตลาดเพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับสมาชิกในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการตลาด และเพื่อให้ความช่วยเหลือร่วมกันใน อันที่จะนำวิธีการจัดการตลาดไปใช้สำหรับปรับปรุงประสิทธิภาพในธุรกิจของสมาชิกให้ดีขึ้น

สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพการตลาด โดยการส่งเสริมหลักการ และการปฏิบัติของการตลาดในกิจการอุตสาหกรรมและการค้าให้ก้าวหน้า ด้วยการปรับปรุงความสามารถ และสมรรถภาพของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตลาด พร้อมทั้งตั้งหลักจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานและ ดำรงรักษาหลักการเหล่านั้นให้เป็นมาตรฐาน และปรับปรุงวิธีการจัดการด้านตลาดให้ดีขึ้น ให้การศึกษาและ ความรู้แก่ผู้มีอาชีพทางการตลาด ตลอดจนร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กรทั้งของรัฐบาลและเอกชน ในการ แลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความต้องการของการศึกษา ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ผ่านสื่อ ทำการวิจัย ศึกษาค้นคว้าและดำเนินการสำรวจในเรื่องเกี่ยวกับการตลาด ติดต่oprสานงาน และให้ความร่วมมือกับองค์กรต่างๆที่ดำเนินการฝึกอบรมทางการตลาด โดยติดต่อและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ความรู้ ความชำนาญและข่าวสารต่างๆด้านการตลาดร่วมกันอยู่เสมอ ทำให้สมาคมฯเป็นศูนย์กลางสำหรับสมาชิก ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการตลาดตลอดจนการให้ความช่วยเหลือร่วมกันในการที่จะนำวิธีการจัดการตลาดไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ

ดังนั้น โดยสรุปแล้ว กิจกรรมที่สมาคมฯให้บริการต่อธุรกิจ SMEs จะเป็นในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ และงานวิจัยทางการตลาด ตลอดจนจัดสัมมนาและฝึกอบรมในด้านการจัดการการตลาด เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากรขององค์กรฯ นำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการตลาดของธุรกิจ เสียเป็นส่วนใหญ่

3.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดและความสอดคล้องทางยุทธศาสตร์ของ สสว.

การตลาดภายในประเทศ

ตลาดภายในประเทศ กรมการค้าภายในเป็นหน่วยงานดูแลกลไกการตลาด รักษาเสถียรภาพด้านราคาในกรณีประเภทสินค้าเกษตร สินค้าอุปโภคและบริโภค โดยผู้ประกอบการ SMEs มีหน้าที่บริหารจัดการด้านการตลาดเอง สภาพการแข่งขันทางธุรกิจจึงขึ้นอยู่กับศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสิทธิภาพของ SMEs ที่ผลิตสินค้าจำหน่ายภายในประเทศ หน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่ในการสร้างสภาพแวดล้อม และส่งเสริมเพิ่มศักยภาพและพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs เป็นสำคัญโดยเฉพาะในด้านการผลิตจากหน่วยงานทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตร โดยกระทรวงพาณิชย์ทำหน้าที่ดูแลกลไกการตลาด ให้มีความเสถียรภาพ และมีความเป็นธรรมในการแข่งขัน

การตลาดต่างประเทศ

การแข่งขันการค้าระหว่างประเทศมีความรุนแรงมากขึ้น วิชาธุรกิจ (SMEs) ยังจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะแนวทาง และข้อมูลที่แม่นยำถูกต้องในการตัดสินใจดำเนินงานในด้านต่างๆ และยังคงจำเป็นต้องอาศัยช่องทางและความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความช่วยเหลือในการสร้างช่องทางการจัดจำหน่าย แนวทางในการขยายตลาดและการสร้างพันธมิตรธุรกิจและเครือข่ายความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดโครงการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เป็นประจำกับประเทศกลุ่มเป้าหมายของแต่ละอุตสาหกรรมทั้งผู้ผลิตและตัวแทนจำหน่ายในประเทศนั้น ๆ มีการจัดแสดงสินค้าไทยในประเทศต่างๆอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือกันระหว่าง SMEs กับหอการค้าและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการเพิ่มและขยายช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าไปยังต่างประเทศได้เป็นอย่างดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีทูตพาณิชย์ที่ประจำอยู่ตามสถานทูตและกงสุลในประเทศต่าง ๆ ทำหน้าที่ช่วยหาช่องทางการจัดจำหน่ายและพันธมิตร อีกทั้งช่วยศึกษาสถานการณ์สภาพแวดล้อมและสภาพตลาดของประเทศนั้น ๆ อย่างไรก็ตามนอกจากการสนับสนุนในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายแล้ว ความสำคัญอันดับแรกคือ การค้นหาสินค้าอันเป็นที่ต้องการอย่างแท้จริงของตลาดและมี

ลักษณะโดดเด่นกว่าของกลุ่มแข่งขันอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมให้วิสาหกิจฯ ทำการผลิตและสร้างตลาดของตนเองอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

ตาราง 3.2 บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการส่งออก

การสนับสนุนการส่งออก	กรมการค้า ต่างประเทศ	กรมส่งเสริม การส่งออก	กรมการค้า ภายใน	สภา อุตสาหกรรมฯ	สภาหอ การค้าฯ	สถาบัน เฉพาะทาง	สมาคมธุรกิจ	สถาบัน การเงิน
การเจรจาทางการค้า สิทธิประโยชน์และข้อพิพาท	√							
การเจรจาเพื่อขยายตลาดต่างประเทศ เช่น คณะผู้แทนการค้าและผู้แทนการค้า	√							
ระบบข้อมูลเพื่อการส่งออก	√	√	√	√	√	√	√	√
การให้คำปรึกษาต่อผู้ส่งออก		√		√	√	√	√	
การฝึกอบรมด้านการส่งออก		√	√	√	√	√	√	
กิจกรรมภายในประเทศเพื่อส่งเสริมการส่งออก		√						
การเป็นตัวแทนผู้ส่งออกในต่างประเทศ	√							
งานแสดงสินค้าและพาคณะการค้าไปต่างประเทศ		√		√	√		√	
การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพสินค้าส่งออกใหม่	√	√	√			√		
การเงินเพื่อการส่งออก								√
การค้าประกันการส่งออก								√
มาตรฐานและคุณภาพสินค้า				√		√		
การจับคู่ธุรกิจ				√				

สรุปลักษณะการเชื่อมโยงหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆที่ดำเนินการส่งเสริมการตลาดให้กับ SMEs

1. หน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน แต่จำกัดอยู่ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น การจดทะเบียนการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค การส่งเสริมการส่งออก และหน่วยงานแต่ละหน่วยงานที่ให้บริการและดำเนินนโยบายในการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมการค้าและบริการ โดยไม่ได้เน้นว่าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจขนาดกลางย่อมหรืออุตสาหกรรมแต่ละสาขาใดโดยเฉพาะ

2. หน่วยงานส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนในด้านการผลิตเพื่อขาย (Supply Creation) มากกว่าการสร้างตลาดเพื่อการขาย (Demand Creation)

3. หน่วยงานส่วนใหญ่ มีแนวนโยบายความคิดเชิงเศรษฐศาสตร์มากกว่าแนวนโยบายความคิดเชิงการตลาด ดังนั้น ฐานข้อมูลส่วนใหญ่จึงเป็นฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจมหภาคมากกว่าฐานข้อมูลการตลาด คู่แข่ง และลูกค้า ที่ควรมีความเฉพาะในเชิงลึกของอุตสาหกรรมต่างๆ (Marketing & Competitive Intelligence)

4. หน่วยงานส่วนใหญ่ดำเนินนโยบายในระดับมหภาคและระดับประเทศ มากกว่าการดำเนินการส่งเสริมการตลาดในระดับกลุ่มวิสาหกิจ และ หน่วยธุรกิจ อย่างจริงจัง

5. หน่วยงานแต่ละหน่วยงาน ส่วนใหญ่แยกหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างการส่งเสริมการตลาดในประเทศกับการส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ โดยไม่ได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างการตลาดในประเทศกับการตลาดต่างประเทศ

6. การสร้างตราสินค้า (Branding) หรือภาพพจน์ตลอดจนคุณภาพสินค้า เป็นการสร้างตราสินค้าในระดับประเทศ (Local or Thailand Branding) มากกว่าการสร้างตราสินค้าเพื่อมุ่งสู่ระดับสากลหรือระดับโลก (Global Branding)

7. หน่วยงานแต่ละหน่วยงาน ไม่ได้มีนโยบายในการส่งเสริมการตลาดเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม ดำเนินนโยบายการส่งเสริมการตลาดรวม

8. การตลาดเป็นการตลาดที่ไม่สมบูรณ์แบบ เน้นในเรื่องของการวางสินค้า และช่องทางการจัดจำหน่ายและบริการด้าน โลจิสติกส์ มากกว่าการส่งเสริมการผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภค หรือแนวคิดผลิตภัณฑ์หรือบริการแบบองค์รวมที่สามารถแข่งขันได้ (Creativity and Competitive Business Model)

9. หน่วยงานต่างๆที่ดำเนินการให้การสนับสนุนส่งเสริมขาดการประสานความร่วมมือ และระดมความคิดร่วมกันอย่างจริงจัง (Collaboration) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในลักษณะส่งเสริมกันและกัน (Synergy) ทำให้ขาดแนวทางที่ชัดเจน ขาดพลังกำลังและพลังทรัพยากรที่ใช้อย่างคุ้มค่าในการส่งเสริม ก่อให้เกิดความล่าช้าต่อผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจุบันจึงยังไม่มีภาคธุรกิจใด (Sectors) หรือ วิสาหกิจฯ (SMEs) ตลอดจนสินค้าธุรกิจชุมชน (OTOP) สามารถสร้างคุณภาพสินค้า และตราในระดับโลกได้มากนัก

10. จากตาราง 3.2, 3.3, และ 3.4 ซึ่งแสดงรายละเอียดบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ และกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดตามยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ทั้ง 6 ด้าน อันประกอบด้วยเจ้าภาพหลักจากหน่วยงานภาครัฐเป็นสำคัญ สนับสนุนด้วยองค์กรภาคเอกชนอื่นๆ เช่น สมาคมและสถาบันเฉพาะทางต่างๆ หน่วยงานกลางที่สำคัญเป็นแกนกลางในการพัฒนาวิสาหกิจทางการตลาด คือ สสว. สพว. และ SMEs Bank รับผิดชอบด้านการวางกลยุทธ์ส่งเสริมในด้านต่างๆ ตลอดจนประสานงานและติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ จากทุกหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไขแนวทางการส่งเสริมฯ ร่วมด้วยหน่วยงานสำคัญของภาครัฐอีก 2 หน่วยงานหลักคือ กระทรวงพาณิชย์ และ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ซึ่งน่าจะเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนระบบและกลไกการตลาดทั้งหมดจากตลาดภายในประเทศไปสู่ตลาดต่างประเทศ นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ จากทุกภาคส่วนตลอดห่วงโซ่แห่งคุณค่าของแต่ละอุตสาหกรรม เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานฯ ชาติ และอื่นๆ ในขณะที่หน่วยงานประสานความร่วมมือ (Public Privage Partnership) ในการดำเนินการในด้านต่างๆ น่าจะได้แก่ สถาบันการศึกษาฯ สถาบันเฉพาะทาง และสมาคมการค้าต่างๆ และภาคการเงินเอกชน และอื่นๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางจากหน่วยงานสำคัญที่น่าจะนำมาเสริมแรงในการสนับสนุน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ เป็นต้น โดยเฉพาะธุรกิจรากหญ้าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และธุรกิจการท่องเที่ยวและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสภาพแวดล้อมและความสมดุลทางธรรมชาติ โดยเฉพาะในด้านนโยบายเกษตรในภาวะวิกฤติโลกร้อนที่การรักษาเสถียรภาพทางธรรมชาติโดยการดำรงรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติและชีวภาพ (Natural Diversity) ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเกษตรเชิงอุตสาหกรรมมีความจำเป็นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทางเลือกเพื่อแผนการพัฒนาใช้พื้นที่ทางการเกษตรอย่างรอบคอบเพื่อประโยชน์ของสังคมและคนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ องค์ความรู้จากหลายด้านมีความจำเป็นยิ่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานของจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Ethics and Environmental Responsibility) ที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันและการพัฒนาของประเทศอย่างยั่งยืนไปพร้อมกันเป็นต้น

11. จากรายงานผลการดำเนินงานของ สสว. ที่ผ่านมา พบว่า การกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ของกิจกรรมส่งเสริมของหน่วยงานส่งเสริมและร่วมส่งเสริมต่างๆ ยังมุ่งเน้นที่ผลผลิต โดยเฉพาะทางด้านปริมาณ ยังมิได้ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลในด้านคุณภาพ เท่าที่ควร ที่สำคัญคือ ยังไม่ได้ระบุตัวชี้วัดในด้านผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการส่งเสริมที่จะก่อให้เกิดผลการพัฒนาศักยภาพที่สูงขึ้นอย่างเป็นอิสระของ SMEs หรือผลกระทบต่อความพึงพอใจของ SMEs ในระดับใด ดังนั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการส่งเสริมจึงควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนทั้งสองด้านคือ ผลผลิตและผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ตลอดจนควรมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องถึงผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานนั้นๆ เพื่อประกอบการ

ประเมินศักยภาพความพร้อมและจุดแข็ง ของแต่ละหน่วยงานเพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ตามจุดแข็ง ให้
เหมาะสมกับทรัพยากรที่จะใช้และผลลัพธ์ตามต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ตาราง 3.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านการตลาดและความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 – 2554)

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
ระดับประเทศ การพัฒนาการค้า ระหว่างประเทศ (Trade Promotion)	กรมการค้าต่างประเทศ	<p>1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออก-นำเข้า มาตรฐานสินค้าขาออก และนำเข้า การขนส่งทางทะเลฯ</p> <p>2) ส่งเสริมการค้าระหว่างรัฐต่อรัฐ (G2G) และรัฐกับองค์กรการค้าระหว่างประเทศ (G2B)</p> <p>3) แก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศ ในด้านมาตรการและข้อกีดกันทางการค้า และเงื่อนไขทางการค้าต่างๆ</p> <p>4) จัดระเบียบบริหารการนำเข้าส่งออก ให้เกิดความเป็นธรรม ส่งเสริมการให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าแก่เอกชน</p> <p>5) บริการข้อมูลสถิติการค้า ระเบียบพิธีการศุลกากรต่างๆ ฯ</p>	<p>* โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มาตรการปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าและรักษาสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ▪ มาตรการปกป้องและตอบโต้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้า ▪ ระบบประกันภัยเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ▪ สนับสนุนบริการ การเงินเพื่อการส่งออก ▪ ระบบประกันภัยมาบริหารความเสี่ยงในการไม่ได้รับเงินค่าสินค้าจากการส่งออก ▪ พัฒนาระบบและมาตรฐานในการอำนวยความสะดวกทางการค้าผ่านชายแดนในภูมิภาค 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน</p>

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
การส่งเสริมการส่งออก (Export promotion)	กรมส่งเสริมการส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เสนอนโยบายและจัดทำเป้าหมายการส่งออกและแผนปฏิบัติการส่งเสริมการส่งออกสินค้าไทย ทั้งในและต่างประเทศ บริการข้อมูลการค้าและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งออกแก่ผู้ผลิตผู้ส่งออกไทย และ ผู้นำเข้าต่างประเทศ ▪ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของไทยเพื่อส่งเสริมการส่งออก ▪ พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ ▪ ส่งเสริมและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้า/บริการไทย พัฒนาและให้บริการด้านการค้าและการเพิ่มศักยภาพในการส่งออก อาทิ การขยายฐานผลิตไปยังต่างประเทศ ▪ เสริมสร้างศักยภาพ โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการให้ได้มาตรฐาน ▪ สร้างภาพพจน์สินค้าและบริการไทย 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด</p>

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
การส่งเสริมการค้า (Trade Promotion)	กรมการค้าภายใน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า ▪ การคุ้มครองผู้บริโภค ▪ การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม ▪ กำกับดูแลมิให้เกิดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจและการค้า ▪ ส่งเสริมการค้าเสรีในระบบตลาด และแทรกแซงตลาดสินค้าเท่าที่จำเป็น 	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมและปรับปรุงระบบ การกำกับดูแล ภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม
การส่งเสริมธุรกิจ (Business Development)	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	<ul style="list-style-type: none"> ▪ จัดทะเบียน กำกับดูแล และบริการข้อมูลธุรกิจ ▪ พัฒนาส่งเสริมธุรกิจด้านการบริหารจัดการ การตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> * จัดทะเบียน กำกับดูแล และบริการข้อมูลธุรกิจ 	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs
การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	กรมการพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สร้างความมั่นคงให้ชุมชนด้วยการส่งเสริมการสร้างอาชีพ และการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ▪ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือฯ (Cluster & Network) 	<ul style="list-style-type: none"> * สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ OTOP ทั่วประเทศ * สนับสนุนความรู้และทักษะในงานและการบริหารแก่ชุมชนและวิสาหกิจ โดยการจัดฝึกอบรม และสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่าย * ส่งเสริมการทำตลาดสินค้าระดับท้องถิ่นและการค้าชายแดน * เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของวิสาหกิจฯ 	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค และท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนฯ กลยุทธ์ที่ 2, 4 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายฯ และการรวมกลุ่ม กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานฯ ให้ SMEs ในภูมิภาค ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจฯ

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
				กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมทักษะความรู้ฯ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมด้านการเงิน กลยุทธ์ที่ 5 สิ่งอำนวยความสะดวก และความสามารถด้านการตลาด
ระดับธุรกิจ การพัฒนาธุรกิจ (Trade and Business Development)	สมาคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ตัวแทนผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม ในการนำเสนอ ประเด็นปัญหาข้อเสนอแนะ เพื่อ การพัฒนาเสนอ ต่อภาครัฐ หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ▪ ดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อ เสริมสร้างศักยภาพ SMEs 	<p>บริการจัดสัมมนาและอบรมหลักสูตรต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่มี ศักยภาพ ▪ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่างๆ ▪ ยกระดับทักษะความสามารถผู้ประกอบการ ▪ จัด Business matching ระหว่างผู้ประกอบการไทยและ ต่างประเทศ 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะในการประกอบกิจการ กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจ และการให้บริการองค์ความรู้ด้าน การตลาด

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
การพัฒนาธุรกิจ (Trade and Business Development)	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ร่วมมือกับภาครัฐเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้า ▪ สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจภาคเอกชน ▪ สนับสนุนการขยายการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บริการจัดสัมมนาและอบรมหลักสูตรต่างๆ ▪ บริการรับรองมาตรฐาน การจดทะเบียนพาณิชย์ ▪ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการจัดงานแสดงสินค้าไทยในต่างประเทศ ▪ โครงการเกี่ยวกับผู้ประกอบการ SMEs 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะในการประกอบกิจการ กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
สนับสนุนการตลาด (Marketing Assistance)	สมาคมการค้าแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมการตลาดในกิจกรรมอุตสาหกรรมและการค้า ▪ ศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการตลาด ▪ ช่วยเหลือร่วมกันในอันที่จะนำวิธีการจัดการตลาดไปใช้สำหรับปรับปรุงประสิทธิภาพในธุรกิจของสมาชิกให้ดีขึ้น ▪ เพื่อติดต่อและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความชำนาญ และข่าวสารต่าง ๆ ทางด้านการตลาดอยู่เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับสมาชิกในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการตลาด เพื่อเผยแพร่หลักการในการเพิ่มผลผลิตทางการตลาด และวิธีการจัดการตลาด ▪ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และปัญหาเกี่ยวกับการตลาดด้วยการออกหนังสือ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ▪ เพื่อติดต่อและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความชำนาญ และข่าวสารต่าง ๆ ทางด้านการตลาดอยู่เสมอ ▪ เพื่อให้ความอุปถัมภ์ในการวิจัยศึกษา ค้นคว้า และดำเนินการสำรวจในเรื่องเกี่ยวกับการตลาดอันจะเป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางเทคนิคที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิธีนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น 	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
สนับสนุนด้าน เทคนิคและข้อมูล (Technical Assistance and Information)	สถาบันอาหาร	สนับสนุน สร้างความเข้มแข็งและ พัฒนาตลาดอาหารครบวงจร ประสาน หน่วยงานหลักและเผยแพร่ข้อมูล เพื่อ นำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิ การเจรจาทางการค้า การจัดทำ มาตรฐาน การตัดสินใจในเชิงการค้า เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> ■ สนับสนุน สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาตลาดอาหาร ครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำหรือการผลิต (Supply) จนถึง ปลายน้ำ (Demand) ■ รวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อ นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิ การเจรจา ทางการค้า การจัดทำมาตรฐาน การตัดสินใจในเชิง การค้า เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ■ สนับสนุนและวางแนวทางให้ได้สินค้าที่มีปริมาณ และคุณภาพ จัดส่งตรงตามความต้องการของตลาด ทั้งช่วยสร้าง Branding ของไทยในระยะยาว ■ สนับสนุน และวางแนวทางในการทำตลาด (Marketing Practice) ในตลาดที่สำคัญ โดยเฉพาะการกระจายสินค้า ไปสู่ Retail Outlet ■ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบของประเทศต่างๆ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบ ที่มีต่ออุตสาหกรรมอาหาร ■ สร้างช่องทางเชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายจากทั่ว โลก (Buyer-Seller Linkage) และงานประชาสัมพันธ์ อาหารไทย ■ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านเทคนิคที่สำคัญ (Scientific Data Support) 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อใน การค้าเสรี</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและ เครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวก ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการระบบ ข้อมูลสำหรับ SMEs</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการ เติบโต ของธุรกิจในการประกอบ กิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 การเพิ่มขีดความสามารถ ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทาง ธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ ด้านการตลาด</p>

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
			<ul style="list-style-type: none"> พยากรณ์สถานการณ์ในอนาคตด้านการผลิต การตลาด และการบริโภค รวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ ข้อมูล/สารสนเทศ ด้านการผลิต ต้นทุน ระดับราคา การนำเข้า ส่งออก ปริมาณการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ 	
	สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์ และ SMEs ไทย	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและผลักดัน SMEs และระบบ แฟรนไชส์ของไทยให้สามารถก้าวสู่มาตรฐาน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทุก ๆ ด้านของไทยให้เป็นที่นิยมของตลาดสากล สร้างศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ธุรกิจไทย พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและฐานความรู้ทางธุรกิจแก่สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการค้าเงินธุรกิจของผู้ประกอบการพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายให้กับสมาชิก จัดโครงการสัมมนาและอบรมวิชาการด้านแฟรนไชส์และเอสเอ็มอี โครงการอบรมนักธุรกิจแฟรนไชส์ (แฟรนไชส์ซอร์ และแฟรนไชส์ซี) โครงการอบรมวิชาการและสร้างความพร้อมแก่ธุรกิจเอสเอ็มอี ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและส่งเสริมธุรกิจของคนไทยร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ เช่น หน่วยงานสนับสนุนและพัฒนาธุรกิจจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เช่น US Commercial Service และสภาธุรกิจไทย-สหรัฐฯ ส่งเสริมและพัฒนานักธุรกิจแฟรนไชส์และเอสเอ็มอี รุ่นเยาว์ (Y-FSA Young Franchise and Thai SMEs Business Association) โครงการ THAI FRANCHISE EXPO 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด</p>

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	สมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ แก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าด้านหัตถกรรมในภาคเหนือของประเทศไทย ▪ ร่วมตัวกันในการที่จะส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าหัตถกรรม ▪ วิเคราะห์วิจัยด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ ▪ พัฒนาสมาคมฯ ให้กลายเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาตลาดใหม่ และเพิ่มช่องทางโอกาสในการค้าขายสินค้าหัตถกรรมระหว่างประเทศ ▪ เสริมสร้างสมาชิกได้มีการพัฒนาธุรกิจพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ่านศูนย์บริการ ออกแบบสินค้าหัตถกรรม ▪ ศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ▪ ศึกษาวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ตามลักษณะกลุ่มคลัสเตอร์ ▪ ศึกษาและนำเสนอขายสินค้า และการแสดงสินค้าในประเทศไทยและต่างประเทศ ▪ ดำเนินการกิจกรรมทางด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ▪ ฝึกอบรมเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด</p>

ระดับ	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผลักดันด้านนโยบายการค้า สิทธิประโยชน์ต่างๆ ▪ พัฒนาด้านเทคโนโลยี การพัฒนานวัตกรรมการผลิต คุณภาพ และมาตรฐานการทำงานต่าง ๆ ▪ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ผลิตเพื่อดำเนินการส่งเสริมการตลาด ▪ สนับสนุนการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสและลดอุปสรรคต่าง ๆ ในการส่งออก ▪ สร้างความแข็งแกร่งในกลุ่มผู้ประกอบการ สมาคมฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ นำพาแฟชั่นไทยสู่ตลาดแฟชั่นโลก ▪ ส่งเสริมนโยบายการค้า และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ▪ เจรจาเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐฯ ให้ลุล่วง และผลักดันการเจรจาเขตการค้าเสรีในประเทศคู่ค้าอื่นๆ รวมถึงเป็นผู้เจรจาตลาดการส่งออกโดยร่วมมือกับภาครัฐ และเชื่อมโยงโครงการต่าง ๆ ▪ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน และเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆของสมาคม 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก</p>
	สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ▪ พัฒนาผู้ประกอบการด้านสิ่งทอให้ยกระดับความสามารถในการผลิต ▪ เพิ่มศักยภาพทางด้านการตลาด พัฒนาการตลาดในเชิงรุก ▪ สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ▪ ลดอุปสรรคในด้านการค้าระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เปิดตลาดใหม่ สร้างช่องทางการตลาดใหม่ ▪ สร้างนักการตลาดระหว่างประเทศ ▪ ประสานอุตสาหกรรมสิ่งทอและตลาดสายการผลิตสามารถเชื่อมโยงกันได้ ทำให้มีศักยภาพในการผลิต 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทาง</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ เฝ้าดูและคอยส่งสัญญาณเตือนเมื่อมีปัญหาในด้านการค้าระหว่างประเทศแก่ผู้ประกอบการด้านสิ่งทอ 		ธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
	สถาบันยานยนต์	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ศึกษาวิจัยเพื่อสนับสนุนนโยบายที่เหมาะสม ▪ ประสานงานให้เกิดความคล่องตัวอย่างต่อเนื่องในอุตสาหกรรมและธุรกิจยานยนต์ไทย ▪ กำหนดและจัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ ชิ้นส่วน และวัสดุยานยนต์ ▪ บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์ ▪ พัฒนาศูนย์พัฒนาระบบในอุตสาหกรรมยานยนต์ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล ▪ บริการด้านข้อมูลข่าวสารในอุตสาหกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ จัดทำและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนข้อมูลทางวิชาการ กฎระเบียบทางการค้าและการตลาด ▪ เผยแพร่และบริการข้อมูลต่อสาธารณชนได้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ผู้ที่สนใจทั่วไป ให้สามารถสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการ กลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด

ตารางที่ 3.4. สรุปการเชื่อมโยงบทบาทของหน่วยงานส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด กับ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	หน่วยงานที่รับผิดชอบฯ	หน่วยงานที่ควรมีส่วนรวมมากขึ้นหรือควรเข้าร่วมส่งเสริม
1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.5 การสร้างโอกาสทางธุรกิจ และส่งเสริมองค์ความรู้การตลาด	สสว./ ISMED/ ก.พาณิชย์ / การท่องเที่ยวฯ สมาคมธุรกิจต่างๆ / สภาหอการค้า/ สอท./	สอจ. / สถาบันเฉพาะทาง , ก. กษตรและสหกรณ์ สถาบันการเงินฯ : Exim & SMEs Bank ฯ , โครงการหลวง
2. การเพิ่มผลิตภาพและ และขีดความสามารถทางนวัตกรรม ในภาคการผลิต	2.4. การเตรียมพร้อมรับระบบการค้าเสรี และมาตรการทางการค้า	ก. พาณิชย์/ ก. อุตสาหกรรม/ สสว./ TDRI สภาหอการค้า/ สถาบันการศึกษาฯ สมาคมต่างๆ	ก. วิทย์ ฯ/ ก. แรงงาน สถาบันการศึกษาฯ
	2.5. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน สินค้าและบริการ และสร้างความแตกต่าง เพื่อสนองตอบความต้องการตลาด	สสว./ ก.พาณิชย์ / ก.อุตสาหกรรม/สถาบันเฉพาะทาง สถาบันรับรองมาตรฐาน ISO/ สวทช./ สถาบันการเงินฯ สถาบันความร่วมมือระหว่างประเทศฯ และสมาคมต่างๆ	สอท.. สภาหอการค้าฯ สถาบันการศึกษาฯ สถาบันการเงิน: Exim Bank, SMEs Bank: กองทุน เพื่อการพัฒนาฯ , โครงการหลวง ฯ
3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผล กระทบในภาคการค้าส่ง-ปลีก	3.1. การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันฯ	สสว./ISMED/สมาคมค้าปลีกค้าส่ง/ กรมพัฒนาธุรกิจฯ กรมการค้าภายใน/ สภาหอการค้า สมาคมต่างๆ	สถาบันการศึกษาฯ / ก.พาณิชย์
	3.2 การส่งเสริมปรับปรุงระบบกำกับ ดูแลภาคการค้าฯ การแข่งขันที่เป็นธรรม	สสว./ ก.พาณิชย์ / สมาคมค้าปลีก-ส่ง/ สภาหอการค้าฯ สมาคมต่างๆ	
	3.3. การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือ ภาครัฐ-เอกชน-ภาควิชาการในการพัฒนา ธุรกิจการค้า	สสว./ ก. พาณิชย์/ สมาคมการค้าปลีก-ส่ง/ สภาหอการค้า และสมาคมต่างๆ	
4. การส่งเสริมการสร้างคุณค่าและ มูลค่าเพิ่มในภาคบริการ	4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน ด้านเสริมสร้างตราบริการไทย	สสว. ISMED/ ก. ICT/ สวทช. /กรมพัฒนาธุรกิจการค้า การท่องเที่ยวฯ / สภาหอการค้า/ สถาบันรับรองมาตรฐานฯ	สมาคมต่างๆ / สถาบันการศึกษาฯ สถาบัน & สมาคมเฉพาะ -ทางฯ / ก. วัฒนธรรม/ ก. สาธารณสุขฯ

	4.4. การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพและคุณภาพมาตรฐานบริการไทย	สสว./ ismed/ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า/ การท่องเที่ยวฯ สภาหอการค้า/ สถาบันรับรองมาตรฐาน ISO	สมาคมต่างๆ , ก. วัฒนธรรม
5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคฯ และท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น	NESDB/ กรมการพัฒนาชุมชน ก.มหาดไทย// ก. อุตสาหกรรมฯ / ISMED/ กนอ. / กสอ./ สอท./ สภาหอการค้าฯ และสถาบันการศึกษาฯ	สถาบันการศึกษาฯ หน่วยงานระดับ ท้องถิ่นของกระทรวงต่างๆ/ สอจ. / กนอ. การท่องเที่ยวฯ // ก.ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ก. สาธารณสุข-กรมการแพทย์ฯ / ก. วัฒนธรรม
	5.2 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายฯ	ก.มหาดไทย/ สถาบันการศึกษาฯ / ก.อุตสาหกรรม/ สสว. ก.พาณิชย์ ฯ	ก.วัฒนธรรม/ การท่องเที่ยวฯ/ ก.ICT.
	5.4. การบูรณาการและสร้างเครือข่ายฯ	ก.มหาดไทย/ สถาบันการศึกษาฯ / ก.อุตสาหกรรม/ สสว. ก.พาณิชย์ ฯ	ก.ICT
6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อ ในการดำเนินธุรกิจ	6.1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือ ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	สสว. / ISMED/ ก.พาณิชย์/ สปท. / สภาหอการค้าฯ และ สมาคม และสถาบันต่างๆ	กระทรวง ICT. สถาบันการเทคโนโลยีขั้นสูง : AIT, KMIT สถาบันวิจัยด้านต่างๆ , มหาวิทยาลัย & อาชีวศึกษาฯ
	6.3. การบริหารจัดการระบบข้อมูลฯ	สสว. / ISMED/ สกอ. NSO, NESDB ก.พาณิชย์ /ก. ICT	สถาบันและสมาคมต่างๆ /ก.มหาดไทย
	6.4. การส่งเสริมทางการเงิน	สถาบันการเงิน: Exim Bank; SMEs Bank/ ธนาคารเอกชน	สปท. ช. เกษตรสหกรณ์ ช. ออมสินฯ
	6.5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวก และความสามารถในการตลาด	ก.พาณิชย์ / สภาหอการค้าฯ สมาคมและสถาบันต่างๆ / สอท.	สถาบันเฉพาะทาง/ ก.มหาดไทย

3.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดในต่างประเทศ⁶

สหรัฐอเมริกา

ส่งเสริม SMEs ด้วยยุทธศาสตร์การส่งออก โดย USEACs (United States Export Assistance Center) เป็นที่ปรึกษาด้านการเงิน การบริหารจัดการ และการส่งออก ทั้งสนับสนุนเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาว และให้ประกันเครดิตกับ SMEs ที่ผลิตสินค้าแข่งขันกับสินค้านำเข้าให้กับธุรกิจที่ดำเนินการโดยสุภาพสตรี (Woman Entrepreneurship) และเงินทุนเต็มจำนวนสำหรับ SMEs ที่ส่งออก และยังมีให้การสนับสนุนเงินทุนเฉลี่ย 1 ล้านดอลลาร์ สรอ.แก่ SME ใหม่ ซึ่งอนุมัติแล้วกว่า 30,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2005 นอกจากนี้ยังมีการประกันเงินทุน Mass loan และเครดิตการันตี อีกทั้งสนับสนุนให้ SMEs ขยายกิจการด้วย Microloan

เกาหลี

อำนวยความสะดวกในการก่อตั้งกิจการ SMEs โดยให้ความช่วยเหลือ ความมั่นใจ การเข้าถึงตลาดง่ายขึ้น นวัตกรรมเทคโนโลยี และส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยให้เงิน 59.7% ของเงินที่รัฐบาลสนับสนุน (Subsidies) ให้กับ IT sector และจัด Business Learning Center

บราซิล

สนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กเพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้นเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า โดยพัฒนาการส่งออก การผลิต และการริเริ่มรูปแบบวิธีการส่งออกใหม่ๆเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า โดยมีหลักสูตรอบรมวิธีการจัดการและการปรับปรุงระบบการบริหารงานของบริษัทให้คำปรึกษาในกระบวนการบรรจุหีบห่อ การออกแบบ การออกไปรับรอง การจัดทำรายการสินค้า การทำสื่อโฆษณาต่างๆแก่นักธุรกิจบราซิลที่จะไปเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ

อิตาลี

สนับสนุนโดยมีกองทุนเพื่อการลงทุนให้ซื้อหรือเช่าเครื่องจักรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้กู้ยืมเงินทุนพิเศษกรณีที่ตั้ง SMEs ในถิ่นที่อยู่ที่ยังไม่เจริญ และกรณีที่มีเป้าหมายผลิตสินค้าส่งออกไปนอกตลาด EU อีกทั้งให้การสนับสนุนการจัดตั้ง SMEs ใหม่ ส่งเสริม R&D, Technology Transfer และการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนภาคอุตสาหกรรม และมีกองทุนสนับสนุน R&D ของ SMEs นอกจากนี้ยังมีโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริม OTOP และ SME ได้แก่ การจัดประชุม สัมมนา งานแสดงสินค้า นิทรรศการ การจัดประกวดสินค้าให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวทางเทคโนโลยี เทคนิคการผลิต การตลาด การจัดหาเงินทุน การจัดหาวัตถุดิบ การจัดหาตลาด รวมทั้งการปรับการผลิตของอิตาลีให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การค้า มาตรฐานสินค้าของสหภาพยุโรปและมาตรฐานสินค้าส่งออก ส่งเสริมการค้าของ SME กับกลุ่มประเทศนอกสหภาพยุโรป เช่น จัดนำคณะผู้แทนการค้าไปขายสินค้ายังประเทศต่างๆ

⁶ ข้อมูลส่วนนี้ส่วนใหญ่นำมาจากinternet โดยเฉพาะจากwebsites ของสถานทูตของประเทศต่างๆและจากการพูดคุยกับผู้รู้

ฮ่องกง

สนับสนุนการสร้างธุรกิจใหม่ โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินช่วยเหลือด้านข้อมูลทางด้านการตลาด การตลาด เทคโนโลยี กฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์และการขยายตลาดสู่ต่างประเทศ โดยหาพันธมิตรการค้า รวมถึงการจับคู่ธุรกิจ

ออสเตรเลีย

รัฐจัดหาที่ปรึกษา การฝึกอบรม การบริหาร การตลาดทั้งภายในและต่างประเทศในกรณีที่เป็น SMEs ใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้ รัฐสนับสนุนทั้งการเงินและที่ปรึกษาทางการเงิน พร้อมกับมีกองทุน IIF (Innovation Investment Fund) ซึ่งร่วมลงทุนในสัดส่วน 2:1 สำหรับธุรกิจที่ต้องใช้เทคโนโลยี ตลอดจนปรับลดอัตราภาษีรายได้ (Corporate Tax) จาก 34% เหลือเพียง 25% ฯลฯ

บังคลาเทศ

การสร้างและขยายโอกาสด้านการตลาด ส่งเสริมให้มีการขยายตลาดส่งออกโดยการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)

แคนาดา

การให้บริการทางธุรกิจ โดยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่สนใจการค้าระหว่างประเทศ โดยการช่วยให้ผู้ประกอบการจ้างผู้สำเร็จการศึกษาการค้าระหว่างประเทศในการพัฒนาการค้าของตน นอกจากนี้ยังช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการมีความพร้อมในการเป็นผู้ส่งออก โดยให้การช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ขายสินค้าและบริการแก่รัฐบาล ช่วยเหลือด้านวิเคราะห์แผนธุรกิจและปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจให้มีความคล่องตัวและสะดวกขึ้น

ญี่ปุ่น

กรณีของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งประสบความสำเร็จในการสนับสนุน SMEs เพื่อการส่งออกนั้นได้ดำเนินการสนับสนุนด้านการให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีต่อ SMEs พร้อมทั้งให้เงินช่วยเหลือสนับสนุนในลักษณะเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และเงินช่วยเหลือ พร้อมกันนั้นก็มีการส่งตัวแทนของ SMEs ออกไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านการสนับสนุนการรู้จักบุคลากรและระบบในต่างประเทศ โดยมีเครือข่ายองค์กร JICA (Japan International Cooperation Agency) JIBIC (Japanese International Business Investment Corporation) และ JETRO (Japan External Trade Organization) เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน

บทบาทของ JETRO ประเทศญี่ปุ่น ได้หันมาให้ความสำคัญกับการให้บริการแก่ SMEs ทั้งด้านการส่งเสริมการส่งออก ริเริ่มที่จะก่อตั้งศูนย์วิจัยแห่งใหม่ของอาเซียนและเอเชียตะวันออกเฉียง การจัดโปรแกรมเฉพาะรายให้แก่ SMEs เพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้ โดยเน้น 5 สาขาที่มีศักยภาพสูงคือ Content Industry, สิ่งทอคุณภาพสูง, ออกแบบ, จักรกลและชิ้นส่วน, และอาหาร

ออสเตรเลีย

บทบาทของ Austrade ประเทศออสเตรเลีย เน้นกลยุทธ์ส่งเสริมการค้าโดยใช้วิธีสนับสนุนให้ลูกค้าแนะนำต่อๆ กันไป เนื่องจากออสเตรียมีลักษณะพื้นฐานเป็นผู้มี Loyalty สูงนอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นผ่านคลับนักธุรกิจ การพัฒนาระบบ IT และสนับสนุน “Brand Australia”

จีน

บทบาทของ CCPIT (China Council for the Promotion of International Trade) ประเทศจีน ผู้ส่งออกจีนคือขนาดแคลนเงินทุน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่ง CCPIT ได้มีการทำความตกลงกับ China Eximbank เพื่อช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่ผู้ส่งออก และกำลังอยู่ในระหว่างเจรจากับ China Export and Credit Insurance Corporation เกี่ยวกับการทำประกันเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการลงทุนให้ผู้ส่งออก

เกาหลี

บทบาทของ KOTRA (Korea Trade-Investment Promotion Agency) ประเทศเกาหลี นำเสนอโมเดล KOTRA's B2B ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำ E-Trade ทั้งการจัดคณะผู้แทนการค้า การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า การก่อสร้าง การจัดบูธ การจัดงานมหกรรมทางธุรกิจ ซึ่งสามารถทำมูลค่าการค้ารวมได้ 6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ไปปีที่ผ่านมานอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาระบบซื้อขาย online www.buykorea.org ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือสูง มีผู้เข้าใช้บริการอย่างแพร่หลาย โดย KOTRA รับประกันการขายสินค้าของสมาชิกที่มีชื่อปรากฏอยู่บนเว็บไซต์นี้

ไต้หวัน

บทบาทของ TWTC (Taipei World Trade Center) ประเทศไต้หวัน กล่าวถึงหน้าที่หลักขององค์กรคือ การพัฒนาตลาดการให้บริการข้อมูลการค้า การจัดงานแสดงสินค้า การจัดประชุม การให้ความรู้ด้านการค้า E-Marketing และเมื่อเร็วๆ นี้ได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการค้าบริการขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2549 เพื่อดูแลงานด้านธุรกิจบริการโดยเฉพาะ อีกทั้งมีการริเริ่มโครงการใหม่ๆ อาทิ เสริมสร้างแบรนด์ และภาพลักษณ์ Branding Taiwan ทั้งนี้ TWTC เป็นผู้ดำเนินการจัดงานแสดงสินค้า ปีละไม่ต่ำกว่า 25 งานในไต้หวัน ยิ่งกว่านั้นยังได้ดำเนินโครงการก่อสร้างอาคารแสดงสินค้าแห่งใหม่ซึ่งจะเปิดบริการในปี 2551

สิงคโปร์

เพิ่มจำนวน ส่งเสริม การเติบโตของ SMEs พัฒนาศักยภาพในการผลิตของภาคต่างๆ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความรู้และสนับสนุนวิสาหกิจ ที่ใช้ E-Commerce

บทบาทของ IE Singapore (International Enterprise Singapore) ประเทศสิงคโปร์ นำเสนอการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการค้าและผลักดันให้เกิดธุรกิจ มีการพัฒนาเว็บไซต์ International Enterprise เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล มีโปรแกรมความช่วยเหลือ มีข้อมูลการตลาด และมีการคำนวณส่วนประหยัดที่ได้รับจาก FTA Tariff Rate และตั้งแต่พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นมา ได้มีการแบ่งส่วนหนึ่งของเว็บไซต์เพื่อการจับคู่ทางธุรกิจเรียกว่า “Buy Singapore” รวมทั้งการจัดซื้อสินค้า online การค้นหา

ผู้นำตลาดในสินค้านั้นๆ ซึ่งจนถึงปัจจุบัน ระบบมีการใช้งาน 2,400 คู่ธุรกิจ และมีการพัฒนา e-trade ใหม่ ๆ อาทิ TradeNet, Trade Exchange, TradePalette

เดนมาร์ก

ส่งเสริมการส่งออกและส่งเสริมการลงทุน โดยเน้นงานหลักในการส่งเสริมการส่งออก ให้แก่ SMEs ของเดนมาร์ก3 โครงการคือ Export Preparation Programme Market Development Programme และ Export Start Programme

3.4 สรุป

1. การส่งเสริมการตลาดตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 นั้น ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานและหน่วยงานที่ทำการสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งต่างก็ดำเนินนโยบายในการสนับสนุนการตลาดของ SMEs ไปตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานตนเองและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงต่างๆ ที่ตนเองสังกัดและเกี่ยวข้อง ดังนั้นนโยบายในการส่งเสริมการตลาดของแต่ละหน่วยงานจึงยังไม่สอดคล้องกันที่จะผลักดันให้เกิดศักยภาพของการส่งเสริมการตลาดของ SMEs ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการในการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในระดับหน่วยงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการบูรณาการในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของดัชนีชี้วัด เพื่อจะติดตามการดำเนินงานดังกล่าวว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการสนับสนุนการตลาดของ SMEs ว่าเป็นไปตามเป้าหมายของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 หรือไม่

2. หน่วยงานในการสนับสนุนส่งเสริมการตลาดของ SMEs ในด้านตลาดภายในประเทศนั้นยังดำเนินการไกลของการส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและส่งเสริมกลไกตลาดเสรี เพื่อเป็นปัจจัยในการเอื้อให้ธุรกิจ SMEs สามารถเข้าสู่ช่องทางการจัดจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นของการส่งเสริมการตลาดในประเทศนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของข้อมูลข่าวสาร การให้คำปรึกษาแนะนำ ระบบการฝึกอบรม และการสนับสนุนให้ธุรกิจ SMEs สามารถพัฒนาความสามารถด้วยตนเอง มีหลักแนวคิดในเชิงการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ และสามารถเข้าถึงแหล่งการเงิน เพื่อที่จะดำเนินการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการตลาดในระหว่างธุรกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับธุรกิจขนาดใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนที่ชัดเจน ในการที่จะลดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถปรับตัวเข้าสู่กลไกในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น ปัจจุบัน โครงการของกระทรวงพาณิชย์พยายามที่จะสนับสนุนการมีศูนย์จัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าธุรกิจชุมชน ซึ่งยังเป็นลักษณะของการสนับสนุนในด้านการผลิตเพื่อการขาย (Supply Creation) มากกว่าการสร้างตลาดเพื่อการขาย (Demand Creation) ดังนั้นนโยบายการสนับสนุนการตลาดจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลการตลาดและการให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนสามารถสร้างตลาดเพื่อการขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับส่งเสริมการตลาดในรูปแบบของธุรกิจสู่ธุรกิจ (B2B) เช่น โครงการการพบกันระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ผลิตชิ้นส่วนในแต่ละสาขาอุตสาหกรรม เป็นโครงการที่สนับสนุนการตลาดภายในประเทศที่สำคัญ พร้อมทั้งการส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการภายในประเทศ และเปิดโอกาสให้เกิดการพบปะกันระหว่างผู้ผลิตจะช่วยส่งเสริมการตลาดให้กับผู้ผลิตรายย่อยให้มากขึ้น

3. แนวทางในการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่สนับสนุน SMEs ยังไม่มีความชัดเจน แม้ว่าแต่ละหน่วยงานพยายามดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ตาม แต่ละหน่วยงานยังคงยึดตามแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเอง ทำให้จำเป็นต้องมีการ บูรณาการและประสานความร่วมมือ (Collaboration) เพื่อให้มีทิศทางการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานกึ่งรัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น

สถาบันการศึกษา สมาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และนโยบาย ให้ชัดเจนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ กระบวนการในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการตลาดและกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายในประเทศและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของ SMEs จำเป็นต้องมีกระบวนการในรูปของกลไกที่สามารถแลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (All Participation) ไปในทิศทางที่เหมาะสม ในระหว่าง อุตสาหกรรมแต่ละประเภท

4. นโยบายการส่งเสริมทางการตลาดของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทควรมีลักษณะเฉพาะตัว เนื่องจากอุตสาหกรรมแต่ละประเภท หรือแม้แต่นักธุรกิจแต่ละหน่วยอาจจะมีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอุตสาหกรรมและองค์กรแตกต่างกัน โปรแกรมการส่งเสริมจึงจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมดังกล่าวซึ่งอาจจำเป็นต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องจัดลำดับการส่งเสริมให้ชัดเจนเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับขนาดและขอบข่ายกิจการตลอดจนลักษณะช่วงอายุการเจริญเติบโตของวิสาหกิจฯ เพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมทางการตลาดและการส่งออกให้ตรงตามศักยภาพ และความต้องการของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท พร้อมทั้งมีชุดของนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการตลาดที่สนับสนุนระหว่างกันให้ชัดเจน เช่น 1) คริสเตอร์ที่เกิดใหม่ (Embryonic Cluster) ควรได้รับการสนับสนุนด้วยกิจกรรมหลากหลายด้านที่มีความหนักแน่นจริงจัง ไปพร้อมกันเพื่อลดอุปสรรคในการเข้าสู่อุตสาหกรรมและลดต้นทุนในการดำเนินกิจการให้มากที่สุด 2) คลัสเตอร์ที่ยึดเหนี่ยวมั่นคงแล้ว (Consolidated Clusters) จะเป็นกลุ่มวิสาหกิจที่มีพัฒนาการความสามารถจนมีศักยภาพระดับหนึ่งแล้ว สามารถเติบโตได้ด้วยตนเอง และจะเป็นกลุ่มที่ได้ประโยชน์จากตราสินค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญาและชื่อเสียงของกิจการและจากความสามารถหลักที่สั่งสมจากการทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน มีเทคโนโลยีของตนเองและเริ่มถ่ายทอดปรับปรุงพัฒนาเพื่อขยายตลาดและเติบโต กลุ่มนี้จึงควรสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการดำเนินงานให้เกิดเป็น Best Practice และ ใช้ประโยชน์จากชื่อเสียงและความสามารถของกิจการตลอดจนการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีให้มากที่สุด และ 3) คริสเตอร์ที่เติบโตเต็มที่แล้ว (Mature Cluster) คือกลุ่มวิสาหกิจที่มีตราสินค้าที่มีคุณภาพได้รับความเชื่อถือ มีฐานส่วนแบ่งตลาดในประเทศมั่นคงแล้ว มีความเข้มแข็งทางการเงินและ/หรือมีความสามารถหลักที่เข้มแข็ง และสภาพอุตสาหกรรมในประเทศอาจไม่เอื้อต่อการขยายตัว กลุ่มนี้จึงควรส่งเสริมให้เกิดการขยายการเจริญเติบโตสู่ต่างประเทศ (Internationalization)⁷ เป็นต้น

5. ในระดับของธุรกิจ นโยบายการสร้างตราสินค้า (Brand) ของผลิตภัณฑ์เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างตลาดเพื่อเพิ่มคุณค่าต่อผลิตภัณฑ์และยี่ห้อและควรกำหนดนโยบายการผลิตให้ยก ระดับคุณภาพสินค้าและมาตรฐานการผลิตให้ได้สูงเกินกว่ามาตรฐานและมีความเป็นสากลมากขึ้น

6. ในการประเมินความสามารถในการประกอบการขององค์กรว่ามีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนหรือไม่ นั้น จะประเมินจากปัจจัยสองด้าน คือ ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) และ ความ

⁷ Leo-Paul Dana, Entrepreneurship and SMEs in the Euro-Zone, Imperial College Press, 2006

มั่นคงทางการเงิน (Financial Soundness)⁸ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด ควรกำหนดดัชนีชี้วัดในด้านความสามารถทางการเงินในการแสวงหารายได้ที่มั่นคงและต่อเนื่องจากการดำเนินงานของกิจการ อันเป็นผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมของภาครัฐบาลที่จัดขึ้น เพราะการวัดด้วยตัวชี้วัดที่เป็นยอดขาย ไม่อาจแสดงข้อมูลจริงด้านกำไร (Net Margin) อันเป็นสภาพรายได้ที่แท้จริงของวิสาหกิจได้ ยอดขายที่สูง แต่แฝงรายจ่ายไว้เป็นจำนวนมากก็ไม่สามารถก่อให้เกิดรายรับเพียงพอต่อการบริหารจัดการธุรกิจให้ขยายตัวเติบโตได้ การให้คำปรึกษา หรือ กิจกรรมสนับสนุนฯ จึงน่าจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Outcome) สุดท้ายโดยรวมในสองด้านดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจฯ ด้วย

7. สำหรับในด้านการประเมินความสามารถหรือศักยภาพของประเทศในการผลิตสินค้าหรือส่งเสริมธุรกิจเพื่อการส่งออกหรือเป็นแนวทางในการขยายการลงทุนไปต่างประเทศเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันก็ตาม ศาสตราจารย์ Michael Porter ได้วางกรอบแนวคิดในการพิจารณาเรื่องนี้ไว้ใน 4 มุมมองที่สำคัญ หรือที่เรียกว่า “The Diamond of National Advantage” คือ Factor condition, Demand condition, Related and Supporting Industries และ Firm strategy, Structure and Rivalry⁹ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศเกาะมีพื้นที่จำกัด จึงพยายามลดพื้นที่ในการสร้าง โกดังเก็บสินค้าที่สนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยการพัฒนาเพิ่มศักยภาพ กระบวนการผลิตและลดพื้นที่ใช้สอยด้วยเทคนิคใหม่ๆอยู่เสมอ เช่น Quality Control -QC , Kaisen, Just-inTime¹⁰ ประเทศสิงคโปร์และฮ่องกงเป็นประเทศเกาะขาดทรัพยากรธรรมชาติ แต่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพดี ด้วยรัฐบาลได้วางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยระบบการศึกษาที่ดี จึงสามารถสร้างและรักษาเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน ประเทศเดนมาร์กเป็นประเทศในแถบสแกนดิเนเวียที่หนาวจัด ขาดปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติทั้งแร่ธาตุและพืชพันธุ์แต่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรจนผลิตอาหารป้อนยุโรปได้เกือบทั้งทวีป เกษตรกรมีฐานะดี และเนื่องจากเป็นประเทศที่มีลมแรง จึงนำมาพัฒนาเป็นพลังงานด้วยระบบกังหันลมใช้ได้ทั่วประเทศและด้วยต้นทุนต่ำเป็นตราสินค้าและสัญลักษณ์ของประเทศที่คนทั่วโลกจดจำได้ ทั้งหมดนี้ เกิดจากการประเมินวิเคราะห์และรู้จักศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทุกอย่าง อย่างมีคุณค่า สร้างสรรค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุและพืชพันธุ์ และพลังงานธรรมชาติทั้ง ลม น้ำ แสงอาทิตย์และก๊าซธรรมชาติ เป็นประเทศที่มีวัตถุดิบทางการเกษตรจำนวนมากทำให้มีโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบเหล่านี้และมีโอกาสทำตลาดผลิตภัณฑ์ต่างๆเช่น สบุนไพร

⁸ Philip Kotler & Hermawan Kartajaya, Repositioning Asia from Bubble to Sustainable Economy, 2000

⁹ Michael E. Porter, The Competitive Advantage of Nations, The Machillan Press Ltd. Hong Kong, 1990

¹⁰ Thomas L. Wheelen, J.David Hunger; Strategic Management and Business Policy: Concepts and Case; 10 Edition, 2003

พืชปลอดสารพิษ¹¹ ตลอดจนพืช ผัก ผลไม้ สัตว์น้ำจืดนานาชนิด แต่ขาดทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถจะสร้างประโยชน์สูงสุดจากสิ่งเหล่านี้ การให้ความสำคัญอย่างจริงจังโดยการพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างเทคโนโลยีอาหารที่ทันสมัย ผลักดันอุตสาหกรรมอาหารของประเทศ (ทั้งอาหารกระป๋อง อาหารแช่แข็ง อาหารแห้ง อาหารสดฯ) ให้กลายเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่สุดสาขาหนึ่งของประเทศ เป็นความสามารถที่โดดเด่นสู่ระดับโลกให้มากที่สุด ซึ่งในที่สุดแล้วก็จะช่วยผลักดันอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ

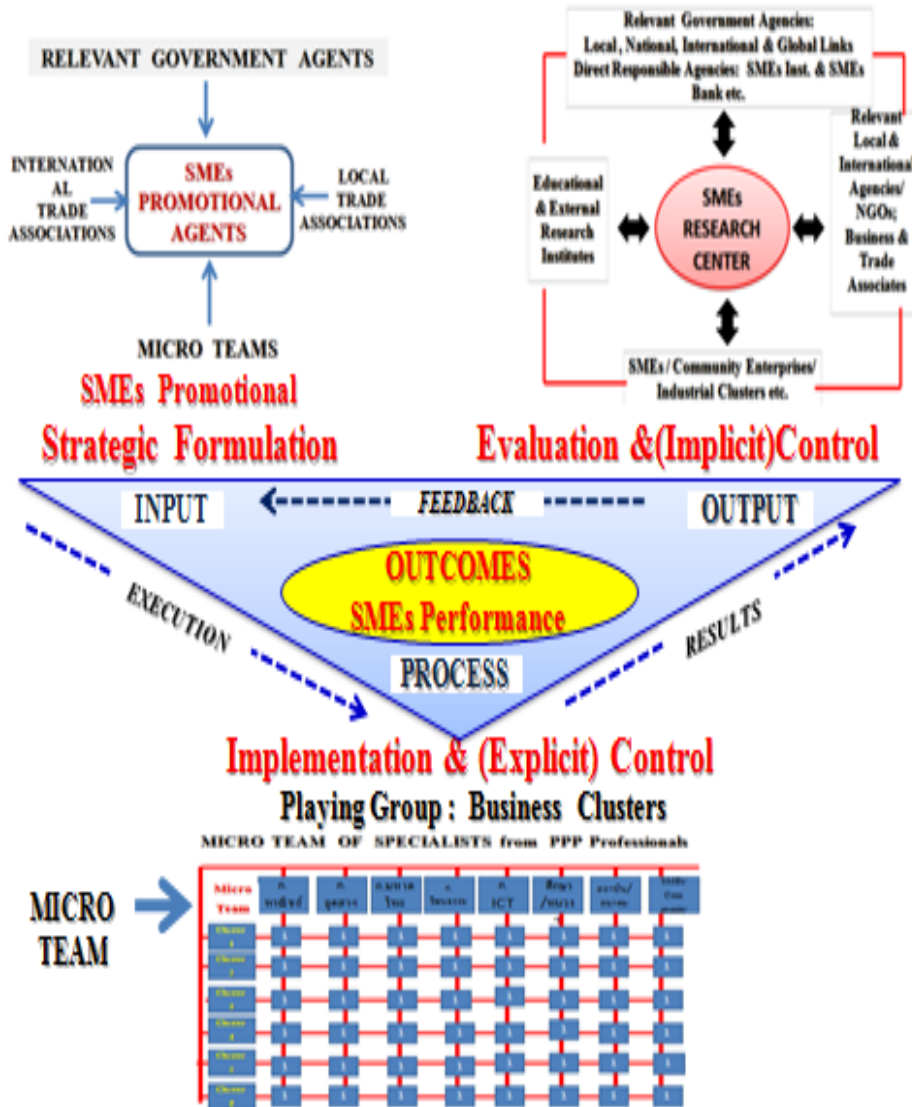
8. จากข้อวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นความสอดคล้องในเรื่องสำคัญ คือ 1) การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติยังขาดการประสานร่วมมือกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) ข้อมูลทางด้านทรัพยากรพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม ศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่น พฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดและสภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมฯ ในแต่ละพื้นที่ที่มีความสำคัญ ดังนั้นการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่จะทำให้เห็นสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น ยังไม่มีความชัดเจนตรงตามความเป็นจริงเพียงพอต่อการวางแผนนโยบายที่ถูกต้องเหมาะสมและปฏิบัติได้ผลตามเป้าหมาย เพื่อให้เกิดวิสาหกิจที่มีศักยภาพโดดเด่นแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคอย่างแท้จริง โดยเฉพาะข้อมูลที่สำคัญต่อการแข่งขันทางธุรกิจและการตลาดทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และต่างประเทศ ดังนั้นจึงน่าจะมีการจัดตั้งทีมงานผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยตัวแทนผู้เชี่ยวชาญจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำงานประสานกัน ในแต่ละพื้นที่เพื่อให้ทีมงานมีการตัดสินใจ บนฐานข้อมูลที่วิเคราะห์กันกรองดีแล้วจากทุกฝ่ายและปฏิบัติได้ผลเพราะใกล้ชิดและเห็นสภาพความเป็นจริงของพื้นที่จริง นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานวิจัยด้าน SMEs ทั้งโดยตรงหรือผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ต่างๆจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการประสานและแลกเปลี่ยนด้านข้อมูลองค์ความรู้และความร่วมมือ ทั้งจากวิสาหกิจในเครือข่ายอุตสาหกรรมเดียวกัน (Single Industrial Clusters) หรือ กลุ่มเครือข่ายธุรกิจระหว่างภูมิภาคต่างๆของประเทศ (Cross-National Clusters) เกิดเป็นเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Networks) ให้แก่วิสาหกิจในทุกพื้นที่ ที่จะพัฒนาไปสู่ ความสามารถในการแข่งขันใหม่ในเชิงยุทธศาสตร์ใหม่ๆ (New Strategic Competence) และจะทำให้วิสาหกิจสามารถปรับวิธีการดำเนินธุรกิจด้วยตนเองโดยลำพัง (Independence) ไปสู่การทำธุรกิจในลักษณะประสานความร่วมมือ และ เกื้อกูลสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Co-Dependence หรือ Interdependence) ซึ่งจะส่งผลให้วิสาหกิจ ในแต่ละเครือข่าย (Cluster) พัฒนากลยุทธ์ใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถหลักของเครือข่าย ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงรักษาความเชี่ยวชาญที่เป็นความสามารถหลักของตนเองไว้ได้ (Internal Competencies or Specialization)¹² รูป 3.10 แสดงให้เห็นการนำเสนอแนวคิดอย่างง่ายสำหรับการดำเนินงานของทีมในกระบวนวางแผนการส่งเสริมทั้งหมด

¹¹ Executive Summary of White Paper on SMEs by OSMEP, 2005 และ Thailand Entrepreneurship Monitor 2006 by CMMU

¹² Leo-Paul Dana, Entrepreneurship and SMEs in the Euro-Zone, Imperial College Press, 2006

รูป 3.10 Micro Team & SMEs Strategic Management Process

(Purposed Concept)

ที่มา : ปรับปรุงและพัฒนากรอบแนวคิดโดยผู้วิจัย จาก เกษม พิพัฒน์ปัญญานุกูล, พรพรม ดวงนิล และ จารุพันธ์ เบญจรัตนกรรณ์ (2547) และบรรจง ศิริ, 2545

9. สำหรับการเชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้เกิดบูรณาการของการจัดกิจกรรมสนับสนุนทางด้านการตลาดแก่วิสาหกิจอย่างเป็นระบบและส่งเสริมกันและกันเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายนั้น ผู้วางนโยบายการส่งเสริม (Policy Maker) จำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการสร้างมูลค่า (Value Creation or Value-Added Chain) ของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจนั้นๆเป็นอย่างดีก่อน ตลอดจนต้องมีความเข้าใจลักษณะความเป็นไปของวงจรชีวิตของธุรกิจ หรือผลิตภัณฑ์นั้นๆอย่างดีด้วย (ซึ่งแต่ละอุตสาหกรรม

จะมีทั้งส่วนที่คล้ายและแตกต่างกัน) รวมทั้งต้องมีเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน หรือ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ต้องการในการให้การสนับสนุนอย่างชัดเจนทั้งในแผนระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อกำหนดนโยบาย กิจกรรมสนับสนุน กระบวนการดำเนินงาน และผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและสนับสนุนเฉพาะด้าน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตรงตามความต้องการของวิสาหกิจในแต่ละช่วงของพัฒนาการ ทั้งนี้เนื่องจาก ไม่มีผลิตภัณฑ์ใด หรือกระบวนการบริหารจัดการธุรกิจใดสามารถสร้างหรือจัดการได้สำเร็จด้วยองค์ความรู้สาขาเดียว การระดมสมองจากหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องพร้อมกัน เพื่อหากรอบแนวคิดการดำเนินการของงานอย่างรอบคอบครบวงจรและด้วยองค์ความรู้ที่ครบถ้วนเพื่อเป้าหมายที่เห็นชอบร่วมกัน จะทำให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ในฐานะทั้งเป็นผู้ชี้แนะ ผู้สนับสนุน และเฝ้าระวัง และผู้ช่วยเหลือ มีมุมมองที่สอดคล้องและกว้างขวางรอบด้าน ซึ่งจะทำให้โอกาสในการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนร่วมกันของทีมงานสำเร็จตามเป้าหมายเป็นไปได้สูงและด้วยต้นทุนและความเสี่ยงที่สามารถควบคุมให้ต่ำสุดได้ และทรัพยากรที่ใช้ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างผลงานเป็นฐานรากให้เกิดการใช้ทรัพยากรรุ่นใหม่ต่อยอดการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไปได้ นอกจากนี้กิจกรรมสนับสนุนควรเป็นกระบวนการ (Developing Process) มีขั้นตอนการดำเนินงานและเป้าหมายตามระยะเวลาที่ชัดเจน นโยบายปฏิบัติได้จริงเงื่อนไขต้องไม่กลายเป็นอุปสรรค ในการดำเนินงานตามนโยบายนั้นเสียเอง ที่สำคัญสูงสุด คือ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัตินโยบาย และผู้ประเมินนโยบายตลอดจนผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย จำเป็นต้องมีคุณสมบัติร่วมกันที่สำคัญยิ่ง คือ จริยธรรม (Ethics) และความรับผิดชอบต่อ (Responsibility) การวางนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก (Stakeholders) หากขาดจริยธรรมย่อมไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ประเทศที่จะเป็นศูนย์กลางทางการค้าธุรกิจได้อย่างยั่งยืนจะต้องเป็นที่ยอมรับทางสากลในเรื่องการมีจริยธรรมและธรรมาภิบาล เช่น Singapore (ในฐานะ International Trade Center) และ Luxembourg (ในฐานะ EU Logistics Center) เป็นต้น ดังนั้น ในการพัฒนาประเทศและสร้างสังคมผู้ประกอบการให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวหน้าและยั่งยืนจำเป็นต้องพัฒนาและบ่มเพาะทรัพยากรมนุษย์ สังคม และระบบธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน มีวินัยและเป็นสังคมแห่งจริยธรรมควบคู่กันไป

10. เมื่อพิจารณาแนวทางการสนับสนุนส่งเสริม SMEs จากนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วและประสบความสำเร็จในการผลักดัน SMEs ของตนสู่ระดับโลกได้สำเร็จ เช่น ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศต้นแบบสินค้า OTOP ของไทย สิงคโปร์ เกาหลี อิตาลี ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา หรือแม้แต่อีกหลายประเทศในยุโรป พบสิ่งที่คล้ายคลึงกัน คือ

10.1 นโยบายส่งเสริมมีความหนักแน่น จริงจัง และปฏิบัติได้จริง เช่น การให้เงินกู้แก่ SMEs ที่มีการส่งออก การลดภาษี หรือการยกเว้นภาษี และการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำสำหรับ SMEs ในช่วงเริ่มแรกของการดำเนินกิจการ

10.2 รัฐบาลจัดตั้งหน่วยงานหรือสถาบันความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกทั้งทางด้านข้อมูลการตลาดและทางเทคโนโลยีการผลิตในประเทศคู่ค้า

10.3 การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับ SMEs เป้าหมาย

10.4 การลดกฎระเบียบในการดำเนินธุรกิจ และสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่าย การฝึกอบรมในด้านต่างๆ เป็นต้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากนโยบายและแผนการส่งเสริมของประเทศไทยแล้ว ก็มีลักษณะหลายอย่างหรือหลายกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม จากรายงานของ สสว. ในช่วงการทำงานในแผนส่งเสริมระหว่างปี 2545-2549 พบว่า แม้ปัจจัยระดับมหภาคจะเกื้อหนุนต่อโอกาสทางธุรกิจและประสิทธิภาพของภาครัฐสูงขึ้น แต่ประสิทธิภาพของภาครัฐกลับมีระดับที่ลดลง สะท้อนความสามารถในการจัดการโดยเปรียบเทียบ ยังไม่ส่งเสริมต่อการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ¹³ ดังนั้นในแผนส่งเสริมระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550-2559) จึงควรให้น้ำหนักในการให้การส่งเสริมในแต่ละกิจกรรม และวิธีการดำเนินการสนับสนุนให้มีความจริงจัง เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการสนับสนุน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ SMEs โดยผู้วิจัยพบว่า SMEs ต้องการความจริงใจในการสนับสนุนและต้องการให้ลดหรือยกเลิกกฎระเบียบปลีกย่อยที่ทำให้กระบวนการดำเนินงานล่าช้า ต้องการวิธีการทำงานที่โปร่งใส มีระบบราชการที่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เพื่อให้ระบบราชการสามารถเพิ่มศักยภาพพัฒนาตนเองและรับผิดชอบงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นอิสระเช่นเดียวกับระบบราชการในประเทศที่พัฒนาแล้ว

11. สำหรับการส่งเสริม SMEs ในประเทศนั้น อุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะมีศักยภาพแตกต่างกัน กลยุทธ์การส่งเสริมจึงควรมีกิจกรรมที่แตกต่างกัน และเพื่อให้การพัฒนา SMEs มีผลเป็นไปตามแผนแม่บทคือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะในเรื่องยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากแผน 9 ต่อเนื่องถึงแผน 10 รัฐบาลมุ่งพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และรองรับการพัฒนาบนฐานเศรษฐกิจเสรีเพื่อให้อุดมการณ์และเครื่องประดับ อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เป็นต้น อุตสาหกรรมเหล่านี้ควรส่งเสริมให้เป็น Best Practice และเพิ่มศักยภาพเพื่อการส่งออกหรือขยายตัว โดยการลงทุนระหว่างประเทศ ฯลฯ แต่สำหรับบางกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมภาคเกษตร (Agricultural Industry) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชน ฯลฯ ยังมีประสิทธิภาพต่ำ และอ่อนแอ จึงควรให้การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการผลิตการตลาด ระบบการผลิตตลอดจนระบบบริหารจัดการ และส่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ระบบชลประทาน คลังสินค้าและขนส่ง เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมให้เข้มแข็ง เนื่องจากเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญที่ดำเนินการโดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ เป็นต้น

13

Executive Summary of White Paper of SMEs โดย สสว. และ มหาวิทยาลัยมหิดล

นอกจากนั้น จากข้อเสนอแนะที่ 4 และ 9 การส่งเสริมทางการตลาดให้มีการพัฒนาและขยายตัวตามศักยภาพ ควรพิจารณาความสัมพันธ์ของสินค้าตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เช่น อุตสาหกรรมภาคเกษตร (Agricultural Industry) หากมีปริมาณผลผลิตสูงเกินความต้องการ ทำให้ราคาสินค้าตกต่ำกว่าราคาตลาดในระดับปกติมาก การรักษาระดับเสถียรภาพของราคาให้อยู่ในระดับสูงโดยปราศจากการแทรกแซงด้านราคานี้ รัฐบาลอาจพิจารณาส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ที่เกี่ยวเนื่องในห่วงโซ่อุปทาน หรือ ห่วงโซ่แห่งคุณค่า ของอุตสาหกรรมนั้นๆ ที่สามารถรองรับ หรือ ดุดจับอุปทานส่วนเกินนี้ได้ทั้งในลักษณะ การขยายตัวไปข้างหน้า หรือ ข้างหลัง หรือ ด้านข้าง เช่น ผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินแทนการแทรกแซงด้านราคาหรือกิจกรรมส่งเสริมลดราคาต่างๆ อาจพิจารณาส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมต้นน้ำ (Backward Integration) รองรับแทน เช่น ธุรกิจผลิตปุ๋ย อินทรีย์จากผลผลิตเกษตรคุณภาพต่ำ และหากประสบความสำเร็จสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการอุตสาหกรรมเกษตรภายในประเทศได้ ก็จะสามารถลดการพึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยเคมีราคาสูงจากต่างประเทศได้อีกด้วย ในอีกด้านหนึ่ง สามารถขยายไปข้างหน้า (Forward Integration) โดยการสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการแปรรูปอาหารรูปแบบใหม่ๆ (Food Processing Business) หรือ อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมยาฯ เป็นต้น

สำหรับ การสนับสนุนทางด้านผลิตภัณฑ์ ยังควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น และเพิ่มปริมาณการผลิตอย่างต่อเนื่องให้เพียงพอในทุกภาคของอุตสาหกรรมตามความต้องการของทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศโดยการส่งเสริมด้านวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ที่สามารถจดทะเบียนเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เป็นความสามารถหลัก (Core Competency) ของประเทศให้ได้มากที่สุด เช่น พันธุ์พืชเกษตรขั้นสูงที่มีคุณภาพดี ถือเป็นความสามารถที่โดดเด่น ถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ควรเปิดเผยหรือบริจาคให้คู่แข่งในต่างประเทศ เช่นเดียวกับที่อุตสาหกรรมรถยนต์ของประเทศญี่ปุ่นที่มีเทคโนโลยีระบบเครื่องยนต์ที่ไม่มีใครลอกเรียนได้เพราะไม่เปิดเผย นอกจากนั้นการส่งเสริมในด้านสถานประกอบการ ช่องทางการจัดจำหน่าย และกลไกตลาดอื่นๆ ที่ดำเนินการอยู่ควรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพราะยังจำเป็นต้องบางอุตสาหกรรมที่อ่อนแอ นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงของตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยการสนับสนุนด้านข้อมูลการตลาด โครงการจับคู่ธุรกิจ ตลาดจนการสนับสนุนการประสานประโยชน์ด้วยระบบเครือข่ายของวิชาชีพไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เกิดการส่งเสริมกันและกันอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

12. สำหรับการขยายตัวสู่ตลาดต่างประเทศของวิสาหกิจในระดับต่างๆ นอกจากการส่งออกแล้ว รัฐควรมีแผนระยะปานกลางและระยะยาวในการสนับสนุนให้วิสาหกิจไทยที่มีศักยภาพมีการขยายตัวในลักษณะการจัดตั้งบริษัทสาขา การลงทุนโดยตรงในลักษณะบริษัทร่วมค้า หรือ ร่วมทุนในลักษณะต่างๆ รวมไปถึงการลงทุนโดยตรง (FDI) ในต่างประเทศให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้วิสาหกิจไทยได้ประโยชน์จากยอดขายที่สูงขึ้นและต้นทุนที่ลดลงจากขนาดของตลาด การครอบครองแหล่งวัตถุดิบที่มีปริมาณมากกว่าและราคาถูกกว่าก่อนคู่แข่ง ตลอดจนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดต่างๆ สร้างสมความสามารถและประสบการณ์ พัฒนาตนเองสู่การเป็นบริษัทข้ามชาติที่มีศักยภาพ และสร้างตราสินค้า

เป็นตราระดับโลกได้ และรัฐควรสร้างระบบสนับสนุนต่างๆทั้งด้านการตลาด พื้นที่ประกอบการ กฎระเบียบทางการค้า การวิจัยและพัฒนา (R&D) การเงิน ฯ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของวิสาหกิจไทยในตลาดต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตลอดจน มาตรการรองรับอย่างเป็นระบบในการดึงกลับผลประโยชน์ที่ประเทศพึงได้รับจากบริษัทข้ามชาติ ของไทยเหล่านี้ด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญา ภาษี และผลกำไร หรือแม้แต่เป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในต่างประเทศให้กับวิสาหกิจไทยในประเทศด้วย เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย พบว่า SMEs และวิสาหกิจขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะขยายตัว มีความคิดเห็นดังนี้ คือ

- 12.1. มีความต้องการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดและลูกค้าเป้าหมายในตลาดต่างประเทศในเชิงลึกมากที่สุด รวมถึงความช่วยเหลือในการเปิดตลาดสินค้าใหม่ๆ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้อง เป็นกลุ่มตลาดเกิดใหม่เสมอไป โดยเฉพาะธุรกิจอาหารซึ่งลูกค้ามีอยู่ทั่วโลก
- 12.2. ศูนย์เตือนภัยทางธุรกิจ โดยเฉพาะข้อมูลปัจจัยต้นทุนการผลิต และภาวะเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ก็เป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ส่งออก และวิสาหกิจที่ทำธุรกรรมข้ามชาติในทุกระดับและทุกสาขาอุตสาหกรรม การแจ้งข้อมูลข่าวสาร หรือ ข้อมูลประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าแก่วิสาหกิจฯ รวมถึงการสร้างมาตรการรองรับและควบคุมสถานการณ์โดยภาครัฐอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องการสำหรับวิสาหกิจฯ
- 12.3. การจัดตั้งสถานทูตไทย หรือ กงสุลไทยในประเทศตลาดใหม่ หรือ ที่มีศักยภาพนำลงทุน หากไม่สามารถจัดตั้งในแต่ละประเทศได้ ก็ควรเลือกทำเลประเทศที่เหมาะสมมีศักยภาพความเชื่อมโยงสามารถเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคนั้นๆ จัดตั้งหน่วยงานประจำเป็นตัวแทนของประเทศในด้านการค้าการลงทุนในภูมิภาคที่สามารถช่วยเหลือวิสาหกิจไทยทั้งในด้านข้อมูลการตลาด การให้คำแนะนำด้านกฎระเบียบ และประสานความร่วมมือทางการค้าการลงทุนในระดับภูมิภาคนั้นๆ ให้วิสาหกิจได้ เพราะการดำเนินงานเองโดยลำพังของวิสาหกิจย่อมทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูง และเผชิญความยากลำบากมากในการเดินทางเข้าออก ในขณะที่เดียวกันก็เสี่ยงต่อการเสียเปรียบเนื่องจากขาดข้อมูลเชิงลึกทั้งในด้านข้อมูลการตลาด และกฎระเบียบในการเจรจาต่อรองทำสัญญาต่างๆ เช่น ตลาดทวีปอาฟริกา เป็นต้น
- 12.4. สำหรับการลงทุนโดยตรง (FDI) จากการสัมภาษณ์พบว่า รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านสถานประกอบการ และการเข้าร่วมเจรจาต่อรองด้านกฎระเบียบและผลประโยชน์ต่างๆให้วิสาหกิจไทย โดยเฉพาะกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจที่มีศักยภาพ (จากข้อเสนอแนะที่ 4) เช่น การจัดหาพื้นที่สำหรับจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมของวิสาหกิจไทยในต่างประเทศ ที่จะช่วยให้วิสาหกิจไทยสามารถอยู่รวมกลุ่มและช่วยเหลือกันในการสร้าง Value Creation Chain ของธุรกิจของกลุ่มในตลาดต่างประเทศได้ โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรก
- 12.5. สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ของกระทรวงอุตสาหกรรม กรมการค้า และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ตลอดจนสถานทูตและสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ

ควรมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศของวิสาหกิจไทยให้มากขึ้นทั้งในด้านข้อมูลข่าวสาร การอำนวยความสะดวก และหรือร่วมเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองด้านต่างๆ ทั้งในลักษณะการลงทุนหรือขยายตัวในลักษณะบริษัทสาขา บริษัทร่วมค้า หรือ การลงทุนโดยตรง เพื่อผลักดันให้วิสาหกิจไทยให้สามารถขยายตัวเติบโตเป็นบริษัทข้ามชาติ (MNC) ที่สมบูรณ์และมีศักยภาพได้

- 12.6 นอกจากการส่งเสริมในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายแล้ว ควรส่งเสริมในด้านการส่งเสริมการขาย โดยเน้นการโฆษณาด้านการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศ ในตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เป็นธุรกิจหลักเป้าหมาย (Core Business) ที่รัฐต้องการส่งเสริม เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาหาร พลาสติก เซรามิก สิ่งทอ และ OTOP เป็นต้น ตลอดจนการจัดสถานที่แสดงสินค้าไทยในตลาดต่างประเทศทั้งระดับประเทศ และระดับภูมิภาคอย่างถาวร ฯลฯ
- 12.7. การจัดตั้งกองทุนการเงินของรัฐเพื่อส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ ควรจัดเป็นแผนระยะยาว เมื่อประเทศมีความพร้อมทั้งทางด้านเงินทุนสำรองและแผนการจัดสร้างระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

บทที่ 4 การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

4.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

4.1.1 ความหมายและแนวทางของการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

โดยทั่วไป พื้นที่ประกอบการหมายถึง ทำเลที่ตั้ง (location) ในทางกายภาพที่ใช้สำหรับการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการจึงหมายถึง การส่งเสริม พัฒนา และให้ความช่วยเหลือกับผู้ประกอบการในการที่จะสามารถเข้าถึง และได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่สำหรับการดำเนินธุรกิจได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะและประเภทของกิจการ รวมทั้งนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งแนวทางในการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการใน พ.ร.บ. การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่หนึ่ง (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่สอง (พ.ศ. 2550-2554) ได้ถูกกำหนดให้ครอบคลุมอยู่ในสี่ประเด็นหลัก ได้แก่

1. การส่งเสริมการรวมกลุ่มของ SMEs ในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ หรือคลัสเตอร์ (Cluster)
2. การพัฒนาพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs
3. การจัดตั้งพื้นที่เฉพาะตามแนวชายแดน
4. การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ และ OSS การสนับสนุนทางการเงิน

ซึ่งในงานศึกษานี้ได้พยายามที่จะแสดงให้เห็นว่า ในการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการในทั้งสี่ประเด็นนี้มีความสำคัญต่อ SMEs อย่างไร ทางภาครัฐและเอกชนมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร อะไรคือปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินการ และทางผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อแนวทางในการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ ทั้งนี้เพราะทางผู้ศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงให้เห็นว่าทาง SMEs ในฐานะที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จะได้รับประโยชน์ในแง่ใดบ้างจากแนวทางการส่งเสริมดังกล่าวนี้

4.1.2 ความสำคัญของพื้นที่ประกอบการต่อ SMEs

ในการให้ความช่วยเหลือด้านพื้นที่ประกอบการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่หรือรายย่อย ที่อยู่ในภาคการผลิตการค้าหรือการบริการก็ตาม ล้วนมีความสำคัญต่อพัฒนาการและความเข้มแข็งของภาคธุรกิจภายในประเทศ เนื่องจากพื้นที่ประกอบการเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งต่อทั้งผู้ประกอบการใหม่ในการตัดสินใจจะเริ่มต้นทำธุรกิจ หรือผู้ประกอบการเดิมที่ต้องการจะขยายและต่อยอดธุรกิจของตน รวมไปถึงผู้ประกอบการที่ต้องการจะพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจของตน โดยการเชื่อมโยงธุรกิจของตนเข้ากับกลุ่มธุรกิจอื่นในลักษณะต้นน้ำ-ปลายน้ำ นอกจากนั้นแล้วพื้นที่ประกอบการก็ยังมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเรื่องปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนตลาดผู้บริโภคที่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนและกำไรของผู้ประกอบการโดยตรง ซึ่งความสำคัญของเรื่องพื้นที่ประกอบการ

ที่มีต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ ได้ถูกกล่าวถึงเอาไว้ในงานศึกษาของ ภูริ ชาติสุวรรณ (2547, น.9) โดยได้มีการรวบรวมปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของอุตสาหกรรมการผลิตไว้ ดังนี้

1. แหล่งวัตถุดิบและเทคโนโลยี

เนื่องจากในแต่ละภูมิภาคมีทรัพยากรแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีแนวโน้มที่จะเลือกทำเลที่ตั้งธุรกิจให้ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตของตน อย่างเช่น อุตสาหกรรมผลิตเบียร์ จะเลือกทำเลที่มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพ เป็นต้น แล้วในงานศึกษาของ พอพันธ์ วัชจิตพันธ์ (2522, น.99-100) บุษกร สิงขรัตน์ (2532, น.174) สิริกุล เลียงอนันต์ (2535, น.275-276) ณรงค์ชัย อัครเศรณี (2534, น.34) และอภิเชก ปั้นสุวรรณ (2540, น.45) ต่างก็พบว่า ผู้ประกอบการในประเทศไทยมีแนวโน้มจะเลือกทำเลใกล้แหล่งวัตถุดิบ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ในงานศึกษาของ น้ำทิพย์ รัตนสกุล (2530, น.208) ยังพบว่า การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จะทำให้ธุรกิจได้รับประโยชน์จากการแผ่กระจายนวัตกรรมและความเป็นเมืองจากจังหวัดกรุงเทพฯ

2. ราคาที่ดิน

ในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ที่ดินมากในการประกอบการ ราคาที่ดินก็จะมีผลต่อการเลือกทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรม เช่น งานวิจัยของทัศนีย์ สุวรรณวัฒน์ (2515, น.56) พบว่า อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศไทยมีแนวโน้มจะเลือกที่ตั้งห่างไกลจากเขตชุมชนหนาแน่น เพราะราคาที่ดินถูกกว่าในบริเวณเขตชุมชน งานศึกษาของบุษกร สิงขรัตน์ (2532, น.223-224) พบว่าการที่ดินในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือมีราคาสูง มีผลให้นิคมอุตสาหกรรมนี้ไม่ประสบความสำเร็จ ในงานวิจัยของณรงค์ชัย อัครเศรณี (2534, น.34) พบว่า การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในต่างจังหวัดมีข้อดีตรงที่ที่ดินมีราคาถูก และพิษณุ ผุงประเสริฐยิ่ง (2541, น.140) พบว่าราคาที่ดินเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกตั้งโรงงานระหว่างในเขตและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม

3. แรงงาน

แรงงานเป็นส่วนสำคัญของการผลิต บางอุตสาหกรรมต้องการแรงงานไร้ฝีมือ บางอุตสาหกรรมต้องการแรงงานมีฝีมือ งานวิจัยของจาริต ดิงศภัทย์ (2526, น. 7) พบว่า ผู้ประกอบการเลือกตั้งโรงงานในกรุงเทพฯ เพราะต้องการใช้แรงงานมีฝีมือ น้ำทิพย์ รัตนสกุล (2530, น. 231) และ บุษกร สิงขรัตน์ (2532, น.222) ศึกษาพบว่า การอยู่ใกล้แหล่งแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกตั้งโรงงานในจังหวัดปทุมธานีและเชียงใหม่ ตามลำดับ นอกจากนี้ เรายังพบว่า มีโรงงานทอผ้าจำนวนมากย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพฯ ไปอยู่ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อใช้ประโยชน์จากแรงงานพม่าราคาถูก

4. ตลาดและการรวมกลุ่มทางอุตสาหกรรม

ตลาด คือสถานที่ที่พบปะระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย การมีผู้บริโภคอยู่ร่วมกันจำนวนมากจะช่วยให้การระบายสินค้าเร็วและสะดวกขึ้น เช่นในงานศึกษาของ สรากร บรรจงจิตต์ (2536, น.132) ที่พูดถึงสาเหตุของการเข้ามาตั้งโรงงานในจังหวัดสมุทรสาครนั้น สืบเนื่องมาจากการที่กรุงเทพฯเป็นแหล่งตลาดที่สำคัญ ส่วนการรวมกลุ่มทางอุตสาหกรรมทำให้เกิดการประหยัดภายนอก (External Economies) อันเกิดจากการลงทุนด้าน

คมนาคมขนส่ง การคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยี การโฆษณา และการสั่งซื้อวัตถุดิบร่วมกัน ตลอดจนการแบ่งงานกันทำอีกด้วย และในงานศึกษาของ บุษกร สิงขรัตน์ (2532, น.221-224) ได้รายงานว่า โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มจะตั้งใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน นอกจากนี้ สรากร บรรจงจิตต์ (2536, น.109-110) ได้พูดถึงความสัมพันธ์ทางการผลิตระหว่างอุตสาหกรรมที่กระจุกตัวหนาแน่น แต่ก็มีการรวมกลุ่มของสมาชิก เดชะพรหมพันธุ์ (2528, น. 45) ที่พบว่าโรงงานอุตสาหกรรมอาจหลีกเลี่ยงทำเลที่มีการรวมกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม เพราะที่ดินบริเวณนั้นจะมีราคาสูง ทั้งนี้เราสามารถจำแนกประเภทลักษณะที่ตั้งของอุตสาหกรรมเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- การรวมกลุ่มแบบกระจายตัว (*Dispersed*)

อุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ กัน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการแข่งขันที่มืออยู่จำกัด ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง เช่น ที่ดิน หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น โรงงานน้ำตาลในบางประเทศที่มักต้องการผูกขาดแหล่งวัตถุดิบ เหตุผลอีกประการคือ เพื่อกระจายไปตามแหล่งที่มีผู้บริโภคหนาแน่น ตัวอย่างเช่น การตั้งร้านขายของชำที่ไม่พยายามตั้งร้านติด ๆ กัน

- การรวมกลุ่มแบบกระจุกตัว (*Clustered*)

อุตสาหกรรมมีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัตถุดิบมีอยู่น้อยแห่ง เช่น โรงงานน้ำตาลในกรณีประเทศไทย การกระจุกตัวยังพบในพื้นที่ที่ผู้บริโภคกระจุกตัวอยู่ เช่น กิจการร้านค้าแฟชั่นต่างๆ ในใจกลางเมือง หรือศูนย์กลางทางการบริการด้านการเงินในแหล่งธุรกิจ นอกจากนี้ ยังพบการกระจุกตัวในพื้นที่ที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญต่างๆ หรือการกระจุกตัวในนิคมอุตสาหกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อกันในเรื่องความต้องการวัตถุดิบ การประหยัดจากการขนส่ง การประหยัดภายในจากการผลิตจำนวนมากขึ้น การประหยัดภายนอกจากการลดต้นทุนการฝึกอบรม การวิจัย การพัฒนา และการแบ่งงานกันทำ

5. สาธารณูปโภค พลังงาน และการคมนาคมขนส่ง

งานศึกษาของ สรากร บรรจงจิตต์ (2536, น.123) พบว่าความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคเป็นปัจจัยสำคัญในการขยายตัวของอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร โดยอุตสาหกรรมจะขยายตัวตามแนวถนนทั้งสองฝั่ง และงานศึกษาของอภิเชก ปิ่นสุวรรณ (2540, น.89) สรุปว่า ปัจจัยด้านพลังงานมีผลต่อที่ตั้งอุตสาหกรรม การผลิตในภาคตะวันตกและภาคใต้ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก พิษณุ ผุงประเสริฐยิ่ง (2541, น.136) พบว่า สาธารณูปโภคที่เกี่ยวกับระบบน้ำ ไฟฟ้า และสภาพถนน เป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ามาตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม นอกจากนี้ งานศึกษาของ บุษกร สิงขรัตน์ (2532, น. 219-220) และ สิริกุล เลียงอนันต์ (2535, น. 219-220) พบว่า การตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ และในเขตพื้นที่ตอนล่างของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ มีแนวโน้มขยายตัวในอำเภอรอบนอกใกล้เขตเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภค หรือกระจายตัวตามเส้นทางคมนาคมสายสำคัญต่างๆ และงานศึกษาของทัศนีย์ สุวรรณวัฒน์ (2515, น.55-56) พบว่า การคมนาคมขนส่งที่สะดวกเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกในการเลือกที่ตั้งของโรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศไทย นอกจากนี้ ทรศนีย์ เวชสวรรค์ (2515, น.64-65) พบว่า การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่อเหล็กใกล้กรุงเทพฯ มีสาเหตุจากการที่มีท่าเรือกรุงเทพรองรับ

6. สิทธิประโยชน์จากหน่วยงานรัฐบาล

การสนับสนุนของภาครัฐในรูปของการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุนทำให้อุตสาหกรรมสามารถประหยัดต้นทุนในการดำเนินงานบางส่วน งานศึกษาของพิชญ พงษ์ประเสริฐยิ่ง (2541, น.136) พบว่า สิทธิประโยชน์จากรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่อุตสาหกรรมเลือกเข้าไปตั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรม และณรงค์ชัย อัครเศรณี (2534, น.38-40) พบว่า ความรวดเร็วของการบริการของรัฐ เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกตั้งโรงงานในส่วนกลางมากกว่าส่วนภูมิภาค

7. การเข้าถึงแหล่งเงินทุน

เงินทุนนับเป็นปัจจัยสำคัญในการตั้งโรงงาน การศึกษาของอุศนา จันทร์หอม (2525, น.168) กล่าวว่า ธนาคารท้องถิ่นเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของอุตสาหกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำกลอง นโรดม ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2532, น.37) สรุปไว้ว่า ประเทศหรือพื้นที่ที่มีความคล่องตัวของเงินทุนสูงจะสามารถดึงดูดการลงทุนได้สูงตามไปด้วย อภิเชก ปันสุวรรณ (2540, น.51) กล่าวว่า ความคล่องตัวของเงินทุนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมแล้ว แหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดคือ แหล่งเงินทุนท้องถิ่น

อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยทั้งเจ็ดประการข้างต้นนี้ เป็นตัวที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในเรื่องพื้นที่ประกอบการ แล้วการเลือกใช้พื้นที่ประกอบการ ในแง่หนึ่งก็หมายถึงการได้มาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของ SMEs ที่โดยมากมีเงินทุนและความสามารถในการแข่งขันต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนั้นความสำคัญในเรื่องของการเลือกพื้นที่ประกอบการให้ใกล้กับตลาดจึงเป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรมในปี 2540 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ตารางที่ 4.1) ที่พบว่ากว่าร้อยละ 40 ของสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีจำนวนคนงานอยู่ระหว่าง 10-50 คน จะกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯ ซึ่งถือว่ามีสัดส่วนสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสถานประกอบการที่มีขนาดใหญ่กว่าที่มักจะอยู่ในเขตปริมณฑล นั่นคือ ร้อยละ 33.7 ของสถานประกอบการขนาดกลางที่มีคนทำงานระหว่าง 50-200 คน จะกระจายอยู่ในเขตปริมณฑล และร้อยละ 30.5 ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีคนทำงาน 200 คนขึ้นไปนั้น จะตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลสูงถึงร้อยละ 39.5 และตั้งอยู่ในภาคกลางเป็นอันดับรองลงมา คือ ประมาณร้อยละ 26.1 โดยในเขตกรุงเทพมหานคร มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งอยู่ประมาณร้อยละ 20.5 เท่านั้น เช่นนั้น ข้อมูลสถานที่ตั้งของสถานประกอบการข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการที่มีขนาดเป็น SMEs ยังกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นส่วนใหญ่

ตาราง 4.1: ร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต จำแนกตามขนาดและภาค

ภาค	ขนาดของสถานประกอบการ (จำนวนคนทำงาน)			
	รวม	10-50	50-200	>200
รวมทั่วประเทศ	100.0	100.0	100.0	100.0
กรุงเทพฯ	36.1	40.2	30.5	20.2
ปริมณฑล	23.4	18.0	33.7	39.5
ภาคเหนือ	9.0	10.2	6.6	5.2
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8.2	9.8	5.2	3.7
ภาคกลาง	16.0	13.7	18.3	26.1
ภาคใต้	7.3	8.1	5.7	5.3

ที่มา: สำนักอุตสาหกรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2540)

4.1.3 เป้าหมายและนโยบายของรัฐในการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2506-2509) ภาครัฐได้วางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการลงทุนที่มีมูลค่าสูง เช่น ถนน ไฟฟ้า และน้ำประปา เพื่อจะรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคต ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510-2514) ได้มุ่งประเด็นไปสู่การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น ผ่านการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินจากสถาบันการเงินของรัฐ การให้บัตรส่งเสริมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน และการลดอัตราค่าไฟฟ้า น้ำประปา และบริการสาธารณะอื่นๆ เป็นกรณีพิเศษแก่อุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทห่างไกล รวมถึงยังมีการค้นคว้าวิจัยว่า แต่ละภูมิภาคควรมีอุตสาหกรรมใดบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และจัดการบริการให้ข้อมูลแก่นักลงทุนด้วย แต่ถึงอย่างไร ภาคอุตสาหกรรมโดยมากก็ยังกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร และนครปฐม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นระเบียบของสถานที่ตั้ง โรงงานอุตสาหกรรม ความแออัดของประชากร การจราจรที่ติดขัด ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ

ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2534-2539) รัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายที่จะกระจายอุตสาหกรรมออกไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเน้นในพื้นที่ 9 จังหวัดเป้าหมาย คือ เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา ขอนแก่น สระบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา โดยได้ออกมาตรการและกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น การลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ลดภาษีการนำเข้าสินค้าประเภททุนและวัตถุดิบต่างๆ ให้ผลประโยชน์ในด้านการขอรับการสนับสนุนทางการเงิน และการช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้สถานประกอบการกระจายไปตั้งในต่างจังหวัด ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่เน้นการพัฒนาตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ได้ส่งผลต่อการพัฒนา

พื้นที่ ทั้งในประเด็นเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เศรษฐกิจที่เติบโตอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างเชื่อมโยงระหว่างชนบทและเมืองมากขึ้นเพื่อให้เกิดกระจายรายได้และสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ทำการประเมินสถานการณ์แนวโน้มการเติบโตของพื้นที่ในประเทศไทยเอาไว้ดังนี้ คือ จะมีการเปลี่ยนแปลงความสำคัญของพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ เช่น พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ตอนบนและอุทราธานีที่จะมีความสำคัญมากขึ้นในด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครจะเติบโตมากกว่าด้านเหนือ เนื่องจากการพัฒนาสนามบินสุวรรณภูมิ กรุงเทพมหานครจะเป็นแหล่งให้บริการที่มีมาตรฐานสูงระดับสากล ปริมาณจะยังคงเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญและแหล่งเป็นที่พักอาศัย ส่วนพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะเติบโตต่อไปโดยมีการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นและมีเศรษฐกิจที่หลากหลายยิ่งขึ้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีการเติบโตค่อนข้างช้า ภาคเหนือก็จะเติบโตช้าเช่นเดียวกันแม้ว่าจะอยู่ใกล้ประเทศจีน และสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีการเติบโตในระดับต่ำ เนื่องจากมีปัญหาด้านความมั่นคง

รัฐบาลได้ริเริ่มพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งครอบคลุมจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ตั้งแต่ในปี 2524 เพื่อเป็นรากฐานเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมแห่งใหม่ของไทย เป็นแหล่งกระจายความเจริญจากกรุงเทพฯสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ซึ่งครอบคลุม 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปี 2532 โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่นี้ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับน้ำมันและก๊าซ การท่องเที่ยว และการบริการ รัฐบาลได้มีแนวคิดก่อสร้าง “สะพานเศรษฐกิจ” เชื่อมฝั่งทะเลอันดามันกับอ่าวไทย ด้วยท่าเรือน้ำลึก ถนนรถไฟ และท่อส่งน้ำมัน เพื่อให้เกิดเส้นทางขนส่งใหม่ที่มีระยะสั้นกว่าเดิม โดยในปัจจุบันทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 44 (กระบี่-ขนอม) ระยะทาง 133.85 กม. ได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งช่วยให้การขนส่งสินค้าและนักท่องเที่ยวระหว่างสองฝั่งทะเลสะดวกเร็วขึ้น นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาสนามบินท่าเรือน้ำลึก ท่าเรือชายฝั่ง รวมทั้งเตรียมการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกี่ยวกับน้ำมัน การพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดหาแหล่งน้ำดิบ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

นอกจากนี้ ทาง สศช. ได้ทำการศึกษาศักยภาพของกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย 4 กลุ่ม ซึ่งสรุปออกมาได้ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ชายฝั่งทะเลหลวงไทย

ประกอบไปด้วย จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรทางฝั่งอ่าวไทย และระนองทางฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นบริเวณที่มีภูมิทัศน์ชายฝั่งทะเลที่สวยงามและสมควรได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ปัจจุบันพื้นที่ชายฝั่งทะเลหลวงมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงร้อยละ 6 ของทั้งประเทศเท่านั้น ดังนั้น จึงต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมและเปิดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวใหม่ โดยมีแนวคิดว่าจะพัฒนาให้เป็นชุมชน มีสถาบันการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ โรงเรียนนานาชาติ ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เกษียณอายุ เป็น

บ้านหลังที่สองเพื่อการพักผ่อน มีบริการดูแลสุขภาพ สปาระดับมาตรฐานโลก ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง เกษตรเชิงสมัยนิยม (Boutique Agriculture) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แม้ประเทศไทยจะมีความได้เปรียบกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ ในอาเซียนที่อยู่ใกล้กับประเทศจีน ยุโรป และอเมริกาเหนือมากกว่าประเทศอื่นๆ แต่ประเด็นความท้าทายอยู่ที่ต้องระมัดระวังในการพัฒนาพื้นที่ เพราะพื้นที่ชายฝั่งทะเลหลวงของไทยมีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมมาก นอกจากนี้ การเดินทางไปพื้นที่ในจังหวัดเหล่านี้ยังไม่สะดวกนักสำหรับนักท่องเที่ยว เพราะพื้นที่เหล่านี้ อยู่ห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินนานาชาติภูเก็ตมาก สิ่งท้าทายอีกประการคือ ระดับความเจริญของจังหวัดในพื้นที่กลุ่มนี้ค่อนข้างแตกต่างกัน ในขณะที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีโรงแรมและร้านอาหารจำนวนมาก จังหวัดชุมพรและระนองยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอยู่มาก ในขณะที่หัวหินและชะอำ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทย ที่ชุมพรและระนอง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ดังนั้น กลยุทธ์ที่ใช้จะต้องต่างกันในแต่ละพื้นที่

แนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงข่ายถนนเลียบริมชายฝั่งเพื่อสร้างความรู้สึกลึกลับชิวๆ แต่ต้องไม่กีดขวางการเข้าถึงชายหาดและทางเดินชมวิว ปรับปรุงถนนหมายเลข A-2 ให้เป็นทางด่วนเชื่อมกับถนนวงแหวนด้านใต้และกลุ่มจังหวัดอันดามัน ปรับปรุงบริการรถไฟให้รวดเร็วสะดวกสบายเชื่อมโยงจากกรุงเทพและสนามบินสุวรรณภูมิมายังพื้นที่ชายฝั่งทะเลหลวงของไทย และมีการพัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองสมัยใหม่ขนาดเล็ก โดยภาครัฐเป็นผู้ลงทุนในโครงการพื้นฐานหลักเพื่อชักนำการลงทุนตามแผนพัฒนา มีการควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเคร่งครัด กำหนดพื้นที่ใช้สอยอาคารต่อพื้นที่ดิน โดยมุ่งพัฒนาเป็นแหล่งพักผ่อนชายหาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและทันสมัย

2. พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ในช่วงแรกประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา และต่อมาได้ขยายครอบคลุมอีก 5 จังหวัด คือ ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้ว จันทบุรี และตราด โดยพื้นที่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และปราจีนบุรี เป็นพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจเข้มแข็งกว่า (GDP และรายได้ต่อครัวเรือนสูงกว่า) พื้นที่ในจังหวัดนครนายก สระแก้ว จันทบุรี และตราด โดยพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกนี้มีความสำคัญในการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะมีความได้เปรียบเนื่องจากการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นที่ตั้งของท่าเรือแหลมฉบังและท่าเรือมาบตาพุด อยู่ห่างไกลจากสนามบินสุวรรณภูมิ และมีการลงทุนอย่างต่อเนื่องจากการขยายเครือข่ายของกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น ปิโตรเคมีและรถยนต์ จากความต้องการของนักลงทุนต่างชาติในการกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุน จากความต้องการเรื่องที่อยู่อาศัยและท่องเที่ยว จากความต้องการเครื่องประดับอัญมณีไทย และจากความเข้มแข็งของการเกษตรที่มีเป็นปัจจัยการผลิตสำคัญของกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เช่น มะเขือเทศ ทูเรียน และเงาะ เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาจังหวัดตราดและเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และการเร่งพัฒนายกระดับเมืองพัฒนา ก็เป็นอีกปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประเด็นท้าทายสำหรับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ การขาดแคลนแรงงานทั้งแรงงานมีฝีมือ เช่น ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และแรงงานไร้ฝีมือ เช่น ชาวสวน นอกจากนี้ ปัญหาการจราจรที่ติดขัด

ยังทำให้การขนส่งสินค้าต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองพลังงานมาก เป็นอุปสรรคต่อการผลิตตามสั่งแบบจับปล้น (Just in time) นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความล่าช้าในขั้นตอนพิธีการศุลกากร การขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะกลไกการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาไฟตก ไฟดับ และปัญหาการขาดแคลนน้ำ ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามและจีน โดยเฉพาะเรื่องน้ำ ที่ดิน และพื้นที่โรงงาน รวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม โดยเฉพาะมลพิษทางน้ำในแม่น้ำบางปะกง และมลพิษทางอากาศบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

โดยแนวทางการพัฒนาจะมุ่งการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกนี้ให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหลักของประเทศ นอกเหนือจากกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพิงทรัพยากรบางประเภท เช่น การแปรรูปอาหารทะเลในภาคใต้ การแปรรูปอ้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง อุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานราคาถูกตามแนวชายแดนพม่า กัมพูชา และลาว รวมทั้งเป็นเส้นทางขนส่งทางเรือของโลก ปัจจุบันพื้นที่ที่นิคมอุตสาหกรรม เขตการประกอบการอุตสาหกรรม เขตสวนอุตสาหกรรม และชุมชนอุตสาหกรรมในพื้นที่ 5 จังหวัดนี้ยังสามารถรองรับอุตสาหกรรมใหม่ได้อีก

แต่ทั้งนี้ก็ควรกำหนดแบ่งพื้นที่อุตสาหกรรมกับพื้นที่พักอาศัยและท่องเที่ยวให้ชัดเจน เช่น ที่จังหวัดตราด การขยายพื้นที่อุตสาหกรรมปิโตรเคมีในพื้นที่อุตสาหกรรมบริเวณมาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประเด็นสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จะต้องแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภค โดยเฉพาะน้ำและไฟฟ้า พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาจราจรติดขัด พัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองหลักและศูนย์กลางการขนส่งของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกนี้ โดยมีถนนและรถไฟเชื่อมต่อกับพัทยา รวมถึงพัฒนาพื้นที่ 10-15 กิโลเมตรรอบสนามบินสุวรรณภูมิให้เป็นเขตธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสนามบิน และทบทวนแนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสนามบินสุวรรณภูมิให้เป็นพื้นที่สีเขียว

3. กลุ่มแกนจังหวัดภาคเหนือ

กลุ่มนี้ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และลำพูน ซึ่งอยู่ใกล้ประเทศจีนซึ่งในขณะนี้กำลังมีภาคเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว จึงมีโอกาสที่จะใช้แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างสิบสองปันนาในประเทศจีนกับเชียงใหม่ในประเทศไทย ซึ่งการเปิดแม่น้ำโขงน่าจะเป็นโอกาสในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวมีภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ทำให้สามารถดึงดูดการย้ายถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยและท่องเที่ยวได้อย่างดี

อย่างไรก็ตาม กลุ่มแกนจังหวัดภาคเหนือต้องประสบกับปัญหาภาวะชะงักงันของประชากรเนื่องจากอัตราการเกิดที่ต่ำ อัตราการคิดเชื้อเอชไอวีสูง และการเคลื่อนย้ายของประชากรออกนอกพื้นที่มีอยู่สูง แม้จะมีแรงงานที่เข้ามาจากประเทศพม่าอยู่มากก็ตาม การที่พื้นที่ดังกล่าวไม่มีทางออกสู่ทะเลทำให้การขนส่งสินค้ามีต้นทุนสูง การที่ไม่สามารถขนส่งระหว่างจีนและไทยตามเส้นทาง A-3 ได้เนื่องจากไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงของ และการเก็บค่าเบี่ยรายทางรถบรรทุกในฝั่งลาวแบบนอกระบบ นอกจากนี้ การที่เส้นทางหนานหนิง-ฮานอยเป็นเส้นทางออกสู่ทะเลที่สั้นกว่าแนวคุนหมิง-เชียงราย-แหลมฉบังมาก ทำให้ไทยเสียประโยชน์จากการเป็นเส้นทางผ่านไป อีกทั้งแนวโน้มการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนจากการเยี่ยมชมชาวเขาและ

ท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวทะเลทำให้จังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายต้องสูญเสียแหล่งรายได้ที่สำคัญไป รวมถึงการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้นทางการค้าและบริการกับประเทศอื่นๆก็ทำให้จังหวัดในภาคเหนือขาดรายได้ไป เช่น การส่งออกไม้ดอกที่ต้องแข่งขันกับคุณหมิงในประเทศจีนและกัวโดในประเทศเอกวาดอร์

แนวทางการพัฒนาพื้นที่กลุ่มแกนจังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ การปรับบทบาทของพื้นที่ให้เป็นแหล่งอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณี ที่ผสมผสานความเป็นล้านนา ชาวเขา และยูนนาน ควรเร่งรัดการเจรจากับลาว จีน และธนาคารพัฒนาเอเชียเพื่อเร่งดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่สาม และถนนคุณภาพสูงเชื่อมโขงผ่านลาว และส่งเสริมเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพท้องถิ่น เช่น เครื่องประดับอัญมณี สปา อาหารจีนสไตล์ดั้งเดิม และศูนย์ศึกษานานาชาติที่เน้นเรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. กลุ่มจังหวัดอันดามัน

กลุ่มจังหวัดอันดามันประกอบด้วยจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ โดยภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่เป็นที่นิยมมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่กระบี่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วจากการสนับสนุนด้านการขนส่งทางอากาศ ส่วนพังงานั้นยังไม่ได้มีการพัฒนามากนัก และยังได้รับความเสียหายอย่างมากจากคลื่นสึนามิด้วย ปัญหาที่กลุ่มจังหวัดอันดามันกำลังประสบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของภูเก็ตที่เสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะถนน 4 ช่องจราจรเชื่อมโขงภูเก็ต พังงา และกระบี่ การขาดการประสานงานระหว่างผู้ที่มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและหน่วยงานของรัฐ และการขาดการดำเนินการด้านการตลาดที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวมาที่จังหวัดพังงา

แนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดอันดามัน ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในภูเก็ต เช่น การบำบัดน้ำเสีย การปรับปรุงและขยายทางเดินเท้าในย่านนักท่องเที่ยว การพัฒนาให้ภูเก็ตเป็นศูนย์กลางประชุมระดับโลก และเป็นแหล่งท่องเที่ยวและบริการสำหรับผู้มีรายได้สูง การพัฒนาถนนความเร็วสูงโค้งเลียบชายทะเลเชื่อมโขงภูเก็ต พังงา และกระบี่ การมีสายการบินเชื่อมโขงระหว่างชุมพร หัวหิน พัทยา และกระบี่ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบสมัยใหม่และยั่งยืน โดยใช้หลักการเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) การพัฒนาระบบเตือนภัยสึนามิเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจ และการตั้งศูนย์น้ำมันปาล์มที่จังหวัดกระบี่ และใช้ยางพาราในพื้นที่ท่าเฟอร์นิเจอร์สำหรับส่งออก

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้กำหนดให้การพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง กลุ่มที่เป็นโอกาสใหม่ และกลุ่มที่ต้องปรับตัวเพื่อเพิ่มศักยภาพและคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในปี 2547 รัฐบาลได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันการพัฒนาคลัสเตอร์ในประเทศไทย ซึ่ง SMEs ก็เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายวิสาหกิจนี้ด้วย

กล่าวโดยสรุป รัฐบาลมีเป้าหมายในการส่งเสริมเรื่องพื้นที่ประกอบการหลักๆ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ผ่านการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมแบบเครือข่ายวิสาหกิจ
2. เพื่อกระจายรายได้และความเจริญสู่ท้องถิ่น โดยการสนับสนุนอุตสาหกรรมท้องถิ่น การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค และให้สิทธิประโยชน์พิเศษต่างๆ
3. เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตแบบยั่งยืน โดยการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อม จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมแยกออกจากเขตชุมชนที่อยู่อาศัย และตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรม

4.1.4 การพัฒนาเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนร่วม

ในปี 2546 สำนักพัฒนาพื้นที่ (สพท.) ที่เป็นหน่วยงานภายในของ สศช. ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการจัดระเบียบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (Economic Cooperation Strategy) ขึ้น พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางและยุทธศาสตร์ในเรื่องการค้าชายแดน รวมถึงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน มีเป้าหมายคือ

- เพิ่มขีดความสามารถและสร้างฐานการผลิตตามแนวชายแดนและพื้นที่ เชื่อมโยงในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ
- ย้ายฐานการผลิตบางประเภทจากไทยสู่เพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้าน และธุรกิจการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบส่งมายังอุตสาหกรรมแปรรูปในประเทศไทย
- สร้างงานเพื่อลดช่องว่างระหว่างคนไทยและเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะพื้นที่ตอนในและเมืองหลักของเพื่อนบ้าน

โดยแนวทางการจัดระเบียบเศรษฐกิจชายแดน มุ่งเน้น ไปในบริเวณพื้นที่ชายแดนระหว่าง ประเทศไทย กับ ประเทศพม่า สปป.ลาว และกัมพูชา เนื่องจากเห็นว่า การสร้างความร่วมมือกับประเทศทั้งสามนี้ สามารถที่จะให้โอกาสทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยได้ ทั้งโดยการเป็นฐานการผลิตให้กับอุตสาหกรรมประเภทที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก เป็นตลาดแรงงานราคาถูกให้กับภาคการผลิตของไทย และเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ในปัจจุบัน ด้วยความแตกต่างทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยกับประเทศทั้งสาม ส่งผลให้มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทย ดังนั้นการจัดระเบียบเศรษฐกิจชายแดนจึงน่าจะเป็นแนวทางที่สามารถจัดการกับปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนี้ได้ด้วย ซึ่งสิ่งที่ SMEs จะได้ประโยชน์จากการจัดระเบียบเศรษฐกิจชายแดนนี้ คือ เรื่องแรงงาน

ราคาถูก และการเปิดตลาดออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยพื้นที่เป้าหมายของความร่วมมือในการจัดระเบียบการค้าชายแดนนี้ ประกอบไปด้วย

ชายแดนไทย-พม่า	ชายแดนไทย-กัมพูชา	ชายแดนไทย-สปป.ลาว
แม่สาย – ท่าจี้เหล็ก	ตราด – เกาะกง	เชียงแสน – บ้านดั้นฝั่ง
แม่สอด – เมียวดี	อรัญประเทศ – ปอยเปต	มุกดาหาร – สะหวันนะเขต
ระนอง – เกาะสอง	บ้านฝักกาด – ไพลิน	เชียงของ – บ้านห้วยทราย
เจดีย์สามองค์ – พญาทองชู	ช่องจอม – ภูมิลำโรง	นครพนม – ท่าแขก
กาญจนบุรี – ทวาย	ช่องสะง่า – อัดลองเวง	ช่องเม็ก – ปากเซ
บางสะพาน – บักเปียน		ห้วยโก๋น – เมืองเงิน
		หนองคาย – ทานาแล้ง

4.1.5 การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในประเทศไทย

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะสำหรับการดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน โดยในแต่ละแบบมีความแตกต่างกันในเรื่องของ ขั้นตอนและหลักเกณฑ์การจัดตั้ง กฎระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย ที่ใช้รองรับ รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่เจ้าของโครงการและโรงงานที่อยู่ในแต่ละพื้นที่จะได้รับ แต่พื้นที่อุตสาหกรรมในทุกรูปแบบต่างมีเป้าหมายดำเนินการเหมือนกัน คือ การจัดสรรพื้นที่สำหรับให้โรงงานอุตสาหกรรมได้เข้าไปอยู่รวมกันเป็นระบบและมีระเบียบ ในบริเวณอันประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการครบครัน ซึ่งรูปแบบของพื้นที่อุตสาหกรรมของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. **นิคมอุตสาหกรรม** เป็นการพัฒนาพื้นที่โดยอาศัยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ในลักษณะที่ ก.นอ.เป็นผู้ดำเนินการลงทุนเองหรือร่วมทุนกับภาคเอกชน โดยโรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิพิเศษตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และจะได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงาน ได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี (ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2540) รวมทั้งได้สิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 โดยพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - **เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Processing Zone)** คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การบริการ หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการบริการ ทาง ก.นอ. ให้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป โดยจัดให้มีการบริการที่ครบวงจร

และจำเป็นต่อการประกอบอุตสาหกรรม อาทิ การบริการด้านการขนส่ง คลังสินค้า ศูนย์ฝึกอบรม สถานพยาบาล เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการจะสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปได้

- **เขตประกอบการเสรี (IEAT Free Zone)** คือ เขตพื้นที่ที่ปรับเปลี่ยนมาจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export-processing Zone - EPZ) ตาม พรบ.การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550 โดยแนวทางของการดำเนินของเขตประกอบการเสรีจะไม่มี การกำหนดเงื่อนไขการส่งออก เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีขององค์การการค้าโลกใน ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ในส่วนที่เข้าข่ายเป็นการอุดหนุนที่ ต้องห้าม ดังนั้นผู้ประกอบการในเขตประกอบการเสรี จะได้รับสิทธิประโยชน์โดยไม่มี การกำหนดเงื่อนไขการส่งออกสินค้าไปนอกราชอาณาจักร และได้รับความสะดวกมาก ขึ้นในการนำของหรือวัตถุดิบเข้าไปในเขตประกอบการเสรี นอกจากนี้ผู้ประกอบการใน เขตประกอบการเสรี จะยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตาม พ.ร.บ. กนอ. เช่นเดิม อาทิ การยกเว้นภาษีนำเข้า ส่งออกภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ส่วนประกอบ วัตถุดิบ ของที่นำเข้ามาผลิต และสินค้า เป็นต้น

2. **เขตอุตสาหกรรม** ที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นการ พัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชนที่ได้รับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โรงงานในพื้นที่อุตสาหกรรมประเภทนี้จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แต่จะได้รับสิทธิประโยชน์ในด้านภาษีอากร ตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนกำหนด
3. **เขตประกอบการอุตสาหกรรม** ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นการ พัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชนที่ได้รับการสนับสนุนประกาศเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โดยจะได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบรับแจ้ง การประกอบกิจการ โรงงาน และโรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรมประเภทนี้จะได้สิทธิ ประโยชน์ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
4. **ชุมชนอุตสาหกรรม** เป็นการพัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชนและขอรับการสนับสนุนจากกรมโรงงาน อุตสาหกรรม ประกาศเป็นเขตชุมชนอุตสาหกรรมตามหลักเกณฑ์และนโยบายกระทรวง อุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2539 โรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ ในการได้รับการพิจารณาออกใบอนุญาตให้โดยเร็วเท่านั้น
5. **สวนอุตสาหกรรม** เป็นการพัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชน และดำเนินการเองโดยไม่ได้ขอรับการ สนับสนุนจากภาครัฐแต่อย่างใด โรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สวนอุตสาหกรรมต้องขออนุญาต ตามพระราช บัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เหมือนตั้งอยู่ในพื้นที่ทั่ว ๆ ไป

ดังนั้น จะเห็นว่า พื้นที่สำหรับกิจการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการ อุตสาหกรรมเท่านั้น ที่ได้รับสิทธิตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ในการได้รับยกเว้น ไม่ต้องมีใบรับแจ้งการประกอบกิจการ โรงงาน และเฉพาะ โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมเท่านั้นที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเพิ่มเติมอีกด้วย ส่วนโรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สำหรับกิจการ อุตสาหกรรมรูปแบบอื่น ๆ ยังคงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ทุกมาตรา

ในการจะจำแนกว่า โครงการพื้นที่สำหรับกิจการอุตสาหกรรม จัดอยู่ในรูปแบบใดจะสังเกตจาก ชื่อโครงการไม่ได้ ยกเว้น รูปแบบนิคมอุตสาหกรรมที่มีกฎหมายห้ามมิให้พื้นที่อุตสาหกรรมในรูปแบบอื่น ตั้งชื่อนิคมอุตสาหกรรม นอกเหนือจากนั้น ชื่อโครงการพื้นที่อาจสื่อความไม่ตรงกับสถานะที่เป็นจริง เช่น สวนอุตสาหกรรมโรจนะระยองมีสถานะเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามมาตรา 30 ซึ่งสามารถ อธิบายได้ว่าตอนจัดตั้งพื้นที่ครั้งแรกมีลักษณะเป็นสวนอุตสาหกรรม ต่อมาขอรับการสนับสนุนจากกรม โรงงานอุตสาหกรรมเป็นชุมชนอุตสาหกรรม และต่อมามีการพัฒนาเพิ่มเติมขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง อุตสาหกรรมเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามมาตรา 30 นอกจากนี้ หากภาคเอกชนไปขอรับการ สนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็จะได้รับสิทธิเป็นเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมด้วย ดังนั้นในพื้นที่เดียวกันอาจเป็นทั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ทั้ซ้อนกันก็ได้ ดังตัวอย่างเช่น เขตประกอบการอุตสาหกรรมนวนครจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

นอกจากนี้ พื้นที่สำหรับกิจการอุตสาหกรรมในรูปแบบนิคมอุตสาหกรรม (พื้นที่ในเขตอุตสาหกรรม ทั่วไป) หรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือเขต ประกอบการอุตสาหกรรมตามมาตรา 30 หรือชุมชนอุตสาหกรรมสามารถขอจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free zone) จากกรมศุลกากรได้ หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดตั้งเขตปลอดอากร ซึ่งเมื่อได้รับ อนุมัติให้จัดตั้งเป็นเขตปลอดอากรแล้วก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรอีก ด้วย

โดยการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มาจากนักลงทุนต่างชาติถึงร้อยละ 75 ของการลงทุน ทั้งหมด และเป็นผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 46 จึงอาจกล่าวได้ว่า นิคมอุตสาหกรรมเป็น เครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment, FDI) ควบคู่ไปกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment, BOI)

4.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

ปัญหาที่ชัดเจนที่สุดของ SMEs ในเรื่องพื้นที่ประกอบการเกิดขึ้นจากข้อจำกัดในเรื่องขนาดของธุรกิจ ทำให้ SMEs ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่อาศัยความได้เปรียบในด้านต้นทุนและเทคโนโลยี ซึ่งสามารถผลิตสินค้าและบริการในปริมาณมาก ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) และ

ลดต้นทุนให้ต่ำ แล้วขายสินค้าในราคาต่ำกว่าได้ นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดเล็กยังขาดอำนาจต่อรองในการซื้อวัตถุดิบ ไม่สามารถผลิตสินค้าจำนวนมากๆให้มีมาตรฐานเดียวกันได้ มีเงินทุนน้อยสำหรับลงทุนทางด้านสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกอบรมแรงงาน และการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อศึกษาหาความรู้ใหม่ในเรื่องเทคโนโลยี การตลาด และการขนส่ง อีกทั้งไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะวางแผนและปรับกลยุทธ์ให้ทันสมัยอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของกลุ่มบริษัทผู้ประกอบการ SMEs ในเขตอุตสาหกรรมในประเทศอิตาลี ซึ่งมีวิวัฒนาการมากกว่าร้อยปี ชี้ให้เห็นว่าธุรกิจที่เป็น SMEs ก็สามารถจะประสบความสำเร็จได้ เพราะ นอกจากองค์กรที่มีขนาดเล็กจะมีความได้เปรียบในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวได้อย่างว่องไวกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่แล้ว งานของ Keeble and Wilkinson (2000), Storper (1997) และคนอื่นๆ ชี้ให้เห็นว่า คุณูปภาพสำคัญของความสำเร็จอยู่ที่การรวมกลุ่มร่วมมือกันของกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและขอบเขตการผลิต (Economies of scale and scope)

Taylor and McRae-Williams (2005) กล่าวว่า เมื่อวิสาหกิจขนาดเล็กรวมตัวกันก็เปรียบเสมือนวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่มีพลังและสามารถลดต้นทุน และมีอำนาจต่อรองที่แข็งแกร่งในการซื้อวัตถุดิบ นอกจากนี้ ยังสามารถร่วมลงทุนในเรื่องสาธารณูปโภค และการคิดค้น วิจัย พัฒนา และแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ (Innovation) เพื่อหนีผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างกัน (Differentiation) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงจุดและฉับไว (Economics of Speed) และเพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต การจัดการ และการบริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้น การแบ่งหน้าที่การผลิตตามความชำนาญของผู้ประกอบการแต่ละรายจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบริษัทอีกด้วย

อันที่จริงแนวคิดในเรื่องของการรวมกลุ่มแบบคลัสเตอร์นี้ มีมาตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 โดยอัลเฟรด มาร์แชล (Alfred Marshall) ศาสตราจารย์ทางเศรษฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่รวมตัวกันในพื้นที่เดียวกันจะมีประสิทธิภาพดีกว่าอุตสาหกรรมที่กระจายอยู่และดำเนินธุรกิจโดยลำพัง ต่อมาแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาเป็นทฤษฎีโดยศาสตราจารย์ไมเคิล อี พอร์เตอร์ (Michael E. Porter) จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งให้ความหมายของการรวมกลุ่มนี้ว่า เป็นความร่วมมือกันและเชื่อมต่อกันตลอดเวลาของกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นอุตสาหกรรมเดียวกันหรืออุตสาหกรรมต่อเนื่องกัน รวมทั้งหน่วยงานและสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้องมารวมตัวในพื้นที่ภูมิศาสตร์เดียวกัน ซึ่งก่อให้เกิดการบริหารจัดการด้านความรู้ เทคนิค รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการผลิตร่วมกัน โดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนและจัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็นให้

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จ คือ สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Capital), ทุนกายภาพ (Physical Capital), ทุนมนุษย์ (Human Capital) และทุนสังคม (Social Capital) โดยสินทรัพย์ทางการเงินนำไปสร้างทุนกายภาพ ทุนมนุษย์ และทุนสังคม ทุนกายภาพครอบคลุมตั้งแต่สาธารณูปโภค ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัย สถานศึกษา เป็นต้น ทุนมนุษย์ หมายถึง ระดับความรู้ และทักษะ

ของแรงงาน และสุดท้าย ทุนสังคม คือระดับความสัมพันธ์ ความไว้วางใจระหว่างผู้คนในกลุ่ม โดยการรวมกลุ่มต้องหลอมรวมทุนทั้งสี่เข้าด้วยกัน

สำหรับประเทศไทย ตั้งแต่อดีตได้มีการรวมกลุ่มทางธุรกิจอยู่บ้างตามพื้นที่ต่างๆ ในรูปของกลุ่ม ชมรม และสมาคมต่างๆ เช่น ตลาดเสื้อผ้าโป๊เบ๊ ตลาดดอกไม้ที่ปากคลองตลาด ตลาดน้ำที่ดำเนินสะดวก เป็นต้น แต่ที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังไม่มีการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่เป็นเพียงการรวมกลุ่มเพื่อการค้าเท่านั้น มิได้รวมกลุ่มเพื่อยกระดับความรู้ร่วมกัน ในปัจจุบันรัฐบาลได้สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมแบบคลัสเตอร์ โดยสถาบันคีนันแห่งเอเชียได้นิยามความหมายของ คลัสเตอร์ ว่าหมายถึงความถึงการรวมตัวกัน (Linkages) ของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกันและมีอย่างหนาแน่น (Concentration/Critical Mass) ในทำเลหนึ่งๆ (Geographical Proximity) โดยมีวัตถุประสงค์ที่พ้องกัน (Commonality) เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (Complementarities) และแข่งขันกัน (Competition) เพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย รวมทั้งมีการเชื่อมโยง (Connectivity) กับหน่วยงานหรือองค์กรสนับสนุนต่างๆ เช่น สมาคมการค้า สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันที่ปรึกษา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน มีผลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ และพัฒนาไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา (Knowledge-based) อันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (Innovation) และผลิตภาพโดยรวม (Total Productivity) ซึ่งจากรายงานของทางสถาบันคีนันแห่งเอเชีย ซึ่งเป็นผู้จัดทำแผนที่เครือข่ายวิสาหกิจให้กับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รายงานโดยอ้างอิงจากข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานรัฐและเอกชน ว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีเครือข่ายวิสาหกิจรวมทั้งหมดกว่า 152 กลุ่ม ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มการผลิตและบริการระดับชุมชน (สถานประกอบการที่ใช้แรงงานครัวเรือน หรือมีแรงงานจำนวนน้อยกว่า 10 คน) 94 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนที่เหลือ 58 กลุ่มหรือร้อยละ 38 เป็นกลุ่มการผลิตระดับ SMEs โดยในตารางที่ 4.2 คลัสเตอร์จำนวน 152 กลุ่มนี้มีการกระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกมากที่สุด ตามมาด้วยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจ 60 อันดับแรกที่มีศักยภาพสูงสุดเรียงตามลำดับแล้ว พบว่า ในจำนวนนี้เป็น SMEs ถึง 42 กลุ่มหรือคิดเป็นร้อยละ 70 ของกลุ่มวิสาหกิจ 60 กลุ่มนี้ซึ่งมีการกระจุกตัวมากที่สุดในภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ตามลำดับเช่นกัน

ตาราง 4.2 สัดส่วนของ 152 เครือข่ายวิสาหกิจจำแนกตามภูมิภาค

ภาค	จำนวน	ร้อยละ
ภาคกลาง	34	22.4
ภาคตะวันออก	32	21.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	28	18.4
ภาคใต้	24	15.8
ภาคเหนือ	19	12.5
ภาคตะวันตก	15	9.9

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549)

อย่างไรก็ตาม การประยุกต์แนวคิดเรื่องคลัสเตอร์มาใช้ในการพัฒนาภาค SMEs ของประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งยังอยู่ในขั้นการทำความเข้าใจกับแนวคิด และสร้างให้เกิดองค์ความรู้ในด้านกระบวนการและวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นเพียงการร่วมมือแบบหลวมๆ หรืออยู่ในวงแคบๆ ด้านผู้ประกอบการก็ยังไม่มั่นใจในการรวมกลุ่ม ยังไม่ไว้วางใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความรู้ โดยอาจเกรงว่า จะเสียเปรียบต่อคู่แข่ง และยังมีมองว่าคู่แข่งเป็นศัตรู มิได้มองว่าการแข่งขันภายใต้ความร่วมมือสามารถช่วยขยายขนาดอุตสาหกรรมโดยรวมได้

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ให้การสนับสนุนในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในด้านระบบการขนส่งทั้งทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงระบบสาธารณูปโภคและโทรคมนาคม โดยเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมโดยรวมไม่จำกัดเฉพาะ SMEs นอกจากนี้ รัฐบาลยังสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม โดยเริ่มแรกได้จัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมขึ้น ส่วนหนึ่งเพื่อแบ่งแยกเขตที่อยู่อาศัยและเขตอุตสาหกรรมให้ชัดเจน และอีกส่วนเพื่อประหยัดการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยในส่วนนี้ก็เป็นส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยรวมไม่เฉพาะเจาะจง SMEs เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในนิคมอุตสาหกรรมเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูงและใช้เทคโนโลยีสูง แม้ต่อมารัฐบาลจะพยายามสร้างนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรสำหรับ SMEs โดยตรง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะ ค่าเช่าพื้นที่แพง พื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมไม่เหมาะกับ SMEs ที่ใช้แรงงานมากและเทคโนโลยีต่ำ และนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทร SMEs นี้ใช้พื้นที่เหลือใช้ในนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ทำให้อยู่กระจัดกระจายทั่วประเทศ และไม่มีมาตรการให้ความช่วยเหลือ SMEs แบบเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรม

4.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

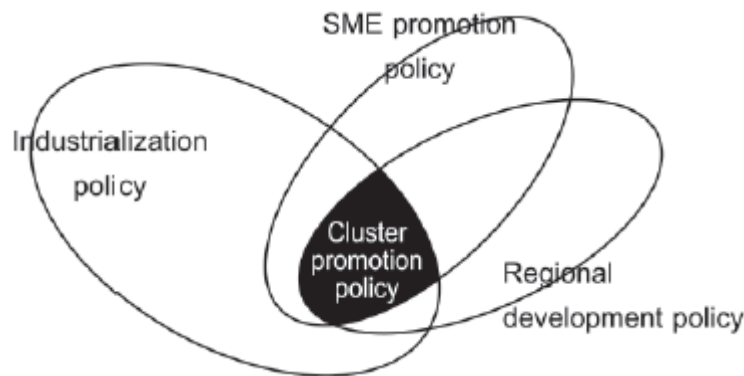
4.3.1 ภาพรวม

จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดในเรื่องบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน/องค์กรทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ด้านการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเรื่องพื้นที่ประกอบการกับ SMEs ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาวิจัย ทำให้เราพอจะเห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้นถึงแนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ทางด้านนี้ ผ่านการปริทรรศน์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลสาธารณะอย่าง Website และงานศึกษาของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งจากการสำรวจข้อมูลในเชิงลึกผ่านการให้สัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในหน่วยงานนั้นๆ

ในการศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานนั้น ชุดคำถามหลัก 3 ข้อ ได้ถูกตั้งขึ้น อันประกอบไปด้วย ข้อแรก หน่วยงานนั้นมีความชัดเจนในบทบาทและแนวทางในการให้ความช่วยเหลือด้านพื้นที่หรือไม่/อย่างไร ข้อที่สอง หน่วยงานนั้นมีการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ในด้านพื้นที่อย่างไรเป็นรูปธรรมหรือไม่/อย่างไร ข้อสุดท้าย ผู้ประกอบการจะสามารถเข้าถึงการบริการหรือการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานนั้นๆ ได้อย่างสะดวกหรือไม่/อย่างไร ซึ่งจากผลการศึกษา สรุปได้ว่า แนวทางการทำงานของหน่วยงานต่างๆ สามารถแบ่งได้ ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมหภาค (Macro) ที่เป็นผู้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และผลักดันทางนโยบาย ระดับรายกลุ่มอุตสาหกรรม (Sector) ที่จะให้ความช่วยเหลือในระดับของกลุ่มอุตสาหกรรมหรือเฉพาะในอุตสาหกรรมบางประเภทเท่านั้น และระดับท้องถิ่น (Local) ที่ดำเนินงานในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด รวมถึงระดับที่ย่อยลงไปจากจังหวัด ซึ่งโดยมากจะเป็นสำนักงานสาขาของหน่วยงานต่างๆอีกที อย่างไรก็ตามเราไม่สามารถจะขีดเส้นแบ่งถึงแนวทางการทำงานของหน่วยงานเหล่านี้ได้อย่างชัดเจนมากนัก เนื่องจากหลายหน่วยงานก็มีการทำงานครอบคลุมทั้ง 2 ระดับ อาทิเช่น ระดับรายอุตสาหกรรมและระดับท้องถิ่น

นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือในด้านพื้นที่ประกอบการของหน่วยงานต่างๆที่ทำการศึกษา ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แนวทางหลักอย่างชัดเจน ได้แก่ การช่วยเหลือในด้านการจัดหาและพัฒนาทำเลพื้นที่สำหรับการดำเนินกิจการ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) กับ การช่วยเหลือผ่านการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ หรือ cluster ซึ่งทั้งสองแนวทางนี้มีความเกี่ยวข้องกันเอง และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยรวม และการพัฒนา SMEs โดยตรงด้วย ดังแสดงไว้ในแผนภาพ 4.1

รูป 4.1 ความเกี่ยวข้องของนโยบายการพัฒนา SMEs, นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม, นโยบายการพัฒนาพื้นที่ และนโยบายพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster)

ที่มา: International Corporation Development Center of Japan, July 2005

สำหรับทั้งสองแนวทางนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักในการสนองนโยบายของทางรัฐบาลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่และการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศ คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สศช. โดยหน่วยงานที่มีบทบาทอย่างชัดเจนในการช่วยเหลือด้านการจัดหาและพัฒนาทำเลพื้นที่สำหรับการดำเนินกิจการ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) นั้น ได้แก่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ที่ถือว่ามีควมรับผิดชอบทางด้านนี้โดยตรง คือเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะของนิคมอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการลงทุนของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม และสำหรับแนวทางที่สองที่ให้การช่วยเหลือผ่านการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ หรือ cluster นั้น หน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในระดับกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น อาทิ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่ใช้แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่จัดตั้งสายงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของแต่ละภาคอุตสาหกรรมขึ้นมาโดยเฉพาะ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทำงานคาบเกี่ยวทั้งในระดับของรายอุตสาหกรรม รวมไปถึงระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านนี้เฉพาะในรายกลุ่มอุตสาหกรรม อาทิ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่เน้นสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูง สถาบันไทย – เยอรมัน ที่เน้นส่งเสริมทางด้านอุตสาหกรรมยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว และสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการเฉพาะในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเท่านั้น เป็นต้น

4.3.2 บทบาท ภารกิจ หน้าที่ของหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อนี้จะเป็นการนำเอาข้อมูลการศึกษาในเรื่องของ บทบาท ภารกิจ และหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ โดยจะแบ่งลักษณะของหน่วยงานที่ได้ทำการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบไปด้วย หน่วยงานของภาครัฐ หน่วยงานของภาคเอกชน และกลุ่มสถาบันการศึกษา

4.3.2.1 หน่วยงานของภาครัฐ

จากการศึกษาพบว่า มีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่มีบทบาทในด้านนี้ โดยที่จะนำมากล่าวถึงในที่นี้ ประกอบไปด้วย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย – กนอ. (Industrial Estate Authority of Thailand – IEAT)

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการพัฒนาและจัดตั้งพื้นที่เฉพาะ สำหรับให้โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆเข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยจัดสร้างโรงงานพร้อมใช้ คลังสินค้า และพื้นที่ประกอบการพิเศษ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมของขนาดและลักษณะการใช้งานของธุรกิจ รวมทั้งยังทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศโดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมในลักษณะของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเฉพาะทาง (Specialized Zone) เพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างครบวงจร ภายใต้พ.ร.บ.นิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522

ในระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2549 ทาง กนอ. ได้กำหนดแผนการสนับสนุนผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโครงการนิคมสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมโดยเฉพาะ หรือที่เรียกว่า “โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs” ขึ้นในปี 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการลงทุนประกอบการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เกิดการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจ สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมภายในนิคมอุตสาหกรรม สร้างพันธมิตรทางธุรกิจและการลงทุนให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกันของ SMEs เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบและการตลาด โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs สิ้นสุดลงในปี 2549 โดยไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ เนื่องจากมีผู้ประกอบการ SMEs จำนวนน้อยที่เข้าไปเช่าพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ค่าเช่าพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมต่างๆมีราคาสูง ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีเงินทุนจำกัด ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมได้ หลังจากนั้น กนอ. จึงล้มเลิกโครงการไปในที่สุด แต่ทาง กนอ. ก็ได้ใช้วิธีการแบ่งเอาพื้นที่บางส่วนจากนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ยังพอมีพื้นที่เหลือ มาให้ทางผู้ประกอบการ SMEs เข้าไปใช้ จึงทำให้โครงการนี้สามารถรองรับผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างจำกัด โดยนิคมอุตสาหกรรมที่

เข้าร่วมในโครงการนี้ อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ (Wellgrow) จ.ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ (Gateway City) จ.ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี จ.สระบุรี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (บริเวณธุรกิจอุตสาหกรรม) จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จ.สงขลา และนิคมอุตสาหกรรมพิจิตร จ.พิจิตร เป็นต้น

การที่ กนอ. มีเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมให้ผู้ประกอบการโรงงานเลือกเข้ามาตั้งอยู่ในเขตประกอบการอุตสาหกรรม เพื่อให้การขยายตัวของอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างมีระเบียบ มิให้ตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ทั่วไป เป็นการสนับสนุนทางด้านผังเมือง และเกิดการร่วมกลุ่มอุตสาหกรรม ส่งผลดีต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นฐานการผลิตภายในประเทศและเพื่อการส่งออก แล้วยังมีเป้าหมายที่จะดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์และบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งภายในและต่างประเทศ อีกทั้งยังมุ่งกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยที่การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในภูมิภาคจะก่อให้เกิดการลงทุนของผู้ประกอบการ สร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอีกด้วย โดยภาระหน้าที่ของ กนอ. ประกอบไปด้วย การจัดหาพื้นที่เพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานและให้บริการต่อผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจอื่นๆ เช่น ทำเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด และการส่งเสริมและควบคุมนิคมอุตสาหกรรมเอกชนเพื่อสร้างมาตรฐานการประกอบการ

ทั้งนี้ ประเด็นท้าทายของการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่ กนอ.ต้องเผชิญ ประกอบไปด้วย ความกังวลของนักลงทุนต่อนโยบายการควบคุมมลพิษตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของไทย ความพร้อมในการลงทุนเพื่อสร้างสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟฟ้า โลจิสติกส์ สิ่งแวดล้อม) ที่เหมาะสมและเพียงพอ ข้อจำกัดในการขยายพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมเฉพาะ (ปิโตรเคมี โรงกลั่น และโรงไฟฟ้า) และการกำหนดแหล่งที่ตั้งใหม่สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญ และระดับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมและมลพิษในนิคมอุตสาหกรรมที่สร้างปัญหาสุขภาพอนามัยต่อชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยทาง กนอ.ได้เล็งเห็นถึงโอกาสและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่อุตสาหกรรม ดังนี้คือ

1. การพัฒนาพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างประเทศไทยกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมทั้งประเทศอาเซียนใหม่ ซึ่งมีโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการคมนาคมและการขนส่งระหว่างกัน สำหรับรองรับการขยายตัวของการค้าและการลงทุนในอนาคต
2. การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมใหม่ เช่น พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก และขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมตามศักยภาพของพื้นที่ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมสำคัญที่เป็นฐานการผลิตสำคัญของประเทศ และแก้ปัญหาความอึดตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน โดยการกำกับและพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่เน้น

การบริหาร จัดการที่ใช้เทคโนโลยี และความรู้ เพื่อให้การประกอบการอุตสาหกรรมอยู่ร่วมกับชุมชนได้

ทั้งนี้ ทางกนอ.ได้วางทิศทางการพัฒนาไว้ด้วย 4 แนวทาง ได้แก่

1. ทบทวนบทบาทให้รองรับกับภารกิจในอนาคต โดยเฉพาะนโยบายการขยายพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่
2. พัฒนานิคมอุตสาหกรรมรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเฉพาะเพื่อสะดวกต่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เหมาะสม
3. สร้างเครือข่ายกับสถาบันด้านองค์ความรู้เพื่อการวิจัยและการพัฒนา
4. ทบทวนนโยบายการร่วมลงทุนในบริษัทเอกชนให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการดำเนินงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แม้ที่ผ่านมาทาง กนอ. จะไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เท่าที่ควร แต่ถึงอย่างไรก็ตามบทบาทของ กนอ.ในเรื่องนี้ก็ไม่ได้ลดความสำคัญลง ในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่ดูแลในเรื่องพื้นที่ประกอบการโดยตรง มีความเป็นไปได้ว่าแนวทางของ กนอ. ในอนาคตน่าจะต้องหันกลับมามองความสำคัญของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็น SMEs อย่างจริงจังมากขึ้น เพราะการจะสร้างภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เข้มแข็ง ไม่อาจเกิดขึ้นได้จากเพียงการขับเคลื่อนของภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยละเลยการวางรากฐานทางอุตสาหกรรมผ่านภาคอุตสาหกรรมรายย่อยจำนวนมาก

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543. กำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่หลักในการกำหนดยุทธศาสตร์และเสนอนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการธุรกิจ SMEs ของประเทศ

สสว.ได้กำหนดให้การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เป็นประเด็นหนึ่งของยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในระดับสาขา ซึ่งมี 2 มิติที่จะต้องพิจารณา คือ มิติด้านพื้นที่และมิติรายสาขา โดยที่ผ่านมาทาง สสว. ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจ SMEs ร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆรวม 9 พื้นที่ทั่วประเทศ โดยใช้แนวคิดของการพัฒนาคลัสเตอร์เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้มียุทธศาสตร์และมาตรการตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ โดยแบ่งตามอุตสาหกรรมเป้าหมายตามศักยภาพของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และนโยบายรัฐบาลชุดปัจจุบัน และเพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ ตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ นอกจากนี้ยังเพื่อให้เกิดการทำงาน เชิงบูรณาการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อ

เป็นการสะท้อนข้อมูลข้อเท็จจริงของพื้นที่ และมีบทบาทร่วมกันในการวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและ ปัญหาของกลุ่มจังหวัดตนเอง

ซึ่งจากการสำรวจและศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสรุปของเครือข่ายวิสาหกิจ SMEs สาขาการผลิต การค้าและบริการ รวมทั้งข้อมูลสรุปแนวทางและมาตรการออกมาทั้งสิ้น 5 แนวทาง หรือ 5 มาตรการดังนี้

- มาตรการที่ 1: สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจต่างๆเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือกัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของเครือข่ายวิสาหกิจของตน
- มาตรการที่ 2: เตรียมความพร้อมไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของ คนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders), สร้าง Cluster Development Agents : CDA, สร้างบรรยากาศให้เกิดการไว้วางใจซึ่งกันและกันอันเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ และการจัดทำ Roadmap for Change ร่วมกัน
- มาตรการที่ 3: สนับสนุนให้เกิดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคลัสเตอร์ร่วมกัน โดยส่งเสริมให้มีการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและความ ต้องการของกลุ่มคลัสเตอร์
- มาตรการที่ 4: เน้นการผลักดันแผนยุทธศาสตร์ให้ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยการขยายความคิด ของแผนปฏิบัติการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจ การสร้างความร่วมมือในและระหว่างคลัสเตอร์ ให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไก CDA ที่มีอยู่ รวมทั้งต้องมีการติดตามและ ประเมินผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง
- มาตรการที่ 5: เน้นการสนับสนุนระดับนโยบายในรูปของปัจจัยเอื้อต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุน ด้านเงินทุน ให้สิทธิประโยชน์จูงใจให้มีการรวมกลุ่ม ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้าง นวัตกรรมและเทคโนโลยี สนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ ตลอดจนการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ต่างๆ ที่เอื้อต่อการรวมกลุ่ม

สสว.เป็นหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ด้านพื้นที่ประกอบการให้กับ SMEs โดยตรงตามที่กล่าวไว้ในข้างต้น โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมกระดาศบ้านดั้นเปา ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจอย่างครบวงจร โครงการแรกของ สสว. และเป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่ร่วมกันกับทางสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยอีกด้วย

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม – กสอ. (Department of Industrial Promotion)

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีภารกิจหลักในการ ดำเนินการและวางนโยบายด้านการบริหาร สนับสนุน พัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถของกลุ่ม

อุตสาหกรรมต่างๆ รวมไปถึงกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs กับวิสาหกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งทำหน้าที่เป็นแกนกลางเพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรธุรกิจต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้เป็นไปในทิศทางอันเดียวกัน

ในการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ กสอ. ได้จัดตั้ง *กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ* ขึ้น มีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการ SMEs และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่ง กสอ. ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์สำหรับ SMEs คือ การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แข่งขันได้ในระดับสากล รวมทั้งกลุ่มสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายได้รับการเพิ่มศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดโลก ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน คือ การทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีมาตรฐานและวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาค อุตสาหกรรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยและทรัพยากรเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน ที่ผ่านมา กสอ. ได้คัดเลือกและดำเนินการเครือข่ายวิสาหกิจนำร่องเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งประกอบไปด้วย เครือข่ายอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักรกล จ.ชลบุรี เครือข่ายแปรรูปอาหารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายผลิตภัณฑ์ สปาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป จ.ชัยภูมิ เครือข่ายหัตถกรรมผ้าไหม จ.ขอนแก่น และเครือข่ายอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

ในปี 2549 กสอ. มีแผนงานที่จะพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจนำร่องที่ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น แล้วในขณะเดียวกันก็จะขยายผลการดำเนินการในวงกว้างขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งในการดำเนินการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมไปถึงผู้ประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันทั้งในแนวคิดและแนวนอน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อันเป็นการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนภายใต้ *โครงการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Industrial Cluster Development) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและกลยุทธการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม SMEs* โดยวัตถุประสงค์ของโครงการก็เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ และสนับสนุนให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายร่วม รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.3.2.2 หน่วยงานของภาคเอกชน

หน่วยงานภาคเอกชนที่จะนำมากล่าวถึงในที่นี้ ประกอบไปด้วย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทด้านการพัฒนาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย – ส.อ.ท. (*The Federation of Thai Industry*)

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่ได้รับการยกฐานะขึ้นจากสมาคมอุตสาหกรรมไทย ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2510 มาเป็นสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อปี 2530 ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2530. ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่ต้องการพัฒนาสถาบันธุรกิจภาคเอกชนของไทยให้แข็งแกร่ง อันจะทำให้กลไกการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถประสานกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ในปี 2550 สอท. ร่วมมือกับ สสว. ในการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยจัดทำ *SMEs project* ซึ่งเป็นโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งยังช่วยสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน การตลาด การพัฒนาโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มผลิตผลอุตสาหกรรม และเกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ด้วยกันให้กระจายในระดับภูมิภาค โดยมี 6 โครงการใหญ่ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) ที่จะร่วมกันดำเนินการในการพัฒนาธุรกิจ SMEs ใน 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 : การยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านพื้นที่ผู้ประกอบการ คือ โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภาค 5 ศูนย์ เพื่อขยายการบริการศูนย์บ่มเพาะให้กระจายไปอย่างทั่วถึงในทุกภูมิภาค โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย และดูแลรูปแบบการบ่มเพาะให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งในขณะนี้ได้เริ่มจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะขึ้นแล้วในภาคต่างๆ ได้แก่ ภาคเหนือ (จ. ตาก) ด้านอัญมณี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จ. ชัยภูมิ) ด้านสิ่งทอ ภาคกลาง (กทม.) ด้านเครื่องเคลือบดินเผาและเกษตรแปรรูป ภาคตะวันออก (จ. จันทบุรี) ด้านอัญมณี และภาคใต้ (จ. นครศรีธรรมราช) ด้านไม้ยางพารา รวมทั้งเริ่มรับสมัครคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมดำเนินการในศูนย์ต่างๆแล้ว

แนวทางที่ 2 : การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ SMEs มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านพื้นที่ผู้ประกอบการ คือ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ระดับจังหวัดและภูมิภาค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินธุรกิจ ใน SMEs สาขาเป้าหมายในระดับจังหวัดและภูมิภาค โดยจะดำเนินการใน 3 เรื่องหลัก ๆ ได้แก่

- **ปรับปรุงขีดความสามารถในการแข่งขันในสาขาทั่วไปและสาขาเกษตรแปรรูป** ซึ่งกิจกรรมหลักจะเป็นการนำที่ปรึกษาเข้าไปวินิจฉัยให้คำปรึกษาแนะนำในกิจการนำร่องของสาขาเป้าหมายในแต่ละพื้นที่
- **พัฒนาศูนย์ข้อมูลอุตสาหกรรม (Virtual Cluster Information Center)** เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศเข้าด้วยกันตั้งแต่ระดับต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ

- **เพิ่มผลิตภาพของ SMEs รายสาขา และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ** ในภาคการผลิต การค้าและบริการ ทั้งในพื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องหนัง สปา สมุนไพร ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ หัตถกรรม อาหาร รถจักรยานยนต์และชิ้นส่วน ปาล์ม น้ำมัน อุตสาหกรรมต่อตัวถังรถบัส ธุรกิจบริการ ท่องเที่ยว แฟรนไชส์ โดยมีกิจกรรมที่เป็น การยกระดับการผลิต ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การสร้างความเชื่อมโยง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม การพัฒนาร่วมกันอย่างครบวงจร

ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และพื้นที่อุตสาหกรรม

บริษัทด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หลายแห่งมีโครงการพัฒนาพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs ในรูปของอาคารสำนักงานและโรงงานสำเร็จรูปสำหรับผู้ประกอบการ SMEs เช่าหรือซื้อ โดยมากโครงการประเภทนี้จะอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือพื้นที่อุตสาหกรรมที่ดำเนินงานโดยภาคเอกชนและมีระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งการบริการที่ครบครัน ซึ่งอันที่จริงแนวคิดในเรื่องของการจัดพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs โดยบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นี้มีอยู่ 2 รูปแบบด้วยกัน รูปแบบแรก เป็นการแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งภายในพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่มาให้ SMEs เป็นผู้เช่าหรือซื้อส่วนหนึ่ง ซึ่งก็คือลักษณะเดียวกันกับ “โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทร” ที่ กนอ. เคยดำเนินการในช่วงระหว่างปี 2547-2549 โดยกลุ่ม SMEs ที่คาดว่าจะได้ประโยชน์จากโครงการประเภทนี้ คือ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจลักษณะที่เป็น subcontract หรือ อยู่ใน supply chain ของบริษัทใหญ่ภายในพื้นที่อุตสาหกรรมนั้นๆ เพราะนอกจากจะได้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มในลักษณะคลัสเตอร์ภายในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ยังได้สิทธิประโยชน์จาก BOI ตามโซนของพื้นที่อุตสาหกรรมนั้นๆ รวมทั้งในกรณีที่ดินที่อุตสาหกรรมนั้นอยู่ในรูปแบบของนิคมอุตสาหกรรม SMEs ก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยด้วย โดยโครงการที่ดำเนินงานในลักษณะนี้ อาทิ

1. โครงการ SMEs Factory ของ Hemaraj Land And Development ภายในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี จ.ชลบุรี
นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด จ.ระยอง
2. โครงการ SMEs Factory ของ C.A.S. Asset ในนิคมอุตสาหกรรมสินสาคร จ.สมุทรสาคร
3. โครงการพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs ในนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง จ.ชลบุรี

ส่วนอีกแนวทางหนึ่ง คือเป็นโครงการที่ตั้งขึ้นมาสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ ซึ่งการดำเนินงานก็เป็นเช่นเดียวกับแนวทางแรก เพียงแต่ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตของพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แต่อาจเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีระบบสาธารณูปโภคและการให้บริการที่เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจ SMEs โดยโครงการในรูปแบบนี้ มักจะตั้งอยู่ใกล้เขตอุตสาหกรรมหรือเขตธุรกิจใหญ่ อาทิ โครงการ SMEs City ของ M.C.P Factory ที่ จ. สมุทรปราการ เป็นต้น

4.2.3.3 สถาบันการศึกษา

บทบาทที่เด่นชัดที่สุดของสถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่มีต่อการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ คือเรื่องการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ SMEs โดยในปี 2547 ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator - UBI) เพื่อให้ UBI ในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นทำหน้าที่บ่มเพาะให้เกิด "บริษัทจัดตั้งใหม่" (Start-up Companies) และ "ผู้ประกอบการใหม่" ที่จะถูกพุ่มพักให้เติบโต โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความแข็งแกร่งและสามารถพัฒนาออกไปเป็นบริษัทเต็มรูปในอนาคต (Spin-off Companies) ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นช่องทางกานำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมที่สร้างในสถาบันอุดมศึกษาพัฒนาสู่กระบวนการใช้งานเชิงพาณิชย์ สร้างวงจรรายได้ ผลประโยชน์กลับสู่สถาบันอุดมศึกษาและประเทศในระยะยาว โดยผลสัมฤทธิ์ของ UBI มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยใช้ความรู้เป็นฐาน

จนถึงในปี 2550 ได้มีหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การดูแลของ สกอ. เกิดขึ้นแล้วในสถาบันการศึกษาของรัฐ 35 แห่งทั่วประเทศ (ดูรายชื่อบ่มเพาะวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การดูแลของ สกอ. ในภาคผนวก) และเพื่อให้เกิดความสะดวกและประสิทธิภาพในการดำเนินงานจึงมีการจัดตั้ง UBICO (University Business Incubators Coordinating Office) หรือ สำนักงานประสานงานหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา เป็นสำนักงานกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยบ่มเพาะแต่ละหน่วย โดยมีโครงการย่อยเพื่อให้ความสนับสนุน ดังนี้

- Virtual UBIs โครงการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่ยังไม่พร้อมจะจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะ
- การให้รางวัลธุรกิจดีเด่น (Best Practices) จากหน่วยบ่มเพาะ
- การจัดตั้งสโมสรหน่วยเพราะบ่มวิสาหกิจ (UBIs Club) ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งจะนำไปสู่การจัดตั้งสมาคมหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจแห่งประเทศไทยในอนาคต
- การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยบ่มเพาะในต่างประเทศ
- การผลักดันให้เกิดการร่วมหุ้นระหว่างภาครัฐและเอกชน
- การติดตามผลและการประเมินผลงานของหน่วยบ่มเพาะพร้อมทั้งเชิญชวนให้สถาบันอุดมศึกษารายใหม่ที่น่าสนใจเข้าร่วมโครงการ

นอกจาก สกอ. ที่มีบทบาทในการผลักดันกลุ่มสถาบันการศึกษาในการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ SMEs ทาง สสว. ก็มีโครงการที่จะสนับสนุนกลุ่มสถาบันการศึกษาของภาคเอกชนในการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเช่นเดียวกัน โดยในปี 2548 ทาง สสว. ได้มีความร่วมมือกับศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันต่าง ๆ อยู่แล้ว 4 ศูนย์ คือ ศูนย์ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี และเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย หรือซอฟต์แวร์ปาร์ค ต่อมาจึงได้มีโครงการที่จะดำเนินการต่อในระที่สอง โดยโครงการในระยะที่สอง สสว. ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการจัดตั้งศูนย์บ่ม

เพาะธุรกิจเพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดผู้ประกอบการหน้าใหม่ คาดว่าจะสามารถสร้างผู้ประกอบการที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยจะมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานจากโครงการบ่มเพาะในระยะที่ 1 มาปรับปรุงในระยะที่ 2 ซึ่งระยะที่ 1 ที่ผ่านมา ได้มีการลงนามจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อปี 2545 มีการบ่มเพาะธุรกิจรุ่นแรกได้ 39 ราย สำหรับระยะที่ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีรัฐร่วมเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ส่วนในด้านการพัฒนาและสนับสนุนการบ่มเพาะธุรกิจ สสว.จะเป็นแกนกลางในการจัดทำเครือข่ายเพื่อการพัฒนาให้การบ่มเพาะเชื่อมโยงต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างเชื่อมโยงสู่เครือข่ายการบ่มเพาะในต่างประเทศด้วย นอกจากนี้ สสว.ยังมีโครงการด้านการพัฒนาระบบที่ปรึกษาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกับระบบการบ่มเพาะอีกด้วย (ดูรายชื่อหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ SMEs ที่ได้รับการสนับสนุนจากทาง สสว. ในภาคผนวก)

4.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ สสว.

จากแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2545 – 2549) ประเด็นเรื่องของการสนับสนุน SMEs ทางด้านพื้นที่ประกอบการไม่ได้ถูกพูดถึงอย่างชัดเจนในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของแนวทางยุทธศาสตร์ เข้าใจว่าเนื่องเพราะ เป้าหมายและพันธกิจของการส่งเสริมส่งเสริมวิสาหกิจ SMEs ในแผนที่ 1 นั้น มุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูและวางรากฐานให้กับภาคธุรกิจขนาดเล็กภายหลังจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางการเงินในช่วงราวปี 2540 เพื่อให้ภาคธุรกิจเหล่านั้นสามารถกลับมาแข่งขันได้อีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นภายใต้ยุทธศาสตร์หลัก (Broad-based strategies) ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 1 จึงเป็นความพยายามในการฟื้นฟูภาค ธุรกิจขนาดเล็ก (ยุทธศาสตร์ที่ 1) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ยุทธศาสตร์ที่ 2) และการวางรากฐานเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน (ยุทธศาสตร์ที่ 3) เพื่อทำให้กลุ่มธุรกิจ SMEs เป้าหมาย ซึ่งประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มการส่งออก (ยุทธศาสตร์ที่ 4) ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (ยุทธศาสตร์ที่ 5) และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ยุทธศาสตร์ที่ 6) สามารถเติบโตอย่างเข้มแข็งขึ้นและมีความสามารถในการแข่งขันในตลาด

ซึ่งถึงแม้ว่าเรื่องการสนับสนุนพื้นที่ประกอบการจะไม่ได้ถูกพูดถึงอย่างชัดเจนหรือถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ภายใต้แผนที่ 1 นี้ แต่ความสำคัญประเด็นด้านการสนับสนุนด้านพื้นที่ประกอบการสามารถเห็นได้ในกลยุทธ์ที่ 3.3 ของยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่พูดถึงการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกันของหน่วยธุรกิจต่างๆ ในลักษณะของเครือข่ายวิสาหกิจหรือ คลัสเตอร์ ซึ่งชัดเจนว่าเป็นประเด็นที่ไม่อาจแยกออกจากเรื่องการการสนับสนุนด้านพื้นที่ประกอบการได้ เนื่องจากการพัฒนาคลัสเตอร์ของ SMEs จำเป็นจะต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับการการพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มในบริเวณหรือพื้นที่นั้นๆ และเป้าหมายหลักในการสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ SMEs คือการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือกัน ทำให้ผลิตภาพทางการผลิตของกลุ่มธุรกิจนั้นมีสูงขึ้น ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามีทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายแห่งที่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการสร้างและพัฒนาคลัสเตอร์ เริ่มตั้งแต่ สสช. ที่เป็นหน่วยงานหลักที่ทำงานทางด้านนี้มาตั้งแต่ต้น

หน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมอย่าง กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม BOI และ สสว. รวมทั้งหน่วยงาน เอกชนอย่าง สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสถาบันกึ่งนั้นแห่งเอเชีย

ต่อมาภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) ประเด็น เรื่องของการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบมีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากความสำคัญของการสนับสนุน SMEs ทางด้านนี้ถูกกำหนดเอาไว้เป็นกลยุทธ์หนึ่งของยุทธศาสตร์ที่ 6 เรื่องการพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนิน ธุรกิจสำหรับ SMEs โดยแนวทางการสนับสนุนด้านพื้นที่ประกอบการของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมฉบับที่ 2 นี้ แบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง คือ

1. การพัฒนาพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs ของภาครัฐและภาคเอกชน
2. การจัดตั้งพื้นที่เฉพาะตามแนวชายแดน
3. การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ และ OSS การสนับสนุนทางการเงิน

ซึ่งค่อนข้างชัดเจนว่า ในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับใหม่นี้ ประเด็นเรื่องพื้นที่ ประกอบการได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้การเจริญเติบโตของภาคธุรกิจ SMEs สอดคล้องกับแนวทางยุทธศาสตร์อื่นๆ ทั้งในยุทธศาสตร์ที่ 1-4 ที่เป็นการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการ แข่งขันให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต (ยุทธศาสตร์ที่ 2) ภาคการค้า (ยุทธศาสตร์ที่ 3) และ ภาคบริการ (ยุทธศาสตร์ที่ 4) และ SMEs ในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นที่ถูกแยกออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (ยุทธศาสตร์ที่ 5) โดยเข้าใจว่าแนวทางยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 เป็นความพยายามที่จะสานต่อการพัฒนาจาก แผนแรก ที่เน้นเรื่องการพัฒนาพื้นที่ฟูภาคธุรกิจและปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐานทางธุรกิจ มาสู่การเน้นในประเด็นที่ก้าวหน้ามากขึ้น ในเรื่องการพัฒนาสร้างนวัตกรรม การ ลดผลกระทบทางการค้า การสร้างมูลค่าสินค้า รวมทั้งการพัฒนา กลุ่ม SMEs ในส่วนภูมิภาคและการพัฒนา ปัจจัยเอื้อสำหรับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลก็พบว่า มีหน่วยงานอยู่หลายส่วนที่ดำเนินกิจกรรม การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการได้สอดคล้องกับแนวยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมฉบับนี้ อาทิ ในเรื่องของการจัดตั้งพื้นที่เฉพาะตามแนวชายแดน ที่ทาง สศข. และ กนอ. ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในอนาคตอันใกล้ ดังในรายละเอียดที่พูดถึงในหัวข้อ ข้างต้น รวมทั้งเรื่องการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจที่ สกอ. สสว. และกลุ่มสถาบันการศึกษา ร่วมกันเป็นผู้ ดำเนินงาน จนถึงในปัจจุบัน ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจหลายแห่งก็ประสบผลสำเร็จในการบ่มเพาะผู้ประกอบการ SMEs หน้าใหม่ แล้วในเรื่องของการจัดตั้ง OSS ก็พบว่า ทาง กนอ. มีความพยายามที่จะดำเนินการให้เกิด OSS ขึ้นภายในพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ

4.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการในต่างประเทศ

ในหัวข้อการศึกษาแนวทางการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการของต่างประเทศนี้ ทางผู้ศึกษา ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 เรื่อง เรื่องแรกจะเป็นการพูดถึงเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม

สำหรับ SMEs โดยในส่วนของนักศึกษาได้เลือกแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา แล้วต่อไปในเรื่องที่สองจะเป็นเรื่องของการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ / OSS ซึ่งใช้กรณีศึกษาของประเทศออสเตรเลีย เรื่องต่อมาคือเรื่องการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน ซึ่งจะใช้กรณีศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนเป็นตัวอย่าง และเรื่องสุดท้ายจะเป็นเรื่องของการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจให้กับ SMEs โดยใช้แนวทางของประเทศอิตาลีมาเป็นกรณีศึกษา

4.3.4.1 การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีภาค SMEs ค่อนข้างใหญ่เมื่อคิดตามสัดส่วนของจำนวนผู้ประกอบการและขนาดของตลาดภายในประเทศ โดยข้อมูลในปี 2005 ระบุว่า ญี่ปุ่นมีผู้ประกอบการทั่วประเทศอยู่ที่ราว 4.7 ล้านราย และผู้ประกอบการเหล่านี้ถูกจัดเป็น SMEs ประมาณ 99.7% (ประมาณ 4.68 ล้านราย) ที่เหลืออีก 0.3% จัดเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ (ประมาณ 13,000 ราย) นอกจากนี้ สัดส่วนของรายได้ของประเทศที่ได้มาจาก SMEs ยังมีมากถึงร้อยละ 51 ส่วนอีกร้อยละ 49 มาจากภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (ดู www.thaiceotokyo.jp “SME ของญี่ปุ่น” access on 15/01/2551) ดังนั้น ประเทศญี่ปุ่นจึงมีการออกนโยบายเพื่อสนับสนุนภาค SMEs มาโดยตลอด ซึ่งจนถึงปัจจุบันนับได้ว่าญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการพัฒนาภาคธุรกิจ SMEs รวมทั้งมีระบบการจัดการในการสนับสนุนการพัฒนาของ SMEs ที่ดี ทำให้ภาคอุตสาหกรรม SMEs ของญี่ปุ่นมีความแข็งแกร่งมาก โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ที่เป็น Supporting Industries ให้กับบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจาก SMEs กลุ่มนี้มักมีสายสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับบริษัทใหญ่ จึงได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี แล้วยังมีตลาดรองรับสินค้าของตนที่แน่นอน (ศุพัช และ คณะ, 2543) ดังนั้นการที่นักศึกษาเลือกกรณีศึกษาการพัฒนาพื้นที่ประกอบการของประเทศญี่ปุ่นขึ้นมา ประการหนึ่งก็เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลและแนวทางการส่งเสริม SMEs ในด้านนี้ ที่ทางศึกษาคาดว่าน่าจะเหมาะสมกับการนำมาใช้กับการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทย

หลังจากที่ญี่ปุ่นได้มีการปรับปรุงกฎหมาย SMEs ใหม่และประกาศออกใช้ในปี 2542 อันเป็นความพยายามที่จะฟื้นฟูภาคธุรกิจ SMEs ของประเทศ ที่ก่อนหน้านี้ต้องประสบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอยและมีอัตราการเลิกกิจการสูงกว่าการเกิดขึ้นของกิจการใหม่ โดยมาตรการทางด้านพื้นที่ประกอบการที่ญี่ปุ่นใช้ ได้แก่ การสร้างศูนย์สนับสนุนช่วยเหลือ SMEs ให้กระจายไปทั่วประเทศ เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ และส่งเสริมผู้ประกอบการในการเริ่มต้นธุรกิจโดยศูนย์สนับสนุนดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. Regional SME Support Center มีทั้งหมด 261 แห่งทั่วประเทศ ให้บริการ Over a counter consultation และข้อมูลข่าวสาร ตั้งแต่ด้านวิชาการ ไปจนถึงธุรกิจ
2. Prefectural SME Support Center มีทั้งหมด 57 แห่งทั่วประเทศ ดำเนินการโดยจังหวัด ให้บริการ Over a counter consultation, Expert dispatch project, Project feasibility evaluation, Seminar, HRD, Transaction information และข้อมูลข่าวสารตั้งแต่ด้านวิชาการ ไปจนถึงธุรกิจ

3. SMEs / Venture Business Support Center มีทั้งหมด 8 แห่งทั่วประเทศ ให้บริการ Over a counter consultation, Expert dispatch project, Incubator manager dispatch project, Lecture on business support, Support business start-up and innovation และข้อมูลข่าวสาร ตั้งแต่ด้านวิชาการไปจนถึงธุรกิจ

โดยศูนย์ต่างๆจะมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายที่มีการประสานงานและช่วยเหลือกัน และมี SMRI (Organization for SME and Regional Innovation) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงาน นอกจากนี้ ศูนย์ส่งเสริม SMEs เหล่านี้ยังมีการประสานกับทางสมาคมชมรมทางธุรกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมทุกระดับทั่วประเทศด้วย

ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยทางญี่ปุ่นเห็นว่า ในการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมนั้นจำเป็นต้องเปลี่ยนจากการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมแบบที่เป็น Industrial estate bases ซึ่งเป็นไปเพื่อการผลิตเพียงอย่างเดียว ไปสู่การเป็น Industrial development bases ที่มีภาค R&D เป็นองค์ประกอบ และมีเรื่องของการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (Incubation) รวมอยู่ด้วย ซึ่งแนวคิดของการใช้พื้นที่อุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาภาค SMEs ของญี่ปุ่นคือเริ่มต้นจากการเป็น Industrial start-up bases ไปสู่การเป็นฐานการผลิตให้กับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ดังนั้นญี่ปุ่นจึงได้ดำเนินการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมเพื่อสนับสนุนการสร้าง SME ใหม่ จนเกิดเป็นศูนย์ต่างๆ 4 รูปแบบ ได้แก่

1. Park หมายถึง สถานที่ในพื้นที่ที่มีอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน มีที่อยู่อาศัย สามารถที่จะเข้าไปทำ R&D และพัฒนาเทคโนโลยี
2. Research facility and institute หมายถึง สถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน R&D มีมหาวิทยาลัย และศูนย์วิจัยของรัฐและเอกชนตั้งอยู่ใกล้ๆ
3. Exchange facilities and institute หมายถึง สถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นแหล่งหรือศูนย์รวมการศึกษาวิจัย ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร การติดต่อประสานงานและการฝึกอบรม
4. Incubator หมายถึง สถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ให้บริการติดต่อประสานผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ต้องการทั้งด้านวิชาการ ธุรกิจ การลงทุน และการตั้งบริษัทสำนักงาน เพื่อให้ก้าวไปเป็นผู้ประกอบการ SME ใหม่โดยเร็ว

โดยศูนย์ต่างๆเหล่านี้ได้เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านทางกระทรวง METI (กระทรวงอุตสาหกรรมฯ) และกระทรวง MEXT (กระทรวงศึกษาฯ) ดังนั้น ในญี่ปุ่นจึงมีศูนย์เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการเริ่มกิจการใหม่ของ SME กระจายอยู่ทั่วประเทศ และได้พยายามตั้งเป็น COE (Center of Excellence) เฉพาะสาขาไม่ให้ซ้ำกัน ซึ่ง COE นี้ก็รวมถึงมหาวิทยาลัยต่างๆ ด้วย

4.3.4.2 การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ และ OSS

จากงานศึกษาของ ศุภักษรและคณะ (2543, น.6-45) ได้มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศออสเตรเลีย โดยพบว่ารัฐบาลของออสเตรเลียได้มีการออกมาตรการเฉพาะเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ภายในประเทศอยู่หลายด้าน ทั้งนี้ทางผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรการที่น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านพื้นที่ผู้ประกอบการ คือ มาตรการส่งเสริมการเริ่มธุรกิจใหม่ ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ และ OSS อันได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดเล็ก (Small Business Incubator program) และ โครงการจัดตั้งศูนย์บริการธุรกิจครบวงจร (Business entry point)

สำหรับโครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดเล็ก (ชื่อที่ใช้อย่างเป็นทางการของโครงการนี้คือ Small Business Incubator program ซึ่งหมายถึง โครงการสำหรับธุรกิจขนาดเล็กเท่านั้น แต่ในที่นี้ ทางผู้วิจัยจะขอใช้ คำว่า SMEs เข้ามาแทน เนื่องจากเห็นว่า Small business นี้หมายถึง SMEs ด้วย) นั้นหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้สามารถจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ SMEs ได้คือ องค์กรในท้องถิ่นที่มีความสนใจในโครงการ เช่น หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กรชุมชน องค์กรที่ให้บริการสาธารณะในท้องถิ่น รวมถึงองค์กรธุรกิจภาคเอกชน ซึ่งศูนย์บ่มเพาะ SMEs ส่วนใหญ่ในประเทศออสเตรเลียมักถูกจัดตั้งขึ้นในรูปของนิติบุคคลที่มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีการแสวงหาผลกำไร และบริหารงานโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยองค์กรท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของโครงการ โดยบทบาทของศูนย์บ่มเพาะเหล่านี้คือการช่วยเหลือให้ SMEs ได้เติบโตขึ้นมาเป็นธุรกิจที่มั่นคงสามารถจะดำเนินงานได้ด้วยตนเองต่อไปในอนาคต และการให้ความช่วยเหลือของศูนย์บ่มเพาะจะเป็นในลักษณะครบวงจร คือ ให้สถานที่ประกอบการ ให้คำแนะนำปรึกษา การจัดฝึกอบรม และให้การสนับสนุนด้านเครือข่าย สำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กที่ต้องการเข้ารับการสนับสนุน สามารถเข้ามาขอเช่าพื้นที่ภายในศูนย์บ่มเพาะเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการได้ โดยระยะเวลาของการบ่มเพาะจะอยู่ที่ระหว่าง 1-3 ปี พอหลังจากนั้น ธุรกิจที่มีความมั่นคงแล้วก็จะย้ายออกจากศูนย์บ่มเพาะไปประกอบธุรกิจของตนเอง

ศูนย์บ่มเพาะ SMEs ของประเทศออสเตรเลียได้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเอาไว้ดังต่อไปนี้

- ส่งเสริมการทำงานในอาชีพอิสระ รวมถึงการพัฒนาและการเติบโตของธุรกิจ
- ลดอัตราความล้มเหลวของ SMEs ที่เพิ่งเริ่มต้นกิจการ
- ช่วยเหลือสนับสนุน SMEs ให้สามารถดำเนินงานและเติบโตจนเป็นอิสระ ตลอดจนมีการสร้างงานเพิ่มขึ้น

แล้วศูนย์บ่มเพาะที่จะถือว่าประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- สามารถทำให้ SMEs เติบโตและย้ายออกไปจากศูนย์บ่มเพาะได้อย่างสม่ำเสมอ
- สามารถลดอัตราความล้มเหลวของธุรกิจ ทั้งที่อยู่ในศูนย์บ่มเพาะ รวมถึงธุรกิจที่ย้ายออกจากศูนย์บ่มเพาะไปแล้วด้วย

- สามารถเพิ่มปริมาณการจ้างงานโดยผ่านธุรกิจในศูนย์บ่มเพาะ และที่ย้ายออกจากศูนย์บ่มเพาะไปแล้ว
- สามารถดำเนินงานเป็นศูนย์บ่มเพาะที่สามารถจะเลี้ยงตัวเองได้ในระยะยาวโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

ทางส่วนของรัฐบาลกลางก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดเล็กนี้ โดยการให้เงินสนับสนุนผ่าน Department of Employment และ Workplace Relations and Small Business (DEWRSB) นอกจากนี้ ศูนย์บ่มเพาะที่ดำเนินการอยู่แล้วยังสามารถจะขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งจากการศึกษาโดย DEWRSB ในปี 2542 พบว่า ศูนย์บ่มเพาะที่จะประสบความสำเร็จและสามารถอยู่รอดได้ในระยะยาวนั้น มักจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีการดำเนินงานอย่างราบรื่น ค่อยเป็นค่อยไป มาเป็นเวลากว่า 10 ปี
2. มีการดำเนินงานบนที่ดินและอาคารซึ่งไม่ต้องจ่ายค่าเช่า หรือมีค่าเช่าที่ต่ำกว่าอัตราของตลาด
3. มีขนาดโครงการที่ใหญ่พอสมควร และมีธุรกิจขนาดเล็กเข้ามาเช่าพื้นที่เป็นจำนวนมาก
4. ผู้จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะทุ่มเทอย่างเต็มที่ในการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะของตน ในระยะ 2-4 ปีแรก
5. การสนับสนุน SMEs ที่เข้ามาเช่าพื้นที่ ต้องเป็นไปอย่างใกล้ชิด รวมถึงมีการติดตามและลงมือช่วยเหลือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ทั้งภายในและภายนอกธุรกิจนั้น มิใช่เป็นเพียงการให้ความสะดวกด้านสถานที่หรือหรือให้คำแนะนำข้อมูลสารสนเทศอย่างกว้างๆเท่านั้น
6. ศูนย์บ่มเพาะมีการเจาะจงที่จะให้การสนับสนุนเฉพาะ SMEs ในบางสาขาเท่านั้น เช่น ภาคการบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กในสาขาอื่น เช่น อุตสาหกรรมแปรรูป และค้าปลีก มักจะไม่ประสบความสำเร็จ เพราะอุตสาหกรรมเหล่านี้เมื่อย้ายออกจากศูนย์บ่มเพาะไปแล้วก็มักจะล้มเหลว
7. ศูนย์บ่มเพาะมีการประสานงาน และร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ โครงการและหน่วยงานอื่นๆ ที่มีหน้าที่ในการสนับสนุน SMEs ในท้องถิ่นเดียวกัน
8. ศูนย์บ่มเพาะได้รับความช่วยเหลือและเงินอุดหนุนจากหลายแหล่ง ทั้งจากรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรในท้องถิ่น
9. ศูนย์บ่มเพาะดำเนินงานในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรมากพอสมควร และมีปริมาณธุรกิจที่พัฒนาแล้วในระดับหนึ่ง

ต่อไปคือโครงการจัดตั้งศูนย์บริการธุรกิจครบวงจร (Business entry point) ซึ่งเป็นโครงการพัฒนา website ของทางรัฐบาลออสเตรเลีย (www.business.gov.au) ที่เริ่มขึ้นในปี 2541 โดย DEWRSB เพื่อให้ website ดังกล่าวเป็นช่องทางที่ SMEs สามารถจะเข้ามาติดต่อกับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นได้ในลักษณะแบบ one-stop services ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการพัฒนาระยะยาวที่มุ่งรวมเอาหน่วยงานและมาตรการของ

รัฐบาลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ SMEs เข้ามารวมไว้ในที่เดียว เพื่อลดขั้นตอน ความยุ่งยากซับซ้อน ความล่าช้า และอุปสรรคต่างๆที่ SMEs จะเข้ามาติดต่อขออนุญาต ขอกการสนับสนุน รวมถึงการเสียภาษีหรือรับเงินอุดหนุน โดยการบริการของรัฐบาลผ่าน Business Point ประกอบไปด้วย

- การยื่นแบบภาษี การขอลดหย่อนภาษี และการขอรับเงินอุดหนุน
- การขอใบอนุญาตการทำงานและใบอนุญาตประกอบกิจการธุรกิจต่างๆ
- การลงทะเบียนและตรวจสอบเลขประจำตัวธุรกิจ (Australian Business Number – ABN) เพื่อการเสียภาษี
- ฐานข้อมูล SMEs ที่มีเลขประจำตัวธุรกิจ (Australian Business Register – ABR) เช่น ชื่อ ที่อยู่ ลักษณะ และประเภทของธุรกิจ
- บริการของรัฐบาลกลาง เช่น การจดทะเบียนลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า
- ข้อมูลตำแหน่งงานที่ว่างในภาครัฐบาล
- รายงาน กรณีศึกษา และตัวอย่างของการเริ่มและพัฒนา SMEs
- มี link ไปยัง website อื่นๆ ของหน่วยงานรัฐบาลกลางและท้องถิ่น

ในปัจจุบัน มี SMEs ออสเตรเลียประมาณ 500,000 ราย ที่มีเลขประจำตัวธุรกิจ ABN โดยประมาณ ร้อยละ 35 เป็นการลงทะเบียนผ่าน Business Entry Point ในขณะที่สถิติได้แสดงว่า มีผู้เข้ามาเยี่ยมชม website แห่งนี้มากถึง 700,000 รายต่อเดือน โดยมีผู้เข้ามาทำการสืบค้นข้อมูล ABR สูงถึง 500,000 ครั้งต่อเดือน

4.3.4.3 การจัดตั้งพื้นที่เฉพาะตามแนวชายแดน

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าในปี 2546 ทาง สศช.เคยได้มอบหมายให้หน่วยงานเอกชนแห่งหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) โดยกำหนดรูปแบบของการพัฒนาไว้ว่า รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดพื้นที่เฉพาะให้เป็นศูนย์รวมการประกอบธุรกิจทุกประเภท พร้อมกับจัดหาและให้บริการระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากรด้วย ซึ่งจากรายงานผลการศึกษาโครงการรูปแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้ให้ข้อมูลว่า เขตเศรษฐกิจในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จสูงสุดและเป็นต้นแบบในการพัฒนา คือประเทศจีน โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษเสิ่นเจิ้น มีการเพิ่มขึ้นของ GDP ในช่วงปี 2522-2542 ถึงร้อยละ 31.2 ต่อปี โดยในระยะแรกเขตเศรษฐกิจพิเศษเสิ่นเจิ้นอยู่ภายใต้การบริหารของ “คณะกรรมการมณฑลกว่างตุ้งเพื่อบริหารจัดการเขตพิเศษ” หลังจากนั้นก็ถ่ายโอนให้แก่เทศบาลเมืองเสิ่นเจิ้นเป็นผู้ดูแลแทน และภายในไม่ถึง 20 ปี มีความสำเร็จที่เห็นได้ชัดคือการเพิ่มขึ้นของผลผลิตมากกว่า 20 เท่า¹

1

ดู <http://www.ftawatch.org/news/view.php?id=1315> Access on 25/02/2551

และจากการศึกษาเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา² พบว่าการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเส้นเงินแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกก่อตั้ง ระหว่างปี 2523-2534 และระยะที่สอง ตั้งแต่ปี 2535-ปัจจุบัน

การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเส้นเงิน ระยะแรกก่อตั้ง (2523-2534)

เขตเศรษฐกิจพิเศษเส้นเงินเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศจีน ตั้งขึ้นตามกฎหมายของมณฑลกวางตุ้ง (Regulations on Special Economic Zones in Guangdong Province) ซึ่งต่อมากฎหมายนี้ได้รับความเห็นชอบจากสภาประชาชนจีนซึ่งมาจากการเลือกตั้งครั้งที่ 5 (The Fifth National People's Congress) ในสมัยการประชุมที่ 15 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1980 และโดยที่เติ้งเสี่ยวผิงประมุขให้เขตเศรษฐกิจพิเศษเส้นเงินเป็นแม่แบบในการเปิดประเทศเพื่อการพัฒนา จึงมักถูกเรียกว่า “The Testing Bed of Deng Xiaoping's Reform and Opening Up” โดยที่การนำระบบทุนนิยมเข้ามาใช้ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเรื่องใหม่สำหรับจีนในเวลานั้น การถ่ายโอนอำนาจทางเศรษฐกิจของรัฐบาลกลางให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นจึงต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยในระยะแรกนี้รัฐบาลกลางถ่ายโอนอำนาจดังกล่าวให้แก่รัฐบาลมณฑลกวางตุ้ง แต่เพื่อให้การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษดำเนินไปอย่างเป็นระบบและเอื้อต่อการลงทุนของนักลงทุน จำเป็นต้องกำหนดให้มีองค์กรเฉพาะขึ้นมาควบคุม โดยกฎหมายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเส้นเงินกำหนดให้มี “คณะกรรมการมณฑลกวางตุ้งเพื่อการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Guangdong Province Committee for Administering Special Economic Zones: GPC) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการเขตเศรษฐกิจ พิเศษ ในนามรัฐบาลมณฑลกวางตุ้ง โดย GPC นี้มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ตรวจสอบและอนุมัติโครงการของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ควบคุมการจดทะเบียนพาณิชย์และอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ควบคุมการใช้ที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ประสานความร่วมมือของผู้ประกอบการและหน่วยงานเกี่ยวกับการธนาคาร การประกันภัย การจัดเก็บภาษีอากร การศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง การไปรษณีย์ และการสื่อสาร และหน่วยงานอื่นที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- จัดหาพนักงานและคนงานให้แก่ผู้ประกอบการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของพนักงานและคนงาน
- จัดหาและก่อสร้างบรรดาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- อนุมัติ จดทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

² ดูใน www.lawthai.org/read/lawzone.pdf ฝ่ายพัฒนากฎหมาย สำนักงานกฤษฎีกา (ธันวาคม 2546) “สรุป Special Economic Zone Laws ของต่างประเทศ” หน้า 4-10 Access on: 25/02/2551

- จัดตั้งสถาบันการศึกษาและวัฒนธรรม
- จัดหา Health facilities และบริการสาธารณสุขในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- รักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

โดยที่ GPC เป็นองค์กรที่มีอำนาจบริหารจัดการเบ็ดเสร็จภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองเลิ่นเจิ้น (Shenzhen Municipal) ซึ่งมีอำนาจปกครองพื้นที่ 4 อำเภอที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเดิม จึงคงเหลือเพียงอำนาจในการบริหารจัดการ 2 อำเภอที่อยู่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น นอกจากนี้ องค์กรปกครองท้องถิ่นระดับอำเภอ แขวง และหมู่บ้านภายในเขต 4 อำเภอที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษก็เปลี่ยนมาขึ้นตรงต่อ GPC

การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้น ระยะที่สอง (2535-ปัจจุบัน)

เมื่อการดำเนินงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้นเป็นระบบแล้ว ในปี 2535 คณะรัฐมนตรี (State Council) ได้มีมติให้เมืองเลิ่นเจิ้น มีอำนาจตรากฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้นแทน GPC ซึ่งเท่ากับถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้นคืนให้แก่เมืองเลิ่นเจิ้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้รับการรับรองจากสภาประชาชนซึ่งมาจากการเลือกตั้งครั้งที่ 7 (The Seventh National People's Congress) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2535 ดังนั้น เมืองเลิ่นเจิ้นจึงเป็นองค์กรบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้นในปัจจุบัน และองค์กรปกครองท้องถิ่นระดับอำเภอ แขวง และหมู่บ้านภายในเขต 4 อำเภอที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษก็กลับมาขึ้นตรงต่อเมืองเลิ่นเจิ้นเช่นเดิม

สำหรับเรื่องการค้าที่ดินเพื่อใช้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น ไม่เป็นปัญหาของจีนเนื่องจากรัฐธรรมนูญกำหนดให้ที่ดินในเขตเมือง (Urban Land) เป็นของรัฐ นอกจากนี้ ในกฎหมายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเลิ่นเจิ้นก็มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นของรัฐบาลจีน ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องเช่าที่ดินจากรัฐบาลจีนเพื่อใช้ประกอบการ โดยการออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น GPC จะเป็นผู้กำหนดด้วยว่าจะให้ผู้ประกอบการใช้ที่ดินในบริเวณใดและต้องเสียค่าเช่าเท่าใดโดยคำนึงถึงประเภทของกิจการและการใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยที่ผู้ประกอบการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

- ในการประกอบการ ผู้ประกอบการมีอิสระที่จะประกอบกิจการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษและในการจ้างชาวต่างประเทศเฉพาะงานด้านเทคนิคและบริการจัดการ
- บรรดาเครื่องจักร ชิ้นส่วน วัตถุดิบ และสิ่งอื่นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการประกอบการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า
- ภาษีเงินได้ในเขตเศรษฐกิจพิเศษคิดในอัตราร้อยละ 15 แต่หากผู้ประกอบการใด ประกอบกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใน 2 ปีนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ หรือมีการลงทุนตั้งแต่ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 200 ล้านบาท) ขึ้นไป หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีระดับสูง หรือที่มีผลประกอบการดีจะได้รับการพิจารณาลดหย่อนภาษีเป็นกรณีพิเศษ

- ค่าเช่าที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษต่ำมาก เมื่อเทียบกับอัตราค่าเช่านอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ

รวมทั้งผู้ประกอบการมีเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

- ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องส่งออกทั้งหมด ถ้าประสงค์จะขายในประเทศจีนต้องได้รับอนุญาตจาก GPC และต้องเสียอากร
- การส่งเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและภาษีออกนอกประเทศต้องกระทำผ่านธนาคารชาติจีนหรือธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น
- ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยแห่งชาติจีนหรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น
- การจ้างแรงงานที่มีใหม่แรงงานด้านเทคนิคและบริการจัดการ ต้องใช้แรงงานจีนซึ่ง“บริษัทจัดหางานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ” ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้เป็นผู้จัดหาให้ ในกรณี พนักงานและคนงานชาวจีน ทุกคนที่จะทำงานภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องผ่านการทดสอบจากบริษัทดังกล่าว ก่อนการจ้างงานด้วย สำหรับแบบของสัญญาจ้างงานเป็นไปตามที่ GPC กำหนด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการต้องมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานและสุขอนามัยของพนักงานและคนงานด้วย
- การเลิกกิจการต้องแจ้งเหตุผลให้ GPC ทราบก่อนเข้าสู่กระบวนการเลิกกิจการ

4.3.4.4 การพัฒนาคลัสเตอร์

การพัฒนาคลัสเตอร์ของต่างประเทศ สามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ คือ

1. คลัสเตอร์ที่ริเริ่มโดยภาคเอกชน

เป็นการรวมตัวกันของธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ร่วมกันในลักษณะชมรม กลุ่ม หรือสมาคมการค้าต่างๆ มีการประสานกับหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น และคลัสเตอร์สิ่งทอในประเทศอิตาลี

2. คลัสเตอร์ที่ริเริ่มโดยภาครัฐ

ภาครัฐเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคลัสเตอร์ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง มีการจ้างงานจำนวนมาก หรือมีโอกาสที่จะเติบโตสูง โดยมีมาตรการสนับสนุน เช่น คลัสเตอร์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศเกาหลี และคลัสเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ในประเทศญี่ปุ่น

การรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ที่สำคัญๆ ในโลก ได้แก่ การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ปราโต (Prato) ประเทศอิตาลีที่เกิดขึ้นตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในขณะที่ระบบการผลิตระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่ดำเนินการโดยบริษัทขนาดใหญ่เพียงไม่กี่แห่ง ซึ่งมีการผลิตสิ่งทอคุณภาพต่ำ ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจดีขึ้น ได้มี

การรวมตัวกันของบริษัทเล็กๆเข้าด้วยกัน จนในปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมปราโตมีพื้นที่กว่า 700 ตาราง กิโลเมตร มีพนักงานในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งสิ้น 45,000 คน มีจำนวนบริษัททั้งสิ้น 8,000 บริษัท และมีการส่งออกกว่าร้อยละ 60 ของการส่งออกโดยรวม ลักษณะที่น่าสนใจของอุตสาหกรรมสิ่งทอปราโตคือ ตำแหน่งที่ตั้งของปราโตอยู่ในทำเลที่เหมาะสมมาก โดยเฉพาะการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน นอกจากนี้ ยังมีสถาบันที่มีชื่อเสียง เช่น Tullio Buzzi Textile Institution และมหาวิทยาลัย Florence ให้การอบรมพัฒนาอาชีพ รวมทั้งมีธนาคารท้องถิ่นให้การสนับสนุนในการพัฒนาระบบ โดยการจัดหาสินเชื่อระยะสั้นให้กับบริษัทขนาดเล็ก ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้การส่งเสริมและดำเนินมาตรการกระตุ้นการลงทุน

การรวมกลุ่มซิลิคอนวัลเลย์ (Silicon Valley) ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ มีพื้นที่ครอบคลุมกว่า 1,500 ตารางไมล์ มีประชากรกว่า 2.5 ล้านคน และมีการลงทุนสูงถึง 13 พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็นการรวมกลุ่มของบริษัทชั้นนำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโลก อีกทั้งมีมหาวิทยาลัยชั้นนำ สถาบันวิจัย ผู้จัดสินค้า/วัตถุดิบพิเศษ และผู้ให้บริการเฉพาะด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน ตลอดจนธนาคารพาณิชย์ นักกฎหมายที่มีความชำนาญด้านการลงทุนและการจดทะเบียนสิทธิบัตร บริษัทจัดหางาน เป็นต้น ซิลิคอนวัลเลย์มีชื่อได้เปรียบในด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน และแข่งขันกัน นอกจากนี้ แม้แต่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ก็ได้นำเอาความคิดการรวมกลุ่มไปใช้ เช่น ในอินเดียซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (UNIDO) มีการรวมกลุ่มกันของอุตสาหกรรมผ้าทอมือที่เมือง Ludhiana และ อุตสาหกรรมยาที่ Ahmedabad

ตามแนวทางการพัฒนา SMEs ตามรูปแบบเขตอุตสาหกรรม (industrial district) ของประเทศอิตาลี มีการแบ่งเขตอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศจำแนกตามภูมิภาคออกเป็น 38 เขตอุตสาหกรรม โดยเขตอุตสาหกรรมแต่ละแห่งจะมีความชำนาญเฉพาะตัวในการผลิตสินค้าแตกต่างกันไป เช่น Valenza Po ที่มีชื่อเสียงทางด้านเครื่องประดับทองและอัญมณี Biella ที่มีชื่อเสียงด้านสิ่งทอและผ้าขนสัตว์ Cusio มีชื่อเสียงทางการทำเฟอร์นิเจอร์ Cadore มีชื่อเสียงด้านการทำแว่นตา และ Arzignano ที่มีชื่อเสียงด้านการทำเครื่องหนัง เป็นต้น ซึ่งในทางปฏิบัติ การกำหนดอาณาเขตของ industrial cluster ได้มีการตราออกมาเป็นกฎหมายทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยทั่วไปจะต้องอิงระดับความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างของกิจกรรมการผลิตแต่ละประเภทในพื้นที่นั้นๆเป็นหลัก ส่วนในด้านวิชาการ แนวคิดด้าน industrial cluster หมายถึงหน่วยพื้นที่ที่มีระบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเชิงการผลิตที่ชัดเจนระหว่างหน่วยย่อยของการผลิตต่างๆในพื้นที่นั้นกับระบบการผลิตในระดับชาติ โดยหน่วยผลิตในพื้นที่เหล่านี้จะอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการผสมผสานระหว่างความร่วมมือและการแข่งขันกันเองภายในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น ด้วยรูปแบบของ industrial cluster เช่นนี้ ทำให้หน่วยผลิตเหล่านี้สามารถจะพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆทางการผลิต การจัดการ และการตลาดที่สามารถตอบสนองเป็นอย่างดีต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในตลาดที่มีต่อรูปแบบและคุณภาพของสินค้าอยู่ตลอดเวลา หน่วย

การผลิตใน industrial cluster เหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยการผลิตที่เป็น SMEs ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของ SMEs ที่มีต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิตของอิตาลีโดยรวม และลักษณะเด่นของ industrial clusters ในประเทศอิตาลีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป สามารถสรุปออกมาได้ดังนี้

1. ความเป็นตัวตนของ industrial clusters ไม่สามารถจะอธิบายได้ด้วยตัวแปรทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะประกอบกันขึ้นมาจากความร่วมมือและการแข่งขันระหว่างองค์ประกอบที่สำคัญ ดังเช่น

- ตัว SMEs เอง
- การสะสมทุนทรัพยากรมนุษย์
- ระบบการทำงานที่ดีของตลาด
- ระบบเศรษฐกิจและสถาบันการเมืองที่มีประสิทธิภาพ
- ความหลากหลายของการเกี่ยวพันทางด้านสังคม
- รากเหง้าและคุณค่าทางประวัติศาสตร์

เมื่อองค์ประกอบเหล่านี้ผสมผสานกันอย่างลงตัวในอาณาบริเวณที่มีขอบเขตแน่ชัดก็จะมีอำนาจในการบ่มเพาะปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันที่เกิดจากภายนอกของสถานประกอบการที่เป็น SMEs แต่อยู่ภายใน industrial districts นั้น

2. ทั้ง SMEs และ industrial clusters จะสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ที่มีต่อสินค้าขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้น และพัฒนาความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการผลิต ความยืดหยุ่นนี้ทำให้ SMEs หลายๆ แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอิตาลีสามารถดำรงสภาพความเป็นผู้นำที่สำคัญในตลาดโลก สิ่งเหล่านี้มักพบเห็นในกิจกรรมที่มี economies of scale และ economies of scope ที่เกิดจากการร่วมมือทางการตลาดและการรวมตัวกันในบางระดับการผลิตในแนวนิ่ง

3. สำหรับอิตาลี industrial clusters ในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตอนกลางของประเทศเริ่มโดดเด่นมากขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ทศวรรษ 1960s และพัฒนาเติบโตอย่างมั่นคงเรื่อยมาหลังจากนั้น มีการก่อตัวของ industrial clusters ใหม่ๆ ในสาขาเศรษฐกิจและเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับ industrial clusters เดิมๆ ที่มีอยู่ก่อนแล้ว มีการพัฒนาทั้งในด้านของขนาดและการจัดรูปองค์กร การขยายตัวของเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้งานด้านการจัดการและการผลิตมีการพัฒนาที่ก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและเพิ่มความสลับซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ และทำให้กระบวนการผลิตบริการทางธุรกิจและบริการทางการเงินใหม่ๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ อันเป็นผลกระทบทางบวก (positive externalities) ที่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ industrial clusters อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

4.4 สรุป

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2534-2539) รัฐได้กำหนดนโยบายที่จะกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเน้นพื้นที่ 9 จังหวัดเป้าหมาย คือ เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา ขอนแก่น สระบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา โดยกองสถิติเศรษฐกิจสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้นำข้อมูลมาจัดกลุ่มโดยรวมจังหวัดที่เป็นเป้าหมายการกระจายทั้ง 9 จังหวัดเข้าด้วยกัน เพื่อประเมินถึงการกระจายตัวของสถานประกอบการไปยังจังหวัดเป้าหมาย จากข้อมูลในตาราง 4.3 แสดงให้เห็นว่า ในปี 2540 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มีสถานประกอบการอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย 9 จังหวัดเพียงร้อยละ 10.7 ของสถานประกอบการทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งผลนี้ไม่แตกต่างมากนักเมื่อแยกพิจารณาตามขนาดของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่สำเร็จประการหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ในการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค

ตาราง 4.3 ร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตจำแนกตามขนาดและสถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้ง	ขนาดของสถานประกอบการ (จำนวนคนทำงาน)			
	รวม	10-50	51-200	>200
รวมทั้งประเทศ	100.0	100.0	100.0	100.0
กรุงเทพฯ	36.1	40.2	30.5	20.2
ปริมณฑล	23.4	18.0	33.7	39.5
จังหวัดเป้าหมาย 9 จังหวัด	10.7	11.3	9.6	9.4
จังหวัดอื่นๆ 60 จังหวัด	29.8	30.6	26.2	30.9

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การพัฒนากลยุทธ์ในประเทศไทยได้มีการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้วประมาณ 1-4 ปีซึ่งนับว่ายังอยู่ในระยะเริ่มต้น ส่วนใหญ่ยังขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการพัฒนา และในภาพรวมยังไม่มียุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี สถาบันคีนันแห่งเอเชีย ได้ประเมินภาพรวมการพัฒนากลยุทธ์ในประเทศไทยไว้ว่า แม้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จะมีความตื่นตัวและสนองตอบแนวนโยบายการพัฒนากลยุทธ์เป็นอย่างดีและกว้างขวาง แต่ยังมีปัญหาที่ทำให้การพัฒนากลยุทธ์ในประเทศไทยเป็นไปค่อนข้างช้า คือ

1. หน่วยงานยังมีความเข้าใจในความหมายของคำว่ากลยุทธ์แตกต่างกัน ทำให้กลยุทธ์ในประเทศไทยมีขอบเขตและขนาดครอบคลุมแตกต่างกันไป ตั้งแต่ระดับอุตสาหกรรม ไปจนถึงกลุ่มการผลิตระดับตำบลและระดับวิสาหกิจชุมชน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดกลยุทธ์อุตสาหกรรมโดยพิจารณาจากความหนาแน่นของโรงงานต่อพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยใช้ความหนาแน่นของอุตสาหกรรมที่อยู่ในขอบเขตจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดยุทธศาสตร์ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง ใช้ปริมาณ

การจ้างงานและรายได้เป็นตัวประเมิน เป็นต้น และยังไม่มีความชัดเจนในการสำรวจพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของคลัสเตอร์ตามความหมายของพอร์เตอร์เป็นการเฉพาะ

2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคลัสเตอร์ในระดับของการกำหนดนโยบายและให้การสนับสนุนกิจกรรมเฉพาะด้านเป็นส่วนใหญ่ เช่น การจัดสัมมนา การส่งเสริมการตลาด แต่ร้อยละที่มีส่วนร่วมในการประสานการพัฒนาคลัสเตอร์ในภาคปฏิบัติโดยตรง จึงทำให้การพัฒนาคลัสเตอร์ขับเคลื่อนไปอย่างล่าช้า เพราะไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงวิธีการและขั้นตอนของการพัฒนาคลัสเตอร์ที่แท้จริง

3. การพัฒนาคลัสเตอร์มักเริ่มจากหน่วยงานรัฐบาลร่วมกับธุรกิจเอกชนที่สนใจ แต่ยังคงขาดความร่วมมืออย่างเป็นทางการจากหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะสมาคมธุรกิจการค้าต่างๆ

4. หลายฝ่ายต่างให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้ประสานงานการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Development Agent: CDA) โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการค้า แต่ยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

5. ยังไม่มีการประเมินผลหรือจัดทำแนวทางการประเมินผลการพัฒนาคลัสเตอร์

นอกจากนี้ จากการศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องพื้นที่ประกอบการ ผู้วิจัยคิดว่ามีประเด็นปัญหาของการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในด้านพื้นที่ประกอบการอย่างน้อย 5 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ประการแรกคือ การบริหารจัดการที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทำให้การทำงานมีความยากลำบากในการขับเคลื่อน โครงการให้บรรลุเป้าหมาย เช่น การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ดที่ผ่านมาได้ใช้คณะกรรมการพิเศษที่ประกอบกันขึ้นจากหลายหน่วยงาน ไม่มีหน่วยงานที่มีอำนาจบริหารจัดการเบ็ดเสร็จและเป็นอิสระ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการตัดสินใจและการดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังพบว่าทฤษฎีในกระบวนการบริหารจัดการก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ประการที่สองคือ ความยุ่งยากและสับสนทางด้านกฎระเบียบ ซึ่งตรงนี้เห็นได้ชัดเจนจากในเรื่องการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเฉพาะเพื่อการอุตสาหกรรม ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ และแต่ละแบบมีกฎระเบียบและเงื่อนไขที่แตกต่างกันจนน่าสับสน ตรงนี้แสดงให้เห็นถึงความไร้ซึ่งเอกภาพในการประสานงานทางด้านนโยบายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แนวนโยบายเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน

ประการที่สามคือ การขาดความร่วมมือของภาคประชาชนในระดับท้องถิ่น ดังจะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาโครงการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมบางแห่งแม้จะประสบความสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจ แต่ก็ได้สร้างผลกระทบทางลบกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ นอกจากนี้ ยังพบว่าโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจใหม่นั้นเกิดขึ้นได้ยาก เพราะมีแรงต่อต้านจากท้องถิ่น การสำรวจ

ความคิดเห็นของคนในพื้นที่หรือการเปิดให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โครงการตั้งแต่แรกเริ่ม จึงน่าจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมาก

ประเด็นที่สี่คือ การที่หน่วยงานของภาครัฐไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ประกอบการสำหรับ SMEs ซึ่งเห็นได้จากนโยบายหรือมาตรการส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยรวม ไม่จำเพาะเจาะจงที่ภาค SMEs ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานหลายหน่วยงานยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย ที่มีข้อจำกัดชัดเจนทางด้านเงินทุนและเทคโนโลยี ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมของประเทศ เห็นได้ชัดเจนจากความล้มเหลวในการผลักดันการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทร เพื่อ SMEs ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

และประเด็นสุดท้าย การขาดความต่อเนื่องในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ที่หน่วยงาน บางแห่งได้ให้ข้อมูลที่ชัดเจนว่า ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลในปี 2549 การผลักดันให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจนั้นน้อยลงมาก ซึ่งในประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของตัวรัฐบาลในฐานะผู้ ที่เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางพัฒนาและส่งเสริมทางด้านนี้ นอกจากนี้ การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ดังจะเห็นได้จากโครงการของ BOI ที่มุ่งให้สิทธิประโยชน์กับ SMEs โดยเฉพาะแต่ กลับไม่พบว่า มี SMEs รายใดมาขอใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวแต่อย่างใด

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบจากองค์กรส่วนกลางไปสู่เจ้าหน้าที่ ท้องถิ่น เป็นกุญแจสำคัญสำหรับการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการที่สำคัญ โดยควรจัดตั้งองค์กรส่งเสริม และสนับสนุน SMEs ในท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกการดำเนินนโยบายพัฒนา SMEs ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยรับเอา นโยบายจากส่วนกลางมาดัดแปลงเป็นมาตรการส่งเสริมที่เหมาะสมกับ SMEs ในพื้นที่ของตน และทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการพิจารณาและส่งผ่านความช่วยเหลือจากส่วนกลางสู่ SMEs ในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ ยังควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุน การพัฒนา SMEs อีกด้วย ทั้งนี้เพราะท้องถิ่นควรมีสติธิ์ในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ของตน และ เพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือทุนสังคมในท้องถิ่นอีก ด้วย นอกจากนี้ การจัดการในระดับท้องถิ่นยังง่ายกว่า มีขั้นตอนน้อยกว่า ยังผลให้มีประสิทธิภาพสูงกว่า ระดับที่ใหญ่กว่า แต่ข้อพึงระวังที่สำคัญ คือ จะต้องมีการดำเนินงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ใน ทุกระดับ

จากงานศึกษาของ สุภัช สุภัชลาศัย และคณะ (2547) พบว่า จากประสบการณ์ของประเทศอิตาลีพบว่า การรวมตัวของ SMEs ในลักษณะของ industrial district นั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากการกระทำของผู้ประกอบการ SMEs และวิถีการดำเนินงานของท้องถิ่นเองมากกว่าที่จะเกิดขึ้นจากมาตรการสนับสนุนของรัฐ มาตรการ ของรัฐเป็นเพียงปัจจัยเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้มีการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพขึ้นเท่านั้น และจาก ประสบการณ์ของประเทศญี่ปุ่นพบว่า รัฐบาลสามารถใช้ภาษีหรือสิทธิประโยชน์เป็นเครื่องมือในการ สนับสนุนการรวมกลุ่มกันในระดับท้องถิ่น เช่น การส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์ SMEs ใน ท้องถิ่น เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน ทั้งในด้านการใช้อุปกรณ์เพื่อการผลิต หรือการมีร้านค้า

ปลีกร่วมกัน อีกทั้งยังจัดตั้งระบบค้ำประกันสินเชื่อร่วมกันอีกด้วย และสำหรับรัฐบาลประเทศออสเตรเลียก็มีการให้การสนับสนุนการรวมกลุ่มธุรกิจในรูปแบบของเงินอุดหนุน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ให้กลุ่มที่ได้รับคัดเลือกนำไปจัดจ้างตัวแทนกลุ่มเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายธุรกิจตามที่เสนอมา ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาแผนธุรกิจสำหรับกลุ่มธุรกิจดังกล่าว และขั้นตอนที่ 3 เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจในระยะเริ่มแรก นอกจากนี้ ในเรื่องเขตเศรษฐกิจเมืองชายแดน ก็อาจจัดตั้งองค์การบริหารเขตพิเศษระดับท้องถิ่นและมีกฎหมายเฉพาะขึ้นมารองรับ เพื่อให้มีอิสระ มีอำนาจเบ็ดเสร็จ มีความคล่องตัวในการตัดสินใจและดำเนินงาน และสามารถอำนวยความสะดวกทุกเรื่องแก่ผู้ประกอบการแทนหน่วยงานตามกฎหมาย เพื่อให้การอนุมัติ อนุญาต หรือดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสิทธิประโยชน์ของนักลงทุน โดยในระยะยาวจะต้องสามารถเลี้ยงตัวเองได้จากแหล่งรายได้จากการขายและให้เช่าสินทรัพย์ การบริการสาธารณูปโภคและค่าธรรมเนียมต่างๆ

บทที่ 5 การส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

5.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

การที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะเติบโตได้อย่างมั่นคง และก้าวทันโลกาภิวัตน์นั้น บุคลากร หรือทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของการประกอบการ ต้องได้รับการพัฒนา และส่งเสริม ให้มีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการทำงาน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้ ก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน ปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ของ SMEs ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความสามารถในการจ่ายค่าตอบแทนได้น้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ขาด ระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานและขาดระบบการสร้างแรงจูงใจ เป็นต้น

ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ของ SMEs ที่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น จำเป็นจะต้อง เป็นทรัพยากรที่มีความสามารถหรือสมรรถนะ ที่เหมาะสมสอดคล้องตามความต้องการสำหรับงานในแต่ละ อุตสาหกรรม ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะช่วยยกระดับความสามารถขององค์กรด้วย ดังนั้น SMEs จึงมีความ ต้องการ การพัฒนาบุคลากรทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ในการดำเนินงาน ตลอดจนทัศนคติ ที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับ ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรและอุตสาหกรรมนั้นๆ

นโยบายการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร เป็นนโยบายที่สำคัญในการที่จะพัฒนาบุคลากร 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการและพนักงาน การพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องมีนโยบายทั้ง 3 ระดับ ระดับแรก คือ นโยบาย ระดับประเทศ ระดับที่สอง คือ นโยบายระดับอุตสาหกรรม และระดับที่สาม คือ นโยบายระดับธุรกิจ โดย นโยบายระดับประเทศจะต้องกำหนดปริมาณและคุณภาพของบุคลากรตามทิศทางของนโยบายส่งเสริมและ พัฒนา SMEs และนโยบายส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม สำหรับในระดับอุตสาหกรรมนั้น เป็นนโยบาย ที่เกิดจากการวิเคราะห์ความต้องการของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท และหาวิธีการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อสร้าง บุคลากรที่จำเป็นให้เพียงพอ พร้อมทั้งยกระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรให้เหมาะสมและสามารถแข่งขันได้ สำหรับในระดับธุรกิจนั้น ต้องมีนโยบายการส่งเสริมบุคลากรในระดับการบริหารงานบุคคลภายใน เพื่อจะ ก่อให้เกิดการเพิ่มพูนทักษะการดำเนินงาน และสร้างแรงกระตุ้นในการดำเนินงานและพัฒนาตนเองในแนวทาง ที่เหมาะสมตลอดจนการมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่จะสร้างเสริมคุณภาพชีวิตในการดำเนินงานที่ดีและ มีความปลอดภัยในการทำงานด้วย นโยบายดังกล่าวจะส่งผลให้มีการพัฒนาบุคลากรของ SMEs และยังมี ผลกระทบในด้านที่ดีต่อการยกระดับประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์กรและประสิทธิภาพในการแข่งขัน ของอุตสาหกรรมด้วย

5.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

5.2.1 ปัญหาด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและการเริ่มธุรกิจใหม่ที่ยั่งยืน

ผู้ประกอบการจำนวนมากต้องการพัฒนาทักษะด้านการเริ่มกิจการใหม่ แต่สถาบันที่จัดบริการทางการฝึกอบรมด้านทักษะการประกอบการและทักษะทางด้านการบริหาร ที่ SMEs ให้การยอมรับในคุณภาพและมาตรฐาน ยังมีจำนวนน้อยและในขอบเขตที่จำกัด กลุ่มสถาบันวิชาการของรัฐและสถาบันของเอกชนยังจำกัดการให้บริการอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางไม่ได้กระจายออกไปครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจ SMEs ในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง

นอกจากนั้น SMEs ยังขาดแรงสนับสนุนทางการเงินในการเริ่มธุรกิจใหม่อย่างเพียงพอ รวมทั้งยังขาดการสนับสนุนในการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อสร้างความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันและเจริญเติบโตได้ SMEs ในส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่จึงยังเป็นการเริ่มธุรกิจชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกันและแข่งขันกันเอง ก่อให้เกิดสภาพอุปทานล้นตลาด

การพัฒนาผู้ประกอบการในปัจจุบัน ยังขาดการสนับสนุนที่เป็นระบบอย่างเหมาะสม ขาดการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการใหม่ให้สามารถเริ่มธุรกิจและดำเนินกิจการให้เจริญเติบโตได้

5.2.2 ปัญหาด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน

การแข่งขันทางการค้าและทางการตลาด ทั้งตลาดในประเทศและตลาดโลกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ SMEs ต้องมีการปรับตัวทางด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ พัฒนามาตรฐานกระบวนการผลิต ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมาตรฐานแรงงาน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลรูปแบบต่างๆทั้งมิติด้านการเงิน สิ่งแวดล้อมและสังคม ไม่ว่าจะเป็น ISO 14000, ISO 18000 หรือ SA 8000 เป็นต้น การมีบุคลากรที่มีความรู้และทักษะฝีมือ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อพัฒนายกระดับความรู้และทักษะให้สูงขึ้นเพื่อสามารถสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจตามเป้าหมายที่กำหนด

SMEs ส่วนใหญ่มีความต้องการ การบริการทางการฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือ แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการฝึกอบรมหรือศูนย์การพัฒนาฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการ และถึงแม้จะเข้าถึงแหล่งให้บริการดังกล่าว ในหลายโอกาส SMEs ก็ยังไม่สามารถส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง และคิดว่าการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้สูญเสียการผลิตในระหว่างที่พนักงานเข้าฝึกอบรม นอกจากนี้ ในด้านศูนย์ฝึกอบรมเอง ส่วนใหญ่ก็ยังคงขาดเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยสำหรับการฝึกอบรมที่สอดคล้องตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมในปัจจุบัน

5.2.3 ปัญหาด้านการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทขนาดใหญ่ ความสามารถในการพัฒนาฝีมือแรงงานสำหรับ SMEs ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากมีความเสียเปรียบในด้านความสามารถในการจ่ายค่าฝึกอบรมจากบริการของหน่วยงาน

ภายนอกเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานของตน ดังนั้น SMEs จึงพยายามใช้วิธีการพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยการเรียนรู้ภายในโดยใช้ระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานภายในกิจการของตน (In-House Training) เช่น ระบบการฝึกฝนในระหว่างการทำงาน (On the Job Training) และใช้กระบวนการสร้างคุณภาพภายใน (QC Cycle) เพื่อยกระดับความสามารถของฝีมือแรงงาน พร้อม ๆ กับให้มีการหมุนเวียนงาน (Job Rotation) แต่เมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลง เกิดความก้าวหน้าและมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ตลอดจนความทันสมัยของเครื่องมือเครื่องจักรในการดำเนินงานและการผลิตในด้านต่างๆ พนักงานใน SMEs ที่มีได้รับการพัฒนาฝีมือ ก็จะเกิดความล่าช้าและมีศักยภาพในการทำงานเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการขนาดใหญ่ที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาอย่างเป็นระบบ

5.2.4 ปัญหาด้านการพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์

การจ้างงานใน SMEs จำนวนมาก จะเป็นการจ้างงานชั่วคราว หรือจ่ายค่าจ้างตามชิ้นงาน หรือ จ่ายค่าจ้างตามอัตรากำลังขั้นต่ำ แต่ขาดการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน จึงทำให้ผู้ใช้แรงงานขาดแรงจูงใจในการพัฒนาฝีมือ เป็นผลให้เกิดการหมุนเวียนออกของแรงงานค่อนข้างสูง ดังนั้น การพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยเน้นปรับปรุงสภาพการดำเนินงานภายในสถานที่ประกอบการ ให้เป็นไปตามกฎหมายแรงงาน มีการส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เช่น ในด้านความปลอดภัยในการทำงานจะช่วยให้การหมุนเวียนออกของแรงงานลดลง นอกจากนี้ การพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงานและการประเมินคุณภาพมาตรฐานแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นการสนับสนุนให้แรงงานที่ได้รับการประเมินรับรองมาตรฐานได้รับรายได้สูงขึ้น อันทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพของงานและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้ดีขึ้น แต่แรงงานใน SMEs ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าสู่ระบบการพัฒนามาตรฐานแรงงาน และยังมีแรงจูงใจในการที่จะจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นเมื่อพนักงานสามารถเข้าสู่การรับรองมาตรฐานแรงงานแล้ว

5.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

5.3.1 ภาพรวม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้

1. สร้างเสริมให้มีกำลังคนที่มีความสามารถในงานด้านวิทยาศาสตร์และการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. ยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกะดับให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะสาขา เช่น สาขาการเกษตร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ
3. เพิ่มจำนวนและคุณภาพสายอาชีวศึกษา โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (S&T) ให้เพียงพอ ต่อความต้องการของประเทศ
4. ฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อยกระดับความสามารถของกำลังคนในทุกสาขาการผลิต

5. ปรับปรุง กฎ กติกา เพื่อให้ผู้จัดฝึกอบรมมีแรงจูงใจในการจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล
6. เสริมสร้างความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. เสริมสร้างความยั่งยืนให้กับภาคการผลิตที่มีส่วนเชื่อมโยงกับการพัฒนากำลังคน
8. ใช้ประโยชน์จากโลกาภิวัตน์เพื่อสนับสนุนการพัฒนากำลังคนของไทยและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญชั้นสูง
9. พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ และตอบสนองต่อความต้องการของ SMEs นั้น มุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคลากร เพื่อจะได้มีความสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยมุ่งเน้นใช้การฝึกอบรมควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้ไปในแนวทางที่เสริมกันและกัน คือเสริมสร้างหลักสูตรการศึกษาในระดับมัธยมปลายและหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์เพื่อให้เกิดฐานความรู้สามารถรองรับหรือพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เสริมสร้างหลักสูตรการศึกษาสายอาชีพ ตลอดจนการพัฒนากำลังคนทางด้านเทคโนโลยีทุกระดับ และพัฒนาฝีมือแรงงานให้เกิดความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพให้สูงขึ้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เน้นการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่และยกระดับความสามารถของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ปรากฏดังตาราง การส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากรตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (2550-2554)

ตาราง 5.1 การส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากรตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (2550-2554)

ระดับ	ผู้ประกอบการ		พนักงาน	
<p>ประเทศ</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ (Entrepreneur Development)</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1: สร้างความตื่นตัว จิตสำนึก และธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2: สร้างแรงจูงใจการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3: เพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4: เพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม</p> <p>กลยุทธ์ที่ 5: สร้างโอกาสทางธุรกิจและการให้ความรู้ด้านการตลาด</p> <p>กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน • ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้เพื่อการจัดการธุรกิจ SMEs • สร้างและพัฒนาบริการธุรกิจ (Service Provider)
<p>อุตสาหกรรม</p>	<p>กลุ่มเป้าหมายยุทธศาสตร์:</p>	<p>SMEs ในสาขาอุตสาหกรรม การค้า และบริการ</p>	<p>การยกระดับความสามารถบุคลากรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 , 3, 4, 6</p>	<p>ยกระดับความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีให้พอเพียงกับความต้องการฝึกอบรมเทคโนโลยีและยกระดับช่างฝีมือ สร้างมาตรฐานแรงงานฝีมือ การฝึกอบรมฝีมือแรงงานเฉพาะทาง ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยตนเอง</p>

ปัจจุบันทิศทางของการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการพัฒนาประสิทธิภาพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ มีการกำหนดมาตรการในการประกันคุณภาพทางการศึกษา (Accreditation) มีการกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน (Qualification & Certification) ตลอดจนสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน ปรับปรุงองค์กรประสานการฝึกฝีมือแรงงานแห่งชาติและการอาชีวศึกษา จัดให้มีการให้คำปรึกษา และแนะแนวอาชีพ (Job Counseling and Career Guidance) สำหรับหน่วยงานภาครัฐก็สามารถใช้กรอบการจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องปรับทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในสาขาที่ขาดแคลนให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน¹

ทั้งนี้โดยภาครัฐได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการได้จัดทำมาตรฐานแรงงาน² โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2544 อนุมัติให้ดำเนิน โครงการพัฒนามาตรฐานแรงงานเพื่อส่งเสริมการค้าเสรี ในวงเงินงบประมาณ 301.87 ล้านบาท เป็นระยะเวลา 5 ปี (ปีงบประมาณ 2545 - 2549) เพื่อพัฒนาสถานประกอบการส่งออก ให้สามารถสร้างระบบมาตรฐานแรงงานให้ประสบผลสำเร็จตามมาตรฐาน จนกระทั่งได้รับการรับรอง หรือ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องเร่งรัดการพัฒนา มาตรฐานแรงงาน ตามที่ได้ถูกกำหนดจากคู่ค้าให้จัดทำมาตรฐานแรงงาน ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และของเล่นเด็ก ตลอดจนกลุ่มอุตสาหกรรมการส่งออกอื่นๆ คือ อิเล็กทรอนิกส์ อัญมณี อาหารแช่แข็ง เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์จากการเกษตร ฯลฯ

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือสำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน ประเมินว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำมาตรฐานแรงงาน คือ จะมีส่วนช่วยพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน ลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เกิดขวัญและกำลังใจในการที่จะสร้างผลผลิตอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ การจัดทำมาตรฐานแรงงานทำให้มีแนวปฏิบัติในการจัดทำ ระบบการจัดการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต ที่จะสร้างรายได้ให้แก่ลูกจ้างและสร้างผลกำไรให้แก่สถานประกอบการ และที่สำคัญคือ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบทางสังคมให้เกิดขึ้นในองค์กรวิสาหกิจฯ ซึ่งจะเป็ปัจจัยช่วยลดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศด้วย

---

¹ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย แผนแม่บทการพัฒนากำลังคนเพื่ออุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศไทย 2541-2549 รายงานเสนอต่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 2541

² มาตรฐานแรงงาน คือ กฎเกณฑ์ การปฏิบัติ การใช้แรงงาน เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และสภาพการทำงาน เช่น ค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด และความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้แรงงานได้รับการคุ้มครองอย่างทัดเทียม เสมอภาค ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิต มีความปลอดภัยแรงงานสัมพันธ์ที่ดี และขวัญกำลังใจในการทำงาน การปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบังคับกฎหมายของประเทศเป็นพื้นฐาน และปฏิบัติเพิ่มเติมให้ถูกต้องตามข้อกำหนดมาตรฐานเอกชน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องความปลอดภัย และสุขภาพ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 ได้เน้นนโยบายส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยตนเอง โดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จะประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่แรงงานใหม่และแรงงานในสถานประกอบการ ซึ่งจะทำให้แรงงานมีการพัฒนาความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และยังได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดด้วย โดยภาคเอกชนสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝึกอบรมลูกจ้างของตน มาขอรับการลดหย่อนภาษีรายได้ของสถานประกอบการของตนได้ถึงร้อยละ 200 ก่อนการคำนวณภาษีรายได้ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นผู้ปฏิบัติงานในสาขาอาชีพตามประเภท ขนาด และลักษณะงานตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และเพื่อส่งเสริมให้สถานประกอบการต่างๆ ได้มีโอกาสพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจะออกใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่สถานประกอบการที่มีพนักงานฝ่ายการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ซึ่งในปัจจุบัน สถาบัน/ศูนย์ฯ ได้ออกใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่สถานประกอบการไปแล้ว จำนวน 31 แห่ง

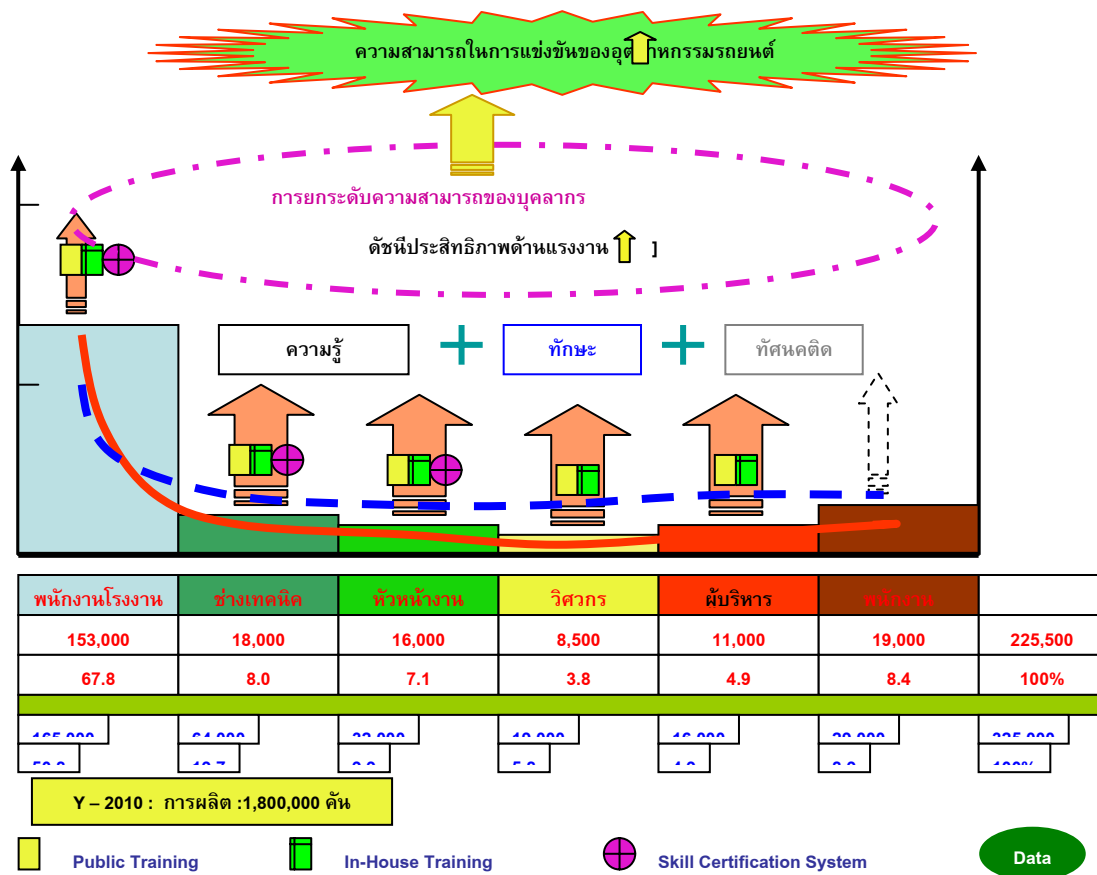
นอกจากนั้น ภาครัฐฯ ยังส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดย สถาบัน/ศูนย์ฯ จะดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของอาคาร สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์การบริหารงาน ตลอดจนผู้ทดสอบ และคุณสมบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของสถานประกอบการที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพและระดับมาตรฐานของแรงงานที่ขอดำเนินการทดสอบ เพื่อดำเนินการพิจารณาและออกใบอนุญาตเป็นศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติต่อไป โดยในปัจจุบันภาครัฐฯ ได้ดำเนินการจัดตั้งสถาบัน/ศูนย์ฯ ไปแล้วกว่า 11 แห่ง

ยังมีโครงการการพัฒนาบุคลากรและกำลังคนตามความต้องการของแต่ละอุตสาหกรรม ทั้งที่เกิดขึ้นจากความต้องการของอุตสาหกรรมเอง เช่น โครงการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนของไทยและญี่ปุ่น ฝ่ายไทยโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสถาบันยานยนต์ กับฝ่ายญี่ปุ่น โดย JICA, JETRO และ JCC และได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการกิจการผลิตรถยนต์ เช่น บริษัท Toyota บริษัท Denso บริษัท Honda และบริษัท Nissan เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาบุคลากรอุตสาหกรรมยานยนต์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และพัฒนาบุคลากรไทยให้มีความสามารถในการเป็นผู้ฝึกสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อรองรับการขยายกำลังการผลิตของภาคอุตสาหกรรมรถยนต์ในอนาคต พร้อมกันนี้ ยังมีเป้าหมายต่อเนื่องในการฝึกอบรมเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพเพียงพอสำหรับอุตสาหกรรมในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารการผลิตสมัยใหม่และสามารถยกระดับมาตรฐานผลิตภาพสู่การเป็นโรงงานผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีมาตรฐานสากล มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอทั้งทางด้านหลักการองค์ความรู้ทางทฤษฎี หลักปฏิบัติ ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการมีทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรม ที่จะรักษาและปรับปรุงระบบฯ ให้มีพัฒนาการสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนได้ต่อไป ทั้งนี้โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันยานยนต์ ในการจัดการฝึกอบรมเรื่องระบบบริหารควบคุม

คุณภาพ (Quality Management System) และสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมให้บริการสนับสนุนจัดการฝึกอบรมในเรื่องระบบบริหารจัดการกระบวนการผลิต (Production Management System) เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ในการให้การสนับสนุนด้านนโยบายการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และทักษะในการจัดการส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอิสระ ส่วนบทบาทของสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ ในส่วนที่สถาบันเชี่ยวชาญให้กับหน่วยงานภายนอก โดยส่วนใหญ่แล้วยังเป็นการจัดฝึกอบรมทักษะ การบริหารจัดการมากกว่าการยกระดับทักษะด้านเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม นอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว ยังมีหน่วยงานเอกชนอีกเป็นจำนวนมากที่มีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรในด้านการฝึกอบรมทักษะทั้งในด้านการจัดการและด้านการตลาด ทักษะด้านการเงินและทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ทั้งที่เป็นสมาคมและเป็นบริษัทภาคเอกชน ซึ่งช่วยพัฒนาศักยภาพความสามารถของบุคลากร และกำลังคนในตลาดแรงงานของไทย ซึ่งจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับวิสาหกิจไทยที่มีความสามารถในการจ่าย ในการเลือกใช้บริการเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กรของตนอีกทางหนึ่งด้วย

รูป 5.1 โครงสร้างความต้องการของบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ในปี 2553

ที่มา : สถาบันยานยนต์

5.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากร

การพัฒนาผู้ประกอบการโดยหน่วยงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน

1. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

แต่เดิมนั้นได้ดำเนินการส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น การอบรมส่งเสริมการทอผ้าแบบกี่กระตุก การทำร่ม เครื่องเล่น เครื่องจักสาน เครื่องปั้น เครื่องหนังและอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ต่อมาได้เพิ่มบทบาทหน้าที่ทั้งทางด้านการตรวจสอบและควบคุมโรงงาน และส่งเสริมการเผยแพร่กิจกรรมอุตสาหกรรมตลอดจนบริหารร้านจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ คือ "ร้านไทยอุตสาหกรรม" นอกจากนี้ กรมฯ ยังได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม SMEs ภายในประเทศ อุตสาหกรรมรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน (Micro and Community Enterprises) อีกทั้งเป็นแกนกลางสนับสนุน

การทำงานขององค์กรต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้เข้าไปในทิศทางเดียวกัน

โดยมีบทบาทและหน้าที่หลัก คือ ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อสร้างงาน สร้างสังคม และวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยสนับสนุนให้ธุรกิจมีการดำเนินงานที่มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง ยกกระดับความสามารถของอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าโลก สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและรักษาสภาพการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นและผู้ด้อยโอกาสได้มีงานทำและมีรายได้จากกิจกรรมผลิตสินค้า สร้างมาตรฐานและต้นแบบการให้บริการ สนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการ และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนเสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศ

สำหรับกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมที่ได้ดำเนินการประกอบด้วยโครงการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ เช่น กิจกรรมอบรมนักวินิจฉัยสถานประกอบการ สำหรับผู้ประกอบการ โครงการอบรมเรื่อง “เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่” ตลอดจนการให้บริการสัมมนาหัวข้อต่างๆ เป็นต้น

2. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว. หรือ ISMED)

เป็นหน่วยปฏิบัติการพัฒนาขีดความสามารถของ SMEs ในภูมิภาคต่างๆ โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ ทั่วประเทศ เช่น สำนักส่งเสริมศึกษาและบริการสังคมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนส่งเสริมและพัฒนาวิจัยสำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กองกิจการพลเรือนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สถาบันพัฒนา SMEs เครือข่ายมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายบริการวิชาการ เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยบูรพา สำนักงานอธิการบดี กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลในช่วงแรกของการดำเนินการ คือระหว่าง ปี 2542-2546 จากนั้นจะมีรายได้จากการให้บริการแก่วิสาหกิจ หน่วยงานราชการส่วนกลางและในเขตพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ

ดังนั้น บทบาทและหน้าที่หลัก คือ การพัฒนาผู้ประกอบการทั้งที่จดทะเบียนจัดตั้งเดิมและจดทะเบียนใหม่ ให้มีความสามารถบริหารธุรกิจด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ สามารถแข่งขันได้และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น การฝึกอบรมสัมมนา การให้คำปรึกษาแนะนำ การทำวิจัยและบริการข้อมูล การเชื่อมโยงธุรกิจ ฯลฯ จัดทำเครื่องมือบริการและเผยแพร่ เช่น เอกสารองค์ความรู้ หลักสูตร/สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิทยากร ที่ปรึกษา ตลอดจนระบบงานการให้บริการ เช่นการจัดทำแผนธุรกิจ การวินิจฉัย

ธุรกิจ เพื่อพัฒนาคุณภาพและให้เกิดผลผลิตของงานบริการ ตลอดจนการพัฒนาเครือข่ายประสานงานกับองค์กรพันธมิตร เพื่อร่วมดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น

ตัวอย่างกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริม คือ 1) โครงการจัดฝึกอบรมและสัมมนา เช่น อบรมวิสาหกิจภาคค้าปลีกและค้าส่ง อบรมสาธารณประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ SMEs โครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอาชีพ กทม. โครงการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม เป็นต้น 2) การบริการให้คำปรึกษา เช่น โครงการ SMEs ใหม่ เป็นต้น 3) การจัดสัมมนาและนิทรรศการ เช่น การสัมมนานานาชาติ “ISPA 2006” การสัมมนาผลการวิจัยการศึกษาตลาดสหรัฐอเมริกา และกลยุทธ์การเข้าตลาดผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้สักของไทย เป็นต้น 4) การให้บริการแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการ เช่น ศูนย์บริการ SMEs เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบการหรือ การพัฒนาธุรกิจ และ 5) การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนให้กับผู้ประกอบการ SMEs บริการสืบค้นข้อมูลทางธุรกิจ บริการเชื่อมโยงเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ บริการห้องสมุด SMEs นอกจากนี้ สถาบันได้ทำการพัฒนาข้อมูลให้มีเนื้อหาครอบคลุมและเชื่อมโยงองค์ประกอบเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ ให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ตรงกับความต้องการ ซึ่งในปี 2549 มีผู้เข้าเยี่ยมชมจำนวนทั้งสิ้น 554,682 ราย

สำหรับโครงการให้คำปรึกษาแนะนำที่สำคัญอื่นๆ เช่น

1. ให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการเพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น บริการปรึกษาแนะนำเบื้องต้น คลินิกธุรกิจขนาดย่อม (Small Business Clinic) การจัดทำแผนธุรกิจ บริการปรึกษาแนะนำเฉพาะทางเชิงลึก บริการปรึกษาแนะนำการดำเนินงาน ที่ผ่านมาได้ให้คำปรึกษาแนะนำวิสาหกิจ รวม 3 บริการ คือ การให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะทางเชิงลึก จำนวน 12 ราย เช่น โครงการ Hand Holding SMEs จำนวน 3 ราย ตลอดจนคำแนะนำด้านการเงิน การตลาด การจัดการ แผนธุรกิจ การเริ่มต้นธุรกิจ การออกแบบ การผลิตเพื่อส่งต่อหน่วยปรึกษาแนะนำเฉพาะทางเชิงลึก เป็นต้น

2. ให้คำปรึกษาแนะนำโครงการภาครัฐ ประกอบด้วยโครงการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม โครงการนำร่องเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง โครงการโคเนื้อ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารฯ OTOP โครงการที่เลี้ยงจัดทำแผนธุรกิจ โครงการบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมสปาไทย โครงการบ่มเพาะธุรกิจอัญมณี (บมจ.ไอจีเอส) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการผลผลิตเชิงนวัตกรรม โครงการวิจัยและพัฒนาสินค้า OTOP โครงการพัฒนาขีดความสามารถแข่งขันผู้ประกอบการ SMEs เป็นต้น

3. สถาบันคีนันแห่งเอเชีย

สถาบันคีนัน มีบทบาทและหน้าที่หลักในการมุ่งมั่นเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนให้กับประเทศไทยและประเทศในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่านการประสานงานของสถาบัน การศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ระหว่างประเทศในทวีปเอเชียและสหรัฐอเมริกา โดยมีกิจกรรมสำคัญ คือ

1. ส่งเสริมการยกระดับขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อในการดำเนินงานและผลประโยชน์ของกิจการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการใหม่ และผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กรวมถึงภาคธุรกิจ สนับสนุนการฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูงด้านกลยุทธ์การจัดการ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ สร้างพันธมิตรธุรกิจเพื่อการออกแบบ ฯ

2. ให้การสนับสนุนชุมชนในกิจกรรมการพัฒนา ตลอดจนการทำงานร่วมกันของครู-อาจารย์ และเยาวชน เพื่อพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. จัดการฝึกอบรม ให้คำปรึกษาและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการบริหารจัดการด้านต่างๆ เช่น การจัดทำแผนธุรกิจ การบริหารทรัพยากรบุคคล การตลาด การบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การบริหารการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการบริหารคุณภาพ บริการบ่มเพาะธุรกิจ สนับสนุนการพัฒนากิจการ โดยให้บริการที่เป็นพี่เลี้ยงทางธุรกิจ การสร้างเครือข่ายทางการค้าให้วิสาหกิจสามารถเจาะเข้าหาตลาดเป้าหมายได้ บริการฝึกอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ ฯ

4. สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย

เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การกำกับดูแลของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถและสร้างโอกาสให้แก่องค์กรรัฐและเอกชน และผู้ประกอบการวิสาหกิจฯ โดยมีบทบาทและหน้าที่หลัก คือ การบริการด้านการอบรม (Training) เช่น จัดการฝึกอบรมตามความต้องการของผู้ประกอบการ การบริการให้คำปรึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจากในประเทศและต่างประเทศ การบริการด้านการจัดสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การบริการด้านงานวิจัย การให้บริการจัดงาน จัดกิจกรรมทางธุรกิจ การแสดงสินค้า กิจกรรมสัมมนา การอื่นๆ การบริหารโครงการวางแผนและบริการโครงการต่างๆ

สำหรับกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมที่สำคัญ คือ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SMEs และผู้ประกอบการใหม่ สร้างเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจ การให้บริการปรึกษาแนะนำธุรกิจเฉพาะด้าน การส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบการ และ ธรรมชาติในการดำเนินงานธุรกิจ ตลอดจนสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิต การบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานสากล หรือมาตรฐานของต่างประเทศที่เป็นคู่ค้าทางธุรกิจ

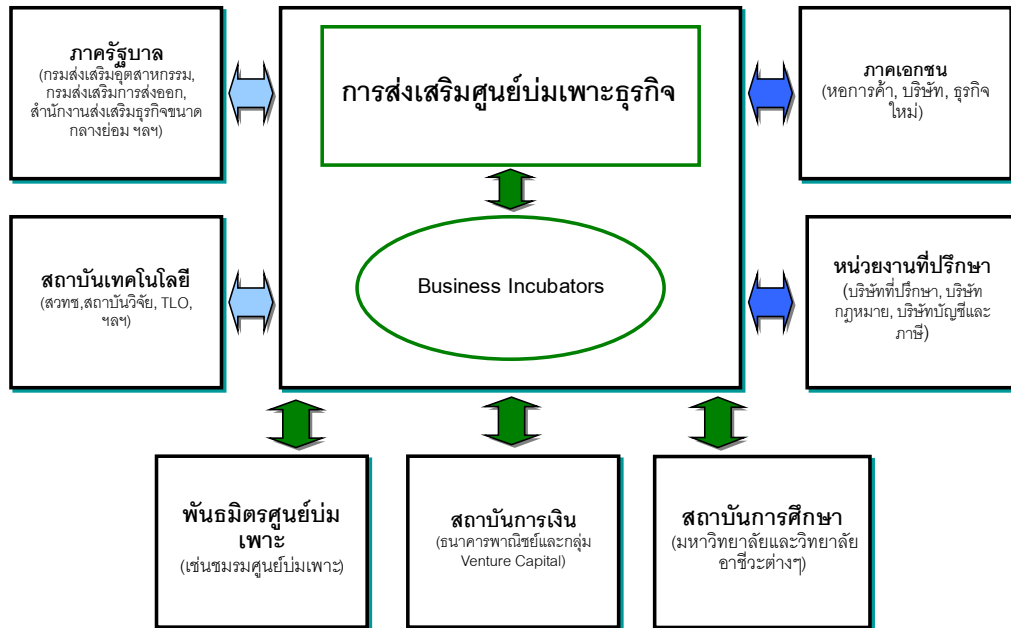
5. หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubators)

โครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubators) หรือ UBIs ซึ่งถือเป็นกลไกและพลังขับเคลื่อนผู้ประกอบการสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ที่สำคัญยิ่งของประเทศไทย และเป็นความพยายามที่จะสร้างให้เกิดกลไกหลักในสถาบันอุดมศึกษาไทย ในการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรม ที่เกิดขึ้นในสถาบันออกสู่โลกแห่งธุรกิจ ในรูปของบริษัทที่จัดตั้งใหม่ ที่อาจเกิดจากการรวมตัวจัดตั้งโดยนิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่า และอาจารย์ ที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมถึงภาคเอกชน ที่เห็นศักยภาพและอนาคตของผลงานวิจัยและนวัตกรรม ที่แต่ละสถาบันอุดมศึกษาได้คิดค้นขึ้น โดยที่กิจการที่จัดตั้งใหม่ เหล่านี้จะมีต้นทุนการดำเนินงานในระยะแรกที่ค่อนข้างสูง ดังนั้น UBIs จะทำหน้าที่บ่มเพาะบริษัทที่จัดตั้งใหม่เหล่านี้อย่างเป็นระบบ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินการในด้านต่างๆ โดยใช้ความร่วมมือด้านวิชาการและอาคารสถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นปัจจัยเกื้อหนุน เมื่อบริษัทใหม่มีความเข้มแข็งเชิงธุรกิจแล้ว ก็พร้อมที่จะหลุดออกจาก UBIs ไปเป็นบริษัทที่เริ่มเติบโต หรือ ที่เรียกว่า Spin-off Company ที่พร้อมดำเนินธุรกิจได้ด้วยตัวเองและเติบโตต่อไป

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (UBIs) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2547 มีสถาบันอุดมศึกษา ทั้งเก่าและใหม่เข้าร่วมโครงการกว่า 37 แห่ง ที่อยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) ยังสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์ฯ โดยได้จัดตั้งสำนักงานประสานงานหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาขึ้น (University Business Incubators Coordinating Office หรือ UBICO) เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินกิจกรรมเชิงพัฒนาสนับสนุนและบ่มเพาะ UBIs ต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น โครงการนี้มีระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานสำคัญ คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) และ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ทำให้เกิด UBIs ที่สามารถพัฒนาจนสามารถดำเนินการในลักษณะเต็มรูปแบบได้ไม่น้อยกว่า 20 หน่วย กระจายตัวอยู่ตามสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีบริษัทใหม่ในรูปแบบของ Start-up Company เกิดขึ้นไม่ต่ำกว่า 100 บริษัท และเกิดการเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้ประกอบการใหม่ (Entrepreneur) ผ่านกิจกรรมความร่วมมือของเครือข่ายพันธมิตรระหว่าง อาจารย์ บัณฑิตใหม่ และนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 1,000 เครือข่าย

รูป 5.2 สถาบันที่สนับสนุนศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ

ที่มา : Competitiveness Development Office (ONESDB)

ตาราง 5.2 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator)

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่ได้รับการสนับสนุนจาก สว.			
ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	สาขาที่เน้นการบ่มเพาะ	รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ
1.	ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	- อาหารฮาลาลและผลิตภัณฑ์ฮาลาล	Tel:02-2181098, 02-2181099, 02-2181076 http://www.bihap.org/
2.	Innovation Creativity and Enterprise Center (ICE CENTER) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	- ส่งออก	Tel:02-300-4543-62
3.	บริษัท บ่มเพาะอัญมณีศาสตร์ จำกัด (กรุงเทพ)	- เทคโนโลยีด้านอัญมณี และซอฟต์แวร์เพื่อธุรกิจด้านอัญมณี	Tel:0-2267-4315-9 www.gbitcenter.com
4.	หอการค้าไทย โดยสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย	- กลุ่มอาหาร กลุ่มสุขภาพ กลุ่มยานยนต์ กลุ่มแฟชั่นและสิ่งทอ กลุ่มซอฟต์แวร์ โดยให้ความสำคัญทางภาคการค้าและบริการ	Tel: 02-622-1860-76
5.	ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จ.เชียงใหม่	- ธุรกิจด้านซอฟต์แวร์และคอมพิวเตอร์ ธุรกิจเทคโนโลยีอาหาร ธุรกิจบริการ	Tel: 053-851-478-86
6.	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	- กลุ่มอาหาร กลุ่มสุขภาพ กลุ่มซอฟต์แวร์และอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ วิทยาศาสตร์เพื่อสังคม	Tel: 02579-1111
7.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ จ.สกลนคร	- Logistic, Packaging การจัดทำระบบบัญชี การตลาด และการจัดทำแผนธุรกิจ	Tel: 042-754-088
8.	ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจอัญมณีและเครื่องประดับแห่งประเทศไทย (กรุงเทพ)	- อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	Tel:02-956-4964
9.	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กรุงเทพ)	- วิสาหกิจด้านวัฒนธรรม	Tel:02-247-0013
10.	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จ.สงขลา	- การบริหารจัดการธุรกิจ	Tel:074-425-000
11.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร (กรุงเทพ)	- เทคโนโลยี	Tel:02-988-3655
12.	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จ.เชียงใหม่	- กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มหัตถกรรม	Tel:053-201-800-4
13.	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	- อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป แฟชั่น และ โลจิสติกส์ Life style product	Tel:02-218-5912-3 www.chula.ac.th
14.	เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์	- ด้านการพัฒนาและการให้บริการด้านซอฟต์แวร์	Tel:02-583-9992 www.swpark.or.th
15.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (กรุงเทพ)	- ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร อาหารแปรรูป	Tel:02-942-8812 www.ku.ac.th
16.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (กรุงเทพ)	- ทางด้านเทคโนโลยี	Tel:02-470-8326-8 www.uto.kmutt.ac.th

ตัวอย่างการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะที่สำคัญ

5.1) ศูนย์บ่มเพาะ (Incubator) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดศูนย์บ่มเพาะขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจาก Aachen University (RWTH Aachen) – Germany และ Delft University of Technology – The Netherlands ผ่านทางสหภาพยุโรป (European Union) ในโครงการ Upgrading Institutional Capacity of Industry Relations Offices in Two Universities of ASEAN Countries โดยทางคณะฯได้รับการสนับสนุนจาก Aachen University (RWTH Aachen) ในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะฯเพื่อดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และยังได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในหลายด้านจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยฯในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยจะเน้นบริการความเชี่ยวชาญในด้านวัสดุศาสตร์ วิทยาศาสตร์อาหาร การออกแบบผลิตภัณฑ์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีการผลิต การตลาดด้านการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา เป็นต้น โดยได้ใช้สถานที่ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเป็นสถานที่ทำการของศูนย์บ่มเพาะ สำหรับในส่วนกิจกรรมของศูนย์ฯนั้นจะเน้นด้านการฝึกอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำด้านการตลาด การออกแบบ การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนทำการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้บ่มเพาะแต่ละราย เป็นต้น

5.2) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMUBI)

ศูนย์บ่มเพาะแห่งนี้ได้จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนางานวิจัยหรือนำผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นแล้ว มาพัฒนาสู่ภาคอุตสาหกรรมใหม่ หรือนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สู่การค้า (New Product Development and Commercialization) โดยการส่งเสริมให้นักศึกษาและบัณฑิตเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และ สร้างสมประสบการณ์จริงเพื่อการพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในลำดับต่อไป การเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจของนักศึกษาและบัณฑิตเหล่านี้จะเป็นในรูปแบบการร่วมทุน (Venture Capital) ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นของการเกิดบริษัทใหม่ที่มีมหาวิทยาลัยฯ เป็นผู้ร่วมถือหุ้นด้วย (ทั้งนี้สามารถดำเนินการได้ ตาม พ.ร.บ. ของมหาวิทยาลัย)

อย่างไรก็ตาม นอกจากผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยฯในด้านต่างๆแล้ว ยังมีผลงานวิจัยของศูนย์วิจัยอื่นๆ เข้าร่วมดำเนินงานในโครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจแห่งนี้ด้วย เช่น ผลงานวิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุดิบยา เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบพลังงาน ศูนย์วิจัยนิวตรอนฟิสิกส์และเทคโนโลยีรังสี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอื่นๆ ในสังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

5.3) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดย่อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Research Center) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้รับการสนับสนุนจาก สกอ. และเป็นศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจแบบครบวงจร และ

โดยความร่วมมือกันของหลายหน่วยงานภายในของสถาบันฯเองเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับกิจกรรมการดำเนินงานจะ เน้นการสนับสนุนและส่งเสริมอาจารย์ที่มีผลงานที่มีลิขสิทธิ์แล้วและมีความพร้อม ตลอดจนนักศึกษาและ บัณฑิตที่มีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการใหม่ โดยสถาบันฯจะให้ความสำคัญในการส่งเสริมการสร้าง เครื่องใช้คัสเตอร์และบ่มเพาะธุรกิจ ตามความเชี่ยวชาญของสถาบันฯ ใน 3 กลุ่มธุรกิจหลัก คือ

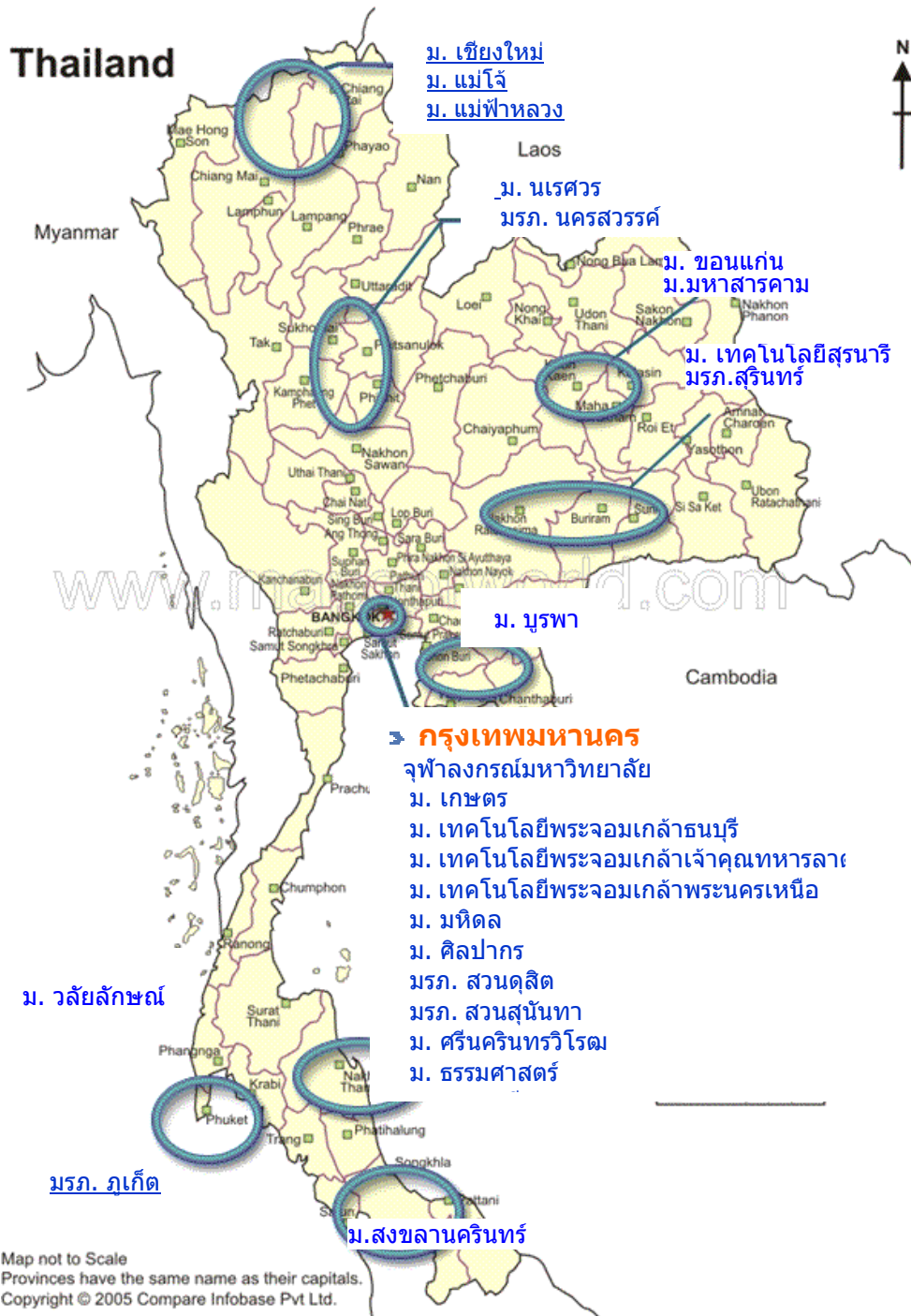
1. บ่มเพาะวิสาหกิจคัสเตอร์อาหาร (พืชสมุนไพร)
2. บ่มเพาะวิสาหกิจคัสเตอร์ชิ้นส่วนยานยนต์
3. บ่มเพาะวิสาหกิจคัสเตอร์ชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการสนับสนุนส่งเสริมจากศูนย์ฯ คือ เป็นอาจารย์ที่มีผลงานซึ่งมีลิขสิทธิ์ และมีความพร้อม หรือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือ อนุปริญญา สาขาใดก็ได้ มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 3 ปี มีความสนใจในการเริ่มทำธุรกิจในอุตสาหกรรม สายการผลิต กลุ่มอาหาร กลุ่มยานยนต์ กลุ่มไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเข้ารับการอบรมในโครงการได้ ตลอด 4 สัปดาห์เต็ม ตลอดจนสามารถหาแหล่งทุนมาสนับสนุนการริเริ่มดำเนินกิจการได้ เป็นต้น

5.4) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบัง (KMITL Business Incubator Center)

จัดตั้งภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการ ถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายสาขาให้กลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมให้เกิดบริษัทจัดตั้งใหม่ (Start-up company) เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษาและบัณฑิต เพื่อเตรียมเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่ และเพื่อ เชื่อมโยงกับภาคธุรกิจ /เอกชน ในด้านความร่วมมือและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

รูป 5.3 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา

ที่มา : <http://www.ubi.mua.go.th/about.htm>

6. ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภูมิภาค และรายสาขา

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จัดตั้งโครงการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภูมิภาค และรายสาขาขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2550 โดยทาง ส.อ.ท. ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพในกลุ่มอุตสาหกรรมของทั้ง 5 ภูมิภาค เข้ารับการบ่มเพาะในโครงการศูนย์บ่มเพาะนี้ เป็นจำนวนรวม 75 ราย หรือ ศูนย์ละ 15 ราย โดยมีรายละเอียดประเภทอุตสาหกรรมและเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละภาค ดังนี้

1. ภาคกลาง คัดเลือกบ่มเพาะธุรกิจเครื่องเคลือบดินเผาและอุตสาหกรรมเครื่องสำอางร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ภาคตะวันออก เน้นบ่มเพาะอัญมณีและเครื่องประดับ ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศจันทบุรี
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บ่มเพาะธุรกิจสิ่งทอ ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
4. ภาคเหนือ บ่มเพาะธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอด
5. ภาคใต้ บ่มเพาะธุรกิจแปรรูปไม้ยางพาราเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยมีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายหรือคลัสเตอร์

จุดเด่นของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจของสภาอุตสาหกรรมต่างจากที่อื่นๆ คือ การมีพี่เลี้ยงที่เป็นนักธุรกิจที่มีประสบการณ์จริง และช่วยเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจในด้านต่างๆ ทั้งการจัดการแหล่งวัตถุดิบเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต และการจัดเวทีเพื่อเจรจาการเปิดตลาดการค้าใหม่ๆ และ ส.อ.ท. พร้อมทั้งจะร่วมเป็นหุ้นส่วนกับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีแผนธุรกิจที่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจภายหลังจากจบหลักสูตรการอบรมแล้ว โดยโครงการนำร่องในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะช่วยเสริมสร้าง SMEs ให้ประสบความสำเร็จทางธุรกิจได้จริงประมาณร้อยละ 80 จากจำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมด

7. ศูนย์บ่มเพาะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถจัดตั้งกลุ่มธุรกิจ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและมีโอกาสในการเผยแพร่ผลงานของกลุ่มธุรกิจที่จัดตั้งขึ้น โดยการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของกลุ่มตลอดจนกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเครือข่ายและเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัด และ หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนและประชาชนได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในเชิงพาณิชย์และสามารถเขียนแผนธุรกิจได้ การสนับสนุนของศูนย์บ่มเพาะอาชีวศึกษาทั้ง 404 แห่งทั่วประเทศ มีเป้าหมายเพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินของศูนย์ฯ วิทยาลัยละไม่น้อยกว่า 10 ราย รวม 4,040 ราย สำหรับ

งบประมาณในการดำเนินงานในโครงการนี้ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 6,100,800 บาท โดยจัดสรรให้สถานศึกษาหรือวิทยาลัยแห่งละ 13,000 บาท และจัดสรรให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาค จำนวน 5 ภาค ะละ 20,000 บาท

ศูนย์บ่มเพาะอาชีวศึกษาแห่งชาติ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ร่วมมือกับ สำนักงานบริหารการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นทุน หรือ สปท. (องค์การมหาชน) และธนาคารออมสิน จัดตั้งและดำเนินงานโครงการ “ศูนย์บ่มเพาะอาชีวศึกษาแห่งชาติ” โดยมีเป้าหมายให้เปิดดำเนินการจังหวัดละ 1 ศูนย์ เพื่อสร้างโอกาสให้นักศึกษาอาชีวจะสามารถนำองค์ความรู้ ทักษะความชำนาญในวิชาชีพ มาสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษา ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่นให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยสามารถนำองค์ความรู้ ทักษะความชำนาญในสาขาวิชาชีพดังกล่าว มาแปลงเป็นทุนเพื่อสร้างตนเองเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้อย่างมั่นคง โดยมี สปท. และธนาคารออมสินเป็นหน่วยงานสนับสนุน

ดังนั้น ศูนย์บ่มเพาะแห่งนี้จะเป็นศูนย์กลางรวบรวมองค์ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ในการผลิต การแปรรูป บริการ และการตลาด รวมทั้งให้การฝึกอบรมและคำปรึกษาด้านแหล่งทุนทั้งบุคลากรในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้มาใช้บริการมีทักษะความชำนาญในวิชาชีพ และสร้างขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้ที่ผ่านการบ่มเพาะจากศูนย์ฯ จะได้รับใบรับรองทักษะวิชาชีพที่สามารถนำไปแปลงเป็นทุน เพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีธนาคารออมสิน เป็นสถาบันการเงินที่จะรองรับโครงการ ซึ่งทำให้ชุมชนในท้องถิ่นมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น และสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน ผู้ที่จะเข้ามาใช้บริการของศูนย์ฯ จะเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน ศิษย์เก่าอาชีวศึกษาที่จบการศึกษาแล้ว และประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจจะประกอบอาชีพหรือพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าของสินค้าและผลิตภัณฑ์

8. โครงการศูนย์บ่มเพาะของสมาคม

ศูนย์บ่มเพาะการพิมพ์

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการพิมพ์ มีผู้ประกอบการประมาณ 3,500 ราย ส่วนใหญ่เริ่มต้นจากธุรกิจครอบครัวร้อยละ 95 เป็น SMEs อย่างไรก็ตามจากสภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่มีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ความรู้เดิมที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองต่อสภาวะการแข่งขันทั้งในและนอกประเทศได้ ด้วยเหตุนี้กลุ่มอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุกิจภัณฑ์กระดาษ สภาอุตสาหกรรมไทย และ สมาคมการพิมพ์ไทย จึงเห็นสมควรจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะการพิมพ์ขึ้น เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพการพิมพ์ให้กับผู้ประกอบการเดิม และ เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ ให้มีความรู้ มีทักษะความชำนาญในงานอย่างมีมาตรฐาน ตลอดจนมีทักษะในการบริหารงานอย่างมีระบบและเพิ่มความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคต่างๆ รวมถึงให้มีการดำเนินธุรกิจได้

อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะผู้ประกอบการเดิมที่มีความตั้งใจจะพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของตนเองให้สามารถ ไปแข่งขันในตลาดได้

ดังนั้น การดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะการพิมพ์นี้ จึงให้ความสำคัญต่อการมุ่งพัฒนาธุรกิจการพิมพ์ โดยเฉพาะ โดยร่วมมือกับสมาคมการพิมพ์ไทย นิคมอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ลินสาคร คณะ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชาเทคโนโลยีการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อพัฒนาการพิมพ์อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และ ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆผ่านการฝึกอบรม และให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญของศูนย์จะมีที่ปรึกษาและพี่ เดี่ยวตลอดหลักสูตร ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาเป็นผู้ประกอบการได้โดยนำโครงการที่นำเสนอไป ลงทุนและนำความรู้จากการฝึกอบรมและข้อเสนอไปพัฒนาธุรกิจตนเองให้มีศักยภาพยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้ สำหรับโครงการที่นำไปดำเนินการจัดตั้งธุรกิจจริงนั้น สามารถขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบัน การเงินของรัฐได้

การพัฒนาผู้บริหาร SMEsโดยหน่วยงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน

9. มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (Institute for Management Education for Thailand Foundation: IMET)

ก่อตั้งขึ้นในปี 2525 โดยการริเริ่มของนักธุรกิจไทย สมาคมธนาคารไทย หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐในสวนกลาง โดยได้รับเงินสนับสนุนเพื่อการดำเนินงานใน ช่วงแรกจากองค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (UCED) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และพัฒนาภาคธุรกิจเอกชนส่วนภูมิภาค ให้สามารถทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนา ให้ธุรกิจเอกชนส่วนภูมิภาคสามารถเข้ามามีบทบาทการเป็นผู้นำภาคเอกชน และสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร ต่างๆได้

มูลนิธิฯ ได้เริ่มดำเนินการให้บริการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านบริหารธุรกิจ โดยร่วมมือกับ 8 สถาบันการศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒน - นบริหารศาสตร์ (NIDA) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ ด้านการบริหารธุรกิจให้กับนักธุรกิจส่วนภูมิภาคใน 3 ระดับ คือ นักธุรกิจชั้นนำ นักธุรกิจขนาดกลาง และนัก ธุรกิจขนาดเล็ก ในขณะเดียวกันก็ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันการศึกษาทางด้านการ บริหารจัดการธุรกิจ การพัฒนาหอการค้าจังหวัด และจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานความ ร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน

ตัวอย่างโครงการกิจกรรมสำคัญ เช่น ได้ร่วมกับ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย กลุ่มบริษัทในเครือ CP และกลุ่มชินคอร์ป จัดโครงการ CEO Forum เชิญ Prof. Michael E. Porter จาก Harvard Business School เข้าร่วมจัดงาน โครงการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (Thailand Competitiveness Study) เพื่อทำการศึกษาในโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก คือ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร - กุ้งกุลาดำ และกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - จ.ภูเก็ต โดยใช้แนวทางการศึกษาในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในขณะนั้นผ่านทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่เป็นแกนหลักในการดำเนินงานโครงการฯ ในปี 2546 การศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - จ.ภูเก็ตได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ ส่วนอุตสาหกรรมอาหาร - กุ้งกุลาดำ อยู่ในระหว่างการดำเนินการโดยภาคเอกชน เป็นต้น

10. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2524 เป็นสถาบันในกลุ่มวิจัยเฉพาะด้านและฝึกอบรม มีบทบาทสำคัญ คือ การดำเนินการวิจัย การฝึกอบรม สัมมนา เผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและผลงานวิจัย รวมทั้งการให้บริการด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ โดยเน้นถึงปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ มีการร่วมมือกับองค์กรในประเทศ อาทิ กระทรวงแรงงานฯ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯ รวมทั้งยังได้รับความร่วมมือและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับองค์กรและสถาบันต่างประเทศ อาทิ องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) โครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เพื่อศึกษาวิจัยสภาพและปัญหาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทย เผยแพร่ข้อมูล และให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจโดยทั่วกัน จัดให้มีการศึกษาในระดับสูงในลักษณะสาขาวิชาซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

ตัวอย่างผลงานสำคัญของสถาบันฯ เช่น 1) งานสัมมนาและเผยแพร่ข้อมูลฯ โดยเป็นการจัดการสัมมนา/อภิปราย/บรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรมนุษย์ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ งานสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ เช่น เรื่อง การจ้างงานในทศวรรษหน้า : ภาวะในเมืองและชนบท ค่าจ้างและสภาพการจ้างในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ปัญหาการรักษากำลังคนในระบบราชการ การแสวงหาวิสัยทัศน์และการบริหารโดยแหวกวงล้อมของระบบราชการ และ รัฐวิสาหกิจไทย : กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ พรรคการเมืองที่ลงเลือกตั้ง นโยบายเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนากำลังคนของประเทศท่ามกลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกระแสโลกาภิวัตน์: แนวคิด นโยบาย ความต้องการ และความ

ร่วมมือระหว่างกันในภูมิภาค (Human Resources Strategies in Global Environment Human Resources Development : Concept, Policy, Needs and Cooperation in the Region) ๓๑๓ 2) งานฝึกอบรม เป็นการให้บริการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งระดับภายในประเทศและต่างประเทศแก่ประชาชนทั่วไป เช่น ศิลปะการเป็นหัวหน้างาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การคิดเป็นระบบและการตัดสินใจเชิง ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากร มนุษย์สมัยใหม่ รุ่นที่ 1-4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้ระบบสมรรถนะหลัก (Core Competency) เทคนิค การจัดการโดยใช้การประเมินแบบสมดุล และดัชนีชี้วัด (Balance Score Card และ Key Performance Indicator) และ สมรรถนะการควบคุมทางอารมณ์ หรือการใช้เหตุผล (EQ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กร เป็นต้น และ 3) งานให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการให้บริการด้านให้คำปรึกษาแนะนำ/คณะที่ปรึกษาการทำงาน ในด้านระบบงาน โครงสร้างองค์กร และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร แก่องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยที่ผ่านมามีผลงาน เช่น โครงการนักบริหารการพัฒนาบุคลากรใน สังกัดกระทรวงมหาดไทย โครงการศึกษาปรับปรุงโครงสร้างตำแหน่งงานและโครงสร้างค่าตอบแทนของ การไฟฟ้าฝ่ายการผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง และบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) (EGCO) เป็นต้น

11. มุลินิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ

มุลินิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 เพื่อเป็นหน่วยงาน สนับสนุนนโยบายของรัฐในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ ผ่านเครือข่ายทางวิชาการและการเรียนรู้ ร่วมกัน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศในภูมิภาค ดำเนินงาน ศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อให้การดำเนินงาน ของมุลินิธิสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีบทบาทและหน้าที่หลักคือ โครงการวิจัยกับสถาบันหรือ หน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ การเก็บรวบรวมข้อมูล (Database and IT Management System) หนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ผลงานการวิจัยทั้งในและต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์และเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจ อันดีระหว่างประเทศ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมสำคัญที่ผ่านมา เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเสริมสร้างนโยบาย ด้านความมั่นคงในระดับลึกที่ดีผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ร่วมกัน การส่งเสริมยกระดับความรู้ และทักษะของทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาคเพื่อเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในภูมิภาคและสร้างเครือข่าย และช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลของประเทศอื่นๆ ในด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

12. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักส่งเสริมฯ เป็นหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีหน้าที่สนับสนุนการให้บริการทางวิชาการต่างๆ ต่อมาได้มีการยกระดับเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะ มีหน้าที่ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารวิชาการในรูปแบบของการให้ศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมไปถึงการผลิตสื่อต่างๆ เช่น เอกสารเผยแพร่ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ จัดฝึกอบรม จัดนิทรรศการ ตลอดจนการจัดประชุม/สัมมนา และฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ให้บริการทางวิชาการแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และประชาชนทั่วไป โดยถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อการประกอบอาชีพ และเสริมอาชีพ เป็นต้น โดยมีกิจกรรมสำคัญ เช่น

1. การถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น การฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรมหลักสูตรนานาชาติ การถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านสถานีวิทยุ การศึกษาคุณงานเกษตรสัญจร การจัดนิทรรศการและสาธิตทางการเกษตร เป็นต้น
2. การผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนและการส่งเสริมเผยแพร่ เช่น ผลงานด้านการเกษตรและวิชาชีพ ดำเนินการโดยมีการจัดผลิตรายการโทรทัศน์ เทปโทรทัศน์ การผลิตสไลด์ประกอบเสียง การผลิตวิดีโอและซีดีจากเทปโทรทัศน์ รวมถึง การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรมอีกด้วย
3. การพัฒนาการเรียนการสอนวิจัยและหลักสูตรการฝึกอบรม ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมเผยแพร่และการพัฒนาชนบท การผลิตและใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อให้ได้สื่อที่ดีและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับลักษณะงานส่งเสริมเผยแพร่ ตลอดจนประเมินผลโครงการฝึกอบรมเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับแผนงานภาครัฐในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย
4. ส่งเสริมการเรียนการสอนและการฝึกงานนิสิต มีเครื่องมือต่างๆ ในการผลิตสื่อที่ครบวงจร มีความพร้อมในการใช้เป็นสถานที่ในการเรียนการสอนและการฝึกงานนิสิต ที่ต้องศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องการผลิตสื่อและการส่งเสริมเผยแพร่ ตลอดจนการให้บริการยืมสื่อต่างๆ และโสตทัศนอุปกรณ์ โดยผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมเผยแพร่เป็นจำนวนมาก และเป็น การเผยแพร่ฟรี เป็นต้น
5. การให้บริการด้านการพิมพ์เอกสาร ตำราทางวิชาการ ให้บริการงานพิมพ์ได้อย่างครบวงจร และพัฒนาเทคโนโลยีการพิมพ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สามารถพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้บริการได้ทั้งหน่วยงานภายใน และ หน่วยงานภายนอก
6. การให้บริการสถานที่เพื่อการจัดประชุม และฝึกอบรม สัมมนา สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มีบริการห้องพัก สถานที่จัดฝึกอบรม สัมมนา ที่ครบวงจร โดยตั้งอยู่ที่ ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม การเกษตรแห่งชาติ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ให้บริการได้ทั้งหน่วยงานภายใน และ หน่วยงานภายนอก

การพัฒนาบุคลากรโดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

13. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้น และสังกัดอยู่ในกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การสหประชาชาติ (กองทุนพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านการพัฒนาการจัดการ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้วยการฝึกอบรม ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเพิ่มผลผลิต เพื่อพัฒนาขีดความสามารถธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศไทย ต่อมารัฐบาลได้อนุมัติจัดตั้งเป็นสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2537 โดยให้เป็นหน่วยงานอิสระ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีมูลนิธิเพื่อสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ รองรับการค้าดำเนินงาน

บทบาทสำคัญในกระส่งเสริมวิสาหกิจฯ ของสถาบัน เช่น การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสนับสนุนการค้าดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) โดยสถาบันมุ่งผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิต (Productivity Movement) ในทุกภาคส่วนของสังคมผ่านกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุน เช่น การให้บริการปรึกษาแนะนำด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Management) การค้าเสรี การตลาดและการศึกษาวิจัยพฤติกรรมผู้บริโภค การจัดการการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดจน ความคาดหวังของบุคลากรที่เปลี่ยนแปลงไป สิ่งสำคัญเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อข้อกำหนดคน โยบาย แผนงาน กลยุทธ์ ในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจที่ ต้องมีการปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การค้าดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการให้ความสำคัญกับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดีในองค์กร เสมือนเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

นอกจากนั้น งานส่วนบริหารทรัพยากรบุคคลของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่ให้บริการด้านการฝึกอบรมพัฒนาพนักงาน หัวหน้างาน ผู้บริหาร ในด้านพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ ตลอดจนการบริการปรึกษาแนะนำการพัฒนากระบวนการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยรวม ตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละองค์กร โดยมุ่งเน้นการให้บริการอย่างมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ

14. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ) กระทรวงอุตสาหกรรม

เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ของกระทรวงอุตสาหกรรม มีบทบาทและหน้าที่หลักคือส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมเพื่อให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสากล รวมถึงอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนบุคลากรที่ผ่านการพัฒนาทักษะตามเกณฑ์มาตรฐานสากล สำหรับกิจกรรมสำคัญที่จัดให้บริการ เช่น โครงการฝึกอบรม

และให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับ SMEs ในด้านต่างๆ คือ การจัดทำระบบการบริหารคุณภาพพื้นฐานสำหรับ SMEs การจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดทำระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำหรับ SMEs ปี 2550 เป็นต้น

15. สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ก่อตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2539 เป็นองค์กรอิสระได้รับการสนับสนุนจาก กระทรวงอุตสาหกรรมและมีรายได้จากการจัดกิจกรรมการให้บริการต่างๆแก่อุตสาหกรรมสิ่งทอ มีบทบาท และทำหน้าที่หลักเป็นองค์กรกลางเพื่อประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอสาขา ส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพด้วยการเพิ่มทักษะแรงงาน (Human Skill) ให้มีความรู้ความสามารถ เฉพาะด้านมากขึ้นในระดับต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพด้วยการบริหารจัดการ (Management) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการที่ดี นำไปสู่การลดต้นทุนและเวลาในกระบวนการผลิตและการทำงาน (Lead time) รวมถึงส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพด้วยเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการสร้าง ปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนา (Enabling Factors) เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ โครงสร้าง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ การศึกษา วิจัย การเตรียมความพร้อมห้องทดสอบ และการใช้พลังงาน เป็นต้น

ในส่วนของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการสนับสนุนวิสาหกิจ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ถือเป็นภารกิจหลักที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และในปี 2550 ที่ผ่านมานี้ สถาบันฯ ได้จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรม หลักสูตรทั่วไปและเฉพาะด้านเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในแก่บุคลากรทุกระดับในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอสาขาต่าง ๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มด้วย

16. สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย

เป็นสถาบันอิสระจัดตั้งขึ้น โดยกระทรวงอุตสาหกรรมเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2543 เพื่อร่วมพัฒนา และเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศ ให้มีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ และรองรับการเติบโตของประเทศในอนาคต มีบทบาทและหน้าที่หลัก คือ การเสริมสร้างความสามารถ ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทย ประสานงานและร่วมมือในการจัดทำ แผนแม่บทแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และการนำแผนงานไปปฏิบัติ รวบรวมและ ประมวลข้อมูลเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การค้าและการกำหนดนโยบายของรัฐสร้างสมดุลให้กับการผลิต และความต้องการของตลาด ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม เหล็ก ภาครัฐและต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก ให้บริการแก่อุตสาหกรรม เหล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการตลาด บริการข้อมูล การฝึกอบรมการบริการด้านเทคนิค และ การทดสอบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีจรรยาบรรณ

สำหรับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการสนับสนุนวิสาหกิจ เช่น ให้บริการตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) มาตรฐานสากลเช่น JIS (Japanese Industrial Standards), ASTM (American Society for Testing and Materials) หรือมาตรฐานอื่น ๆ ตามที่ผู้ใช้บริการต้องการ ทำการวิจัยและพัฒนาโดยสถาบันเอง หรือดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เหล็กต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดและผู้ใช้บริการข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสถิติของอุตสาหกรรม เป็นศูนย์รวมข้อมูลของอุตสาหกรรมเหล็ก จัดฝึกอบรมและสัมมนาให้ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมเหล็ก รวมทั้งการจัดเยี่ยมชมโรงงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการผลิตและการจัดการแก่ผู้ประกอบการ ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดหาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ มาให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนให้บริการทางด้านเทคนิค ด้านการบริหารทั่วไป เช่น การบัญชี การเงิน และที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น

17. สถาบันอาหาร

จัดตั้งเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2539 โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นองค์กรหลักในการสนับสนุนทางด้านเทคนิควิชาการ ตลอดจนเป็นหน่วยศึกษาและติดตามทิศทางความเคลื่อนไหวของมาตรฐานอาหารโลก รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อการแก้ไขปัญหาการส่งออก ฯลฯ มีบทบาทและหน้าที่ คือเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารสู่มาตรฐานสากล ดำเนินการกิจตามแผนนโยบายการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมอาหารของไทยสู่ระดับสากล เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันในตลาดเสรี ตลอดจนดำเนินงานวิจัยตามแผนนโยบาย (Policy Research) ตามที่ได้รับมอบหมาย

สถาบันได้ดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตของผู้ประกอบการ สู่ระบบรับรองคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับของสากลโลก เช่น GMP (Good Manufacturing Practice), HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point) และระบบ ISO 9000 และ ISO 17025/IEC สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม SMEs ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างมาตรฐานอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย และการพัฒนาการผลิตเพื่อมุ่งสู่ตลาดส่งออก ประสานงานกับภาครัฐและเอกชน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการส่งออก ซึ่งจะช่วยให้มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยตั้งเป้าหมายให้มีการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ย 6% ต่อปี ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นไป ลักษณะการให้บริการสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการเอกชนและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐจะเป็นทั้งในรูปแบบของการดำเนินการเองและร่วมให้การสนับสนุน เป็นองค์กรประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อยกระดับการพัฒนามาตรฐานอุตสาหกรรมอาหารของวิสาหกิจไทยให้อยู่ในระดับสากล และเป็นผู้ดำเนินการส่งออกสินค้าอาหารสู่ตลาดโลกด้วย ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดเตรียมระบบ GMP, HACCP และระบบเทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร ตลอดจนจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและเอกชน โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา (Public Training)

ให้การฝึกอบรมตามความต้องการของแต่ละองค์กร (In-house Training) เช่น บริการทดสอบการกระจายความร้อนของหม้อฆ่าเชื้อ (Temperature Distribution Test) บริการทดสอบหาค่าอัตราการแทรกผ่านความร้อนของผลิตภัณฑ์อาหารในภาชนะบรรจุปิดสนิท (Heat Penetration Test) ตลอดจนสนับสนุนการวิจัยพัฒนา โดยให้คำปรึกษาและประสานหน่วยงานที่ดำเนินการวิจัยพัฒนา เป็นต้น

18. สถาบันยานยนต์

เป็นองค์กรอิสระที่ผ่านมติคณะรัฐมนตรีให้ก่อตั้งขึ้น โดยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 และดำเนินการจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 14 กันยายนในปีเดียวกัน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ และเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในตลาดโลก ตลอดจนให้ เป็นศูนย์กลางการประสานงานระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในระดับภูมิภาคในกลุ่มประเทศอาเซียน มีบทบาทและหน้าที่หลัก คือ ศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่เหมาะสมของรัฐ และประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ต่อเนื่องในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ไทย กำหนดและจัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน และวัสดุยานยนต์ ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์ ประยุกต์งานวิจัยพัฒนา เพื่อยกระดับเทคโนโลยี และระบบคุณภาพของอุตสาหกรรม ให้ทันสมัยได้มาตรฐานโลก ตลอดจนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรม ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล

ตัวอย่างกิจกรรมสำคัญ เช่น นำเสนอผลวิจัยและให้คำแนะนำ แก่ รัฐ เอกชน องค์กรในประเทศ และต่างประเทศ บริการให้การตรวจและทดสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมด้านความปลอดภัย ประสิทธิภาพการทำงาน และมาตรฐานคุณภาพ (Standard, Performance and Safety) ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ เป็นศูนย์กลางออกแบบชิ้นส่วนยานยนต์และข้อมูลจำเพาะทางวิศวกรรมเพื่อการออกแบบยานยนต์ ให้บริการระบบฐานข้อมูลอุตสาหกรรมยานยนต์และข้อมูลเชิงลึก ที่สามารถใช้ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมยานยนต์ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย วางกลยุทธ์ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งสนับสนุนการสร้างระบบเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม เป็นศูนย์ทดสอบสถาบันยานยนต์ (รายการทดสอบทั้งหมด) (Testing Facilities) ให้บริการทดสอบทั่วไปทั้งผลิตภัณฑ์ประเภทเหล็กและโลหะ บริการทดสอบผลิตภัณฑ์ประเภทยาง พลาสติก เส้นใยไฟเบอร์กลาส และอื่น ๆ บริการฝึกอบรมแบบภายในและภายนอกองค์กร (Public Training & In-House Training) ให้กับผู้ประกอบการทั่วไปและสมาชิกสถาบันฯ โดยท่านสามารถเลือกหัวข้อการอบรมในรายวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของท่าน อาทิ เรื่องของระบบคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต ฯลฯ นอกจากนั้นแล้วยังดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ (AHRDP) โครงการเสริมสร้างเทคโนโลยีการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โครงการพัฒนาระบบรับรองความสามารถบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ โครงการเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการออกแบบ และผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ฯลฯ

19. สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เป็นสถาบันอิสระที่กระทรวงอุตสาหกรรมจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาศักยภาพการผลิต การส่งออก การวิจัยและพัฒนาของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไทย ให้มีมาตรฐานสู่ระดับสากลและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็น 1 ใน 3 ของอุตสาหกรรมหลักสำหรับส่งออกของประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ถือว่าเป็นชิ้นส่วนสำคัญของหลายๆ อุตสาหกรรม เมื่ออุตสาหกรรมยานยนต์มีการเจริญเติบโตก็จะส่งผลให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เติบโตตามไปด้วย ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อยู่ไม่ต่ำกว่า 1,000 ราย แต่หากนับรวมทั้งด้านการผลิตและการบริการจะมีอยู่ประมาณ 3,000 ราย

โดยสถาบันมีบทบาทและหน้าที่หลัก คือ สนับสนุนและผลักดันการใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศเพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามมาตรฐานไทยและสากลและส่งเสริมการส่งออกให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ โดยได้จัดกิจกรรมสนับสนุนด้านต่างๆ ดังนี้

1. ให้การสนับสนุนการพัฒนารทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามมาตรฐานสากลเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกจากโรงงาน SMEs ของไทยได้มีการพัฒนาคุณภาพดีขึ้น และได้กำลังพัฒนาบทบาทให้สถาบันเป็นคลังสมองด้านข้อมูล (Intelligent Unit) ที่พร้อมให้คำตอบทุกเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ
2. จัดให้เป็นศูนย์ให้บริการข้อมูล (Service Provider) เช่น การให้บริการเรื่องการทดสอบ การบริการเรื่องระบบธุรกรรมการผลิต สนับสนุนผู้ประกอบการ SME ที่ต้องการส่งออกสินค้าปลอดสารต้องห้ามไปยุโรป เช่น งานโครงการ เนปคอน ไทยแลนด์ 2005 ซึ่งเป็นงานแสดงเทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเป็นส่วนหนึ่งของงาน NEPCON Series ที่โด่งดังไปทั่วโลก เพื่อให้กลุ่ม SME ของไทยมีโอกาสพบปะและนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ของต่างประเทศ นอกจากนั้นแล้ว งานดังกล่าวยังมีการจัดการประชุมสัมมนาเพื่อส่งเสริมความรู้ โดยเน้นเรื่องสารต้องห้าม ขบวนการบัดกรี โดยได้นำบุคคลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญตรงทางด้านนี้ เช่น โชนี มัตซุชิตะ ให้นำตัวอย่างมาแสดงให้เห็นในงานเพื่อประโยชน์แก่กลุ่ม SME ด้วย เป็นต้น

20. สถาบันไทย – เยอรมัน

ก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยกับประเทศเยอรมัน มีบทบาทในการช่วยเหลือ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิต เป็นองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไรและอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม มีลักษณะการบริหารงานที่เป็นอิสระและอยู่นอกระบบการศึกษา มีเป้าหมายหลักในการให้บริการ การพัฒนาช่างเทคนิค ช่างฝีมือแรงงาน ให้มีระดับความสามารถที่สูงขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ทดแทนการนำเข้าเพียงอย่างเดียว และทำหน้าที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ เข้าด้วยกัน เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ในระดับโลกได้ สำหรับกิจกรรมการสนับสนุน จะมีรูปแบบพิเศษในการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมไปสู่ความยั่งยืน ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยการฝึกอบรมในระบบโมดูล การฝึกอบรมจำลองการปฏิบัติงานในโรงงาน การฝึกอบรมกลุ่มเล็ก และการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีควบคู่กับการสร้างนิสัยอุตสาหกรรม นอกจากนี้ สถาบันไทย-เยอรมัน ยังมุ่งผลักดันให้เกิดการพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิค ช่างฝีมือแรงงานภายในประเทศให้มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาด โดยมีการลงทุนในด้านอุปกรณ์ เครื่องจักรต่างๆ เพื่อการฝึกอบรมฯ มีโครงการฝึกอบรมและ สัมมนา ซึ่งเป็นโครงการให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการต่างๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังได้มีส่วนร่วมดำเนินงานและเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลในการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และสร้างมาตรฐานให้กับบุคลากรด้านเทคนิค ฯ

ผลงานที่ผ่านมาของสถาบันไทย-เยอรมัน เช่น โครงการเพิ่มทักษะเสริมศักยภาพครูฝึก การร่วมร่างมาตรฐานฝีมือแรงงานกับหน่วยงานภาครัฐ การบูรณาการพันธกิจและทรัพยากรเพื่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย โครงการชูชีวิตธุรกิจไทยด้วยการพัฒนาช่างเทคนิค โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ทั้งระบบ และงานสร้างเครื่องจักรกล เป็นต้น

21. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านแรงงานว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการงานของรัฐและเอกชน ในปี พ.ศ. 2475 สังกัดกระทรวงมหาดไทย ต่อมา พ.ศ. 2536 รัฐบาลได้จัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมพัฒนา ฝีมือแรงงานจึงย้ายมาสังกัดกระทรวงแรงงาน และรับผิดชอบด้านพัฒนาฝีมือแรงงานของประเทศ

โดยมีบทบาทและหน้าที่หลัก คือการบริการฝึกอบรม และส่งเสริมและประสานการพัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งกับภาครัฐและเอกชน สำหรับการจัดฝึกอบรมจะเน้นการฝึกอบรมใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) การฝึกเตรียมเข้าทำงาน สำหรับแรงงานใหม่เพื่อเตรียมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในขั้นพื้นฐานของสาขาอาชีพต่าง ๆ และให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

- 2) การฝึกยกระดับฝีมือ สำหรับแรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถและทักษะเพิ่มเติมในสาขาอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง หรือ เกื้อหนุนกับงานที่ทำอยู่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) การฝึกเสริมทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้กับแรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วหรือว่างงาน และมีความประสงค์จะเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือประกอบอาชีพอื่นเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาแรงงานให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีเพิ่มเติมในสาขาอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติอยู่ตามปกติหรืออาชีพที่ทำอยู่ หรือให้สามารถทำงานในสาขาอาชีพอื่นได้

สำหรับงานด้านการส่งเสริมและประสานการพัฒนาฝีมือแรงงานนั้น กรมฯ ได้ให้บริการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร โดยทำการฝึกอบรมให้กับหน่วยงานราชการ สถานประกอบการ หรือ หน่วยงานฝึกอบรม ตลอดจนบุคคลทั่วไป เพื่อให้เป็นผู้สามารถเป็นผู้ฝึกอบรม หรือ จัดการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม และเป็นระบบในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น เครื่องกล อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ การก่อสร้างและอุตสาหกรรมศิลป์ งานด้านการบริการ เป็นต้น นอกจากนี้การให้บริการแล้ว ยังรวมถึงการพัฒนาบุคลากรฝึกของ กพร. อีกด้วย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพของตนเองในฐานะที่มีภารกิจด้านการฝึกฝีมือแรงงาน นอกจากนี้ยังได้ ดำเนินการประสานความร่วมมือในการพัฒนาแรงงานระดับชาติและระดับจังหวัด โดยได้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.ปช.) ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทางการฝึกอาชีพ และประสานแผนการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานพัฒนาแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชนในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ยังได้ ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของภาคเอกชน โดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้พระราช- บัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 กำหนดให้ผู้ประกอบการจัดฝึกอบรมฝีมือแรงงานในหน่วยงานของตนในระดับต่างๆ โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีและความช่วยเหลือจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชนตลอดจนการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ

ความสำคัญของมาตรฐานฝีมือแรงงาน

การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เป็นการจำแนกระดับฝีมือแรงงานตามความรู้และความสามารถในการทำงานสาขาอาชีพต่างๆ ตามลักษณะที่ควรรู้และสามารถทำได้ ตามลำดับความยากง่ายของงาน มี 3 ระดับ คือ ระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3 สำหรับกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน เช่น

- 1) การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เป็นการทดสอบความรู้ความสามารถตามมาตรฐานฝีมือแรงงานที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภท แบ่งเกณฑ์การทดสอบออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3 โดยทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ผ่านการทดสอบมีโอกาสหางานใหม่ได้ง่าย หรือ มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน สำหรับการทดสอบ

ฝีมือคนงานเพื่อจัดส่งไปทำงานในต่างประเทศ เป็นการดำเนินการให้กับแรงงานที่ต้องการ ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือการทดสอบตามแบบทดสอบฝีมือคนทำงาน เพื่อไปทำงานต่างประเทศ หรือการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานตามความต้องการของนายจ้าง ภายใต้การกำกับดูแลของ กพร.

- 2) การแข่งขันฝีมือแรงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันในการพัฒนาศักยภาพ การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ทำให้แรงงานได้เร่งพัฒนาตนเอง โดยการจัดการแข่งขันมีการดำเนินการทั้งในระดับภาค ระดับชาติ อาเซียน และนานาชาติ นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดกิจกรรม การจัดแข่งขันทักษะความสามารถทางอาชีพของคนพิการแห่งชาติเพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำและพึ่งพาตนเองของคนพิการอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นว่า สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน กลุ่มงานอุตสาหกรรมบริการ และศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานของกระทรวงแรงงาน ล้วนมีส่วนส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากมาตรฐานฝีมือแรงงานในกระบวนการพัฒนากำลังแรงงาน หรือ การพัฒนาระบบการจ้างงาน โดยการประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาฝีมือแรงงาน การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อวัดระดับฝีมือจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาฝีมืออยู่เสมอ เป็นการพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานด้วยความรู้ ทักษะความสามารถและมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมให้สถานประกอบการจ้างพนักงานที่ผ่านการทดสอบเข้าทำงาน นอกจากนี้ ผลการทดสอบฝีมือแรงงานยังสามารถใช้เกณฑ์ในการกำหนดโครงสร้างค่าจ้าง การวิเคราะห์สมรรถนะของตำแหน่ง (Competency) การเลื่อนตำแหน่งงาน และการขึ้นหรือเพิ่มเงินเดือน เป็นต้น นอกจากนี้ สถานประกอบการยังสามารถขอจัดตั้งเป็นศูนย์หรือสถานทดสอบฝีมือแรงงานได้ เพื่อเพิ่มโอกาสให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้าสู่มาตรฐานสากลมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ สถาบันยังให้การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และขยายโอกาสทางธุรกิจ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพอิสระในภาคธุรกิจและบริการ โดยการจัดฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อให้ความรู้ในการประกอบการอิสระในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การตลาด การทำบัญชี และการเชื่อมโยงผู้ประกอบการอาชีพอิสระให้กับหน่วยงานเครือข่าย เช่น ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการเริ่มประกอบธุรกิจ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ
2. สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานในสาขาต่าง ๆ ให้เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ ปัจจุบันดำเนินการแล้วใน 3 สาขาช่าง ได้แก่ ช่างซ่อมบำรุงอาคาร (ช่างก่อสร้าง) ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน และช่างซ่อมเครื่องทำความเย็นและเครื่องปรับอากาศ

สามารถบริหารจัดการและปฏิบัติงานโดยบริการเคลื่อนที่ไปหาผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ
ในการทำงานถึงอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

5.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากรและความสอดคล้องทางยุทธศาสตร์ของ สสว.

1. หน่วยงานที่สนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการนั้น เช่น สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางย่อม ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มีการดำเนินยุทธศาสตร์และนโยบายในการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ตรงตามยุทธศาสตร์ของ สสว. โดยมีโครงการการฝึกอบรมสำหรับผู้ประกอบการใหม่หลายหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานควรมีการวัดโดยพิจารณาจากจำนวนธุรกิจใหม่ที่ก่อตั้งสำเร็จ พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าของธุรกิจที่ตั้งใหม่ ว่าสามารถพัฒนาไปได้มากน้อยและยั่งยืนเพียงใด

ดังนั้นการให้การสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการ โดยมีมาตรการอื่น เช่น มาตรการทางการเงินสำหรับธุรกิจใหม่ จะเป็นมาตรการที่สำคัญที่ทำให้การสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ให้ตั้งธุรกิจใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจมีการเชื่อมโยงกับนโยบายการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันการศึกษาซึ่งอยู่ในระดับที่น้อย ยังไม่สามารถที่จะนำเอาเทคโนโลยีจากสถานบันการศึกษาออกไปพัฒนาเป็นธุรกิจใหม่ให้มีจำนวนมากเพียงพอ และแม้จะมีโครงการศูนย์บ่มเพาะจำนวนมากแต่ยังมีขนาดและประสิทธิภาพที่จำกัด

2. หน่วยงานที่สนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยี การตลาด บัญชี การเงิน บุคคลส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาหรือสมาคมเอกชน ดำเนินงาน โดยมีโครงการฝึกอบรมหลายหลักสูตรที่มีความหลากหลายทำให้ SMEs สามารถเลือกโครงการเหล่านั้นได้ตามความเหมาะสม

3. หน่วยงานที่สนับสนุนด้านการพัฒนาพนักงานโรงงาน เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานให้ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมนั้นยังไม่มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีโครงการการพัฒนาแรงงานฝีมือได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม กรมพัฒนาแรงงานพยายามจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อยกระดับความสามารถของแรงงานฝีมือภาคอุตสาหกรรม แต่การนำเอาระบบไปปฏิบัติใน SMEs ยังมีขอบเขตจำกัด เนื่องจากความต้องการในการยกระดับความสามารถของฝีมือแรงงานมีความต้องการจำเพาะตรงตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพการแข่งขันที่เกิดขึ้นแต่ละอุตสาหกรรม

ดังนั้นในปัจจุบันมีการริเริ่มโครงการของสถาบันยานยนต์ที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ความร่วมมือจากสถาบันยานยนต์ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กับบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ในการที่จะจัดโครงการฝึกอบรมบุคลากร และพัฒนาระบบความสามารถบุคลากร มีการฝึกอบรมกรรมการตรวจประเมินเพื่อรับรองความสามารถของบุคลากร ทั้งนี้โดยได้รับเงินสนับสนุนการดำเนินงานจากภาครัฐและภาคบริษัทเอกชน

แนวทางในการดำเนินงานสนับสนุนการยกระดับความสามารถของฝีมือแรงงานจึงควรพิจารณาให้การสนับสนุนความร่วมมือในระหว่างกลุ่มสมาคม สถาบัน และบริษัทเอกชนในการดำเนินโครงการร่วมกันเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ตรงตามความต้องการของแต่ละอุตสาหกรรม พร้อมทั้งควรกำหนดให้มี

มาตรการในการสนับสนุนให้ SMEs ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อยกระดับความสามารถของแรงงานฝีมือในบริษัท เช่น มาตรการทางภาษี หรือมาตรการการสนับสนุนอื่นๆ

4. สถาบันเฉพาะทาง ซึ่งหน่วยงานภายใต้การกำกับของกระทรวงอุตสาหกรรม เช่น สถาบันพัฒนาสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ มีแนวทางในการดำเนินงานในการฝึกอบรมและให้ความรู้เฉพาะด้านที่ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม แต่ยังมีหลักสูตรและโครงการจำกัดในการให้บริการต่อ SMEs จึงยังมีความจำเป็น ต้องพิจารณากลไกในการสนับสนุนให้สถาบันดังกล่าวมีศักยภาพและความสามารถในการให้บริการต่อ SMEs ด้วยโครงการรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับความต้องการของ SMEs หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเฉพาะอุตสาหกรรม

5. จากตาราง 5.3 ผู้วิจัยได้สรุปบทบาทและความเชื่อมโยงหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานส่งเสริมด้านบุคลากรและความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมของ สสว. ตลอดจนเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนของความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานต่อการดำเนินงานดังกล่าว อย่างไรก็ตามการติดตามประเมินจากผลของการดำเนินงานในโครงการต่างๆของหน่วยงาน ควรมีการกำหนดดัชนีชี้วัดที่แสดงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างชัดเจนว่ามีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายเป็นผลลัพธ์ตามต้องการในระดับใดในการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency) จะวัดประเมินจากความคุ้มค่าของการปฏิบัติงานในด้านเวลา (Time) งบประมาณ (Cost) และการใช้ทรัพยากรและสิ่งของ (Resources) ในขณะที่การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness) จะประเมินจากผลของงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งในเชิงปริมาณหรือผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Quantitative) และ เชิงคุณภาพ (Qualitative) ในด้านการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองและเป็นอิสระของ SMEs หรือไม่ ตลอดจนต้องประเมินถึงผลกระทบ (Impact) ที่เกิดขึ้นต่อ SMEs ด้วยว่า มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานดังกล่าวหรือไม่อย่างไร ที่สำคัญคือ ในการฝึกอบรมควรมุ่งเน้นที่การนำไปใช้ได้จริง ปฏิบัติได้จริง หรือ ผลงานมากกว่ากระบวนการหรือบรรยากาศการเรียนรู้³

---

³ จีรประภา อัครบวร , HPO Model for Alignment HR functions, 2551

ตาราง 5.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านบุคลากรและความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 – 2554)

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
การพัฒนาผู้ประกอบการ	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการตั้งธุรกิจ เพื่อสร้างงาน สังคม และวัฒนธรรม ยกระดับความสามารถอุตสาหกรรม และ SMEs ให้แข่งขันได้ ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน ให้ท้องถิ่นมีรายได้ มีงานทำ 	<ul style="list-style-type: none"> บริการจัดอบรมหลักสูตรต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมฝึกอบรมนักวิสาหกิจสถานประกอบการสำหรับผู้ประกอบการ โครงการอบรม “เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่” (New Entrepreneurs Creation - NEC) บริการจัดสัมมนาหัวข้อต่างๆ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและการพัฒนาผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในกลยุทธ์ที่ 2: การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้และทักษะ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ กลยุทธ์ที่ 2 การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs</p>
	สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว. หรือ ISMED)	<ul style="list-style-type: none"> ให้บริการคำปรึกษาแนะนำ เป็นแหล่งศึกษาวิจัยและรวบรวมข้อมูลเป็นหน่วยงานให้การรับรองมาตรฐานประกอบวิชาชีพ นักประเมินและวิเคราะห์ธุรกิจ ฯลฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินการอยู่แล้ว ผู้ที่สนใจจะจัดตั้งธุรกิจใหม่หรือเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ นักศึกษาและบัณฑิตใหม่ของสถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพในการ 	<ul style="list-style-type: none"> ให้บริการความรู้ด้านธุรกิจในเชิงสาธารณะประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ SMEs พัฒนาสื่อหลักสูตร เพื่อพัฒนาความรู้ให้กับผู้ประกอบการ SMEs พัฒนาความรู้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในการดำเนินธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ SMEs รายเดิมและรายใหม่ ปรึกษาแนะนำสาธารณะประโยชน์ เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ เผยแพร่ข้อมูลทางจดหมายข่าว สื่อวิทยุ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ให้บริการศูนย์ข้อมูลและข่าวสารแก่ SMEs 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1: สร้างความตื่นตัวจิตสำนึก และธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2: สร้างแรงจูงใจการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3: เพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
		<p>เป็นผู้ประกอบการใหม่ หรือเป็นที่ปรึกษาแก่โรงงาน (4) กลุ่มผู้ถูกเลิกจ้าง ที่มีพื้นฐานความรู้ด้านการจัดการ หรือด้านอื่นที่เหมาะสม และมีความประสงค์ จะเป็นผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระหรือต้องการดำเนินอาชีพในการสนับสนุนและส่งเสริม SMEs ในฐานะที่ปรึกษาหรือวิทยากร (5) ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับ SMEs เช่น ที่ปรึกษาธุรกิจ ที่ปรึกษาด้านระบบบัญชีและการเงิน ที่ปรึกษาปรับปรุง หรือแก้ไข ปัญหาการผลิต ฯลฯ</p>		<p>กลยุทธ์ที่ 4: เพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs</p>
	สถาบันคีนันแห่งเอเชีย	<p>เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนให้กับประเทศไทยและประเทศในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่านการประสานงานของสถาบันการศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● บริการแนะนำธุรกิจและฝึกอบรม เช่น การจัดทำแผนธุรกิจ การบริหารทรัพยากรบุคคล การตลาด การบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การบริหารการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการบริหารคุณภาพ ● บริการบ่มเพาะธุรกิจ ● บริการฝึกอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการผ่านระบบบ่มเพาะบุคลากรของ SMEs</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการ ไทย	ส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถและ สร้างโอกาสให้แก่องค์กรรัฐและเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจ	<ul style="list-style-type: none"> จัดการฝึกอบรมแบบ Public และ In-House ตามความต้องการของผู้ประกอบการ ปรึกษาและแนะนำทางธุรกิจ ด้วยทีมงานจากในประเทศและต่างประเทศ จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามสภาวะการเปลี่ยนแปลง ด้วย วิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ บริการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) การวิจัยทางธุรกิจ และวิจัยตลาด (Market Research) 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและ พัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและ คุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs โดยเฉพาะส่งเสริมสมรรถนะของ ผู้ประกอบการ
	หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจใน สถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubators)	บ่มเพาะบริษัทที่จัดตั้งใหม่ เพื่อการลด ต้นทุนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยใช้ความพร้อมด้านวิชาการและ อาคารสถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาเข้า มาเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ	คิดค้น Start-up company และ Spin-off company ที่พร้อม ดำเนินธุรกิจได้ด้วยตัวเองและเติบโตต่อไปจนส่งผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและ พัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการ เติบโต ของธุรกิจในการประกอบ กิจการผ่านระบบบ่มเพาะ

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภูมิภาค และรายสาขา	คัดเลือกผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพในกลุ่มอุตสาหกรรมของทั้ง 5 ภูมิภาค เข้ารับการบ่มเพาะ	<ul style="list-style-type: none"> ● มีพี่เลี้ยงที่เป็นนักธุรกิจที่มีประสบการณ์จริง ● จัดหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ● จัดเวทีเพื่อเจรจาการเปิดตลาดการค้าใหม่ๆ ● ร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีแผนธุรกิจที่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจภายหลังจากจบหลักสูตรการอบรมแล้ว 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการผ่านระบบบ่มเพาะ
	ศูนย์บ่มเพาะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	จัดตั้งกลุ่มธุรกิจในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	จัดนิทรรศการแสดงผลสินค้าและกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการผ่านระบบบ่มเพาะ
	โครงการศูนย์บ่มเพาะของสมาคม	ส่งเสริมและบ่มเพาะธุรกิจ	ให้คำปรึกษาต่อผู้ประกอบการ พัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจ ช่วยเหลือพัฒนาธุรกิจให้เข้าสู่ตลาดและขยายตลาด สนับสนุนการประกอบการและการผลิต	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโต ของธุรกิจในการประกอบกิจการผ่านระบบบ่มเพาะ

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
การพัฒนา ผู้บริหาร	มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษา วิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMET)	ส่งเสริมและพัฒนาภาคธุรกิจเอกชน ส่วนภูมิภาคให้สามารถทำงานร่วมกับ องค์กรภาครัฐ และสร้างเครือข่าย ระหว่างองค์กรต่างๆ	ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในด้าน บริหารธุรกิจ เช่น โครงการศึกษาความสามารถในการ แข่งขันของประเทศไทย (Thailand Competitiveness Study)	ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัย เอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับ ความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)
	สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ดำเนินการวิจัย การฝึกอบรม สัมมนา เผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ และผลงาน วิจัย รวมทั้ง การให้บริการด้านการให้ คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ โดยเน้นถึงปัญหาทางด้านทรัพยากร มนุษย์เป็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อความสำเร็จในการ บริหารทุนมนุษย์ (HRM) ● โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้นำและ นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มืออาชีพ (HRD) ● งานสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น การจ้างงานใน ทศวรรษหน้า ปัญหาการรักษากำลังคนในระบบราชการ ● ให้คำปรึกษา เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร แก่องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและ พัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและ คุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัย เอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับ ความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนา ฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ในระดับต่าง ● สร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ระหว่างกลุ่มประเทศในภูมิภาคและประเทศอื่น ๆ ● สร้างและตั้งสมทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาคที่มีคุณภาพและศักยภาพสูง ● ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค อย่างเป็นทางการที่ยอมรับและได้รับความไว้วางใจจากประเทศต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ และมีการร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ทางการวิจัยกับสถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ● เก็บรวบรวมข้อมูล (Data Base) หนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ผลงานการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ● ฝึกอบรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรมนุษย์และเรื่องที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>
	สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารวิชาการ ในรูปแบบของการให้การศึกษาจากระบบโรงเรียน รวมไปถึงการผลิตสื่อต่างๆ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ จัดนิทรรศการ ตลอดจนการจัดประชุม/สัมมนา และฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ให้บริการทางวิชาการ แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และประชาชนทั่วไป โดย	อบรมโครงการวิชาชีพสำหรับประชาชน ให้การฝึกอบรมวิชาชีพหลากหลายให้กับประชาชน เกษตรกร โดยไม่เลือกฐานะหรือพื้นความรู้ ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เข้าอบรมเป็นเกณฑ์ การฝึกอบรมมีทั้งระยะสั้น 1 วัน และระยะยาว โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด นับจนมาถึงปัจจุบัน โครงการฯ ได้ฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนไปแล้วกว่าหมื่นคน ทั้งนี้ โดยวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมได้แก่ อาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั่นเอง	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
		ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้อง และทันสมัย เพื่อการประกอบอาชีพ และเสริมอาชีพ		
การพัฒนา บุคลากร	สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> จัดฝึกอบรมบุคลากรของภาครัฐและเอกชนในลักษณะการปฏิบัติงานจริง ให้บริการข้อมูล บริการให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการทางเทคนิคแก่ผู้ประกอบการ ในด้านเทคโนโลยีการผลิต ระดับสูงและทันสมัย ศึกษาวิจัยความต้องการภาคอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และรวบรวมข้อมูล อุปกรณ์การเรียนการสอนของเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อนำมาปรับปรุงการ 	<ul style="list-style-type: none"> ให้คำปรึกษาแนะนำด้านต่างๆ ฝึกอบรมพนักงานและผู้บริหาร ทั้งหัวข้อทั่วไปและหัวข้อเฉพาะด้านที่ผู้ประกอบการสนใจ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 2: สร้างแรงจูงใจการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
		<p>ดำเนินงานของสถาบันให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับความต้องการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สิ่งพิมพ์ ข้อมูล และเจ้าหน้าที่ระหว่างกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญการและดำเนินการอื่นๆ ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและของสถาบันฯ 		
	<p>สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ) กระทรวงอุตสาหกรรม</p>	<p>ส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามเกณฑ์มาตรฐานสากล และส่งเสริมการจดทะเบียนบุคลากรด้านการมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานสากล</p>	<p>โครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำ เช่น ระบบการบริหารงานคุณภาพพื้นฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เป็นต้น</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ขกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	<ul style="list-style-type: none"> ● ระดมความคิดเห็นจากทั้งภาครัฐและเอกชนในการผลักดันแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอแห่งชาติ ● ประสานระหว่างภาคเอกชนด้วยกันและระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยตามแผนแม่บท ● ดำเนินการตามแผนแม่บทอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ 	จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรม หลักสูตรทั่วไปและเฉพาะด้าน ในการพัฒนาองค์ความรู้ในแก่บุคลากร ทุกระดับของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอสาขาต่าง ๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)
	สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทย ● รวบรวมและประมวลข้อมูล เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การค้าและการกำหนดนโยบายของรัฐ ● ให้บริการแก่อุตสาหกรรมเหล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการตลาด ด้านข้อมูล การฝึกอบรม การบริการด้านเทคนิค และการทดสอบผลิตภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดฝึกอบรมและสัมมนาให้ความรู้และวิชาการสมัยใหม่ ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมเหล็กรวมทั้งการจัดเยี่ยมชมโรงงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการผลิตและการจัดการแก่ผู้ประกอบการ ● ให้คำปรึกษาแนะนำ จัดหาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ มาให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้บริการทางด้านเทคนิค ด้านการบริหารทั่วไป 	ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	สถาบันอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านความปลอดภัยของอาหาร ร่วมมือกับหน่วยงานหลักคือกระทรวงเกษตรฯ สาธารณสุข อุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมให้สินค้าอาหารไทยมีความปลอดภัย ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลกและองค์การระหว่างประเทศ ● การวิจัยและพัฒนา สนับสนุนและวางแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรมอาหารของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ● รวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์ เผยแพร่ ข้อมูลเชิงลึก ที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและเอกชน โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา (Public Training) ให้การฝึกอบรมตามความต้องการของแต่ละองค์กร (In-house Training) 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>
	สถาบันยานยนต์	พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● ดำเนินการรับจัดฝึกอบรมแบบ Public Training & In-House Training ให้กับผู้ประกอบการทั่วไปและสมาชิก โดยสามารถเลือกหัวข้อการอบรมในรายวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการ อาทิ เรื่องของระบบคุณภาพ การเพิ่มผลผลิต ● โครงการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนง)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
			(AHRDP) • โครงการพัฒนาระบบรับรองความสามารถบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์	
	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนและผลักดันการใช้วัตถุดิบ และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ • สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามมาตรฐานไทยและสากล • ผลักดันให้มีการส่งออกสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง • เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนการพัฒนาด้านการทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามมาตรฐานสากล เพื่อสนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกจากโรงงาน SME ของไทยจะได้มีการพัฒนาคุณภาพเพิ่มขึ้น • เป็น Intelligent Unit ที่พร้อมให้คำตอบทุกเรื่องเกี่ยวกับไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นแหล่งข้อมูลทางด้านนี้ จัดให้เป็น Service Provider เช่น การให้บริการเรื่องการทดสอบ การบริการเรื่องระบบธุรกรรมการผลิต เป็นต้น 	ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ขกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สว.
	สถาบันไทย – เยอรมัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นศูนย์กลางพัฒนาการถ่ายทอดและการจัดการเทคโนโลยีการผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม ● สร้างความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ● สร้างศูนย์ข้อมูลเชิงลึกของอุตสาหกรรมการผลิต ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ● เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดฝึกอบรมบุคลากรในลักษณะการปฏิบัติงานจริง เพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานให้รู้จักการใช้และดูแลรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ และเพื่อเพิ่มพูนทักษะการผลิตที่ทันสมัย ตลอดจนทักษะการแก้ปัญหาเรียนรู้ด้วยตัวเอง และการทำงานเป็นทีมซึ่งมีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีระดับสูงและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ● ให้บริการข้อมูล บริการให้คำปรึกษาแนะนำ และบริการทางเทคนิคแก่ผู้ประกอบการ ในด้านเทคโนโลยีการผลิตระดับสูงและทันสมัย ● จัดทำโครงการร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อสอดประสานทักษะการฝึกอบรมในรูปแบบของ โรงฝึกงาน และการบริการอื่นๆ อันนำไปสู่การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทย เช่น บริการหลังการฝึกอบรม บริการเครื่องจักรกลกลาง 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ● ส่งเสริมการทดสอบมาตรฐานและแข่งขันฝีมือแรงงาน ● พัฒนาฝีมือแรงงานและพัฒนาระบบรูปแบบการพัฒนาฝีมือแรงงานแก่กำลังแรงงาน ● ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานศักยภาพแรงงาน และการเป็นผู้ประกอบการ ● ประสานและส่งเสริมให้ภาครัฐและภาคเอกชน จัดทำแผนความต้องการแรงงานฝีมือแห่งชาติ ● สร้างเครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงาน ● ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ● ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประสาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เช่น การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกเสริมทักษะ ● ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นผู้สามารถจัดการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม และเป็นระบบ ● คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.ปช.) ทำการกำหนดนโยบาย ทิศทางการฝึกอาชีพ และประสานแผนการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานพัฒนาแรงงาน ภาครัฐและเอกชนในภาพรวมของประเทศ ● ใช้มาตรการจูงใจภาคเอกชน โดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการซึ่งมีการจัดฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ● มีกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ● กำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน แห่งชาติ ทดสอบ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 6: ยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs กลยุทธ์ที่ 2: ยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน)</p>

	หน่วยงาน	บทบาทและหน้าที่	กิจกรรม	ยุทธศาสตร์ สสว.
		<p>ความเชื่อมโยง และสร้างและพัฒนา เครือข่ายการพัฒนาศักยภาพกำลัง แรงงานทั้งในและต่างประเทศ</p>	<p>มาตรฐานฝีมือแรงงาน ทดสอบฝีมือคนหางานเพื่อไป ทำงานต่างประเทศ แข่งขันฝีมือแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> จัดฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในการประกอบ อิสระในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การตลาด การทำบัญชี E-commerce การเข้าถึงแหล่งทุน เชื่อมโยง ผู้ประกอบอาชีพอิสระให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับ รัฐวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (ISMED) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการเริ่ม ประกอบธุรกิจ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ 	

5.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ทางด้านบุคลากรในต่างประเทศ⁴

สหรัฐอเมริกา

MEP (The Manufacturing Extension Partnership) ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้ข้อมูล และช่วยตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีและเทคนิคต่าง ๆ รวมถึงให้การฝึกอบรมเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการ และกระตุ้นส่งเสริมการประกอบธุรกิจในลักษณะ e-Business ด้วย e-Commerce

จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยี และเพิ่มผลิตภาพของพนักงานด้วยงานวิจัยนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยและยกระดับเทคโนโลยีโดย STTR (The Small Business Technology Transfer Program) นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนาโดยมี SBIR ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และ STTR ให้ทุนรางวัลสำหรับงานวิจัยของ SMEs

ออสเตรเลีย

จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดเล็ก ให้การฝึกอบรมและเงินทุนแก่ผู้ว่างงานเพื่อเปิดกิจการ SMEs ใหม่ และให้ความช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนธุรกิจให้เข้าสู่ e-Commerce ผ่านเครือข่าย SMEs และเงินกู้สำหรับสินค้าเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ (Commercial Technology) นอกจากนี้ยังมีสนับสนุนทางการเงินสำหรับการซื้อเครื่องมือวิจัยในสถาบันการศึกษา ส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ ตลอดจนโครงการการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) ในเชิงวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และนวัตกรรม ส่งเสริมและฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) แก่ SMEs

ญี่ปุ่น

ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม โดยสนับสนุนเงินกู้ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (Subsidies) และเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำระยะสั้นสำหรับกิจกรรมพัฒนานวัตกรรม R&D ของ SMEs นอกจากนี้ยังสนับสนุนการตั้งกิจการ SMEs ใหม่ทั้งทางการเงิน บุคลากร และการประกันสินเชื่อ ในระดับประเทศให้การสนับสนุนชั้นสูงแก่ SMEs ที่จะขยายกิจการในด้านการดำเนินกระบวนการต่าง ๆ และระดับจังหวัดให้บริการด้านที่ปรึกษา ด้านบุคลากร และด้านการเงิน โดยเน้นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและผู้ประกอบการใหม่ โดยที่มีสถาบันการเงินของรัฐ สนับสนุนระบบเงินกู้เพื่อพัฒนาธุรกิจ สนับสนุน R&D การฝึกอบรม การบ่มเพาะ และการประชาสัมพันธ์ SMEs ที่เกิดใหม่และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยมีธนาคารเป็นพันธมิตรให้บริการสมาชิกในรูปของเงินกู้ (Intermediate Loan) ไม่ต้องมีหลักประกัน

⁴ ข้อมูลในส่วนนี้ส่วนใหญ่หามาจาก Internet โดยเฉพาะมาจากเว็บไซต์ของประเทศต่างๆ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้การสนับสนุนโดยส่งผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยี ให้คำแนะนำแก่ SMEs และ JASMEC ร่วมกับหน่วยงานในระดับภูมิภาค จังหวัด และ หอการค้าจังหวัดต่างๆ จัดการฝึกอบรม เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SMEs สนับสนุนการจัดตั้งธุรกิจและการพัฒนา ธุรกิจใหม่ ทั้งด้วยการให้บริการข้อมูลและคำปรึกษา ด้วยบริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ซึ่งมีทั้งศูนย์บ่มเพาะ ธุรกิจในห้องที่ และที่เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย สนับสนุนกิจกรรมทางธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลของ SMEs ผ่านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิสาหกิจขนาดกลางย่อม (SMEs University) ดังนั้น SME University จึงนับเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้กลายเป็นผู้ประกอบการที่มีการ ดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

นิวัติแลนด์

เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและพนักงานที่มีศักยภาพของธุรกิจนั้นๆ ได้ไปเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญใน องค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ โดยการเข้าไปทำงาน ฝึกงาน หรือดูงาน เป็นเวลา 6 เดือนหรืออาจนำผู้เชี่ยวชาญจาก ต่างประเทศไปถ่ายทอดประสบการณ์ในนิวัติแลนด์ (International Business Exchanges) นอกจากนี้ยังมีโครงการ การมุ่งเน้นการพัฒนาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ การได้มาซึ่งความรู้ และความเป็นผู้นำของกลุ่มธุรกิจและ อุตสาหกรรมนิวัติแลนด์ โดยนำคณะธุรกิจหรืออุตสาหกรรมไปดูงานในต่างประเทศ

ไต้หวันที่

สนับสนุนการส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่โดยการก่อตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (SME Incubation Center) เพื่อให้บริการ SMEs ที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ พร้อมทั้งพยายามพัฒนาบุคลากรเพื่อการยกระดับความสามารถใน การผลิตโดยจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาและบริการด้านต่างๆ (Instant Solution Center and SME Service Center) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหา ตลอดจนให้การฝึกอบรม จัดสัมมนา บริการด้านข้อมูลแก่ SMEs

สิงคโปร์

การพัฒนาบุคลากร โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (ASME Institute of Entrepreneurship Development - ASME INSEND) เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลสิงคโปร์

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

การส่งเสริมช่องทางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่ SMEs และวางระบบการฝึกอบรม ที่จะช่วยพัฒนาองค์ความรู้ ร่วมกับภาคเอกชนในการจัดทำ SME Action Programme ได้แก่ โครงการ Junior ที่รัฐบาลกลางร่วมกับสถาบันวิจัยทางธุรกิจ ส่งเสริมการจัดตั้งบริษัทขนาดเล็ก โครงการ EXIST ของมหาวิทยาลัย และสถาบันต่างๆ เน้นการจัดตั้งธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง โครงการร่วมลงทุนสำหรับบริษัทพัฒนา เทคโนโลยี หรือ นวัตกรรมขนาดเล็ก (Venture Capital for Small Technology Companies) เพื่อเป็นการส่งเสริม

และพัฒนาเทคโนโลยีของ SME ให้มีความสำคัญต่อการพัฒนา e-Commerce ให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs เพื่อให้หันมาใช้อินเทอร์เน็ต ส่งเสริมระบบการศึกษาที่ควบคู่ไปกับการฝึกฝนทักษะ เพื่อให้ครอบคลุมกับการศึกษาต่อเนื่องในสาขาเฉพาะทาง นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการถ่ายทอดวิทยาการ การสนับสนุนให้เป็นนายจ้างตนเอง หรือ Self - Employment โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นต้นของโรงเรียนให้มีการฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัย จนถึงอุดมศึกษา ตลอดจนมีการวางระบบอย่างมีประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนในการฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ

italia

จัดหลักสูตรอบรมเฉพาะสาขาอาชีพ ทั้งระยะยาวและสั้น และงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล

จีน

เมืองกวางโจวให้การสนับสนุนสำหรับธุรกิจที่รับคนตกงานเข้าทำงานใหม่ในปีที่เปิดทำการใหม่ ซึ่งหากธุรกิจดังกล่าวสามารถรับคนตกงานเข้าทำงานใหม่เป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ธุรกิจนั้นๆ จะได้รับการยกเว้นการชำระภาษีรายได้เป็นระยะเวลา 3 ปี และหลังจากครบระยะเวลาการยกเว้นภาษีรายได้ได้แล้ว หากธุรกิจดังกล่าวยังสามารถรับคนตกงานเข้าทำงานใหม่เป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 30 ของแรงงานทั้งหมด ธุรกิจนั้นๆ จะได้รับการลดหย่อนการชำระภาษีรายได้เพียงครึ่งหนึ่งเป็นระยะเวลาต่ออีก 2 ปี

เมืองกวางโจวยังให้การสนับสนุนธุรกิจเพื่อการผลิตทางการเกษตร สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยหรือสถาบันเทคโนโลยีต่างๆ ที่จัดตั้งในเขตชนบท จะได้รับการยกเว้นภาษีรายได้ ในขณะที่ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม จะได้รับการเว้นภาษีรายได้ในปีแรก และเก็บเพียงครึ่งหนึ่งในปีที่ 2 นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนธุรกิจที่ใช้แรงงานหรือว่าจ้างคนพิการ (หูหนวก ตาบอด ไม้ หรือร่างกายบางส่วนทุพพลภาพ) โดยที่ธุรกิจดังกล่าวหากมีคนพิการคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 35 ของแรงงานทั้งหมด จะได้รับการยกเว้นการชำระภาษีรายได้ แต่หากธุรกิจนั้นๆ มีคนพิการเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่ถึงร้อยละ 35 ของแรงงานทั้งหมด จะได้รับลดหย่อนการชำระภาษีรายได้เพียงครึ่งหนึ่ง

แคนาดา

การสนับสนุนจากภาครัฐดำเนินการ โดยโครงการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ผู้ประกอบการที่สนใจสามารถเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการต่างๆ ได้ฟรี ไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังให้บริการทางธุรกิจโดยการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่สนใจการค้าระหว่างประเทศ โดยการช่วยให้ผู้ประกอบการจ้างผู้สำเร็จการศึกษาสาขาการค้าระหว่างประเทศในการพัฒนาธุรกิจของตน ช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการมีความพร้อมในการเป็นผู้ส่งออก โดยให้การช่วยเหลือในการขายสินค้าและบริการแก่รัฐบาลช่วยเหลือด้านวิเคราะห์แผนธุรกิจและปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจ ให้มีความคล่องตัวและสะดวกขึ้น

สำหรับด้านการพัฒนาบุคลากรนั้น ได้มีโครงการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ว่างงานเป็นรายเฉพาะ เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจของตนเอง ในขณะที่เดียวกันการช่วยเหลือเบื้องต้นนี้ยังช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการและลูกจ้างสามารถเพิ่มพูนทักษะ ในการประกอบธุรกิจให้เกิดความก้าวหน้าและมั่นคงในการประกอบธุรกิจ หากต้องการขยายกิจการ หรือเลิก หรือถูกฟ้องล้มละลาย

ฮ่องกง

สนับสนุนให้ SMEs เห็นความสำคัญของการฝึกอบรมให้ตรงกับสายงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน (SMEs Funding Schemes) โดยมีการจัดตั้งโครงการช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อการฝึกอบรมแก่วิสาหกิจ (SME Training Fund)

ออสเตรเลีย

กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร โดยการจัดหลักสูตรวิชา E-Learning เพื่อสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาผู้ใหญ่ และโครงการ Computer-billion เพื่อสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังออกมาตรการสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งนวัตกรรมใหม่ เช่น ค่าใช้จ่ายด้าน R&D สามารถนำไปหักลดหย่อนในการจ่ายภาษีได้ สนับสนุนกลุ่มธุรกิจที่ร่วมมือกันในการใช้เทคโนโลยี / สนับสนุนกลุ่มธุรกิจที่มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีจากต่างประเทศ / Bio-Technology and Financial Network รวมถึงส่งเสริมให้เจ้าของธุรกิจขนาดย่อมมีโอกาสเข้าพบปะกับผู้จัดการหัวหน้า R&D ของหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการสร้างนวัตกรรมใหม่ และโครงการ Mint เพื่อให้คำแนะนำการบริหารจัดการด้วยกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่

บราซิล

สนับสนุน การส่งเสริม การพัฒนา และการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม โดยการจัดฝึกอบรม การจัดสินเชื่อและเงินทุนให้ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม การพัฒนาท้องถิ่น โดยการสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการให้บริการข้อมูลด้านการดำเนินธุรกิจ

สนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อมให้พัฒนาการผลิตไปสู่การส่งออก ด้วยการริเริ่มรูปแบบวิธีการส่งออกและสินค้าส่งออกใหม่ๆ การจัดหลักสูตรฝึกอบรม ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำกระบวนการบรรจุ หีบห่อ การออกแบบ การให้ใบรับรอง การจัดทำรายการสินค้า วิดีทัศน์ การจัดทำสื่อโฆษณาต่างๆ ให้แก่นักธุรกิจบราซิลที่จะไปร่วมแสดงสินค้าในต่างประเทศ เป็นต้น

มาเลเซีย

รัฐบาลจะเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง SMEs ที่ได้รับการฝึกทักษะกับบริษัทขนาดใหญ่ในโครงการ Industrial Linkage Program (ILP)

โครงการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมในโครงการเพื่อให้การสนับสนุนด้านการเงินและองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีการผลิต (Technical Know-how) สุดลาดโลก เพื่อให้สามารถเปลี่ยนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ภายใต้โครงการ Headstart 500 Program

จัดตั้ง SME Expert Advisory Panel (SEAP) ให้เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ให้กับ SMEs

ตาราง 5.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ทางด้านบุคลากรในต่างประเทศ

ประเทศ	โครงการ	การอบรมหรือวิธีการ
ออสเตรเลีย	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนโอกาสทางการศึกษาผู้ใหญ่ - สนับสนุนด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ - ด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งนวัตกรรมใหม่ - สนับสนุนกลุ่มธุรกิจที่ร่วมมือกันในการใช้เทคโนโลยี / กลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีจากต่างประเทศ / Bio-Technology and Financial Network - เจ้าของธุรกิจขนาดย่อมควรมีโอกาสเข้าพบปะกับผู้จัดการหัวหน้า R&D ของหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในนวัตกรรมใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหลักสูตรวิชา E-Learning - Computer-billion - กำหนดให้ค่าใช้จ่าย R&D นำไปหักลดหย่อนในการจ่ายภาษีได้ - โครงการ Mint ให้คำแนะนำกลยุทธ์ในการบริหารใหม่
เดนมาร์ก	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการส่งออกและส่งเสริมการลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 โครงการคือ Export Preparation Programme, Market Development Programme และ Export Start Programme
มาเลเซีย	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลจะเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง SMEs ที่ได้รับการฝึกทักษะกับบริษัทขนาดใหญ่ - มีการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมในโครงการเพื่อให้การสนับสนุนด้านการเงินและ Technical Know-how เพื่อให้สามารถเปลี่ยนการดำเนินการไปสู่ตลาดโลก - เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - Industrial Linkage Program (ILP) - Headstart 500 Program - SME Expert Advisory Panel (SEAP)
นิวซีแลนด์	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ SMEs ไปทำงาน ฝึกงาน หรือดูงาน ในต่างประเทศ เป็นเวลา 6 เดือน หรือนำผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศไปถ่ายทอดประสบการณ์ในนิวซีแลนด์ - พัฒนาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ โดยนำคณะธุรกิจหรืออุตสาหกรรมไปดูงานในต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - International Business Exchanges - International Business Missions
สิงคโปร์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - ASME Institute of Entrepreneurship development - ASME INSEND
ญี่ปุ่น	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทรัพยากรบุคคลของ SMEs ให้กลายเป็นผู้ประกอบการที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - SMEs University
เยอรมัน	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำ SME Action Programme 2) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา e-commerce 3) ให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs เพื่อให้หันมาใช้อินเทอร์เน็ต 4) ส่งเสริมระบบการศึกษาที่ควบคู่ไปกับการฝึกฝนทักษะ เพื่อให้ครอบคลุมกับการศึกษาต่อเนื่องในสาขาเฉพาะทาง 5) สนับสนุนให้เป็น Self employment 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการ Junior ส่งเสริมการจัดตั้งบริษัทขนาดเล็ก - โครงการ EXIST เน้นการจัดตั้งธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง - โครงการ Venture Capital for Small Technology Companies เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี

ประเทศ	โครงการ	การอบรมหรือวิธีการ
จีน (กวางโจว)	สนับสนุนสำหรับธุรกิจที่รับคนตกงานเข้าทำงานใหม่ ธุรกิจเพื่อการผลิตทางการเกษตร สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันเทคโนโลยีต่างๆ ที่จัดตั้งในเขตชนบท ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม ธุรกิจที่ใช้แรงงาน หรือว่าจ้างคนพิการ (หูหนวก ตาบอด ไม้ หรือ ร่างกายบางส่วนทุพพลภาพ)	ได้รับการยกเว้นการชำระภาษีรายได้เป็นระยะเวลา 3 ปี
แคนาดา	<ul style="list-style-type: none"> - ภาครัฐ สนับสนุนผู้ประกอบการ - ธุรกิจ Business Services โดยการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่สนใจการค้าระหว่างประเทศ - ช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการมีความพร้อมในการเป็นผู้ส่งออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำโครงการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย - โดยการช่วยให้ผู้ประกอบการจ้างผู้สำเร็จการศึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศในการพัฒนา การค้าของตน - โดยให้การช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ขายสินค้าและบริการแก่รัฐบาล ช่วยเหลือด้านวิเคราะห์แผนธุรกิจและปรับปรุงแก้ไข - กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจให้มีความคล่องตัวและสะดวกขึ้น
พันธมิตรร่วม Alliances	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างพันธมิตรทางอุตสาหกรรมเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจของชนบท - ดูแลให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ว่างงานเป็นรายเฉพาะ และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นด้านแรงงานหากขยายกิจการหรือเลิก หรือถูกฟ้องล้มละลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ผ่าน Community Futures Development Corporations - Human Resources Development (HRDC)
ฮ่องกง	สนับสนุนให้ SMEs เห็นความสำคัญของการฝึกอบรมให้ตรงกับสายงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	โครงการช่วยเหลือด้านเงินทุน(SMEs Funding Schemes) โดยมีการจัดตั้งโครงการช่วยเหลือด้านเงินทุน SME Training Fund

5.4 สรุป

1. จัดทำนโยบายและเป้าหมายด้านการพัฒนาบุคลากรของ SMEs รายอุตสาหกรรมและบริการตามแผนนโยบายอุตสาหกรรมให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดกลยุทธ์และใช้มาตรการการจูงใจ แต่ลดมาตรการการอุดหนุน โดยงบประมาณให้กับ SMEs เฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคลากรที่มีเป็นจำนวนมากของ SMEs ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาผู้ประกอบการตามแผนพัฒนาวิสาหกิจฉบับที่ 2 เน้นที่การฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านทักษะการประกอบการ โดยสนับสนุนสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางย่อมและศูนย์บ่มเพาะ ในการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เพื่อให้เริ่มธุรกิจใหม่ จำเป็นจะต้องมีมาตรการการสนับสนุนทางการเงินที่เพียงพอต่อการดำเนินงานนั้นๆ เช่น มาตรการในการสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์บ่มเพาะกับสถาบันทางการเงินในการสนับสนุนธุรกิจใหม่ กลไกของการสร้างและจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนที่มีประสิทธิภาพ มาตรการการสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยี มาตรการการสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจใหม่เพื่อการส่งออก และอื่นๆ เป็นต้น
3. ควรมีการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานของภาครัฐและเอกชนมากขึ้น ควรมีการพัฒนาและปรับหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมโดยสร้างความร่วมมือร่วมกัน ในการพัฒนาหลักสูตรและอุปกรณ์เครื่องมือตลอดจนระบบการรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานในแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ขาดแคลนฝีมือแรงงาน พร้อมทั้งเสนอให้มีมาตรการในการสนับสนุนให้ SMEs ส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อยกระดับฝีมือแรงงาน เช่น มาตรการทางภาษี หรือการจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการยกระดับ หรือปรับเปลี่ยนทักษะพนักงานใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบันของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะประเภททักษะที่สำคัญที่รัฐมุ่งสร้างให้เกิดเป็นความสามารถหลัก (Core Competency) ของประเทศ ในระยะยาว ควรสนับสนุนเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมโครงการโดยปราศจากค่าใช้จ่าย
4. ควรมีการสนับสนุนสถาบันการศึกษาด้านช่างเทคโนโลยีและช่างฝีมือให้มีคุณภาพ ตามความต้องการของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท โดยความร่วมมือจากสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับตัวอย่างสถาบันไทย-เยอรมัน สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
5. สนับสนุนหน่วยงานในด้านการพัฒนาระบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานภายในบริษัท เช่น ระบบการฝึกฝนในระหว่างการทำงาน กระบวนการเรียนรู้ภายในโรงงานด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ SMEs สามารถยกระดับบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
6. ควรมีการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนหรือรับผิดชอบด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิตภายในโรงงาน ตลอดจนให้การคุ้มครองแรงงานและการให้สวัสดิการตามกฎหมาย เพื่อจูงใจให้บุคลากรอยู่ในองค์กรอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงประสิทธิภาพฝีมือแรงงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

7. ทักษะการมนุษย์ในองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถหลักขององค์กร การฝึกอบรมใดๆ อาจไร้ผลหากปราศจากการส่งต่อ หรือ ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นอย่างต่อเนื่อง หรือ การแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกันภายในองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร (Knowledge Management) จึงน่าจะเป็นเครื่องมือการบริหารจัดการสมัย - ใหม่ ที่หน่วยงานส่งเสริมควรเน้นให้ความสำคัญและสนับสนุนให้วิสาหกิจในระดับต่างๆ ได้เรียนรู้และดำเนินการ
8. จากรายงานผลการดำเนินงานของ สสว. โดยผลงานวิจัยร่วมของวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล ในโครงการศึกษาสถานภาพและประเมินระดับความเป็นสังคมผู้ประกอบการของประเทศไทยพบว่า พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนระบบการศึกษาของไทยยังไม่เอื้อต่อการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพได้⁵ ดังนั้นควรมีการปรับระบบการศึกษาเพื่อวางรากฐานการสร้างวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการให้แก่ชนรุ่นใหม่แต่ด้วยเยาว์ โดยเพิ่มหลักสูตรหรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างธุรกิจเพื่อเปิดโอกาสและส่งเสริมให้เยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ได้เริ่มต้นศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และให้มีความต่อเนื่องของการเรียนรู้ทั้งในระดับมัธยมและอุดมศึกษาด้วย (เท่าที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการเฉพาะในระดับวิชาชีพและอุดมศึกษาเป็นสำคัญ) เพื่อให้มีพัฒนาการของการฝึกทักษะการทำงาน ตลอดจนระบบความคิดและการตัดสินใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งนี้เพื่อปูความพร้อมสำหรับการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างมีประสิทธิภาพผลในการเป็นผู้ประกอบการเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่หรือเมื่อจบการศึกษาในระดับสูงแล้วได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถพัฒนาต่อยอดสมรรถนะหลักของตนเองอย่างมีระบบในระดับสูงได้โดยทันที (เมื่อเข้าสู่ระบบการสนับสนุนของภาครัฐเมื่อเป็นผู้ประกอบการแล้ว หรือ อาจไม่ต้องเข้าสู่ระบบสนับสนุนดังกล่าวเนื่องจากมีศักยภาพพัฒนาตนเองได้ เป็นต้น)
9. นอกจากนั้น การสร้างสังคมและวัฒนธรรมผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะหมายถึงสังคมที่มีผู้ประกอบการที่มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการที่แข่งขันได้แล้ว ยังหมายถึงสังคมที่มีผู้ประกอบการที่มีภูมิคุ้มกันภายในที่ดี คือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรมและธรรมาภิบาลด้วย ปัจจุบันสภาพสังคมและพฤติกรรมในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ก่อปัญหาและคดีล่วงละเมิด ยาเสพติด และอาชญากรรม ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและหลักสูตรการศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูประถม และผู้ปกครองเยาวชน พบว่ามีความคิดเห็นคล้ายกันคือปัจจัยต้นเหตุของปัญหา อาจมาจาก 1) สภาพครอบครัวเดียวที่เพิ่มมากขึ้น ที่พ่อแม่ต้องทำงานและมีเวลาให้ลูกน้อยลง (แตกต่างจากเดิมที่เป็นครอบครัวใหญ่ที่มีสมาชิกหลายรุ่นในบ้านเดียวกัน เด็กและเยาวชนมีโอกาสได้รับการถ่ายทอดคุณค่าที่ดีจากสมาชิกอาวุโสได้มากกว่า) สภาพครอบครัว

---

⁵ รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2548 และแนวโน้ม ปี 2549, สสว.

แตกแยกหย่าร้างเพิ่มมากขึ้นทำให้เด็กขาดความอบอุ่นและไม่ได้รับการบ่มเพาะที่ดี โดยเฉพาะในเรื่อง การมีวินัย ศิลธรรม จริยธรรม ฯ 2) ครูอาจารย์ขาดจริยธรรมในวิชาชีพ และ 3) หลักสูตรชั้นพื้นฐานที่ ปรับปรุงใหม่ (หลักสูตรประถม พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุงใหม่ 2533) โดยแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น 8 กลุ่มวิชาและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่让孩子ศึกษาหา ความรู้ด้วยตนเองเพื่อให้กล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์ วิชาศิลปะธรรมและหน้าที่พลเมืองถูก ตัดทอนลดลงและรวมอยู่ในหมวดสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในขณะที่ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ ทำให้เยาวชนกลุ่มเด็กนี้ เข้าถึงแหล่งความรู้ สื่อ และเหตุการณ์ต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น โดยปราศจาก วิจารณ์ญาติที่ดีเพียงพอด้วยตนเองในการเลือกรับว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ เนื่องจากอ่อนเยาว์ เกินกว่าจะมีเหตุผลในเรื่องนั้นๆ ผลที่ได้คือ เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถด้านทักษะต่างๆ และกล้า แสดงออกมากขึ้น แต่กลับขาดภูมิคุ้มกันภายในคือ ศิลธรรมและขาดวินัย ประเด็นคำถามแก่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องคือ แม้จะมีหลายปัจจัยที่เป็นต้นเหตุของปัญหาตามที่กล่าวมา แต่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสร้างสมดุล โดยการปรับปรุงเนื้อหาสาระอีกครั้งหรือไม่อย่างไร แม้จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่ง การเรียนรู้ ก็ควรเน้นสาระการเรียนรู้และความรู้ที่มากขึ้นในกลุ่มศิลปะธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรม ที่ดีงามรวมถึงหน้าที่พลเมือง จากตำราและครูผู้สอนอย่างถูกต้องในห้องเรียนก่อนรวมถึงกิจกรรมเสริม อื่นๆ ให้มากขึ้นหรือไม่ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและศีลธรรมที่ดีงามถูกต้องตลอดจนระเบียบวินัยให้แก่เยาวชน ในปฐมวัยนี้ เพียงพอให้เกิดภูมิคุ้มกันภายในที่จะเข้าใจและเลือกรับสิ่งต่างๆ ได้อย่างระมัดระวังมากขึ้น ด้วยตนเองเมื่อเติบโตขึ้นต่อไป

บทที่ 6 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

6.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

6.1.1 นิยามและองค์ประกอบของโลจิสติกส์

นับตั้งแต่ได้มีการจัดประกายในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เป็นวาระแห่งชาติเมื่อ พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ปี 2550-2554 โดยให้คำนิยามไว้ดังนี้

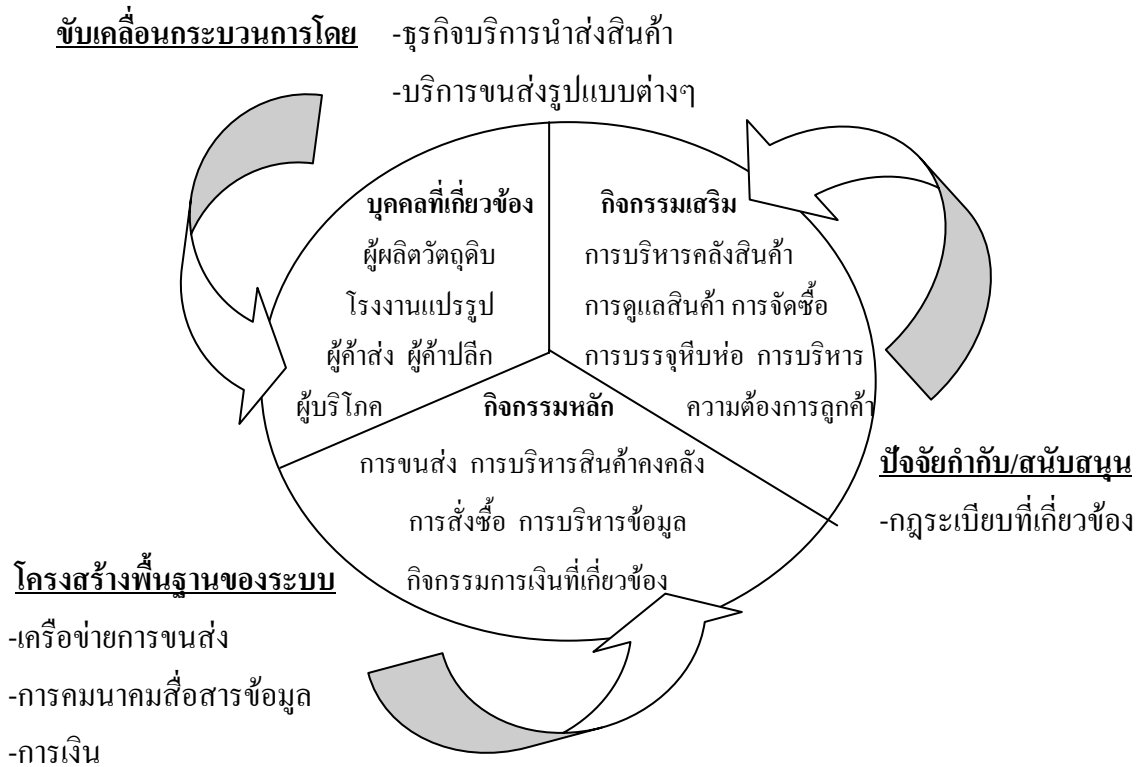
โลจิสติกส์ หรือ การบริหารจัดการ โลจิสติกส์ หรือ การบริหารการรับ-ส่ง ดูแลสินค้าและการบริการ ตามนิยามของ Council of Logistics Management¹ คือ เป็นกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินการ และการควบคุมการทำงานขององค์กร รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ทั้งการเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การรวบรวม การกระจายสินค้า วัตถุดิบ ชิ้นส่วนประกอบ และการบริการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการ และ ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ในปัจจุบันถือว่าการบริหารจัดการ โลจิสติกส์เป็นกระบวนการหนึ่งในการจัดการสินค้าและการบริการตลอดสายของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management)

จากนิยามดังกล่าวสามารถระบุให้เห็นองค์ประกอบต่างๆในเรื่องโลจิสติกส์ (ดังแสดงในรูปที่ 6.1) โดยการบริหารจัดการ โลจิสติกส์มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรในระดับต่างๆ ตั้งแต่ผู้ผลิตวัตถุดิบ โรงงานแปรรูป ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก จนถึงผู้บริโภค ในขณะที่กิจกรรมมีหลากหลาย ทั้งกิจกรรมหลัก ได้แก่ การขนส่ง การบริหารสินค้าคงคลัง การสั่งซื้อ การบริหารข้อมูลและกิจกรรมการเงินที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมเสริม ได้แก่ การบริหารคลังสินค้า การดูแลสินค้า การจัดซื้อ การบรรจุหีบห่อ รวมถึงการบริหารความต้องการของลูกค้า นอกเหนือจากกิจกรรมโดยตรงแล้ว กระบวนการ โลจิสติกส์เกิดขึ้นผ่านธุรกิจบริการนำส่ง สินค้า/ผ่านรูปแบบขนส่งต่างๆ โดยมีผู้ให้บริการธุรกิจเฉพาะด้าน (Service Provider) ของแต่ละกิจกรรมเป็นกลไกขับเคลื่อน มีโครงสร้างพื้นฐานของระบบ คือ เครือข่ายการขนส่ง การคมนาคมสื่อสารข้อมูลและการเงิน มีปัจจัยกำกับและสนับสนุน คือ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและขอบเขตที่ครอบคลุมทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งระดับท้องถิ่นในประเทศจนถึงระดับโลก ทั้งหมดนี้เพื่อมุ่งไปสู่การสร้าง ความพึงพอใจสูงสุดกับลูกค้าโดยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

---

¹ ปรับปรุงจากคำแปลของ ดร.พงษ์ชัย อธิคมรัตน์กุล, Center for Logistics Excellence, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, เมษายน 2548

รูป 6.1 แสดงองค์ประกอบของโลจิสติกส์

6.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ด้านโลจิสติกส์

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554)² ในส่วนของ “ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน” กล่าวถึงเรื่องต่างๆหลายด้าน ได้แก่ (1) การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม (2) การปรับโครงสร้างการผลิตให้ผลิตภาพการผลิตและคุณค่าของสินค้าและบริการ บนฐานความรู้และความเป็นไทย และ (3) ปักจียสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน

6.1.2.1 สำหรับการบริหารเศรษฐกิจในส่วนรวม การพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้โครงสร้างเศรษฐกิจมีความสมดุลและยั่งยืน โดยในส่วนของ SMEs จะเน้นในหัวข้อที่ 3 ดังนี้

1. ด้านการผลิต กำหนดเป้าหมายผลิตภาพการผลิตรวม สูงขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายให้สัดส่วนการส่งออกในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่การดำเนินการพัฒนาในแนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต ทู่น และพลังงาน จะทำให้ฟุ้งพานำเข้าใน

² แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สัดส่วนที่ต่ำลง ทั้งนี้โดยกำหนดเป้าหมายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเป็นร้อยละ 0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และกำหนดเป้าหมายที่จะลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์จากร้อยละ 16 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2548 เป็นร้อยละ 13 ภายในปี 2554

โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีความสมดุลขึ้นระหว่างภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ และภาคการค้าระหว่างประเทศโดยกำหนดเป้าหมายให้สัดส่วนอุปสงค์ในประเทศต่อภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่วัดด้วยผลรวมของมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 71 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 75 ภายในปี 2554

สำหรับสาขาการผลิตของประเทศ ฐานการผลิตจากภาคเกษตร เกษตรแปรรูปและภาคบริการทั้งบริการท่องเที่ยว บริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการทางการเงิน จะมีขนาดใหญ่ขึ้นและผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายมากขึ้น สำหรับภาคอุตสาหกรรม โครงสร้างมีกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ และอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ที่เข้มแข็งขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายให้สัดส่วนภาคการผลิตเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2548 เป็นร้อยละ 15 ภายในปี 2554

2. การพัฒนาให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพมากขึ้น กำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3.0-3.5 ต่อปี อัตราการว่างงานต่ำไม่เกินร้อยละ 2 ของกำลังแรงงาน การบริหารการคลังมีประสิทธิภาพ ทำให้หนี้สาธารณะมีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วนการออมรวมของประเทศอยู่ที่ระดับร้อยละ 35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภายในปี 2554 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นทั้งจากฐานการออมครัวเรือน ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐ อันเนื่องมาจากการส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบและการสร้างฐานรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความเสี่ยงจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลดลง โดยกำหนดเป้าหมายการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเฉลี่ยต่อปีไม่เกินร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และการใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายความยืดหยุ่นของการใช้พลังงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ไม่เกิน 1 : 1 ต่ำกว่าเฉลี่ย 1.4 : 1 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 8.0 รวมทั้งลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลดการใช้น้ำมันในภาคการขนส่งให้เหลือร้อยละ 30 ของการใช้พลังงานทั้งหมดจากระดับร้อยละ 38 ในปัจจุบัน
3. การสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและพัฒนาให้เป็นฐานที่ใหญ่ขึ้นของระบบเศรษฐกิจ มีผู้ประกอบการใหม่เพิ่มขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายให้ผลิตภัณฑ์และบริการที่ผลิตและให้บริการ โดยวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมมีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จากสัดส่วนร้อยละ 39.4 ในปี 2548 และเศรษฐกิจฐานรากที่ใหญ่ขึ้น มีกลไกตลาดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งมีการดำเนินงานของตลาดล่วงหน้าสินค้าเกษตร การจัดระบบพื้นที่ทางการเกษตรที่จะช่วยสร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร การลงทุนด้านสังคมของรัฐ และการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานและการคุ้มครองแรงงานที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้มีการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น โดยได้กำหนดเป้าหมายให้รายได้ของกลุ่มที่รายได้สูงสุดร้อยละ 20 แรกมีสัดส่วนไม่เกิน 10 เท่าของรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 20 ภายในปี 2554

6.1.2.2 ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญเพื่อให้บรรลุ “ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน” ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ โลจิสติกส์
  - ก. การศึกษาและสำรวจการเคลื่อนย้ายสินค้าเต็มรูปแบบทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อออกแบบระบบการเก็บข้อมูลการเคลื่อนย้ายของสินค้า โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนกันยายน 2548 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.)
  - ข. การศึกษาและจัดทำข้อมูลต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP ซึ่งเดิมได้ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสิ้นสุดโครงการแล้วเมื่อเดือนกันยายน 2548 ทั้งนี้ในขั้นตอนนี้ต่อไปควรเร่งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลที่มีอยู่ และจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครอบคลุมค่านิยาม และองค์ประกอบรวม โลจิสติกส์ เพื่อให้สะท้อนภาพต้นทุน และมูลค่าเพิ่มที่แท้จริงของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ได้ถูกต้องและสมเหตุสมผลมากขึ้น และเพื่อให้มีข้อมูลครบถ้วนตามองค์ประกอบรวมของกิจกรรมโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐานสากล และสร้างมาตรฐานในการคำนวณต้นทุน โลจิสติกส์ สำหรับประเทศไทยที่มีความละเอียดและถูกต้องแม่นยำมากขึ้นรวมทั้งศึกษาและคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ที่ลงลึกในแต่ละภาคการผลิต
  - ค. การประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ไทย เพื่อพัฒนาชุดของดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators: KPI) เกี่ยวกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศในภาพรวม และเพื่อสำรวจสถานภาพและพัฒนาระบบข้อมูลด้านโลจิสติกส์รวมทั้งแนวทางการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดและพัฒนา KPI เพื่อให้สามารถใช้ KPI การพัฒนาระบบโลจิสติกส์เป็นเครื่องมือในการวัดสถานภาพ ความก้าวหน้า และระดับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศได้อย่างต่อเนื่องต่อไป
  - ง. การศึกษาเพื่อพัฒนาธุรกิจผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (Logistics Service Providers:LSPs) โดยพิจารณา แนวโน้มพัฒนาการของการค้าระหว่างประเทศ สถานการณ์เศรษฐกิจ และธุรกิจของภูมิภาค แนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และเงื่อนไขภายในประเทศ

เป็นต้น ที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสและภัยคุกคามของธุรกิจผู้ให้บริการด้าน โลจิสติกส์ (LSPs) ซึ่งจากการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศพบว่า แนวโน้มการเจริญเติบโตของ LSPs ประมาณ 3-4 เท่าของ GDP เห็นว่าเป็นโอกาสอันดีในการสร้างมูลค่าเพิ่มจาก LSPs ทั้งนี้ จำเป็นต้องหาแนวทางผลักดันของภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และแนวทางป้องกันภัยคุกคาม อันเนื่องมาจากปัจจัยที่มีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงไป

- จ. การศึกษาเพื่อสนับสนุนพัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลภาครัฐและ โลจิสติกส์ เพื่อการนำเข้า-ส่งออก (Thailand Single Window e-Logistics) โดยศึกษาทบทวนระบบ ขั้นตอนและเอกสารเกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกในปัจจุบันทั้งหมด (System Review) และกำหนดมาตรฐานรายการข้อมูลและแบบฟอร์มเอกสารเพื่อการนำเข้า-ส่งออกที่มีการลดรูป ลดความซ้ำซ้อนและใช้มาตรฐานร่วม (Simplification, Harmonization และ Standardization) ซึ่งจะเป็ข้อมูลพื้นฐานด้าน โลจิสติกส์เพื่อการนำเข้า-ส่งออก และพัฒนาไปสู่ e-Logistics
- ฉ. การศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย โลจิสติกส์เชื่อมโยงกับต่างประเทศ เช่น การศึกษาโอกาส คู่ทางการวางระบบเชื่อมโยงด้าน โลจิสติกส์ ทั้งที่มีอยู่ในประเทศ และเครือข่ายในต่างประเทศ รวมทั้งวางแผนเพื่อขยายเครือข่ายไปยังประเทศเพื่อนบ้าน อินเดีย และจีน ซึ่งปัจจุบันมีงานศึกษาบางชิ้นกำลังดำเนินการ โดย สกว.
- ช. การศึกษาวิจัยและส่งเสริมให้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการระบบ โลจิสติกส์ เช่น RFID Intelligent Packaging และรถกึ่งพ่วงแบบพิเศษ B-Double เป็นต้น

2. ด้านพลังงาน

- ก. การพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์เพื่อการผลิตไฟฟ้า เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพลังงานทางเลือกอื่นๆ มาทดแทนการใช้ก๊าซธรรมชาติ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ แสงอาทิตย์ ลม ความร้อนใต้พิภพ พลังลม แต่การดำเนินการยังมีปัญหาอุปสรรคต่างๆ และขีดจำกัดในการพัฒนา และเมื่อพิจารณาถึงเชื้อเพลิงอื่นๆ เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ซึ่งภายในประเทศมีไม่พอเพียง จำเป็นจะต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพงและเปลี่ยนแปลงตามสภาวะตลาดโลก ดังนั้น พลังงานจากนิวเคลียร์เป็นทางเลือกทางหนึ่งสำหรับประเทศไทยในอนาคต เนื่องจากค่าเชื้อเพลิงมีราคาถูก ทำให้ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าต่ำ อย่างไรก็ตาม จะต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน และมีมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างเข้มงวด มีการตรวจสอบอุปกรณ์ และระบบต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อมิ

ให้มีการรื้อไหลและเป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมและประชาชนในบริเวณโรงไฟฟ้า นอกจากนี้ต้องมีวิธีจัดการกากกัมมันตภาพรังสีที่ถูกต้องอีกด้วย

- ข. การศึกษาพัฒนาประสิทธิภาพเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อให้มีความคุ้มค่าในการใช้งาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บพลังงานได้นานขึ้น และมีความเหมาะสมกับภูมิอากาศร้อนชื้นของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่อยู่ในท้องที่ห่างไกลและไม่มีไฟฟ้าใช้ ประหยัดต้นทุนในการวางระบบสายส่งไฟฟ้าและลดการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ รวมทั้งลดมลภาวะเนื่องจากพลังงานจากแสงอาทิตย์เป็นพลังงานที่สะอาดและมีความยั่งยืน
- ค. การศึกษาตลาดของไบโอดีเซลทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตวัตถุดิบโดยละเอียด ทั้งด้านปริมาณ และพื้นที่เพาะปลูก โดยสามารถประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการในการผลิตเพิ่มน้ำมัน ไม่เกิดความขาดแคลน หรือในทางกลับกันไม่เกิดภาวะล้นตลาด และไม่บิดเบือนการเพาะปลูกเพื่อการอื่น เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำกัด และสินค้าเกษตรหลายชนิดเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก และการบริโภคในประเทศในลักษณะอื่นๆที่ไม่ใช่การผลิตเพื่อทดแทนน้ำมันอยู่แล้ว

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550-2554”³ โดยได้ศึกษาภาพรวมทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย

6.1.3 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

จากการศึกษาแผนการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทย (2545-2549)⁴ โดยภาพรวมของแผนฯ ดังกล่าว ไม่ได้เน้นมาตรการส่งเสริมในด้านโลจิสติกส์ แต่มีนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพของ SMEs เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการปรับโครงสร้างในภาคการผลิต การบริการ ที่ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ อย่างไรก็ตาม ได้มีแผนการส่งเสริมในส่วนของห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องตามนิยามของการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์อยู่ด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาด้านโลจิสติกส์ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างเด่นชัดในปี 2546 หลังจากการจัดทำแผนส่งเสริมของ SMEs ฉบับที่ 1 แล้ว

³ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550-2554 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2550

⁴ แผนการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทย ฉบับที่ 1 (2545-2549) โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

6.1.3.1 ความจำเป็นต้องพัฒนาและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ต่อการจัดทำแผนส่งเสริมของ SMEs

1. ปัจจุบันการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น จากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ผลักดันให้ภาคธุรกิจ รวมทั้ง SMEs ต้องยกระดับความสามารถในการแข่งขัน การดำเนินธุรกิจในทุกวิถีทาง ทั้งการลดต้นทุน และการสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ๆ เพื่อเสนอลูกค้า การบริหารจัดการกระบวนการนำส่งสินค้าจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภคตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือ โลจิสติกส์ จึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ผู้ประกอบการสามารถใช้เป็นแหล่งที่มาของความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งระดับธุรกิจและระดับประเทศ
2. ปัญหาการบริหารจัดการ โลจิสติกส์สำหรับ SMEs แม้ว่ามูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของ SMEs ของไทย คิดเป็นร้อยละ 43 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรวม (ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 เป็นสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุดลำดับแรก) อย่างไรก็ตาม SMEs ยังมีข้อจำกัดในเรื่อง การไม่ได้รับสิทธิพิเศษ ขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงาน เงินลงทุนน้อย บุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนำเข้า-ส่งออก จึงจำเป็นต้องมีการวางนโยบายและแผนในการส่งเสริม SMEs ในด้านโลจิสติกส์ โดยสัดส่วนต้นทุนด้าน โลจิสติกส์ของโลก สามารถแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

-ต้นทุนด้านการขนส่ง (Transportation)	ร้อยละ 39
-ต้นทุนด้านการบริหารคลังสินค้า (Warehouse)	ร้อยละ 27
-ต้นทุนการจัดเก็บดูแล (Inventory)	ร้อยละ 24
-ต้นทุนการจัดซื้อ (Sourcing)	ร้อยละ 6
-ต้นทุนการจัดการ (Management)	ร้อยละ 4

ในปี 2545 ประเทศไทย มีต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 19.7 (ค่อนข้างสูง)

ตาราง 6.1 เปรียบเทียบต้นทุน โลจิสติกส์ต่อ GDP ของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ

ประเทศ	ต้นทุนโลจิสติกส์ ต่อ GDP (2545)
จีน	35.0
อินเดีย	20.0
ไทย	19.7
ญี่ปุ่น	11.3
อังกฤษ	10.6
สหรัฐฯ	8.7
สิงคโปร์	8.0

ที่มา: แผนปฏิบัติการพัฒนาระบบข้อมูลโลจิสติกส์ของประเทศ สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของรัฐบาล พ.ศ. 2550 – 2554 มีเป้าหมายให้ลดต้นทุน โลจิสติกส์ จาก 19% ในปี 2548 เป็น 16% ในปี 2554

6.1.3.2 การศึกษาสถานะระบบโลจิสติกส์ในภาคการผลิตของ SMEs

1. ในระยะเร่งด่วน ควรมีการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่แหล่งผลิตจนถึงผู้บริโภค
2. พิจารณาคัดเลือกสถานะของผู้ประกอบการ หรือกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์
3. ศึกษาติดตามแผนงานและโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ได้อนุมัติโครงการต่างๆ เช่น โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ในภาคการผลิตและหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ทางด้านโลจิสติกส์

6.2 สถานภาพและปัญหาของ SMEs ด้านโลจิสติกส์ ในประเทศไทย

6.2.1 ปัญหาต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของไทยค่อนข้างสูง ดังที่ได้กล่าวแล้ว จากตาราง 6.1 ในปี 2545 ประเทศไทย มีต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 19.7⁵ ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูง

⁵โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภาพรวมต้นทุนโลจิสติกส์และมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ระยะที่ 1, ศูนย์บริหารธุรกิจยั่งยืน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

6.2.2 ระดับการบริหารจัดการและการพัฒนาระบบการให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศ แบ่งเป็น 4 ระดับ

1. Physical distribution เน้นการส่งสินค้าไปสู่ผู้บริโภค
2. Internally Integrated Logistics เป็นการเชื่อมโยงการจัดการภายในบริษัทตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบ จนถึงการจัดส่งสู่ผู้บริโภค
3. Externally Integrated Logistics สามารถเชื่อมโยงระหว่างบริษัทตลอด Supply Chain
4. Global Logistics Management เป็นการจัดซื้อวัตถุดิบ-จัดส่งสินค้าครอบคลุมทั่วโลก

ธุรกิจ SMEs ของไทยมีสถานภาพทางด้าน โลจิสติกส์ที่จัดอยู่ในระดับต่ำ คือระดับที่ 1 และ 2 เพียงเพื่อจัดส่งสินค้าที่ตัวเองผลิต ไปสู่ผู้ซื้อเท่านั้น⁶ ยังไม่มีการบูรณาการกระบวนการทั้งในกิจการและระหว่างกิจการ

6.2.3 ปัญหาเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล

1. ผู้ประกอบการ SMEs ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงประโยชน์การใช้ ICT ในงานโลจิสติกส์
2. ขาด Software ที่มีมาตรฐานและเหมาะสมสำหรับ SMEs เนื่องจากผู้ผลิต Software กับผู้ต้องการใช้ขาดการสื่อสารตามความต้องการ
3. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้าน ICT และโลจิสติกส์ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งจำนวน IT Service Provider ที่สนับสนุนงานโลจิสติกส์ของ SMEs
4. ขาดข้อมูลเพื่อการวางแผน วิเคราะห์ และปฏิบัติการด้านโลจิสติกส์
5. โครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Infrastructure & Networking) มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอทั้งด้านความเร็วและต้นทุน

6.2.4 ความสามารถในการจัดการโลจิสติกส์

1. แม้ว่าภาครัฐและเอกชนจะตื่นตัวมากขึ้น แต่องค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการ โลจิสติกส์ ยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ผู้ประกอบการมีข้อจำกัดในการนำไปประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง
2. ปัญหาข้อจำกัดในการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการจัดการในผู้ประกอบการของผู้ใช้บริการ (Demand Side) ทั้งในระดับผู้บริหารและปฏิบัติการ

---

⁶ การพัฒนาด้านโลจิสติกส์สำหรับ SMEs จากการศึกษาเบื้องต้น โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ปัญหาการสร้างกำลังคนด้านโลจิสติกส์ (Supply Side)⁷ โดยขาดแคลนบุคลากรผู้ฝึกสอน สถาบันการศึกษามีหลักสูตรในด้านโลจิสติกส์น้อย ขาดมาตรฐานวิชาชีพ เงินเดือน และ Career Path ที่ชัดเจน ซึ่งจะเห็นจำนวนแรงงานที่เพิ่มขึ้นที่ต้องการการพัฒนา

ตาราง 6.2 กำลังคนในระบบโลจิสติกส์

กำลังคน	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
ผู้บริหาร/ผู้ประกอบการ/วิชาชีพ	26,896	27,997	29,605	31,801	34,700
เสมียน/พนักงานบริการ	68,911	71,733	75,853	81,479	88,907
ผู้ปฏิบัติงานขับเคลื่อน	110,356	114,876	121,473	130,482	142,378
ผู้ใช้แรงงาน	32,575	33,909	35,857	38,516	42,027
อื่นๆ	65,245	67,917	71,817	77,143	84,176
แรงงานรวม	303,983	316,432	334,505	359,421	392,188
ความต้องการเพิ่มต่อปี	53,237	12,449	18,173	24,815	32,767

ที่มา: ข้อมูลจาก ความต้องการกำลังคนในระบบโลจิสติกส์ วิ-เซิร์ฟ โลจิสติกส์ แมกกาซีน Issue 14, August-September 2007

6.2.5 การพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์

6.2.5.1 ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศพัฒนาแล้ว จะมีการใช้บริการของ LSPs (Logistic Service Providers) ในระดับที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง Outsource กิจกรรมประเภท non-core business ให้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกบริษัทดำเนินการแทน

6.2.5.2 ธุรกิจ LSPs ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีแนวโน้มเติบโตอย่างมาก

6.2.5.3 จำนวนผู้ให้บริการโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนการค้าทั้งหมดในปัจจุบัน สามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่มงานหลัก คือ

1. การขนส่งสินค้า (Freight Transportation and Forwarding)
2. การจัดเก็บดูแลและบริหารคลังสินค้า-คลังสินค้า/บรรจุภัณฑ์ (Warehousing Inventory Management and Packaging)
3. การให้บริการพิธีการต่างๆที่เกี่ยวกับงานโลจิสติกส์ (Non-Asset Based Logistics Services)

⁷ ความต้องการกำลังคนในระบบโลจิสติกส์ วิ-เซิร์ฟ โลจิสติกส์ แมกกาซีน Issue 14, August-September 2007

4. การให้บริการงานด้าน ICT และงานที่ปรึกษาด้านโลจิสติกส์ (ICT and Consulting) ปัญหาที่เกิดขึ้น และพบอยู่ก็คือ ผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก เงินลงทุนต่ำ ทำให้ขาดการให้บริการอย่างหลากหลาย โดยส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจประเภท (1) การขนส่งสินค้า (Freight Transportation and Forwarding) มากกว่ากลุ่มที่ใช้องค์ความรู้ ความชำนาญในประเภท (4) การให้บริการด้าน ICT และการให้คำปรึกษา (ICT and Consulting) รวมทั้งบริษัทต่างชาติส่วนใหญ่จะทำธุรกิจแบบการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กับ MNCs (Multi-National Companies) ซึ่งทำให้มีโอกาสขยายตลาดได้มากกว่าบริษัทของไทย
5. หากไทยไม่สามารถพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับการพัฒนาผู้ประกอบการ ไทย จะไม่สามารถแข่งขันได้ ใน 3-4 ปีข้างหน้า ซึ่งในปัจจุบันตลาดโลจิสติกส์ไทย ร้อยละ 70-80 จะถูกควบคุมโดยบริษัทต่างชาติ
6. ปัญหาของการพัฒนา LSPs ได้แก่การขาดองค์ความรู้ ทักษะด้านการบริหารงานที่ทันสมัย ขาด Software และการเข้าถึงระบบ ICT ขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน สิทธิพิเศษ ขาดนโยบายส่งเสริมธุรกิจและกฎหมายรองรับ ขาด Best Practice และมาตรฐานในการพัฒนา ขาดเครือข่ายธุรกิจในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ตลาดโลจิสติกส์ยังไม่สามารถขยายตัวได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากภาคธุรกิจในประเทศไม่ให้ความสำคัญด้านบริหารจัดการ โลจิสติกส์มากเท่าที่ควร

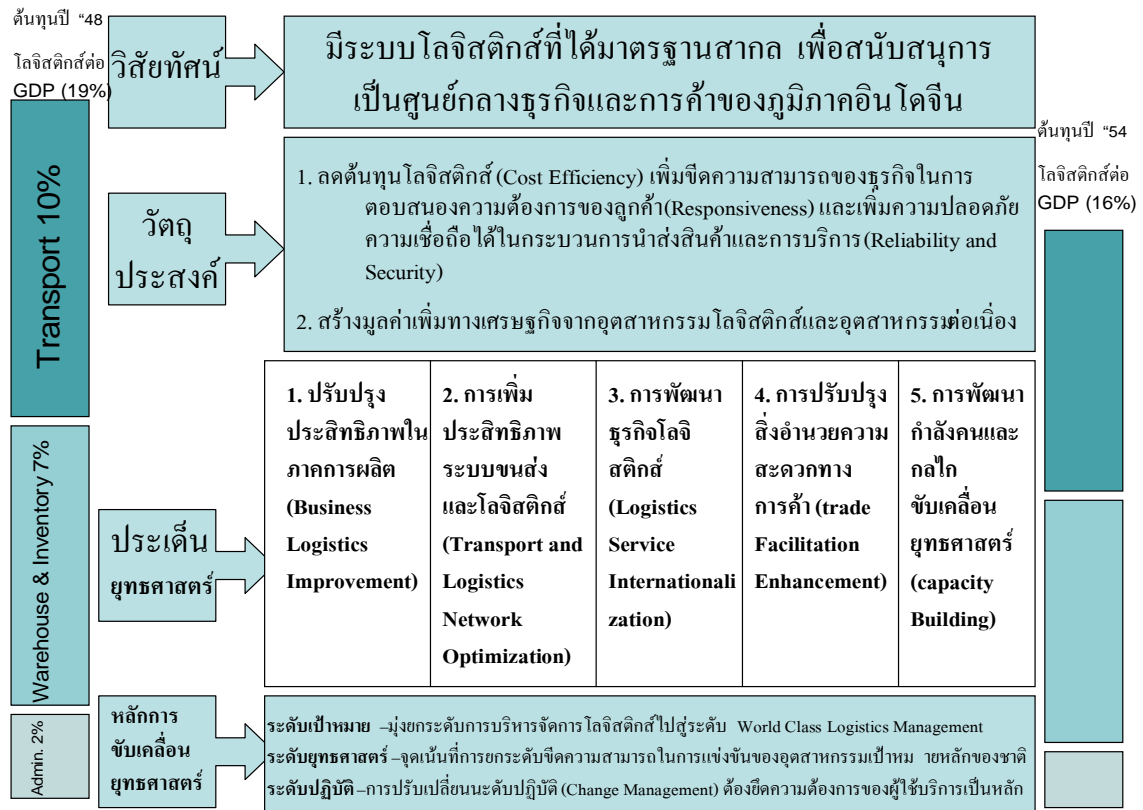
6.3 หน่วยงานการส่งเสริมและการพัฒนา SMEs ด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย

6.3.1 ภาพรวมการส่งเสริมด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย

ปัญหาด้าน โลจิสติกส์ไม่ใช่เกิดขึ้นเฉพาะในกลุ่ม SMEs เท่านั้น แต่ในภาพรวมของประเทศไทยก็จำเป็นต้องให้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและให้เกิดเป็นรูปธรรม ดังนั้นสำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ (สวท.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สพข.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกันศึกษา การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย และได้ใช้เป็นเอกสารข้อมูลประกอบการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ⁸ ร่วมกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนเรียกว่า “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ.2550- 2554” สรุปได้ดังนี้

⁸ แผนแม่บทการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย ภายใต้แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551 โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2550

รูป 6.2 สรุปแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ.2550– 2554

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พฤษภาคม 2550

6.3.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย (Strategic Agenda) และเจ้าภาพยุทธศาสตร์

- การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ในภาคการผลิต (Business Logistics Improvement) เจ้าภาพยุทธศาสตร์ ได้แก่
  - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - กระทรวงอุตสาหกรรม
  - กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- การเพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่งและโลจิสติกส์ (Transport and Logistics Network Optimization) เจ้าภาพยุทธศาสตร์ ได้แก่
  - กระทรวงคมนาคม

- กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงพลังงาน
  - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. การพัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์ (Logistics Service Internationalization) เข้าภาพ
ยุทธศาสตร์ ได้แก่
- กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงอุตสาหกรรม
  - กระทรวงแรงงาน
  - กระทรวงศึกษาธิการ
  - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
4. การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation Enhancement)
เข้าภาพ ยุทธศาสตร์ ได้แก่
- กระทรวงการคลัง
  - กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  - กระทรวงสาธารณสุข
  - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. การพัฒนากำลังคน และกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Capacity Building) เข้าภาพ
ยุทธศาสตร์ ได้แก่
- กระทรวงแรงงาน
  - กระทรวงศึกษาธิการ
  - กระทรวงอุตสาหกรรม
  - กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  - สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
  - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  - คณะกรรมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (กกร.)
  - สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย

6.3.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ด้านโลจิสติกส์

เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของ SMEs ในเบื้องต้นกิจกรรมโลจิสติกส์ในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่อยู่ในภาคเอกชน เช่น (1) สถาบันโลจิสติกส์แห่งเอเชีย (www.apllogistics.com) ซึ่งจัดหลักสูตร Mini M.B.A. (Logistics and Supply Chain Management) และจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับโลจิสติกส์ (2) สถาบันคีนัน (www.tradepointthailand.org) ทำหน้าที่ให้การฝึกอบรมทางโลจิสติกส์ และ (3) สถาบันฝึกอบรม V-SERVE ทำหน้าที่ปรึกษางานคดีทุกประเภทเกี่ยวกับศุลกากร แนวทางดำเนินการเมื่อถูกศุลกากรตรวจสอบ หรือ Post Audit บริการรับตรวจสอบเอกสารทางบัญชีเพื่อความถูกต้อง บริการฝึกอบรมด้านโลจิสติกส์ บริการปรึกษาและรับจดทะเบียนลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา (www.v-servegroup.com) เป็นต้น

โดยรัฐมีบทบาทสนับสนุนในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)⁹ เช่น การสร้างท่าเรือ แล้วให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการบริหารเป็นต้น โลจิสติกส์ทางการขนส่งที่ดำเนินการโดยภาครัฐ คือ การรถไฟแต่จัดว่ามีประสิทธิภาพต่ำหลังจากซึ่งรัฐควรจะหาแนวทางในการพัฒนารถไฟให้ดีขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันพบว่าการลดต้นทุนในภาคการผลิตโดยการไ้ระบบขนส่งทางรางจะช่วยลดต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐที่เริ่มมีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่

- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งกรมส่งเสริมการส่งออกก็ต้องหันมาพึ่งพาสมาคมจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศ
- สมาคมจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศ
- สภาผู้ส่งสินค้าทางทะเล ซึ่งปัจจุบันบทบาทยังไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในตอนแรก เนื่องจากบริษัทใหญ่ๆ เข้าไปมีบทบาทในการบริหาร ทำให้วัตถุประสงค์เปลี่ยนไปเป็นการทำวิจัยและพัฒนาเป็นหลัก แทนที่จะทำหน้าที่ในการต่อรองแทนผู้ประกอบการ ซึ่ง SMEs ไม่สามารถเข้าไปมีบทบาทในส่วนนี้ได้

หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550 – 2554 มีดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- กระทรวงคมนาคม
- สำนักงานนโยบายขนส่งและจราจร
- กรมขนส่งทางน้ำ
- สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือ
- สมาคมเจ้าของเรือไทย
- สมาคมท่าเรือแห่งประเทศไทย

⁹ สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สมาคมตัวแทนเรือ กทม. (BSAA)
- สมาคมตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งระหว่างประเทศ (TIFFA)
- สมาคมผู้ส่งสินค้าอากาศ (TIFA)
- สมาคมผู้ประกอบการรถบรรทุก
- สมาคมผู้ประกอบการลำเลียง
- กระทรวงอุตสาหกรรม โครงการ โลจิสติกส์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- กระทรวงพาณิชย์
- กรมส่งเสริมการส่งออก
- กรมส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ในการยกระดับการบริหารจัดการ โลจิสติกส์สำหรับ SMEs ซึ่งในปัจจุบันแม้ว่ากระทรวงอุตสาหกรรม จะได้ดำเนินการไปบางส่วนแล้วก็ตาม แต่นับได้ว่าอยู่ในระยะเริ่มต้น และหน่วยงานต่างๆ ข้างต้น บางหน่วยงานยังมิได้มีการกำหนดแผนปฏิบัติการ ดังนั้นจึงขอเสนอข้อมูลในส่วนที่มีการวางแผนปฏิบัติการแล้ว ทั้งนี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน¹⁰

1. ระบบโลจิสติกส์ในภาคการผลิต หน่วยงานหลัก คือ กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความสำคัญการวางแผนความต้องการวัตถุดิบ ความต้องการสินค้าและการใช้กำลังการผลิต การจัดการสินค้าคงคลังและการเคลื่อนย้ายสินค้าในกิจการ การจัดการบรรจุภัณฑ์ และการนำระบบสารสนเทศโลจิสติกส์มาใช้ภายในกิจการ

---

¹⁰ สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการพัฒนาโลจิสติกส์อุตสาหกรรม (Manufacturing Logistics)

ก. การเชื่อมโยงระหว่างองค์กรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Optimization)

แผนงาน/กิจกรรม ปี50	ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
อุตสาหกรรมพื้นฐาน	Best practice การจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานของเหล็กและเซรามิก	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	ผู้ประกอบการสนับสนุนข้อมูลธุรกิจ
อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	ข้อเสนอการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการเหล็กต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงผู้บริโภค	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการสนับสนุนข้อมูลธุรกิจ

ข. การปรับปรุงประสิทธิภาพโลจิสติกส์ภายในองค์กร (Internal Process Improvement)

แผนงาน/กิจกรรม ปี50	ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
อุตสาหกรรมที่เป็น SMEs	SMEs ได้รับการปรึกษาแนะนำจำนวน 15 ราย	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ
	ร้อยละของการลดการสูญเสียในองค์กร จำนวน 10 ราย	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ภาครัฐและผู้ประกอบการร่วมกันฝ่ายละครึ่ง
	ให้คำปรึกษาเฉพาะทางแก่ SMEs ที่เป็นสมาชิกไม่ต่ำกว่า 10 รายและผู้ประกอบการทั่วไป	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ภาครัฐและเอกชนร่วมพัฒนาประสิทธิภาพธุรกิจ
	ลดต้นทุน Engineering Design ให้ผู้ประกอบการ SMEs มูลค่า 1 ล้านบาท	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ภาคเอกชนร่วมพัฒนาอุปกรณ์ด้านโลจิสติกส์
	ผู้ประกอบการ SMEs	สำนักงานส่งเสริม	ผู้ประกอบการ

แผนงาน/กิจกรรม ปี50	ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
	จำนวน 850 รายใช้ บาร์โค้ด มาตรฐาน GS1	วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	ร่วมใช้บาร์โค้ด มาตรฐาน GS1
อุตสาหกรรมอาหาร	ความสามารถจัดการ โลจิสติกส์และโซ่ อุปทานของ SMEs และ ตัวอย่าง Best Practices	กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม	นำร่อง Best Practice ใน โรงงานเพื่อเป็น รูปแบบการพัฒนา และส่งเสริม โลจิสติกส์

ค. การพัฒนาขีดความสามารถด้านโลจิสติกส์ (Logistics Capacity Building)

แผนงาน/กิจกรรม ปี50	ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
อุตสาหกรรม SMEs	บุคลากรของ ภาคอุตสาหกรรม จำนวน 100 รายได้รับ การพัฒนา	กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการเข้า ร่วมโครงการ
	การสัมมนาและบริการ ข้อมูลสารสนเทศ 550 ราย	กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม	จัดสัมมนาสร้าง ความรู้โลจิสติกส์
	จำนวนผู้เข้าอบรมและ พัฒนา 2,000 ราย	สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	เอกชนสนับสนุน วินิจัยขีด ความสามารถ

ง. การสร้างปัจจัยเอื้อเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจของภาคอุตสาหกรรม
(Industrial Trade Facilitation)

แผนงาน/กิจกรรม ปี50	ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
พัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	พัฒนาระบบ web Portal ของกระทรวงอุตสาหกรรม	สำนักปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม	สนับสนุนระบบ Single Window e-logistics
	งานอนุญาตทั้งหมด 42 ระบบของอุตสาหกรรมพื้น ฐานและแร่ให้สามารถให้ บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์	กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและเหมืองแร่	สนับสนุนระบบ Single Window e-logistics
	ระบบตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำธุรกรรม บนระบบได้	กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและเหมืองแร่	สนับสนุนระบบ Single Window e-logistics
	รายงานการศึกษาระบบ สารสนเทศการลงทุน	สำนักงานคณะกรรมการ การส่งเสริมการลงทุน	สนับสนุนระบบ Single Window e-logistics
	จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ สนับสนุนด้าน โลจิสติกส์ แบบครบวงจรและนิคม อุตสาหกรรมเป้าหมาย	การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	สนับสนุนระบบ Single Window e-logistics
	อาคารศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ครบวงจรนิคม อุตสาหกรรม ฮาลาล จ.ปัตตานี	การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	ผู้ประกอบการสนับสนุน ข้อมูลธุรกิจ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เอกสารการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบ การ
บริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ วันที่ 19 กรกฎาคม 2550

2. ระบบโลจิสติกส์การค้า หน่วยงานหลัก กระทรวงพาณิชย์

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้าและศุลกากร การ
ปรับกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าและกิจกรรมโลจิสติกส์ การพัฒนา
ระบบการกระจายสินค้าและเครือข่ายการค้า การพัฒนาผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ และ
การพัฒนาระบบเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อการตัดสินใจ โลจิสติกส์

แผนปฏิบัติการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การค้า (Trade Logistics)

แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p><u>งานด้านการพัฒนาระบบจัดการโลจิสติกส์ภายในกิจการ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดทำ Supply Chain Management -ระบบโลจิสติกส์สำหรับข้าว -ระบบบริการการเงินเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> -กระทรวงอุตสาหกรรม -องค์การคลังสินค้า -กรมส่งเสริมการส่งออก
<p><u>งานด้านการฝึกอบรมพัฒนาระบบบริหารจัดการและบุคลากรของธุรกิจบริการโลจิสติกส์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาการให้บริการคลังสินค้า โซโล และห้องเย็น -พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการขนส่ง -รถบรรทุกในส่วนภูมิภาค -พัฒนาธุรกิจขนส่งสินค้าและธุรกิจผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ -สร้างความรู้ความเข้าใจผู้ให้บริการ ผู้ส่งออก ส่วนภูมิภาค -ส่งเสริมการประกันภัยธุรกิจบริการ โลจิสติกส์ -พัฒนาบุคลากรด้าน โลจิสติกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> -กรมการค้าภายใน -กรมการขนส่งทางบก -กรมการขนส่งทางบก -กรมพัฒนาธุรกิจการค้า -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมการประกันภัย -กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
<p><u>งานด้านการพัฒนาศูนย์กลางกระจายสินค้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาบุคลากรเป็นศูนย์กลางการผลิต รวบรวมแปรรูปและกระจายสินค้า -เพิ่มประสิทธิภาพความเป็นศูนย์กลางของสถานีขนส่งสินค้าซานเมือง -ศึกษาความเหมาะสมสถานีขนส่งสินค้าแม่สอด จ.ตาก 	<ul style="list-style-type: none"> -การนิคมอุตสาหกรรมฯ -กรมการขนส่งทางบก -กรมการขนส่งทางบก
<p><u>งานด้านการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบ Single Window</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่ายบริหารภาครัฐและการขนส่งเพื่อการนำเข้าส่งออกและโลจิสติกส์ (Integrated Single Window e-logistics) -พัฒนาระบบงานออกหนังสือสำคัญการส่งออกนำเข้าด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (EDI) -ศึกษาและวิเคราะห์ระบบอำนวยความสะดวกด้านการค้าแก่ผู้นำเข้าและส่งออกปัจจุบัน -พัฒนาระบบ E-Licensing ผ่าน Internet สำหรับด่านนำร่อง 6 แห่ง -พัฒนาระบบบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของศูนย์บริการส่งออกเบ็ดเสร็จ -ศึกษาและพัฒนาระบบ Transport Single Window e-Logistics -พัฒนาระบบตรวจสอบใบอนุญาตและใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการนำเข้าส่งออกเชื่อมโยงระบบของกรมศุลกากรกับระบบกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> -กระทรวง ICT -กรมการค้าต่างประเทศ -กระทรวง ICT -กรมศุลกากร -กรมส่งเสริมการส่งออก -กระทรวงคมนาคม -กรมศุลกากร

แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p><u>งานการพัฒนาศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อการค้าระหว่างประเทศ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาการให้บริการด้านการส่งออกแบบเบ็ดเสร็จของศูนย์รวบรวมผักและผลไม้การส่งออก -ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวกันตามแนวชายแดน -การตรวจปล่อยสินค้า ณ จุดเดียว -การจัดตั้งศูนย์บริการส่งออกเบ็ดเสร็จ -พัฒนาด่านอาหารและยาส่วนภูมิภาค 	<ul style="list-style-type: none"> -กรมการค้าภายใน -กรมศุลกากร -กรมศุลกากร -กรมส่งเสริมการส่งออก -สนง.คณะกรรมการอาหารและยา
<p><u>งานพัฒนาเครือข่ายทางการค้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -จัดงาน Thailand Logistics Fair -เชื่อมโยงเครือข่ายการค้าระหว่างผู้ประกอบการ โลจิสติกส์ไทยกับต่างประเทศเพิ่มช่องทางการส่งออก(จีน เวียดนาม พม่า กัมพูชา คุไบ) -จัดกิจกรรม Business Matching ระหว่างภูมิภาคที่เป็นประตูการค้าเพื่อการส่งออกสินค้า(ไต้หวันและสหรัฐอเมริกาอเมริกา) -จัดตลาดนัดการเงินเพื่อการส่งออก -บริการให้คำปรึกษาด้านโลจิสติกส์และการเงินภายในงานแสดงสินค้าในประเทศโดยกรมส่งเสริมการส่งออก -พัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้ส่งออกและผู้ให้บริการ โลจิสติกส์เพื่อแก้ไขปัญหาตู้คอนเทนเนอร์ไม่พอ -จัดงาน Thai-US Logistics Fair and Symposium -ลดการเดินทางเที่ยวเปล่าผ่านทาง Web Site และ Call Center 	<ul style="list-style-type: none"> -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมส่งเสริมการส่งออก -กรมส่งเสริมการส่งออก ร่วมกับภาคเอกชน -กระทรวงการต่างประเทศ กับสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย -กรมการขนส่งทางบก
<p><u>งานพัฒนากฎหมาย/กฎระเบียบ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนากฎหมายกิจการคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น -พัฒนากฎหมาย/ระเบียบขนส่งทางบก น้ำ และอากาศ -ปรับกฎระเบียบน้ำหนักรถบรรทุก -ปรับกำหนดเวลาวิ่งของรถบรรทุก -ปรับกฎระเบียบความสูงของตู้คอนเทนเนอร์ -ออกกฎหมายเกี่ยวกับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> -กรมการค้าภายใน -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงคมนาคม -สนง.ตำรวจแห่งชาติ -กระทรวงคมนาคม -กระทรวงวิทย์ฯ

แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
-ออกกฎหมายกำกับธุรกิจบริการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์	-กระทรวงวิทย์ฯ
-ออกกฎหมายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	-กระทรวงวิทย์ฯ
งานพัฒนาแผนและยุทธศาสตร์ระบบโลจิสติกส์การค้า	
-จัดทำยุทธศาสตร์โลจิสติกส์การค้า	-กระทรวงพาณิชย์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการโลจิสติกส์การค้าข้าว	-กระทรวงพาณิชย์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการโลจิสติกส์การค้าผักและผลไม้	-กระทรวงพาณิชย์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการโลจิสติกส์การค้าสิ่งทอ	-กระทรวงพาณิชย์/สรท.
-ยกร่างแผนปฏิบัติการโลจิสติกส์การอิเล็กทรอนิกส์	-กระทรวงพาณิชย์/สมาพันธ์ผู้ให้บริการโลจิสติกส์
	-กระทรวงพาณิชย์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการโลจิสติกส์การค้าระหว่างประเทศ	-กระทรวงพาณิชย์/สมาพันธ์ผู้ให้บริการโลจิสติกส์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการพัฒนาผู้ให้บริการโลจิสติกส์	-กระทรวงพาณิชย์
-ยกร่างแผนปฏิบัติการที่สามารถเห็นผลสัมฤทธิ์โดยเร็ว (Quick Win)	

3. ระบบโลจิสติกส์การขนส่ง (Transport Logistics) หน่วยงานหลัก กระทรวงคมนาคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทั้งทางถนน ราง น้ำ อากาศ และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- ข้อมูลจากสำนักงานนโยบาย การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาโลจิสติกส์ ระยะเร่งด่วน ยังไม่มีผลดำเนินการ ส่วนมาตรการที่สำคัญ คือ การดูแลและพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ให้เป็นประตูการค้าของภูมิภาค

6.3.2 หน่วยงานสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านโลจิสติกส์

6.3.2.1 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม (www.mot.go.th)

กระทรวงคมนาคม เป็นกระทรวงหลักที่มีภาระหน้าที่ทางด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศ การดำเนินงานของกระทรวงคมนาคม เน้นในประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ประโยชน์จากภาคคมนาคมเพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่ความเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค รวมทั้งรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รายพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบการขนส่งที่มีมาตรฐาน สะดวก ปลอดภัย และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การรักษาปริมาณและมาตรฐานคุณภาพของบริการพื้นฐานในการขนส่งและพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการขนส่งที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และรักษาสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภาครัฐ และการบริการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หน่วยงานในกระทรวงคมนาคมที่มีส่วนในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์

1. หน่วยงานราชการ

ก. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (www.md.go.th)

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนา ระบบ การขนส่งทางน้ำและการพาณิชยนาวี ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น ๆ ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ท่าเรือ อุโมงค์เรือไทย และกิจการเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และ ปลอดภัย ตลอดจนการสนับสนุนภาคการส่งออกให้มีความเข้มแข็ง

ข. กรมการขนส่งทางบก (www.dlt.go.th)

ให้กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดระบบ การ จัดระเบียบการขนส่งทางบก โดยการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุม ให้มีการ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประสานและวางแผนให้มีการเชื่อมต่อกับระบบ การขนส่ง อื่น ๆ เพื่อให้ระบบการขนส่งทางบกเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึงและปลอดภัย

ค. กรมการขนส่งทางอากาศ (www.aviation.go.th)

ให้กรมการขนส่งทางอากาศ กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลการบินพลเรือนของประเทศให้ได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างและบริการการบินพลเรือนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ อันมีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินพลเรือนในภูมิภาค

ง. กรมทางหลวง (www.doh.go.th)

ให้กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง

จ. กรมทางหลวงชนบท (www.dor.go.th)

ให้กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง

ฉ. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (www.otp.go.th)

ให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนการขนส่ง การจราจร และความปลอดภัยจากการขนส่ง ประสานแผน ด้านการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ การจราจร และความปลอดภัยจาก การขนส่งให้สอดคล้องกับแผนหลักด้านการขนส่ง และการจราจร เพื่อให้นโยบายด้านการขนส่งและจราจรมีความ เป็นเอกภาพ

2. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

ก. การรถไฟแห่งประเทศไทย (www.railway.co.th)

มีภารกิจหลัก ในการบริการรถไฟ โดยมุ่ง อำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็น ธรรม และมีหน้าที่ พัฒนา และบำรุง สถานีรถไฟ รวมถึง การรักษา ความปลอดภัยของผู้โดยสาร

ข. การท่าเรือแห่งประเทศไทย (กทท.) (www.port.co.th)

มีภารกิจหลัก ในการให้บริการ แก่เรือ และสินค้า โดยมุ่งอำนวย ความสะดวก แก่ ผู้ใช้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็นธรรม ทั้งที่ท่าเรือกรุงเทพ และท่าเรือพาณิชย์ แหลมฉบัง

ค. การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (www.mrt.co.th)

มีภารกิจหน้าที่ จัดให้มีและให้บริการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และได้มาตรฐานสากล ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อลดปัญหา การเดินทาง และบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัด และเพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า

ง. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) (www.eta.co.th)

เป็นรัฐวิสาหกิจที่ก่อตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 290 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515 ให้ดำเนินการในรูปของรัฐวิสาหกิจ สังกัด กระทรวงคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษ บำรุงรักษาทางพิเศษ จัดดำเนินการหรือควบคุมธุรกิจเกี่ยวกับระบบการขนส่ง มวลชน ตลอดจนดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวก และความรวดเร็วในการจราจรและการขนส่งเป็นพิเศษ ช่วยขจัดปัญหาและอุปสรรค ในส่วนที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร

จ. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) (www.bmta.co.th)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการให้บริการด้านขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยให้บริการ รถโดยสาร ทุกประเภท และบริษัทรถร่วม แก่ประชาชน ทั่วไปในเขต กทม. และ จังหวัดใกล้เคียง คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร และรองรับ ความต้องการ ของประชาชน ให้ทั่วถึง

ฉ. สถาบันการบินพลเรือน (www.catc.or.th)

เป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัด กระทรวงคมนาคม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จากหน่วยงานเดิม ชื่อ ศูนย์ฝึก การบินพลเรือน ในประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดดำเนินการ ผลิต และให้การฝึกอบรม บุคลากร ด้านการบิน และดำเนินการกิจการ เกี่ยวกับ บริการ ช่างอากาศยาน บริการ อากาศยาน และกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับ การบิน โดยมุ่งเน้น ในการผลิต และฝึกอบรม เพื่อพัฒนา บุคลากร ทั้งด้านการบินพลเรือน ในประเทศ และระหว่างประเทศ ตามมาตรฐาน สากล ที่องค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization, ICAO) ได้กำหนดไว้ ให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุน หน่วยงาน การขนส่ง ทางอากาศ ของภาครัฐ และภาคเอกชน ให้ เป็นไปตาม แผนพัฒนา บุคลากร ด้านการบิน ของประเทศ

ข. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (www.thaiair.com)

เป็นหน่วยงาน ในสังกัด กระทรวงคมนาคม ดำเนิน กิจการ ด้านการบินพาณิชย์ ในประเทศ และระหว่างประเทศ ในฐานะ สายการบินแห่งชาติ ดำเนินการ ขนส่ง ผู้โดยสาร พัสดุ และไปรษณียภัณฑ์ ทางอากาศ ทั้งภายใน และต่างประเทศ รวมถึง กิจการอื่น ที่เกี่ยวข้อง และ สนับสนุนกัน เช่น การบริการภาคพื้น ศูนย์ซ่อมบำรุง ทางอากาศยาน คลังสินค้า กิจการทัศน اجر โรงแรม ภัตตาคาร คริวการบิน เป็นต้น

ช. บริษัท ขนส่ง จำกัด (www.transport.co.th)

มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ รับทำการขนส่ง โดยทั่วไป เพื่อบริการ การเดินทาง ขนส่ง ผู้โดยสาร และกิจการ ที่ต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ แห่งรัฐ และประชาชน โดยมีระบบ การบริหารงาน การเดินทาง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย เป็นระเบียบเรียบร้อย และเพียงพอ กับ ความต้องการ ร่วมมือกับ ภาคเอกชน ส่วน ราชการ และรัฐวิสาหกิจ อื่น ๆ ในการเดินทาง ขนส่งผู้โดยสาร และ กิจการที่ต่อเนื่อง ให้มีการประสานงาน และใช้ทรัพยากร ร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉ. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (www.airportthai.co.th)

มีภารกิจหลัก ในการบริการ แก่เครื่องบิน โดยมุ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็นธรรม และมีหน้าที่พัฒนา และบำรุง ท่าอากาศยาน รวมถึงการรักษาความปลอดภัย ด้วย

ญ. บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด (www.tmn.co.th)

เป็นสายการเดินเรือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน เพื่อบริการ ขนส่ง ทางทะเล ระหว่างประเทศ ให้บริการ ด้านคลังสินค้า และท่าเรือให้เช่า และเช่า เรือ เพื่อประกอบ กิจการ ขนส่งทางทะเล และยังทำหน้าที่ เป็นตัวแทน ของบริษัท เรือ และนายหน้า ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับ การขนส่งทางน้ำ นอกจากนี้ ยัง มีหน้าที่สำคัญ ต่อประเทศชาติ คือ เพื่อหารายได้ และเงินตรา ต่างประเทศ ให้แก่ รัฐ สงวนเงินตรา ต่างประเทศ และบรรเทาปัญหา การขาดดุล ชำระเงิน ป้องกันมิ ให้ การขนส่งสินค้า ทางทะเล ระหว่างประเทศ หยุดชะงัก เมื่อเกิดความไม่สงบ สนับสนุน การขนส่ง ให้แก่กองทัพ เพื่อความมั่นคง ของชาติ เป็นแกนกลาง ของ สายการเดินเรือไทย ในการสนับสนุน นโยบาย ส่งเสริม พาณิชยนาวี ของรัฐ เพื่อ พัฒนา การขนส่งทางน้ำ ให้เป็นตัวเสริม วงจรพาณิชย์ การส่งออก และนำเข้า ฝึกรบร มคนไทย ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเดินเรือ ยิ่งขึ้น

ฎ. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท) (www.aerothai.co.th)

บริษัทฯ มีอำนาจ ในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย จากรัฐบาล ตามข้อตกลง ในสัญญา ระหว่างรัฐบาล และบริษัทฯ คือ หน้าที่ รับผิดชอบ ใน

การดำเนินการ และบำรุงรักษา การวิทยุ สื่อสาร ระหว่าง สถานี พื้นดิน จุดถึงจุด อากาศ - พื้นดิน - อากาศ เกี่ยวกับการบิน ระหว่าง ประเทศ และ/ หรือ ในประเทศ การสื่อสาร ทางวิทยุ เกี่ยวกับ ความสะดวก ทางอุตุนิยมวิทยา เครื่องช่วย การเดินอากาศ การจัด จราจร สำหรับ เครื่องบิน ที่บินด้วย เครื่องวัด ประกอบ การบิน และบริการอื่นใด ที่เกี่ยวข้อง ตามความต้องการ ของผู้ดำเนิน การเดินอากาศ เพื่อให้การขนส่งทางอากาศ ในและต่างประเทศ ได้ดำเนินไป ด้วยความปลอดภัย สม่ำเสมอ และมีสมรรถภาพ โดยไม่คิดค่าใด และไม่ลำเอียง อันเป็นภารกิจตาม ข้อผูกพันที่รัฐบาลไทย มีอยู่ต่อองค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ ใน ฐานะภาคี ประเทศ

6.3.2.2 กระทรวงอุตสาหกรรม (www.m-industry.go.th)

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม การยกระดับความสามารถของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน กิจกรรมประกอบไปด้วยการฝึกอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้กู้เงินลงทุนหมุนเวียน การบริการข้อมูล บริการวิเคราะห์ทดสอบ การบ่มเพาะธุรกิจแบบครบวงจร นอกจากนี้ยังมีโครงการต่างๆอีกมากมายที่เข้าไปช่วยเหลือ SMEs ในรูปแบบต่างๆ

- โครงการสนับสนุน SMEs
- คู่มือการดำเนินธุรกิจ
- กรณีศึกษาการปรับปรุงประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
- เงินทุนหมุนเวียน
- การวิเคราะห์ทดสอบ

6.3.2.3 กระทรวงพาณิชย์ (www.moc.go.th)

กระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบันผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ได้วางแนวทางการให้บริการประชาชนที่มาติดต่องานกับกระทรวงให้ได้รับความสะดวกสบายมากที่สุด เพราะที่ทำการกระทรวงจะรวมเอาหน่วยงานสำคัญๆ มาไว้รวมกันหมด เพื่อบริการแบบครบวงจรให้กับประชาชน พร้อมทั้งด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่จะอำนวยความสะดวกการติดต่องานทุกอย่าง และการคมนาคมมายังกระทรวงพาณิชย์ก็ทำได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งกระทรวงนี้จะรองรับการขยายตัวในอนาคตอีกไม่น้อยกว่า 10 ปี แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าสถานที่ทำการกระทรวงพาณิชย์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ตลอดระยะเวลา 80 ปีที่ผ่านมาภารกิจ

ของกระทรวงก็ยังคงมุ่งหน้าให้บริการคุ้มครองผู้บริโภค ช่วยเหลือเกษตรกร ส่งเสริมการส่งออก และปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ เพื่อให้ "พาณิชย์ก้าวไกล ประเทศไทยก้าวหน้า" ต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์

- กรมการค้าต่างประเทศ (www.dft.moc.go.th)
- กรมการค้าภายใน
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- กรมส่งเสริมการส่งออก
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- องค์การคลังสินค้า

6.3.2.4 สถาบันคีนันแห่งเอเชีย (www.kiasia.org)

ทำหน้าที่ฝึกอบรมและพัฒนาธุรกิจ SMEs / OTOP โดยผ่าน เทรดพอยท์ไทยแลนด์ และสมาพันธ์เทรดพอยท์โลก

1. เทรดพอยท์ไทยแลนด์ (www.tradepointthailand.org) เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542 และดำเนินงานอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2544 ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของ UNCTAD โดยได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนการก่อตั้ง จาก กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม เทรดพอยท์ไทยแลนด์ดำเนินงานในลักษณะองค์กรไม่แสวงผลกำไร (a non-profit organization) เพื่อให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และพัฒนาศักยภาพทางการค้า และการส่งออก แก่ผู้ประกอบการไทย ตามเป้าหมายของเทรดพอยท์โปรแกรม และดำเนินงานร่วมกับ UNCTAD และสมาพันธ์เทรดพอยท์โลกในการนำระบบ e-commerce มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพทางการค้าและการส่งออก สำนักงานใหญ่ของเทรดพอยท์ไทยแลนด์ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ (Chiang Mai Trade Point) และมีสำนักงานสาขาที่กรุงเทพมหานคร (Bangkok Trade Point) (อยู่ระหว่างการก่อตั้ง) โดยเทรดพอยท์ทั้งสองแห่งก่อตั้งขึ้น โดยบริษัท ซี เอ็ม ไซเทค เวิลด์ เทรด จำกัด

ก. แหล่งข้อมูลทางการค้าระหว่างประเทศ

เทรดพอยท์ คือ แหล่งข้อมูลทางการทำธุรกิจระหว่างประเทศ ที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ค้า หรือผู้ที่กำลังจะประกอบการค้า โดยจะมีทั้งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจ และโอกาสในทางการตลาด ลูกค้านกลุ่มเป้าหมาย และแหล่งซื้อขายสินค้า, กฎระเบียบทางการค้า ของประเทศต่างๆ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศตามต้องการ

- ข. ประตูสู่เครือข่ายเชื่อมโยงผู้ค้าจากทั่วโลก
เทรดพอยท์ เปรียบเสมือน ประตูที่จะนำสมาชิกเข้าสู่เครือข่ายที่โยงใยผู้ค้าจากทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน โดยที่ Trade Point ทุกแห่งที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของโลก จะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอยู่ในเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่าเครือข่าย Global Trade Point Network (GTPNet) และ โยงใยกับเครือข่ายระดับโลกอื่นๆอีกมากมายบนอินเทอร์เน็ต
- ค. ศูนย์อำนวยความสะดวกทางการค้า
เทรดพอยท์ เป็น ศูนย์ที่ให้ความสะดวกทางการค้าที่รวบรวมเอาหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวกับการติดต่อ และการทำธุรกรรมทางการค้าระหว่างประเทศในหลายๆ ด้านเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ศาลากร สถาบันการค้าระหว่างประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ธนาคาร หอการค้า บริษัทขนส่งสินค้า บริษัทประกันภัยสินค้า เป็นต้น โดยมี Trade Point เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกในด้านการติดต่อทำการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาน้อยที่สุด

2. สมาพันธ์เทรดพอยท์โลก (World Trade Point Federation - WTPF)

สมาพันธ์เทรดพอยท์โลก เป็นองค์กรอิสระระหว่างประเทศ ที่ก่อตั้งขึ้นในปี 2000 โดยการริเริ่มของ UNCTAD สมาพันธ์ฯ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ในกว่า 90 ประเทศทั่วโลก ในการทำการค้าระหว่างประเทศ ผ่านเครือข่ายของศูนย์ข้อมูลและอำนวยความสะดวกทางการค้ากว่า 120 แห่ง ภายใต้ชื่อเทรดพอยท์ โดยอาศัยเทคโนโลยีอีคอมเมิร์ซ (e-commerce) ปัจจุบันสมาพันธ์ฯ ยังคงมองหาความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อที่จะพัฒนาบริการใหม่ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถให้บริการสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

SMEs ที่เป็นสมาชิกเทรดพอยท์ในประเทศไทย จะได้รับสิทธิประโยชน์และบริการด้านส่งเสริมการค้าและการส่งออก จัดทำเว็บไซต์โปรโมทกิจการและสินค้าในต่างประเทศ การจัดหาคู่ค้าและโอกาสการส่งออก ข้อมูลข่าวสารด้านการค้าต่างประเทศ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการค้าระหว่างประเทศ

6.3.2.5 สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (www.ftpi.or.th)

เริ่มต้นศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นภายใต้สังกัดของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การสหประชาชาติ (กองทุนพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านการพัฒนาการจัดการ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้วยการฝึกอบรม ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเพิ่มผลผลิต เพื่อพัฒนาขีดความ

สามารถธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศไทย ซึ่งต้องเผชิญกับการแข่งขันในตลาดโลกจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีและพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆ กัน ต่อมาในวันที่ 18 มกราคม 2537 รัฐบาลจึงได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานอิสระสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีมูลนิธิเพื่อสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติรองรับการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นที่ "ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ" (Comparative Advantage) จากปัจจัยการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์วัตถุดิบและแรงงานราคาถูก และความได้เปรียบในด้านสถานที่ตั้งหรือภูมิศาสตร์ของประเทศมาเป็น "ความได้เปรียบเชิงแข่งขัน" (Competitive Advantage) ที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีและทักษะการบริหารจัดการที่ดีและคุณภาพเป็นปัจจัยหลัก โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านเศรษฐกิจมหภาค ครอบคลุมเรื่องการกำหนด ตำแหน่งของประเทศ นโยบายด้านการเงิน การคลัง การค้าและการลงทุน และการต่างประเทศ
2. ภาคการผลิตและบริการ จะดำเนินการทั้งในเชิงรุกและ เชิงรับ โดยในเชิงรุกให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่เป็น Global Niches และในเชิงรับจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารจัดการให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ
3. ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการสร้างผู้ประกอบการใหม่ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเน้นการสร้างองค์ความรู้การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารจัดการ ต้องมีการกำหนดบทบาทของสถาบันเฉพาะทางให้ เอื้อในการดำเนินธุรกิจ และที่สำคัญ คือ การปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง
4. การสร้างความเข้าใจและความพร้อม/จิตสำนึก จะต้องดำเนินการใน 3 ส่วน คือ Competitiveness Cluster ,Productivity และ Movement

การดำเนินงานของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะ กรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) สถาบันมุ่งผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิต (Productivity Movement) ในทุกภาคส่วนของสังคม ตามแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. การสร้างจิตสำนึกด้านการเพิ่มผลผลิต
2. สร้างแรงจูงใจในการเพิ่มผลผลิต
3. สนับสนุนการสร้างพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยี

4. ยกระดับทักษะด้านการบริหารจัดการ
5. บริหารจัดการเพื่อแปลงแผนสู่ภาคปฏิบัติ
6. พัฒนาระบบการเตือนภัยและติดตามประเมินผล
7. เสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มผลผลิต

โครงการและกิจกรรมที่สถาบันดำเนินการในปี2545เพื่อตอบสนองแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ และเป็นแกนกลางในการประสานการดำเนินงานและสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ในการยกระดับทักษะการบริหารจัดการเพื่อการปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตเพิ่มคุณภาพ อาทิ โครงการพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรมภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (IRP)โครงการรางวัลคุณภาพแห่งชาติ โครงการยกระดับอุตสาหกรรมไทยอย่างก้าวกระโดดด้วยวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และการเปรียบเทียบเพื่อปรับปรุงและการพัฒนา(Best Practices,Benchmarking) สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจชุมชน โครงการเพิ่มผลผลิตด้วยภูมิปัญญานักประดิษฐ์ไทย โครงการดัชนีชี้วัดสถานภาพและศักยภาพอุตสาหกรรม ใน 13 กลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสาร และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวคิดและเทคนิควิธีการเพิ่มผลผลิตที่ถูกต้องแก่ สาธารณชนผ่านสื่อวิชาการต่าง ๆ อาทิ จดหมายข่าว (Productivity Corner) วารสาร Productivity World การจัด Productivity Talk การจัดทำหนังสือและวิดีโอต่าง ๆ ซึ่งภารกิจส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นในด้านโลจิสติกส์

6.3.2.6 สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต (www.tlaps.or.th)

สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต หรือ Thai Logistics And Production Society (TLAPS) ได้มาทำการเปิดป้ายวันที่20 มกราคม 2544 สมาคมที่ห้อง 236 อาคารวิทยุรัตน์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยรังสิต โดยได้รับเกียรติจากท่าน รักษาการ อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ กลิ่นสุคนธ์มาเป็นประธานในพิธีเปิดป้ายพร้อมด้วยกรรมการบริหารของสมาคมผู้ร่วมก่อตั้งสมาคม

TLAPS ถือกำเนิด จาก ชมรมไทยโลจิสติกส์และการผลิต ซึ่งมีอายุประมาณ 7 ปีมาแล้ว และปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 300 คน TLAPS เป็นสมาคมวิชาชีพที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาผู้ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์และการผลิต ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยมีบุคลากรที่มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการการผลิตและการจัดส่งสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้อุตสาหกรรมของไทยสามารถเข้าสู่ยุคธุรกิจผ่านอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เป็นที่ทราบกันดีว่าการแข่งขันในโลกธุรกิจอุตสาหกรรมในปัจจุบันไม่เพียงแต่จะต้องแข่งขันในเรื่องราคาและคุณภาพ ของสินค้าและบริการแล้วเท่านั้นความสามารถในการตอบสนองโดยเร็วและทันเวลาพอดีและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและลูกค้าของเราคาดหวังเสมอและจะเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขัน ความสามารถนี้เป็นผลจากการออกแบบระบบการทำงานของหน่วยงานในองค์กรและที่เชื่อมโยงกันในโซ่อุปทาน (supply chain) แนวคิดในการบริหารสมัยใหม่นี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าในด้าน เทคโนโลยี สารสนเทศและโทรคมนาคม ดังนั้นนักธุรกิจและ บุคลากรที่

ทำงานเกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ เทคโนโลยี สารสนเทศ วิศวกรรมขนส่ง วิศวกรรมอุตสาหกรรม เป็นต้น จะเป็นผู้ที่มีวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของทาง สมาคมมากที่สุด

โดยมีพันธกิจ มุ่งเน้นการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และสร้างประสบการณ์ในด้านโลจิสติกส์ การผลิต และการจัดการโซ่อุปทาน เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้แก่สมาชิก และผู้ทำงานในทุกอุตสาหกรรม และธุรกิจของไทย โดยการจัดการประชุมทางวิชาการ การฝึกอบรม การดูงาน ส่งเสริมงานวิจัย และการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการรับและกระจายสินค้าการผลิต การจัดซื้อและการจำหน่ายสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง การจัดการโลจิสติกส์ เชิงกายภาพ รวมทั้งการจัดการคลังสินค้า การจราจรและขนส่ง การบริหารการผลิตและการจัดการสินค้าคงคลัง การจัดการคุณภาพและสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม

ตัวอย่างกิจกรรมของ TLAPS

- ก. TLAPS มีการประชุมประจำของกรรมการบริหารเป็นประจำทุกเดือนเพื่อสร้างกิจกรรมให้กับสมาชิกและผู้สนใจเป็นต้นว่า
- การจัดการประชุมทางวิชาการ LogisPro ในเดือนพฤษภาคมของปี ร่วมกับบริษัท CMP Media Thailand ในงาน Intermac
  - การจัดการประชุมวิชาการ EAN/TLAPS Industry-Academic Conference ในเดือนสิงหาคมของปี ร่วมกับบริษัท CMP Media Thailand ในงาน Computer Networks Thai
  - การจัดสัมมนา ร่วมกับบริษัท CMP Media Thailand และการนิคมแห่งประเทศไทยเป็นครั้งคราว
  - การจัดสัมมนา Dinner Talk เป็นครั้งคราว
  - การดูงานของภาคอุตสาหกรรม เช่น ระบบการผลิต ระบบบริหารคลังสินค้า ระบบขนส่งทั้งทางบก ทางเรือและทางอากาศ
  - การจัดพิมพ์และเผยแพร่จดหมายข่าว TLAPS Newsletter (ทุก 3 เดือน) และ TLAPS Digest (ทุกเดือนที่ไม่ตรงกับ Newsletter) โดยที่ทางสมาคมได้จัดส่งให้สมาชิก รวมทั้งบุคคลในภาคอุตสาหกรรม และได้จัดส่งไปให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตลอด 4 ปีที่ผ่านมา
- ข. ร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, สถาบัน EAN, สมาคมบริหารงานจัดซื้อและซัพพลายเชน, สมาคม ECR,

สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย สถาบันพัฒนาเครื่องนุ่งห่มไทยในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทาน

- ค. วันที่ 1-3 สิงหาคม 2544 มีการประชุมวิชาการระดับนานาชาติของกลุ่มประเทศ APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) ที่โรงแรม Imperial Queen's Park ในหัวข้อ APEC SME 2001 Conference on Strategic Alliances for Efficient Supply Chain Management ซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ด้วยความร่วมมือของ TLAPS, มหาวิทยาลัยรังสิต, และสถาบัน EAN Thailand.
- ง. ร่วมมือกับ APICS (American Production and Inventory Control Society) และ Kenan Institute Asia นำองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่กับสมาชิก ซึ่งในปี 2002 ทางสมาคมกำลังนำประกาศนียบัตร CPIM – Certified Production and Inventory Management ของ APICS มาเผยแพร่ในประเทศไทยผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรจะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล คล้ายคลึงกับประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบบัญชี Certified Public Accountant (CPA)

องค์กรหลักที่ให้การสนับสนุน TLAPS มีดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยรังสิต (Rangsit University)
- 2) สถาบันสัญลักษณ์รหัสสากล (EAN Thailand)
- 3) บริษัท CMP Media Thailand
- 4) สถาบันคีนันแห่งเอเชีย (Kenan Institute Asia)
- 5) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (Department of Industrial Promotion)

นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาอีกมากมาย อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันพระจอมเกล้าธนบุรี, สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, Asian University, Asian Institute of Technology รวมทั้งบริษัทต่างๆ เช่น บริษัท เอ็มโพกัส จำกัด บริษัทเนสเลย์ ประเทศไทย จำกัด, บริษัทมายด์เน็ต จำกัด เป็นต้น, ที่มีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนทางสมาคม เป็นต้น

6.3.2.7 ศูนย์การจัดการโลจิสติกส์ และสำนักประสานงานชุด โครงการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (www.thaivcml.org) ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5)

ศูนย์การจัดการโลจิสติกส์ เป็นศูนย์ที่อยู่ภายใต้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปี 2543 ทำหน้าที่ดำเนินการทั้งในด้านส่งเสริมการวิจัย การสร้างบุคลากร และการบริการวิชาการในด้าน โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ต่อมาเมื่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้

จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ.2550– 2554” บทบาทของศูนย์การจัดการโลจิสติกส์ ได้ทำหน้าที่เป็น สำนักประสานงานชุดโครงการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5)

พันธกิจ คือ สนับสนุนงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โลจิสติกส์ของชาติ มุ่งเน้นผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โลจิสติกส์ของภาครัฐ และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของภาคอุตสาหกรรม โดยได้มีการสนับสนุนโครงการต่างๆ กว่า 150 โครงการ ทั้งนี้มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนร่วม และเครือข่ายการศึกษาวิจัยทั้ง ภาครัฐ กระทรวง กรม มหาวิทยาลัย และเอกชน

6.3.2.8 สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ไทย โดยความร่วมมือกับภาครัฐหลายหน่วยงาน ช่วยผลักดันยุทธศาสตร์ โลจิสติกส์ของไทย เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม การสร้างความตระหนักให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ การฝึกอบรม การศึกษาวิจัย ตลอดจนการสร้างกำลังคนและพัฒนาบุคลากร โดยมีความร่วมมือและประสานกับคณะกรรมการการอุดมศึกษา คณะกรรมการอาชีวศึกษา และกระทรวงแรงงาน ในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับโลจิสติกส์ในทุกระดับ ตั้งแต่อาชีวศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรม รวมทั้งเป็นตัวจักรหนึ่งที่จะช่วยให้ระบบโลจิสติกส์ของไทยขับเคลื่อนไปได้อย่างมีนัยสำคัญ

สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย คือตัวอย่างของความร่วมมือกันของ 16 องค์กรเอกชนไทย ที่อยู่ในทุกภาคส่วนของห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่

1. สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย
2. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
3. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4. สมาคมธนาคารไทย
5. สมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ
6. สมาคมเจ้าของและตัวแทนเรือกรุงเทพฯ
7. สมาคมตัวแทนขนส่งสินค้าทางอากาศไทย
8. สมาคมผู้ประกอบการทำเทียบเรือสินค้าและคอนเทนเนอร์
9. สมาคมเจ้าของเรือไทย
10. สมาคมตัวแทนออกของรับอนุญาตไทย
11. สมาคมขนส่งสินค้า
12. สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย
13. สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต

14. มุลินธิโลจิสติกส์และการขนส่ง (ไทย)
15. สมาคมบริการงานจัดซื้อและซัพพลายเชนแห่งประเทศไทย
16. สมาคมการค้าธุรกิจการบินขนส่งสินค้า

6.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

6.3.3.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs พ.ศ. 2550-2554¹¹

โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มีการศึกษาอุปสรรคของ SMEs ไทย อันเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความสามารถด้านผลิตภาพและนวัตกรรมที่ต่ำ และจัดทำเป็นปัญหาและยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550-2554 ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการ (Entrepreneur Development)
2. ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต
3. ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า
4. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs

เป้าหมายหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การบริหารจัดการโลจิสติกส์ของ SMEs ให้ยกระดับไปสู่ระดับ World Class 100 ราย ให้สอดคล้องกับ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550 – 2554” โดยมีกลยุทธการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์ตามวัตถุประสงค์

- ก. เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีการจัดการโลจิสติกส์ ภายในสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ข. ส่งเสริมการใช้รหัสสากล และ ระบบ paperless
- ค. สนับสนุนเอกชนให้มีส่วนร่วมในการสร้างและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น Warehousing ระบบขนส่ง ระบบห้องเย็น คอนเทนเนอร์ โดยมีพี่เลี้ยงที่ปรึกษาแนะนำสู่การปฏิบัติได้จริง
- ง. สร้างความเข้มแข็งของ SMEs ของผู้ให้บริการ และ ผู้ผลิตเครื่องมือ ในการจัดการโลจิสติกส์ภายในสถานประกอบการ

¹¹ แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550-2554 โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำกรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ดังนี้

- ก. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์ในสถานประกอบการ
- ข. แผนงานสนับสนุนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน โลจิสติกส์
- ค. แผนงานสนับสนุนผู้ผลิต/ผู้ให้บริการ/ผู้ใช้บริการ ด้าน โลจิสติกส์

6.3.3.2 การจัดกิจกรรม “โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (ส.ม.ท.) โครงการพัฒนาขีดความสามารถ SMEs ด้าน โลจิสติกส์” ปี 2550

โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ SMEs ด้าน โลจิสติกส์ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมในรูปแบบการอบรม บรรยาย
  - ก. หลักสูตร การบริหารจัดการ โลจิสติกส์แบบบูรณาการ (12 กรกฎาคม 2550)
  - ข. หลักสูตร การจัดจ้างด้าน โลจิสติกส์ (19 กรกฎาคม 2550)
  - ค. หลักสูตร การบริหารจัดการ โลจิสติกส์แบบบูรณาการ (27 กรกฎาคม 2550)
  - ง. หลักสูตร ความรู้โลจิสติกส์เบื้องต้น (3 สิงหาคม 2550)
  - จ. หลักสูตร การบริหารจัดการ โลจิสติกส์เบื้องต้น (การจัดซื้อ) (9 สิงหาคม 2550)
  - ฉ. หลักสูตร การบริหารคลังสินค้า (16 สิงหาคม 2550)
  - ช. หลักสูตร การบริหารสินค้าคงคลัง (23 สิงหาคม 2550)
  - ซ. หลักสูตร การบริหารการขนส่ง (30 สิงหาคม 2550)
  - ณ. หลักสูตร การนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในงานโลจิสติกส์ (6 กันยายน 2550)
2. การจัดกิจกรรม ในรูปแบบ CD-ROM เพื่อเผยแพร่
  - ก. คู่มือแนะนำแนวทางด้าน โลจิสติกส์สำหรับ SMEs
  - ข. หลักสูตรการบริหารจัดการ โลจิสติกส์สำหรับ SMEs
  - ค. วีดิทัศน์ กรณีศึกษาด้านโลจิสติกส์ในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตปลากระป๋องปทุมปุย

6.3.3.3 การส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้าน โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

สำนักประสานงานชุดโครงการวิจัยโลจิสติกส์ ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งสนับสนุนโครงการวิจัยต่างๆกว่า 65 โครงการ โดยบางโครงการได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โครงการพัฒนาแบบจำลองโซ่อุปทานในการทำงานร่วมกันระหว่างธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีกและการพัฒนาดัชนีชี้วัดสมรรถนะโซ่อุปทานธุรกิจการค้าปลีก โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

6.3.3.4 การวิเคราะห์และประเมินผลการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากการศึกษาแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ พบว่ามีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ของชาติ รวมทั้งกระทรวง กรม กอง ของภาครัฐ และองค์กร สมาพันธ์ สถาบัน สมาคม ต่างๆ ในภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ประเมินผลจากข้อมูลการสัมภาษณ์ จากรายงานประจำปีและฐานข้อมูลที่ปรากฏของหน่วยงานต่างๆเหล่านี้ พบว่า ได้มีความตื่นตัวเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมโลจิสติกส์มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม SMEs ของทุกหน่วยงานยังไม่บรรลุ เนื่องจากการพัฒนาโลจิสติกส์เป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย จึงต้องเริ่มการพัฒนาตั้งแต่การสร้างความรู้ ทรัพยากรบุคคล ซึ่งจะเห็นได้จากกิจกรรมที่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้เน้นการอบรมหลักสูตรต่างๆ เช่นเดียวกับสถาบันต่างๆทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีการเปิดหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้เร็วและง่ายที่สุด ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่มีทิศทางสอดคล้องและจำเป็นในการพัฒนาคนและองค์ความรู้ แต่ยังคงขาดเอกภาพในด้านระบบการบริหาร หลายหน่วยงานจัดหลักสูตรการอบรม แต่ไม่มีการประสานแนวทาง วางระบบหลักสูตรโดยแบ่งกลุ่มคลัสเตอร์ของประเภทธุรกิจ หรือกลุ่มพื้นที่ของ SMEs ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้ามาสร้างแนวร่วมเครือข่ายและวางแผนการพัฒนาโลจิสติกส์ของกลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มพื้นที่เดียวกันได้ในอนาคต

นอกจากการพัฒนาธุรกิจ และผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ประโยชน์ของโลจิสติกส์แล้ว ภาครัฐจำเป็นต้องพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยหลักพร้อมๆไปกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล แต่หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องยังไม่มีแผนการปฏิบัติการที่ชัดเจน โดยเฉพาะกระทรวงคมนาคม ซึ่งมักเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการสร้างถนน การขนส่งต้องใช้เชื้อเพลิง (น้ำมัน)ที่กำลังเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อโลจิสติกส์ซึ่งเน้นการลดต้นทุน แต่ภาวะปัจจุบันน้ำมันเป็นตัวแปรของการเพิ่มต้นทุน อีกทั้งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จะต้องวางรากฐานการใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่จะพัฒนาจากงานวิจัยของคนไทยเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยแต่สามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศได้ ย่อมมีผลต่อการพัฒนาระยะยาวได้เป็นอย่างดี และเหมาะสมที่วางรากฐานในช่วงเริ่มต้นของโลจิสติกส์ ที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการพัฒนาคนและความรู้ อย่างเป็นเอกภาพ

สำหรับการวิเคราะห์และประเมินผลการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ของหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมเพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 6 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บรรลุเป้าหมาย โดยจะขอยกตัวอย่างหน่วยงานภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงในรูป 6.1 ได้แก่

รูป 6.1 แสดงองค์ประกอบของโลจิสติกส์

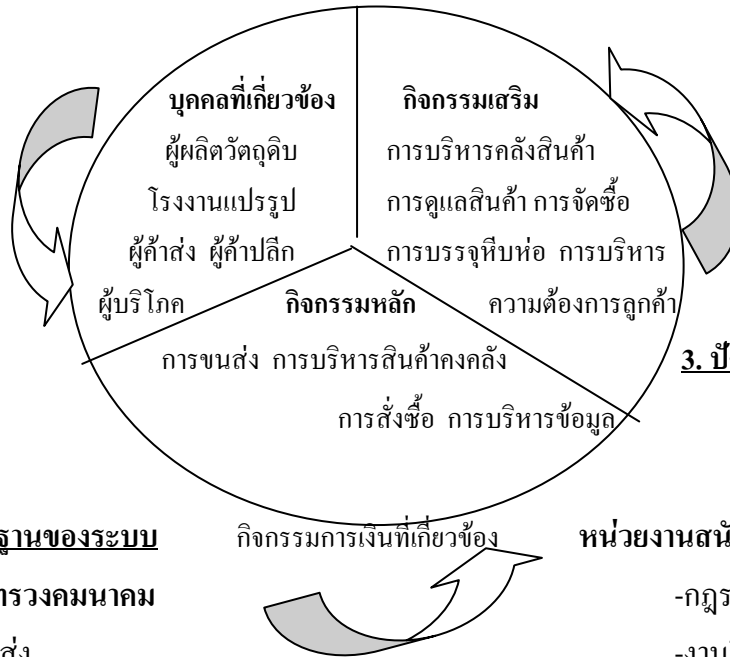
2. ขับเคลื่อนกระบวนการโดย

-ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า

หน่วยงาน: สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย

-บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต

3. ปัจจัยกำกับ/สนับสนุน

หน่วยงานกำกับ :

ภาครัฐทุกหน่วย

1. โครงสร้างพื้นฐานของระบบ

หน่วยงาน: กระทรวงคมนาคม

-เครือข่ายการขนส่ง

-การคมนาคมสื่อสารข้อมูล

-การเงิน

กิจกรรมการเงินที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานสนับสนุน: สกว.งานวิจัย

-กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

-งานวิจัยและพัฒนา

1. **โครงสร้างพื้นฐานของระบบ** หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ภาครัฐ ซึ่งได้แก่ หน่วยงานต่างๆที่กล่าวแล้วข้างต้น ในการวิเคราะห์และประเมินผลจะเห็นได้ว่าหน่วยงานส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ แต่กระทรวงคมนาคมเป็นหน่วยที่ยังไม่มีแผนที่ชัดเจน แต่หากใช้ข้อมูลการลงทุนในด้านการศึกษาวิจัยของหน่วยงานต่างๆในกระทรวงคมนาคม จะเห็นว่าหลายๆหน่วยงานได้มีการส่งเสริมสนับสนุน เช่น

- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ร่วมกับ บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด ศึกษา โครงการพัฒนาระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบและการจัดการต่อเนื่องระบบโลจิสติกส์เพื่อนำแผนสู่การปฏิบัติ
- กรมทางหลวง มีการศึกษา รวม 9 โครงการ คือ โครงการทางหลวงที่สนับสนุนท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, โครงการทางหลวงที่สนับสนุนท่าเรือแหลมฉบัง มาบตาพุด, โครงการทางหลวงที่สนับสนุนสถานีขนส่งทางน้ำจ.พระนครศรีอยุธยา, โครงการทางหลวงที่สนับสนุนสถานีขนส่งทางน้ำจ.อ่างทอง, โครงการทางหลวงที่

สนับสนุนท่าเรือเนกประสงค์คลองใหญ่, โครงข่ายทางหลวงที่สนับสนุนท่าเรือ เชียงแสน แห่งที่ 2, โครงข่ายทางหลวงที่สนับสนุนท่าเรือสงขลา แห่งที่ 2, โครงข่าย ทางหลวงที่สนับสนุนท่าเรือปากบารา, โครงข่ายทางหลวงที่สนับสนุนท่าเรือระนอง ชุมพร

- กรมการขนส่งทางบก มีการศึกษา รวม 13 โครงการ โดยสำนักจัดระเบียบการขนส่งทางบก ศึกษา 9 โครงการ ดังนี้ โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้ง สถานีขนส่งสินค้า อ.แม่สอด จ.ตาก, โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้า อ.แม่สอด จ.ตาก, โครงการศึกษาความเหมาะสมการดำเนินการสถานีขนส่งใน เมืองหลักและจังหวัดชายแดน, โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งในเมืองหลักและ จังหวัดชายแดน, โครงการลดการเดินทางเที่ยวเปล่าผ่านทาง Website และ Call Center, โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถบรรทุก, โครงการ ศูนย์ทะเบียนประวัติผู้ขับรถและข้อมูลรถ, โครงการศึกษาและสำรวจข้อมูลปริมาณ การขนส่งทางถนนด้วยรถบรรทุก, โครงการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งทางถนนระหว่างประเทศ และโยสำนักวิศวกรรม- ความปลอดภัย ศึกษา 2 โครงการ คือ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเป็น HUB ของ สถานีขนส่งชานเมือง กทม.ทั้ง 3 แห่ง, โครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพผู้ขับรถ ขนาดใหญ่ และอีก 2 โครงการจากสำนักงานขนส่งจังหวัดนครสวรรค์ คือ โครงการ สัมมนาผู้ประกอบการขนส่งด้วยรถบรรทุกหัวข้อต้นทุนการขนส่งรถบรรทุกลดลง ได้อย่างไร, โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการส่งออก
  - การท่าเรือแห่งประเทศไทย ศึกษา 10 โครงการ โดย 3 โครงการศึกษาร่วมกับ การ รถไฟแห่งประเทศไทย และ บตด.ร.ส.พ. ดังนี้ โครงการซื้อหัวรถจักรรถไฟพร้อม แคร่บรรทุกตู้สินค้า 2 ขบวนให้การรถไฟเช่า, โครงการจัดตั้งบริษัท กทท.โลจิสติกส์ จำกัด, โครงการเปรียบเทียบต้นทุนและรูปแบบการขนส่งสินค้าในภาคตะวันออกเฉีย- งเหนือ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์โลจิสติกส์ภาคพื้น
  - สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ศึกษา 1 โครงการ โดยให้บริษัท คอนซัลแทนท์ ออฟ เทคโนโลยี จำกัด เป็นผู้ศึกษา โครงการศึกษาเพื่อสำรวจข้อมูลเส้นทาง การขนส่งสินค้าอันตราย
  - กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ศึกษา 2 โครงการ คือ โครงการศึกษาต้นทุน และคุณภาพระบบการขนส่งสินค้าและการขนส่งเชื่อมโยง, โครงการว่าจ้างที่ปรึกษา ด้านเทคนิค (In-House Consultant) ในระยะเริ่ม
- อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่ากระทรวงคมนาคม ซึ่งมักเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้าน การสร้างถนน การขนส่งต้องใช้เชื้อเพลิง (น้ำมัน) ที่กำลังเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อโลจิสติกส์

ซึ่งเน้นการลดต้นทุน แต่ภาวะปัจจุบันน้ำมันเป็นตัวแปรของการเพิ่มต้นทุนภาครัฐ จะต้องมีการศึกษาและให้การส่งเสริมนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มากในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการลดการใช้้ำมันเชื้อเพลิง ข้อเสนอในการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางคู่ก็เป็นแนวทางหนึ่ง แต่หากประเทศไทยสามารถใช้เทคโนโลยีอื่นๆ เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ การใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือการใช้พลังงานแม่เหล็ก แทนการใช้้ำมันเชื้อเพลิง หรือแม้แต่การใช้หลักการแรงโน้มถ่วงโลกในการขนส่ง อาจเป็นวิธีที่จะทำให้ปัจจัยต้นทุนการขนส่งไม่แปรเปลี่ยน

2. การขับเคลื่อนกระบวนการ ผู้ประกอบการ ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ ภาครัฐที่เป็นส่วนส่งเสริมและกำหนดนโยบาย เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมีการจัดทำแผน และแนวทางไว้แล้วดังที่กล่าวข้างต้น นอกจากนี้สถาบัน สมาพันธ์ และสมาคมต่างๆ ก็จะมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการ โลจิสติกส์ ทั้งนี้ในปัจจุบันได้มีองค์กรต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นมากมาย แต่องค์กรที่มีความน่าสนใจมาก ได้แก่

- สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือกันของ 16 องค์กรเอกชนไทย ที่อยู่ในทุกภาคส่วนของห่วงโซ่อุปทาน และจากพันธกิจขององค์กรที่ครอบคลุม โลจิสติกส์ทั้งภาคอุตสาหกรรม และ SMEs จึงน่าจะเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนได้ แต่อย่างไรก็ตามสมาพันธ์ฯ เป็นองค์กรที่เพิ่งเกิดใหม่ ผลการดำเนินการยังไม่ชัดเจน หากสมาพันธ์ฯ สามารถจัดสรรงบประมาณจากผู้ประกอบการ และนำมาใช้ในการศึกษาการพัฒนากระบวนการ โลจิสติกส์ในผู้ประกอบการ กลุ่มคลัสเตอร์ต่างๆ ก็จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน
- สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต (TLAPS) จะเห็นได้ว่า สมาคมมีกิจกรรมและเครือข่ายที่เน้นการจัดประชุม ฝึกอบรมให้เฉพาะสมาชิกโดยสามารถได้รับวุฒิบัตรรับรองการฝึกอบรม แต่ก็ยังไม่กว้างขวาง อาจเนื่องมาจากเครือข่ายต่างๆ ที่เป็นสมาชิกมีกิจกรรมในการศึกษาและการจัดฝึกอบรมเอง ดังนั้นบทบาทของสมาคมจึงไม่เห็นผลเด่นชัดในทางปฏิบัติ
- สำนักประสานงานชุดโครงการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน(www.thaivcml.org) ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5) ซึ่งมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยและการนำไปสู่การแก้ปัญหาให้ผู้ประกอบการ ซึ่งลักษณะการวิจัยเป็นการลงไปยังพื้นที่ ผู้ประกอบการที่มีปัญหาในด้านกระบวนการผลิต กระบวนการขนส่ง การลดต้นทุนต่างๆ เป็นส่วนที่มีบทบาทอย่างมากในการช่วยส่งเสริมยุทธศาสตร์ด้านโลจิสติกส์เป็นอย่างดี

3. **ปัจจัยกำกับ/สนับสนุน** ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบต่างๆที่จะเกื้อหนุนให้การดำเนินกิจกรรมด้านโลจิสติกส์มีความคล่องตัว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาครัฐ ที่เป็นผู้ถือกฎระเบียบและมีการกระจายตามหน่วยงานต่างๆมาก ในกรณีนี้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีบทบาทในการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่รวบรวมกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ SMEs และทำการศึกษาวิจัยวิเคราะห์ร่วมกับผู้ประกอบการกลุ่มคลัสเตอร์ต่างๆเพื่อจะได้ทำการเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงให้กฎระเบียบทันสมัย ปฏิบัติได้คล่องตัว รวมทั้งการเสนอแนะกฎใหม่ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่หน่วยงานดังกล่าวจะสามารถรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำหน้าที่เป็น one stop shop
- นอกจากนี้การสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา ในการดำเนินธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ หรือตลอดห่วงโซ่อุปทานเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ SMEs สามารถพัฒนาเป็น world class ได้ตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ควรมีการจัดหางบประมาณในการศึกษาวิจัยร่วมกับสำนักประสานงานชุดโครงการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน(www.thaivcml.org) ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5) และองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์และประเมินผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยพบว่าทุกหน่วยงานตื่นตัวและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมโลจิสติกส์ทั้งในภาพรวมและต่อ SMEs แต่เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ยังต้องการเวลาในการวางระบบและความเชื่อมโยง ดังนั้นในช่วงที่คณะผู้วิจัยศึกษานี้ จึงพบแต่แผนปฏิบัติการของหน่วยงานแต่ยังไม่เห็นภาพการดำเนินการที่เด่นชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก แต่ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโลจิสติกส์ในทุกด้านอย่างครบถ้วน ทำให้แนวทางในการแก้ไขและพัฒนาที่แต่ละหน่วยงานนำเสนอต่อสาธารณะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ หรือแม้แต่การส่งเสริมและช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ก็กระจายกระจัดกระจาย ขาดต่อการพัฒนาอย่างเป็นเอกภาพได้

คณะผู้วิจัย ขอเสนอแนะให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมด้านโลจิสติกส์ ร่วมกับสมาคมโลจิสติกส์ไทย และมีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาอย่างครบวงจรแก่ผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งไม่ใช่ให้ข้อมูลสถาบัน หรือหน่วยงานที่จะไปติดต่อเอง แต่ต้องทำหน้าที่แนะนำให้ผู้ประกอบการเข้าใจ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่ได้ทันที ทั้งนี้อาจมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ของไทย เพื่อให้เห็นการเชื่อมโยงบูรณาการของหน่วยงานต่างๆว่าต่างคนต่างทำ หรือมีการเชื่อมโยงให้เกิดผลและมีผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆอย่างไร และหากต้องเชื่อมโยงจะต้องทำอย่างไรบ้าง ในลักษณะ one stop shop นอกจากนี้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรจัดหางบประมาณส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในด้านโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้งานวิจัยในปัจจุบันมุ่งเน้น

การศึกษาด้านโลจิสติกส์ในภาพรวม แต่ในระดับ SMEs ยังมีอยู่น้อย การศึกษาวิจัยโดยใช้โจทย์ปัญหาของ SMEs ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มคลัสเตอร์เดียวกันจะช่วยให้การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ของกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs สามารถพัฒนาได้เร็ว และทำให้นโยบายการส่งเสริมเกิดขึ้นถึงผู้ปฏิบัติได้จริง

6.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ ในบางประเทศ (กรณีศึกษาเปรียบเทียบ)¹²

6.3.4.1 การส่งเสริม SMEs ในประเทศต่างๆ นับว่ามีระบบการพัฒนาในภาพรวมที่คล้ายคลึงกัน แต่สำหรับการส่งเสริมด้านโลจิสติกส์ ถือเป็นปัจจัยเกื้อหนุน ซึ่งในประเทศต่างๆก็จะมี การส่งเสริมเป็นระบบภาพรวมของประเทศ โดยเน้นในระดับนโยบายและการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐาน ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ และสามารถกระจายสินค้าออกสู่ผู้บริโภค

1. การส่งเสริมและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

ก. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การพัฒนาโลจิสติกส์มีความก้าวหน้ามากถึงระดับ Global Logistics Management ซึ่งส่วนใหญ่ขับเคลื่อนโดยภาคเอกชนเป็นหลัก เนื่องจากมีการแข่งขันอย่างรุนแรงในการลดต้นทุน อีกทั้งความตื่นตัวในการจัดระบบฐานข้อมูลโลจิสติกส์เพื่อการวิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริง โดยที่องค์ประกอบด้านโลจิสติกส์ที่สำคัญ คือ

- ด้านการขนส่ง การเชื่อมโยงต่อระหว่าง Mode การขนส่งระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบรักษาความปลอดภัยการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการใช้อินเทอร์เน็ต เชื่อมโยงเครือข่ายภายในและระหว่างประเทศ และเป็นผู้นำในการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์
- ด้านความรู้ สถาบันการศึกษาและเอกชนตื่นตัวในการศึกษา วิจัย และพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ เป็นผู้นำด้านโลจิสติกส์ในภาคเอกชนระบบ Global Supply Chain Management
- ปัจจัยพื้นฐาน มีกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่งที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กฎหมายรองรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

ข. สหภาพยุโรป

การพัฒนาโลจิสติกส์เป็นในทำนองเดียวกับสหรัฐอเมริกา คือ ภาคเอกชนมีความเข้มแข็ง และ กลุ่มประเทศสมาชิกมีการค้าระหว่างกันมาก ซึ่งมีแนวการ

¹² การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ดำเนินการที่แตกต่างกันมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องมุ่งเน้น การวางกฎระเบียบและมาตรฐานการขนส่งให้เหมือนกัน (Standardization) ในทุกประเทศสมาชิก ส่งผลให้องค์ประกอบด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ อยู่ในระดับ Global Logistics Management เช่นกัน คือ

- ด้านการขนส่ง มีการใช้การขนส่งทุกรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตั้งมาตรฐาน Loading Unit เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่ง การศึกษา Green paper เพื่อลดผลกระทบของการเติบโตด้านการขนส่งต่อสิ่งแวดล้อม
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเชื่อมโยงระบบ Electronic Data Interchange (EDI) ระหว่างบริษัท โดยการนำของบริษัทผู้นำอุตสาหกรรมต่างๆ
- ด้านความรู้ มีการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้าน โลจิสติกส์ โดยเฉพาะ
- ด้านปัจจัยพื้นฐาน ให้ความสำคัญในการออกกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันและทบทวนกฎหมายที่ล้าหลัง

ค. ประเทศสิงคโปร์

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโลจิสติกส์เป็นอย่างมาก ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมโลจิสติกส์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ ที่สอดคล้องกับนโยบายภาพรวมของประเทศ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนโดยฐานความรู้ (Knowledge Driven Industries) ปัจจุบันอุตสาหกรรมโลจิสติกส์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศได้สูงถึงร้อยละ 8 ส่งผลให้องค์ประกอบด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ อยู่ในระดับ Externally Integrated Logistics คือ

- ด้านการขนส่ง มีระบบท่าเรือ และ ท่าอากาศยานที่ทันสมัย เป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค มีระบบการตรวจสอบสินค้าที่ขนส่งเข้าออกอย่างมีประสิทธิภาพ
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ประกอบการ SMEs อยู่ในระดับดีมาก มีการเชื่อมโยงทั้งห่วงโซ่อุปทาน
- ด้านความรู้ เพื่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของเอเชีย รัฐบาลมีความพยายามที่จะส่งเสริมให้บริษัทข้ามชาติ ใช้ประเทศสิงคโปร์เป็นที่ทดลองแนวคิดใหม่ๆ ทางด้าน โลจิสติกส์ และมีการเปิดหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านนี้โดยเฉพาะ
- ด้านปัจจัยพื้นฐาน ระบบกฎหมายเอื้อต่อภาคธุรกิจ โดยเปิดกว้างให้บริษัทต่างชาติในการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โลจิสติกส์

ง. ประเทศฮ่องกง

มีความตื่นตัวด้านโลจิสติกส์เป็นอย่างมาก เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ของท่าเรือสำคัญของจีนแถบตอนใต้ เช่น ท่าเรือกวางโจว เป็นต้น รัฐบาลฮ่องกงจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านโลจิสติกส์อย่างชัดเจน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นประตูสู่ประเทศจีนตอนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณ Pearl River Delta โดยได้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษ คือ Logistics Committee (LOGSCOM) และ Logistics Council (LOGSCOUNCIL) เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ และเอกชน โดยรัฐทำหน้าที่สนับสนุน และเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อน ในส่วนของ SMEs ให้การส่งเสริมจนสามารถรับแนวคิดโลจิสติกส์ไปใช้มากขึ้น มีการจัดสัมมนาผู้แทนธนาคารในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ด้านโลจิสติกส์ และจัดอบรมพิเศษแก่ผู้ประกอบการ SMEs ทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ส่งผลให้องค์กรประกอบด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ อยู่ในระดับ Externally Integrated Logistics เช่นเดียวกับ สิงคโปร์ คือ

- ด้านการขนส่ง มีระบบท่าเรือที่ทันสมัย เป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค มีการจัดวางแผนการสร้าง Value-added Logistics Park ให้เป็นศูนย์รวมการบริการ กิจกรรมด้านโลจิสติกส์ (One-stop Integrated Services) รวมทั้งการสร้างสะพานเชื่อมกับประเทศจีนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อการขนส่งระหว่างประเทศ
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ประกอบการ ในระดับ SMEs ยังมีข้อจำกัด จึงได้จัดการพัฒนาระดับเครือข่ายดิจิทัลเพื่อเชื่อมการค้าการขนส่ง (Digital Trade and Transport Network: DTTN) ภายใน และระหว่างประเทศ
- ด้านความรู้ กลุ่ม SMEs มีความตื่นตัวในการใช้ Logistic Service Providers โดยมีการจัดสัมมนาอย่างต่อเนื่อง
- ด้านปัจจัยพื้นฐาน ระบบกฎหมายขึ้นอยู่กับประเทศจีน โดยมีศักยภาพและความได้เปรียบในการเป็นช่องทางขนส่งสินค้าจากจีนออกสู่ภูมิภาค

จ. ประเทศออสเตรเลีย

เริ่มมีการพัฒนาระบบโลจิสติกส์อย่างเป็นระบบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลตระหนักว่าต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศยังอยู่ในระดับสูง จึงได้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อผลักดันนโยบายด้านโลจิสติกส์ ให้เป็นกลไกในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ส่งผลให้องค์ประกอบด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ อยู่ในระดับ Internally Integrated Logistics ก็คือ

- ด้านการขนส่ง มีการมองภาพรวมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อประโยชน์โดยรวม พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ปัญหาด้านการขนส่ง แต่ยังไม่ได้คำนึงถึงความเชื่อมต่อระหว่าง Mode มากนัก
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการใช้ระบบ สารสนเทศเพื่อสร้างมาตรฐานอุตสาหกรรม แต่ยังไม่เชื่อมต่อกับระบบ Electronic Data Interchange (EDI) ระหว่างองค์กร อย่างทั่วถึง และมีการวางแผนศึกษาระบบ Tracking ที่สามารถนำไปใช้ในอนาคตได้
- ด้านความรู้ มีการทำแผนบุคลากร (HR Mapping) ในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ เพื่อศึกษาความต้องการบุคลากรในส่วนต่างๆ และมีความพยายามให้ความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารด้าน โลจิสติกส์ โดยภาครัฐ
- ด้านปัจจัยพื้นฐาน ยังไม่ได้มีการแก้ไขกฎหมายแต่อย่างใด

2. การส่งเสริมและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา¹³ ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้น ที่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศ มาเลเซีย และเวียดนาม ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลาง โลจิสติกส์ของภูมิภาคอินโดจีนเช่นกัน โดยทั้งสองประเทศกำลังเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของประเทศ และสร้างพันธมิตรกับบริษัทเรือ และผู้ประกอบการระดับสากล เพื่อพัฒนาการขนส่งท่าเรือในภูมิภาคอินโดจีน

ก. ประเทศมาเลเซีย

ปัจจุบันท่าเรือขนส่งสินค้าทางทะเลของมาเลเซียมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยมีปริมาณสินค้าที่ใช้บริการผ่านท่าเรือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้รัฐยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์อื่นๆ เช่น การเชื่อมโยงเครือข่ายและอุตสาหกรรมขนส่งทั้งทางถนนและทางรางอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Integrated Multimodal Transport Solution) และมาเลเซียได้พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศ เช่นการก่อสร้างทางหลวง

¹³

World Trade Organization, World merchandise exports-imports by region and selected economy เพื่อหาอัตราการค้าโลกของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ปี 2542-2547

พิเศษระหว่างเมืองจากชายแดนไทยถึงสิงคโปร์ ที่เรียกว่า North-South Expressway (Motorway) เป็นต้น

ข. ประเทศเวียดนาม

ได้เริ่มสร้างพันธมิตรเพื่อพัฒนาท่าเรือไฮฟอง คานัง และ ไซ่ง่อน ให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งของพื้นที่หลังท่า คือ ลาว กัมพูชา ไทย (ตะวันออกเฉียงเหนือ) และจีนตอนใต้ และกำลังร่วมกับมาเลเซียสร้างเครือข่ายทางถนน ทางราง และทางทะเล โดยไม่ต้องผ่านประเทศไทย เช่น โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายเอเชีย โดยมาเลเซียให้เงินทุนสำรวจการศึกษา ซึ่งเป็นเส้นทางรถไฟจากคุนหมิง ผ่านเวียดนามถึงโฮจิมินห์ซิตี้ และสามารถต่อไปมาเลเซียทางทะเล นอกจากนี้เวียดนามยังได้สร้างพันธมิตรกับกัมพูชาเพื่อขนส่งสินค้าด้วยเรือ Barge ทางแม่น้ำโขง จากพนมเปญไปลงเรือใหญ่ที่ทำเรือไซ่ง่อน และกับญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เพื่อพัฒนาท่าเรือคานังและทางหลวงหมายเลข 9 เพื่อเป็น Landbridge เชื่อมพื้นที่หลังท่า คือ ลาว ไทย กัมพูชา และ พม่า เพื่อให้สินค้าวัตถุดิบไปออกทะเลที่ท่าเรือคานัง

6.3.4.2 สถานการณ์เศรษฐกิจและธุรกิจของภูมิภาค (Regional Economic and Business Environment)¹⁴

ที่มีผลกระทบต่อ SMEs อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวโน้มในระยะต่อไปของระบบกฎเกณฑ์ทางการค้าโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไป โดยจะมีข้อตกลงทางการค้าระดับทวิภาคีและภูมิภาค (Bilateral and Regional Trade Agreements: RTAs) มากขึ้น ซึ่งข้อตกลงในลักษณะดังกล่าวภายใต้กรอบความตกลงของ WTO มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 4 เท่าตั้งแต่ ปี 2533 เป็นต้นมา สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันมีความคืบหน้าในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทยระดับทวิภาคีจำนวน 8 ประเทศ และ 2 กลุ่ม 4 ประเทศ ตลอดจนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มเขตเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่สำคัญ เช่น อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS), IMT-GT, ACMECS, JDS และ ASEAN ซึ่งนำไปสู่การขยายตลาดของไทยให้ครอบคลุมประชากรมากถึง 3,656 ล้านคน หรือ ร้อยละ 58.3 ของโลก ด้วยขนาด GDP เท่ากับ 18,965 พันล้านเหรียญสหรัฐหรือร้อยละ 52 ของ GDP โลก ทำให้เกิดการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ผลิตไทยทั้งด้านขนาดของตลาดและความหลากหลายของกลุ่มลูกค้า

อย่างไรก็ตาม ทิศทางการค้าระหว่างประเทศ ที่คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเช่นนี้ ทำให้ระดับความเข้มข้นในการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้นแต่ละประเทศจึงต้องเร่งพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของตนเอง เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนของผู้ผลิตในการส่งออกและนำเข้า เช่น บริการด้านพิธีการศุลกากรและการปรับกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้มีมาตรฐานสากลและลดความขัดแย้งของกฎระเบียบระหว่างกัน หรือการทำธุรกิจผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อลดต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่สินค้าไทย นอกจากนี้ประเทศ

¹⁴ สำนักงานพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กำลังพัฒนาซึ่งรวมถึงไทยยังต้องเตรียมความพร้อมของระบบโลจิสติกส์ และผู้ประกอบการโลจิสติกส์ไทยให้สามารถแข่งขันกับต่างชาติ ที่จะเข้ามารุกตลาดไทยภายใต้กรอบการเปิดเสรีด้านบริการในอนุภาคอีกด้วย ในระยะ 3-5 ปีที่ผ่านมาประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจการค้าของภูมิภาคเอเชียได้มีการผลัดและเร่งดำเนินยุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโลจิสติกส์ของไทย ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการค้าตะวันออกของอินเดีย (Look East Policy)

นโยบายทางการค้านี้เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2534 โดยมีมุ่งขยายตลาดการค้าของอินเดียมายังประเทศในแถบเอเชียตะวันออก ซึ่งปัจจุบันมีประเทศจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นคู่ค้าที่สำคัญ และอาจเล็งผ่านไปถึงการส่งสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย อย่างไรก็ตามแนวโน้มทางการขนส่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมถึงขนาดและรูปแบบการค้าของไทยกับอินเดียในปัจจุบันยังมีน้อย ซึ่งอาจไม่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยมากนักในช่วง 5 ปีข้างหน้า

2. นโยบายการเปิดตลาดฝั่งตะวันตกของจีน (Go West Policy)

จีนต้องการส่งสินค้าไปยังตลาดยุโรปและอาเซียนให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งต้องการเปิดช่องทางการค้าระหว่างจีนตอนใต้กับกลุ่มประเทศ GMS หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยใช้ เส้นทางขนส่งทางบกข้ามภูมิภาคมาออกทะเลฝั่งอันดามัน (ทางพม่าหรือไทย) เพื่อลดต้นทุนขนส่ง และมีเป้าหมายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเรือของจีนให้เป็นอันดับหนึ่งของโลกในปี 2558 โดยวางแผนการลงทุนที่จะพัฒนาทางเรือและเชื่อมโยงเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเรือที่ใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งจีนมีศักยภาพสูงมากเนื่องจากอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็น Labor-intensive ทั้งนี้ประเทศไทยสามารถสร้างโอกาสทางธุรกิจได้ด้วยการดำเนินธุรกิจสายเรือร่วมกับประเทศจีน และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ตามแนวเส้นทางการค้าไปสู่ฝั่งทะเลอันดามันเพื่อรองรับโอกาสทางการค้าที่จะเกิดขึ้น

3. นโยบายการแสวงหาฐานการผลิตราคาถูกของประเทศญี่ปุ่น (Global Sourcing)

จากการสำรวจของ JBIC ในปี 2547 พบว่า นักลงทุนญี่ปุ่นยังคงให้ความสนใจที่จะใช้กลุ่ม ประเทศเอเชียเป็นฐานการผลิตในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยเฉพาะในประเทศจีน ไทย อินเดีย และเวียดนาม ทั้งนี้ กระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยลดต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-value Added Cost) ให้แก่ ระบบผลิต และรักษาความสามารถในการดึงดูดการลงทุน (Attractiveness) ของประเทศในการเป็นฐานการผลิตโลก

4. นโยบายการแข่งชิงบทบาทการเป็นศูนย์กลางการขนถ่ายสินค้าในภูมิภาคของมาเลเซียและเวียดนาม (Maritime Nation and Regional Port Hub)

มาเลเซียและเวียดนามได้ดึงสินค้าจากประเทศไทยและสิงคโปร์ และอาจรวมถึงสินค้า จากจีนและญี่ปุ่นในอนาคตทำให้มาใช้บริการท่าเรือของตนเอง โดยเฉพาะเมื่อมาเลเซียสามารถดึงสายการบินเรือ Maersk Sealand จากสิงคโปร์ มาใช้ Port of Tanjung Palepas ทำให้ท่าเรือ PSA ของสิงคโปร์สูญเสียผู้สินค้าให้กับมาเลเซียเกือบ 30% ทั้งนี้เป็นตัวอย่างสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่า หากประเทศไทยไม่เร่งพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เร็วพอ จะไม่มีศักยภาพพอที่จะแข่งขันได้เช่นเดียวกับกรณีที่เกิดขึ้นกับสิงคโปร์

5. นโยบายการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศของสิงคโปร์ (International Partnership) การคุกคามจากท่าเรือของประเทศมาเลเซีย การเข้ามาแข่งขันของบริษัท Hutchison Port Holdings (HPH) ของฮ่องกง และการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือของจีนในธุรกิจพาณิชย์นาวี ผลักดันให้สิงคโปร์ต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถ และตำแหน่งของตนเองโดยการนำเทคโนโลยี การให้บริการท่าเรือที่ทันสมัยที่สุดมาใช้ ร่วมกับกลยุทธ์การสร้างพันธมิตรทางการค้าข้ามชาติ เพื่อมุ่งสร้างรายได้จากต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสิงคโปร์ได้เข้าร่วมลงทุนการให้บริการโลจิสติกส์ใน 17 ท่าเรือครอบคลุม 11 ประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยสามารถสร้างพันธมิตรทางการค้า ร่วมกับผู้ประกอบการสิงคโปร์เพื่อพัฒนากระบวนการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Transfer) ให้กับผู้ประกอบการไทย

6.4 สรุป

แนวโน้มการแข่งขันที่เข้มข้นอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีการเปิดการค้าเสรีที่มากขึ้น ผลักดันให้ภาครัฐกิจต้องยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ ทั้งการลดต้นทุนธุรกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ๆ เสมอ ลูกค้า การบริหารจัดการ กระบวนการนำส่งสินค้าจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภคตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือ โลจิสติกส์ จึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ผู้ประกอบการ สามารถใช้เป็นที่มาของความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยธนาคารโลกได้ประมาณว่า หากธุรกิจอุตสาหกรรมสามารถลดต้นทุนการขนส่งลงร้อยละ 1 จะสามารถทำให้ส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 5 และหากประเทศหนึ่งๆ สามารถลดต้นทุนการขนส่งลงได้ร้อยละ 10 จะสามารถเพิ่มการค้ารวม (ภายในและการส่งออก) ได้ถึงร้อยละ 20¹⁵

โดยที่มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของ SMEs ของไทย ในปัจจุบันคิดเป็นร้อยละ 43 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรวม (ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 เป็นสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุดลำดับแรก) แต่ SMEs ยังมีต้นทุนในการขนส่งที่ค่อนข้างสูงถึงประมาณ 19% ซึ่งมีลักษณะที่เป็นงานโลจิสติกส์แบบดั้งเดิมในด้านที่เกี่ยวกับ Physical distribution คือเน้นการส่งสินค้าไปสู่ผู้บริโภค และ Internally Integrated Logistics คือ เป็นการเชื่อมโยงการจัดการภายในบริษัทตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบ จนถึงการจัดส่งผู้บริโภค เท่านั้น ดังนั้นการส่งเสริม SMEs ด้าน โลจิสติกส์จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 รวมทั้งแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ได้วางกรอบยุทธศาสตร์และเจ้าภาพยุทธศาสตร์ เพื่อมุ่งเน้นให้การส่งเสริม SMEs ด้าน โลจิสติกส์ ตามดัชนีชี้วัด เพื่อให้มีการลดต้นทุนการผลิตจาก 19% เป็น 16% และสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมทั้งการบริหารจัดการ โลจิสติกส์ของ SMEs ให้ยกระดับไปสู่ระดับ World Class 100 ราย ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ และภาคเอกชน กำลังเริ่มศึกษาและดำเนินการ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และการพัฒนาบุคลากรในด้าน โลจิสติกส์ ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้าน โลจิสติกส์โดยรวมเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโลจิสติกส์ในทุกด้านอย่างครบถ้วน ทำให้แนวทางในการแก้ไขและพัฒนาที่แต่ละหน่วยงานนำเสนอต่อสาธารณะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ

จากแนวทางการศึกษาเปรียบเทียบกับตัวอย่างบางประเทศในด้าน โลจิสติกส์ เห็นได้ว่าภาครัฐจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่บูรณาการ ส่งเสริมปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่ชัดเจน และเอกชนจะต้องมีการขับเคลื่อนเป็นทิศทางเดียว ซึ่งประเทศไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอย่างมาก ได้มีความพยายามของหน่วยงานต่างๆ นำเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ โดยตรงส่งผลให้เกิด สมาพันธ์

15

Nikolai Dobberstein, Carl-Stefan Neumann and Marcus Zils, Logistics in emerging markets, The Mckinsey Quarterly,

โลจิสติกส์ไทย¹⁶ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากภาคเอกชน 16 องค์กร เป็นตัวอย่างของการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนไทยจากทุกๆภาคส่วนของห่วงโซ่อุปทานที่จะเข้ามาขับเคลื่อนทั้งด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านฐานข้อมูล ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลและด้านการพัฒนาบุคลากร โดยมีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนคณะทำงานด้าน SMEs

อย่างไรก็ตามการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ ยังถือเป็นจุดเริ่มต้น เพราะประเทศไทยเพิ่งเริ่มต้นตัวในเรื่องโลจิสติกส์ และภาครัฐเริ่มมีการกำหนดนโยบาย ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการ SMEs หากต้องการความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานใดนั้น จึงยังไม่มีความชัดเจนนัก ทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงควรทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานในภาครัฐ และสร้างพันธมิตรกับสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทยในภาคเอกชน เพื่อทำหน้าที่ประสานข้อมูลการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

---

¹⁶ บรูณาการองค์กรด้านโลจิสติกส์ภาคเอกชนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย

บทที่ 7 การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ

7.1 ความสำคัญด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ SMEs

ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ การจ้างงานใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ส่วนใหญ่จะมาจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs มากกว่าที่จะมาจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ และนวัตกรรมทางด้าน เทคโนโลยีตลอดจนการพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ ในหลายกรณีก็จะเป็นผลมาจากการพัฒนาของ SMEs เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการจัดตั้งกิจการของ SMEs นั้นมีอยู่จำนวนมากไม่สามารถดำเนินการอยู่รอดได้กว่า 5 ปี และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถพัฒนากิจการจนเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตสูง ที่มีความสำคัญ ต่อการเจริญเติบโตของการผลิตและการสร้างงาน¹ นอกจากนี้ แนวโน้มการเปิดตลาดเสรีก็จะเป็นตัวเพิ่มแรงกดดันสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs อีกทางหนึ่งด้วย

สภาพแวดล้อมภายในประเทศ โดยเฉพาะด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของรัฐเองก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ต้นทุนสำคัญที่ภาครัฐบาลมักจะละเลยในการประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหของ SMEs นั่นก็คือ ต้นทุนที่เกิดจากการถูกบังคับให้ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐประกาศใช้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ซึ่งต้นทุนส่วนนี้มักจะสร้างภาระในการปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ในสัดส่วนที่มากกว่ากิจการขนาดใหญ่ กล่าวคือ อัตราค่าภาระต่อแรงงาน อัตราค่าภาระ ต่อรายได้ และอัตราค่าภาระต่อผลผลิตรวมของกิจการขนาดเล็กจะสูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ ยิ่งกว่านั้นภาระที่ไม่ได้ส่วนกับขนาดของกิจการนี้ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะลดขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs เมื่อเทียบกับกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการที่มาจากต่างประเทศ

แม้ในขณะนี้ยังไม่มีการวัดค่าภาระที่เกิดจากกฎระเบียบของรัฐในประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ แต่จากการศึกษาที่จัดทำขึ้นในประเทศออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกาพบว่าในแต่ละปี ค่าภาระ ดังกล่าวมีขนาดเท่ากับประมาณร้อยละ 9-14 ของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และในประเทศเนเธอร์แลนด์ ค่าภาระดังกล่าวจะมีขนาดเท่ากับ 7 พันล้านกิลเดอร์ต่อปี โดยที่กิจการขนาดเล็กต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวในสัดส่วนที่สูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ กล่าวคือ กิจการที่จ้างคนงาน ไม่เกิน 4 คนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 4,200 กิลเดอร์ต่อคนงานหนึ่งคน ในขณะที่กิจการขนาดใหญ่ที่จ้างคนงานกว่า 500 คนจะเสียค่าใช้จ่ายเพียง 200 กิลเดอร์ต่อคนงานหนึ่งคน² จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ทำให้หลาย ๆ ประเทศเร่งดำเนินนโยบาย ที่จะทำการปฏิรูปกฎหมาย ที่จะช่วยส่งเสริมให้มีการก่อตั้งกิจการใหม่ รวมทั้งลดภาระการดำเนินการตามกฎหมายของ SMEs ลงให้มากที่สุด และกลายเป็น แนวโน้มที่สำคัญทางด้านนโยบายที่เกิดขึ้นในหลายๆประเทศ โดยเฉพาะ

¹ OECD (1996), SMEs : Employment, Innovation and Growth, The Washington Workshop, Paris

² OECD(1995), Reducing the Regulatory Burden on Business in the Netherlands: How Can This be Achieved?, Best Practice Policies for Small and medium-sized Enterprises, Paris

ในกลุ่มประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ตลอดช่วงปลายทศวรรษที่ผ่านมา

สำหรับในประเทศไทยนั้น แม้จะมีได้มีการกำหนดนโยบาย กฎหมายเกี่ยวกับ SMEs ขึ้นเป็นการเฉพาะ แต่ก็ได้มีการริเริ่มดำเนินการให้มีการปฏิรูปทางด้านกฎหมาย³ อย่างจริงจังต่อเนื่องกันมา ทั้งนี้เพื่อลดภาระของภาคธุรกิจ และภาคประชาชนในการติดต่อกับทางราชการโดยการวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนขึ้นในปี 2532 (แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2540) การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร ของทางราชการในปี 2540 การประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในปี 2542 และการประกาศใช้แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ทำให้หลาย ๆ หน่วยงานปรับระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ เพื่อลดภาระแก่ผู้ประกอบการลงอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกันก็มีกฎหมาย ระเบียบข้อ บังคับใหม่ที่สร้างภาระใหม่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการธุรกิจด้วย ดังนั้นการศึกษาผลกระทบของ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่จะส่งผลกระทบต่อ SMEs จึงมีความสำคัญในการได้มาซึ่งแนวทางการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เหมาะสมต่อการพัฒนา SMEs ในอนาคต

7.2 ปัญหาด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับต่อ SMEs⁴

นักธุรกิจในภาคเศรษฐกิจต่างๆ มักประสบปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ การก่อตั้งสถานประกอบการมีขั้นตอนมากมายและต้องใช้เวลามาก ในธุรกิจอุตสาหกรรม การค้าและบริการ การจัดตั้งกิจการต้องมีการจดทะเบียนการค้ากับกระทรวงพาณิชย์ ในธุรกิจอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โรงงานอุตสาหกรรมที่มีเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปจะต้องจดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ในพระราชบัญญัติโรงงาน มีการแบ่งโรงงานออกเป็น 3 จำพวก คือ จำพวกที่ 1 เป็นโรงงานขนาดเล็กที่มีคนงานไม่เกิน 20 คน หรือใช้เครื่องจักรกำลังไม่เกิน 20 แรงม้า ที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อาศัยข้างเคียง ซึ่งสามารถประกอบกิจการได้ทันทีโดยไม่ต้องขออนุญาตหรือจดทะเบียนใดๆ โรงงานจำพวกที่ 2 เป็นโรงงานขนาดใหญ่กว่า คือมีคนงานไม่เกิน 50 คน หรือใช้เครื่องจักรมีกำลัง 20-50 แรงม้า สามารถประกอบกิจการได้โดยไม่ต้องขอรับอนุญาตการตั้งโรงงานเช่นแต่ก่อน โรงงานจำพวกที่ 3 ซึ่งเป็นโรงงานที่มีการจ้างงานเกิน 50 คน หรือใช้เครื่องจักรที่กำลังแรงม้าเกิน 50 แรงม้า และโรงงานขนาดเล็กกว่านั้นที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรืออันตราย หรือมลภาวะ การประกอบกิจการจำเป็นต้องมีการรับอนุญาตและจดทะเบียนก่อนการก่อตั้งโรงงาน โดยทางกระทรวงอุตสาหกรรมมีกฎกระทรวงแสดงประเภทของโรงงานที่จะถูกจัดในโรงงานจำพวก 3 นี้ สำหรับ

³ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “รายงานการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชน” เมษายน 2529

⁴ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบต่อ SMEs โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สิงหาคม 2544

ธุรกิจอุตสาหกรรม การค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือมีผลต่อสุขภาพของผู้บริโภค การประการจะต้องได้รับอนุญาตจากองค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

ในขั้นตอนการผลิตและการจำหน่ายสินค้าและบริการ ก็มีกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อวัตถุดิบ การขนส่ง และข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ เช่น กฎกำหนดต่างๆ ในการคุ้มครองผู้บริโภคและความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีอากร ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้มักแตกต่างกันตามประเภทสินค้าและบริการ ผู้ประกอบธุรกิจในสาขาต่างๆ จึงจำเป็นต้องทราบถึงกฎระเบียบและข้อบังคับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจของตน และโทษทางกฎหมายที่จะต้องได้รับหากมีการดำเนินงานที่ขัดต่อกฎระเบียบข้อบังคับ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะ SMEs การจะรับทราบถึงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของตนอย่างครบถ้วนย่อมเป็นสิ่งยาก ยิ่งไปกว่านั้น การจะเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการดำเนินการในลักษณะใดถึงจะถือว่าไม่ขัดกับกฎระเบียบข้อบังคับ ก็ถือเป็นสิ่งที่ยากยิ่งกว่า อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานใด ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือส่งเสริม SMEs ทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับ หน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ต่างๆ มักจะเน้นการส่งเสริมในด้านอื่น การช่วยเหลือทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับที่ปรากฏชัดเจนมาบ้างก็คือ การตรวจสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ซึ่งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และหน่วยงานอิสระต่างๆ มีการให้บริการทางด้านนี้ แต่ SMEs ที่มีอยู่จำนวนมากและกระจัดกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ก็มักไม่สามารถเข้าถึงบริการการตรวจสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ได้อย่างทั่วถึง

ได้มีการศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ในเชิงเอกสาร สะท้อนให้เห็นว่าปัญหากฎหมาย และ ระเบียบข้อบังคับของไทยจะเกิดขึ้นได้ใน 2 ระดับ คือในระดับที่หนึ่งนั้นเป็นปัญหาระดับนิติบัญญัติที่ยังมีการออกกฎหมายที่ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและไม่ช่วยส่งเสริม SMEs ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นในรูปของการกำหนดอัตราภาษี ค่าภาระในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ค่าบริการต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีลักษณะคงที่ไม่ผันแปรตามความสามารถที่รับได้ของกิจการ หรือการกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นใน พรบ.บัญชี ฉบับใหม่ เป็นต้น โดยจะมีกฎหมายสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ SMEs มากที่สุดจำนวน 7 ฉบับ ได้แก่

1. กฎหมายว่าด้วยภาษีอากร จะเป็นปัญหาเรื่องอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการขนาดเล็ก และการตรวจบัญชีภาษีอากร
2. กฎหมายว่าด้วยการบัญชี จะเป็นปัญหาผู้จัดทำบัญชีและการตรวจบัญชี
3. กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จะเป็นปัญหาผลกระทบจากการขยายตัวธุรกิจต่างด้าวจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
4. กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ จะเป็นปัญหาว่าด้วยความซ้ำซ้อน ความพร้อมในการถ่ายโอน
5. กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน จะเป็นปัญหาว่าด้วยเงื่อนไขในการให้การส่งเสริมไม่เอื้อต่อกิจการขนาดเล็ก

6. กฎหมายว่าด้วยกฎหมายโรงงาน กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร เป็นปัญหาอัตราค่าภาระ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก
7. กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินใหม่ จะเป็นปัญหาหลักเกณฑ์ใหม่ที่กำหนดเพื่อคุ้มครอง ผู้บริโภคแต่จะทำให้ผู้ประกอบการรายเล็กอยู่ไม่ได้

สำหรับปัญหาในระดับที่สองจะเป็นปัญหาในระดับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และการออกคำสั่ง ทางปกครอง ซึ่งจะเกิดขึ้นในชั้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะจัดเตรียมและดำเนินการให้มีคำสั่งทางปกครอง หรือกฎ และรวมถึงวิธีการใดๆ ในทางปกครอง การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ที่จะมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ ขึ้นระหว่างบุคคล ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง อาจสรุปเป็นประเด็นปัญหาใน ภาพรวมได้ใน 9 ลักษณะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการให้คำตอบของรัฐที่ขาดความชัดเจน
2. ปัญหาเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่กระทำโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายรองรับ
3. ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตของการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
4. ปัญหาการใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
5. ปัญหาการตีความกฎหมายขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ
6. ปัญหาเรื่องการขาดการประสานงานของหน่วยงานของรัฐ
7. ปัญหาที่หน่วยงานของรัฐอ้างเรื่องความลับของข้อมูล
8. ปัญหาเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาต
9. ปัญหาการขาดกฎหมายมารองรับอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการกระทำตามกฎหมาย

7.3 หน่วยงานการส่งเสริม SMEs ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ

7.3.1 ภาพรวมการส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ⁵

กฎหมายและกฎระเบียบที่ SMEs ควรให้ความสนใจก็คือ กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs นโยบาย และมาตรการต่างๆ ของรัฐที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs ซึ่งกฎหมาย กฎระเบียบ นโยบาย มาตรการทางด้านนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ SMEs ในลักษณะต่างๆ

กฎหมายธุรกิจที่ได้มีการศึกษาและรวบรวมได้จำนวน 162 ฉบับ จะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ประกอบธุรกิจของ SMEs ค่อนข้างมาก ในจำนวน 64 ฉบับ แบ่งออกได้เป็น

1. กฎหมายธุรกิจทั่วไป จำนวน 35 ฉบับ ในจำนวนนี้จะเป็นกฎหมายที่มีอายุมากกว่า 20 ปี จำนวนถึง 22 ฉบับ

⁵ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบต่อ SMEs โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สิงหาคม 2544

2. กฎหมายธุรกิจอุตสาหกรรม จะประกอบด้วยกฎหมายที่สำคัญ 41 ฉบับ ในจำนวนนี้ จะมีกฎหมายที่มีอายุมากกว่า 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 22 ฉบับ
3. กฎหมายธุรกิจการค้า จะประกอบด้วยกฎหมายที่สำคัญ จำนวน 36 ฉบับ ในจำนวนนี้มี กฎหมายที่มีอายุมากกว่า 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 24 ฉบับ หรือเท่ากับประมาณ 2 ใน 3 ของ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. กฎหมายธุรกิจบริการ ประกอบด้วยกฎหมายที่สำคัญจำนวน 59 ฉบับ ในจำนวนนี้ 38 ฉบับ จะเป็นกฎหมายเก่าที่มีอายุมากกว่า 20 ปี
5. กฎหมายวิชาชีพอิสระ จะประกอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 ฉบับ และมี กฎหมาย เพียง 2 ฉบับที่มีอายุมากกว่า 20 ปี

นอกจากกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ SMEs ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว ยังมีกฎหมาย ที่มุ่งส่งเสริมการลงทุนในภาคเศรษฐกิจต่างๆ โดยเฉพาะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม และกฎระเบียบที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการฝึกอบรมบุคลากร

สำหรับกฎหมายที่มุ่งส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะที่สำคัญที่สุดได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นกฎหมายที่แสดงถึงเจตจำนงและความมุ่งมั่นของรัฐบาลไทยใน การส่งเสริม SMEs ใน พ.ร.บ. ฉบับนี้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริม SMEs โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริม SMEs ต่อมาปลายปี พ.ศ. 2544 มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนงานในการส่งเสริม SMEs ทั้งในระดับภาคเศรษฐกิจต่างๆ ระดับภูมิภาคและระดับกิจการ สสว. มีบทบาทเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ทั่วประเทศมีการกึ่งในการนำเสนอแนะนโยบายและจัดทำโครงการต่างๆ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานใน กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในประเทศ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอีกจำนวนมากทั้งที่มีในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีกิจกรรมที่มีส่วนใน การส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ ดังมีการกล่าวถึงในบทต่างๆ ของรายงานนี้

ส่วนกฎหมายส่งเสริมการลงทุนของธุรกิจภาคเอกชนนั้นเป็นการส่งเสริมการลงทุนโดยทั่วไปโดย มิได้ให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่ SMEs โดยเฉพาะ รัฐบาลไทยมีประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ในปี พ.ศ. 2503 และหลังจากนั้นมีการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งใน พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน มีการให้สิทธิ ประโยชน์แก่นักลงทุนทั้งนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างชาติ หลายประการ เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร โดยมีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ 3-8 ปี การยกเว้นหรือ ลดหย่อนภาษีในเครื่องจักรอุปกรณ์ การยกเว้นภาษีนำเข้าในชิ้นส่วนและวัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้าออก และการคุ้มครองในลักษณะอื่นหากมีความจำเป็น นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติหลายมาตราที่ตราขึ้นเพื่อสร้าง ความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การรับประกันว่าจะไม่โอนกิจการมาเป็นของรัฐ การอนุญาตส่ง เงินตราต่างประเทศในรูปแบบใดก็ได้ เงินปันผลและค่าวิชากรออกนอกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัด การอนุญาต

ให้บริษัทต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนถือครองที่ดินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ และอนุญาตให้นำบุคลากรชาวต่างชาติเข้าประเทศได้อย่างสะดวก

ในปัจจุบันประเภทกิจการที่ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ให้ความสำคัญในการส่งเสริมมีการครอบคลุมอย่างกว้างขวางทั้งอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมพื้นฐาน และอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง นอกจากนี้ยังเน้นกิจกรรมที่จะพัฒนาสาธารณูปโภค ระบบการขนส่งคมนาคม และกิจกรรมทางด้านการป้องกันรักษาสภาพแวดล้อม ทางด้านการส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีการแบ่งเขตการส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 3 เขต เพื่อให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ลงทุนที่ไปตั้งโรงงานในจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยกำหนดให้จังหวัดในกรุงเทพฯ และปริมณฑลอยู่ในเขตส่งเสริมเขต 1 ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมน้อยกว่าเขต 2 และเขต 3 และการลงทุนในเขต 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนานถึง 8 ปี ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ และอนุญาตให้หักค่าลดหย่อนในค่าใช้จ่ายการลงทุนในสิ่งสาธารณูปโภค ทั้งนี้ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีการปรับปรุงลักษณะเงื่อนไขให้สิทธิประโยชน์ตามเขตต่างๆ เป็นครั้งคราว

สำหรับการส่งเสริม SMEs นั้น เดิมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมิได้มุ่งเน้นส่งเสริม SMEs เป็นพิเศษ แต่เนื่องจากในโครงสร้างของอุตสาหกรรมไทย มีกิจการที่เป็น SMEs มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 90 ผู้มีสิทธิรับการส่งเสริมการลงทุนจึงมี SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา BOI มีการปรับปรุงแก้ไขนโยบายเพื่อให้ความสำคัญแก่ SMEs มากขึ้น เช่น มีการระบุประเภทของ SMEs ที่ BOI จะเน้นส่งเสริมเป็นพิเศษคือกิจการเกษตรแปรรูป ได้แก่การผลิตหรือการถนอมอาหาร การคัดคุณภาพ บรรจุเก็บรักษาพืชผักผลไม้ และผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร และอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ คือ ผ้า เครื่องนุ่งห่ม ของเล่นของชำร่วยและของที่ระลึก สิ่งประดิษฐ์ เครื่องเขียนและเครื่องเรือน โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนไทยถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 มีเงินลงทุนมากกว่า 5 แสน แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตามปรากฏว่า มีนักลงทุน SMEs ที่ขอรับการส่งเสริมโครงการนี้น้อยมาก คือในช่วงเวลานานหลายปีมีผู้ขอรับการส่งเสริมเพียงประมาณ 70 รายทั่วประเทศ⁶ และจนถึงเดือนกันยายน 2551 มีเพียง 3 รายที่ได้รับส่งเสริมการลงทุนและเปิดดำเนินการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายนี้ยังไม่เป็นที่รับทราบในหมู่ผู้ประกอบการ SMEs มากนักและการขอรับการส่งเสริมการลงทุนมีการกำหนดเงื่อนไขไว้หลายประการและมีกระบวนการอนุมัติที่ล่าช้า

---

⁶ เอกสารประกอบการประชุมผู้เชี่ยวชาญ “โครงการประเมินนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน” สถาบันคินันแห่งเอเชีย วันที่ 14 กันยายน 2550

เมื่อพิจารณาถึง SMEs ในประเทศที่มีอยู่เป็นเรือนล้านแล้ว การส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ SMEs บางรายนั้นอาจไม่เป็นที่พึงปรารถนา เพราะอาจมีผลกระทบต่อ SMEs ที่มีอยู่เดิมที่ไม่ได้รับการส่งเสริมซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งอยู่นอกข่ายส่งเสริมการลงทุน

สำหรับการบริหารของ BOI ในระดับสำนักงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สสท.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ BOI สสท. มีเลขานุการเป็นผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่ในการบริหารงานประจำของ BOI ด้านต่างๆ เช่น การดำเนินมาตรการชักจูงและส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายของ BOI การรับขอเสนอการขอรับสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน การพิจารณาและกลั่นกรองข้อเสนอขอรับการส่งเสริม การศึกษาสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดทำข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน การประสานงานกับผู้ที่ได้รับการส่งเสริม ตลอดจนการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมการลงทุน นอกจากนี้ทาง สสท. ยังให้ความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน โดยเฉพาะนักลงทุนชาวต่างประเทศ โดยจัดให้มีการให้บริการช่วยเหลือแก่นักลงทุนในเรื่องการจดทะเบียนโรงงาน การขออนุญาตจากหน่วยงานต่างๆ และการขอวีซ่าของคนต่างชาติ สสท. ยังมีสำนักงานเลขานุการในเมืองใหญ่ๆ ในต่างประเทศบางประเทศ เช่น ในโตเกียว โอซาก้า นีวยอร์กและแฟรงค์เฟิร์ต เพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการลงทุนในประเทศต่างๆ ด้วย

7.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ⁷

ในปี 2544 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด ได้จัดทำการรวบรวมและสรุปย่อกฎหมาย (Legal Profile) เป็นการพัฒนาระบบข้อมูล กฎหมายธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำกับดูแลกฎระเบียบที่เป็นอนุบัญญัติ ตลอดจนการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเหล่านี้ที่มีผลกระทบต่อตรงต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs สรุปย่อจำนวนทั้งสิ้น 66 ฉบับ⁸ โดยกฎหมายที่ทำการสรุปย่อนี้ จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาด้านกฎหมายเพื่อการส่งเสริม SMEs ซึ่งเป็น ภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม SMEs โดยกฎหมายต่างๆมีการนำเสนอในรูปแบบโครงสร้างดังนี้

ชื่อ พระราชบัญญัติ	ชื่อของกฎหมาย
สถานภาพ	เป็นกฎหมายด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือการบริหารเกี่ยวพันกับธุรกิจโดยทั่วไป หรือ เฉพาะมีการประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อใดและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแล้วกี่ครั้ง

⁷ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบต่อ SMEs โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด สิงหาคม 2544

⁸ รศ.ดร.สุรชาติ ฌ หนองคายและคณะ “กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบต่อ SMEs” โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด สิงหาคม 2544

- เจตนารมณ์ของกฎหมาย** เป็นการสรุปเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้
- สาระสำคัญ** เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการธุรกิจ ในลักษณะใด เช่น กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องยื่นขออนุญาตจดทะเบียน หรือ ขอรับการส่งเสริม เป็นต้น
- หน่วยงานรับผิดชอบ** เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลในระดับกรมในส่วนกลาง หรือหน่วยงานในท้องถิ่นที่ทำหน้าที่แทน
- ผู้รักษาการตามกฎหมาย** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ
- ผลกระทบต่อ SMEs** อัตราค่าธรรมเนียม ภาระงานด้านเอกสาร ความถี่ในการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

ซึ่งรายละเอียดของกฎระเบียบต่างๆ ได้รวบรวมไว้เป็น CD และเผยแพร่โดยกระทรวงอุตสาหกรรม ในส่วนของรายงานนี้จะขอสรุปเป็นชื่อพระราชบัญญัติ และผลกระทบต่อ SMEs รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
กองทุนสนับสนุนการวิจัย	เป็นกฎหมายที่มีประโยชน์ในการส่งเสริม SMEs ในด้านการวิจัยทั้งวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่ภาคธุรกิจเอกชนยังไม่ค่อยรู้จัก คณะกรรมการกองทุนมีตัวแทนของสถาบันภาคเอกชนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทยเป็นกรรมการด้วย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักนายกรัฐมนตรี
การขนส่งทางบก	กำหนดอัตราภาษีรถตามประเภทของรถใช้ในการขนส่งประจำทาง ไม่ประจำทาง ขนส่งขนาดเล็กและขนส่งส่วนบุคคล โดยมีอัตราภาษีในอัตราที่กำหนดตามน้ำหนักและประเภทของรถ แต่มีข้อสังเกตอัตราการจัดเก็บภาษีรถประจำทางจะมีอัตราการจัดเก็บเท่ากับรถยนต์ขนส่งส่วนบุคคลในส่วนของอัตราค่าธรรมเนียม การขอใบอนุญาต	กรมการขนส่งทางบกและสำนักงานขนส่งจังหวัด กระทรวงคมนาคม

ข้อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ประกอบการธุรกิจจะคิดอัตราค่าบริการ จำแนกตามประเภทของใบอนุญาตโดย จัดเก็บเป็นแบบอัตราเดียวไม่จำแนกตาม ขนาดของกิจการ	
การแข่งขันทางการค้า	ยังมีปัญหาเรื่องว่าด้วยการตีความ ความหมายว่าด้วยลักษณะของการค้าที่ ไม่เป็น ธรรมของผู้มีอำนาจเหนือตลาด	สำนักงานคณะกรรมการการ แข่งขันทางการค้า กรมการค้า ภายใน กระทรวงพาณิชย์
การจัดสรรที่ดิน	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต จัดสรรที่ดินในอัตรากว่าไร่ละ 500 บาท การโอนใบอนุญาตรายละ 5,000 บาท การกำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินต้องมี สถาบันการเงินเป็นผู้ค้ำประกันระบบ สาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ อาจจะส่งผลต่อผู้ประกอบการจัดสรร ที่ดินรายย่อยโดยตรง เพราะเป็นการยาก ที่สถาบันการเงินเหล่านั้นจะยอมค้ำ ประกันให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs	กรมที่ดิน
การเช่าสังหาริมทรัพย์ เพื่อพาณิชย์กรรมและ อุตสาหกรรม	ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อ SMEs แต่ สร้างโอกาสในการมีหลักประกันการ ชำระหนี้เพิ่มมากขึ้นได้	กรมที่ดิน
การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า	อัตราค่าภาระและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ กำหนดในกฎกระทรวง เนื่องจากเป็น ธุรกิจใหม่ทำให้ยังไม่สามารถประเมินผล กระทบต่อ SMEs ได้	สำนักงานคณะกรรมการ กำกับการค้าซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า กรมการค้าภายใน กระทรวง
การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อการส่งเสริม การลงทุน และการนิคมฯ เองอยู่ ระหว่างการเร่งดำเนินการจัดตั้งนิคม อุตสาหกรรม SMEs เป็นการเฉพาะขึ้น	การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย
การบัญชี	ข้อกำหนดที่ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้อง	กรมทะเบียนการค้า

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	<p>มีผู้ทำบัญชีจะสร้างภาระให้กับ SMEs มาก มีการประเมินว่าโดยข้อกำหนดดังกล่าวนี้จะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กต้องมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 20,000 บาท แม้ตามกฎหมายจะมีข้อยกเว้นที่เปิดให้มีการจัดส่งบุคคลของห้างหุ้นส่วน ไม่จำเป็นต้องให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับรองบุคคลซึ่งน่าจะช่วยลดค่าใช้จ่ายแก่ SMEs ลงได้ แต่ทางกรมสรรพากรก็ยังมีข้อกำหนดที่จะให้การจัดส่งบุคคลประกอบการยื่นเสียภาษีอากรประจำปีต้องผ่านการตรวจของผู้ตรวจบัญชีภาษีอากร ซึ่งก็ยังมีผลให้การยื่นบัญชีของห้างหุ้นส่วนต้องผ่านการรับรองบุคคลเช่นเดิม</p>	
<p>การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p>	<p>ผลกระทบต่อ SMEs จะมาจากประเภทธุรกิจที่เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน ทั้งนี้ สาขาธุรกิจที่กำลังประสบปัญหาอย่างรุนแรงในขณะนี้จะมาจากการขยายการลงทุนในธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกของต่างชาติ</p>	<p>กรมทะเบียนการค้า</p>
<p>การประกอบอาชีพงานก่อสร้าง</p>	<p>อัตราค่าธรรมเนียม เป็นผู้รับงานก่อสร้างควบคุม 20,000 บาท และอัตราค่าต่ออายุใบอนุญาต 5,000 บาท กำหนดให้ผู้รับงานต้องมีวิศวกร สถาปนิก เป็นลูกจ้างประจำในจำนวนที่ประกาศกำหนด</p>	<p>สถาบันผู้รับงานก่อสร้าง</p>
<p>การส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า</p>	<p>การส่งออกนำเข้าสินค้าที่ประกาศกำหนด จะมีภาระงานด้านเอกสาร การขออนุญาตและเงื่อนไขเฉพาะ ส่วนอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายเป็น</p>	<p>กรมการค้าต่างประเทศ</p>

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	อัตราคงที่แต่อยู่ในระดับต่ำ การส่งออกนำเข้าสินค้าที่ประกาศกำหนดจะมีภาระงานด้านเอกสารการขออนุญาตและเงื่อนไขเฉพาะ ส่วนอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายเป็นอัตราคงที่แต่อยู่ในระดับต่ำ	
การสาธารณสุข	ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง	กรมอนามัย องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัท จำกัด สมาคมและมูลนิธิ	เป็นกฎหมายที่ผู้ประกอบการ SMEs ควรทราบก่อนปรับปรุงกิจการจากธุรกิจส่วนตัวเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานรับผิดชอบจากหน่วยงานรับผิดชอบในส่วนกลางไปเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในขณะนี้จากกิจกรรมที่มีการกระจายอำนาจไปแล้ว ตั้งแต่การจัดเก็บภาษีป้าย การจัดเก็บภาษีกิจการโรงแรมที่พัก การขออนุญาตตั้งและขยายโรงงานในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ กลับก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบต่อภาคธุรกิจมากกว่าเป็นผลบวก	สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ	ส่งผลให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีหน่วยบริการข้อมูลข่าวสารของทางราชการขึ้น ในหลายหน่วยงานสามารถให้บริการที่ค่อนข้างเป็นระบบและสมบูรณ์มาก โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น	สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	บริการข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ฯ เป็นต้น	
ควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า	อัตราค่าธรรมเนียมกำหนดโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดเป็นอัตราคงที่ขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าที่จำหน่าย กฎหมายนี้มีผลกระทบในด้านของการค้าของเก่าที่เป็นของทำเทียมหรือเลียนแบบของเก่า เพราะมักจะถูกตีความว่าเป็นของเก่า	กรมการปกครอง หน่วยรับเรื่องราวใน กทม. ที่กองกำกับการ 2 กองทะเบียนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ อ. เกอทองที่ สำหรับเขตจังหวัดอื่น
ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และอากรการฆ่าสัตว์โดยกำหนดเป็นอัตรารายตัว ไม่รวมค่าธรรมเนียมโรงฆ่า โรงพักสัตว์ และการประทับตราสัตว์ ไม่มผลกระทบต่อ SMEs มากนัก	กรมการปกครอง
ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง	ค่าธรรมเนียมไม่เกิน 100 บาทต่อฉบับ มีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มากนัก	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์	อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฉบับละ 2,000 บาท และอีก 500 บาทต่อสาขา และมีค่าธรรมเนียมการขาย การตรวจบพ มีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มาก	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง	อัตราค่าธรรมเนียมกำหนดเป็นอัตราคงที่ เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ฉบับละ 3,000 บาท การให้ใช้ถัง การขนส่งน้ำมันทางท่อ ถึงละ 4,000 บาท ซึ่งค่าธรรมเนียมอัตราคงที่ จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับ SMEs ที่มีความสามารถในการรับค่าภาระที่ไม่เท่ากัน	กรมโยธาธิการ
คุ้มครองผู้บริโภค	การปฏิบัติให้เป็นตามหลักเกณฑ์ข้อกำหนดตามกำหนดมีลักษณะเฉพาะที่	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	จะก่อให้เกิดภาระที่ไม่ได้ส่วนต่อ SMEs ขณะที่ภาครัฐยังไม่มีมาตรการส่งเสริมหรืออุดหนุนเรื่องนี้เป็นการเฉพาะไว้	
คุ้มครองแรงงาน	กำหนดค่าขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบเอกสารหลักฐานรายงาน เป็นภาระต่อธุรกิจทุกขนาดเพราะต้องจ่ายค่าทดแทน ค่าจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการและกองทุนฯ แต่เป็นกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และความเป็นธรรมในการจ้างงาน ซึ่งมักจะเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในอัตราคงที่ ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมคงที่จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อ SMEs ที่มีความสามารถในการรับค่าภาระที่ไม่เท่ากัน	สถาบันการแพทย์แผนไทย
เครื่องมือแพทย์	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นแบบอัตราคงที่แตกต่างกันตามประเภทธุรกิจ ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมคงที่ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับ SMEs ที่มีความสามารถในการรับค่าภาระที่ไม่เท่ากัน	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
เครื่องสำอาง	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นแบบอัตราคงที่แตกต่างกันตามประเภทธุรกิจ ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมคงที่ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อ SMEs ที่มีความสามารถในการรับค่าภาระที่ไม่เท่ากัน	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
เครื่องหมายการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม กำหนดเป็นแบบอัตราคงที่แต่อยู่ในระดับต่ำ ไม่มีผลกระทบต่อ SMEs มากนัก	กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
เงินทดแทน	ภาระค่าใช้จ่ายในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนกำหนดแต่ละประเภทในอัตราเดียวมีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มากนัก	สำนักงานประกันสังคม
จดทะเบียนเครื่องจักร	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมแบ่งเป็นค่าจดทะเบียน ค่าเครื่องหมาย ค่าจดทะเบียนนิติกรรม คิตรายเครื่องและมีค่าจดจำนองคิดตามมูลค่าจดจำนอง ไม่มีผลกระทบต่อ SMEs มากนัก	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน	อัตราค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตกำหนดเป็นอัตราคงที่ แต่มีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มากนัก	กรมการจัดหางาน
ทะเบียนพาณิชย์	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเป็นแบบอัตราคงที่แต่มีภาระค่าใช้จ่ายในเกณฑ์ต่ำ	กรมทะเบียนการค้า
ธุรกิจนำเที่ยว และ มัคคุเทศก์	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตธุรกิจนำเที่ยว ฉบับละ 500 บาทและใบอนุญาตมััคคุเทศก์ฉบับละ 200 บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มากนัก	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
น้ำบาดาล	กำหนดให้มีค่าใบอนุญาตที่เป็นอัตราคงที่ กับให้มีการเก็บค่าใช้น้ำบาดาล มีผลกระทบต่อ SMEs ในกรณีที่อยู่ในเขตที่น้ำบาดาลขาดแคลน หรือเหลือในปริมาณน้อย	กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม
น้ำมันเชื้อเพลิง	อัตราค่าธรรมเนียมใบ อนุญาตเป็นอัตราฉบับละ 20,000 บาท เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่ต้องสำรองน้ำมัน แต่มักจะเป็นกิจการขนาดใหญ่หรือค่อนข้างใหญ่	กรมทะเบียนการค้า
บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม	เป็นกลไกส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้มีหลักประกันสินเชื่อเพื่อการ	บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ลงทุน โดยไม่ต้องเผชิญปัญหาข้อจำกัดการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินเอกชนที่มุ่งกำไรสูงสุด	(ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนสภาพขององค์กรเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้ว)
การประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	เป็นกลไกส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้มีหลักประกันสินเชื่อเพื่อการลงทุน โดยไม่ต้องเผชิญปัญหาข้อจำกัดการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินเอกชนที่มุ่งกำไรสูงสุด	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
ประกันสังคม	เป็นกฎหมายสำคัญที่จะช่วยให้หลักประกัน แก่ลูกจ้างในสถานประกอบการ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดย่อมให้สามารถจัดสวัสดิการ การรักษาพยาบาลโดยใช้ประโยชน์จากกองทุนได้ แต่ในขณะนี้กองทุนยังครอบคลุมเฉพาะกิจการที่มีลูกจ้างมากกว่า 10 คนขึ้นไป	สำนักงานประกันสังคม
ภาษีบำรุงท้องที่	กำหนดอัตราภาษี บำรุงท้องที่แปรผันตามราคาปานกลางของที่ดินท้ายพระราชบัญญัติ ยิ่งราคาปานกลางที่ดินสูงขึ้น อัตราภาษีที่จะต้องเสียก็จะยิ่งเพิ่มสูงตามไปด้วย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล
ภาษีป้าย	อัตราค่าธรรมเนียม กำหนดตามขนาดของป้ายและภาษาที่ใช้ ไม่เป็นภาระต่อ SMEs มากนัก เพราะอัตราภาษีก่อนข้างต่ำ	กรมการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	กำหนดอัตราภาษีเป็นอัตราก้าวที่ ตามค่ารายปีของที่ดิน หรือทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี มีปัญหามากในการกำหนดค่าธรรมเนียมรายปีทรัพย์สิน	กรมการปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	ช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ซื้อ ที่มีต่อสินค้าที่ผลิตจาก SMEs โดยกำหนดค่า	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ธรรมเนียมใบอนุญาต เป็นอัตราคงที่ ฉบับละ 500 – 1,000 บาท	
มาตรฐานสินค้าขาออก	กำหนดให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเป็นผู้ทำการส่งออก ใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ต่อสินค้ามาตรฐานรายสินค้า และทางวิชาการ ค่าธรรมเนียมการทดสอบความรู้การเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และใบอนุญาตให้เป็นผู้ตรวจสอบที่แตกต่างกันแต่ละประเภทใบอนุญาต	กรมการค้าต่างประเทศ
มาตราซั้ง ดวง วัด	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมออกเป็นค่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจคิดเป็นรายปี การตรวจและให้การรับรองชั้นแรก และชั้นหลังคิดค่าธรรมเนียมรายเครื่อง ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือรับรองคิดเป็นรายฉบับ	กรมทะเบียนการค้า
ยา	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิต และขายยา การนำเข้าและตั้งยาเข้ามาในประเทศการขึ้นทะเบียนตำรับยา เป็นค่าใช้จ่ายคงที่รายฉบับขึ้นอยู่กับประเภทใบอนุญาต	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับการอนุญาตขายยาในจังหวัด
แรงงานสัมพันธ์	เป็นกฎหมายสำคัญที่ SMEs จะต้องทราบ ก่อนขยายกิจการ เพราะมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องและไม่เคยปฏิบัติในขณะที่กิจการยังมีขนาดเล็กอยู่ เพื่อไม่ต้องรับโทษ หรือมีแนวทางในการแก้ไขข้อพิพาทแรงงานได้	กรมแรงงาน
โรงงาน	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการโรงงาน ใบอนุญาต โรงงานหรือขยายโรงงานตามขนาดของแรงม้า เครื่องจักรที่ใช้ในโรงงานโดยอัตราค่า	กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ธรรมเนียมจะเท่ากับ แรงแม่ละ 100 บาท โรงงานขนาดเล็กและจะลดลงจนเท่ากับ แรงแม่ละ 10 บาทสำหรับโรงงานขนาด ใหญ่ที่สุด สำหรับค่ากรรมการประกอบ กิจการรายปีจะมีโครงสร้างแบบเดียวกัน	
โรงรับจำนำ	อัตราค่าธรรมเนียมกำหนดไว้ในอัตรา คงที่ไม่เกินห้องละ 100 บาท ซึ่งมีผลกระทบต่อ SMEs ไม่มากนัก	กรมการปกครอง สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ
โรงเรียนเอกชน	กำหนดให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ใบ อนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน (1,000 บาท) เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ ครู (10-25 บาท) แต่มีอัตราการจัดเก็บต่ำมาก	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน
ลิขสิทธิ์	เป็นกฎหมายที่จะเกี่ยวข้องกับการ ประกอบธุรกิจค่อนข้างมากในอนาคต โดยเฉพาะปัญหาการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่ขยายตัวในภาคธุรกิจค ่อนข้างมาก และพร้อมที่จะได้รับ ผลกระทบจากกฎหมายถ้าเกิดการละเมิด ลิขสิทธิ์ขึ้น	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
ล้มละลาย	จะเกี่ยวข้องกับธุรกิจทุกขนาดที่ประสบ ปัญหาการประกอบธุรกิจจนไม่มีขีด ความสามารถในการชำระหนี้ และมี บทบัญญัติในชั้นหลังที่เปิดโอกาสให้มี การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ	กรมบังคับคดี
วัตถุดิบทราย	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผลิต นำเข้า ส่งออก มีไว้ในครอบครอง ตามประเภทใบอนุญาต และค่าธรรมเนียม รายปีเป็นอัตราคงที่รายฉบับ และ รายปี	กรมโรงงานอุตสาหกรรม
ว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็น ธรรม	ให้ความคุ้มครองการจัดทำสัญญาทาง ธุรกิจระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาด	กระทรวงยุติธรรม

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ใหญ่ด้วยในกรณีที่มีข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	
ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค	เป็นข้อกำหนดความผิดเกี่ยวกับกลไกสำคัญทางธุรกิจ ทั้งในส่วนที่เป็นผู้รับเช็คหรือผู้ส่งจ่ายเช็คที่จะเกี่ยวพันกับกฎหมายนี้โดยตรง	กระทรวงยุติธรรม
ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ	การผลิต การค้าสินค้าควบคุมตามประกาศ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ในราคาสินค้าและบริการ การปรับราคาตามกลไกตลาดปกติจะกระทำไม่ได้	กรมการค้าภายใน
ศุลกากร	มีข้อกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ ก่อนข้างมาก เกี่ยวพันการดำเนินการนำเข้าส่งออกสินค้าทุกขั้นตอน จัดเป็นกฎหมายที่มีรายละเอียด แบบฟอร์มการปฏิบัติมากที่สุดในขณะนี้ เฉพาะระเบียบที่ประกาศกำหนดใช้อยู่เกี่ยวพันกฎหมายอื่น ๆ มากกว่า 30 ฉบับ เฉพาะประมวลระเบียบที่ประกาศใช้ภายในกรมศุลกากรมีจำนวนมากกว่า 20 หมวด คิดเป็นเอกสารมากกว่า 10,000 หน้ากระดาษ และมีการประกาศปรับปรุงแก้ไขคิดเป็นเอกสารจำนวนกว่า 500 หน้า กระดาษในทุกปี	กรมศุลกากร
ส่งเสริมการลงทุน	กิจการที่กำหนดให้เป็นกิจการที่ให้การส่งเสริมสามารถขอรับการส่งเสริมจากรัฐบาลได้ แต่ต้องมีเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำในการลงทุนหรือต้องเป็นการดำเนินการโดยสหกรณ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ส่งเสริมการฝึกอาชีพ	กิจการที่มีความจำเป็นต้องพัฒนา ขกระดับฝีมือแรงงานสามารถยื่นขอจัด	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมายนี้ได้	
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	ก่อให้เกิดค่าภาระในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และจากตัวอย่างในต่างประเทศพบว่า กฎหมายดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดค่าภาระที่สูงมาก และเป็นภาระต่อ SMEs มากที่สุดทั้งในยุโรปและในสหรัฐอเมริกา	กรมควบคุมมลพิษ และ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	จะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของ SMEs ได้อย่างเต็มรูปแบบ เพราะเป็นพรบ.ที่มีเจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน และกำหนดมาตรการด้านสิทธิประโยชน์แก่ SMEs โดยตรง	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ธุรกิจ SMEs ยังใช้ประโยชน์จากสถาบันเอกชนน้อยกว่าที่ควร ทั้งที่เป็นกลไกสำคัญในการเป็นตัวแทนในการขอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศได้ และอาจส่งผลกระทบต่อ SMEs ในการเสนอกฎหมาย หรือข้อกำหนดต่าง ๆ ได้ เพราะตัวแทนของผู้ประกอบการในสภาอุตสาหกรรมมักเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สมาคมการค้า	เป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการจัดตั้ง สมาคมการค้ามากกว่าการส่งเสริมให้เกิดสถาบันที่เป็นตัวแทน เพราะสมาคมการค้าที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ได้มีโอกาสในการเข้าร่วมหารือ อย่างเป็นทางการกับทางราชการ กฎหมายได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ราชการอย่างมากมาย และกินความกว้าง หากบริหารงานไม่	กรมการค้าภายใน

ชื่อพระราชบัญญัติ	ผลกระทบต่อ SMEs	หน่วยงานรับผิดชอบ
	โปร่งใสจะเป็นปัญหาได้	
สิทธิบัตร	เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ที่มีอัตราค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูงมากโดยเฉพาะค่าธรรมเนียมรายปี สำหรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีภาระงานด้านเอกสาร ความถี่ในการเปลี่ยนแปลงแก้ไข	กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลในส่วนกลาง หรือหน่วยงานในท้องถิ่นที่ทำหน้าที่แทน
หอการค้า	เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมสถาบันเอกชนให้มีความเข้มแข็งและเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการได้ แต่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความเห็นในกฎหมายที่อาจส่งผลกระทบต่อกิจการขนาดเล็ก เพราะตัวแทนของผู้ประกอบการขนาดใหญ่จะทำหน้าที่ในสภาหอการค้า	กรมการค้าภายใน
หอพัก	กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งหอพัก การต่ออายุ การเป็นผู้จัดการหอพักไว้เป็นอัตราคงที่แต่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	กรมประชาสัมพันธ์
อาหาร	กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหาร นำหรือส่งเข้ามาซึ่งอาหาร การผลิตอาหารเฉพาะคราว การนำเข้าเฉพาะคราว การขึ้นทะเบียนตำรับอาหารเป็นค่าใช้จ่ายในอัตราคงที่ ตามประเภทของ ใบอนุญาต	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

แม้ว่า SMEs จะต้องได้รับผลกระทบจากกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับที่มีผลกระทบต่อ SMEs ซึ่ง SMEs ที่ได้รับผลกระทบอาจตรวจสอบรายละเอียดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานที่มีการระบุไว้ในตารางได้ แต่หน่วยงานเหล่านี้ก็มิได้จัดตั้งฝ่ายที่ปรึกษาทางกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อให้คำปรึกษาหรือในการแนะนำต่อ SMEs ขึ้นอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด

จากการตรวจสอบของผู้ศึกษาในโครงการนี้พบว่าหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SMEs ทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับไม่ค่อยปรากฏให้เห็น SMEs ที่ต้องได้รับผลกระทบจากกฎหมายและกฎระเบียบหากถึงขั้นต้องถูกลงโทษหรือต้องมีคดีความจึงต้องพึ่งพาการปรึกษาหารือกับทนายความอาชีพ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก นอกจากนี้ SMEs ส่วนมากมักไม่ทราบว่าการดำเนินงานในธุรกิจของตนมีอะไรบ้างที่ขัดกับกฎหมายและกฎระเบียบ ดังนั้นการมีหน่วยงานที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SMEs ทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นแก่ SMEs มาก

เป็นที่น่ายินดีว่า สสว. ได้เล็งเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ SMEs ในเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบ และได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ขึ้น⁹ วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs นี้คือเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อ SMEs ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนั้นศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ยังมุ่งเน้นการลดข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ทั้งที่เป็นลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ก่อนที่จะมีข้อพิพาทขึ้นสู่ศาล ขอบเขตการให้คำแนะนำปรึกษาของศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs นี้มีการครอบคลุมอย่างกว้างขวาง ทั้งในเรื่องการจัดทำและการตรวจสอบสัญญาธุรกิจ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาล้มละลาย ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและขั้นตอนการกู้ยืม และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา เช่นเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ตลอดจนขั้นตอนการขออนุญาตทางธุรกิจต่างๆ กิจกรรมของศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ของ สสว. จึงเป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก แต่เท่าที่มีการสอบถามมา SMEs ส่วนใหญ่ยังไม่เคยใช้บริการและยังไม่ทราบว่ามิศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ที่ สสว. ซึ่งจะให้ประโยชน์แก่ SMEs ทางด้านการปรึกษาแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายและกฎระเบียบได้

สำหรับประชาชนทั่วไปเมื่อได้รับผลกระทบจากกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ นอกจากปรึกษาหารือกับนักกฎหมายหรือทนายความส่วนตัวแล้ว ยังอาจขอความช่วยเหลือจากบางองค์กรหรือหน่วยงาน เช่น สภานายความ¹⁰ ซึ่งเป็นสถาบันนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือและควบคุมมรรยาทและจรรยาบรรณของผู้ประกอบการอาชีพทนายความ แต่ต่อมาสภานายความก็ขยายขอบเขตการดำเนินงาน โดยมีบริการการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องเกี่ยวข้องกับกฎหมายให้แก่ประชาชน รวมทั้งผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อย่างไม่เป็นทางการ

สำหรับสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนทางด้านกฎหมาย เช่นคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย - ธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็มีการให้บริการทางด้านกฎหมายแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่ง SMEs ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายหรือกฎระเบียบอาจไปขอคำแนะนำปรึกษาได้

⁹ ศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹⁰ ข้อมูลจากเว็บไซต์ของสภานายความ www.lawyerscouncil.or.th

คณะนิติศาสตร์ได้จัดตั้งศูนย์นิติศาสตร์ขึ้นตามโครงการเผยแพร่วิชานิติศาสตร์¹¹ ขึ้นมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2521 เพื่อส่งเสริมการศึกษาทางนิติศาสตร์ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และเผยแพร่ความรู้ทางนิติศาสตร์ แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และช่วยเหลือประชาชนทางด้านกฎหมาย
2. เพื่ออบรมให้นักศึกษามีทักษะในการใช้กฎหมายในภาคปฏิบัติและมีคุณภาพในการใช้วิชาชีพนักกฎหมาย
3. เพื่ออบรมและปลูกฝังให้นักศึกษาระดับชั้นถึงภาระหน้าที่อันจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม
4. เพื่อศึกษาวิจัยปัญหากฎหมายทางสังคม

ในปัจจุบันโครงการเผยแพร่วิชานิติศาสตร์มีกิจกรรมที่สำคัญ 3 ด้านคือ

1. ด้านเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในชนบท โดยมีการจัดรายการให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสิ่งตีพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์
2. การช่วยเหลือประชาชนทางด้านอรรถคดี ในการนี้มีการจัดตั้งสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายขึ้นที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันนี้สำนักงานฯ มีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ท่าพระจันทร์และที่ศูนย์รังสิต
3. ด้านการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ในด้านนี้ทางสำนักงานฯ ได้จัดให้มีหน่วยความและนิกรในการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชน

นอกจากนั้นหากประชาชนคนใดต้องการความช่วยเหลือด้านอรรถคดี ก็สามารถขอความช่วยเหลือจากสำนักงานฯ นี้ได้

ส่วนคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็จะมีบริการปรึกษาแนะนำทางกฎหมาย โดยมีการจัดตั้งศูนย์บริการทางกฎหมายขึ้นหลายศูนย์ เช่นศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนาศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน ศูนย์กฎหมายและพัฒนาสิ่งแวดล้อม และศูนย์กฎหมายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นต้นซึ่งประชาชนทั่วไป รวมทั้ง SMEs สามารถขอความช่วยเหลือปรึกษาแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ เหล่านี้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ได้ในเวลาราชการ

---

¹¹ สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

7.3.3 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

7.3.3.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs พ.ศ. 2550-2554¹²

โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มีการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของ SMEs ไทย และจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 พ.ศ. (2550-2554) ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการ (Entrepreneur Development)
2. ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต
3. ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า
4. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs

เป้าหมายหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ กฎระเบียบที่มีอยู่ ให้ได้รับการทบทวนปรับปรุง และออกกฎระเบียบใหม่ที่เอื้อต่อการประกอบการของ SMEs อย่างน้อย 10 เรื่อง โดยมีกลยุทธ์การปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ตามวัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย ที่ให้ความรู้ด้านกฎระเบียบทั้งใน และต่างประเทศ การบังคับใช้ การรับข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนด้านกฎหมาย
2. ศึกษาและพัฒนากฎระเบียบและกฎหมายที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและรองรับกับข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ

โดยมีแผนงานที่ตั้งไว้ ในการพัฒนาระบบสถาบันและระบบกฎหมายให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs

นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ก็ได้มีการกำหนดในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมทั้งธุรกิจของ SMEs ด้วย และเพิ่มเติมกฎระเบียบบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมใหม่ๆ เช่น ระบบสารสนเทศ และโลจิสติกส์ ต่อการค้า การลงทุน เป็นต้น

¹² แผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 2550-2554 โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

7.3.3.2 ปัจจัยและเงื่อนไขต่อการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับ¹³

ในช่วง 5 - 10 ปีข้างหน้า ได้มีการศึกษาพบว่า มีเงื่อนไขสภาพแวดล้อมอย่างน้อย 2 ประการที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับทางด้านธุรกิจที่อาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อ SMEs ได้ โดยในกรณีแรกจะเป็นเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจากพันธกรณีของไทยในการปฏิบัติตามกติกการค้าโลก ส่วนเงื่อนไขที่สองจะเกิดขึ้นจากข้อบังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยทั้ง 2 ประการจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่สำคัญที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อ SMEs

1. พันธกรณีของไทยในการปฏิบัติตามกติกการค้าโลก

ก. การที่ไทยได้ร่วมลงนามความตกลงมาร์ราเกซ เมื่อเดือนเมษายน 2537 ซึ่งเป็นความตกลงจัดตั้ง WTO และใช้บังคับผลการเจรจาอนุสัญญาทั้งหมด 15 ข้อตกลง และจนกระทั่งในปัจจุบันไทยมีพันธกรณี ภายใต้ความตกลงและข้อตัดสินใจของ WTO กว่า 40 ฉบับ ซึ่งจะมีผลทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องกันมา เช่น

- ร่างแก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้า
- การออกกฎหมายคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม(ประกาศใช้แล้ว)
- การออกกฎหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- การออกกฎหมายว่าด้วยความลับทางการค้า
- การออกกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช
- ร่างเกี่ยวกับกฎหมายการขนส่ง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบโลจิสติกส์ภายในและระหว่างประเทศ

ข. การดำเนินการได้โดยฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายอนุบัญญัติต่าง ๆ ได้แก่

- การดำเนินการลดภาษีสินค้าสารสนเทศ รอบที่ 1 ตามความตกลง ITA-1 ให้เหลือร้อยละ 0 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2543
- การประกาศยกเลิกการใช้เงื่อนไข Local Content ของอุตสาหกรรมยานยนต์และผลิตภัณฑ์นม

ค. การดำเนินการอื่น ให้บรรลุข้อตกลงได้แก่

- ไทยจะต้องลดภาษีสินค้าเกษตรทุกรายการรวม 740 รายการ(พิกัด6-7) ลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 24 ภายใน 10 ปี (2547)

¹³ รศ.ดร.สุรชาติ ณ หนองคายและคณะ “กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบสำคัญต่อ SMEs” โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด สิงหาคม 2544

- ต้องยกเลิกมาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้า 23 รายการมาใช้มาตรการทางภาษีแทน ด้วย ได้แก่ น้ำมัน น้ำมันปรุงแต่ง นมผงขาดมันเนย มันฝรั่ง หัวหอมใหญ่ กระเทียม มะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง เมล็ดกาแฟ ชา พริกไทย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ถั่วเหลือง ใบยาสูบ เส้นไหมดิบ ลำไยแห้ง น้ำมันปาล์ม และน้ำมันเมล็ดในปาล์ม น้ำมันมะพร้าว น้ำตาล กาแฟสำเร็จรูป กากถั่วเหลือง)

2. แผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ระบบบริหารราชการแผ่นดินของไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเรื่อยๆ อันเป็นผลมาจากกรณีที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น ได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

7.3.3.3 การวิเคราะห์และประเมินผลการส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากการศึกษาแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ พบว่ามีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ของชาติ รวมทั้งกระทรวง กรม กอง ของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อิน โฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด ได้จัดทำกรรวบรวมและสรุปย่อกฎหมาย (Legal Profile) เป็นการพัฒนาระบบข้อมูล กฎหมายธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำกับดูแลกฎระเบียบที่เป็นอนุบัญญัติ ตลอดจนการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเหล่านี้ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่มีทิศทางสอดคล้องและจำเป็นต่อการส่งเสริม SMEs แต่ยังคงขาดการปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายที่เอื้อต่อกระบวนการใหม่ๆ ในการส่งเสริมธุรกิจ SMEs โดยการปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายต่าง ๆ นั้น ได้มีการเสนอไว้ในในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ซึ่งมีการกำหนดในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมทั้งธุรกิจของ SMEs ด้วย ทั้งนี้การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจะเกิดขึ้นและบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการระดมความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการ โดยสว.ควรทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการบริหารจัดการ

นอกจากการพัฒนาธุรกิจ และผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย/กฎระเบียบที่ง่ายไม่ซับซ้อนจะทำให้การดำเนินธุรกิจมีความก้าวหน้ามากกว่าที่เห็นอยู่ในปัจจุบันที่มักจะพบการเลิกล้มของธุรกิจ SMEs มากกว่าที่จะเติบโตและขยายตัวได้ ซึ่งจากข้อมูลการวิเคราะห์พบว่ามีปัจจัยหลักมาจากกฎระเบียบข้อบังคับที่ซับซ้อนไม่เอื้อต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก หากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องของ

ภาครัฐจะได้พิจารณากฎหมาย/กฎระเบียบต่างๆให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และคำนึงถึงข้อเท็จจริงในการส่งเสริม โดยให้ผู้ประกอบการทุกระดับมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ย่อมมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศระยะยาวได้เป็นอย่างดี และเหมาะสมที่วางรากฐานกฎหมาย/ระเบียบข้อบังคับให้ทันสมัยในยุคนี้ โดยจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกิจกรรมของธุรกิจยุคโลกาภิวัตน์ อย่างเป็นเอกภาพ

จากการวิเคราะห์และประเมินผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยพบว่าหลายหน่วยงานเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับทั้งในภาพรวมและต่อ SMEs แต่ก็ยังมีอีกมากที่ไม่มีมีการปรับปรุงกฎระเบียบเป็นเวลานานกว่า 20 ปี แต่กลับใช้การบริหารเข้ามาดำเนินการแทนการแก้ไขกฎระเบียบเหล่านั้น ซึ่งจะยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของธุรกิจเหล่านั้นเพราะจะขึ้นกับผู้ปฏิบัติมากกว่าขึ้นกับระเบียบเนื่องจากกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความตีความแตกต่างและไม่เชื่อมโยงกันได้ ส่งผลให้เสียเวลาในการดำเนินการมากเกินไป

นอกจากนี้สำหรับประเทศไทยพบว่ากฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับ SMEs กระจายอยู่ในกระทรวง กรม กองต่างๆ ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำแบบครบวงจร หากรัฐบาลจะพิจารณาให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลาง (Centralised Centres) หรือ (One-Stop Shops) ขึ้นเพื่อธุรกิจทุกประเภท หรือ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ หากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง เพื่อให้ข้อมูลกฎระเบียบต่างๆ ที่ธุรกิจ SMEs จำเป็นต้องรู้ และช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องระเบียบพิธีการต่างๆ โดยให้ข้อมูลข่าวสารด้านกฎระเบียบ และแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการขึ้นทะเบียน การชำระภาษี และอื่นๆ แก่ภาคธุรกิจผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ที่สามารถโต้ตอบได้ โดยตรงกับทางราชการ จะช่วยให้การส่งเสริม SMEs มีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาธุรกิจให้เจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.4 การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับในบางประเทศ (กรณีศึกษาเปรียบเทียบ)¹⁴

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางด้านกฎระเบียบ โดยเฉพาะการปฏิรูปกฎระเบียบสำหรับกิจการขนาดย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการก่อตั้งและการดำเนินกิจการของ SMEs ได้โดยตรง เพราะนอกจากจะช่วยแก้ปัญหาความล้มเหลวของกลไกตลาด ตลอดจนการบิดเบือนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ตลาดทำหน้าที่ได้ดีขึ้นแล้ว การลดภาระเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจลง ยังจะเป็นการช่วยให้รัฐบาลสามารถบรรลุเป้าหมายตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขภาพอนามัยของประชาชนได้อีกด้วย

¹⁴ รศ.ดร.สุรชาติ ฅ หนองคายและคณะ “กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยกับผลกระทบต่อ SMEs” โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับบริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด และ บริษัท คอมเมอร์เชียล แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด สิงหาคม 2544

จากการศึกษาบทบทวนผลของกฎระเบียบบางประเภทต่อการดำเนินกิจการของ SMEs และแนวทางการแก้ปัญหาภาระงานด้านเอกสาร และภาระด้านภาษีอากรสำหรับ SMEs ในต่างประเทศเพื่อเป็นกรณีศึกษาเปรียบเทียบในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจ SMEs ของไทย

หลายประเทศพยายามหาหนทางที่จะบรรเทาภาระของ SMEs ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ลง โดยกำหนดแผนงานและโครงการพิเศษต่างๆขึ้นมา แผนงานและโครงการเหล่านี้มุ่งลดงานด้านเอกสาร หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ ลดงานบริหารให้น้อยลง ขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ และลดต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ รัฐบาลของบางประเทศเมื่อจะกำหนดมาตรการที่ทำให้มั่นใจว่ากฎระเบียบที่ออกใหม่จะไม่มีผลกระทบที่ไม่ยุติธรรมหรือไม่ได้สัดส่วนตามขนาดของ SMEs จะมีการจัดตั้งสำนักงานกลาง (Centralised Centres) หรือ (One - Stop Shops) ขึ้น เพื่อให้ข้อมูลกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ธุรกิจ SMEs จำเป็นต้องรู้ และช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องระเบียบพิธีการต่าง ๆ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ในปัจจุบันหน่วยงานรัฐบาลจำนวนมากจึงหันมาให้ข้อมูลข่าวสารด้านกฎระเบียบ และแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการขึ้นทะเบียน การชำระภาษี และอื่น ๆ แก่ภาคธุรกิจผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ที่สามารถโต้ตอบได้โดยตรงกับทางราชการ

7.3.4.1 ตัวอย่างประเทศที่ได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริม SMEs

1. ประเทศมยุโรป

ได้ดำเนินการไปแล้วหลายก้าวทั้งโดยตรง (ในเรื่องที่ EU Treaty กำหนดขึ้น) และโดยอ้อม (ในทางปฏิบัติจะมีการประนีประนอมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆในประชาคมยุโรป) เพื่อมุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางด้านกฎระเบียบสำหรับกิจการ SMEs ภายในโครงสร้างตลาดเดิวนั้น ได้เน้นหนักในเรื่องของการยกเลิกและการออกกฎหมายให้ง่ายขึ้น และมีมาตรฐานขึ้นในหลาย ๆ ด้านซึ่งจะทำให้เกิดมีเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมการปฏิรูปในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของ SMEs นอกจากนั้นโครงการ EU Programme for SMEs ยังได้ปรับปรุงและทำให้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจสำหรับ SMEs ดีขึ้น รวมทั้งช่วยอำนวยความสะดวกแก่กิจการที่อยู่ในขั้นเริ่มต้น ซึ่งโครงการดังกล่าวเข้มแข็งขึ้นได้โดยการรับเอา Business Environment Simplification Task Force (BEST) Action Plan มาใช้ในเดือนเมษายน ปี 1999 และโครงการถัดไปของ EU Multiannual Programme สำหรับวิสาหกิจและการเป็นผู้ประกอบการระหว่างปี 2001-2007 จะได้มีการปฏิรูปเงื่อนไขกฎระเบียบสำหรับธุรกิจ SMEs ต่อไป โครงการต่าง ๆ ดังกล่าวมีผลทั้งต่อประเทศสมาชิก EU และประเทศต่าง ๆ ในยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก

2. ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกา ปี 2539 พบว่าต้นทุนเกี่ยวกับงานเอกสาร ก่อให้เกิดภาระคิดเป็นกว่าร้อยละ 80 ของภาระการปฏิบัติตามกฎระเบียบของธุรกิจ在美国 เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ทำให้แต่ละประเทศที่มุ่งพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มุ่งลดภาระด้านกฎระเบียบลง ควบคู่กับการจัดชั้นของกำหนดข้อบังคับใช้ ของกฎหมายและกฎ ระเบียบ เพื่อบรรเทาภาระที่ไม่ได้ส่วนของธุรกิจลงได้ และมั่นใจว่าผลสรุปของกฎระเบียบได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นลงได้และทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดมีประสิทธิภาพ ความพยายามในการแก้ไขปัญหาภาระงานด้านเอกสาร และการเสียภาษีที่เป็นรูปธรรมที่สุดจะเห็นได้จากการดำเนินการของรัฐบาลสหรัฐตั้งแต่ช่วงปี 2536 เป็นต้นมา ในช่วงรัฐบาลของประธานาธิบดีบิล คลินตัน ที่ได้เริ่มจัดให้มีการสัมมนาระดับชาติระหว่างธุรกิจ SMEs และหน่วยงานรัฐบาลเพื่อหาข้อสรุปในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐบาล และภายหลังการสัมมนาก็ได้มีคำสั่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลลดความถี่ในการให้ธุรกิจ SMEs จัดทำรายงานส่งลงครึ่งหนึ่ง และให้หน่วยงานเพิ่มความพยายามเป็นสองเท่าที่มุ่งให้ได้ผลงานมากกว่าการมุ่งให้ธุรกิจปฏิบัติตามขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

3. ประเทศเกาหลี

เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจเกาหลี ได้มีก้าวเดินที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ธุรกิจ SMEs เข้าถึงตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง KOSDAQ ซึ่งเหมือนกับ NASDAQ สหรัฐอเมริกาซึ่งมุ่งเน้นธุรกิจที่เน้นการใช้เทคโนโลยี โดยทั่วไปการส่งเสริมทางการเงินแก่ธุรกิจ SMEs การปฏิรูปกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ เป็นสิ่งที่จำเป็นในแง่การผ่อนคลายมาตรฐานคุณสมบัติในการจดทะเบียน ปรับปรุงขั้นตอนการจดทะเบียนให้ง่ายขึ้น รวมทั้งหาวิธีตั้งราคาหลักทรัพย์ใหม่

7.3.4.2 นโยบายการพัฒนากฎระเบียบเฉพาะด้านของบางประเทศ

1. ภาระงานด้านเอกสารและภาษีอากร

ผลจากการศึกษาที่จัดทำขึ้นในเกือบทุกประเทศที่เกี่ยวกับภาระหนัก ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อการดำเนินธุรกิจที่สำคัญที่สุด 2 ประการของ SMEs ก็คือภาระต้นทุนเกี่ยวกับภาษี และภาระงานด้านเอกสารในการจัดทำบัญชีเงินเดือน การนำส่งเงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มที่ธุรกิจต้องดำเนินการ ในทุกเดือนจะเป็นภาระมากที่สุดสำหรับธุรกิจที่มีการจ้างงานน้อยกว่า 10 คน จากการสำรวจที่จัดทำขึ้นในสหรัฐในปี 2539 พบว่าต้นทุนเกี่ยวกับงานเอกสารนี้ก่อให้เกิดภาระคิดเป็นกว่าร้อยละ 80 ของภาระการปฏิบัติตามกฎระเบียบของธุรกิจ在美国

2. การเงินและการเข้าถึงทุน

กฎระเบียบต่าง ๆ มีผลต่อการได้รับเงินทุน และมีผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินงานของ SMEs ทำให้ธุรกิจขนาดย่อมมีแนวโน้มที่จะพึ่งตนเอง นั่นก็คือพึ่งทุนที่ได้จากผลกำไร หรือจากเงินส่วนตัวของเจ้าของกิจการ จึงทำให้ประสบปัญหาขาดแคลนทุน นอกจากนี้ กฎระเบียบต่าง ๆ ยังมีผลต่อการดึงดูดการลงทุน (Venture) ทั้งการลงทุนใหม่ และการลงทุนที่กำลังดำเนินการอยู่ได้ มีอิทธิพลต่อปริมาณการลงทุนทางการเงิน กฎระเบียบอาจเป็นตัวตัดสิน ได้ว่าเครื่องมือทางการเงินใดที่จะพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินของวิสาหกิจรายใหม่ นอกจากนี้ยังมีแง่มุมที่ไม่เกี่ยวกับกฎระเบียบแต่เกี่ยวข้องกับการเงินด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บภาษี ซึ่งอาจจำเป็นต้องนำมาพิจารณาด้วย ในประเทศ OECD หลายประเทศ กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นตัวขัดขวางขีดความสามารถของ SMEs อย่างไม่จำเป็นในการหาแหล่งเงินมาเพื่อเริ่มดำเนินการ หรือเพื่อขยายกิจการ รวมทั้งการจัดหาทุนหมุนเวียน หรือเพื่อการลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันในหลายประเทศกำลังทบทวนกฎระเบียบที่ควบคุมประเภทนักลงทุนที่อนุญาตให้ลงทุนใน Private Equity และกำลังพิจารณาลดหย่อนความเข้มงวดของกฎระเบียบเหล่านั้นลง บางประเทศกำลังอยู่ในขั้นแยกแยะความแตกต่างระหว่างพันธะในการรายงานผล และการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่ลงทุนตามประเภทของนักลงทุน โดยทั่วไปแล้วข้อกำหนดในการนำบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเพื่อขอรับเงินนั้นอาจเป็นปัญหาขึ้นมาได้ หน้าที่ดังกล่าวเป็นภาระหนักของธุรกิจ SMEs ขณะเดียวกันสถาบันการเงินก็ประสบปัญหาในเรื่องบัญชีไม่มีมาตรฐาน และไม่ทราบสถานะภาพทางการเงินของ SMEs รัฐบาลจึงควรที่จะรักษาความสมดุลย์ ระหว่างผลประโยชน์ของนักลงทุนและผลประโยชน์ของธุรกิจ SMEs ที่แสวงหาเงินทุน

3. บทบาทของธนาคารกับการเป็นแหล่งเงินทุน

ธนาคาร เป็นแหล่งเงินทุนสำคัญของ SMEs ในหลายประเทศ SMEs ขึ้นอยู่กับเงินทุนจากธนาคารมากจนเกินไป เนื่องจากแหล่ง Venture Capital มีไม่เพียงพอ และเข้าไม่ถึงตลาดหลักทรัพย์ธรรมชาติ และระดับของกฎเกณฑ์ในภาคการเงินในภาพรวมมีอิทธิพลต่อวิธีปฏิบัติในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารต่าง ๆ การขาดการแข่งขันระหว่างธนาคารด้วยกันเองและแหล่งเงินทุนอื่นๆ อาจนำไปสู่ความล้มเหลวของธนาคารที่จะสนองความต้องการทางการเงินของธุรกิจ SMEs ธนาคารต่างๆ อาจขาดกำลังความสามารถในการประเมินศักยภาพในระยะยาวของธุรกิจ SMEs หรือในการประเมินมูลค่าของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ธนาคารมักจะต้องการหลักทรัพย์ค้ำประกันตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันมาแต่เดิม เป็นส่วนสำคัญในการปล่อยสินเชื่อหลักทรัพย์ ซึ่ง SMEs ไม่ได้มีอยู่ในครอบครอง นอกจากนี้ธนาคารมักจะต้องการรายงานที่

จัดทำไว้เป็นระยะเวลานาน หรือกำหนดระดับกำไรหรือรายรับขั้นต่ำ เป็นส่วนสำคัญในการขอรับสินเชื่อ กฎระเบียบที่เหมาะสมช่วยปรับปรุงการทำหน้าที่ของตลาดสินเชื่อได้ อาทิ การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อสถาบันการเงินที่สำคัญทุกแห่ง ตัวอย่างเช่นในสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎระเบียบใหม่ กำหนดให้ธนาคารมีหน้าที่จะต้องรายงานการปล่อยสินเชื่อของตนต่อ SMEs ระดับการปล่อยสินเชื่อของธนาคารต่าง ๆ จะถูกจัดลำดับและตีพิมพ์โดยรัฐบาล การชำระหนี้ซ้าก็เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปในบางประเทศประชาคมยุโรปได้มีการดำเนิน การไปหลายก้าวแล้วในการทำให้ธุรกิจ SMEs สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกค้าที่จ่ายหนี้ซ้ำ ระบบประกันสินเชื่อ ซึ่งรัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐให้การประกันมักจะไม่ทำหน้าที่ในกรณีของ SMEs การปฏิรูปทางด้านกฎระเบียบมีความเป็นไปได้ที่จะช่วยปรับปรุงในเรื่องของความโปร่งใสและการทำหน้าที่ของภาครัฐ

4. เทคโนโลยี และ Know-how

SMEs เป็นแหล่งกำเนิดสำคัญของนวัตกรรม ในประเทศที่มุ่งเน้นการใช้ความรู้ (Knowledge-Based Economics) กฎระเบียบของรัฐบาลมีอิทธิพลต่อบรรยากาศโดยรวมของการเผยแพร่ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รัฐบาลสามารถสร้างเงื่อนไขที่เป็นกรอบที่สนับสนุน อาทิ ในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักวิจัยภาครัฐ และอุตสาหกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและการรับเอาเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาใช้ใน SMEs กฎระเบียบอาจขัดขวางหรือห้ามนักวิจัยภาครัฐหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย ไม่ให้ไปทำงานกับภาคเอกชนแม้จะในเวลาช่วงสั้นก็ตาม หรือขัดขวางไม่ให้ทำวิจัยร่วมกัน หรือขัดขวางการทำโครงการทางเทคนิค (Technical Projects) กับวิสาหกิจต่างๆ การหยุดงานประจำที่ทำกับภาครัฐเพื่อไปทำงานกับวิสาหกิจต่าง ๆ อาจเกิดผลเสียในเรื่องเบี้ยบำนาญ และความมั่นคงในหน้าที่การเงิน กิจการทางธุรกิจ ได้แก่การให้คำปรึกษาแนะนำทางเทคโนโลยีโดยอาจารย์มหาวิทยาลัยอาจถูกห้าม นักวิจัยของรัฐบาลอาจไม่ได้รับเกียรติให้ได้รับสิทธิบัตร และ ไม่ได้รับเงินรายได้จากงานวิจัยของตน และหรืออาจถูกขัดขวางไม่ให้นำเอาผลการวิจัยไปทำประโยชน์ทางธุรกิจ และในทางตรงกันข้ามเป็นเรื่องยากที่นักวิจัยภาคอุตสาหกรรมจะเข้าไปเป็นสมาชิกในคณะต่างๆในมหาวิทยาลัย หรือเข้าไปทำงานให้รัฐบาลแง่มุมทางด้านสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบได้จำกัด SMEs ไม่ให้เข้าถึงความเชี่ยวชาญ (Know-how) และเทคโนโลยี รวมทั้งการก่อตั้งธุรกิจที่มุ่งใช้เทคโนโลยีใหม่ๆขึ้น ประเทศต่าง ๆ นับตั้งแต่ ญี่ปุ่นไปจนถึงตุรกี ในปัจจุบันกำลังดำเนินการปฏิรูปเรื่องเหล่านี้กันอย่างกว้างขวาง ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำเอากฎระเบียบต่าง ๆ มาบังคับใช้เพื่อให้หน่วยงานวิจัยภาครัฐจัดสรรงบประมาณใน

การทำวิจัยและพัฒนาแก่ SMEs อีกวิธีที่ใช้เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษา จะช่วยในเรื่องการสร้างวัฒนธรรมด้านการประกอบการ การแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกัน และกฎเกณฑ์ในการสนับสนุนทางการเงินของรัฐจะดึงดูดให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สนับสนุนด้านการวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ธุรกิจ SMEs มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศปัญหาหลักที่ประสบยังคงเป็นเรื่องของการยอมรับความสำคัญของการร่วมมือกันทำวิจัยระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน และคุณค่าของกิจกรรมด้านนวัตกรรมต่อธุรกิจขนาดย่อมและต่อการประกอบการ ในบางประเทศจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวคิดในเรื่องบทบาทของมหาวิทยาลัย เช่น ต้องไม่คิดว่ามหาวิทยาลัยเป็นแค่เพียงศูนย์กลางการศึกษาเท่านั้น ควรคิดว่า มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันบริการของรัฐ ที่ทำประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในหลายประเทศ อาทิ ประเทศสาธารณรัฐเชคนั้นทำการวิจัยร่วมกันระหว่าง SMEs และศูนย์วิจัยของรัฐเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมายประเทศดังกล่าวไม่ได้มองเห็นคุณค่าของการทำวิจัยร่วมกันดังกล่าว จึงไม่ได้มีการจัดหาเครื่องมือเพื่อกิจกรรมดังกล่าวไว้ในประเทศฮังการีก็ในทำนองเดียวกัน การขาดโครงการส่งเสริมมีผลกระทบต่อด้านลงทุนต่อ SMEs คือทำให้ SMEs ไม่ได้รับเทคโนโลยีและความรู้จากมหาวิทยาลัย รวมทั้งศูนย์วิจัยที่รัฐสนับสนุนทางด้านการเงินเลย

5. ทรัพยากรมนุษย์

สินทรัพย์สำคัญที่สุดของวิสาหกิจต่างๆ โดยเฉพาะ SMEs ก็คือทรัพยากรมนุษย์ กฎระเบียบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อลูกจ้างและความยืดหยุ่นของตลาดแรงงานจะมีผลด้านลบกับการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ รวมทั้งการสร้างงานของประเทศในกลุ่ม OECD โดยการขัดขวางการเกิดและการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs แม้ว่ากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน จะจำเป็นต่อการปกป้องลูกจ้าง แต่กฎระเบียบที่เข้มงวดเกินไป หรือไม่มีความยืดหยุ่นอาจจะทำให้ SMEs ที่เข้มแข็งล้มหายตายจากไปได้ กฎหมายระเบียบต่างๆ ในเรื่องนี้อาจมีผลกระทบต่อความยืดหยุ่นของสภาพของ SMEs กฎระเบียบด้านแรงงานควรจะส่งเสริมให้แรงงานมีความยืดหยุ่น สิ่งนี้จำเป็นต่อ SMEs ที่ต้องการในการปรับสภาพทางธุรกิจให้เข้ากับเงื่อนไขของตลาดที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบในปัจจุบันในหลายๆด้านทำให้ธุรกิจ SMEs ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการจ้างและการไล่คนงานออกหรือไม่ก็ทำให้ SMEs มีขีดความสามารถในการเพิ่มหรือรักษาแรงงานที่มีคุณภาพลดลง ในหลายประเทศอาจมีกฎระเบียบเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบริการการจัดหาคนเพิ่ม ซึ่งยับยั้งไม่ให้ SMEs แสวงหาคนงานที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น กฎระเบียบต่างๆอาจเข้มงวดในเรื่องของการหาคนงานใหม่และไล่คนงานออก การจ่ายค่าทำงานล่วงเวลาและการใช้คนงาน Part-Time และลูกจ้าง ในหลายประเทศ

กฎระเบียบต่างๆ จำกัดผู้ประกอบการในเรื่องค่าแรง ชั่วโมงทำงาน เวลาทำงานที่ยืดหยุ่น วันหยุดพักผ่อน การป่วย และการหยุดประเภทอื่น ระเบียบวิธีการเกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง จะเป็นภาระหนักโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ SMEs ซึ่งมักจะประสบปัญหาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ย่างยากซับซ้อนในเรื่องของเงื่อนไขการจ้าง การไล่ออก เพราะเงื่อนไขต่างๆ เกี่ยวกับการจ้างงาน และผลประโยชน์ทางด้านสังคม ในบางประเทศได้ปฏิรูปกฎหมายอุตสาหกรรมซึ่งกำหนดขึ้น โดยมีพื้นฐานมาจากข้อตกลงที่สหภาพแรงงาน (Trade unions) และองค์กรทางธุรกิจเข้าถึงได้ ในประเทศสเปนลักษณะสำคัญของกฎหมายจะรวมถึงการทำสัญญาในรูปแบบต่างๆ (ซึ่งกำหนดชัดเจนในเรื่องของการจ้างงานไม่เต็มวัน (part-time) การจ้างงานชั่วคราว (discontinuous permanent employment) ลดค่าใช้จ่ายในการไล่ออก (ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เปลี่ยนการทำสัญญาจ้างงานแบบชั่วคราว เป็นสัญญาจ้างแบบถาวร) และปรับปรุงกระบวนการให้อำนาจในการปลดคนงานออก เมื่อได้ให้สิ่งอันพึงได้ตามสิทธิของคนงานแล้ว

7.4 สรุป

ในปัจจุบันยังไม่มีใครสามารถตอบได้อย่างแน่ชัดว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่ยังมีผลบังคับใช้อยู่ทั้งหมดกี่ฉบับ แต่จากการศึกษาข้อมูลที่ได้มีการสำรวจในปี 2538 และจากการปรับปรุงข้อมูลจากราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาจนถึงสิ้นปี 2542 ประมาณว่า จะมีกฎหมายที่ยังมีผลบังคับใช้อยู่จำนวน 1,041 ฉบับ และในจำนวนนี้เองจะเป็นกฎหมายที่ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขมากกว่า 20 ปี จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ฉบับ ดังนั้น ปัญหาความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจจึงเป็นปัญหาที่เล็งได้ยากสำหรับภาคธุรกิจไทย และปัญหานี้ก็เป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับกันแล้วว่าเป็นปัจจัยที่บั่นทอนโอกาสในด้านการลงทุนและความสามารถในการแข่งขันทางด้านธุรกิจโดยตรง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่กลับไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เพราะเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกในเชิงการบริหารเป็นหลัก เช่น การกำหนดนโยบายให้มีการมอบอำนาจให้อุตสาหกรรมจังหวัด ในการอนุญาตตั้งและขยายโรงงาน การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การจัดตั้งศูนย์บริการการลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานในการตั้ง และขยายโรงงานบางประเภทที่ก่อให้เกิดปัญหาความล่าช้า และต้นทุนส่วนเพิ่มโดยไม่ จำเป็นซึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาด้านการลงทุนให้คล่องตัวได้ในบางส่วน แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากความล่าช้าของกฎหมายไทยได้ เพราะเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการแก้ไข โดยผ่านกระบวนการพิจารณาในรัฐสภา อย่างไรก็ตามจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 รวมทั้งแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ได้มีการกำหนดในเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับที่จะเอื้อต่อการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ไว้

นอกจากนี้สำหรับประเทศไทยพบว่ากฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับ SMEs กระจายอยู่ในกระทรวง กรม กองต่างๆ ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำแบบครบวงจร แม้ศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ของ สสว. จะทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SMEs ทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบได้บ้าง แต่ก็ยังมีขอบเขตการดำเนินงานที่ค่อนข้างจำกัด หากรัฐบาลจะพิจารณาให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลาง (Centralised Center) หรือ (One-Stop Shop) ขึ้น โดยขยายขอบเขตการบริการของศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ให้กว้างขวางขึ้นก็จะเป็นประโยชน์มาก นอกจากนี้หากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จะมีการรวบรวมข้อมูลกฎระเบียบต่างๆ ที่ธุรกิจ SMEs จำเป็นต้องรู้ และช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องระเบียบพิธีการต่างๆ โดยให้ข้อมูลข่าวสารด้านกฎระเบียบ และแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการขึ้นทะเบียน การชำระภาษี และอื่น ๆ แก่ภาคธุรกิจผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ที่สามารถโต้ตอบได้โดยตรงกับทางราชการ ก็จะช่วยให้การส่งเสริม SMEs มีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาธุรกิจให้เจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

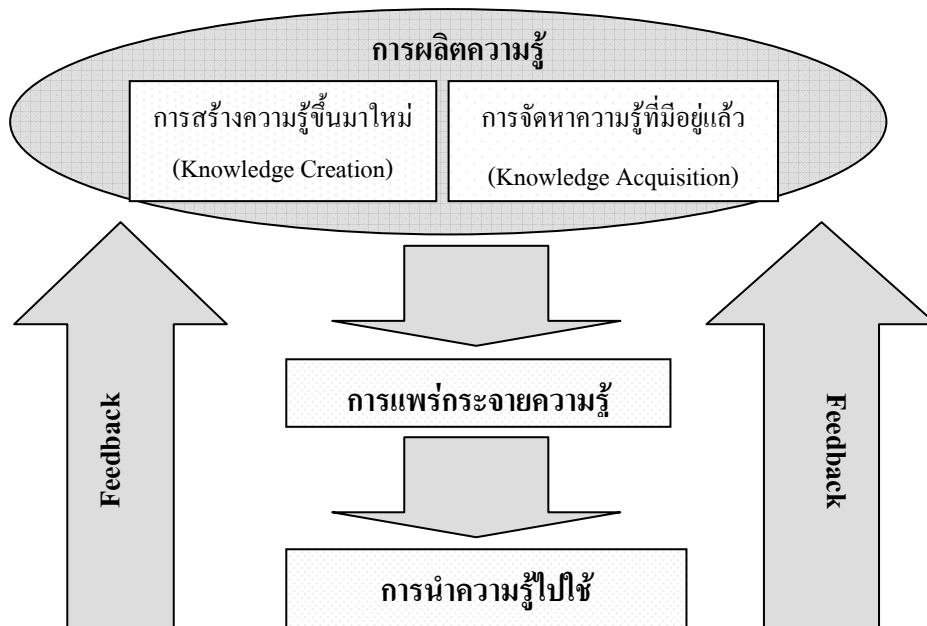
บทที่ 8 การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การค้าเสรีที่แข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้นทำให้การผลิตสินค้าและบริการโดยอาศัยทรัพยากรและแรงงานราคาถูกอาจไม่สามารถแข่งขันได้ต่อไป โดยเฉพาะผู้ประกอบการไทยในปัจจุบันที่ถูกภาวะกดดันในการแข่งขันระหว่างประเทศที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น เกาหลีใต้ ฮ่องกง และประเทศที่ใช้ทรัพยากรและแรงงานราคาถูก เช่น จีน เวียดนาม ดังนั้น การที่ผู้ประกอบการไทยจะสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ในเวทีการค้าโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของตนเองเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประเทศไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำพาประเทศเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้อย่างเร่งด่วน

8.1 ความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในระบบเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยความรู้ถูกสร้างจากกระบวนการผลิตความรู้ ซึ่งอาจมีแหล่งที่มาทั้งจากการสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่โดยการวิจัยและพัฒนาเอง และการได้มาซึ่งความรู้จากภายนอก และความรู้ดังกล่าวจะถูกกระบวนการแพร่กระจายความรู้ไปเพื่อเข้าสู่กระบวนการนำความรู้ไปใช้เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม (Value Creation) ในรูปของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตใหม่ การเพิ่มผลิตภาพ (productivity) และการตั้งบริษัทใหม่ที่อาศัยความรู้เป็นฐาน (spin-off, start-up company) ดังรูป 8.1

รูป 8.1 ระบบเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้

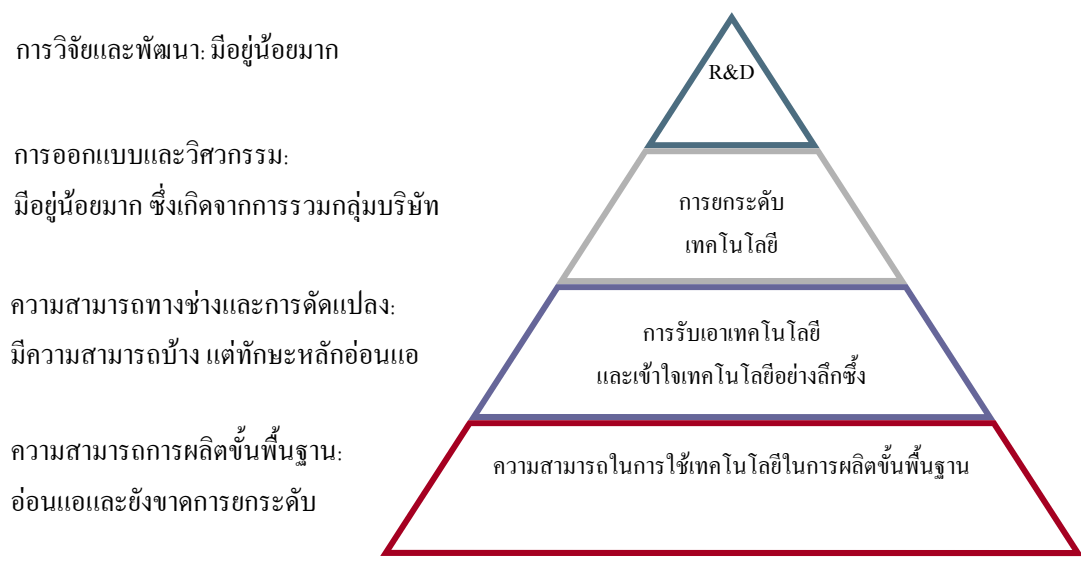
ที่มา: ประยุกต์จาก World Bank (1998/99), World Development Report – Knowledge for Development, New York: Oxford University Press.

อย่างไรก็ตาม ในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ผู้ประกอบการต้องมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่ง Arnold et.al. (2000) ได้แบ่งระดับขีดความสามารถของวิสาหกิจออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

- 1) แรงงานเข้มข้น (labor intensive) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน โดยไม่ได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
- 2) ทักษะเข้มข้น (skill intensive) มีความสามารถในการรับเอาเทคโนโลยีและสามารถเข้าใจเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้ง สามารถดัดแปลงเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 3) เทคโนโลยีเข้มข้น (technology intensive) มีความสามารถการยกระดับเทคโนโลยีและการทำวิศวกรรมย้อนรอย โดยการออกแบบ และพัฒนาทางวิศวกรรมของตนเองได้
- 4) การวิจัยและพัฒนา เพื่อปรับปรุงกระบวนการหรือผลิตสินค้าใหม่

ความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ 1 คือ การใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน SMEs จำนวนหนึ่งมีขีดความสามารถในการรับเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศและสามารถเข้าใจเทคโนโลยี ซึ่ง SMEs จำนวนน้อยสามารถยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและทำวิศวกรรมย้อนรอยได้ และ SMEs จำนวนน้อยมากที่มีความสามารถในระดับสูงสุด คือ การวิจัยและพัฒนา ดังรูป 8.2

รูป 8.2 ขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs ส่วนใหญ่

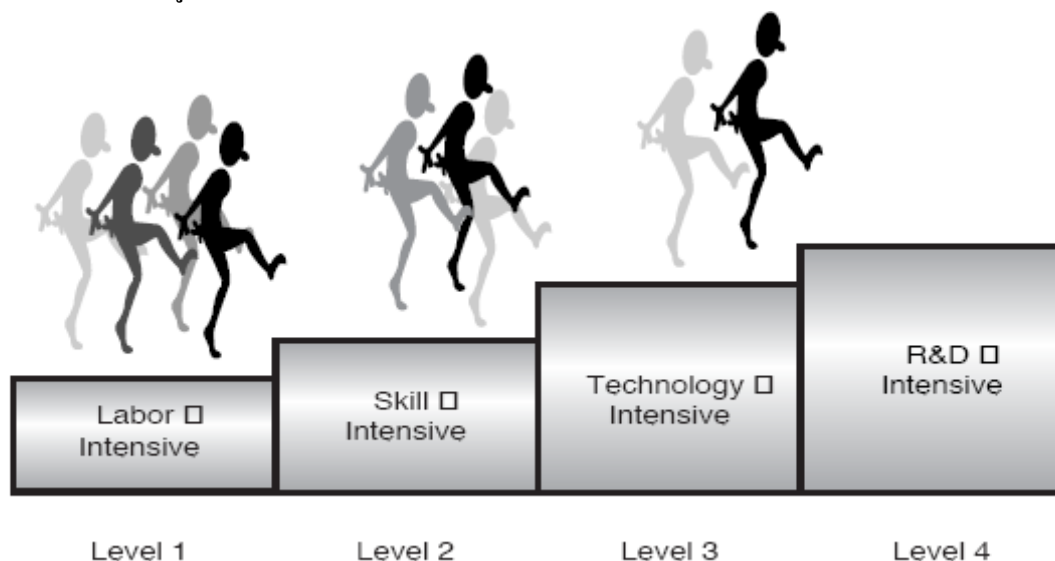
ที่มา: Arnold et.al (2000). Enhancing Policy and Institutional Support for Industrial Technology Development in Thailand – The Overall Policy Framework and the Development of the Industrial Innovation System.

8.2 ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่วนใหญ่ยังมีขีดความสามารถในระดับที่ 1 คือ การใช้เทคโนโลยีในการผลิตขั้นพื้นฐาน และมีส่วนน้อยอยู่ในระดับ 2 คือ ความสามารถในการรับเอาเทคโนโลยีและเข้าใจเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้งซึ่งโดยมากมักเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ส่วนความสามารถระดับที่ 3 และ 4 อาจมีอยู่ในแต่วิสาหกิจขนาดใหญ่เท่านั้น

รูป 8.3 ระดับขั้นของการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยี

ที่มา: แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2547)

โดยทั่วไป การยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ มักทำโดยการไต่ระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการจากระดับที่ 1 สู่ระดับที่ 2 3 และ 4 ตามลำดับ (รูป 8.3) ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน เพราะแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานได้ตระหนักถึงระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจไทยเป็นอย่างดี และได้ออกมาตรการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ทั้งในรูปการช่วยเหลือทางการเงิน การสร้างแรงจูงใจทางภาษีในการพัฒนาเทคโนโลยี การช่วยเหลือทางเทคนิคโดยการให้บริการที่ปรึกษา และการบริการวิเคราะห์ทดสอบ แต่กระนั้น การช่วยเหลือสนับสนุนดังกล่าว ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร พิจารณาจากรายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน World Competitiveness Yearbook ปี 2550 ของ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ รวมทั้งสิ้น 55 ประเทศ ปรากฏว่า ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 33 ลดลงจากปี 2549 ที่อยู่ในอันดับที่ 29 ทั้งนี้ สาเหตุที่อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลง ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการลดลงของปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ลดลงมากจากอันดับที่ 42 ในปี 2549 เป็นอันดับที่ 48 ใน

ปี 2550 สามารถพิจารณาตามตาราง 8.1 ทั้งนี้ ยังเห็นได้ชัดว่าโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยอยู่ในอันดับท้ายๆ แทบทั้งสิ้น ซึ่งหากประเทศไทยต้องมุ่งไปสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ในเวลาอันใกล้นี้ การได้ระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs จากระดับที่ 1 ไปสู่ระดับที่ 2 3 และ 4 ตามลำดับ จะทำให้ไทยไม่สามารถไล่ตามทันประเทศที่นำหน้าประเทศไทย เช่น เกาหลี และได้หวัน และอาจไม่สามารถแข่งขันได้กับประเทศคู่แข่ง เช่น มาเลเซีย อาจเลวร้ายยิ่งกว่านั้น หากประเทศไทยจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่เคยล่าช้ากว่าประเทศไทย เช่น จีน เวียดนาม กัมพูชา เป็นต้น

ตารางที่ 8.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี 2546-2550

ปัจจัยหลัก	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ	13	9	7	19	15
2. ประสิทธิภาพของภาครัฐ	18	20	14	20	27
3. ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ	25	21	25	25	34
4. โครงสร้างพื้นฐาน	43	42	39	42	48
- วิทยาศาสตร์	46	46	47	45	49
- เทคโนโลยี	41	38	37	41	48
อันดับโดยรวม	28	26	25	29	33
จำนวนประเทศ	51	51	51	53	55

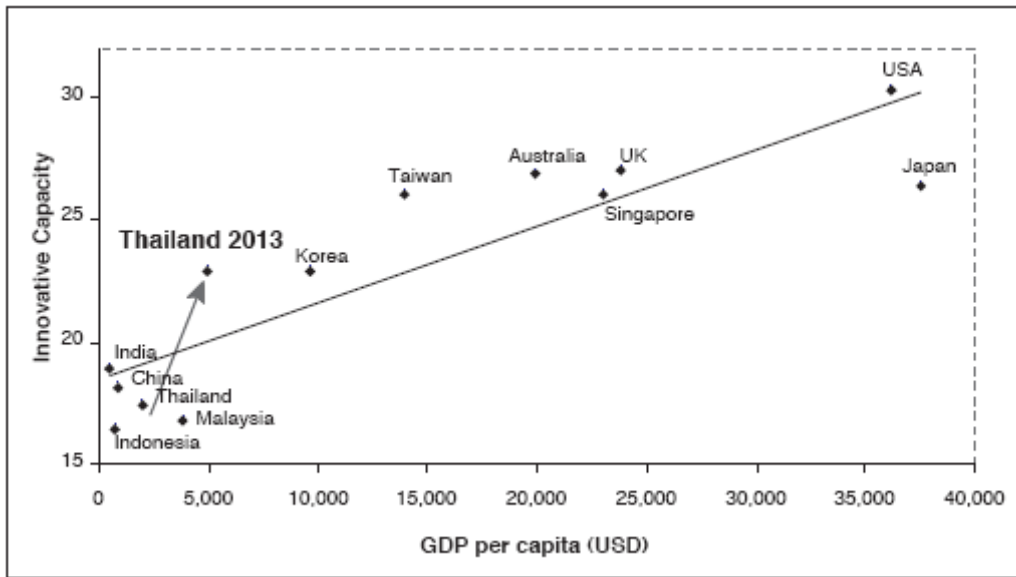
ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

8.3 หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

8.3.1 ภาพรวมของการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

รัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการไทย จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พ.ศ. 2547 – 2556) เพื่อเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นส่วนสนับสนุนและตอบสนองความต้องการของภาคเอกชนไทย มุ่งเน้นผลักดันประเทศไทยให้เป็นเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ โดยแผนดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และไมโครชิป อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสุขภาพ และอุตสาหกรรมชีวภาพ เป็นต้น โดยมีเป้าหมายในปี 2556 ว่าสถานประกอบการไทยจะมีนวัตกรรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35 ของสถานประกอบการทั้งหมด และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากสินค้าและบริการที่ใช้ความรู้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก OECD รวมทั้งอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยจะต้องอยู่เหนือจุดกึ่งกลางของ IMD ดังแสดงในรูป 8.4

รูป 8.4 ความสัมพันธ์ระหว่าง Innovation Capacity และ GDP per capital ของประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2002 – 2003

ที่มา: แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2547)

แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พ.ศ. 2547 – 2556) ประกอบด้วยกลยุทธ์ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมโดยตรง เช่น

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (cluster) เศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพชีวิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและผลิตภาพภาคการผลิต ยกระดับเศรษฐกิจและชุมชน รวมทั้งยกระดับคุณภาพของบริการทางสังคม โดยมี 3 มาตรการ ได้แก่ การพัฒนาการเชื่อมโยงและความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในรูปแบบคลัสเตอร์ การสร้างแรงจูงใจกระตุ้นการพัฒนาความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในคลัสเตอร์ และการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ OTOP

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจและสังคม โดยมี 4 มาตรการ ได้แก่ การเร่งสร้างกำลังคนระดับสูง การสร้างนักเทคโนโลยีโดยใช้กลไกโครงการวิจัยขนาดใหญ่ การพัฒนาระบบผลิตกำลังคนรองรับการพัฒนาระยะยาว และการเสริมความรู้ให้นักอุตสาหกรรมทันสมัยตลอดเวลา

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบัน เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยมี 4 มาตรการ ได้แก่ การพัฒนาศูนย์แห่งความเป็นเลิศ การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ การพัฒนาบริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาระบบแรงจูงใจ

อย่างไรก็ตาม ในปี 2550 รัฐบาลได้สังเกตเห็นปัญหาการลดลงของผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของภาคอุตสาหกรรมไทยที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการขาดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรม และได้พิจารณาเห็นว่าทางแก้ปัญหาดังกล่าวควรสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม เพราะในปัจจุบันแม้ว่ารัฐบาลได้ลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการวิจัยและพัฒนาจำนวนมากแต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ภาคอุตสาหกรรมยกระดับขีดความสามารถทาง

เทคโนโลยีได้มากเท่าที่ควร กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงได้ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่เน้นการส่งเสริมการสร้างเชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานภาครัฐ และภาคอุตสาหกรรม โดยมีกลยุทธ์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา 3 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิต โดยการสร้างช่องทางความร่วมมือในการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนภาคเอกชน (solution house) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันรวมทั้งกฎหมายและแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาระบบคุณภาพ และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของแหล่งผลิตความรู้ เช่น การพัฒนาศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้เข้มแข็งและทำงานตรงกับความต้องการของภาคการผลิต การสร้างกลไกการถ่ายทอดความรู้ระดับสูงระหว่างภาคการผลิตและสถาบันการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีทักษะในการประดิษฐ์คิดค้น

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิตความรู้และผู้ใช้ความรู้ โดยการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมกลุ่มย่อย (Sub-sectoral Innovation Network: SSIN)

แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา มีเป้าหมาย 3 ประการ คือ 1) ร้อยละ 35 ของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตมีนวัตกรรมทางเทคโนโลยี 2) มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐกิจ สถาบันการศึกษา การวิจัย และการเรียนการสอน อย่างใกล้ชิด และ 3) อันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทยในด้านบุคลากรวิจัยและพัฒนา และสิทธิบัตรที่จัดทำโดย IMD อยู่ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าจุดกึ่งกลาง

การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมาก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา SMEs โดยอาศัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้มีการบรรจุยุทธศาสตร์เสริมสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตอย่างยั่งยืนไว้ในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การยกระดับประสิทธิภาพและส่งเสริมการใช้ ICT ของผู้ประกอบการวิสาหกิจภาคการผลิต การค้าและบริการให้สูงขึ้นได้มาตรฐานสากลและเป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาล

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการค้า วิจัย ค้นหา และพัฒนานวัตกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อนำไปใช้เชิงพาณิชย์

กลยุทธ์ที่ 3 การเชื่อมโยงวิสาหกิจและการพัฒนาวิสาหกิจรวมวงจร (Cluster) ผ่านระบบการรวมกลุ่มวิสาหกิจ ระบบเครือข่ายข้อมูลข่าวสารและระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาความสามารถและคุณภาพชีวิตของบุคลากรใน SMEs

ในปี 2550 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ SMEs มีการเติบโตอย่าง

ต่อเนื่องยั่งยืน แข็งแกร่ง และสมดุล ซึ่งได้เชื่อมโยงกับแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่มุ่งเน้นการทำงานแบบเครือข่ายพันธมิตรระหว่างภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม โดยมีการเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีของ SMEs ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต ซึ่งต้องการเพิ่มมูลค่าเพิ่ม ความแตกต่าง และความสามารถในการแข่งขันของสินค้าอุตสาหกรรม และพัฒนาโครงสร้างการผลิตจากผู้รับจ้างผลิต (OEM) ไปเป็นผู้สามารถออกแบบ (ODM) และเป็นผู้สร้างตราชื่อ (OBM) มีเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) SMEs ภาคการผลิตมี TFP สูงขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี และ 2) ภาคการผลิตพัฒนาไปสู่การสร้างแบรนด์ 100 แบรินด์ ภายในปี 2554 ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรธุรกิจและการรวมกลุ่ม SMEs ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายพันธมิตร การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและเชื่อมโยงทางการค้า และการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายธุรกิจเดิม

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ได้แก่ การสร้างที่ปรึกษาทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม การเพิ่มศักยภาพของ SMEs ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม และการส่งเสริมการใช้และพัฒนา นวัตกรรมของ SMEs

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ ได้แก่ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการเพิ่มผลิตภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลิตภาพ และการสนับสนุนการกระตุ้นจิตสำนึกด้านการเพิ่มผลผลิต

กลยุทธ์ที่ 4 เตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า ได้แก่ การส่งเสริมศักยภาพ SMEs รองรับระบบการค้าเสรี การศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงพหุภาคีระหว่างประเทศ และการปกป้องการนำเข้าสินค้าด้อยคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 ยกกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าผลิตภัณฑ์

8.3.2 หน่วยงานสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การยกระดับขีดความสามารถของ SMEs ให้สูงขึ้นโดยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าไปมีส่วนในการปรับปรุงและคิดค้นกระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ใหม่นั้น เป็นนโยบายที่สำคัญในปัจจุบัน เห็นได้จากแผนด้านต่างๆ ของรัฐบาล เช่น แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ล้วนประกอบด้วยยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อยกระดับขีดความสามารถของภาคเอกชน ซึ่งมีการดำเนินการหลายกิจกรรมและหลายหน่วยงานซึ่งแต่ละกิจกรรมอาจสามารถช่วยเหลือ SMEs ในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจพิจารณาตัวอย่างกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับ SMEs ในแต่ละระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ดังตาราง 8.2

ตาราง 8.2 ตัวอย่างกิจกรรมสนับสนุน SMEs ของหน่วยงานต่างๆ แยกตามระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยี

ระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยี	กิจกรรมสนับสนุน SMEs เพื่อยกระดับขีดความสามารถ	โครงการ/หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
ขั้นที่ 1 การใช้เทคโนโลยีในการผลิตขั้นพื้นฐาน	<u>การให้คำปรึกษา</u> โดยที่ปรึกษาจะเข้าไปวินิจฉัยเพื่อช่วยแก้ปัญหาเบื้องต้น รวมไปถึงการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อปัญหาเชิงลึก ซึ่งบางโครงการสมทบค่าจ้างที่ปรึกษาสำหรับ SMEs	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) - คลินิกเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน (MDICP) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม - ชินดัน (Shindan) สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
ขั้นที่ 2 การรับเอาเทคโนโลยี และเข้าใจเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้ง	<u>การให้บริการทางเทคนิค</u> เช่น การวิเคราะห์ การทดสอบ การสอบเทียบ การรับรองคุณภาพ และการรับรองระบบงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ - กรมวิทยาศาสตร์บริการ - สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ - สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) - สถาบันอาหาร
ขั้นที่ 3 การยกระดับเทคโนโลยี และการทำวิศวกรรมขั้นรอย	<u>การสนับสนุนทุนวิจัย</u> เป็นการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาภาคเอกชนโดยเฉพาะ SMEs ซึ่งผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนทุนวิจัย - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
ขั้นที่ 4 การวิจัยและพัฒนา	<u>การสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ</u> เพื่อช่วยลดต้นทุนในการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากการวิจัยและพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมของภาคเอกชน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยี	กิจกรรมสนับสนุน SMEs เพื่อยกระดับขีดความสามารถ	โครงการ/หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
	พัฒนาเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ภาครัฐสามารถสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีการวิจัยเพิ่มขึ้น โดยเข้าไปช่วยลดภาระดอกเบี้ยบางส่วน	- โครงการนวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบี้ย สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
	<u>มาตรการทางภาษี</u> เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ทำการวิจัยและพัฒนา	- มาตรการเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา กรมสรรพากร - มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมสรรพากร - มาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ระหว่างภาคอุตสาหกรรม – สถาบันการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จากตาราง 8.2 จะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนใหญ่อยู่ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงอุตสาหกรรม นอกจากนั้น ยังมีหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ และองค์กรอิสระ โดยประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ต่อไปนี้

1. หน่วยงานภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
  - สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้คำปรึกษา
  - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการให้คำปรึกษา รับจ้างวิจัย เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การร่วมลงทุน และพื้นที่เช่าในอุทยานวิทยาศาสตร์
  - สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการวิเคราะห์ทดสอบ
  - สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการเงิน เช่น เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย เงินร่วมทุน เงินให้เปล่า
  - กรมวิทยาศาสตร์บริการ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การถ่ายทอดเทคโนโลยี
  - สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ และสอบเทียบ

2. หน่วยงานภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่
  - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านให้คำปรึกษา เงินสทบค่าจ้าง ที่ปรึกษา ถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้น
  - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการเงิน เช่น ให้สนับสนุนการปรับปรุงเครื่องจักร เงินร่วมทุน พี่เลี้ยงทางธุรกิจ เป็นต้น
  - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
  - สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน
  - สถาบันไทย – เยอรมัน ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฝึกอบรมบุคลากร
  - สถาบันยานยนต์ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการตรวจสอบ ทดสอบ และการรับรองผลิตภัณฑ์ การให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม
  - สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ
  - สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การรับรองผู้ประกอบการ การเชื่อมโยงการซื้อขาย การให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม
  - สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย
3. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ได้แก่
  - กรมสรรพากร ซึ่งสนับสนุน SMEs โดยการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับการวิจัยและพัฒนา
  - สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการสนับสนุนทุนวิจัย และการจัดทำโครงการแก้ปัญหาอุตสาหกรรมโดยนักศึกษา
4. องค์กรภาคเอกชน ได้แก่ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น) ซึ่งสนับสนุน SMEs ในด้านการให้คำปรึกษา การวินิจฉัย การทดสอบและสอบเทียบ และการฝึกอบรม

8.3.3 สรุปบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2554)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อใช้เป็นทิศทางสำหรับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย เพื่อให้สามารถเติบโตอย่างสมดุล ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน และการทำธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยฐานความรู้และความสามารถในการเชิงทักษะฝีมือ (Knowledge – Skill based) ซึ่งเห็นได้ชัดว่าแผนฉบับดังกล่าวมุ่งเน้นพัฒนา

ธุรกิจที่ต้องใช้ความรู้และทักษะเป็นฐานในการผลิต ทดแทนการผลิตที่ใช้ทรัพยากรเป็นฐานในอุตสาหกรรมดั้งเดิม ดังนั้น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีส่วนสำคัญมากสำหรับแผนการส่งเสริมฉบับดังกล่าว

ดังนั้นเพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติงานมีความครอบคลุมกับแผนการส่งเสริมฯ และไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินการของหน่วยงานอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว จึงอาจพิจารณาความสอดคล้องของมาตรการสนับสนุน SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการดำเนินการแล้วของหน่วยงานต่างๆ และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ฉบับที่ 2 ดังตารางที่ 8.3 ซึ่งในบทนี้ จะนำเสนอเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น

ตาราง 8.3 แผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ฉบับที่ 2 และมาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดำเนินการแล้ว

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ แผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2		มาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ดำเนินการแล้ว
1	การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	
1.1	การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึก และธรรมเนียมปฏิบัติแก่ผู้ประกอบการ เช่น การสร้างความตระหนักและแรงจูงใจด้านการทำธุรกิจอย่างเป็นระบบและโปร่งใส การบริหารจัดการที่ดีด้านสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และผู้บริโภค เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม นิเวศ และพลังงาน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย) - โครงการ Green Camp (สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์)
1.3	การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการ MDICP (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) - โครงการ ITAP (สวทช.) - โครงการ SMEs University (สสว.)
1.4	การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการสนับสนุนบริการข้อมูล องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี การสนับสนุนให้เข้าถึงและใช้บริการทางเทคโนโลยีได้โดยสะดวก การสร้างเครือข่ายยกระดับเทคโนโลยี และการต่อยอดนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการเครือข่ายการส่งเสริมนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ (สสว.) - กรมทรัพย์สินทางปัญญา
1.6	การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร โดยการยกระดับความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรม (สถาบันเฉพาะทาง เช่น สถาบันยานยนต์ สถาบันไทย-เยอรมัน ฯลฯ)

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ แผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2	มาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ดำเนินการแล้ว
ทักษะแรงงานเดิม-แรงงานใหม่ ผ่านการ ฝึกอบรม การปรึกษาแนะนำ ส่งเสริมการ สร้างและการเทียบระดับมาตรฐานฝีมือ แรงงานรวมทั้งเสริมสร้างสภาพแวดล้อม การทำงานที่ดี และสวัสดิการในกิจการ ขนาดกลางและขนาดย่อม	
2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถ ทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในภาคการผลิต	
2.1 ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการ รวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (Cluster) โดยการพัฒนาความ เข้มแข็งของกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้ว และสนับสนุนผลักดันการรวมกลุ่มใน สาขาที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นมา	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการทุนเครือข่ายวิสาหกิจนวัตกรรม (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ) - สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ - สถาบันไทย-เยอรมัน
2.2 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทาง เทคโนโลยี โดยการเพิ่มความรู้ ความสามารถทางเทคโนโลยี นวัตกรรม การสร้างความเข้มแข็งของแหล่งความรู้ การเชื่อมโยงผู้สร้างและผู้ใช้เทคโนโลยี การผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย และโครงการ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค (สวทช.) - หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในมหาวิทยาลัย
2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ โดย สนับสนุนการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ให้เหมาะสมกับสถานภาพและศักยภาพ ของอุตสาหกรรมสาขาเป้าหมาย การเพิ่ม ความรู้ ความสามารถ ทักษะของ ผู้ประกอบการและแรงงานในแต่ละสาขา อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรมของสถาบันเฉพาะทางต่างๆ

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ แผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2	มาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ดำเนินการแล้ว
2.5 ขกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และสร้าง ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้อง กับความต้องการของตลาด โดยการให้ องค์ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานสากล การสนับสนุนที่เลี้ยง ที่ปรึกษา การสร้าง กลไกการรับรองมาตรฐานที่มี ประสิทธิภาพ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านมาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการรูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม - โครงการ ITAP (สวทช.) - การให้คำปรึกษา (สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)) - สถาบันอาหาร - สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
5 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น ทิศทางการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น	
5.2 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ ให้บริการแก่ SMEs ในภูมิภาค โดยการ สนับสนุนบริการด้านเทคโนโลยี สนับสนุนบริการที่ปรึกษา ที่เลี้ยง แก่ ผู้ประกอบการ เพิ่มความรู้และทักษะ แรงงาน สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการ ผลิต การจัดการ การเงิน การตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในมหาวิทยาลัย - โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ แก่วิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม - โครงการเครือข่าย ITAP ภูมิภาค
5.3 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น โดยการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน ความ แตกต่างของสินค้าและบริการให้ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การ ส่งเสริมโอกาสทางการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) - โครงการคลินิกเทคโนโลยี (สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	
6.1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรม โดยการสร้างแรงจูงใจ ความ พร้อม สนับสนุนด้านการเงิน และด้าน	<ul style="list-style-type: none"> - กรมสรรพากร - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - โครงการเครือข่ายการส่งเสริมนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ สสว.

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของ แผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2	มาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ดำเนินการแล้ว
อื่นๆ ให้มีการนำ R&D, S&T ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจและใช้เชิงพาณิชย์มากขึ้น สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้าน S&T	- โครงการเงินทุนสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย ในการสนับสนุน SMEs ด้านทรัพย์สินทางปัญญา สว.

จากตาราง 8.3 จะเห็นได้ว่ามาตรการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการดำเนินการอยู่แล้วนั้นสามารถส่งเสริม SMEs ที่สอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ได้บางส่วน ทั้งนี้ ในแผนการส่งเสริมดังกล่าว ประกอบด้วยยุทธศาสตร์และกลยุทธ์อื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยตรง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้านอื่นๆ นั้นสามารถนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสนับสนุนได้เกือบทุกส่วน เช่น การส่งเสริมภาคการค้าส่ง – ค้าปลีก และการจัดการด้านโลจิสติกส์ สามารถนำเทคโนโลยีที่เป็นผลจากงานวิจัยและพัฒนาในประเทศไปสนับสนุนกลยุทธ์ดังกล่าวได้

แม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 2 ในหลายกลยุทธ์และค่อนข้างครอบคลุม แต่ทั้งนี้ควรต้องพิจารณาถึงศักยภาพการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความเหมาะสม และข้อดีข้อเสีย เพื่อเสนอแนะแนวทางดำเนินงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ต่อไป การศึกษานี้จึงได้ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานของ 4 หน่วยงาน ในการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนี้

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

บทบาทหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา คือ เป็นหน่วยงานที่ดูแลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ เช่น การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การจัดทำระบบสืบค้น และการบริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งการบริการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ภาคอุตสาหกรรมได้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาทั้งจากแหล่งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ SMEs มีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดจากการศึกษาเทคโนโลยีจากหลายแหล่ง ซึ่งตรงกับกลยุทธ์ที่ 1.4 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการสนับสนุนบริการข้อมูล องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี การสนับสนุนให้เข้าถึงและใช้บริการทางเทคโนโลยีได้โดยสะดวก การสร้างเครือข่ายยกระดับเทคโนโลยี และการต่อยอดนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม หน้าที่ในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญา ควรแยกออกจากหน่วยงานที่รับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากการทำความเข้าใจเพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผลมาจากการวิจัยและ

พัฒนานั้น อาศัยความรู้ทางเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ซึ่งบุคลากรของกรมทรัพย์สินทางปัญญามีคุณสมบัติจำกัดเฉพาะด้าน เช่น อาจเน้นไปทางบุคลากรด้านกฎหมายมากกว่า ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนแก่ SMEs ในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ภาระงานที่ครอบคลุมหลายด้านทำให้กรมทรัพย์สินทางปัญญามีทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการต่างๆ ซึ่งในบางกรณี อาจทำให้เกิดความเสียหาย เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่กระบวนการยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาต้องใช้เวลานานถึง 3-4 ปี

ข้อเสนอแนะ

- ควรเร่งผลิตบุคลากรด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้เพียงพอต่อความต้องการในอนาคตที่จะเพิ่มสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะผู้ตรวจคำขอฯ เพราะการขาดแคลนในปัจจุบัน เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา
- เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรแยกหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการให้บริการข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา และส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ออกจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งมีหน้าที่หลักในการจดทะเบียนและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นองค์กรอิสระที่จะให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีการบริการภาคเอกชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การวิเคราะห์ทดสอบทางด้านเคมี ด้านกายภาพ และด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ โครงการที่สถาบันได้ดำเนินการในปัจจุบัน เช่น คลัสเตอร์สิ่งทอ การบริหารจัดการโซ่อุปทาน นับว่าเป็นการแก้ปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศ เพราะอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศมีทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ เนื่องจากผู้ผลิตมักไม่ค่อยมีการรวมกลุ่มการทำงาน โดยเฉพาะผู้ผลิตรายย่อย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ โครงการดังกล่าวจึงมีประโยชน์สำหรับภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ SMEs ในการร่วมพัฒนาอุตสาหกรรมให้เข้าไปในทิศทางเดียวกัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตและการเชื่อมโยงมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการแต่ละรายได้ ซึ่งตรงกับกลยุทธ์ที่ 2.1 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster) โดยการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้ว และสนับสนุนผลักดันการรวมกลุ่มในสาขาที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นมา

อย่างไรก็ตาม เจตนารมณ์ของการจัดตั้งสถาบันเฉพาะทางภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมนั้น เพื่อต้องการให้สถาบันฯ เป็นศูนย์กลางในการยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศ

เพื่อแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ซึ่งกิจกรรมที่จะทำให้เกิดการยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญนั้น ต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนาเป็นหลัก แต่ในปัจจุบัน กิจกรรมวิจัยและพัฒนาของสถาบันฯ ยังมีไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากสถาบันฯ ได้อาศัยหน่วยงานพันธมิตร เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย เป็นหน่วยทำวิจัยและพัฒนาสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ข้อเสนอแนะ

สถาบันควรมุ่งส่งเสริมกิจกรรมด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีของภาคเอกชน เช่น โรงงานต้นแบบ เป็นต้น

สถาบันอาหาร

ตามพันธกิจของสถาบันอาหาร สถาบันฯ มีบทบาทหน้าที่หลัก คือ ส่งเสริมความปลอดภัยด้านอาหาร วิจัยและพัฒนา เป็นแหล่งข้อมูลเชิงลึก และส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ โดยได้มีการให้บริการในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การสอบเทียบเครื่องมือวัด การรับรองมาตรฐาน การฝึกอบรม และการบริการข้อมูล ซึ่งบริการเหล่านี้เป็นความต้องการของอุตสาหกรรมอาหารอย่างมาก เนื่องจากในยุคการค้าเสรี มาตรการกีดกันทางการค้าที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้บริการวิเคราะห์ทดสอบและรับรองมาตรฐานจำนวนมากขึ้นเพื่อส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ ดังนั้น การให้บริการของสถาบันอาหารซึ่งเป็นองค์กรอิสระของภาครัฐอาจช่วยลดต้นทุนของภาคอุตสาหกรรม หากเปรียบเทียบกับบริการส่งสินค้าไปวิเคราะห์ยังห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบของเอกชน หรือห้องปฏิบัติการต่างประเทศ ซึ่งพันธกิจของสถาบันอาหาร ตรงกับกลยุทธ์ที่ 2.5 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ ยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการให้องค์ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานสากล การสนับสนุนที่เอื้ออำนวย การสร้างกลไกการรับรองมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านมาตรฐาน

แต่อย่างไรก็ตาม การให้บริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในระดับนานาชาติ นั้น สถาบันอาหารต้องได้รับการรับรองห้องปฏิบัติการจากหน่วยงานที่ให้การรับรอง ซึ่งสถาบันอาหารต้องผ่านทดสอบความเชี่ยวชาญ (Proficiency Testing: PT) ในการวิเคราะห์ทดสอบอย่างสม่ำเสมอ นั่นคือ ต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองค่อนข้างมาก แต่ในปัจจุบัน สถาบันอาหารอาจจะยังไม่มีขีดความสามารถด้านการวิเคราะห์ทดสอบระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของสากล ซึ่งบางกรณีอาจทำให้ผลการตรวจวิเคราะห์ไม่ได้รับการยอมรับ และสินค้าถูกตีกลับ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

- สถาบันควรติดตามมาตรการทางการค้าด้านความปลอดภัยด้านอาหาร และสร้างศักยภาพแก่ผู้ประกอบการเพื่อรองรับการประกาศใช้มาตรการดังกล่าวอย่างเร่งด่วน
- สถาบันฯ ควรเน้นเรื่องการวิจัยและพัฒนามากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการวิเคราะห์และทดสอบให้ได้มาตรฐานสากล และเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมด้านอาหารตามนโยบายการเป็นครัวของโลก

สถาบันไทย-เยอรมัน

สถาบันไทย – เยอรมัน มีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

1) เป็นศูนย์กลางการพัฒนา การถ่ายทอดและการจัดการเทคโนโลยีการผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม
2) สร้างความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3) สร้างศูนย์ข้อมูลเชิงลึกของอุตสาหกรรมการผลิต ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) เป็นกลไกของรัฐในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

5) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

สถาบันไทย – เยอรมัน เป็นศูนย์ฝึกอบรมทางเทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัยและมาตรฐานสูงในระดับสากล สำหรับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ด้วยการสนับสนุนทางเทคโนโลยี หลักวิชาการระดับคุณภาพที่ทันสมัย ทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร หลักสูตรการฝึกอบรม และวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเยอรมัน ซึ่งสถาบันฯ ให้บริการ SMEs ผ่าน 4 ศูนย์หลักของสถาบันฯ ได้แก่

- Automatic Technology Center ซึ่งให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบอัตโนมัติ การออกแบบและพัฒนาเครื่องจักร และการวิเคราะห์ ซ่อมแซม และ retrofit เครื่องจักร
- Mould & Die Technology Center ให้บริการฉีดพลาสติก การออกแบบและผลิตแม่พิมพ์ขึ้นรูปโลหะ และการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกลที่ต้องการความเที่ยงตรงสูง
- Production Technology Development Center ให้บริการสแกนชิ้นงาน บริการงานเชื่อม การทดสอบชิ้นงาน และการวิจัยขนาดชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์
- Industrial Services & Development Center ให้บริการในด้านการผลิตชิ้นส่วนเครื่องกล ชิ้นงานที่มีความยากต่อการผลิตที่บริษัททั่วไปไม่สามารถผลิตได้

กิจกรรมของสถาบันไทย-เยอรมัน ได้แก่ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ฝึกอบรมบุคลากร โดยให้บริการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องจักรกลผ่าน 4 ศูนย์ข้างต้น ซึ่งเน้นให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล ตัวอย่างเช่น สถาบันไทย – เยอรมัน ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ที่จัดทำโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์อย่างบูรณาการเป็นเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2547-2552) โดยโครงการดังกล่าวได้จัดตั้งกลุ่มพันธมิตรอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทย เพื่อดำเนินการให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการขนาดย่อม SMEs ซึ่งทางสถาบันไทย-เยอรมัน ได้รับผิดชอบโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ในแผนการสนับสนุนโครงการ Detroit of Asia เกี่ยวกับยานยนต์ เนื่องจากแม่พิมพ์ถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่จำเป็นต้องพัฒนาและสนับสนุนในด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน และเนื่องจากสถาบันไทย-เยอรมัน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง และมีสมาชิกมาขอรับคำปรึกษา และเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับสถาบันมีโครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการแม่พิมพ์ที่เที่ยงตรงสูงอยู่ในสถาบันจึงได้ทำการรวบรวม

บริษัทที่มีความสนใจในการรวมกลุ่มสมาชิก เพื่อจัดตั้งกันเป็นกลุ่มพันธมิตร โดยจัดให้พบปะ และมีสัมมนาการร่วมกัน จนสามารถรวมกลุ่มและจัดตั้งรูปแบบขององค์กรได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐ เช่น ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ และสถาบันการศึกษาเข้าร่วมกลุ่มคลัสเตอร์ดังกล่าว ซึ่งโครงการนี้ตรงกับกลยุทธ์ที่ 2.1 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster) โดยการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้ว และสนับสนุนผลักดันการรวมกลุ่มในสาขาที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นมา

ข้อเสนอแนะ

สถาบันควรขยายการดำเนินงานแบบบูรณาการ ดังเช่น โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ

8.3.4 ตัวอย่างการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศต่างๆ มีหลายรูปแบบ ในการศึกษา นี้ จะพิจารณามาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศต่างๆ ได้แก่ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ไต้หวันและสหรัฐอเมริกา โดยจะพิจารณาการสนับสนุนผู้ประกอบการเทคโนโลยีในมาตรการด้านการเงิน มาตรการจูงใจด้านภาษี และมาตรการสนับสนุนอื่นในการพัฒนาเทคโนโลยี ดังตาราง 8.4

ตาราง 8.4 ตัวอย่างมาตรการส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศต่างๆ

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
สิงคโปร์	<p><u>Innovation Commercialization Scheme (ICS)</u> สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ในช่วง proof-of-concept โดยให้การสนับสนุน 50% ของจำนวนต้นทุนของโครงการ วงเงินสูงสุด 75,000 เหรียญสิงคโปร์ (1.8 ล้านบาท)</p> <p><u>Patent Application Fund Plus</u> ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยที่มีผลงานวิจัยนำผลงานวิจัยนั้น ไปจดสิทธิบัตรและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยการสนับสนุนทางการเงินแบบให้เปล่าสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการจดสิทธิบัตร</p> <p><u>Innovation Development Scheme</u> สนับสนุนเงินให้เปล่าบางส่วนที่ใช้ทำกิจกรรมนวัตกรรมแก่บริษัทสิงคโปร์ โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินทุนสนับสนุน โครงการนี้ 500 ล้านเหรียญ</p>	<p><u>Further Deduction for R&D Expenses</u> อนุญาตให้บริษัทหักค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยและพัฒนาภายในบริษัทหรือค่าจ้างบริษัทอื่นทำวิจัยและพัฒนา 200%</p> <p><u>Approve Royalties Incentive (ARI)</u> ยกเว้นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับค่า royalties และค่าจ้างที่ปรึกษา</p> <p><u>R&D and Intellectual Property (IP)</u> <u>Management Hub</u> ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่า royalties และดอกเบี้ยรับจากการเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างและจัดการทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น</p> <p><u>Writing Down Allowance for Acquisition of Know-how</u> อนุญาตให้บริษัทหักค่าเสื่อมสำหรับการได้มาซึ่ง</p>	<p><u>Enterprise Investment Incentive Scheme</u> ช่วยในการรองรับความเสี่ยงจากการลงทุนของบริษัทเกิดใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน โดยการประกันความเสี่ยงจากการลงทุน ซึ่งหากมีความสูญเสียจากการลงทุน บริษัทสามารถที่จะนำความสูญเสียดังกล่าวไปใช้เป็นส่วนลดทางด้านภาษีได้ หรือบริษัทเกิดใหม่สามารถที่จะใช้สิทธิประโยชน์ในลักษณะการลงทุนแบบ venture capital โดยบริษัท venture capital ที่เข้าร่วมลงทุนกับบริษัทเกิดใหม่จะได้รับการประกันความเสี่ยงจากการลงทุนดังกล่าวด้วย โดยวงเงินสูงสุดที่จะได้รับการประกันความเสี่ยงไม่เกิน 3 ล้านเหรียญสิงคโปร์ (72 ล้านบาท)</p> <p><u>Venture Capital Industry</u> สนับสนุนทางการเงินในลักษณะของ</p>

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<p>สิงคโปร์ (12 พันล้านบาท)</p> <p><i>Research Incentive Scheme for Companies</i></p> <p>สนับสนุนเงินให้เปล่าบางส่วนเพื่อชดเชยค่าใช้จ่าย เพื่อการทำวิจัยและพัฒนา ซึ่งการวิจัยและพัฒนา ดังกล่าวต้องอยู่ในระดับที่เกิดความสามารถทางวิจัย และพัฒนาใหม่ๆ</p> <p><i>Technology for Enterprise Capability Upgrading</i></p> <p>สนับสนุนเงินให้เปล่าบางส่วนเป็นค่าจ้าง นักวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรจากสถาบันวิจัยเพื่อทำ วิจัยในบริษัทเป็นเวลา 2 ปี เพื่อสนับสนุนให้ ผู้ประกอบการสร้างขีดความสามารถในการทำวิจัย และพัฒนาภาคในบริษัท</p> <p><i>Start-up Enterprise Development Scheme (SEEDS)</i></p> <p>สนับสนุนด้านการเงินในลักษณะของเงินร่วมลงทุน แก่บริษัทเกิดใหม่ที่มีการดำเนินการอยู่ในช่วงแรก และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือขั้นตอน การผลิตใหม่ โดยจะให้เงินสนับสนุนเท่ากับเงินที่ บริษัทเกิดใหม่สามารถหาได้จากผู้ร่วมลงทุนรายอื่น</p>	<p>ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเวลา 5 ปี</p>	<p>venture capital ให้กับบริษัทเกิดใหม่ โดยได้ จัดทำฐานข้อมูลบริษัท venture capital ทั้งหมด และนำเสนอในระบบ on-line ซึ่ง เรียกว่า “DEALS” โดยที่ระบบ DEALS จะ เปิดโอกาสให้บริษัทเกิดใหม่ที่มีความ ต้องการการสนับสนุนทางการเงินใน รูปแบบของ venture capital เข้าไปจด ทะเบียนและให้ข้อมูลแผนการดำเนินการ ทางธุรกิจไว้กับระบบ หลังจากนั้นระบบจะ ทำการเปรียบเทียบข้อมูลแผนธุรกิจของ บริษัทเกิดใหม่กับฐานข้อมูลบริษัท venture capital ที่อยู่ในระบบ เพื่อหาบริษัท venture capital ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดในการ ร่วมลงทุนกับบริษัทเกิดใหม่นั้น</p>

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<p>ซึ่งผู้ร่วมลงทุนรายอื่นต้องลงทุนขั้นต่ำ 75,000 เหรียญสิงคโปร์ (1.8 ล้านบาท) โดยรัฐสนับสนุนวงเงินสูงสุดไม่เกิน 300,000 เหรียญสิงคโปร์ (7.2 ล้านบาท)</p> <p><i>Growth Financing Program</i></p> <p>สนับสนุนทางการเงินที่ต่อเนื่องจากโครงการ SEEDS โดยจะให้การสนับสนุนกับบริษัทที่พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือขั้นตอนการผลิตใหม่ โดยจะร่วมลงทุนในอัตราส่วน 1:2 ของเงินลงทุนที่บริษัทเกิดใหม่หาได้จากผู้ร่วมลงทุนรายอื่น ภายในวงเงินไม่เกิน 1 ล้านเหรียญสิงคโปร์ (24 ล้านบาท)</p>		
เกาหลีใต้	<p><u>การสนับสนุนภาคเอกชน</u></p> <p>สนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันอุตสาหกรรมภาคเอกชน 50% ของค่าใช้จ่ายเพื่อการทำวิจัยและพัฒนาในโครงการวิจัยและพัฒนาของชาติ นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนแก่บุคคลและบริษัทขนาดเล็กที่สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ประมาณ 80 – 90% ของค่าใช้จ่าย</p>	<p><u>การหักลดหย่อนภาษี</u></p> <p>บริษัทเอกชนสามารถหักค่าลดหย่อนจากการวิจัยและพัฒนาได้ 10% ของการลงทุนในสินทรัพย์และอุปกรณ์สำหรับการวิจัยและพัฒนา และสามารถหักค่าเสื่อมราคาได้ปีละ 90%</p> <p><u>Reserve Fund for Technology Development</u></p> <p>บริษัทเอกชนที่สำรองเงินเข้ากองทุนเพื่อพัฒนา</p>	

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	โครงการ	เทคโนโลยีฯ เป็นเวลา 3 ปี จะได้รับการลดหย่อนภาษี ซึ่งอัตราเงินสำรองสูงสุดที่ได้รับการหักลดหย่อน คือ 5% ของยอดขาย	
ไต้หวัน	<p><i>Small Business Innovation Research (SBIR)</i></p> <p>สนับสนุนบริษัทเกิดใหม่ในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตและผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยการสนับสนุน 2 ช่วงหลัก คือ ช่วงแรกเป็นการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการลงทุน รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุนในเทคโนโลยีดังกล่าว และหลังจากผ่านการประเมินแล้วจึงจะให้การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปสู่ขั้นตอนของการลงทุนเพื่อการผลิต</p> <p><i>The Development of New Industrial Product Program</i></p> <p>ส่งเสริมให้บริษัทเอกชนทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ และเพื่อปรับปรุงโครงสร้างของผลิตภัณฑ์เดิม โดยให้การสนับสนุนเงินกู้สมทบไม่</p>	<p><i>การเครดิตภาษีจากการวิจัยและพัฒนา</i></p> <p>บริษัทเอกชนที่ทำวิจัยและพัฒนา สามารถเครดิตภาษีได้ 30% ของค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา แต่ถ้าค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาในปีนั้นมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสองปีก่อน สามารถเครดิตภาษีได้เพิ่มอีก 20% ของค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่ม ทั้งนี้บริษัทเอกชนสามารถเครดิตภาษีได้ไม่เกิน 50% ของภาษีเงินได้ในปีนั้น โดยอาจแบ่งหัก 5 ปี นับจากปีที่จ่ายเงินเพื่อวิจัยและพัฒนา</p> <p><i>การเครดิตภาษีจากการซื้ออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีใหม่</i></p> <p>บริษัทเอกชนที่ทำวิจัยและพัฒนา สามารถเครดิตภาษีได้ 5 – 20% ของค่าใช้จ่ายในซื้ออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีใหม่ในด้านที่ประเทศให้ความสำคัญ เช่น สิ่งแวดล้อม พลังงาน ทรัพยากรน้ำ</p>	

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<p>เกิน 50% ของค่าใช้จ่ายโครงการ ต้องคืนเงินภายในระยะเวลา 2-5 ปี และต้องจ่ายค่าธรรมเนียม 1-4% ภายใน 1 ปีหลังจากผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาเสร็จแล้ว</p> <p><i>The Development of Targeted Leading Product Program</i></p> <p>เป็นมาตรการเสริมให้แก่มาตรการ The Development of New Industrial Program โดยจะคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงมาให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ โดยสนับสนุนเงินให้เปล่าบางส่วนมากถึง 50% ซึ่งในส่วนที่เหลือสามารถกู้ยืมได้จากโครงการ The Development of New Industrial Products Program ทรัพย์สินทางปัญญาของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากโครงการดังกล่าวจะเป็นของบริษัทถ้าบริษัทได้รับเงินอุดหนุน และเงินกู้สมทบรวมกันแล้วไม่เกิน 50% ของค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทั้งหมด</p>	<p>คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทเอกชนสามารถเครดิตภาษีได้ไม่เกิน 50% ของภาษีเงินได้ในปีนั้น โดยอาจแบ่งหัก 5 ปี นับจากปีที่ลงทุน</p>	
สหรัฐฯ	<p><i>Small Business Innovation Research (SBIR)</i> ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจขนาดเล็ก โดยการเป็นสื่อกลางประสานงานและ</p>	<p><i>การเครดิตภาษีจากการวิจัยและพัฒนา (R&D Tax Credit)</i></p> <p>บริษัทเอกชนที่ทำการวิจัยและพัฒนาจะได้รับการ</p>	<p><i>Cooperative Research and Development Agreement (CRADA)</i></p> <p>ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีศักยภาพ</p>

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<p>ประชาสัมพันธระหว่างหน่วยงานภาครัฐผู้ให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและภาคเอกชนผู้รับทุนเงินสนับสนุนดังกล่าวนี้ จะจัดสรรให้แก่บริษัทที่อยู่ในระยะเริ่มจัดตั้ง (start-up stage) และระยะพัฒนา (development stage) เนื่องจากทาง Small Business Administration หรือ SBA ได้เล็งเห็นถึงความเสี่ยงสูงและเงินลงทุนจำนวนมากของการทำวิจัยและพัฒนาในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งธุรกิจขนาดเล็กอาจจะไม่สามารถแบกรับได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ SBA ยังมองการณ์ไกลถึงผลประโยชน์ในอนาคตจากการวิจัยและพัฒนาที่จะช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกผู้ประกอบการ (entrepreneurial spirit) ให้เกิดขึ้น เมื่อชาติสามารถตอบสนองความต้องการทางการวิจัยและพัฒนาได้ โดยโปรแกรม SBIR จะจัดสรรเงินสนับสนุนไปหน่วยงานรัฐ 11 แห่ง เพื่อมาจัดสรรให้กับภาคเอกชนโดยทางหน่วยงานรัฐผู้ให้ทุนจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการรับการเสนอโครงการ</p>	<p>เครดิตภาษี 20% ของค่าใช้จ่ายส่วนที่เพิ่มจากการวิจัยและพัฒนาเฉลี่ยในช่วง 3 ปีก่อนหน้า โดยค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจ้างงานบุคลากร ค่าวัสดุอุปกรณ์ หรือ ค่าจ้างวิจัย (contract research) ซึ่งให้หักได้จำนวนร้อยละ 60 ของค่าดำเนินการ และค่าใช้จ่ายการวิจัยที่จ่ายให้แก่ทางมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ</p> <p>เมื่อ 10 ปีที่แล้ว สภาคองเกรสได้เสนอมาตรการทางเลือกการเครดิตภาษีเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม (Alternative Incremental Research Credit, AIRC) เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับบริษัทเอกชนที่ทำการลงทุนการวิจัยและพัฒนาเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถผ่านการรับรองคุณสมบัติการเครดิตภาษีปกติได้ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายรับสุทธิอย่างรวดเร็ว</p>	<p>เชิงพาณิชย์จากห้องวิจัยของรัฐบาลกลางไปสู่ภาคเอกชน โดยให้ผู้ปฏิบัติการวิจัยมีส่วนร่วมในการทำสัญญาร่วมวิจัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานวิจัยและพัฒนา</p>

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<p>สำหรับผู้ประกอบการภาคเอกชนที่จะผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการนั้น จำเป็นจะต้อง เป็นธุรกิจที่มีเจ้าของและได้รับการดำเนินงานอิสระโดยผู้ถือสัญชาติอเมริกัน ขนาดองค์กรไม่เกิน 500 คน เพื่อการสร้างประโยชน์ทางกำไร และมีนักวิจัยหลักซึ่งจัดจ้างโดยธุรกิจเอง โดยให้การสนับสนุนทางการเงิน 3 ระยะ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระยะที่ 1 ระยะเริ่มจัดตั้ง (Startup phase) ให้ทุนสูงสุด 100,000 เหรียญสหรัฐ เป็นเวลา 6 เดือน เพื่อสนับสนุนการสำรวจผลประโยชน์เชิงเทคนิค และความเป็นไปได้ของเทคโนโลยี ● ระยะที่ 2 ระยะพัฒนา ทางหน่วยงานจะจัดสรรเงินสูงสุดจำนวน 750,000 เหรียญสหรัฐ เป็นเวลานานสูงสุด 2 ปี ให้แก่บริษัทที่ผ่านการพิจารณาจากผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 โดยในระยะที่ 2 นี้ จะมีการทำวิจัยและพัฒนา รวมถึงการประเมินศักยภาพการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของเทคโนโลยี (technology commercialization) 		

ประเทศ	มาตรการด้านการเงิน	มาตรการภาษี	มาตรการสนับสนุนอื่นๆ
	<ul style="list-style-type: none"> ● ระยะที่ 3 ระยะการจัดทำต้นแบบ ซึ่งในระยะนี้ จะไม่มีกรให้เงินทุนสนับสนุนแก่เอกชน กล่าวคือ ภาครัฐกิจต้องทำการแสวงหาเงินทุนสนับสนุนด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นจากทางภาคเอกชนด้วยกันหรือจากทางหน่วยงานรัฐอื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานผู้เข้าร่วมในโครงการนี้ 		

8.4 สรุป

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการสนับสนุน SMEs ในประเทศไทยมีหลากหลายระดับตามขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของ SMEs โดยมาตรการสนับสนุนหลักๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษา การให้บริการทางเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสนับสนุนทุนการวิจัย การสนับสนุนทางการเงิน และมาตรการสร้างแรงจูงใจด้านภาษี ซึ่งมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนดังกล่าวอยู่ภายใต้หลายกระทรวง เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ และกรมวิทยาศาสตร์บริการ เป็นต้น กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ สถาบันไทย-เยอรมัน สถาบันยานยนต์ สถาบันอาหาร สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ได้แก่ กรมสรรพากร สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้มักให้การสนับสนุนในสาขาอุตสาหกรรมที่เป็นความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน และส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศที่มีมูลค่าการผลิตและการส่งออกสูง อย่างไรก็ตาม การให้การสนับสนุนดังกล่าวอาจไม่สามารถครอบคลุมในทุกสาขาอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศ หรืออาจไม่สามารถช่วยเหลือ SMEs ได้ทุกราย แต่หาก SMEs ประสบปัญหาและเสาะหาทางช่วยเหลือ การให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ก็นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะขยายขอบเขตรับการสนับสนุนในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการสนับสนุนของภาครัฐมีมากมายหลายด้านครอบคลุม SMEs ในทุกระดับขีดความสามารถ แต่ปัญหาหนึ่งที่สะท้อนจากจำนวนการเข้ามารับบริการของ SMEs คือ การติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน ทำให้ SMEs ที่ประสบปัญหาไม่รุนแรงนักไม่สนใจเข้ารับการสนับสนุนจากมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ นอกจากนั้น หาก SMEs ต้องการรับการสนับสนุนจากมาตรการอื่นๆ อีก ก็ต้องเสียเวลาที่จะขอเข้ารับการสนับสนุนอีกครั้ง เนื่องจากมาตรการต่างๆ ของรัฐยังขาดการเชื่อมโยง แม้จะเป็นการสนับสนุนของหน่วยงานเดียวกัน แต่ก็ไม่สามารถลดขั้นตอนที่ยุ่งยากได้

การศึกษามาตรการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและประเทศต่างๆ จะเห็นได้ว่าหน่วยงานต่างๆ ที่สนับสนุน SMEs ของประเทศไทยมีมาตรการสนับสนุน SMEs ไม่น้อยกว่าการสนับสนุนของประเทศอื่นๆ ซึ่งการสนับสนุนบางลักษณะมีการดำเนินการในหลายหน่วยงานตามความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงาน แต่มาตรการของแต่ละหน่วยงานยังการทำงานแบบแยกส่วน ไม่ได้มีการเชื่อมโยงกันดังที่กล่าวข้างต้น ดังนั้น การจะสนับสนุน SMEs ให้ครอบคลุมทุกด้านอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ ควรต้องมีมาตรการสนับสนุนที่ครบวงจรและต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอนการสนับสนุนอย่างราบรื่น และควรมีการบูรณาการมาตรการสนับสนุนต่างๆ ของทุกหน่วยงานให้มีความเชื่อมโยง และส่งต่อกัน ได้อย่างเป็นระบบ

ในปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนวิธีทำงานให้เป็นในเชิงรุกมากขึ้น โดยสามารถเข้าถึง SMEs เพื่อให้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนได้มากขึ้น แต่เนื่องด้วยทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถช่วย SMEs แต่ละรายได้อย่างเต็มที่ในระดับที่เพียงพอจะแก้ปัญหาได้ ในที่สุด SMEs ก็ต้องการสนับสนุนในด้านอื่นๆ ทำให้การแก้ปัญหาล่าช้าออกไปอีก ประเด็นที่ภาครัฐควรพิจารณาอย่างจริงจัง คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงานและมาตรการสนับสนุนต่างๆ ของภาครัฐที่มีอยู่ โดยควรต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลของ SMEs สามารถส่งต่อการให้การสนับสนุนได้อย่างทันที ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากสำหรับ SMEs และสนับสนุน SMEs ที่ประสบปัญหาอย่างเต็มที่โดยใช้มาตรการต่างๆ ที่หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดได้ดำเนินการอยู่มาช่วยเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐเองต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดการทำงานจากการแข่งขันการทำผลงาน เป็นการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ประสานงานภาระกิจที่คล้ายคลึงกันเพื่อร่วมแบ่งปันทรัพยากร และเชื่อมโยงการสนับสนุนไปยังมาตรการที่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน (MDICP) ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นมาตรการที่มีลักษณะคล้ายกันคือการให้บริการคำปรึกษาและสนับสนุนเงินค่าจ้างที่ปรึกษาส่วนหนึ่ง โดยโครงการ ITAP เน้นการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยี ส่วนโครงการ MDICP เน้นการให้คำปรึกษาในด้านการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ ซึ่งหากทั้งสองโครงการมีการประสานความร่วมมือในการช่วยเหลือ SMEs จะทำให้ SMEs ที่ประสบปัญหาจะได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่ อันจะสามารถยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของ SMEs ได้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ ซึ่งในปัจจุบัน ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานยังไม่ปรากฏชัดเจน อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงระหว่างมาตรการภายในหน่วยงานเดียวกันเริ่มปรากฏให้เห็นมากขึ้น เช่น โครงการ ITAP ที่เข้าไปให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยี ซึ่งให้การสนับสนุนได้ไม่เกิน 2 ปี เมื่อเกินกว่า 2 ปีแล้ว บริษัทยังต้องการพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองต่อเนื่องไป ITAP จะประสานงานติดต่อขอรับการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจาก สวทช. เพื่อใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีของ SMEs ต่อไปได้

ภาครัฐก็ได้ตระหนักแล้วว่าประเด็นการเชื่อมโยงการสนับสนุน SMEs ในมาตรการต่างๆ เป็นสิ่งที่สำคัญ จึงได้จัดทำแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 -2554) ซึ่งเน้นการสนับสนุน SMEs ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการค้า และด้านบริการ รวมไปถึงการพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งบางมาตรการของแต่ละยุทธศาสตร์ในแผนดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรการที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันบางส่วน อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบางส่วนยังขาดมาตรการรองรับ ซึ่งการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะมาตรการสำหรับบางกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1.2 การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยี ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีการมาตรการสร้างแรงจูงใจที่ชัดเจน มาตรการที่อาจใช้ในการสนับสนุน เช่น การสนับสนุนการนำผลงานวิจัยมาจัดตั้งบริษัทเพื่อผลิตเป็นสินค้า (Start-up) หรือสนับสนุนการแยกหน่วยปฏิบัติการวิจัยมาจัดตั้งบริษัท (Spin-off) ซึ่งนอกจากภาครัฐจะต้องมีนโยบายส่งเสริมและเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว ต้องมีการช่วยเหลือทางการเงิน

ในการจัดตั้งบริษัทด้วย เนื่องจากการจัดตั้งบริษัทที่เน้นเทคโนโลยีในการผลิตมีความเสี่ยงสูงมาก หากภาครัฐต้องการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีในประเทศไทยอย่างจริงจัง ภาครัฐอาจต้องช่วยรับภาระความเสี่ยงในช่วงต้นของการจัดตั้งบริษัท

กลยุทธ์ที่ 1.5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด ในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความยั่งยืน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือต้องส่งเสริมด้านการตลาด สำหรับการสร้างโอกาสทางการตลาดสำหรับ SMEs ที่เน้นเทคโนโลยีในประเทศไทย ยังไม่มีนโยบายและมาตรการภาครัฐที่รองรับอย่างชัดเจน ซึ่งมาตรการที่ช่วยส่งเสริมอาจใช้กลไกการจัดซื้อจัดจ้างทางเทคโนโลยีของภาครัฐ (Government Technology Procurement) โดยการใช้ตลาดภาครัฐเป็นแหล่งรองรับสินค้าหรือบริการที่เน้นเทคโนโลยีระดับสูงจาก SMEs ซึ่งมีโอกาสเข้าถึงตลาดได้ต่ำกว่าบริษัทใหญ่และบริษัทต่างชาติ โดยอาจอาศัยโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ (mega-project) ที่กำลังอยู่ดำเนินการ เช่น ระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน มาเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดการแข่งขันด้านเทคโนโลยีระหว่างบริษัทในประเทศ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2.4 การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า ซึ่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทมากในการรองรับมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายใน โดยต้องภาครัฐต้องพัฒนาระบบคุณภาพของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 4 ระบบย่อย ได้แก่ มาตรวิทยา (Metrology) มาตรฐาน (Standard) การวิเคราะห์ทดสอบ (Testing) และการรับรองคุณภาพ (Quality Assurance) โดยระบบย่อยทั้ง 4 ระบบนี้จะต้องเชื่อมโยงกัน สามารถสอบย้อนกลับได้ ซึ่งจะต้องทำเป็น single network เชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน เพื่อรองรับมาตรการกีดกันทางการค้า นอกจากนี้ ภาครัฐต้องเร่งสร้างความตระหนักให้แก่ SMEs ในเรื่องกฎเกณฑ์การค้า และระบบคุณภาพ ควบคู่ไปกับการยกระดับขีดความสามารถของ SMEs เพื่อรองรับกฎเกณฑ์เหล่านี้ด้วย

นอกจากการจัดทำมาตรการใหม่ดังที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้นแล้ว สสว. ควรปรับปรุงระบบมาตรการสนับสนุนที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นตัวกลางประสานงานมาตรการที่มีอยู่แล้วของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความเชื่อมโยงกันและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ สสว. ควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง หรือ one-stop service ซึ่งเป็นจุดรับปัญหาของ SMEs และส่งต่อไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่โดยตรง นอกจากนี้ควรจัดให้มีเวทีเสวนาระหว่างหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (SME's Science, Technology and Innovation Forum) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และความคิดเห็น ตลอดจนเชื่อมโยงแผนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยเวทีดังกล่าวควรมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

บทที่ 9 การส่งเสริม SMEs ด้านระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

9.1 ความนำ

การได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจมีความสำคัญมากต่อหน่วยธุรกิจทุกขนาด โดยเฉพาะต่อ SMEs ซึ่งมีข้อจำกัดในด้านนี้มาก ในปัจจุบันหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนล้วนมีข้อมูลข่าวสารที่สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ SMEs ฝ่ายต่างๆ ใน สสว. เองก็มีการรวบรวมข้อมูลจำนวนมาก และมีการเผยแพร่ให้แก่ SMEs โดยทางเอกสาร หนังสือ บทความ และเว็บไซต์ ของ สสว. ในบทก่อนๆ มีการกล่าวถึงหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน ซึ่งในแต่ละหน่วยงานและสถาบันที่กล่าวถึงนี้ล้วนมีข่าวสารข้อมูลและความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่ SMEs จำนวนมาก ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะชี้เฉพาะเจาะจงลงไปว่า หน่วยงานใดมีการจัดระบบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่ SMEs บ้าง ในบทนี้จึงจำกัดเพียงหน่วยงานที่มีการพัฒนาระบบข้อมูลในลักษณะทั่วไปที่สำคัญ และหน่วยงานที่มีการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า โดยไม่กล่าวถึงความรู้และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่ SMEs ในแต่ละด้าน ซึ่งมีอยู่ในทุกหน่วยงานและสถาบัน นอกจากนี้ในภาคผนวกของรายงานนี้ มีการแสดงชื่อที่อยู่ เว็บไซต์ บทบาทหน้าที่ และวิธีการติดต่อเข้าถึงบริการต่างๆ ของหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้แล้ว ซึ่ง SMEs ที่อยากได้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้มีการจัดทำ ก็สามารถติดต่อกับหน่วยงานหรือสถาบันเหล่านี้ โดยตรงได้¹

9.2 ความสำคัญของข่าวสารข้อมูล

ในสังคมปัจจุบัน ข่าวสารข้อมูลมีความสำคัญมากต่อการดำเนินชีวิต ประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยเฉพาะนักธุรกิจและผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายในองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยหน่วยงานและสถาบันในภาครัฐบาลและภาคเอกชนของประเทศต่างๆ ได้ใช้งบประมาณ และบุคลากรจำนวนมาก เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ประโยชน์คมตะในตำราพิชัยสงครามของซุนอู๋ “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” จึงถูกนำมาใช้ในแวดวงสนทนาค่อนข้างมาก

วิชาเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ ก็มีการเน้นในเรื่องข่าวสารข้อมูล จนมีการพัฒนาขึ้นเป็นแขนงเศรษฐศาสตร์ข่าวสารข้อมูล (Information Economics) และเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยต้นทุนธุรกรรม (Transaction Cost Economics) ซึ่งเน้นเรื่องความสำคัญของการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล ต้นทุนที่ต้องใช้ในการรวบรวมข่าวสารข้อมูล และปัญหาที่เกิดจากการมีข้อมูลข่าวสารไม่เท่าเทียมกันหรือความอสมมาตรของข่าวสารข้อมูล วิชาเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยต้นทุนธุรกรรม เห็นว่าต้นทุนของหน่วยธุรกิจไม่จำกัดเพียงต้นทุนการผลิต การขนส่ง และการขาย

---

¹ วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ประการหนึ่งคือ การจัดทำนามสงเคราะห์ ซึ่งมีรายชื่อที่อยู่ บทบาทหน้าที่ ลักษณะการดำเนินงาน และวิธีการติดต่อหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ซึ่งการมีนามสงเคราะห์ในลักษณะนี้ จะเอื้อประโยชน์แก่ SMEs ทั่วประเทศทางด้านการเสาะแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลเป็นอย่างมาก

เท่านั้น แต่ยักรวมถึงต้นทุนของการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตน และต้นทุนทรัพยากรที่ต้องใช้ไปในการบังคับให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงทางธุรกิจ ในทางธุรกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความต้องการสินค้าของลูกค้าในตลาดต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของคู่แข่ง หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมของพันธมิตรทางธุรกิจ ล้วนมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการบริหารธุรกิจ การทำสัญญาไม่ว่าในเรื่องใดๆ และการบังคับให้ทำตามข้อตกลงในสัญญาในทางธุรกิจบ่อยครั้งมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน ดังนั้นผู้ที่มีข่าวสารข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบ ที่จะทำให้คู่สัญญาปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา นอกจากนั้นหน่วยธุรกิจอาจยินดีที่จะทำการผลิตสินค้าหรือบริการในขั้นตอนต่างๆ ให้อยู่ภายในกิจการของตนเอง แทนที่จะจัดซื้อผลผลิตในบางขั้นตอน (เช่น ชิ้นส่วนที่จำเป็นในการประกอบสินค้า) จากตลาด หรือว่าจ้างให้กิจการอื่นทำ เพราะผู้บริหารในกิจการของตนจะสามารถควบคุมขั้นตอนการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องกันได้ดีกว่า แม้การว่าจ้างให้รับช่วงผลิตหรือซื้อจากตลาดจะถูกลง แต่การผลิตเองก็สามารถควบคุมได้และมีความแน่นอนกว่า เมื่อพิจารณาในแง่ต้นทุนธุรกรรม การเกิดหน่วยธุรกิจหรือกิจการ (firm) ขึ้นนั้น ก็เนื่องจากการรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่งมาอยู่ในที่เดียวกัน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำธุรกรรมในตลาดโดยปัจเจกชน อย่างไรก็ตาม หากหน่วยธุรกิจมีขนาดใหญ่มาก ก็อาจเกิดปัญหาในการจัดการและการควบคุมการผลิตในขั้นตอนต่างๆ ได้

สินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดหาวัตถุดิบ การผลิตชิ้นส่วนหรือสินค้าขั้นกลาง การผลิตหรือประกอบสินค้าสำเร็จรูป การตรวจสอบคุณภาพ การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง และการจัดจำหน่าย ในแต่ละขั้นตอน ปัจจัยทางด้านข่าวสารข้อมูลล้วนมีความสำคัญ หน่วยธุรกิจจึงต้องพยายามแสวงหาข่าวสารข้อมูล ทั้งข้อมูลด้านเทคโนโลยีในการผลิตสินค้า แหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูกและมีคุณภาพที่ดี ขั้นตอนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และการขนส่งสินค้าที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายมาก ตลอดจนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า ดังนั้นปัจจัยทางด้านข่าวสารข้อมูลจึงมีความสำคัญมากต่อหน่วยธุรกิจ

9.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลของ SMEs

โดยทั่วไป SMEs จะมีข้อเสียเปรียบหรือมีข้อจำกัดเมื่อเทียบกับกิจการขนาดใหญ่กว่าในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล เนื่องจากการแสวงหาข่าวสารข้อมูลในกิจการขนาดใหญ่จะมีการประหยัดจากขนาด (Economies of Scale) ได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจขนาดย่อมก็อาจมีข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับกิจการขนาดใหญ่กว่า เพราะสามารถควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในธุรกิจของตนเองได้ทั่วถึงกว่า และมีความคล่องตัว สามารถปรับตัวได้ดีกว่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กิจการขนาดเล็กจะรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงาน ในกิจการของตนที่สมบูรณ์ครบถ้วนกว่าเมื่อเทียบกับกิจการขนาดใหญ่ นอกจากนี้หากกิจการขนาดเล็กรู้วิธีนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ ก็จะสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในกิจการของตนเองได้

ยุคปัจจุบันเป็นยุคของข่าวสารข้อมูล เราสามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้โดยสะดวกรวดเร็วมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) มีความเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในแต่ละวันข่าวสารข้อมูลจำนวนมากจากทั่วทุกมุมโลกจึงหลั่งไหลเข้ามา แต่การคัดเลือกและวิเคราะห์ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองก็มีความยุ่งยากมากขึ้น ปัญหาของการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล นอกจากต้นทุนทางด้านเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้แล้ว ยังมีปัญหาอื่นๆ อีกมาก เช่น ปัญหาความครบถ้วนของข่าวสารข้อมูลที่ได้มา ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับหน่วยงานภาครัฐบาลที่มีส่วนในการให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะหน่วยธุรกิจ บริการอย่างหนึ่งที่ธุรกิจมีความต้องการสูงก็คือบริการทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชนิดและรูปแบบของสินค้าเฉพาะอย่างในตลาดเฉพาะแห่ง ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับราคาสินค้า แหล่งวัตถุดิบ แหล่งเทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลทางเศรษฐกิจทั่วไปที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น หน่วยธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs ย่อมมีข้อจำกัดในการแสวงหาข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อธุรกิจของตน อาทิ ข้อกำหนดทางด้านมาตรฐานของสินค้าที่ตนผลิตในแต่ละตลาด ปริมาณความต้องการสินค้าและราคาที่เหมาะสม อัตราภาษี ปริมาณการส่งออก และส่วนแบ่งการตลาดของผู้ผลิตที่เป็นคู่แข่งของตน ในตลาดแต่ละแห่ง ดังนั้น บริการการส่งเสริมอย่างหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐบาลจะส่งมอบให้แก่ธุรกิจภาคเอกชนได้ก็คือ บริการทางด้านข่าวสารข้อมูล มาตรการส่งเสริมต่างๆ จากภาครัฐ โดยเฉพาะการบริการทางข่าวสารข้อมูล แม้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการรวบรวมวิเคราะห์ และเผยแพร่ แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจมาก

สำหรับหน่วยธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs การได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ทั้งยังมีข้อจำกัดทางด้านความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา บ่อยครั้ง หน่วยธุรกิจจะต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อหาซื้อข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อธุรกิจของตน ในปัจจุบันมีบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจทางการรวบรวมข่าวสารข้อมูล และขายข้อมูลเหล่านี้ให้แก่หน่วยธุรกิจที่มีความต้องการ เมื่อหน่วยธุรกิจได้ข้อมูลมาแล้ว ก็จะกุ่มข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับโดยไม่เผยแพร่ให้แก่ผู้อื่น โดยเฉพาะแก่ธุรกิจที่เป็นคู่แข่งของตน แต่สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร การดำเนินงานจะมีความเป็นกลาง และสามารถก่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด คือ สามารถส่งเสริมหลายๆ หน่วยงานหรือสถานประกอบการพร้อมๆ กันไป โดยเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หน่วยธุรกิจที่ใช้บริการย่อมได้รับประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลโดยไม่ต้องต่างคนต่างทำ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นทวีคูณ ดังนั้นบริการทางด้านข่าวสารข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐ หรือ สมาคมภาคเอกชนจัดหาให้แก่หน่วยธุรกิจ โดยเฉพาะ แก่ SMEs จึงเป็นประโยชน์มาก ไม่เฉพาะแก่ผู้รับข่าวสารข้อมูลนั้นโดยตรง แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย เพราะถ้า SMEs ที่ใช้ข้อมูลข่าวสารสามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ตรงตามข้อกำหนดของตลาดผู้ซื้อได้ ย่อมทำให้ SMEs สามารถขยายการผลิตและการจำหน่ายได้ ซึ่งถ้า SMEs จำนวนมากสามารถทำเช่นนั้นได้ ก็ย่อมส่งผลต่อการผลิต การจ้างงาน และการส่งออกของประเทศไทยโดยรวม

9.4 ข้อจำกัดของการบริการด้านข่าวสารข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs จึงควรให้ความสำคัญกับการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล อย่างไรก็ตามในเวลาที่ผ่านมา การบริการทางด้านข่าวสารข้อมูลให้แก่ธุรกิจเอกชนโดยหน่วยงานของรัฐยังมีปัญหาและข้อจำกัดอยู่มาก เริ่มจากการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของข่าวสารข้อมูล จึงไม่มีการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายมาไว้ในที่เดียวกัน หรือเมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็ไม่มีการจัดระบบเป็นหมวดหมู่ และไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง นอกจากนี้การเผยแพร่ข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ และมีการวิเคราะห์แล้ว ก็มีอยู่ในวงจำกัด บ่อยครั้งข้อมูลข่าวสารที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเก็บรวบรวมมา ไม่ได้ถูกนำมาเผยแพร่แก่สาธารณชน และไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ แม้กระทั่งภายในหน่วยงานที่ทำการรวบรวมข้อมูลนั้นเอง ทั้งนี้รวมถึงผลการศึกษาวิจัยต่างๆ ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาเป็นจำนวนมาก แต่มิได้นำมาใช้ประโยชน์มากเท่าที่ควร

ดังนั้นในหน่วยงานภาครัฐนอกจากการตระหนักถึงความสำคัญของข่าวสารข้อมูลและมีการริเริ่มรวบรวมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจภาคเอกชน รวมทั้งต่อการดำเนินงานของตนแล้ว ยังควรมีการจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ และมีการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบาย และการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน ในกระบวนการนี้การจัดระบบข้อมูลจึงมีความสำคัญ และเนื่องจากข้อมูลข่าวสารย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา หากไม่มีการจัดทำข้อมูลที่เป็นระบบแล้ว การจะมีข้อมูลที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ย่อมเป็นเรื่องลำบาก บ่อยครั้งข้อมูลที่สิ้นเปลืองเวลาและทรัพยากรจำนวนมากในการเก็บรวบรวมไว้ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพราะข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาในช่วงเวลานั้นได้กลายเป็นข้อมูลที่ล้าสมัยไปแล้ว

9.5 การเตือนภัยล่วงหน้าในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ

ควบคู่กับการจัดระบบข้อมูล คือ การจัดระบบการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) การเตือนภัยล่วงหน้านี้ เกี่ยวข้องกับการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้ตระหนักถึงสิ่งคุกคาม หรือภัยอันตรายที่อาจมีอยู่ในอนาคต เพื่อสามารถปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์ การสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้านี้มีการเลือกสรรข้อมูลที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน หรือ ธุรกิจของผู้เกี่ยวข้อง และมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับหลักวิชาการ ดังนั้นการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่เหมาะสม จึงเป็นสิ่งสำคัญ และในหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่แตกต่างกัน ย่อมต้องมีระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่แตกต่างกัน และมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกัน

การจัดทำดัชนีชี้แนะทางเศรษฐกิจมหภาคและดัชนีที่บ่งบอกภาวะ หรือ สภาพของแต่ละภาคเศรษฐกิจ หรือแต่ละสาขาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการติดตามความเคลื่อนไหวของระบบเศรษฐกิจโดยรวม และภาวะเศรษฐกิจในแต่ละสาขา หากมีการรวบรวมสถิติ ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมด้วยแล้ว ก็จะสามารถนำไปใช้ในเรื่องการเตือนภัยล่วงหน้าได้ เพราะนอกจากจะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงของภาค

หรือสาขาเศรษฐกิจนั้นๆ ว่ากำลังมีการขยายตัว หรือชะลอตัวอย่างไรแล้ว ยังทำให้ทราบถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของภาคหรือสาขาเศรษฐกิจนั้นๆ ด้วย การจัดทำดัชนีชี้วัดต่างๆ จึงมีประโยชน์ ต่อทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ เมื่อมองเห็นสภาพความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจโดยรวม หรือของแต่ละสาขาเศรษฐกิจ และมองเห็นปัจจัย หรือตัวแปรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นแล้ว ก็อาจรับทราบปัญหาและเตรียมหาทางป้องกันปัญหา หรือส่งสัญญาณเตือนผู้ผลิตในภาคเอกชนรับรู้ ในส่วนของภาคธุรกิจเอกชน การรวบรวม จัดทำ และการวิเคราะห์ข้อมูลย่อมต้องเสียค่าใช้จ่าย สำหรับธุรกิจ SMEs ต้นทุนในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลย่อมสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการผลิต ดังนั้นถ้าหน่วยงานภาครัฐสามารถจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งจัดทำเป็นดัชนี หรือตัวชี้วัดในลักษณะต่างๆ แล้วนำออกเผยแพร่ จะเป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจเอกชนโดยจะทำให้ภาคธุรกิจเอกชนสามารถทราบทิศทาง ความเคลื่อนไหวของตัวแปรต่างๆที่น่าสนใจ เช่น การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า ความต้องการของตลาด ปริมาณการผลิต การจ้างงาน การลงทุน ฯลฯ ในภาคเศรษฐกิจ หรือสาขาธุรกิจที่ตนทำอยู่ ทั้งยังทราบถึงปัจจัย หรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเคลื่อนไหวนี้ด้วย จึงสามารถปรับตัว หรือเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนไป การจัดทำดัชนีนี้ จึงเป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของระบบเตือนภัยล่วงหน้า

ในบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดทำดัชนีชี้้นำทางเศรษฐกิจมาเป็นเวลานานแล้ว โดย สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจแห่งชาติ (National Bureau of Economic Research : NBER) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดทำดัชนีชี้้นำทางเศรษฐกิจขึ้น และเผยแพร่สู่สาธารณะ สำหรับประเทศไทย มีหลายหน่วยงานที่ทำดัชนีชี้้นำทางเศรษฐกิจออกเผยแพร่ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม อัตราการใช้กำลังผลิตของภาคอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ก็มีการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ดัชนีการส่งสินค้าและดัชนีสินค้าคงคลัง ออกเผยแพร่ทุกเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา

การจัดทำดัชนีต่างๆของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีการจำแนกตามระบบมาตรฐานสากลของการจัดประเภทอุตสาหกรรม (ISIC) ในระดับ 4 หลัก ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมในทุกๆ เดือน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ก็มีการจัดทำรายงานดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ การค้าและบริการ ร่วมกับสภาหอการค้าไทย พิมพ์เผยแพร่ทุกเดือนเช่นกัน

หลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ผู้กำหนดนโยบาย นักธุรกิจ และนักวิชาการ ต่างให้ความสนใจต่อการพิจารณาภาวะเศรษฐกิจมากขึ้น และพยายามจะหาสัญญาณที่จะบ่งบอกถึงการฟื้นตัว หรือการเข้าสู่ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจ มีผู้กล่าวว่า การที่ประเทศไทยต้องประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในปี 2540 สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก ผู้กำหนดนโยบายในขณะนั้น ไม่ได้ตระหนักถึงภัยอันตรายที่จะมาถึง จึงไม่ได้หามาตรการใดๆ มาป้องกัน การเกิดภาวะ เสื่อมทรุดทางเศรษฐกิจ อย่างทัน่วงทีได้ ในช่วงเวลา หลังวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ในปี 2540 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้ความสนใจต่อการจัดเก็บ รวบรวม

ข้อมูลทางเศรษฐกิจมากขึ้น และมีการพูดถึง ระบบเตือนภัย หรือสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้ามากขึ้น ในทางเศรษฐกิจมหภาค ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีความพยายามที่จะสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า โดยการจัดเก็บข้อมูลและเฝ้าติดตามตัวแปร (Variable) หรือส่วนประกอบที่สำคัญ ทางเศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณเงินหมุนเวียน อัตราดอกเบี้ย การบริโภคและการลงทุน การลงทุนจากต่างประเทศ และขนาดของทุนสำรองเงินตราต่างประเทศอย่างใกล้ชิด ธนาคารแห่งประเทศไทย และ สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการจัดทำดัชนีชี้นำทางเศรษฐกิจ (Leading Economic Indicator) ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามภาวะเศรษฐกิจ สำหรับภาคอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม มีการสำรวจภาวะอุตสาหกรรมทั้งเป็นรายเดือน และรายปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ต่อมา มีการจัดทำดัชนีหลายตัว เช่น ดัชนีผลผลิต การส่งสินค้า และสินค้าคงคลังในอุตสาหกรรม 10 กลุ่ม และมีโครงการที่จะขยายขอบข่าย การครอบคลุมของการสำรวจและการจัดทำดัชนีออกไป จนถึงขั้นสามารถติดตามสภาวะอุตสาหกรรมได้ทุกประเภท ทางธนาคารแห่งประเทศไทย ก็มีการสำรวจภาวะอุตสาหกรรม และจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี

งานส่วนหนึ่งของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม คือ การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ การจ้างงาน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีการจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมรายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น จากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เพิ่มเติมด้วยข้อมูลที่สำนักงานฯ จัดเก็บเอง

ในเรื่องดัชนีชี้นำทางเศรษฐกิจนั้น ก่อนหน้านี้ มีผลการศึกษาอยู่หลายชิ้น แต่ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการชี้นำทางเศรษฐกิจมหภาค กระทรวงอุตสาหกรรม โดยทางสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงมีความคิดว่า น่าจะมีการศึกษาสัญญาณเตือนภัย หรือดัชนีชี้นำในภาคอุตสาหกรรมบ้าง ทั้งนี้ เนื่องจากภาคอุตสาหกรรม นับวันจะมีความสำคัญมากขึ้น และสาเหตุหนึ่งของการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ก็คือ ความเสื่อมทรุดของสภาวะอุตสาหกรรม นอกจากนี้ สัญญาณเตือนภัยสำหรับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม อาจมีความแตกต่างกันกับ สัญญาณเตือนภัย ในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาเป็นอุตสาหกรรมรายสาขาที่แบ่งย่อยลงไป สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ก็มีโครงการศึกษาวิเคราะห์ และเตือนภัย SMEs รายสาขาโดยมีการศึกษาและรายงานสภาวะของ SMEs ในสาขาต่างๆ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลภาวะอุตสาหกรรม และ SMEs ในสาขาต่างๆ แม้จะมีประโยชน์ต่อธุรกิจ ในภาคอุตสาหกรรม การค้า และบริการ มาก แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นที่จะเรียกได้ว่าเป็นระบบเตือนภัยล่วงหน้าทางธุรกิจอุตสาหกรรม การค้าและบริการ

9.6 หน่วยงานสำคัญที่มีการจัดเก็บข้อมูลและศึกษาวิเคราะห์เพื่อการเตือนภัย

หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ล้วนมีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในหน่วยงานของตน และการส่งเสริม SMEs เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จำนวนมาก การจะระบุเฉพาะเจาะจงลงไปว่าหน่วยงานใดเก็บข้อมูลอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs จึงเป็นสิ่งที่ไม่ได้ยาก

ในส่วนนี้ของรายงาน จะกล่าวถึงการดำเนินงานของหน่วยงานในภาครัฐในระดับกระทรวงและหน่วยงานในภาครัฐบางแห่ง ที่มีการจัดทำระบบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs โดยจะกล่าวถึงภารกิจของหน่วยงานระดับกรมของแต่ละกระทรวงโดยสังเขป แล้วจึงบรรยายลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ลักษณะของข้อมูลที่มีการจัดเก็บและวิธีการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ ของหน่วยงานบางแห่งในรายละเอียดมากขึ้น

สำหรับบริการด้านอื่นๆ เช่น ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ข้อมูลและบริการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรและการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ มีการกล่าวไว้แล้วในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านจึงไม่ได้นำมากล่าวไว้ในที่นี้

1. กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกระทรวงที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม มีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงพาณิชย์ แต่เดิมหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ บทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก ต่อมา มีการก่อตั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ขึ้น กระทรวงจึงมีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานภาวะของอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ

นอกจาก สศอ. แล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมยังมีหน่วยงานอื่นภายใต้สังกัด ที่มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายอุตสาหกรรมสู่การปฏิบัติ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการส่งเสริมอุตสาหกรรมในลักษณะต่างๆ กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) มีหน้าที่ในการจดทะเบียนโรงงาน และควบคุมมลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) มีภาระหน้าที่ในการกำหนดและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม และสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่ดูแลอุตสาหกรรมจังหวัดทั่วประเทศ นอกจากนี้ ในกระทรวงอุตสาหกรรมยังมีรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงฯ เช่น การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีหน้าที่จัดตั้งและดูแลนิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆ

ในกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานที่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญคือ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) อย่างไรก็ตามหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ก็มีการจัดทำ

ระบบข้อมูลเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ ในที่นี้จะบรรยายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลของ สศอ. ในรายละเอียด ส่วนหน่วยงานอื่นๆ ของกระทรวงฯ จะระบุเพียงลักษณะของข้อมูลที่มีการจัดเก็บ ประโยชน์ของข้อมูล และวิธีการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้โดยสังเขปเท่านั้น

1.1 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

ความเป็นมา

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536 มีฐานะเทียบเท่ากรม ก่อนหน้านี้งานวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรม มีเพียงกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ประสานงาน จะเห็นได้ว่า สศอ. เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม และการจัดทำข้อมูลอุตสาหกรรม ในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551² มีการกล่าวไว้ว่า สศอ. มีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรม ส่วนพันธกิจ ที่มีการเน้นคือ

1. จัดทำบูรณาการผลักดันนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน
2. จัดทำระบบสารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ตัวชี้วัด สัญญาณเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมที่ทันสมัย เชื่อถือได้ และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้บริการเผยแพร่
3. สร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอุตสาหกรรมของ สศอ.

ก. การสำรวจและรายงานภาวะอุตสาหกรรม และการจัดทำดัชนี

สศอ. มีการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลอุตสาหกรรมทั้งเป็นภาพรวมและเป็นรายสาขา โดยมีการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมและจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรม ทั้งที่เป็นรายเดือนและเป็นรายปี ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา ในการรายงานภาวะอุตสาหกรรมรายเดือน สศอ. มีการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรมหลายตัว ในระยะแรกประกอบด้วย 1. ดัชนีผลผลิต (Production Index) ที่บอกแนวโน้มทางด้านอุปทาน 2. ดัชนีการส่งสินค้า (Shipment Index) ที่บอกแนวโน้มทางด้านอุปสงค์ 3. ดัชนีสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง (Finished Goods Inventory Index) ที่แสดงส่วนต่างๆระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ต่อมามีการเพิ่มดัชนีแรงงาน (Labor Index) ซึ่งแสดงถึงความเคลื่อนไหวของจำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงาน และดัชนีประสิทธิภาพแรงงาน (Labor Productivity Index) ซึ่งแสดงผลิตภาพของแรงงาน คือ สัดส่วนของมูลค่าเพิ่มต่อคนงานในอุตสาหกรรมต่างๆ

² กระทรวงอุตสาหกรรม แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 เมษายน 2550 หน้า 77

แหล่งข้อมูลของการสำรวจรายเดือนนี้ได้มาจากการส่งแบบสำรวจไปโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มอุตสาหกรรม สินค้าและโรงงาน ที่จะเป็นตัวแทนของภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยพิจารณาจากความสำคัญของกลุ่มอุตสาหกรรมในแง่มุมต่างๆ เช่น สัดส่วนมูลค่าเพิ่มและการจ้างงาน การเลือกโรงงานที่จะครอบคลุมในการสำรวจนั้น คัดเลือกจากโรงงานที่จดทะเบียนไว้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรม (ในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 150,000 โรงงาน) หลังจากนั้นจึงมาเลือกกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ และเลือกตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนที่จะครอบคลุมสัดส่วนการผลิตและการจ้างงานในอุตสาหกรรมกลุ่มต่างๆ ในปัจจุบัน ในแต่ละเดือนจะมีโรงงานที่อยู่ในข่ายการสำรวจรายเดือนอยู่ประมาณ 2,000 โรงงาน ส่วนการคำนวณดัชนีและการจัดทำรายงานนั้น จะมีการรายงานตามกลุ่มอุตสาหกรรมในระดับ ISIC 4 หลัก จำนวน 53 กลุ่ม รายงานนี้มีการเผยแพร่ทุกเดือน (ในเวลาประมาณ 6 สัปดาห์ หลังจากการสิ้นสุดของเดือน) รายงานภาวะอุตสาหกรรมและข้อมูลดัชนีอุตสาหกรรมที่ทาง สศอ. เผยแพร่นี้ จึงนับว่าเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของการผลิต การขาย การจ้างงาน ผลิตภาพแรงงานและการใช้กำลังการผลิตที่ทันสมัยที่สุด หากมีการวิเคราะห์แนวโน้มของดัชนีต่างๆ ในระยะเวลาที่ต่อเนื่อง จะทำให้สามารถทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากการจัดทำดัชนีภาวะอุตสาหกรรมรายเดือนแล้ว สศอ. ยังมีการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นรายปี การสำรวจรายปีนี้มีแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึง ผลการดำเนินงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในหลายลักษณะ เช่น ที่ตั้งโรงงาน ทุนจดทะเบียน ลักษณะการถือหุ้น (โดยคนไทยหรือคนต่างชาติ ในสัดส่วนเท่าใด) ประเภทของสินค้าที่ผลิต มูลค่าและปริมาณการผลิต การส่งออก การใช้กำลังการผลิต โครงสร้างของต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการประกอบการ จำนวนและโครงสร้างของแรงงาน และโครงสร้างด้านการเงินของสถานประกอบการ

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถานประกอบการรายเดือนและรายปี สศอ. จะไม่นำออกเผยแพร่เป็นรายกิจการ แต่จะมีการนำเสนอเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม (ในระดับ ISIC 4 หลัก) รายงานผลการสำรวจรายเดือนมีประโยชน์ต่อการรับทราบแนวโน้ม ความเคลื่อนไหวของกลุ่มอุตสาหกรรมด้านต่างๆ อาทิ การผลิต การจำหน่าย การจ้างงาน และการใช้กำลังการผลิตในแต่ละเดือน ส่วนผลการสำรวจรายปีนั้น เป็นประโยชน์ต่อการรับทราบถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมในลักษณะต่างๆ เช่น การส่งออก การนำเข้าวัตถุดิบ การใช้พลังงาน ฯลฯ ข้อมูลชุดนี้ยังนำมาใช้ประโยชน์ในการคำนวณผลิตภาพ ทั้งส่วนประกอบของต้นทุน ผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity) ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) และผลิตภาพทุน (Capital Productivity) โดยจำแนกตามขนาด ตามลักษณะการถือหุ้น และตามกลุ่มอุตสาหกรรมได้

ข. การวิเคราะห์และเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ในปลายปี พ.ศ. 2548 สศอ. มีการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขึ้น เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากองขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ คือ³

1. ดำเนินการจัดทำ จัดหาและรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมถึงปรับปรุงฐานข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรมให้ครบถ้วนถูกต้องและทันสมัย
2. พัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลระหว่าง สศอ. และหน่วยงานอื่นๆ
3. วิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม
4. พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์อื่นๆ เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์
5. นำเสนอข้อมูลและข้อสนเทศ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบาย
6. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

ก่อนหน้านี ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2543 สศอ. มีการจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมรายไตรมาสออกมาเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยมีการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในแต่ละไตรมาส โดยมีการสรุปภาวะเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยโดยรวม และภาวะอุตสาหกรรมแต่ละสาขา ซึ่งมีการแบ่งออกเป็นอุตสาหกรรม 16 สาขา (ในระดับ ISIC 4 หลัก) รายงานภาวะอุตสาหกรรมรายไตรมาสนี้ เป็นการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ประกอบกับข้อมูลที่จัดทำโดย สศอ. เอง ซึ่งมีการนำเสนอข้อมูล การผลิต การค้า (การนำเข้าและส่งออก) การลงทุนจากต่างประเทศ การจ้างงาน และดัชนีอุตสาหกรรมต่างๆ รายงานภาวะอุตสาหกรรมรายไตรมาสนี้ มีการเผยแพร่ภายในเวลา 2-3 เดือน หลังสิ้นสุดแต่ละไตรมาส จึงถือได้ว่าเป็นรายงานภาวะอุตสาหกรรมที่เหมาะสมแก่การติดตามความเคลื่อนไหวของอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ ในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน ศูนย์วิเคราะห์และเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมในระยะเวลาต่างๆ ด้วยความร่วมมือของส่วนต่างๆ ภายใน โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง คือ สถาบันเหล็กและเหล็กกล้า สถาบันสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ สถาบันไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และสถาบันรับรองมาตรฐาน ไอเอสโอ

ในระยะเวลาต่อไป ศูนย์วิเคราะห์และเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจะมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานออกไป โดยมุ่งหวังที่จะมีการผลิตงานทางด้านการวิจัยศึกษาสภาวะและปัญหาของภาคอุตสาหกรรม สำหรับการดำเนินงานทางด้านการจัดเก็บข้อมูล ศูนย์ฯ มีแผนงานที่จะจัดทำระบบข้อมูลในลักษณะคลังข้อมูลอุตสาหกรรม โดยเชื่อมโยงข้อมูลที่มีอยู่ใน สศอ. กับข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ และกรมโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังจะขยายเครือข่าย

---

³ คำสั่งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เรื่องจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และเตือนภัยอุตสาหกรรม ธันวาคม 2548

ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน เช่น สสว. ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อขยายฐานจัดทำระบบข้อมูล และจัดทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมในเชิงลึก

สำหรับการจัดทำระบบเดือนกัญฉนวน ในภาคอุตสาหกรรม ก่อนหน้านี้ สศอ. มีการร่วมมือกับศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดทำโครงการศึกษาในเรื่องการพัฒนาระบบเดือนกัญและติดตามสภาวะอุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังจัดทำโครงการศึกษาเรื่องศูนย์วิเคราะห์รายงานสภาวะและเดือนกัญภาคอุตสาหกรรม ซึ่งในรายงานการศึกษาทั้งสองเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำระบบข้อมูลและการสร้างระบบเดือนกัญ ในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ โดยศูนย์วิเคราะห์และเดือนกัญอุตสาหกรรมนี้ จึงมีแผนการที่จะขยายขอบเขตการดำเนินงานจนถึงขั้นสามารถสร้างระบบการเดือนกัญฉนวนในภาคอุตสาหกรรม ที่ได้รูปแบบขึ้นในเวลาข้างหน้า

1.2 กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.)

ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ที่จัดเก็บโดยหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม ที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง คือ ข้อมูลโรงงานจดทะเบียน ที่จัดเก็บโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตาม พรบ. โรงงาน ปี พ.ศ. 2535 โรงงานอุตสาหกรรม ที่ต้องจดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรตั้งแต่ 5 แรงม้า ขึ้นไป หรือใช้คน ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ดังนั้น โรงงานขนาดเล็ก จำนวนมาก จึงไม่อยู่ในข่ายต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย นอกจากนี้ ยังเชื่อได้ว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่ในข่ายต้องจดทะเบียนกับกรมโรงงานฯ แต่ไม่ได้จดทะเบียน เนื่องจาก พรบ. โรงงานมีการแบ่งโรงงาน ออกเป็น 3 ประเภท และประเภทที่ 1 คือ โรงงานขนาดเล็ก ที่มีคนงานไม่เกิน 20 คน หรือ มีเครื่องจักรกำลังไม่เกิน 20 แรงม้า ที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยข้างเคียง โรงงานประเภทนี้สามารถประกอบกิจการได้ทันที โดยไม่ต้องขออนุญาตหรือ จดทะเบียนใดๆ แม้ในระยะหลังกรมโรงงานฯ จะพยายามรวบรวมสถิติโรงงานทั่วประเทศ รวมทั้งโรงงานประเภทที่กล่าวถึงนี้ด้วย แต่ก็ยังไม่สามารถจะครอบคลุมได้อย่างทั่วถึง กระนั้นก็ตามสถิติโรงงานจดทะเบียนซึ่งครอบคลุมโรงงานประเภทต่างๆทั่วประเทศ จำนวนประมาณ 150,000 โรงงาน เมื่อปลายปี พ.ศ. 2549 ซึ่งก็นับว่า เป็นสถิติข้อมูลที่มีการครอบคลุมโรงงานเป็นจำนวนมาก และมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์โครงสร้างโรงงานอุตสาหกรรม เช่น สินค้าที่ผลิต จำนวนคนงาน มูลค่าทุนจดทะเบียน และสถานที่ตั้ง ข้อมูลโรงงาน ของกรมโรงงานจึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะนำมาวิเคราะห์ลักษณะของอุตสาหกรรมแยกตามขนาดการจ้างงานและทุนจดทะเบียนได้

1.3 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

สมอ. มีภาระหน้าที่ในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก สมอ.มีการรวบรวมข้อมูลองค์กร หน่วยงานและสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO ประเภทต่างๆ และมาตรฐานอื่นๆ โดยมีการระบุชื่อสถานที่ตั้ง ประเภทผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมาตรฐานที่ได้รับการรับรอง

1.4 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ก็มีการจัดทำสถิติข้อมูลกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีทั้งสถิติจำนวน โครงการและเงินลงทุน ทั้งโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน และโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนแล้ว จำแนกออกเป็นโครงการที่มีเจ้าของเป็นคนไทย ทั้งหมด โครงการที่เป็นการร่วมทุนและโครงการที่เป็นการลงทุนของต่างชาติทั้งหมด โดยมีการแสดงเงินทุนจดทะเบียน สินทรัพย์ การจ้างงานและที่ตั้ง ตามเขตส่งเสริมการลงทุน สำหรับโครงการที่มีการลงทุนของต่างชาติ ยังมีการจำแนกตามรายประเทศผู้ลงทุนด้วย

1.5 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานที่ดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมทั่วประเทศ โดยมีสำนักงานอุตสาหกรรม ใน 75 จังหวัด อยู่ภายใต้สังกัด นอกจากนี้ ยังมีสำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศใน 2 ประเทศคือ ออสเตรเลีย และ ญี่ปุ่น จึงมีข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ และมีข้อมูลอุตสาหกรรมในต่างประเทศอยู่บ้าง แต่ข้อมูลเหล่านี้ยังไม่มีการจัดเป็นระบบและยังไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่

2. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยมีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัด ได้แก่สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

หน่วยงานที่มีความสำคัญในการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูล ในกระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สชช. หรือ NSO) และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ

2.1 สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สชช. หรือ NSO)

การจัดเก็บสถิติอย่างเป็นทางการของประเทศไทย ได้กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง "กรมสถิติพยากรณ์" ขึ้นในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 31 วันที่ 14 มีนาคม 2457 ในปีพ.ศ. 2545 ได้มีการออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ.2545 โดยกำหนดให้มีราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค และได้ระบุอำนาจหน้าที่ของศูนย์ สำนัก กองต่างๆ และสำนักงานสถิติจังหวัด ให้เหมาะสมกับสภาพงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีการจัดเก็บสถิติข้อมูลของสถานประกอบการสาขาต่างๆอยู่เป็นประจำ NSO มีภารกิจในการเก็บรวบรวมและจัดทำรายงานสถิติในเรื่องต่างๆ เช่น สถิติทางด้านแรงงาน การใช้จ่ายของครัวเรือน และเรื่องอื่นๆเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม NSO มีการจัดทำสำมะโนและสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรม และสำมะโนธุรกิจภาคการค้า และธุรกิจบริการอยู่เป็นระยะๆ การสำมะโนอุตสาหกรรมมีความพยายามจะครอบคลุม สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีขนาดการทำงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปทั่วประเทศ และมีการสำรวจทุก 10 ปี การสำมะโนฯ ในปี พ.ศ. 2540 มีกิจการที่ตอบรับการสำมะโน กว่า 30,000 แห่ง ข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรม มีแบบสอบถาม ที่ถามถึงผลการดำเนินงานในรายละเอียดต่างๆ เช่น สินค้าที่ผลิต สถานที่ตั้ง ปีที่ก่อตั้ง สภาพการผลิต การลงทุน ฯลฯ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดการดำเนินงานของสถานประกอบการ อุตสาหกรรมในด้านต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากการสำมะโนแล้ว ทาง NSO ยังมีการจัดทำการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นครั้งคราว โดยการสุ่มตัวอย่างในการสำรวจแต่ละครั้งมีสถานประกอบการตอบแบบสอบถามหลายพันแห่ง ส่วนทางด้านธุรกิจการค้าและบริการนั้น NSO ก็มีการจัดทำสำมะโนเช่นกัน โดยครอบคลุมรายละเอียดของลักษณะการประกอบการในสาขาการค้าและบริการ ซึ่งมีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์โครงสร้างและสภาพธุรกิจการค้าและบริการอยู่เป็นจำนวนมาก

สำหรับข้อมูลการจ้างงาน NSO มีการสำรวจแรงงานปีละหลายรอบ ทั้งแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการก่อสร้าง ภาคการขนส่ง และภาคการค้าและบริการ ข้อมูลการจ้างงานนี้ สามารถนำมาวิเคราะห์ลักษณะการจ้างงานของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้ เช่น มีการแบ่งจำนวนและสัดส่วนของแรงงานตามภูมิภาค และตามจังหวัด ตามประเภทธุรกิจ และแสดงรายละเอียดของแรงงาน ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอัตราค่าจ้างเฉลี่ยได้ ทางกระทรวงแรงงานก็มีการจัดเก็บข้อมูลการจ้างงานในบางลักษณะ เช่น จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม จำนวนแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง และข้อมูลเกี่ยวกับ

สวัสดิการของแรงงานในด้านอื่นๆ โดยแบ่งตามสาขาธุรกิจมีข้อมูลเหล่านี้ จึงสามารถนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์การจ้างงานและโครงสร้างการจ้างงานของสาขาเศรษฐกิจต่างๆได้

2.2 สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ

กิจกรรมส่วนใหญ่ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ มุ่งไปในทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่สำนักงานฯก็มีการจัดเก็บข้อมูลอยู่เป็นจำนวนมาก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์

3. กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์มีบทบาทสำคัญทางด้านเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลสถิติทางการค้า ทั้งการค้าภายในประเทศ ข้อมูลการนำเข้า – ส่งออก สิทธิประโยชน์ทางการค้าที่ประเทศไทยได้รับจากประเทศต่างๆ ข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจ และข้อมูลราคาสินค้า ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตกลงทางการค้าเสรี (FTA) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ

ข้อมูลสถิติสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจเอกชน ในภาคการผลิตการค้าและบริการที่จัดเก็บโดยหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์ มีดังนี้

3.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจาก “กรมทะเบียนการค้า” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และ พรบ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม บังคับใช้มาตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 นอกจากการเปลี่ยนชื่อแล้ว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ยังมีการรับโอนภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ การส่งเสริมสมาคมการค้า และการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มาปฏิบัติพร้อมกัน ภารกิจเดิม คือ งานด้านจดทะเบียนธุรกิจ การกำกับดูแลและการให้บริการธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงมีโครงการพัฒนาธุรกิจ เช่น โครงการส่งเสริมสมรรถภาพ SMEs คู่สากล ซึ่งเป็นโครงการที่กรมฯร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนา SMEs ของไทยให้เข้มแข็งและมีความสามารถเติบโตได้

ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจดทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนพาณิชย์ของธุรกิจในสาขาต่างๆ ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้าและภาคบริการ สถิติที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเก็บรวบรวม มีการครอบคลุมสถานประกอบการที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งแบ่งตามสาขาเศรษฐกิจ ขนาดทุนจดทะเบียน และเวลาการจดทะเบียน นอกจากนี้ ยังมีสถิติของสถานประกอบการที่เลิกกิจการในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ อีกด้วย ดังนั้น ข้อมูลสถิติที่จัดเก็บโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สามารถนำมาใช้วิเคราะห์สถานะการเพิ่ม – ลด ของสถานประกอบการ ปริมาณทุนจดทะเบียนใหม่ และเงินลงทุนที่

เพิ่มขึ้นหรือลดลงของสาขาธุรกิจต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ยังมีการให้บริการทางด้านข้อมูลทางธุรกิจ เช่น การให้บริการออกหนังสือรับรองรายการทางทะเบียน และรับรองสำเนาเอกสารธุรกิจ งบการเงินและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น และให้บริการตรวจค้นทะเบียนหุ้นของสถานประกอบการนิติบุคคลต่างด้าว งบการเงิน และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของสถานประกอบการนิติบุคคลอีกด้วย

3.2 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงพาณิชย์ ที่มีภารกิจหน้าที่ในการเจรจาทางการค้า และเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำข้อมูลการค้าต่างประเทศของไทย ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่สังกัดของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จะนำเอาข้อมูลการค้าระหว่างประเทศที่จัดเก็บไว้โดยกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ซึ่งมีการจัดประเภทตามระบบ Harmonized System (HR) ที่มีการลงรายละเอียดถึงระดับ 10 หลัก มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทสินค้า และตามประเทศผู้นำเข้าและส่งออก แล้วจัดพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะชน ข้อมูลการค้าเหล่านี้ มีการแสดงตัวเลขในแต่ละเดือน ทั้งที่เป็นมูลค่าและปริมาณ จึงเป็นประโยชน์มากต่อการวิเคราะห์สภาพ โครงสร้างและแนวโน้มการค้าต่างประเทศของไทย ทั้งการนำเข้าและการส่งออกในด้านต่างๆ เช่น ประเภทของสินค้าเข้าและสินค้าออก ตลาดส่งออกและแหล่งนำเข้า สินค้าออกและสินค้าเข้าที่สำคัญ แนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของการส่งออกและการนำเข้า

3.3 กรมการค้าภายใน

กรมการค้าภายใน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพของการค้าภายในประเทศ โดยการกำกับดูแลส่งเสริมและพัฒนาให้การค้าภายในประเทศ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในระบบการค้าเสรี และผู้บริโภคได้รับการพิทักษ์

กรมการค้าภายใน เป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงพาณิชย์ ที่มีการติดตามภาวะราคาสินค้าในตลาดภายในประเทศ ดังนั้น กรมฯ จึงมีการเก็บรวบรวมสถิติราคาสินค้าประเภทต่างๆ และจัดทำดัชนีราคาสินค้า เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าในหมวดต่างๆ ในปัจจุบันดัชนีราคาที่กรมการค้าภายในจัดทำ มีดัชนีราคาผู้ผลิต จำแนกตามกิจกรรมการผลิตและตามขั้นตอนการผลิต ดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งแบ่งตามหมวดสินค้าและตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการแยกดัชนีราคาผู้บริโภคออกมาเป็นดัชนีราคาผู้บริโภคของผู้มีรายได้น้อย ซึ่งคำนวณจากราคาของอาหารและเครื่องคั้น และสินค้าหมวดอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องคั้น ที่มีรายได้น้อย มีการบริโภคออกต่างหาก เพื่อพิจารณาผลการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าต่อประชาชนผู้มีรายได้น้อย (มีรายได้ระหว่าง 6,000 – 12,000 ต่อเดือนในเขตเมือง ซึ่งผันแปรไปตามภูมิภาค) ดัชนีราคาผู้บริโภคที่จัดทำโดยกรมการค้าภายใน เป็นข้อมูลความเคลื่อนไหวในภาวะเงินเฟ้อที่สำคัญของประเทศ ซึ่งมีการประกาศสู่สาธารณชนในทุกเดือน

4. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้จัดทำสถิติรายได้ประชาชาติ ซึ่งในปัจจุบันมีการจัดทำเป็นรายปีและรายไตรมาส และจัดทำในรูปราคาตลาดและราคาคงที่ทางด้านบัญชีผลผลิต มีการแบ่งเป็นภาคเศรษฐกิจต่างๆ คือ การเกษตร เหมืองแร่ อุตสาหกรรม ขนส่ง ก่อสร้าง สถาบันการเงิน การค้า การบริการ และอื่นๆ สถิติรายได้ และผลิตภัณฑ์ประชาชาตินี้ ใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขาได้ดี เนื่องจาก มีข้อมูลที่ครอบคลุมภาวะเศรษฐกิจในประเทศค่อนข้างครบถ้วนกว่าข้อมูลชุดอื่นๆ

ข้อมูลอีกชุดหนึ่งที่ทำโดย สศช. และมีประโยชน์แก่การศึกษาวิเคราะห์ สถานประกอบการของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้ดี คือ ข้อมูลตารางปัจจัยผลผลิต (Input-Output Table) ข้อมูลปัจจัยผลผลิตนี้ มีการแสดงถึงโครงสร้างการผลิตของสินค้าและกิจกรรมประเภทต่างๆ และส่วนประกอบของมูลค่าการผลิตส่วนที่เป็นมูลค่าเพิ่มอื่นๆ เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน กำไร ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน และภาษีทางอ้อมสุทธิ สำหรับการกระจายการผลิต ก็มีการแบ่งเป็นอุปสงค์ขั้นกลาง และอุปสงค์ขั้นสุดท้าย ซึ่งประกอบด้วยรายงานเกี่ยวกับการบริโภคของครัวเรือน ของรัฐบาล การส่งออกและการเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือ ตารางปัจจัยผลผลิตนี้ มีการจัดทำเป็นช่วงเวลา โดยเว้นระยะประมาณ 5 ปี เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ตารางผลผลิตล่าสุดคือ ตาราง I-O ปี ค.ศ. 2005 (พ.ศ.2548) ตาราง I-O สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้หลายอย่าง เช่น ลักษณะการใช้ปัจจัยการผลิต ผลการเชื่อมโยงและความสำคัญของการส่งออกและการพึ่งพาการนำเข้าของเศรษฐกิจแต่ละสาขา

5. ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ในปัจจุบัน ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่จัดเก็บและเผยแพร่โดยธนาคารแห่งประเทศไทย นับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ ที่มีขอบเขตการครอบคลุมที่กว้างขวางที่สุด สถิติที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรวบรวมและจัดเผยแพร่ มีทั้งสถิติ การเงินการธนาคาร (ปริมาณเงินและองค์ประกอบของปริมาณเงิน อัตราดอกเบี้ย สินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ ปริมาณเงินฝากและเงินกู้ยืม ฯลฯ) สถิติทางการคลัง (ฐานะการคลังของรัฐบาล รายได้ของรัฐบาลจำแนกตามแหล่งรายได้ รายจ่ายรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ ฯลฯ) สถิติการค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน (สินค้าออกและสินค้านำเข้า จำแนกตามกลุ่มสินค้าและกลุ่มประเทศ ดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก เงินสำรองระหว่างประเทศ หนี้ต่างประเทศ รายละเอียดในดุลการชำระเงิน เงินทุนเคลื่อนย้ายประเภทต่างๆ) ข้อมูลสถิติในภาคเศรษฐกิจต่างๆ รวมทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า บริการ (ปริมาณผลผลิตและดัชนีผลผลิต การใช้กำลังการผลิต ดัชนีราคา ฯลฯ) สถิติผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การออม การลงทุน ราคาทองคำ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเศรษฐกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรวบรวมมานั้น มีขอบเขตที่กว้างขวางมาก ข้อมูลส่วนใหญ่ที่เก็บรวบรวมและนำเสนอ เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่จัดทำโดยหน่วยงานอื่นๆ แต่ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยนำเอาข้อมูลเหล่านี้มาจัดเป็นหมวดหมู่ และเผยแพร่ร่วมกับข้อมูลสถิติที่จัดเก็บโดยธนาคารแห่งประเทศไทยเองแก่สาธารณชนทั่วไป นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ยังได้จัดทำดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ดัชนีชี้้นำทางเศรษฐกิจ และดัชนีพ้องเศรษฐกิจ ขึ้นเพื่อศึกษาภาวะและความเคลื่อนไหว และใช้เป็นดัชนีเพื่อการเตือนภัยในทางเศรษฐกิจ

หลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งทีมดัชนีเศรษฐกิจขึ้นเพื่อทำหน้าที่พัฒนาดัชนีเตือนภัยทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ใช้ติดตามภาวะธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวม ทีมดัชนีเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทยเริ่มงานในเดือน มกราคม 2542 ในการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย จะทำการสำรวจสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่มีทุนจดทะเบียน ตั้งแต่ 200 ล้านบาทขึ้นไป โดยการสุ่มตัวอย่าง ในแต่ละเดือนจะมีการสำรวจสถานประกอบการทั้งในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ ประมาณ 1,000 แห่ง ในแบบสำรวจ จะมีคำถามในเรื่อง ผลการประกอบ การลงทุน การจ้างงาน ต้นทุนการประกอบการ แนวโน้มการส่งออก สต็อกสินค้า สถานะทางการเงิน อำนาจซื้อของประชาชน และการคาดการณ์ภาวะตลาดใน 4 เดือนข้างหน้า ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนี้ ทางทีมงานสำรวจจะนำมาประมวลและคำนวณออกมาเป็นดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ซึ่งผลของการสำรวจนี้ สามารถแสดงภาวะทางธุรกิจและชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจในสาขาต่างๆ ที่มีต่อภาวะทางเศรษฐกิจได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับดัชนีชี้้นำ (Leading Economic Index : LEI) และดัชนีพ้องเศรษฐกิจ (Coincident Economic Index : CEI) นั้น เป็นดัชนีที่ชี้ให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลาต่างๆ โดยบ่งบอกถึง ภาวะเศรษฐกิจและความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจว่าดีขึ้นหรือเลวลงอย่างไร และมีจุดวกกลับทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาใด ดัชนีพ้องเศรษฐกิจ เป็นดัชนีที่คำนวณจากข้อมูลหลายตัว คือ ยอดขายห้างสรรพสินค้า ปริมาณการนำเข้า การเบิกจ่ายจากบัญชีกระแสรายวัน ยอดจำหน่ายรถยนต์ ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม และรายรับภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม CEI เป็นดัชนีที่มีลักษณะของคลื่นการเคลื่อนไหว และมีการแสดงระยะเวลาของการเกิดจุดวกกลับ (Turning Point) ทั้งขาขึ้นและขาลงที่สอดคล้องกับคลื่นของภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ส่วนองค์ประกอบที่นำมาสร้างเป็นดัชนีชี้้นำทางเศรษฐกิจ นั้นคือ พื้นที่ก่อสร้างที่ได้รับอนุญาต มูลค่าทุนจดทะเบียนธุรกิจใหม่ ปริมาณเงิน จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ดัชนีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ปริมาณการส่งออก และดัชนีราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก LEI เป็นดัชนีที่มีลักษณะคลื่นเช่นกัน แต่จะบ่งบอกถึงภาวะเศรษฐกิจในลักษณะเป็นเครื่องชี้้นำทางเศรษฐกิจ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือการพยากรณ์ภาวะเศรษฐกิจในระยะเวลาดำเนินการ (เช่น 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน) โดย LEI จะมีจุดวกกลับทั้งขาขึ้นและขาลงก่อนจุดวกกลับของ CEI

6. กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลัง เป็นกระทรวงที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารทางด้านรายรับ และรายจ่ายของรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังมีอยู่อย่างกว้างขวาง ดังนั้นกระทรวงการคลังจึงมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร และรายได้ของรัฐบาลตามแหล่งรายได้ เช่น ภาษีที่เกิดจากฐานรายได้ ฐานการบริโภค ฐานการค้าระหว่างประเทศ และอื่นๆ ตลอดจนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี (เช่น รายได้ของรัฐวิสาหกิจ ค่าธรรมเนียม ฯลฯ) รายจ่ายของรัฐบาลประเภทต่างๆ (รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ) ฐานการคลัง หนี้ของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ

นอกจากหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี และบริหารการใช้จ่ายของรัฐบาลโดยตรงแล้ว หน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจหน้าที่ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของกระทรวงการคลัง คือ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง สศค.ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงฯ ที่มีภารกิจในการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะนโยบาย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สนค.) ซึ่งเป็นสถาบันที่มีฐานะเป็นสถาบันอิสระที่อยู่ในกำกับของ สศค. มีการจัดเก็บข้อมูลและมีผลการศึกษาวิเคราะห์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศอยู่จำนวนมาก นอกจาก ผลการศึกษาต่างๆ สนค. มีการจัดทำแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) ของประเทศไทย และมีการเผยแพร่ข้อมูลและสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย ทางอินเทอร์เน็ต ในเว็บไซต์ (<http://www.thailandoutlook.com>) ซึ่งมีการครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทยหลายด้าน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐบาล การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ประชากร การคมนาคม และข้อมูลทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ โดยสังเขป ซึ่งเว็บไซต์ thailandoutlook.com นี้สามารถเชื่อมต่อไปสู่เว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้

7. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (สสว.)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นองค์กรในกำกับของรัฐ มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เชื่อมโยงแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs โดยหน่วยงานต่างๆ ในประเทศ ทั้งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน สสว. มีข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ในลักษณะต่างๆ เป็นจำนวนมาก มีศูนย์ข้อมูล SMEs แห่งชาติ (SMEs National Database) มีการจัดทำวารสารรายเดือน SMEs Today พิมพ์เผยแพร่แก่สาธารณชน มีโครงการวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา โดยสรุปผลการสำรวจและวิเคราะห์ภาวะ SMEs สาขาต่างๆ มีการจัดทำรายงานความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ การค้าและบริการ ออกเผยแพร่ทุกเดือน โดยเป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลการสำรวจระดับความเชื่อมั่นของ SMEs ทั่วประเทศ สสว.

มีการจัดทำรายงานสถานการณ์ SMEs ในทุกปีซึ่งมีการแสดงสถิติ ข้อมูลและวิเคราะห์โครงสร้าง สถานการณ์ และแนวโน้ม ภาวะ SMEs ในปีต่อไป รายงานนี้ จึงเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ในประเทศไทย ที่สำคัญ สสว. มีโครงการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัยรายสาขา (SAW) ซึ่งมีวัตถุประสงค์รายงานสถานการณ์ SMEs รายสาขาเพื่อการเตือนภัย และโครงการจัดทำสื่อสาธารณะ SMEs Corner ซึ่งเป็นช่องทางเผยแพร่ ผลงาน/ข้อมูล และรายงานความเคลื่อนไหวในรายงานการศึกษา บทความ หนังสือ และบทวิเคราะห์ที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs สสว. จะศึกษาสถานการณ์ของ SMEs รายสาขาโดยการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อ SMEs ในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การจ้างงาน การส่งออก การเงิน ฯลฯ และ วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ SMEs ในแต่ละสาขา แล้วนำออกเผยแพร่ โดยโครงการจัดทำสื่อสาธารณะ รวมทั้งยังมีการจัดตั้งศูนย์ตามสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เพื่อให้มีช่องทางสื่อสารมากขึ้น

ในด้านจุดเด่นและจุดด้อยของ สสว. นั้น จุดเด่นของ สสว. คือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่ SMEs ในรายสาขาต่างๆเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นรายเดือนและรายปี รวมทั้งยังมีโครงการเตือนภัยแก่ SMEs อีกด้วย ซึ่งในด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นในปัจจุบันถือได้ว่า สสว. เป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วนเป็นอย่างมาก ดังนั้น ถ้า SMEs สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก แต่ในความเป็นจริงพบว่ามี SMEs เพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้ ถึงแม้ว่าทาง สสว. จะมีจัดทำโครงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ออกสู่สาธารณะก็ตาม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่าจำนวน SMEs ทั่วประเทศนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะทำให้ SMEs ทั่วประเทศรับทราบว่ามีข้อมูลข่าวสารเหล่านี้อยู่ ซึ่งในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้น ทาง สสว. จำเป็นที่จะต้องเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น เพื่อให้ SMEs ทั่วประเทศสามารถรับทราบได้ว่ามีข้อมูลที่ทาง สสว. เก็บรวบรวมไว้และเป็นประโยชน์แก่ SMEs อยู่

8. หน่วยงานอื่นๆ

8.1 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) เป็นสถาบันที่มีการกิจที่ในการจัดฝึกอบรมให้แก่ SMEs สาขาต่างๆ กิจกรรมการฝึกอบรมของ ISMED มีหลากหลาย ทั้งทางด้านการผลิต การจัดการ การตลาด และการเงิน ISMED มีข้อมูลลักษณะกิจการ ของ SMEs โดยเฉพาะ SMEs ที่เคยเข้าร่วมโครงการกับสถาบัน อยู่เป็นจำนวนมาก

8.2 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) เป็นสถาบันที่ให้บริการทางการเงินแก่ SMEs โดยเฉพาะนอกจากการให้สินเชื่อแล้ว ธพว. ยังมีการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ทางด้านการบริหารจัดการทางการเงินบางอย่าง เช่น การจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ เป็นต้น ธพว. จึงมีข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับ SMEs โดยเฉพาะ SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ข้อมูลเหล่านี้ปกปิดเป็นความลับและไม่มีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ

8.3 อื่นๆ

นอกจากสถิติข้อมูลที่กำลังข้างต้น ยังมีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพโครงสร้างและปัญหา SMEs ได้ เช่น ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของหน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถิติการค้าที่จัดเก็บโดยหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ สถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่จัดเก็บโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ฯลฯ นอกจากนี้สถาบันที่มีหน้าที่และภารกิจเฉพาะเรื่อง และสถาบันเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น สถาบันอาหาร สถาบันสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และสถาบันไทย-เยอรมัน เป็นต้น สถาบันเหล่านี้ล้วนมีข้อมูลสถิติที่เป็นประโยชน์ ต่อการวิเคราะห์สภาพโครงสร้างและปัญหาของสถานประกอบการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม SMEs

ในหน่วยงานภาคเอกชนก็มีความตื่นตัวในการจัดทำข้อมูลสถิติ หลังจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 มีข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็น เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นสมาชิกของสภาอุตสาหกรรมฯ และจัดทำเป็นดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมนั้น ทางสภาหอการค้า ก็มีการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภค โดยความร่วมมือของศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้า และมีการเผยแพร่ผลการสำรวจต่อสาธารณะ ทุกเดือน ทางสมาคมอุตสาหกรรมและการค้าของสินค้าเฉพาะประเภท ก็มีสถิติของกลุ่มผลิตภัณฑ์ หรือบริการ รายชื่อสินค้าที่ผลิต และลักษณะอื่นๆ ของสมาชิก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า มีแหล่งข่าวสารข้อมูลและสถิติ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์สภาพโครงสร้างและปัญหาของ SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก สิ่งที่น่าเสียดาย คือ ข่าวสาร และสถิติ ข้อมูล ที่ได้รวบรวมไว้ในหน่วยงาน สถาบัน หรือ สมาคมต่างๆ ยังมิได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และยังมีการเผยแพร่ในวงจำกัด และที่สำคัญกว่านั้น คือ ข้อมูลสถิติที่มีการเก็บรวบรวมไว้ รวมทั้งสถิติรายสาขาเศรษฐกิจ เช่น สถิติการผลิต การค้า และการจ้างงาน ส่วนใหญ่ ยังไม่มีการจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ ดังนั้น การจะใช้ข้อมูลสถิติเหล่านี้มาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับ SMEs จึงยังมีข้อจำกัดอยู่มาก การศึกษาที่ผ่านมา จึงมักใช้เพียงข้อมูล ที่ได้จากการสำมะโนและการสำรวจซึ่งสามารถนำข้อมูลมาจัดแบ่งตามขนาดของกิจการ เท่านั้น

9.7 การพัฒนาระบบข้อมูลกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs

ในยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ที่กำหนดไว้โดย สสว. มีกลยุทธ์เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs ทางด้านสนับสนุนบริการข้อมูลอยู่หลายกลยุทธ์ เช่น ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนบริการข้อมูลองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต กลยุทธ์ที่ 4 : การเตรียมความพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ประโยชน์และลดผลกระทบจากข้อตกลงต่างๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า กลยุทธ์ที่ 1 : การส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs

ในภาคการค้าส่ง – ค้าปลีก มีวัตถุประสงค์การสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลตลาดเชิงลึก และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการทำธุรกิจ ในยุทธศาสตร์ที่ 4 : การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจภาคบริการที่มีศักยภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลภาคบริการ เพื่อสนับสนุนความเชื่อมโยง ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น ก็มีหลายกลยุทธ์ เช่น กลยุทธ์การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น กลยุทธ์การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย SMEs ในภูมิภาค ซึ่งมีข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ แต่การส่งเสริม SMEs ทางด้านข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานต่างๆ จะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจมากที่สุด เนื่องจาก ยุทธศาสตร์ที่ 6 นี้ เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ มีฐานข้อมูล SMEs ที่ครบถ้วน ทันสมัย สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และกลยุทธ์ที่ 3 ของยุทธศาสตร์นี้ คือ กลยุทธ์การบริหารจัดระบบข้อมูลสำหรับ SMEs เป็นกลยุทธ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาข้อมูลข่าวสาร ระบบเตือนภัยให้สมบูรณ์และทันสมัยเพิ่มความสามารถจัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ ประมวลผลของหน่วยงาน ประสานให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในทางธุรกิจ และสนับสนุน SMEs ให้เข้าถึงแหล่งบริการข้อมูล ได้สะดวกและรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่า ในยุทธศาสตร์ส่งเสริม SMEs ที่กำหนดโดย สสว. มีการคำนึงถึงความสำคัญของข่าวสารข้อมูล การวิเคราะห์ลักษณะงานของหน่วยงานต่างๆ ที่มีการจัดทำระบบข้อมูลก็มีความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ส่งเสริม SMEs ของ สสว. อย่างไรก็ตาม แม้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการจัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในหน่วยงานของตน แต่หน่วยงานที่มีการบริการด้านข้อมูลข่าวสารให้แก่ SMEs โดยเฉพาะ ยังมีอยู่ค่อนข้างจำกัดมาก ส่วนการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า ก็มีเพียงธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งถือเป็นการเตือนภัยในปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แม้มีการจัดเก็บข้อมูลอุตสาหกรรมเป็นรายกิจการ แต่ก็มิได้มีการวิเคราะห์ถึงสภาพและปัญหาของ SMEs โดยเฉพาะ และตรวจจนถึงปัจจุบัน สศอ. ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลการสำรวจนี้ให้แก่ SMEs ในจำนวนจำกัด มีเพียง สสว. เท่านั้นที่มีการจัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัยรายสาขา ที่มุ่งเน้นการเผยแพร่ให้แก่ SMEs

9.8 ประสิทธิภาพการจัดทำระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้าในต่างประเทศ

ในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้วภาคเอกชน มักมีการจัดทำระบบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางด้านต่างๆ เนื่องจากในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำระบบข้อมูล และมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาได้อย่างกว้างขวาง แม้ในประเทศกำลังพัฒนาในหลายประเทศก็มีการจัดทำระบบข้อมูล สถิติในด้านต่างๆ เช่น ในประเทศสิงคโปร์ มีกรมสถิติ (Department of Statistics) ภายใต้งค์การกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry) ซึ่งมีการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลสถิติในด้านต่างๆ อาทิ ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค การค้า การลงทุน การเงิน ราคาสินค้า

ข้อมูลทางด้านสังคม อาทิ ลักษณะของประชากร การจ้างงาน อัตราการว่างงาน อัตราค่าจ้าง ลักษณะต่างๆ ด้านการศึกษา และสาธารณสุข ส่วนสถิติธุรกิจ ก็มีการจัดทำการสำรวจ ในภาคธุรกิจต่างๆอยู่เป็นประจำทุกปี ทั้งภาคการผลิต การค้า บริการในสาขาต่างๆในทุกปี และมีการตีพิมพ์รายงานสถิติรายเดือน (Monthly Digit of Statistics) ออกเผยแพร่ สม่ำเสมอในภาคเอกชน เช่น หอการค้าและสมาคมธุรกิจสาขาต่างๆ ก็มีการจัดทำข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตน ในประเทศอินโดนีเซีย มีการจัดตั้ง (Badan Busat Statistics :BPS) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของรัฐบาล ในการจัดทำสถิติในด้านต่างๆมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 สำหรับสถิติธุรกิจ อุตสาหกรรม การค้าและบริการ BPS มีการจัดทำสถิติในภาคธุรกิจต่างๆในทุกปี และมีการตีพิมพ์เผยแพร่ สถิติเหล่านี้เป็นประจำ เนื่องจากอินโดนีเซียเป็นประเทศใหญ่มีพื้นที่กว้างขวาง และมีพื้นที่ที่เป็นเกาะอยู่จำนวนมาก BPS จึงมีสาขาอยู่ตามที่ต่างๆทั่วประเทศจำนวนมาก

สำหรับการจัดทำระบบการเตือนภัยล่วงหน้า ในสหรัฐอเมริกา สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจแห่งชาติ (National Bureau Economic Research :NBER) มีการจัดทำดัชนีชี้แนะและเผยแพร่สู่สาธารณะ ในประเทศอื่นๆ แม้ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ชื่อระบบเตือนภัยล่วงหน้า แต่ในทางปฏิบัติด้านข้อมูลสถิติที่มีการเก็บรวบรวมที่ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ หน่วยธุรกิจและประชาชนในทุกภาคส่วนก็สามารถรับทราบข้อมูลและผลการวิเคราะห์จากผลการศึกษา หรือการสำรวจได้ เช่น ในประเทศออสเตรเลีย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (Australia Bureau of Statistics) มีการสำรวจกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activity Survey) ในสาขาต่างๆในทุกปี และมีการตีพิมพ์ ผลการวิเคราะห์โดยละเอียด โดยธุรกิจต่างๆสามารถทราบถึงผลการวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆได้ จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้าขึ้นต่างหาก

สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ในด้านต่างๆ ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทต่างๆก่อนหน้านี้ ในประเทศต่างๆ มีการจัดทำข้อมูลและมีบริการให้การปรึกษาทางด้านต่างๆ เช่น การค้นหาข้อมูลและการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย การเงิน การตลาด วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การรวมกลุ่มเพื่อความร่วมมือทางธุรกิจ และการให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับการเริ่มประกอบธุรกิจ ฯลฯ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ในประเทศต่างๆ มักมีการจัดทำระบบข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ SMEs แม้ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำระบบการเตือนภัยล่วงหน้า แต่จากข้อมูลสถิติที่มีการจัดเก็บและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ธุรกิจ SMEs ที่อยากทราบสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงานในธุรกิจของตน ย่อมสามารถค้นหาข้อมูลได้ไม่ยาก

9.9 สรุป

แหล่งความรู้และข้อมูลข่าวสารจะเป็นประโยชน์แก่ SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก หากที่จะบรรยายได้ครบถ้วน การใช้ความรู้และข้อมูลข่าวสารแต่ละประเภทนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของ SMEs ในแต่ละสาขา เช่น SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมอาหาร อาจต้องการทราบข้อมูลการตลาดในสินค้าที่ตนผลิตอยู่ในจังหวัดต่างๆและในประเทศต่างๆ วิธีการปรับปรุงการผลิตของตน วิธีการจัดการในด้านต่างๆที่มีประสิทธิภาพ วิธีการจัดจำหน่ายที่ได้ผล ฯลฯ ธุรกิจบริการเฉพาะประเภทก็อยากทราบถึงรสนิยม อำนาจซื้อและความยินดีที่จะจ่ายค่าบริการ ของกลุ่มผู้บริโภค SMEs ที่ต้องพึ่งการส่งออกย่อมต้องศึกษาหาข้อมูลในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ฯลฯ ดังนั้น การจะระบุว่ามิแหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารใดหาได้จากที่ใด ที่จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs และ นั่นจึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทส่งเสริม SMEs มาเป็นจำนวนมาก อาจสรุปผลได้ดังนี้คือ

1. หน่วยงานและสถาบันต่างๆส่วนมากมีการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถให้ประโยชน์แก่ SMEs ในแต่ละด้าน แต่ข้อมูลเหล่านี้ ส่วนมากไม่ได้เป็นข้อมูลที่จัดเก็บเพื่อการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ และไม่มี การจัดแบ่งประเภทข้อมูลตามขนาดของกิจการ
2. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการจัดเก็บไว้ โดยหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ยังอยู่ในวงจำกัดมาก ส่วนมากเป็นไปในรูปการศึกษาทางวิชาการ ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานหรือสถาบันใดที่มีการจัดเก็บข้อมูล ที่มีความจำเป็นต่อ SMEs โดยเฉพาะ แม้ สสว. มีการจัดทำข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ SMEs อยู่จำนวนมาก แต่ก็มี SMEs อยู่เป็นจำนวนมากที่ยังมิได้เข้าถึงข้อมูลที่มีการจัดเก็บไว้
3. การวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูล ยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัดมาก (โปรดดูส่วน 9.4)
4. ยังมีหน่วยงานที่จัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้าอยู่ไม่มาก (โปรดดูส่วน 9.5)

กล่าวโดยสรุป การจะรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs อย่างครบถ้วนนั้นเป็นสิ่งที่ยาก แต่หากมีการรวบรวมเผยแพร่แก่ SMEs ที่มีอยู่ทั่วประเทศ ว่ามีหน่วยงานและสถาบันใดที่จะมีความรู้และข้อมูลข่าวสารและให้บริการที่เป็นประโยชน์แก่เขาได้ โดยให้ผู้ต้องการใช้บริการแสวงหาข้อมูลเหล่านี้เอง การเผยแพร่ข้อมูลย่อมทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

บทที่ 10 บทสรุป

10.1 ความนำ

ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) นับว่าเป็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริม SMEs ที่มีการครอบคลุมรอบด้าน ที่หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ควรพิจารณาเพื่อให้การดำเนินการในหน่วยงานและสถาบันของตนมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs นี้ ในบทสรุปนี้จะมีการสรุปผลการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในแต่ละด้าน (การเงิน การตลาด พื้นที่ประกอบการ การพัฒนาบุคลากร โลจิสติกส์ ภาวะเฝ้าระวังข้อบังคับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระบบข่าวสารข้อมูลและระบบเตือนภัย) โดยวิเคราะห์ว่าในการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านมีหน่วยงานและสถาบันที่สำคัญอะไรบ้าง หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้มีหน้าที่อย่างไร มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs อย่างไร และควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรเพื่อให้การส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น หลังจากส่วนคำนานี้แล้วในส่วน 10.2 จะมีการแสดงความเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริม SMEs ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 หลังจากนั้นในส่วน 10.3 จะมีการระบุว่าตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริม SMEs ของ สสว. นั้น มีหน่วยงานใดบ้างที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs และ ควรมีหน่วยงานและสถาบันอื่นใดที่ยังมีบทบาทน้อยและควรมีส่วนร่วมให้มากขึ้น ในส่วน 10.4 จะกล่าวถึงประสบการณ์การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆในต่างประเทศ ในหัวข้อ 10.5 กล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานและสถาบันส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน ในหัวข้อ 10.6 จะกล่าวถึงยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs และการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ ในหัวข้อ 10.7 มีการสรุปจุดเด่นและจุดด้อยของหน่วยงานและสถาบันบางแห่งที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs พร้อมทั้งมีการเสนอแนะในสิ่งที่หน่วยงานเหล่านี้ควรทำเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม SMEs ในหัวข้อ 10.8 เป็นการสรุปและข้อเสนอแนะการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในสิ่งที่จะทำให้การส่งเสริม SMEs เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และในหัวข้อ 10.9 คือ นำเสนอการจัดองค์กรเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงและการประสานงานกิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆ

ในประเทศไทยมีหน่วยงานและสถาบันจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริม SMEs โดยแต่ละหน่วยงานและสถาบันมีบทบาทที่มีส่วนคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละหน่วยงาน ในรายงานนี้มีการบรรยายและวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs โดยแบ่งประเภทการส่งเสริมตามรูปแบบตามความต้องการพื้นฐานที่มีการกล่าวในแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 จำนวน 8 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการเงิน การตลาด พื้นที่ประกอบการ การพัฒนาบุคลากร โลจิสติกส์ ภาวะเฝ้าระวังข้อบังคับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัย

ในประเทศไทยวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็น SMEs การส่งเสริมพัฒนา SMEs จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ท่ามกลางการแข่งขันที่นับวันทวีความรุนแรงมากขึ้น SMEs ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ต้องพยายามปรับปรุงตนเอง เพื่อความอยู่รอดและเพื่อสามารถเจริญเติบโตต่อไป แต่การดำเนินงานในภาคธุรกิจปัจจุบันมีลักษณะที่สลับซับซ้อนมากขึ้น SMEs จึงไม่สามารถดำเนินการในทุกๆอย่างด้วยตนเองได้ โดยไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสถาบันที่มีส่วนเกี่ยวพันและช่วยเหลือการประกอบธุรกิจของตนได้ แต่หากพิจารณาในอีกด้านหนึ่ง ประเทศไทยมีการดำเนินการในระบบเศรษฐกิจเสรี ซึ่งวิสาหกิจในภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่สำคัญ วิสาหกิจในภาคเอกชน อาจต้องการความเป็นอิสระเสรี ปราศจากการแทรกแซงจากหน่วยงานในภาครัฐหรือแม้การยุ่งเกี่ยวจากหน่วยงาน หรือสถาบันในภาคเอกชนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจของตน แต่การแทรกแซงของรัฐในลักษณะการให้การส่งเสริมทางด้านต่างๆนี้ มิใช่การแทรกแซง ที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน ในทางตรงกันข้าม การแทรกแซงของรัฐในลักษณะช่วยเหลือส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก SMEs ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินงานในทุกขั้นตอนด้วยตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งทางด้านความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต การตลาดและการจัดการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานและสถาบันทั้งที่มีอยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสามารถปรับปรุงตนเองในด้านต่างๆ และทำให้ธุรกิจของตนสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไปได้

ในปัจจุบัน มีหน่วยงานและสถาบันจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีการดำเนินงานในการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นบริการสาธารณะ โดยไม่คิดค่าบริการ และที่เป็นการบริการในลักษณะธุรกิจ ซึ่งผู้ใช้บริการจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ในประเทศไทยมีการจัดตั้งหน่วยงานและสถาบันภาครัฐหรือหน่วยงานอิสระที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเป็นจำนวนมาก ในภาคเอกชนก็มีธุรกิจการให้บริการต่างๆเกิดขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของวิสาหกิจทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เช่น การให้บริการทางด้านบัญชี การให้คำปรึกษาแนะนำทางกฎหมายและการวิจัยด้านการตลาด อย่างไรก็ตาม สำหรับ SMEs การใช้บริการทางธุรกิจดังกล่าวยังมีอยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องจาก การใช้บริการการส่งเสริมธุรกิจในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ การใช้บริการการส่งเสริมที่ต้องใช้ความชำนาญการเฉพาะด้านที่ดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ต้องมีค่าใช้จ่ายสูง

แต่ด้วยนโยบายการส่งเสริม SMEs ที่มีการนำสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีหน่วยงานเกิดขึ้นใหม่ทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐในสังกัดกระทรวงต่างๆ และที่เป็นหน่วยงานอิสระที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเกิดขึ้นมาจำนวนมาก หน่วยงานเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมวิสาหกิจเอกชน ในลักษณะต่างๆโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย การดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านี้ จึงเป็นประโยชน์แก่ SMEs มาก เพราะ SMEs ส่วนใหญ่แม้มีความต้องการการช่วยเหลือส่งเสริมในด้านต่างๆ แต่ก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในราคาสูงได้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs แม้จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่มากพอที่จะตอบสนองความต้องการของ SMEs ส่วนใหญ่ได้

ครบถ้วน นอกจากนี้ SMEs จำนวนมากยังไม่ทราบว่า มีหน่วยงานใดบ้างที่สามารถช่วยส่งเสริมการประกอบการของเขาได้ และจะเข้าถึงบริการหรือความช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน่วยงานการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในแต่ละด้านได้อย่างไร

ด้วยเหตุนี้ การจัดทำฐานข้อมูลในหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนา SMEs จึงมีความสำคัญ SMEs ที่มีอยู่ในพื้นที่ต่างๆของประเทศ เมื่อรับทราบว่า มีหน่วยงานใดบ้างทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่จะช่วยเหลือส่งเสริม การดำเนินงานของตนได้ในแต่ละด้าน และวิธีการเข้าถึงบริการการส่งเสริมจากหน่วยงานเหล่านี้แล้ว ก็ย่อมจะเข้ารับการส่งเสริมได้โดยสะดวกขึ้น นอกจากนี้ การมีฐานข้อมูลหน่วยงานการส่งเสริม SMEs ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการประสานงาน และบูรณาการแผนปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมีอยู่เป็นจำนวนมาก การจะจัดทำฐานข้อมูลของหน่วยและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ได้อย่างครบถ้วนนั้น ย่อมมีความยากลำบากมาก ในรายงานนี้จึงพยายามคัดเลือกหน่วยงาน และสถาบันที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน และบรรยายลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ เท่าที่จะทำได้ในช่วงเวลาที่จำกัดเท่านั้น

10.2 การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 มีการครอบคลุมเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs ไว้ค่อนข้างจะครบถ้วน การส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านที่มีภาวะวิเคราะห์ไว้ในแต่ละบทก่อนหน้านี้นี้ ล้วนมีการกล่าวถึงในยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ มักมีการเชื่อมโยงกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน แม้จะมียุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ระบุถึงเรื่องนี้โดยตรงเพียงในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินเท่านั้น แต่การส่งเสริมทางการเงินย่อมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมทางด้านอื่นๆ เช่น การส่งเสริมทางการตลาด การพัฒนาบุคลากร ฯลฯ ซึ่งในการวิเคราะห์การส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านก่อนหน้านี้นี้ มีหลายด้านที่วิเคราะห์ถึงความสำคัญของปัจจัยทางด้านการเงิน ดังนั้น ในตารางที่ 10.1 ซึ่งแสดงถึงการเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น จึงเป็นการสรุปให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของการส่งเสริมในแต่ละด้านกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ตามที่มีภาระบุไว้อย่างชัดเจนในแต่ละยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เท่านั้น ทั้งนี้ย่อมไม่แสดงว่ายุทธศาสตร์และกลยุทธ์อื่น ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การส่งเสริม SMEs ในด้านนั้นๆ

ดังแสดงไว้ในตารางที่ 10.1 การส่งเสริมทางการตลาดนั้นเกี่ยวข้องกับทุกยุทธศาสตร์ คือ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและการพัฒนาผู้ประกอบการ กลยุทธ์ที่ 5 : การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการ องค์ความรู้ด้านการตลาด จะมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการทั้งผู้ประกอบการ

ที่มีอยู่เดิม และผู้ประกอบการใหม่เป็นอย่างมาก ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต ก็มีส่วนเชื่อมโยงกับการส่งเสริมด้านการตลาดเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า และยุทธศาสตร์ที่ 5 : การยกระดับคุณภาพมาตรฐานและความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยเหลือ SMEs ด้านการตลาดได้มาก เพราะ SMEs จะมีข้อจำกัดมากกว่าทางด้านการปรับตัวเพื่อรองรับกับระบบการค้าเสรี และการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ที่ตนผลิต ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งช่วยเหลือธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก ซึ่งเป็น SMEs ซึ่งในปัจจุบันต้องเผชิญกับการแข่งขันจากธุรกิจการค้าสมัยใหม่ (Modern Trade) ขนาดใหญ่ ดังนั้น กลยุทธ์ที่ 1 : การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ในภาคการค้าส่ง – ค้าปลีก กลยุทธ์ที่ 2 : การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการค้ากับดูแลภาคการค้าส่ง – ค้าปลีกให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และกลยุทธ์ที่ 3 : การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง – ค้าปลีก จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อการสร้างประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของธุรกิจการค้าส่ง – ค้าปลีก ที่มี SMEs เป็นส่วนใหญ่ และการดำเนินงานทางด้านการตลาดมีความสำคัญต่อความอยู่รอด และการเจริญเติบโต ในยุทธศาสตร์ที่ 4 : การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ก็เป็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการตลาด โดยมุ่งเน้นที่ธุรกิจบริการ ซึ่งมีกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันและการสร้างตราบริการไทย และกลยุทธ์การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของบริการไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตของธุรกิจบริการ และในยุทธศาสตร์ที่ 5 ซึ่งมุ่งการส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งมีกลยุทธ์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกับกลยุทธ์อื่น ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจนั้น ก็มีกลยุทธ์ที่ 5 : การส่งเสริมความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด ซึ่งกล่าวถึงการส่งเสริมด้านการตลาดโดยตรง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในทุกยุทธศาสตร์ ล้วนมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ มีความสำคัญต่อ SMEs ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ เช่นเดียวกับการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด การส่งเสริมพื้นที่ประกอบการปรากฏในยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs แทบทุกยุทธศาสตร์ แม้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและการพัฒนาผู้ประกอบการ จะไม่มีกลยุทธ์เกี่ยวกับพื้นที่ประกอบการ โดยเฉพาะ แต่ก็เป็นที่เข้าใจกันว่า การส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะที่ต้องอยู่ในเขตภูมิภาค ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทางด้านพื้นที่ประกอบการในตาราง 10.2 ซึ่งให้เห็นว่า การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ มีการระบุไว้เป็นกลยุทธ์ที่ชัดเจน ในยุทธศาสตร์ที่ 2,3,4,5 และ 6 ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น การส่งเสริมการเชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้าและภาคบริการ การสนับสนุนโครงการสร้างพื้นฐาน และการบูรณาการ หน่วยงานการทำงาน การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 8 เป็นกลยุทธ์ที่กล่าวถึงการส่งเสริมทางด้านพื้นที่ประกอบการ โดยเฉพาะ

การส่งเสริม SMEs ทางด้านการพัฒนาบุคลากร ก็เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตของ SMEs ธุรกิจ SMEs จำเป็นต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การบริหารและการตลาด บุคลากรทั้งผู้ประกอบการและคนงานในระดับต่างๆ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจ SMEs ดังนั้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรจึงสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ มีกลยุทธ์ทั้งการสร้างผู้ประกอบการใหม่และการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการที่มีอยู่เดิม มีการกล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ การเพิ่มขีดความสามารถความรู้ ทักษะตามขนาดและระยะการเจริญเติบโตของธุรกิจ การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร การสร้างโอกาสในทางธุรกิจ การให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด และการสร้างความตื่นตัว จิตสำนึก ชรรมาภิบาล แก่ผู้ประกอบการ ส่วนในยุทธศาสตร์อื่นๆ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ การพัฒนาบุคลากรเป็นกลยุทธ์ที่มีการให้ความสำคัญมากกว่ากลยุทธ์ด้านอื่นๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่ 2 : กลยุทธ์การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ / พนักงาน) กลยุทธ์ที่ 6 : การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์ และกลยุทธ์ที่ 9 : การบริหารจัดการงานส่งเสริม SMEs ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะบุคลากรที่มีอยู่ในหน่วยงานของรัฐ

ในเรื่องการส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์ ก็มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 5 กลยุทธ์ที่ 3: กลยุทธ์การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในภูมิภาค ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ มีกลยุทธ์ที่ 6: ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์โดยเฉพาะ

ส่วนการส่งเสริม SMEs ทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับนั้น มีการกล่าวถึงโดยเฉพาะเจาะจง ในยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า ซึ่งมีกลยุทธ์การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการค้ากับดูแล ภาคการค้าส่ง – ค้าปลีก เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 7 : การปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่มุ่งส่งเสริม SMEs ทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับโดยเฉพาะ

การส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็มีการกำหนดไว้ในหลายยุทธศาสตร์ และมีกลยุทธ์ที่รองรับอยู่หลายกลยุทธ์ ซึ่งมีการเน้นในเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน และการส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข่าวสารข้อมูล นโยบายและมาตรการการส่งเสริม SMEs ที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือ การส่งเสริมให้ SMEs มีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ซึ่งสามารถเอื้อประโยชน์ต่อทั้งการผลิต การจัดการ การจัดจำหน่าย ตลอดจนการเข้าถึงแหล่งความรู้และข้อมูล และการเข้าถึงบริการต่างๆ ของหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

การส่งเสริม SMEs ทางด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า ก็มีการครอบคลุมอยู่ในทุกยุทธศาสตร์ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ มีกลยุทธ์ที่ 3: กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบข้อมูลโดยตรง

จะเห็นได้ว่า ในยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ที่ทาง สสว. กำหนดขึ้นมีการครอบคลุมการส่งเสริม SMEs ในทุกด้านที่ครอบคลุมในการศึกษานี้อย่างค่อนข้างครบถ้วน ประเด็นต่อไปที่ควรพิจารณา คือ ในยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ และในการส่งเสริม SMEs แต่ละด้าน มีหน่วยงานอะไรบ้างที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ และหน่วยงานเหล่านี้ได้ดำเนินการส่งเสริมตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงไร และควรมีหน่วยงานใดที่นำจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ เพื่อให้การส่งเสริม SMEs ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 10.1 การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
การเงิน	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการผลิตเป็นธุรกิจ	6.4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน
การตลาด	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต	2.4 การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า
		2.5 การยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
		3.2 การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการค้ากับดูแลการค้าส่ง-ค้าปลีกเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม
		3.3 การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน(ด้านเสริมสร้างตราบริการไทย)

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
การตลาด		4.4 การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตภาพและคุณภาพมาตรฐานของบริการไทย
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด
พื้นที่ประกอบการ	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต	2.1 การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่าย SMEs
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.3 การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก (ระดับภูมิภาค)
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.2 การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
พื้นที่ประกอบการ		5.2 การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ
		5.3 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในภูมิภาค
		5.4 การบูรณาการและสร้างเครือข่ายการทำงานส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.8 การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ
พัฒนาบุคลากร	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.1 การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ
		1.2 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาด และระยะการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ
		1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
		1.4 การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
พัฒนาบุคลากร		1.5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
		1.6 การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึกและธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.2 การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต
		2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ
		2.5 การยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.1 การพัฒนาบุคลากรภาคบริการ

การเชื่อมโยงระหว่างส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.7 การปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.2 การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต
		2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ
		2.5 การยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน
		4.4 การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ

การเชื่อมโยงระหว่างการลงทุนเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การลงทุนเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6. การพัฒนาปัจจัยอื่นในการดำเนินธุรกิจ	6.1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
การพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.4 การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างมูลค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.2 การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
		5.2 การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ
	6. การพัฒนาปัจจัยอื่นในการดำเนินธุรกิจ	6.3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs

10.3 หน่วยงานและสถาบันส่งเสริม SMEs กับการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการส่งเสริม SMEs

ในแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มีการกำหนดเป้าหมาย ดังนี้

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SMEs ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีสัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 42 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศในปี 2554
2. การส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มมากขึ้น โดยอัตราการขยายตัวการส่งออกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าการขยายตัวของการส่งออกรวม
3. ผลิตภาพการผลิตและผลิตภาพแรงงานของ SMEs เพิ่มขึ้น โดยผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity) ของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี รวมทั้งผลิตภาพการผลิตโดยรวมของสาขาเป้าหมายและผลิตภาพแรงงานของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สสว. จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ เพื่อมีการดำเนินการในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ดี สสว. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs เป็นหลัก แม้มีกิจกรรมการส่งเสริม SMEs อยู่จำนวนมาก แต่การส่งเสริม

SMEs เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ย่อมต้องอาศัยการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs ในตาราง 10.2 ได้แสดงรายชื่อหน่วยงานและสถาบันที่มีการดำเนินการในกิจกรรมส่งเสริม SMEs ทั้งที่มีการดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน และหน่วยงานหรือสถาบันที่ควรมีส่วนร่วมเพิ่มเติม ตามลำดับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริม SMEs ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ในตาราง 10.2 หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

จากตาราง 10.2 จะเห็นได้ว่า มีหน่วยงานและสถาบันจำนวนมาก ที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ สสว. , ISMED ,สถาบันเฉพาะทาง , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ,สภาอุตสาหกรรม ,สภาหอการค้า ,และสมาคมต่างๆ ล้วนมีบทบาทส่งเสริม SMEs ในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ในเรื่องการสร้างแรงจูงใจเป็นผู้ประกอบการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม , ISMED ,สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ,สมาคมและสถาบันการศึกษาต่างๆ ยังคงสามารถขยายขอบเขตการดำเนินการในเรื่องนี้มากขึ้น เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หน่วยงานเหล่านี้มักเน้นในกิจกรรมการพัฒนาผู้ประกอบการที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ยังมีกิจกรรมด้านการสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการไม่มาก

ในกลยุทธ์ที่ 2 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ ทั้งสถาบันเฉพาะทาง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย น่าจะมีบทบาทมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในกลยุทธ์ที่ 3 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม บทบาทของสถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ก็ไม่สู้จะโดดเด่นนัก ในส่วนของหน่วยงานทางราชการ นอกจาก สสว. , ISMED และหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว หน่วยงานในกระทรวงอื่นน่าจะมามีบทบาทในการส่งเสริมความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมน้อยมาก หากเราพิจารณาถึงความสำคัญของการเพิ่มพูนความสามารถของ SMEs ในการใช้ประโยชน์ในเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร น่าจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้แต่เท่าที่มีการศึกษามา ยังไม่พบกิจกรรมอะไรที่มีการเน้นการเพิ่มความสามารถแก่ SMEs ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะ

ในเรื่องการยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร ก็มีหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อยมาก อันที่จริงทั้งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมและสถาบันการศึกษาต่างๆ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด หากมุ่งความสนใจในเรื่องนี้ ก็อาจมีบทบาทในเรื่องการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรใน SMEs เพิ่มขึ้น

ในกลยุทธ์ที่ 5 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านการตลาด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสถาบันเฉพาะทาง ซึ่งบางแห่งมีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอยู่บ้างแล้ว น่าจะมีบทบาทในเรื่องการตลาดมากขึ้น

ในกลยุทธ์ที่ 6 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างความตื่นตัวจิตสำนึกและธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ ดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องที่หน่วยงานและสถาบันส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจ มีเพียง สสว. , ISMED และ สถาบันการศึกษาบางแห่งที่มีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในเรื่องนี้

ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งเกี่ยวข้องกับ SMEs ในภาคการผลิต ก็มีหน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในเรื่องต่างๆจำนวนมาก แต่ในเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจ หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับ SMEs ในภาคธุรกิจต่างๆ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สถาบันเฉพาะทางต่างๆ และ ISMED ควรมีบทบาทมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน¹ ในปัจจุบัน หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ยังมีอยู่ไม่มาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันคีนันแห่งเอเชีย มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคลัสเตอร์ที่มีอยู่ในประเทศไทย ทาง สสว. และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ก็มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายหรือคลัสเตอร์อยู่จำนวนมาก แต่หากหน่วยงานและสถาบันอื่นๆให้ความสนใจในเรื่องนี้ด้วย ก็จะทำให้การส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น วิธีการอย่างหนึ่งคือ หน่วยงานและสถาบันที่มีกิจกรรมการส่งเสริมเครือข่ายหรือคลัสเตอร์อยู่แล้ว มีความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ซึ่งมีสมาชิกที่เป็น SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก แล้วร่วมมือกันจัดทำโครงการการส่งเสริมเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งในปัจจุบัน ก็มีการร่วมมือกันในลักษณะนี้อยู่บ้าง แต่ส่วนมากยังเป็นการร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ

ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้านั้น มีหลายหน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนในการส่งเสริมทางด้านนี้ แต่เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตแล้ว เราขอย้อนคาดหวังว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรงในภาครัฐ เช่น หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงแรงงาน และสมาคมภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่างๆ จะมีบทบาทในเรื่องนี้มากขึ้น แต่เท่าที่มีการศึกษามา ผลงานในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ยังไม่สู้ชัดเจนนัก

---

¹ ISMED มีโครงการฝึกอบรมสัมมนาจำนวนมาก ซึ่งมีผลทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาธุรกิจต่างๆมารวมตัวกัน และอาจมีผลทำให้มีการเกิดเครือข่ายธุรกิจอย่างไม่เป็นทางการ แต่ก็ยังไม่ปรากฏโครงการหรือกิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายธุรกิจ

ในยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้าหน่วยงานและสถานที่ที่มีบทบาท คือ หน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมในภาคเอกชน แต่หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาต่างๆ ยังมีบทบาทในเรื่องนี้น้อยมาก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการ ซึ่ง สสว. , ISMED, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีบทบาทอยู่ค่อนข้างมาก แต่สมาคมต่างๆ ในภาคเอกชน ยกเว้นเพียงบางแห่ง เช่น สมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และสมาคมการพัฒนาซอฟต์แวร์ไทย ดูเหมือนว่ายังมีบทบาทไม่มาก

ในยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หน่วยงานในเขตภูมิภาค เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่เขตภูมิภาค ซึ่งน่าจะมีความสำคัญมากในเรื่องนี้กลับปรากฏว่ามีบทบาทที่ไม่โดดเด่นนัก

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งครอบคลุมการส่งเสริม SMEs ในทุกด้านของการศึกษานี้ พบว่า มีหน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนร่วมในแต่ละด้านอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ที่น่าจะคาดหวังก็คือ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ SMEs มากขึ้น

สถาบันการศึกษาและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ควรมีความรู้และทักษะบุคลากร SMEs มากขึ้น สถาบันเฉพาะทางและหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย ก็ควรมีความรู้ในการส่งเสริมด้านการตลาดมากขึ้น ส่วนการจัดทำข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs นั้น เดิมกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและใน ปัจจุบัน สสว. มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก แต่หากสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมีสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอยู่ภายใต้สังกัดในทุกจังหวัดทั่วประเทศ หากจะมอบหมายให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเหล่านี้ มีการรายงานสถานการณ์หรืออย่างน้อยแล้วมีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ ก็จะเป็นประโยชน์มาก ในปัจจุบันข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดจิ๋ว ยังไม่มีผู้ใดรวบรวมไว้ ซึ่งหากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจะช่วยกันสร้างฐานข้อมูล

ในเรื่องนี้ ก็น่าจะทำได้ไม่ยากนัก ส่วนข้อมูลทางการค้าและบริการในระดับจังหวัดก็สามารถจัดทำเป็นระบบได้โดยมีหน่วยงานในแต่ละจังหวัด เช่น สำนักงานประจำจังหวัด หรือสาขาของสภาหอการค้าซึ่งมีอยู่ในจังหวัดต่างๆ เป็นผู้ร่วมประสานงาน

ตาราง 10.2 บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
1	การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ		
1.1	การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ	ธุรกิจเงินร่วมลงทุน(Venture Capital) ภาครัฐ(สสว.) และภาคเอกชน(ธนาคารกสิกรไทย บลจ.วรรณ สถาบันการศึกษาบางแห่ง สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์)	กสอ., ISMED, ธพว., สมาคมและสถาบันศึกษาต่างๆ สอจ.
1.2	เพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะเวลาการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ	กสอ., สสว., ISMED, สถาบันเฉพาะทาง, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมและสถาบันการศึกษา, สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย, สวทช., สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	สถาบันเฉพาะทางทุกแห่ง, สอจ., สอท., สภาหอการค้าฯ
1.3	การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม	สถาบันเฉพาะทาง, สวทช., วว., สสว., สมาคมบางแห่ง เช่น สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย, สถาบันการศึกษาบางแห่ง, สถาบันไทย-เยอรมัน, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	สถาบันการศึกษาต่างๆ, สอท., สภาหอการค้าฯ, กระทรวง ICT
1.4	การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สถาบันเฉพาะทาง, กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	สอท., สภาหอการค้าฯ, สมาคมและสถาบันการศึกษา, สอจ.
1.5	การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด	สสว., ISMED, หน่วยงานต่างๆของกระทรวงพาณิชย์, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมธุรกิจต่างๆ, สภาหอการค้าฯ, สอท.	สอจ., สถาบันเฉพาะทาง
1.6	การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึก และธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ	สสว., ISMED, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สอท., สภาหอการค้าฯ, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, การท่องเที่ยว, สมาคมต่างๆ, กสอ., สมอ., BOI, สถาบันเฉพาะทาง

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
2	การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต		
2.1	การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรธุรกิจและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster)	สสว., กสอ., NESDB, สถาบันคีนัน, โครงการทุนเครือข่ายนวัตกรรม, สมาคมต่างๆ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันเฉพาะทาง, ISMED
2.2	การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต	สสว., สวทช., วว., กสอ., สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ, กระทรวงอุตสาหกรรม (สสอ., กสอ., ฯลฯ)	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษา
2.3	การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ	สสว., สวทช., สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ, กระทรวงอุตสาหกรรม	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษา
2.4	การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า	กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงอุตสาหกรรม, สสว., สอท., สภาหอการค้าฯ, TDRI, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กระทรวงแรงงาน, สถาบันการศึกษา
2.5	ยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	สสว., กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงอุตสาหกรรม, สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันรับรอง ISO, สวทช., สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, สถาบันไทย-เยอรมัน, สมาคมต่างๆ	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
3	การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า		
3.1	การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก	สสว., ISMED, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กรมการค้าภายใน, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	สถาบันการศึกษาต่างๆ
3.2	การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการกำกับดูแลภาคการค้าส่ง-ค้าปลีกเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม	สสว., กระทรวงพาณิชย์, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	-
3.3	การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาชน ในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก	สสว., กระทรวงพาณิชย์, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	-

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
4	การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม		
4.1	การพัฒนาบุคลากรภาคบริการ	กระทรวงแรงงาน , สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ , สถาบันการศึกษา , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	-
4.2	การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ	สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	-
4.3	การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน	สสว. , ISMED , กระทรวง ICT , สวทช. , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	สมาคมต่างๆ
4.4	การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ	สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	สมาคมต่างๆ

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
5	การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น		
5.1	การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	NESDB ,สำนักงาน/หน่วยงานในจังหวัดต่างๆ , สสว. , ISMED , กนอ. , กสอ. , สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สถาบันการศึกษาในภูมิภาค , หน่วยงานในระดับท้องถิ่น , สอจ.
5.2	การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ	NESDB ,สำนักงาน/หน่วยงานในจังหวัดต่างๆ , สสว. , ISMED , กสอ. , สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สถาบันการศึกษาในภูมิภาค , หน่วยงานในระดับท้องถิ่น , สอจ. , กนอ.
5.3	การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค	NESDB , กระทรวงคมนาคม , กนอ. , กระทรวง ICT , สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย	-
5.4	การบูรณาการและสร้างเครือข่ายการทำงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค	สสว. , ISMED , กระทรวงอุตสาหกรรม (กสอ. , สปอ.,ฯลฯ) , สมาคมต่างๆ	สอจ. , สถาบันการศึกษาในเขตภูมิภาค

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
6	การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ		
6.1	การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	สสว., ISMED, สศอ., กรอ., NSO., ธปท., NESDB, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, สถาบันเฉพาะทาง, กรมทรัพย์สินทางปัญญา, สอท., สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	กระทรวง ICT
6.2	การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ / พนักงาน)	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, กสอ., สสว., ISMED, สวทช., วว., สถาบันเฉพาะทาง, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	สถาบันการศึกษาต่างๆ, สอจ.
6.3	การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	สสว., ISMED, สศอ., NSO., NESDB, สอท., สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	สปอ.
6.4	การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางการเงิน	ธพว., สสว., ธสน., ธกส., ธ.ออมสิน, บสย., ธนาคารพาณิชย์, ธุรกิจร่วมลงทุน, ธุรกิจ Factoring, Leasing	-
6.5	การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถในการตลาด	กระทรวงพาณิชย์, สภาหอการค้าฯ, สอท., สมาคมต่างๆ	สถาบันเฉพาะทาง, กระทรวงมหาดไทย

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการส่งเสริม SMEs			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
6.6	การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์	กระทรวงคมนาคม,กระทรวงอุตสาหกรรม,BOI,กรมพัฒนาธุรกิจการค้า,สภาหอการค้าฯ, สอท.,สมาคมต่างๆ, บริษัทจัดการด้านโลจิสติกส์	-
6.7	การปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ	สสว.,กสอ.,สอท., สภาหอการค้าฯ,สมาคมต่างๆ	สถาบันเฉพาะทาง
6.8	การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ	กนอ.,สสว.,ISMED	-
6.9	การบริหารจัดการงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	NESDB,กระทรวงอุตสาหกรรม,กระทรวงพาณิชย์,สสว.,ISMED,สอท.,สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	-

10.4 ประสพการณ์การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆในต่างประเทศ

เนื่องจาก SMEs เป็นกำลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ ประเทศต่างๆจึงมีนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs อยู่จำนวนมาก ทั้งยังมีหน่วยงานหรือสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์การส่งเสริมพัฒนา SMEs โดยเฉพาะในบทบาทต่างๆก่อนหน้านี้ มีการบรรยายถึงประสพการณ์ในประเทศต่างๆ ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนาในการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้ คือ ²

1. **การเงิน** : มีการส่งเสริม SMEs ทั้งด้านสินเชื่อ ด้านการลงทุน และด้านการประกันสินเชื่อ ในหลายประเทศมีการจัดตั้งหน่วยงานและสถาบันขึ้น โดยเฉพาะเพื่อการส่งเสริมการเงินแก่ SMEs เช่น ธนาคารสำหรับ SMEs การประกันสินเชื่อ และกองทุนร่วมพัฒนา (Venture Capital)

2. **การตลาด** : ในบางประเทศ มีการบริการส่งเสริม SMEs ในด้านการตลาดโดยเฉพาะ แต่ประเทศส่วนใหญ่มักมีหน่วยงานและกิจกรรม ที่ส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ ซึ่งมีการส่งเสริมด้านการตลาดรวมอยู่ด้วย เช่น การให้การศึกษาด้านการเงิน การบริหารจัดการ การออกแบบ การบรรจุหีบห่อ การออกใบรับรอง การส่งเสริมการตลาดส่งออก การฝึกอบรมเรื่อง E-Commerce และการส่งเสริมด้านการแสดงสินค้า

3. **พื้นที่ประกอบการ** : มีการส่งเสริมการพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคและการส่งเสริมเครือข่ายคลัสเตอร์ แต่การส่งเสริมทางด้านการจัดหาพื้นที่ให้แก่ SMEs โดยเฉพาะยังมีน้อย

² สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมของการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน โปรดดูได้จากส่วนประสพการณ์ต่างประเทศในแต่ละบท

4. **บุคลากร** : ประเทศต่างๆมักให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรนั้น มีการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ การฝึกอบรมคนงาน การพัฒนาความรู้ด้านการตลาดและเทคโนโลยี แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นการส่งเสริมเฉพาะ SMEs

5. **โลจิสติกส์** : เน้นในเรื่องพัฒนาระบบการขนส่งและการสร้างปัจจัยพื้นฐาน

6. **กฎระเบียบข้อบังคับ** : มีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎระเบียบข้อบังคับอยู่หลายประเทศ แต่ไม่ได้มีการเน้นเฉพาะ SMEs

7. **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** : มีการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่หลายประเทศ โดยมีมาตรการแรงจูงใจทางภาษีอากร การส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม การสร้างอุทยานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แต่ยังไม่มีการเน้นการพัฒนา SMEs โดยเฉพาะ

8. **ระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า** : ในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว มักมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดย SMEs สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้โดยสะดวก แต่มีเพียงไม่กี่ประเทศที่มีการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า

ตาราง 10.3 สรุปมาตรการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆของไทย และประเทศอื่นๆบางประเทศ จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยมีการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านค่อนข้างครบถ้วน เช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ อย่างไรก็ตาม การที่มีมาตรการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านนั้นไม่ได้หมายความว่ามีการส่งเสริมที่เพียงพอ หรือมีมาตรการที่ครบถ้วน ซึ่งในแต่ละบทของรายงานนี้ มีการบรรยายและวิเคราะห์ถึงนโยบายและมาตรการ ตลอดจนหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านที่มีอยู่ในประเทศไทย และสรุปว่า การส่งเสริม SMEs ในบางด้าน แม้มีหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ ที่มีบทบาทมากและมีมาตรการส่งเสริมที่ชัดเจน และการส่งเสริมทางด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเน้นไปทางด้าน การขนส่ง แต่ยังคงขาดการส่งเสริมในด้านอื่น นอกจากนี้ การส่งเสริมในแต่ละด้านส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมธุรกิจโดยทั่วไป โดยไม่ได้เน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ

ตาราง 10.3 สรุปมาตรการส่งเสริม SMEs ในประเทศต่างๆ

ด้านต่างๆของมาตรการส่งเสริม	ญี่ปุ่น	เกาหลี	อิตาลี	ออสเตรเลีย	ไทย	ไต้หวัน
1. การเงิน						
- การช่วยเหลือด้านเงินกู้	√	√	√	√	√	√
- การช่วยเหลือด้านเงินทุน	√	√	√	√	√	√
- การค้ำประกันกันเชื่อ	√	√	√	√	√	√
2. การตลาด	√	√	√	√	√	√
3. พื้นที่ประกอบการ	√	n.a.	√	√	√	√
4. บุคลากร	√	√	√	√	√	√
5. โลจิสติกส์	√	n.a.	√	√	√	√
6. กฎระเบียบ	√	√	√	√	√	√
7. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	√	√	√	√	√	√
8. ระบบข้อมูล	√	√	√	√	√	√

หมายเหตุ : n.a. หมายถึง ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน

ที่มา : ศุภิช สุภขลาสัยและคณะ : การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2544) ข้อมูลที่นำเสนอและแหล่งอ้างอิงในบทที่ 2 – 9 ของรายงานนี้

ความร่วมมือการส่งเสริม SMEs ในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN)

กลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งมีสมาชิก 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ มีโครงการที่พัฒนาขึ้นเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้นอย่างเต็มรูปแบบในปี ค.ศ. 2015 ซึ่งจะมีการครอบคลุมความร่วมมือทางด้านต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง ในการนี้การส่งเสริม SMEs เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือในทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้มีการจัดตั้ง ASEAN Working Group on SMEs ขึ้น โดยมีการจัดทำโครงการหลายโครงการเพื่อการส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค ASEAN เช่น การให้คำจำกัดความ SMEs ที่เป็นมาตรฐานร่วมกันทุกประเทศ การฝึกอบรมผู้ประกอบการ SMEs โดยมีการจัดทำหลักสูตรการอบรมผู้ประกอบการ การจัดตั้งศูนย์บริการ SMEs (SMEs Service Center) ที่เชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการแก่ SMEs ในประเทศสมาชิกต่างๆ การส่งเสริมทางการเงิน เช่น มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาคเพื่อเป็นแหล่งเงินทุน สำหรับ SMEs ที่ประกอบธุรกิจในอาเซียน การจัดพิมพ์หนังสือปกขาวสำหรับ SMEs (ASEAN White Paper on SMEs) นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่จะร่วมมือกับประเทศนอกกลุ่ม

อาเซียน เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีในเรื่องต่างๆ เช่น การส่งเสริมด้านการเงิน การตลาด การพัฒนาผู้ประกอบการ การส่งเสริมการค้าเทคโนโลยี การส่งเสริมความร่วมมือของ SMEs ที่อยู่ในอาเซียน กับในประเทศที่อยู่นอกภูมิภาคอาเซียน การศึกษาเกี่ยวกับ SMEs ทางด้านต่างๆ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า สมาคม ASEAN มีการให้ความสำคัญกับการส่งเสริม SMEs มาก ทั้งนี้เพราะทุกประเทศในภูมิภาคอาเซียน SMEs เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสถานประกอบการธุรกิจ และมีบทบาทมากในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่นำมาสู่ความร่วมมือ เพื่อส่งเสริม SMEs ในระดับภูมิภาคอาเซียนจึงเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ แก่ประเทศสมาชิกทุกประเทศ

10.5 บทบาทของหน่วยงานและสถาบันส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน

1. การเงิน

ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินนั้น หน่วยงานและสถาบันการเงินในภาคเอกชน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ ยังคงมีบทบาทสำคัญที่สุด หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยการสนับสนุนของรัฐ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน โดยเฉพาะ คือ ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) ซึ่งสนับสนุน SMEs ทางด้านสินเชื่อ และการให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ซึ่งให้ความช่วยเหลือทางด้านการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ไม่เพียงพอ แม้มีการขยายขอบเขตการดำเนินงานมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่เมื่อเทียบกับสถาบันการเงินในภาคเอกชนแล้ว ยังมีขนาดการดำเนินงานที่เล็กมาก ธพว. ด้วยความปรารถนาที่จะช่วยเหลือแก่ SMEs ทางการเงิน บ่อยครั้งจึงมีการปล่อยกู้ให้แก่ SMEs ที่มีหลักทรัพย์การค้ำประกันที่ไม่เพียงพอ และการติดตามทวงถามการชำระหนี้เงินกู้ อาจมีการผ่อนปรนกว่า เมื่อเทียบกับสถาบันการเงินในภาคเอกชน จึงทำให้มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans: NPL) ในระดับสูง นอกจากนั้น ด้วยเครือข่ายสาขาที่มีอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ธนาคารพาณิชย์จึงอยู่ฐานะที่จะให้บริการทางการเงินแก่ SMEs ในเขตภูมิภาคที่ทั่วถึงกว่า ในปัจจุบัน ธพว. มีการจัดตั้งศูนย์ธุรกิจ ในภูมิภาคทั่วทุกภูมิภาคในประเทศขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงอาจคาดได้ว่า ในอนาคตอันใกล้ การครอบคลุมทางด้านการช่วยเหลือ SMEs ทางการเงิน ในเขตภูมิภาคของ ธพว. จะทำได้โดยสะดวกขึ้น

สำหรับ บสย. นั้น จนถึงปัจจุบันสินเชื่อที่ได้รับค้ำประกัน โดย บสย. ยังอยู่ในวงจำกัด แม้จะมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน นอกจากการให้กู้แล้ว ยังมีการส่งเสริมทางการเงินในลักษณะเงินทุน (Equity financing) ในเวลาที่ผ่านมา มีการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ ที่มีส่วนช่วย SMEs ในด้านการระดมทุน เช่น การส่งเสริมให้ SMEs เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (MAI) การร่วมลงทุนในลักษณะ Venture Capital เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมทางการเงินทุน แม้มีการขยายตัวมากแต่ก็ยังมีขนาดที่จำกัดมาก

ในปัจจุบัน สถาบันการเงินทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ต่างมีความตื่นตัวในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs มากขึ้น นอกจาก ธพว. และ บสย. แล้ว สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ล้วนมีโครงการส่งเสริมช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน โดยเฉพาะ ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ คือ ธนาคารกรุงไทย และธนาคารพาณิชย์ในภาคเอกชนส่วนใหญ่ ก็มีโครงการส่งเสริมการให้เงินกู้แก่ SMEs โดยมีวงเงินการให้กู้แก่ SMEs ที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูง จึงอาจกล่าวได้ว่า สำหรับการช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs นั้น มีการพัฒนาที่น่าสนใจในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้ขอบเขตการให้บริการของสถาบันการเงินทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ยังนับว่ามีอยู่ในวงจำกัดมาก เมื่อเทียบกับความต้องการของ SMEs

2. การตลาด

SMEs จำนวนมาก โดยเฉพาะที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาค ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสงค์ที่มีต่อสินค้า หรือบริการของตนอยู่ในระดับต่ำ และปัญหาการแข่งขัน ทั้งจากกิจการที่มีขนาดใหญ่กว่า และจากสินค้าที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็มี SMEs จำนวนมากที่สามารถขยายตลาดสินค้าไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม SMEs ที่มีการส่งออกโดยมากยังมีข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลด้านการตลาด และมีความต้องการช่วยเหลือส่งเสริมทางด้านนี้มาก ดังนั้นการส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาดจึงมีความสำคัญมากต่อการอยู่รอดและการเจริญเติบโตของ SMEs ทั้ง SMEs ที่พึ่งการจำหน่ายในประเทศและ SMEs ที่มีการส่งออก

จากการสำรวจหน่วยงานและสถาบันที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs พบว่า ในปัจจุบันหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาดโดยตรง ยังมีอยู่น้อยมาก หน่วยงานในภาครัฐที่สำคัญส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเน้นการส่งเสริมการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก หน่วยงานในภาคเอกชนที่สำคัญ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมการค้าต่างๆ ก็มีบทบาททางด้านการส่งเสริมด้านการตลาด อย่างไรก็ตาม สถาบันหรือสมาคมในภาคเอกชนส่วนใหญ่มีขอบเขตการดำเนินงานที่มีการครอบคลุมหลายด้าน และมีได้ให้ความสนใจทางด้านการตลาดโดยเฉพาะ ส่วนธุรกิจเอกชนที่มีการทำหน้าที่ทางด้านวิจัยการตลาด และให้บริการข่าวสารข้อมูลการตลาดนั้น มักจะคิดค่าบริการในราคาสูง หากที่ SMEs จะสามารถเข้าถึงได้

การส่งเสริมทางการตลาดในอีกด้านหนึ่ง คือ การส่งเสริมช่วยเหลือด้านการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐาน และการรับรองมาตรฐาน การออกแบบ และการบรรจุหีบห่อ ในปัจจุบันบริการการให้ความช่วยเหลือทางด้านการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์นี้ ยังมีอยู่น้อย และสถาบันที่มีอยู่บ้าง เช่น สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และสถาบันรับรองมาตรฐาน ไอเอสโอ ก็มีได้เน้นการส่งเสริมทางการตลาดเป็นพิเศษ

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาดที่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะ ในปัจจุบันในประเทศไทยยังมีอยู่น้อยมาก แต่การช่วยเหลือส่งเสริมทางด้าน

การตลาดนั้น มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจ โดยเฉพาะ SMEs ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงาน ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs ต้องหันมาให้ความสนใจกับการส่งเสริมทางด้านการตลาดมากขึ้น

3. พื้นที่ประกอบการ

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา หน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมอุตสาหกรรมมีการหันมาให้ความสนใจ ในเรื่องการส่งเสริมเครือข่ายอุตสาหกรรมในลักษณะคลัสเตอร์มากขึ้น ในการกล่าวถึงการส่งเสริม SMEs ทางด้านพื้นที่ประกอบการในรายงานนี้ จึงมีการเน้นในเรื่องการส่งเสริมคลัสเตอร์ แต่ในขณะเดียวกันก็มีการกล่าวถึงหน่วยงาน และสถาบันการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการทางด้านอื่นๆ นอกจากการส่งเสริมด้านคลัสเตอร์ด้วย

หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนส่งเสริม SMEs ที่สำคัญ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม หอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ล้วนมีสำนักงานหรือสาขา ในจังหวัดต่างๆ ดังนั้น ในพื้นที่แต่ละจังหวัด จึงมีหน่วยงานและสถาบันที่ทำหน้าที่ส่งเสริม SMEs อยู่มากพอควร นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาในภูมิภาค ก็มีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค โดยเฉพาะในจังหวัดที่สถาบันการศึกษานั้นๆตั้งอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม บทบาทสถาบันการศึกษาในการส่งเสริม SMEs ในเขตภูมิภาค ยังไม่สู้โดดเด่นนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทต่อการส่งเสริม SMEs ยังมองไม่เห็นความสำคัญของสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาค ในการส่งเสริม SMEs แม้หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs บางแห่ง เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) มีเครือข่ายในเขตภูมิภาค ที่ประกอบด้วยสถาบันการศึกษา แต่สำหรับหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs อื่นๆ มักมีการดำเนินงานอยู่ในส่วนกลาง โดยมีการประสานงานกับสถาบันการศึกษาในเขตภูมิกนน้อยมาก

4. การพัฒนาบุคลากร

สถาบันส่งเสริมและพัฒนา SMEs ส่วนใหญ่ ทั้งในภาครัฐและเอกชน มักมีภารกิจที่ครอบคลุมการพัฒนาบุคลากรอยู่ด้วย แต่การพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ จะเน้นหนักในเรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการ ส่วนการพัฒนาแรงงานนั้น หน่วยงานที่สำคัญ คือ กรมพัฒนาแรงงานของกระทรวงแรงงาน ส่วนหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่มีการเน้นการพัฒนาแรงงาน ยังมีอยู่น้อยมาก ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะแรงงานใน SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือในเรื่องการพัฒนาแรงงานได้อย่างทั่วถึง จึงมิได้ให้ความสนใจในด้านนี้มากนัก เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของการพัฒนาแรงงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและการให้บริการใน SMEs การพัฒนาบุคลากรของ SMEs ทางด้านการฝึกอบรมแรงงานน่าจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก แต่การจะส่งเสริมกิจกรรมทางด้านนี้ก็มีข้อจำกัดอยู่มาก ทั้งทางด้านกำลังคน งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ วิธีการส่งเสริมการพัฒนาแรงงาน

ที่น่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่า คือ การส่งเสริมให้ SMEs มีการฝึกอบรมคนงานในสถานประกอบการของตนเอง โดยการให้สิ่งจูงใจต่างๆ เช่น การให้สิ่งจูงใจในการลดหย่อนภาษีอากร ส่งเสริมให้วิสาหกิจในภาคเอกชนมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายในลักษณะคลัสเตอร์ และชักจูงให้สถานประกอบการขนาดใหญ่มีส่วนในการช่วยฝึกอบรมคนงานใน SMEs นอกจากนี้ หน่วยงานในภาครัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สสว. และ ISMED และสถาบันอุตสาหกรรมต่างๆ ควรมีโครงการเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการยกระดับฝีมือแรงงานมากขึ้น ทั้งนี้ อาจร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการจัดกิจกรรมทางด้านนี้

5. โลจิสติกส์

หน่วยงานต่างๆทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน มีการหันมาให้ความสนใจในเรื่องการจัดการทางด้านโลจิสติกส์มากขึ้น จากการศึกษาในเวลาที่ผ่านมามีพบว่า ต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์ในประเทศไทยยังอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ แม้ยังไม่มีการศึกษาใดๆที่พิจารณาเรื่องต้นทุนโลจิสติกส์สำหรับ SMEs โดยเฉพาะ แต่ก็เชื่อได้ว่า ต้นทุนต่อหน่วยทางด้านโลจิสติกส์ของ SMEs น่าจะอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับกิจการที่มีขนาดใหญ่กว่า ด้วยค่าขนส่งที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ต้นทุนในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบย่อมปรับตัวสูงขึ้นมาก ดังนั้น การบริหารจัดการเพื่อหาทางลดต้นทุนโลจิสติกส์ โดยเฉพาะต้นทุนทางการขนส่งจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่เป็น SMEs

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ (สศช.) และหน่วยงานในภาครัฐอื่นๆ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงคมนาคม มีการร่วมมือกันจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ แต่แผนปฏิบัติการนี้ ส่วนใหญ่ยังมีได้นำมาใช้ในการปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ในแผนปฏิบัติการดังกล่าว ยังมีได้กล่าวถึงการส่งเสริมการจัดการทางด้านโลจิสติกส์สำหรับ SMEs โดยเฉพาะ จึงอาจกล่าวได้ว่าการส่งเสริมทางด้านโลจิสติกส์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ SMEs ยังมีอยู่น้อยมาก ทั้งข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษารื่องโลจิสติกส์ใน SMEs ก็ยังไม่มีการรวบรวมไว้

6. กฎระเบียบข้อบังคับ

แม้วิสาหกิจในภาคเอกชน มักมีการกล่าวถึงกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของตน และหน่วยงานในภาครัฐก็มีความพยายามปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อภาคเอกชนในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง แต่ในประเทศไทยยังไม่ปรากฏหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญทางการให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน ในบางหน่วยงาน เช่น ใน สสว. มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ขึ้น เพื่อบริการให้คำปรึกษาและเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายแก่ผู้ประกอบการ SMEs แต่หน่วยงานและสถาบันส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในภาครัฐและภาคเอกชนในปัจจุบัน ยังไม่มีแผนกบริการให้คำปรึกษาทางด้านกฎระเบียบที่เฉพาะเจาะจง แม้ในภาคเอกชน จะมีสำนักงานกฎหมายหรือกิจการที่ให้บริการด้านให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายธุรกิจอยู่บ้าง นอกจากนี้ ในแต่ละสาขาธุรกิจ อาจมีกฎหมาย

หรือกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่แตกต่างกัน แต่จากการสำรวจเบื้องต้น ก็ไม่พบว่ามีแผนกหรือโครงการใดๆที่จัดขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้คำปรึกษาเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ สำหรับแต่ละสาขาธุรกิจ

การส่งเสริมทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับนั้น น่าจะมีความสำคัญมากต่อการดำเนินงานของ SMEs ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ โอกาสและผลกระทบที่เกิดจาก กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศและการทำข้อตกลงทางการค้าเสรี (FTA) ปัญหาข้อกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าใจถึงขั้นตอนการขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ การจัดทำสัญญาทางการค้าขายและการจัดซื้อ ฯลฯ ล้วนมีผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจของ SMEs ดังนั้น การช่วยเหลือส่งเสริม SMEs ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ จึงถูกจัดเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ของ สสว. ในยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งมาตรการที่มีส่วนเอื้ออำนวยในเรื่องนี้ จะต้องมีการพิจารณาต่อไป

7. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

SMEs มักมีข้อจำกัดทางเทคโนโลยีมากกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และกิจการที่มีการร่วมทุนจากต่างประเทศ ซึ่งสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีของบริษัทผู้ร่วมทุนต่างประเทศได้ในระดับหนึ่ง หน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทางต่างๆ มีการส่งเสริมวิสาหกิจเอกชนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่เช่นเดียวกับการส่งเสริมทางด้านอื่นๆ คือ การส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น มิได้แยกแยะ การส่งเสริมตามขนาดของสถานประกอบการ และ SMEs ส่วนใหญ่ มักมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการบริการส่งเสริมในหน่วยงานภาครัฐและสถาบันอิสระทางด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ นอกจากจำนวน SMEs ที่มีอยู่มากและขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดแล้ว ข้อจำกัดของการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใน SMEs ประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะการขาดความตื่นตัวในส่วนของ SMEs เองในการปรับปรุงเทคโนโลยีของตน ผลการศึกษาที่ผ่านมาในประเทศไทยมักพบว่า ธุรกิจภาคเอกชนในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ มีกิจกรรมทางการวิจัยและพัฒนา (R&D) และนวัตกรรม (Innovation) น้อย สำหรับธุรกิจ SMEs ซึ่งมีข้อจำกัดทางการเงินและบุคลากรมาก ยังมีกิจกรรมวิจัยและพัฒนาน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม ต่อหน่วยสินค้าและบริการมีอยู่สูง ดังนั้นการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาใน SMEs จึงมีความจำเป็น นอกจากนี้ หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็ควรให้ความสนใจต่อ SMEs มากขึ้น โดยอาจมีการจัดทำโครงการส่งเสริมช่วยเหลือ SMEs ขึ้นเป็นการเฉพาะ

8. ระบบข่าวสารข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

หน่วยงานต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชน ส่วนมากมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานในหน่วยงานของตน แต่ข้อมูลที่มีการจัดเก็บนั้นมักไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบ และหน่วยงานแต่ละแห่งจะมีการจำแนกประเภทข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เห็นได้จากตัวอย่างการจัดประเภทข้อมูลอุตสาหกรรม คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และกรมโรงงานอุตสาหกรรม แม้เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมด้วยกัน แต่ก็มีการจัดประเภทข้อมูลอุตสาหกรรมที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ในการทำการศึกษาที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรม ปัญหาหนึ่งที่ผู้ทำการศึกษาต้องเผชิญ คือ ปัญหาการจัดประเภทอุตสาหกรรมให้อยู่ในระบบเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบ เช่น ข้อมูลการค้าต่างประเทศจะมีการจัดเก็บตามระบบ ฮาโมนไนส์ (Harmonized System) ในขณะที่ข้อมูลการผลิตอาจมีการจัดเก็บตามการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมในระบบสากล (ISIC) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลงข้อมูลการค้าให้เป็นระบบ ISIC เพื่อการศึกษาลักษณะการส่งออก และนำเข้าของอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ที่ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้ สถิติที่มีการจัดเก็บโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งสถิติการผลิต การค้าและการจ้างงาน ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ การศึกษาลักษณะของอุตสาหกรรมโดยจำแนกขนาดการจ้างงานของสถานประกอบการจึงไม่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตามก็มีแหล่งข้อมูลและสถิติ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์สภาพโครงสร้างและปัญหาของ SMEs ได้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลการสำมะโนและการสำรวจของหน่วยงาน เช่น การสำมะโนและสำรวจสถานประกอบการของสำนักงาน สถิติแห่งชาติ (สศช.) ข้อมูลการสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เป็นต้น ในเวลาที่ผ่านมามีการศึกษาที่ดำเนินการ โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีการนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ โครงสร้างและปัญหาของสถานประกอบการในสาขาต่างๆ และสสว. ได้พยายามจัดระบบข้อมูล เพื่อประเมินความสำคัญของ SMEs ในผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การจ้างงาน และข้อมูลการส่งออก

ส่วนหน่วยงานในภาคเอกชน เช่น สภาหอการค้า และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ก็มีการจัดทำข้อมูล และมีการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกและจัดทำรายงาน ออกเผยแพร่ แต่ข้อมูลที่จัดเก็บโดยสมาคมเอกชนมิได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์มากนัก

สำหรับการจัดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า นั้น หน่วยงานบางแห่ง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ในลักษณะเพื่อการเตือนภัยล่วงหน้า ระบบเตือนภัยล่วงหน้าของ ธปท. เน้นไปทางด้านเศรษฐกิจมหภาค และประเมินความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ระบบของ สสว. มีการวิเคราะห์สภาวะของเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ส่วน สศอ. แม้มีการรวบรวมข้อมูลและการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า แต่ยังคงอยู่ในขั้นตอนการจัดตั้งระบบเตือนภัยในภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มรูปแบบ

กล่าวโดยสรุป การจัดทำระบบข้อมูลและจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า เป็นสิ่งจำเป็น แม้หน่วยงานต่างๆ มีการรวบรวมข้อมูล ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตนได้ แต่ข้อมูลเหล่านี้ ควรนำมา

จัดเป็นระบบโดยแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบหรือประเภทที่สอดคล้องกัน และมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามขนาดของกิจการ สำหรับระบบเดือนกึ่งล่วงหน้า ที่สามารถจะเดือนกึ่งเป็นรายสาขานั้น ยังมีหน่วยงานที่จัดทำอยู่น้อยและยังต้องมีการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

10.6 ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs และการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ

ยุทธศาสตร์และกรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ปี 2550-2554 ที่จัดทำโดย สสว. มีขอบเขตครอบคลุมที่กว้างขวาง ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ 2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถการผลิตรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า 4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม 5. การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น และ 6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์ ก็มีการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนงานในรายละเอียดลงไป

จากการสำรวจการดำเนินงานด้านของหน่วยงาน และสถาบันจำนวนมากทั้งในภาครัฐและเอกชนพบว่า การปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ล้วนมีส่วนส่งเสริม SMEs ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของ สสว. ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก เมื่อพิจารณาถึงภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ทั้งนี้อาจแยกพิจารณาการส่งเสริมในแต่ละด้าน ดังนี้

1) การส่งเสริมด้านการเงิน

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา การส่งเสริมทางการเงินของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ มีการขยายขอบเขตการดำเนินงานออกไปมาก มีสถาบันที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลความต้องการทางการเงินของ SMEs โดยเฉพาะ เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) และธนาคารพาณิชย์ก็มีการหันมาให้ความสนใจในการปล่อยเงินกู้แก่ SMEs มากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการขยายตัวไปมาก แต่ขอบเขตของการบริการทางการเงินที่มีต่อ SMEs ยังนับว่าอยู่ในวงจำกัด เมื่อเทียบกับสถานประกอบการ SMEs ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ธพว. มีจุดเด่นที่เน้นการปล่อยกู้แก่ SMEs โดยเฉพาะ มีเงื่อนไขการกู้ที่ผ่อนปรน และมีการให้บริการทางด้านอื่นๆ แก่ SMEs ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การดำเนินงานของ ธพว. จึงมีประโยชน์ต่อ SMEs มาก แต่ก็ต้องประสบกับปัญหาที่มีหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ในระดับสูง

2) ด้านการตลาด

การส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาดยังมีข้อจำกัดมาก มีเพียงหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมส่งเสริมการส่งออก ที่มีความโดดเด่นในด้านนี้ ส่วนหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่ส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดโดยเฉพาะยังมีอยู่น้อยมาก แม้มีบริษัทเอกชนที่ทำการวิจัยตลาดอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ด้วยค่าบริการที่แพง การวิจัยตลาดนี้จึงยากแก่การเข้าถึงโดย SMEs

3) ด้านพื้นที่ประกอบการ

ในจังหวัดต่างๆ มีหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริม SMEs อยู่ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด สาขาของอุตสาหกรรมและหอการค้าแห่งประเทศไทย และมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานการพัฒนา SMEs โดยเฉพาะหน่วยงานและสถาบันในส่วนกลางกับสถาบันการศึกษาที่ตั้งในเขตภูมิภาค ดูเหมือนว่ายังมีอยู่น้อยมาก

ในปัจจุบัน ในประเทศไทยมีการศึกษาทางด้านเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ในลักษณะการพิจารณาว่ามีคลัสเตอร์อะไรอยู่ที่ใด (Cluster Mapping) อยู่มากพอสมควร แต่การส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ให้เป็นเครือข่ายที่มีการดำเนินการและมีการปฏิบัติการในลักษณะที่มีความร่วมมือ และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบยังมีอยู่น้อย ดังนั้นการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายหรือคลัสเตอร์จะต้องมีการทำต่อไป ทั้งนี้สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนงานของ สสว. ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น

ทางด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น แม้รัฐบาลมีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หรือ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน แต่ในทางปฏิบัติ โครงการนี้ยังประสบกับข้อจำกัดอยู่มาก โดยเฉพาะการขาดแคลนข้อมูลผู้ประกอบการระดับชุมชน และการขาดความเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง

4) ด้านการพัฒนาบุคลากร

การส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ที่ 1 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการของ สสว. แต่หน่วยงานและสถาบันที่มีภารกิจส่งเสริม SMEs ในด้านนี้ มักเน้นในเรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการ ที่มีอยู่เดิม ส่วนกิจกรรมทางด้านการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่นั้นยังมีขอบเขตจำกัด แม้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ 1 ซึ่งทาง สสว. จะต้องกระตุ้นให้หน่วยงานและสถาบันต่างๆ หันมาสนใจในเรื่องการสร้างผู้ประกอบการใหม่นี้

การพัฒนาบุคลากรในอีกด้านหนึ่งคือ การพัฒนาความรู้ ทักษะ และฝีมือของแรงงานในสถานประกอบการ SMEs เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต และยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม แต่ดูเหมือนว่าหน่วยงานและสถาบันที่มีภารกิจในการพัฒนาบุคลากร มักละเลยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการยกระดับความรู้ ทักษะและฝีมือแรงงาน และแผนปฏิบัติการของ สสว. ก็ยังไม่สู้จะมีความชัดเจนในเรื่องนี้ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรด้านแรงงานจะต้องมีการผลักดันต่อไป

5) ด้านโลจิสติกส์

การส่งเสริมทางด้าน โลจิสติกส์นี้ เกี่ยวโยงกับหลายยุทธศาสตร์ของการส่งเสริม SMEs ในปัจจุบัน แม้มีการสนใจในเรื่องโลจิสติกส์มากขึ้น และมีการกำหนดแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศขึ้น แต่ในทางปฏิบัติ การส่งเสริมทางด้าน โลจิสติกส์ในประเทศไทย นับว่ายังอยู่ในขั้นเริ่มต้น และหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาโลจิสติกส์มักไม่มีการเน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ ดังนั้นใน

เรื่องโลจิสติกส์นี้จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาในเชิงลึก โดยมีข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นต่อไป

6) ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ

เช่นเดียวกับเรื่องโลจิสติกส์ เรื่องกฎระเบียบข้อบังคับ โดยเฉพาะทางกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ มีผู้กล่าวขวัญกันมาก แต่ยังไม่มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ยังไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องนี้มากนัก ในปัจจุบันมีเพียง สสว. ที่มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ที่มีการให้บริการคำปรึกษาด้านกฎหมายแก่ SMEs อย่างเป็นกิจจะลักษณะ ดังนั้นการส่งเสริม SMEs ทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับ จะต้องมีการขยายขอบเขตการดำเนินการออกไปอีกมาก

7) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หน่วยงานและสถาบันที่สำคัญที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs ในเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง แต่หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ ยังไม่มีการเน้นการให้การส่งเสริมแก่ SMEs โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงควรมีการกระตุ้นให้หน่วยงานและสถาบันต่างๆ หันมาให้ความสนใจแก่ SMEs มากขึ้น

8) ด้านระบบข้อมูลและการเตือนภัยล่วงหน้า

ปัญหาทางด้านนี้ คือ การจัดระบบข้อมูล ให้มีการจัดประเภทที่สอดคล้องกัน และมีการจำแนกข้อมูล โดยแบ่งตามขนาดของสถานประกอบการ ในปัจจุบัน ข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่ได้มีการนำมาไว้ในที่เดียวกันและจัดเป็นระบบที่จะใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์สถานะและปัญหาของ SMEs ได้ สสว. ในฐานะหน่วยงานกลางในเรื่องการส่งเสริม SMEs มีการจัดทำโครงการในเรื่องนี้อยู่บ้าง แต่หน่วยงานอื่นๆ ยังไม่มีระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่มีการเน้นถึง SMEs โดยเฉพาะ

ตารางที่ 10.1 แสดงยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การส่งเสริม SMEs ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) จะเห็นได้ว่าหน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังมีหน่วยงานและสถาบันอีกจำนวนมากที่ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs ตามยุทธศาสตร์ต่างๆ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือแม้มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs แต่ก็ยังไม่ค่อยจะเด่นชัดนัก

หากพิจารณาในระดับกระทรวง จะพบว่าหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ มีบทบาทค่อนข้างมากในการส่งเสริม SMEs ส่วนกระทรวงอื่นๆ นั้นก็มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะด้านที่กระทรวงนั้นมีส่วนรับผิดชอบอยู่ เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มีบทบาทมากในการส่งเสริมการพัฒนาด้านเทคโนโลยีแก่สถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม แม้หน่วยงานในกระทรวงต่างๆ จะมีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน แต่หน่วยงานในภาครัฐบาลส่วนใหญ่มิได้เน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของ SMEs ในสัดส่วนของสถานประกอบการในทุกๆ ภาคเศรษฐกิจและปัญหาความยากลำบาก

ของ SMEs ในการเข้าถึงบริการการส่งเสริมในลักษณะต่างๆ การให้ความสำคัญในนโยบายและมาตรการที่จะส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะนั้นอาจมีความจำเป็น

10.7 จุดเด่นและจุดด้อยของหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs ที่สำคัญบางแห่ง

หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ละหน่วยงานและสถาบันย่อมมีภารกิจหน้าที่แตกต่างกันไป ซึ่งในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของตน ของแต่ละหน่วยงานนั้น อาจเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs ไม่มากก็น้อย ในที่นี้ จะคัดเลือกหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านจากการปฏิบัติงาน ตามภารกิจ หน้าที่ของตน ด้านละ 2 หน่วยงาน วิเคราะห์ถึงจุดเด่นจุดด้อยของหน่วยงานหรือสถาบันดังกล่าว ต่อการส่งเสริม SMEs และเสนอแนะว่าหากจะให้หน่วยงานหรือสถาบันนี้มีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs มากขึ้น หน่วยงานหรือสถาบันดังกล่าวควรมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนในด้านใด

1. การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

ขอบเขตของการดำเนินงานในเรื่องการส่งเสริม SMEs ในการส่งเสริมทางการเงินมีการขยายตัวไปมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา และมีการส่งเสริมด้านการเงินเกิดขึ้นหลายรูปแบบ เช่น การช่วยเหลือทางด้านเงินทุน (Equity Financing Capital) การร่วมลงทุน (Venture Leasing) การซื้อเครื่องจักร เป็นต้น ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินนั้น หน่วยงานและสถาบันการเงินในภาคเอกชน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ ยังคงมีบทบาทสำคัญที่สุด ก่อนหน้านี้ธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปจะให้ความสนใจแก่การให้เงินกู้แก่ธุรกิจขนาดใหญ่มากกว่า แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้หันมาให้ความสนใจ การให้กู้แก่ SMEs มากขึ้น โดยมีโครงการเพื่อส่งเสริมการให้เงินกู้แก่ SMEs ขึ้น โดยเฉพาะ ส่วนสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออกแห่งประเทศไทย ต่างกันมาให้ความสนใจแก่การสนับสนุน SMEs มากขึ้น

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน โดยเฉพาะ โดยการสนับสนุนของรัฐ คือ ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) ซึ่งสนับสนุน SMEs ทางด้านสินเชื่อ และมีการให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ซึ่งให้ความช่วยเหลือทางด้านการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ไม่เพียงพอ

1.1 ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.)

จุดเด่น ของ ธพว. ในการช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน คือ ธพว. เป็นสถาบันการเงินที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะและมีการให้บริการแก่ผู้ให้กู้ทางด้านอื่น เช่น การฝึกอบรม การให้คำแนะนำแก่ผู้กู้เงินในขั้นตอนการขอู้ ทั้งยังมีเงื่อนไขการปล่อยเงินกู้ที่ผ่อนปรนกว่าธนาคารพาณิชย์

จุดด้อย ของ ธพว. ที่สำคัญ คือ การอนุมัติเงินกู้แก่ SMEs ต้องใช้เวลาที่นานกว่ามากเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารพาณิชย์ และมีหนี้เสียหรือสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ในระดับสูง

สิ่งที่ควรทำ คือ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการอนุมัติเงินกู้ และพยายามลดระดับสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPL ลงโดยอาจตั้งเงื่อนไขว่า ผู้ขอกู้จาก ธพว. จะต้องมีการค้ำประกันเงินกู้กับ บยส. ธพว. ไม่ควรถือว่าตนเป็นคู่แข่งของธนาคารพาณิชย์

1.2 บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บยส.)

จุดเด่น ของ บยส. คือ เป็นสถาบันการเงินที่ดึงขึ้นมาเพื่อให้บริการทางการเงินการค้ำประกันเงินกู้แก่ SMEs โดยเฉพาะ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา บยส. สามารถช่วยให้ SMEs ที่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันในการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการขยายขอบเขตการดำเนินงาน เช่น การให้คำปรึกษาแก่ SMEs ทางด้านต่างๆด้วย

จุดด้อย ของ บยส. คือ แม้มีการขยายขอบเขตการค้ำประกันมากขึ้น แต่ยังพบว่ามีขนาดการดำเนินงานที่จำกัดมาก และในเวลาที่ผ่านมามี บยส. เน้นการค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ผู้ขอสินเชื่อผ่านธนาคารพาณิชย์มากกว่าผู้ขอสินเชื่อผ่าน ธพว.

สิ่งที่ควรทำ สิ่งที่ บยส. ควรดำเนินการ คือ มีการร่วมมือกับ ธพว. มากขึ้น ส่วนการให้ความรู้แก่ SMEs เพื่อเตรียมความพร้อมทางการเงินก่อนที่จะขอสินเชื่อ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาหนี้เสียในอนาคตนั้น ควรมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานต่อไป

กล่าวโดยสรุป ในปัจจุบันสถาบันการเงินทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ต่างมีความตื่นตัวในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs มากขึ้น นอกจาก ธพว. และ บยส. แล้ว สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ล้วนมีโครงการส่งเสริมช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน โดยเฉพาะ ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ คือ ธนาคารกรุงไทย และธนาคารพาณิชย์ในภาคเอกชนส่วนใหญ่ก็มีโครงการส่งเสริมให้เงินกู้แก่ SMEs โดยมีวงเงินให้กู้แก่ SMEs ที่อัตราการเจริญเติบโตสูง จึงอาจกล่าวได้ว่า สำหรับการช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs นั้นมีการพัฒนาที่น่าสนใจในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้ขอบเขตการให้บริการของสถาบันการเงินทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ยังนับว่ามีอยู่ในวงจำกัดมาก เมื่อเทียบกับความต้องการของ SMEs

2. การส่งเสริม SMEs ทางด้านการตลาด

จากการสำรวจหน่วยงานและสถาบันที่มีภาระหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด พบว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดโดยเฉพาะยังมีอยู่ไม่มาก หน่วยงานในภาครัฐที่สำคัญส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเน้นการส่งเสริมการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก หน่วยงานในภาคเอกชน เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ

สมาคมการค้าต่างๆ ก็มีบทบาททางด้านการส่งเสริมการตลาด แต่สถาบันเหล่านี้ส่วนใหญ่มีขอบเขตการดำเนินงานที่ครอบคลุมหลายด้าน และไม่ได้ให้ความสนใจทางด้านการตลาด โดยเฉพาะ

2.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

จุดเด่น เดิมกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีชื่อว่าการทะเบียนการค้า มีบทบาททางด้านการรับจดทะเบียนธุรกิจ แต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาท โดยมีการให้การส่งเสริมด้านพัฒนาธุรกิจมากขึ้น เพื่อมุ่งการพัฒนาธุรกิจให้มีมาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งแนวทางการส่งเสริมศักยภาพมีหลายด้าน เช่น การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีการบริหารจัดการที่ดี การส่งเสริมการใช้ระบบสื่อสารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการข้อมูลธุรกิจ การผลักดันให้ SMEs เข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ และการสร้างระบบบรรษัทภิบาล เป็นต้น ขอบเขตการให้บริการของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า รวมถึงธุรกิจอุตสาหกรรมการค้าปลีก - ค้าส่ง และธุรกิจบริการต่างๆ การดำเนินงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงเป็นประโยชน์แก่ SMEs และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ส่งเสริม SMEs เป็นอย่างมาก

จุดด้อย แม้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานไปมาก แต่เมื่อเทียบกับความต้องการความช่วยเหลือของ SMEs ทั่วประเทศในทุกภูมิภาค และในสาขาต่างๆ การดำเนินงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังพบว่ายังมีขอบเขตที่จำกัดมาก

สิ่งที่ควรทำ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรมีการเร่งประชาสัมพันธ์ให้ SMEs ทั่วประเทศรับทราบถึงประโยชน์ที่ SMEs จะได้รับจากการใช้บริการส่งเสริมของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งนี้อาจร่วมมือกับ สสว. และสมาคมต่างๆ ในภาคเอกชน โดยเฉพาะสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อให้ SMEs ที่มีอยู่กระจัดกระจายทั่วประเทศสามารถเข้าถึงบริการของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มากขึ้น

2.2 กรมการค้าภายใน

จุดเด่น เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการสนับสนุน SMEs ด้านการตลาดโดยมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการค้าและเสริมสร้างประสิทธิภาพของการค้าภายในประเทศ โดยเฉพาะทางด้านการจัดระบบการค้า การกำกับตรวจสอบและควบคุมการประกอบธุรกิจ การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้ตลาดเกิดความเป็นธรรม (Fair Trade)

นอกจากนั้น กรมการค้าภายในยังดำเนินการพัฒนาโครงสร้างและปัจจัยสนับสนุนในการประกอบการค้าส่ง - ค้าปลีก เช่น มีโครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในธุรกิจการค้าส่ง - ค้าปลีก โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัด รวมทั้งสร้างฐานความรู้และปรับทัศนคติของผู้ประกอบการ และบุคลากรให้มีจิตสำนึกและรับผิดชอบ

จุดด้อย

ในฐานะหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ที่มีส่วนสำคัญในเรื่องการค้าที่เป็นธรรม โดยการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้า แต่เนื่องจากรัฐบาลจนถึงบัดนี้ ยังไม่มีการกำหนดค่า

นิยาม ของคำว่า “ผู้มีอำนาจเหนือตลาด” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการส่งเสริมการค้าอย่างเป็นธรรมที่ชัดเจน การปฏิบัติในการดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้ จึงยังไม่สามารถบรรลุผลตามความมุ่งหมายได้

และจากการที่รัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนนโยบายทางด้านการค้าการควบคุมราคาอยู่บ่อยครั้ง ทำให้กรมการค้าภายในต้องดำเนินการในโครงการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลหรือรัฐมนตรี ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานของกรมฯ ขาดความต่อเนื่องและบางครั้งก็ขาดเอกภาพและประสิทธิภาพด้วย

สิ่งที่ควรทำ เร่งรัดให้มีการกำหนดค่านิยาม ผู้มีอำนาจเหนือตลาดและประสานงาน กับ สสว. ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

2.3 กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

จุดเด่น เป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลในการผลักดันการค้าส่งออกของประเทศ ในเวลาที่ผ่านมา มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าส่งออกเป็นจำนวนมาก เช่น มีศูนย์แสดงสินค้าส่งออกทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และในต่างประเทศบางประเทศ มีการจัดอบรมวิธีการและขั้นตอนการส่งออก มีการร่วมมือกับกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมการค้าส่งออกในต่างประเทศ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า การที่ SMEs ไทยสามารถส่งออกสินค้าของตนไปจำหน่ายในต่างประเทศมากขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการค้าส่งออก

จุดด้อย ในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้การปฏิบัติงานของกรมการค้าต่างประเทศจะมีส่วนช่วยผลักดันการค้าส่งออกของ SMEs แต่กิจกรรมของกรมส่งเสริมการค้าส่งออก ก็ยังมีได้เน้นทางด้านส่งเสริม SMEs และมี SMEs ที่ได้รับบริการจากกิจกรรมของกรมฯ ในจำนวนจำกัด เมื่อเทียบกับสถานประกอบการ SMEs ที่มีอยู่ในประเทศ

สิ่งที่ควรทำ ควรมีโครงการที่เน้นในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของ SMEs มากขึ้น เช่น การสำรวจปัญหาที่ประสบโดย SMEs ในการส่งออกในอุตสาหกรรมต่างๆ การรณรงค์ให้ SMEs ตระหนักในด้านคุณภาพมาตรฐานสินค้า และการส่งเสริมให้ SMEs สามารถหาตลาดต่างประเทศมากขึ้นในวิธีการต่างๆ เช่น E-commerce หรืออาจประสานร่วมมือกับ สสว. ในการจัดทำโครงการต่างๆเหล่านี้

2.4 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

จุดเด่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของผู้ประกอบการเอกชน เป็นผู้ประสานงานนโยบายและการดำเนินงานทางการค้าและเศรษฐกิจ ระหว่างภาครัฐและเอกชน จุดเด่นที่สำคัญ คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีสาขาอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวาง เช่น การให้บริการแก่สมาชิกทางด้านข่าวสารข้อมูล การส่งเสริมการค้าส่งออก และการเผยแพร่สินค้าไทยในตลาดต่างประเทศ

จุดด้อย แม้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จะมีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวาง แต่การดำเนินการมิได้มุ่งส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ นอกจากนี้ ภารกิจของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ในด้านการส่งเสริมการค้าให้แก่ SMEs ตามภูมิภาคต่างๆของประเทศยังไม่ผู้จะโดดเด่นนัก

สิ่งที่ควรทำ ประสานกับ สสว., ISMED และหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ส่งเสริม SMEs และเน้นการดำเนินงาน การส่งเสริม SMEs ซึ่งเป็นธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยอาจมีโครงการที่จัดทำ ขึ้นเพื่อส่งเสริม SMEs ในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะ

2.5 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ

จุดเด่น เป็นองค์กรกลางที่มีกลยุทธ์เชิงรุกในการผลักดันและสนับสนุนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไมซ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตสูง และเหมาะสมกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศไทย ให้มีความรู้ประสบการณ์และโอกาสในการเข้าสู่อุตสาหกรรมและพัฒนาศักยภาพให้ทัดเทียมกับต่างประเทศได้ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมและธุรกิจเกี่ยวเนื่องอีกมาก นอกจากนั้นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญคือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเครือข่ายให้เกิดความร่วมมือกัน อย่างดีเป็นตัวอย่างของการทำงานในลักษณะความร่วมมือ ที่น่าสนใจและเป็นแบบอย่าง ให้แก่การทำงาน ร่วมของทีมงานอื่นๆ ได้

จุดด้อย เป็นองค์กรใหม่ บางครั้งการจัดโครงการใดๆ อาจไม่ได้ผลสำเร็จ หรือ ถ้าไปตามเป้าหมาย จำเป็น ต้องแลกเปลี่ยน (Trade Off) ระหว่างเป้าหมายระยะสั้นกับระยะยาว

สิ่งที่ควรทำ เนื่องจากเป็นองค์กรใหม่ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องทำงานหนักเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และความคาดหวังที่มีต่อองค์กร การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทีมงาน รวมถึงการสร้างความรักและสามัคคี กันระหว่างทีมงาน จะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งมากขึ้น

3. การส่งเสริม SMEs ทางด้านพื้นที่ประกอบการ

หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนส่งเสริม SMEs ที่สำคัญทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กระทรวง อุตสาหกรรม สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ล้วนมีสำนักงานหรือ สาขาในจังหวัดต่างๆ ดังนั้นในพื้นที่แต่ละจังหวัดจึงมีหน่วยงานและสถาบันที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs อยู่ มากพอควร แต่หากกล่าวเฉพาะการส่งเสริม SMEs ทางด้านพื้นที่ประกอบการหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ ยังมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัด นอกจากนั้น บทบาทของสถาบันการศึกษาในการส่งเสริม SMEs ในเขตภูมิภาค ที่น่าจะมีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคก็ยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก

3.1 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

จุดเด่น กนอ. มีนิคมอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 36 แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัดทั่วประเทศ ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรมที่ กนอ. ดำเนินการเองและนิคมที่ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานเอกชน จุดเด่นของ กนอ. คือ เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบ เรื่องพื้นที่อุตสาหกรรมโดยเฉพาะ และมีการให้บริการทางด้านสิ่ง สาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบสื่อสารคมนาคม ระบบป้องกันน้ำท่วม และการขจัดน้ำเสีย สำหรับใน ส่วนของการให้บริการ กนอ. ได้จัดตั้งสำนักงานบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร หรือ One Stop Service Center (OSS)

ขึ้นที่สำนักงานใหญ่ และในนิคมอุตสาหกรรมบางแห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการในการดำเนินงาน การจัดตั้งโรงงาน เช่น การซื้อหรือการเช่าที่ดิน การสร้างอาคารและการออกใบอนุญาตที่จำเป็น ในฐานะที่เป็นหน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลในเรื่องพื้นที่ประกอบการ โดยตรง กนอ. นับว่ามีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้

จุดด้อย แม้ กนอ. เล็งเห็นความสำคัญของ SMEs แต่การจัดตั้งนิคมสำหรับ SMEs โดยเฉพาะนั้น ยังไม่สามารถทำได้ ที่ผ่านมา กนอ. ใช้วิธีแบ่งพื้นที่บางส่วนจากนิคมฯที่ยังพอมีพื้นที่เหลือมาให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าไปใช้ จึงทำให้โครงการนี้สามารถรองรับผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างจำกัด

สิ่งที่ควรทำ ที่ผ่านมา กนอ. ยังไม่ประสบความสำเร็จในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs เท่าที่ควร ในอนาคต จึงควรมีการให้ความสำคัญกับธุรกิจ SMEs มากขึ้น และควรทำการส่งเสริมอุตสาหกรรมในเรื่องเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ มาใช้ โดยนอกจากส่งเสริมการตั้งโรงงานแล้ว ควรพิจารณาส่วนประกอบอื่นๆ ของคลัสเตอร์ เช่น การขนส่ง โลจิสติกส์ และการจัดกาขึ้นส่วนและวัตถุดิบประกอบด้วย

3.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด กระทรวงอุตสาหกรรม (สนอ.)

จุดเด่น สนอ. เป็นตัวแทนของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ มีหน้าที่การกำกับ ควบคุม และจดทะเบียนโรงงาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิเคราะห์ศึกษาสถานะอุตสาหกรรมที่อยู่ในแต่ละจังหวัด และมีข้อมูลต่างๆของอุตสาหกรรมในจังหวัดที่ตนตั้งอยู่

จุดด้อย ในเวลาที่ผ่านมา สนอ. ยังมีบทบาทที่จำกัดมากในการป้อนข้อมูลอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด มาสู่ส่วนกลาง จนถึงปัจจุบัน ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด สัดส่วนและลักษณะของ SMEs ปริมาณและคุณภาพของวัตถุดิบที่มีอยู่ สภาพสิ่งสาธารณูปโภคสภาพการจ้างงาน ตลอดจนปัญหาที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประสบอยู่ ยังไม่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ สนอ. ยังมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม SMEs ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดของตน

สิ่งที่ควรทำ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นต้นสังกัดของ กนอ. ควรมีการจัดระบบข้อมูล โดยให้ สนอ. ในแต่ละจังหวัดมีการรวบรวมข้อมูลอุตสาหกรรมที่สำคัญในแต่ละจังหวัด เพื่อนำมาจัดเป็นระบบ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ ตามหลักวิชาการเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย

นอกจากนี้ สนอ. ควรมีการประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สสว. , ISMED ,สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ,สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อการส่งเสริม SMEs ในจังหวัดของตนมากขึ้น

4. การส่งเสริมทางด้าน SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

สถาบันส่งเสริม SMEs ส่วนใหญ่มักมีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรอยู่ด้วย แต่ส่วนใหญ่จะเน้นหนักทางด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ ส่วนการพัฒนาแรงงานนั้น หน่วยงานที่สำคัญมีเพียงกรมพัฒนาแรงงานของกระทรวงแรงงาน เนื่องจากแรงงานใน SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานและสถาบันต่างๆ จึงยากที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาแรงงานอย่างทั่วถึง

4.1 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว.)

จุดเด่น เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมที่สำคัญประกอบด้วย การฝึกอบรมและสัมมนา การให้คำปรึกษาแนะนำ และการบริการทางด้านข้อมูลแก่ SMEs สพว. มีเครือข่ายซึ่งประกอบด้วยมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคเป็นผู้ช่วยประสานงานในภูมิภาคต่างๆ การดำเนินงานของ สพว. เน้นทางด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs

จุดด้อย แม้ สพว. มีกิจกรรมส่งเสริม SMEs อยู่หลายด้านและมีการขยายงานออกไปมาก แต่กิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของ สพว. เมื่อเทียบกับ SMEs ที่มีอยู่กระจายทั่วประเทศยังพบว่ามีอยู่น้อยมาก นอกจากการพัฒนาบุคลากรทางด้านผู้ประกอบการแล้วกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทางด้านยกระดับฝีมือแรงงานยังมีอยู่น้อยมาก

สิ่งที่ควรทำ เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของการพัฒนาแรงงานเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การให้บริการแก่ SMEs ในการฝึกอบรมแรงงานน่าจะเป็นสิ่งสำคัญ แม้ สพว. เองอาจมีข้อจำกัดทางด้านบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการผลิตในสาขาต่างๆ แต่ก็ควรมีโครงการฝึกอบรมแรงงาน เช่น เป็นผู้ประสานงานให้กิจการขนาดใหญ่ในสาขาต่างๆ ช่วยฝึกอบรมแรงงานใน SMEs สาขานั้น และร่วมมือกับหน่วยงานส่งเสริม SMEs อื่นๆ เช่น สสว. และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในการจัดทำโครงการยกระดับฝีมือแรงงานมากขึ้น

4.2 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

จุดเด่น เป็นหน่วยงานที่เน้นในเรื่องการพัฒนาฝีมือแรงงานซึ่งมีกิจกรรมหลายด้าน ทั้งการฝึกอาชีพแก่แรงงานใหม่เพื่อเตรียมเข้าทำงาน และการเพิ่มทักษะแก่แรงงานที่ทำอยู่แล้ว การกำหนดมาตรฐานแรงงานแห่งชาติและการทดสอบฝีมือแรงงาน มีสถาบันแรงงานภาคและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ซึ่งเป็นเครือข่ายในเขตภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ

จุดด้อย แม้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีการดำเนินงานในพื้นที่ต่างๆ แต่การดำเนินงานของกรมมิได้มุ่งเน้น SMEs นอกจากนั้นเช่นเดียวกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ขอบเขตการดำเนินงานทางด้านการพัฒนาบุคลากรของกรมฯ ยังพบว่ามีอยู่จำกัดมาก เมื่อเทียบกับจำนวน SMEs และจำนวนแรงงานที่มีอยู่ทั่วประเทศ

สิ่งที่ควรทำ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรให้แก่ SMEs เช่น สสว. สพว. และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ตลอดจนสมาคมในภาคเอกชนเพื่อให้มีการพัฒนาแรงงานใน SMEs ที่กว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา หน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชนมีการหันมาให้ความสนใจกับปัญหาการจัดการทางด้านโลจิสติกส์มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากฝ่ายต่างๆ ตระหนักว่าต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์ในประเทศไทยยังอยู่ในระดับสูงและต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงขึ้นก็จะมีผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ

5.1 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กรมการขนส่งทางบก กรมทางหลวง กรมการขนส่งทางอากาศ ฯลฯ)

จุดเด่น มีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาการขนส่งคมนาคมของประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ ทางทะเล ในเวลาที่ผ่านมา มีการขยายขอบเขตการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง ทำให้การคมนาคมขนส่งของประเทศมีการพัฒนาไปมาก

จุดด้อย ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบโลจิสติกส์ นอกจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง และยังไม่มียุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SMEs ที่ชัดเจน

สิ่งที่ควรทำ ในการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง ควรมีการพิจารณาประเด็นทางด้าน โลจิสติกส์มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนทางด้าน โลจิสติกส์ในการขนส่งสินค้า

5.2 สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย

จุดเด่น มีจุดมุ่งหมายดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ จุดเด่นคือเป็นองค์กรที่เป็นการรวมตัวกันเองของหน่วยงานภาคเอกชนที่อยู่ในทุกภาคส่วนของห่วงโซ่อุปทาน เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และสมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ฯลฯ และร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ ฯลฯ ในการช่วยผลักดันยุทธศาสตร์โลจิสติกส์ของไทย

จุดด้อย ในปัจจุบันแม้มีผู้สนใจเรื่อง โลจิสติกส์มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเรื่องการพัฒนาโลจิสติกส์ในประเทศไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยยังขาดแคลนข้อมูลและไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงลึก การส่งเสริมทางด้านโลจิสติกส์ไม่มีการเน้นการแก้ไขปัญหาของ SMEs โดยเฉพาะ

สิ่งที่ควรทำ สนับสนุนให้มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา โลจิสติกส์ในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ และให้ความสนใจต่อปัญหาของ SMEs มากขึ้น

6. การส่งเสริม SMEs ทางด้านกฎระเบียบ

ปัญหาทางกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีผู้กล่าวขวัญกันมาก แต่ยังไม่มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งยังไม่มีหน่วยงานใดที่ให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ SMEs ทางด้านกฎระเบียบโดยเฉพาะ ในปัจจุบัน สสว. มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย

SMEs ที่ให้บริการปรึกษาด้านกฎหมายแก่ SMEs ดังนั้นการส่งเสริมทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ จึงต้องมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานอีกมาก

6.1 ศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs

จุดเด่น เป็นหน่วยงานที่ สสว. ตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและกฎระเบียบแก่ SMEs โดยเฉพาะ กิจกรรมการบริการมีทั้งการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การให้คำแนะนำด้านการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน และบริษัท การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ขั้นตอนการขออนุญาตต่างๆ รวมถึงการจัดทำสัญญาธุรกิจ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่ช่วยประนีประนอมหรือไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการฝึกอบรมกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในเรื่องกฎหมาย ศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมายนี้จึงเป็นศูนย์ที่ให้บริการที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs มาก

จุดด้อย ศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ของ สสว. ยังเป็นศูนย์ฯ ขนาดเล็ก ที่มีผู้ให้บริการไม่มาก เมื่อเทียบกับจำนวน SMEs ที่มีอยู่ทั่วประเทศ

สิ่งที่ควรทำ สสว. ควรมีการรวบรวมกฎหมายและกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อ SMEs ในสาขาต่างๆ ส่วนศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ซึ่งมีการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ควรมีการขยายขอบเขตบริการออกไป โดยเฉพาะให้แก่ SMEs ในภูมิภาค

7. การส่งเสริม SMEs ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง แต่หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ ยังไม่มีการเน้นการให้การส่งเสริมแก่ SMEs โดยเฉพาะ

7.1 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

จุดเด่น เป็นสำนักงานที่มีบทบาทโดดเด่นทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ มีศูนย์เทคโนโลยีเฉพาะด้านทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ พันธุกรรม วัสดุศาสตร์และนาโนเทคโนโลยี มีพันธกิจหลายประการ เช่น สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนากำลังคน ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ศูนย์ลงทุน โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี ของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) และโครงการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นต้น

จุดด้อย ยังไม่ได้เน้นการช่วยเหลือให้แก่ SMEs โดยเฉพาะ และยังมีขอบเขตการดำเนินงานที่จำกัด เมื่อเทียบกับความต้องการ

สิ่งที่ควรทำ ควรมีโครงการที่เน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มากขึ้น

7.2 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

จุดเด่น วว. เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี จุดเด่นของ วว. คือการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีหลายแขนงที่ สวทช. ยังไม่มีการครอบคลุมมากนัก เช่นเทคโนโลยีอาหาร เกษษกรรมและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และพลังงาน เป็นต้น วว. มีการให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบและตรวจประเมินเพื่อรับรองระบบคุณภาพต่างๆ แก่สถานประกอบการภาคเอกชน

จุดด้อย เมื่อเทียบกับ สวทช. แล้ว วว. ยังมีขอบเขตการดำเนินงานที่จำกัด มีกำลังคนและงบประมาณน้อยจึงมีบทบาทไม่มากแม้มีการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์มาก

สิ่งที่ควรทำ ขยายขอบเขตการดำเนินงานและให้ความสนใจแก่ SMEs มากขึ้น

8. การส่งเสริม SMEs ทางด้านข่าวสารข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

หน่วยงานต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนมากมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานของตน แต่ข้อมูลอื่นที่ได้มามากไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และหน่วยงานต่างๆ จะมีการจำแนกประเภทข้อมูลที่แตกต่างกัน นอกจากนี้สถิติที่มีการจัดเก็บมามากไม่มีการจำแนกขนาดของกิจการ ซึ่งทำให้การศึกษาวเคราะห์เกี่ยวกับ SMEs ทำได้ด้วยความยากลำบาก

8.1 สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.)

จุดเด่น สสช. เป็นหน่วยงานกลางทางด้านสถิติในภาครัฐบาล มีการจัดเก็บและจัดทำรายงานสถิติในเรื่องต่างๆ เช่น สถิติแรงงาน การใช้จ่ายของครัวเรือน และเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ด้านเศรษฐกิจและสังคม สสช. มีการจัดทำสำมะโนและสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรม การค้าและบริการ ซึ่งมีขอบเขตการครอบคลุมที่กว้างขวาง สถิติที่ได้จากการทำสำมะโนและสำรวจนี้สามารถนำมาศึกษาวเคราะห์ลักษณะของอุตสาหกรรม การค้าและบริการ โดยแบ่งประเภทตามขนาดของกิจการได้

จุดด้อย การสำมะโนและสำรวจของ สสช. ยังมิได้มีการนำมาใช้ในการศึกษาวเคราะห์อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องจากรายงานที่พิมพ์เผยแพร่จะมีการจัดประเภทเป็นหมวดต่างๆ การเข้าถึงของข้อมูลที่มีรายละเอียดเป็นรายกิจการนั้นเป็นไปได้ค่อนข้างยาก นอกจากนั้นผลการสำมะโนและสำรวจที่ทำในช่วงเวลาต่างกันมักไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะมีการครอบคลุมที่แตกต่างกัน ทำให้ยากแก่การวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของลักษณะกิจการ

สิ่งที่ควรทำ สสช. ควรประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดทำระบบสถิติที่สมบูรณ์มากขึ้น

8.2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (สศอ.)

จุดเด่น สศอ. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดเก็บสถิติอุตสาหกรรมในกระทรวงอุตสาหกรรม สศอ. มีผลการวิเคราะห์ศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นจำนวนมาก ผลการสำรวจสถานะอุตสาหกรรม ทั้งที่เป็นรายปีและรายเดือนสามารถนำมาใช้วิเคราะห์สภาพและปัญหาของอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ สศอ. มีการจัดรายงานสถานะอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีการจัดทำระบบเดือนกบ์ล่วงหน้าในภาคอุตสาหกรรมซึ่ง ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น หากสามารถทำได้สมบูรณ์แบบก็จะประโยชน์ต่อการวิเคราะห์สถานะอุตสาหกรรม ได้มาก

จุดด้อย ระบบข้อมูลของ สศอ. ยังต้องมีการปรับปรุงอีกมาก โดยเฉพาะทางด้านการจัดทำระบบเดือนกบ์

สิ่งที่ควรทำ สศอ. ควรประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดทำสถิติและระบบ เดือนกบ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

10.8 สรุปและข้อเสนอแนะ

จากที่ได้มีการรายงานและวิเคราะห์สำหรับหน่วยงานส่งเสริม SMEs ในนโยบายแต่ละด้านและแผนการส่งเสริม SMEs แล้ว ลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs พบว่ารัฐบาลไทยมีนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ที่ชัดเจนขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2543 การจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว.) การปรับเปลี่ยนสถานะสถาบันการเงินที่ช่วยเหลือทางด้านเงินกู้แก่ SMEs โดยการมีการก่อตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ชพว.) และจัดตั้งบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ล้วนเป็นก้าวที่สำคัญที่ช่วยทำให้นโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น

การศึกษวิเคราะห์ในโครงการนี้พบนโยบายและมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีประเด็นที่สามารถใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านมีการกล่าวถึงและวิเคราะห์ในแต่ละบทของรายงานฉบับนี้แล้ว ในบทสรุปนี้จะขอกล่าวย่อในบางประเด็นที่น่าจะมีความสำคัญของการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้าน โดยจะเน้นหนักในข้อเสนอแนะเป็นสำคัญ ส่วนรายละเอียดของการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆที่อยู่ในภาครัฐและเอกชน มีการกล่าวถึงและวิเคราะห์ห้มาก่อนหน้านี้พอสมควรแล้ว

1. การเงิน ผู้บริหารของธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ชพว.) อาจพิจารณาให้ผู้ขอเงินกู้ทุกรายต้องมีการค้ำประกันสินเชื่อกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ทั้งนี้แม้จะเป็นการเพิ่มภาระของผู้ขอเงินกู้ โดยผู้กู้ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการค้ำประกันเงินกู้มากขึ้น แต่เนื่องจากโดยทั่วไป SMEs ผู้ขอเงินกู้จาก ชพว. จะไม่สามารถกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไปได้โดยสะดวกนัก และการกู้เงินจากตลาดเงินนอกระบบนั้นต้องจ่ายดอกเบี้ยในระดับที่สูงมาก ดังนั้นแม้การเพิ่มภาระการค้ำประกันเงินกู้บ้าง การขอเงินกู้จาก ชพว. ก็สามารถประหยัดต้นทุนทางด้านดอกเบี้ยเมื่อเทียบกับการกู้เงินนอกระบบได้

การพิจารณาให้ผู้ขอเงินกู้จาก ชพว. ทุกรายจะต้องมีการค้ำประกันสินเชื่อกับ บสย. จะเอื้อประโยชน์ต่อการลดภาระความเสี่ยงทางด้านหนี้สูญแก่ ชพว. ทั้งยังทำให้ บสย. สามารถขยายขอบเขตการดำเนินงานที่ครอบคลุม SMEs ได้มากขึ้นด้วย

2. การตลาด หน่วยงานที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs เช่นสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว.) อาจประสานงานกับหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชน เช่นกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดตั้งหน่วยงานที่สามารถให้บริการช่วยเหลือทางด้านการตลาดแก่ SMEs โดยเฉพาะทั้งการให้บริการข่าวสารข้อมูล การตลาด การให้คำปรึกษา แนะนำในเรื่องกลยุทธ์การตลาด การฝึกอบรมบุคลากรทางการตลาด หน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาใหม่

นี้ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ แต่ควรมีบุคลากรรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลการตลาดที่มีการจัดทำโดยหน่วยงานและสถาบันต่างๆ และมีผู้ประสานงานกับหน่วยงานและสถาบันที่มีความรู้และความชำนาญด้านการตลาด เพื่อสามารถให้บริการแก่ SMEs อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับการบังคับใช้ พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเกิดการแข่งขันทางธุรกิจที่เป็นธรรมและการบริหารการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงพาณิชย์ เช่นกรมการค้าภายใน และกรมทรัพย์สินทางปัญญา ควรมีการผลักดันให้การค้าเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบทางด้านนี้ให้เอื้อประโยชน์ต่อ SMEs เช่นมีนิยามความหมายของคำว่าผู้มีอำนาจเหนือตลาดอย่างชัดเจน และควรมีกิจกรรมทางทรัพย์สินทางปัญญา เช่นการนำเอาทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการจดทะเบียนและหมดอายุแล้วมาใช้ประโยชน์และให้คำแนะนำแก่ SMEs เกี่ยวกับการจดทะเบียนและบังคับใช้กฎระเบียบทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

3. พื้นที่ประกอบการ สสว. อาจประสานงานกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในการจัดทำฐานข้อมูล SMEs ในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะข้อมูลวิสาหกิจขนาดจิ๋ว หรือ Micro Enterprise ที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีผู้เก็บรวบรวมไว้

ในอนาคตระบบฐานข้อมูลนี้อาจขยายขอบเขตรวมไปถึงลักษณะกิจการและปัญหาที่ประสบอยู่โดย SMEs และธุรกิจขนาดจิ๋วในแต่ละจังหวัดนั้น

4. บุคลากร หน่วยงานส่งเสริม SMEs เช่น สสว. และ สพว. ควรประสานงานกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ตลอดจนสาขาของสภาหอการค้าและสภาอุตสาหกรรมและสถาบันการศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรขึ้น ทั้งนี้อาจจะทยอยให้มีการพัฒนาบุคลากรในบางสาขาและบางพื้นที่ก่อน

5. โลจิสติกส์ สสว. อาจจะริเริ่มให้มีการจัดทำโครงการศึกษาในเรื่องโลจิสติกส์ของ SMEs ขึ้น ประเด็นที่ศึกษามีหลายประการ เช่นปัญหาทางด้านโลจิสติกส์ของ SMEs ผู้ที่จะให้บริการปรึกษาแนะนำทางด้านนี้แก่ SMEs ได้ และ SMEs จะเข้าถึงบริการเหล่านี้ได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์การลดต้นทุนโลจิสติกส์ของ SMEs ทำให้ SMEs ในสาขาต่างๆ สามารถดำเนินการได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. กฎระเบียบข้อบังคับ เช่นเดียวกับเรื่องโลจิสติกส์ การรวบรวมกฎระเบียบข้อบังคับทั้งที่เอื้อประโยชน์และที่มีผลกระทบต่อ SMEs โดยเฉพาะและมีการเผยแพร่ทั่วไป น่าจะเป็นประโยชน์มากต่อ SMEs ในปีที่ผ่านมา สสว. มีโครงการในเรื่องนี้เป็นที่เบื้องต้นแล้ว จึงน่าจะดำเนินการต่อไปให้มีลักษณะเจาะลึกมากขึ้นและให้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

สำหรับผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ของ สสว. ที่ผ่านมาสามารถเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ที่ใช้บริการมาก จึงควรทำต่อและขยายขอบเขตการดำเนินงานให้กว้างขวางขึ้นต่อไป

7. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในปัจจุบันทั้งสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) แม้มีโครงการการให้บริการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนมากแต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งยังมีได้เน้นการให้บริการแก่ SMEs จะเป็นไปได้ไหมที่ทั้ง สวทช. และ วว. จะมีการจัดทำโครงการที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ SMEs โดยเฉพาะ ทั้งนี้ สวทช. และ วว. อาจมีการแบ่งงานรับผิดชอบในสาขาการผลิตและบริการที่แตกต่างกัน เช่น สวทช. อาจเน้นความช่วยเหลือการปรับปรุงเทคโนโลยีในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสถาบันเฉพาะทางรับรองโดยประสานงานกับสถาบันต่างๆ ในขณะที่ วว. อาจเน้นหนักด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ซึ่ง วว. มีความถนัดอยู่แล้ว
8. ข่าวสารข้อมูลและระบบเตือนภัย ในปัจจุบันสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรมมีการสำมะโนและสำรวจสถานประกอบการ ส่วน สสว. ก็มีศูนย์ข้อมูล SMEs แห่งชาติ และมีโครงการวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา หากนำข้อมูลที่ทั้ง สสว. สสช. และ สศอ. ได้รวบรวมไว้มาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการเตือนภัยแก่ SMEs อย่างเป็นเอกภาพได้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ SMEs ในทุกสาขาเศรษฐกิจและทั่วทุกภูมิภาคได้

10.9 การเชื่อมโยงและประสานงานนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานสถาบันต่างๆ

หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่มีการศึกษาในโครงการมีอยู่เป็นจำนวนมากและการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ SMEs มาก อย่างไรก็ตามหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงของตนเอง และได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้บริการแก่ SMEs โดยเฉพาะ ดังนั้นการจะคาดหวังให้แต่ละหน่วยงานและสถาบันปรับเปลี่ยนกิจกรรมของตนโดยมาเน้นการให้การส่งเสริมช่วยเหลือ SMEs จึงไม่รู้จะสมเหตุสมผลและอาจไม่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา แม้ว่า SMEs จะมีความสำคัญและการเจริญเติบโตของ SMEs จะเป็นประโยชน์มากต่อเศรษฐกิจไทยมากก็ตาม

ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมการเชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานและสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ เช่น สสว. ธพว. และ สพว. โดยเฉพาะ สสว. ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย จัดทำแผน พัฒนาและปฏิบัติการส่งเสริม SMEs และผลักดันให้หน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ควรเป็นแกนกลางสำคัญในการประสานงานในนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในทุกสาขาทั่วประเทศ

สิ่งที่ สสว. ควรทำคือ รมรณรงค์ให้ทุกหน่วยงานและสถาบันที่อยู่ในภาครัฐและเอกชนให้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริม SMEs และผลักดันให้หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ดำเนินโครงการต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs มากขึ้น ดังที่ได้กล่าวมา หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ล้วนมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ทางด้านต่างๆ อยู่แล้ว แต่มีน้อยหน่วยงานหรือสถาบันที่มีกิจกรรมและโครงการที่

จัดทำขึ้นเพื่อการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ สสว. จึงควรชี้ให้หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ ตระหนักถึงความสำคัญของ SMEs ที่มีอยู่ในประเทศทั้งในสาขาและในภูมิภาคต่างๆ และจัดทำโครงการเพื่อ SMEs เป็นการเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

ในเวลาที่ผ่านมา สสว. มีการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ทั้งในภาพรวม รายสาขา และรายพื้นที่ ซึ่งแม่บทและแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นนั้นมีเนื้อหาสาระครอบคลุมที่กว้างขวางมาก การจัดทำแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs แม้จะมีความสมบูรณ์มากพอควรแต่ส่วนใหญ่แล้วเป็นความริเริ่มของเจ้าหน้าที่ของ สสว. เอง เมื่อมีการกำหนดแผนส่งเสริม SMEs แล้ว จึงมีการจัดประชุมเพื่อให้หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนรับทราบ เพื่อที่จะนำแผนการส่งเสริม SMEs ผู้ปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานและสถาบันต่างๆ มิได้มีส่วนร่วมมากนักในขั้นตอนของการกำหนดแผนการส่งเสริม SMEs เมื่อ สสว. มีการกำหนดแผนฯ ขึ้นมาแล้ว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ แม้จะรับทราบ แต่ก็อาจยังไม่มีความรู้สึกที่หน่วยงานหรือสถาบันของตนมีส่วนเป็นเจ้าของความคิดในแผนการส่งเสริม SMEs ที่กำหนดขึ้น และบางหน่วยงานหรือสถาบันแม้อาจมีความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากสิ่งที่กำหนดไว้ ก็ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขแผนการส่งเสริม SMEs ได้มากนัก เมื่อแผนการส่งเสริม SMEs นี้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติ หน่วยงานหรือสถาบันบางแห่งจึงอาจมีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานการไม่เพียงพอ

ดังนั้น สสว. ควรเป็นแกนกลางประสานงานในนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs กับหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยเริ่มตั้งแต่การรับทราบปัญหาและอุปสรรค การระดมความคิด และร่วมกันกำหนดแผนการส่งเสริมและแผนปฏิบัติการ

หลังจากนั้นเพื่อสนับสนุนให้มาตรการและกิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ และการประสานงานให้กิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ มีการเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน อาจมีความจำเป็นต้องสร้างระบบ การประสานงานอย่างเป็นทางการจะลักษณะ ในการนี้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นแกนกลางในการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม SMEs และเป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ของประเทศ ควรริเริ่มจัดตั้งคณะกรรมการการประสานงานส่งเสริม SMEs ขึ้น โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs ในประเทศที่สำคัญทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ,สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ,บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ,กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ,สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ โดยคณะกรรมการนี้จะมีการประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อให้รับทราบยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ กำหนดกิจกรรมการส่งเสริม SMEs และประเมินความคืบหน้าของการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ หากทำเช่นนั้นได้ กิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของประเทศก็จะมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ มีการประสานงานกันและลดความซ้ำซ้อนกันได้

รายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหาร
(Executive Summary)
(ฉบับภาษาไทย)

โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชน

เสนอต่อ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดย

ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2551

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผนภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริม SMEs

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากขึ้น โดยมีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นในปี 2543 และมีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขึ้นเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs นั้น ยังมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีบทบาทและส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก โดยหน่วยงานเหล่านี้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป

ในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ตามรูปแบบความต้องการออกเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า ในเวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดรวบรวมและประมวลผลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนต่อการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในแต่ละด้านที่มีอยู่ในประเทศ ประกอบด้วยหน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร มีการปฏิบัติงานในลักษณะใดและการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ มีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร นอกจากนี้ สถานประกอบการ SMEs ที่มีอยู่กระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ก็ไม่ทราบว่า มีหน่วยงานและสถาบันใดในภาครัฐและเอกชน ที่สามารถช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการทางด้านต่างๆ ของเขาได้อย่างไร และจะเข้าถึงบริการหรือเข้ารับความช่วยเหลือ ที่มีอยู่ในหน่วยงานและสถาบันในแต่ละด้านได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้เอง การรวบรวมข้อมูลหน่วยงานและสถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs จึงมีประโยชน์ต่อสถานประกอบการ SMEs ที่จะรับทราบว่าประเทศไทย มีสถาบันที่จะช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการของตนในด้านต่างๆ ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ

1. เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางตามภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบการเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลของหน่วยงานการส่งเสริม SMEs ของประเทศ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจุดเด่น จุดด้อยของการให้การส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานเหล่านี้

3. เพื่อหาข้อเสนอแนะ และแนวทางการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติงานได้
4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานประกอบการ SMEs รับทราบถึงแนวทางการส่งเสริม SMEs ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

นอกจากนี้ เนื่องจากในปัจจุบันอยู่ในช่วงของการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) ในการนี้ทาง สสว. มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางการส่งเสริม SMEs ในทุกภาคส่วนของประเทศ การศึกษานี้จึงมีการวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องของการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน กับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ด้วย

ผลจากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 แต่เนื่องจากหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์การส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ จึงไม่ได้ดำเนินงานเพื่อการส่งเสริม SMEs เป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม จากการที่รัฐบาลไทยมีนโยบายการส่งเสริม SMEs ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในหน่วยงานและสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชนต่างๆ ก็มีปรากฏให้เห็นมากขึ้น แม้เมื่อเทียบกับความสำคัญของ SMEs ในเศรษฐกิจไทย กิจกรรมการส่งเสริม SMEs เหล่านี้ ยังถือได้ว่ามีอยู่น้อยมาก และควรมีการทำเพิ่มเติมต่อไป

บทบาทของหน่วยงานและสถาบันในการส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านอาจสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การเงิน

มีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริม SMEs ขึ้น เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม(บสย.) ธนาคารพาณิชย์ในภาคเอกชนก็มีการตื่นตัวขยายการให้กู้แก่ SMEs มากขึ้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจต่างๆ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ก็มีโครงการส่งเสริมช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs โดยเฉพาะ

มาตรการส่งเสริมทางการเงิน มีทั้งการส่งเสริมทางการเงินกู้และเงินลงทุนในเวลาที่ผ่านมา วงเงินที่ให้กู้และการช่วยเหลือด้านเงินทุนมีการขยายตัวมาก แต่ขอบเขตการให้บริการของสถาบันการเงินเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ยังถือว่ามีขอบเขตจำกัดมากเมื่อเทียบกับความต้องการของ SMEs

2. การตลาด

การศึกษาพบว่า ในปัจจุบันหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดโดยตรง ยังมีอยู่น้อยมาก หน่วยงานในภาครัฐที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ สภากรม

ในภาคเอกชนก็มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการตลาดอยู่บ้าง แต่การส่งเสริมด้านการตลาดโดยทั่วไปมักไม่ได้เน้นการให้บริการแก่ SMEs โดยเฉพาะ

3. พื้นที่ประกอบการ

หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนส่งเสริม SMEs ที่สำคัญทั้งในภาครัฐและเอกชน ล้วนมีสำนักงานหรือสาขาในจังหวัดต่างๆ และบทบาทของหน่วยงานและสถาบันที่ตั้งอยู่เขตภูมิภาค ในการส่งเสริม SMEs ที่ตั้งอยู่ที่ของตน โดยเฉพาะบทบาทของสถาบันการศึกษา ยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก ในด้านการส่งเสริมทางด้านพื้นที่ประกอบการ นอกจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) แล้ว หน่วยงานอื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่มีโครงการช่วยเหลือทางด้านพื้นที่ประกอบการที่ชัดเจน

4. การพัฒนาบุคลากร

หน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่มีการส่งเสริมด้านการพัฒนาบุคลากรให้แก่หน่วยธุรกิจมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร มักจะเน้นหนักในเรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการ ส่วนการพัฒนาแรงงานนั้นยังมีอยู่น้อยมาก หน่วยงานการพัฒนาแรงงานที่สำคัญ คือ กรมพัฒนาแรงงานของกระทรวงแรงงาน แต่สถาบันการศึกษาต่างๆ โดยทั่วไปยังมีบทบาทการพัฒนาบุคลากรที่ไม่โดดเด่นนัก เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร สถาบันการศึกษา สถาบันเฉพาะทางและสมาคมในภาคเอกชน ควรมียุทธศาสตร์ทางด้านนี้มากขึ้น และอาจมีโครงการการพัฒนาบุคลากรให้แก่ SMEs โดยเฉพาะ

5. โลจิสติกส์

หน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน มีการหันมาให้ความสนใจในเรื่องการจัดการทางด้านโลจิสติกส์มากขึ้น แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาใดๆ ที่พิจารณาเรื่องโลจิสติกส์สำหรับ SMEs โดยเฉพาะ นอกจากนั้นข้อมูลและการวิเคราะห์ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารื่องโลจิสติกส์ใน SMEs ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานใดรวบรวมไว้

6. กฎระเบียบข้อบังคับ

แม้วิสาหกิจในภาคเอกชน โดยเฉพาะ SMEs มักมีการกล่าวถึงกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของตน และหน่วยงานในภาครัฐ ก็มีความพยายามปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน แต่ในประเทศไทย นอกจาก สสว. ที่มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs ขึ้นเพื่อบริการให้คำปรึกษา และเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าและอุปสรรคด้านกฎหมายแก่ผู้ประกอบการ SMEs แล้ว ยังไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานหรือสถาบันอื่นใด ที่มีการดำเนินการในเรื่องนี้ นอกจากนี้ กฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับทั้งในส่วนที่จะเอื้อประโยชน์แก่ SMEs และในส่วนที่สร้างปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานของ SMEs ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานหรือสถาบันใดที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ

7. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในเวลาที่ผ่านมา กิจกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนยังมีอยู่อย่างจำกัด เช่นเดียวกับการส่งเสริมทางด้านอื่นๆ กิจกรรมการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็ไม่ได้เน้นการส่งเสริมแก่ SMEs โดยเฉพาะ

8. ระบบข่าวสารข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

หน่วยงานและสถาบันต่างๆทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ล้วนมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานในหน่วยงานของตน หน่วยงานจัดทำข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคีรัฐบาล เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ก็มีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจของประเทศเป็นประจำ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลที่มีความจำเป็นแต่การจัดเก็บข้อมูลที่จะเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs โดยเฉพาะ นอกจาก สสว. แล้ว ยังไม่ปรากฏลักษณะการจัดทำระบบการเตือนภัยล่วงหน้าขึ้น ทางธนาคารแห่งประเทศไทยมีโครงการการเตือนภัยล่วงหน้าในระดับมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีการจัดทำโครงการเตือนภัยล่วงหน้าในภาคอุตสาหกรรมและสสว. ก็มีโครงการเตือนภัยล่วงหน้าให้แก่ภาคธุรกิจ ในภาคการผลิต การค้าและบริการ แต่โครงการส่วนใหญ่ยังต้องมีการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป หน่วยงานและสถาบันที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ มีอยู่จำนวนมาก แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของ SMEs ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก นอกจากนั้น การส่งเสริมในบางด้าน เช่น การตลาด การพัฒนาบุคลากรในเรื่องการฝึกอบรมคนงาน การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและสถาบัน การส่งเสริม SMEs กับสถาบันการศึกษา การให้คำปรึกษาทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับ และการจัดระบบข้อมูลให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของ SMEs ยังต้องมีการผลักดันต่อไป

เพื่อให้การเชื่อมโยงกิจกรรมการส่งเสริม SMEs เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะที่เป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ของประเทศควรทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมการส่งเสริม SMEs โดยอาจมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการการส่งเสริม SMEs ซึ่งมีหน่วยงานและสถาบันการส่งเสริม SMEs ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่สำคัญ เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.) สำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสถาบันอิสระต่างๆที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้าและบริการ โดยมีการพบปะปรึกษาหารือกันเป็นประจำเพื่อการประสานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs และกระตุ้นให้หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ หันมาให้ความสนใจกับการส่งเสริม SMEs มากขึ้น

Executive Summary

Analysis of Policies and Plans of Government and Private – Sector Agencies and Institutions

Submit to

Office of Small and Medium Enterprises Promotion

By

Economic Research and Training Center

Thammasat University

September 2008

Executive Summary

Analysis of Policies and Plans of Government and Private – Sector Agencies and Institutions

Over the years , the Thai government has placed increasing importance to SMEs promotion. The Small and Medium Enterprises Promotion Act was promulgated in 1997, and the Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP) was established to serve as the central agency in formulating policies and plans , as well as act as co-ordinator in SMEs promotion in Thailand. There are also many other agencies and institutions both in the government and in the private sector which have played a crucial role in the promotion of SMEs in various aspects.

In the second SMEs Promotion Plan (B.E.2550 - 2554), SMEs promotion activities are classified into several functional areas : finance , marketing , geographical region , personal development , logistics , laws and regulations , science and technology , information and early warning system. In the past , there were no systematic analysis of the activities concerning SMEs promotion which were carried out by various agencies and institutions in Thailand. Furthermore many SMEs in the country were unaware of the promotional services provided by these agencies and institutions which could be very beneficial to their operations.

The purposes of this study are as follows :

1. To investigate the activities of various agencies both in the government and in the private sector in different functional areas.
2. To analyse the role of these institutions in SMEs promotion.
3. To recommend policies that can help co-ordinate different SMEs promotional measures so that SMEs promotion activities Thailand could be better co-ordinated and could be consistent with the strategies set up in the second SMEs promotion plan.
4. To inform various agencies and institutions , as well as SMEs in Thailand the policies and strategies on SMEs promotion.

Furthermore, this study analyses the consistency of SMEs promotion activities carried out by different agencies and institutions with the strategies which are set up in the second SMEs promotion plan.

The study finds out that the activities carried out by various agencies and institutions are by and large helpful and consistent with the strategies set up in the second SMEs promotion plan. As most agencies and institutions are not specifically established to carry out measures aimed for SMEs promotion, not many activities are designed for SMEs promotion. However, as a result of more government attention paid to SMEs promotion, there have been more activities which are helpful to SMEs in different areas in recent years. Nevertheless the extent of SMEs promotion in various aspects is still very limited compared to the need of SMEs which are numerous and scattered throughout the country.

The role of agencies and institutions both in the government and in the private sector in the different aspects could be summarized as follows :

1. Finance

Over the past decade, there are more agencies and institutions catering for the financial needs of SMEs. Among them are the SME Bank, Small Business Credit Guarantee Corporation, commercial banks and specialized banks such as the Export – Import Bank of Thailand (EXIM Bank). The Government Saving Bank is also quite active in giving to SMEs in recent years. Besides loans financing ,there also exist equity financing activities with a number of instruments such as venture capital fund, leasing and factoring. However, the extent of equity financing in general is still very limited comparing to the needs of SMEs.

2. Marketing

There are a few agencies and institutions catering specifically to marketing services. Government agencies most active in marketing promotion are those under the judiciary of the Ministry of Commerce. In the private sector, there are also marketing promotion programs in some associations and institutions; but there appears to be only a handful of programs designed specifically to assist SMEs in marketing.

3. Geographical Region

Some government agencies and private institutions also have offices in different provinces. But the agencies or institutions assisting SMEs in location aspects are few. The Industrial Estate Authority of Thailand (IEAT) is probably the only agency paying specific attention to industrial location. Assistancess relating to location are mostly unavailable in other agencies and institutions.

4. Personnel Development

Agencies and institutions catering specifically to personnel development in SMEs are few. The role of academic institutions in personnel development for SMEs seems to be quite limited. Personnel development activities carried out in different agencies are mostly confined to entrepreneurial development. The Department of Labor Development under the Ministry of Labor is probably the only governmental institution which pays attention to labor development. Considering the importance of personnel development in SMEs, government agencies and the private – sector should pay more attention in various aspects of personnel development, especially in training of labor.

5. Logistics

In Thailand, more attention has been paid to the problem of logistics management in recent years. However, there appears to be no specific study on logistics management in SMEs. Considering the importance of logistics to business establishments in general , and to SMEs in particular , more in – depth study on this issue is needed.

6. Laws and Regulations

Although business enterprises in the private sector often complain about problems relating to laws and regulations that affect their operations, there are no specific institutional arrangements to alleviate these problems. The OSMEP has a program providing consultation services on laws and regulations to SMEs. However, other agencies and institutions have yet to provide such service. The information on laws and regulations affecting SMEs has also never been compiled by any agency or institution.

7. Science and Technology

Over time, the Thai government has created many programs aiming to promote science and technology in various economic sectors. However, up to now there is still no S&T program specifically designed for SMEs

8. Information and Warning System

All agencies and institutions both in the government and in the private sector have one way or another to collect data and information necessary for their own operations. For collection and dissemination of economic data, the Bank of Thailand has compiled a comprehensive set of economic data but mostly relating to macroeconomic aspects. Other government agencies such as the Office of Economic and Social Development Board and The National Statistical Office also publish many important economic data. However, there are only a few agencies and institutions which have established early – warning systems for the economy. The Bank of Thailand has a project providing early – warning signals for the Thai economy. The Office of Industrial Economics under the Ministry of Industry and the Office of Small and Medium Enterprises Promotion also have projects on early – warning systems, but there is still a need to further modify the systems to specify those factors which affect SMEs in particular.

In summary, there are many agencies and institutions both in the public and private sectors helping to promote SMEs in Thailand. However, SMEs promotion in some aspects , such as marketing , personnel development , logistics , laws and regulations , are still lacking.

For more effective SMEs promotion, the Office of Small and Medium Enterprise Promotion, as the core agency in charge of SMEs promotion policies and planning, should act as a co-ordinator for SMEs promotion activities carried out by different agencies and institutions. A committee could be set up, comprising of representatives from agencies and institutions which are important for SMEs promotion such as SME Bank, ISMED, Federation of Thai Industries, and Thai Chamber of Commerce, so that regular meetings and consultations among these agencies and institutions could be made. This will enable various agencies and institutions to carry out activities which are in line with the SMEs promotion policies and strategies.

ภาคผนวก
รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชน

เสนอต่อ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดย

ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2551

สารบัญภาคผนวก

หน้า

ภาคผนวก ก. นามสงเคราะห์ (Directory)

ภาคผนวก ก-(1-114)

1. หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	1
1.1 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	1
1.2 ธนาคารออมสิน	1
1.3 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	2
1.4 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	2
1.5 บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	3
1.6 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	4
1.7 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	5
1.8 ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	5
1.9 บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรณ จำกัด	6
1.10 ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	7
1.11 บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) (Sicco)	8
1.12 ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	8
1.13 ธนาคารสินเอเซีย	9
1.14 ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	10
1.15 ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	10
1.16 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	11
1.17 ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)	11
1.18 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	12
1.19 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	13
1.20 ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน)	13
1.21 ธนาคารจีอี มั่นนี้ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	14
1.22 ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	15
1.23 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	15

2. หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด	16
2.1 กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์	16
2.2 กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์	18
2.3 กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กระทรวงพาณิชย์	18
2.4 สมาคมรองเท้าไทย	20
2.5 สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย	21
2.6 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	22
2.7 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	23
2.8 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	26
2.9 สมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ	27
2.10 สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย	27
2.11 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	28
2.12 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	30
2.13 สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย	31
2.14 สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย	32
2.15 สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย	33
2.16 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	34
2.17 กรมประมง	35
2.18 กรมปศุสัตว์	38
2.19 กรมการข้าว	39
2.20 สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ	41
2.21 องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	41
3. การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ	43
3.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	43
3.2 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	44
3.3 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	45
3.4 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	46
3.5 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	47
3.6 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	49

3.7 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	50
3.8 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	51
3.9 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	52
3.10 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	53
3.11 สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง	54
3.12 หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	55
3.13 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	55
3.14 สถาบันคินันแห่งเอเชีย	56
3.15 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	57
3.16 กรมพัฒนาที่ดิน	58
3.17 กรมชลประทาน	59
3.18 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	59
3.19 องค์การสะพานปลา	61
4.หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านพัฒนาบุคลากร	62
4.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	62
4.2 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	62
4.3 สถาบันคินันแห่งเอเชีย	62
4.4 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย	63
4.5 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบัง	65
4.6 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	66
4.7 มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย	67
4.8 สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	68
4.9 มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ	69
4.10 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	70
4.11 สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	70
4.12 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	71
4.13 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	71
4.14 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	73

4.15	สถาบันอาหาร	74
4.16	สถาบันยานยนต์	74
4.17	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	75
4.18	สถาบันไทย – เยอรมัน	76
4.19	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	77
4.20	กรมส่งเสริมการเกษตร	79
4.21	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	80
4.22	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	81
5.	หน่วยงานส่งเสริมและการพัฒนา SMEs ด้าน โลจิสติกส์ของประเทศไทย	82
5.1	กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	82
5.2	กรมการขนส่งทางบก	82
5.3	กรมการขนส่งทางอากาศ	83
5.4	กรมทางหลวง	83
5.5	กรมทางหลวงชนบท	84
5.6	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	84
5.7	การรถไฟแห่งประเทศไทย	85
5.8	การทำเรือแห่งประเทศไทย	85
5.9	การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	86
5.10	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	86
5.11	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	87
5.12	สถาบันการบินพลเรือน	87
5.13	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	88
5.14	บริษัท ขนส่ง จำกัด	89
5.15	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	90
5.16	บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด	90
5.17	บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	91
5.18	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	92
5.19	สถาบันคีนันแห่งเอเชีย	92

6. การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบและข้อบังคับ	92
6.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	92
6.2 บริษัท อัลฟา อินโฟ จำกัด	93
7. การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	93
7.1 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	93
7.2 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	94
7.3 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	95
7.4 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	96
7.5 กรมวิทยาศาสตร์บริการ	97
7.6 สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	97
7.7 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	97
7.8 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	97
7.9 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	97
7.10 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	98
7.11 สถาบันไทย-เยอรมัน	98
7.12 สถาบันยานยนต์	98
7.13 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	98
7.14 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	99
7.15 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	100
7.16 กรมสรรพากร	100
7.17 สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย	100
7.18 สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)	101
7.19 กรมวิชาการเกษตร	102
7.20 กรมการข้าว	103
7.21 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร(องค์การมหาชน)	103
7.22 บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด	103
8. การพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า	104
8.1 กระทรวงอุตสาหกรรม	104
8.2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	105

8.3 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	105
8.4 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	105
8.5 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	105
8.6 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	106
8.7 สำนักงานสถิติแห่งชาติ	107
8.8 สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ	107
8.9 กระทรวงพาณิชย์	108
8.10 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	110
8.11 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	111
8.12 กรมการค้าภายใน	111
8.13 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	111
8.14 ธนาคารแห่งประเทศไทย	112
8.15 กระทรวงการคลัง	113
8.16 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม	114
8.17 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	114
8.18 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	114
8.18 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	114

ภาคผนวก ข. รายละเอียดของหน่วยงานต่างๆที่ให้การสนับสนุน SMEs

ภาคผนวก ข-(1-349)

1. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน SMEs โดยเฉพาะ	1
1.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1
1.2 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	15
1.3 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	17
1.4 บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	26

2. หน่วยงานในกระทรวงต่างๆ	36
2.1 กระทรวงอุตสาหกรรม	36
2.1.1 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	38
2.1.2 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	40
2.1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	44
2.1.4 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	46
2.1.5 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	50
2.1.6 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	51
2.1.7 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	52
2.1.8 สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	56
2.1.9 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	57
2.1.10 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	57
2.2 กระทรวงพาณิชย์	57
2.2.1 กรมการค้าต่างประเทศ	60
2.2.2 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	62
2.2.3 กรมการค้าภายใน	64
2.2.4 กรมส่งเสริมการค้าส่งออก	65
2.2.5 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	69
2.2.6 กรมทรัพย์สินทางปัญญา	70
2.2.7 องค์การคลังสินค้า	72
2.3 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	75
2.3.1 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	78
2.3.2 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	82

2.3.3 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	85
2.3.4 กรมวิทยาศาสตร์บริการ	89
2.3.5 สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	91
2.4 กระทรวงการคลัง	93
2.4.1 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	94
2.4.2 กรมสรรพากร	97
2.4.3 กรมสรรพสามิต	100
2.4.4 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	100
2.5 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	104
2.5.1 กรมอุตุนิยมวิทยา	107
2.5.2 สำนักงานสถิติแห่งชาติ	108
2.5.3 สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ	109
2.6 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	110
2.6.1 กรมประมง	114
2.6.2 กรมปศุสัตว์	116
2.6.3 กรมพัฒนาที่ดิน	120
2.6.4 กรมวิชาการเกษตร	121
2.6.5 กรมส่งเสริมการเกษตร	125
2.6.6 กรมส่งเสริมสหกรณ์	127
2.6.7 กรมชลประทาน	129
2.6.8 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	131
2.6.9 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	132
2.6.10 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	134
2.6.11 กรมการข้าว	137

2.6.12 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	138
2.6.13 สำนักงานส่งเสริมการทำสวนยาง	139
2.6.14 องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	140
2.6.15 องค์การสะพานปลา	141
2.6.16 องค์การสวนยาง	143
2.6.17 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	145
2.6.18 บริษัท ห้างปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารจำกัด	146
2.7 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	148
2.7.1 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	150
2.7.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	152
2.8 กระทรวงแรงงาน	155
2.8.1 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	155
2.9 กระทรวงมหาดไทย	156
2.9.1 กรมการพัฒนาชุมชน	159
2.10 กระทรวงสาธารณสุข	160
2.10.1 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	163
2.10.2 กรมควบคุมโรค	165
2.11 กระทรวงศึกษาธิการ	166
2.11.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	167
2.11.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	168
2.12 กระทรวงคมนาคม	169
2.12.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	171
2.12.2 กรมการขนส่งทางบก	174
2.12.3 กรมการขนส่งทางอากาศ	176
2.12.4 กรมทางหลวง	177

2.12.5	กรมทางหลวงชนบท	178
2.12.6	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	179
2.12.7	การรถไฟแห่งประเทศไทย	182
2.12.8	การทำเรือแห่งประเทศไทย	182
2.12.9	การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	183
2.12.10	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	185
2.12.11	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	186
2.12.12	สถาบันการบินพลเรือน	187
2.12.13	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	188
2.12.14	บริษัท ขนส่ง จำกัด	188
2.12.15	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	192
2.12.16	บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด	193
2.12.17	บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	193
3.	สถาบันการเงิน	195
3.1	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	195
3.2	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	201
3.3	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	227
3.4	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	228
3.5	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	239
3.6	ธนาคารทีสโก็ จำกัด (มหาชน)	245
3.7	ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	248
3.8	ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	251
3.9	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	253
3.10	ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน)	263
3.11	ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	266
3.12	ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	269

	หน้า
3.13 ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	272
3.14 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	275
3.15 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	280
3.16 ธนาคารออมสิน	287
4. สถาบันอิสระ	293
4.1 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	293
4.2 สถาบันไทย-เยอรมัน	295
4.3 สถาบันยานยนต์	297
4.4 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	299
4.5 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	301
4.6 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	302
5. สมาคมและสถาบันของภาคเอกชน	305
5.1 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	305
5.2 หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	310
5.3 สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)	311
5.4 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	312
5.5 สถาบันคีนันแห่งเอเชีย	315
5.6 สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย	317
5.7 สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย	318
5.8 สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย	319
5.9 สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย	320
5.10 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย หอการค้าไทย	322
5.11 สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	323
6. ศูนย์บ่มเพาะในสถาบันการศึกษา	327
6.1 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบัง	327

	หน้า
6.2 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดย่อมสถาบันสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	328
6.3 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	329
7. หน่วยงานอื่นๆ	330
7.1 ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	330
7.2 บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด	336
7.3 สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย	342
7.4 ธนาคารแห่งประเทศไทย	344
7.5 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	345
7.6 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	347
7.7 สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	348
ภาคผนวก ค. รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	ภาคผนวก ค-(1-11)
รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน	1
ความเป็นมาของธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาครัฐ	1
ความเป็นมาของผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุนเอกชน	3
กองทุน Venture Capital ของ สสว.	5
กองทุน Venture Capital ของ เอกชน (บลท. ข้าวกล้า ในเครือธนาคารกสิกรไทย)	9
ปัญหาและอุปสรรคในการร่วมลงทุนโดย Venture Capital	11
ภาคผนวก ง. สรุปผลการสัมภาษณ์หน่วยงานและสถาบันและผู้ประกอบการ	ภาคผนวก ง-(1-33)
สรุปผลการสัมภาษณ์หน่วยงานและสถาบัน และผู้ประกอบการ	1
1. ด้านการเงิน	1
1.1 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	1
1.2 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	2
1.3 ธนาคารออมสิน	3
1.4 บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	3
1.5 ธนาคารกรุงไทย	4
1.6 ธนาคารกสิกรไทย	4

	หน้า
2. ด้านการตลาด	4
2.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	4
2.2 กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	7
2.3 ศูนย์ธุรกิจครบวงจรและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	8
2.4 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	10
3. ด้านพื้นที่ประกอบการ	15
3.1 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	15
3.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	16
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	16
4.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	16
4.2 สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	18
4.3 สถาบันรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม	23
4.4 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย	24
4.5 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	26
5. ด้านโลจิสติกส์และกฎระเบียบข้อบังคับ	28
6. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	28
6.1 กองทุนร่วมลงทุนเพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของธุรกิจไทย	29
6.2 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	32
7. ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า	32
ภาคผนวก จ. รายงานการประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบาย ภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs”	ภาคผนวก จ-(1-28)

<p>ภาคผนวก ฉ. เอกสารสำหรับนำเสนอในรายงานการประชุมระดับความคิด เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs”</p>	ภาคผนวก ฉ-(1-44)
<p>ภาคผนวก ช. วิเคราะห์ภารกิจส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานและสถาบันบางแห่ง</p>	ภาคผนวก ช-(1-98)
1. คำนำ	1
2. หน่วยงานต่างๆ	3
2.1 กระทรวงอุตสาหกรรม	3
2.2 กระทรวงพาณิชย์	20
2.3 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	31
2.4 กระทรวงคมนาคม	41
2.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	46
2.6 กระทรวงแรงงาน	49
2.7 กระทรวงการคลัง	52
2.8 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	61
2.9 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	64
2.10 กระทรวงศึกษาธิการ	65
2.11 กระทรวงมหาดไทย	70
2.12 กระทรวงสาธารณสุข	73
2.13 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	74
2.14 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	77
2.15 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	79
2.16 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	82
2.17 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	85
2.18 สถาบันอาหาร	87
2.19 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	89
2.20 สถาบันยานยนต์	91
2.21 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	92
2.22 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	95
2.23 สถาบันไทย – เยอรมัน	96

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม (1-15)

ภาคผนวก ก.

นามสงเคราะห์ (Directory)

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1. หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน		
1.1 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	ช่วยเหลือในการจัดตั้ง การขยาย และปรับปรุงกิจการ และยกระดับมาตรฐานการจัดการกิจการ	ที่ตั้ง : SME BANK Tower เลขที่ 310 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2265-3000 โทรสาร 0-2265-4000 E-mail : Sme@smebank.co.th Website : www.smebank.co.th
1.2 ธนาคารออมสิน	เป็นสถาบันการออมของประเทศ เป็นสถาบันที่ดำเนินงานสนองนโยบายรัฐบาล ในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เป็นสถาบันการลงทุนเพื่อการพัฒนา เป็นสถาบันการเงินที่ดำรงอยู่ได้ภายใต้ภาวะการแข่งขัน	ที่ตั้ง : 470 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 1115 หรือ 0-2299-8000 E-mail : news@gsb.or.th Website : www.gsb.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.3 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	ส่งเสริมการสร้างและสนับสนุนผู้ส่งออกและผู้ลงทุนที่ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศหรือประหยัดเงินตราต่างประเทศโดยทำธุรกิจหรือกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักธุรกิจไทยให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ และให้บริการทางการเงินในส่วนที่ระบบธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอ หรือไม่ทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการส่งออก การลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	ที่ตั้ง : อาคารเอ็กซ์ิม 1193 ถนนพหลโยธิน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0 2271 3700, 0 2278 0047, 0 2617 2111 โทรสาร : 0 2271 3204 E-mail : info@exim.go.th Website : www.exim.go.th
1.4 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	1. พลิกโฉม ธ.ก.ส.สู่การบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง 2. นำองค์กรไปสู่การเป็นสถาบันการเงินที่มีการเจริญเติบโต มั่นคง และยั่งยืน 3. การ	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ : เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ : (662) 280-0180, 281-7355 โทรสาร (662) 280-0442, 281-6164, 280-5320

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>เสริมสร้างและสนับสนุนความเข้มแข็งลูกค้าและชุมชน 4. การสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของลูกค้าและประชาชนให้มีคุณภาพมาตรฐาน 5. การเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ</p>	<p>Call Center : 0-2555-0555 Website : www.baac.or.th</p>
<p>1.5 บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม</p>	<p>1. ช่วยเหลือ SMEs ให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินจำนวนมากขึ้น 2. ช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการให้สินเชื่อแก่ SMEs มากยิ่งขึ้น 3. เร่งการกระจายสินเชื่อไปยัง SMEs ทั่วประเทศได้เร็วขึ้น 4. ช่วยให้การพัฒนา SMEs บรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล</p>	<p>สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : อาคารชาเลนเจอร์อิมเมอร์ตี II (ชั้น 17-18) เลขที่ 2922/243 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ 10310. โทรศัพท์ : 0-2308-2741-8,(อัตโนมัติ 12 สาย) มือถือ 0-1889-2235 โทรสาร : 0-2308-2749, 0-2308-2309 E-mail : bangkok@sbcg.or.th Website : www.sbcg.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.6 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	เป็นสถาบันการเงินชั้นนำของประเทศ ที่มุ่งเน้นการให้บริการที่เป็นเลิศ สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดีได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมการสร้างทุนทางปัญญา และยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี	<p>บมจ.ธนาคารกรุงไทย ที่ตั้ง : เลขที่ 35 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 0-2255-2222 โทรสาร: 0-2255-9391-3 กรุงไทยโฟน: 1551 E-mail : call@contactcenter.ktb.co.th Website : www.ktb.co.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.7 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	<p>เครือธนาคารกสิกรไทย มุ่งมั่นพัฒนาสู่การเป็นสถาบันการเงินที่แข็งแกร่ง ที่สามารถให้บริการด้านการเงินที่หลากหลาย ด้วยคุณภาพมาตรฐานโลก โดยมีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลที่ดีและเป็นธรรม ต่อลูกค้า ผู้ถือหุ้น พนักงาน และประเทศไทย</p>	<p>สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 1 ซอยกสิกรไทย ถนนราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140 ประเทศไทย โทรศัพท์ : 0-2888-8888 โทรสาร : 0-2888-8882 E-mail : info@kasikornbank.com Website : www.kasikornbank.com</p>
1.8 ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	<p>ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อยให้บริการทางการเงินที่หลากหลายสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย (SMEs) ด้วยอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขพิเศษจากธนาคาร ธนาคารพร้อมที่จะสนับสนุนทางด้านเงินทุนสำหรับการดำเนินธุรกิจทั้ง วงเงินกู้ระยะสั้น วงเงินกู้ระยะยาว หรือสินเชื่อเพื่อการขยายธุรกิจ หรือ</p>	<p>สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : อาคารไทยประกันชีวิต 1 และ อาคารอาร์เอส ทาวเวอร์ ถนนรัชดาภิเษก โทรศัพท์ : 0-2697-5454 Website : www.tcrbank.com</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	รีไฟแนนซ์จากสถาบันการเงินเดิมที่ท่านใช้บริการอยู่	
1.9 บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด	บลจ.วรรณ ให้บริการจัดการลงทุนในรูปแบบต่างๆ หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกสรรการลงทุนในรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ลงทุนเอง ในด้านการช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน บลจ.วรรณ ได้จัดตั้ง กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Venture Capital Fund)	ที่ตั้ง : 989 อาคารสยามทาวเวอร์ ชั้น 24 ถนนพระราม 1 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2659-8888 ต่างจังหวัด โทรฟรี : 1-800-22588 [ยกเว้น หมายเลขของ TT&T] โทรสาร : 0-2659-8860-1 Website : www.one-asset.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.10 ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	สนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมเข้ามาจดทะเบียนในตลาดและระดมทุน ในตลาด, พัฒนาเครือข่ายพันธมิตรให้แก่ บริษัทจดทะเบียน บริษัทที่กำลังจะเข้าจ ทะเบียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันให้แก่บริษัทจ ทะเบียน, สนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อสร้างคุณภาพให้กับบริษัทจดทะเบียนใน MAI และสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่นัก ลงทุน	ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่ตั้ง : ชั้น 9 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 62 ถนนรัชดาภิเษก เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ : 02-2229-2000 โทรสาร : 02-2654-5596 E-mail : info@mai.or.th Website : www.mai.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.11 บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) (Sicco)	บริการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการสำหรับ อุตสาหกรรมประเภท การผลิต รับเหมา การ บริการ หรือการเกษตร ค้าปลีก-ค้าส่ง บริการ นำเข้า หรือส่งออก อสังหาริมทรัพย์ โดยให้ วงเงินกู้ขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 130-132 อาคารสินทรทาวเวอร์ 2 ชั้น 3-5 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2263-2100, 0-2263-2054-5 โทรสาร : 0-2263-2067 Website : http://www.sicco.co.th
1.12 ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs โดย เสนอบริการสินเชื่อแก่ SMEs แบบครบวงจร ทั้ง บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจ สำหรับธุรกิจที่ กำลังเติบโต เช่น ซ็้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องจักร หรือตกแต่งอาคารสำนักงาน และ บริการธุรกิจต่างประเทศ แก่ ผู้นำเข้าสินค้า และผู้ส่งออกสินค้า เช่น สินเชื่อเพื่อชำระ สินค้านำเข้า บริการสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออก	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 90 ถนนสาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบาง รัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ : 0-2724-6330-7, 0-2724-7200 Website : http://www.standardchartered.com , http://www.standardchartered.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	สินค้า พร้อมกันนี้ท่านจะได้รับประโยชน์จากระบบบริหารเงินสดที่ธนาคารมีบริการ การให้บริการด้านสินเชื่อที่เหมาะสมกับธุรกิจของท่าน	
1.13 ธนาคารสินเอเชีย	ให้บริการด้านสินเชื่อสำหรับธุรกิจหลากหลาย ซึ่งรวมไปถึงสินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีศักยภาพและการเติบโตสูง โดยให้บริการสินเชื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น สินเชื่อสนับสนุนสภาพคล่องที่สามารถเบิกวงเงินเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงินสินเชื่อเพื่อการลงทุนสำหรับสนับสนุนการขยายกิจการ สินเชื่อเพื่อการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : ชั้น 11-13 ดิเอ็มโพเรียมทาวเวอร์ 622 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 0-2663-9999, 0-2663-9306 โทรสาร : 0-2663-9888 Website : http://www.aclbank.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.14 ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	ให้บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในรูปแบบที่หลากหลาย มีทั้ง สินเชื่อเพื่อเงินหมุนเวียน, สินเชื่อเพื่อการ ลงทุนและขยายกิจการ สินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อ รถยนต์และเครื่องจักร สินเชื่อเพื่อ Refinance เป็นต้น	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 1 อาคารคิวเฮาส์ ลุมพินี ถนนสาทร ใต้ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ : 0-2677-7111, 0-2359-0000 โทรสาร : 0-2677-7227, 0-2359-0059 Website : http://www.lhbank.co.th
1.15 ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	เน้นการให้บริการด้านธนาคารเพื่อบุคคล ทั่วไป ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม และโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของ ภาครัฐและเอกชน โดยอนุมัติวงเงินสินเชื่อ เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้น วงเงินกู้ ระยะยาว วงเงินสำหรับการค้าต่างประเทศ และ วงเงินสำหรับซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยน โดยบริการสินเชื่อ UOB Business Line	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 191 ถนนสาทรใต้ กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ : 0-2343-3000 โทรสาร : 0-2287-2973-4 Website : http://www.uob.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.16 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs โดย ให้บริการสินเชื่อเพื่อ SMEs เช่น สินเชื่อเพื่อ การลงทุนและหมุนเวียน สินเชื่อ ผู้ประกอบการรายใหม่ สินเชื่อสำหรับ ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ เงินกู้เพื่อการ อนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 1011 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวง มักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2208-5000 Website : http://www.scib.co.th
1.17 ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)	ให้บริการด้านสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) เพื่อ รองรับการขยายตัวทางธุรกิจ และ Refinance จากสถาบันการเงินอื่นจากธนาคาร ด้วย วงเงินสินเชื่อทั้งระยะสั้นและระยะยาว และ เงื่อนไขพิเศษ สำหรับธุรกิจ SMEs	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : อาคารต้นสนทาวเวอร์ 900 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2655-9000 โทรสาร : 0-2655-9001 Website : http://www.thanachartbank.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.18 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ให้บริการสินเชื่อ SMEs เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเพื่อการค้าต่างประเทศ นอกจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินของธนาคาร ธนาคารยังได้มีโครงการสินเชื่อตามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ โครงการค้ำประกันสินเชื่อส่วนที่หลักประกันไม่เพียงพอ (ร่วมกับ บสย.) การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โครงการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 9 ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ : 0-2777-7777 Website : http://www.scb.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.19 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	ให้บริการสินเชื่อ SMEs สำหรับกิจการ อุตสาหกรรมเพื่อการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมที่แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการประหยัด พลังงาน อุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม อุตสาหกรรมใน ครัวเรือน กิจการให้บริการ กิจการด้านการค้า ค้าส่ง ค้าปลีก	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : อาคารสาทร เลขที่44 ถนนสาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ : 0-2638-8000, 0-2626-7000 โทรสาร : 0-2633-9026 Website : http://www.bankthai.co.th
1.20 ธนาคารทีสโก้จำกัด (มหาชน)	ให้บริการสนับสนุนเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ SME ในการเตรียมความพร้อมการขยาย การ ปรับปรุงประสิทธิภาพ และยกระดับ มาตรฐานการจัดการของผู้ประกอบการ SMEs โดยบริการสินเชื่อสำหรับ SMEs ของ ธนาคาร ได้แก่ สินเชื่อเพื่อเช่าซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์ สินเชื่อเพื่อเงินทุนหมุนเวียน ระยะสั้น และระยะยาว สินเชื่อเพื่อซื้อที่ดิน	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : อาคารทีสโก้ทาวเวอร์ 48/2 ถนนสาทร เหนือ สีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ : 0-2633-6000 โทรสาร : 0-2633-6800 Website : http://www.tisco.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	และพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง เพื่อขยายกิจการ สินเชื่อเพื่อ โอนหนี้จากสถาบันการเงินอื่น เป็นต้น นอกจากนี้บริการสินเชื่อแล้ว ธนาคาร ยังให้บริการด้านประกันภัยทุกประเภทอีก ด้วย	
1.21 ธนาคารจีอี มัันนี่ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	ให้บริการด้านสินเชื่อแก่ SMEs ที่หลากหลาย เช่น บริการ จีอีมันนี่ คาร์พอร์แคช (วงเงิน สินเชื่อพิเศษ โดยใช้รถยนต์เป็นหลักประกัน) สินเชื่อสำหรับรถยนต์ใช้แล้ว สำหรับซื้อ รถยนต์มือสองจากเต็นท์รถ หรือ ซื้อขาย กันเองระหว่างผู้ใช้	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 87/1 อาคารแคปปิตอล ทาวเวอร์ และ เลขที่ 87/2 อาคาร ซี อาร์ ซี ทาวเวอร์ ออลซีซั่น เพลส ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2345-3455, 0-2345-6000 Website : http://www.gemoneybank.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
1.22 ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	ให้บริการด้านสินเชื่อแก่ธุรกิจรถยนต์อื่นได้แก่ ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ และผู้ประกอบการ เดินทัรถยนต์มือสอง เรียกว่าสินเชื่อฟลอร์ แพลน เป็นวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อ สนับสนุนให้มีเงินทุนเพิ่มขึ้น ในการสั่งซื้อ หรือจัดหารถยนต์มาขาย นอกจากนี้ยังรวมถึง ธุรกิจด้านพาร์ทเมนต์ ธุรกิจด้านขนส่ง และ ธุรกิจด้านบรรจุภัณฑ์และสิ่งพิมพ์	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 500 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุม วัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2680-3333 โทรสาร : 0-2256-9933 Website : http://www.kiatnakinbank.com
1.23 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	ให้บริการสินเชื่อธุรกิจ SMEs เพื่อเป็น เงินทุนหมุนเวียน ลงทุนเพื่อขยายกิจการ และ ลงทุนสำหรับซื้อหรือปรับปรุงเครื่องจักร เครื่องมือ ขยายโรงงานและขยายกิจการ โดย ให้ความช่วยเหลือ SMEs ผ่านธนาคารแห่ง ประเทศไทย การให้ความช่วยเหลือธุรกิจ ภายใต้โครงการสินเชื่อธุรกิจ SME และให้ ความช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ผ่าน บสย.	สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 1222 ถนนพระรามที่ 3 บาง โพธิ์พวง ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ : 1572 โทรสาร : 0-2683-1275 Website : http://www.krungsri.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2. หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้าน การตลาด		
2.1 กรมการค้าต่างประเทศ	<p>1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออก ไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่ง สินค้ากฎหมายว่าด้วยมาตรฐาน สินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำ บางอย่างในการขนส่งสินค้าออกทางเรือ และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาล ต่อรัฐบาล หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์การค้า ในต่างประเทศเพื่อประโยชน์ต่อการส่ง สินค้าออก</p> <p>3. ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ มาตรการ หรือข้อกีดกันทางการค้าของ</p>	<p>ที่ตั้ง : 44/100 ถ.นนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000</p> <p>โทรศัพท์ : 02-547-4771-86</p> <p>โทรสาร : 02-5474791-2</p> <p>Website : www.dft.moc.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ต่างประเทศเพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของไทย</p> <p>4. จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าและส่งออกสินค้า</p> <p>5. ดำเนินการมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อการส่งออกสินค้าไทย รวมทั้งดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า</p> <p>6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.2 กรมการค้าภายใน	กรมการค้าภายในมีภารกิจเกี่ยวกับการ เสริมสร้างประสิทธิภาพการค้า ภายในประเทศโดยการกำกับดูแลส่งเสริม และพัฒนาเพื่อให้การค้าภายในประเทศ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขัน อย่างเป็นธรรมในระบบการค้าเสรี และ ผู้บริโภคได้รับการพิทักษ์ประโยชน์	ที่ตั้ง : 44 /100 ถนน นนทบุรี 1 ตำบลบางกระ สอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ : 0-2507-6111 โทรสาร : 0-2547-5361 Website : www.dit.go.th Hotline/E-mail : 1569 , webmaster@dit.go.th
2.3 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	1. ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อ สร้างงานในภาคอุตสาหกรรม สร้างสังคม และวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดย สนับสนุนให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งสามารถ ดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง2. ยกกระดับ ความสามารถของอุตสาหกรรมและ ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้สามารถแข่งขัน ได้ในตลาดการค้าโลก สร้างรายได้ให้แก่	ที่ตั้ง : 22/77 ถนนรัชดาภิเษก จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ : (662)511-5066-77 โทรสาร : (662)511-6008-10 Website : www.depthai.go.th Hotline : 1169 E-mail : titfd@depthai.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ประเทศและรักษาสภาพการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม3. ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นและผู้ด้อยโอกาสได้มีงานทำและมีรายได้จากกิจกรรมผลิตสินค้า4. สร้างมาตรฐานและสร้างต้นแบบการให้บริการ มาตรการตลอดจนสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้แก่องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม 5. เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SMEs ภายในประเทศ</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.4 สมาคมรองเท้าไทย	<p>1. กิจกรรมทางวิชาการ เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย กลยุทธ์ทาง อุตสาหกรรมรองเท้า เพื่อปกป้อง รักษาสิทธิประโยชน์ของอุตสาหกรรม รวมทั้ง เสนอแนวทาง ข้อคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมรองเท้า เช่น นโยบายการเปิดเสรีอุตสาหกรรมรองเท้า การพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขัน การกำหนดกลยุทธ์การส่งออก โดยการศึกษาวิจัย แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การอบรม สัมมนาการพัฒนา SME เป็นต้น</p> <p>2. กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ อุตสาหกรรมรองเท้าไทย</p> <p>3. งานด้านต่างประเทศ</p> <p>4. งานแสดงสินค้า</p>	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 28/2 บ้านกลางเมือง ซ.โชคชัย4 ถ.ลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10320</p> <p>โทรศัพท์ : 02-931-5709, 02-530-2267 โทรสาร : 02-530-2921 Website : www.thaifootwear.or.th E-mail : info@thaifootwear.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ภายในประเทศ 5. งานสารสนเทศและข้อมูล ข่าวสาร	
2.5 สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ให้มีศักยภาพ และมาตรฐานที่สามารถแข่งขันกับซอฟต์แวร์ต่างประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 2. เพื่อสนับสนุนการลงทุนด้านธุรกิจซอฟต์แวร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยอำนวยความสะดวก และการให้บริการต่างๆ อย่างเต็มที่ 3. เพื่อชักจูงให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีด้านอื่นจากแหล่งต่างๆ ทั่วโลกมายังประเทศไทย 4. เพื่อเสริมสร้างให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิต และพัฒนาซอฟต์แวร์ให้มี 	<p>ที่ตั้ง : 99/30 หมู่ 4 ชั้น 5 อาคารซอฟต์แวร์พาร์ค ถ.แจ้งวัฒนะ ต.คลองเกลือ อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120 โทรศัพท์ : (02) 583-9992, (02) 962-2900 ต่อ 1501 หรือ สายตรง (02) 962-1348 โทรสาร : 02-962-1349 Website : www.atsi.or.th E-mail : info@atsi.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>คุณภาพ และมีผลผลิตสูงขึ้น เพียงพอกับความต้องการ ภายในประเทศ ตลอดจนเพียงพอกับความต้องการเพื่อการส่งออกในอนาคต</p> <p>5. เพื่อส่งเสริมวิชาชีพ และการพัฒนาบุคลากรด้านซอฟต์แวร์ทุกระดับให้กว้างขวาง และปฏิบัติงานได้จริง</p>	
2.6 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	<p>1. การให้การรับรองมาตรฐานระบบการจัดการ เช่น QWL , Q-SMEs 2. ความแตกต่างในการให้บริการระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาดใหญ่ จะเป็นในเรื่องของแมนเคย์ แต่ในเรื่องของราคาไม่ต่างเนื่องจากสรอ. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องการให้การรับรอง หากสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอมีรายได้</p>	<p>ที่ตั้ง : ชั้น 11 อาคารยาคุลท์ 1025 ถ.พลโยธินสามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2617-1727 โทรสาร : 0-2617-1708 Website : www.masci.or.th E-mail : info@masci.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>เพียงพอ จะมีการจัด โปร โมชั่น ในแต่ละปีจะมี 1 ช่วง ที่ให้บริการพิเศษแก่ SMEs3. มีการให้บริการองค์ความรู้ซึ่งจัดทำไว้ในเว็บไซต์ ซึ่ง SMEs สามารถเข้าถึงข้อมูลได้</p> <p>4. ให้บริการฝึกอบรมระบบการจัดการต่าง ๆ ในหลากหลายรูปแบบ มีการจัดสัมมนา เพื่อให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานใหม่ๆ หรือความรู้ทางเทคนิคที่ช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน และยังมีบริการพิเศษด้านการให้คำปรึกษาการจัดการระบบ การจัดการ ขององค์กรตามมาตรฐานสากล สำหรับองค์กรที่จะยกระดับขึ้นเป็นหน่วยงานรับรองระบบงาน</p>	
2.7 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	<p>1. ร่วมมือกับภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนา เศรษฐกิจและการค้า</p> <p>โดยการให้คำปรึกษาแก่ภาคีรัฐบาลและ</p>	<p>ที่ตั้ง : 150 ถ.ราชบพิธ แขวงวัดราชบพิธ เขต พระนคร 10200</p> <p>โทรศัพท์ : 02622-1860 -76</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>หน่วยงานราชการต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจรวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกของประเทศร่วมกับภาครัฐบาล</p> <p>2. สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจภาคเอกชน</p> <p>ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการประกอบธุรกิจ อันเกิดจากระบบและระเบียบราชการ ประสานงานและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และยังสนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนได้มีโอกาสเรียนรู้เทคนิคการประกอบธุรกิจให้ทันสมัย นอกจากนั้น ยังจัดให้มีบริการระงับข้อพิพาททางการค้า รวมทั้งการให้บริการออกเอกสารค้ำประกันภาษีศุลกากรการนำเข้าชั่วคราว</p>	<p>โทรสาร : 0-2225-3372</p> <p>Website : www.thaiechamber.com</p> <p>E-mail : info@masci.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>(ATA Carnet) และออกหนังสือรับรองมาตรฐานสินค้าส่งออกอีกด้วย</p> <p>3. สนับสนุนการขยายการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ</p> <p>เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านธุรกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจ/สภาธุรกิจ รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนการค้า การแสดงและเผยแพร่สินค้า การอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักธุรกิจในการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.8 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	<p>1. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมภาคเอกชน ในการประสานนโยบายและดำเนินการกับรัฐ 2. ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม 3. ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม 4. ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัย อบรม เผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรม 5. ตรวจสอบสินค้าออกใบรับรองแหล่งกำเนิดหรือใบรับรองคุณภาพสินค้า 6. ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาล เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม 7. ส่งเสริมนักอุตสาหกรรมและเป็นแหล่งกลางสำหรับนักอุตสาหกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรม 8. ควบคุมดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม</p>	<p>ที่ตั้ง : ชั้น 4 โซน C ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ 60 ถ.รัชดาภิเษกตัดใหม่ คลองเตย กทม. 10110 โทรศัพท์ : (66-2) 345-1000 โทรสาร : (66-2) 345-1296-99 Website : www.fti.or.th E-mail : information@off.fti.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.9 สมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้า หัตถกรรมภาคเหนือ	เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาด้าน อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าหัตถกรรมใน ภาคเหนือของประเทศไทย ส่งเสริมและ สนับสนุน การพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้า หัตถกรรม ตลอดจนช่วยในการวิเคราะห์วิจัย ด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์	
2.10 สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิต ไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก 2. กระตุ้นให้สมาชิก ขอมรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ 3. เชื่อมโยงหน่วยงาน, สถาบัน, องค์กรต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนพัฒนา SMEs ไทย 4. ให้ความรู้และวิทยาการใหม่แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ 	<p>ที่อยู่ สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน 86/6 ชั้น 1 ซอยตรีมิตร ถ. พระราม 4 แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110</p> <ul style="list-style-type: none"> • ติดต่อเจ้าหน้าที่ คุณพรชัย อุดมธิรพันธุ์ , คุณ มนทิรา พรหมทองดี • โทรศัพท์ 02-713-6541 04-162-5561 • โทรสาร 0-2-713-6542 • E-mail thaisubcon@thaisubcon.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	5. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่สมาชิกและ แบ่งปันผลประโยชน์กันสู่สังคม	• Website http://www.thaisubcon.com
2.11 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมี ระบบ ระหว่างรัฐกับเอกชนด้วยกัน • ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว • ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความ เป็นไทย • ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว • ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพ ของธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับ 	<p>ชั้น 16 อาคารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 1600 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราช เทวี กรุงเทพฯ 10400</p> <p>Tel 02-250-5500 ต่อ 1646-48</p> <p>Fax 02-250-0797</p> <p>http://www.thailandtourismcouncil.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>นักท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> • ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมี คุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ • ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและ เทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการบุคคลทั่วไป • ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้า มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประโยชน์ของการจัดตั้งสภา <p>ฯลฯ</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.12 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย รวบรวมข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยว และแนวทาง การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2. จัดทำแผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งประสานส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 3. จัดทำแผนพัฒนาทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ รวมทั้งประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการปฏิบัติ ตามที่กำหนด 4. จัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 5. ดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ และกฎหมายอื่นที่ 	<p>ที่อยู่: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (Office of Tourism Development) สนามกีฬาแห่งชาติ ถ. พระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330</p> <p>โทรศัพท์: 0-2219-4010-17</p> <p>โทรสาร: 0-2216-6906</p> <p>อีเมล: webmaster@tourism.go.th</p> <p>website : www.tourism.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>เกี่ยวข้อง</p> <p>6. ติดตามประเมินผลงานด้านพัฒนาการ ท่องเที่ยว</p> <p>7. ส่งเสริม สนับสนุนกิจการภาพยนตร์ ทั้ง ภาคการผลิต การบริหารและกิจการที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่ กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	
2.13 สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย	<p>สมาคมฯ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่หลักๆ ใน ด้านการสนับสนุนการจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement) หรือ FTA กับ ประเทศต่างๆ เพื่อเปิดโอกาส และลด อุปสรรคต่างๆ ในการส่งออกอันจะนำมาซึ่ง สิทธิประโยชน์ต่างๆ</p>	<p>127/36 Panjathani Tower 31 Fl., Nonsee Road, Chongnonsee, Yannawa, Bangkok 10120, Thailand</p> <p>66(0) 2681-2222 : 66(0) 2681-2222</p> <p>เบอร์โทรสาร : 66(0) 2681-0231-2</p> <p>website : www.thaigarment.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.14 สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย	เพื่อส่งเสริมหลักการและการปฏิบัติของ การตลาดในกิจกรรมอุตสาหกรรมและการค้า ในประเทศไทยให้ก้าวหน้าด้วยการปรับปรุง ความสามารถต่างๆ ไป การศึกษาความรู้ทาง วิชาการและสมรรถภาพของผู้ที่มีหน้าที่ เกี่ยวกับการตลาดเพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับ สมาชิกในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการตลาด และเพื่อให้ ความช่วยเหลือร่วมกันในอันที่จะนำวิธีการ จัดการตลาดไปใช้สำหรับปรับปรุง ประสิทธิภาพในธุรกิจของสมาชิกให้ดีขึ้น	สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย 1168/21 Lumpinee Tower, FL. 14 Rama 4 RD., Thung Mahamek, Sathorn Bangkok 10120 Thailand E-mail : center@marketingthai.or.th Tel : (662) 679-7360-3 Fax : (662) 285-5988 Website : www.marketingthai.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.15 สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย	<p>ส่งเสริมและผลักดันธุรกิจขนาดเล็ก และระบบแฟรนไชส์ของไทยให้สามารถก้าวสู่มาตรฐาน อันเป็นการยอมรับของสมาคมโลก และสามารถส่งเสริมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ด้านของไทยให้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายให้กับสมาชิก 2. สร้างศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ธุรกิจไทย 3. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร และฐานความรู้ทางธุรกิจแก่สังคม 	<p>สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และเอสเอ็มอีไทย Franchise & Thai SMEs Business Association (FSA) 9/88 หมู่ 7 บ้านสวนริมคลองบางมด ถ.พุทธบูชา แขวงบางมด เขตจอมทอง กทม. 10150 โทรศัพท์ 0-2426-4700-1 แฟกซ์ 0-2426-3238 Website : www.fsathai.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.16 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน)	มีภารกิจหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนา ธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ รวมทั้ง การท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์และ เป้าหมายสำคัญในการมุ่งพัฒนาและส่งเสริม ศักยภาพการเป็นศูนย์กลางด้านการประชุม และนิทรรศการตลอดจนการท่องเที่ยว นานาชาติของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การจัดประชุม การท่องเที่ยวเป็นรางวัลและ การจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ (Meeting Incentive Convention and Exhibition Industry) หรือที่เรียกว่า “อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE)” ในตลาดต่างประเทศ	Thailand Convention & Exhibition Bureau (TCEB) Siam Tower, 27th Floor, 989 Rama 1 Road, Pathumwan, Bangkok 10330 Tel. : +66 2 694 6000 Fax : +66 2 658 1411 E-mail : info@tceb.or.th Website : www.tceb.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.17 กรมประมง	<p>1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการประมง กฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบกิจการแพปลา กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยง การปรับปรุงพันธุ์ การผลิตการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ ปลาสวยงาม พรรณไม้น้ำ อาหารสัตว์น้ำ สุขภาพสัตว์น้ำ เครื่องมือประมงและวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดและรับรองมาตรฐานแหล่งเพาะเลี้ยงและแหล่งผลิตให้มีคุณภาพและถูกสุขอนามัย</p> <p>3. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวมทั้งการสำรวจและวิจัยแหล่งทำการประมงทั้งในและนอคน่านน้ำไทย เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และ</p>	<p>กรมประมง ที่อยู่ เกษตรกลาง จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2562-0600-15 E-mail: it@dof.in.th Website www.fisheries.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของทรัพยากร สัตว์น้ำ</p> <p>4. กำหนดมาตรการในการทำการประมงและ การใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำ ควบคุม ป้องกัน และปราบปรามการทำการประมงในแหล่งน้ำ จืดและทะเล การค้าสัตว์น้ำให้เป็นไปตาม กฎหมาย</p> <p>5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการ เก็บรักษา การแปรรูปสัตว์น้ำ การวิเคราะห์ ตรวจสอบรับรองคุณภาพสัตว์น้ำและ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำให้ได้มาตรฐานและถูก สุขอนามัยและสุขลักษณะ</p> <p>6. ศึกษาวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านการประมง ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการ ประมง การแปรรูปสัตว์น้ำ และอาชีพที่</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>เกี่ยวข้องให้มีความมั่นคงและเป็นความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ แก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ</p> <p>7. ดำเนินการเกี่ยวกับการประมงระหว่างประเทศในด้านวิชาการ สํารวจและวิจัยแหล่งทำการประมงนอกน่านน้ำไทย การลงทุนด้านการประมงในต่างประเทศและกิจการด้านต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง</p> <p>8. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการประมง จัดระบบการสำรวจ การจัดเก็บและการใช้ประโยชน์ข้อมูล และบริการสารสนเทศแก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป</p> <p>9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.18 กรมปศุสัตว์	<p>1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถาน พยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ดำเนินการผลิตและจัดหาชีวภัณฑ์และเวชภัณฑ์ เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ ตลอดจน ผลิตและจัดหาน้ำเชื้อเพื่อใช้ในการผสมเทียม</p> <p>3. ดำเนินการด้านปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์ ด้านสุขภาพสัตว์ และด้านบำบัดโรคสัตว์ ตลอดจนการ แปรรูปเนื้อสัตว์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ</p> <p>4. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเลี้ยงสัตว์ที่มี</p>	<p>กรมปศุสัตว์ ที่อยู่ 69/1 ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2653-4444 โทรสาร 0-2653-4444 E-mail: info@dld.go.th Website www.dld.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>5. ควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ และ ผลิตผลจากสัตว์เพื่อให้ได้มาตรฐานสากล</p> <p>6. ปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่ กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	
2.19 กรมการข้าว	<p>1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเพื่อจัดทำ ยุทธศาสตร์ข้าวของประเทศรวมทั้งดำเนิน ความร่วมมือกับต่างประเทศในเรื่องข้าว</p> <p>2. ดำเนินการเกี่ยวกับการ อนุรักษ์พันธุกรรม และคุ้มครองพันธุ์ข้าว</p> <p>3. ศึกษา วิจัย ทดลองพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขาวิทยาการ หลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปและ มาตรฐานข้าว</p>	<p>กรมการข้าว ที่อยู่ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-3894, 0-2561-4367 Website www.ricethailand.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>4. ดำเนินการผลิตและส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>5. ส่งเสริม สนับสนุน และถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการข้าว รวมทั้งอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว</p> <p>6. ดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและ รับรองมาตรฐานข้าว</p> <p>7. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาระบบการจัดการสินค้าการแปรรูป ข้าวและผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการตลาด ข้าว</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
2.20 สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ดีหรือไม่ ยืนต้นทดแทนยางเก่า และส่งเสริมให้เกษตรกร ที่ไม่มียางมาก่อน ได้ปลูกสร้างสวนยางพันธุ์ดี โดยให้ทุนสงเคราะห์รวมทั้งคำแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้มีผลผลิตและรายเพิ่มขึ้น พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับของตลาด โดยใช้เทคโนโลยีเหมาะสม พัฒนาระบบและกลไกตลาดให้เกษตรกรชาวสวนยางได้รับความเป็นธรรมในด้านราคา จัดตั้งและพัฒนาองค์กรเกษตรกรชาวสวนยางให้เข้มแข็งมีศักยภาพในการพัฒนาและอำนาจต่อรองที่สูงขึ้น 	<p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ที่อยู่ 67/25 ถ. บางขุนนนท์ แขวง บางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700</p> <p>โทรศัพท์ 0-2434-0180-91</p> <p>E-mail: orf2007@hotmail.com</p> <p>Website www.thailandrubber.thaigov.net</p>
2.21 องค์กรตลาดเพื่อเกษตรกร	<ol style="list-style-type: none"> ปรับปรุงพัฒนา และบริหารตลาดกลาง / คลังสินค้า 	<p>องค์กรตลาดเพื่อเกษตรกร ที่อยู่ เลขที่ 101 ถนนกำแพงเพชร แขวงลาดยาว</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>2. จัดหา / จำหน่าย ปัจจัยการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม</p> <p>3. สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า โดยความร่วมมือกับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายให้เป็นระบบ ครอบคลุมภูมิภาค</p> <p>4. พัฒนาใช้ประโยชน์ พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>5. สร้างระบบสารสนเทศ เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ เกษตรกร ภาคอื่นของสังคม</p> <p>6. ปรับปรุงพัฒนาความรู้ และขีดความสามารถของพนักงานให้สามารถดำเนินธุรกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>7. ดำเนินการสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล</p>	<p>เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900</p> <p>Website www.mof.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3. การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ ประกอบการ		
3.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	<p>สศช. มีบทบาทการทำงานอยู่ในระดับมหภาค สศช. มีสายงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลรับผิดชอบ ในด้านเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ ประกอบการอยู่ 2 สายงาน คือ สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ และสำนักพัฒนาพื้นที่ สศช. ซึ่งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศนั้น จะเป็นผู้วางแผนพัฒนาในพื้นที่ ประกอบการ โดยใช้แนวคิดเรื่องเครือข่าย วิสาหกิจเป็นเครื่องมือหลัก</p> <p>อีกสายงานของ สศช. ที่ทำงานในด้านนี้คือ สำนักพัฒนาพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการ กำหนดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ใน</p>	<p>สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : 962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขต ป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ : 0-2280-4085 โทรสาร : 0-2281-3938 Website : http://www.nesdb.go.th E-mail address : pr@nesdb.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ด้านการพัฒนาพื้นที่ต่างๆภายในประเทศ รวมทั้งยังเป็นผู้ผลักดัน ติดตามและ ประเมินผลของยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ ด้วย</p>	
<p>3.2 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม</p>	<p>กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้มีการจัดตั้ง กลุ่ม ภารกิจด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมและ ผู้ประกอบการ ขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs และกลุ่ม วิชาชีพชุมชน มีการกำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์สำหรับช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ไว้คือ การพัฒนาและเสริมสร้างขีด ความสามารถให้แข่งขันได้ในระดับสากล และกลุ่มสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายได้รับ การเพิ่มศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดโลก ส่วน ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชน คือ การทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนมี</p>	<p>ที่ตั้ง : ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2202-4414-18, 0-2202-4511 โทรสาร : 0-2246-0031 Website : http://www.dip.go.th E-mail address : webmaster@dip.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	มาตรฐานและวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาคอุตสาหกรรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยและทรัพยากรเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน	
3.3 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ มาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาค และอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งพัฒนาระบบเตือนภัยด้านอุตสาหกรรม เพื่อเป็นองค์การชี้้นำในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนส่งสัญญาณเตือนภัยทางอุตสาหกรรมอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	ที่ตั้ง : เลขที่ 75/6 ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ โทรศัพท์ : 0-2644-8405 Website : http://www.oie.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3.4 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	<p>ในส่วนของการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในด้านพื้นที่ประกอบการ ปัจจุบัน BOI ได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทต่างๆ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลิตภัณฑ์การเกษตรแปรรูป 2. อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ <p>- กลุ่มธุรกิจ SMEs เหล่านี้จะต้องมีเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน) มีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน และเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และต้องได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)</p>	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 555 ถนนวิภาวดี-รังสิต เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2537-8111-55, 0-2537-8555</p> <p>โทรสาร : 0-2537-8177</p> <p>Website : http://www.boi.go.th</p> <p>E-mail address : head@boi.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>โดยทาง BOI จะให้การส่งเสริมทั้งในส่วนที่ดำเนินการอยู่เดิม และส่วนที่ลงทุนใหม่เพื่อเพิ่มกำลังผลิตหรือปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี คือ ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าโรงงานจะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด, ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่เขตพื้นที่ใด และไม่มีการกำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล</p>	
3.5 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรี สำหรับใช้ในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและสัมฤทธิ์ของกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติงาน 2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง 3. จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวง 	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 75/6 ถ. พระราม 6 เขตราชเทวี จ. กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2202-3000 และศูนย์บริการข้อมูลของสำนักงานปลัดฯ: 1563 โทรสาร : 0-2202-3048 Website : http://ops1.m-industry.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>เพื่อให้เกิดการประหยัดค้ำค่าและสมประโยชน์ กำกับเร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง</p> <p>4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการของหน่วยงานในสังกัด</p> <p>5. ประสานการบริหารราชการและปฏิบัติการเกี่ยวกับงานที่ตั้งในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงในต่างประเทศ</p> <p>6. ส่งเสริม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านการรับรองระบบงานด้านการมาตรฐาน</p> <p>7. กำกับ ดูแล และส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	กฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดิบกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในเขตอำนาจ	
3.6 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการอนุมัติการจัดตั้งพื้นที่เฉพาะทางอุตสาหกรรม ในลักษณะของเขตประกอบการอุตสาหกรรม และเขตชุมชนอุตสาหกรรม	ที่ตั้ง : เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2202-4000, 4014 โทรสาร : 0-2354-3390 Website : http://www.diw.go.th E-mail address : pr@diw.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3.7 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	<p>รับผิดชอบหลักในการพัฒนาและจัดตั้งพื้นที่เฉพาะ สำหรับให้โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยจัดสร้างโรงงานพร้อมใช้ คลังสินค้า และพื้นที่ประกอบการพิเศษ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมของขนาดและลักษณะการใช้งานของธุรกิจ รวมทั้งยังทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศโดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมในลักษณะของ เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเฉพาะทาง (Specialized Zone) เพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างครบวงจร</p>	<p>สำนักงานใหญ่ ที่ตั้ง : เลขที่ 618 ถนนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 02-253-0561 ต่อ 6400-02 และ Call Center กอน. 1563 โทรสาร : 0-2253 4086, 0-2253-2965 Website : http://www.ieat.go.th E-mail address : ieat@ieat.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3.8 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	<p>1. เสนอแนะนโยบายและกำหนดแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ทั้งระดับ ภาพรวม รายสาขา และรายพื้นที่ รวมทั้ง เสนอแนะการปรับปรุงกฎหมายและ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs</p> <p>2. ผลักดัน สนับสนุน ปฏิบัติการ และ ประสานการดำเนินงาน ความร่วมมือของ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและ ต่างประเทศ ตลอดจนติดตามและประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. พัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs แห่งชาติและ ข้อมูลเตือนภัยที่ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรายงาน สถานการณ์เพื่อประโยชน์ในการกำหนด นโยบายการดำเนินงานส่งเสริมและให้บริการ แก่ SMEs</p>	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 21 อาคารTST ชั้น G, 15, 17-20 ถ. วิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล จตุจักร กรุงเทพฯ 10900</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2278-8800</p> <p>โทรสาร : 0-2273-8850</p> <p>Website : http://cms.sme.go.th E-mail address : info@sme.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>4. พัฒนาระบบส่งเสริม SMEs และดำเนินโครงการนำร่อง โครงการบูรณาการ และโครงการเฉพาะกิจเร่งด่วนเพื่อการส่งเสริม SMEs ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>5. ใช้กองทุนส่งเสริม SMEs ที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพให้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม SMEs</p>	
3.9 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	<p>มีบทบาทหลักในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs โดยเน้นที่การให้ความรู้ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการประกอบการ แล้วยังทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงในด้านปฏิบัติ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาสำหรับเข้าไปคอยให้คำปรึกษา วินิจฉัยปัญหาและช่วยเหลือทางแก้ไขให้กับธุรกิจ ทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องแล้วนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ รวมทั้ง</p>	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 99 อาคารนิมเนเชียม 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต เขตคลองหลวง ปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ : 0-2564-4000 Website : http://www.ismed.or.th E-mail address : webmaster@ismed.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ให้บริการด้านข้อมูลแก่ SMEs โดยมีสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆ ร่วมเข้าเป็นเครือข่าย ในการให้บริการด้านด้านการส่งเสริมและพัฒนา SMEs โดยทาง สพว. จะเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน	
3.10 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	สวทช. ได้ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2547-2556) โดยมุ่งเน้นที่สาขาเทคโนโลยี 4 สาขา ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์หลัก คือ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต, พัฒนากำลังคนด้าน	ที่ตั้ง : 111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ : 0-2564-7000 โทรสาร : 0-2564-7001-5 Website : http://www.nstda.or.th E-mail address : info@nstda.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบัน สร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งปรับระบบการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p>	
<p>3.11 สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง</p>	<p>1) การพัฒนาแผนภูมิภาคของกลุ่มภาคการผลิตของประเทศ (Data Mapping) ในระบบ GIS ของธุรกิจอุตสาหกรรม การเกษตร และแรงงาน โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วประเทศ</p> <p>2) การพัฒนานักพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Development Agent: CDA) และแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจสำหรับประเทศไทย โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 15 คน และผู้ช่วยอีก 50 คน</p> <p>3) การพัฒนาการรวมกลุ่ม (Cluster</p>	<p>ที่ตั้ง : ชั้น 3 อาคารกระทรวงการคลัง ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2618-3402-4</p> <p>โทรสาร : 0-2618-3408</p> <p>Website : http://www.fpri.or.th/</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	Development Initiatives: CDI) ซึ่งเป็นการ รวมกลุ่มในพื้นที่นำร่องของภาคตะวันออก และภาคตะวันตก รวมทั้งการพัฒนาเครือข่าย วิสาหกิจใน 2 ผลิตภัณฑ์ คือเครือข่าย วิสาหกิจยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ใน ภาคกลางกับภาคตะวันออก และเครือข่าย วิสาหกิจสินค้าตกแต่งบ้านและของใช้บนโต๊ะ ในภาคกลางและภาคเหนือ	
3.12 หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่ง ประเทศไทย		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.7)
3.13 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.8)

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3.14 สถาบันคีนันแห่งเอเชีย	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมการบริหารจัดการทางธุรกิจที่ดีขึ้นของภาคเอกชนตามหลักธรรมาภิบาล ความสำเร็จระดับ ความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน • สนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยส่งเสริมการเข้ามาจับบทบาทร่วมของรัฐวิสาหกิจและเอกชน • สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อการศึกษาและลดช่องว่างให้เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลระหว่างผู้ที่มีรายได้สูงและผู้ที่มีรายได้น้อย • สนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ และส่งเสริมแนวคิดและพัฒนาศักยภาพคนทำงานและหัวหน้างานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน • สนับสนุนและสนับสนุนด้านสาธารณสุข 	<p>ที่ตั้ง : อาคารศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ชั้น 2 โซนดี ห้อง 201/2</p> <p>60 ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ แขวงคลองเตย เขต คลองเตย กรุงเทพฯ 10110</p> <p>โทรศัพท์ : (02) 229-3131-2 ,(02) 229-5920</p> <p>โทรสาร : (02) 229-3130, (02) 229-5928</p> <p>Website : http://www.kiasia.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>โดยการเข้ามามีบทบาทของโรงเรียนและองค์กรชุมชนชุมชนในการลดการแพร่กระจายของโรคติดต่อในภูมิภาค</p> <ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนารัฐวิสาหกิจ พันธมิตรทางการศึกษาและเครือข่ายเอเซีย-อเมริกันในการร่วมกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน • สนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคโดยการพัฒนาขีดความสามารถไปสู่ตลาดโลกและสัญญาการค้าโลก 	
3.15 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวง</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อยู่ เลขที่ 3 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทรศัพท์ 0-2281-5955, 0-2281-5884 โทรสาร - Website www.moac.go.th E-Mail webmaster@moac.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	เกษตรและสหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
3.16 กรมพัฒนาที่ดิน	<p>1.ศึกษา สำรวจ จำแนก วิเคราะห์ และวิจัยดิน และที่ดิน ทำสำมะโนที่ดิน ติดตาม สถานการณ์สภาพการใช้ที่ดิน เพื่อกำหนด นโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน และเพื่อการ พัฒนาที่ดิน</p> <p>2.ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ตรวจสอบและ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน</p> <p>3.ถ่ายทอดผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และ ให้บริการด้านการพัฒนาที่ดินแก่ส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกร</p> <p>4.ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือที่ กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	<p>กรมพัฒนาที่ดิน ที่อยู่ กรมพัฒนาที่ดิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-562-5100 E-mail: cit_1@ldd.go.th Website www.ldd.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
3.17 กรมชลประทาน	<p>1. เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอ</p> <p>2. จัดการน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภทอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน 3. เสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อให้การและบริหารจัดการน้ำ ทุกระดับอย่างบูรณาการ</p> <p>4. ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยทางน้ำ</p>	<p>กรมชลประทาน ที่อยู่ 811 ถ.สามเสน แขวงนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300</p> <p>โทรศัพท์ 1460</p> <p>E-mail: kromchol@mail.rid.go.th</p> <p>Website www.rid.go.th</p>
3.18 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	<p>มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดความหมายของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อ หรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำ</p>	<p>สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200</p> <p>โทรศัพท์ 0-2282-9004</p> <p>โทรสาร 0-2281-0815, 0-2281-5649</p> <p>E-mail: webmaster@alro.go.th</p> <p>Website www.alro.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเช่าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการถือครองที่ดิน โดยปรับปรุงที่ดินและกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน พัฒนาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิต รวมถึงส่งเสริมการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้ โดยประสานกับส่วนราชการ</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์	
3.19 องค์กรสะพานปลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้บริการตลาดสินค้าสัตว์น้ำที่มีคุณภาพ มาตรฐานและเป็นธรรม 2. ส่งเสริมฐานะสวัสดิการของชาวประมง สนับสนุนและพัฒนาอาชีพการประมง 3. ปรับระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่ง อำนวยความสะดวกของสะพานปลาและท่า เทียบ เรือประมงให้เพียงพอ ได้มาตรฐาน ถูก สุขอนามัย และไม่กระทบสิ่งแวดล้อม และ ยกระดับมาตรฐานการดูแลรักษาสัตว์น้ำให้ ถูกสุขลักษณะเพื่อความปลอดภัยของ ผู้บริโภค 4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารฐานะการเงิน ที่มั่นคงขององค์กร 	<p>ที่อยู่ 211 เจริญกรุง 58 แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120</p> <p>โทรศัพท์ 0-2211-3672</p> <p>โทรสาร 0-2212-5899</p> <p>Website www.fishmarket.co.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้	
4.หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้าน พัฒนาบุคลากร		
4.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.2)	
4.2 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.9)	
4.3 สถาบันกีนันแห่งเอเชีย	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.14)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.4 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย	<p>การบริการด้านการอบรม (Training) จัดการฝึกอบรมแบบ Public Training Course และ In-House Training Course ตามความต้องการของผู้ประกอบการ</p> <p>การบริการให้คำปรึกษา(Consulting) ปรึกษาและแนะนำทางธุรกิจ ด้วยทีมงานวิชาการ ที่เชี่ยวชาญจากในประเทศ และต่างประเทศ</p> <p>การบริการด้านการจัดสัมมนา(Seminar) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามสถานะการเปลี่ยนแปลง ด้วยวิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>การบริการด้านงานวิจัย (Research) บริการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) การวิจัยทางธุรกิจ และ</p>	<p>ที่ตั้ง : 150 ถนนราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200</p> <p>โทรศัพท์ : 0 2622 1860-76 ต่อ 113, 337</p> <p>โทรสาร : 0 2622 1004</p> <p>Website : http://www.trainingthai.com</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>วิจัยตลาด (Market Research)</p> <p>การให้บริการจัดงาน (Organizer) จัดกิจกรรมทางธุรกิจ การแสดงสินค้า กิจกรรมสันตนา การ Walk Rally และ Group Dynamic โดยทีมงานที่มีประสบการณ์ระดับมืออาชีพ</p> <p>การบริหาร โครงการ (Project Management) วางแผนและบริการโครงการต่างๆ โดยทีมปรึกษาที่มีประสบการณ์ และประสบผลสำเร็จในการบริหาร โครงการมาแล้วมากมาย</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.5 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้า ลาดกระบัง	<p>1. ถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายสาขาวิชา โดยเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจเอกชนในเขตลาดกระบังและพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>2. สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในกลุ่มคัสเตอร์หลักที่อยู่ในเป้าหมายของประเทศ</p> <p>3. จัดกระบวนการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการให้แก่นักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่</p> <p>4. เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ประสานงานจัดอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>ที่อยู่ : ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบัง กงแผนงาน ชั้น 6 สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โทรศัพท์/โทรสาร 02-7372569</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.6 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการบ่มเพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลเพื่อการส่งออก พัฒนาและสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีพื้นฐานความรู้ในเชิงวิชาการด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ฮาลาลเพื่อการส่งออก ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเทคโนโลยี และการบริหารจัดการของผู้ประกอบการเองในด้านผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลเพื่อการส่งออก วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลให้มีมาตรฐานสากลเพื่อการส่งออกให้กับผู้ประกอบการใหม่ 	<p>ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ที่ตั้ง : 154 อาคารจุฬาพัฒน์ 3 ชั้น 4 (คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน จังหวัด : กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ : 02-2181098, 02-2181099, 02-2181076 แฟกซ์ : 02-2181103, 02-2181076 โทรศัพท์ : 089-9241319 อีเมลล์ : mrambutr@hotmail.com, rambutr_manoon@hotmail.com Website : www.bihap.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.7 มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการ จัดการแห่งประเทศไทย	ร่วมมือกับ 8 สถาบันการศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสมาคมการ จัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย มุ่งพัฒนา ความรู้ ความสามารถด้านการบริหารธุรกิจ ให้กับนักธุรกิจส่วนภูมิภาค ในขณะเดียวกัน สนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์ สถาบันการศึกษาทางด้านการบริหารจัดการ ธุรกิจ การพัฒนาหอการค้าจังหวัด และ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงาน ความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน	ที่ตั้ง : อาคารธนาคารกสิกรไทย ชั้น 5 142 ถนนสีลม กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ : 02-2236-6884-5 โทรสาร : 02-2236-7958 Website : http://imetthai.com E-mail : imet@imetthai.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.8 สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	<p>ดำเนินการวิจัย การฝึกอบรม สัมมนา เผยแพร่ ข้อมูลทางวิชาการ และผลงานวิจัย รวมทั้ง การให้บริการด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ หน่วยงานต่างๆ ทั้งนี้ โดยเน้นถึงปัญหา ทางด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ มีการ ร่วมมือกับองค์กรในประเทศ และมี ความสัมพันธ์กับองค์กรและสถาบัน ต่างประเทศ เพื่อศึกษาวิจัยสภาพและปัญหา ทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทย เผยแพร่ ข้อมูล และให้ความรู้ทางวิชาการแก่ ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจโดยทั่วกันจัดให้มี การศึกษาในระดับสูงในลักษณะสาขาวิชาซึ่ง เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p>	<p>ที่ตั้ง : เลขที่ 2 ถนนพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร 10200 อาคารอเนกประสงค์ชั้น 6 โทรศัพท์ : 0-2613-3301-8, 0-2223-3750 โทรสาร : 0-2226-5324 Website : http://hri.tu.ac.th/</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.9 มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • การวิจัยกับสถาบัน หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ • ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล (database) หนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ผลงานการวิจัยทั้งในและต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ • ดำเนินการฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์และเรื่องที่เกี่ยวข้อง • ดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 	<p>ที่ตั้ง : ชั้น 7 ตึก S.P. 388 ถ.พระหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 1004</p> <p>โทรศัพท์ : (02)619-0512-3, 273-0180</p> <p>โทรสาร : (02)273-0181</p> <p>Website : http://www.fihrd.org</p> <p>E-mail : contactus@fihrd.org</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.10 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารวิชาการ ใน รูปแบบของการให้ศึกษานอกระบบ โรงเรียน รวมไปถึงการผลิตสื่อต่างๆ เช่น เอกสารเผยแพร่ รายการวิทยุ รายการ โทรทัศน์ จัดฝึกอบรม จัดนิทรรศการ ตลอดจนการจัดประชุม/สัมมนา และ ฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ให้บริการทาง วิชาการ แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ ประชาชนทั่วไป โดยถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อการ ประกอบอาชีพ และเสริมอาชีพ	โทรศัพท์ : 02-942-8822 Website : http://www.ku.ac.th/department/eto.html
4.11 สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ และสนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ (กพข.) สถาบันมุ่ง ผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิต	ที่ตั้ง : ชั้น 12 -15 อาคารชาลวาท 1025 ถนน พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพ 10400 โทรศัพท์ : 02 - 6195500 โทรสาร : 02 - 6198100

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	(Productivity Movement) ในทุกภาคส่วน ของสังคม	Website : http://www.ftpi.or.th E-mail : info@ftpi.or.th
4.12 สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม • ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามเกณฑ์ มาตรฐานสากล : ฝึกอบรมบุคลากรตาม เกณฑ์มาตรฐานสากล • ส่งเสริมการจดทะเบียนบุคลากรด้านการ มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานสากล : จด ทะเบียนบุคลากรด้านการมาตรฐานตาม เกณฑ์มาตรฐานสากล 	ที่ตั้ง : ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กทม. 10400 โทรศัพท์ : 0 2202 3301-4 โทรสาร : 0 2202 3415 Website : http://www.ftpi.or.th E-mail : thaistan@tisi.go.th
4.13 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นองค์กรกลางเพื่อประสานงานระหว่าง ภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนา อุตสาหกรรมสิ่งทอสาขา • การเพิ่มผลิตภาพด้วย การเพิ่มทักษะแรงงาน (Human Skill) ให้มีความรู้ความสามารถ เฉพาะด้าน เพิ่มมากขึ้นในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ 	ที่ตั้ง : ซอยตรีมิตร กล้วยนาไท ถนนพระรามที่ 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กทม. 10110 โทรศัพท์ : 0 2713-5492-9 Website : http://www.thaitextile.org/ E-mail : info@thaitextile.org

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การเพิ่มผลผลิตด้วย การบริหารจัดการ (Management) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการที่ดี นำไปสู่การลดต้นทุนและ Lead time การเพิ่มผลผลิตด้วย เทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับขีดความสามารถ ในการแข่งขัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • การเพิ่มผลผลิตด้วย การสร้างปัจจัยแวดล้อมภายนอก ที่เอื้อต่อการพัฒนา (Enabling Factors) เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การศึกษา วิจัย การเตรียมความพร้อมห้องทดสอบ และการใช้พลังงาน เป็นต้น 	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.14 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> • เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทย ประสานงานและร่วมมือในการจัดทำแผนแม่บทแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และการนำแผนงานไปปฏิบัติ • รวบรวมและประมวลข้อมูล เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การค้าและการกำหนดนโยบายของรัฐ สร้างสมดุลให้กับการผลิต และความ ต้องการ ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องใน อุตสาหกรรมเหล็ก ภาครัฐและต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนา อุตสาหกรรมเหล็ก • ให้บริการแก่อุตสาหกรรมเหล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการตลาด ด้านข้อมูล การ 	<p>ที่ตั้ง : ชั้น5 อาคารสำนักพัฒนาอุตสาหกรรม สนับสนุน ซอยตรีมิตร ถนนพระราม4 เขต คลองเตย กรุงเทพฯ 10110</p> <p>โทรศัพท์ : (02) 7136290-2 โทรสาร : (02)713629</p> <p>Website : http://www.isit.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ฝึกอบรม การบริการด้านเทคนิค และการทดสอบผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีจรรยาบรรณ	
4.15 สถาบันอาหาร	ดำเนินการกิจตามแนวนโยบาย การพัฒนาและยกระดับมาตรฐาน อุตสาหกรรมอาหารของไทย สู่ระดับสากล เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันในตลาดเสรี ดำเนินงานวิจัยตามแนวนโยบาย Policy Research ตามที่ได้รับมอบหมาย	ที่ตั้ง : 2008 Charansanitwong Rd. Soi 40 Bangyeekhan, Bangphlad Bangkok 10700 โทรศัพท์ : 0 2-886-8088 โทรสาร : 0 2-886-8106-7 Website : http://www.nfi.or.th
4.16 สถาบันยานยนต์	<ul style="list-style-type: none"> • ศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่เหมาะสมของรัฐ และประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ต่อเนื่องในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ไทย • กำหนด และจัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การ 	ที่ตั้ง : สำนักงานกล้วยน้ำไท (1) ชั้น 4 อาคารสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน ซอยตรีมิตร ถนนพระราม 4 แขวงกล้วยน้ำไท เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 0-2712-2414 โทรสาร : 0-2712-2415

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>รับรองผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน และวัสดุยานยนต์</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์ ประยุกต์งานวิจัยพัฒนา เพื่อยกระดับเทคโนโลยี และระบบคุณภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์ให้ทันสมัยได้มาตรฐานโลก พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล 	<p>Website : http://www.thaiauto.or.th/</p>
4.17 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนและผลักดันการใช้ วัสดุฉนวน และ ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนา มาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามมาตรฐานไทยและ 	<p>ที่ตั้ง : 57 ชั้น 6 อาคารกรมโรงงานอุตสาหกรรม 57 ถนนพระสุเมรุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทรศัพท์ : 0-2280-7272 โทรสาร : 0-2280-7273, 0-2280-7277 Website : http://www.thaieei.com</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>สากล ผลักดันให้มีการส่งออกสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> • เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ 	
4.18 สถาบันไทย – เยอรมัน	<p>การพัฒนาช่างเทคนิค ช่างฝีมือแรงงาน ให้มีระดับความสามารถที่สูงขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ทดแทนการนำเข้าเพียงอย่างเดียว การทำหน้าที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ เข้าด้วยกัน เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอ ที่จะสามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ในระดับโลกได้</p>	<p>ที่ตั้ง : 700/1 หมู่ 1 นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ถนน บางนาตราด กม. 57 ต.คลองตำหรุ อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000 โทรศัพท์ : 02-7846666 ,038-215033-44 โทรสาร : 02-7846699, 038-743464 Website : www.tgi.or.th E-mail : marketing@tgi.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
4.19 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	<p>1. การฝึกเตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้แก่แรงงานใหม่ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในขั้นพื้นฐานของสาขาอาชีพต่างๆ การฝึกยกระดับฝีมือ เป็นการฝึกอาชีพให้แก่แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้ว</p> <p>2. การพัฒนาส่งเสริมบุคลากร ให้บริการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร โดยทำการฝึกอบรมให้กับหน่วยงานราชการ สถานประกอบการ หน่วยงานฝึกอบรม ตลอดจนบุคคลทั่วไป</p> <p>3. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาแรงงานระดับชาติและระดับจังหวัด การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของภาคเอกชน โดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545</p>	Website : http://www.dsd.go.th/

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>4. การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน แห่งชาติ เป็นการจำแนกระดับฝีมือแรงงาน ตามความรู้และความสามารถในการทำงาน สาขาอาชีพต่างๆ การทดสอบมาตรฐานฝีมือ แรงงาน</p> <p>5. การแข่งขันฝีมือแรงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่ง กระตุ้นให้เกิดการแข่งขันในการพัฒนา ศักยภาพการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน</p> <p>6. การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อ เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันของประเทศ และขยายโอกาส ทางธุรกิจ มีการสนับสนุนให้มีการพัฒนา ฝีมือแรงงานเพื่อก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบ อาชีพอิสระ</p> <p>7. สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนา และยกระดับฝีมือแรงงานในสาขาช่างต่าง ๆ</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ให้เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระได้	
4.20 กรมส่งเสริมการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร 2. การดำเนินการส่งเสริมและประสานงานการถ่ายทอดความรู้การผลิต และจัดการผลิตพืช ประมงปศุสัตว์ 3. การดำเนินการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร 4. การดำเนินการให้บริการทางการเกษตรเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร 5. การดำเนินการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชเศรษฐกิจ 6. การดำเนินการผลิตและเผยแพร่เอกสารคำแนะนำ และสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อใช้ในการส่งเสริมการเกษตร 7. กำกับ ดูแล การดำเนินงานสถานี 	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร ที่อยู่ 2143/1 ถนน พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900</p> <p>E-mail: webmasterdoae@doae.go.th , doaeweb@hotmail.com</p> <p>Website www.doae.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	วิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร (ปชส.8) 8. การดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงาน การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ 9. การดำเนินการด้านความร่วมมือในการ เชื่อมโยงและพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร 10. การกำหนดระบบและดำเนินการเกี่ยวกับ วิชาชีพเกษตรกร	
4.21 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ	1. กำหนดมาตรฐานและระบบการผลิตสินค้า เกษตรและอาหาร 2. ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐาน สินค้า และมาตรฐานระบบการผลิตในไร่นา และโรงงานแปรรูป รวมทั้งให้การรับรอง องค์กรภาครัฐและเอกชนในการรับรอง มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อการ ส่งออก 3. ติดตามและประเมินผล แผนงานและ	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร แห่งชาติ ที่อยู่ ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทรศัพท์ 0 2283 1600 โทรสาร 0 2280 3877 E-mail: itc@acfs.go.th Website www.acfs.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>มาตรการด้านความปลอดภัยอาหาร</p> <p>4. เจรจาด้านเทคนิคในระดับทวิภาคีและองค์การระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้มาตรการที่มีใช้ภายในข้อกีดกันทางการค้า</p> <p>5. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศและระบบการตรวจสอบย้อนกลับทางด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร</p>	
4.22 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> • พันธกิจของ สวท. • ส่งเสริมและสนับสนุน การวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์ • ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร • ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์ 	<p>สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)</p> <p>ที่อยู่ 2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900</p> <p>โทรศัพท์ 0-2579-7435</p> <p>โทรสาร 0-2579-7235</p> <p>E-mail: arda@arda.or.th</p> <p>Website www.arda.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5. หน่วยงานส่งเสริมและการพัฒนา SMEs ด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย		
5.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	<p>มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนา ระบบ การขนส่งทางน้ำและการพาณิชยนาวี ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น ๆ ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ท่าเรือ อุเรือ กองเรือไทย และกิจการเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และปลอดภัย ตลอดจนการสนับสนุนภาค การส่งออกให้มีความเข้มแข็ง</p>	<p>ที่ตั้ง : 1278 ถ. โยธา แขวงตลาดน้อย เขต สัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ : 0-2233-1311-8 โทรสาร : 0-2236-7248 Website : www.md.go.th E-mail : marine@md.go.th</p>
5.2 กรมการขนส่งทางบก	<p>ให้กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดระบบ การจัดระเบียบ การขนส่งทางบก โดยการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุม ตรวจสอบ ให้มีการปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประสานและวางแผน ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่ง อื่น ๆ</p>	<p>ที่ตั้ง : กรมขนส่งทางบก 1032 ถ.พหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ : 0-2272-5322 , 0-2272-5416 โทรสาร : 0-2272-5161 Website : www.dlt.go.th E-mail : pr.sb@dlt.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	เพื่อให้ระบบการขนส่งทางบกเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึงและปลอดภัย	
5.3 กรมการขนส่งทางอากาศ	มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา และ กำกับดูแลการบินพลเรือนของประเทศให้ได้ ตามมาตรฐานสากล เพื่อให้การพัฒนา โครงข่ายและบริการการบินพลเรือนเพียงพอ ต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ อันมีผลต่อ การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการผลักดัน ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินพลเรือน ในภูมิภาค	ที่ตั้ง : กรมการขนส่งทางอากาศ 71 ซอยงามดูพลี ถนนพระราม 4 แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ : (0) 2287-0320-9 โทรสาร : (0) 2286-3373 Website : www.aviation.go.th
5.4 กรมทางหลวง	มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษา ทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และเชื่อมโยงกับ ประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับ	ที่ตั้ง : 2/486 ถ.ศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขต ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2354-6668-76 Website : www.doh.go.th E-mail : webmaster@doh.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง	
5.5 กรมทางหลวงชนบท	มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง	ที่ตั้ง : 218/1 ถนนพระรามที่ 6 เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ : 02-299-4329 , 02-299-4305 โทรสาร : 0-2272-5161 Website : www.dor.go.th E-mail : webmaster@dor.go.th
5.6 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนการขนส่ง การจราจร และความปลอดภัยจากการขนส่ง ประสานแผน ด้านการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ การจราจร และความปลอดภัยจาก การขนส่งให้สอดคล้องกับแผนหลักด้านการขนส่ง และการจราจร เพื่อให้เห็น นโยบายด้านการขนส่งและจราจรมีความ เป็นเอกภาพ	ที่ตั้ง : เลขที่ 35 ถนนเพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ : 0-2215-1515 โทรสาร : 0-2215-5500 Website : www.otp.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.7 การรถไฟแห่งประเทศไทย	มีภารกิจหลัก ในการบริการรถไฟ โดยมุ่ง อำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการ อย่างมี ประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็นธรรม และมีหน้าที่ พัฒนา และบำรุงสถานีรถไฟ รวมถึง การรักษา ความปลอดภัยของ ผู้โดยสาร	ที่ตั้ง : การรถไฟแห่งประเทศไทย แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ : 0-2621-8701 Website : www.railway.co.th E-mail : Info@railway.co.th
5.8 การท่าเรือแห่งประเทศไทย	มีภารกิจหลัก ในการให้บริการ แก่เรือ และ สินค้า โดยมุ่งอำนวยความสะดวก แก่ ผู้ใช้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่า ภาระ ที่เป็นธรรม ทั้งที่ทำเรือกรุงเทพ และ ท่าเรือพาณิชย์ แหลมฉบัง	ที่ตั้ง : 444 ถนนท่าเรือ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 0-2269-3000 โทรสาร : 0-2672-7156 Website : www.port.co.th E-mail : patonline@port.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.9 การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	มีภารกิจหน้าที่ จัดให้มีและให้บริการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และได้มาตรฐานสากล ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อลดปัญหาการเดินทาง และบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัด และเพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า	ที่ตั้ง : 175 ถ.พระราม 9 ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์ : 0 2612 2444 โทรสาร : 0 2612 2436 Website : http://www.mrta.co.th E-mail : webmaster@mrta.co.th
5.10 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษ บำรุงรักษาทางพิเศษ จัดดำเนินการหรือควบคุมธุรกิจเกี่ยวกับระบบการขนส่งมวลชน ตลอดจนดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับทางพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการจราจรและการขนส่งเป็นพิเศษ ช่วยจัดปัญหาและอุปสรรคในส่วนที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร	ที่ตั้ง : สำนักงานใหญ่จตุจักร 2380 ถ.พหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ : 0-25795380-9, 0-25620044, 0-29401199 Website : www.eta.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.11 องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการให้บริการด้านขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยให้บริการรถโดยสาร ทุกประเภท และบริษัทรถร่วมแก่ประชาชน ทั่วไปในเขต กทม. และ จังหวัดใกล้เคียง คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร และรองรับความต้องการ ของประชาชน ให้ทั่วถึง	ที่ตั้ง : 131 ถนนเทียมร่วมมิตร ห้วยขวาง กทม. 10320 โทรศัพท์ : 184, 0-2246-0973, 0-2246-0741-4 Website : www.bmta.co.th E-mail : webmaster@bmta.co.th , 184@bmta.co.th
5.12 สถาบันการบินพลเรือน	มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดดำเนินการ ผลิต และให้การฝึกอบรม บุคลากร ด้านการบิน และดำเนินกิจการ เกี่ยวกับ บริการ ช่างอากาศยาน บริการ อากาศยาน และกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับ การบิน โดยมุ่งเน้น ในการผลิต และฝึกอบรม เพื่อพัฒนา บุคลากร ทั้งด้านการบินพลเรือน ในประเทศ และระหว่างประเทศ ตามมาตรฐาน สากล ที่องค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ (International Civil	ที่ตั้ง : 1032/355 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ : 0-2272-5741-4 โทรสาร : 02272-5288 Website : www.catc.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	Aviation Organization, ICAO) ได้กำหนดไว้ให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุน หน่วยงาน การขนส่ง ทางอากาศ ของภาครัฐ และภาคเอกชน ให้เป็นไปตาม แผนพัฒนา บุคลากร ด้านการ บิน ของประเทศ	
5.13 บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	เป็นหน่วยงาน ในสังกัด กระทรวงคมนาคม ดำเนิน กิจการ ด้านการบินพาณิชย์ ใน ประเทศ และระหว่างประเทศ ในฐานะ สาย การบินแห่งชาติ ดำเนินการ ขนส่งผู้โดยสาร พัสดุ และไปรษณียภัณฑ์ ทางอากาศ ทั้ง ภายใน และต่างประเทศ รวมถึง กิจการอื่น ที่ เกี่ยวข้อง และ สนับสนุนกัน เช่น การบริการ ภาคพื้น ศูนย์ซ่อมบำรุง ทางอากาศยาน คลังสินค้า กิจการทัศนอาจร โรงแรม ภัตตาคาร ครีวการบิน เป็นต้น	สำนักงานใหญ่ (Head Office) ที่ตั้ง : 89 ถนนวิภาวดี-รังสิต เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ : 02-545-1000 Website : www.thaiair.com

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.14 บริษัท ขนส่ง จำกัด	<p>มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ รับทำการขนส่ง โดยทั่วไป เพื่อบริการ การเดินรถ ขนส่ง ผู้โดยสาร และกิจการ ที่ต่อเนื่อง เพื่อ ประโยชน์ แห่งรัฐ และประชาชน โดยมี ระบบ การบริหารงาน การเดินรถ เพื่อความ สะดวก รวดเร็ว ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย เป็นระเบียบเรียบร้อย และเพียงพอ กับ ความ ต้องการ ร่วมมือกับ ภาคเอกชน ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ อื่น ๆ ในการเดินรถ ขนส่ง ผู้โดยสาร และ กิจการที่ต่อเนื่อง ให้มีการ ประสานงาน และใช้ทรัพยากร ร่วมกัน อย่าง มีประสิทธิภาพ</p>	<p>โทรศัพท์ : 0- 2576-5599 Website : www.transport.co.th E-mail : webmaster@transport.co.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.15 บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	มีภารกิจหลัก ในการบริการ แก่เครื่องบิน โดยมุ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็น ธรรม และมีหน้าที่พัฒนา และบำรุงท่าอากาศยาน รวมถึงการรักษาความปลอดภัย ด้วย	ที่ตั้ง : 333 ถนนเชิดวุฒากาศ เขตดอนเมือง กรุงเทพ 10210 โทรศัพท์ : 02 535 1111 โทรสาร : 02 531 4061 Website : www.airportthai.co.th E-mail : aotpr@airportthai.co.th
5.16 บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด	มีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน เพื่อบริการ ขนส่งทางทะเล ระหว่างประเทศ ให้บริการ ด้านคลังสินค้า และท่าเรือให้เช่า และเช่าเรือ เพื่อประกอบ กิจการ ขนส่งทางทะเล และยัง ทำหน้าที่ เป็นตัวแทน ของบริษัทเรือ และ นายหน้า ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การ ขนส่งทางน้ำ	ที่ตั้ง : Manorom Bld, 15 fl.,3354/51 Rama IV Road, Klong Toey, Bangkok โทรศัพท์ : (662) 672-8690 โทรสาร : (662)2497578 ,2490108 Website : www.tmn.co.th E-mail : webmaster@tmn.co.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
5.17 บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	<p>บริษัทฯ มีอำนาจ ในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย จากรัฐบาล ตาม ข้อตกลง ในสัญญา ระหว่างรัฐบาล และ บริษัทฯ คือ หน้าที่ รับผิดชอบ ในการ ดำเนินการ และบำรุงรักษา การวิทยุ สื่อสาร ระหว่าง สถานี พื้นดิน จุดถึงจุด อากาศ - พื้นดิน - อากาศ เกี่ยวกับการบิน ระหว่าง ประเทศ และ/ หรือ ในประเทศ การสื่อสาร ทางวิทยุ เกี่ยวกับ ความสะดวก ทาง อุตุนิยมวิทยา เครื่องช่วย การเดินอากาศ การ จัด จราจร สำหรับ เครื่องบิน ที่บินด้วย เครื่องวัด ประกอบ การบิน และบริการอื่นใด ที่เกี่ยวข้อง ตามความต้องการ ของผู้ดำเนินการเดินอากาศ เพื่อให้การขนส่งทางอากาศ ในและต่างประเทศ ได้ดำเนินไป ด้วยความ ปลอดภัย สม่าเสมอ และมีสมรรถภาพ โดย</p>	<p>ที่ตั้ง : 102 ซอยงามดูพลี ทุ่งมหาเมฆ สาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ : 0-2287-3531-41 โทรสาร : 0-2287-3131 Website : www.aerothai.co.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ไม่คิดค่าใด และไม่ล่าเอียง อันเป็นภารกิจตาม ข้อผูกพันที่รัฐบาลไทย มีอยู่ต่อองค์การ การ บินพลเรือน ระหว่างประเทศ ในฐานะภาคี ประเทศ	
5.18 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.2)	
5.19 สถาบันคีนันแห่งเอเชีย	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.14)	
6. การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/ กฎระเบียบและข้อบังคับ		
6.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.2)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
6.2 บริษัท อัลฟา อิน โฟ จำกัด	ทำหน้าที่ด้านการพัฒนาฐานข้อมูล การพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์และการพัฒนาอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในส่วนงานการส่งเสริม SMEs ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ SMEs จัดทำเป็นฐานข้อมูล ในรูป CD-ROM	ที่ตั้ง : 125/213 บางอ้อริเวอร์ไซด์ทาวเวอร์ ชอยจรัญสนิทวงศ์ 94/1 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ : 02-880 1641, 02-880 1643 โทรสาร : 02-879 0602 Website : www.alphainfo.co.th E-mail : info@alphainfo.co.th
7. การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
7.1 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนา และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมและ	ศูนย์บริการข้อมูลคลินิกเทคโนโลยี (Clinic Technology Call Center) สำนักส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>พัฒนาอุตสาหกรรมด้านกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ และเครื่องมือต้นแบบ โดยได้มี การจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีกับ สถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อการบริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ ภาคอุตสาหกรรม SMEs เกษตรกร และ ชุมชน</p>	<p>ที่ตั้ง : ถ.พระราม 6 เขตราชเทวี กทม. 10400 โทรศัพท์ : 0-2354-4466 ต่อ 621 โทรสาร : 0-2354-3712 E-mail : clinictech@most.go.th Website : www.clinictech.most.go.th</p>
7.2 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.10)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.3 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย	<p>1) วิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องนโยบายและแผนระดับชาติ และความต้องการของอุตสาหกรรม พร้อมทั้ง นำผลงานสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่า ทางเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ของประเทศ</p> <p>2) บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้าน วิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และอื่นๆ เพื่อ สนับสนุน การพัฒนามาตรฐานคุณภาพของ ทั้งหน่วยงานและวิสาหกิจเอกชน</p> <p>3) ส่งเสริมสังคม พัฒนาความรู้ความสามารถ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p>	<p>ที่ตั้ง : 196 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 ประเทศไทย โทรศัพท์ : 0-2579-1121-30, 0-2579-5515, 0- 2579-0160, 0-2579-8533 โทรสาร : 0-2561-4771, 0-2579-8533 Website : www.tistr.or.th Email : tistr@tistr.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.4 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	<p>การบริหารกองทุนพัฒนานวัตกรรมและ เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีควบรวมไปพร้อมกัน</p> <p>1) ยกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรม</p> <p>2) เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจอย่างมีบูรณา การ</p> <p>3) สนับสนุนด้านวิชาการและการเงิน</p> <p>4) สนับสนุนการยกระดับทักษะ ความสามารถด้านเทคนิคและการบริหาร จัดการ</p> <p>5) ส่งเสริมเพื่อสร้างความตื่นตัวด้าน นวัตกรรมและเทคโนโลยี</p> <p>6) บริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและ พัฒนาเทคโนโลยี</p>	<p>ที่ตั้ง : 73/1 อาคาร โยธี ชั้น3 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400</p> <p>โทรศัพท์ : 02 644 6000</p> <p>โทรสาร : 02 644 8444</p> <p>E-mail : info@nia.or.th</p> <p>Website : www.nia.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.5 กรมวิทยาศาสตร์บริการ	ดำเนินการกำกับดูแล และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน	ที่ตั้ง : ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2201-7000 Website : www.dss.go.th
7.6 สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	การพัฒนามาตรฐานการวัดแห่งชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และถ่ายทอดความถูกต้องของการวัดไปสู่กิจกรรมการวัดต่างๆ ในประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านมาตรวิทยาแก่สังคมไทย	ที่ตั้ง : 3/4-5 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลอง หลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ : 0 2577 5100 Website : www.nimt.or.th
7.7 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	(ตั้งที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.2)	
7.8 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	(ตั้งที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.8)	
7.9 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	(ตั้งที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.4)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.10 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.6)
7.11 สถาบันไทย-เยอรมัน		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.18)
7.12 สถาบันยานยนต์		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.16)
7.13 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ		(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.13)

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.14 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	<p>1) สนับสนุนและผลักดันการใช้วัตถุดิบ และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2) สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามมาตรฐานไทยและสากล</p> <p>3) ผลักดันให้มีการส่งออกสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4) เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์วิจัย และพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ</p>	<p>ที่ตั้ง : 57 ชั้น6 อาคารกรมโรงงานอุตสาหกรรม ถนนพระสุเมรุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2280-7272 โทรสาร : 0-2280-7273, 0-2280-7277</p> <p>Email : general@thaieei.com</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.15 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.14)	
7.16 กรมสรรพากร	กรมสรรพากรมีภารกิจหลัก คือการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีมูลค่าเพิ่ม	ที่ตั้ง : กรมสรรพากร 90 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 02 - 272 - 8000 Website : rd@rd.go.th
7.17 สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย	สกว. มีภารกิจหลัก คือ สนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ สร้างนักวิจัย และสร้างระบบการวิจัย เพื่อตอบคำถามและเสนอทางเลือกให้สังคม ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิม และสมัยใหม่ โดยใช้จุดเด่นด้านการบริหารการวิจัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศด้วยการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยเพื่อสนับสนุน	ที่ตั้ง : ชั้น 14 SM Tower 979/17-21ถ. พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0-2278-8200 โทรสาร : 0-2298-0476

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	การกำหนดนโยบายการยกระดับความรู้ของ สังคม และการส่งเสริมความเข้มแข็งของ ชุมชนท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ของสังคมไทย	
7.18 สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย- ญี่ปุ่น)	มีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้และเทคโนโลยี ใหม่ๆ มาเผยแพร่และถ่ายทอดให้แก่ บุคลากรไทย เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศ	ที่ตั้ง : เลขที่ 5-7 ซอยสุขุมวิท 29 แขวงคลองเตย เหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ : 02-258-0320, 02-259-9160

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.19 กรมวิชาการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลองและพัฒนา วิชาการเกษตรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพืช 2. ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองและให้คำแนะนำเกี่ยวกับ เรื่องดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิต และผลิตภัณฑ์พืช การบริการส่งออกสินค้า เกษตร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ เกษตรกร และเอกชนที่เกี่ยวข้อง 4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตรหรือ ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย 	<p>กรมวิชาการเกษตร ที่อยู่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการ ฝึกอบรม และ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ชั้น ถ. พหลโยธิน เขต จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-579-0151-7 E-mail: itc@doa.go.th Website www.doa.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
7.20 กรมการข้าว	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.19)	
7.21 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.22)	
7.22 บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบ ผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด	<p>1. ให้เป็นบริการตรวจสอบสินค้าเกษตรและ อาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศโดย ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ</p> <p>2. สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการ ตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้ง พัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการบริการตรวจสอบ</p>	<p>สำนักงานใหญ่ กรุงเทพฯ บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์ เกษตรและอาหาร จำกัด 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร : (66) 2940 6881-3 / (66) 2940 5993 โทรสาร : (66) 2940 6881-3 ต่อ 100 / (66) 2940 6668 E-mail: center@foodsafety-lcfa.com Website : www.foodsafety-lcfa.com</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8. การพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า		
8.1 กระทรวงอุตสาหกรรม	กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกระทรวงที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม มีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงพาณิชย์ แต่เดิมหน่วยงานต่างๆของกระทรวงอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ บทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก ต่อมา มีการก่อตั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ขึ้น กระทรวงจึงมีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงาน	ที่ตั้ง : กระทรวงอุตสาหกรรม ถ.พระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0 2202 3000 โทรสาร : 0 2202 3048 Call Center : 1563 Website : www.m-industry.go.th E-mail address : general_ops@m-industry.go.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	ภาวะของอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ	
8.2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.3)	
8.3 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.6)	
8.4 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 4.12)	
8.5 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.5)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.6 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดการบริหารจัดการกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้สอดคล้องกับนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2544-2553 (IT 2010) และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ พ.ศ. 2545-2549 วิเคราะห์แนวทาง การวางแผน และประสานงานในฐานะศูนย์กลางการประสานแผน ปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ-เอกชน ตลอดทั้งองค์กรภายในและต่างประเทศ ศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีศักยภาพ คู่การแข่งขันในเวทีโลก 	<p>ที่ตั้ง : อาคาร 9 บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ : 0-2505-7370 Website : www.mict.go.th E-mail address : pr@mict.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.7 สำนักงานสถิติแห่งชาติ	บริหารจัดการด้านสถิติของประเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลสถิติที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประเทศไทยได้มีข้อมูลสถิติที่มีคุณภาพสำหรับใช้ในการตัดสินใจ	ที่ตั้ง : ถนนหลานหลวง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ : 0 2281-0333 ต่อ 1411-1412 โทรสาร : 0 2281-6438 Website: http://portal.nso.go.th
8.8 สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร องค์กร ด้านซอฟต์แวร์ให้ได้มาตรฐาน 2. มุ่งส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมและบริการด้านซอฟต์แวร์ให้ได้มาตรฐานสากล 3. มุ่งประสานความร่วมมือกับพันธมิตรพัฒนาเครือข่ายการตลาด และการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 4. มุ่งประสานงานและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการ 	ที่ตั้ง : 89/2 หมู่ 3 อาคาร 9 ชั้น 11 บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ : 0-2554-0400 โทรสาร : 02-554-0401 Website : www.sipa.or.th

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>ดำเนินการทางด้านอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ให้มีบริการแบบเบ็ดเสร็จ</p> <p>5. มุ่งส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ของคนไทยในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม</p> <p>6. มุ่งส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับซอฟต์แวร์</p>	
8.9 กระทรวงพาณิชย์	<p>1.ภารกิจด้านในประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> -การดูแลราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร -ดูแลผู้บริโภคภายใต้กรอบกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์ -ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งการค้าสินค้าและธุรกิจบริการ รวมทั้งธุรกิจประกันภัย -คุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา <p>2.ภารกิจด้านต่างประเทศ</p>	<p>ที่ตั้ง : 44/100 ถนน นนทบุรี 1 อำเภอ เมือง จังหวัด นนทบุรี 11000</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2507-8000</p> <p>โทรสาร : 02-547-5210 , 02-507-6305</p> <p>Website : www.moc.go.th</p> <p>E-mail : webmaster@moc.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
	<p>- เจริญการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การเจรจาภายใต้กรอบ WTO FTA อนุภูมิภาค ภูมิภาค ฯลฯ</p> <p>- จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าส่งออก รวมทั้งการขายข้าวรัฐต่อรัฐ การค้ำประกัน สำปะหลัง สินค้าข้อตกลงต่างๆ</p> <p>- แก้ไขปัญหา และรักษาผลประโยชน์ทางการค้า เช่น การดูแลเรื่อง GSP การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด</p> <p>- ส่งเสริมและเร่งรัดการส่งออก</p>	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.10 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	<p>1. จัดทะเบียน กำกับดูแล และบริการข้อมูลธุรกิจให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และโปร่งใส</p> <p>2. พัฒนาส่งเสริมธุรกิจด้านการบริหารจัดการการตลาดให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีการบริหารจัดการที่ดี</p> <p>3. พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาธุรกิจ</p>	<p>44/100 ถนน นนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000</p> <p>โทร. 0-2547-5050 โทรสาร 0-2547-4459 สายด่วน 1570</p> <p>http://www.dbd.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.11 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำข้อมูลการค้า ต่างประเทศของไทย ศูนย์สารสนเทศ เศรษฐกิจการค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งสังกัด ของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จะ นำเอาข้อมูลการค้าระหว่างประเทศที่จัดเก็บ ไว้โดยกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ซึ่งมี การจัดประเภทตามระบบ Harmonized System (HR) ที่มีการลงรายละเอียดถึงระดับ 10 หลัก มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภท สินค้า และตามประเทศผู้นำเข้าและส่งออก แล้วจัดพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะชน	ที่ตั้ง : อาคาร 2 เลขที่ 44/100 ถ.นนทบุรี1 ต.บาง กระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ : (02) 2507-7444 โทรสาร : (02) 2547-5630 Website : www.dtn.go.th e-mail : info@dtg.go.th
8.12 กรมการค้าภายใน	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.2)	
8.13 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.1)	

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.14 ธนาคารแห่งประเทศไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและ บัตรธนาคาร 2. กำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน 3. บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. 4. เป็นนายธนาคารและนายทะเบียน หลักทรัพย์ของรัฐบาล 5. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน 6. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการ ชำระเงิน 7. กำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน 8. บริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้ง บริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา 9. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่า ด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน 	<p>ที่ตั้ง : 273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200</p> <p>โทรศัพท์ : 0-2283-5353</p> <p>บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง 0-2283-6789</p> <p>Website : www.nesdb.go.th</p> <p>e-mail : webmaster@bot.or.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.15 กระทรวงการคลัง	<p>มีภาระหน้าที่ในการบริหารทางด้านรายรับและรายจ่ายของรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังมีอยู่อย่างกว้างขวาง ดังนั้นกระทรวงการคลังจึงมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร และรายได้ของรัฐบาลตามแหล่งรายได้ เช่น ภาษีที่เกิดจากฐานรายได้ ฐานการบริโภค ฐานการค้าระหว่างประเทศ และอื่นๆ ตลอดจนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี (เช่น รายได้ของรัฐวิสาหกิจ ค่าธรรมเนียม ฯลฯ) รายจ่ายของรัฐบาลประเภทต่างๆ (รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ) ฐานการคลัง หนี้ของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ</p>	<p>ที่ตั้ง : กระทรวงการคลัง ถนนพระราม 6 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 02-273-9021 โทรสาร : 02-273-9408 Website : www.mof.go.th</p>

รายชื่อหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	บทบาทหน้าที่	สถานที่ติดต่อ
8.16 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และย่อม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.8)	
8.17 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 3.9)	
8.18 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	(ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.1)	
8.18 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำและบริการข้อมูลสารสนเทศ การเกษตร 2. จัดทำและรายงานสภาพเศรษฐกิจ การเกษตรของประเทศและต่างประเทศ 3. จัดทำและเสนอยุทธศาสตร์ มาตรการและ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ 4. ติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวง เกษตรฯ 	<p>สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกระทรวงเกษตร ที่อยู่ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกระทรวง เกษตร ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. 10900 โทรศัพท์ 0-2940-5550 - 1, 0-2940-5553 - 4, 0-2940-5556 - 9 Website www.oae.go.th</p>

ภาคผนวก ข.

รายละเอียดของหน่วยงานต่างๆที่ให้การสนับสนุน SMEs

รายละเอียดของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุน SMEs

1. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน SMEs โดยเฉพาะ

1.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประวัติ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2543 กำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

หน้าที่หลักของ สสว. มีดังต่อไปนี้

- เสนอแนะนโยบายและกำหนดแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ทั้งระดับภาพรวม ราชสาขา และรายพื้นที่ รวมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs
- ผลักดัน สนับสนุน ปฏิบัติการ และประสานการดำเนินงาน ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs แห่งชาติและข้อมูลเตือนภัยที่ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรายงานสถานการณ์เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานส่งเสริมและให้บริการแก่ SMEs
- พัฒนาระบบส่งเสริม SMEs และดำเนินโครงการนำร่อง โครงการบูรณาการ และโครงการเฉพาะกิจเร่งด่วน เพื่อการส่งเสริม SMEs ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ใช้กองทุนส่งเสริม SMEs ที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพให้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม SMEs

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สสว. ได้กำหนดให้การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เป็นประเด็นหนึ่งของยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในระดับสาขา ซึ่งมี 2 มิติที่จะต้องพิจารณา คือ มิติด้านพื้นที่และมิติรายสาขา โดยที่ผ่านมาจาก สสว. ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจ SMEs ร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆรวม 9 พื้นที่ทั่วประเทศ โดยใช้แนวคิดของการพัฒนาคลัสเตอร์เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้มียุทธศาสตร์และมาตรการตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ในการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ โดยแบ่งตามอุตสาหกรรมเป้าหมายตามศักยภาพของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และนโยบายรัฐบาลชุดปัจจุบัน และเพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ ตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ นอกจากนี้ยังเพื่อให้เกิดการทำงาน เชิงบูรณาการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นการสะท้อนข้อมูลข้อเท็จจริงของพื้นที่ และมีบทบาทร่วมกันในการวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและปัญหาของกลุ่มจังหวัดตนเอง

ในด้านวิธีการศึกษาโครงการนั้น สสว. ใช้วิธีนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ศึกษา มาวิเคราะห์สถานการณ์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด ในพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้โมเดลรูปเพชร (Diamond Model) และ Cluster Mapping มาใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละอุตสาหกรรม เป้าหมายรายพื้นที่ สำหรับพื้นที่ทั้ง 9 กลุ่ม ประกอบไปด้วย

- 1) พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน
- 2) พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดตาก พิชณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี
- 3) พื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี อุทัยฯ อ่างทอง ชัยนาท ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี
- 4) พื้นที่ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
- 5) พื้นที่ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด
- 6) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดหนองคาย หนองบัวลำภู เลย อุดรธานี กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด
- 7) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ
- 8) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดระนอง ตรัง กระบี่ พังงา ภูเก็ต สตูล
- 9) ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

สสว. ได้ดำเนินการสำรวจกลุ่มคลัสเตอร์ในบริเวณ 9 กลุ่มจังหวัดนี้เพื่อเป็นโครงการนำร่อง และจากรายงานขั้นต้น ได้กำหนดเครือข่ายเป้าหมายในแต่ละภาคไว้ดังนี้

- 1) ภาคเหนือตอนบน เครือข่ายวิสาหกิจท่องเที่ยว เครือข่ายวิสาหกิจหัตถกรรม เครือข่ายวิสาหกิจสิ่งทอ และแฟชั่น เครือข่ายวิสาหกิจเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เครือข่ายวิสาหกิจ ICT
- 2) ภาคเหนือตอนล่าง คลัสเตอร์ข้าว อ้อยและน้ำตาลท่องเที่ยว ปศุสัตว์ วิสาหกิจบริการ การค้าชายแดนแปรรูปอาหาร และโลจิสติกส์
- 3) ภาคกลาง เครือข่ายวิสาหกิจไม้ดอกไม้ประดับ (นนทบุรี) กิจการแม่พิมพ์ (ปทุมธานี) การผลิตยานยนต์และชิ้นส่วน (อุทัยฯ) การแปรรูปสัตว์ปีก (อ่างทอง) การแปรรูปโคเนื้อ (ลพบุรี) แปรรูปสัตว์น้ำจืด (สิงห์บุรี) และวัสดุก่อสร้างตกแต่ง (สระบุรี)
- 4) ภาคตะวันตก คลัสเตอร์เลี้ยงสุกรคุณภาพ (นครปฐมและราชบุรี) ข้าวเกษตรอินทรีย์ (สุพรรณบุรี) กุ้งแปรรูป (สมุทรสาคร) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (สมุทรสงครามและกาญจนบุรี) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ สับปะรด (ประจวบคีรีขันธ์) และการท่องเที่ยว (เพชรบุรี)

- 5) ภาคตะวันออก คลัสเตอร์อัญมณีและเครื่องประดับ (จันทบุรี) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (กลุ่มจังหวัด CEO 8) การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันออก (กลุ่มจังหวัด CEO 9) อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมผลไม้สดและผลไม้แปรรูป อุตสาหกรรมจักรเย็บผ้าและชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน
- 6) ภาคอีสานตอนบนและตอนกลาง เครื่องสำอางเครื่องสำอางท่องเที่ยวกลุ่มแม่น้ำโขง (หนองบัวลำภูและเลย) กิจกรรมค้าชายแดน (หนองคายและอุดรธานี) ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (มุกดาหารและนครพนม) สิ่งทอย้อมสีธรรมชาติ (สกลนครและกาฬสินธุ์) ข้าวหอมมะลิ (ร้อยเอ็ดและมหาสารคาม) และโลจิสติกส์ (ขอนแก่น)
- 7) ภาคอีสานตอนล่าง คลัสเตอร์อุตสาหกรรมใหม่ ข้าว การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป สิ่งทอและอุตสาหกรรมยานยนต์
- 8) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน เครื่องสำอางเครื่องสำอางสุขภาพ (ระนอง) อุตุเรือ (ภูเก็ต) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (พังงา, ตรัง และสตูล) ขางพารา (พังงา) และของฝากที่ระลึก (ตรัง)
- 9) ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เครื่องสำอางเครื่องสำอางอาหารทะเล เครื่องสำอางเครื่องสำอางพารา เครื่องสำอางเครื่องสำอางปาล์ม น้ำมัน เครื่องสำอางเครื่องสำอางผลไม้ เครื่องสำอางเครื่องสำอางท่องเที่ยว เครื่องสำอางเครื่องสำอางการค้าชายแดน

ซึ่งจากการสำรวจและศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปของเครื่องสำอาง SMEs สาขาการผลิต การค้าและบริการ รวมทั้งข้อสรุปแนวทางและมาตรการออกมาทั้งสิ้น 5 แนวทาง หรือ 5 มาตรการดังนี้

- **มาตรการที่ 1:** สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจต่างๆเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือกัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของเครื่องสำอางวิสาหกิจของตน
- **มาตรการที่ 2:** เตรียมความพร้อมไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของคนที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders), สร้าง Cluster Development Agents : CDA, สร้างบรรยากาศให้เกิดการไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ และการจัดทำ Roadmap for Change ร่วมกัน
- **มาตรการที่ 3:** สนับสนุนให้เกิดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคลัสเตอร์ร่วมกัน โดยส่งเสริมให้มีการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและความต้องการของกลุ่มคลัสเตอร์
- **มาตรการที่ 4:** เน้นการผลักดันแผนยุทธศาสตร์ให้ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยการขยายความคิดของแผนปฏิบัติการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจ การสร้างความร่วมมือในและระหว่างคลัสเตอร์ให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไก CDA ที่มีอยู่ รวมทั้งต้องมีการติดตามและประเมินผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง
- **มาตรการที่ 5:** เน้นการสนับสนุนระดับนโยบายในรูปของปัจจัยเอื้อต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุนด้านเงินทุน ให้สิทธิประโยชน์จูงใจให้มีการรวมกลุ่ม ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยี สนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่ ตลอดจนการปรับปรุงกฎ ระเบียบต่างๆ ที่เอื้อต่อการรวมกลุ่ม

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

สสว.เป็นหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ด้านพื้นที่ประกอบการให้กับ SMEs โดยตรงตามที่กล่าวไว้ในข้างต้น โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมกระดวยสาบ้านต้นเปาซึ่งเป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจอย่างครบวงจร โครงการแรกของ สสว. และเป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่ร่วมกันกับทางสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยอีกด้วย

การดำเนินงานด้านการเตือนภัย

ก. โครงการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา (SAW)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. รายงานสถานการณ์ SMEs รายสาขาเพื่อการเตือนภัย
2. เสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจที่ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความสำคัญและสนใจ
3. สร้างและพัฒนาเครือข่ายในการจัดทำฐานข้อมูลด้านการจัดการของ SMEs ไทยรายสาขา
4. ประชาสัมพันธ์การเตือนภัย SMEs รายสาขาให้แก่สื่อมวลชนแขนงต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

SWA คืออะไร

S (Study) ศึกษา SMEs รายสาขา

1. ผลกระทบจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยรายสาขา
2. ผลกระทบจากปัจจัยในการบริหารจัดการของ SMEs ไทยรายสาขา
3. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค สถานการณ์ปัจจุบัน อานาคตและ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (KSFs) ของ SMEs ไทยรายสาขา
4. องค์ความรู้ใหม่ตลอดจนการเสนอแนะ แนวทางในการประกอบธุรกิจแก่ SMEs ไทยรายสาขา

A (Analysis) วิเคราะห์ SMEs รายสาขา

1. Market Watch จับตาตลาด-ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดและการลงทุนของ SMEs รายสาขา ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ ด้านวิสาหกิจ จำนวนการจ้างงาน
2. Financial การเงิน-ข้อมูลสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรและสุขภาพของ SMEs รายสาขา รวมถึงอัตราส่วนทางการเงิน
3. Export and Import Competitive Positioning สถานะในการแข่งขันเพื่อการส่งออกและนำเข้า-ข้อมูลการส่งออกและนำเข้าของ SMEs เซึ่งเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมของการแข่งขันในระดับสากล (World Index) ระดับอุตสาหกรรม (Industry Index) และระดับธุรกิจ (Business Index)

5. Foresight การคาดการณ์-ข้อมูลการคาดการณ์อนาคต (SMEs Foresight) ของและธุรกิจการค้าและบริการ SMEs รายสาขา

W (Warning) เตือนภัย SMEs รายสาขา

1. Warning System for Investment ระบบเตือนภัยเพื่อการลงทุน
2. Early Warning System ระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่มีการคาดการณ์ การเปลี่ยนแปลง ตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจทั้ง

ภายในประเทศและต่างประเทศ

กิจกรรมของโครงการระบบเตือนภัยล่วงหน้า มีดังนี้

1. จัดทำข้อมูลมูลค่าการส่งออก SMEs รายสาขา
2. จัดทำข้อมูลการจ้างงานและแรงงาน SMEs รายสาขา
3. จัดทำข้อมูลมูลค่าตลาดและการเงิน SMEs รายสาขา
4. จัดทำข้อมูลดัชนีอัตราส่วนทางการเงินเพื่อเตือนภัย SMEs รายสาขา
5. จัดทำข้อมูลดัชนีความสามารถในการแข่งขันเพื่อการเตือนภัย SMEs รายสาขา
6. จัดทำข้อมูล BCG สถานะในการแข่งขันของ SMEs รายสาขา
7. จัดทำเอกสาร ดัชนี SMEs รายสาขาเพื่อการเตือนภัย SMEs รายสาขา
8. จัดทำรายงานการศึกษา วิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา
9. จัดทำจุดสารถเตือนภัย SMEs รายสาขา
10. จัดทำบทความวิชาการ
11. จัดตั้งโครงการ SMEs Corner ในสถาบันอุดมศึกษาและสาขาของ SMEs รายสาขา
12. จัดตั้งโครงการ SMEs Corner ในสถาบันการเงินและ สาขาของ SMEs รายสาขา
13. ตั้งศูนย์เตือนภัยธุรกิจ SMEs (Business Warning Centre)
14. จัดทำระบบเตือนภัย Online เพื่อการเตือนภัย SMEs รายสาขา
15. จัดสัมมนา SMEs ไทยเพื่อการเตือนภัยและการอบรมพิเศษ
16. งานบริการวิชาการแก่สังคม
17. ทำการสำรวจและวิจัย SMEs รายสาขาภูมิภาค
18. ทำการสำรวจความเห็น SMEs (ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก)
19. จัดทำ GDP SMES รายสาขา
20. การรับสมัครสมาชิกพันธมิตรเพื่อการเตือนภัย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการสมัครเป็นสมาชิก โครงการ ศึกษาวิเคราะห์ระบบเตือนภัย SMEs รายสาขา

1. ข้อมูลเตือนภัยในอุตสาหกรรมของท่านผู้เป็นสมาชิกในรูปแบบจุดสารถรายเดือน

2. รหัสผ่านการเข้าข้อมูลระบบเตือนภัยเพื่อการลงทุน Warning System for Investment

2.1 อัตราการส่งออกรายอุตสาหกรรมและธุรกิจ

2.2 อัตราส่วนทางการเงินรายอุตสาหกรรมและธุรกิจ

2.3 สถานการณ์และแนวโน้มในปีถัดไปรายอุตสาหกรรม และธุรกิจ

2.4 ระบบการพยากรณ์ด้วยตนเอง ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ

3. CD ฐานข้อมูลรายอุตสาหกรรม ธุรกิจของผู้เป็นสมาชิก

4. บทวิเคราะห์รายอุตสาหกรรมและธุรกิจของผู้เป็นสมาชิก

5. รายงานฉบับสมบูรณ์รายอุตสาหกรรมและธุรกิจของผู้เป็นสมาชิก

6. สมาชิกในการพัฒนาดัชนีรายสาขาประกอบการ

ตัวอย่างการรายงานการเตือนภัย

จากข้อมูล และการทำวิจัยของโครงการศึกษาวิเคราะห์ และเตือนภัย SMEs รายสาขา สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้สรุปคาดการณ์ความสามารถในการทำกำไร ปี 2550 ประกอบด้วย

ธุรกิจในกลุ่ม SMEs ที่มีแนวโน้มทำกำไรได้ดีในปี 2550 ได้แก่

- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาวิศวกรรม คือ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ , เหล็ก และ โลหะการ
- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาเบา
- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คือ แก้วและเซรามิก อุตสาหกรรมอาหาร
- ธุรกิจภาคการค้าและบริการ คือ ธุรกิจขนส่ง , บริการสุขภาพและอนามัย , ธุรกิจซอฟต์แวร์ , ธุรกิจก่อสร้าง

ธุรกิจในกลุ่ม SMEs ที่อยู่ในกลุ่มปกติ และควรระวัง ในปี 2550 ได้แก่

- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาวิศวกรรม คือ เครื่องใช้ไฟฟ้า , ชิ้นส่วนยานยนต์ , เครื่องจักรกล
- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาเบา คือ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม , อัญมณี และเครื่องนุ่งห่ม , เชื้อกระดาษและสิ่งพิมพ์

, บรรจุกัญชาพลาสติก

- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คือ พลังงาน , ยาและสมุนไพร , ไม้และเฟอร์นิเจอร์
- ธุรกิจภาคการค้าและบริการ คือ ธุรกิจสปา , ธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง

ธุรกิจในกลุ่ม SMEs ที่อยู่ในกลุ่มเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ในปี 2550 ได้แก่

- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาวิศวกรรม คือ ต่อเรือและซ่อมเรือ
- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาเบา คือ รองเท้า และเครื่องหนัง , เม็ดพลาสติก
- หมวดอุตสาหกรรมการผลิตสาขาที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คือ ยางและผลิตภัณฑ์ยาง
- ธุรกิจภาคการค้าและบริการ คือ ธุรกิจเดินทางและการท่องเที่ยว

ข. โครงการ การจัดทำสื่อสาธารณะ “SMEs Corner”

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ใช้เป็นช่องทางถาวรหรือช่องทางประจำในการเผยแพร่ผลงาน / ข้อมูล รายงานความเคลื่อนไหวที่ทันสมัยตามสถานการณ์ ของหน่วยงานโครงการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs ราชสาขาในรูปแบบต่างๆ เช่น รายงานการศึกษาอุตสาหกรรมและธุรกิจราชสาขา จุลสาร บทความ หนังสือต่างๆ ที่ให้ความรู้กับ SMEs รวมถึงนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนต่างๆ ของ สสว. และของหน่วยงานอื่นๆ ให้กับ SMEs

2. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และ แนวนโยบายของภาครัฐ รวมถึงมาตรการส่งเสริมสนับสนุนต่างๆ ให้กับ SMEs และ ผู้สนใจที่จะเป็น New Entrepreneurs (ผู้ประกอบการใหม่)

3. เป็นช่องทางในการสื่อสาร ผ่านระบบเตือนภัยเพื่อการลงทุนหรือ Warning System for Investment (WSI) และระบบเตือนภัยล่วงหน้า หรือ Early Warning System(EWS) ออนไลน์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อการสื่อสารแบบไร้พรมแดน ทำให้ SMEs สามารถศึกษาข้อมูลและพยากรณ์อนาคตของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจได้อย่างถูกต้อง

จากโครงการนี้ ได้มีการจัดตั้งศูนย์ตามสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. มหาวิทยาลัยสยาม
2. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. มหาวิทยาลัยรังสิต
4. มหาวิทยาลัยพายัพ

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สสว. ได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุน SMEs จำนวนมากมาย ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงโครงการที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เช่น

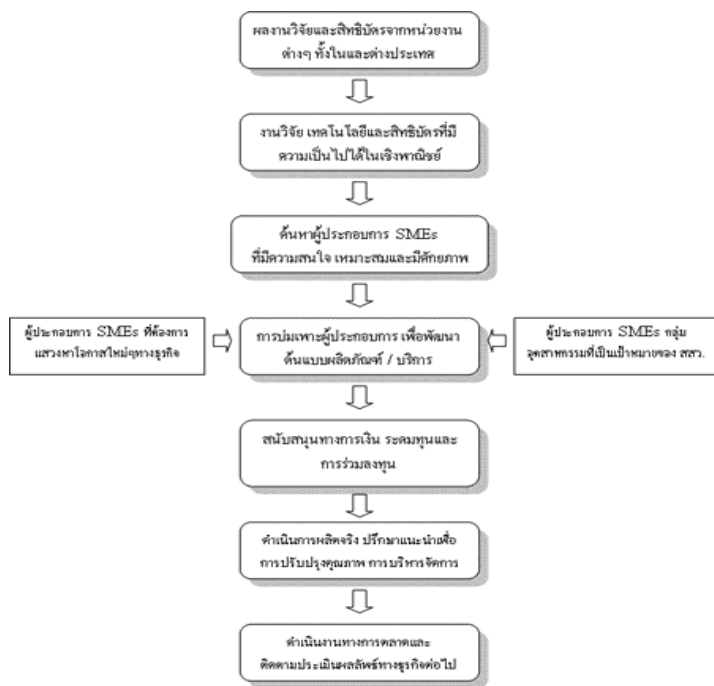
- โครงการเครือข่ายการส่งเสริมนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์ (Network for Promoting Innovation to Commercialization Project) เพื่อส่งเสริมการนำนวัตกรรมไปสู่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อพัฒนาความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ซึ่งใช้ความรู้เป็นปัจจัยขับเคลื่อนการค้าในธุรกิจ ด้วยการนำผลงานวิจัยและเทคโนโลยีมาสร้างสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบของผลิตภัณฑ์และบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด โดยให้การสนับสนุน ดังนี้
  - ช่วยเหลือ SMEs ศึกษาประเมินความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์ของนวัตกรรมและเทคโนโลยี
  - ให้บริการปรึกษาแนะนำ ประเมินศักยภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อการลงทุนนวัตกรรมในเชิงพาณิชย์
  - สนับสนุนร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการ SMEs

- เผยแพร่ข้อมูลนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการ SMEs และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ให้เข้าถึงข้อมูลด้านนวัตกรรมที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์
- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรและศูนย์บ่มเพาะทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งในและต่างประเทศเพื่อ SMEs

โดยมีรูปแบบและขั้นตอนการให้บริการ ดังนี้

1. บริการเชื่อมต่อนวัตกรรม (Innovation Matching Service) ซึ่งมีขั้นตอนดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ขั้นตอนการบริการเชื่อมต่อนวัตกรรม

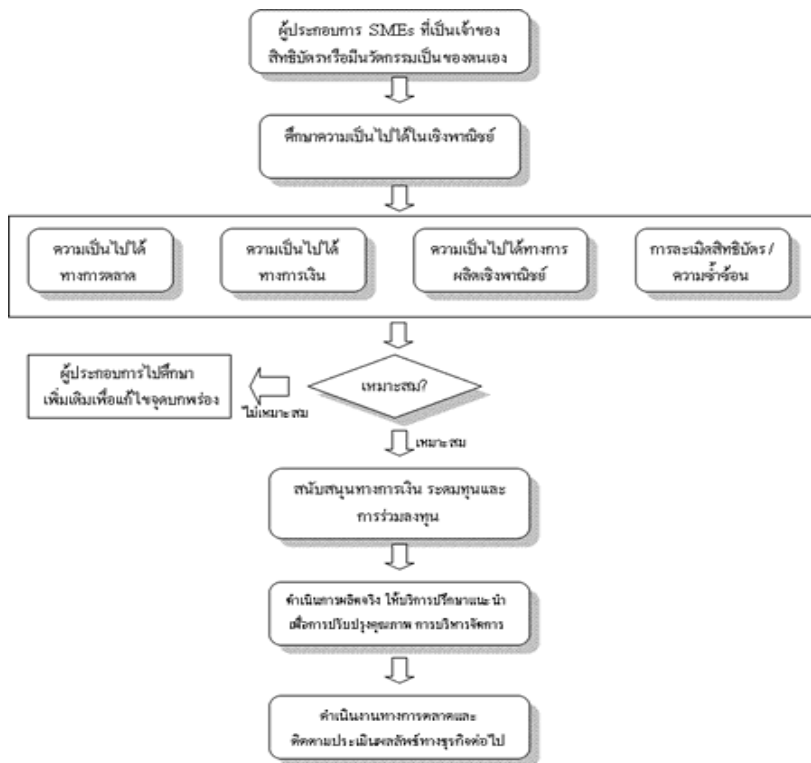

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/layout?p_l_id=22.175)

2. บริการเสริมตอนนวัตกรรม (Innovation Enhancement Service) ซึ่งมีขั้นตอนดังรูปที่ 2

รูป 2 ขั้นตอนการบริการเสริมตอนนวัตกรรม

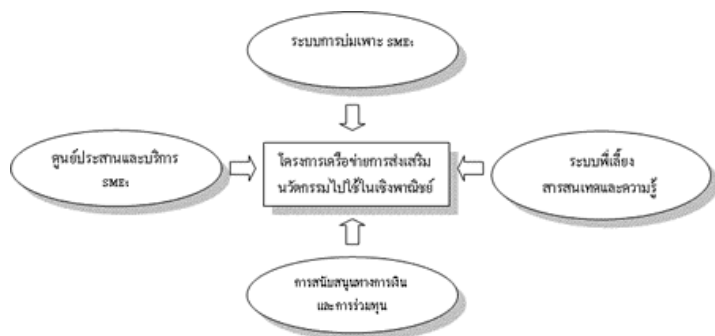

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/layout?p_1_id=22.175)

3. ศูนย์สืบค้นข้อมูลนวัตกรรมเพื่อการต่อยอดทางธุรกิจ โดยโครงการฯ ได้พัฒนาศูนย์สืบค้นข้อมูลนวัตกรรมเพื่อการต่อยอดทางธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือนุคคลทั่วไปที่มีความสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยีและสิทธิบัตรต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในการสืบค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ นานาชาติจากเอกสารสิทธิบัตร การทำแผนที่ทรัพย์สินทางปัญญา (IP Mapping) เพื่อศึกษาแนวโน้มของเทคโนโลยีและการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ ผ่านระบบเว็บไซต์ของโครงการฯ (www.innovationsme.com)

รูป 3 การเชื่อมโยงนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/layout?p_1_id=22.175)

- **โครงการสนับสนุนการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund)** มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีโอกาสปรับปรุง ฟื้นฟูสภาพ และพัฒนาปรับแต่งเครื่องจักรที่ตนเองมีอยู่ให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้มีการผลิตและการฟื้นฟูเครื่องจักรภายในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เครื่องจักรที่ผลิตในประเทศและลดการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ อันจะทำให้เกิดพัฒนาศักยภาพการผลิตเครื่องจักรภายในประเทศให้สามารถทัดเทียมนานาชาติ โดยการสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำและสภาพคล่องทางการเงินให้กับ SMEs ไทย เพื่อใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และชิ้นส่วน เพื่อสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถส่งมอบได้รวดเร็วในราคาที่แข่งขันได้ อันจะสามารถสร้างรากฐานการผลิตสินค้าที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดย สสว. จะสนับสนุนดอกเบี้ยบางส่วนของผู้ยืมแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในอัตราดอกเบี้ย 3% ต่อปี สำหรับระยะเวลา 5 ปีแรกเท่านั้น แต่การให้สินเชื่อจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของธนาคารที่เป็นผู้อนุมัติเงินให้กู้ยืมในโครงการสนับสนุนการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs ซึ่งรูปแบบการสนับสนุน มี 5 ลักษณะ ได้แก่

  1. การพัฒนาเครื่องจักร (Supporting Industry Development) ได้แก่ การพัฒนาต้นแบบเครื่องจักรและอุปกรณ์ (Prototype) การถอดแบบเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ (Reverse Engineering and Retro-Fit) และการทดสอบประสิทธิภาพเครื่องจักรและอุปกรณ์ (Testing)
  2. การปรับปรุงเครื่องจักรเดิม (Modification) ได้แก่ การซ่อมบำรุง คิดตั้ง ทดแทนชิ้นส่วน ระบบต่างๆ โดยยังใช้โครงสร้างเครื่องจักรเดิมที่ใช้งานอยู่แล้ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การจัดทำระบบให้ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการขยายหรือปรับแต่งชิ้นส่วน อุปกรณ์ หรือระบบควบคุมการทำงานให้กับเครื่องจักรเดิม
  3. การติดตั้งเครื่องจักร (System Installation) เป็นการนำเงินไปใช้ในการติดตั้งเครื่องจักร หรือระบบควบคุมการทำงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม ค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ได้แก่ ค่าขนส่ง ค่าประกันภัย ค่าทดสอบเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
- **โครงการเงินทุนสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย ในระบบสนับสนุน SMEs ด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Fund)** เป็นเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการนำผลงานไปจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศ การขออนุญาตใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือใช้เป็นเงินสนับสนุน

การซื้อทรัพย์สินทางปัญญาจากเจ้าของผลงานในประเทศ สูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท/ราย และสัดส่วนที่สนับสนุน สูงสุดไม่เกิน 50% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการ 1) นำผลงานไปจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศ 2) ต้องการขออนุญาตใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศ และ 3) ซื้อทรัพย์สินทางปัญญาจากเจ้าของผลงานในประเทศ เพื่อนำไปต่อยอดผลงานในเชิงพาณิชย์

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

โครงการ Machine Fund เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สสว. และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยมี สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 9 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank)

1.2 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประวัติ

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว. หรือ ISMED) จัดตั้งขึ้นในปี 2542 ภายใต้ข้อเสนอของ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 โดยมีเป้าหมายระยะสั้น คือ การช่วยกอบกู้และเสริมศักยภาพ SMEs ซึ่งเป็นฐานหรือรากหญ้าของระบบเศรษฐกิจไทย กับมีเป้าหมายระยะยาว คือ การสร้างผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ที่เข้มแข็ง และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจที่ประกอบการอยู่แล้ว ดังนั้นหน้าที่ของ สพว.จึงได้รับการถ่ายโอนจากภาครัฐมาดำเนินการในรูปองค์กรสาธารณประโยชน์ บทบาทและหน้าที่ของ สพว. มีดังต่อไปนี้

- สนับสนุนและประสานการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาและสถาบันเฉพาะทางต่างๆ ที่เข้าร่วมเครือข่าย เพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs
- ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรที่ให้บริการแก่ SMEs ในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การเรียนทางไกล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อ และอื่นๆ

- ให้บริการแก่ SMEs และกลุ่มวิสาหกิจ ด้านการปรึกษาแนะนำการปรับปรุงกิจการ การตลาด การลงทุนและร่วมลงทุน การเชื่อมโยงธุรกิจ ตลอดจนการร่วมมือระหว่างภาคเอกชนเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- ศึกษาวิจัยทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการได้เข้าถึงข้อมูลที่ทันสมัยเชื่อถือได้ และนำไปปรับใช้ ทั้งในด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและสื่อการถ่ายทอดความรู้ การปรับปรุงบริการ การจัดทำดัชนีชี้วัดความสามารถในการประกอบการ และการสนับสนุนด้านการเงิน
- รวบรวมมาตรฐานวิชาชีพของบุคลากรที่ให้บริการแก่ SMEs หรือเป็นผู้ประเมินสถานประกอบการ

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สพว. มีบทบาทหลักในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs โดยเน้นที่การให้ความรู้ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการประกอบการ แล้วยังทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงในด้านปฏิบัติ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาสำหรับเข้าไปคอยให้คำปรึกษา วินิจฉัยปัญหาและช่วยหาทางแก้ไขให้กับธุรกิจ ทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องแล้วนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ รวมทั้งให้บริการด้านข้อมูลแก่ SMEs โดยมีสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆ ร่วมเข้าเป็นเครือข่าย ในการให้บริการด้านการส่งเสริมและพัฒนา SMEs โดย สพว. จะเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ในปี 2543 สพว. ได้มีการจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาทำการศึกษาวิจัยคลัสเตอร์ต่างๆ หลายโครงการ เช่น คลัสเตอร์ผลิตภัณฑ์ไม้ที่บางโพ คลัสเตอร์อาหารที่จังหวัดปทุมธานี คลัสเตอร์หัตถกรรมไม้ที่จังหวัดเชียงใหม่ (ดูรายละเอียดผลการวิจัยเรื่อง cluster ของ ISMED ได้ที่

<http://www.ismed.or.th/SME/src/bin/controller.php?view=knowledgeInsite.KnowledgesDetail&p=&nid=&sid=80&id=1226&left=122&right=123&level=3&lv1=3>) แต่กลับไม่ได้มีการสานต่อโครงการเนื่องจากปัญหาหลักด้านการขาด

งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการ

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในปี 2550 สพว. ได้ร่วมมือกับกลุ่มผู้ประกอบการทางด้านซอฟต์แวร์ ด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยีอาหาร และด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรและแปรรูป เตรียมเปิดให้บริการศูนย์การเรียนรู้เพื่อประกอบธุรกิจแบบครบวงจร เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนในด้านข้อมูล องค์ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ภายในศูนย์การเรียนรู้เพื่อประกอบธุรกิจแบบครบวงจร ให้เป็นแหล่งรวมความรู้ เทคโนโลยี และอุปกรณ์สำหรับการประกอบธุรกิจ ซอฟต์แวร์ที่ใช้ธุรกิจ สื่อมัลติมีเดีย งานวิจัยและหนังสือองค์ความรู้สำหรับ SMEs จัดบริการไว้สำหรับผู้ประกอบการและผู้สนใจ เข้ามาหาข้อมูลองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญทางธุรกิจเป็นผู้ให้คำปรึกษา

1.3 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ลักษณะของหน่วยงาน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

ประวัติ

ปี 2507 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมตามที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยให้เป็นโครงการหนึ่งที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ระยะที่ 2 และได้จัดตั้งสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม (ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม/สธอ.) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมดำเนินไปอย่างครบวงจรทั้งด้าน การผลิตการจัดการ การตลาด และ การเงิน จากกรณีที่ สธอ. เป็นหน่วยงานของรัฐโดยตรงทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงานบางประการได้แก่

1. เงินทุนดำเนินงานที่ต้องพึ่งจากงบประมาณแผ่นดินเพียงแหล่งเดียว ทำให้ไม่สามารถขยายการให้บริการได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

2. ระเบียบ กฎเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินงานใช้ระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม ทำให้ขาดความคล่องตัวเท่าที่สถาบันการเงินพึงมี

ดังนั้นในปี 2534 จึงได้ตราพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้น โดยให้จัดตั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) มีฐานะเป็นนิติบุคคล และได้มีการรับโอน บรรดา กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ พนักงาน รวมถึงลูกจ้างของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมไปเป็นของ บอย. เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2535 ซึ่งถือเป็นวันสถาปนา บอย.

ต่อมารัฐบาลมอบหมายส่งเสริมเศรษฐกิจรากหญ้า อันได้แก่ SMEs และเพื่อให้การสนับสนุนเป็นไปอย่างครบวงจรทั้งด้านการเงินและการพัฒนา จึงได้ตราพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ให้ บอย. แปรสภาพเป็น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) โดยสถาปนาเป็นธนาคารเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2545

บทบาทหน้าที่

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย มุ่งสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนา SMEs อย่างยั่งยืน โดยมีธรรมาภิบาล พนักงานดี มีคุณภาพ และมีวินัยการเงินอย่างเคร่งครัด โดยที่

- สนับสนุนบริการทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการของ SMEs
- ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่มีอัตราการอยู่รอดสูง
- สนับสนุนให้ SMEs ที่มีอยู่แล้วเติบโตอย่างเข้มแข็ง
- พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล
- พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ
- ดำเนินการเชิงรุกในการปรับปรุงฐานะการเงินของธนาคาร

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

บริการด้านสินเชื่อ

โครงการด้านสินเชื่อที่สำคัญที่การดำเนินการในปี 2549 มีดังนี้

1. โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก เป็นโครงการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการไทยที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับอาหารในต่างประเทศ ทั้งการลงทุนจัดตั้ง ขยาย หรือ ปรับปรุงกิจการ และเพื่อใช้หมุนเวียนทั้งภายในและต่างประเทศ การดำเนินการในปี 2549 มีการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการ 21 ราย วงเงินสินเชื่อ 166.07 ล้านบาท

2. โครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นโครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้เลี้ยงสัตว์ปีก / โรงฆ่า-ชำแหละสัตว์ปีก ที่ได้รับผลกระทบจากไข้หวัดนก ในการฟื้นฟูกิจการการเลี้ยงสัตว์ปีกและปรับเปลี่ยนระบบการเลี้ยง รวมทั้งการยกระดับโรงฆ่าและชำแหละสัตว์ปีก มีการให้สินเชื่อเพื่อสนับสนุนโครงการดังกล่าวจำนวน 19 ราย วงเงินสินเชื่อ 37.21 ล้านบาท

3. โครงการ Food Safety จากฟาร์มสู่ผู้บริโภค เป็นโครงการเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงกระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ทั้งระบบ ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์/โรงฆ่าสัตว์/รถสำหรับขนซากสัตว์/โรงงานแปรรูปตกแต่งเนื้อสัตว์ ให้ถูกต้องตามมาตรฐานที่กรมปศุสัตว์กำหนด มีการสนับสนุนสินเชื่อรวม 71 ราย วงเงินสินเชื่อ 538.52 ล้านบาท

4. โครงการยกระดับตลาดสด-ร้านอาหาร-สถานที่ผลิตอาหาร เพื่อสนับสนุนให้มีการปรับปรุง/ยกระดับ/รักษามาตรฐานตลาดสด แผงจำหน่ายอาหารในตลาดสด และปรับปรุงสถานที่ผลิต/ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและอุปกรณ์ร้านอาหาร มีการให้สินเชื่อรวม 44 ราย วงเงินสินเชื่อ 79.25 ล้านบาท

5. โครงการสินเชื่อเร่งด่วนเพื่อร่วมงานจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าส่งออก เพื่อสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและบริการในประเทศหรือต่างประเทศ ให้ครอบคลุมการร่วมงานแสดงสินค้าเพื่อการส่งออกที่ภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศเป็นผู้จัดขึ้น มีการให้สนับสนุนสินเชื่อ จำนวน 5 ราย วงเงิน 2.65 ล้านบาท

6. โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกวงเงิน Packing Credit เป็นโครงการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการให้ได้รับเงินทุนหมุนเวียนในการผลิต หรือจัดเตรียมสินค้าเพื่อการส่งออก สำหรับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย SMEs ที่ทำการส่งออก

ที่เป็นสมาชิกหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ร่วมลงนามในบันทึกความร่วมมือกับธนาคารและสมาชิก มีการให้สินเชื่อเพื่อสนับสนุนลูกค้ากลุ่มนี้ใน 4 สมาคม วงเงินสินเชื่อ 16.68 ล้านบาท

7. โครงการสินเชื่อแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชน เป็นสินเชื่อที่มีเป้าหมายในการสนับสนุนการเงินและการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ประชาชนที่ยากจน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูประกอบกิจการบนพื้นฐานของความสมดุลที่พอเพียงตนเองได้ โดยสนับสนุนสินเชื่อ 9 ราย วงเงิน 2.27 ล้านบาท พร้อมกันนี้ธนาคารได้จัดทำแผนการฟื้นฟูอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน ให้กับลูกค้ากลุ่มนี้เพื่อสร้างโอกาสทางด้านรายได้ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถฟื้นฟูอาชีพให้แก่ประชาชนกว่า 250 รายในปีที่ผ่านมา

8. โครงการพัฒนาแท็กซี่ไทย เพื่อเสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ โดยให้มีผู้มีอาชีพขับรถแท็กซี่มีโอกาสเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถแท็กซี่ และสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและลดค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง โดยการติดตั้งอุปกรณ์ NGV ธนาคารให้การสนับสนุน 22 ราย วงเงินสินเชื่อ 182.64 ล้านบาท

9. โครงการสินเชื่อ OTOP เป็นโครงการที่สนับสนุนทางด้านเงินทุน กระบวนการผลิต การบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด และช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีหนังสือรับรองว่าเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ธนาคารให้การสนับสนุน 244 ราย วงเงินสินเชื่อ 106.47 ล้านบาท

10. โครงการสินเชื่อธุรกิจแฟรนไชส์ เป็นโครงการเพื่อส่งเสริมธุรกิจแฟรนไชส์ให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีอัตราการอยู่รอดสูง โดยมีหน่วยงานนอกร่วมดำเนินการ ธนาคารให้การสนับสนุนสินเชื่อจำนวน 18 ราย วงเงิน 24.53 ล้านบาท

11. โครงการสินเชื่อเร่งด่วน Fast-Track เพื่อให้บริการสินเชื่อพิเศษแก่วิสาหกิจรายย่อย ทั้งที่เป็นกิจการตั้งใหม่หรือประกอบการอยู่แล้ว รวมทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยมีการผ่อนปรนด้านหลักประกันที่จะใช้ในการขอเงินกู้ ทั้งนี้ธนาคารเปิดโอกาสให้ผู้ยื่นขอสินเชื่อสามารถใช้บุคคลประกันได้ด้วย โดยในรอบปีที่ผ่านมาธนาคารให้การสนับสนุนจำนวน 145 ราย วงเงินสินเชื่อ 26.26 ล้านบาท

12. โครงการเติมให้เต็ม เต็มใจจาก เพื่อสนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มข้าราชการที่เกษียณก่อนกำหนดให้สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ โดยธนาคารได้ทำการฝึกอบรม และให้คำปรึกษาแนะนำจนสามารถเริ่มต้นธุรกิจได้ ในปี 2549 มีข้าราชการยื่นขอรับการสนับสนุนจำนวน 5 ราย วงเงินสินเชื่อ 2.24 ล้านบาท

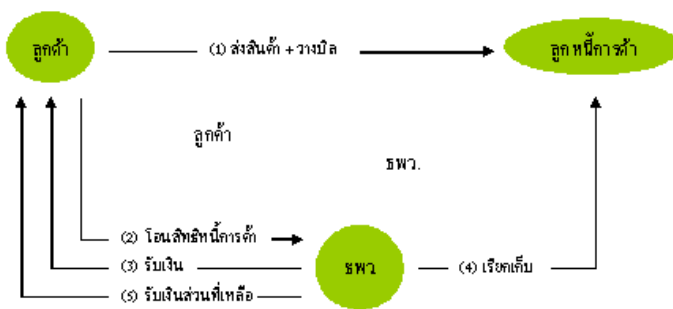
13. โครงการสินเชื่อผู้ประสบอุบัติเหตุ เพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูกิจการแก่ผู้ประกอบการใน 6 จังหวัดภาคใต้ที่ได้รับผลกระทบจากธรณีพิบัติภัย ในปี 2549 ให้การสนับสนุน 2 ราย วงเงินสินเชื่อ 1.30 ล้านบาท

14. โครงการสินเชื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เป็นโครงการที่ให้แก่ผู้ประกอบการเอกสาร สิทธิสัญญา เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะนำมาแปลงเป็นทุน เช่น การแปลงสินทรัพย์ทางปัญญาเป็นทุน / ประเภทเครื่องจักรเป็นทุน / สินเชื่อผู้เช่าที่ราชพัสดุ / สินเชื่อผู้ได้รับสิทธิการเช่าอาคารของทหารแห่งชาติ โดยให้การสนับสนุนสินเชื่อ 150 ราย วงเงิน 68.18 ล้านบาท

บริการสินเชื่อแฟคตอริง

การให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นเรื่องปกติในการดำเนินธุรกิจ แต่ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงินอย่างฉับพลันได้ SME BANK เข้าใจปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียนของ SMEs เป็นอย่างดี จึงได้ออกบริการแฟคตอริงเพื่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ เพื่อนำเอกสารการแจ้งหนี้ของลูกหนี้การค้าของท่านที่ผ่านขบวนการวางบิลเรียบร้อยแล้ว รวบรวมเรียกเก็บเงินไปติดต่อขอใช้บริการแฟคตอริงเปลี่ยนเป็นเงินสดกับ SME BANK ท่านก็จะมีเงินทุนกลับไปใช้หมุนเวียนทำธุรกิจต่อไปได้ทันที

รูป 4 การใช้บริการสินเชื่อแฟคตอริง

ที่มา: ธพว.

วัตถุประสงค์

เพื่อแก้ปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียนในการทำธุรกิจอันมีสาเหตุจากเงินทุนจมอยู่ในลูกหนี้การค้า เพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงินให้กิจการมีความเข้มแข็ง และสามารถขยายธุรกิจต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่จะได้รับ

การเปลี่ยนเอกสารการแจ้งหนี้เป็นเงินสด โดยไม่ต้องรอครบกำหนดเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าจึงทำให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนการทำธุรกิจต่อไป อย่างคล่องตัว ไม่ติดขัดสามารถเพิ่มยอดขายจากเดิมมากขึ้น โดยไม่มีปัญหาด้านเงินทุนในการผลิตสินค้าลดขั้นตอนและจำนวนพนักงานในส่วนการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

บริการสินเชื่อเพื่อการลิสซิ่งและเช่าซื้อ

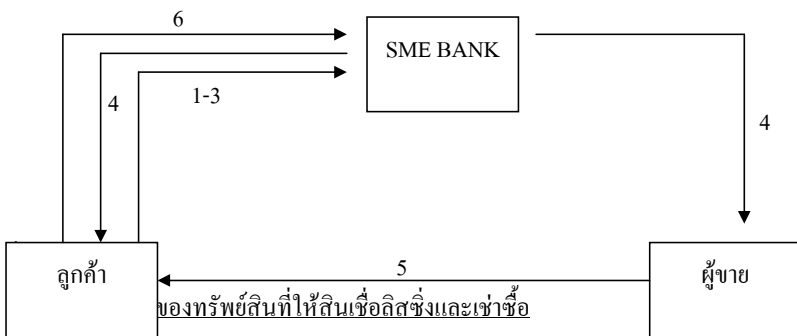
สินเชื่อลิสซิ่ง หมายถึง สินเชื่อที่ให้บริการทางการเงินที่เกิดจากการให้เช่าทรัพย์สิน ซึ่งผู้ให้เช่าได้ให้สิทธิแก่ผู้เช่าที่จะซื้อทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ได้หลังจากที่สัญญาเช่าครบกำหนดแล้ว ในราคาที่ทั้งสองฝ่ายตกลงกันก่อน สินเชื่อเช่าซื้อ หมายถึง สินเชื่อที่ให้บริการทางการเงินที่เกิดจากการให้เช่าซื้อทรัพย์สินซึ่งผู้เช่าซื้อยังไม่ได้รับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น โดยตกลงจะโอนกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าซื้อ เมื่อได้มีการชำระราคาเป็นงวดจนครบตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงแล้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยทรัพย์สินดังกล่าว ผู้ประกอบการไม่ได้นำมาใช้โดยส่วนตัว
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ทันสมัย รองรับกับการเข้าสู่ระบบการผลิตสมัยใหม่
3. ช่วยจัดหาทรัพย์สินเพื่อใช้ปรับปรุง กระบวนการผลิต ให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสากล
4. ทดแทนทรัพย์สินที่ล้าสมัย เพื่อลดอัตราการสูญเสียทั้งต่อต้นทุน และเวลาการผลิต

รูป 5 การใช้บริการลิสซิ่ง

ทรัพย์สินที่ธนาคารให้บริการ ได้แก่ ทรัพย์สินใหม่ ทรัพย์สินใช้แล้ว หรือ ทรัพย์สินที่ผู้ขอใช้บริการเป็นผู้ผลิตเอง

โดยธนาคารจะประเมินราคาตามสภาพของทรัพย์สิน และอายุการใช้งานที่เหลือ ประกอบด้วย

1. เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจการ
2. ยานพาหนะเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ
3. เครื่องใช้สำนักงาน
4. เครื่องคอมพิวเตอร์
5. ทรัพย์สินอื่น ตามที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด

หากเป็นไปตามเงื่อนไข คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ทป . 34/2534 ดังกล่าวข้างต้น จะได้รับการยกเว้นภาษีหัก ณ ที่จ่าย 5% ของเงินได้จากค่าเช่า

- ความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศ

ธพว. ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศ จำนวน 44 สถาบัน เช่น การพัฒนาความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจระบบรากหญ้ากับธนาคารออมสิน, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.), การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) และ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) การพัฒนาความร่วมมือกับสำนักงานอาชีวศึกษา และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ในการส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ กลุ่มเป้าหมายนักเรียนอาชีวศึกษา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาค

ประชาชน เป็นต้น การพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในระยะต่อไป

- ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศ

ธพว. ได้ดำเนินการพัฒนาความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ อันประกอบด้วย

- APEC สถาบันการเงินในกลุ่มสมาชิก ในการจัดสัมมนาทางวิชาการ APEC – MOU SMEs Financing

- สมาคม ADFIAP (Association of Development Financing Institutions in Asia and the Pacific) ในการจัดสัมมนาวิชาการและศึกษาดูงานโครงการ Seminar and Study trip for ADFIAP Member Countries

- UNDP (United Nations Development Programme) จัดกิจกรรมโครงการสัมมนาและศึกษาดูงานโครงการ UNDP-EDP II จากกลุ่มประเทศแอฟริกา

- ADB (Asian Development Bank) เข้าร่วมประชุมประจำปีสภาผู้ว่าการธนาคารพัฒนาเอเชีย ครั้งที่ 39 ณ ประเทศอินเดีย

- World Bank เข้าร่วมประชุมประจำปี สภาธนาคารโลก IMF พ.ศ. 2549 ณ ประเทศสิงคโปร์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2549

- APEC-MOU Financial Institutions dealing with SME เข้าร่วมประชุมประจำปีองค์กรสมาชิกครั้งที่ 3 ณ ประเทศเวียดนาม

ความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศต่างๆประกอบด้วย

เยอรมนี: ประชุมร่วมเพื่อประเมินความคืบหน้าโครงการเงินกู้ KfW

ญี่ปุ่น: 1. ลงนามสัญญาเงินกู้กับ JBIC จำนวน 80 USD เดือนกันยายน 2549
2. จัดกิจกรรมเชื่อมโยงธุรกิจ (Business Matching) สาขาธุรกิจ แฟชั่น และอาหาร กับ JASME (Japan Finance Cooperation for Small and Medium Enterprise) และการสัมมนา SMEs จำนวน 2 ครั้ง

3. คณะผู้แทน JICA เข้าพบหารือ เดือนสิงหาคม 2549

4. โครงการ Road show เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2549

อเมริกา: 1. บริษัท Combine Insurance เชื่อมชมกิจการ ธพว. และนำเสนอการทำ Bancassurance

2. ผู้แทนสถานเอกอัครราชทูตพบหารือ กรรมการผู้จัดการ เดือนมิถุนายน 2549

มาเลเซีย: เข้าร่วมประชุมและเป็นผู้บรรยายในการประชุม SME Banking and Financing Conference ขององค์กร MarcusEvants

เซาท์แอฟริกา: คณะผู้แทน SEDA (Small Enterprise Development Agency) เชื่อมชมกิจการ ธพว.

- มาลาวี: คณะผู้แทนระดับรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม การค้า และการพัฒนาภาคเอกชน เชื่อมชมกิจการ ธพว.
- อิหร่าน: คณะผู้แทนระดับอธิบดี จาก National Iranian Productivity Center เชื่อมชมกิจการ ธพว.
- อินโดนีเซีย: คณะนักศึกษาระดับ AIT เชื่อมชมกิจการ ธพว. จำนวน 2 ครั้ง
- นามิเบีย: คณะผู้แทนนามิเบียเชื่อมชมกิจการ ธพว. เดือนธันวาคม 2549
- เนเธอร์แลนด์: ร่วมมือองค์กร Brookland Bridge จัดสัมมนาระหว่างประเทศ เรื่อง Triple Bottom Line Investment
- ยูกันดา: คณะผู้แทน Uganda Enterprise เชื่อมชมกิจการ ธพว. และศึกษาดูงาน เดือนกุมภาพันธ์ 2549
- เวียดนาม: คณะผู้แทนจากโครงการ Policy Implement Assistance Project และ คณะผู้แทน The Bank of Investment Development of Vietnam เชื่อมชมกิจการ ธพว. 2 ครั้ง
- อียิปต์: คณะผู้แทน Business Development Support Project (BDSP) เชื่อมชมกิจการ ธพว. เดือนสิงหาคม 2549
- ศรีลังกา: ประธานธนาคาร SME เชื่อมชมกิจการธพว. เดือน เมษายน 2549

แผนการดำเนินงานในอนาคต

ในปี 2550 ธนาคารจะได้นำดำเนินการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้น พนักงานธนาคาร และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นลูกค้าของธนาคาร โดยการทำให้โครงการรณรงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธนาคารหรือโครงการ Triple Trusts เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายขององค์กรได้รับรู้ รับทราบและเข้าใจในบทบาทที่เปลี่ยนไปของธนาคารไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านการอนุมัติสินเชื่อที่มีการกระจายให้อ่านาลงไปในสาขาต่างๆ รวมทั้งการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดที่ปรึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของธนาคารในครั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของธนาคารให้กลับคืนมา ให้ธนาคารมีผลประกอบการที่มั่นคง เป็นที่ยอมรับของลูกค้าและผู้ประกอบการ SMEs ที่มาใช้บริการ ซึ่งธนาคารได้กำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารมากยิ่งขึ้นตามแผนธุรกิจในปี 2550 จะมีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

1. การปล่อยสินเชื่อคุณภาพ พัฒนาขีดความสามารถและบ่มเพาะผู้ประกอบการ ที่เน้นการบูรณาการการทำงานของธนาคารเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริม SMEs ของภาครัฐ ให้มีความสำคัญกับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาจากหน่วยงานส่งเสริมของรัฐเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพื่อลดภาระในการพัฒนาลูกค้าของธนาคาร และลดความเสี่ยงในการให้สินเชื่อของธนาคารลง พร้อมทั้งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ธุรกิจของธนาคารต้องออกเยี่ยมเยียน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำประสานความช่วยเหลือจากภายนอกให้กับลูกค้า ดำเนินการยกระดับความสามารถด้านการบริหารจัดการของลูกค้าของ

ธนาคาร โดยเฉพาะด้านการบัญชี การบริหารเงิน การบริหารสินค้าคงคลัง กฎหมายและภาษีอากร และด้านการตลาด โดยดำเนินการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับลูกค้า ตลอดจนการพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งดำเนินการส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการตลาดให้กับลูกค้า ผ่านการจัด โครงการ Market place การจัดทำแคทตาล็อกเพื่อช่วยส่งเสริมการขายให้กับลูกค้าของธนาคาร

2. การปรับโครงสร้างองค์กรและระบบงาน รวมทั้งการกระจายอำนาจตัดสินใจโดยมีกรอบและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง โดยจะมีการดำเนินการที่สำคัญประกอบด้วย การปรับปรุงคณะกรรมการสินเชื่อใหม่ที่แยกตามขนาดวงเงินสินเชื่อ เพื่อให้การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อมีมาตรฐานเดียวกัน และป้องกันไม่ให้เกิดการแบ่งคำขอเพื่ออนุมัติสินเชื่อ เช่นที่ผ่านมา พร้อมทั้งกำหนดให้องค์ประกอบคณะกรรมการสินเชื่อไม่ให้เป็นผู้รับผิดชอบงานการวิเคราะห์สินเชื่อ กระจายอำนาจการพิจารณาสินเชื่อ และการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา โดยจัดตั้งคณะกรรมการสินเชื่อระดับเขตและระดับภาคขึ้น เพื่อทำหน้าที่อนุมัติสินเชื่อและแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา ขนาดวงเงินไม่เกิน 3 ล้านบาท ได้ด้วยตนเอง และกำหนดให้มีการสอบทานสินเชื่อทั้ง 100% สำหรับสินเชื่อที่อนุมัติโดยคณะกรรมการสินเชื่อระดับเขตและระดับภาค เพื่อลดความเสี่ยงและเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบมาใช้ในการพัฒนาระบบงาน

1.4 บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

ลักษณะของหน่วยงาน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

ประวัติ

บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม หรือ บสย. เป็น สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาล ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตาม "พระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ.2534" เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2534 เพื่อรับโอนกิจการ และการดำเนินงานทั้งหมดของ กองทุนประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (กสย.) ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นต้นมา มีเงินทุนจดทะเบียนเริ่มต้นเป็นจำนวน 400 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2543 กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการเพิ่มทุนให้กับ บสย.อีกจำนวน 4,000 ล้านบาท ทำให้ปัจจุบัน บสย. มีเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นจำนวน 4,400 ล้านบาท

ภาระหน้าที่

บสย.ทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ทั่วประเทศให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างกว้างขวาง ภายใต้ทิศทางการพัฒนา SMEs ของรัฐบาล โดยเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ช่วยเหลือ SMEs ให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินจำนวนมากขึ้น
2. ช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการให้สินเชื่อแก่ SMEs มากยิ่งขึ้น
3. เร่งการกระจายสินเชื่อไปยัง SMEs ทั่วประเทศได้เร็วขึ้น

4. ช่วยให้การพัฒนา SMEs บรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล

กิจกรรมและลักษณะขอขเขตการค้าเงินการ

หลักเกณฑ์การค้าประกันสินเชื่อ

สถาบันการเงินที่สามารถให้บริการ

- ธนาคารพาณิชย์ไทยทุกแห่ง
- บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
- ธนาคารออมสิน
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

คุณสมบัติของผู้กู้

1. เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ประเภทบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย ดำเนินกิจการในประเทศไทย
2. เป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม หรือกิจการธุรกิจขนาดย่อม
3. ทรัพย์สินถาวรสุทธิของผู้กู้ในวันยื่นขอสินเชื่อต้องมีมูลค่าไม่เกิน 200 ล้านบาท
4. ที่ดินที่ตั้งโครงการพร้อมสิ่งปลูกสร้างลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
  - 4.1 ที่ดินที่ตั้งโครงการพร้อมสิ่งปลูกสร้างต้องนำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อกับผู้ให้กู้ที่ขอให้ บสย. ค้ำประกัน
  - 4.2 ที่ดินที่ตั้งโครงการพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นที่เขาจะต้องจดทะเบียนสิทธิการเช่ามีอายุ 3 ปีขึ้นไป เว้นแต่กรณีต่อไปนี้
    - 4.2.1 กรณีเป็นสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจากหน่วยงานของรัฐหรือสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์หรือที่ธรณีสงฆ์ แม้มิได้จดทะเบียนสิทธิการเช่าต่อเจ้าพนักงาน สัญญาเช่าต้องมีอายุคงเหลือไม่น้อยกว่า 1 ปี ณ วันที่ บสย. ได้รับคำขอให้ค้ำประกัน
    - 4.2.2 กรณีเป็นการทำสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจากเอกชนต้องจดทะเบียนสิทธิการเช่าต่อเจ้าพนักงาน และมีอายุสัญญาเช่าคงเหลือไม่น้อยกว่า 2 ปี ณ วันที่ บสย. ได้รับคำขอให้ค้ำประกัน
    - 4.2.3 กรณีเป็นการเช่าเฉพาะที่ดินแต่สิ่งปลูกสร้างผู้สร้างขึ้นเองและเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กู้ไม่ว่าจะเป็นการเช่าที่ดินจากหน่วยงานของรัฐหรือสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์หรือที่ธรณีสงฆ์ซึ่งมิได้จดทะเบียนสิทธิการเช่าต่อเจ้าพนักงาน

สัญญาเช่าต้องมีอายุคงเหลือไม่น้อยกว่า 1 ปี ณ วันที่ บสย. ได้รับคำขอให้กู้
ประกันหรือเป็นการเช่าที่ดินจากเอกชนซึ่งจดทะเบียนสิทธิการเช่าต่อเจ้าพนักงาน
สัญญาเช่าต้องมี อายุคงเหลือไม่น้อยกว่า 2 ปี ณ วันที่ บสย. ได้รับคำขอให้กู้
ประกัน

ลักษณะของสินเชื่อที่ขอให้กู้ประกัน

บสย. จะกู้ประกันเฉพาะสินเชื่อส่วนที่ขาดหลักประกัน แต่ต้องไม่เป็นสินเชื่อเดิมที่ขาดหลักประกัน และสินเชื่อ
ขอให้กู้ประกันจะต้องไม่นำไปชำระคืนสินเชื่อเดิมที่มีอยู่กับผู้ให้กู้ที่ขอให้กู้ประกัน

การกำหนดความรับผิดชอบในการกู้ประกัน

บสย. จะรับผิดชอบต่อผู้ให้กู้ในการกู้ประกันตามหลักเกณฑ์นี้ เต็มจำนวนของสินเชื่อส่วนที่ขาดหลักประกัน แต่
ไม่เกินครึ่งหนึ่งของสินเชื่อรวมที่มีอยู่กับผู้ให้กู้ที่ขอให้กู้ประกัน ทั้งนี้วงเงินกู้ประกันสูงสุดรวมไม่เกิน 40 ล้านบาทต่อ
โครงการ สำหรับกรณีที่ดินที่ตั้งโครงการพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นสิทธิการเช่า และไม่โอนสิทธิการเช่าเป็นหลักประกัน ต่อ
ให้ผู้กู้จะมีวงเงินกู้ประกันสูงสุดรวมไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยกำหนดภาระความรับผิดชอบไว้ในหนังสือคำประกันเป็น
จำนวนเงินที่แน่นอนและคุ้มถึงเฉพาะดอกเบี้ยในอัตราปกติที่ไม่ใช่อัตราดอกเบี้ย ผิดนัดตามที่ระบุไว้ในสัญญาจนถึงวันที่
ผู้ให้กู้ได้ฟ้องร้องผู้กู้ต่อศาลแล้ว

เงื่อนไขในการกู้ประกัน

1. ให้มีบุคคลค้ำประกันชำระหนี้ต่อ บสย. ทุกโครงการซึ่งผู้กู้ประกันดังกล่าวอาจเป็นบุคคลชุดเดียวกันกับที่ค้ำ
ประกันการชำระหนี้ต่อผู้ให้กู้ และ/หรือ เป็นบุคคลอื่นที่ บสย. พิจารณาเห็นสมควร
2. บสย. จะรับผิดชอบตามหนังสือคำประกันเมื่อผู้ให้กู้ได้ฟ้องร้องต่อศาลแล้ว

อัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกัน

ค่าธรรมเนียมค้ำประกันกำหนดอัตราร้อยละ 1.75 ต่อปีของวงเงินที่ค้ำประกัน โดยเรียกเก็บล่วงหน้าเป็นรายปี และ
ผู้ให้กู้มีหน้าที่เรียกเก็บจากผู้กู้และนำส่ง บสย.

ผลการดำเนินงาน

ตาราง 1 ผลการดำเนินงานด้านการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย.

ปี	จำนวนโครงการ		จำนวนเงิน(ล้านบาท)	
	รายปี	สะสม	รายปี	สะสม
2529-2534	660	660	585.56	585.56
2535	137	797	150.77	736.33
2536	195	992	257.48	993.81

ปี	จำนวนโครงการ		จำนวนเงิน(ล้านบาท)	
	รายปี	สะสม	รายปี	สะสม
2537	270	1,262	399.27	1,393.09
2538	216	1,478	405.81	1,798.91
2539	235	1,713	632.79	2,431.70
2540	138	1,851	292.09	2,723.79
2541	12	1,863	33.25	2,757.04
2542	31	1,894	80.63	2,837.67
2543	272	2,166	825.60	3,663.27
2544	796	2,962	2,505.24	6,168.52
2545	1,109	4,071	4,105.57	10,274.09
2546	1,977	6,048	4,332.76	14,606.85
2547	3,868	9,916	4,646.83	19,253.69
2548	3,376	13,292	7,543.74	26,797.43
2549	1,916	15,208	7,288.57	34,086.01
2550(ต.ค)	17,141	32,349	39,801.14	73,887.15

ตาราง 2 ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน, ความเสี่ยงและคุณภาพหนี้, ความสามารถในการทำกำไร, และด้านอื่นๆ ของบสย.

ตัวชี้วัด	2545	2546	2547	2548
ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมค่าประกันต่อค่าใช้จ่ายดำเนินงานค่าประกัน (%)	138.96	144.44	178.02	271.36
อัตราส่วนรายได้จากการบริหารเงินต่อหนี้สงสัยจะสูญ (%)	181.22	174.28	163.91	90.77
อัตราส่วนรายได้จากการบริหารเงินต่อผลรวมของค่าประกันชดเชยจ่ายและหนี้สงสัยจะสูญ (%)	31.83	80.25	40.06	42.10

ตัวชี้วัด	2545	2546	2547	2548
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานค่าประกันต่อภาระค่าประกันที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี (%)	1.80	2.49	2.24	1.26
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมดต่อภาระค่าประกันสิ้นปี (%)	10.82	4.67	4.39	2.64
อัตราส่วนผลรวมหนี้สงสัยจะสูญและค่าประกันชดเชยต่อค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมด (%)	90.37	76.37	79.20	77.29
ความเร็วในการพิจารณาอนุมัติ (มีข้อยกเว้น: จำนวนวัน)	26	35	58	7
โครงการปกติ	79	55	37	38
โครงการจัดสรรวงเงิน	22	34	22	15
โครงการ SMEs-NPL	64	54	42	43
โครงการรับความเสี่ยงร่วมกัน	-	34	64	7
ความเสี่ยงและคุณภาพหนี้				
อัตราส่วนภาระค่าประกันต่อเงินกองทุน (เท่า)	1.84	2.41	3.27	4.58
อัตราส่วนเงินสำรองค่าประกันชดเชยระหว่างปีต่อภาระค่าประกันสินเชื่อเฉลี่ย (%)	10.02	2.21	2.92	1.18
อัตราส่วนเงินสำรองค่าประกันชดเชยสิ้นปีต่อภาระค่าประกันสินเชื่อเฉลี่ย (%)	15.43	12.45	12.56	10.67
อัตราส่วนเงินชดเชยสิ้นปีต่อภาระค่าประกันสินเชื่อเฉลี่ย (%)	9.96	8.50	7.53	6.78
อัตราส่วนความสูญเสียสุทธิ (%)	2.46	1.77	0.88	1.15
อัตราส่วนเงินรับคืน (%)	6.96	10.67	16.01	11.32
อัตราการเติบโตของลูกหนี้จากการค้าประกัน (%)	28.44	28.52	14.37	19.20
อัตราการเติบโตของภาระหนี้ค้าประกันทั้งหมด (%)	79.73	34.50	25.16	38.01
อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (%)	11.50	13.86	15.74	18.28
อัตราส่วนเงินสำรองค่าประกันชดเชยสิ้นปีต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (%)	18.09	20.95	26.36	29.15
ความสามารถในการทำกำไร				
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ประจำปี (%)	-9.28	-0.41	-3.25	-0.59
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (%)	-9.42	-0.42	-3.26	-0.59
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นประจำปี (%)	-11.51	-0.52	-4.56	-0.86

ตัวชี้วัด	2545	2546	2547	2548
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (%)	-10.92	-0.53	-4.38	-0.85
อื่นๆ				
อัตราการระจุกตัวของการค้าประกันตามกลุ่มอุตสาหกรรม (%)	25.02	26.14	27.13	28.87
อัตราการระจุกตัวของการค้าประกันตามภูมิภาค (%)	20.67	19.93	19.41	20.20
อัตราการเติบโตของจำนวนโครงการของ SMEs ที่ได้รับค้าประกัน สินเชื่อ (%)	52.19	61.95	34.81	45.22
จำนวนโครงการของ SMEs ที่ได้รับค้าประกันสินเชื่อจาก บสย.	2,531	4,099	5,526	8,025

ที่มา: บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

ผลกระทบของการค้าประกันสินเชื่อต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม สามารถแบ่งได้ 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ ผลต่อการจ้างงาน และ ผลต่อการสร้างสินเชื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

1. ผลต่อการจ้างงาน

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการจ้างงานภายในประเทศ ดังจะเห็นได้จากรายงานการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประมวลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) รายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ในปี 2546 ธุรกิจ SMEs มีการจ้างงานมากถึงประมาณ 5.57 ล้านคน หรือร้อยละ 60.7 ของจำนวนการจ้างงานรวมทั้งประเทศซึ่งชี้ถึงบทบาทความสำคัญของ SMES ในการสร้างโอกาสและรายได้ให้แก่แรงงาน

จากโครงการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของการค้าประกันสินเชื่อของ บสย. ต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม ได้ทำการถึงผลของการค้าประกันสินเชื่อที่มีต่อการจ้างงานในประเทศ โดยใช้ข้อมูลจำนวนแรงงาน รายได้จากการขาย และผลกำไรที่เก็บรวบรวมได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการ SMEs

งานศึกษานี้คำนวณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์แรงงานในระดับองค์กร โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับรายได้หรือผลตอบแทน รายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า อุปสงค์แรงงานจะเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีการเติบโตของรายได้เป็นเงื่อนไขหลัก แบบจำลองที่จะใช้กับข้อมูลที่ได้อาจการสำรวจนั้นเป็นแบบจำลองเชิงเส้น โดยใช้ข้อมูลการจ้างงานของ SMEs เป็นตัวแปรตามโดยสามารถเขียนเป็นสมการอย่างง่ายดังนี้

$$\ln(\text{Emploment}) = \beta_0 + \beta_1 \ln(\text{output}_t) + \epsilon_{it}$$

โดยที่ Employment คือ จำนวนการจ้างงานใน SME รายที่ 1 ณ เวลา t

output คือ รายได้จากการขาย ผลกำไรสุทธิ หรือจำนวนสินเชื่อ ณ เวลา t หรือ t-1

ϵ คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ข้อมูลที่ใช้ทั้งหมดเป็นข้อมูลที่อยู่ในช่วงปี 2545-2548 และศึกษาความสัมพันธ์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ pooled cross-section regression technique ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่ขาดหายไปหลาย ๆ จุดของเวลา อย่างไรก็ตาม จากการประมาณการแบบจำลองข้างต้น พบว่า สัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญกับการจ้างงาน

ตาราง 3 ค่าความยืดหยุ่นแรงงาน

ตัวแปรอิสระ	ค่าความยืดหยุ่นแรงงาน	
	ณ เวลา t-1	ณ เวลา t
รายได้จากการขาย*	0.3480	0.3985
กำไรสุทธิ*	0.2988	0.2945
เงินกู้ยืม*	0.4599	0.5600

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนพนักงานรวมทั้งสิ้น 2,594 คน หากผลกำไรหรือรายได้จากการขายมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จะทำให้มีการจ้างเงินเพิ่มขึ้นอีก 74 คนและ 104 คนตามลำดับ หากพิจารณาฐานข้อมูลระบบค้าประกันสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีภาระผูกพันคงค้างอยู่กับ บสย. ณ เดือนพฤศจิกายนปี 2548 มีจำนวนการจ้างงานรวมทั้งสิ้นประมาณ 100,975 คน ฉะนั้น หากผลกำไรหรือรายได้จากการขายมีอัตราการเติบโตขึ้นร้อยละ 10 จะทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 3,018 คนและ 3,514 คนตามลำดับโดยใช้ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณจากข้อมูล ณ เวลา t

นอกจากนั้นหากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเปลี่ยนแปลงของการจ้างงานกับความเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อ พบว่าการได้รับสินเชื่อเพิ่มมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจ้างงานเช่นกัน แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลจึงยังไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่า การได้รับสินเชื่อผ่านการค้าประกันสินเชื่อของ บสย. นั้นมีผลทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นในอัตราเท่าใด

2. การสร้างสินเชื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

การค้าประกันสินเชื่อนอกจากจะช่วยสร้างโอกาสและรายได้ให้แก่แรงงานและธุรกิจของ SMEs แล้ว ยังมีผลกระทบต่อระบบการเงินภายในประเทศด้วยเช่นกัน ตามหลักเศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้นที่เกี่ยวกับ Deposit creation ทำให้เข้าใจได้ว่าธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการทำให้ปริมาณเงินหรือ Money supply ในระบบเพิ่มขึ้น เพราะการที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับเงินฝากจากประชาชนหรือหน่วยธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ต้องสำรองเงินไว้ส่วนหนึ่งของเงินฝากซึ่งอย่างน้อยต้องเท่ากับอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย (Required reserve ratio) ซึ่งกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากส่วนที่เหลือจะเป็นเงินเกินสำรองซึ่งธนาคารพาณิชย์สามารถนำไปให้ลูกค้ากู้ยืมต่อไปได้ กระบวนการดังกล่าวจึงทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถสร้างเงินได้เป็นทวีคูณ

ฉะนั้น การที่ บสย. เข้ามามีบทบาทในการสร้างโอกาสให้ธุรกิจ SMEs ได้รับสินเชื่อในส่วนที่หลักประกันไม่เพียงพอหรือเป็นสินเชื่อใหม่ ย่อมมีผลต่อการสร้างปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบได้อีกทางหนึ่ง จากการประมาณการปริมาณเงินทุนไหลเวียนในระบบที่เกิดจากการค้าประกันสินเชื่อของ SMEs ในส่วนที่มีหลักประกันไม่เพียงพอนั้น พบว่า บสย. ได้ช่วยสนับสนุนให้เกิดมีเงินทุนเวียนที่สูงขึ้นอันเนื่องจากการค้าประกันสินเชื่อให้แก่ SMEs ในจำนวนที่เดิมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า การค้าประกันที่ได้อนุมัติในแต่ละปีได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจากจำนวนเพียง 33.25 ล้านบาทในปี 2541 เป็นจำนวน 7,543 ล้านบาทในปี 2548 ในขณะที่ตัวทวิคูณมีค่าลดลงเล็กน้อยโดยรวมแล้วธุรกรรมด้านการค้าประกันสินเชื่อของ บสย. มีส่วนช่วยทำให้สร้างเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2541 โดยเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนจาก 365.25 ล้านบาท เป็นจำนวน 26,335 ล้านบาทในปี 2544 และเพิ่มเป็น 62,538 ล้านบาทในปี 2548 คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงมากกว่าร้อยละ 130 เมื่อเทียบกับเมื่อปี 2544 อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเงินทุนหมุนเวียนในระบบดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ต้องใช้ความระมัดระวังและรอบคอบในการนำไปใช้ข้อริบยถึงผลกระทบของการค้าประกันสินเชื่อจากการช่วยขยายวงเงินสินเชื่อให้แก่ SMEs เพราะแนวคิดดังกล่าวตั้งอยู่บนสมมติฐานหลายประการ เช่น สถาบันการเงินใช้เงินสำรองส่วนเกินทั้งหมดในการปล่อยกู้ ซึ่งไม่จำเป็นเสมอไปโดยเฉพาะในช่วงที่มีสภาพคล่องส่วนเกินจำนวนมากในระบบการเงิน เป็นต้น

2. หน่วยงานในกระทรวงต่างๆ

2.1 กระทรวงอุตสาหกรรม

ประวัติ

ในปี 2495 เปลี่ยนชื่อกระทรวงการอุตสาหกรรมเป็น "กระทรวงอุตสาหกรรม" และปรับปรุง ส่วนราชการใหม่ ปี พ.ศ. 2545 ถึงปัจจุบัน มีการปฏิรูประบบราชการ เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของส่วนราชการต่าง ๆ ใหม่ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม สำหรับกระทรวงอุตสาหกรรมมีหน่วยราชการในสังกัด คือ

- สำนักงานรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดกระทรวง
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

-การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันเครือข่าย 9 แห่ง และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (จัดตั้งในปี พ.ศ. 2543)

วิสัยทัศน์

"เป็นองค์กรนำในการผลักดันอุตสาหกรรม วิสาหกิจขนาดกลาง และผู้ประกอบการให้มีการใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ ตลอดจนเสริมสร้างพื้นฐานทางปัญญา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก ด้วยการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีประสิทธิภาพยึดมั่น ในหลักธรรมาภิบาลและมีบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสมดุล"

ยุทธศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม

1. แผนยุทธศาสตร์ ออ 2551 (ปรับ 2-May-2007)
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ
3. ยุทธศาสตร์ของกระทรวงอุตสาหกรรม

พันธกิจ

1. กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนอุตสาหกรรมไทย พร้อมทั้งชี้แนะและเตือนภัยภาค อุตสาหกรรมให้ก้าวทันโลก
2. สร้างโอกาสและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการประกอบกิจการ
3. สนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรม วิสาหกิจ และผู้ประกอบการ ให้มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และมีกรอบระดับพื้นฐานทางปัญญาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. กำกับดูแลให้การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมมีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ชุมชน และสังคม
5. บูรณาการและติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนอุตสาหกรรมกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิผล

ภารกิจ

ปัจจุบันกระทรวงอุตสาหกรรมมีกลุ่มภารกิจ จำนวน 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2547 ดังนี้

1. กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 2) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- เสนอแนะนโยบายด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- การจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรม และระบบเตือนภัยด้านอุตสาหกรรม
- เป็นศูนย์กลางข้อมูลตัวชี้วัดสถานะอุตสาหกรรมและข้อมูลสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

- การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอ้อยและน้ำตาล
ทราย

2. กลุ่มภารกิจด้านกำกับตรวจสอบกระบวนการผลิต ประกอบด้วย

1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม

2) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- กำกับ ดูแล และสนับสนุนการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม การประกอบกิจการเหมืองแร่ โลหกรรมและ

อุตสาหกรรมพื้นฐาน

- การส่งเสริมด้านความปลอดภัยสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยในแหล่งผลิต

3. กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

1) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

2) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการภายในประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาด

กลางขนาดย่อม อุตสาหกรรมชุมชน

- ดำเนินงานด้านมาตรฐานของประเทศ

- ดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

2.1.1 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ประวัติ

กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2533 ขอปรับปรุงฐานะของกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมให้เป็นสำนักงานเทียบเท่ากรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานนโยบายและแผนพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ในการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยให้อำนาจของสำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก สำนักงานปลัด กระทรวงอุตสาหกรรมมารวมเข้าด้วยกันตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจ หน้าที่ และกิจการบริหารงานบางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (กองเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และ สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก) กระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม พ.ศ.2534 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 156 ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2534 โดยให้มีผลใช้

บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นจึงได้ถือเอา วันที่ 5 กันยายน 2534 เป็นวันก่อตั้ง สศอ. ตั้งแต่นั้นมา

ในปัจจุบันสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาคและอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งพัฒนาระบบเตือนภัยด้านอุตสาหกรรม โดยการจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา เพื่อเป็นองค์การชี้แนะในการกำหนดนโยบายมาตรการ และวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งส่งสัญญาณเตือนภัยทางอุตสาหกรรม ได้อย่างถูกต้องชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

อำนาจหน้าที่

1. เสนอแนะการกำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
2. เสนอแนะนโยบาย กำหนดท่าที แนวทางความร่วมมือและเข้าร่วมเจรจาเกี่ยวกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ ด้านอุตสาหกรรม
3. จัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม และหาวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ
4. ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
5. กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม จัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชี้แนะการพัฒนาอุตสาหกรรม

พันธกิจ

1. บูรณาการและผลักดัน นโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน
2. จัดทำสารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระบบเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมที่ทันสมัย เชื่อถือได้ และเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้บริการเผยแพร่
3. สร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรแห่งความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

2.1.2 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ประวัติ

กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอ "ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม" เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2509 คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิ่มเติมหลักการบางประการแล้วลงมติรับหลักการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสนอวุฒิสภาทำหน้าที่ยกย่องและประกาศใช้เป็นกฎหมาย (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 83 ตอนที่ 121 วันที่ 31 ธันวาคม 2511) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2512 พระราชบัญญัติดังกล่าวเรียกว่า "พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511" ซึ่งกำหนดให้ จัดตั้ง สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ขึ้นในกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและ ควบคุมมาตรฐาน จึงถือได้ว่าการดำเนินการมาตรฐานในประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

สมอ. เป็นศูนย์กลางด้านการมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ตอบสนองความต้องการของภาครัฐ ธุรกิจ สังคม และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

อำนาจหน้าที่

สมอ. มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มติคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนแม่บทของกระทรวงอุตสาหกรรม

พันธกิจ

1. กำหนดมาตรฐานและกำกับดูแลคุณภาพสินค้าและบริการให้เป็นไปตามข้อกำหนด และสอดคล้องกับแนวทางสากล
2. กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและให้การรับรอง
3. ส่งเสริมพัฒนากิจกรรมด้านการมาตรฐานของประเทศ
4. ร่วมมือด้านการมาตรฐานกับต่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี
5. บริการข้อเสนอแนะด้านการมาตรฐาน
6. สร้างเครือข่ายด้านการมาตรฐานของประเทศให้เป็นเอกภาพ

กิจกรรมด้านการมาตรฐานของ สมอ.

1. การกำหนดมาตรฐาน

1.1 มาตรฐานระดับประเทศ กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ประเภทบังคับและไม่บังคับตามความต้องการ และการขยายตัวของอุตสาหกรรม การค้าและเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รักษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมไทยแข่งขันได้ในตลาดโลก

1.2 มาตรฐานระดับสากล ร่วมกำหนดมาตรฐานกับองค์กรสากลที่สำคัญคือ องค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for standardization : ISO) คณะกรรมาธิการระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสาขาอิเล็กทรอนิกส์(International Electrotechnical Commission :IEC)

2. การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์

2.1 การรับรองตามมาตรฐานของประเทศ

สมอ. ให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยการอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐาน จำนวน 2 แบบคือ

เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป

เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ

2.2 การรับจดทะเบียนผลิตภัณฑ์

สมอ. ให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ได้กำหนดมาตรฐาน โดยการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

2.3 การเป็นหน่วยตรวจให้กับสถาบันมาตรฐานต่างประเทศ

สมอ. ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยตรวจของสถาบันมาตรฐานต่างประเทศ เพื่อรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศญี่ปุ่น (JIS MARKS) ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา และประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ยังตรวจติดตามผลให้กับประเทศสาธารณรัฐอูอาฟริก้าใต้ (SABS) ด้วย

2.4 การรับรองฉลากเขียว (Green Label)

สมอ. ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยดำเนินโครงการฉลากเขียว

เพื่อให้การรับรอง โดยให้ใช้ฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อช่วยลดมลภาวะจากสิ่งแวดล้อม และเพื่อผลักดันให้ผู้ผลิตใช้เทคโนโลยี หรือวิธีการผลิต ที่ให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย

3. การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

เป็นการให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนของผู้ผลิตในชุมชนที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง หรือชุมชนในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดเลือกจากจังหวัด และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้ประกาศกำหนดไว้ และจะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง

4. การรับรองระบบงาน

4.1 การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการ

สมอ. ได้ดำเนินการรับรองขีดความสามารถทางวิชาการ และระบบคุณภาพ การทดสอบของห้องปฏิบัติการ สอบเทียบและห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐานข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการ สอบเทียบและห้องปฏิบัติการทดสอบ (มอก.17025-2543) ซึ่งเหมือนกันทุกประการกับ ISO/IEC 17025 ซึ่ง ขอบข่ายของการรับรองอาจเป็นการรับรองการทดสอบหรือสอบเทียบทุกรายการหรือบางรายการของ ห้องปฏิบัติการก็ได้

4.2 การรับรองระบบการจัดการ SMEs

เพื่อให้เกิดการยอมรับว่าองค์กรที่ได้รับการรับรองมีการจัดทำและปฏิบัติตามข้อกำหนดระบบการบริหารงาน คุณภาพขั้นพื้นฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขั้นพื้นฐาน ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ขั้นพื้นฐาน ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหาร รวมถึงการรับรอง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ดีในการผลิตอาหาร สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และยกระดับการ รับรองระบบการจัดการต่างๆให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ SMEs สามารถเพิ่มขีดความสามารถการ แข่งขันในตลาดโลกและสามารถก้าวสู่มาตรฐานระดับสากลได้ในที่สุด

4.3 การจดทะเบียนบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิ หลักสูตรและองค์ประกอบมาตรฐาน

เป็นการให้การจดทะเบียนบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินการจดทะเบียนหลักสูตรประกอบและองค์กร ประกอบด้านการมาตรฐานในกลุ่มสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการบริหารงานคุณภาพ ระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหาร ระบบห้องปฏิบัติการ ทดสอบ และห้องปฏิบัติการสอบเทียบ ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ระบบการรับรอง ผลิตภัณฑ์และระบบอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานอื่น ๆ ที่สากลยอมรับ

5. การบริการข้อสนเทศมาตรฐาน

5.1 บริการข้อสนเทศด้านการมาตรฐาน โดยให้ข้อมูลและตอบข้อซักถามทางวิชาการเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบ ทางวิชาการ และการรับรองคุณภาพทั้งของไทยและต่างประเทศ

5.2 เป็นศูนย์กลางข้อซักถาม (Enquiry Point) ของไทย ภายใต้ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) ขององค์การการค้าโลก(WTO)

5.3 บริการข้อมูลด้านการมาตรฐานผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ <http://www.tisi.go.th>

5.4 บริการห้องสมุดมาตรฐาน สมอ. โดยเป็นศูนย์กลางเอกสารมาตรฐานทั้งของไทยและของต่างประเทศ ตลอดจน เอกสารทางด้านการรับรองคุณภาพ กฎระเบียบทางวิชาการและเอกสารอื่น ๆ ที่ครบถ้วนและทันสมัยทั้งในรูปแบบ ของเอกสารและไมโครฟิล์ม

6. การปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลก

สมอ. เป็นแกนกลางในการปฏิบัติตามพันธกรณีตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Agreement on Technical Barriers to Trade : TBT) ยกเว้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและอาหาร

7. งานด้านการมาตรฐานระหว่างประเทศและภูมิภาค

7.1 กิจกรรมมาตรฐานระหว่างประเทศ สมอ. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization :ISO) และคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสาขาอิเล็กทรอนิกส์ (International Electrotechnical Commission : IEC) นอกจากนี้ยังได้ร่วมดำเนินงานกับ International Personal Certification Association IPC ด้านการรับรองหน่วยงานที่ให้บริการฝึกอบรมและขึ้นทะเบียนบุคลากรด้านตรวจประเมินรวมทั้งร่วมดำเนินการรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบกับ International Laboratory Accreditation Conference ILAC

7.2 กิจกรรมมาตรฐานภูมิภาค สมอ. ได้เข้าร่วมกิจกรรมงานด้านมาตรฐาน และการรับรองในส่วนภูมิภาคกับ ASEAN Consultative Committee for Standards and Quality ACCSQ และ Asia Pacific Economic Cooperation :Standards and conformance Sub-Committee (APEC/CTI/SCSC) นอกจากนี้ยังได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่ม Pacific Area Standards Congress PASC

8. การส่งเสริมมาตรฐานและพัฒนาการมาตรฐาน

สมอ. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐพัฒนาระบบการจัดการให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาขีดความสามารถของอุตสาหกรรม และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ และส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพ และการมาตรฐาน และนำไปใช้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

9. การพัฒนาบุคลากร

สมอ. ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการมาตรฐานทั้งภาครัฐ และเอกชนให้มีขีดความสามารถที่จะดำเนินการด้านมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับสากล และเป็นที่ยอมรับ

2.1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

บทบาทหน้าที่

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรี สำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและสัมฤทธิ์ของกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติงาน
2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
3. จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวงเพื่อให้เกิดการประหยัดคุ้มค่าและสมประโยชน์ กำกับเร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการของหน่วยงานในสังกัด
5. ประสานการบริหารราชการและปฏิบัติการเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงในต่างประเทศ
6. ส่งเสริม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านการรับรองระบบงานด้านการมาตรฐาน
7. กำกับ ดูแล และส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยพิศัตถ์แร่ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมแร่ดีบุกกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในเขตอำนาจ

นโยบายและแผนยุทธศาสตร์

- ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2551
- แผนการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด เจริญปริมาณที่ 2 แยกเป็นรายจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 : กพบ.
- นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้กิจกรรม 5 ส. ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน

งานบริการ

- รายชื่ออีเมลล์ผู้บริหารและหน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- หนังสือเวียนสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- คิวรี่โทรศัพท์มือถือ
- กระดานถามตอบ

2.1.4 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ประวัติ

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) เป็นหน่วยงานราชการภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งในปัจจุบันกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักในการที่จะดำเนินการและวางนโยบายด้านการบริหาร สนับสนุน พัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถของกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ รวมไปถึงกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs กับวิสาหกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งหน่วยงานนี้ก็ทำหน้าที่เป็นแกนกลางเพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรธุรกิจต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้เป็นไปในทิศทางอันเดียวกัน โดยภารกิจหลักของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย

- ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อสร้างงานในภาคอุตสาหกรรม สร้างสังคมและวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยสนับสนุนให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง
- ยกย่องความสามารถของอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าโลก สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและรักษาสภาพการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นและผู้ด้อยโอกาสได้มีงานทำและมีรายได้จากกิจกรรมผลิตสินค้า
- สร้างมาตรฐานและสร้างต้นแบบการให้บริการ มาตรการ ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้แก่องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม
- เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SMEs ภายในประเทศ

ลักษณะการดำเนินงาน

ภารกิจหลักของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย

- ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อสร้างงานในภาคอุตสาหกรรม สร้างสังคมและวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยสนับสนุนให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง
- ยกย่องความสามารถของอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าโลก สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและรักษาสภาพการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นและผู้ด้อยโอกาสได้มีงานทำและมีรายได้จากกิจกรรมผลิตสินค้า
- สร้างมาตรฐานและสร้างต้นแบบการให้บริการ มาตรการ ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้แก่องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม
- เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SMEs ภายในประเทศ

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมผู้ประกอบการ ธุรกิจอุตสาหกรรมในด้านพื้นที่ประกอบการผ่านแนวทางพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ในสองแนวทาง คือ ในส่วนของสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน ใช้แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจตามแบบของ UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) ผสมกับแบบของกลุ่มประเทศ OECD และ Scottish Enterprise โดยตั้งเป็นโครงการที่ชื่อว่า “พันธมิตรอุตสาหกรรม” ขึ้น โดยเริ่มต้นจากการสนับสนุนกลุ่มอุตสาหกรรม 6 กลุ่ม อันได้แก่ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัด กลุ่มผู้ให้บริการภาคอุตสาหกรรม และกลุ่มผลิตภัณฑ์สปา ซึ่ง

นอกเหนือไปจากนี้ก็ยังมีความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังอยู่ระหว่างการสนับสนุนให้เกิดขึ้น ส่วนอีกแนวทางหนึ่งอยู่ในส่วนของสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการที่ใช้แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจตามแบบของประเทศญี่ปุ่น โดยในปี 2548 ได้มีการดำเนินโครงการร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นในเรื่องการศึกษาและคัดเลือกกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจที่มีศักยภาพ เพื่อใช้เป็น “คลัสเตอร์ตัวอย่าง” (Model cluster) สำหรับการพัฒนาให้กลุ่มธุรกิจเกิดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งต่อไป โดยที่ผ่านมามีศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมเขตต่างๆทั่วประเทศได้เป็นผู้เสนอชื่อ แล้วร่วมกันคัดเลือกออกมา 3 คลัสเตอร์ ได้แก่ เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ จ.ชลบุรี เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี และเครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้าไหม จ.ขอนแก่น นอกจากนี้ ทาง กสอ. ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้นมาทั้งหมด 11 ศูนย์ กระจายอยู่ตามเขตภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ เพื่อทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆ ตามแนวทางการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

กสอ. ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการ SMEs ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีการจัดตั้งกลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริม SMEs หรือที่เรียกว่า *กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ* ขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์สำหรับช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ไว้คือ การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถให้แข่งขันได้ในระดับสากล และกลุ่มสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายได้รับการเพิ่มศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดโลก ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน คือ การทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีมาตรฐานและวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาคอุตสาหกรรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยและทรัพยากรเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมากสอ. ได้คัดเลือกและดำเนินการเครือข่ายวิสาหกิจนำร่องเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งประกอบไปด้วย เครือข่ายอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักรกล จ.ชลบุรี เครือข่ายแปรรูปอาหารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายผลิตภัณฑ์สปาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เครือข่ายอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป จ.ชัยภูมิ เครือข่ายหัตถกรรมผ้าไหม จ.ขอนแก่น และเครือข่ายอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในปี 2549 กสอ. มีแผนงานที่จะพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจนำร่องที่ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น แล้วในขณะเดียวกันก็จะขยายผลการดำเนินการในวงกว้างขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ ประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมไปถึง

ผู้ประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อันเป็นการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนภายใต้ *โครงการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Industrial Cluster Development)* ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม SMEs โดยวัตถุประสงค์ของโครงการก็เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ และสนับสนุนให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายร่วม รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมีหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เรียกว่า กลุ่มส่งเสริม SMEs ซึ่งมีวิสัยทัศน์เพื่อบูรณาการงานส่งเสริมและสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อุตสาหกรรมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการเข้มแข็ง และแข่งขัน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ประเด็น อันได้แก่ ประเด็นที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีการดำเนินงาน คือ พัฒนาผู้ประกอบการเดิมและสร้างผู้ประกอบการใหม่ ให้มีคุณภาพและเข้มแข็ง และเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และประเด็นที่ 2 การพัฒนาเพื่ออนาคต โดยมีโครงการสนับสนุน SMEs และวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น

- โครงการพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขัน (MDICP) เป็นโครงการบริการให้คำปรึกษาโดยที่ปรึกษา
- โครงการการบริการเงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงการผลิตฯ (CF) เป็นกิจกรรมการบริการเงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงการผลิต การจัดการ การตลาด และการบริการ (Consultancy Fund) มีวัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้มีโอกาสในการยกระดับปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยใช้บริการจากที่ปรึกษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านจากภายนอกองค์กร โดย กิจกรรม CF จะให้ความช่วยเหลือในการจัดหาที่ปรึกษาที่เหมาะสมให้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษาบางส่วน
- โครงการการบริการเงินสมทบจ้างที่ปรึกษา (TF)
- โครงการการจัดการพลังงานแบบสมบูรณ์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพ
- โครงการสร้างระบบวิจัยสถานประกอบการ (SHINDAN)
- โครงการพัฒนาสมรรถนะอุตสาหกรรมสนับสนุน
- โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แก่วิสาหกิจ
- โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องทำความเย็น (JARAC)
- โครงการพัฒนาทักษะการผลิต
- โครงการสนับสนุนพัฒนาอุตสาหกรรม (สอช.)
- โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แก่วิสาหกิจชุมชน

- โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
- โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.1.5 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ประวัติ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้รับการจัดตั้งขึ้นในปี 2509

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

BOI เป็นผู้ให้การส่งเสริมการลงทุนกับกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ ตามพื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วประเทศ ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการกำหนดการให้สิทธิประโยชน์ จากเดิมที่กำหนดสิทธิประโยชน์ตามเขตส่งเสริมการลงทุน โดยจำแนกเงื่อนไขการสนับสนุนตามพื้นที่กลุ่มจังหวัด (ผู้ประกอบการที่ลงทุนในเขตภูมิภาคหรือในท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ จะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าโครงการที่ลงทุนในเขตเมือง) มาเป็นการให้สิทธิประโยชน์ตามประเภทของอุตสาหกรรม โดยแต่ละประเภทอุตสาหกรรมก็จะมีเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์แตกต่างกันออกไป (ดูรายละเอียดได้จาก คู่มือการขอการส่งเสริมการลงทุนปี 2549 สามารถ download ได้ที่ http://www.boi.go.th/thai/about/eligible_activities.asp)

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

ในส่วนของการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในด้านพื้นที่ประกอบการ ปัจจุบัน BOI ได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทต่างๆ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์การเกษตรแปรรูป

- กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้นการผลิตน้ำดื่ม ลูกอม และไอศกรีม) (ประเภท 1.11)
- กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ เก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ ดอกไม้ (ประเภท 1.13)
- กิจการผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร (ประเภท 1.20)

อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์

- กิจการผลิตผ้า (ประเภท 3.1.3)
- กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม (ประเภท 3.1.6)
- กิจการผลิตของเล่น (ประเภท 3.6)
- กิจการผลิตของชำร่วยและของที่ระลึก (ประเภท 3.7.2)
- กิจการผลิตสิ่งประดิษฐ์ (ประเภท 3.7.3)
- กิจการผลิตเครื่องเขียน หรือชิ้นส่วน (ประเภท 3.10)
- กิจการผลิตเครื่องเรือน หรือชิ้นส่วน (ประเภท 3.11)

กลุ่มธุรกิจ SMEs เหล่านี้จะต้องมีเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) มีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน และเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และต้องได้รับ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยทาง BOI จะให้การส่งเสริมทั้งในส่วนที่ดำเนินการอยู่เดิม และส่วนที่ลงทุนใหม่เพื่อเพิ่มกำลังผลิตหรือปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี คือ ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าโรงงานจะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด, ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปีไม่ว่าตั้งอยู่เขตพื้นที่ใด และไม่มีข้อกำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ถึงอย่างไร จนถึงขณะนี้ จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มาติดต่อขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ก็ยังคงมีไม่มากนัก (ดูรายละเอียดของนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนของ BOI ได้ที่ http://www.boi.go.th/thai/about/investment_policies_criteria.asp)

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

BOI มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทย โดยการสนับสนุนการลงทุนของ SMEs ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ ได้แก่ ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี และล่าสุดในเดือนเมษายน 2550 ได้ออกมาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคการศึกษา โดยมีความมุ่งหมายที่จะสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของ SMEs โดยการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับภาคการศึกษา ซึ่งจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา และได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี โดยเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของมูลค่าเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 ล้านบาท

2.1.6 กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการอนุมัติการจัดตั้งพื้นที่เฉพาะทางอุตสาหกรรม ในลักษณะของเขตประกอบการอุตสาหกรรม และเขตชุมชนอุตสาหกรรม ซึ่งมีเงื่อนไขในการจัดตั้งดังต่อไปนี้

เขตประกอบการอุตสาหกรรม: เป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ต้องได้รับการพิจารณาและประกาศกำหนดเขตประกอบการอุตสาหกรรมจากกระทรวงอุตสาหกรรม สิทธิประโยชน์ที่ได้รับคือ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายโรงงาน

เขตชุมชนอุตสาหกรรม: ที่โดยภาคเอกชนเพื่อรองรับอุตสาหกรรม ตามนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ต้องได้รับการพิจารณาและกำหนดพื้นที่จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สิทธิประโยชน์ที่ได้รับคือ การพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายโรงงานจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากได้มีการพิจารณาพื้นที่โดยรวม และประเภทอุตสาหกรรมที่จะประกอบกิจการในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว

(ดูรายละเอียดเพิ่มเติม และรายชื่อของเขตอุตสาหกรรม/ชุมชนอุตสาหกรรมทั่วประเทศได้ใน <http://www.diw.go.th/diw/liz/index.html>)

2.1.7 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ประวัติ

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ก่อตั้งขึ้นในปี 2515 กนอ. มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการพัฒนาและจัดตั้งพื้นที่เฉพาะ สำหรับให้โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เข้าไปอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยจัดสร้างโรงงานพร้อมใช้ คลังสินค้า และพื้นที่ประกอบการพิเศษ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมของขนาดและลักษณะการใช้งานของธุรกิจ รวมทั้งยังทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมี "นิคมอุตสาหกรรม "เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในลักษณะของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเฉพาะทาง (Specialized Zone) เพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างครบวงจร ภายใต้พ.ร.บ.นิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

สำหรับพื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Processing Zone) คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม
2. เขตประกอบการเสรี คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมพาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรม เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การรักษาความมั่นคงของรัฐ สวัสดิภาพของประชาชน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม หรือความจำเป็นอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรและค่าธรรมเนียม เพิ่มขึ้นตามที่กฎหมายบัญญัติ และระบบสาธารณูปการพื้นฐานในนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ

สำหรับในส่วนของการให้บริการ ทางกนอ.ได้จัดตั้ง *สำนักบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร* หรือ *One-Stop Service Center (OSS)* ขึ้นที่สำนักงานใหญ่และในนิคมอุตสาหกรรมบางแห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประกอบการในการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการในการทำธุรกิจกับการนิคมอุตสาหกรรมฯ ตามพระราชบัญญัติ และข้อบังคับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อาทิ การซื้อ หรือเช่าที่ดิน การแนะนำพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งโรงงาน

อุตสาหกรรม การอนุมัติค่าใบอนุญาต และการออกใบรับรอง ที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อการจัดตั้งโรงงานในทุกขั้นตอนโดยง่าย รวมทั้งการพัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมร่วมกับกนอ. โดยการให้บริการของ One Stop Service Center มีดังนี้

- เป็นศูนย์ข้อมูลที่ให้บริการข้อมูลพื้นฐาน/ข้อมูลนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์ อาทิ สถานภาพ ที่ตั้ง จำนวนโรงงาน การดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ
- เป็นศูนย์ Permit, Licensing, Privilege สามารถอนุญาต อนุมัติ และดำเนินการต่างๆ ในนิคมอุตสาหกรรม
- เป็นศูนย์อนุญาตผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรม
- เป็นศูนย์ Linkage หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดขั้นตอนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ เช่น บีไอโอ, กรมศุลกากร, ต.ม., กระทรวงพาณิชย์, ธนาคาร, กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ให้บริการ E-Service, ปรึกษาประสานงาน

นอกเหนือไปจากหน้าที่ในการพัฒนาและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแล้ว กนอ. ยังมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของประเทศด้วย หลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนภายในประเทศ จึงให้มีการพัฒนาโครงการเพื่อจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านอุตสาหกรรม การพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นส่วนหนึ่งหนึ่งในโครงการนั้นและยังเป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บทของท่าเทียบเรือชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งอยู่ในการควบคุมดูแลของ กนอ. โดยคาดหวังที่จะให้พื้นที่ทางชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern seaboard) เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนั้นการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมยังเป็นการสนับสนุนการประกอบอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ให้สามารถรองรับจำนวนและขนาดของเรือ รวมทั้งอุปกรณ์ของโรงงานอุตสาหกรรม สินค้าเทกอง สินค้าเหลว ตลอดจนรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดจึงเป็นระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันด้านการผลิต และเสริมสร้างศักยภาพด้านการส่งออกของประเทศให้แข็งแกร่งขึ้น ในปัจจุบัน กนอ. เป็นผู้ควบคุมดูแลท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ซึ่งเป็นท่าเรืออุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และท่าเทียบเรืออีก 2 แห่งในพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศ

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

ในระหว่างปี พ.ศ.2547 – 2549 ทาง กนอ. ได้กำหนดแผนการสนับสนุนผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs โดยจะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งนิคมสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยเฉพาะขึ้นในปี 2547 สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลและกระทรวงอุตสาหกรรมในขณะนั้น มีนโยบายที่จะสร้างผู้ประกอบการ SMEs หน้าที่ใหม่ให้ได้ตามเป้าหมาย 50,000 ราย โดยเฉพาะผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักของประเทศ 5 กลุ่มอุตสาหกรรม อันประกอบไปด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรม ICT กลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น และกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นจากนโยบายดังกล่าว กนอ. จึงได้เสนอจัดตั้ง “โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs” ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการลงทุนประกอบการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เกิดการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจ สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมภายในนิคมอุตสาหกรรม

สร้างพันธมิตรทางธุรกิจและการลงทุนให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่แห่งมูลค่า (Value Chain) และสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกันของ SMEs เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบและการตลาด

โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรนี้ ในท้ายที่สุดก็ไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ แต่ทาง กนอ. ได้ใช้วิธีการแบ่งเอาพื้นที่บางส่วนจากนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ยังพอมีพื้นที่เหลือ มาให้ทางผู้ประกอบการ SMEs เข้าไปใช้ จึงทำให้โครงการนี้สามารถรองรับผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างจำกัด ซึ่งเมื่อการดำเนินโครงการสิ้นสุดลงในปี 2549 ก็ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ โดยนิคมอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมในโครงการนี้ อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ (Wellgrow) จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ (Gateway City) จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมไสเทค จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี จ.สระบุรี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (บริเวณธุรกิจอุตสาหกรรม) จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จ.สงขลา และนิคมอุตสาหกรรมพิจิตร จ.พิจิตร เป็นต้น

แล้วในระหว่างปี 2550 ได้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบวิธีการต่างๆ ให้เป็นไประเบียบขององค์การการค้าโลก (WTO) ว่าด้วยเรื่องการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุนต้องห้าม (Prohibited Subsidies) นอกจากนี้การแก้ไขร่างพ.ร.บ.ครั้งนี้ ยังมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินการ การให้สิทธิประโยชน์ของเขตประกอบการเสรีให้มีมาตรฐาน เช่น การจัดตั้งเขตประกอบการเสรีใบอนุญาตนำเข้า และการคำนวณภาษี เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกับเขตปลอดอากร ตาม พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 18) เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น อีกทั้งยังให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการบริการที่เป็นคนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้

ในปี 2550 - 2551 กนอ. มีแผนจะดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยได้มีการกำหนดแผนโครงการต่างๆเอาไว้ดังนี้

- โครงการภายใต้แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยในปีงบประมาณ 2551 กนอ.จะดำเนินการทำการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย
- โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard) โดยในปีงบประมาณ 2551จะดำเนินการ ทำการศึกษาการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard)
- โครงการภายใต้ความมั่นคง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในปีงบประมาณ 2551 กนอ.จะดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณก่อนหน้า โดยจะดำเนินการก่อสร้างศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจร ณ นิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล (จังหวัดปัตตานี)

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในปี 2550 กนอ. ได้ร่วมมือกับกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และสภาหอการค้าไทย จัดตั้งศูนย์ปรึกษาการประหยัดพลังงาน Energy Saving Consultation Center (ESCC) ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีใน

การอนุรักษ์พลังงาน การใช้พลังงานทดแทน และให้คำปรึกษาด้านการประหยัดพลังงานกับสถานประกอบการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านข้อมูล วิชาการ และการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน โดยเฉพาะกับกลุ่มสถานประกอบการที่เป็น SMEs เช่น กลุ่มวิสาหกิจสิ่งทอ อาหาร พลาสติก และสถานประกอบการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของ กนอ. ซึ่งมีอยู่มากกว่า 3,000 แห่ง ทั่วประเทศเพื่อที่จะลดการใช้พลังงานภาคอุตสาหกรรมของประเทศลงร้อยละ 15 โดยโครงการนี้ทางกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน

2.1.8 สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการชี้นำและผลักดันให้อุตสาหกรรมอ้อยน้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เติบโตยั่งยืนและสร้างความมั่นคงให้กับ เกษตรกรชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล

พันธกิจ

สอน. เป็นหน่วยงานภายใต้กลุ่ม ภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งมีพันธกิจดังนี้

1. ชี้นำทิศทาง และเตือนภัยอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
2. สนับสนุนอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ให้สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีดุลยภาพ
3. กำกับดูแลให้อุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง มีส่วนร่วมส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตสังคมไทยที่ยั่งยืน

ผลการปฏิบัติงาน

- ผลการดำเนินการ โครงการ ประจำปีงบประมาณ 2548
  1. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สำหรับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย
  2. โครงการจดทะเบียนพื้นที่เพาะปลูกอ้อย
- ผลการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงาน ปีงบประมาณ 2549
  - ปริมาณเปรียบเทียบการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างปีงบประมาณ 2548 และ 2549

2.1.9 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(ดังที่กล่าวไปแล้วหน้าที่ 1)

2.1.10 สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(ดังที่กล่าวไปแล้วหน้าที่ 15)

2.2 กระทรวงพาณิชย์

ประวัติ

"กระทรวงพาณิชย์" ที่สื่อมวลชนมักจะเรียกขานเมื่อกล่าวถึงกระทรวงพาณิชย์นั้นก็เพราะสถานที่ตั้งของกระทรวงพาณิชย์อยู่บริเวณท่าเตียน สมรมุมิกของยักษ์วัดแจ้งกับยักษ์วัดโพธิ์ตามตำนานที่คนไทยทราบกันดี

ในเรื่องนี้จากบันทึกของขุนวิจิตรมาตรา (สง ภาณุจนาคพันธ์) กล่าวไว้ว่าเมื่อแรกเริ่มตั้งกระทรวงในสมัยรัชกาลที่ ๕ นั้น เจ้ากระทรวงหรือเสนาบดีมักจะใช้บ้านของตัวเองเป็นสถานที่ทำการของกระทรวง แต่กระทรวงพาณิชย์ตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ยังไม่มีกระทรวงเป็นของตัวเองก่อนหน้านั้น จึงได้ก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่ ตามประวัติที่ขุนวิจิตรมาตราสืบค้นไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ดังนี้ คือที่ว่าการกระทรวงพาณิชย์ (เศรษฐกิจ) สร้างขึ้นในที่ดินแปลงหนึ่งเป็นรูปสามเหลี่ยมชายธง มีถนนสามสายผ่านรายรอบทั้งสามด้านคือ ถนนเขตต์ ถนนสนามไชย และถนนมหาธาตุ แต่เดิมนั้นที่ดินบริเวณนี้และพื้นที่รอบๆ เป็นที่ตั้งของวังต่างๆ เช่น วังกรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ วังกรมหลวงอดิศรอุดมเดช วังพระองค์เจ้าจันทรา วังพระองค์เจ้าเปี้ยก วังกรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ วังกรมหมื่นอมเรนทร์บดินทร์ วังพระองค์เจ้าลำยอง วังกรมหมื่นทิวากรวงษ์ประวัติ วังกรมหมื่นภูมินทร์ภักดี เป็นต้น

ซึ่งบริเวณของตึกที่ทำการกระทรวงพาณิชย์นั้นเป็นที่ของวัง ๓ แห่ง คือ วังกรมหลวงอดิศรอุดมเดช วังกรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ และวังกรมหมื่นทิวากรวงษ์ประวัติ ตัวตึกกระทรวงพาณิชย์สร้างเป็นสามชั้น โอบล้อมด้วยกำแพง มีมือทำอย่างประณีตมีลวดลายเป็นฝรั่งกลายๆ จัดว่าเป็นตึกสมัยใหม่แปลกกว่าที่ทำการอื่นๆ ชั้นล่างตอนหนึ่งสร้างเฉพาะสำหรับให้เป็นสำนักงานกลางมาตราชั่งตวง วัด โดยตรง ซึ่งเมื่อเสร็จแล้วได้ขนเอาแบบมาตรา (Standard) เครื่องชั่ง ตวง วัด จากกระทรวงเกษตรธิการมาติดตั้งเป็นหลักสำคัญของกระทรวงที่ว่าด้วยการค้าขายมาจนถึงทุกวันนี้

ครั้นสภาพบ้านเมืองเจริญขึ้น รัฐบาลเริ่มมีนโยบายขยายขยายหน่วยงานราชการออกไปยังชนเมืองมากขึ้น เพื่อลดปัญหาความแออัดของตัวเมืองภายในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ อาคารกระทรวงที่รับใช้การพาณิชย์ไทยมานานกว่า ๑๐๐ ปี ก็เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงเพื่อไปสู่อาคารใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ อนุมัติให้กระทรวงพาณิชย์ใช้ที่ดินราชพัสดุจำนวนเนื้อที่ ๔๘ ไร่เศษ บริเวณตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สำหรับก่อสร้างอาคารที่ทำการกระทรวงพาณิชย์แห่งใหม่ ซึ่งก็คือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

"เป็นกระทรวงผู้นำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีในทุกระดับ"

พันธกิจ

1. สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ
2. สร้างความแข็งแกร่งให้ระบบเศรษฐกิจการค้าภายในประเทศ

3. สร้างความเข้มแข็งและพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้บริโภค

หน้าที่กระทรวงพาณิชย์

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ธุรกิจบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และราชการอื่นตามที่มิได้กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์

บทบาทหน้าที่หลัก

1. การกิจด้านในประเทศ

- การดูแลราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร
- ดูแลผู้บริโภคภายใต้กรอบกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์
- ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งการค้าสินค้าและธุรกิจบริการ รวมทั้งธุรกิจประกันภัย
- คุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา

2. การกิจด้านต่างประเทศ

- เจรจาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยการเจรจาภายใต้กรอบ WTO FTA อนุภูมิภาค ภูมิภาค ฯลฯ
- จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าส่งออก รวมทั้งการขยายตัวรัฐต่อรัฐ การค้ามันสำปะหลัง สินค้าข้อตกลงต่างๆ
- แก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า เช่น การดูแลเรื่อง GSP การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด
- ส่งเสริมและเร่งรัดการส่งออก

หน่วยงานภายในกระทรวงพาณิชย์

1. สำนักงานรัฐมนตรี (OTM)
2. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (OPS)
3. กรมการค้าต่างประเทศ (DFT)
4. กรมการค้าภายใน (DIT)
5. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD)
6. กรมส่งเสริมการค้าส่งออก (DEP)
7. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (DTN)
8. กรมทรัพย์สินทางปัญญา (DIP)
9. องค์การคลังสินค้า (PWO)
10. ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (SACICT)
11. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (GIT)
12. สำนักงานต่างประเทศ

13. สำนักงานส่วนภูมิภาค

2.2.1 กรมการค้าต่างประเทศ

ประวัติ

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2485 กรมการค้าต่างประเทศ ถือกำเนิดขึ้น โดยพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 พุทธศักราช 2485 ซึ่งตราไว้ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2485 เป็นปีที่ 9 ในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อนันตมหิตล และอยู่ในช่วงที่รัฐบาลซึ่งมี จอมพลป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศ ผู้ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศคนแรกคือ นายวนิช ปานะนันท์

หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมการค้าต่างประเทศในยุคนั้นมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ

1. ทำหน้าที่เป็นสื่อระหว่างรัฐบาลกับพ่อค้า เพื่อให้พ่อค้าได้ร่วมมือกับรัฐบาลดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใด ที่จะ เป็นประโยชน์ในด้านการค้ากับต่างประเทศ

2. ทำหน้าที่ให้ความรู้ และเรื่องราวข่าวสารในทางการค้ากับต่างประเทศแก่บรรดาพ่อค้าทั้งปวงปัจจุบัน กรมการค้า ต่างประเทศ ได้ปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ใหม่อีกครั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2541 ที่เห็นชอบการปรับปรุง บทบาทภารกิจและโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้า ต่างประเทศในยุคใหม่นี้มีวิสัยทัศน์ "เป็นองค์กรส่งเสริม ปกป้อง รักษาผลประโยชน์ทางการค้า และบริการการส่งออก นำเข้า ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด" ในการรองรับภารกิจใหม่ดังกล่าว กรมฯ ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2542 กำหนดส่วนราชการและหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2542 เป็นต้นไป โดยแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น 8 กอง 3 สำนัก ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองคลัง กองการค้าชายฝั่ง กองการค้าสิ่งทอ กองการค้าสินค้า ขีดกลาง กองการค้าสินค้าทั่วไป กองตรวจสอบและมาตรฐานสินค้า กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า สำนักบริหารการนำเข้า และส่งออก สำนักปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า และสำนักพัฒนานโยบายมาตรการและระบบสารสนเทศ ใน การปรับปรุงโครงสร้างครั้งนี้กรมฯ ได้โอนงานการเจรจาการค้าสองฝ่ายกับต่างประเทศ และการเจรจาการค้าในรูปแบบ ของคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JOINT TRADE COMMITTEE) ไปให้กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เพื่อจัดตั้งเป็นสำนัก การเจรจาการค้าทวิภาค

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการ กำกับ ดูแล ส่งเสริม ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ

พันธกิจ

1. บริหารจัดการการนำเข้าส่งออกและอำนวยความสะดวกทางการค้า
2. ส่งเสริมการค้าและสร้าง โอกาสทางการตลาดสินค้าสำคัญ
3. แก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า

หน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออก ไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้ากฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำบางอย่างในการขนส่งสินค้าขาออกทางเรือ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์กรค้าในต่างประเทศเพื่อประโยชน์ต่อการส่งสินค้าออก
3. ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหากับมาตรการ หรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของไทย
4. จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าและส่งออกสินค้า
5. ดำเนินการมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อการส่งออกสินค้าไทย รวมทั้งดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริม ให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ 2550

1. การบริหารจัดการสินค้าเกษตรสำคัญ
2. การอำนวยความสะดวกทางการค้า
3. การส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ทางการค้า

2.2.2 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ประวัติ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า(Department of Business Development) เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิม คือ "กรมทะเบียนการค้า" (Department of Commercial Registration) ตามผลการปฏิรูประชาการ ครั้งใหญ่ ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545

ผลของการปรับปรุงระบบราชการในครั้งนั้น นอกจากทำให้ "กรมทะเบียนการค้า" เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "กรมพัฒนาธุรกิจการค้า" แล้วยังได้มีการปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างใหม่ เริ่มตั้งแต่โอนงานด้านชั่งตวง วัด ไปขึ้นกับกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์พร้อมกับการ โอนงานด้านน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับกรมธุรกิจพลังงานกระทรวงพลังงาน ในเวลาเดียวกันนั้นก็รับโอนภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ รวมทั้งงานจดทะเบียนและ งานส่งเสริมสมาคมการค้าและ หอการค้ามาจากกรมการค้าภายในกับงานตามภารกิจใหม่ คือ งานด้านส่งเสริมธุรกิจ บริการและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาปฏิบัติพร้อมกับการกีดเดิมคือ งานด้านจดทะเบียนธุรกิจ การกำกับดูแลธุรกิจ และการให้บริการธุรกิจ อีกด้วย

วิสัยทัศน์

"เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการให้บริการจดทะเบียน กำกับดูแลบริการข้อมูลธุรกิจ และพัฒนาผู้ประกอบการ ให้เข้มแข็งและยั่งยืน"

พันธกิจ

1. จดทะเบียน กำกับดูแล และบริการข้อมูลธุรกิจให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และโปร่งใส
2. พัฒนาส่งเสริมธุรกิจด้านการบริหารจัดการ การตลาดให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีการบริหารจัดการที่ดี
3. พัฒนानุเคราะห์ให้มีจิตสำนึกในการให้บริการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาธุรกิจ

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการจดทะเบียนและบริการข้อมูลธุรกิจที่สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการและการตลาด
3. เพื่อให้ธุรกิจมีการบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใส
4. เพื่อให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้บริการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ พัฒนาธุรกิจ

กลยุทธ์

1. พัฒนารฐานข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์เป็นปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
3. ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจและโอกาสทางการตลาด
4. เพิ่มช่องทางการตลาดแก่ผู้ประกอบการ
5. พัฒนาธุรกิจเป้าหมายให้มีการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐาน
6. ขยายและเพิ่มศักยภาพการใช้ IT ในการให้บริการ

7. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
8. ปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์
9. พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

โครงการเสริมสร้างสมรรถนะ SMEs คู่สากล

เป็นโครงการที่กระทรวงพาณิชย์ทำงานร่วมกับภาคเอกชน ซึ่งประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และสมาคมตลาดทุนไทย ธนาคารกรุงเทพ, กรุงไทย, ไทยพาณิชย์, ทหารไทย, กสิกรไทย, นครหลวงไทย, ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) พัฒนาและส่งเสริมธุรกิจ SMEs ของไทยให้เข้มแข็งและสามารถยกระดับขีดความสามารถไปสู่ Dynamic SMEs จนเติบโตขึ้นเป็นบริษัทข้ามชาติได้ต่อไปในอนาคต
- 2) เพื่อสร้างมิติใหม่ของการทำงานร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐในการสร้างเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้เข้มแข็ง และเน้นที่การพัฒนาภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมฐานราก

ที่ผ่านมากรมได้กำหนดจัดกิจกรรมสำหรับ SMEs กลุ่มเป้าหมาย (มาจากการคัดเลือก SMEs ที่มีศักยภาพจำนวน 100 รายจำแนกเป็น 6 clusters เป็นการนำร่อง) โดย

- จัดประชุมเตรียมความพร้อมโครงการฯ เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2549 (ระหว่าง ผู้ประกอบการ/ภาครัฐและผู้แทนธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ)
- จัดประชุมสัมมนาโครงการฯ เมื่อวันที่ 4 - 5 กันยายน 2549 (ระหว่างผู้ประกอบการ/ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ/ผู้แทนธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ)

2.2.3 กรมการค้าภายใน

ประวัติ

กรมการค้าภายใน ก่อตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม พุทธศักราช 2484 ตรงกับวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2485 ซึ่งขณะนั้นอยู่ระหว่างสงครามมหาเอเซีย-เซียบรูพา ประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงผลภัยจากสงคราม ได้จึงจำเป็นต้องพร้อมเตรียมรับปัญหาทุกด้านและโดยที่งานเศรษฐกิจสำคัญ เช่น การพาณิชย์ อุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ ยังรวมอยู่ในการดูแลของกระทรวงเดียว จึงได้ยกฐานะกรมพาณิชย์ขึ้นเป็นกระทรวงพาณิชย์ และตั้งกรมการค้าภายในขึ้นในสังกัด ทำหน้าที่ดูแลงานการค้าภายในประเทศ

อำนาจหน้าที่

กรมการค้าภายในมีภารกิจเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพการค้าภายในประเทศโดยการกำกับดูแลส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้การค้าภายในประเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในระบบการค้าเสรีและผู้บริโภคได้รับการพิทักษ์ประโยชน์ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุม โภคภัณฑ์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการคลังสินค้าหรือกิจการอื่นที่มีสภาพคล้ายคลึงกันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำและประสานแผนปฏิบัติงานของกรมให้เป็นไปตามนโยบาย แผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของกรมและดำเนินการเกี่ยวกับงานสถิติและประมวลผล พัฒนาระบบ และให้บริการข้อมูลสารสนเทศการค้าภายในประเทศ
3. จัดระบบส่งเสริมและพัฒนาการค้า การตลาด และตลาดภายในประเทศให้เกิดความเป็นธรรม
4. จัดระเบียบและส่งเสริมระบบการค้าสินค้าเพื่อรักษาระดับราคาสินค้าเกษตร
5. ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม และป้องกันการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจการค้า
6. จัดระบบราคาและปริมาณสินค้าให้เกิดความเป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีบทบาทในการพิทักษ์ประโยชน์ของตนเอง
7. จัดระบบและพัฒนาการชั่งตวงวัด ในเชิงพาณิชย์
8. จัดระเบียบเกี่ยวกับการค้า การตลาด รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการประกอบธุรกิจ
9. พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ และดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการทางการค้าเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.2.4 กรมส่งเสริมการส่งออก

ประวัติ

การบริหารราชการมาแต่เดิมนั้น ได้มีการประกาศตั้ง "กองอุตสาหกรรม" สังกัดอยู่กรมพาณิชย์กระทรวงเศรษฐกิจตามพระราชกฤษฎีกาการจัดวางระเบียบ การสำนักงานและกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ (ฉบับที่ 13) ตราไว้ ณ วันที่ 25 มกราคม 2479 กองอุตสาหกรรมนี้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริม สนับสนุนและค้นคว้า ควบคุม คຸ້ມครอง การอุตสาหกรรมต่างๆ ที่กระทำการอยู่แล้วและจะเกิดใหม่ให้ดำเนินการตามแบบแผนและวิธีการที่ดี

ในขั้นแรกดำเนินการปฏิบัติหนักไปทางส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่นการอบรมส่งเสริมการทอผ้าแบบกี่กระตุก การทำร่ม เครื่องเล่น เครื่องจักสาน เครื่องปั้น เครื่องหนังและอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2480 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงเศรษฐกิจ (ฉบับที่ 7) ตราไว้ ณ วันที่ 1 เมษายน 2481 และให้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านด้านควบคุมโรงงานและส่งเสริมการเผยแพร่กิจกรรมอุตสาหกรรม พร้อมทั้งบริหารร้านจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศชื่อ "ร้านไทยอุตสาหกรรม"

ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 การพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น รัฐบาลเห็นความสำคัญจึงได้ยกฐานะกองอุตสาหกรรมขึ้นเป็นกรมอุตสาหกรรม ในกระทรวงเศรษฐกิจตามพ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ.2484 และในปี

2485 รัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ. 2485 จัดตั้งกระทรวงอุตสาหกรรม กรมอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงเป็นกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สังกัดในกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2485 ได้มีนโยบายไปในทางที่จะส่งเสริมให้เกิดการอุตสาหกรรมที่จำเป็นทุกประเภทในประเทศ และการพัฒนาปรับปรุงแผนนโยบายของกรม

ปัจจุบันกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักในการที่จะดำเนินการและวางนโยบายที่จะบริหารสนับสนุน และพัฒนาสมรรถนะของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมรวมถึงบุคลากรให้บรรลุแผนนโยบายที่วางไว้

วิสัยทัศน์

กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ผลักดันการส่งออกของประเทศให้เติบโตต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบเศรษฐกิจและสังคม อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของประเทศ วิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการค้าส่งออก คือ การเป็นผู้นำในการสร้างรายได้จากการส่งออกเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโต

พันธกิจ

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วตามกระแสวิทยาการสมัยใหม่ จึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศต้องปรับบทบาทและภารกิจให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กรมส่งเสริมการค้าส่งออกได้พัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ด้านการส่งเสริมการค้าส่งออก ซึ่งเป็นกระทรวงผู้นำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีในทุกระดับ โดยมีภาคเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ภารกิจที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องคือการพัฒนาและยกระดับนักธุรกิจและผู้ประกอบการไทยให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นกว่าเดิม และเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดผลทางธุรกิจอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปมีบทบาทในธุรกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้มีความลึกเข้าถึงกลุ่มนักธุรกิจเป้าหมายอย่างแท้จริงควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญ เช่น การจัดงานแสดงสินค้าในประเทศ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ การจัดงาน Thailand Exhibition, Thailand Outlet การจัดคณะผู้แทนการค้า หรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับห้างสรรพสินค้าในต่างประเทศ เป็นต้น

กรมส่งเสริมการค้าส่งออกยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจแก่ภาคเอกชนถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นหลักการที่ก่อกองจากทางสายกลาง ความพอเพียงและความมีเหตุผล โดยอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆมา

ใช้ในการวางแผนและดำเนินการ ควบคู่ไปกับสำนักในหลักคุณธรรม เพื่อสร้างสมดุลและระบบภูมิคุ้มกันพร้อมต่อการ
รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมจากโลกภายนอก

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

เป็นองค์การนำในการพัฒนาผู้ประกอบการเดิม เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ และพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และ
ขนาดย่อม ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดการค้าโลก โดยการสนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อ
พัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมให้เป็นกำลังสำคัญเพื่อเป็นตัวเร่งและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม และ
การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ลักษณะการดำเนินงาน

1. ดำเนินมาตรการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมขนาดกลางและ
ขนาดย่อมสาขาต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของ
ประเทศ และนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม
2. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรการ
บริหารจัดการและการจัดบริหาร เพื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
3. เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
และผู้ประกอบการ

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

1. ค้นหากลุ่มเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ เกิดการลงทุน และสามารถ
ดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องมั่นคง
2. วิเคราะห์ธุรกิจ ค้นหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการด้านบุคลากร
การเงิน และการตลาด
3. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พัฒนารูปแบบ บรรจุกิจกรรม และคุณภาพสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพิ่ม
รายได้และสร้างอาชีพให้กับราษฎรในชนบท
4. ให้บริการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม เงินทุน ปรึกษาแนะนำ
เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจ และเงินทุนพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มสมรรถนะและทักษะ
ของช่างและเจ้าหน้าที่แต่ละระดับ
5. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายขององค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและ
การจัดบริการเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การบริการ

1. ให้บริการเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการบริหาร,การจัดการ,การผลิต,การตลาด,การบัญชี ฯลฯ

2. ฝึกอบรม อาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ
  3. ประสานงานการลงทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับชาวต่างประเทศ
  4. บริการสร้างต้นแบบเครื่องจักรอุตสาหกรรมและเครื่องทุ่นแรง
  5. บริการเพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์
  6. บริการเครื่องมือทันสมัยสำหรับตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์
  7. บริการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนการลงทุน
  8. สนับสนุนเงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรอุตสาหกรรม (TF)
  9. สนับสนุนเงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการและ การตลาด (CF)
  10. บริการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
  11. สนับสนุนด้านการตลาดทั้งผู้ผลิต และผู้ซื้อ จัดทัศนศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการ
  12. สนับสนุนการค้าธุรกิจอุตสาหกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต
  13. ให้บริการข้อมูลอุตสาหกรรมในรูปแบบของ ห้องสมุด, เว็บไซต์, สื่อสิ่งพิมพ์, สื่อวีดิโอ ฯลฯ
- การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

มีการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งภายในและต่างประเทศ ตลอดจนภาคเอกชน และองค์กรอิสระ

ในด้านการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

แผนงานในอนาคต

ยึดแนวทางการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดแผนการดำเนินงานหลักไว้ 8 แผนงาน คือ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพให้กับ SMEs
2. การพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Cluster)
3. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ
4. สร้างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ให้บริการ
5. การพัฒนาระบบการให้บริการและการสร้างฐานข้อมูลของผู้ประกอบการเชื่อมโยงกับทุกภูมิภาค
6. การสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท
7. สนับสนุนการประหยัดพลังงาน
8. สร้างปัจจัยสนับสนุนการให้บริการ

2.2.5 กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ประวัติ

ในปี พ.ศ. 2485 ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2485 (ซึ่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติโอนมรดกพระราชกำหนดดังกล่าว) ได้ยกฐานะกรมพาณิชย์ในสังกัดกระทรวงการเศรษฐกิจเดิมขึ้นสู่ฐานะกระทรวง เรียกว่า "กระทรวงพาณิชย์" พร้อมกับการจัดตั้งกรมในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ได้มีการจัดตั้งขึ้นด้วย ในครั้งนั้นเรียกว่า "กรมการสนเทศ" ซึ่งได้มีการโอนกองประมวลสถิติพยากรณ์ จากสำนักนายกรัฐมนตรึมารวมไว้ในกรมการสนเทศด้วย

วิสัยทัศน์

ก้าวทันกระแสการค้าโลก เจริญเชิงรุก เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ

พันธกิจ

1. เจริญการค้าระหว่างประเทศเพื่อขยายโอกาส ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ทางการค้า การลงทุน
2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
3. พัฒนาประสิทธิภาพการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สร้างและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเจรจาการค้า
5. พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร

2.2.6 กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ประวัติ

ความเป็นมาแต่ดั้งเดิมนั้น เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม งานเครื่องหมายการค้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิต เครื่องหมายการค้าจึงไม่มีบทบาทมากนัก ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2453 ได้มีการจัดตั้ง “ หอทะเบียนเครื่องหมายการค้า ” ขึ้นในกระทรวงเกษตราธิการ และออกกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายสินค้า ในปี พ.ศ. 2457

ครั้นเวลาผ่านไป งานเครื่องหมายการค้าทวีความสำคัญขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงมีพระบรมราชโองการให้ ตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2466 โดยมีงานรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และงาน ซึ่งตวงวัด

ส่วนงานด้านสิทธิบัตรนั้น ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านสิทธิบัตรขึ้นในกรมทะเบียนการค้า เมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยเป็นกองบริหารงานสิทธิบัตร และกองตรวจสอบและพิจารณาสิทธิบัตร และมีการประกาศใช้ พ.ร.บ. สิทธิบัตร เมื่อปี พ.ศ. 2522

ในสมัยต่อมา งานด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่นับวันจะยิ่งมีบทบาทและทวีความสำคัญมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ และในภาวะการค้าเสรีของโลกเช่นปัจจุบัน การ แข่งขันและการกีดกันทางการค้าทวีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศมหาอำนาจได้นำเรื่องทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นเครื่องต่อรองในเวทีการค้าโลก กระทรวงพาณิชย์จึง

เล็งเห็นความสำคัญและจำเป็นในการรวบรวมงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญามารวมอยู่ด้วยกัน โดยได้นำงานด้าน สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และงานลิขสิทธิ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มารวมกันในหน่วยงานเดียวกัน คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ของกระทรวงพาณิชย์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2535 โดยมี อัครก่ำลังข้าราชการ 144 คน ลูกจ้างประจำ 33 คน ในปี พ.ศ. 2547 จัดเป็นปีที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ก่อตั้งมาเป็นเวลา 12 ปี

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา

หน้าที่

กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยการสร้าง กลไกการบริการเพื่อการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนปกป้องพิทักษ์สิทธิและสร้างความเชื่อมั่น ให้เกิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล เพื่อให้สอดคล้องและรองรับการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายว่าด้วย เครื่องหมายการค้า กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ กฎหมายว่าด้วยแบบผังภูมิของวงจรรวม กฎหมายว่าด้วยความลับทาง การค้า กฎหมายว่าด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ๆ จากภูมิปัญญาไทยและสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จากทรัพย์สินทางปัญญา
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญา
4. พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
5. สร้างกลไกและส่งเสริมในการปกป้องและพิทักษ์สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาไทยทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ และสร้างวินัยทางการค้า
6. ดำเนินการเพื่อไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรี

มอบหมาย

2.2.7 องค์กรคลังสินค้า

ประวัติ

ในระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ 2 สินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพได้มีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนทั่วไป รัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการห้ามมาตรการแก้ไขโดยรีบด่วน โดยในการนี้กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้ง หอคลังสินค้ากลาง ในสังกัดของกรมการค้าภายในขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2485 เพื่อให้เป็นเครื่องมือดำเนินการรักษาระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภคในท้องตลาด มิให้สูงขึ้นจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ประชาชนโดยทั่วไป

ต่อมาหน่วยงานนี้ได้เปลี่ยนชื่อ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการเป็น "คลังสินค้ากลาง" และได้ ยกฐานะเป็น "กองคลังสินค้า" โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการของกรมการค้าภายใน พ.ศ. 2487 ในปีเดียวกัน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 กระทรวงพาณิชย์ได้เห็นว่าภารกิจของการคลังสินค้า มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร จึงได้มีนโยบายให้ขยายคลังสินค้าให้กว้างขวางออกไป โดยจัดตั้งห้างข้าวและคลังสินค้า เพื่อใช้เป็นสถานที่รับซื้อจัดเก็บและรับฝากข้าว พืชผลทางการเกษตร ในท้องที่จังหวัดต่างๆ ด้วย จึงได้เสนอให้เปลี่ยนกองคลังสินค้าเป็น "องค์การคลังสินค้า" ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับธุรกิจเอกชน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ คือ "ทำกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับข้าว พืชผลและสินค้าต่างๆ เพื่อให้จำนวนผลผลิต คุณภาพ ราคา เหมาะสมแก่ประชาชนทั่วไป" ซึ่งรัฐบาลได้เห็นชอบด้วย

องค์การคลังสินค้าจึงได้จัดตั้งขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 และได้รับโอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิความรับผิดชอบ ธุรกิจ ตลอดจนพนักงานของกองคลังสินค้ามาด้วย และองค์การคลังสินค้าก็รับผิดชอบดำเนินการดังกล่าวตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐและกระทรวงพาณิชย์

ภารกิจ

1. บริหารจัดการและควบคุมดูแลงานแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ
2. ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงพาณิชย์เพื่อสนับสนุนกลไกทางการตลาด
3. ให้บริการด้านคลังสินค้าและงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนงานนโยบายของรัฐและกระทรวงพาณิชย์

การดำเนินงานคลังสินค้า

บทบาทที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งขององค์การคลังสินค้า ในการสนองนโยบายของรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ก็คือ ภารกิจคลังสินค้า ซึ่งองค์การคลังสินค้าได้ดำเนินการในหลายรูปแบบ โดยใช้ทรัพยากรด้านคลังสินค้าทั้งหมดที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีผลประโยชน์ต่อประชาชนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนี้

1. เก็บรักษาข้าว และพืชผลการเกษตร เพื่อเป็นมูลภัณฑ์กันชน รักษาระดับราคา ชะลอการออกสู่ตลาดของพืชเกษตรเพื่อการรักษาระดับราคาสินค้าและช่วยดึงราคาให้สูงขึ้น

2. ให้บริการด้านคลังสินค้าและอุปกรณ์แก่ภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ เพื่อการนำเข้าและส่งออก
3. ให้บริษัท ห้างร้าน บุคคลทั่วไปและหน่วยงานราชการเช่าคลังสินค้าในอัตราที่เหมาะสม
4. ให้บริการคลังสินค้าเพื่อการรับฝาก รับจำหน่ายสินค้าสำหรับธุรกิจปกติและงานสนองนโยบายรัฐบาล(รวมถึงการให้บริการคลังสินค้าห้องเย็น)
5. ให้บริการท่าเทียบเรือ เพื่อการนำเข้าและส่งออก

การดำเนินการด้านการค้า

1. การค้าภายในประเทศ

การค้าภายในประเทศสามารถแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การจัดซื้อสินค้า

1.1.1 การจัดซื้อสินค้าเกษตร

ท้องถื่นการคลังสินค้าจัดซื้อเป็นประจำ ได้แก่ ข้าวและสินค้าอื่น ๆ เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง พริกไทย หอมหัวใหญ่ หอมแดง ฯลฯ

การดำเนินการจัดซื้อมีทั้งการจัดซื้อเป็นธุรกิจปกติขององค์การคลังสินค้าเอง และเป็นการจัดซื้อตามนโยบายเพื่อพยุงราคาสินค้าเกษตรนั้น โดยองค์การคลังสินค้าจะมีการประกาศแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราว

1.1.2 การจัดซื้อสินค้าโภคภัณฑ์

ท้องถื่นการคลังสินค้าจัดซื้อ จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นต่อการครองชีพสำหรับประชาชน โดยทั่วไป เช่น ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน นม น้ำตาล อาหารกระป๋อง เครื่องใช้ในครัวเรือน ฯลฯ

1.2 การจำหน่ายสินค้า

สินค้าที่ท้องถื่นการคลังสินค้าจำหน่าย ส่วนใหญ่จะเป็นข้าวและสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจการค้าปกติขององค์การคลังสินค้า ส่วนสินค้าอื่นนอกจากนี้ เช่น มันฝรั่ง กระเทียม ลำไย ฯลฯ เป็นการเข้าไปแทรกแซงตลาดตามนโยบายของรัฐบาล ในระยะที่สินค้าเหล่านั้นขาดแคลนหรือมีราคาตกต่ำ ซึ่งเป็นการจำหน่ายชั่วคราว โดยองค์การคลังสินค้ามิได้มุ่งหมายที่จะเข้าไปดำเนินการแข่งขันกับเอกชนแต่อย่างใด

2. การค้าต่างประเทศ

การค้าต่างประเทศสามารถแบ่งขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การนำเข้าสินค้า

2.2 การส่งออกสินค้า

2.3 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประวัติ

สืบเนื่องจากการประชุม คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ครั้งที่ 9/2519 มีมติให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการวางแผนนโยบาย และแผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมี ศ.ดร.ชูป กาญจนประกร เป็นประธานอนุกรรมการ และ ศ.ดร.สง่า สรรพศรี เป็นรองประธาน โดยจัดทำรายงาน เรื่อง "การปฏิรูประบบบริหาร ราชการของรัฐ" เสนอแนะให้จัดตั้ง กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงานขึ้น ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหาร สภาวิจัยแห่งชาติ (นายสัญญา ธรรมศักดิ์) ได้เสนอต่อนายกรัฐมนตรี (นายธานินทร์ กรัยวิเชียร) และรัฐบาลในสมัยนั้น ได้รับเรื่องไว้พิจารณา แต่ยังไม่มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลเสียก่อน

รัฐบาลต่อมา คณะรัฐมนตรีโดย พลเอก เกอริ่งศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้มอบให้คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร ของนายกรัฐมนตรี ซึ่ง ดร.สมภพ โหตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมี ศ.ดร.สุธี สิงห์เสน่ห์ เป็นประธานอนุกรรมการ พิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขประกาศคณะปฏิวัติ ซึ่งสภามีมติรับหลักการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 40 มีผลใช้เมื่อ 24 มีนาคม 2522 เป็นต้นมา และได้เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2535

ต่อมาในสมัยรัฐบาล ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้มีการปฏิรูประบบราชการให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จึงได้ปฏิรูปเป็น กระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อ 2 ตุลาคม 2545 ในบทบาทที่ชัดเจน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 (ตรงข้ามโรงพยาบาลรามารินทร์)

วิสัยทัศน์

"เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างเศรษฐกิจที่แข่งขันได้บนสังคมแห่งความรู้"

หน้าที่

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนา และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ และเครื่องมือต้นแบบ โดยได้มีการจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีกับสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อการบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม SMEs เกษตรกร และชุมชน

หน่วยงานในสังกัด

- สำนักงานรัฐมนตรี (สร.)
- สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.)
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)
- สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.)
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พว.)
- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพว.)
- ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ (ศซ.)
- สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.)
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน) (สทอภ.)
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (นว.)
- สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (สวดช.)
- สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ(องค์การมหาชน) (สทน.)

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

คลินิกเทคโนโลยี เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา 111 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 60 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีในมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายเพื่อจะนำผลงานวิจัยและพัฒนาที่มีอยู่ในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชน และภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดเล็ก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อเป็นตัวกลางการถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นแหล่งที่รวมข้อมูลเทคโนโลยี นวัตกรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนสร้างวิทยากรประจำเครือข่ายในสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย ที่จะป็นทั้งผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อชุมชนและท้องถิ่นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

(2) เพื่อนำเทคโนโลยีไปพัฒนาในกระบวนการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้ สินค้ามีมูลค่าเพิ่ม และมีมาตรฐาน

(3) เพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยี ที่มีศักยภาพและเทคโนโลยีที่เป็นภูมิปัญญาไทยหรือการวิจัยและพัฒนาเพื่อการประยุกต์ใช้ในชุมชนและท้องถิ่น

(4) เพื่อให้บทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าไปผลักดันให้เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจในชุมชนและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในสังคม

คลินิกเทคโนโลยีจะทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ให้บริการคำปรึกษาด้านเทคโนโลยีและบริการข้อมูล ผลงานวิจัยและพัฒนาทั้งของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา นวัตกรรมที่เป็นผลงานวิจัยและพัฒนาาร่วมกันของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันการศึกษา ตลอดจนภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น
- เผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางสื่อท้องถิ่น เช่น รายการวิทยุของสถาบันการศึกษา โทรทัศน์ในท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้เกิดสังคมวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการและจัดรถคลินิกเคลื่อนที่ (Mobile Unit)
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยการฝึกอบรมในการสร้างวิทยาการเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เพิ่มพูน และการฝึกอบรมเพื่อการค้าเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมาย
- ทำการวิจัยและพัฒนาต่อยอดร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาในท้องถิ่น ปรับปรุงกระบวนการผลิต เพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์
- การสนับสนุนนโยบายรัฐบาลเรื่องโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพมีห้องปฏิบัติการเฉพาะทางและพัฒนาไปสู่การจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ในสถาบันการศึกษา

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงฯ เป็นผู้ประสานกับสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยที่เครือข่าย และรวบรวมรายชื่อและ รายละเอียดเทคโนโลยี (Technology Shopping List) โดยจำแนกเทคโนโลยีออกเป็น 3 กลุ่ม เช่น เทคโนโลยีชุมชน เทคโนโลยีอุตสาหกรรมการผลิต และเทคโนโลยีที่ควรพัฒนาต่อยอด ตามศักยภาพทางเทคโนโลยีศักยภาพของผู้รับและผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งลำดับความสำคัญและรายชื่อวิทยาการ เพื่อการให้บริการคำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในคลินิกเทคโนโลยี โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาจเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแต่ละเรื่องเองและ/หรือถ่ายทอดให้แก่วิทยาการในสถาบันการศึกษาที่ประจำคลินิกเทคโนโลยี
- สถาบันการศึกษาจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีขึ้นในสำนักงานอธิการบดี หรือสำนักงานคณบดี หรือหน่วยงานที่ให้บริการทางวิชาการแก่ประชาชน โดยมีรองอธิบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาหรือผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มีระบบประสานงานระหว่างคณะต่างๆ เพื่อเสาะหาวิทยาการที่เป็นทั้งผู้รับการค้าและผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยใช้สถานที่ในสถาบันการศึกษาเป็นแหล่งฝึกอบรม
- ในการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอด ปรับปรุงกระบวนการ และแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานเจ้าของเทคโนโลยีจะหาหรือร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในเดือนตุลาคม 2550 คลินิกเทคโนโลยีมีเครือข่ายทั้งสิ้น 52 เครือข่าย โดยมีหน่วยงานเข้าร่วม 115 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐ 17 แห่ง (16 เครือข่าย) มหาวิทยาลัยราชภัฏ 12 แห่ง (12 เครือข่าย) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมณฑลและเครือข่าย 22 แห่ง (9 เครือข่าย) หน่วยงานภาคเอกชน 2 แห่ง (2 เครือข่าย) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเครือข่าย 50 แห่ง (1 เครือข่าย) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 12 แห่ง (12 เครือข่าย) ซึ่งมีโครงการที่ขอรับการสนับสนุนทั้งหมด 490 โครงการ คิดเป็นงบประมาณ 153 ล้านบาท ซึ่งได้รับการอนุมัติ

2.3.1 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ประวัติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 เพื่อดำเนินการและให้การสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม โดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง สวทช. มีการกำหนดนโยบายโดยคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติที่ประกอบด้วยภาครัฐและภาคเอกชนฝ่ายละเท่าๆกัน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นประธาน มีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรที่หมั่นเรียนรู้ มุ่งเสริมสร้างความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศในสาขาที่มีความสำคัญยิ่งยวดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

สวทช. มีพันธกิจ 4 ประการ ได้แก่ 1) สนับสนุนและดำเนินการวิจัย พัฒนา ออกแบบ และวิศวกรรม 2) สนับสนุนการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ภาคการผลิต และ 4) ริเริ่มและสร้างความเข้มแข็งแก่โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่ง สวทช. มีนโยบายที่สอดคล้องกับพันธกิจ คือ 1) ต้องทำงานวิจัยซึ่งมุ่งให้เกิดผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศโดยเน้นภาคการผลิต 2) เพิ่มมิติการพัฒนากำลังคนในทุกกิจกรรมของ สวทช. 3) ใช้การสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในภาคเอกชนและความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีเป็นโจทย์หลัก และ 4) ริเริ่มพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทั้งในภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

ดังจะเห็นได้จากพันธกิจและนโยบายของ สวทช. ที่มุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในภาคเอกชน สวทช. จึงมีกิจกรรมที่สนับสนุนภาคเอกชนหลายด้าน เช่น ด้านการเงิน ได้แก่ เงินอุดหนุนเบ็ดเตล็ด และการร่วมทุน ด้านเทคโนโลยีและการจัดการ ได้แก่ บริการที่ปรึกษา ฝึกอบรม เสาะหาเทคโนโลยี จัดการสิทธิเทคโนโลยี และรับรองโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อขอยกเว้นภาษี รวมไปถึงด้านสถานที่และอุปกรณ์ ได้แก่ โรงงานต้นแบบ หน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการทดสอบ ห้องปฏิบัติการวิจัยเปิด เป็นต้น

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

กิจกรรมสนับสนุนภาคเอกชนของ สวทช. ข้างต้น เป็นการสนับสนุนภาคเอกชนในหลายระดับ ซึ่งโครงการที่เน้นให้การสนับสนุน SMEs มีดังต่อไปนี้

- โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Industrial Technology Assistance Program: ITAP) ซึ่งมีพันธกิจเพื่อพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสูงขึ้น มีนวัตกรรม และส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้น โดยให้บริการที่ปรึกษา จัดฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการ เสาะหาเทคโนโลยีจากในและต่างประเทศ และบริการจับคู่เจรจาธุรกิจเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการทำธุรกิจในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ (Industrial Cluster) โดยเชื่อมโยงกลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษาวิจัย และหน่วยงานภาครัฐที่ให้บริการแก่ SMEs โดยโครงการฯ จะสนับสนุนค่าตอบแทนผู้เชี่ยวชาญ 100% เพื่อวินิจฉัยปัญหาทางเทคนิคและแนวทางการพัฒนาธุรกิจ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ 50% ของงบประมาณโครงการ ภายในวงเงิน 500,000 บาท
- โครงการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมภาคเอกชน (Company Directed Technology Development Program: CD) ซึ่งให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในรูปแบบเงินอุดหนุนแก่ภาคอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อการวิจัยและพัฒนา เพื่อใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตตามความต้องการของบริษัท โดยให้สูงสุด 30 ล้านบาท และไม่เกิน 75% ของงบประมาณโครงการ อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ (อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี + 2.25)/2 ระยะเวลาเงินกู้ 7 ปี ระยะเวลาปลอดเงินต้นไม่เกิน 2 ปี โครงการนี้ร่วมกับสถาบันการเงินในการสนับสนุนเงินกู้ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารยูนิคีด โอเวอร์ซีส์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารนครหลวงไทย และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
- ศูนย์ลงทุน (NSTDA Investment Center: NIC) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนของไทยมีการลงทุนในกิจการที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศโดยรวม โดยจะสนับสนุนด้านเงินทุน บุคลากร และการจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเป้าหมายการลงทุน คือ ธุรกิจที่บุกเบิกทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งโดยปกติจะมีความเสี่ยงสูง และภาคเอกชนไม่พร้อมที่จะลงทุน หรือธุรกิจที่ริเริ่มและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา หรือธุรกิจที่รับและถ่ายทอดงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งต้องเป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือตรงกับนโยบายของ สวทช. และเป็นโครงการที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ โดยผู้เสนอโครงการต้องจัดทำแผนธุรกิจของโครงการร่วมลงทุนอย่างน้อย 5 ปี และหากเป็นโครงการขนาดใหญ่ต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่ง สวทช. จะลงทุนไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทร่วมทุน
- สำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี (Technology Licensing Office: TLO) ให้บริการรับดำเนินการเกี่ยวกับการขอดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และจดแจ้งลิขสิทธิ์ด้วยค่าบริการที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีการฝึกอบรมสัมมนาและเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้สิทธิเทคโนโลยี
- สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรับรองโครงการวิจัยและพัฒนา จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนภาคเอกชนที่ลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีให้ได้รับสิทธิประโยชน์ของการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกรมสรรพากร อันจะเป็นการช่วยยกระดับความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยเจ้าของโครงการวิจัยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

- อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยและเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย ซึ่งให้บริการพื้นที่สำนักงานให้เช่าเพื่อทำวิจัยและพัฒนา และประกอบธุรกิจฐานความรู้ โรงงานต้นแบบเพื่อขยายผลงานวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และที่ดินเปล่าให้เช่าระยะยาวเพื่อก่อสร้างศูนย์วิจัย นอกจากนี้ ยังมีหน่วยบ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยีที่ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถเริ่มและดำเนินธุรกิจเทคโนโลยีในช่วงต้นได้ง่ายขึ้น โดยผู้เช่าพื้นที่ภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยจะได้รับสิทธิประโยชน์จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คือ ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิจัยและพัฒนา ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี และลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่สิ้นสุดระยะการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์และทดสอบ ในสาขาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาโลหะและวัสดุ และสาขานาโนเทคโนโลยี

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

- โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงไตรมาส 2 ปี 2550 ได้ติดต่อกับบริษัทมากกว่า 5,000 ราย ซึ่งได้เข้าไปวินิจฉัยปัญหาประมาณ 1,600 ราย และให้บริการที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี 998 ราย
- การดำเนินงานของอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย มีเอกชนเข้ามาใช้พื้นที่ 51 ราย และเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี 14 ราย เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย เอกชนเข้ามาเช่าพื้นที่เพื่อประกอบกิจการ จำนวน 53 ราย และเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยีแล้ว จำนวน 35 ราย ทั้งนี้ มีบริษัท/หน่วยงานที่ขอให้เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทยจัดบริการบ่มเพาะให้ในสถานที่ของบริษัท/หน่วยงานเองอีกจำนวน 59 ราย

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในการจัดทำโครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) สวทช. ได้เข้าร่วมกับเครือข่ายส่วนภูมิภาค 9 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันไทย-เยอรมัน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และในการดำเนินโครงการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมภาคเอกชน สวทช. ก็ได้เข้าร่วมโครงการกับสถาบันการเงิน 8 แห่ง เพื่ออาศัยเงินทุนจากสถาบันการเงินโดยใช้กลไกการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน

2.3.2 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ประวัติ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐ ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เดิมมีชื่อว่าสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2506 และได้เปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 สืบเนื่องจากการจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในปี 2522

วิสัยทัศน์

วว. มีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรผลิตเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มทุนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีพันธกิจ ดังนี้

- 1) วิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องนโยบายและแผนระดับชาติ และความต้องการของอุตสาหกรรม พร้อมทั้งนำผลงานสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ของประเทศ
- 2) บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และอื่นๆ เพื่อสนับสนุน การพัฒนามาตรฐานคุณภาพของทั้งหน่วยงานและวิสาหกิจเอกชน
- 3) ส่งเสริมสังคม พัฒนาความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

การดำเนินการของ วว. ประกอบด้วย การวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดเทคโนโลยี และบริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีขอบเขตการดำเนินงานดังนี้

- การวิจัยและพัฒนา และมีเทคโนโลยีที่พร้อมถ่ายทอด ได้แก่

เทคโนโลยีอาหาร เช่น การพัฒนากระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมให้ได้มาตรฐานสากล การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการผลิตน้ำมันาวพร้อมปรุงและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ผลไม้แช่อิ่ม การผลิตโปรตีนเข้มข้นจากหัวกุ้งในเชิงพาณิชย์ เทคโนโลยีการอบเกลือบริสุทธิ์ การผลิตอาหารพร้อมบริโภค การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากของเหลือใช้ของอุตสาหกรรมปลากระป๋อง การใช้ประโยชน์ของเหลือใช้ของอุตสาหกรรมกุ้งแช่แข็ง และนวัตกรรมเครื่องจักรแปรรูปอาหาร เป็นต้น

เภสัชและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เช่น การผลิตสเตอรอยด์จากวัสดุเหลือทิ้งอุตสาหกรรมป่านศรนารายณ์ เจลแก้ปวดบวมและอักเสบจากไพล ชาต้านเชื้อราจากตะไคร้ เจลล้างมือ การผลิตเครื่องดื่มและเม็ดอมจากสมุนไพร เป็นต้น

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว เช่น การยืดอายุผลไม้สดและระบบประกันคุณภาพผลไม้เพื่อการส่งออก

เทคโนโลยีการเกษตร เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ เครื่องอัดปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง เทคโนโลยีปลูกประสาน สารป้องกันและกำจัดแมลงจากสะเดา และการเพาะเห็ด เป็นต้น

เทคโนโลยีชีวภาพ เช่น โพรไบโอติกเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของไก่ และเครื่องกลั่นแอลกอฮอล์ขนาดเล็กแบบเคลื่อนที่ เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม นิเวศ และพลังงาน เช่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีบำบัดน้ำเสียชุมชน และอุตสาหกรรม เครื่องกรองน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นต้น

เทคโนโลยีวัสดุ เช่น เครื่องทำความสะอาดอัลตราโซนิคส์ทางการแพทย์ เครื่องทำหมอกไฮเทค เครื่องอัลตราโซนิคส์ไฮเทค และเครื่องสูวน้ำบำบัดอัลตราโซนิคส์สปาไฮเทค เป็นต้น

เทคโนโลยีวิศวกรรม เช่น แขนกลอัตโนมัติในงานอุตสาหกรรมพลาสติก เครื่องตัดโลหะพลาสติก เครื่องพ่นกึ่งอุตสาหกรรมสำหรับบรรจุหลอดแก้วแบบอุโมงค์ และเครื่องพ่นกึ่งและเชื่อมด้วยอัลตราโซนิคส์ เป็นต้น

- การบริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมในการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ทดสอบ รวมทั้งรับรองระบบคุณภาพผลิตภัณฑ์ และระบบงาน โดยมีตัวอย่างการให้บริการ ดังนี้
  - การบริการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ ตัวอย่างอาหาร วัสดุก่อสร้าง ยาง พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำจากอุตสาหกรรม เครื่องมือวัดที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น อุณหภูมิ แสง เสียง น้ำหนัก ความยาว ความดัน ความหนาแน่น เป็นต้น
  - การบริการวิเคราะห์ ทดสอบ สมบัติของวัสดุ โดยเฉพาะ โลหะ และชิ้นส่วนวิศวกรรม
  - การบริการวิเคราะห์ ทดสอบ วัสดุบรรจุภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์
  - การบริการวิเคราะห์สาเหตุความเสียหายของวัสดุชิ้นส่วน อุปกรณ์ เครื่องจักร หม้อไอน้ำในอุตสาหกรรมต่างๆ
  - การบริการที่ปรึกษาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025
  - การบริการประเมินเพื่อรับรองระบบคุณภาพ ISO 9000, ISO 14000, HACCP เป็นต้น

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

การบริการของ วว. ทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งการบริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ล้วนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs ของไทย

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ในปี 2550 วว. มีผลการดำเนินงาน แบ่งตามกิจกรรมดังนี้

- 1) ด้านการวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี มีโครงการวิจัยและพัฒนาที่ดำเนินการ จำนวน 217 โครงการ แบ่งเป็น

- โครงการที่ได้รับงบประมาณแผ่นดิน 143 โครงการ

- โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการบริการวิจัยและที่ปรึกษาอีก 64 โครงการ

โดย วว. ได้นำเทคโนโลยีจากการวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดสู่ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและชนบทในรูปแบบของการสร้างเครื่อง ต้นแบบการพัฒนาเทคโนโลยี กระบวนการผลิต และ ผลิตภัณฑ์ให้แก่ภาคอุตสาหกรรม และอบรม สาธิตแก่เกษตรกร

- 2) ในด้านงานบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่

- การให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ สมบัติของวัสดุชิ้นส่วนวิศวกรรมคุณภาพของวัสดุและบรรจุภัณฑ์ สอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ เช่น ไฟฟ้า

อิเล็กทรอนิกส์ แสง อุณหภูมิและทางกล เป็นต้น แก่ภาครัฐ และอุตสาหกรรมทั้งในและนอกสถานที่ จำนวน 121,126 รายการ

- งานบริการเป็นหน่วยตรวจ (Inspection Body) และสอบเทียบเครื่องมืออย่างเป็นระบบ โดยให้บริการเป็นที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทางด้านการปรับปรุงคุณภาพถังแก๊สและวาล์ว และบริการสอบเทียบเครื่องมือวัดทางกลและทางอุณหภูมิตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 แก่โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 5 บริษัท 5 โครงการ
- งานบริการที่ปรึกษาจัดทำระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 แก่ห้องปฏิบัติการทดสอบด้านเคมีและสิ่งแวดล้อม และห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 โครงการ รวม 21 หน่วยงาน
- ตรวจประเมินเพื่อรับรองระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2000, ISO 14001, GMP, HACCP จำนวน 42 หน่วยงาน ตรวจสอบการรักษาระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2000, ISO 14001, GMP, HACCP จำนวน 72 หน่วยงาน
- บริการร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสีและวารินิช (vanish) รวม 6 มาตรฐาน ให้แก่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

2.3.3 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

ประวัติ

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (National Innovation Agency: NIA) ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 2546 เป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระบบบริหารงานที่เป็นอิสระจากระบบราชการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่ง NIA ได้รับโอนเงินในส่วนของกองทุนพัฒนานวัตกรรมมาเป็นทุนประเดิมของสำนักงานฯ และทำหน้าที่ในการบริหาร “เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี” ตามระเบียบกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี พ.ศ. 2546

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติจึงมีพันธกิจหลักในการบริหารกองทุนพัฒนานวัตกรรมและเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีควบรวมไปพร้อมกัน ซึ่งตามเจตนารมณ์เดิมในการเสนอขอจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ นั้น ต้องการที่จะบูรรวมกองทุนภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ที่มีพันธกิจสอดคล้องกันเข้าด้วยกันคือ “กองทุนพัฒนานวัตกรรม” และ “เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี” แต่เนื่องจากกองทุนพัฒนานวัตกรรมจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี ขณะที่เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง การรวมกองทุนทั้งสองเข้าด้วยกันจึงไม่สามารถกระทำได้อีกเนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมาย

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

NIA มีกรอบภารกิจในการบริหารกองทุนพัฒนานวัตกรรม และเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี โดยมีพันธกิจในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1) ยกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยการวิเคราะห์และประเมินสถานภาพของอุตสาหกรรมและศักยภาพของนวัตกรรม ตลอดจนการแสวงหาและพัฒนา นวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

2) เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจอย่างมีบูรณาการ โดยให้การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและการเงิน และเป็น หุ้นส่วนพันธมิตรในการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบาย และปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การสร้างให้เกิด “ระบบนวัตกรรม แห่งชาติ” ขึ้นโดยเร็ว

3) สนับสนุนด้านวิชาการและการเงิน เพื่อช่วยการพัฒนาโครงการในระยะหลังการวิจัย และพัฒนา หรือการต่อ ยอดจากงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์สู่เชิงพาณิชย์ ได้แก่ การสนับสนุนการจัดทำต้นแบบโรงงานนำร่อง การทดสอบใน กระบวนการผลิตจริง การวิเคราะห์และประเมินทางการตลาด และการจัดทำแผนธุรกิจ เป็นต้น

4) สนับสนุนการยกระดับทักษะความสามารถด้านเทคนิคและการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ การจัดการประชุมและสัมมนา และการพัฒนาความรู้

5) ส่งเสริมเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมนวัตกรรมทั้งในระดับ อุตสาหกรรม ระดับองค์กร และระดับประชาชนทั่วไป

6) บริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ตามระเบียบกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่า ด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี พ.ศ. 2546

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

1. การสนับสนุนด้านวิชาการ (Technical Support)

การสนับสนุนด้านวิชาการเป็นการช่วยเหลือทางด้านวิชาการและการประสานงาน เพื่อนำไปสู่โครงการ นวัตกรรม โดย NIA จะเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายตามจำนวนจริงในรูปของเงินให้เปล่า (grant) ภายในระยะเวลา 3 ปี ไม่ เกิน 5 ล้านบาท ให้แก่ผู้ที่ NIA ว่าจ้างมาหรือเห็นชอบให้ว่าจ้างโดยผู้ขอรับการสนับสนุน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับขนาด ของโครงการนวัตกรรมและความเห็นชอบของ NIA ซึ่งการสนับสนุนจะเป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่าย สำหรับกิจกรรมที่มี ลักษณะดังต่อไปนี้

- การพัฒนาข้อเสนอโครงการนวัตกรรม (project proposal development) รวมทั้งการจัดทำแผนธุรกิจให้อยู่ใน รูปแบบที่เหมาะสม โดยอาศัยการแนะนำของที่ปรึกษาโครงการ ในช่วงก่อนการพิจารณาอนุมัติโครงการ และการติดตาม ให้คำแนะนำในช่วงหลังการอนุมัติโครงการ

- การแสวงหาหรือการวิเคราะห์เพื่อยืนยันความเป็นไปได้ของเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมนั้น

- การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการตลาด ทางธุรกิจ และการลงทุนของโครงการนวัตกรรม

- การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือความรู้เฉพาะ (know-how) รวมทั้งการ ทดสอบหรือประเมินความเป็นไปได้ของความคิดทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาเทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ มาใช้ในประเทศ

- การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้หรือทักษะความชำนาญที่จำเป็นต่อการพัฒนาหรือการนำเอานวัตกรรมมาใช้ในทางปฏิบัติ

- การปรับเปลี่ยนกระบวนการธุรกิจหรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร หรือระบบการบริหารจัดการที่จำเป็นต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการหรือเทคโนโลยีใหม่

- การช่วยเหลือประสานงานในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการนวัตกรรม ซึ่งรวมทั้งการประชุมระดมสมอง การสืบค้นข้อมูลการตลาด การค้า การส่งออก การลงทุน การปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา หรือการหาผู้ร่วมทุนในภาครัฐและเอกชน

- การประเมินผลโครงการนวัตกรรมและเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จของโครงการ

2. การสนับสนุนด้านการเงิน (Financial Support) มี 4 รูปแบบ ได้แก่

1) โครงการ “นวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบี้ย”

โครงการ “นวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบี้ย” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของการสนับสนุนดอกเบี้ยเงินกู้ในระยะเวลาหนึ่งให้แก่โครงการนวัตกรรมที่อยู่ในระยะเริ่มต้นสู่กระบวนการผลิตจริง โดยอาจเป็นโครงการที่เกิดจากการขยายผลของการสร้างต้นแบบ หรือการทดสอบนำร่องและพัฒนาออกสู่ตลาดในระยะแรก โดยสถาบันการเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติจะเป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเงินกู้ให้กับโครงการนวัตกรรมที่ได้รับการประเมินความเป็นนวัตกรรมจากคณะกรรมการกักตุนโครงการนวัตกรรม ทั้งนี้การสนับสนุนดังกล่าวจะเป็นการเข้าร่วมรับความเสี่ยงและผลักดันให้ภาคเอกชนเกิดโอกาสในการลงทุนในธุรกิจนวัตกรรม โดย NIA จะเป็นผู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้แทนผู้ได้รับการสนับสนุนในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีแรก โดยใช้กลไกในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินที่เข้าร่วม ซึ่งโครงการนวัตกรรมต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงินดังกล่าว อัตราดอกเบี้ยจะเป็นไปตามที่ตกลงกันระหว่างสถาบันการเงิน และหลักทรัพย์ค้ำประกันผู้ได้รับการสนับสนุนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งสำนักงานฯ สนับสนุนดอกเบี้ยเงินกู้โครงการนวัตกรรมสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท ต่อโครงการ โดยได้ทำความตกลงกับสถาบันการเงิน 5 แห่ง คือ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

2) โครงการ “แปลงเทคโนโลยีเป็นทุน”

โครงการ “แปลงเทคโนโลยีเป็นทุน” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่าสำหรับโครงการนวัตกรรมที่อยู่ในระยะของการทดสอบยืนยันความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีในขั้นตอนของการทำต้นแบบหรือการนำร่อง ซึ่งอาจต่อออกจากงานวิจัยและพัฒนา ถึงประดิษฐ์ หรือสิทธิบัตรที่มีการรับรองและผ่านการประเมินทางเทคโนโลยี โดยสำนักงานฯ สนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่าไม่เกินร้อยละ 75 ของค่าใช้จ่ายโครงการ ในวงเงินไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อโครงการ ซึ่งผู้ได้รับการสนับสนุนจะต้องลงทุนในโครงการนวัตกรรมในรูปแบบของเม็ดเงิน (in-cash) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายโครงการ ระยะเวลาการสนับสนุนไม่เกิน 3 ปี

3) โครงการ “ทุนเครือข่ายวิสาหกิจนวัตกรรม”

โครงการ “ทุนเครือข่ายวิสาหกิจนวัตกรรม” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่าในการสนับสนุนโครงการนวัตกรรมที่มีลักษณะการพัฒนาโครงการในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม สมาคม จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับการทำต้นแบบ การทดสอบระดับนำร่อง จนถึงการผลิตในเชิงพาณิชย์ โดยสำนักงานฯ สนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่า ในวงเงินไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อโครงการ ระยะเวลาการสนับสนุนไม่เกิน 3 ปี

4) โครงการ “ร่วมลงทุนธุรกิจนวัตกรรม”

โครงการ “ร่วมลงทุนธุรกิจนวัตกรรม” เป็นการลงทุนร่วมกับสถาบันร่วมลงทุน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมที่มีศักยภาพสูง และสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย NIA จะร่วมลงทุนกับสถาบันร่วมลงทุนในโครงการนวัตกรรม โดยมีสัดส่วนร่วมกันระหว่าง NIA และสถาบันร่วมลงทุนไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียนหลังการเข้าร่วมลงทุน โดย NIA จะร่วมลงทุนในสัดส่วนไม่เกินการลงทุนของสถาบันร่วมลงทุน วงเงินร่วมลงทุนสูงสุดจำนวนไม่เกิน 25 ล้านบาทต่อโครงการ

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

การสนับสนุนของ NIA ส่วนต้องอาศัยหน่วยงานเครือข่าย เช่น ในการสนับสนุนโครงการนวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบี้ย ต้องอาศัยสถาบันการเงินเครือข่าย 5 แห่ง และโครงการร่วมลงทุนธุรกิจนวัตกรรมต้องอาศัยร่วมลงทุนกับสถาบันร่วมลงทุน เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้ร่วมลงทุนในบริษัทสตาร์ทอัพ ซึ่งเป็นบริษัทเพื่อลงทุนในการจัดตั้งบริษัทใหม่จากผลงานวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยมหิดล

2.3.4 กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ประวัติ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ เป็นหน่วยงานทางวิทยาศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศโดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2434 โดยถูกจัดตั้งเป็นหน่วยวิเคราะห์แร่ /สถานปฏิบัติการวิเคราะห์แร่ ในสังกัดกรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา กระทรวงเกษตราธิการ ซึ่งถูกยกฐานะขึ้นเป็นกรมวิทยาศาสตร์ในปี 2475 และในปี 2522 ได้มีการจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน กรมวิทยาศาสตร์จึงได้ย้ายมาสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเปลี่ยนชื่อมาเป็นกรมวิทยาศาสตร์บริการ ในปี พ.ศ. 2535

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

กรมวิทยาศาสตร์บริการมีพันธกิจในดำเนินการกำกับดูแล และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน โดยมีกิจกรรมดังนี้

- การบริการด้านวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ (Testing) ซึ่งให้บริการวิเคราะห์ทดสอบสมบัติทางเคมี ฟิสิกส์ เชิงกล และวิทยาศาสตร์ชีวภาพของวัสดุ ให้แก่ส่วนราชการ เอกชนและประชาชนทั่วไป เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการดำเนินงานในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม การจัดพิทักษ์สิทธิอุตสาหกรรม การประมูลซื้อขาย ตรวจสอบสินค้า การขอขึ้นทะเบียนอาหาร การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ การควบคุม/ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ การคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค การป้องกันปัญหามลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น
- การพัฒนาระบบงานด้านคุณภาพ และการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการ (Accreditation) โดยให้การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบที่มีที่ตั้งถาวรในประเทศไทย โดยมีขอบข่ายการรับรองฯ ในสาขาฟิสิกส์ เคมี และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สำหรับอุตสาหกรรม ได้แก่ น้ำตาล และผลิตภัณฑ์น้ำตาล อาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ภาชนะบรรจุอาหาร และวัสดุที่เกี่ยวข้อง ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง รองเท้าและเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์พลาสติก เซรามิก และแก้ว เคมีภัณฑ์ (เฉพาะที่ไม่ได้ใช้ทำยา) ปิโตรเคมี (ชั้นกลางและชั้นปลาย) สิ่งแวดล้อม และกระดาษ ผลิตภัณฑ์กระดาษและวัสดุที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังให้บริการทดสอบความชำนาญ (Proficiency testing: PT) ของห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบตามมาตรฐานสากล และจัดทำเครือข่ายข้อมูลด้านการทดสอบความชำนาญเพื่อสร้างดัชนีชี้วัดในการประเมินความสามารถห้องปฏิบัติการ
- การวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทดลองในสาขาที่หน่วยงานมีศักยภาพ เช่น เทคโนโลยีเซรามิก อาหาร เชื้อและกระดาษ และวัสดุ เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต คุณภาพของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ ซึ่งความรู้ที่ได้จากงานวิจัย สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้สนใจนำไปประกอบอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือนำไปปรับปรุงการผลิตเดิมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้ด้านเทคโนโลยีการผลิตในระดับหนึ่ง และยังเป็นแนวทางให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีอื่นๆ ให้สูงขึ้นต่อไปด้วย ซึ่งการดำเนินการด้านนี้จะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศให้เข้มแข็งขึ้น โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรม การเกษตรและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีองค์ความรู้ใหม่ๆ ไปใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและชนบท เป็นผลให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเจริญขึ้น

การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ สอบเทียบและวิจัย เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพสูงพร้อมปฏิบัติงานเข้าสู่ระบบงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศโดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการให้บริการจัดฝึกอบรมด้านเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ทั้งในและนอกสถานที่ หลักสูตรครอบคลุมการปฏิบัติงานที่ใช้ศาสตร์ด้าน เคมี ฟิสิกส์ และชีวภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ ตามแนวทางมาตรฐานสากล ทำให้ผู้ปฏิบัติงานทางวิทยาศาสตร์ทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการของตนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

กิจกรรมให้บริการต่างๆ ของกรมวิทยาศาสตร์บริการล้วนเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ในด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และการพัฒนาระบบงานด้านคุณภาพ นอกจากนี้ การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

กรมวิทยาศาสตร์บริการได้พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงงานบริการต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และหน่วยงานอื่นนอกสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในลักษณะศูนย์บริการครบวงจร (one stop shop for service) เพื่อให้ผู้ประกอบการมีช่องทางเข้าถึงบริการต่างๆทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้สะดวกและทั่วถึง โดยสืบค้นได้ที่เว็บไซต์ www.spin.dss.go.th นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการศูนย์บริการเครือข่ายฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (SPTN : Service Practice Training Network) ซึ่งเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลการให้บริการด้านการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และหน่วยงานอื่นนอกสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เพื่อให้ผู้สนใจพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สืบค้นที่เว็บไซต์ www.sptn.dss.go.th ซึ่งแสดงชื่อหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดเวลา ค่าธรรมเนียม ฯลฯ

2.3.5 สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

ประวัติ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. 2540 และเริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2541 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติเป็นองค์กรหลักของประเทศในการพัฒนาระบบมาตรวิทยาของชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลที่มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ การคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีพันธกิจสำคัญคือ การพัฒนามาตรฐานการวัดแห่งชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และถ่ายทอดความถูกต้องของการวัดไปสู่กิจกรรมการวัดต่างๆ ในประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านมาตรวิทยาแก่สังคมไทย

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติมีห้องปฏิบัติการสอบเทียบเครื่องมือวัดในหลายสาขา โดยมุ่งเน้นหน่วยวัดที่ภาคอุตสาหกรรมมีความจำเป็นสูง ได้แก่ สาขามวล สาขาอุณหภูมิ สาขาไฟฟ้าและความถี่ สาขามิติ สาขาแรงและแรงบิด สาขาความดันและสูญญากาศ สาขาเคมี สาขาปริมาตรและการไหล สาขาเสียงและการสั่นสะเทือน เครื่องมือวัดประมาณ แอลกอฮอล์ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจ รังสี ลม สนามแม่เหล็ก เครื่องมือแพทย์ และสาขาแรง นอกจากนี้ ยังมีบริการ

ฝึกอบรมการสอบเทียบ และการให้คำปรึกษาด้านการสอบเทียบเครื่องมือวัดสำหรับผู้ประกอบการสอบเทียบภาคเอกชน โดยจะช่วยวิเคราะห์ปัญหาทางเทคนิคด้านการวัด และให้คำปรึกษาและข้อมูลต่าง รวมทั้งเอกสารอ้างอิงทางเทคนิค

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

การให้บริการทางเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปัจจุบันเป็นเรื่องจำเป็นต่อผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออก เพราะการแข่งขันทางการค้าเสรี มีการลดกำแพงภาษี แต่เพิ่มมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี ทำให้ผู้ประกอบการต้องพัฒนาสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานที่ผู้ค้ากำหนดโดยอาศัยบริการเทคนิคทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานรวมทั้งสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้ให้การสนับสนุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ เช่น การวิเคราะห์ทดสอบ การสอบเทียบ การรับรองระบบงานแก่ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs ซึ่งไม่สามารถซื้อเครื่องมือวิเคราะห์/ทดสอบ หรือสอบเทียบได้ด้วยตนเอง โดยคิดค่าบริการในราคาถูกกว่าผู้ให้บริการภาคเอกชน

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ภายใต้แผนกลยุทธ์ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ในกลยุทธ์ที่ 2 แผนงานที่ 2 แผนงานเร่งถ่ายถอดความถูกต้องสู่กิจกรรมการวัด ระบุไว้ว่า ต้องมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในระบบ MSTQ (Metrology, Standardization, Testing, and Quality System) หรืออาจกล่าวว่าเป็นระบบคุณภาพ ซึ่งหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ระบบ MSTQ ของประเทศไทยมีหลายหน่วยงาน กระจายอยู่ภายในหลายกระทรวง ประกอบด้วย 4 ระบบย่อย ได้แก่

- 1) มาตรวิทยา (Metrology) คือ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทำหน้าที่สร้างหลักประกันความถูกต้องของผลการวัดของเครื่องมือวัดต่างๆ ภายในประเทศ ทั้งนี้ โดยผ่านระบบสอบกลับ (traceability) สู่มาตรฐานแห่งชาติ และมาตรฐานนานาชาติในที่สุด มีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
- 2) มาตรฐาน (Standards) การกำหนดค่าของคุณสมบัติ มิติ ความทนทาน วิธีการดำเนินการ และอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นค่ามาตรฐานในการอ้างอิงและตรวจสอบคุณภาพได้ มีหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มอกช.) เป็นต้น
- 3) การวิเคราะห์ทดสอบ (Testing) การวิเคราะห์ ทดสอบคุณสมบัติ ส่วนประกอบ ลักษณะต่างๆ และอื่นๆ ของสินค้า บริการ และกระบวนการผลิต เช่น กรมวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นต้น
- 4) การรับรองคุณภาพ (Quality Assurance) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ส่วน ได้แก่ การรับรองคุณภาพ (Certification) หมายถึง การตรวจสอบและให้การรับรองคุณภาพของสินค้า บริการ และกระบวนการผลิตที่มีความถูกต้องสอดคล้องอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านต่างๆ และการรับรองระบบงาน (Accreditation) หมายถึง การให้การยอมรับในความสามารถทางเทคนิคด้านต่าง ๆ เช่น สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ สถาบันเฉพาะทาง เช่น สถาบันอาหาร เป็นต้น

2.4 กระทรวงการคลัง

หน้าที่

มีภาระหน้าที่ในการบริหารทางด้านรายรับ และรายจ่ายของรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังมีอยู่อย่างกว้างขวาง ดังนั้นกระทรวงการคลังจึงมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร และรายได้ของรัฐบาลตามแหล่งรายได้ เช่น ภาษีที่เกิดจากฐานรายได้ ฐานการบริโภค ฐานการค้าระหว่างประเทศ และอื่นๆ ตลอดจนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี (เช่น รายได้ของรัฐวิสาหกิจ ค่าธรรมเนียม ฯลฯ) รายจ่ายของรัฐบาลประเภทต่างๆ (รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ) ฐานการคลัง หนี้ของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ

นอกจากหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี และบริหารการใช้จ่ายของรัฐบาลโดยตรงแล้ว หน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจหน้าที่ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของกระทรวงการคลัง คือ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง สศค.ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในกระทรวงฯ ที่มีภารกิจในการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะนโยบาย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สนค.) ซึ่งเป็นสถาบันที่มีฐานะเป็นสถาบันอิสระที่อยู่ในกำกับของ สศค. มีการจัดเก็บข้อมูลและมีผลการศึกษาวิเคราะห์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศอยู่จำนวนมาก นอกจาก ผลการศึกษาต่างๆ สนค. มีการจัดทำแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) ของประเทศไทย และมีการเผยแพร่ข้อมูลและสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย ซึ่งมีความครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทยหลายด้าน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐบาล การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ประชากร การคมนาคม และข้อมูลทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง ประกอบด้วย

- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- กรมสรรพากร
- กรมสรรพสามิต
- กรมศุลกากร
- กรมบัญชีกลาง
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- กรมธนารักษ์
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

2.4.1 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะและออกแบบนโยบายและมาตรการด้านการคลัง ระบบการเงิน รวมทั้งเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีคุณภาพต่อกระทรวงการคลัง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนรวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารที่มีมาตรฐานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับในนโยบายและผลงานของกลุ่มเป้าหมาย บุคคล และหน่วยงานทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ด้านนโยบายการคลังและนโยบายภาษีอากร

มีหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับการคลังและภาษีอากร เพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล

ด้านนโยบายการเงิน นโยบายการออม และการลงทุน

มีหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับระบบการเงิน การออม การลงทุน และการพัฒนา ตลาดทุน ตลอดจนวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ และองค์กร ระหว่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป้าหมายในเชิงนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจจุลภาคของ ประเทศ

ด้านนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ทำหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้ง วางแผนประสานและดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินและการคลังระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านอื่นๆ

ทำหน้าที่ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ลักษณะการดำเนินงาน แบ่งออกเป็นด้านการคลังกับการเงิน

ด้านการคลัง

- ด้านมาตรการบริหารการคลัง มีการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2551 เพื่อเป็นฐานในการพิจารณา กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินปีงบประมาณ 2551 การพิจารณาให้ความเห็นต่อการขออนุมัติโครงการ แผนการปฏิบัติงาน และการของงบประมาณส่วนเพิ่มใน ระหว่างปีงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ การขยายบทบาท สศค. ผู้ภูมิภาค เพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจของ สศค. ให้ส่วนภูมิภาคได้รู้จักมากขึ้น โครงการยกระดับความโปร่งใสทางการคลัง
- ด้านการจัดสรรรายได้และปฏิรูปโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการดำเนินการแก้ไข พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ศึกษาแนวทางการปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของ อปท.

- ด้านภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีการทบทวนร่างกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- ด้านการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่น สศค. ได้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่น ในปีงบประมาณ 2550 ภายใต้อำนาจของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่น ได้ขอความร่วมมือจาก อปท. นำส่งข้อมูลประมาณการรายรับปีงบประมาณ 2547 - 2550 เข้าสู่ระบบฐานข้อมูล
- ด้านมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบรถยนต์โดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในประเทศ โดยกระทรวงการคลังได้ยกเว้นอากรเป็นการชั่วคราว จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ให้กับชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ
- มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในประเทศ โดยยกเว้นอากรขาเข้าให้กับชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2550 เป็นต้นไป
- การปรับปรุงโครงสร้างพิทักษ์อุตสาหกรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการผลิตในประเทศในบางภาคอุตสาหกรรม
- การปรับลดอัตราอากรขาเข้าเหล็กกล้าที่มีคุณลักษณะพิเศษทางไฟฟ้า

ด้านการเงิน

- พัฒนาแผนแม่บทการเงินระดับฐานราก สศค. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำร่างแผนแม่บทการเงินระดับฐานรากเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรการเงินระดับฐานรากให้มีเสถียรภาพ ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือของชุมชนในการพัฒนาขีดความสามารถทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการสืบสานศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมของท้องถิ่น
- การจัดทำร่างแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคม
- การปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
- การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีการเงินระหว่างประเทศฉบับที่ 39
- มาตรการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจและธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นวิสาหกิจส่วนใหญ่ในระบบเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และในปัจจุบัน SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ค่อนข้างยาก มาตรการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2542
- จนถึงปัจจุบัน โดยการจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมายในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ซึ่งได้ดำเนินการผ่านช่องทางของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 5 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในกรณีบสย. เป็นการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้การสนับสนุนวงเงินเพื่อสนับสนุน SMEs ด้วย

- เรื่องมาตรการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในระดับฐานรากสามารถเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะสร้างความเข้มแข็ง และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประชาชนระดับฐานราก กระทรวงการคลังได้หารือกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการพิเศษเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับฐานราก โดยได้มีการกำหนดเป้าหมายในการให้สินเชื่อเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การดำเนินการนั้นพบว่า

ธนาคารออมสินได้มีโครงการสินเชื่อใหม่ 3 โครงการ เริ่มโครงการตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม 2550 วงเงิน 5,000 ล้านบาท ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ประจำตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีวิต และสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทสำหรับวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ ธนาคารออมสินได้ขยายเป้าหมายโครงการที่มีอยู่เดิม 2 โครงการ วงเงิน 10,700 ล้านบาท ได้แก่ สินเชื่อธนาคารประชาชน และโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้มีการให้สินเชื่อใหม่เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการสร้างงานในชนบท 4 โครงการ วงเงิน 26,000 ล้านบาทดำเนินการตั้งแต่ 1 เมษายน 2550 ถึง 31 มีนาคม 2551 (ปี 2550 จำนวน 18,844 ล้านบาท มกราคม ถึงมีนาคม 2551 จำนวน 7,156 ล้านบาท) โดยเป็นสินเชื่อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตร สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในชนบท สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อการพัฒนาระบบท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ซึ่งคาดว่าเกษตรกรจำนวนไม่น้อยกว่า 550,000 ราย และองค์กรชุมชนไม่น้อยกว่า 14,000 แห่งจะได้รับประโยชน์จากมาตรการนี้

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ได้มีการให้สินเชื่อใหม่ 2 โครงการ ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนธันวาคม 2550 วงเงิน 4,000 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับ SMEs ในการฟื้นฟูธุรกิจ ขยายกิจการ และเสริมสร้างสภาพคล่อง พัฒนาเครื่องจักร กระบวนการผลิต และบริการ รวมทั้งสินเชื่อเพื่อสร้างคล่องตัวในการรับจ้างทำงานให้แก่ภาครัฐบาล

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) มีการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ก่อให้เกิดการสร้างงาน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วยโครงการสินเชื่อใหม่ 2 โครงการ ได้แก่ โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัย ธอส. – อปท. วงเงิน 1,000 ล้านบาท สำหรับปี 2550 และโครงการเร่งรัดสินเชื่อรายย่อยไม่เกินรายละ 300,000 บาท จำนวน 4,500 ล้านบาท รวมวงเงินสินเชื่อโครงการใหม่ทั้งสิ้น 5,500 ล้านบาท

2.4.2 กรมสรรพากร

ประวัติ

กรมสรรพากรอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง มีวิสัยทัศน์ คือ ระบบงานมาตรฐานสากลเพื่อบริการประชาชน
 เก็บภาษีทั้งถึง เป็นธรรม

วิสัยทัศน์

ระบบมาตรฐานสากล เพื่อบริการประชาชน และเก็บภาษีทั่วถึงเป็นธรรม

หน้าที่

กรมสรรพากร มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การเสนอแนะและการใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสนใจในการเสียภาษี

ในการดำเนินงานได้แบ่งออกเป็น 3 ยุทธศาสตร์ 1. สร้างฐานภาษีที่ยั่งยืน 2. พัฒนาระบบ ICT เชิงรุก 3. มุ่งสู่อำนาจเชิงวิชาการ จากลักษณะการดำเนินงานของกรมสรรพากรนั้น จะเน้นไปที่การเก็บภาษีให้ได้ตามเป้า และการออกกฎหมายที่บริสุทธิ์ยุติธรรม

ลักษณะการดำเนินงาน

กรมสรรพากรมีภารกิจหลักคือการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีมูลค่าเพิ่ม

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

นอกจากการเก็บภาษี กรมสรรพากรยังมีมาตรการเพื่อส่งเสริม SMEs ในด้านที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น

- **มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี** โดยอนุญาตให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนา ในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนสำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนด และยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินได้ของบริษัท และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาให้แก่ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนตามที่กำหนด ซึ่งผู้ประกอบการสามารถหักรายจ่ายสำหรับค่าจ้าง เพื่อทำการวิจัยและพัฒนาได้ตามปกติและยังได้รับยกเว้นเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนา
- **มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** โดยให้สิทธิประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้
  - ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท จากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 15 สำหรับกำไรสุทธิ ไม่เกิน 1 ล้านบาท และร้อยละ 25 สำหรับกำไรสุทธิ 1-3 ล้านบาท สำหรับกำไรสุทธิในส่วนที่เกินกว่า 3 ล้านบาทยังคงเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30
  - ให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์ อาคาร และเครื่องจักรในอัตราพิเศษ
  - ยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผล หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการ โอนหุ้นที่นิติบุคคลร่วมลงทุน (Venture Capital: VC) ได้รับจากการถือหุ้นใน SMEs และยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลและผลประโยชน์จากการ โอนหุ้นที่ให้แก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่ได้รับจาก VC ที่ได้รับยกเว้นภาษี

วิธีการเข้าถึงบริการ

การใช้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ผู้ประกอบการต้องยื่นคำขอเป็นผู้วิจัยและพัฒนาจากกรมสรรพากร แล้วจึงขอรับรองโครงการวิจัยและพัฒนาจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติก่อนการหักภาษี โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรับรองโครงการวิจัยและพัฒนา

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในการดำเนินมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี กรมสรรพากรได้ร่วมมือกับกระทรวงวิทยาศาสตร์โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นหน่วยรับรองโครงการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากในช่วงแรกเกิดความสับสนในการตีความคำว่า “การวิจัยและพัฒนา” ดังนั้น กรมสรรพากรจึงได้หาหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่ในการรับรองโครงการวิจัยและพัฒนา

แผนงานในอนาคต

สมาคมไทยผู้ประกอบการเงินร่วมลงทุนได้ร้องขอต่อกระทรวงการคลังให้มีการแก้ไขกฎเกณฑ์การยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลและผลประโยชน์จากการโอนหุ้นของ VC และผู้ลงทุนใน VC เนื่องจากในปัจจุบัน ไม่มีนิติบุคคลใดได้ใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอย่างแท้จริง ในปัจจุบัน กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพากรและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังอยู่ระหว่างพิจารณาข้อเรียกร้องดังกล่าว

2.4.3 กรมสรรพสามิต

วิสัยทัศน์

บูรณาการจัดเก็บภาษีที่มีมาตรฐาน โปร่งใส และเป็นธรรม ด้วยระบบงานที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

จัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปตามเป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. จัดเก็บภาษีเพื่อเสริมฐานะการคลังที่ยั่งยืน
2. สร้างความเป็นธรรม และความพึงพอใจให้ผู้รับบริการ
3. บริหารจัดการองค์กรให้มีมาตรฐานและทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล

2.4.4 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ประวัติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กรมบัญชีกลางยกฐานะแผนกรัฐวิสาหกิจในกองราชได้เป็นกองรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2520 เพื่อรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่างๆ ได้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นการควบคุมและกำหนดนโยบายด้านการเงินการบัญชี และการบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจ

ต่อมาเนื่องจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ปรับเปลี่ยนภารกิจจากการควบคุมและปฏิบัติการมาเป็นการกำกับดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนกระจายอำนาจด้านการเงินการคลัง ไปให้ส่วนราชการต่างๆ และส่วนภูมิภาคมากขึ้น นอกจากนี้ ได้รวมหน่วยงานที่มีภารกิจความรับผิดชอบในลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นส่วนราชการเดียวกัน โดยมีฐานะสูงกว่ากอง จึงปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังเสียใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพงานดังกล่าว และเนื่องจากการแบ่งส่วนราชการภายในกรมให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามนัยมาตรา 8 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 "กองรัฐวิสาหกิจ" จึงเปลี่ยนฐานะเป็น "สำนักรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ" ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2538

ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ภาครัฐได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่รัฐวิสาหกิจ และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ ดังนั้นสำนักรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ (สรส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแลการดำเนินนโยบายการบริหารและพัฒนา รัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้สำนักรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐมีความสามารถมากขึ้นในการปฏิบัติการกิจดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผล จึงได้ยกฐานะ "สำนักรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ" เป็น "สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายรัฐวิสาหกิจ" มีฐานะเป็นหน่วยงานระดับกรม ตามพระราชบัญญัติ

หน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ มีภาระหน้าที่ ในการเสนอแนวทาง มาตรการ ในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่ารัฐวิสาหกิจ กำกับ ดูแล วิเคราะห์และติดตามประเมินผลรัฐวิสาหกิจเพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐ บริหารจัดการหลักทรัพย์ของรัฐให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่า

ลักษณะการดำเนินงาน มีการแบ่งยุทธศาสตร์การดำเนินงานออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรที่มีพลัง โดยใช้กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

1. สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ โดยปรับปรุงการบริหาร จัดการ ของรัฐวิสาหกิจ และพลิกฟื้นกิจการรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุน โดยมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบ และเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากลและการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชน หรือระดมทุนในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นองค์กรกลาง มีหน้าที่ดูแล และพัฒนาการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ยกระดับมาตรฐานการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ โดยการสรรหาผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพยกระดับการคัดเลือกผู้บริหารจาก Directors' Pool และการติดตามประเมินผลผู้บริหาร รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการจัดสัมมนาและฝึกอบรมที่เหมาะสมให้กับผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ

3. พัฒนากฎหมายและผ่อนคลายกฎระเบียบเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวมากขึ้น

โดยมีโครงการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ เพื่อภาครัฐ โดยกระทรวงการคลังมีแนวทางการเพิ่มมูลค่ารัฐวิสาหกิจที่ชัดเจนโดยการตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ภาครัฐมีทางเลือกในการบริหารเงินลงทุน โดยมีการบริหารจัดการและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐสามารถจัดสรรเงินลงทุนเพื่อลงทุนในโครงการใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดสัดส่วนการลงทุนในกิจการที่ไม่มีความจำเป็น นอกจากนี้ ภาครัฐยังมีทางเลือกในการใช้แหล่งเงินทุนในการลงทุนด้านยุทธศาสตร์ที่นอกเหนือจากการพึ่งพาการสนับสนุนงบประมาณ โดยตรงจากภาครัฐและการก่อหนี้สาธารณะ ทั้งนี้การจัดตั้งบรรษัทฯ จะมีส่วนช่วยทำให้กระบวนการสร้างความชัดเจนของโครงการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับโครงสร้างการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ และสภาพแวดล้อม โดยใช้กลยุทธ์

สนับสนุนและผลักดันให้กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจ จัดให้มีกลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการบริการโครงสร้างพื้นฐาน โดยแยกบทบาทการเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) และบทบาทของการเป็นผู้ให้บริการ (Operator) อย่างชัดเจน รวมทั้งสนับสนุนให้มีกฎหมายประกอบกิจการรายสาขาเพื่อมิให้มีการใช้อำนาจผูกขาดโดยไม่เป็นธรรมทั้งต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

โดยมีโครงการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจ โดยมีการการยุบเลิกองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) การยุบเลิกบรรษัทบริหารสินทรัพย์ (บ.บ.ส.) การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัทไทยเดินเรือทะเล จำกัด (บ.ท.ด.) และกลุ่มบริษัทเจ้าของเรือไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจ โดยใช้กลยุทธ์

1. ยกระดับมาตรฐานระบบธรรมาภิบาลในรัฐวิสาหกิจให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานฯ และแก้ไขกฎระเบียบ

2. พัฒนาระบบการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์และจัดทำคู่มือการกำกับดูแลที่ดีให้รัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย

3. ประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนารัฐวิสาหกิจ โดยเผยแพร่ข้อมูล และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนารัฐวิสาหกิจแก่ประชาชนทั่วไป

โดยมีโครงการนำระบบการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในรัฐวิสาหกิจระยะที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ สคร. โดยใช้กลยุทธ์

1. พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนให้ข้าราชการอบรมในหลักสูตรต่างๆ และจัดอบรม/สัมมนาในหลักสูตรที่สำคัญและจำเป็น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ใหม่ๆ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และให้ สคร. เปลี่ยนแนวการทำงานจากหน่วยงานกำกับดูแลเชิงรับ เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาเชิงรุก

2. บริหารจัดการความรู้อย่างมีระบบ สร้างโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคลากรของ สคร.

3. สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำงานที่ดี มีการวางแผนพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพของบุคลากร รวมทั้งการพัฒนาระบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นธรรม โปร่งใส และสร้างระบบแรงจูงใจที่เหมาะสม

4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลรัฐวิสาหกิจ โดยการพัฒนากระบวนการจัดการเอกสาร ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบฐานข้อมูลต่างๆ การเชื่อมโยงและการใช้ข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมีเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลและเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อสารระหว่างประชาชน กับ สคร.

2.5 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ประวัติ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยมีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัด ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดินและกรอบนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกรอบทิศทางการทำงานที่ชัดเจน และเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ รวม 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างโอกาสให้กับชุมชนและผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นธรรมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : สนับสนุนการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสาร โทรคมนาคมให้เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา และการใช้อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบนพื้นฐานของเทคโนโลยีไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ สิทธิประโยชน์ และมาตรการต่างๆ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรไทยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีศักยภาพเพียงพอเพื่อการแข่งขันในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้เกิดเทคโนโลยีไทยที่สร้างคุณค่าต่อเศรษฐกิจ และสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 8 : สร้างกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นกระทรวงต้นแบบในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารและบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 9 : เร่งรัดการบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้เกิดระบบการบริการและการบริหารงานของรัฐ

วิสัยทัศน์

สนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันศักยภาพของประเทศไทย ให้ก้าวไปสู่ผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภูมิภาคอาเซียนภายในปี 2551

พันธกิจ

1. กำหนดการบริหารจัดการกลยุทธด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้สอดคล้องกับนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2544-2553 (IT 2010) และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ พ.ศ. 2545-2549

2. วิเคราะห์แนวทาง การวางแผน และประสานงานในฐานะศูนย์กลางการประสานแผน ปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ-เอกชน ตลอดจนทั้งองค์กรภายในและต่างประเทศ

3. ศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีศักยภาพ คู่การแข่งขันในเวทีโลก
4. พัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาสร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมสังคมไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge-Based Society) อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
5. สนองนโยบายรัฐบาลในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาภาครัฐ (e-Government) ภาคการผลิต (e-Industry) ภาคการพาณิชย์ (e-Commerce) ภาคการศึกษา (e-Education) และภาคสังคม (e-Society)

โครงสร้างกระทรวงฯ

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 หมวด 10 มาตรา 24 ได้ระบุว่ากระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม พัฒนาและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การอุดมศึกษา และการสถิติ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรา 25 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีส่วนราชการ ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมอุดมศึกษา
4. สำนักงานสถิติแห่งชาติ
5. กรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันแปรสภาพเป็นสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ)

นอกจากนี้ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังมีหน่วยงาน องค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดอีก 4 แห่งประกอบด้วย

1. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
2. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

2.5.1 กรมอุดมศึกษา

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชำนาญการด้านอุตุนิยมวิทยาที่ประชาชนมีความพึงพอใจในบริการ พร้อมสนองตอบการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. พยากรณ์อากาศและเตือนภัยธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
2. ให้บริการสารสนเทศและองค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้และประชาชน

อำนาจหน้าที่

1. ตรวจสอบเฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสภาวะอากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติ
2. พยากรณ์อากาศและเตือนภัยธรรมชาติอย่างเป็นสากล
3. ให้บริการด้านอุตุนิยมวิทยาแก่กิจการต่างๆ โดยระบบเทคนิคที่ทันสมัย
4. ศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านอุตุนิยมวิทยา ภูมิสารสนเทศอุตุนิยมวิทยาภูมิฟิสิกส์ และเทคนิค วิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง
5. ร่วมมือและประสานงานด้านอุตุนิยมวิทยากับประชาชน องค์กรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ
6. ปฏิบัติราชการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.5.2 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ราชการสถิติของประเทศไทย ได้กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2457 โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง "กรมสถิติพยากรณ์" ขึ้นในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตามประกาศในราชกิจจา

นุเบกษา เล่ม 31 วันที่ 14 มีนาคม 2457 ในปีพ.ศ.2545 ได้มีการออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ.2545 โดยกำหนดให้มีราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหาร ส่วนภูมิภาค และได้ระบุอำนาจหน้าที่ของศูนย์ สำนัก กองต่างๆ และสำนักงานสถิติจังหวัด ให้เหมาะสมกับสภาพงาน

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการด้านสถิติของประเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลสถิติที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประเทศไทยได้มีข้อมูลสถิติที่มีคุณภาพสำหรับใช้ในการตัดสินใจ

ยุทธศาสตร์

1. ประเทศมีขีดสมรรถนะในการผลิตสถิติที่ได้มาตรฐานสากล
2. ประเทศมีการบูรณาการข้อมูลสถิติ
3. ประเทศมีศูนย์กลางข้อมูลสถิติที่ใช้อ้างอิงได้ครบถ้วนทุกด้าน

ภารกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออกกฎกระทรวงไว้ โดยให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการเป็นแหล่งอ้างอิงทางสถิติระดับประเทศ โดยเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการสถิติ และดำเนินการเกี่ยวกับสถิติ เพื่อคาดการณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจสังคมของประเทศ รวมทั้งจัดทำสถิติเพื่อสนับสนุน ติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนับสนุนการตัดสินใจของรัฐตามนโยบายเร่งด่วน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนงานและผังรวมสถิติของประเทศ
2. จัดทำและส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานสถิติตามหลักสากล
3. ผลิตและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในระดับมหภาคด้วยวิธีสำมะโนหรือสำรวจ และให้บริการข้อมูลสถิติทุกสาขาของประเทศ
4. ผลิตและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการสนับสนุนนโยบายเร่งด่วนของรัฐ และข้อมูลสถิติที่สำคัญ ที่ไม่มีหน่วยสถิติใดจัดทำ
5. ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำข้อมูลสถิติให้กับหน่วยสถิติของประเทศ

6. ประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศในด้านวิชาการสถิติ
7. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.5.3 สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ

ประวัติ

จัดตั้งเมื่อ 24 กันยายน พ.ศ. 2546

วัตถุประสงค์

"ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ(องค์การมหาชน) พ.ศ.2546 ให้สำนักงานมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้"

1. เป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนและกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของประเทศให้สอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การตลาด การลงทุน กระบวนการผลิต และการให้บริการที่ได้มาตรฐานสากล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ โดยการเสนอแนะมาตรการทางด้านภาษี และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ต่อคณะรัฐมนตรี
3. สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี และจัดให้มีกฎระเบียบและมาตรการที่จำเป็นต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
4. ส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับซอฟต์แวร์
5. เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการทางด้านอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ให้มีบริการแบบเบ็ดเสร็จ

วิสัยทัศน์

"SIPA รวมพลังนำอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยไปตลาดโลก"

พันธกิจ

1. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร องค์กร ด้านซอฟต์แวร์ให้ได้มาตรฐาน

2. มุ่งส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และบริการด้านซอฟต์แวร์ให้ได้มาตรฐานสากล
3. มุ่งประสานความร่วมมือกับพันธมิตร พัฒนาเครือข่ายการตลาด และการประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
4. มุ่งประสานงานและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการทางด้านอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ให้มีบริการแบบเบ็ดเสร็จ
5. มุ่งส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ของคนไทยในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม
6. มุ่งส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับซอฟต์แวร์

2.6 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการสถาปนา เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2435 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 การเกษตรในประเทศไทยนั้นได้รับการส่งเสริมและพัฒนามาตั้งแต่ครั้งอดีต ซึ่งมีหลักฐานปรากฏเด่นชัด เมื่อเข้าสู่สมัยสุโขทัย จนกระทั่งมีการตั้งกรมขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ นับจากกระทรวงเกษตราธิการ มาเป็นกระทรวงเกษตราธิการ กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ กระทรวงเศรษฐการ กระทรวงเกษตราธิการ กระทรวงเกษตรจนมาสู่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

"ดูแลเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและมีความสุข"

พันธกิจ

1. วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการผลิตทางการเกษตร
3. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้มาตรฐานสากล
4. ส่งเสริมสถาบันเกษตรกร สนับสนุนเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อาชีพมั่นคง

ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ในหมวด 7 มาตรา 18 และพระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2546 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไว้ดังนี้

"กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์"

การจัดองค์การบริหารงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดองค์การบริหารและแบ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2546 หมวด 7 มาตรา 19 ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมชลประทาน
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
5. กรมประมง
6. กรมปศุสัตว์
7. กรมพัฒนาที่ดิน
8. กรมวิชาการเกษตร
9. กรมส่งเสริมการเกษตร
10. กรมส่งเสริมสหกรณ์
11. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
12. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
13. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
14. กรมการข้าว

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีการจัดองค์การบริหารในรูปรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย

1. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
2. องค์การสวนยาง
3. องค์การสะพานปลา
4. องค์การตลาดเพื่อการเกษตร

5. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
องค์การมหาชน ประกอบด้วย
6. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
7. สำนักสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. บริษัท ห้างปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดความยากจนของเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปรับโครงสร้างภาคการเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ

การเตือนภัยเกษตรกร

ศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร

- เตือนภัยเศรษฐกิจ
  - เตือนภัยสินค้าเกษตร เช่น ราคาสินค้าเกษตร พยากรณ์ผลผลิตเกษตร ข้อมูลการผลิตและการค้า ดูแลการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร
  - ผลพยากรณ์ผลผลิตการเกษตร
  - ข่าวดราสินค้ารายวัน
  - ปัจจัยการผลิต
- เตือนภัยธรรมชาติ
  - สถานการณ์น้ำ
  - ข้อมูลลุ่มน้ำ
  - ข้อมูลพายุ
  - เตือนภัยสภาพอากาศ
  - เตือนภัยเกี่ยวกับดิน
  - เตือนภัยศัตรูพืชระบาด
  - โรคสัตว์

○ ใช้หัวหน้า

2.6.1 กรมประมง

ประวัติ

ในปี พ.ศ. 2896 กรมการประมงได้แบ่งส่วนราชการใหม่ โดยได้เพิ่มกองคุ้มครองขึ้นอีก 1 กอง ตามประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2496 กระทรวงเกษตรได้เปลี่ยนนามกรมต่างๆ คือ กรมกสิกรรม กรมประมง กรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.2500 กรมประมงได้ย้ายที่ตั้งจากที่ทำการเดิมในขณะนั้น คือตึกกระทรวงศึกษาธิการเดิมไปตั้งรวมอยู่กับกระทรวงเกษตร ณ ถนนราชดำเนินจากการประเมินผลของการพัฒนาการประมงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำให้ทราบว่า ยังเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้การพัฒนาการประมงไม่อาจบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนและการช่วยเหลือ โครงการพัฒนาการประมงให้สามารถดำเนิน ไปด้วยราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ตราพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมประมงขึ้นใหม่ อันเป็นผลให้กรมประมงต้องมียุทธศาสตร์ที่ความรับผิดชอบกว้างขวางมากยิ่งขึ้น กล่าวคือได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่ในการศึกษา วิจัย ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ค้นคว้าและทดลองเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ การรวบรวมข้อมูล สถิติ ความรู้เกี่ยวกับการประมง การอนุรักษ์ชลสมบัติ การพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์การประมง ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ อุตสาหกรรมสัตว์น้ำ รวมทั้งการสำรวจแหล่งประมง ตลอดจนการส่งเสริมและเผยแพร่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับสัตว์น้ำ งานอาชีพการประมงอื่นๆ และการควบคุมกิจการประมงให้เป็นไปตามกฎหมายและสอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วิสัยทัศน์

“ผู้ประกอบการด้านประมงมั่นคง สินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงรุ่งโรจน์”

พันธกิจ

1. วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในอาชีพประมง
2. บริหารจัดการทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อม โดยคงความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
3. ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานสินค้าประมงให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันได้ในตลาดโลก
4. พัฒนาทรัพยากรประมง และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงเพื่อให้เกิดผลผลิตด้านการประมง

อำนาจหน้าที่

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 ให้กรมประมงมีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยและพัฒนาด้านการประมง เพื่อการจัดการทรัพยากรประมง ควบคุมการทำประมง และการผลิตสัตว์

น้ำและผลิตภัณฑ์ประมงที่มีมาตรฐานถูกสุขอนามัยให้มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ตลอดจนใช้ทรัพยากรประมงและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการประมง กฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบกิจการแพปลา กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยง การปรับปรุงพันธุ์ การผลิตการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ ปลาสวยงาม พรรณไม้น้ำ อาหารสัตว์น้ำ สุขภาพสัตว์น้ำ เครื่องมือประมงและวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดและรับรองมาตรฐานแหล่งเพาะเลี้ยงและแหล่งผลิตให้มีคุณภาพและถูกสุขอนามัย
3. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวมทั้งการสำรวจและวิจัยแหล่งทำการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำไทย เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ
4. กำหนดมาตรการในการทำการประมงและการใช้ประโยชน์จากสัตว์น้ำ ควบคุม ป้องกัน และปราบปราม การทำการประมงในแหล่งน้ำจืดและทะเล การค้าสัตว์น้ำให้เป็นไปตามกฎหมาย
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเก็บรักษา การแปรรูปสัตว์น้ำ การวิเคราะห์ตรวจสอบรับรองคุณภาพสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำให้ได้มาตรฐานและถูกสุขอนามัยและสุขลักษณะ
6. ศึกษาวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการประมง การแปรรูปสัตว์น้ำ และอาชีพที่เกี่ยวข้องให้มีความมั่นคงและเป็นความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ แก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ
7. ดำเนินการเกี่ยวกับการประมงระหว่างประเทศในด้านวิชาการ สำรวจและวิจัยแหล่งทำการประมงนอกน่านน้ำไทย การลงทุนด้านการประมงในต่างประเทศและกิจการด้านต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
8. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการประมง จัดระบบการสำรวจ การจัดเก็บและการใช้ประโยชน์ข้อมูล และบริการสารสนเทศแก่ผู้ประกอบการ เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป
9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.6.2 กรมปลุกสัตว์

ประวัติ

ในปี พ.ศ.2447 ได้เริ่มกิจการทางสาขาสัตวแพทย์ขึ้นในกรมช่างไหม กระทรวงเกษตรการ

พ.ศ.2451 ได้เปลี่ยนชื่อ "กรมช่างไหม" เป็น "กรมเพาะปลูก"

พ.ศ.2476 หลังการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2475 ได้แยกกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ออกเป็นกระทรวงคมนาคม และกระทรวงเกษตรพาณิชย์ซึ่งต่อมากระทรวงเกษตรพาณิชย์ได้เปลี่ยนเป็นกระทรวงเศรษฐกิจ

พ.ศ.2477 กรมตรวจกสิกรรม ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมเกษตร" ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมเกษตรและการประมง" โดยกิจการบำรุงพันธุ์สัตว์ การรักษาและป้องกันโรคสัตว์ได้รวมกันยกฐานะเป็น"กองอุตสาหกรรมสัตว์พรรณ" ประกอบด้วย 8 แผนก คือ แผนกวิชาโรคสัตว์ แผนกวัณโรค และซีรัม แผนกปราบโรค แผนกค่านักกันสัตว์ แผนกสัตว์ใหญ่ แผนกสุกร แผนกเป็ดไก่ และแผนกอาหารสัตว์

5 พฤษภาคม 2485 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง "กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ" สังกัดกระทรวงเกษตรธิการและมี การแบ่งส่วนราชการเป็น 4 กอง คือ สำนักงานเลขานุการ กองสัตว์บาล กองสัตว์รักษา และกองสัตวศาสตร์

8 มีนาคม 2495 ได้เปลี่ยนชื่อจาก "กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ" เป็น "กรมการปศุสัตว์" สังกัดกระทรวงเกษตร ซึ่ง เปลี่ยนจาก กระทรวงเกษตรธิการ แบ่งส่วนราชการเป็น 7 กอง ในส่วนกลางและ 3 หน่วยงาน ในส่วนภูมิภาค ในปลายปี 2495 ได้ย้ายที่ตั้งกรมจากข้างป้อมพระสุเมรุ ถนนพระอาทิตย์ มาอยู่ ณ สถานที่ปัจจุบัน ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม.

26 ธันวาคม 2496 กรมการปศุสัตว์ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมปศุสัตว์" สังกัดกระทรวงเกษตร

11 มิถุนายน 2537 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็น ๑๖ กอง ในส่วนกลาง และ 2 หน่วยงาน ในส่วนภูมิภาค

วิสัยทัศน์

“องค์กรผู้นำด้านปศุสัตว์ ที่มีคุณภาพ และโปร่งใส ”

พันธกิจ

วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน ควบคุม กำกับ ดูแลตามกฎหมาย

กลยุทธ์

การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร การพัฒนาสู่ครัวโลก การเพิ่มผลิตภาพการผลิต

หน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถาน พยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการผลิตและจัดหาชีวภัณฑ์และเวชภัณฑ์ เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ ตลอดจน ผลิตและจัดหา น้ำเชื้อเพื่อใช้ในการผสมเทียม
3. ดำเนินการด้านปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์ ด้านสุขภาพสัตว์ และด้านบำบัดโรคสัตว์ ตลอดจนการ แปรรูปเนื้อสัตว์ เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเลี้ยงสัตว์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ
5. ควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์เพื่อให้ได้มาตรฐานสากล
6. ปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรี มอบหมาย

นโยบายพัฒนาปศุสัตว์

จำแนกตามจุดเน้นที่สำคัญ กรมปศุสัตว์ ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้นโยบายด้านเศรษฐกิจในเรื่องการเกษตรกรรม โดยสนับสนุนให้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่เป็นทางเลือกสำคัญสำหรับเกษตรกรรายย่อย ในขณะที่ขยายโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับคุณภาพผลผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยี การจัดการ และการเชื่อมโยงกับระบบตลาด โดยมีแผนการดำเนินงานตามนโยบายต่อเนื่องและนโยบายใหม่ ดังนี้

● นโยบายต่อเนื่อง

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ ส่งเสริมความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อยให้มีการรวมกลุ่มการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ เพื่อให้สามารถนำความรู้ ไปประกอบอาชีพเสริมสร้างรายได้และมีอาหาร โปรตีนเสริมในครัวเรือน ภายใต้กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร จำนวน 65,600 ราย สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 3,400 ราย / 500 โรงเรียน คาราวานแก่งจนโดยพัฒนาอาสาสมัครด้านปศุสัตว์ จำนวน 11,400 ราย ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 211 กลุ่ม (แพะเนื้อ 170 กลุ่ม แพะนม 15 กลุ่ม และ โคเนื้อ 26 กลุ่ม) และบริการสัตว์ของเกษตรกรตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 76 จังหวัดๆละ 12 ครั้ง
2. ความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) ยกระดับคุณภาพผลผลิตด้านปศุสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าปศุสัตว์ โดยดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแล กระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ควบคุมปัจจัยการผลิตที่นำเข้าทั้งในระดับฟาร์มและโรงงาน พัฒนาฟาร์มและโรงงานด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐาน และตรวจวิเคราะห์คุณภาพผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ ภายใต้กิจกรรมตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ มีเป้าหมายตรวจสอบรับรองฟาร์มเลี้ยงสัตว์ 24,590 ฟาร์ม ตรวจสอบรับรองโรงงาน 1,330 โรงงาน และตรวจวิเคราะห์สินค้าปศุสัตว์ 208,000 ตัวอย่าง
3. การพัฒนาสุขภาพสัตว์ ดำเนินการควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ เฝ้าระวังโรคสัตว์ติดต่อสู่คน โดยเฉพาะการป้องกันโรคในหัดคนจะมีความเข้มข้นมากขึ้น โดยการตรวจสอบโรคในพื้นที่เสี่ยง การปรับปรุงระบบการเลี้ยง

สัตว์ปีกให้มีความปลอดภัย การแบ่งโซนพื้นที่ควบคุม 5 โซน การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ด้วยระบบเครือข่าย การเฝ้าระวังสอบสวนและควบคุมโรค และการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและประชาชนได้รับทราบข้อมูล รวมทั้งการบูรณาการแผนระหว่างหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ภายใต้กิจกรรม ควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และกิจกรรมแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก

4. การวิจัยและพัฒนา ดำเนินการศึกษาริวิจัยพัฒนาด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้พันธุ์สัตว์และพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิต และ เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าพ่อ – แม่พันธุ์สัตว์จากต่างประเทศ รวมทั้งการอนุรักษ์สายพันธุ์สัตว์พื้นเมืองและความหลากหลายทางชีวภาพ และวิจัยด้านสุขภาพสัตว์ โดยพัฒนาวิธีวิเคราะห์การตรวจตัวอย่าง การชันสูตร โรคสัตว์ ฯลฯ รวมถึงผลักดันให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ โดยดำเนินการภายใต้กิจกรรมพัฒนาพันธุ์สัตว์ เป้าหมายผลิตปศุสัตว์พันธุ์ดี 1.929 ล้านตัว กิจกรรมพัฒนาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เป้าหมายผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 9,600 ตัน กิจกรรมวิจัยปศุสัตว์ จำนวน 77 เรื่อง และกิจกรรมพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ เป้าหมายถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมกระบวนการผลิต ปศุสัตว์อินทรีย์ ให้กับเกษตรกร 4,000 ราย
- **นโยบายใหม่** สนับสนุนให้มีการพัฒนาการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยการพัฒนาศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้ การเลี้ยงสัตว์และถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ภายใต้กิจกรรมศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน มีเป้าหมายจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ จำนวน 300 ศูนย์ และถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 9,000 ราย

2.6.3 กรมพัฒนาที่ดิน

วิสัยทัศน์

“พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต ในทิศทางใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานความพอเพียง”

พันธกิจ

เพื่อให้การพัฒนาที่ดินในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่การพัฒนาที่ดิน อุดมสมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต ผู้ชีวิตพอเพียง เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาที่ดิน ดังนี้

1. วิจัย พัฒนาให้บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน พร้อมทั้งกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมเพื่อการผลิต และให้บริการข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านต่างๆ ที่ถูกต้องทันสมัย
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน การฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน
3. พัฒนาหมอดินอาสา เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ให้มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาที่ดินเพื่อเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

อำนาจหน้าที่

หน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2537

1. ศึกษา สืบค้น จำแนก วิเคราะห์ และวิจัยดินและที่ดิน ทำสำมะโนที่ดิน ติดตามสถานการณ์สภาพการใช้ที่ดิน เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน และเพื่อการพัฒนาที่ดิน
2. ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน
3. ถ่ายทอดผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้บริการด้านการพัฒนาที่ดินแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกร
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.6.4 กรมวิชาการเกษตร

ประวัติ

กรมวิชาการเกษตรได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น หน่วยงานหนึ่งในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2515 แต่ก่อนที่จะ มาเป็นกรมวิชาการเกษตร ในปัจจุบัน หน่วยงานนี้มี ประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน นับย้อนหลัง ไปเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2446 ได้มีการจัดตั้งกรมช่างไหม ขึ้นใน กระทรวงเกษตรธิการ ซึ่งถือเป็นการกำเนิดกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. 2449 เปลี่ยนชื่อกรมช่างไหม เป็นกรมเพาะปลูก พ.ศ. 2474 เปลี่ยนชื่อกรมเพาะปลูก เป็น กรมตรวจกสิกรรม พ.ศ. 2476 เปลี่ยนชื่อกรมตรวจกสิกรรม เป็นกรมเกษตร พ.ศ. 2478 เปลี่ยนชื่อกรมเกษตร เป็น กรมเกษตรและการประมง พ.ศ. 2484 แยกกรมเกษตรและการประมงเป็น 2 กรม คือกรมเกษตรและกรมการประมง พ.ศ. 2495 เปลี่ยนชื่อกรมเกษตร เป็น กรมการกสิกรรม พ.ศ. 2496 ยกฐานะกองการข้าวและการทดลอง ซึ่งอยู่ภายใต้ สังกัดของกรมการกสิกรรม จัดตั้งเป็นกรมการข้าว แยกออกมาจาก กรมการกสิกรรม พ.ศ. 2497 เปลี่ยนชื่อกรมการกสิกรรม เป็นกรมกสิกรรม พ.ศ. 2515 รวมกรมการข้าว กับ กรมกสิกรรมสถาปนาเป็น กรมวิชาการเกษตร

ภารกิจ

กรมวิชาการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับพืช โดยการศึกษา วิจัย และพัฒนาพืช ให้ได้พืชพันธุ์ดี เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชนและเกษตรกร ตลอดจนบริการ วิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรอง และให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิตและผลิตภัณฑ์พืช เพื่อให้บริการการส่งออกสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลองและพัฒนาวิชาการเกษตรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพืช
2. ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุ การเกษตร ผลผลิตและผลิตภัณฑ์พืช การบริการส่งออกสินค้าเกษตร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ เกษตรกร และเอกชนที่เกี่ยวข้อง
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตรหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วิสัยทัศน์

กรมวิชาการเกษตรเป็นองค์กรนำด้านการวิจัยและพัฒนาพืช เครื่องจักรกลการเกษตร และเป็นศูนย์บริการ ตรวจสอบ รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในระดับสากล โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

จากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 ได้ระบุถึงภารกิจหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร ไว้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
2. ฝึกอบรมเกษตรกร และให้บริการทางการเกษตร
3. พัฒนา ส่งเสริม และประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต และการจัดการผลผลิต ประมง และปศุสัตว์ แก่เกษตรกร
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือตามที่กระทรวง หรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยมีพันธกิจของหน่วยงาน คือ

1. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตรและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตร
2. ส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
3. ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีขีดความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตรตามแนวทางการเศรษฐกิจพอเพียง
4. การให้การแก้ไขปัญหาตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชนเกษตรกรอย่างพอเพียง

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

ในปี 2548 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ขึ้นเพื่อรองรับภารกิจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่ร่างขึ้นเนื่องจากการที่ทางรัฐบาลเห็นว่า ชุมชนมีการรวมตัว

กันเพื่อประกอบธุรกิจในระดับรากหญ้าอยู่มากมาย (สมาชิกตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป) ซึ่งเป็นธุรกิจที่ยังมีขนาดไม่ใหญ่พอที่จะเป็น SMEs หรือสหกรณ์ แต่ว่าเป็นธุรกิจที่สามารถจะช่วยเหลือภาคเศรษฐกิจของประเทศได้ในระดับหนึ่ง แต่กลุ่มดังกล่าวมักจะประสบปัญหา คือไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานรัฐหรือเอกชนอื่นๆ เนื่องจากยังไม่มีความหมายที่จะรับรองสถานภาพ อีกทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐก็ยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงเนื่องจากข้อมูลและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายไม่ชัดเจน รัฐบาลจึงกำหนดให้มีการออกกฎหมายรองรับการประกอบการของกลุ่มดังกล่าว โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเป็นหน่วยงานภายในที่ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนรับผิดชอบงานด้านธุรการ งานประชุมการศึกษาข้อมูล และกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนโดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบ โครงสร้างและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดังนี้

- เป็นสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจ
- รับผิดชอบการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย การเพิกถอนและการต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชน
- ประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมอบหมาย

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ปี 2548 สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ริเริ่มโครงการนำร่องพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยใช้แนวทางการพัฒนาแบบเครือข่ายวิสาหกิจเป็นเครื่องมือ และได้เลือกเครือข่ายปาล์มน้ำมันจังหวัดชุมพรเป็นจุดเริ่มต้น แล้วเตรียมขยายผลต่อไปที่จังหวัดกระบี่และสุราษฎร์ธานี ภายใต้กรอบระยะเวลาสนับสนุนรวม 3 ปี ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้เกิดแนวคิดการรวมตัวเป็นเครือข่ายปาล์มน้ำมันทั้งในระดับจังหวัดและในระดับภาคใต้ เกิดข้อตกลงรวมในเบื้องต้นของเหล่าผู้ประกอบการธุรกิจปาล์มน้ำมันในการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพการผลิตปาล์มน้ำมันตั้งแต่ระดับต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมทั้งได้มีการเสนอข้อตกลงร่วมของเครือข่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อนำไปกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์จังหวัด และเกิดความร่วมมือระหว่างโรงงานกับส่วนราชการในการจัดอบรมความรู้แก่เกษตรกรในจังหวัดชุมพร ส่งผลให้เกิดแนวคิดที่จะนำเอาวิธีการการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจไปใช้กับพืชชนิดอื่นๆ และมีองค์กรทั้งจากภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมดำเนินการในลักษณะภาคีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจภาคการเกษตรได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม องค์กรร่วมมือไทยเยอรมัน (GTZ) เป็นต้น

ต่อมาในปี 2549 กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนงานขยายผลการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ โดยดำเนินการแสวงหาความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดเวทีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยให้สำนักงานเกษตรทั้ง 3 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการนำเอาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจไปใช้กับพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ และมีแผนการพัฒนาความรู้เรื่อง

เครือข่ายวิชาชีพ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคจำนวนรวม 75 คน โดยมีที่ปรึกษาจากสถาบันคีนัน
ฯทำหน้าที่เป็นวิทยากรหลักและดำเนินการ รวมถึงการกำหนดแนวทางการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่สนใจ เพื่อให้
เกิดเป็นภาคีความร่วมมือในการพัฒนาเครือข่ายวิชาชีพของกลุ่มสินค้าเกษตร และการกำหนดให้เครือข่ายวิชาชีพเป็น
ช่องทางหนึ่งของระบบส่งเสริมการเกษตรทั้งระบบ

ซึ่งนอกจากการสนับสนุนกลุ่มการผลิตในระดับชุมชนดังที่กล่าวมา กรมส่งเสริมการเกษตรยังมีการส่งเสริมเครือข่าย
วิชาชีพชุมชนโดยสนับสนุนการจัดตั้ง การประกอบการ การตลาด การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่าง
เครือข่ายหรือภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อขยายเครือข่ายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิชาชีพชุมชนต่อไป¹

2.6.5 กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2504 กระทรวงเกษตรได้เสนอโครงการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร ไปยังคณะรัฐมนตรี
แยกเป็น 2 แผน แผนหนึ่ง ขอจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นแผนขั้นเตรียมการก่อนจัดตั้งกรม คือเตรียม
ทั้งการวางแผนงาน วางอัตรากำลังคน ปรับปรุงวิชาการ เปลี่ยนทัศนคติเจ้าหน้าที่ ตลอดจนรูปบริหาร และการแก้ไข
พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวงทบวงกรม เพื่อจัดตั้งกรมในแผนขั้นที่สอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเมื่อวันที่ 27
กันยายน พ.ศ. 2504 เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ

ต่อมาก็ได้มีคำสั่งกระทรวงเกษตรตั้งสำนักงาน ส่งเสริมการเกษตรขึ้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 เพื่อ
เตรียมการต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว และได้ปฏิบัติกร ในรูปงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวใหม่ไปพลางพร้อมกันนั้น ก็
ได้รายงานผลก้าวหน้าต่อคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว จนถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้
พิจารณา รายงานของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรแล้วมีคำสั่งว่า น่าจะตั้ง เป็นกรมได้ และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีได้
ทราบ ระเบียบข้อบังคับทุกกรม ก็ต้องรับภาระหนักในการประชุมปรึกษา เพื่อให้ได้สถาบันที่เหมาะสมและ ทันสมัย และพร้อม
ที่จะต้องชี้แจงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ
กระทรวง การคลัง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหารทั้งระดับอนุกรรมการและ
กรรมการใหญ่ การแก้ไข ปรับปรุง ชี้แจง ได้ตอบได้ ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผลที่สุดก็ผ่านการพิจารณา ของคณะที่
ปรึกษาระเบียบบริหาร เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 แต่ให้เรียก ชื่อ กรมแพรรค์ขยายการเกษตร โดยโอนงานส่งเสริม

¹ ข้อมูลเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2549 ปรากฏว่ามีวิชาชีพชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียนแล้ว 20,078 แห่ง และเครือข่ายวิชาชีพชุมชน 23 แห่ง
โดยประเภทของวิชาชีพชุมชนแบ่งออกได้เป็น ออมทรัพย์ชุมชน 1,142 แห่ง ร้านค้าชุมชน 476 แห่ง สุขภาพ 150 แห่ง ท้องเที่ยว 79 แห่ง
ซ่อมเครื่องจักรกล 17 แห่ง และอื่นๆ 799 แห่ง

การเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตรมารวมอยู่ในกรมนี้อย่างไร ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงานแพร่ ขยายจังหวัดและอำเภอ เมื่อผ่านการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร แล้ว ประธานคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารก็ได้นำเสนอต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี แต่ข้อความในหนังสือชื่อกรมได้เปลี่ยนไปจาก กรมแพร่ขยายการเกษตร เป็นกรมบริการ เกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคให้ยุบกลุ่กรมจังหวัด - อำเภอ เป็น เกษตร จังหวัด เกษตรอำเภอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยในหลักการ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 และต่อมา กระทรวงเกษตรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม เพื่อขออนุมัติและขอให้คณะที่ปรึกษากฎหมายช่วย พิจารณาก่อนส่งสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานรัฐสภา พร้อมกันนั้นก็ได้ออกเปลี่ยนชื่อ กรมบริการเกษตร เป็น กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติและอนุมัติให้แก้ไขชื่อได้ตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2510

วิสัยทัศน์

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกร ให้มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการผลิตการเกษตร
2. ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
3. ให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

ภารกิจ

1. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร
2. การดำเนินการส่งเสริมและประสานงานการถ่ายทอดความรู้การผลิต และจัดการผลผลิตพืช ประมง ปศุสัตว์
3. การดำเนินการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร
4. การดำเนินการให้บริการทางการเกษตรเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
5. การดำเนินการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชเศรษฐกิจ
6. การดำเนินการผลิตและเผยแพร่เอกสาร คำแนะนำ และสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อใช้ในการส่งเสริมการเกษตร
7. กำกับ ดูแล การดำเนินงานสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร (ปชส.8)
8. การดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ
9. การดำเนินการด้านความร่วมมือในการเชื่อมโยงและพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร
10. การกำหนดระบบและดำเนินการเกี่ยวกับวิสาหกิจเกษตรกร

2.6.6 กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประวัติ

หน่วยราชการที่รับผิดชอบงานสหกรณ์ เริ่มจากเป็นแผนกหนึ่งในกรม พาณิชยและสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2458 เหตุที่จัดตั้งแผนกสหกรณ์ขึ้นในส่วนราชการแห่งนี้ เพราะว่า กรมพาณิชย และสถิติพยากรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาค และการจัดตั้งสหกรณ์ในระยะแรกก็ได้อาศัยเงินกู้จาก แบงก์สยามกัมมาจลทุน- จำกัด(ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) โดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกันอยู่ จึงจำเป็นที่จะต้องให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติทำการควบคุม และดูแลผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ในขณะนั้นมี พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ทรงดำรงตำแหน่งอธิบดีและ นายทะเบียนสหกรณ์เป็นพระองค์แรก

ใน พ.ศ. 2515 ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ยกเลิก พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2506 ตั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขึ้นและยกเลิกกระทรวงพัฒนา การแห่งชาติ พร้อมนี้ ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ให้โอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการสหกรณ์ของสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ กรมสหกรณ์ ที่ดิน กรมสหกรณ์พาณิชยและธนกิจ เป็นกรมส่งเสริมสหกรณ์ สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยมี พันเอกสุรินทร์ ชลประเสริฐ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรม ส่งเสริมสหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์เป็นคนแรก

ใน พ.ศ. 2515 ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ยกเลิก พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2506 ตั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขึ้นและยกเลิกกระทรวงพัฒนา การแห่งชาติ พร้อมนี้ ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ให้โอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการสหกรณ์ของสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ กรมสหกรณ์ ที่ดิน กรมสหกรณ์พาณิชยและธนกิจ เป็นกรมส่งเสริมสหกรณ์ สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยมี พันเอกสุรินทร์ ชลประเสริฐ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรม ส่งเสริมสหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์เป็นคนแรก

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริมและคุ้มครองสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และเป็นที่ยังของมวลสมาชิก

พันธกิจ

- พันธกิจที่ 1 สร้างองค์ความรู้เพื่อส่งเสริม เผยแพร่เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
- พันธกิจที่ 2 คุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เข้มแข็งและเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์
- พันธกิจที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจและเทคโนโลยีให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- พันธกิจที่ 4 เสริมสร้างโอกาสการเข้าหาแหล่งทุนให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- พันธกิจที่ 5 ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

อำนาจหน้าที่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการ สหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความ เข้มแข็ง โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจอย่างมี ประสิทธิภาพ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจ สหกรณ์สู่ระดับสากล เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม

โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการ นิคมสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์
- (3) ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่ม เกษตรกรและประชาชนทั่วไป
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ให้กับคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
- (6) ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการของตลาดสินค้าสหกรณ์และสร้างเครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์กับ สหกรณ์สหกรณ์กับเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.6.7 กรมชลประทาน

ประวัติ

งานชลประทาน เริ่มขึ้นอย่างจริงจังในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง "กรมทน้ำ" ขึ้นแทนกรมคลอง เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2457 และทรงแต่งตั้ง นายอาร์ ซี อาร์ วิล สัน เป็นเจ้ากรมทน้ำ รวมทั้งจัดสร้างโครงการชลประทาน ป่าสักได้ โครงการสร้างเขื่อนทดน้ำขนาดใหญ่ คือ เขื่อนพระราม 6 ขึ้นที่ตำบลท่า หลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถช่วยเหลือ พื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ 680,000 ไร่ ซึ่งนับเป็น โครงการชลประทานขนาดใหญ่แห่งแรกใน ประเทศไทย

ซึ่งก่อสร้างด้วยหลักวิชาการ ที่ถูกต้องและทันสมัยตามหลักเทคโนโลยีการพัฒนา แหล่งน้ำสมัยใหม่อย่างแท้จริง และนับจากนั้นเป็นต้นมา ได้เริ่มก่อสร้างโครงการชลประทานกระจาย ไปทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งภาคเหนือภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการจัดการ น้ำเพื่อการเกษตร และเพื่อการอุปโภคบริโภค งานก่อสร้าง

โครงการชลประทานได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อรองรับการขยายตัวทางการผลิต และความต้องการบริโภคภายในประเทศ

จนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริว่า หน้าที่ของกรมท่อน้ำ มิได้ปฏิบัติงานอยู่เฉพาะแต่การท่อน้ำเพียงอย่างเดียว งานที่กรมท่อน้ำปฏิบัติอยู่จริงในขณะนั้น มีทั้งการขุดคลอง การท่อน้ำ รวมทั้งการส่งน้ำตามคลองต่าง ๆ อีกทั้งการสูบน้ำเพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อจาก กรมท่อน้ำ เป็น กรมชลประทาน เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2470 โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานการขุดคลอง การท่อน้ำ การส่งน้ำ และการสูบน้ำช่วยเหลือ พื้นที่เพาะปลูกอย่างทั่วถึง

ในสมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงสนพระราชหฤทัย ในการศึกษาและพระราชทานแนวพระราชดำริอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการพัฒนาแหล่งน้ำมาตลอด เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำเขาตาที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อันเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรก ที่กรมชลประทานก่อสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 ซึ่งในรัชการของพระองค์ได้ทรงมีพระราชดำริให้กรมชลประทานดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำทั่วประเทศมาแล้วประมาณ 2,000 โครงการ

วิสัยทัศน์

"น้ำสมบูรณ์ สนับสนุนการผลิต เสริมสร้างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจมั่นคง"

พันธกิจ

1. เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอ
2. จัดการน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภทอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน
3. เสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อให้การและบริหารจัดการน้ำ ทุกระดับอย่างบูรณาการ
4. ดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยทางน้ำ

ยุทธศาสตร์

1. การจัดหาน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ มุ่งเน้นพื้นที่เกษตรกรรมมีระบบชลประทานอย่างทั่วถึง โดยมีโครงการก่อสร้าง ชลประทานขนาดใหญ่ โครงการก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง โครงการพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อชุมชนและชนบท ทั้งนี้ต้องมีการจัดเตรียมความพร้อม เพื่อการก่อสร้างแหล่งน้ำที่มีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาระบบป้องกันภัยจากน้ำ เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการก่อสร้างอาคารเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ รวมทั้งโครงการระบบเตือนภัย ที่มีประสิทธิภาพสูง
3. การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ กรมชลประทานให้ความสำคัญต่อ ความเป็นอยู่ของเกษตรกรทุกระดับ เกษตรกรได้รับการบริการและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาประสิทธิภาพ โครงการชลประทาน และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหาร กระบวนการ

2.6.8 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ประวัติ

พ.ศ. 2495 มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง "กองเศรษฐกิจการเกษตรและที่ดิน" ขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง แบ่งงานออกเป็น 2 แผนก คือ แผนกการใช้ที่ดิน และแผนกคั่นคว่ำและสถิติ พ.ศ. 2497 มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงชื่อ เป็น "กองเศรษฐกิจการเกษตร" แบ่งงานออกเป็น 3 แผนก คือ แผนกเศรษฐกิจการผลิต แผนกประมวลสถิติการเกษตรและแผนกสำรวจคั่นคว่ำ พ.ศ. 2500 มีพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงกองเศรษฐกิจการเกษตร โดยจัดตั้งแผนกเพิ่มอีก 2 แผนก คือ แผนกควบคุมโครงการและแผนกภูมิภาคผลิตผลเกษตรกรรม พ.ศ. 2515 มีประกาศคณะปฏิวัติปรับปรุงส่วนราชการ ในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยแยก "แผนกควบคุมโครงการ" ออกจากกองเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อยกฐานะขึ้นเป็น "กองแผนงาน" พร้อมกับมีการกำหนดการแบ่งเขตเกษตรเศรษฐกิจของไทยออกเป็น 19 เขต พ.ศ. 2416 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ตั้ง "ศูนย์สถิติการเกษตร" ขึ้นในกองเศรษฐกิจการเกษตร ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางเกษตรทุกชนิด พ.ศ. 2520 มีคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบ่งงานและจัดอัตรากำลังข้าราชการ ลูกจ้าง ในกองเศรษฐกิจการเกษตรใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายประสานงานเศรษฐกิจการเกษตร ฝ่ายนโยบายและวางแผนพัฒนาการเกษตร ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร และศูนย์สถิติการเกษตร 24 มีนาคม 2522 มีพระราชบัญญัติยกฐานะ กองเศรษฐกิจการเกษตรขึ้นเป็น "สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร" ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ออกเป็น 6 กอง ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กองประเมินผล กองแผนงาน กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร และศูนย์สถิติการเกษตร พ.ศ. 2530 คณะรัฐมนตรีมีมติให้แบ่งงานเขตเกษตรเศรษฐกิจออกเป็น 24 เขต พ.ศ. 2539

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการวางแผนและจัดทำยุทธศาสตร์ให้ภาคเกษตรเติบโตอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้ ชีดประโยชน์ส่วนรวมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

พันธกิจ

- 1) จัดทำและบริการข้อมูลสารสนเทศการเกษตร
- 2) จัดทำและรายงานสภาพเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศและต่างประเทศ
- 3) จัดทำและเสนอยุทธศาสตร์ มาตรการและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
- 4) ติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการและการใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวงเกษตรฯ

2.6.9 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ประวัติ

นับตั้งแต่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ในฐานะผู้ร่วมก่อตั้งร่วมกับประเทศอื่นๆ อีก 80 ประเทศ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2537 มีการบังคับใช้ความตกลงด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) ที่กำหนดกติกาให้ประเทศต่างๆ ใช้มาตรการด้านมาตรฐานและความปลอดภัยอาหาร ควบคุมการส่งออกนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญในการแข่งขันทางการค้าสินค้าเกษตรและอาหารในต่างประเทศที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยในปี พ.ศ. 2540 ได้จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานและตรวจสอบสินค้าเกษตร (สมก.) เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มุ่งการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จในการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตร

จนกระทั่งพระราชบัญญัติปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม มีผลบังคับใช้เมื่อปี 2545 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นในวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 เป็นหน่วยงานระดับกรมภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิสัยทัศน์

กำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการได้รับความเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับในสากล

พันธกิจ

1. กำหนดมาตรฐานและระบบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร
2. ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานสินค้า และมาตรฐานระบบการผลิตในไร่นาและโรงงานแปรรูป รวมทั้งให้การรับรององค์กรภาครัฐและเอกชนในการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อการส่งออก
3. ติดตามและประเมินผล แผนงานและมาตรการด้านความปลอดภัยอาหาร
4. เจรจาด้านเทคนิคในระดับทวิภาคีและองค์การระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้มาตรการที่มีใช้ ภายเป็นข้อกีดกันทางการค้า
5. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศและระบบการตรวจสอบย้อนกลับทางด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

อำนาจหน้าที่

มีภารกิจเป็นหน่วยงานกลางเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป และอาหารของประเทศ โดยการกำหนดมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป และอาหาร ตั้งแต่ระดับโรงงานถึงผู้บริโภค การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาทางการค้าเชิงเทคนิค เพื่อปรับปรุงและยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้สินค้าเกษตรและอาหารของไทย มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป และอาหาร
2. กำกับ ดูแล และเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร
3. ออกใบอนุญาตและรับรองผู้รับรองมาตรฐานและผู้ประกอบการเกี่ยวกับมาตรฐานและฉลากคุณภาพสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร
4. ประสานงานและร่วมเจรจาแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค มาตรการที่มีใช้ภายใน และการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ
5. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร
6. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร
7. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.6.10 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประวัติ

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ได้มีกลุ่มชาวไร่ชาวนา นักศึกษา นักการเมือง เดินขบวนเรียกร้องหลายครั้ง สาเหตุสำคัญมาจาก ปัญหาที่ดินทำกินและการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน รัฐบาลในสมัย ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ จึงได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2518 โดยมีหลักการและเหตุผลดังนี้

"ปัจจุบันปรากฏว่า เกษตรกรกำลังประสบความเดือดร้อน เนื่องจากต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินและกลายเป็นผู้เช่าที่ดินต้องเสีย ค่าเช่าในอัตราสูงเกินควร ที่ดินขาดการบำรุงรักษา จึงทำให้อัตราการผลิตผลเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรม และเสียเปรียบจากการเช่าที่ดิน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วนที่สุด โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด

ผลจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2518 เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุง สิทธิการถือครองที่ดิน การกระจายสิทธิในที่ดิน ทั้งในที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน ที่มีมากเกินความจำเป็น ให้ไปสู่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินพร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาอาชีพ ปรับปรุง ส่งเสริม และสนับสนุน ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่าง ๆ และให้มีการจัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

วิสัยทัศน์

จัดที่ดิน สร้างมูลค่าที่ทำกิน พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร คุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม

พันธกิจ

1. จัดที่ดินและที่อยู่อาศัยให้เกษตรกร
2. พัฒนาสุขภาพแวดล้อม และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน
3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมการเรียนรู้
4. สนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกร

ภารกิจดำเนินงาน

ส.ป.ก.กำหนดภารกิจดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรมไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. งานจัดที่ดิน

เป็นการสนับสนุน ให้เกษตรกรได้เป็นเจ้าของที่ดินภายใต้กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม โดยดำเนินการในที่ดิน 2 ประเภท ได้แก่ ที่ดินของรัฐ และที่ดินเอกชน

- ในที่ดินของรัฐ ส.ป.ก. จะทำการสำรวจรังวัด และสอบสวนสิทธิในที่ดิน เปรียบเทียบสิทธิ ครอบครองที่และแบ่งแยกที่ดิน (กรณีมีที่ดินเกินสิทธิตามกฎหมาย) เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ตามที่เกษตรกรได้ยื่นคำร้องไว้ ซึ่งเกษตรกรจะได้รับสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ได้รับหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก.4-28) และหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01) และมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินต่อไป โดยที่ดินของรัฐ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพ ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรตามมติคณะรัฐมนตรี ที่สาธารณประโยชน์ที่ราษฎรเลิกใช้ร่วมกัน ที่สาธารณสมบัติแผ่นดิน และที่รกร้างว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร
- ในที่ดินเอกชน ส.ป.ก.จะนำที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืนมาจัดสรรแก่เกษตรกรผู้เช่า หรือผู้ไ้ที่ทำการ หรือผู้มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งเกษตรกรจะต้องเช่า หรือเช่าซื้อจาก ส.ป.ก. และมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินต่อไป โดย ส.ป.ก.จะจัดซื้อ หรือเวนคืนที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเกินกว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรมกำหนด

2. งานพัฒนา

ดำเนินงานในส่วนที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำ เพื่อยกระดับสภาพความเป็นอยู่ตามความจำเป็น และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

3. งานเพิ่มรายได้

เป็นการดำเนินงานปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการผลิตและโครงสร้างทางการเกษตร จัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ปฏิรูปที่ดิน จัดหาสินเชื่อและปัจจัยการผลิต พัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรและนอการเกษตร การให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการรักษาดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และอื่นๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และมติของ คปก. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในที่ดินสาธารณะ ที่ดินชุมชน และที่ดินที่จัดให้เกษตรกร โดย ส.ป.ก.จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามสภาพของท้องถิ่นๆ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

อำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 มาตรา 8 กำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดความหมายของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อ หรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการถือครองที่ดิน โดยปรับปรุงที่ดินและกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน พัฒนาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิต รวมถึงส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ โดยประสานกับส่วนราชการทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.6.11 กรมการข้าว

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการวิจัยและพัฒนาข้าวเพื่อความยั่งยืนของประเทศและสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรทำนา รวมทั้งเป็นผู้นำด้านการส่งออกข้าวของโลก

ภารกิจ

1. ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ข้าวของประเทศรวมทั้งดำเนินการร่วมมือกับต่างประเทศในเรื่องข้าว

2. ดำเนินการเกี่ยวกับการ อนุรักษ์พันธุกรรมและคุ้มครองพันธุ์ข้าว

3. ศึกษา วิจัย ทดลองพัฒนาเกี่ยวกับพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปและมาตรฐานข้าว

4. ดำเนินการผลิตและส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว

5. ส่งเสริม สนับสนุน และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการข้าวรวมทั้งอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว

6. ดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว

7. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาระบบการจัดการสินค้าการแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการตลาดข้าว

การบริการข้อมูล

○ บอร์ดเตือนภัยศัตรูข้าว

○ บอร์ดข่าวการค้าข้าว

2.6.12 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร(องค์การมหาชน)

ประวัติ

จากผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ส่งผลให้รัฐบาลมีมาตรการคุมเข้มในเรื่องการใช้งบประมาณ ทำให้โครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว และที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องไม่สามารถดำเนินการต่อได้ รัฐบาลจึงเห็นชอบให้มีการจัดหาเงินกู้จากต่างประเทศมาดำเนินการต่อ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขผูกพัน (Policy Matrix) โครงการเงินกู้เพื่อปรับ โครงสร้างภาคเกษตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อการส่งออก เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานอิสระในการดำเนินงานจัดการกองทุน ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตรโดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2546 เป็นต้นไป (มีทุนดำเนินการขั้นต้น 3,000 ล้านบาท) ปปป

วิสัยทัศน์

สำนักงานหลักในการพัฒนาการวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชาติ (การวิจัย หมายถึง วิจัย พัฒนา และ วิสวกรรม)

พันธกิจ

- พันธกิจของ สวก.
- ส่งเสริมและสนับสนุน การวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาข้อมูล และสารสนเทศด้านการวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์

2.6.13 สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง

ภารกิจหลัก

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทส่งเสริมที่ไม่แสวงหากำไร สังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขในปี 2505 2518 และ 2530 รวม 3 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินกิจการ ให้การสงเคราะห์การทำสวนยาง และการสงเคราะห์ปลูกแทนด้วยไม้ยืนต้นชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ

ภารกิจพิเศษ

ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล นอกเหนือจาก พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง แล้ว รัฐบาลยังมอบนโยบาย ให้ สกย. ช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ให้รวมตัว จัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยจัดสรร งบประมาณ สร้างโรงผลิตยางแผ่นตึงแห้ง / รมควัน ให้กับกลุ่มเกษตรกร เพื่อแปรรูปผลผลิต เป็นยางแผ่นรมควัน หรือ อบแห้ง สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกัน ไม่มากพอ ที่จะจัดตั้งสหกรณ์ รัฐก็ให้ สกย. จัดสร้างโรงเรือนผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี ให้ นอกจากนั้นรัฐยังมอบหมาย ให้ สกย. จัดตลาดประมูลยางระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกษตรกร และพ่อค้ามาซื้อขายผลผลิต ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และราคาที่เป็นธรรม

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ดีหรือ ไม้ยืนต้นทดแทนยางเก่า และส่งเสริมให้เกษตรกร ที่ไม่มียางมาก่อน ได้ปลูกสร้างสวนยางพันธุ์ดี โดยให้ทุนสงเคราะห์รวมทั้งคำแนะนำทางวิชาการ เพื่อให้มีผลผลิตและรายเพิ่มขึ้น
2. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับของตลาด โดยใช้เทคโนโลยีเหมาะสม
3. พัฒนาระบบและกลไกตลาดให้เกษตรกรชาวสวนยางได้รับความเป็นธรรมในด้านราคา
4. จัดตั้งและพัฒนาองค์เกษตรกรชาวสวนยาง ให้เข้มแข็งมีศักยภาพในการพัฒนาและอำนาจต่อรองที่สูงขึ้น

2.6.14 องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

ประวัติ

องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2517 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2517 เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยรัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิมห้าสิบล้านบาท และมีวัตถุประสงค์หลัก คือ

1. ช่วยเหลือเกษตรกรด้านการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกร
2. จัดหาและจำหน่ายปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม และตรงตามเวลาที่ต้องการให้แก่เกษตรกร
3. ช่วยเหลือเกษตรกร / สถาบันเกษตรกร ในการเจรจา การจำหน่าย การตลาด และการเก็บรักษาซึ่งผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

การดำเนินการภายใต้ การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ประกอบด้วย

- ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
- ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการ
- และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 7 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยในจำนวนนี้ให้มีสถาบันเกษตรกรไม่น้อยกว่า 2 คน และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

วิสัยทัศน์

"เป็นองค์กร ที่บริหารจัดการด้านการตลาดอย่างเป็นธรรม เพื่อนำไปสู่ความผาสุกของเกษตรกร"

พันธกิจ

1. ปรับปรุงพัฒนา และบริหารตลาดกลาง / คลังสินค้า
2. จัดหา / จำหน่าย ปัจจัยการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม
3. สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า โดยความร่วมมือกับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายให้เป็นระบบ ครบทุกภูมิภาค
4. พัฒนาใช้ประโยชน์ พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. สร้างระบบสารสนเทศ เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ เกษตรกร ภาคอื่นของสังคม
6. ปรับปรุงพัฒนาความรู้ และขีดความสามารถของพนักงานให้สามารถดำเนินธุรกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. ดำเนินการสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

2.6.15 องค์การสะพานปลา

ประวัติ

ในอดีตการขนถ่ายและจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำเค็มของกรุงเทพฯ มีศูนย์รวมอยู่ที่ถนนทรงวาด อำเภอสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ส่วนการจำหน่ายสัตว์น้ำจืดมีศูนย์รวมอยู่ที่หัวลำโพง ริมคลองผดุงกรุงเกษม สถานที่ทั้งสองแห่งดังกล่าวคับแคบ และสกปรก ทำให้การดำเนินธุรกิจไปอย่างไม่สะดวก ในปี พ.ศ.2491 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้

ส่งคณะผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย Dr. K.F. VASS และ Dr. J. REUTER มาศึกษาภาวะการประมงของประเทศไทยตามคำร้องขอของรัฐบาล ซึ่งคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้เสนอว่าระบบตลาดปลาที่มีอยู่เดิมยังขาดหลักการดำเนินงานทางวิชาการและขาดการสงเคราะห์ในด้านสังคมและเศรษฐกิจ สมควรที่รัฐบาลจะเข้าดำเนินการแก้ไขปรับปรุงในด้านต่างๆ 6 ประการ ดังนี้

- บริการเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์น้ำไปสู่ตลาด (การขนส่ง)
- บริการเกี่ยวกับการเก็บสินค้าสัตว์น้ำที่สะพานปลา (ห้องเย็น)
- การจัดระบบหลังสินค้าสัตว์น้ำ (ตลาดกลางหรือสะพานปลา)
- จัดองค์การให้ชาวประมงกู้ยืมเงินทุนและออมสิน (สินเชื่อการเกษตร)
- บริการเกี่ยวกับการขจัดทุพภิกขภัยและอุปกรณ์การประมง (เครื่องมือและอุปกรณ์)
- บริการเกี่ยวกับการส่งเสริมการประมง แนะนำทางวิชาการและอื่นๆ ตลอดจนบริการเกี่ยวกับป่วยเจ็บ (วิชาการและสวัสดิการ)

จากข้อเสนอดังกล่าวข้างต้น เพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจการประมงด้านการตลาด กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการเสนอรัฐบาล เมื่อรัฐบาลรับหลักการและเห็นชอบให้ดำเนินการแล้ว กรมประมงจึงได้เริ่มงานในการก่อสร้างสะพานปลาของรัฐขึ้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตำบลยานนาวา อำเภอยานนาวา กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2492 ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ.2496 เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2496 อันเป็นกฎหมายในการจัดตั้งองค์การสะพานปลา องค์การสะพานปลาจึงได้ถือกำเนิดตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการการให้บริการขนถ่ายสัตว์น้ำและตลาดสัตว์น้ำที่ได้มาตรฐานระดับสากล ถูกสุขลักษณะ และส่งเสริมอาชีพประมง

พันธกิจ

1. ให้บริการตลาดสินค้าสัตว์น้ำที่มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นธรรม
2. ส่งเสริมฐานะสวัสดิการของชาวประมง สนับสนุนและพัฒนาอาชีพการประมง
3. ปรับระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของสะพานปลาและท่าเทียบ เรือประมงให้เพียงพอ ได้มาตรฐาน ถูกสุขอนามัย และไม่กระทบสิ่งแวดล้อม และยกระดับมาตรฐานการดูแลรักษาสัตว์น้ำให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค
4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารฐานะการเงินที่มั่นคงขององค์กร
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.6.16 องค์กรสวนยาง

ประวัติ

ในระหว่างปี 2482 – 2484 หัวหน้ากองการยาง (พระยาอนุวัตินรัถย์) ซึ่งขณะนั้นกองการยางยังสังกัดอยู่ในกรมป่าไม้ ได้รับเงินจำนวนหนึ่งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้ไปซื้อที่ดินสวนยางในตำบลนาบอน และตำบลข้างกลาง อำเภอทุ่งสง และอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าซื้อได้ประมาณ 6 – 7 แห่ง รวมเนื้อที่ประมาณ 450 ไร่ และรับฝากขายอีกหลายแปลงเนื้อที่ประมาณ 170 ไร่ ขณะที่ออกหาซื้อที่ดินสวนยาง พระยาอนุวัตินรัถย์ ได้สำรวจพบสวนยางปลูกใหม่ อายุประมาณ 1 – 2 ปี เป็นจำนวนหลายพันไร่ ปลูกติดต่อกันอยู่ในพื้นที่ที่บุกเบิกใหม่ ปรากฏว่าต่อมาที่ดินปลูกสร้างสวนยางใหม่เหล่านี้ เป็นที่ดินชาวจีนเชื้อสายฮกจิวเป็นผู้บุกเบิกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คนจีนเหล่านี้เคยได้รับใบเหยียบขี้ไก่สำหรับที่ดินดังกล่าวมาก่อนแล้ว แต่ใบเหยียบขี้ไก่หมดอายุ (2 ปี) ไปหลายปีแล้วเพิ่งจะมาหักล้างทางพงบุกเบิกปลูกยางเมื่อ 1-2 ปีมานี้เอง อายุของต้นยางเป็นพยานได้ชัดเจน พระยาอนุวัตินรัถย์ จึงได้ร่วมมือกับที่ดินจังหวัด ดำเนินการสอบสวนและขับไล่ผู้บุกรุกที่ดินเพื่อความเรียบร้อยของที่ดินและป่าแห่งนี้ ทางราชการจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่ ตำบลข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2484 เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2484 หวงห้ามที่ดินดังกล่าวไว้เพื่อการเกษตร รวมเนื้อที่ในเขตพระราชกฤษฎีกาประมาณ 12,000 ไร่ ในเนื้อที่ดังกล่าวปรากฏว่ามีต้นยางอ่อนปลูกอยู่แล้วประมาณ 6,000 ไร่ นอกจากนี้ยังมีสภาพเป็นป่าอยู่ สวนยาง 6,000 ไร่ ดังกล่าวนี้ได้ตกมาอยู่ในความดูแลของกองการยาง กรมป่าไม้ กรมป่าไม้ได้พิจารณาเห็นว่าที่ดินแห่งนี้เหมาะกับการใช้ประโยชน์ในการขยายกิจการด้านสวนยางให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการในสวนยางแปลงนี้ให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรชาวสวนยางเท่าที่จะทำได้

นับตั้งแต่ปี 2493 เป็นต้นมา องค์การสวนยางได้ดำเนินการและขยายงานออกไปหลายประการ เช่น ทดลองสร้างสวนโกโก้ในเนื้อที่ 300 ไร่ (แต่ทำได้ 4 ปี ก็ต้องเลิกไปเพราะพื้นที่ไม่เหมาะกับการปลูกโกโก้) สร้างสวนยางพันธุ์ดีเพิ่มเติมในเนื้อที่ว่างเปล่าประมาณ 5,500 ไร่ สร้างสวนกาแฟ ในเนื้อที่ 700 ไร่ สร้างโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากน้ำตก เพื่อนำพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในโรงงานผลิตยางและแสงสว่าง และได้สร้างโรงงานผลิตยางครบจากเศษยาง

ต่อมาในปี 2504 กระทรวงเกษตรได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง เพื่อให้องค์การสวนยางมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเปลี่ยนชื่อจาก “องค์การสวนยางนาบอน” เป็น “องค์การสวนยาง” ดำเนินกิจการและบริหารงานภายในขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ.2504 เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การสวนยาง

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. 2504 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของ องค์การสวนยางไว้ดังนี้

1. ประกอบเกษตรกรรม ซึ่งมีการทำสวนยางพาราเป็นสำคัญรวมทั้งการสร้างแปลงเพาะและแปลงขยายพันธุ์ยางพารา
2. ผลิตยางแผ่นรมควัน ยางครีปขาว น้ำยางข้น ยางผง ยางแท่ง ยางชนิดอื่น ๆ และสารประกอบของยางพารา
3. ประดิษฐ์หรือผลิตวัตถุจากยางพารา
4. ผลิตและจำหน่ายพลังงานเพื่อประโยชน์แก่กิจการ และกิจการ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ขององค์การสวนยาง

5. ประกอบการค้าและธุรกิจเกี่ยวกับผลิตผล ผลิตภัณฑ์ และวัสดุพลอยได้ที่เกิดจากกิจการตามข้อ 1,2,3 และ 4 และเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์เกษตรกรรม

6. อำนวยบริการแก่รัฐและประชาชนเกี่ยวกับยางพารา

วิสัยทัศน์

เป็นรัฐวิสาหกิจหลักด้านธุรกิจยางพาราครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกลไกภาครัฐในการพัฒนายางและเพิ่มมูลค่า ยางของประเทศ

ภารกิจ

- ดำเนินธุรกิจยางและปัจจัยในการผลิตยางครบวงจร
- ลงทุนกับเอกชนในการประกอบการอุตสาหกรรมยาง และไม้ยาง
- อำนวยบริการแก่รัฐ และประชาชนเกี่ยวกับยางพารา

2.6.17 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(องค์การมหาชน)

ประวัติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 ให้จัดตั้งหน่วยงานระดับกองขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการและประสานงาน โครงการหลวง และปฏิบัติงาน สนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวงในด้านต่าง ๆ

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ให้จัดตั้งกองพัฒนาเกษตรที่สูงเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขึ้นตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าว พ.ศ. 2545 กองพัฒนาเกษตรที่สูงได้รับการยกฐานะเป็นสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง ตามกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2547 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ให้จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ขึ้นในรูปแบบขององค์การ มหาชน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว และมีการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้า ด้วยกันได้ดียิ่งขึ้น โดยมีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนางาน โครงการหลวง และขยายผลการ ดำเนินงานโครงการหลวงไปยังพื้นที่สูงส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดการนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง สามารถ ผสมผสานองค์ความรู้จากโครงการหลวงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และ นวัตกรรมของชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 95 วันที่ 14 ตุลาคม 2548 และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2548 และเมื่อวันที่ 21

กฎหมาย 2549 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนกิจการทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของสำนักพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปเป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

วิสัยทัศน์

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน เน้นสนับสนุนภารกิจของโครงการหลวง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการและเกิดความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของโครงการหลวง
2. รักษาและพัฒนาต่อขอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งรักษาคุณค่าและสร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง
3. ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสอดคล้องกับแนวทางของโครงการหลวงรวมทั้งการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อม
4. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ทั้งภายในและต่างประเทศ

2.6.18 บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด

ประวัติ

สินค้าเกษตรและอาหารเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ ทั้งในด้านการส่งออกเพื่อสร้างรายได้เข้าประเทศ และการเชื่อมโยงกับเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้ผลิตภาคสำคัญที่สุดของประเทศ ปัจจุบันการค้าขายสินค้าเกษตร มีความซับซ้อนและมีปัญหาอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะการใช้มาตรการด้านภาษี(Non-tariff Barrier: NTB) โดยเฉพาะมาตรการด้านสุขอนามัย หรือ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศของตน ในขณะที่ประเทศไทยยังมีศักยภาพด้านการตรวจสอบคุณภาพสินค้าจำกัด ทั้งในเชิงปริมาณและขีดความสามารถเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการวิเคราะห์ทดสอบตรวจสอบ โดยหน่วยตรวจสอบปัจจุบันของประเทศทั้งของภาครัฐและเอกชนยังมีกำลัง (Capacity) ไม่เพียงพอในการให้บริการตรวจสอบได้รวดเร็วและเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งทวีเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด จัดตั้งขึ้นตามความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2546 โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความความเข้มแข็งและตอบสนองความต้องการของประเทศ เกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารใน 3 ส่วน ที่สำคัญคือ

- การขยายขีดความสามารถในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร เพื่อการส่งออกที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งในด้านปริมาณรายการที่ต้องการ การตรวจสอบและความซับซ้อนของการตรวจสอบ โดยการให้บริการที่เบ็ดเสร็จ รวดเร็วและคล่องตัว

- การเพิ่มขีดความสามารถ และขยายขอบเขตการตรวจสอบสินค้าเกษตร และอาหารนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตเป็นอาหารแปรรูปเพื่อการส่งออก รวมทั้งการคุ้มครองผู้บริโภคภายในประเทศให้ได้รับบริโภคอาหารที่มีคุณภาพ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพืช ศัตรูสัตว์และประมง จากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย

- เพิ่มขีดความสามารถของประเทศในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสนับสนุนการเจรจาทางการค้าและการแก้ไขข้อเสียบริษัทของประเทศในการต่อรอง หรือแก้ไขข้อกล่าวหาด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อบริการตรวจสอบวิเคราะห์สินค้าเกษตรและอาหารทั้งนำเข้าและส่งออก เน้นการให้บริการแก่ภาครัฐกิจ ด้วยความเชื่อมั่นในการตรวจสอบและรับรอง และสามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็ว
2. เพื่อพัฒนามาตรฐานอ้างอิง (Reference Standard Material) สำหรับการยืนยันความถูกต้องแม่นยำของการตรวจวิเคราะห์
3. สร้างความมั่นใจในสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศไทยทั้งทางด้านมาตรฐานและความปลอดภัย

วิสัยทัศน์

- เป็นหน่วยตรวจสอบที่ได้มาตรฐานสากลเพื่อสนับสนุนการส่งออกและคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ
- เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงทางวิชาการของประเทศ(Reference Lab) เพื่อสนับสนุนการเจรจาทางการค้า และการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องปฏิบัติการ
- เป็นหน่วยงานประสานเครือข่ายข้อมูลคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารที่มีความสมบูรณ์และทันเหตุการณ์ สามารถใช้เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และข้อมูลแจ้งเตือนภัย

พันธกิจ

- ให้เป็นบริการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหารนำเข้าและส่งออกของประเทศ โดยให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
- สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความสามารถในการบริการตรวจสอบ

2.7 กระบวนการท่องเที่ยวและกีฬา

วิสัยทัศน์

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการการตลาดและการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ
2. บูรณาการ ประสานงานการขับเคลื่อนนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ให้มีเอกภาพ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับทุกภาคส่วนและเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เกิดสมดุล ยั่งยืน
3. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค
4. พัฒนานุเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และนันทนาการให้ได้มาตรฐานสากล
5. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ การออกกำลังกาย และวิทยาศาสตร์การกีฬา
6. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และผลักดันการนำนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการการตลาดและการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ
2. บูรณาการ ประสานงานการขับเคลื่อนนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ให้มีเอกภาพ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับทุกภาคส่วนและเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เกิดสมดุล ยั่งยืน
3. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค
4. พัฒนานุเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และนันทนาการให้ได้มาตรฐานสากล
5. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ การออกกำลังกาย และวิทยาศาสตร์การกีฬา
6. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และผลักดันการนำนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา 14 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นตามที่มิ กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มาตรา 15 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
4. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
5. สถาบันการพลศึกษา

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. การกีฬาแห่งประเทศไทย

2.7.1 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

ประวัติ

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นส่วนราชการระดับกรมสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 5 หมวด 5 ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545

วิสัยทัศน์

1. ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับโลก
2. อุตสาหกรรมภาพยนตร์ ของประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ และเป็นหนทางสำคัญของการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

พันธกิจ

1. สร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวให้แก่มหาภาคส่วน
3. พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ให้เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน
4. พัฒนา ขกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
5. สร้างความมั่นใจ อำนวยความสะดวก และ ให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
6. พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยว
7. ส่งเสริม สนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย
8. ส่งเสริม สนับสนุน อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศไทย

อำนาจหน้าที่

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว มีภารกิจ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในการพัฒนามาตรฐาน การบริการด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการสนับสนุนการ ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อ

ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยให้อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย รวบรวมข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยว และแนวทาง การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้ สอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ
2. จัดทำแผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งประสานส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
3. จัดทำแผนพัฒนาทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมทั้งประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการปฏิบัติตามที่กำหนด
4. จัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
5. ดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. ติดตามประเมินผลงานด้านพัฒนาการท่องเที่ยว
7. ส่งเสริม สนับสนุนกิจการภาพยนตร์ ทั้งภาคการผลิต การบริหารและกิจการที่เกี่ยวข้อง
8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

2.7.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประวัติ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เริ่มขึ้นอย่างชัดเจนใน พ.ศ. 2479 เมื่อ กระทรวงเศรษฐกิจ เสนอโครงการบำรุง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศสยามต่อคณะรัฐมนตรี ในการเสนอโครงการนี้ กระทรวงเศรษฐกิจได้เสนอให้จัดเป็นรูป ของสมาคมการท่องเที่ยว คณะรัฐมนตรีประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2479 มีมติรับหลักการของการบำรุง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่ไม่รับหลักการในการจัดตั้งให้เป็นรูปสมาคม ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ดำเนินงานโดยให้กระทรวงเศรษฐกิจ เป็นเจ้าของเรื่อง กระทรวงเศรษฐกิจได้มอบงานนี้ให้กรมพาณิชย์ เป็นผู้จัดทำเพราะ กรมพาณิชย์มีแผนส่งเสริมพาณิชย์ และท่องเที่ยวอยู่กระทรวงเศรษฐกิจได้ดำเนินการเรื่องนี้ต่อมาจนเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น และสำนักงานถูกกระเปิด จึงเลิกกิจการไปชั่วคราว

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2492 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงหน่วยงานท่องเที่ยวขึ้นใหม่ จึงได้มีมติให้ กรมโฆษณา การยกร่างโครงการปรับปรุงหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ในการประชุม เมื่อ วันที่ 19 ตุลาคม 2492 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมโฆษณาการพิจารณาส่งเสริมการท่องเที่ยว กรมโฆษณาการได้ทำความ

ตกลงกับกระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งในสมัยนั้นมีชื่อว่า กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอโอนกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยว จากกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมมาอยู่กับกรมโฆษณาการ สำนักนายกรัฐมนตรี และให้เรียกส่วนงานนี้ว่า "สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว" ต่อมากรมโฆษณาการได้พิจารณาเห็นว่ากิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวกำลังคืบคลานในประเทศไทยมาก จึงได้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีฐานะเทียบเท่ากอง เรียกว่า "สำนักงานท่องเที่ยว" โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมโฆษณาการในสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2493

ใน พ.ศ. 2502 เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดแบ่งส่วนราชการ กรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2502 โดยตัด "สำนักงานท่องเที่ยว" ออก แล้วจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การอิสระ เรียกว่า "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" มีชื่อย่อว่า "อ.ส.ท." โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2502

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2502 นั้น มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางรวดเร็ว จำเป็นต้องปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ อ.ส.ท. ให้มีขอบเขตการปฏิบัติงานกว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในด้านการพัฒนา อนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และ การส่งเสริมเผยแพร่ จึงได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้ หน่วยงานการท่องเที่ยวของรัฐ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการพัฒนาส่งเสริมเผยแพร่ และ ดำเนินกิจการ เพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนคุ้มครองให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวด้วย สภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่รัฐสภาในการประชุมครั้งที่ 41 วันศุกร์ที่ 20 เมษายน 2522 ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ แล้วปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบธุรกิจ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ผ่านการพิจารณา ส่วนพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ผ่านการพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 72 วันที่ 4 พฤษภาคม 2522 จัดตั้ง "การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" ขึ้น มีชื่อย่อว่า "ททท."

ภารกิจตามกฎหมาย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มาตรา 8 ททท. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
2. เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬาและวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว
3. อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรีระหว่างประชาชนและระหว่างประเทศโดยอาศัยการท่องเที่ยว
5. ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

มาตรา 9 ให้ ททท. มีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการ องค์กร สถาบัน นิติบุคคลและเอกชน ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
2. ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการในการฝึกอบรมและให้การศึกษาวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการทัศนศึกษา
4. สำรวจและรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ จากส่วนราชการ องค์กร สถาบัน นิติบุคคลและเอกชนผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
5. สำรวจ กำหนดพื้นที่และสถานที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐ และให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ททท. โดยให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา
6. สำรวจ วางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ฟื้นฟู บูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น ๆ
7. ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็น รวมตลอดถึงการลงทุนหรือร่วมทุนเพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว
8. กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร
9. ให้กู้หรือให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
10. ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือร่วมทุนในกิจการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
11. ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ สร้างซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
12. กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ททท.

2.8 กระทรวงแรงงาน

ภาระหน้าที่ในการพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรอบรู้ จัดเตรียมกำลังคนให้มีความพร้อมและพอเพียงต่อความต้องการทางเศรษฐกิจทุกภาคส่วน เสริมสร้างให้แรงงานมีความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรด้านแรงงานให้มีประสิทธิภาพ

หน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย

- สำนักงานรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
- กรมการจัดหางาน
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน
- สำนักงานประกันสังคม

โดยหน่วยงานที่มีบทบาทในการช่วยเหลือหรือให้การส่งเสริม SMEs ที่โดดเด่นเป็นรูปธรรมได้แก่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดังนั้นในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเท่านั้น ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.8.1 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

บทบาทและหน้าที่หลัก คือการบริการฝึกอบรม และส่งเสริมและประสานการพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งกับภาครัฐและเอกชน สำหรับการจัดฝึกอบรมจะเน้นการฝึกอบรมใน 3 ลักษณะ คือ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกเสริมทักษะ ส่วนกิจกรรมที่ดำเนินการในปัจจุบัน ได้แก่ ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เช่น การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกเสริมทักษะ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นผู้สามารถจัดการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม และเป็นระบบ ใช้มาตรการจูงใจภาคเอกชน โดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการซึ่งมีการจัดฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ จัดตั้งกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน กำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ทดสอบฝีมือคนหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ แข่งขันฝีมือแรงงาน จัดฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอิสระในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การตลาด การทำบัญชี E-commerce การเข้าถึงแหล่งทุน เชื่อมโยงผู้ประกอบการอิสระให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับ รัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการเริ่มประกอบธุรกิจ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

ลักษณะการดำเนินงานกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการต่างๆ โดยเฉพาะ SMEs ที่มีข้อจำกัดในด้าน การฝึกอบรมแรงงาน ซึ่งการที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจัดให้มีกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการฝึกอบรมแรงงาน และการใช้มาตรการจูงใจโดยการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร ตลอดจนการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่สถานประกอบการ ทำให้ SMEs ได้รับประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาฝีมือแรงงานของตนเอง เนื่องจากการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร จึงทำให้มีเงินทุนมาใช้ในการฝึกอบรมบุคลากรมากขึ้น และนอกจากนี้

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง SMEs เข้ากับแหล่งเงินทุนต่างๆอีกด้วยทำให้ SMEs มีความสะดวก รวดเร็วในการหาแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

2.9 กระทรวงมหาดไทย

ประวัติ

ลักษณะงานอันเป็นการกิจของกระทรวงมหาดไทยนั้น มีหลักฐานปรากฏในประวัติศาสตร์การปกครองของไทยมา ตั้งแต่โบราณกาลแล้ว นับตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นปฐมราชธานี เมื่อราว พ.ศ. ๑๘๐๐ มาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีการจัดระเบียบการปกครองฝ่ายพลเรือนในรูป " จตุสดมภ์ " (เมือง วัง คลัง นา) โดยให้กรมเมือง มีหน้าที่ในการปกครองท้องที่ รักษาสันติสุข บังคับบัญชาบรรดาพลเรือน ตราบจนถึงรัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถราว พ.ศ. ๒๐๐๖ ได้กำหนดให้มีกรมมหาดไทย ดูแลบริหารราชการฝ่ายพลเรือนสืบทอดมาจนถึงยุคกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

การก่อตั้งกระทรวงมหาดไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕ กล่าวได้ว่าเป็นการรวบรวมงานมหาดไทยมาอยู่ในที่เดียวกันอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกพรรณมาพิงไวยุทธราชกุมารีดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่า ในยุคสมัยนั้นระเบียบการปฏิบัติงานต่างๆขาดความชัดเจน งานที่ปฏิบัติก็ยังหลวมช้อยกันกับหน่วยงานอื่นๆ รวมตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานก็ล้าสมัย จนพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวต้องทรงมีพระราชดำริเป็นขุติให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกพรรณมาพิงไวยุทธราชกุมารีเป็นราชการมหาดไทยทั้งกระทรวง เลขที่เสด็จ

นับตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกพรรณมาพิงไวยุทธราชกุมารี ได้ทรงทำการปรับปรุงงานของกระทรวงมหาดไทยหลายประการ อาทิ แก้ไขระเบียบการปฏิบัติงาน ยกเลิกประเพณีที่ให้เจ้าหน้าที่ต้องไปเสนอราชการที่บ้านเสนาบดี เลิกประเพณีที่เสนาบดีเอาตราตำแหน่งไปไว้ที่บ้านกำหนดระเบียบการออกตรวจราชการหัวเมือง ให้มีการจัดสร้างศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ริเริ่มแนวคิดการทำงานของกระทรวงมหาดไทยที่มุ่งเน้นให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข โดยการทำนุบำรุงบ้านเมืองเสียแต่ยามปกติ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาเสียก่อนจึงค่อยดำเนินการรวมตลอดจนการจัดตั้งกรมต่างๆ ขึ้น และรวมการบังคับบัญชาหัวเมืองต่างๆ ซึ่งเดิมกระจายอยู่ถึง ๑ กระทรวง ให้มาขึ้นอยู่กักระทรวงมหาดไทยเพียงแห่งเดียว เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

แผนผังแสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกระทรวงมหาดไทย

หน่วยงานราชการ

1. สำนักงานรัฐมนตรี : Office of the Minister
2. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย : Office of the Permanent Secretary for Interior
3. กรมการปกครอง : Department of Provincial Administration
4. กรมการพัฒนาชุมชน : Community Development Department
5. กรมที่ดิน : Department of Lands

6. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : Department of Disaster Prevention and Mitigation
7. กรมโยธาธิการและผังเมือง : Department of Public Works and Town and Country Planning
8. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : Department of Local Administration

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

1. การไฟฟ้านครหลวง : Metropolitan Electricity Authority
2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค : Provincial Electricity Authority
3. การประปานครหลวง : Metropolitan Waterworks Authority
4. การประปาส่วนภูมิภาค : Provincial Waterworks Authority
5. องค์การตลาด : Marketing Organization

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

1. ด้านการเมื่อการปกครอง กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกครอง และการบริหาร หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการรักษาความมั่นคงของชาติ

2. ด้านเศรษฐกิจ กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจะต้องประสานและร่วมมือกันอย่างไรก็ดีติดกับส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังรับผิดชอบการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร การคุ้มครองผู้เช่านา การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขนาดเล็กละนอกเขตชลประทาน และการชลประทานราษฎร์ เป็นต้น

3. ด้านสังคม กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นต้น

4. ด้านการพัฒนาทางกายภาพ กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดชุมชนการจัดที่ดิน การให้บริการขั้นพื้นฐานในชนบท การจัดผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ และการให้บริการสาธารณูปโภคในเขตเมือง เป็นต้น

2.9.1 กรมการพัฒนาชุมชน

ประวัติ

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานระดับกรมของกระทรวงมหาดไทย ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2505 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ฉบับที่ 10 พ.ศ.2505 โดยโอนกิจการบริหารของ ส่วนพัฒนาการท้องถิ่น กรม

มหาดไทยเดิมเป็นกิจการ บริหารของกรมการพัฒนาชุมชน ในขณะที่กิจการบริหารของกรมมหาดไทยได้โอนเป็น กรมการปกครองในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2505

และเนื่องจากกรมการพัฒนาชุมชน และกรมการปกครอง มีรากฐานมาจาก กรมมหาดไทย เหมือนกันมีความสัมพันธ์กันในทางจิตใจในทางการทำงาน ที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามนโยบายของกระทรวงร่วมกัน กระทรวงมหาดไทยจึงมี หนังสือด่วนมากที่ 1890/2505 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2505 สั่งการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ให้รับทราบ คำสั่งที่ 1358/2505 เรื่องระเบียบว่าด้วยความสัมพันธ์และปฏิบัติงาน ร่วมกันของกรมการปกครองและกรมการพัฒนาชุมชน

วิสัยทัศน์

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานในการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. สร้างพลังชุมชน
2. สร้างระบบจัดการความรู้
3. สร้างระบบการบริหารจัดการชุมชน

อำนาจหน้าที่

กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2545 กำหนดให้กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชน และส่งเสริมงานวิสาหกิจชุมชนตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย แนวทาง แผน และมาตรการในการพัฒนาชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชน
2. ส่งเสริมศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อให้มีส่วนร่วมและเกิดการรวมกลุ่มที่สามารถพึ่งตนเองได้
3. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กร ชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน
4. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
5. พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและการบริหารการพัฒนา
6. วิจัยและพัฒนารูปแบบ และวิธีการพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาพพื้นที่
7. ฝึกอบรมและพัฒนาผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการฝึกอบรม ด้าน การพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
8. ปฏิบัติราชการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรี

2.10 กระทรวงสาธารณสุข

ประวัติ

25 ธันวาคม 2431 พระพุทธเจ้าหลวงทรงตั้ง “กรมการพยาบาล” ขึ้น เพื่อให้ควบคุมดูแลกิจการศิริราชพยาบาลสืบแทนคณะกรรมการสร้างโรงพยาบาลวังหน้า ซึ่งพ้นหน้าที่ไปเมื่อการจัดตั้งเสร็จแล้ว กรมพยาบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาแพทย์ ควบคุมโรงพยาบาลอื่น ๆ และจัดการปลูกฝีเป็นทานแก่ประชาชน สันนิษฐานว่า กรมพยาบาลขึ้นตรงต่อองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะพระองค์เจ้าศรีเสาวภาคย์ราชเลขาธิการส่วนพระองค์ ทรงเป็นอธิบดี ครั้นพระองค์เจ้าศรีเสาวภาคย์สิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2432 กรมพยาบาลก็ย้ายมาสังกัดในกระทรวงธรรมการ เริ่มมีแพทย์ประจำเมืองขึ้นในบางแห่ง มีการนำยาตำราหลวงออกจำหน่ายในราคาถูกและตั้งกองแพทย์ไปป้องกันโรคระบาด

พ.ศ. 2448 (ร.ศ. 124) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบกรมพยาบาลและตำแหน่งอธิบดีกรมพยาบาล อธิบดีกรมพยาบาลคนสุดท้ายคือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นวิจิตรวราชมปรีชา และให้โรงพยาบาลอื่นที่สังกัดกรมพยาบาลไปขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล ยกเว้น โรงศิริราชพยาบาล คงให้เป็นสาขาของโรงเรียนราชแพทยาลัย ส่วนกองโอสถศาลารัฐบาล กองทำพันธุ์หนองฝี กองแพทย์ป้องกันโรคและแพทย์ประจำเมืองยังคงสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการตามเดิม

30 มีนาคม 2451 กระทรวงมหาดไทยได้ขอโอนกองโอสถศาลารัฐบาล กองทำพันธุ์หนองฝี กองแพทย์ป้องกันโรค และแพทย์ประจำเมืองมาอยู่ในบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในขั้นแรกให้สังกัดอยู่ในกรมพลำกั้ง

เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2455 พระยามหาอำมาตยาธิบดี (เตียง วิรัชศิริ) ได้เดินทางไปประเทศฟิลิปปินส์ และพบเห็นการรักษาพยาบาลป้องกันโรค ตลอดจนวิธีปลูกฝี จึงได้ถวายรายงานขึ้นนำกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความเห็นว่าการจะริบจัดวางการป้องกันโรคสำคัญ 4 อย่าง คือ โรคฝีดาษ อหิวาตกโรค กาฬโรค และไข้พิษุม กระทรวงมหาดไทย จึงได้ขอพระบรมราชานุญาตตั้งกรมพยาบาลขึ้น มีเจ้ากรมพยาบาลคนแรกคือ พระยามรฤทธิธำรง (ฉี นุนนาค)

ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะปรับปรุง กิจการของกรมพยาบาลให้กว้างขวางและก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงนำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ขอพระบรมราชานุญาตเปลี่ยนชื่อกรมพยาบาลเป็นกรมประชาภิบาล และได้รับพระบรมราชานุญาตตามสำเนาพระราชหัตถเลขา ลงวันที่ 19 ธันวาคม พุทธศักราช 2459

ในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461 ได้ประกาศตั้งกรมสาธารณสุข โดยเปลี่ยนจากกรมประชาภิบาล และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าอนึ่งยาเธอ กรมหมื่นชัชวาทนเรนทร อธิบดีกรมมหาวิทยาลัยเป็นอธิบดีกรมสาธารณสุข กรมสาธารณสุขอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2485 จึงได้มีการสถาปนากกรมสาธารณสุขขึ้นเป็นกระทรวงสาธารณสุข

พระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องที่ได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาตอนที่ 16 เล่ม 59 วันที่ 10 มีนาคม 2485 กระทรวงสาธารณสุขจึงถือเอาวันที่ 10 มีนาคม เป็นวันสถาปนากระทรวงสาธารณสุข ต่อมากระทรวงสาธารณสุขได้เปลี่ยนวันสถาปนากระทรวงสาธารณสุขเป็นวันที่ 27 พฤศจิกายน ซึ่งเป็นวันสถาปนากรมสาธารณสุขในกระทรวงมหาดไทย เมื่อ พ.ศ. 2461 และได้้นำเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงเป็นอันว่า วันสถาปนากระทรวงสาธารณสุขได้เปลี่ยนจากวันที่ 10 มีนาคม เป็นวันที่ 27 พฤศจิกายน ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา

อำนาจหน้าที่และส่วนราชการของกระทรวงสาธารณสุข

ตาม พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 ประกาศ ณ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข มีดังนี้

1. มาตรา 42 กระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2. มาตรา 43 กระทรวงสาธารณสุข มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (3) กรมการแพทย์
- (4) กรมควบคุมโรค
- (5) กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- (6) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (7) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- (8) กรมสุขภาพจิต
- (9) กรมอนามัย
- (10) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขมี 3 กลุ่มภารกิจ(Cluster) ดังนี้

2.1 กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการแพทย์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ตลอดจนการจัดระบบความรู้และสร้างมาตรฐานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2.2 กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรค เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรงที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

2.3 กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ มีภารกิจเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยบริการสุขภาพ โดยพัฒนาระบบและกลไกที่เอื้อต่อการจัดการบริการสุขภาพ ระบบสุขภาพของประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการสุขภาพและด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองและได้รับบริการจากหน่วยบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2.10.1 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ประวัติ

- พ.ศ. 2465** มีการควบคุมยาเป็นครั้งแรก โดยมี พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษขึ้น และ มีการจัดตั้ง กองยาเสพติดให้โทษ สังกัดกรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. 2484** มีการจัดตั้ง แผนกอาหาร นกของสุขภาพ กรมสาธารณสุขกระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. 2485** โอนกองบริโภคสงเคราะห์ ของกรมประชาสงเคราะห์ มารวมกับแผนกอาหาร และ ยาของกรมสาธารณสุข แล้วจัดตั้งเป็นกองอาหารและยา กรมสาธารณสุข (ต่อมา เปลี่ยนเป็น กรมอนามัย) กระทรวงสาธารณสุข มีหน่วยงาน 3 แผนก ด้วยกัน คือ แผนกอาหาร, แผนกยา, แผนกทะเบียนและสถิติ
- พ.ศ. 2496** โอนกองอาหารและยา จากกรมอนามัย ไปสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงฯ พ.ศ. 2508 ขยายงานเดิมของกองควบคุมอาหารและยา โดยแบ่งหน่วยงานออกเป็น 5 แผนก ได้แก่ แผนกวิชาการ, แผนกยาเสพติดให้โทษ, แผนกทะเบียน, แผนกควบคุม การโฆษณา และแผนกสารวัตร
- พ.ศ. 2515** โอนจากสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ไปสังกัดกรมส่งเสริมสาธารณสุข ได้มีการปรับปรุงงาน ให้ กว้างขวาง และแบ่งหน่วยงานออกเป็น 6 ฝ่ายงาน ได้แก่ งาน วิชาการ, งานสารวัตรอาหารและยาส่วนภูมิภาค , งานยาเสพติดให้โทษ และ วัตถุประสงค์พิเศษ, งานทะเบียน อาหารและยา, งานสารวัตรอาหารและยาส่วนกลาง, งาน โฆษณาและศูนย์ร่วมข่าว
- พ.ศ. 2517** เปลี่ยนฐานะ กองควบคุมอาหารและยา เป็นสำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา กระทรวงสาธารณสุข

วิสัยทัศน์

- 1) ผู้บริโภคอุดมปัญญา มีพฤติกรรมกรบริโภคอย่างเหมาะสม

- 2) ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการนำเสนอ (ผลิต นำเข้า และจำหน่าย) ผลิตภัณฑ์ สุขภาพและข้อมูลที่ต้องการต้องต่อสังคม
- 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความร่วมมือในการพัฒนา แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง
- 4) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบคุณภาพ บุคลากรมีศักยภาพสูง และมีคุณธรรม

อำนาจหน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3. เฝ้าระวังกำกับและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สถานประกอบการ และการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์ตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งเพื่อให้ผู้บริโภคนั้นมีการร้องเรียน เพื่อปกป้องสิทธิของตนได้
6. พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคมสุขภาพ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.10.2 กรมควบคุมโรค

ประวัติ

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เป็นหนึ่งในหน่วยงานราชการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ที่มุ่งเน้นการเป็นผู้นำด้านวิชาการและเทคโนโลยีการป้องกันและควบคุมโรคของประเทศและระดับนานาชาติ

พันธกิจ

วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการป้องกันควบคุมโรคที่ได้ มาตรฐาน และสามารถประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ตลอดจนหน่วยงานระดับนานาชาติ

ภารกิจ

1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนาและกำหนดมาตรฐานทางวิชาการและเทคโนโลยีตลอดจนการพัฒนาบุคลากรด้าน ป้องกันควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ
2. เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านป้องกันควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน
3. ควบคุม กำกับ นิเทศ และประเมินผลด้านควบคุมโรค
4. ให้บริการรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยเฉพาะโรค
5. ประสานนโยบายและแผนป้องกันควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ
6. พัฒนาเครือข่ายการป้องกันควบคุมโรคตลอดจนการเฝ้าระวังโรคกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรท้องถิ่น
7. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศในการป้องกันควบคุมโรคและปัญหา สุขภาพระหว่าง

2.11 กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติ

เดิมกระทรวงศึกษาธิการชื่อว่า กระทรวงธรรมการ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา สถาปนาขึ้นเมื่อ วันที่ 1 เมษายน 2435

โครงสร้างกระทรวงประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัด ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
6. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ภาระหน้าที่

กระทรวงศึกษาธิการมีภาระหน้าที่ เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.11.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรหลักในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้ประชาชนอย่างทั่วถึง ตลอดชีวิต มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และจัดการองค์ความรู้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและอาชีพ อีศระ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพทุกระดับอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
2. สร้างการบริหารและจัดการอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
3. วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการประกอบวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ปรับปรุง 5 ก.พ. 2550

อำนาจหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีภาระหน้าที่ คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพทุกระดับอย่างทั่วถึง และเสมอภาค สร้างการบริหารและจัดการอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการประกอบวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

2.11.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อำนาจหน้าที่

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการอุดมศึกษาและจัดทำข้อเสนอ นโยบายและมาตรฐานการอุดมศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติและพันธสัญญาที่เป็นไปตามข้อเสนอตกลงระหว่างประเทศ

2. วิเคราะห์ หลักเกณฑ์ และแนวทางการสนับสนุนทรัพยากร จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษา และวิทยาลัยชุมชนตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด

3. ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และศักยภาพนักศึกษา รวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในระบบอุดมศึกษาและการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

4. เสนอแนะการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุงและยกเลิกสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชน

5. พัฒนาระบบและดำเนินการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอุดมศึกษา รวมทั้งการรวบรวมข้อมูล และจัดทำสารสนเทศด้านการอุดมศึกษา

6. ดำเนินงานฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนใน สถาบันอุดมศึกษา

7. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาหรือ ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.12 กระทรวงคมนาคม

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นพัฒนาระบบการขนส่งและจราจรให้สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันเวลา ทำให้ประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งทุกระบบเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและจราจรในภูมิภาค

พันธกิจ

พัฒนาระบบ กลไก และบุคลากรในองค์กร รวมทั้งวางแผนนโยบายการพัฒนา ก่อสร้างและควบคุมการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ให้มีบริการที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพ ทั่วถึง คุ่มค่า และยุติธรรม

ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ประโยชน์จากภาคคมนาคมเพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่ความเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค รวมทั้งรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รายพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบการขนส่งที่มีมาตรฐาน สะดวก ปลอดภัย และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การรักษาปริมาณและมาตรฐานคุณภาพของบริการพื้นฐานในการขนส่งและพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการขนส่งที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภาครัฐ และการบริการ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หน่วยงานในสังกัด

- หน่วยงานราชการ

- 1) สำนักงานรัฐมนตรี
- 2) กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
- 3) กรมขนส่งทางบก
- 4) กรมขนส่งทางอากาศ
- 5) กรมทางหลวง
- 6) กรมทางหลวงชนบท
- 7) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

1. การรถไฟแห่งประเทศไทย
2. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
3. การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
4. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

5. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
6. สถาบันการบินพลเรือน
7. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
8. บริษัท ขนส่ง จำกัด
9. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
10. บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด
11. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

2.12.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

ประวัติ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทางราชการได้ทำสัญญาจ้างกับตัน จอห์น บูช (John buch) ชาวอังกฤษ มาเป็นผู้ริเริ่มงานฝ่ายเจ้าท่า มีการลงนามในสัญญาระหว่างไทยกับอังกฤษ เมื่อวันที่วันศุกร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2402 กรมเจ้าท่าจึงถือเอาวันที่ 5 สิงหาคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนากรมเจ้าท่า ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การทำงานมีความเหมาะสมกับสภาพของงาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ต่อมาได้รวมสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมกิจการพาณิชยนาวี ให้เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมเจ้าท่า แล้วเปลี่ยนชื่อจากกรมเจ้าท่า เป็นกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี สังกัดกระทรวงคมนาคม

บทบาทและหน้าที่

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนา ระบบ การขนส่งทางน้ำและการพาณิชยนาวี ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น ๆ ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ท่าเรือ อุเรือ กองเรือไทย และกิจการเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และปลอดภัย ตลอดจนการสนับสนุนภาคการส่งออกให้มีความเข้มแข็ง

วิสัยทัศน์

พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางน้ำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ตลอดจนสนับสนุนให้มีการกระจายการขนส่งทางน้ำอย่างเหมาะสม และมีความเชื่อมโยงอันเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการค้าและบริการส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

พันธกิจ

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยเรือไทย กฎหมายว่าด้วยเรือ โคนกัน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำ
3. ดำเนินการจัดระเบียบการขนส่งทางน้ำและกิจการพาณิชย์นาวี
4. ร่วมมือและประสานงานกับองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศในด้านการขนส่งทางน้ำ การพาณิชย์นาวีและในส่วนที่เกี่ยวกับอนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศ
5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาให้มีบริการ โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำในเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะปัจจัยผลักดันในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการสร้างความเข้มแข็งของพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงความต้องการขนส่งจากประเทศเพื่อนบ้านและระบบโลจิสติกส์
2. ความจำเป็นในการรักษามาตรฐานและพัฒนาคุณภาพบริการขนส่งทางน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาด้านการจราจรและยกระดับคุณภาพชีวิต
3. การตระหนักถึงมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางน้ำ
4. รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการมุ่งพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดจากเงินลงทุนและทรัพย์สินสาธารณะ

นโยบายของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)

- 1) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทั้งเพื่อการขนส่งสินค้า และผู้โดยสาร ให้มีการกระจายบริการพื้นฐานให้ทั่วถึงและเพียงพอ นำไปสู่การกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค และสร้างโอกาสให้กับประชาชนทุกระดับในสังคม อันเป็นการยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนตลอดจนเป็นการส่งเสริมสนับสนุน การท่องเที่ยวทางน้ำ
- 2) ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางน้ำและกิจการพาณิชย์นาวี ทั้งระบบ โดยระบบการขนส่งทางน้ำเป็นการขนส่งที่สามารถขนส่งได้คราวละมาก ๆ ซึ่ง เป็นการขนส่งที่มีต้นทุนต่ำและประหยัดพลังงาน โดยสอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 แผนพัฒนา โลจิสติกส์ ของกระทรวงคมนาคม และแผน พัฒนา

ระบบการขนส่ง ต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multi-Modal Transport) ในการสนับสนุน การใช้รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการขนส่งเพื่อประหยัด พลังงานรวมทั้งการปรับเปลี่ยน การใช้พลังงานในภาคขนส่งไปสู่รูปแบบที่มีต้นทุนต่ำ สามารถแข่งขัน กับต่างประเทศได้

- 3) บูรณะและพัฒนาร่องน้ำ โดยการขุดลอกร่องน้ำ การสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น เขื่อนป้องกันการกัดเซาะ และเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง รวมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ในการใช้ร่องน้ำ เพื่อให้สามารถใช้เป็น เส้นทางสัญจรได้โดยสะดวก และปลอดภัย รวมทั้งเป็นการช่วยรักษาสภาพทางชลศาสตร์และช่วยให้การระบายน้ำเป็นไปด้วยดี อันเป็นการช่วยบรรเทา ปัญหาลูกทกภัยและภัยแล้งได้อีกทางหนึ่ง
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากิจการพาณิชย์นาวี และกิจการเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้การพาณิชย์นาวีของไทยเจริญก้าวหน้าสามารถสนองความต้องการของประเทศและสามารถ แข่งขัน ทางเรือระหว่างประเทศได้ อันได้แก่ การขนส่งทางทะเลโดยเพิ่มศักยภาพของกองเรือไทย การเดินเรือ กิจการทำเรือ กิจการอยู่เรือ การผลิตบุคลากรด้านพาณิชย์นาวี กิจการของผู้รับ จัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและการประกอบการ โลจิสติกส์ กิจการสถานีบรรจุแยก สินค้าและลานคอนเทนเนอร์ ตลอดจน การประกันภัยทางทะเล และรวมไปถึงการกำหนด มาตรการและแนวทางในการแก้ไข ปัญหากิจการพาณิชย์นาวี
- 5) พัฒนาลิ่งอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารที่ต้องใช้ระบบการขนส่ง เชื่อมต่อ โดยการพัฒนาจุดเชื่อมต่อระบบ โครงข่ายขนส่งสาธารณะทางน้ำและทางบก เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการลดต้นทุนการขนส่งให้ต่ำลง และสามารถแข่งขันการค้าและบริการกับต่างประเทศ
- 6) จัดหาเรือและระบบเครื่องมืออุปกรณ์ให้ทันสมัยเป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสนับสนุน ให้มีการตรวจตรา กำกับดูแล การสัญจรทางน้ำให้เกิดความปลอดภัย รวมทั้งรักษาสภาพแวดล้อมทางน้ำด้วย
- 7) เร่งรัดปรับปรุง ศึกษา และพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัย เพื่อนำมาช่วยในการพัฒนาระบบงานการขนส่งทางน้ำให้ได้มาตรฐาน ลดขั้นตอน ที่ยุ่งยากซ้ำซ้อน และเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการก้าวไปสู่การให้บริการแบบ One-stop-service เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- 8) ปรับปรุง กฎระเบียบ ข้อบังคับและจัดระบบการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง ทางน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งในด้านประสิทธิภาพ ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม
- 9) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการบริหารท่าเรือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียม อัตราค่าเช่า ในอัตราที่เหมาะสม ส่งผลให้อัตราค่าบริการการขนส่งทางน้ำลดต่ำลง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการขนส่ง ทางน้ำ อีกทั้งเป็นการชักจูงให้เอกชนที่จะมาลงทุนในการบริหารท่าเรือและผู้ประกอบการ หันมาใช้การขนส่งทางน้ำ ซึ่งเป็นการขนส่งที่สามารถขนส่งได้คราวละมาก ๆ ทำให้ต้นทุนสินค้า

ลดต่ำลงสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ตลอดจนเป็นการประหยัดพลังงาน และ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการนำเข้า น้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศได้

- 10) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้ทันสมัย สามารถนำมาใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และการศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ รวมทั้งการอบรม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 11) รมรงค์ เศษแพร่ ประชาสัมพันธ์ โดยเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาการขนส่งทางน้ำ

2.12.2 กรมการขนส่งทางบก

ประวัติ

เมื่อการขนส่งทางบกได้มีการวิวัฒนาการและขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญของบ้านเมืองทางราชการจึงได้ตั้ง หน่วยงานขึ้นควบคุมดูแล ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกระทรวงคมนาคมขึ้น ในปีพ.ศ.2425 และให้รวมหน้าที่เกี่ยวกับการขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางบก การขนส่งทาง น้ำ และการสื่อสารข่าว มารวมไว้ในกระทรวงคมนาคม อย่างไรก็ตาม กิจการด้านขนส่งทางบกก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ มีหน้าที่ รับผิดชอบ โดยตรงแม้แต่พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พ.ศ. 2476 ก็มีได้กำหนดให้มีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการขนส่งทางบกโดยตรงอีกเช่นกัน จนกระทั่งในปลายปี พ.ศ.2476 จึงได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการ บริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.2476(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2476) กำหนดให้มีกรมการ ขนส่งขึ้น ในกระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเศรษฐกิจแห่งชาติ รวมทั้งหน้าที่ในราชการ ส่วน คมนาคมด้วย แต่ก็ยังไม่ มี หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขนส่งทางบกเพราะตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมใน กระทรวงเศรษฐกิจ พ.ศ. 2476 ได้กำหนดส่วนราชการของกรมการขนส่งไว้เพียง 2 กอง คือ สำนักงานเลขานุการกรม และ กองการบินพลเรือน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการขยาย กิจการการบินพาณิชย์ของประเทศจวบจน กระทั่งวันที่ 11 สิงหาคม 2484 รัฐบาล ในสมัยนั้นซึ่งมี ฯพณฯจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2484 สถาปนา"กรมการขนส่ง" ขึ้นเป็นส่วนราชการระดับกรมสังกัดกระทรวงคมนาคม โดยมีที่ทำการ รวมอยู่ใน กระทรวงคมนาคม ณ ตำบลท่าช้างวังหน้า อำเภอพระนคร (ที่ตั้งโรงละครแห่งชาติในปัจจุบัน)

อำนาจหน้าที่

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ของกรมการขนส่งทางบกดังนี้

กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดระบบ การจัดระเบียบการขนส่งทางบก โดยการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุม เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประสานและวางแผน ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่นๆ เพื่อให้ระบบการขนส่งทางบกเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ท้าถึง และปลอดภัย โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) ดำเนินการแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งทางบก

(3) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางบก

(4) ดำเนินการจัดระเบียบการขนส่งทางบก

(5) ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ในด้านการขนส่งทางบก และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.12.3 กรมการขนส่งทางอากาศ

ประวัติ

ในปี พ.ศ. 2468 ประเทศไทยได้จัดตั้งกองบินพลเรือน กรมบัญชาการกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และจากนั้นการบินพลเรือนของประเทศได้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบมาโดยตลอด

ในปีพ.ศ. 2476 ได้มีการเปลี่ยนจากกองบินพลเรือนเป็นกองการบินพาณิชย์ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเศรษฐกิจ

พ.ศ. 2491 แยกการบินพลเรือน ออกจากการบินทหาร และโอนกิจการให้กระทรวงคมนาคม ปี พ.ศ. 2497 ยกฐานะเป็น สำนักงานการบินพลเรือน (ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่ง) สังกัดกรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคม

พ.ศ. 2506 ยกฐานะเป็น กรมการบินพาณิชย์ ตาม พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2506

3 ตุลาคม 2545 เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมการขนส่งทางอากาศ” ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

วิสัยทัศน์

มุ่งส่งเสริมการขนส่งทางอากาศที่ปลอดภัยด้วยการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

- 1) ส่งเสริม พัฒนาและกำกับดูแล การขนส่งทางอากาศของประเทศ
- 2) จัดให้มี และดำเนินกิจการท่าอากาศยาน
- 3) ยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยของบริการขนส่งทางอากาศ

หน้าที่

หน้าที่และความรับผิดชอบของกรมการขนส่งทางอากาศ

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ กฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการ ต่อการเดินอากาศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการบินพลเรือนของประเทศ
- 3) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางอากาศ อุตสาหกรรมการบินและการบินพลเรือน
- 4) ดำเนินการจัดระเบียบการบินพลเรือน
- 5) กำหนดมาตรฐาน กำกับ ดูแลและตรวจสอบการดำเนินการด้านการบินพลเรือน
- 6) จัดให้มีและดำเนินกิจการท่าอากาศยานในสังกัดกรม
- 7) ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศในด้านการบินพลเรือน และในส่วนที่เกี่ยวกับอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ
- 8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.12.4 กรมทางหลวง

ประวัติ

วันที่ 1 เมษายน 2455 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ได้ตั้ง กรมทางขึ้น ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อ เป็น กรมทางหลวง ปัจจุบันสังกัดกระทรวงคมนาคม

หน้าที่

กรมทางหลวง มีภารกิจตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวงให้มีโครงข่ายสมบูรณ์ครอบคลุมทั่วประเทศและเชื่อมโยง กับต่างประเทศ เสนอนโยบายและแผนพัฒนาทางหลวง ควบคุมและดำเนินการก่อสร้างบูรณะและบำรุงรักษาทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา จัดทำมาตรฐานและข้อกำหนดเกี่ยวกับงานทาง พัฒนาคู่มือและเทศาภิบาลที่เกี่ยวข้องในระดับสากล ตลอดจนกำกับตรวจสอบควบคุมทางหลวงและงานทางในความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัยในทางหลวงทั่วประเทศ เอื้อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง ความมั่นคง และการป้องกัน

2.12.5 กรมทางหลวงชนบท

ประวัติ

ตามมาตรา 20 อนุ 7 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 กำหนดให้มีกรมทางหลวงชนบทในสังกัดกระทรวงคมนาคม โดยให้โอนกิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังบางส่วน ที่มีประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญด้านการก่อสร้างทางและสะพาน จากกรมโยธาธิการ และจากกรมการเร่ร่อนพัฒนาชนบท สังกัดกระทรวงมหาดไทย มารวมกันก่อตั้งเป็น “กรมทางหลวงชนบท” เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ตั้งแต่นั้นมา

วิสัยทัศน์

"พัฒนา เพิ่มคุณค่า เดิมต่อ โครงข่ายทางให้สมบูรณ์อย่างพอเพียงและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน"

พันธกิจ

พัฒนาและยกระดับมาตรฐานทางหลวงชนบท เพื่อสนับสนุนการคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยว การพัฒนาเมืองอย่างบูรณาการและยั่งยืน แก้ไขปัญหาจราจร โดยสร้างทางเชื่อม (Missing Link) ทางเลี้ยว (Bypass) และทางลัด (Shortcut) รวมทั้งเป็นที่เลี้ยง (Mentors) การพัฒนาทางหลวงท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาองค์กร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย

หน้าที่

กรมทางหลวงชนบท มีขอบเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางหลวงชนบทรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น การก่อสร้างถนน, สะพาน, เส้นทางลัด-ทางเลี้ยว เป็นต้น
- 2) วิจัยและพัฒนางานก่อสร้าง บุคลากร และบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
- 3) ดำเนินการจัดทำมาตรฐานและข้อกำหนดทางหลวงชนบท ตลอดจนกำกับและตรวจสอบเพื่อให้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและข้อกำหนด
- 4) ดำเนินการฝึกอบรมและจัดทำคู่มือ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิศวกรรมงานทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือและประสานงานดำเนินงานทางกับองค์กรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าว กรมทางหลวงชนบทได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์

ในการดำเนินงานโดยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินตามที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ เช่น โครงการพระราชดำริ โครงการสนับสนุนพัฒนาดอนนึ่งเมือง โครงการสนับสนุนยุทธศาสตร์ Logistics เป็นต้น

2.12.6 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

ประวัติ

ในการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. 2545 นั้น รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ขึ้น ในกระทรวงคมนาคมด้วยการโอนอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) อำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ในส่วนของสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและสื่อสาร(บางส่วน) และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี (บางส่วน)

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนการขนส่ง การจราจร และความปลอดภัยจากการขนส่ง ประสานแผนด้านการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ การจราจร และความปลอดภัยจากการขนส่งให้สอดคล้องกับแผนหลักด้านการขนส่งและจราจร เพื่อให้ นโยบายด้านการขนส่งและจราจร มีความเป็นเอกภาพ

ปัจจุบัน "สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร" (สนข.) มีผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรเป็นหัวหน้าส่วนราชการและทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ จัดระบบการจราจรทางบก (จจร.)

วิสัยทัศน์

สนข. เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ ดำเนินบทบาทในการให้คำปรึกษาที่สำคัญให้กับรัฐบาล ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการขนส่งและจราจร และเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติภายใต้ระบบการบริหารแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โดยองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีฐานความรู้บุคลากรที่มีศักยภาพ และดำเนินงานโดยมุ่งเป้าหมายและประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

อำนาจหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของ สนข. ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สนข. กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2545 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะนโยบายวางแผนและประสานแผนการขนส่ง และจราจรรวมทั้งวิเคราะห์แผนงานโครงการและงบประมาณของกระทรวงคมนาคมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนแม่บทด้านการขนส่งและจราจร และประสานแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดทำนโยบายของกระทรวงเสนอรัฐมนตรี

(3) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณ

(4) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการนโยบายการขนส่งและคณะกรรมการจัดระบบการจราจร เพื่อให้มีการปรับปรุง แก้ไข หรือออกกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่งและจราจรของประเทศ หรือกฎหมายอื่นที่มีผลกระทบต่อการจัดระบบการขนส่งและจราจรให้เหมาะสม

(5) ศึกษา วิเคราะห์และวิจัย เพื่อจัดทำรายงานและแนวโน้มของการขนส่งและจราจรทั้งในด้านเศรษฐกิจและความปลอดภัย รวมทั้งจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของการขนส่งและจราจร

(6) ร่วมมือและประสานงานกับองค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดท่าทีและมาตรการในองค์การระหว่างประเทศ และระหว่างภูมิภาคที่เกี่ยวกับการขนส่งระหว่างประเทศ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ สนข. ตามกฎหมาย จจร. มาตรา 10 และพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการฯ มาตรา 40 กำหนดให้ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เป็นกรรมการและเลขานุการ จจร. และให้ สนข. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพการจราจรทางบก เพื่อวางแผนหลัก เสนอแผนนโยบาย และกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการจราจร ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาการจราจรให้คณะกรรมการพิจารณา

(2) วิเคราะห์และกลั่นกรองความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการผังเมืองของแผนงานและโครงการเสนอต่อ คณะกรรมการ

(3) รวบรวมระบบข้อมูลด้านการจราจร เพื่อเผยแพร่หรือจำหน่ายแก่หน่วยราชการและภาคเอกชน

(4) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกหรือกฎหมายอื่นที่มีผลกระทบต่อการจัดระบบการจราจรทางบกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

(5) พิจารณาจัดทำโครงการศึกษา ฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรทางบก

(6) ปฏิบัติการและประสานงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร หรือ ตามที่คณะกรรมการมอบ

2.12.7 การรถไฟแห่งประเทศไทย

ประวัติ

ในปี พ.ศ.2439 การก่อสร้างทางรถไฟสาย กรุงเทพฯ - นครราชสีมา สำเร็จบางส่วนพอที่จะเปิดการเดินรถได้ ดังนั้นในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2439 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพระราชพิธี

เปิดการเดินรถไฟ ระหว่าง สถานีกรุงเทพ - อุรุยา และเปิดให้ประชาชนเดินทาง ได้ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2439 เป็นต้นไป ซึ่งการรถไฟฯ ได้ถือเอา " วันที่ 26 มีนาคม " เป็น วันสถาปนากิจการรถไฟ สืบมาจนถึงปัจจุบัน

ภารกิจ

"จัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการรถไฟ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชนและดำเนินธุรกิจ อันเกี่ยวเนื่องกับการขนส่งทางรถไฟและธุรกิจอื่นๆ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการรถไฟ โดยมุ่งดำเนินกิจการรถไฟอย่างมี คุณค่า แก้ปัญหาขาดทุนสุทธิ และเน้นการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ"

2.12.8 การทำเรือแห่งประเทศไทย

ประวัติ

การทำเรือแห่งประเทศไทย (กทท.) เป็นรัฐวิสาหกิจสาธารณูปการในสังกัดกระทรวงคมนาคม ก่อตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2494 มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของ กิจการทำเรือ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ปัจจุบัน การทำเรือแห่งประเทศไทยรับผิดชอบบริหารทำเรือที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือเชียงแสน ท่าเรือเชียงของ และท่าเรือระนอง

วิสัยทัศน์

การทำเรือแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการท่าเรือทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยจะเป็นท่าเรือ ที่ทันสมัยระดับโลก (World Class) มีกิจการต่อเนื่อง เป็นประตูการค้าของประเทศใน อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS: Greater Mekong Sub-region) และเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางทะเลแห่งหนึ่งของเอเชีย (Hub Port of Asia)

ภารกิจ

- 1) บริหารและพัฒนาท่าเรือให้เป็น โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ที่สำคัญ เพื่อเป็นปัจจัย เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน (Sustainable Competitiveness)
- 2) ร่วมทุนกับภาครัฐ ภาคเอกชนในกิจการท่าเรือและกิจการที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบการขนส่งและการขนถ่าย สินค้า ให้มีโครงข่ายเชื่อมโยง (Logistics Chain) ระหว่างท่าเรือ และส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- 3) เตรียมความพร้อมการเข้าสู่ธุรกิจแบบเอกชนตามนโยบายรัฐบาล

2.12.9 การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย

ประวัติ

การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย หรือ รฟม. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้ามหานคร แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 ธันวาคม 2543 เป็นต้นไป

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ รฟม. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 ธันวาคม 2543 เป็นต้นไป โดยใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า MASS RAPID TRANSIT AUTHORITY OF THAILAND (MRTA)

เดิม รฟม. มาจาก องค์การรถไฟฟ้ามหานคร ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การรถไฟฟ้ามหานคร พ.ศ. 2535 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2535 โดยใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า METRO POLITAN RAPID TRANSIT AUTHORITY มีวัตถุประสงค์ในการจัดระบบขนส่งมวลชน ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยการสร้างหรือจัดให้มีด้วยวิธีการใดๆ ซึ่งการขนส่งโดยรถไฟฟ้า และดำเนินการหรือให้บริการ อันเกี่ยวกับการขนส่งโดยรถไฟฟ้าดังกล่าว กับดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ของ รฟม.

พระราชบัญญัติฉบับใหม่ดังกล่าวยังให้อำนาจหน้าที่ รฟม. เพิ่มขึ้นหลายอย่าง เช่น มีอำนาจกำหนด "เขตปลอดภัยระบบรถไฟฟ้า" เพื่อคุ้มครองอุปกรณ์และสิ่งก่อสร้างใต้ดิน และกำหนดเขต "ระบบรถไฟฟ้า" เพื่อคุ้มครองดูแลคนโดยสารรถไฟฟ้า และระบบรถไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังให้ รฟม. สามารถหารายได้ทางอื่นนอกจากค่าโดยสารและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ได้ตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์แก่การให้บริการรถไฟฟ้า และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการรถไฟฟ้า ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้ง ยังอาจดำเนินกิจการรถไฟฟ้าในจังหวัดอื่นตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้อำนาจ

วิสัยทัศน์

เป็นหน่วยงานชั้นนำที่จัดให้มีบริการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ตรงเวลา ในราคาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ”

ภารกิจ

"จัดให้มีและให้บริการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และได้มาตรฐานสากล ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อลดปัญหาการเดินทาง และบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัด และเพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นโยบายคณะกรรมการ รฟม.

ในการดำเนินงานของ รฟม. มีคณะกรรมการ รฟม. เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ รฟม. ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของ รฟม. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล และประสบความสำเร็จตามภารกิจคณะกรรมการ รฟม. จึงได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานของ รฟม. ไว้ ดังนี้

- 1) เร่งดำเนินงาน โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล ให้สามารถเปิดบริการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
- 2) ดำเนินงานโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนต่างๆ ตามแผนแม่บทที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จทันตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ให้เร่งดำเนินงานโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายสีน้ำเงิน ช่วงหัวลำโพง-บางแค เพื่อ

แก้ไขปัญหาการเดินทางและการจราจรด้านฝั่งธนบุรี และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสายเฉลิมรัชมงคล เป็นลำดับต่อไป

- 3) ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน และ/หรือดำเนินงาน โครงการต่างๆ ให้มากที่สุดเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ
- 4) พัฒนาและให้บริการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดพลังงาน และประสานกับระบบขนส่งอื่นๆ โดยคำนึงถึงความสะดวกและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- 5) เร่งสร้างรายได้เพิ่มเติมเพื่อลดภาระของรัฐบาล โดยการขยายโครงข่ายการให้บริการ และบริหารทรัพย์สินในรูปแบบของการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือธุรกิจอื่นตามความจำเป็น รวมทั้งดำเนินการบริหารหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) ทำการศึกษาวิจัย และพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ
- 7) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานและบริหารงาน เพื่อให้เป็นหน่วยงานชั้นนำที่มีประสิทธิภาพสูง มีระบบการทำงานที่รวดเร็ว
- 8) ดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (good governance) และคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภคและสังคมส่วนรวม
- 9) เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร และดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง
- 10) ดำเนินการเพื่อให้มีอำนาจตามกฎหมายอย่างสมบูรณ์และเพียงพอเพื่อคุ้มครองผู้โดยสารและระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน โดยการตรากฎหมายอนุบัญญัติ (by-laws) ที่ต้องออกเพื่ออนุวัติการตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543
- 11) ดำเนินงานโดยใช้วัสดุที่ผลิตในประเทศ และใช้บุคลากรไทยให้มากที่สุด

2.12.10 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ประวัติ

เป็นรัฐวิสาหกิจที่ก่อตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 290 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515 ให้ดำเนินการในรูปของรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษบำรุงรักษาทางพิเศษ จัดดำเนินการหรือควบคุมธุรกิจเกี่ยวกับระบบการขนส่งมวลชน ตลอดจนดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการจราจรและการขนส่งเป็นพิเศษ ช่วยจัดปัญหาและอุปสรรคในส่วนที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร

2.12.11 องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ประวัติ

พระยาภักดี นรเศรษฐ (นายเลิศ เศรษฐบุตร) เป็นผู้ริเริ่มกิจการรถเมล์เมื่อราวปี พ.ศ. 2450 ว่างจากสะพานยศเส (กษัตริย์ศึก) ถึงประตูน้ำสระปทุม แต่เนื่องจาก ใช้น้ำมันมากจึงไม่รวดเร็วทันใจ และไม่สามารถให้ความสะดวกแก่ผู้โดยสารได้เพียงพอ ต่อมาในปี พ.ศ. 2456 พระยาภักดีฯ จึงได้ปรับปรุงกิจการใหม่ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงวิธีการเดินรถ โดยนำรถยนต์ซีห้อฟอร์ดมาวิ่งแทนรถเดิม ที่ใช้น้ำมัน และขยายเส้นทางให้ไกลขึ้น จากประตูน้ำสระปทุมถึงบางลำพู(ประตูใหม่ตลาดยอด)

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมคุณภาพบริการสอดประสาน โครงข่ายขนส่งพัฒนาองค์กรให้มั่นคงสร้างนวัตกรรมส่งเสริมผู้สากล

ภารกิจ

องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ หรือ ขสมก. จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ พ.ศ. 2519 ทำหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบการให้บริการรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงและประกอบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับการประกอบการขนส่งบุคคล ตลอดจนเป็นผู้ควบคุมและดูแลผู้ประกอบการเดินรถเอกชนที่ให้บริการรถประเภทรถโดยสารขนาดใหญ่ (ทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ) รถมินิบัสรถในซอย และรถตู้โดยสารปรับอากาศ

นโยบาย

1. ให้การสนับสนุนนโยบายการดำเนินงานและการปฏิรูปองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับระบบขนส่งสาธารณะ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ปรับปรุงองค์กรให้สามารถดำเนินการตามภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในอนาคต
3. บูรณาการด้านเส้นทางการเดินรถและพัฒนาระบบบริหารจัดการเดินรถให้ประสาน และสอดคล้องกับพัฒนาระบบขนส่งมวลชนโดยคำนึงถึงประชาชนผู้ใช้บริการเป็นหลัก
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและพัฒนาองค์กรในทุกด้าน โดยยึดหลัก ตามระบบบริหารกิจการ บ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good Governance)
5. สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการจราจรและสิ่งแวดล้อมภายในเมือง รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการนำพลังงานสะอาดมาใช้ในระบบขนส่งมวลชน
6. พัฒนาระบบการจัดเก็บค่าโดยสารให้มีประสิทธิภาพในรูปแบบที่ทันสมัยและสามารถเชื่อม ต่อกับระบบขนส่งสาธารณะอื่นๆ
7. นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ขององค์กร
8. พัฒนาคำแนะนำการตลาดให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการที่ยั่งยืนพร้อมทั้งส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก

2.12.12 สถาบันการบินพลเรือน

ประวัติ

สถาบันการบินพลเรือน จัดตั้งขึ้นในลักษณะของโครงการความร่วมมือระหว่างกองทุนพิเศษสหประชาชาติ (United Nations Special Fund :UNSF) องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization : ICAO) และรัฐบาลไทย เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2504 ภายใต้ชื่อ ศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทย เป็นโครงการระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2504-2508) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจการการบินพลเรือนระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกให้เจริญรุดหน้าทันกับเทคโนโลยีตามที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศกำหนดไว้ในภาคผนวกแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศต่อมาในปี พ.ศ. 2509 รัฐบาลไทยได้รับมอบศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทยมาดำเนินการ โดยให้มีฐานะเป็นสถานฝึกอบรมอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการบินพาณิชย์ (ปัจจุบันคือกรมขนส่งทางอากาศ) กระทรวงคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2509 และในปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการบินพาณิชย์ใหม่ โดยได้จัดตั้งศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทย (มีฐานะเป็นหน่วยงานระดับกอง) ในกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพงานในขณะนั้น ด้วยความสำคัญของการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการบิน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศ ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาประเทศชาติโดยรวม และเพื่อให้การบริหารงานของภาครัฐมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันการบินพลเรือน พ.ศ.2535 แปรสภาพศูนย์ฝึกการบินพลเรือนในประเทศไทย เป็น สถาบันการบินพลเรือน รัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม

2.12.13 บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ประวัติ

เป็นหน่วยงาน ในสังกัด กระทรวง คมนาคม ดำเนิน กิจการ ด้านการบินพาณิชย์ ในประเทศ และระหว่างประเทศ ในฐานะ สายการบินแห่งชาติ ดำเนินการ ขนส่งผู้โดยสาร พัสดุ และไปรษณีย์ภัณฑ์ ทางอากาศ ทั้งภายใน และต่างประเทศ รวมถึง กิจการอื่น ที่เกี่ยวข้อง และ สนับสนุนกัน เช่น การบริการภาคพื้น ศูนย์ซ่อมบำรุง ทางอากาศยาน คลังสินค้า กิจการทัศนาวจร โรงแรม กัศตาคาร คริวการบิน เป็นต้น

2.12.14 บริษัท ขนส่ง จำกัด

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำในการให้บริการขนส่งผู้โดยสารทางถนนแบบครบวงจร โดยมีมาตรฐานระดับสากล และใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยหลักในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ภารกิจ

1. พัฒนาการบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นในด้านความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ความตรงต่อเวลา และความทันสมัย ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งธุรกิจเดินรถและธุรกิจบริหารสถานี

2. สร้างความประทับใจและตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการ จัดบริการเดินรถให้มีลักษณะ โคร่งข่างที่ครอบคลุมทั่วประเทศและเชื่อมต่อระหว่างประเทศ พัฒนาสถานีและศูนย์ซ่อมบำรุงในลักษณะที่ครบวงจร

3. รักษาสิทธิที่พึงมีของผู้โดยสาร รวมถึงให้การคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของผู้โดยสารและบุคคลที่สาม โดยยกระดับมาตรฐานในการกำกับดูแลทั้งรถบริษัทและผู้ประกอบการร่วม

4. บริหารกิจการโดยยึดถือประโยชน์ผู้ถือหุ้นและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขอบเขตการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทขนส่ง จำกัด

บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดของกระทรวงคมนาคม ดำเนินการในด้านการบริการขนส่งผู้โดยสาร โดยรถประจำทางระหว่างกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัดและให้เอกชนเข้ามามีส่วนดำเนินการในรูปของรถร่วมเอกชน วิ่งในเส้นทางที่ บขส. ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

จากการที่รัฐบาลได้มอบหมายให้บริษัทขนส่ง จำกัด ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการจัดระเบียบการเดินรถทั้งของบริษัทเองและรถร่วมให้เป็นระเบียบ รวมทั้งการให้บริการด้านสถานีขนส่งผู้โดยสารทำให้สามารถแบ่งขอบเขตการดำเนินงานธุรกิจได้ เป็น 3 ธุรกิจคือ

1. การเดินรถบริษัท

2. รถร่วมเอกชน

3. สถานีขนส่ง

1. การเดินรถบริษัท

เส้นทางที่ บขส.วิ่งเองมีเพียงส่วนน้อยในขณะที่เส้นทางที่ บขส. วิ่งร่วมกับรถร่วมมีถึงเกือบ 100 เส้นทาง โดยเส้นทางที่ บขส.วิ่งเองนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางระยะทางไกลใช้เวลาเดินทางมากตลอดจนวิ่งในเส้นทางตามนโยบายของรัฐ ส่วนเส้นทาง บขส. วิ่งร่วมกับรถร่วมนั้น เป็นเส้นทางที่ผู้โดยสารนิยมใช้บริการเป็นจำนวนมาก และ บขส. มีรถโดยสารให้บริการไม่เพียงพอ จึงเปิดโอกาสให้รถร่วมเข้ามาวิ่ง ขณะเดียวกัน บขส. ก็วิ่งในเส้นทางนั้น ๆ ด้วยเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่รถร่วมในการให้บริการและเป็นการรักษาระดับคุณภาพการให้บริการแก่ผู้โดยสาร

สำหรับเส้นทางที่ บขส. เปิดโอกาสให้รถร่วมเอกชนเดินรถโดยลำพังส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางในรถหมวด 3 และหมวด 4 ซึ่งเป็นเส้นทางระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัด การดำเนินงานและการให้บริการของ บขส. เพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นทำได้ยาก บขส. จึงให้สิทธิเดินรถแก่เอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น ดำเนินการแทน ซึ่งจะสามารถทราบและตอบสนองต่อความต้องการของผู้โดยสารได้ดีกว่า นอกจากนั้น บขส. ยังมีปัญหาเรื่องรถโดยสารไม่เพียงพอ จึงให้รถร่วมเอกชนดำเนินการแทน โดย บขส. จะทำหน้าที่วางกฎระเบียบและควบคุมดูแลการให้บริการรถร่วมเอกชนอีกต่อ

หนึ่ง ซึ่งเอกชนที่นำรถเข้ามาวิ่งจะต้องมีการทำสัญญากับ บขส. และเสียค่าธรรมเนียมในการนำรถเข้ามาวิ่งในเส้นทางของ บขส. โดยเสียเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมรายปี และค่าธรรมเนียมรายเที่ยว

2. รถร่วมเอกชน

ภายหลังจากการดำเนินการรวมรถเอกชนให้เข้ามาอยู่ในการดูแลของ บขส. ในปี 2502 แล้วนั้น บขส. สามารถจัดระเบียบ การเดินรถทั้งของบริษัทเองและรถร่วมให้อยู่ในระบบที่ดีเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องรวมทั้ง มีการสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวระหว่างเจ้าหน้าที่ของรถร่วมรายย่อยให้อยู่ใน รูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของบริษัทของรถร่วมและรถร่วมให้มีความเจริญ ก้าวหน้ามากขึ้นจนในปัจจุบันมีเอกชนเข้าร่วม เป็นบริษัทรถร่วมประมาณ 7,455 คัน

ในการพิจารณาเพิ่มรถ จัดรถเข้าเดินในเส้นทางที่ได้รับอนุญาตจิง บขส. นั้น มีหลักปฏิบัติดังนี้

1. การปรับปรุงจำนวนเที่ยว จำนวนรถให้อยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายจัดการและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อทราบและนำเสนอกรมการขนส่งทางบกพิจารณาอนุมัติต่อไป

2. ในการเพิ่มจำนวนรถ ให้จัดรถของบริษัทเพิ่มก่อน หากบริษัทไม่มีนโยบายหรือไม่เพิ่มรถ บริษัทก็พิจารณาให้สิทธิกับเจ้าของรถร่วม โดยในการพิจารณาให้สิทธิเอกชนเข้ามาเดินรถในเส้นทางที่ได้รับอนุญาตของ บขส. นั้น บขส. มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.1 บขส. จะพิจารณาการให้สิทธิของ บขส. ที่ถูกระทบจากเส้นทางใหม่โดยตรงเป็นอันดับแรก ถ้าไม่มีรถร่วมรายใดถูกระทบโดยตรง บขส. จะพิจารณาว่าจะนำรถบริษัทเข้ามาวิ่งในเส้นทางนี้หรือไม่ ถ้าไม่วิ่งจะให้สิทธิการร่วมเอกชนก็จะพิจารณาในข้อต่อไป

2.2 ให้สิทธิแก่รถร่วมเอกชนที่ถูกผลกระทบโดยอ้อมจากเส้นทางที่เปิด

2.3 พิจารณาให้สิทธิแก่รถโดยสารที่ไม่มีสิทธิวิ่ง แต่นำรถมาวิ่งในเส้นทางประจำ

2.4 เจ้าของรถร่วมที่ได้รับการพิจารณาจะต้องไม่มีหนี้สินค้างชำระกับบริษัท และจะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทเกี่ยวกับการจัดการเดินรถและสัญญาการร่วมด้วยดี

3. สัญญาการร่วมและค่าธรรมเนียม เส้นทาง บขส. ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจากกรมการขนส่งทางบก บขส. สามารถให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้โดย บขส. จะทำสัญญาให้เอกชนนำรถโดยสารเข้าวิ่งในเส้นทางที่ได้รับอนุญาต ซึ่งสัญญาที่จัดทำขึ้น จะมีอายุ 1 ปี และสามารถต่ออายุสัญญาได้ทุกปี ตราบใดที่รถร่วมไม่ได้กระทำความผิดสัญญา โดยเอกชนที่นำรถเข้ามาวิ่งกับรถของ บขส.

รถร่วมเอกชนที่วิ่งในแต่ละเที่ยว บขส. จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม 1 ที่นั่ง ต่อคันต่อเที่ยว ค่าธรรมเนียมรายเที่ยวที่ บขส. เรียกเก็บจากรถร่วมนั้น เนื่องจาก บขส. ต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการจัดระเบียบการเดินรถ การสร้างสถานี รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่รถร่วม ทำให้ บขส. ต้องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมรายเที่ยวดังกล่าวจากรถร่วม

4. สถานีขนส่งผู้โดยสาร (Bus Terminal) เป็นสถานที่ที่รถโดยสารจากหลาย ๆ สายมาจอดในบริเวณเดียวกันและมีบริการต่าง ๆ จัดไว้ให้ เช่น ที่พักผู้โดยสาร ห้องสุขา ห้องอาหาร เป็นต้น ไว้สำหรับการบริการผู้โดยสาร มีการเก็บค่าใช้สถานีตามประเภทของรถโดยสารตามข้อกำหนดของกรมการขนส่งทางบก โดยกรมการขนส่งจะทำหน้าที่กำกับดูแลสถานีขนส่งต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ในปัจจุบัน บริษัทขนส่ง จำกัด มีสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการจากกรมการขนส่งทางบก จำนวน 7 แห่ง แบ่งเป็น กทม. จำนวน 3 แห่งคือ สถานีขนส่งผู้โดยสารหมอชิต 2, สถานีขนส่งผู้โดยสารเอกมัย, สถานีขนส่งผู้โดยสารสายใต้ อ.บรมราชชนนี และสถานีในส่วนภูมิภาค 4 แห่งคือ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดสุพรรณบุรี, อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ, อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นอกจากการบริการสถานีขนส่งผู้โดยสารจำนวน 7 แห่งแล้ว บริษัทฯ ยังมีที่ทำการสถานีเดินรถในส่วนภูมิภาคอีกจำนวน 117 สถานี

2.12.15 บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

วิสัยทัศน์

ท่าอากาศยานในความรับผิดชอบของ ทอท.จะเป็นท่าอากาศยานชั้นนำที่มีการให้บริการที่เป็นเลิศและสามารถรักษาความเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภารกิจ

ภารกิจของ ทอท. คือ การประกอบ และส่งเสริมกิจการท่าอากาศยาน รวมทั้งดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือต่อเนื่องกับการประกอบกิจการท่าอากาศยานได้แก่

- กิจการตั้งสนามบิน หรือที่ขึ้น-ลงชั่วคราวของอากาศยาน
- การจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ
- การให้บริการช่างอากาศยาน
- การบริการต่างๆ เกี่ยวกับอากาศยานสินค้า พัสดุภัณฑ์ ผู้โดยสารและลูกจ้างของผู้ประกอบการธุรกิจในการเดินอากาศ รวมถึงการให้บริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกอันเกี่ยวกับ หรือต่อเนื่องกับกิจการดังกล่าว

ภารกิจด้านการบริการเป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินกิจการท่าอากาศยาน ซึ่งหัวใจสำคัญของการบริการที่ ทอท. ยึดถือมาโดยตลอดคือความพึงพอใจของผู้ใช้บริการท่าอากาศยาน ดังนั้น ทอท. จึงได้จัดบริการหลักที่สำคัญไว้หลายประการสำหรับผู้ใช้บริการ เช่น บริการโครงสร้างพื้นฐานของท่าอากาศยาน บริการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในและภายนอกอาคารผู้โดยสาร บริการด้านการรักษาความปลอดภัย บริการรถโดยสารรับจ้างสาธารณะ เป็นต้น และตลอดเวลาที่ผ่านมา ทอท. ได้ปรับปรุงและพัฒนาการบริการด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างเพียงพอ สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และได้

มาตรฐานท่าอากาศยานระหว่างประเทศเนื่องจากท่าอากาศยานของ ทอท. เป็นสถานที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติ รวมทั้งเป็นห้องรับแขกของชาติในการต้อนรับผู้เดินทางจากทั่วโลก ซึ่งจะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้เป็นจำนวนมาก ตลอดจนสร้างความประทับใจให้ผู้เดินทางมาเยือนตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้าสู่ประเทศไทย

2.12.16 บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด

ประวัติ

บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด (บพด.) เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2483 ขณะนั้นเป็นระยะที่เกิดสงครามในยุโรประหว่างฝ่ายสัมพันธมิตรกับฝ่ายอักษะ จึงทำให้ความต้องการขนส่งทางทะเลสำหรับภูมิภาคนี้มีเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงมีดำริให้จัดตั้งบริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด

หน้าที่

เป็นสายการเดินเรือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน เพื่อบริการ ขนส่งทางทะเล ระหว่างประเทศ ให้บริการ ด้านคลังสินค้า และท่าเรือให้เช่า และเช่าเรือ เพื่อประกอบ กิจการ ขนส่งทางทะเล และยังทำหน้าที่ เป็นตัวแทนของบริษัทเรือ และนายหน้า ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การขนส่งทางน้ำ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่สำคัญ ต่อประเทศชาติ คือ เพื่อหารายได้ และเงินตรา ต่างประเทศ ให้แก่รัฐ สงวนเงินตรา ต่างประเทศ และบรรเทาปัญหา การขาดดุล ชำระเงิน ป้องกันมิให้ การขนส่งสินค้า ทางทะเล ระหว่างประเทศ หยุดชะงัก เมื่อเกิดความไม่สงบ สนับสนุน การขนส่ง ให้แก่กองทัพ เพื่อความมั่นคงของชาติ เป็นแกนกลาง ของสายการเดินเรือไทย ในการสนับสนุน นโยบาย ส่งเสริม พาณิชยนาวี ของรัฐ เพื่อพัฒนา การขนส่งทางน้ำ ให้เป็นตัวเสริม วงจรพาณิชย์ การส่งออก และนำเข้า ฝึกอบรม คนไทย ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเดินเรือ ยั่งยืน

2.12.17 บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

ประวัติ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง บริษัท Aeronautical Radio Inc. (ARINC) จากสหรัฐอเมริกา บริษัท International Aeradio Ltd. (IAL) จากอังกฤษ และสายการบินต่างๆ ที่ทำการบินมายังประเทศไทย ได้ร่วมกันขออนุมัติรัฐบาลไทยจัดตั้งบริษัท การบินแห่งสยามจำกัด AERONAUTICAL RADIO OF SIAM LTD. หรือ AEROSIAM ในปี พ.ศ.2491 เพื่อดำเนินกิจการบริการควบคุมจราจรทางอากาศ และสื่อสารการบินตามมาตรฐาน และข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization) ภายใต้สัญญาที่ได้รับจากรัฐบาลไทย

หน้าที่

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บพท.) มีอำนาจ ในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย จาก รัฐบาล ตามข้อตกลง ในสัญญา ระหว่างรัฐบาล และบริษัทฯ คือ หน้าที่ รับผิดชอบ ในการดำเนินการ และบำรุงรักษา การ

วิทยุ สื่อสาร ระหว่าง สถานี พื้นดิน จุดถึงจุด อากาศ - พื้นดิน - อากาศ เกี่ยวกับการบิน ระหว่าง ประเทศ และ/ หรือ ในประเทศ การสื่อสาร ทางวิทยุ เกี่ยวกับ ความสะดวก ทางอุตุนิยมวิทยา เครื่องช่วย การเดินอากาศ การจัด จราจร สำหรับ เครื่องบิน ที่บิน ด้วย เครื่องวัด ประกอบ การบิน และบริการอื่นใด ที่เกี่ยวข้อง ตามความต้องการ ของผู้ดำเนิน การเดินอากาศ เพื่อให้การขนส่งทาง อากาศ ในและต่างประเทศ ได้ดำเนินไป ด้วยความปลอดภัย สม่าเสมอ และมีสมรรถภาพ โดยไม่คิดค่าใด และ ไม่ลำเอียง อัน เป็นการปฏิบัติตามข้อผูกพันที่รัฐบาลไทย มีอยู่ต่อองค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ ในฐานะภาคี ประเทศ

3. สถาบันการเงิน

3.1 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารกรุงเทพในฐานะผู้บุกเบิกวงการธนาคารไทย เป็นดั่งสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงการพัฒนาความก้าวหน้าของ ประเทศที่มีมายาวนาน ธนาคารได้เติบโตและพัฒนาเคียงคู่มากับคนไทยและธุรกิจต่างๆ จนถึงวันนี้ ธนาคารกรุงเทพมี ชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในด้านความมีเสถียรภาพที่มั่นคงและเป็นเพื่อนคู่คิดของลูกค้าเสมอมา ธนาคารกรุงเทพกำลังเดินหน้า ต่อไปด้วยฐานลูกค้าอันแข็งแกร่ง สร้างสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบของผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้าง ชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับในฐานะธนาคารที่พร้อมด้วยความมั่นคงและเป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเงินและเพื่อยืนหยัดความเป็นผู้นำในวงการธนาคารไทยต่อไปในอนาคต

ภาระหน้าที่

ธนาคารกรุงเทพ มุ่งมั่นที่จะ มอบบริการด้านการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าทุกกลุ่มของประเทศ พร้อมทั้งก้าวเป็นธนาคารระหว่างประเทศผู้นำแห่งภูมิภาคเอเชีย เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว ธนาคารได้พัฒนาคุณภาพบุคลากร พร้อมทั้งนำเอาเทคโนโลยีและระบบงานที่ทันสมัยได้มาตรฐานสากลมาใช้ เพื่อมั่นใจว่าลูกค้าทุกคนจะได้รับบริการที่ดีที่สุด

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

1. บริการสินเชื่อ SMEs

คุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อเอสเอ็มอี

คุณสมบัติขั้นต้น ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกประเภท
2. มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิดังนี้
3. ไม่จำเป็นต้องเป็นลูกค้าของธนาคารมาก่อน

ประเภทธุรกิจ	สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
การผลิต	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	50-200 ล้านบาท
บริการ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	50-200 ล้านบาท
ค้าส่ง	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	50-100 ล้านบาท
ค้าปลีก	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	30-60 ล้านบาท

คุณสมบัติ SMEs สำหรับ โครงการค้ำประกันสินเชื่อของบสย.

ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องเป็นบุคคลทั่วไป หรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย และจะต้องประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการ SMEs ทุกประเภท (การผลิต บริการ ค้าส่งและค้าปลีก) ที่มีสินทรัพย์ถาวรในวันที่ขอกู้ไม่เกิน 200 ล้านบาท ที่ดินที่ตั้งกิจการพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่เป็นธุรกิจหลักต้องนำมาเป็นหลักประกันให้กับธนาคาร สำหรับกรณีที่ดินของกิจการพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นที่เช่าจะต้องจดทะเบียนสิทธิการเช่าตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป และมีข้อยกเว้น คือ

- กรณีเป็นสัญญาเช่าที่ดินจากหน่วยงานของรัฐ สัญญาเช่าจะต้องมีอายุเหลือ ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- กรณีเป็นสัญญาเช่าที่ดินจากเอกชน สัญญาเช่าจะต้องมีอายุเหลือ ไม่น้อยกว่า 2 ปี

ผู้ขอกู้ต้องลงทุนเองไม่น้อยกว่า 20% ของเงินลงทุนทั้งหมดของกิจการ ต้องมีบุคคลค้ำประกันต่อ บสย. สำหรับการค้ำประกันสินเชื่อทุก โครงการ อาจเป็นบุคคลเดียวกับที่ค้ำประกันให้ผู้ขอกู้ต่อธนาคาร หรือเป็นบุคคลอื่นที่ บสย.พิจารณาแล้วว่าสามารถเชื่อถือได้

เอกสารประกอบการยื่นกู้

1. กรณีเป็นบุคคลธรรมดา

- สำเนาบัตรประชาชน ของผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด
- สำเนาทะเบียนบ้าน ของผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด
- สำเนาใบสำคัญการสมรส ของผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด (ถ้ามี)
- สำเนาบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในประเทศ (ธนาคารใดก็ได้) ย้อนหลัง 6 เดือน (เฉพาะผู้กู้)
- สำเนาทะเบียนการค้า หรือทะเบียนพาณิชย์ กรณีเหมาจ่ายรายปี (เฉพาะผู้กู้)
- สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี และหลักฐานการชำระภาษี (เฉพาะผู้กู้)
- สำเนาเอกสารสิทธิในสินทรัพย์ที่เสนอเป็นหลักประกัน
- สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการ
- แผนธุรกิจ หรือ โครงการ
- แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานประกอบการ และทรัพย์สินทั้งหมด
- จดหมายจากผู้ขอกู้ และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด ยืนยันว่าทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันให้กับธนาคารนั้น ไม่มีภาระผูกพันใดๆ ทั้งที่มีอยู่แล้ว และจะมีต่อไปในอนาคต

2. กรณีเป็นนิติบุคคล

- หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลจากกระทรวงพาณิชย์ ที่มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท (ไม่เกิน 1 เดือน)
- หนังสือบริคณห์สนธิ (ไม่เกิน 3 เดือน)
- สำเนาแสดงรายการภาษีเงินได้ประจำปี
- รายงานการประชุมของบริษัท เรื่องการขอกู้ยืมเงิน
- ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)
- แผนธุรกิจ หรือ โครงการ
- สำเนาเอกสารสิทธิในสินทรัพย์ที่เสนอเป็นหลักประกัน
- สำเนางบการเงินย้อนหลัง ไม่น้อยกว่า 3 ปี
- แผนที่แสดงที่ตั้งสถานประกอบการ และทรัพย์สินทั้งหมด
- สำเนาบัตรประชาชน และทะเบียนบ้าน ของกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม ผู้ค้ำประกัน และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด
- จดหมายจากผู้ขอกู้ และเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมด ยืนยันว่าทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันให้กับธนาคารนั้น ไม่มีภาระผูกพันใดๆ ทั้งที่มีอยู่แล้ว และจะมีต่อไปในอนาคต

2. โครงการสนับสนุนการปรับปรุงฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่เอสเอ็มอี

สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อการปรับปรุงหรือฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรสำหรับลูกค้าเอสเอ็มอี

ธนาคารกรุงเทพจับมือสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สนับสนุนลูกค้าเอสเอ็มอีของธนาคารเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยวงเงินกู้พิเศษเพิ่มเติมจากสินเชื่อเดิม เพื่อใช้ในการปรับปรุง หรือฟื้นฟูสภาพเครื่องจักร โดยท่านจะได้รับส่วนลดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 จากอัตราดอกเบี้ยปกติจนถึง 5 ปี ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยให้ท่านได้เกือบร้อยละ 40 เมื่อคิดจากอัตรา MRR ที่ร้อยละ 7.75 ในปัจจุบัน

ผู้ประกอบการสามารถกู้สินเชื่อโครงการนี้ได้

- เพื่อวัตถุประสงค์นี้ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องจักร
- เพื่อการปรับปรุง ซ่อมบำรุง ติดตั้ง ทดแทนชิ้นส่วน ระบบต่างๆ รวมทั้งการขยายหรือปรับแต่งชิ้นส่วน อุปกรณ์ระบบ โดยยังใช้โครงสร้างเครื่องจักรเดิม
- เพื่อการติดตั้งเครื่องจักร หรือระบบควบคุมการทำงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม

เงื่อนไขการให้สินเชื่อ

- เป็นลูกค้าเอสเอ็มอีของธนาคารกรุงเทพ และมีโครงการปรับปรุงหรือฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการผลิต
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สนับสนุนดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 เป็นเวลา 5 ปี สูงสุดไม่เกินรายละ 5 ล้านบาท
- ผู้กู้เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าวิเคราะห์และประเมินโครงการ ค่าประเมินหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมการใช้สินเชื่อ และค่าธรรมเนียมอื่นๆ (ถ้ามี) รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยส่วนที่เกินจากร้อยละ 3 ในช่วง 5 ปีแรก และอัตราดอกเบี้ยทั้งจำนวนหลังจาก 5 ปีไปแล้ว

3. สินเชื่อโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

เพิ่มค่าให้สินทรัพย์ของท่าน ธนาคารกรุงเทพช่วยสร้างโอกาสและเพิ่มค่าให้แก่ทรัพย์สินทางปัญญาและสินทรัพย์ของท่านเพื่อธุรกิจก้าวไกล

โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

ธนาคารกรุงเทพพร้อมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการเติบโตเช่นท่านได้ใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า และแปลงเป็นเงินทุนเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ขยายธุรกิจ ปรับปรุงกิจการ หรือ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่กิจการของท่าน ด้วยสินเชื่อตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนที่ตอบสนองเจตนารมณ์และนโยบายภาครัฐ

เพียงท่านมีสินทรัพย์ในครอบครองซึ่งรวมถึงทรัพย์สินทางปัญญาหรือทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐบาลตามกฎหมายใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน ท่านจะได้รับวงเงินสินเชื่อขึ้นอยู่กับมูลค่าสินทรัพย์และศักยภาพของธุรกิจท่าน

สินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน

ท่านสามารถใช้มูลค่าเพิ่มจากสินทรัพย์ใน 5 ประเภทต่อไปนี้เพื่อแปลงเป็นทุนโดยใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมได้แก่

- สิทธิการเช่าที่ราชพัสดุ หรืออาคารจากกรมธนารักษ์
- ทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ เครื่องหมายทางการค้า สิทธิบัตร

- เครื่องจักรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจชุมชน
- สิทธิให้นำสินค้าจำหน่ายในแผงค้าในโครงการตลาดนัดสวนจตุจักร
- สิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามที่ธนาคารพิจารณาเห็นสมควร

4. สินเชื่อเงินกู้ยืมเพื่อ SMEs

สินเชื่อเพื่อความเติบโตที่ยั่งยืน ธนาคารกรุงเทพพร้อมสนับสนุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอีสร้างความเติบโตอย่างมั่นคงและยืนยาว หากท่านประสงค์ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ ขยายกิจการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต ตลอดจนลงทุนธุรกิจใหม่ ธนาคารกรุงเทพจะเป็นแหล่งเงินทุนที่ช่วยเกื้อหนุนท่านด้วยข้อเสนอพิเศษด้วยบริการสินเชื่อเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่ให้โอกาสท่านเลือกผ่อนได้ตั้งแต่ 3-7 ปี สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกประเภท

หลากหลายทางเลือกสินเชื่อ

บริการสินเชื่อเงินกู้ยืมเพื่อ SMEs ช่วยสนับสนุนให้ท่านลงทุนในสินทรัพย์ถาวรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ด้วยวงเงินกู้ตั้งแต่ 1-100 ล้านบาท ด้วยอัตราดอกเบี้ยลอยตัว MRR ต่อปี เป็นเวลา 2 ปี หลังจากนั้น คิดอัตราดอกเบี้ยปกติตามระเบียบของธนาคาร อัตราดอกเบี้ยข้างต้นมีผลใช้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550

นอกจากนี้ ท่านยังสามารถขอสินเชื่อเงินกู้ยืมเพื่อ SMEs เพื่อใช้เป็นเงินกู้โครงการโดยจะได้รับอัตราดอกเบี้ยพิเศษสำหรับธุรกิจบางประเภท

5. สินเชื่อธุรกิจ

ทางเลือกสินเชื่อธุรกิจเพื่อทุกความต้องการ

ธนาคารกรุงเทพมีบริการสินเชื่อธุรกิจอย่างครบครันตั้งแต่การให้สินเชื่อเพื่อเงินทุนหมุนเวียน ไปจนถึงสินเชื่อเพื่อการลงทุนในธุรกิจใหม่หรือการซื้อสินทรัพย์ถาวร พบข้อเสนอสินเชื่อด้วยอัตราดอกเบี้ยพิเศษเพื่อช่วยให้ธุรกิจของท่านเติบโตก้าวไกล

5.1 สินเชื่อจำนอง

สินเชื่อธุรกิจโดยใช้หลักทรัพย์จำนองค้ำประกันสินเชื่อที่ธนาคารกรุงเทพ เพื่อให้ท่านจะสามารถนำเงินไปลงทุนในธุรกิจใหม่ หรือซื้อทรัพย์สินถาวร เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของธุรกิจของท่าน ท่านสามารถผ่อนชำระสินเชื่อได้นานถึง 10 ปี

5.2 วงเงินเบิกเกินบัญชี (O/D)

เมื่อใดก็ตามที่ท่านต้องการเงินทุนหมุนเวียน วงเงินเบิกเกินบัญชีของธนาคารกรุงเทพ สามารถอุดหนุนท่านได้ โดยที่ธนาคารจะอนุญาตให้ท่านสามารถเบิกเงินได้เกินกว่าจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ในบัญชีของท่าน

5.3 สินเชื่อซื้อลดเช็คการค้า (CBD)

ธนาคารรับซื้อเช็คการค้าล่วงหน้าจากท่านในอัตราส่วนลด เพื่อให้ท่านมีทุนหมุนเวียนไปใช้จ่าย โดยกำหนดระยะเวลาใช้คืนไม่เกิน 90 วัน

6. สินเชื่อในโครงการสนับสนุนของรัฐบาล

6.1 โครงการสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมเทคโนโลยี

หากท่านมีโครงการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพหรือปรับปรุงกระบวนการผลิตเดิม ธนาคารกรุงเทพร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) พร้อมสนับสนุน

โครงการของท่านด้วยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำและวงเงินกู้สูงสุดถึง 30 ล้านบาท แต่ไม่เกินร้อยละ 75 ของมูลค่าลงทุนทั้งโครงการเพื่อช่วยท่านสร้างสรรค่นวัตกรรมต่อไป

6.2 โครงการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย.

หากท่านกำลังประสบปัญหาเนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์มีไม่เพียงพอเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินกับสถาบันการเงิน เราสามารถช่วยท่านได้ ด้วยโครงการค้ำประกันสินเชื่อของ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ด้วยวงเงินค้ำประกันสูงถึง 40 ล้านบาท หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่ธนาคาร ท่านอาจจะได้วงเงินสินเชื่อมากกว่าที่ท่านคิด

6.3 สินเชื่อโครงการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับผู้ประกอบการ SMEs ทุกประเภท ธนาคารกรุงเทพร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย พร้อมให้ความช่วยเหลือท่านด้วยสินเชื่อ SMEs อัตราดอกเบี้ยต่ำเพียง MLR - 2.75% ต่อปี เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในรูปแบบตัวสัญญาใช้เงิน โดยมีใบสรุปค่าใช้จ่ายแล้วไม่เกิน 4 เดือนมาประกอบการขยตัว โดยอายุสัญญาไม่เกิน 5 ปี

6.4 สินเชื่อโครงการ นวัตกรรมดี... ไม่มีดอกเบี้ย

เพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของผู้ประกอบการ ไทย ธนาคารกรุงเทพร่วมกับสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) ยินดีสนับสนุนเงินทุนเพื่อการลงทุนและขยายผลในทางธุรกิจ หากท่านมั่นใจว่าท่านมีนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ที่จะช่วยต่อยอดความเติบโตทางธุรกิจ แม้ว่าท่านจะเป็นผู้ประกอบการใหม่ เราก้พร้อมที่จะสนับสนุนท่านด้วยเงินกู้ในวงเงินสูงสุด 100 ล้านบาท ปลอดดอกเบี้ยจำนวนไม่เกิน 5 ล้านบาทเป็นเวลา 3 ปี หากท่านต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อสำนักธุรกิจ ธนาคารกรุงเทพ หรือเข้าไปเยี่ยมชมเว็บไซต์ www.nia.or.th

7. สินเชื่อบัวหลวงประหยัดพลังงาน

ธนาคารกรุงเทพเพิ่มทางเลือกสำหรับสินเชื่อใหม่เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมลงทุนเพื่อประหยัดพลังงานและลดต้นทุน หากท่านคือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กำลังอยู่ในภาวะกดดันเรื่องพลังงานที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ธนาคารกรุงเทพสามารถช่วยท่านได้ด้วยสินเชื่อบัวหลวงประหยัดพลังงาน ธนาคารเสนอสินเชื่อบัวหลวงประหยัดพลังงาน ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำในอัตรา MLR-1% ระยะเวลา 5 ปี หลังจากนั้นคิดอัตรา MLR เพื่อการลงทุนสำหรับปรับปรุงอุปกรณ์และเครื่องจักรในโรงงานตลอดจนการปรับสภาพทางกายภาพของกิจการเพื่อประโยชน์ในการประหยัดพลังงาน หรือนำผลิตผลทางการเกษตรหรือวัสดุเหลือใช้หรือน้ำทิ้งมาใช้เพื่อมาผลิตพลังงานทดแทนน้ำมัน ท่านสามารถขอกู้ในวงเงินจำนวนตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไปโดยไม่จำกัดวงเงินกู้สูงสุด ระยะเวลาผ่อนชำระ 3-7 ปี

อัตราดอกเบี้ยข้างต้น มีผลอนุมัติจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550

8. สินเชื่อรวมใจพัฒนา SMEs

บริการ 'สินเชื่อรวมใจพัฒนา SMEs' ทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการเอสเอ็มใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ด้วยข้อเสนอพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำพร้อมทางเลือกการผ่อนชำระ

ท่านสามารถใช้บริการ สินเชื่อรวมใจพัฒนา SMEs สร้างโอกาสการลงทุนเพื่อเสริมความแข็งแกร่งของกิจการให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น ด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มสภาพคล่องในการบริหารกิจการสูงถึง 100 ล้านบาท ซึ่งท่านสามารถเลือก

สินเชื่อกึ่งในรูปเงินสดและสัญญาค้ำประกัน ตามความเหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของท่าน รับข้อเสนออัตราดอกเบี้ย MRR ลงที่เป็นเวลา 2 ปี ปีที่ 3 เป็นต้นไปคิดอัตราดอกเบี้ยตามระเบียบของธนาคาร

3.2 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารกรุงไทย จำกัด เริ่มเปิดดำเนินการครั้งแรก เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2509 โดยการควบกิจการของธนาคาร เกษตร จำกัด และธนาคารมณฑล จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ทั้งคู่ เข้าเป็นธนาคารเดียวกันตาม นโยบายของรัฐบาล และได้ใช้ชื่อใหม่ว่า "ธนาคารกรุงไทย จำกัด" ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า "Krung Thai Bank Limited" ใช้ สัญลักษณ์ "นกยูงยักษ์" ซึ่งเป็นเครื่องหมายของกระทรวงการคลัง เป็นสัญลักษณ์ประจำธนาคารจนถึงปัจจุบัน

ในระยะแรกของการก่อตั้งธนาคารกรุงไทย จำกัด ได้ใช้สถานที่สำนักงานใหญ่ของธนาคารเกษตร จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนเขาวราช เป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ และมีสาขารวม 81 แห่ง พนักงาน 1,247 คน สินทรัพย์รวม 4,582.10 ล้านบาท และทุนจดทะเบียน 105 ล้านบาท วัตถุประสงค์ของการรวมธนาคารทั้งสองให้เป็นธนาคารของรัฐ ที่มีฐานะทางการเงินที่ มั่นคง สามารถคุ้มครองผู้ฝากเงิน และบริการลูกค้าได้กว้างขวางขึ้น ตลอดจนสามารถ อำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศได้มากขึ้นด้วย ผลการดำเนินงานของธนาคาร ได้ขยายตัวเติบโตขึ้นมาเป็นลำดับ ทำให้อาคารสำนักงาน ใหญ่เดิมคับแคบไม่สะดวก และไม่คล่องตัว ในการปฏิบัติงาน ธนาคารจึงได้ย้ายที่ทำการสำนักงานใหญ่มายังอยู่ ณ อาคาร เลขที่ 35 ถนนสุขุมวิท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2525 และได้ใช้เป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่มาจนถึงปัจจุบัน ในเดือนมีนาคม 2530 ธนาคารกรุงไทย ได้รับมอบหมายให้เข้าไปช่วยบริหารงาน ในโครงการ 4 เมฆา ต่อจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเน้น การบริหารในเชิงธุรกิจ ต่อมาเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2530 ธนาคารกรุงไทยได้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารสยาม จำกัด มาบริหารตามนโยบายของกระทรวงการคลัง เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของธนาคารสยาม มีปัญหาหลายด้านที่ไม่ สามารถแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสั้น ทำให้เป็นภาระที่รัฐจะต้องจัดการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งไม่ทราบว่าจะสิ้นสุดเมื่อใด และหลังจากการรวมกับธนาคารสยาม จำกัด แล้วธนาคารกรุงไทยจะกลายเป็น ธนาคารพาณิชย์ของรัฐเพียงแห่งเดียว มี สินทรัพย์มากเป็นอันดับสองของประเทศ สามารถจะสนองตอบนโยบาย การเงินการคลังของประเทศ และสามารถแสดง บทบาทความเป็น "ธนาคารนำ" (Lead Bank) ได้

ภาระหน้าที่

ธนาคารกรุงไทย มุ่งมั่นที่จะเป็นธนาคารแสนสะดวก (The Convenience Bank) สำหรับลูกค้ารายย่อย ภาคธุรกิจ ภาครัฐ และสถาบัน เป็นสถาบันการเงินชั้นนำของประเทศ ที่มุ่งเน้นการให้บริการที่เป็นเลิศ สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดี ได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมการสร้างทุนทางปัญญา และยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

2.5 บริการสินเชื่อ SMEs

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs ตามนโยบายหลักของรัฐบาล นอกจากความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นพิเศษแล้ว ยังร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งได้ปรับบทบาท การกิจ และปรับกลยุทธ์ที่ชัดเจน ให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อย่างเต็มประสิทธิภาพทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และสภาพของธุรกิจไทย อันจะช่วยให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว โครงการด้าน SMEs ที่ ธนาคารสนับสนุนมีดังนี้

1. SME BAHT EFFECT
2. โครงการสินเชื่อ SME-KTB
3. SME-PTT
4. SME - NGV
5. SME - Terrorist
6. SME - Tsunami
7. SME – Soft Loan
8. KTB-DEDE Energy Phase II
9. KTB-Energy Saving
10. P/N Small BOT
11. SME-MFP
12. KTB - EFCM
13. Environmental Fund
14. Risk Participation
15. Local Area Development Loan
16. KTB-Inter Trade
17. KTB-bird flu Loan
18. Shrimps Exporter Project
19. Thai Kitchen to The World Loan

1. SME BAHT EFFECT

โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท [SME-BAHT EFFECT] โดย ธปท. จะให้ผู้ประกอบการกู้ยืมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยมีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการเป็นประกัน

วัตถุประสงค์

เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสภาพคล่องทางการเงินแก่ผู้ประกอบการผลิตขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ในการกู้

เป็นผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

ประกอบกิจการ การผลิตทั้งขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีคุณสมบัติของ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทอย่างแท้จริง ตรวจสอบได้

เป็นผู้ประกอบการที่เป็นหนี้ปกติ และ NPL ที่ยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ แต่ขาดสภาพคล่องในการดำเนินกิจการ

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน [P/N SME-BAHT EFFECT] ตามแบบที่ ธปท.กำหนด ตัวแต่ละฉบับมีกำหนดไม่เกิน 120 วัน และต้องไม่เกินระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบ คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

อัตราดอกเบี้ย

ประเภทผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท	ธปท. เรียกเก็บจากรธนาคาร	ธนาคารเรียกเก็บ
1. ผู้ประกอบการที่เป็นหนี้ปกติ	ร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินร้อยละ MLR-2.25 ต่อปี
2. ผู้ประกอบการที่เป็น NPL ร้อยละ 1 ต่อปี	ร้อยละ 1 ต่อปี	ไม่เกินร้อยละ MLR+1 ต่อปี

หลักประกัน

ตามระเบียบธนาคาร

ระยะเวลาโครงการ

เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม 2550 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2553

2. โครงการสินเชื่อ SME-KTB

โครงการสินเชื่อ SME-KTB เป็นโครงการที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs ตามนโยบายหลักของรัฐบาล นอกจากความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นพิเศษแล้ว ยังร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งได้ปรับบทบาท การกิจ และปรับกลยุทธ์ที่ชัดเจน ให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อย่างเต็มประสิทธิภาพทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และสภาพของธุรกิจไทย อันจะช่วยให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีการฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนสินเชื่อสำหรับการลงทุนใหม่ ขยายกิจการ และเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการ SMEs

คุณสมบัติของผู้กู้

ภาคการผลิตและการบริการ

มีการจ้างงานไม่เกิน 200 คนสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท

ภาคการค้า

ค้าส่ง มีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน สินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 100 ล้านบาท

ค้าปลีก มีการจ้างงานไม่เกิน 30 คน สินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 60 ล้านบาท

อัตราดอกเบี้ย

ร้อยละ MRR ต่อปี
วงเงินและประเภทสินเชื่อ

ไม่จำกัดวงเงิน

อายุโครงการ

จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลงหรือประกาศยกเลิก

3. SME-PTT

หากท่านต้องการทุนหมุนเวียนในการสั่งซื้อและ/หรือชำระค่าน้ำมันและ/หรือน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ธนาคารพร้อมสนับสนุนสินเชื่อใน โครงการสินเชื่อแก่สถานีบริการน้ำมันและ/หรือผู้แทนจำหน่ายน้ำมันหล่อลื่น ของ ปตท. (SME-PTT)

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการสั่งซื้อและ/หรือชำระค่าน้ำมันและ/หรือน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) รวมทั้งให้บริการชำระค่าน้ำมัน และ/หรือน้ำมันหล่อลื่นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

คุณสมบัติของผู้กู้

ต้องเป็นผู้ประกอบการค่าน้ำมันและ/หรือผู้แทนจำหน่ายน้ำมันหล่อลื่นให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มาไม่น้อยกว่า 2 ปี

ต้องได้รับการรับรองจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าเป็นลูกค้าและ/หรือเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ ปตท. เท่านั้น โดยมีปริมาณการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากปตท. ดังนี้

กรณีเป็นสถานีบริการน้ำมันต้องมียอดจำหน่ายมากกว่า 200,000 ลิตร/เดือน ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา (ไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท/เดือน)

กรณีเป็นผู้แทนจำหน่ายน้ำมันหล่อลื่นต้องมียอดจำหน่ายมากกว่า 20,000 ลิตร/เดือน ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา (ไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท/เดือน)

ให้ความร่วมมือกับธนาคารในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก

กรณีเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และปฏิบัติตามเงื่อนไขไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยให้ถือปฏิบัติตามนโยบายสินเชื่อของธนาคาร

อัตราดอกเบี้ย

ร้อยละ MOR ต่อปี

เงื่อนไขการชำระเงิน

ให้ใช้เฉพาะการโอนเงินเข้าบัญชีหรือหักบัญชีชำระค่าน้ำมัน และ/หรือน้ำมันหล่อลื่นจากบริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน)

ไม่ให้เบิกเป็นเงินสด หรือโอนชำระเพื่อการอื่น ไม่มีการใช้เช็คและบัตร ATM โดยชำระผ่านระบบ Teller Payment หรือ Tele Banking หรือ Internet Banking

หลักประกัน

กรณีสถานีบริการน้ำมัน

กลุ่มเกรด A ใช้บุคคลที่ประกัน ร่วมกับกรรมการผู้จัดการ 100% ของวงเงินกู้ ร่วมกับกรรมการผู้จัดการ
กลุ่มเกรด B ใช้บุคคลที่ประกัน ร่วมกับกรรมการผู้จัดการ 100% ของวงเงินกู้ ร่วมกับกรรมการผู้จัดการ
และให้เรียกหลักประกันอื่น ไม่น้อยกว่า 50% ของวงเงินกู้

กรณีผู้แทนจำหน่ายน้ำมันหล่อลื่น/ผลิตภัณฑ์ ปตท. ให้ใช้หลักประกันเช่นเดียวกับกลุ่มเกรด B

ประเภทสินเชื่อ

เบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft) วงเงินต่อรายสูงสุดไม่เกิน 2 ล้านบาท และต้องไม่เกิน 50% ของยอดซื้อเฉลี่ย
ต่อเดือน

อายุโครงการ

จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลงหรือประกาศยกเลิก

4. SME - NGV

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของยานยนต์ที่ต้องการตัดแปลง และ/หรือ ติดตั้งอุปกรณ์ NGV เพื่อใช้ก๊าซ
ธรรมชาติแทนการใช้น้ำมัน

คุณสมบัติผู้กู้

กรณีบุคคลธรรมดา

- เป็นเจ้าของรถยนต์ที่นำมาติดตั้งอุปกรณ์ NGV หรือเป็นคู่สมรส หรือบิดา/มารดาเจ้าของรถยนต์ที่นำมาติดตั้งอุปกรณ์ NGV
- มีเงินเดือน หรือรายได้ประจำที่แน่นอน และหน่วยงานต้นสังกัดจ่ายเงินเดือนผ่านธนาคารกรุงไทย
- มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน และเมื่อหักภาระหนี้อื่น ๆ คงเหลือเพียงพอชำระเงินกู้เพื่อติดตั้ง NGV
- มีอายุงานไม่ต่ำกว่า 1 ปี และอายุเมื่อรวมกับระยะเวลาการกู้ต้องไม่เกิน 60 ปี

อัตราดอกเบี้ย

คงที่ร้อยละ 5 ต่อปี

วงเงินกู้

ตามราคาประเมินของบริษัทติดตั้งอุปกรณ์ NGV แต่ไม่เกิน 100,000 บาท/คัน

ระยะเวลาผ่อนชำระ

ไม่เกิน 3 ปี (36 งวด)

หลักประกัน

ไม่ต้องมีหลักประกัน

กรณีนิติบุคคล

- จัดทะเบียนนิติบุคคลและประกอบธุรกิจมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- ผลประกอบการล่าสุดมีกำไร ไม่น้อยกว่า 2 ปีติดต่อกัน

อัตราดอกเบี้ย

คงที่ร้อยละ 4 ต่อปี

วงเงินกู้

ตามความเหมาะสมแต่ไม่เกินวงเงินรวมตามใบ เสนอราคาของบริษัทติดตั้งอุปกรณ์ NGV

ระยะเวลาผ่อนชำระ

วงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท ผ่อนชำระไม่เกิน 3 ปี

วงเงินกู้เกิน 100,000 บาท ผ่อนชำระไม่เกิน 5 ปี

หลักประกัน

ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน และให้กรรมการผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจลงนามค้ำประกันร่วมด้วย

อายุโครงการ

ให้สินเชื่อครบวงเงิน 500 ล้านบาท หรือจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิก

การติดต่อขอใช้บริการ

- ขอรับใบสมัครและยื่นได้ที่บริษัทติดตั้ง NGV ตามรายชื่อที่ ปตท.กำหนด
- นำใบสมัครติดตั้ง NGV และใบประเมินราคาค่าติดตั้งอุปกรณ์ NGV พร้อมเอกสารประกอบการขอลินเชื่อมาขึ้นขอกู้ได้ที่สาขาของธนาคารทุกสาขา

5. SME - Terrorist

บมจ.ธนาคารกรุงไทย พร้อมให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ฯ (SME-Terrorist) เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปชำระหนี้เดิม (Refinance) และเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการ

วัตถุประสงค์

โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ เป็นโครงการที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับความเสียหาย หรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดย ธนาคารรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N Soft Loan) จากผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปชำระหนี้เดิม (Refinance) และเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการ

คุณสมบัติของผู้กู้

เป็นผู้ประกอบการรายใหม่ หรือรายเดิมที่มีภาระสินเชื่อกับธนาคาร

มีสถานประกอบการตั้งอยู่ใน จังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส และได้รับความเสียหาย / ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

ได้รับการยืนยันจาก ธปท. ให้เป็นผู้ประกอบการที่พึงเชื่อถือได้

เงื่อนไขการให้วงเงิน (P/N Soft Loan)

ตัวสัญญาใช้เงิน ภาคการผลิตมีกำหนดอายุไม่เกิน 360 วัน กิจการอื่นๆ ไม่เกิน 180 วัน และสามารถ Rollover ได้ ทั้งนี้ วันครบกำหนดตัวฉบับสุดท้ายต้องไม่เกินวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

อัตราดอกเบี้ย

คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.5 ต่อปี และชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคราวเดียวกัน ณ วันที่ตัวครบกำหนด

ระยะเวลาโครงการ

สิ้นสุดเพียงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

6. SME - Tsunami

บมจ.ธนาคารกรุงไทย พร้อมช่วยเหลือผู้ประกอบการที่เป็นลูกค้าของธนาคารและประสบความเสียหายจากกรณีพิบัติในด้านสินเชื่อ โดย สนับสนุนโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน 6 จังหวัดภาคใต้ (SME-Tsunami) เพื่อนำไปชำระหนี้เดิม (Refinance) และเป็นทุนหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการ

วัตถุประสงค์

โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการใน 6 จังหวัดภาคใต้ ที่ประสบกรณีพิบัติภัย เพื่อให้ลูกค้าที่มีภาระสินเชื่อกับธนาคาร และได้รับความเสียหายโดยตรงจากกรณีพิบัติ ได้แก่ พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล โดยตัวสัญญาใช้เงิน (P/N Soft Loan) เพื่อนำไปชำระหนี้เดิม (Refinance) และเป็นทุนหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการ

คุณสมบัติของผู้กู้

เป็นลูกค้าที่มีภาระสินเชื่อกับธนาคาร และได้รับความเสียหายโดยตรงจากกรณีพิบัติภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้

เงื่อนไขการใช้วงเงิน (P/N Soft Loan)

ต้องส่งรายชื่อลูกค้าที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขตามแบบฟอร์มกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทย พิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ประกอบการที่พึงเชื่อถือได้ ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 โดยส่งผ่านมาทางฝ่ายพิธีการสินเชื่อ

อายุตัวสัญญาใช้เงิน ภาคการผลิตกำหนดไม่เกิน 360 วัน กิจการอื่นๆ ไม่เกิน 180 วัน และสามารถ Rollover ได้ ทั้งนี้ วันครบกำหนดตัวฉบับสุดท้ายต้องไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551

อัตราดอกเบี้ย

คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.0 ต่อปี และชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคราวเดียวกัน ณ วันที่ตัวครบกำหนด

ระยะเวลาโครงการ

ระยะเวลาโครงการสิ้นสุดเพียงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

7. SME – Soft Loan

เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้าของธนาคารที่ประกอบกิจการในจังหวัดสงขลาและสตูล ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบทางอ้อมจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ บมจ.ธนาคารกรุงไทย สนับสนุนโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา และสตูล (Soft Loan จากธปท.)

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้าของธนาคารที่ประกอบกิจการในจังหวัดสงขลาและสตูล ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบทางอ้อมจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการ

คุณสมบัติของผู้กู้

เป็นลูกค้ำของธนาคาร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา และสตูลที่เป็นบุคคลธรรมดาที่สัญชาติไทย หรือนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีบุคคลสัญชาติไทยถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียน ที่ประกอบกิจการท่องเที่ยว หรือกิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่นกิจการ โรงแรม กวดคาร ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า และกิจการค้าปลีก ค้าส่ง เป็นต้น

อายุโครงการ

สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 โดยลูกค้ำแต่ละรายจะได้รับความช่วยเหลือไม่เกิน 2 ปี นับจากวันที่ ธปท.ให้ความเห็นชอบในครั้งแรกที่ได้รับความช่วยเหลือ

8. KTB-DEDE Energy Phase II

บมจ.ธนาคารกรุงไทย สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการลงทุนและดำเนิน โครงการด้านการอนุรักษ์พลังงาน ตามมาตรา 7 และมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ตามประเภทการลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดพลังงานในสถานประกอบการในโครงการเงินหมุนเวียนเพื่อการอนุรักษ์พลังงานระยะที่ 2 (KTB-DEDE Energy PhaseII)

วัตถุประสงค์

เพื่อการลงทุนและดำเนิน โครงการด้านการอนุรักษ์พลังงาน ตามมาตรา 7 และมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ตามประเภทการลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดพลังงานในสถานประกอบการ

คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

- เป็นเจ้าของอาคาร / โรงงาน / บริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) โดยมีคุณสมบัติดังนี้
- เป็นเอกชนที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย
- มีความสามารถในการใช้คืนเงินกู้ ตลอดจนมีความพร้อมในการดำเนิน โครงการ
- โครงการ หรือ มาตรการที่ขอกู้ต้องได้รับการอนุมัติจาก พพ. เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เคยได้รับการสนับสนุนจาก กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานมาก่อน
- ผู้กู้ต้องยินยอมเปิดเผยข้อมูลและอำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก พพ. เข้าตรวจสอบการติดตั้งและผลการประหยัดพลังงานแต่ละมาตรการ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล
- ไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน หากเคยเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มาก่อนต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้แบบมีระยะเวลา (Term Loan)

วงเงินสินเชื่อ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ให้ผู้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามโครงการเงินหมุนเวียน เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ระยะที่ 2 ในสัดส่วน 50% ของวงเงินที่ขอกู้แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อราย หรือต่อโครงการ

ส่วนที่ 2 วงเงินส่วนที่เกินจากส่วนที่ 1 ให้ผู้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโครงการสินเชื่อวายุภักษ์อนุรักษ์พลังงาน

อัตราดอกเบี้ย

เงินกู้ส่วนที่ 1 อัตราคงที่ ร้อยละ 4 ต่อปี

เงินกู้ส่วนที่ 2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ MLR / ปี

ระยะเวลาโครงการ

ระยะเวลาโครงการสิ้นสุดเพียงวันที่ 16 มีนาคม 2559

9. KTB-Energy Saving

วัตถุประสงค์

สนับสนุนเงินลงทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสถานประกอบการในการก่อสร้าง ปรับปรุง โรงงาน/อาคาร/สถานที่/สำนักงาน/บ้านพักที่ประหยัดพลังงาน และ/หรือ ผลิต เปลี่ยนแปลง/ปรับปรุง/ติดตั้ง เครื่องจักรและอุปกรณ์ รวมทั้งวัสดุที่ใช้เพื่อการอนุรักษ์พลังงานประหยัด หรือพลังงานทดแทน

สนับสนุน ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยการใช้พลังงานทดแทน หรือการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการประหยัดและลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและพลังงานต่างๆ การดำเนิน โครงการพัฒนาพลังงานใหม่ หรือ พลังงานทดแทน เพื่อใช้ภายในสถานประกอบการ ทั้งนี้ พลังงานส่วนที่เหลือสามารถขายให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ ประกอบด้วย

- พลังงานทดแทนจากแหล่งที่ใช้แล้วหมดไป หรือพลังงานสิ้นเปลือง ได้แก่ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ นิวเคลียร์ หินน้ำมัน และทรายน้ำมัน เป็นต้น

- พลังงานที่ใช้แล้วสามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก หรือพลังงานหมุนเวียน ได้แก่ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล น้ำและไฮโดรเจน เป็นต้น

- การติดตั้งเครื่องจักร อุปกรณ์ รวมทั้งวัสดุที่ใช้เพื่อการประหยัดพลังงาน

คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน หากเคยเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPL) มาก่อน ต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้แบบมีระยะเวลา (Term Loan)

อัตราดอกเบี้ย

ร้อยละ MLR ต่อปี

ระยะเวลาโครงการ

จนกว่าธนาคารจะมีประกาศเปลี่ยนแปลงหรือมีประกาศยกเลิก

10. P/N Small BOT

โครงการให้กู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน (P/N Small BOT) เป็นโครงการที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดวงเงินให้กู้ยืมโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมเป็นประกันในรูปการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดย

ผู้ประกอบการผ่านสถาบันการเงิน ภายในวงเงินที่ ธปท.กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมนำไปใช้ในการดำเนินกิจการ

วัตถุประสงค์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดวงเงินให้กู้ยืมโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมเป็นประกันในรูปการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการผ่านสถาบันการเงิน ภายในวงเงินที่ ธปท.กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมนำไปใช้ในการดำเนินกิจการ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ในการกู้

เป็นผู้ประกอบกิจการที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีบุคคลสัญชาติไทย ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของของทุนจดทะเบียนในนิติบุคคล โดยธปท.กำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ประเภทใดประเภทหนึ่งดังนี้

กิจการ	สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน)	การจ้างงาน
การผลิตสินค้า (รวมทั้งรับจ้างทำของ)	50 ล้านบาท	50 คน
การบริการ	50 ล้านบาท	50 คน
การค้าส่ง	50 ล้านบาท	25 คน
การค้าปลีก	30 ล้านบาท	15 คน

2. ไม่เป็นวิสาหกิจกลุ่มที่ ธปท. ไม่ให้ความช่วยเหลือ 9 ประเภท คือ

1. การทำเหมืองแร่ถ่านหินและลิกไนต์ รวมทั้ง การขุดพืด
2. กิจกรรมด้านการบริการที่เกี่ยวข้องกับการขุดเจาะน้ำมันฯ
3. การทำเหมืองแร่โลหะ
4. การผลิตเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์
5. การขายยานยนต์และชิ้นส่วน
6. การขายส่ง/ขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์
7. การขายส่ง/ขายปลีกเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
8. การขายส่งโดยได้รับค่าธรรมเนียมน้อยกว่าหรือโดยการทำสัญญาจ้าง
9. การขายส่ง/ปลีกเพชรพลอยและรูปพรรณ

ประเภทสินเชื่อ

กู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน (P/N)

วงเงินสินเชื่อและระยะเวลาให้ความช่วยเหลือ

- ลูกค้านี้มีรายละไม่เกินวงเงินที่ปรับลดแล้ว 50 % ของวงเงินเดิมตามคำสั่ง ธปท. โดยมีระยะเวลาให้ความช่วยเหลือไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2552 เมื่อครบกำหนดการให้ความช่วยเหลือแล้ว ให้ใช้วงเงินได้

ไม่เกินรายละ 20 ล้านบาท ทั้งนี้หากผู้ประกอบการประสงค์จะใช้วงเงินเกินจากที่กำหนด ให้ใช้วงเงินตามระเบียบสินเชื่อโครงการให้กู้โดยตัวสัญญาใช้เงินอัตราดอกเบี้ยพิเศษของธนาคาร (SME-BOT 2)

- ลูกค้ายาใหม่ พิจารณาตามความจำเป็นและความเหมาะสม สูงสุดไม่เกินรายละ 20 ล้านบาท โดย ธปท. จะให้ผู้ประกอบการกู้ไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินที่อนุมัติ ระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือรายละไม่เกิน 3 ปี

เงื่อนไข

- เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบการอันสุจริตที่ธนาคารอนุมัติให้เป็นผู้ที่พึงเชื่อถือได้และ ธปท. เห็นสมควรให้ความอนุเคราะห์
- เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกเป็นเงินบาท จำนวนเงินแต่ละฉบับต้องไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท ไม่มีเศษของหลักพันและไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ประกอบการจ่ายจริงในแต่ละครั้งที่ออกตัว
- ผู้ประกอบการออกตัวสัญญาใช้เงินตามแบบฟอร์มที่ ธปท. กำหนด อายุตัวฯ ไม่เกิน 120 วัน
- ผู้ประกอบการสามารถขอความอนุเคราะห์ผ่านสถาบันการเงินได้เพียงครั้งเดียว หากมีการเปลี่ยนสถาบันการเงินให้นับอายุการให้ความช่วยเหลือต่อจากสถาบันการเงินเดิมและต้องไม่เกินวงเงินที่ได้รับ ความอนุเคราะห์

อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
ธนาคารเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ	MLR-2.25 ต่อปี	MLR-1.25 ต่อปี	MLR-0.25 ต่อปี
ธปท.เรียกเก็บจากธนาคาร	MLR-6.75 ต่อปี	MLR-4.75 ต่อปี	MLR-2.75 ต่อปี
	ทั้งนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี		

หลักประกัน

- ลูกค้ายาใหม่ เรียกหลักประกันตามระเบียบธนาคาร
- ลูกค้ายาเดิม ให้พิจารณาหลักประกันเพิ่มเติมเป็นหลักประกัน

11. SME-MFP

สินเชื่อเพื่อการฟื้นฟูสภาพเครื่องจักร (SME-MFP) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง บมจ.ธนาคารกรุงไทยกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.)

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ปรับปรุง ฟื้นฟู และปรับแต่งสภาพเครื่องจักรให้มีความเหมาะสม และคุ้มค่าต่อการดำเนินธุรกิจ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และลดการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ

คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

- เป็นผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับ สสว.

- ประกอบธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของโครงการ 19 กลุ่ม ได้แก่

1. เครื่องจักรกลและเครื่องจักรกลการเกษตร
2. ชิ้นส่วนรถยนต์และไฟฟ้าเครื่องปรับอากาศ
3. ผลิตภัณฑ์ยาง
4. อุตสาหกรรมแม่พิมพ์
5. เหล็กและโลหะการ
6. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์
7. เคมีและปิโตรเคมี
8. พลาสติก
9. การต่อตัวถังรถบรรทุกและรถSemi-Trailer
10. อาหารและเกษตรแปรรูป
11. อุตสาหกรรมรองเท้า
12. อุตสาหกรรมหนังและเครื่องหนัง
13. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
14. อุตสาหกรรมเซรามิกส์
15. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้
16. อุตสาหกรรมยาและสมุนไพร
17. อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
18. บริการ โลจิสติกส์
19. บริการออกแบบ

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้แบบมีระยะเวลา (Term Loan)

อัตราดอกเบี้ย

คิดอัตราดอกเบี้ยไม่น้อยกว่าร้อยละ MLR ต่อปี และผู้กู้สามารถนำหลักฐานการชำระดอกเบี้ยไปปรับเงินสนับสนุนจาก สสว. ได้ในอัตรา ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นเวลา 5 ปีแรกของการกู้ยืม

หลักประกัน

ตามระเบียบธนาคาร

ระยะเวลาการผ่อนชำระ

ไม่เกิน 7 ปี (มีระยะเวลาการปลอดชำระเงินต้น ไม่เกิน 1 ปี)

12. KTB - EFCM

บมจ.ธนาคารกรุงไทย เปิดให้บริการสำหรับธุรกิจแบบคู่ค้าที่มีเครือข่าย ในการเรียกดูข้อมูลการสั่งซื้อ-ขาย และ/หรือโอนชำระค่าสินค้า/บริการตามคำสั่ง โดยหักบัญชีเงินฝากหรือ ขอสินเชื่อเพื่อชำระค่าสินค้า/บริการ ได้ด้วยตนเองผ่าน บริการระบบสินเชื่อการค้า และ/หรือ บริหารเงินสดผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (EFCM)

ลักษณะบริการ

เป็นบริการที่ธนาคารพัฒนาเพื่อให้บริการแก่ธุรกิจแบบคู่ค้าที่มีเครือข่าย ในการเรียกดูข้อมูลการสั่งซื้อ-ขาย และ/หรือโอนชำระค่าสินค้า/บริการตามคำสั่ง โดยหักบัญชีเงินฝากหรือ ขอสินเชื่อเพื่อชำระค่าสินค้า/บริการ ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบรายการทางการเงินได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมงแบบ Real Time จาก ระบบ EFCM ผ่านทาง เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

คุณสมบัติของผู้คู่

- ประกอบธุรกิจ โดยมีการซื้อ-ขายสินค้า แบบ Business to Business (B2B)
- ต้องเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีคู่ค้าหลัก 1 ราย และคู่ค้ารายย่อยมากกว่า 1 รายขึ้นไป ที่มีปริมาณธุรกรรมการค้าซื้อ-ขายระหว่างกันเป็นจำนวนมาก
- คู่ค้าหลักต้องตกลงใช้บริการ Krung Thai EFCM ก่อนคู่ค้ารายย่อย
- ผู้ขอใช้บริการต้องมีความพร้อมด้านระบบ IT

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft - O/D) ในการชำระค่าสินค้า/บริการตามคำสั่ง อายุวงเงิน 1 ปี

หลักประกัน

- ที่ดิน และ/หรือ สิ่งปลูกสร้าง
- เงินฝากประจำ

จุดเด่นของบริการ

- ลูกค้านับความสะดวก ปลอดภัย และประหยัดเวลาในการใช้บริการ ไม่ต้องใช้เช็ค หรือ ATM
- มีวงเงินสินเชื่อเพื่อชำระค่าสินค้า/บริการ โดยผ่านระบบ
- เพิ่มช่องทางการชำระค่าสินค้าและ/หรือบริการ
- ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโอนเงินที่ธนาคาร
- สามารถใช้บริการได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง และทุกแห่งที่มีอินเทอร์เน็ต
- สามารถตรวจสอบสถานะทางการเงินได้แบบ Real Time

การขอใช้บริการ

ลูกค้าแจ้งความประสงค์ขอใช้บริการได้ที่สาขาเจ้าของบัญชี

ประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านคู่ค้าหลัก

- สามารถตรวจสอบรายละเอียดการชำระเงินค่าสินค้า และ/หรือบริการ ได้ด้วยตนเอง แบบ Real Time ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- สามารถตรวจสอบได้ว่ารายการชำระเงินมาจากคู่ค้ารายย่อยรายใด และสินค้าอะไร

- สามารถ Download ข้อมูลการชำระเงินจากระบบให้เป็นรายงาน Excel ได้
- ลดภาระการบริหารงานด้านเครดิตให้ลูกค้ารายย่อย โดยธนาคารเป็นผู้ให้สินเชื่อแทน
- สามารถกระทบบยอดทางบัญชีได้อย่างรวดเร็ว

ด้านลูกค้ารายย่อย

- ลดภาระหลักทรัพ์ค้ำประกันทางการค้า และค่าธรรมเนียม
- ได้รับส่วนลดทางการค้า เนื่องจากซื้อสินค้าเป็นเงินสด
- ได้รับสินเชื่อการค้าจากธนาคาร สำหรับชำระค่าสินค้า และ/หรือบริการบนระบบ Krung Thai EFCM ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- สามารถตรวจสอบรายการชำระเงิน รายการทางการเงิน (Statement) และวงเงินคงเหลือได้ด้วยตนเองผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัดเวลา

13. Environmental Fund

โครงการเงินกู้เพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Fund) เป็นโครงการความร่วมมือกับกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ได้จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินงานของตนเองเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเพื่อควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ได้จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินงานของตนเองเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตเพื่อควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษ

คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

- ราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา โดยต้องได้รับอนุมัติจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้กู้เงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม
- รัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับความเห็นชอบให้ก่อหนี้จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือ คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ก่อหนี้ ทั้งนี้ต้องไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน หากเคยเป็นหนี้ NPL มาก่อนต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- เอกชน เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่มีลักษณะการประกอบกิจการที่อาจก่อให้เกิดมลพิษต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการควบคุมบำบัด หรือขจัดของเสีย ในกิจการของตนเอง รวมทั้งกิจการที่ได้รับอนุญาตให้รับจ้างดำเนินการบำบัด ขจัดของเสีย ทั้งนี้ กิจการเอกชนต้องเป็นกิจการที่มีเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรรวมไม่เกิน 400 ล้านบาท หากเคยเป็นหนี้ NPL มาก่อนต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ประเภทสินเชื่อ

เงินกู้แบบมีระยะเวลา (Term Loan) ให้กู้เป็นเงินบาทเท่านั้น วงเงินสินเชื่อพิจารณาตามความจำเป็นและความเหมาะสมแต่ต้องไม่เกินมูลค่าในสัญญาก่อสร้างโครงการฯ หรือเงินลงทุนในการดำเนินการบำบัดและควบคุมของเสีย

กรณีเอกชน

- หากกู้เพื่อดำเนินการบำบัดและควบคุมของเสียในกิจการตนเองให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของมูลค่าเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรรวม
- หากกู้เพื่อดำเนินการบำบัดและควบคุมของเสียให้กิจการอื่นตามสัญญาว่าจ้างให้กู้ได้ไม่เกิน ร้อยละ 60 ของเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรรวม

อัตราดอกเบี้ย

ราชการส่วนท้องถิ่น เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ MLR-3 ต่อปี โดยต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 6.8 ต่อปี และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.25 ต่อปี

รัฐวิสาหกิจ

- กระทรวงการคลังค้ำประกัน คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR-3 ต่อปี สูงสุดไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี และไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 2.25 ต่อปี
- ใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR-2.50 ต่อปี สูงสุดไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.50 ต่อปี

เอกชน

แบ่งวงเงินกู้ออกเป็น 2 วงเงิน คือ 5 % แรกของวงเงินกู้ไม่คิดดอกเบี้ย อีก 95 % ของวงเงินส่วนที่เหลือคิดดอกเบี้ยดังนี้

- ใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคาร คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR-2 ต่อปี สูงสุดไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี
- ใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR-1.50 ต่อปี สูงสุดไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

หลักประกัน

- ราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ต้องมีหลักประกัน แต่ต้องมีมติสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุมัติให้กู้เงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมและต้องมีการตั้งงบประมาณผูกพันเพื่อการชำระหนี้คืนธนาคารอย่างชัดเจน
- รัฐวิสาหกิจ ให้กระทรวงการคลังค้ำประกัน หรือหลักทรัพย์อื่น
- เอกชน ใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคาร หรือหลักทรัพย์อื่น

ระยะเวลาการผ่อนชำระ

- ราชการส่วนท้องถิ่น ผ่อนชำระไม่เกิน 10 ปี มีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้นไม่เกิน 2 ปี
- รัฐวิสาหกิจ ผ่อนชำระไม่เกิน 7 ปี มีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้นไม่เกิน 2 ปี
- เอกชน ผ่อนชำระไม่เกิน 7 ปี มีระยะเวลาปลอดชำระเงินต้นไม่เกิน 2 ปี การรับชำระหนี้ให้ตัดชำระเงินกู้ส่วนที่ไม่มี ดอกเบี้ย 5% แรกก่อน เมื่อชำระเสร็จสิ้นแล้วให้ตัดชำระเงินกู้ส่วน 95 %

14. Risk Participation

โครงการค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะรับความเสี่ยงร่วมกัน โดย บสย. (Risk Participation)

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ

คุณสมบัติ SMEs และลักษณะสินเชื่อ

- บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล
- สัญชาติไทย
- ดำเนินกิจการในประเทศไทย
- สินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 200 ล้านบาท
- เป็น SMEs ที่ได้รับสินเชื่อใหม่หรือเพิ่ม โดยต้องมีหลักประกันอย่างน้อย 50% ของสินเชื่อรวม (ต้นเงินรวม)
- ผู้กู้ต้องไม่เป็นหนี้ NPL และหากเป็นการขอสินเชื่อเพิ่ม ต้องไม่นำไปชำระหนี้เดิม

เงื่อนไขการค้ำประกัน

- ไม่ต้องมีที่ตั้งสถานประกอบการเป็นหลักประกันกับธนาคารที่ยื่นคำขอใช้บริการค้ำประกัน
- ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันให้กับ บสย.
- ไม่ต้องนำหลักประกันใดๆ มาจำนองกับ บสย.
- ขอให้ บสย. ค้ำประกันผ่านสถาบันการเงิน ได้มากกว่า 1 แห่ง (วงเงินค้ำฯ ของ บสย. ทุกสถาบันการเงินรวมกัน ต้องไม่เกิน 40 ล้านบาท)
- ค้ำประกันทั้งสินเชื่อเดิมและสินเชื่อครั้งนี้

วงเงินค้ำประกันของ บสย. (สถาบันการเงินเป็นผู้กำหนดวงเงินค้ำประกันของ บสย.)

- กรณีสินเชื่อรวมมากกว่าราคาประเมินทรัพย์สิน กำหนดให้ บสย. ค้ำประกันตั้งแต่ ส่วนต่างระหว่างสินเชื่อรวมและราคาประเมินทรัพย์สิน จนถึง สูงสุดไม่เกินร้อยละ 50 ของสินเชื่อรวม
- กรณีสินเชื่อรวมน้อยกว่าหรือเท่ากับราคาประเมินทรัพย์สิน กำหนดให้ บสย. ค้ำประกันตามที่ธนาคารต้องการ สูงสุดไม่เกินร้อยละ 50 ของสินเชื่อรวม

ค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน

1.75% ต่อปีของวงเงินค้ำประกัน ชำระล่วงหน้าจนถึงเมื่อฟ้องหรือสถาบันการเงินแจ้งยกเลิกหนังสือค้ำประกัน

ระยะเวลาดำเนินการ

บสย. จัดทำหนังสือค้ำประกันส่งให้ภายใน 5 วันทำการ เมื่อได้รับเอกสารต่อไปนี้ครบถ้วน

- คำขอให้ค้ำประกันฉบับผู้ให้กู้และผู้กู้
- แบบฟอร์มประกอบคำขอที่กรอกข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง
- รายงานการวิเคราะห์สินเชื่อและรายงานอนุมัติสินเชื่อ
- เอกสารสำคัญประจำตัวผู้กู้
- ภาพสี่สถานประกอบการและแผนที่

การจ่ายค่าประกันชดเชย

- บสย. จ่ายค่าประกันชดเชยในสัดส่วน ร้อยละ 50 ของ ส่วนสูญเสีย **ไม่ใช่ร้อยละ 50 ของ วงเงินค้ำประกัน** ตามที่กำหนดในหนังสือค้ำประกัน
- (ส่วนสูญเสีย = ภาระหนี้ต้นเงิน – ราคาขายทอดตลาดทรัพย์สิน)
- กรณีเป็นลูกค้าที่มีประวัติชำระหนี้ดี บสย. จะเพิ่มสัดส่วน การจ่ายค่าประกันชดเชยเป็นร้อยละ 60, 70 , 80 ในการต่ออายุค้ำประกันปีที่ 4, 5 และ 6 ตามลำดับ

15. Local Area Development Loan

สินเชื่อเพื่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Area Development Loan) เป็นสินเชื่อ เพื่อใช้ลงทุนในระบบบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การก่อสร้างอาคาร สำนักงาน ระบบสาธารณสุขไปโลก การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการศึกษา ก่อสร้าง ปรับปรุงตลาดสด โรงฆ่าสัตว์ โรงมหรสพ โรงแรม ท่าเทียบเรือ อาคารพาณิชย์ หรือการจัดตั้งสถานธนานุบาล นอกจากนี้ยังเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของสถานธนานุบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

- เพื่อใช้ลงทุนในระบบบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การก่อสร้างอาคาร สำนักงาน ระบบสาธารณสุขไปโลก การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการศึกษา ก่อสร้าง ปรับปรุงตลาดสด โรงฆ่าสัตว์ โรงมหรสพ โรงแรม ท่าเทียบเรือ อาคารพาณิชย์ หรือการจัดตั้งสถานธนานุบาล
- เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของสถานธนานุบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คุณสมบัติของผู้กู้

เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภท อบจ. หรือ เทศบาล ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยสภาฯ มีมติที่ประชุมอนุมัติให้ขอสินเชื่อกับธนาคาร และ ได้รับการอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และหากเป็นการกู้แบบมีระยะเวลา เพื่อการลงทุน ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ต้องมีการตั้งบงกชขึ้นเพื่อชำระหนี้คืนธนาคาร โดยได้รับอนุมัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

วงเงินและประเภทสินเชื่อ

- กู้ประจำ Term Loan เพื่อการลงทุน
- กู้เพื่อการหมุนเวียนในสถานธนานุบาล เป็นวงเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) หรือ ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N)

อัตราดอกเบี้ย

กรณีโอนสิทธิเรียกร้องเงินฝากมาเป็นประกันสินเชื่อ ให้เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ใช้เป็นหลักประกัน บวกส่วนต่าง 1 % ต่อปี

กรณีใช้หลักประกันอื่น

- เงินกู้ประจำ เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน อัตราสูงสุดภาคเอกชน บวกส่วนต่าง 1.50 % ต่อปี

- เงินกู้เบิกเกินบัญชี เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ MOR ต่อปี
- เงินกู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ MOR-1 ต่อปี

หลักประกัน

- กู้ประจำ ต้องมีงบบุคพันเพื่อชำระหนี้คืนธนาคาร โดยได้รับอนุมัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
- กู้เพื่อการหมุนเวียนในสถานธนาฑูบาล ให้นายก อบจ. หรือ เทศมนตรี ผู้จัดการสถานธนาฑูบาล และสมาชิก อบจ. หรือ รองนายกเทศมนตรี/เทศมนตรี รวม 3 คน ค้ำประกันร่วมกัน

ระยะเวลาการผ่อนชำระ

- เงินกู้ประจำ ผ่อนชำระดอกเบี้ยทุกเดือน เงินต้นชำระอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จำนวนเท่ากันทุกปี ไม่เกิน 20 ปี มีระยะปลอดชำระเงินต้น ไม่เกิน 3 ปี
- เงินกู้เบิกเกินบัญชี ระยะเวลากู้ไม่เกิน 1 ปี โดยทบทวนต่ออายุวงเงินทุกปี
- เงินกู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน ระยะเวลาตัวชำระแต่ละฉบับไม่เกิน 120 วัน ชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ชำระเงินต้นเมื่อตัวชำระกำหนด

16. KTB-Inter Trade

โครงการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศร่วมกับกรมส่งเสริมการส่งออก [KTB-Inter Trade] เป็นโครงการเพื่อสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออก-นำเข้าสินค้า ไปยังต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออก-นำเข้าสินค้า ไปยังต่างประเทศ

คุณสมบัติผู้ขอใช้บริการ

- เป็นผู้ประกอบการส่งออก-นำเข้าสินค้าระหว่างประเทศ
- หากเคยเป็นหนี้ NPL มาก่อนต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- ให้ความร่วมมือกับธนาคารในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการพิจารณาสินเชื่อและยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบประวัติทางการเงิน (Credit Bureau)

ประเภทสินเชื่อและบริการ

สินเชื่อต่างประเทศ

- สินเชื่อเพื่อการส่งออก: วงเงิน P/C (Pre-Shipment, Post Shipment) , FPL, FPC
- สินเชื่อเพื่อการนำเข้า: วงเงิน L/C + T/R หรือวงเงิน T/R under D/A, D/P หรือ T/T
- วงเงิน Forward Contract ตามวงเงินสินเชื่อต่างประเทศที่ได้รับ

อัตราดอกเบี้ย

- กรณีสกุลเงินบาท คิดดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราร้อยละ MOR ต่อปี
- กรณีสกุลเงินต่างประเทศ คิดดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ Libor / Sibor + 2.5 ต่อปี

สินเชื่อเพื่อการจัดแสดงสินค้าต่างประเทศ (SME-Exporter Road Show)

สำหรับผู้ส่งออกที่ร่วมเดินทางไปแสดงสินค้าในต่างประเทศกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

- วงเงินสินเชื่อ: ตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน 500,000 บาท /ราย

- อัตราดอกเบี้ย: บุคคลค้ำประกัน ไม่เกินร้อยละ MLR + 4 ต่อปี, หลักทรัพย์ค้ำประกันอื่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ MLR ต่อปี

บริการเพื่อการค้าระหว่างประเทศ (KTB Trade Services)

ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมด้านการค้าต่างประเทศ ในอัตราพิเศษ ดังนี้

บริการ	ค่าบริการ	อัตราปกติ	อัตราพิเศษ
เปิด L/C	ค่า Swift	1200 บาท / ฉบับ	400 บาท / ฉบับ
เงินโอนค่าสินค้าตาม B/C	ค่า Swift	500 บาท / ฉบับ	300 บาท/ฉบับ
เงินโอนออก (ค่าสินค้า)	ค่าธรรมเนียม + ค่า Swift	500 บาท / ฉบับ	300 บาท/ฉบับ (ไม่รวมค่า Foreign Bank Charge)
ตัวสินค้าออกตาม L/C	ค่าตรวจเอกสาร	1,000 บาท / ฉบับ	400 บาท / ฉบับ
ค่าส่งเอกสาร (Courier)	400-800 บาท/ฉบับ	200 บาท / ฉบับ	
ตัวเรียกเก็บสินค้าออก (B/C)	ค่าตรวจเอกสาร	800 บาท / ฉบับ	200 บาท / ฉบับ
ค่าส่งเอกสาร	400-800 บาท/ฉบับ		
เงินโอนเข้า (ค่าสินค้า)	ค่าธรรมเนียม	1/4%ของยอดเงิน/ ฉบับ Min200.- /Max500.-	200 บาท / ฉบับ

บริการ KTB e-Trade Service คิดค่าธรรมเนียมการให้บริการตามอัตราปกติ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการขอใช้บริการ

- บริการแจ้งเงินโอนเข้า และ โอนออก (e-Advice Inward / Outward Remittance)

- บริการเปิดและแก้ไข L/C ผ่าน Internet (e-L/C)

- บริการเงินโอนต่างประเทศผ่าน Internet (e-Payment)

- บริการแจ้งการเปิดและแก้ไข L/C ผ่าน Internet (e-Mail L/C Advicing)

ระยะเวลาโครงการ

ให้บริการในอัตราพิเศษ ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550

17. KTB-bird flu Loan

โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เลี้ยงไก่ที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก เป็นโครงการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก โดยรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการผ่านธนาคารพาณิชย์เป็นกรณีพิเศษในรูปแบบเงินหมุนเวียน

วัตถุประสงค์

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก โดยรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการผ่านธนาคารพาณิชย์เป็นกรณีพิเศษในรูปแบบเงินหมุนเวียน เพื่อผ่อนคลายภาระทางการเงินสำหรับยอดคงค้างสินเชื่ออันเนื่องมาจากการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ปีกซึ่งได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก และ/หรือ เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำระหว่างการฟื้นฟูกิจการ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิในการกู้

- บุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีบุคคลสัญชาติไทยถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียน ที่ประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ปีก โรงชำแหละสัตว์ปีก โรงงานแปรรูปสัตว์ปีก การค้าและการส่งออกสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก
- ผู้ประกอบการรายเดิมที่มีรายชื่ออยู่กับ ธปท. ซึ่ง ได้รับความเห็นชอบในการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก

ประเภทสินเชื่อ

ให้กู้โดยตัวสัญญาใช้เงิน (P/N) ตัวๆแต่ละฉบับมีจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท ไม่มีเศษของหลักพัน หากกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน สามารถ Rollover ได้ โดย ธปท. กำหนดสัดส่วนการให้กู้ยืมดังนี้

- วงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท ธปท. จะให้การสนับสนุนเต็มจำนวนเงินหน้าตัวสัญญาใช้เงิน
- วงเงินเกิน 10 ล้านบาท ธปท. จะให้การสนับสนุนร้อยละ 60 ของจำนวนเงินหน้าตัวสัญญาใช้เงิน

อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ย	วงเงินรวม ≤ 10 ลบ.	วงเงินรวม ≤ 10 ลบ.	วงเงินรวม ≥ 10 ลบ.	วงเงินรวม ≥ 10 ลบ.
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 2
ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้า	2.0% ต่อปี	2.0% ต่อปี	3.50% ต่อปี	MLR-2.0 ต่อปี
ธปท.เรียกเก็บจากธนาคาร	0.01% ต่อปี	0.01% ต่อปี	0.01% ต่อปี	MLR-4.75 ต่อปี
	ธปท. จะเรียกเก็บดอกเบี้ยจากธนาคารไม่ต่ำกว่า 0.01% ต่อปี			

หลักประกัน

ตามระเบียบธนาคาร

ระยะเวลาโครงการ

เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2549 – 30 มิถุนายน 2551 โดยลูกค้าแต่ละรายจะได้รับความช่วยเหลือไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่ ธปท. ให้ความเห็นชอบ โดยตัวๆ ฉบับสุดท้าย ต้องถึงกำหนดใช้เงินไม่เกินวันที่ 30 มิถุนายน 2551

กำหนดการชำระเงิน

- กิจการเลี้ยงสัตว์ปีก โรงชำแหละสัตว์ปีก กิจการ / โรงงานแปรรูปสัตว์ปีก อายุตัวไม่เกิน 360 วัน
- กิจการค้าและการส่งออกสัตว์ปีก และผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก อายุตัวไม่เกิน 180 วัน

18. Shrimps Exporter Project

โครงการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการส่งออกกุ้งแช่แข็ง เป็นโครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปยังสหรัฐอเมริกา เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย Anti Dumping ซึ่งกำหนดให้ผู้ส่งออกกุ้งต้องขึ้นทะเบียนเป็น Importer of Record และต้องวาง Continuous Bond เป็นประกัน

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ขอสินเชื่อ

- เป็นผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนเป็น Importer of Record ในสหรัฐอเมริกา
- มีประสบการณ์ ในการส่งออกกุ้งแช่แข็ง ไปยังสหรัฐอเมริกา ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- หากเคยเป็นหนี้ NPL มาก่อนต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- ให้ความร่วมมือกับธนาคารในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการพิจารณาสินเชื่อ และยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบประวัติทางการเงิน (Credit Bureau)
- ไม่เป็นบุคคล หรือ นิติบุคคลที่ธนาคารมีนโยบายห้ามให้สินเชื่อ หรือไม่ประสงค์ให้กู้ หรือ ไม่ให้การสนับสนุนตามนโยบายสินเชื่อของธนาคาร

มาตรการให้ความช่วยเหลือ

- ให้วงเงิน Standby L/C ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยธนาคารจะออก Standby L/C ให้กับผู้ประกอบการส่งออกเพื่อค้ำประกันการชำระภาษี (Continuous Bond) ให้กับกรมศุลกากรของสหรัฐอเมริกาเมื่อลูกค้ามีบริษัทหน้าค้ำประกันแล้ว (Certify Surety Companies)
- อำนวยความสะดวกเพื่อจัดหารายชื่อ Custom Broker ในการจดทะเบียนเป็น Importer of Record ในสหรัฐอเมริกา
- อำนวยความสะดวกเพื่อจัดหารายชื่อ บริษัทหน้าค้ำประกันแล้ว (Certify Surety Companies) เพื่อดำเนินการออกสัญญาค้ำประกันการชำระภาษี (Continuous Bond)

เงื่อนไข

- ลูกค้าที่ขอรับการสนับสนุนตามโครงการนี้ ต้องใช้วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อการส่งออกกุ้งแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกากับธนาคารทั้งหมด หากลูกค้าไม่ประสงค์ใช้วงเงินใช้วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อการส่งออกกับธนาคาร ต้องจัดทำหนังสือค้ำประกันจากธนาคารอื่นมาค้ำประกันวงเงิน Standby L/C ของธนาคาร

อัตราค่าธรรมเนียม

คิดค่าธรรมเนียมจากการออก Standby L/C ในอัตราสูงสุดไม่เกินร้อยละ 2.0 ต่อปี (ไม่รวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจดทะเบียน หรือการดำเนินการอื่นใดในสหรัฐอเมริกา)

หลักประกันสินเชื่อ

- ให้เรียกเก็บหลักประกันวงเงิน Standby L/C ในอัตราร้อยละ 10-30 ของวงเงินกู้ตาม Standby L/C และต้องมีบุคคล หรือนิติบุคคลค้ำประกันร่วมด้วย หรือ

หลักประกันอื่นตามระเบียบธนาคาร

19. Thai Kitchen to The World Loan

สินเชื่อสนับสนุนโครงการครัวไทยสู่ครัวโลก เป็นโครงการที่รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาธุรกิจอาหารไทยในต่างประเทศ ตามโครงการ “ครัวไทยสู่โลก” โดยขอความร่วมมือ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) และบมจ.ธนาคารกรุงไทย ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการร้านอาหารไทยในต่างประเทศและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพิ่มจำนวนร้านอาหารไทยในต่างประเทศเป็น 20,000 ร้านภายในปี 2551 รวมทั้งเปิดตลาดใหม่และขยายตลาดเดิม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ 1 ใน 5 ของโลกภายใน 3 ปี

แนวทางการสนับสนุน

- ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ โดย ให้สินเชื่อเพื่อการลงทุน ขยายกิจการ และเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ รวมทั้งสินเชื่อธุรกิจต่างประเทศตามความเหมาะสมของการดำเนินธุรกิจ
- เป็นตัวแทนด้านหลักประกัน (Security Agent) ให้กับ SME Bank และ EXIM Bank เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับหลักประกันและนิติกรรมสัญญา เช่น การประเมินราคาหลักประกัน การจัดทำนิติกรรมสัญญาในต่างประเทศที่ธนาคารมีสาขา เป็นต้น

คุณสมบัติผู้ขอรับการสนับสนุน

เป็นผู้ประกอบกิจการร้านอาหารไทยหรือกลุ่มแฟรนไชส์ร้านอาหารไทยที่ต้องการขยายสาขาไปต่างประเทศ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารไทยหรือผู้ส่งออกอาหารไทย และกลุ่มธุรกิจที่ต่อเนื่องกับอาหารไทย ที่ประสงค์จะขยายธุรกิจไปต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจอาหารขนาดใหญ่ที่มีประสบการณ์สามารถขยายธุรกิจได้รวดเร็วและมีมาตรฐาน

วงเงินสินเชื่อ

สินเชื่อเพื่อการลงทุน ขยายกิจการ หรือหมุนเวียนในกิจการ และสินเชื่อธุรกิจต่างประเทศ

หลักประกันสินเชื่อ

ตามระเบียบธนาคาร โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้รวมถึงแนวทางในการควบคุมติดตามการใช้วงเงินของลูกค้ำประกอบ

ข้อมูลประกอบการขอสินเชื่อ

สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการขอสินเชื่อจากธนาคาร การเขียนแผนธุรกิจเป็นข้อมูลที่สำคัญในการประกอบการพิจารณาสินเชื่อ การเขียนแผนธุรกิจของผู้ประกอบการในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

- คำนำ (หนังสือขออนุมัติวงเงินสินเชื่อ)
- บทสรุปผู้บริหาร / เจ้าของกิจการ
  - สรุปแผนต่าง ๆ ด้านการตลาด การผลิต การจัดการและการเงิน เพื่อให้ทราบถึงพันธกิจขององค์กร วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกิจการ
- ภาพรวมของกิจการ ได้แก่
  - ประวัติความเป็นมาของกิจการ

- สถานที่ตั้ง
- ผู้ถือหุ้น/ ผู้บริหาร และประสบการณ์
- การแสดงโครงสร้างองค์กรและผังบริหารองค์กร
- ผลการดำเนินงานในอดีต
- **วัตถุประสงค์ที่จะขอสินเชื่อ**
  - วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ
  - ขอสินเชื่อเพื่อไปทำอะไร
  - เงื่อนไขที่ต้องการมีอะไรบ้าง
  - หลักประกันที่เสนอมีอะไรบ้าง มูลค่าเท่าไร
- **ลักษณะและโครงสร้างธุรกิจ**
  - สินค้าและบริการมีอะไรบ้าง
  - การตลาด การจำหน่ายในประเทศ ต่างจังหวัด หรือ กรุงเทพฯ และการให้เครดิตกี่วัน
  - กลุ่มลูกค้าตลาดเป้าหมาย กลยุทธ์แผน การตลาด
  - คู่แข่งขัน
- **ลักษณะของโรงงานและแผนการผลิต**
  - ที่ตั้ง เนื้อที่ดิน ผู้ถือกรรมสิทธิ์
  - การวางผังโรงงาน นอกอาคาร/ในอาคาร
  - เครื่องจักร อุปกรณ์การผลิต ประสิทธิภาพเครื่องจักรเก่า - ใหม่
  - อาคารสิ่งปลูกสร้าง และสำนักงาน ขนาดเนื้อที่ถาวร -ชั่วคราว ทั้งเก่า - ใหม่
  - ผังการบริหารในการผลิต
  - แผนการดำเนินการ
  - กำลังการผลิต ปัจจุบันผลิตเต็มกำลังการผลิตหรือยัง
  - เทคนิคการผลิต ได้มาจากไหน / กรรมวิธีในการผลิต
  - แรงงานมีจำนวนเท่าใด โครงสร้างแรงงานมีสหภาพแรงงานหรือไม่
- **ข้อมูลทางการเงิน** จะต้องประมาณการให้สอดคล้องกับการขอวงเงินสินเชื่อ ประกอบด้วย
  - งบดุล - งบกำไรขาดทุน (ย้อนหลัง 3 ปี)
  - ประมาณการทางการเงินของโครงการ
  - การวิเคราะห์การลงทุนของโครงการ
  - งบกระแสเงินสด
  - การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน
  - การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
  - การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของการลงทุน
- รายละเอียดการใช้บัญชีต่าง ๆ

- ชื่อสถาบันการเงินที่เดินบัญชีทุกแห่งพร้อมการเคลื่อนไหวทางการเงินบัญชีย้อนหลัง 6 เดือน
- รายละเอียดดวงเงินสินเชื่อที่มีอยู่ / เงินใจ / หลักประกันกับสถาบันการเงินนั้น ๆ

เอกสารประกอบการพิจารณาสินเชื่อ

1. เอกสารแสดงหลักฐาน

- ในกรณีของบุคคลธรรมดา เช่น บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรส
- ในกรณีของนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรอง หนังสือบริคณห์สนธิ รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น หลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคล

2. เอกสารแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ

หลักฐานแสดงรายการทางบัญชี (Statement) ย้อนหลัง 6 เดือน สมุดคู่ฝาก งบการเงิน (งบดุล งบกำไรขาดทุน) ล่าสุดย้อนหลัง 3 ปี หรือประมาณการรายได้ – ค่าใช้จ่าย

3. เอกสารสิทธิในหลักประกันที่จะยื่น

- กรณีเงินฝากเป็นประกัน เช่น สมุดเงินฝาก
- กรณีใช้หลักทรัพย์เป็นประกัน เช่น โฉนดที่ดิน ถ้ำสำเนาโฉนดที่ดินทุกหน้าขนาดเท่าตัวจริง เอกสารอื่น ๆ ตามที่ธนาคารจะขอแล้วแต่กรณีไป

3.3 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2488 มีสำนักงานแห่งแรกตั้งอยู่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศไทย และเริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2488 มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 1,000,000 บาท ต่อจากนั้น ได้ก่อตั้งสำนักงานกรุงเทพฯ ขึ้นภายในปีเดียวกัน ณ มุมถนนราชวงศ์ และย้ายที่ทำการสำนักงานกรุงเทพฯ มาอยู่ถนนอนุวงศ์ และถนนลำพูน ไซ ในปี 2491 และ 2493 ตามลำดับ การดำเนินกิจการของธนาคารเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ธนาคารได้รับพระบรมราชานุญาตรับพระราชทานตราครุฑมาประดิษฐาน ณ ธนาคารเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2513 ต่อมาในปีเดียวกันธนาคารได้ย้ายสำนักงานใหญ่มาอยู่ที่ถนนเพลินจิต เพื่อตอบสนองผู้ใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้น ในวันที่ 26 กันยายน 2520 ธนาคารได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และวันที่ 28 กันยายน 2536 ธนาคารได้จดทะเบียนการแปรสภาพธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด เป็นบริษัทมหาชน จำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ.2535 และในเดือนธันวาคม 2539 ธนาคารได้ย้ายที่ทำการสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ ซึ่งเป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ เลขที่ 1222 ถนนพระรามที่ 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 และเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2540

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) มีสาขาเปิดดำเนินการมากเป็นอันดับ 5 ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ โดยมีสาขาเปิดดำเนินการทั่วประเทศ 533 สาขา ประกอบด้วยสาขาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล 241 สาขา และสาขา

ภูมิภาค 289 สาขา นอกจากนี้ในต่างประเทศ ธนาคารมีสาขาอยู่ 3 แห่ง คือ สาขาฮ่องกง สาขาเวียงจันทน์ และ สาขาหมู่เกาะเคย์แมน

ทางด้านบริการ ธนาคารมีบริการทางการเงินทั้งลูกค้ารายย่อย ลูกค้าประเภทธุรกิจ และลูกค้าทั่วไปเพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนการประกอบธุรกิจของลูกค้าอย่างครบวงจร โดยผ่านเครือข่ายสาขาของธนาคารทั่วประเทศ นอกจากนี้ ธนาคารได้พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่างๆ ให้มีความทันสมัย สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยแก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่จะมาใช้บริการของธนาคาร ได้อย่างครบวงจร

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

บริการ สินเชื่อ องค์กร SMEs

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการซื้อวัตถุดิบ
- เพื่อเป็นเงินลงทุนสำหรับซื้อ หรือ ปรับปรุงเครื่องจักร เครื่องมือ ขยายโรงงานและขยายกิจการ

คุณสมบัติของผู้กู้

- เป็นนิติบุคคลหรือนุคคลธรรมดา
- เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกประเภท โดยมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิ (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท หรือ จำนวนการจ้างงาน ไม่เกิน 200 คน (ยกเว้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจการเงิน)
- กิจการที่ขอผู้ต้องมีการลงทุนของผู้ประกอบการขั้นต่ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเงินลงทุน ในกิจการ

ประเภทสินเชื่อ

- สนับสนุนวงเงินสินเชื่อทุกประเภทที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจ ได้แก่ O/D, P/N เงินกู้ระยะยาว L/C, T/R, P/C และอื่นๆ

วงเงินรวม

6,000 ล้านบาท

วงเงินกู้ต่อราย

จำนวนเงินสินเชื่อขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการดำเนินกิจการ

อัตราดอกเบี้ย

คิดอัตราดอกเบี้ยอิง MLR หรือ MOR ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทวงเงินสินเชื่อและคุณสมบัติของผู้กู้ (ยกเว้นสินเชื่อ SMEs ภายใต้ระเบียบ ธปท.)

ค่าธรรมเนียม

คิดค่าธรรมเนียมตามเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด

หลักประกัน

สินเชื่อทุกประเภทต้องมีหลักประกันเพียงพอตามเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ

3.4 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

บมจ.ธนาคารกสิกรไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2488 ด้วยทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท และดำเนินการด้วยพนักงานชุดแรกเริ่ม จำนวน 21 คน ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเป็นต้นมา ธนาคารสามารถเจริญเติบโตและก้าวหน้าในด้านสินทรัพย์, เงินฝาก, การขยายเครือข่ายสาขา และจำนวนพนักงานที่เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 ธนาคารมีสินทรัพย์จำนวน 936,691 ล้านบาท เงินฝาก 752,053 ล้านบาท เงินให้สินเชื่อ 673,890 ล้านบาท

ในด้านเครือข่ายของสาขา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 มีสาขาในประเทศไทย จำนวน 568 สาขา โดยเป็นสาขาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล 174 สาขา เป็นสาขาในส่วนภูมิภาคจำนวน 394 สาขา มีสาขาและสำนักงานตัวแทนต่างประเทศ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ สาขาลอสแอนเจลิส, สาขาฮ่องกง, สาขาหมู่เกาะเคย์แมน, สาขาเซินเจิ้น, สำนักงานตัวแทนกรุงปักกิ่ง, สำนักงานตัวแทนนครเซี่ยงไฮ้ และสำนักงานตัวแทนเมืองคุนหมิง สาขาและสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศเหล่านี้ให้บริการและส่งเสริมความสะดวกต่าง ๆ ในด้านการค้า การเงินระหว่างประเทศไทยและประเทศ คู่ค้าทั่วโลก

ภาระหน้าที่

เครือธนาคารกสิกรไทย มุ่งมั่นพัฒนาผู้การเป็นสถาบันการเงินที่แข็งแกร่ง ที่สามารถให้บริการด้านการเงินที่หลากหลาย ด้วยคุณภาพมาตรฐานโลก โดยมีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุผลที่ดีและเป็นธรรม ต่อลูกค้า ผู้ถือหุ้น พนักงาน และประเทศไทย

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

บริการสินเชื่อ SMEs

ด้วยเจตนามุ่งหวังให้ SMEs ไทย เติบโตอย่างแข็งแกร่งเต็มศักยภาพ เราจึงมุ่งมั่นพัฒนาบริการด้านสินเชื่อและการค้าประกัน เคียงข้างและสนับสนุน เสริมสภาพคล่องทางการเงินให้ธุรกิจเอสเอ็มอี เลือกใช้สินเชื่อได้ตรงต่อวัตถุประสงค์ และรูปแบบกิจการ บริหารงานอย่างเชื่อมั่น โดยมีเราเคียงข้าง ร่วมคิดร่วมให้คำปรึกษา โดยบริการสินเชื่อเพื่อ SMEs ของธนาคารกสิกรไทยมีดังนี้

สินเชื่อระยะสั้น

วงเงินเบิกเกินบัญชี

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

สินเชื่อระยะยาว

สินเชื่อเพื่อการค้า

สินเชื่อโครงการพิเศษ

- Klean Credit (สินเชื่อที่ไม่ต้องแสดงหลักทรัพย์กสิกรไทย)

- K-Max (สินเชื่อเงินหลักทรัพย์ค้ำประกันกสิกรไทย)

- K-Export Credit & Guarantee (สินเชื่อและบริการค้ำประกันเพื่อธุรกิจส่งออกกสิกรไทย)
- K-Trade Plus (สินเชื่อเพิ่มสภาพคล่องเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศกสิกรไทย)
- K-Investment Backed Credit (สินเชื่อกองทุนรวมหนุนธุรกิจกสิกรไทย)

สินเชื่อระยะสั้น

วงเงินเบิกเกินบัญชี

สินเชื่ออีกรูปแบบหนึ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ธุรกิจของคุณไม่ติดขัด การเงินคล่องตัวขึ้น เบิกถอนและใช้วงเงินโอดี จ่ายค่าสินค้าบริการ ชำระหนี้ได้ตามต้องการ

ลักษณะเด่นของบริการ

- บริการวงเงินเบิกเกินบัญชีเพื่อใช้หมุนเวียนในกิจการค้า
- รองรับระบบการชำระสินค้า/บริการ โดยเช็ค ซึ่งสามารถเปลี่ยนมือได้
- วงเงินอนุมัติสูงสุด 30 ล้านบาท

ตัวสัญญาใช้เงิน

รับเหมา ประมูลงาน เช่นสัญญาจ้างกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจต่างๆ วางใจธุรกิจไม่ติดขัด พร้อมรับมือสถานการณ์ทางการเงินเสมอ เมื่อใช้บริการสินเชื่อตัวสัญญาใช้เงิน ...ธนาคารช่วยเป็นธุระทางการเงินแทนคุณ สั่งจ่ายคู่ค้าตรงเวลา รักษาเครดิต

ลักษณะเด่นของบริการ

เสริมสภาพคล่องด้วยตัวสัญญาใช้เงินนานารูปแบบตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจ การดำเนินกิจการจึงสะดวกคล่องตัวขึ้น อาทิ

- ตัวสัญญาใช้เงิน
- ตัวสัญญาใช้เงินมีเอกสารส่งมอบกำกับ
- ตัวสัญญาใช้เงินธุรกิจอุตสาหกรรม
- ตัวสัญญาใช้เงินธุรกิจการเกษตร
- อ่าวัดตัวสัญญาใช้เงิน

สามารถชำระเงินต้นคืนบางส่วนหรือชำระคืนทั้งหมด ก่อนที่ตัวจะครบกำหนด

ผู้ประกอบการที่ทำสัญญารับจ้างหรือซื้อขาย กับหน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ และยังไม่ได้รับเงินค่าจ้าง สามารถทำตัวสัญญาใช้เงินสั่งจ่ายคู่ค้าที่ติดต่อกัน ผ่านธนาคารภายในวงเงินที่ตกลงกันไว้ โดยโอนสิทธิการรับเงินตามสัญญาให้ธนาคารเป็นประกัน

สินเชื่อระยะยาว

สินเชื่อเพื่อการค้า

เงินกู้ระยะยาวที่ช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้ธุรกิจ รับเงินสะดวกทั้งแบบเป็นงวดหรือรับครั้งเดียว ด้วยอัตราดอกเบี้ยแบบไม่ทบต้น โอกาสผลกำไรจึงเป็นไปได้อย่างแน่นอน

ลักษณะเด่นของบริการ

- เป็นการกู้เงินที่มีกำหนดระยะเวลาชำระเงินแน่นอน เพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวรหรือในกิจการ
- ดอกเบี้ยคิดแบบไม่ทบต้น
- เลือกรับเงินกู้ได้ทั้งแบบเป็นงวด หรือแบบครั้งเดียว และสามารถผ่อนชำระเงินกู้เป็นงวดๆ ในระยะเวลาที่ยาวนานได้

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
  - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้เสียภาษีอากรของนิติบุคคล ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
  - สำเนาทะเบียนบ้าน/หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับนิติบุคคล
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล
- เอกสารแสดงรายการเดินบัญชีจากสถาบันการเงิน (bank statement) ย้อนหลัง 6 เดือน หรือสำเนาใบการเงินของนิติบุคคลย้อนหลัง 3 ปี
  - รายงานประชุมของนิติบุคคลที่มีมติให้ขอใช้สินเชื่อและเปิดบัญชีกับธนาคาร
  - สัญญาจะซื้อจะขาย หรือ สัญญามัดจำ
  - ภาพถ่ายสำเนาเอกสารสิทธิหลักประกัน หรือสำเนาหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดพร้อมสารบัญจดทะเบียน
  - แผนที่แสดงที่ตั้งของทรัพย์สินที่จะใช้เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ

สินเชื่อโครงการพิเศษ

K-Klean Credit (สินเชื่อที่ไม่ต้องแสดงหลักทรัพย์กสิกรไทย)

กู้ได้อย่างสบายใจไร้กังวล กับสินเชื่อสุทธพิเศษเพื่อธุรกิจ SMEs ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ใช้เพียงบุคคลค้ำประกันก็สามารถกู้ได้สูงสุดถึง 4 ล้านบาทและ 2 ล้านบาทสำหรับผู้ที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา ตามลำดับ พร้อมทั้งเลือกระยะเวลาการกู้ได้ตั้งแต่ 24 – 36 เดือน

ลักษณะเด่นของบริการ

- สามารถใช้ได้ทั้งเงินกู้ และ O/D
- ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ
- คิดอัตราดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก
- อัตราดอกเบี้ยต่อปี ไม่ใช่ต่อเดือน
- ไม่มี ค่าธรรมเนียมรักษาสัญชี

คุณสมบัติของผู้กู้

- จดทะเบียนนิติบุคคล/ทะเบียนการค้า/ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบธุรกิจ และมีกิจการอยู่ในประเทศไทย

- ยอดขายต่อปี ไม่เกิน 50 ล้านบาท (สำหรับนิติบุคคล)
- ยอดขายต่อปี ระหว่าง 5-50 ล้านบาท (สำหรับบุคคลธรรมดา)
- ประกอบกิจการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี (นับจากวันที่จดทะเบียน)
- ประกอบธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ การค้าส่ง และการค้าปลีก
- มีกำไรจากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีล่าสุด
- ส่วนของทุนในปีล่าสุดเป็นบวก
- ไม่เคยเป็น NPL หรือทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินใดๆ
- ไม่เคยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงิน หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- ยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร
- มีอายุระหว่าง 20-65 ปี (กรณีบุคคลธรรมดา)
- ยินยอมทำประกันชีวิต โดยวงเงินประกันครอบคลุมวงเงินเครดิตที่ได้รับอนุมัติ (กรณีบุคคลธรรมดา)

คุณสมบัติของผู้ค้ำประกัน

- เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ และผู้ถือหุ้น ที่มีสัดส่วนรวมกันแล้วเกิน 51% ของหุ้นทั้งหมด
- เป็นบุคคลที่อ้างอิงได้โดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคู่กู้ เช่น บิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร (กรณีบุคคลธรรมดา)
- ยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร
- ไม่เคยเป็น NPL หรือทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินใดๆ
- ไม่เคยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงิน หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- มีอายุระหว่าง 20-65 ปี

เอกสารประกอบการกู้

กรณีผู้กู้เป็นนิติบุคคล

- หนังสือให้ความยินยอมในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต (ผู้กู้ และผู้ค้ำประกัน)
- รายงานการประชุมของนิติบุคคลซึ่งมีมติขอใช้สินเชื่อกับธนาคาร
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนหุ้นส่วน / บริษัท ฉบับล่าสุด (ไม่เกิน 3 เดือน)
- หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของนิติบุคคล (ไม่เกิน 3 เดือน)
- สำเนาทะเบียนผู้ถือหุ้น (ไม่เกิน 3 เดือน)
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้านของหุ้นส่วน / หุ้นส่วนผู้จัดการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท / ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล
- งบการเงินปีล่าสุด และย้อนหลัง รวม 2 ปี
- Statement การเดินบัญชีกับธนาคารย้อนหลัง 6 เดือน

กรณีผู้กู้เป็นบุคคลธรรมดา

- หนังสือให้ความยินยอมในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต (ผู้กู้ และผู้ค้ำประกัน)

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้กู้ และคู่สมรส และ/หรือ ใบเปลี่ยนชื่อ หรือชื่อสกุล (ถ้ามี)
- ใบแสดงรายการเดินบัญชี (Statement) ย้อนหลัง 6 เดือน
- สำเนาใบจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20) และ/หรือ สำเนาใบทะเบียนการค้า

เอกสารประกอบการค้าประกัน

กรณีผู้ค้าประกันเป็นนิติบุคคล

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้านของหุ้นส่วน / หุ้นส่วนผู้จัดการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท / ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนหุ้นส่วน / บริษัท ฉบับล่าสุด (ไม่เกิน 3 เดือน)
- หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของนิติบุคคล (ไม่เกิน 3 เดือน)
- รายงานการประชุมของนิติบุคคลที่มีมติให้เข้าค้าประกันการใช้สินเชื่อกับธนาคาร
- ใบแสดงรายการเดินบัญชี (Statement) ย้อนหลัง 6 เดือน

กรณีผู้ค้าประกันเป็นบุคคลธรรมดา

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ค้าประกัน และคู่สมรส และ/หรือใบเปลี่ยนชื่อ หรือชื่อสกุล (ถ้ามี)
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ค้าประกัน และคู่สมรส
- สำเนาทะเบียนสมรส หรือสำเนาใบสำคัญการหย่า (ถ้ามี)
- เอกสารแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้กู้กับผู้ค้าประกัน
- หนังสือรับรองเงินเดือน หรือสลิปเงินเดือน

อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

กรณีนิติบุคคล

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MRR* +5% ถึง MRR +9%
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D) MRR +7%ถึง MRR +11%
- ค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้ สูงสุดไม่เกิน 2% ของวงเงินอนุมัติ

กรณีบุคคลธรรมดา

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MRR* +9%
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D) MRR +11%
- ค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้ สูงสุดไม่เกิน 2% ของวงเงินอนุมัติ

ค่าปรับ

- กรณีผิดนัดชำระหนี้ หรือผิดสัญญา คิดอัตราดอกเบี้ยในอัตรา MRR +15% ต่อปี
- กรณีชำระคืนเงินกู้ก่อนครบกำหนดภายใน 12 เดือนแรก คิดค่าปรับการชำระคืนก่อนกำหนด 5% ของวงเงินอนุมัติ

K-Max (สินเชื่อเกินหลักทรัพย์ค้าประกันกสิกรไทย)

เดิมพลังให้ธุรกิจก้าวไปเกินร้อยด้วยสินเชื่อเกินหลักทรัพย์ค้าประกัน K-Max

ลักษณะเด่นของบริการ

- ให้สินเชื่อได้สูงสุดถึง 120% ของมูลค่าหลักประกัน เพียงมีสถานประกอบธุรกิจหลักเป็นส่วนหนึ่งของหลักประกัน
- มีประเภทวงเงินที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งเงินกู้ และ/หรือ กู้เบิกเงินเกินบัญชี และ/หรือ ตั๋วสัญญาใช้เงิน

คุณสมบัติของผู้กู้

- บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลจดทะเบียน ประกอบธุรกิจ และมีกิจการอยู่ในประเทศไทย
- ยอดขายต่อปี ไม่เกิน 50 ล้านบาท
- ประกอบกิจการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี หรือมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปีในการบริหารธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ขอเครดิต
- ประกอบธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ การค้าส่ง และการค้าปลีก
- ไม่ได้ประกอบธุรกิจค้ารถยนต์มือสอง ธุรกิจลิขสิทธิ์ ธุรกิจการเกษตร และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
- ไม่เคยเป็น NPL หรือทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินใดๆ
- ไม่เคยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงิน หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- มีเช็คที่ส่งจ่ายคืนไม่เกิน 10% ของยอดส่งจ่ายและจำนวนฉบับ ภายใน 6 เดือนล่าสุด เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควร

หลักประกัน

- ต้องเป็นหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ บัญชีเงินฝาก และพันธบัตรรัฐบาลเท่านั้น
- ต้องมีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่เป็นสถานประกอบธุรกิจหลักของกิจการเป็นส่วนหนึ่งของหลักประกัน โดยสถานประกอบธุรกิจหลัก คือ

- (1) ที่อยู่ / สถานประกอบการ ตามที่ระบุในทะเบียนการค้า
- (2) สถานที่ตั้งโรงงาน
- (3) โกดัง ซึ่งใช้เป็นสถานที่เก็บสินค้าหลัก
- (4) สำนักงาน / ร้านค้า / โชว์รูม
- (5) บ้านพักอาศัยของผู้บริหาร (ซึ่งถือหุนตั้งแต่ 30% ขึ้นไป) หรือในกรณีของบุคคลธรรมดา ต้อง

เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอกู้ หรือของ บิดา / มารดา / คู่สมรส / บุตร ของผู้ขอกู้

อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

เงินกู้ MLR +1.5% ถึง MLR +3.75%

ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) MOR +2.25% ถึง MOR +3.5%

เงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D) MOR +2.5% ถึง MOR +3.75%

ค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้ สูงสุดไม่เกิน 2% ของวงเงินอนุมัติ

อัตราค่าธรรมเนียมและค่าปรับอื่นๆ ให้เรียกเก็บตามระเบียบปฏิบัติธนาคาร

K-Export Credit & Guarantee (สินเชื่อและบริการค้ำประกันเพื่อธุรกิจส่งออกกสิกรไทย)

ส่งออกคล่องเพราะเงิน ไม่เคยพร้อมมือ กับสินเชื่อ SMEs เพื่อธุรกิจส่งออก (K-Export Credit & Guarantee) ในรูปแบบตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันใช้เพียงลูกหนี้การค้าต่างประเทศ และบุคคล/นิติบุคคลค้ำประกันก็สามารถกู้ได้สูงสุดถึง 200 ล้านบาท พร้อมด้วยอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมบริการค้ำประกันและเรียกเก็บหนี้ในอัตราพิเศษ

ลักษณะเด่นของบริการ

- เพิ่มเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธุรกิจ
- ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ
- กู้ได้สูงถึง 90% ของมูลค่าใบแจ้งหนี้ (Invoice)
- บริการค้ำประกันการชำระหนี้ถึง 100% ของมูลค่าใบแจ้งหนี้ (Invoice) และบริการเรียกเก็บหนี้จากผู้ซื้อในต่างประเทศ โดย บริษัท แฟคเตอร์ริง กสิกรไทย จำกัด
- บริการเรียกเก็บหนี้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่ม
- One Stop Service ให้กับลูกค้าในการใช้บริการ

คุณสมบัติของผู้กู้

- เป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนประกอบธุรกิจและมีกิจการอยู่ในประเทศไทย
- เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประกอบกิจการไม่น้อยกว่า 3 ปี (ตรวจสอบจากวันที่จดทะเบียนการค้า) และดำเนินธุรกิจด้านการส่งออกไม่น้อยกว่า 2 ปี
- ต้องยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร
- มีกำไรจากผลประกอบการปีล่าสุด
- มีส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นบวกในงบการเงินปีล่าสุด
- ไม่เคยเป็น NPL และไม่เคยทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินใด รวมทั้งไม่เคยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงินหรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- แสดงใบแจ้งหนี้ (Invoice) ของการค้าระหว่างประเทศ และ Remittance Advice อย่างน้อย 3 ชุด ขึ้นไปในรอบระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา
- เสนอบุคคล / นิติบุคคล ค้ำประกัน

คุณสมบัติของผู้ค้ำประกัน

- เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการ
- ยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร
- ไม่เคยเป็น NPL และไม่เคยทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินใด รวมทั้งไม่เคยถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการเงินหรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- อายุระหว่าง 20-65 ปี
- ส่ง Statement การเดินบัญชี 6 เดือนล่าสุดให้ธนาคาร

อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

- ตัวสัญญาใช้เงิน (P/N) MOR -2.00% ถึง MOR +1.75%
- ค่าธรรมเนียมบริการค้ำประกันสินเชื่อส่งออกของ K Factoring คิด 0.8-1% ของมูลค่าในใบแจ้งหนี้ (Invoice) ที่เรียกเก็บต่อรายการ
- ค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้ขั้นต่ำ 0.25% ของวงเงินอนุมัติ
- อัตราค่าธรรมเนียมและค่าปรับอื่น ๆ ให้เรียกเก็บตามระเบียบปฏิบัติของธนาคาร

K-Trade Plus (สินเชื่อเพิ่มสภาพคล่องเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศกสิกรไทย)

เสริมสมรรถนะการค้าระหว่างประเทศของคุณ ให้ลื่นไหลอย่างไม่ติดขัดด้วย K- Trade Plus สินเชื่อ SMEs เพิ่มสภาพคล่องเพื่อการค้าระหว่างประเทศ สามารถกู้ได้สูงสุดถึง 20 ล้านบาท

ลักษณะเด่นของบริการ

- ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ
- เพิ่มเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธุรกิจ
- ขั้นตอนในการขอสินเชื่อไม่ยุ่งยาก
- วงเงินอนุมัติสูงสุด 20 ล้านบาท
- อัตราดอกเบี้ยพิเศษ ไม่แพงอย่างที่คิด
- สามารถใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้ เช่น Klean Credit, K-Max

ประเภทสินเชื่อ

เสนอวงเงินสินเชื่อตามการเติบโตของธุรกิจของคุณ ขั้นต่ำ 0.5 ล้านบาท สูงสุดไม่เกิน 20 ล้านบาท

TRADE FINANCE + F/X (FORWARD CONTRACT)

สำหรับธุรกิจนำเข้าและส่งออก ที่มีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 5.0 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50.0 ล้านบาท

- ธุรกิจนำเข้า: วงเงิน L/C วงเงิน T/R under L/C, IBC (D/A, D/P) และ T/T
- ธุรกิจส่งออก: วงเงิน P/C under L/C, Contracts (P/O), Usance Bill or OBC (D/A, D/P) และ T/T รวมถึงวงเงินรับซื้อ / ซื้อสดตัว L/C, D/A, D/P
- Plus (เพิ่ม) วงเงิน F/X (Forward Contract) ตามวงเงิน TRADE FINANCE ที่ได้รับ

TRADE FINANCE + วงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D) + F/X (FORWARD CONTRACT)

สำหรับธุรกิจนำเข้าและส่งออก ที่มีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 50.0 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 400.0 ล้านบาท

- ธุรกิจนำเข้า: วงเงิน L/C วงเงิน T/R under L/C, IBC (D/A, D/P) และ T/T
- ธุรกิจส่งออก: วงเงิน P/C under L/C, Contracts (P/O), Usance Bill or OBC (D/A, D/P) และ T/T รวมถึงวงเงินรับซื้อ / ซื้อสดตัว L/C, D/A, D/P
- Plus (เพิ่ม) วงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D) ได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของวงเงินรวม
- Plus (เพิ่ม) วงเงิน F/X (Forward Contract) ตามวงเงิน TRADE FINANCE ที่ได้รับ

รายได้รวมต่อปี

	ตั้งแต่ 5 - 50 ล้านบาท	ตั้งแต่ 50 - 100 ล้านบาท	ตั้งแต่ 100 - 400 ล้านบาท
ประเภทสินเชื่อ	TRADE FINANCE + F/X	TRADE FINANCE +O/D+F/X	
วงเงินอนุมัติ	ขั้นต่ำ 0.5 ลบ. สูงสุดไม่เกิน 5 ลบ.	ขั้นต่ำ 0.5 ลบ. สูงสุดไม่เกิน 10 ลบ.	ขั้นต่ำ 0.5 ลบ. สูงสุดไม่เกิน 20 ลบ.
ระยะเวลาให้สินเชื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - วงเงิน TRADE FINANCE ระยะเวลาไม่เกิน 180 วัน - วงเงิน O/D ทบทวนปีต่อปี ตามระเบียบธนาคาร 		

คุณสมบัติของลูกค้า

- เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนและประกอบธุรกิจมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
- มีธุรกรรมการนำเข้าหรือส่งออกระหว่างประเทศตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยมีธุรกรรมการนำเข้าส่งออกระหว่างประเทศตั้งแต่ 50% ของยอดขายได้
- มีบุคคลหรือนิติบุคคลคู่ประกัน ที่เป็นผู้ถือหุ้นหลัก หรือ เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียกับกิจการ 2 ใน 3 เป็นผู้ค้ำประกัน อาทิเช่น เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ/กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล
- ยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร

คุณสมบัติของผู้ค้ำประกัน

- กรณีผู้ค้ำประกันเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีอายุระหว่าง 20-65 ปี
- ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / หุ้นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิดชอบนิติบุคคลดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งคนเป็นผู้ค้ำประกันร่วมด้วย และต้องมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
- ยินยอมให้ธนาคารตรวจสอบเครดิตบูโร

อัตราดอกเบี้ย: วงเงินสินเชื่อเพื่อการนำเข้าและส่งออกและวงเงินกู้เบิกเกินบัญชี

ประเภทสินเชื่อ	วงเงินอนุมัติ 0.5 - 5.0 ล้านบาท	วงเงินอนุมัติ 5.0 - 20.0 ล้านบาท
TRADE FINANCE Import (อาทิเช่น วงเงิน T/R)	MLR+2.00%	MLR
TRADE FINANCE Export (อาทิเช่น วงเงิน P/C)	MLR+2.00%	MLR
O/D	-	MOR

อัตราค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้

ค่าธรรมเนียม	วงเงินอนุมัติ 0.5 - 5.0 ล้านบาท	วงเงินอนุมัติ 5.0 - 20.0 ล้านบาท
ค่าธรรมเนียมการจัดการให้กู้ (Front-end Fee)	ไม่เกิน 2% ของวงเงินอนุมัติ	ไม่เกิน 1% ของวงเงินอนุมัติ

อัตราค่าธรรมเนียม และค่าปรับอื่นๆ ตามระเบียบธนาคาร

K-Investment Backed Credit (สินเชื่อกองทุนรวมหนุนธุรกิจสิทธิไทย)

สินเชื่อเสริมสภาพคล่องระยะสั้นที่มีกองทุนรวม K-Asset เป็นหลักประกัน เสริมสภาพคล่องให้ธุรกิจคุณเดินหน้าได้อย่างต่อเนื่อง ไปพร้อมกับผลตอบแทนของคุณที่เติบโตจากการลงทุนในกองทุนรวมของ KAsset

ลักษณะเด่นของบริการ

- สินเชื่อระยะสั้นเพื่อเสริมสภาพคล่องทางธุรกิจ
- ให้วงเงินสูงสุดถึง 95%ของมูลค่ากองทุนรวม
- ฟรี ค่าธรรมเนียมจัดการให้กู้
- อัตราดอกเบี้ยพิเศษ MOR -1.5%
- สมัครง่ายไม่ยุ่งยาก

คุณสมบัติของผู้กู้

- เป็นลูกค้าผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งขอสินเชื่อเพื่อประกอบการพาณิชย์
- ยินยอมให้ตรวจสอบข้อมูลเครดิตบูโร
- ไม่เป็น NPL กับธนาคารหรือสถาบันการเงินใดๆ ณ วันที่ขอเครดิต
- ไม่อยู่ระหว่างถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

หลักประกัน

ประเภทกองทุนรวม	วงเงินที่ได้รับ
1. กองทุนเปิดเค ตราสารรัฐระยะสั้น (K-Treasury)	95%
2. กองทุนเปิดสิทธิไทยตราสารรัฐระยะสั้นพลัส (KTPF)	
3. กองทุนเปิดรวมข่าวบริหารเงิน (RKMM)	90%
4. กองทุนเปิดรวมข่าวบริหารเงินปันผล (RKMMMD)	
5. กองทุนเปิดรวมข่าวธนรัฐ ที่มีกำหนดอายุขายคืนทุก 6 เดือน ประเภทไม่กำหนดอายุ โครงการ	85%
6. กองทุนเปิดรวมข่าวธนรัฐ ที่มีกำหนดอายุขายคืนทุก 12 เดือน ประเภทไม่กำหนดอายุโครงการ	

อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

ประเภทสินเชื่อ	อัตราดอกเบี้ย/ค่าธรรมเนียม
- เงินกู้เบิกเกินบัญชี (O/D)	MOR -1.50%
- ตัวสัญญาใช้เงิน (P/N)	
- วงเงินสินเชื่อเพื่อการค้าระหว่างประเทศในสกุลบาท	

<ul style="list-style-type: none"> - วงเงินหนังสือค้ำประกัน - วงเงินสินเชื่อเพื่อการค้าระหว่างประเทศในสกุลต่างประเทศ 	ตามอัตราปกติของธนาคาร
--	-----------------------

3.5 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ถือกำเนิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ต้องการรวบรวมเงินนอกงบประมาณแผ่นดินของทหารที่กระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินในรูปแบบของธนาคาร เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการทางการเงินแก่ข้าราชการทหาร เป็นการเพิ่มสวัสดิการทางการเงินให้แก่ข้าราชการทหารและครอบครัว

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งธนาคารดังกล่าว ดังนั้นจึงได้มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อก่อตั้ง “ธนาคารทหารไทย จำกัด” หรือ “The Thai Military Bank, Ltd.” เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2499 โดยมีทุนจดทะเบียนเป็นจำนวน 10 ล้านบาท แบ่งเป็น 100,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหารทั้งในและนอกประจำการตลอดจนหน่วยงานทหาร ทำให้ธนาคารทหารไทยมีผู้ถือหุ้นในระยะแรกจำนวน 4,982 ราย นับเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีการกระจายการถือหุ้นไปสู่บุคคลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ตั้งแต่แรกเริ่มสถาปนา

ภาระหน้าที่

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำในการให้บริการทางการเงินที่ครบวงจร ซึ่งพร้อมอยู่เคียงข้างเป็นเพื่อนร่วมคิดเพื่อลูกค้า และมุ่งเน้นความเป็นเลิศในธุรกิจลูกค้ารายย่อยและลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตลอดจน

- สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับลูกค้า เพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน
- เพิ่มมูลค่าและให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เหมาะสม
- เชื้อมั่นและพัฒนาให้พนักงานมีโอกาสแสดงความสามารถและศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และให้ผลตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน
- สร้างฐานะทางการเงินและชื่อเสียงของธนาคารให้มีความมั่นคง โดยยึดมั่นการปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาลตามมาตรฐานสากล ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป และมีความโปร่งใส รวมทั้งดำรงไว้ซึ่งการเป็นองค์กรที่ดีของประเทศ

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

ธนาคารฯ ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งถือเป็นหน่วยธุรกิจที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ จึงได้มุ่งพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ทั้งทางด้านการเงินและให้คำปรึกษาในการดำเนินธุรกิจอย่างเต็มที่ โครงการ SMEs ที่ธนาคารฯ สนับสนุนมีดังนี้

1. โครงการสินเชื่อผู้ประกอบการ TMB-SMEs / TMB-SBEs
2. โครงการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของ ธปท.
3. สินเชื่อตลาดเทศบาล
4. สินเชื่อสวัสดิการทหารทั่วไปสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ
5. สินเชื่อโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน
6. บริการ SMEs Cross Border
7. สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมัน/โรงบรรจุก๊าซ ของ ปตท.
8. สินเชื่อสำหรับยานยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV
9. สินเชื่อเพื่อการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund)

1. โครงการสินเชื่อผู้ประกอบการ TMB-SMEs / TMB-SBEs

เพื่อสนับสนุนด้านเงินทุนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการผลิต การบริการ ค้าส่ง และค้าปลีก ที่ต้องการปรับปรุง/ขยายกิจการ และเสริมสภาพคล่องในการประกอบธุรกิจ SMEs ด้วยวงเงินสินเชื่อสูงสุด 300 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยพิเศษ

* ทั้งนี้วงเงิน และอัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดธุรกิจ ความต้องการใช้เงิน วัตถุประสงค์ของการขอกู้ และการพิจารณาของธนาคารฯ

2. โครงการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของ ธปท.

เพื่อเป็นการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจะให้สินเชื่อหมุนเวียนในกิจการ ในรูปของการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ MLR-2.75 ต่อปี

ทั้งนี้ผู้ขอกู้จะต้องเป็นผู้ประกอบการกิจการผลิตสินค้า ให้บริการ ค้าส่ง และค้าปลีก ที่ ธปท. ยอมรับให้เป็นผู้ที่สินเชื่อได้

3. สินเชื่อตลาดเทศบาล

สินเชื่อตลาดเทศบาลมอบสิทธิประโยชน์พิเศษแก่ผู้ประกอบการที่มีแผงค้าหรือสิทธิการเช่าแผงค้าที่อยู่ในตลาดดังต่อไปนี้

- ตลาดนัดจตุจักร
- ตลาดธนบุรี (สนามหลวง 2)
- ตลาดกทม. - ทองอยู่

โดยจะให้วงเงินสูงสุดรายละ 50,000 บาท (ในบางกรณีจะให้วงเงินได้ถึง 70% ของราคาสหกรณ์เช่า) ระยะเวลาผ่อนชำระนานถึง 3 ปี และคิดดอกเบี้ยอัตราพิเศษเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของท่านมากที่สุด โดยใช้เพียงบุคคลคู่ประกันเงินกู้เท่านั้น

4. สินเชื่อสวัสดิการทหารทั่วไปสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ

ธนาคารฯ ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของเหล่าข้าราชการทหาร ในการปกป้องและดูแลความมั่นคงของชาติ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเหล่าข้าราชการทหารให้สามารถประกอบธุรกิจอื่น เพื่อเป็นอาชีพเสริมนั้น ย่อมจะสร้างความมั่นคงให้แก่เหล่าทหารซึ่งเป็นวีรของชาติได้อีกทางหนึ่ง

ธนาคารฯ จึงได้พัฒนารูปแบบสินเชื่อในลักษณะของวงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ไม่จำกัดประเภท โดยท่านจะได้รับวงเงินและอัตราดอกเบี้ยพิเศษ พร้อมการดูแลจากธนาคารอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยให้คุณดำเนินธุรกิจได้อย่างไม่ติดขัด

5. สินเชื่อโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

ธนาคารฯ มุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ โดยธนาคารฯ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการสนับสนุนนโยบายของรัฐฯ ตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยสามารถนำสินทรัพย์ทางปัญญา เครื่องจักร หรือสิทธิการเช่าพื้นที่ มาเป็นหลักประกันเสริมในการพิจารณาให้การสนับสนุนทางการเงิน

ประเภทสินทรัพย์ ที่ธนาคารให้การสนับสนุน

1. สัญญาเช่า ได้แก่ สิทธิการเช่าที่ดินและอาคารราชพัสดุ ในความดูแลของ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง
2. ทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญาที่กฎหมายรับรอง สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
3. เครื่องจักร ได้แก่ เอกสารแสดงสิทธิที่ได้รับจดทะเบียนไว้กับ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

6. บริการ SMEs Cross Border

เป็นบริการความร่วมมือระหว่างธนาคารทหาร ไทย และธนาคาร ดีบีเอส สิงคโปร์ ในการให้บริการแก่ลูกค้าธนาคารทหารไทย ที่ต้องการทำธุรกรรมกับต่างประเทศ

7. สินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมัน/โรงบรรจุก๊าซ ของ ปตท.

คุณสมบัติของผู้ขอใช้บริการ

1. เป็นผู้แทนจำหน่ายที่ประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน/โรงบรรจุก๊าซ ของ ปตท.
2. กรณีที่ผู้กู้มี หรือเคยมีวงเงินกู้กับสถาบันการเงินอื่นต้องเป็นลูกหนี้ปกติ
3. สถานะล่าสุด ณ ปัจจุบัน ปตท. จัดให้เป็นลูกค้าเกรด A

ประเภทสินเชื่อ

1. วงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Clean O/D) วงเงินไม่เกิน 50% ของยอดซื้อ เฉลี่ย 3 เดือนย้อนหลัง สูงสุดไม่เกิน 2,000,000 บาทต่อราย
2. เปลี่ยนประเภทสินเชื่อสำหรับลูกค้าที่มีวงเงิน สำหรับซื้อน้ำมัน / ก๊าซกับ ปตท. ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันตามเกณฑ์ธนาคาร จำแนกเป็น

2.1 วงเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี (O/D)

2.2 วงเงินค้ำสัญญาใช้เงิน (RPN) ระยะเวลาไม่เกิน 45 วัน

* อัตราดอกเบี้ย MOR % ต่อปี

* อัตราค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามเกณฑ์ของธนาคาร

กรณีลูกค้าเดิมของธนาคารฯ ที่มีวงเงินสินเชื่อสำหรับซื้อน้ำมัน/ก๊าซ กับ ปตท. ยกเว้นการเรียกเก็บ

ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อ

เงื่อนไขการใช้บริการ

1. วงเงินสินเชื่อดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อชำระค่าซื้อน้ำมัน หรือก๊าซจากปตท.เท่านั้น ไม่สามารถใช้ทำธุรกรรมอื่นได้ ห้ามเบิกเงินสด หรือใช้เช็คสั่งจ่าย

2. สามารถดำเนินการชำระเงินให้ ปตท. ได้ 3 ช่องทางดังนี้

2.1 เคาน์เตอร์สาขาในเวลาทำการ / เคาน์เตอร์สาขาที่เปิดในห้างสรรพสินค้า (รวมเปิดวันหยุดทำการ)

2.2 TMB Direct Internet Banking

2.3 TMB Direct Phone Banking

3. ธนาคารขอสงวนสิทธิในการทบทวนวงเงิน และ / หรืออัตราดอกเบี้ยในกรณีที่ผู้กู้ถูกจัดสถานะต่ำกว่าเกรด A และยกเลิกวงเงินกู้ตามโครงการนี้หากผู้กู้สิ้นสุดการเป็นผู้แทนจำหน่ายของ ปตท.

8. สินเชื่อสำหรับยานยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV

วัตถุประสงค์ เพื่อติดตั้งเครื่องยนต์ และ / หรือดัดแปลงอุปกรณ์ เพื่อใช้กับก๊าซ NGV

ประเภทรถยนต์ รถยนต์สำหรับใช้ในหน่วยงาน อายุใช้งานไม่เกิน 5 ปี สภาพดี ,รถบรรทุก รถโดยสาร, รถหัวลาก อยู่ในสภาพดี อายุใช้งานไม่เกิน 10 ปี กรณีที่เกินจะต้องอยู่ในสภาพดี และมีหลักฐานการ ตรวจสอบสภาพ

คุณสมบัติผู้กู้

1. สหกรณ์แม่ทัพ บริษัทแม่ทัพ นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจขนส่ง / ใช้ยานยนต์ในการดำเนินธุรกิจ และธุรกิจให้เช่ารถยนต์

2. จดทะเบียนนิติบุคคล และเปิดดำเนินธุรกิจมาไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. ผลประกอบการปีล่าสุดต้องมีกำไร และไม่มีผลขาดทุนสะสม

4. ไม่เป็นหนี้ NPL หรือมีประวัติเสียหายทางการเงิน

* วงเงินให้กู้ ไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อราย

* อัตราดอกเบี้ย 4% ต่อปี

* ระยะเวลาผ่อนชำระ ไม่เกิน 5 ปี

* หลักประกัน หลักประกันตามเกณฑ์ของธนาคารฯ

* ค่าธรรมเนียม เรียกเก็บค่า Front End Fee 1% ของวงเงินกู้

* เงื่อนไขการขอกู้ ต้องผ่านการตรวจสอบสภาพรถ และมีใบรับรองจากบริษัทผู้รับจ้างติดตั้งระบบ NGV ที่ บมจ.

ปตท.ยอมรับ

9. สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund)

เพื่อสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับการสนับสนุนค่าดอกเบี้ยบางส่วน จากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) ในโครงการสนับสนุนการปรับปรุง / พื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund)

คุณสมบัติของผู้กู้

1. เป็นนิติบุคคล สัญชาติไทย และเป็นกิจการ SMEs ที่บัญชีนิติไว้ตามกฎหมายกระทรวงอุตสาหกรรม
2. ดำเนินธุรกิจมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี ไม่มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และ ส่วนผู้ถือหุ้นเป็นบวก
3. กรณีเป็นลูกค้าปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ต้องเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ปกติทั้งเงินต้น และดอกเบี้ย ระยะเวลาเกิน 1 ปีขึ้นไป
4. เป็นผู้ขอรับ / ได้รับการสนับสนุนโครงการสนับสนุนการปรับปรุง / พื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund) จาก สอท. / สสว. และ ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการไว้กับ สสว.

วัตถุประสงค์การขอกู้

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องจักร (Supporting Industry Development) ได้แก่
  - 1.1 การพัฒนาต้นแบบเครื่องจักรอุปกรณ์ (Prototype) เป็นการนำไปทำการต่อขยายงานวิจัยพัฒนาต้นแบบของเครื่องจักร และอุปกรณ์ เพื่อนำไปสนับสนุนและก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์สำหรับผู้ผลิตเครื่องจักร
  - 1.2 การถอดแบบเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ (Reverse Engineering and Retro - Fit) รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาพัฒนาเครื่องจักรเพื่อทดแทนการนำเข้า สำหรับผู้ผลิตเครื่องจักร
  - 1.3 การทดสอบประสิทธิภาพเครื่องจักร อุปกรณ์ ระบบการทำงาน (Testing) ให้สามารถใช้งานได้จริงตามมาตรฐานและเหมาะสม สำหรับผู้ผลิตและพัฒนา เครื่องจักร
2. เพื่อปรับปรุงเครื่องจักรเดิม (Modification) การปรับปรุง ซ่อมบำรุง ติดตั้ง ทดแทน ชิ้นส่วน ระบบต่างๆ รวมถึงการขยายหรือปรับแต่งชิ้นส่วน อุปกรณ์ ระบบ โดยยังใช้โครงสร้างเครื่องจักรเดิม
3. เพื่อติดตั้งเครื่องจักร (System Installation) เป็นการติดตั้งเครื่องจักร หรือระบบควบคุมการทำงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม

* วงเงินสินเชื่อ พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละราย

* ระยะเวลาผ่อนชำระ ไม่เกิน 5 ปี

* อัตราดอกเบี้ย เรียกเก็บในอัตรา MRR **

* ค่าธรรมเนียม - เรียกเก็บค่า Front End Fee 0.5% ของวงเงินกู้

- ค่าธรรมเนียมอื่นๆ เป็นไปตามเกณฑ์ของธนาคารฯ

* หลักประกัน ตามเกณฑ์ธนาคาร

* เงื่อนไขการกู้ ต้องยื่นเรื่องขอใช้สินเชื่อกับสาขาธนาคาร ภายในไม่เกินวันที่ 30 ก.ย. 2550

* ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการ 30 ธันวาคม 2550

หมายเหตุ **: สสว. จะสนับสนุนดอกเบี้ย 3% เป็นระยะเวลา 5 ปี

3.6 ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ทีสโก้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2512 มีสถานะเป็นบริษัทเงินทุนแห่งแรกของประเทศไทย ด้วยเงินทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาท ชื่อ “ทีสโก้” และตราสัญลักษณ์ “TISCO” มาจากชื่อภาษาอังกฤษที่ใช้ว่า “Thai Investment and Securities Company Limited”

ทีสโก้ได้พัฒนาบทบาทตามหลักการธนาคารเพื่อการค้าและการลงทุน (Investment Bank) โดยพัฒนาบริการใหม่ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของระบบเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นผู้ริเริ่มให้บริการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในประเทศไทย เป็นผู้บุกเบิกตลาดสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ พัฒนากิจการ Investment Banking ได้แก่ การรับประกันการจำหน่ายหุ้นและหุ้นกู้ ริเริ่มงานวิจัยธุรกิจ อุตสาหกรรม รายงานเครดิต การพัฒนาวิธีการให้กู้ร่วมแบบ Syndicate Loan เปิดดำเนินธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์โดยเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนในประเทศไทยตลอดมา นอกจากนี้ทีสโก้ยังเป็นหนึ่งในสถาบันการเงินกลุ่มแรกที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจัดการกองทุน ให้บริการจัดการกองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแก่นักลงทุนทั้งประเภทบุคคลและนิติบุคคล

กว่า 36 ปี ที่ทีสโก้เติบโตอย่างมั่นคง จนเป็นสถาบันการเงินชั้นนำที่ให้บริการทั้งในด้านเงินทุน หลักทรัพย์ และจัดการกองทุน ตลอดจนมีบทบาทโดดเด่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนของไทย เมื่อรัฐบาลมีนโยบายยกระดับบริษัทเงินทุนที่มีความพร้อมเป็นธนาคารพาณิชย์ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ทีสโก้จึงเป็นบริษัทเงินทุนแห่งแรกที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบจากกระทรวงการคลัง และเปลี่ยนสถานะเป็น “ธนาคารทีสโก้” เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 โดยมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ณ อาคารทีสโก้ทาวเวอร์ ถนนสาทรเหนือ และมีสาขาของธนาคารในส่วนภูมิภาคจำนวน 14 แห่ง ในเขตเศรษฐกิจสำคัญทั่วประเทศ

ภาระหน้าที่

ภาระหน้าที่ของธนาคารทีสโก้ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการให้บริการแก่ลูกค้า และเป็นคุณค่าที่มุ่งปลูกฝังแก่พนักงานทุกคน เพื่อพัฒนาไปสู่วัฒนธรรมองค์กรและเป็นแม่บทในการสร้างทัศนคติของการทำงานอย่างมืออาชีพ ได้แก่

1. ใส่ใจมุ่งบริการลูกค้าเป็นหลัก สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของลูกค้า นำเสนอแนวคิดและพัฒนาวิธีการที่เหมาะสม
2. พนักงานทุกคนของทีสโก้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในมาตรฐานสูงสุดของจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ลูกค้า

3. สถานความสัมพันธ์กับลูกค้าด้วยการมอบบริการที่ดีที่สุด เพิ่มคุณค่าในการบริการด้วยความรู้ความชำนาญในวิชาชีพและการปฏิบัติงานที่น่าเชื่อถือและเป็นที่น่าไว้วางใจ เน้นความพึงพอใจและความสำเร็จของลูกค้าเป็นมาตรฐานในการประเมินผลงาน

4. บุคลากรของทีเอสโก้จะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีขีดความสามารถและทักษะที่โดดเด่น สะท้อนความเป็นผู้นำในด้านคุณภาพบริการเพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

บริการ สินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธนาคารทีเอสโก้ จำกัด (มหาชน) ให้บริการสนับสนุนเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ SME ในการเตรียมความพร้อมการขยาย การปรับปรุงประสิทธิภาพ และยกระดับมาตรฐานการจัดการของผู้ประกอบการ SME

- ให้การช่วยเหลือ และสนับสนุนด้วยความเข้าใจ
- ร่วมเสริมสร้างให้ SME เติบโตอย่างยั่งยืน
- พิจารณานุมัติ และบริการด้วยความรวดเร็ว
- การผ่อนชำระสอดคล้องกับรายได้

ลักษณะบริการสินเชื่อ SME

- เช่าซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์
- เช่าซื้อรถยนต์/รถบรรทุก เพื่อใช้ในธุรกิจ
- เช่าซื้อรถโฟล์คคลิฟท์
- ซื้อที่ดิน และพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง เพื่อขยายกิจการ
- เงินทุนหมุนเวียนระยะสั้น และระยะยาว เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต เสริมสภาพคล่อง
- บริการด้านประกันภัยทุกประเภท ได้แก่ โรงงาน บ้าน รถยนต์ เครื่องจักร สต็อกสินค้า
- โอนหนี้จากสถาบันการเงินอื่น

คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ

- จัดทะเบียนนิติบุคคล/ทะเบียนการค้า/ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบธุรกิจ และมีกิจการอยู่ในประเทศไทย
- ประกอบธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรม
  - ธุรกิจสิ่งพิมพ์ และบรรจุภัณฑ์
  - ธุรกิจการขนส่ง และ โลจิสติกส์
  - ธุรกิจการผลิตวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง
  - ธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่ม
  - ธุรกิจยานยนต์ และชิ้นส่วน
  - ธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารประกอบการขอสินเชื่อ

เอกสาร	ผู้กู้	ผู้ค้ำประกัน
--------	--------	--------------

	นิติบุคคล	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา
1. สำเนาหนังสือรับรองบริษัท พร้อมวัตถุประสงค์ (ไม่เกิน 90 วัน)	X	X	
2. สำเนาใบทะเบียนการค้า/ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 20)	X	X	
3. สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น	X	X	
4. สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อบังคับ หรือตราสารการจัดตั้ง	X	X	
5. สำเนางบดุลและงบกำไรขาดทุน ล่าสุด 3 ปี พร้อมหมายเหตุประกอบงบ	X	X	
6. สำเนาบัตรประชาชน และทะเบียนบ้านของกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	X	X	
7. สำเนาบัญชีกระแสรายวัน/ออมทรัพย์/ประจำช้อนหลัง 6 เดือน	X	X	X
8. สำเนาบัตรประชาชน และทะเบียนบ้าน			X
9. สำเนาหนังสือสำคัญการเปลี่ยนชื่อ/สกุล (ถ้ามี)			X
10. สำเนาเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ซื้อ/ขอสินเชื่อ	X		

3.7 ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

ประวัติ

ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) เป็น ธนาคารพาณิชย์แห่งใหม่ ตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินของกระทรวงการคลัง ที่ให้บริษัทเงินทุน(บง.) หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (บค.) ที่มีคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง ได้ยื่นขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ชย.) โดย บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ไทยเคหะ จำกัด ได้ยื่นขอเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2547 และกระทรวงการคลัง ได้ให้ความเห็นชอบ ดำเนินการจัดตั้งเป็นธนาคารพาณิชย์เพื่อราย

ย่อย เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547 ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน 1,000 ล้านบาท เรียกชำระเต็มจำนวน 1,000 ล้านบาท เมื่อเดือน มีนาคม 2549

ในระยะเริ่มต้น ธนาคารได้ทำธุรกิจภายใต้ชื่อ บริษัทกรุงเทพสินทวิ จำกัด เริ่มก่อตั้ง เมื่อ 6 ตุลาคม 2513 บริษัทฯ ได้ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อตรง ก่อปรกอบได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าทำให้บริษัทเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2523 ได้มีการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อ เป็น บริษัท เครดิตฟองซิเอร์กรุงเทพสินทวิ จำกัด และในปีถัดมาเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2524 ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ไพบูลย์เคหะ จำกัด จากนั้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2526 จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทเครดิฟองซิเอร์ไทยเคหะ จำกัด ตามลำดับ เพื่อดำเนินธุรกิจให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันตามขอบเขตธุรกิจของธุรกิจเครดิฟองซิเอร์ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

หลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ลงนามในใบอนุญาตประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 และได้เริ่มเปิดดำเนินการ โดยใช้ชื่อ ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2550 ภายใต้ปรัชญาการให้บริการ "ทุ่มเทพริการด้วยใจ จับใจ ไว้วางใจได้"

ภาระหน้าที่

ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) จะเป็น Retail Bank ชื่อนำที่นำเชื่อถือ มีความคล่องตัว รวดเร็ว และตอบสนองได้ตรงใจลูกค้า ด้วยทีมงานที่รักการให้บริการและการใช้เทคโนโลยีการบริหารอย่างมืออาชีพ ตลอดจน

- มีระบบการให้บริการแก่ลูกค้าที่รวดเร็ว และมีคุณภาพ โดยใช้เทคโนโลยีการบริหาร
- มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพภายใต้การบริหารและความคุ้มครองความเสี่ยงที่ดี
- ปลูกฝัง ส่งเสริม พนักงานให้มีความเชื่อในคุณค่าองค์กร (Core Value) และนำไปปฏิบัติอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- แสวงหาพันธมิตรเพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ
- ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้งองค์กร
- บริหารจัดการให้ธนาคารมีฐานะการเงินและผลประกอบการที่มั่นคงยั่งยืน

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

บริการสินเชื่อสำหรับ SMEs

พบกับรูปแบบการให้บริการทางการเงินที่หลากหลายสำหรับ SMEs ด้วยอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขที่ดีจากธนาคาร เราพร้อมให้บริการทางการเงินที่พร้อมจะสนับสนุนทางด้านเงินทุนสำหรับการดำเนินธุรกิจ การขยายธุรกิจ หรือ รีไฟแนนซ์ จากสถาบันการเงินเดิมที่ท่านใช้บริการอยู่ ซึ่งพร้อมจะตอบสนองความต้องการในธุรกิจของท่าน

ประเภทของบริการทางการเงินที่ให้บริการ

วงเงินกู้เบิกเกินบัญชี (Overdraft)

บริการทางการเงินสำหรับ SMEs ที่ต้องการเงินหมุนเวียนในธุรกิจ เป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้นที่ท่านสามารถเบิกถอนใช้วงเงินจากบัญชีกระแสรายวันของท่านอย่างสะดวกสบายด้วยเช็คส่วนตัว สำหรับใช้ในการชำระค่าสินค้า วัตถุดิบ หรือค่าบริการอื่นใดในธุรกิจของท่านอย่างคล่องตัว

* พร้อมเปิดให้บริการเมื่อธนาคารเข้าสู่ระบบสำนักหักบัญชี (Clearing)

วงเงินกู้ระยะสั้น (Short Term Loan)

บริการทางการเงินที่สนับสนุนสภาพคล่องและความสะดวกสบายสำหรับ SMEs ที่ต้องการเงินลงทุนหมุนเวียนและเงินทุนสำหรับการดำเนินงานในธุรกิจ เพื่อใช้ในการจัดหาวัตถุดิบ สินค้าคงคลัง สินค้าและบริการ ลูกหนี้การค้า รวมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ

วงเงินกู้ระยะยาว (Long Term Loan)

บริการทางการเงินสำหรับ SMEs ที่ต้องการแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนในธุรกิจ หรือสำหรับขยายธุรกิจ เพื่อสนับสนุนเป็นค่าที่ดิน ค่าก่อสร้างอาคาร โรงงานหรืออาคารสำนักงาน โกดังสินค้า ค่าเครื่องจักรหรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ รวมถึงการโอนย้ายวงเงินจากสถาบันการเงินเดิมที่ท่านใช้บริการอยู่

วงเงินรับซื้อลดตั๋วเงิน (Clean Bill Discount)

บริการทางการเงินสำหรับ SMEs ที่ต้องการวงเงินสำหรับหมุนเวียนในธุรกิจ โดยเป็นลักษณะการรับซื้อลดตั๋วเงินประเภทต่างๆ โดยธนาคารจะหักส่วนลดรับล่วงหน้าทันที

วงเงินประเภทการผูกพัน (Contingent Liability) ได้แก่

- หนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee) บริการของธนาคารสำหรับ SMEs ที่ต้องการหนังสือจากธนาคารเพื่อค้ำประกัน สถาบันการเงิน บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลทั่วไป สำหรับสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของท่าน

- การอวัล (Aval) บริการของธนาคารสำหรับ SMEs ที่ต้องการให้ธนาคารค้ำประกันการชำระเงินตามตั๋วเงิน เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) เป็นต้น

- การรับรองตั๋วแลกเงิน (Acceptance) บริการของธนาคารสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย (SMEs) ที่ต้องการให้ธนาคารรับรองการจ่ายเงินตามตั๋วเงิน

เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อตั้งซื้อสินค้าภายในประเทศ (Domestic Letter of Credit) เป็น Letter of Credit ที่ธนาคารออกให้ตามคำขอของผู้ขอเปิด Letter of Credit ผู้รับประกันผลประโยชน์ (Beneficiary) ที่อยู่ในประเทศ ในการเรียกให้ธนาคารผู้เปิด (Issuing Bank) ชำระเงิน หรือรับรองการชำระเงินตามตั๋วแลกเงินและเอกสารการค้า โดยมีเอกสารครบถ้วนถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด

เอกสารประกอบการพิจารณาขอสินเชื่อ

บุคคลธรรมดา

- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวรัฐวิสาหกิจ หรือบัตรประจำตัวพนักงานองค์การของรัฐ หรือบัตรประจำตัวคนต่างด้าวหรือหนังสือเดินทาง หรือ ใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ รุ่นใหม่ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน
- สำเนา ทะเบียนบ้าน ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน (กรณีที่มีบัตรแสดงตนไม่แสดงที่อยู่ไว้บนบัตร)

ร้านค้าทั่วไป

- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวรัฐวิสาหกิจ หรือบัตรประจำตัวพนักงานองค์การของรัฐ หรือบัตรประจำตัวคนต่างด้าวหรือหนังสือเดินทาง ของเจ้าของร้านค้า
- สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีที่มีบัตรแสดงตนไม่แสดงที่อยู่ไว้บนบัตร)
- ใบสำคัญจดทะเบียนพาณิชย์ ที่ระบุชื่อผู้จดทะเบียน
- บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

- ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)

ห้างหุ้นส่วนจำกัด / ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทาง ของหุ้นส่วนผู้จัดการ , ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่าย และผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 20 % ขึ้นไป
- สำเนาทะเบียนบ้านของหุ้นส่วนผู้จัดการ , ผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่าย และผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 20 % ขึ้นไป (กรณีที่บัตรแสดงตนไม่แสดงที่อยู่ไว้บนบัตร)
- หนังสือรับรองของสำนักทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทรับรองถึงรายนามหุ้นส่วนผู้จัดการ และอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการ
- หนังสือข้อตกลงของผู้เป็นหุ้นส่วน หรือข้อบังคับ
- บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

บริษัทจำกัด

- กฎข้อบังคับของบริษัท
- หนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทรับรองถึงรายนามกรรมการและกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัท
- บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น
- รายงานการประชุมคณะกรรมการให้บริษัทเปิดบัญชีกับธนาคาร พร้อมด้วยกำหนดผู้มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเช็ค
- หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการหรือบัตรประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทาง พร้อมสำเนา บัตรที่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้องของบุคคลดังนี้
  - ผู้ถือหุ้นมากกว่า 20 %
  - กรรมการบริหาร 2 ท่าน (เป็นกรรมการผู้จัดการ 1 ท่าน) กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม (กรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช่เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม ต้องรับรองสำเนาถูกต้องโดยกรรมการผู้มีอำนาจลงนามพร้อมตราประทับของบริษัท) (ยกเว้นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่ต้องขอสำเนาเอกสารการแสดงตนของผู้ถือหุ้นเกิน 20 % และ กรรมการบริหาร 2 ท่าน)
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้มีอำนาจเซ็นสั่งจ่ายในนามบริษัท (กรณีที่บัตรแสดงตนไม่แสดงที่อยู่ไว้บนบัตร)
- ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- แบบ บอจ. 3 หรือ บอจ.4
- หนังสือบริคณห์สนธิ
- บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

3.8 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2541 มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (48.98%) และกลุ่ม TPG (32.88%) เป็นผู้ถือหุ้นหลัก มีผลการดำเนินงานที่ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ปัจจุบัน ณ 31 ก.ค. 2550 ธนาคารมีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 16,686,751,455 บาท มีสินทรัพย์รวม 225,848,406,770.62 บาท มีสาขาทั่วประเทศ 143 สาขา เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง 9.17% และมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพียง 2.89%

ภาระหน้าที่

ธนาคาร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะมุ่งสู่การเป็นหนึ่งในธนาคารพาณิชย์ชั้นนำของประเทศ ด้วยการมีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย ทีมบุคลากรที่มีความสามารถอันโดดเด่น ตลอดจนมีผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันกับระบบธนาคารในกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างเข้มแข็ง

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม

ผ่อนน้อย สบายนาน...น...น ถึง 84 เดือน

คุณสามารถเลือกระยะเวลาผ่อนชำระแบบสบาย ๆ ได้นานสูงสุดถึง 84 เดือน สำหรับสินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดย่อม เอ็กซ์ตราลอง ประเภทเงินกู้ ที่ให้คุณเบาใจ และรับความสุขที่ขยามากกว่าใคร ด้วยยอดผ่อนชำระต่อเดือนที่น้อยกว่า และระยะเวลาผ่อนชำระที่นานกว่าใคร ในอัตราผ่อนชำระเท่ากันทุกเดือน

คล่องตัวในทุกจังหวะของการทำธุรกิจ ด้วยวงเงินสินเชื่อสูงสุดถึง 1,500,000.- บาท

ให้คุณมั่นใจในการดำเนินธุรกิจด้วยวงเงินสินเชื่อสูงสุด 1,500,000 บาท ในรูปแบบของเงินกู้ หรือ เงินกู้ร่วมกับวงเงินโอดี พร้อมอัตราดอกเบี้ยพิเศษแบบลดต้นลดดอกโดยไม่ต้องมีบุคคล หรือหลักทรัพย์ค้ำประกันใด ๆ

สะดวก...รวดเร็ว ตอบสนองทุกความต้องการได้ทันใจ

สินเชื่อประเภทเงินกู้ ธนาคารจะโอนเงินสินเชื่อที่คุณได้รับอนุมัติเข้าบัญชีเงินฝากของคุณที่ธนาคาร ไทยธนาคาร หรือธนาคารอื่นที่คุณแจ้งความประสงค์ไว้ภายหลังการอนุมัติ

สินเชื่อประเภทวงเงินโอดี สะดวกด้วยการเบิกถอนผ่านเช็ค หรือเอทีเอ็ม สร้างความมั่นใจในธุรกิจและเครดิตของคุณ

สะดวก...สบาย

สินเชื่อประเภทเงินกู้ ด้วยช่องทางการรับชำระคืนที่หลากหลาย ตลอด 24 ชม. โดยการหักบัญชีเงินฝากที่คุณเปิดไว้กับธนาคาร ไทยธนาคาร หรือ โดยการชำระเงินที่เคาน์เตอร์ของธนาคาร หรือจุดบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิสทุกสาขาทั่วประเทศ

สินเชื่อประเภทวงเงินโอดี มอบอิสระในการชำระคืนตามแผนการเงินของคุณเอง

3.9 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารไทยพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินแห่งแรกของคนไทยเริ่มต้นดำเนินการ เมื่อปี พ.ศ.2447 (ร.ศ.123) มีที่ทำการอยู่ที่ตึกแถวของพระคลังข้างที่ ณ ตำบลบ้านหม้อ ในชื่อ “บุคคัลกัษ” โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย พระโอรสในพระบาท-สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงริเริ่มดำเนินการ ธนาคารพาณิชย์เป็นการทดลองในนาม “บุคคัลกัษ” (BOOK CLUB) บุคคัลกัษได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ตั้ง “บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัด” ขึ้นจากบุคคัลกัษ นับเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกของคนไทย โดยได้รับพระราชทานตราอาร์มแผ่นดินให้เป็นตราประจำธนาคาร

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงยกเลิก ตราอาร์มแผ่นดินเปลี่ยนเป็นตราครุฑ โดยมีข้อความจารึกพิเศษว่า “ตั้งโดยพระบรมราชานุญาต” อยู่ในแถบแพรเป็นกรณีพิเศษตั้งแต่นั้นมา บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัดได้ดำเนินการด้วยความเจริญรุดหน้า มาเป็นลำดับและกิจการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ในช่วงก่อนหน้าที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่นานนัก (พ.ศ.2482) ได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” มาเป็น “ไทย” ส่งผลให้ชื่อของสถาบัน องค์กรต่างๆที่เคยใช้คำว่า “สยาม” ต้องปรับเปลี่ยนมาใช้คำว่า “ไทย” แทน เพื่อความสอดคล้องและความเหมาะสม บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัด จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด” เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ และยุคสมัยนับตั้งแต่วันที่ 27 มกราคม 2482 โดยมีสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ได้ดำเนินการรุดหน้าไปด้วยดีและเป็นรากฐานให้กับระบบธนาคารไทย จนมีธนาคารพาณิชย์อื่นๆเกิดขึ้นอีกมากมายหลายธนาคาร จวบจนกระทั่งปี พ.ศ.2514 ธนาคารไทยพาณิชย์ จึงได้ขยายงานรองรับความเติบโตโดยย้ายสำนักงานใหญ่ จากตำบลตลาดน้อยมาอยู่ที่ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ซึ่งเป็นถนนสายธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ ในขณะนั้น

ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2518 ธนาคารไทยพาณิชย์ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเปลี่ยนชื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพ โดยใช้ชื่อว่า “ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” และใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “SIAM COMMERCIAL BANK PUBLIC COMPANY LIMITED” ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงดำเนินงานภายใต้ปณิธานอันแน่วแน่ด้วยคุณภาพควบคู่ คุณธรรม และด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกลในการปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมสู่ยุค เศรษฐกิจและนโยบาย

การก้าวสู่ระดับมาตรฐานสากลธนาคารไทยพาณิชย์จึงได้สร้าง สำนักงานใหญ่ที่ทันสมัยสมบูรณ์พร้อมด้วยเทคโนโลยี บริเวณถนนรัชดาภิเษก ใกล้เคียงรัชโยธิน โดยเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2539

ภาระหน้าที่

ธนาคารไทยพาณิชย์มุ่งมั่นที่จะเป็นธนาคารที่ให้บริการครบวงจรชั้นนำของประเทศ มีความแข็งแกร่งทางการเงิน มีสมรรถภาพระดับสากลในการให้บริการลูกค้าทุกกลุ่มมีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สำคัญครบถ้วน ด้วยการทำงานเป็นทีมเดียวกันของกลุ่มการเงินไทยพาณิชย์

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

สินเชื่อเพื่อลูกค้า SME

- สินเชื่อสำหรับทุนหมุนเวียน
- สินเชื่อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร
- สินเชื่อเพื่อการค้าต่างประเทศ
- โครงการสินเชื่อตามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ
- โครงการสินเชื่อพิเศษ
- หนังสือรับรองเครดิต

สินเชื่อสำหรับทุนหมุนเวียน

เงินกู้เบิกเกินบัญชี (Overdraft)

สามารถใช้เช็คเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเดินสะพัดกรณีเบิกเกินเกินกว่าจำนวนเงินในบัญชี โดยลูกค้าทำงานเงินไว้กับธนาคาร เพื่อใช้จ่ายเป็นทุนหมุนเวียน

เงินกู้ระยะสั้น (Short Term Loan)

บริการให้กู้ยืมเงินระยะสั้น โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืนเสร็จสิ้นภายใน 1 ปี โดยมีตัวสัญญาใช้เงินเป็นเอกสารประกอบ

รับซื้อลดตั๋วเงิน (Clean Bills Discounted)

เป็นการให้กู้ยืมเงินโดยลูกค้ามอบตั๋วเงิน ซึ่งธนาคารมีสิทธิ์ที่จะไปเรียกเก็บเงินตามตัวเงินนั้น เมื่อถึงเวลาที่ได้กำหนดไว้

แสดนต์บายเลตเตอร์ออฟเครดิต (Standby Letter of Credit)

เป็น Letter of Credit ที่ธนาคารออกให้ตามคำขอของผู้ขอเปิด Letter of Credit (Applicant) ผู้กัณฑ์ ธนาคารผู้เปิด (Issuing Bank) ต่อผู้รับประโยชน์ในฐานะ ผู้ค้าประกันในการปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อผูกพันต่างๆ ที่ผู้ขอเปิดมีต่อผู้รับประโยชน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ลักษณะบริการ

เพื่อเป็นการค้าประกันการปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อผูกพันต่างๆ ที่ลูกค้ามีต่อผู้รับประโยชน์ ที่มีลักษณะคล้ายหนังสือค้าประกัน โดยผู้รับประโยชน์ทำการยื่นเอกสารประกอบ การขึ้นเงินตาม Standby Letter of Credit ระบุ เช่น ตัวแลกเงิน และ Default Statement ภายใต้อะเบียบประเพณีปฏิบัติ U.C.P. 500

เงื่อนไขในการให้บริการ

ผู้ขอเปิด Standby Letter of Credit แสดงความประสงค์ต่อธนาคารผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร
อัตราค่าธรรมเนียม

อัตรา 2% ต่อปี และค่าใช้จ่ายในการสื่อสาร SWIFT/TELEX จำนวน 1,350 บาท ต่อฉบับ

เลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศ

เป็น Letter of Credit ที่ธนาคารออกให้ตามคำขอของผู้ขอเปิด Letter of Credit ผูกพันต่อผู้รับประโยชน์(Beneficiary) ที่อยู่ในประเทศ ในการเรียกให้ธนาคาร ผู้เปิด (Issuing Bank) ชำระเงิน หรือรับรองการชำระเงิน ตามตั๋วแลกเงิน และเอกสารการค้าที่มีการเงื่อนไขเอกสารครบถ้วน ถูกต้อง ตามเงื่อนไขที่ Letter of Credit กำหนด

เงื่อนไขในการให้บริการ

- ผู้ขอเปิด Letter of Credit แสดงความประสงค์ในการขอเปิดต่อธนาคาร
- เงื่อนไขการชำระเงินเป็นสกุลเงินบาท
- ผู้ขอเปิดและผู้รับประโยชน์อยู่ภายในประเทศ
- ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร

อัตราค่าธรรมเนียม

อัตรา 0.2% ต่อเดือน (เศษของเดือนนับเป็น 1 เดือน) นับจากวันที่เปิด ถึงวันที่ Letter of Credit หมดยุของ Letter of Credit ค่าธรรมเนียมขั้นต่ำ 300 บาทต่อฉบับ

หนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee)

การค้าประกันการจ่ายเงินตามตั๋วเงิน ซึ่งประกอบด้วย ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญา ใช้เงิน และเช็ค โดยการที่ธนาคารลงนามอาวัลบนตั๋วเงิน เพื่อเป็นการค้ำประกัน ผู้ออกตั๋วเงิน ในการจ่ายเงินตามที่กำหนด ในตั๋วแลกเงินนั้นๆ

ลักษณะบริการ

ธนาคารออกหนังสือสัญญาค้ำประกันคู่สัญญา ฝ่ายที่เป็นลูกค้านาคารต่อคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ตามหนังสือค้ำประกันในการปฏิบัติตาม สัญญาข้อตกลงต่างๆ ที่มีกำหนดไว้ในสัญญาค้ำประกัน

เมื่อคู่สัญญาฝ่ายที่ธนาคารค้ำประกันเป็นฝ่ายผิดนัด ไม่สามารถได้ปฏิบัติตามสัญญาข้อตกลงที่มีธนาคาร ผูกพันในการชดใช้เงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ ตามเงื่อนไขที่มีกำหนดไว้ในฐานะผู้ค้ำประกัน ได้แก่

- หนังสือค้ำประกันการยื่นซองประกวดราคาหรือยื่นซองประมูลราคา (Bid Bond/Tender Guarantee)
- หนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาหรือสัญญาค้ำประกันผลงาน (Performance Bond)
- หนังสือค้ำประกันการชำระเงินล่วงหน้า (Advance Payment Guarantee/ Security)
- หนังสือค้ำประกันการเบิกเงินประกันผลงาน (Retention Guarantee)

เงื่อนไขในการให้บริการ

- ผู้ขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันแสดงความประสงค์ต่อธนาคาร
- ยื่นคำขอให้ข้อมูล พร้อมทั้งระบุเงื่อนไขในการค้ำประกัน
- ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร

การรับรอง/อวัลตัว (Acceptance/Aval)

การค้าประกันการจ่ายเงินตามตั๋วเงิน ซึ่งประกอบด้วย ตัวแลกเงิน ตัวสัญญา ใช้เงิน และเช็ค โดยการที่ธนาคารลงนามอวัลบนตั๋วเงิน เพื่อเป็นการค้าประกัน ผู้ออกตั๋วเงิน ในการจ่ายเงินตามที่กำหนด ในตัวแลกเงินนั้นๆ

ลักษณะบริการ

ผู้ออกตัวแลกเงิน ตัวสัญญา ใช้เงิน หรือผู้ออกเช็ค แจกความประสงค์ให้ธนาคารลงนามอวัล บนตัวแลกเงิน ตัวสัญญา ใช้เงิน หรือลงนามสลักหลังเช็ค เพื่อผูกพัน ธนาคารต่อผู้มีสิทธิรับเงินตามตั๋วเงินนั้นๆ ในการการจ่ายเงินตามที่กำหนดของผู้ออกตั๋วเงิน

เงื่อนไขในการให้บริการ

ผู้ขอใช้บริการแสดงความประสงค์ต่อธนาคาร และผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร ผู้ออกตั๋วเงิน จะต้องมีวงเงินสำหรับการอวัล ตัวเงินกับธนาคาร

สินเชื่อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร

เงินกู้ระยะยาว (Loan)

บริการให้กู้ยืมเงินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของกิจการ เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง โรงงาน เครื่องจักร

บริการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนธุรกิจที่ขาดสภาพคล่อง

ธนาคารจะสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน หรือปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต สำหรับลูกค้าที่เป็นหนี้มีปัญหานั้นเนื่องจากการขาดเงินทุน ปัญหาการตลาด หรือต้องการปรับปรุงเทคนิคการผลิต

สินเชื่อเพื่อการค้าต่างประเทศ

1. บริการเปิด Letter of Credit (L/C)

เป็นบริการที่ธนาคารเสนอให้กับผู้นำเข้าที่มีการตกลงซื้อสินค้าจากต่างประเทศโดยเลือกใช้วิธีการชำระเงินแบบ L/C

ลักษณะบริการ

เป็นวิธีการชำระเงินในการซื้อสินค้าจากต่างประเทศโดยผู้ซื้อต้องการให้ธนาคารค้าประกันการชำระเงินค่าสินค้าให้กับผู้ขาย

ธนาคารให้บริการ L/C ประเภทเพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Credit) หากจะมีการยกเลิกหรือแก้ไขต้องได้รับการยินยอมจากคู่สัญญาทุกฝ่ายตาม L/C

ผู้ขอเปิด L/C สามารถเลือกเปิด L/C ได้ 3 วิธี

- Courier / Mail
- Brief Telex / SWIFT
- Full Telex / SWIFT

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

จุดเด่นของบริการ

บริการเปิด L/C ได้รวดเร็วภายใน 24 ชม. พร้อม Fax สำเนา L/C

ให้ได้ทันที โดยอัตโนมัติด้วยระบบ Faxi Banking

เงื่อนไขในการให้บริการ

ลูกค้า (ผู้นำเข้า) ต้องมีวงเงิน L/C กับธนาคารและต้องยื่นเอกสารเพื่อขอเปิด L/C ประกอบด้วย

- คำขอเปิด L/C (Irrevocable Documentary Credit Application) จำนวน 2 ฉบับ ประทับตราและลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามและกรอกข้อความให้ตรงกับหลักฐานในการซื้อขาย

- หลักฐานในการซื้อขาย อาทิเช่น Pro-forma Invoice, Purchase Order, Sales Contract, สำเนา Telex แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและข้อตกลงในการตกลงซื้อขายสินค้า เป็นต้น

2. บริการสินเชื่อเพื่อการนำเข้า (Trust Receipt :T/R)

เป็นบริการที่ธนาคารให้สินเชื่อแก่ผู้นำเข้าที่มีการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ โดยลูกค้าสามารถติดต่อขอทำสัญญา

T/R กับธนาคารและรับเอกสารสิทธิเพื่อออกสินค้าและจำหน่ายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ค่าสินค้าให้แก่ธนาคาร

ลักษณะบริการ

- เป็นบริการให้กู้ยืมเงินระยะสั้น

- เป็นสัญญาที่ลูกค้าทำไว้ต่อธนาคาร โดยเป็นการรับรองว่าธนาคารมีกรรมสิทธิ์ในสินค้า ลูกค้าครอบครองสินค้าเพื่อจัดจำหน่ายเท่านั้น และนำเงินมาชำระเมื่อครบกำหนด

ประเภทของสัญญา T/R แบ่งได้เป็น

- T/R Sight แบ่งเป็น

- T/R Sight Fixed Rate คือ ทำสัญญา T/R โดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันทำสัญญา T/R และชำระด้วยอัตราแลกเปลี่ยนนั้น ซึ่งถือเป็นหนี้เงินบาท

- T/R Sight Non-Fixed Rate คือ ทำสัญญา T/R โดยยังคงเป็นหนี้สกุลเงินตราต่างประเทศและลูกค้าจะต้องชำระด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันครบกำหนดหรือวันที่ชำระเงิน

- T/R Time คือ การทำสัญญา T/R ตามระยะเวลาที่ได้รับจากผู้ขาย (ตามเงื่อนไขใน L/C) โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ครบกำหนดหรือวันที่ชำระเงิน

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

เงื่อนไขในการให้บริการ

- ลูกค้าต้องมีวงเงิน T/R อยู่กับธนาคาร โดยเอกสารที่ต้องยื่นประกอบด้วยสัญญา T/R 2 ฉบับ ประทับตราและลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนาม

3. บริการออกหนังสือค้ำประกันให้กับบริษัทเรือ (Shipping Guarantec: S/G)

เป็นบริการที่ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันต่อบริษัทที่รับขนส่งสินค้าหรือบริษัทเรือเพื่อขอให้บริษัทที่รับขนส่งสินค้าส่งมอบสินค้าตามที่ระบุไว้ในสำเนา Bill of Lading ให้กับลูกค้าในกรณีที่สินค้ามาถึงจุดหมายปลายทางก่อนที่ธนาคารจะได้รับเอกสารและลูกค้ามีความประสงค์จะรับสินค้าไปก่อน

ลักษณะบริการ

ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันเพื่อการออกสินค้าที่ขนส่งทางเรือ (Shipping Guarantee) แก่บริษัทขนส่งโดยลูกค้าสามารถออกสินค้าจากบริษัทขนส่งก่อนที่เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในสินค้าจะมาถึงธนาคาร เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในด้านโกดัง

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

จุดเด่นของบริการ

บริการออกหนังสือค้ำประกันให้บริษัทเรือ (S/G) ได้ทันที

เงื่อนไขในการให้บริการ

ลูกค้าต้องยื่นเอกสารประกอบการขออนุมัติสินเชื่อเพื่อการนำเข้าซึ่งประกอบด้วย

- สัญญา T/R 2 ฉบับ ประทับตราและลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนาม
- สำเนา Invoice จำนวน 1 ชุด
- สำเนา Bill of Lading จำนวน 1 ชุด
- จดหมายรับผิดชอบใช้ (Letter of Indemnity)
- สำเนา Packing List จำนวน 1 ชุด (ถ้ามี)

3. บริการสินเชื่อเพื่อการส่งออก (Packing Credit)

เป็นบริการสินเชื่อระยะสั้นที่ธนาคาร ไทยพาณิชย์สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ส่งออกและ/หรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ทั้งสินค้าเกษตรและ สินค้าอุตสาหกรรม (ยกเว้น Re-Export) โดยสามารถกู้เพื่อส่งออกได้ทั้งเงินบาท และเงินสกุลตราต่างประเทศ

ลักษณะบริการ

ธนาคารให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกและ/หรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อ การส่งออก โดยการนำเอกสารมาขึ้นประกอบการขอกู้กับธนาคารแบ่ง ออกเป็นสองประเภท

- การให้สินเชื่อก่อนการส่งออก (Pre-Shipment) เอกสารประกอบการขอทำ Packing Credit เช่น L/C หรือสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ หรือใบรับรองคลังสินค้า หรือใบรับจำนำสินค้า
- การให้สินเชื่อหลังการส่งออก (Post-Shipment) เอกสารประกอบการขอกู้ ได้แก่ Bill of Exchange ผู้ส่งออกและ/หรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกจะออก ตั๋วสัญญาใช้เงินและสัญญาจะใช้เงินให้ไว้กับธนาคาร จำนวนเงินและระยะเวลาในการขอสินเชื่อเป็นไปตามเอกสารประกอบแต่สูงสุดไม่เกิน 180 วัน

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

จุดเด่นของบริการ

สามารถตรวจเอกสารการขอู้และเข้าบัญชีให้ลูกค้าภายใน 24 ชม.

4. บริการเรียกเก็บ/รับซื้อตั๋วเงินสินค้าออกภายใต้ L/C (Export Bills under Letter of Credit)

เป็นบริการที่ธนาคารรับตรวจเอกสารที่ผู้ส่งออกจัดทำ หรือรวบรวมขึ้นตามคำสั่งใน L/C เพื่อส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อในต่างประเทศ

ลักษณะบริการ

- บริการตรวจเอกสารและรับซื้อตั๋วเงินสินค้าออกภายใต้ L/C
- บริการตรวจเอกสารและส่งตั๋วเงินสินค้าออกภายใต้ L/C เพื่อเรียกเก็บยังต่างประเทศ

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

จุดเด่นของบริการ

- ธนาคารสามารถให้บริการตรวจเอกสารและส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินยังต่างประเทศได้ภายใน 24 ชม. และติดตามการเรียกเก็บให้ได้รับเงินอย่างรวดเร็ว
- กรณีรับซื้อตั๋วเงินสามารถเข้าบัญชีได้รวดเร็วภายใน 24 ชม. (กรณีรับซื้อขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ของธนาคาร)

เงื่อนไขการให้บริการ

- สำหรับตัวรับซื้อ ธนาคารเรียกเก็บดอกเบี้ยตามอัตราที่ประกาศตั้งแต่วันที่รับซื้อจนถึงวันที่ธนาคารต่างประเทศชำระเงิน
- ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย กรณีรับซื้อตัว Sight 7 วัน

อัตราแลกเปลี่ยน

- กรณีส่งตัวเรียกเก็บใช้อัตราแลกเปลี่ยน T/T Buying หรือ Forward Exchange Bought แล้วแต่กรณี
- กรณีรับซื้อตัวใช้อัตราแลกเปลี่ยน Export Sight Bill หรือ Forward Exchange Bought แล้วแต่กรณี

อัตราดอกเบี้ยกรณีรับซื้อ

- ตัว Usance : Discount ธนาคารเรียกเก็บดอกเบี้ยตามอัตราที่ประกาศ
- ตัว Sight : Delayed Payment คิด Ceiling Rate / หรือ แล้วแต่กรณี

4. บริการส่งตัว/รับซื้อตั๋วเงินเพื่อเรียกเก็บยังต่างประเทศ (Export Bills for Collection)

เป็นบริการที่ธนาคารให้แก่ผู้ส่งออก โดยดำเนินการส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินยังต่างประเทศตามคำสั่งของลูกค้า รวมทั้งติดตามการเรียกเก็บเงินตามชนิดของตั๋วที่ลูกค้ายื่นเอกสารผ่านธนาคารเพื่อส่งไปเรียกเก็บเงินยังผู้ซื้อในต่างประเทศ

ลักษณะบริการ

- ท่านสามารถยื่นเอกสารผ่านธนาคารเพื่อส่งไปเรียกเก็บเงินยังผู้ซื้อต่างประเทศได้

สถานที่ให้บริการ

สำนักงานใหญ่ / ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศ

จุดเด่นของบริการ

- ธนาคารให้บริการตรวจเอกสารและส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินยังต่างประเทศได้ภายใน 24 ชม. และติดตามการเรียกเก็บให้ได้รับเงินอย่างรวดเร็ว
- กรณีรับซื้อตั๋วเงินสามารถเข้าบัญชีได้รวดเร็วภายใน 24 ชม.(กรณีรับซื้อขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ของธนาคาร)

เงื่อนไขการให้บริการ

- ลูกค้าต้องมีวงเงินรับซื้อตั๋ว (Export Bills for Collection)
- สำหรับตั๋วรับซื้อ D/P Sight ธนาคารเรียกเก็บดอกเบี้ยตามอัตราที่ประกาศตั้งแต่วันที่รับซื้อจนถึงวันที่ธนาคารต่างประเทศชำระเงิน
- ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย กรณีรับซื้อตั๋ว D/P Sight 7 วัน

อัตราแลกเปลี่ยน

- กรณีส่งตั๋วเรียกเก็บใช้อัตราแลกเปลี่ยน T/T Buying หรือ Forward Exchange Bought
- กรณีรับซื้อตั๋ว Export Sight Bill หรือ Forward Exchange Bought

อัตราดอกเบี้ยกรณีรับซื้อ

- Discount (D/A) ธนาคารเรียกเก็บดอกเบี้ยตามอัตราที่ประกาศ
- Delayed Payment คิด Ceiling Rate / หรือ แล้วแต่กรณี

โครงการสินเชื่อตามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ

โครงการค้ำประกันสินเชื่อส่วนที่หลักประกันไม่เพียงพอ

บริการค้ำประกันสินเชื่อ โดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ค้ำประกันไม่เกิน 50%ของวงเงินสินเชื่อรวม แต่ไม่เกิน 40 ล้านบาท

การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตั๋วสัญญาใช้เงินสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการ SMEs อัตราดอกเบี้ย MLR-2.75% ซึ่งขายช่วงแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

โครงการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

บริการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิต โดยให้กู้สูงสุดไม่เกิน 75% ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งโครงการ แต่ไม่เกิน 30 ล้านบาท

โครงการสินเชื่อพิเศษ

โครงการสินเชื่อเจ้าส่วนน้อย

สินเชื่อเจ้าส่วนน้อยจากธนาคารไทยพาณิชย์ วงเงินตั้งแต่ 3-10 ล้านบาท อนุมัติฉับไว ทันใจใน 7 วัน ตอบสนองความต้องการในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุนเพื่อขยายกิจการ เงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ สินเชื่อเคหะสำหรับเจ้าของธุรกิจ
ขั้นตอนการสมัคร

- ติดต่อขอรับแบบฟอร์มการสมัครที่ธนาคารไทยพาณิชย์ทุกสาขา
- กรอกแบบฟอร์มและจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ในการประกอบการ

- พิจารณาเบื้องต้นตามที่ระบุไว้ให้พร้อม
  - ติดต่อผู้จัดการธุรกิจสัมพันธ์เพื่อนัดหมายให้ผู้จัดการธุรกิจสัมพันธ์เข้าพบในวันที่ผู้จัดการธุรกิจสัมพันธ์เข้าพบจะทำการตรวจสอบการกรอก
  - ข้อมูลในแบบฟอร์มการสมัคร ตรวจสอบเอกสารประกอบตามที่ระบุ และสอบถามข้อมูลที่จำเป็นในการพิจารณาอนุมัติเพิ่มเติม (เริ่มนับวันที่ 1)
  - ในกรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม จะใช้เวลาไม่เกิน 2 วันนับจากวันแรก
ธนาคารจะแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติภายใน 7 วันนับจากวันที่เริ่มนับ 1
- คุณสมบัติของผู้สมัคร
1. เป็นผู้ประกอบการ SMEs โดยได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
  2. มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการธุรกิจหรือมีประสบการณ์ในธุรกิจที่ขอสินเชื่อในครั้งนี้ ไม่น้อยกว่า 3 ปี
  3. มีหลักประกันค้ำวงเงินสินเชื่อที่ขอ
  4. ผ่านการตรวจสอบภาระหนี้ตามเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด
  5. มีความสามารถในการจ่ายชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนด
- ประเภทวงเงินสินเชื่อที่ขอได้
- เงินทุนหมุนเวียน (W/C) : O/D, : P/N, CBD, L/G
  - เงินกู้ระยะยาวเพื่อใช้ในการขยายกิจการ
  - สินเชื่อเฉพาะสำหรับเจ้าของธุรกิจ สำหรับกรณีที่เดิมมีสินเชื่อ SME อยู่แล้ว
- เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น
- (กรุณาเตรียมเอกสารให้พร้อมในวันที่ผู้จัดการธุรกิจสัมพันธ์นัดหมายเข้าพบ)
- กรณีบุคคลธรรมดา
1. สำเนาหนังสือสำคัญประจำตัวบุคคล
  2. สำเนาทะเบียนบ้าน
  3. รายงานผลการเดินบัญชีย้อนหลัง 6 เดือน
  4. เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หลักประกัน
  5. เอกสารใบสรุปภาษีมูลค่าเพิ่ม / ภาษีหัก ณ ที่จ่าย หรือ
  6. สมุดบันทึกของกิจการล่าสุดอย่างน้อย 6 เดือน (ถ้ามี)
  7. เอกสารอนุญาตให้ตรวจสอบสถานะทางการเงินจาก Credit Bureau
  8. ใบเสร็จชำระเงินกู้ล่าสุด (ในกรณีที่อยู่กับธนาคารอื่น ๆ อยู่)
- กรณีนิติบุคคล
1. หนังสือสำคัญรับรองการจดทะเบียนบริษัท
    - 1.1 หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับ
    - 1.2 สำเนาหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กระทรวงพาณิชย์
    - 1.3 สำเนาใบสำคัญการจดทะเบียน

1.4 สำเนาทะเบียนการค้าที่จดทะเบียนไว้ที่กรมสรรพากร

1.5 สำเนาหนังสือสำคัญประจำตัวบุคคลกรรมการบริษัทหรือผู้ที่มีอำนาจลงนามภาระผูกพันบริษัท

2. สำเนางบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอนุญาต หรืองบการเงินภายในที่เชื่อถือได้ ล่าสุด 3 ปี ติดต่อกันและประมาณการงบกำไรขาดทุนประจำปีอย่างน้อย 1 ปี (ปีปัจจุบัน)

3. รายงานผลการเดินบัญชีเดินสะพัด / ออมทรัพย์ ย้อนหลังอย่างน้อย 6 เดือน ล่าสุด

4. สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หลักประกัน

5. เอกสารใบสรุปภาษีมูลค่าเพิ่ม / ภาษีหัก ณ ที่จ่าย หรือ สมุดบันทึกของกิจการล่าสุดอย่างน้อย 6 เดือน (ถ้ามี)

6. เอกสารอนุญาตให้ตรวจสอบสถานะทางการเงินจาก Credit Bureau

7. ใบเสร็จชำระเงินกู้ล่าสุด (ในกรณีที่มีกับธนาคารอื่น ๆ อยู่)

เอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม

- รายชื่อลูกหนี้การค้า / เจ้าหนี้การค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

- สัญญาซื้อขาย / สัญญาว่าจ้าง / สัญญาเช่า หรือสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

หนังสือรับรองเครดิต

การให้ข้อมูลรับรองจำนวนเงินฝาก/วงเงินสินเชื่อโดยธนาคาร เพื่อแสดงต่อหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกตามวัตถุประสงค์ต่างๆ

ลักษณะบริการ

หนังสือรับรองที่ออกโดยธนาคาร รับรองจำนวนเงินฝาก หรือวงเงินสินเชื่อ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการเงินแสดงต่อหน่วยงาน/ บุคคลภายนอก ประเภทของหนังสือรับรองที่มีการออก ประกอบด้วย

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการขอวีซ่าเดินทางไปต่างประเทศ

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการสมัครศึกษาในต่างประเทศ

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการประกันตัวผู้ต้องหา

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการดำเนินคดีของศาล

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการเข้าเมืองของบุคคลต่างด้าว

- หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้รับจ้างงานก่อสร้างของหน่วยงานราชการ

- อื่นๆ เช่น หนังสือรับรองที่ใช้ประกอบการมีบัญชีและเงินโอนเข้าบัญชีสำหรับชาวต่างประเทศที่จะซื้ออาคารชุด

ในประเทศไทย

เงื่อนไขในการให้บริการ

ผู้ขอออกหนังสือรับรองแสดงความประสงค์ ให้ข้อมูลการออกหนังสือต่อธนาคาร

3.10 ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เดิมเป็นสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อ บริษัทเงินทุน เอกชาติ จำกัด (มหาชน) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ เลขที่ 900 อาคารต้นสนทาวเวอร์ ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ธนาคารธนชาติ จำกัด(มหาชน) ได้เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2545 ภายใต้ใบอนุญาตประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ แบบจำกัดขอบเขตธุรกิจ หลังจากนั้นได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ จากกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2547 และได้เปิดให้บริการด้านการเงินทุกรูปแบบ โดยมีธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์เป็นธุรกิจหลัก

ภาระหน้าที่

การเป็นกลุ่มธุรกิจที่ให้บริการทางการเงินครบวงจร มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ความเป็นเลิศให้แก่ผลิตภัณฑ์และบริการ จากความร่วมมือของทุกบริษัทภายในกลุ่ม และสามารถตอบสนองทุกความต้องการทางการเงิน

มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินของแต่ละธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเงินทั้งด้านผลิตภัณฑ์และบริการที่ผนวกรวมบริการทางการเงินของต่างธุรกิจในกลุ่มเข้าด้วยกัน เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า และทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุดทั้งด้านคุณภาพและจริยธรรม ตลอดจนเคารพในการแข่งขันอย่างใสสะอาด โปร่งใส และจะไม่ทำการแข่งขันโดยการใส่ร้ายคู่แข่งกัน ไม่ว่าจะด้วยประการใดๆ รวมทั้งจะทำการแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าและพันธมิตรทางธุรกิจ และสร้างสรรค์ทุกบริษัทในกลุ่มให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ยังคงให้ความสำคัญในเรื่องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ทั้งในด้านผลประโยชน์ และการบริหารความเสี่ยงใดๆ และยึดมั่นในความเป็นองค์กรที่ดีในสังคม เคารพในกฎระเบียบของทางการ และกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างเคร่งครัด

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการค้าดำเนินงาน

1. สินเชื่อ SMEs

สินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) เพื่อรองรับการขยายตัวทางธุรกิจ และ Refinance จากสถาบันการเงินอื่นจากธนาคาร ธนชาติ ด้วยวงเงินและเงื่อนไขที่พิเศษสุดสำหรับธุรกิจ SMEs

รายละเอียดการขอสินเชื่อ SMEs

วงเงินกู้	ไม่เกิน 30 ล้านบาท
ระยะเวลากู้	เงินกู้หมุนเวียนระยะสั้น ไม่เกิน 1 ปี เงินกู้ระยะสั้น 1 - 5 ปี เงินกู้ระยะยาว 5 - 10 ปี
อัตราดอกเบี้ย	อ้างอิงกับ MLR (ปัจจุบัน MLR = 7% ต่อปี)
ประเภทหลักประกัน	บ้านเดี่ยว, บ้านแฝด, ทาวน์เฮ้าส์, อาคารพาณิชย์, อาคารโรงงาน , ห้องชุดพักอาศัย และที่ดินเปล่าที่ได้รับการพัฒนาแล้ว (หลักประกันรับเฉพาะที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ)

	และปริมณฑล)
--	-------------

รายละเอียดการขอ Refinance สินเชื่อ SMEs

วงเงินกู้	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	
ระยะเวลากู้	5 - 7 ปี	
อัตราดอกเบี้ย	ประเภทที่ 1 ปีที่ 1 : 5.50% ปีที่ 2 : 6.50% ปีต่อไป : MLR	ประเภทที่ 2 ปีที่ 1 : 5.50% ปีต่อไป : MLR
ประเภทหลักประกัน	บ้านเดี่ยว, บ้านแฝด, ทาวน์เฮ้าส์, อาคารพาณิชย์, อาคารโรงงาน , ห้องชุดพักอาศัย และที่ดินเปล่าที่ได้รับการพัฒนาแล้ว (หลักประกันรับเฉพาะที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล)	

เอกสารขอสินเชื่อ SMEs

บุคคลธรรมดา

- สำเนาหนังสือสำคัญประจำตัวบุคคล
- สำเนาทะเบียนบ้าน
- สำเนาหนังสือรับรองรายได้
- รายงานผลการหมุนเวียนบัญชีย้อนหลัง 6 เดือน
- ประวัติการศึกษาและการทำงาน

นิติบุคคล

- หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของบริษัท
- สำเนาหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทของกระทรวงพาณิชย์
- สำเนาใบสำคัญการจดทะเบียน และสำเนารายชื่อผู้ถือหุ้น
- สำเนารายงานการประชุมกรรมการบริษัท รวมทั้งอำนาจและเงื่อนไข โดยมีผู้มีอำนาจลงนามรับรองพร้อมประทับตรา

- สำเนาหนังสือสำคัญประจำตัวบุคคลกรรมการบริษัท หรือผู้มีอำนาจลงนามภาวะผูกพันบริษัท
- สำเนางบการเงินของบริษัทย้อนหลัง 3 ปี
- รายงานผลการหมุนเวียนบัญชีย้อนหลัง 6 เดือน
- ประวัติกิจการและผู้บริหาร
- สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หลักประกัน

3.11 ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) หรือ ธนาคารยูโอบี เกิดจากการรวมกิจการที่ประสบความสำเร็จระหว่างธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) และธนาคารยูโอบี รัตนสิน จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 นับเป็นธนาคารพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดอันดับที่ 9 ในประเทศไทย ด้วยสินทรัพย์มูลค่ารวม 206,000 ล้านบาท ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2548

การผนึกกำลังร่วมกันนี้ส่งผลให้ ธนาคารยูโอบี มีเครือข่ายสาขาที่กว้างขวางทั่วประเทศถึง 154 สาขาทั่วประเทศ และเอทีเอ็ม 335 เครื่อง เพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้า รวมทั้งเสริมสร้างฐานธุรกิจในภูมิภาค เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการธนาคารของลูกค้าในระดับภูมิภาค

ด้วยความเป็นสมาชิกของเครือข่ายยูโอบี ที่มีเครือข่ายสำนักงาน 572 แห่งใน 18 ประเทศและเขตการปกครอง ธนาคารยูโอบี จึงมีศักยภาพและบทบาทสำคัญในภาคการเงินการธนาคารของประเทศไทย

ภาระหน้าที่

ธนาคารยูโอบี มีพันธกิจในการเป็นธนาคารชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และมุ่งมั่นที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์คุณภาพ และบริการชั้นเลิศแก่ลูกค้า

ธนาคารยูโอบีในประเทศไทย มุ่งมั่นที่จะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกลุ่มยูโอบีให้บรรลุพันธกิจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

ธนาคารยูโอบีเน้นการให้บริการด้านธนาคารเพื่อบุคคลทั่วไป ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของภาครัฐและเอกชน

ธนาคารยูโอบีให้บริการด้านบุคคลธนกิจ บริษัทธนกิจ บริการบริหารเงินและตลาดทุน รวมทั้งวาณิชธนกิจ และพร้อมจะนำผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย ของธนาคารยูโอบี ในประเทศสิงคโปร์และเครือข่ายในประเทศต่างๆ ซึ่งประสบความสำเร็จมานำเสนอให้กับลูกค้าในประเทศไทย

บริการ ยูโอบี บิสซิเนสไลน์

สร้างความมั่นคงให้ธุรกิจของคุณเติบโตด้วย UOB Business Line สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม โอกาสที่เปิดกว้าง สำหรับธุรกิจของคุณที่ต้องการเงินทุนหมุนเวียน หรือขยายขยาย กิจการ ให้ทันกับจังหวะความสำเร็จที่มาถึง

คุณลักษณะของสินเชื่อ

เปิดโอกาสให้คุณรับสินเชื่อในระยะเวลาอันสั้น ไม่ว่าคุณจะทำสินเชื่อในนามของตัวเอง หรือ กิจการคุณ พร้อมรับหลักประกันที่หลากหลาย

ประเภทสินเชื่อ

อนุมัติวงเงินสูงสุดถึง 20 ล้านบาท

ประเภทสินเชื่อที่หลากหลาย เช่น

- วงเงินหมุนเวียนระยะสั้น (โอดี ตัวสัญญาใช้เงิน อาวัล หนังสือค้ำประกัน ขายลเช็ค)

- วงเงินกู้ระยะยาว

- วงเงินสำหรับการค้าต่างประเทศ

- วงเงินสำหรับซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยน

หลักทรัพย์หลากหลายรูปแบบ ทั้ง เงินฝาก อาคารและที่ดิน ฯลฯ

ธนาคารยินดีพิจารณาวงเงินสินเชื่อสูงกว่ามูลค่าหลักประกัน

หมายเหตุ : ธนาคารขอสงวนสิทธิในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข โดยมีต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

บริการเสริมอื่นๆ

ด้วยบริการที่ทันสมัยและครบครัน พร้อมให้บริการคุณเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดสบาย อาทิ

ให้คุณสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้ตลอด 24 ชม. ไม่เว้นแม้แต่วันหยุด ด้วยบริการ UOB CyberBanking คุณ
สามารถโอนเงินระหว่างบัญชี ความสะดวกเคลื่อนไหว พร้อมทั้งเรียกพิมพ์

รายการบัญชีที่คุณใ้ช้อยู่ผ่านเว็บไซต์ www.uob.co.th

ให้คุณสามารถสั่งซื้อสมุดเช็ค หรือเช็คทางโทรศัพท์ผ่าน UOB Call Center

คุณสมบัติผู้กู้

- เป็นผู้ประกอบธุรกิจ ที่มีสัญชาติไทย หรือ นิติบุคคล ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

- ประสบการณ์ทางธุรกิจขั้นต่ำ 3 ปี

- รายได้จากการดำเนินธุรกิจสุทธิตั้งแต่ 350,000 บาทต่อปี

- มีประวัติทางการเงินที่ดี

เอกสารประกอบการพิจารณา

เอกสารทางการเงินของกิจการ	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา
สำเนาบัญชีธนาคารของกิจการ 6 เดือนล่าสุด	X	X
งบการเงินย้อนหลัง 3 ปี / สมุดบันทึกของกิจการ	X	X
ตัวอย่างใบส่งสินค้ากับลูกค้า	X	X
เอกสารการขึ้นเสียภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมใบเสร็จ 6 เดือน ล่าสุด (ภพ.30)	X	X
เอกสารอนุญาตตรวจสอบสถานะทางการเงินจาก Credit Bureau	X	X
ใบเสร็จชำระเงินกู้ (ถ้ามี)	X	X
เอกสารของผู้กู้		

เอกสารทางการเงินของกิจการ	นิติบุคคล	บุคคลธรรมดา
หนังสือรับรองกระทรวงพาณิชย์	X	
ทะเบียนรายชื่อผู้ถือหุ้น	X	
หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับบริษัท	X	
รายงานการประชุมของบริษัท	X	
สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของกรรมการผู้มีอำนาจหรือผู้ขอู้	X	X
สำเนาทะเบียนบ้าน ของกรรมการผู้มีอำนาจ หรือผู้ขอู้	X	X
ทะเบียนสมรส (ถ้ามี)	X	X
ทะเบียนการค้า (ร้านค้า)	X	X
บัตรประจำตัวผู้เสียภาษี	X	X
สำเนาเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หลักประกัน	X	X

3.12 ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

ประวัติ

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) เกิดจากแนวความคิดของบริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ควอลิตี้ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดำเนินธุรกิจด้านการพัฒนาและบริหาร โครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยมีส่วนแบ่งการตลาดรวมเป็นอันดับ 1 ซึ่งนอกจากจะมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงแล้ว ยังตระหนักถึงการจัดการองค์กรภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี เนื่องจากเล็งเห็นว่าประเทศไทยควรมีสถาบันการเงินที่เป็นทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภค ประกอบกับปี 2547 ทางกรมการประกาศเรื่องแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จึงเห็นว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมที่กลุ่มบริษัทจะได้ขยายการดำเนินธุรกิจให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น จึงได้ให้บริษัทเครดิต ฟองซิเออร์ แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด ซึ่งถือหุ้นโดยกลุ่มบริษัท แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ร้อยละ 70

ของทุนซึ่งเรียกชำระแล้ว เสนอแผนการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์เพื่อรายชื่อย่อยต่อกระทรวงการคลังผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย

ต่อมากระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบแผนการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์เพื่อรายชื่อย่อยเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2547 และอนุญาตให้เปิดดำเนินการธนาคารพาณิชย์เพื่อรายชื่อย่อยเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2548 โดยธนาคารได้พร้อมให้บริการเงินฝากได้ทุกประเภทดังเช่นธนาคารพาณิชย์ทั่วไป สำหรับบริการด้านสินเชื่อธนาคารสามารถให้บริการกับลูกค้าบุคคลธรรมดาและธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ทุกรูปแบบเช่นกัน

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

บริการสินเชื่อสำหรับ SMEs

เป็นสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนสำหรับผู้ประกอบการทุกแขนง ผลผลิตหลักของสินเชื่อมีทั้งสินเชื่อระยะสั้นและระยะยาวขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการใช้เงินและความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ธนาคารจะมีการจัดสรรวงเงินเพื่อให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าและเกิดประโยชน์สูงสุด

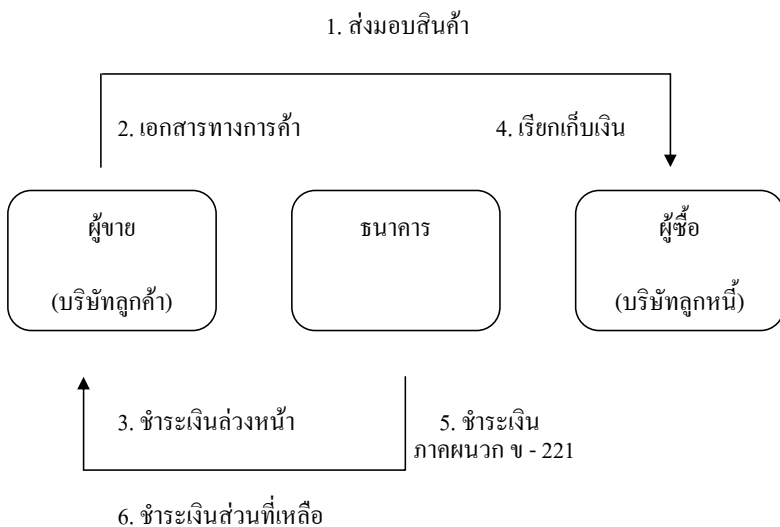
1. สินเชื่อแฟคตอริง (Factoring)

เป็นเงินทุนหมุนเวียนที่เกิดจากการขายลูกหนี้การค้าหลังการส่งมอบสินค้าหรือบริการและวงบิลเรียบร้อยแล้ว แต่ให้เครดิตเทอมกับลูกหนี้การค้า 10 - 120 วัน โดยนำเอกสารกำกับการค้า เช่น ใบแจ้งหนี้, ใบส่งสินค้า, ใบกำกับภาษี, ใบวางบิล หรือ ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น มาขายให้กับธนาคาร พร้อมโอนสิทธิการรับเงิน โดยธนาคารจะจ่ายเงินล่วงหน้า 70 - 90 % ของมูลค่าใบแจ้งหนี้หลังจากส่งเอกสารการค้ามาขาย 1 วัน โดยส่วนที่เหลืออีก 10 - 30% จะได้รับเมื่อ ธนาคารได้รับชำระเงินจากลูกหนี้การค้าเรียบร้อยแล้ว

ประโยชน์ที่ลูกค้าได้รับเมื่อใช้เงิน

- เป็นสินเชื่อหมุนเวียน คล้าย O/D ที่สามารถเบิกใช้ได้ตามความจำเป็นและบริหารง่าย
- เป็นวงเงินที่ช่วยเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเสริมสภาพคล่องของกิจการ
- ใช้ลูกหนี้การค้าเป็นหลักประกัน ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- ให้บริการตรวจสอบลูกหนี้การค้าและช่วยให้ทราบถึงคุณภาพลูกหนี้การค้าเพื่อเสริมความมั่นใจในการดำเนินกิจการ
- ให้บริการจัดเก็บเงินจากลูกหนี้การค้า ซึ่งช่วยลดภาระการจัดเก็บหนี้ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

รูป 6 วงจรสินเชื่อแฟคตอริง

คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ให้บริการ

- เป็นนิติบุคคลและจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
- มียอดขายเฉลี่ยต่อปี 20 ล้านบาทขึ้นไป
- มีลูกหนี้การค้ากระจายและค้าขายต่อเนื่อง
- ให้เครดิตเทอมแก่ลูกหนี้การค้า 10 - 120 วัน
- มีความต้องการเงินทุนหมุนเวียนเนื่องจากมีวงเงินสินเชื่อกับธนาคารไม่เพียงพอ

อัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่าย

- ค่าธรรมเนียมจัดตั้งวงเงิน 0.2 - 0.4% ของวงเงินที่ได้รับอนุมัติ
- อัตราดอกเบี้ย MRR ถึง MRR + 1-4% ต่อปี
- ค่าธรรมเนียมขายแฟคตอริง 0.1 - 0.3% ของมูลค่าใบแจ้งหนี้ หรือ ไม่ต่ำกว่า 800 บาทต่อครั้ง

2. สินเชื่อระยะสั้น

เป็นเงินสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ แบ่งเป็นดังนี้

- เงินกู้ระยะสั้น ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เป็นสินเชื่อที่ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ เหมาะสำหรับกิจการที่ขาดสภาพคล่อง เป็นบางช่วง
- วงเงินเบิกเกินบัญชี เป็นสินเชื่อที่ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ

3. สินเชื่อระยะยาว

เป็นสินเชื่อสำหรับการลงทุนในกิจการ หรือ ขยายกิจการ เช่น สร้าง ซ่อม ต่อเติม ซ่อมแซม โรงงาน อาคารสำนักงาน หรือ ซ้ำระหนี้เดิม รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ เช่น เครื่องจักรในการผลิต ยานพาหนะ และอุปกรณ์อื่นๆ

4. บริการออกหนังสือค้ำประกัน

ธนาคารให้บริการออกหนังสือค้ำประกันต่างๆ เช่น ค้ำประกันการขึ้นซองประกวดราคา ค้ำประกันสัญญา ค้ำประกันผลงาน ค้ำประกันสาธารณูปโภค เป็นต้น

5. อวัลต์สัญญาใช้เงิน และ รับรองตัวแลกเงิน

ธนาคารให้บริการอวัลต์สัญญาใช้เงิน และ รับรองตัวแลกเงินเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการต่างๆ

6. รับซื้อลดตัวอวัลต์และรับซื้อลดรับรองตัวแลกเงิน

ธนาคารให้บริการรับซื้อลดตั๋วอาวัลและรับซื้อลดรับรองตัวแลกเงินโดยสถาบันการเงิน

7. สินเชื่อนิติบุคคลเพื่อลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

เป็นบริการที่ลูกค้าจะได้รับประโยชน์ เนื่องจากเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ของบริษัท นอกจากเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ของบริษัท นอกจากนี้ ค่าเสื่อราคาสินทรัพย์ และ ดอกเบี้ยเงินกู้ ยังถือเป็นค่าใช้จ่ายธุรกิจที่สามารถหักภาษีเงินได้นิติบุคคลได้

เอกสารประกอบการพิจารณา

บุคคล

- สำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้สมัครบริการสินเชื่อและคู่สมรส
- ใบเปลี่ยนชื่อหรือชื่อสกุล (ถ้ามี) ของผู้สมัครบริการสินเชื่อและคู่สมรส
- สำเนาใบทะเบียนสมรส (ถ้ามี)
- สำเนาสัญญาจะซื้อขาย หรือ สัญญามัดจำ
- สำเนาเอกสารสิทธิหลักประกัน
- ใบแสดงรายการเดินบัญชี (Statement) จากสถาบันการเงิน ไม่น้อยกว่า 6 เดือนล่าสุด

นิติบุคคล

- สำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนหุ้นส่วน / บริษัท
- หนังสือบริคณห์สนธิ และ ข้อบังคับบริษัท
- สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของนิติบุคคล
- สำเนาสัญญาใบแสดงภาษีเงินได้นิติบุคคล
- รายงานการประชุมของนิติบุคคลที่มีมติให้ขอสินเชื่อ และ/หรือเปิดบัญชีกับธนาคาร
- งบการเงินย้อนหลัง 3 ปี (นับจากปีล่าสุด)
- สำเนาเอกสารสิทธิหลักประกัน
- ใบแสดงรายการเดินบัญชี (Statement) จากสถาบันการเงิน ไม่น้อยกว่า 6 เดือนล่าสุด

3.13 ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)

ลักษณะของหน่วยงาน

ธนาคารพาณิชย์

ประวัติ

ในการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะประกอบธุรกิจในประเทศไทยในระยะยาว กลุ่มธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ดได้ทำการรวบรวมธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด สาขากรุงเทพฯ ซึ่งมีอายุกว่า 111 ปี เข้ากับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด

องค์กรธนในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ.2548 และธนาคารได้เปลี่ยนชื่อเป็น ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)

ธนาคารฯ มีธุรกิจหลักคือ บุคคลธนกิจและสถาบันธนกิจ ธุรกิจด้านบุคคลธนกิจให้บริการด้านบัตรเครดิต สินเชื่อบุคคล สินเชื่อสังหาริมทรัพย์ บริการรับฝากเงิน บริการด้านการบริหารสินทรัพย์ให้แก่ลูกค้ารายบุคคล ลูกค้าเจ้าของธุรกิจรายย่อย จนถึงลูกค้าเจ้าของธุรกิจขนาดกลาง ส่วนสถาบันธนกิจนั้นให้บริการแก่ลูกค้าที่เป็นสถาบันหรือบริษัทในด้านต่างๆ เช่น สินเชื่อพาณิชย์ บริการบริหารเงินสด การบริการเงินทุน บริการด้านหลักทรัพย์ บริการด้านเงินตราต่างประเทศ บริการด้านการกู้ยืมในตลาดทุน และบริการด้านเงินกู้สำหรับธุรกิจ

ธนาคารฯ ได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดเครือข่ายการทำงานและเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจการภายใต้กฎบรรษัทภิบาล รวมทั้งยังเป็นองค์กรที่มีความมุ่งมั่นและสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้แก่ชุมชนในประเทศไทย

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

บริการธุรกิจ SME (SME Banking)

บริการด้านการเงินแบบครบวงจรแก่ธุรกิจที่กำลังเติบโต ขอเสนอทางเลือกด้วยบริการอันหลากหลายของธนาคารผู้ธุรกิจของท่าน ไม่ว่าท่านจะเป็นเจ้าของ กิจการคนเดียว, หุ้นส่วน, หรือดำเนินการในรูปของบริษัท เราสามารถช่วยให้ท่านประหยัดทั้งเงินและ เวลาโดยนำเสนอบริการด้านการเงินแบบครบวงจรแก่ธุรกิจของท่านที่กำลังเติบโต เพื่อช่วยให้ ท่านดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่น

พร้อมกันนี้ท่านจะได้รับประโยชน์จาก ระบบบริหารเงินสดที่ธนาคารมีบริการ, การให้บริการด้านสินเชื่อที่เหมาะสมกับธุรกิจของท่าน รวมถึงบริการทางการค้าทั้งในและนอกประเทศ

ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด ได้เริ่มกิจการในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2437 โดยมีสาขาในต่างประเทศจำนวนเกือบ 50 ประเทศทั่วโลก และในปี พ.ศ. 2542 ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดได้เข้าถือหุ้น 75% ในธนาคารนครธน ซึ่งเป็นธนาคารที่เก่าแก่เป็นอันดับสองของประเทศ มีสาขามากกว่า 41 สาขาทั่วประเทศ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อันยาวนาน ดังนั้นเราจึงเป็นธนาคารที่พร้อมให้บริการแก่ท่านได้ในทั่วทุกมุมโลก

บริการธุรกิจทางการเงินที่ช่วยให้ธุรกิจของท่านคล่องตัว ได้แก่

1. สินเชื่อเพื่อธุรกิจ (Business Installment Loan)

สินเชื่อเพื่อธุรกิจสำหรับท่านเจ้าของกิจการ ที่ต้องการเงินทุนเพื่อใช้ดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซื้อเครื่องจักรใหม่เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต หรือการตกแต่งอาคารสำนักงาน ด้วยขั้นตอนการอนุมัติที่สะดวกรวดเร็ว ช่วยให้ธุรกิจของท่านดำเนินไปอย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

สะดวกทุกขั้นตอน

- อนุมัติวงเงินกู้สูงสุดถึง 3 ล้านบาท
- ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- อนุมัติวงเงินกู้ภายใน 4 วันทำการ (สำหรับลูกค้าที่มีที่อยู่จดทะเบียนในจังหวัดกรุงเทพฯ และปริมณฑล)
- ผ่อนชำระคืนเป็นรายเดือนได้สูงสุดถึง 48 เดือน
- จำนวนดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก

- อำนวยความสะดวกโดยการโอนเงินตรงเข้าบัญชีของท่านที่มีอยู่กับธนาคารอื่นได้ทุกธนาคาร โดยไม่จำเป็นต้องมีบัญชีกับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย)
  - ชำระคืนเป็นเงินสดได้ที่ ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) ธนาคารเอเชีย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารทหารไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารนครหลวงไทย หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ทำการไปรษณีย์ เคาน์เตอร์เซอร์วิส เอไอเอส/เทเลวิส หรือ ทีโอที ทุกสาขาทั่วประเทศ
- คุณสมบัติ*
- เพียงท่านเป็นเจ้าของกิจการ ไม่ว่าจะป็นร้านค้า ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท
  - มียอดขายสุทธิต่อปีตั้งแต่ 8 ล้านบาทขึ้นไป
  - ประกอบกิจการไม่น้อยกว่า 3 ปี
  - กิจการต้องอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่นๆ ที่ธนาคารกำหนดทั้งหมด 63 จังหวัด
- * การพิจารณาและอนุมัติการให้บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่ธนาคารฯ กำหนดไว้

2. บริการธุรกิจต่างประเทศ

ปัญหาความยุ่งยากในการติดต่อทำการค้ากับต่างประเทศนั้น สามารถสร้างความสับสนให้ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญงานมากเพียงใด ดังนั้นการมีธนาคารที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบริการด้านการค้ากับต่างประเทศนั้น เป็นหนทางหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือท่านให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่น ถึงแม้ว่าจะเป็น การติดต่อธุรกิจกับต่างชาติที่ไม่คุ้นเคย ด้วยประสิทธิภาพการทำงานอันยาวนานที่ถึงพร้อมทั้งความรู้ของบุคลากรของธนาคาร ท่านสามารถมั่นใจว่าการติดต่อธุรกิจต่างประเทศของท่านจะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้นำเข้าและผู้ส่งออก จะใช้บริการธนาคารส่วนใหญ่ในเรื่อง Letter of Credit เพื่อให้การซื้อและจัดส่งสินค้ารวดเร็ว สะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมในการทำธุรกิจข้ามประเทศ อาจทำให้การติดต่อธุรกิจกับบริษัทต่างชาติประสบปัญหาและอุปสรรคมากมาย

เหตุการณ์นี้อาจเกิดขึ้นได้แม้กับบริษัทที่มีศักยภาพในการทำงานสูง ส่วนบริการธุรกิจ SME (SME Banking) จะช่วยให้ท่านสามารถทำการค้าในต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ ด้วยเครือข่ายทั่วโลกของธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด และประสิทธิภาพที่ครอบคลุมครบทุกด้าน ท่านสามารถวางใจให้ธนาคารเป็นตัวแทนในการติดต่อการค้าระหว่างประเทศแทนท่าน

ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) มีทีมงานเฉพาะที่สามารถแก้ไขปัญหาค้าระหว่างประเทศได้ในทุก ๆ ด้านไม่ว่าท่านจะเป็นผู้ค้าภายในประเทศ ผู้นำเข้าสินค้า หรือ ผู้ส่งออกสินค้าสู่ตลาดต่างประเทศ โดยธนาคารฯ ได้เสนอ บริการธุรกิจต่างประเทศดังต่อไปนี้

- บริการสำหรับผู้นำเข้าสินค้า
  - เลตเตอร์ออฟเครดิต (แบบชำระทันที และมีกำหนดระยะเวลา)
  - สินเชื่อเพื่อชำระสินค้านำเข้า (ทรัสต์รีซีท)
- บริการสำหรับผู้ส่งออกสินค้า
  - สินเชื่อเพื่อการส่งออก (แอฟกิ้งเครดิต)

- การรับซื้อตั๋วเรียกเก็บต่างประเทศขาออก
- การเรียกเก็บตั๋วสินค้าขาออก
- บริการออกหนังสือค้ำประกัน
- บริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

3. บริการสินเชื่อ

ธนาคารสามารถให้ความช่วยเหลือเรื่องเงินกู้ หรือให้เครดิตแก่ธุรกิจของท่านในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การขยายธุรกิจ การซื้ออุปกรณ์ และหากท่านต้องการเงินหมุนเวียนระยะสั้น ธนาคารมีบริการให้สินเชื่อในรูปแบบต่างๆ อันได้แก่

วงเงินเบิกเกินบัญชี

เป็นวงเงินสินเชื่อประเภทหมุนเวียน ซึ่งจะทำการถอนเงินโดยใช้เช็คผ่านบัญชีกระแสรายวัน ได้ถึงจำนวนเงินสูงสุดตามที่ตกลงกับธนาคาร สามารถมาชำระคืนได้ตลอดเวลา และจะคำนวณดอกเบี้ยจากยอดสินเชื่อที่ใช้ไป วงเงินสูงสุดที่ลูกค้าจะได้รับแต่ละรายไม่เกิน 30 ล้านบาท

วงเงินกู้ยืมระยะสั้น

เป็นวงเงินสินเชื่อประเภทหมุนเวียนโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งอายุของตั๋วสัญญาใช้เงินจะไม่เกิน 120 วัน

วงเงินกู้ยืมระยะปานกลาง

เป็นวงเงินกู้ประเภทที่มีระยะเวลาอยู่ระหว่าง 5 - 7 ปี

สินเชื่อธุรกิจต่างประเทศ

เป็นบริการสินเชื่อให้กับผู้นำเข้าสินค้าและผู้ส่งออกสินค้า ซึ่งการให้สินเชื่อจะขึ้นอยู่กับวงจรการผลิตและการขายสินค้า โดยระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุด 180 วัน นอกจากนี้ยังมีบริการออกหนังสือค้ำประกัน

หลักประกันที่ใช้ในการขอสินเชื่อ

- เงินฝากทั้งสกุลบาท และ/หรือ สกุลต่างประเทศ
- Standby Letter of Credit บัตรเงินฝากหรือหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคาร
- สินทรัพย์ที่ใช้ในเชิงพาณิชย์ หรือที่อยู่อาศัย

3.14 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ลักษณะของหน่วยงาน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

ประวัติ

เมื่อปี พ.ศ. 2490 รัฐบาลได้จัดตั้ง ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุน อำนวยสินเชื่อแก่ สหกรณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ในประเทศไทยขณะนั้น ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ดำเนินงานให้กู้เงินแก่สหกรณ์มาจนถึง พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้พิจารณาจัดตั้งธนาคารขึ้นใหม่แทน ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ โดยมีเหตุผลดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ไม่มีอำนาจในการให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก
2. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่ได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาคำขอกู้
3. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่ได้ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำ และยังมีหน่วยงานใดทำหน้าที่นี้ได้ การดำเนินงานและองค์การของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ยังไม่ได้รับการรับรองจากต่างประเทศจึงเป็นเหตุให้กำลัง ธนาคารไม่เพียงพอ ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติ มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกร อย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านเกษตรกรโดยตรงและสถาบันเกษตรกร

ภาระหน้าที่

เป็นธนาคารที่พัฒนาชนบทที่ทันสมัย มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและประชาชนโดยในปี 2548 – 2552 ธ.ก.ส. ได้มีแผนปรับบทบาทไปสู่การเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบท โดยมี พันธกิจที่สำคัญได้ดังนี้

1. พลิกโฉม ธ.ก.ส. คู่มือการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
2. นำองค์กรไปสู่การเป็นสถาบันการเงินที่มีการเจริญเติบโต มั่นคง และยั่งยืน
3. การเสริมสร้างและสนับสนุนความเข้มแข็งลูกค้าและชุมชน
4. การสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของลูกค้าและประชาชนให้มีคุณภาพมาตรฐาน
5. การเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมลักษณะและขอบเขตการดำเนินงาน

โครงการสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย

สนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชนบท เพื่อประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ได้แก่ การประกอบ

อาชีพอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ

วัตถุประสงค์การกู้

เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการรายย่อยและผู้จบการศึกษาสาขาอาชีพในการประกอบกิจการด้าน อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ

คุณสมบัติผู้กู้

จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีประสบการณ์ทำงานสาขาอาชีพมาแล้วทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา หรือผ่านการอบรมหรือเป็นผู้ที่ประกอบกิจการอยู่แล้วและต้องการขยายกิจการ

ทั้งนี้ ผู้กู้ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติม ดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
3. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบกิจการของตนมาแล้วตามสมควร
4. มีถิ่นที่อยู่และสถานประกอบกิจการของตนในท้องที่ดำเนินงานของสาขา ซึ่งขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้านามาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ชยันชันแข็งในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด
6. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
7. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้หนีสินล้นพ้นตัว
8. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้านาคารประจำสาขาใด ๆ มาก่อน
9. ไม่เป็นลูกค้ายกเว้นของธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นใด
10. มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมอยู่ในกลุ่มลูกค้าเพื่อร่วมกันค้ำประกันหนี้เงินกู้

จำนวนเงินกู้ขั้นสูง

จำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความจำเป็นในการใช้เงินกู้ รายได้ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการชำระหนี้ และหลักประกัน ทั้งนี้วงเงินกู้สูงสุดไม่เกินรายละ 100,000 บาท

หลักประกันเงินกู้

- ใช้เงินฝากธนาคารเป็นประกัน โดยจำนวนเงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละแปดสิบของจำนวนเงินฝากที่เป็นประกัน
- ใช้ข้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จ้างต่อเจ้าหนี้อื่นจำนวนเป็นประกัน โดยมีราคาประเมินไม่น้อยกว่า 1.25 เท่า หรือวงเงินกู้ไม่เกินร้อยละแปดสิบของวงเงินจำนวน
- จัดให้ลูกค้าตามโครงการนี้หรือลูกค้าตามข้อบังคับฉบับที่ 44 ซึ่งผู้อนุมัติเงินกู้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ทำหนังสือรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันต่อธนาคารเป็นประกันหนี้เงินกู้

กำหนดชำระคืน

กำหนดให้ผู้กู้ชำระคืนจำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยตามความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ โดยกำหนดวงวดชำระคืนเงินกู้ทุกเดือน เดือนละเท่า ๆ กันทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย ทั้งนี้ กำหนดชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 24 เดือนนับจากวันจ่ายเงินกู้ โดยไม่มีระยะเวลาปลอดชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้

ดอกเบี้ยเงินกู้

กำหนดให้ผู้ชำระดอกเบี้ยในอัตราคงที่ (Flat Rate) ในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน ในกรณีที่ผู้ชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยรายงวดได้ตามกำหนดทุกงวดของรอบชำระใด ธนาคารจะจ่ายคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้อัตราร้อยละ 0.25 ต่อเดือนของต้นเงินกู้ที่ชำระของรอบชำระนั้น โดยจะจ่ายคืนดอกเบี้ยให้เมื่อครบรอบชำระนั้น ๆ หรือเมื่อชำระหนี้ในรอบนั้น ๆ เสร็จสิ้น

เงื่อนไขการกู้

- ผู้กู้ต้องมีเงินฝากกับธนาคารเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน
- ผู้กู้ต้องเป็นสมาชิกสมาคมพาณิชย์สงเคราะห์หรือมีการประกันชีวิตหรืออุบัติเหตุ

ผลการดำเนินงาน

ตาราง 5 ผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อ ณ วันสิ้นปีบัญชี 2545 - 2549

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549
1. กำไรสุทธิ (ล้านบาท)	600	961	1,645	1,765	2,918
2. จำนวนสำนักงานจังหวัด/สาขา	664	667	669	923	983
3. จำนวนหน่วยอำเภอ	889	899	907	938	945
4 จำนวนพนักงานรวม	13,130	13,267	13,209	12,889	12,943
5 จำนวนเกษตรกรลูกค้า (ครัวเรือน)	3,688,673	3,733,784	3,862,558	4,010,560	4,120,680
8. จ่ายเงินกู้เกษตรกรระหว่างปี (ล้านบาท)	93,614	115,465	173,095	202,429	218,354
9. จำนวนสหกรณ์การเกษตรลูกค้า (สถาบัน)	969	841	844	853	855
10. จำนวนสมาชิกลูกค้าสหกรณ์ (ครัวเรือน)	1,567,601	1,662,708	1,511,942	1,517,199	1,599,038
11. จ่ายเงินกู้ให้สหกรณ์การเกษตร (ล้านบาท)	26,974	24,649	28,635	36,485	42,154
12. จำนวนกลุ่มเกษตรกรลูกค้า (สถาบัน)	234	153	121	87	75
13. จำนวนกลุ่มเกษตรกร (ครัวเรือน)	13,709	8,572	7,234	5,824	5,634
14. จ่ายเงินกู้ให้กลุ่มเกษตรกร (ล้านบาท)	34	25	109	177	163
15. เงินให้สินเชื่อรวม (ล้านบาท)	289,096	322,000	378,853	421,701	428,586

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549
15.1 เกษตรกรรายคน (ล้านบาท)	241,715	258,137	298,997	345,194	369,794
15.2 สถาบันเกษตรกร (ล้านบาท)	14,170	14,389	14,945	17,762	21,278
15.3 กลุ่มเกษตรกร (ล้านบาท)	93	72	43	40	32
15.4 โครงการนโยบายรัฐ (ล้านบาท)	23,969	19,814	37,128	32,183	11,969
15.5 สินเชื่อประเภทอื่น (ล้านบาท)	9,149	29,588	29,965	26,522	25,513

ที่มา: รายงานประจำปี 2549

3.15 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ลักษณะของหน่วยงาน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

ประวัติ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เป็นสถาบันการเงินของรัฐที่อยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2536 กำหนดทุนประเดิมของ ธสน. เป็นจำนวน 2,500 ล้านบาท พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้กำหนดขอบเขตอำนาจในการทำธุรกิจไว้อย่างกว้างขวาง ธสน. จึงสามารถให้สินเชื่อได้ทุกรูปแบบ เช่น สินเชื่อระยะสั้นและสินเชื่อระยะยาว สินเชื่อในประเทศและสินเชื่อต่างประเทศ โดยสามารถทำธุรกิจได้ทั้งที่เป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทุกประเภททั้งในประเทศและต่างประเทศและออกตราสารการเงินระยะสั้นและระยะยาวขายแก่สถาบันการเงินและประชาชนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ กล่าวโดยสรุป ธสน. สามารถทำธุรกิจทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์ทำได้ ยกเว้นเพียงการรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปเท่านั้น ธสน. เริ่มเปิดดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ 2537 โดยมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2537

ในเดือนพฤศจิกายน 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์และอำนาจของ ธสน. เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนให้ชัดเจนและกว้างขึ้น เพื่อให้ ธสน. เป็นธนาคารที่สามารถสนับสนุนนักลงทุนไทยในต่างประเทศได้อย่างเต็มที่ และเพื่อให้ ธสน. สามารถขยายการสนับสนุนทางการเงินแก่นักลงทุนในประเทศที่ประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องกับการส่งออกและการลดการสูญเสียหรือสนับสนุนให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

ภาระหน้าที่

ส่งเสริมการสร้างและสนับสนุนผู้ส่งออกและผู้ลงทุนที่ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศหรือประหยัดเงินตราต่างประเทศ โดยทำธุรกิจหรือกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักธุรกิจไทยให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ และให้บริการทางการเงินในส่วนที่ระบบธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอ หรือไม่ทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการส่งออก การลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินการ

การสนับสนุนทางการเงิน

รสน. สนับสนุนทางการเงินเพื่อการส่งออกอย่างครบวงจร ได้แก่

1. สินเชื่อหมุนเวียนเพื่อการส่งออก อาทิ

- สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก
  - สินเชื่อพิเศษสำหรับผู้ส่งออกรายย่อย
  - สินเชื่อส่งออกทันใจ
  - สินเชื่อส่งออกเพิ่มค่า
  - สินเชื่อผู้ผลิตเพื่อผู้ส่งออก
  - สินเชื่อเพื่อการร่วมงานแสดงสินค้า
  - บริการสนับสนุนการนำเข้าสินค้าเพื่อส่งออก
  - บริการรับซื้อตัวส่งออก
  - บริการเรียกเก็บตัวสินค้าออก
- สินเชื่อระยะปานกลางถึงระยะยาว
  - สินเชื่อเพื่อขยายกำลังการผลิต
- บริการประกันการส่งออกระยะสั้น

2. รสน. ได้ออกบริการส่งเสริมธุรกิจบริการการส่งออก (Service Providers for Exports) ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจบริการการส่งออก เมื่อวันที่ 6 ก.พ. 2550 ประกอบด้วยสินเชื่อเพื่อพัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพสินค้าส่งออกและสินเชื่อสำหรับผู้ให้บริการ โลจิสติกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ รวมทั้งช่วยลดต้นทุนให้แก่ผู้ส่งออก SMEs

3. จัดโครงการพิเศษทางการเงิน สำหรับปี 2550 ต่อเนื่องจากปี 2549 ได้แก่

- 3.1 โครงการสนับสนุนการส่งออกไปประเทศใหม่ของผู้ส่งออก และประเทศ FTA โดยให้ส่วนลด 50% สำหรับค่าวิเคราะห์ข้อมูลผู้ซื้อในต่างประเทศหรือธนาคารผู้เปิด L/C รวมทั้งให้ฟรีค่าบริการข้อมูลประเทศ FTA เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ส่งออกสามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังผู้ซื้อรายใหม่ใน

ประเทศใหม่ที่อยู่นอกเหนือจากประเทศที่ผู้ส่งออกมีการค้าขายอยู่ปัจจุบันและในประเทศที่มีการลงนามในข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) กับประเทศไทยแล้วเสร็จ

3.2 โครงการตรวจสอบผู้ซื้อก่อนเจรจาทางการค้า โดยให้ส่วนลด 50% สำหรับค่าวิเคราะห์ข้อมูลผู้ซื้อในต่างประเทศหรือธนาคารผู้เปิด L/C สำหรับผู้ส่งออกที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่ ชสน. จะให้การสนับสนุนและสนใจที่จะทำประกัน และฟรีค่าวิเคราะห์ข้อมูลผู้ซื้อในต่างประเทศหรือธนาคารผู้เปิด L/C สำหรับการร่วมงานกับหน่วยงานของรัฐ

4. ให้บริการด้านต่างประเทศกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ด้านการเปิด Letter of Credit (L/C) และออกหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้นำเข้าซึ่งเป็นลูกค้าของ ธพว. รวมทั้งการให้ความร่วมมือด้านบริการประกัน การส่งออก เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าของ ธพว. ในการขยายการส่งออก ทั้งในตลาดเดิมและบุกเบิกตลาดใหม่

5. พัฒนาระบบการพิจารณาสินเชื่อให้แก่ผู้ส่งออกรายย่อยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยการพัฒนาระบบ EXIM Credit Fast Track ขึ้น เพื่อช่วยให้ฝ่ายงานด้านการตลาดมีกรอบการทำงานที่ชัดเจน รวดเร็ว และแม่นยำในการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกรายย่อยที่มียอดขายไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อปี รายละเอียดไม่เกิน 5 ล้านบาท ซึ่งระบบดังกล่าวจะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการรายย่อยในการบุกเบิกหรือขยายตลาดส่งออกในต่างประเทศได้เพิ่มมากขึ้น

ด้านการพัฒนาศักยภาพ

1. ส่งเสริมการตลาดให้แก่ผู้ส่งออก SMEs

1.1 จัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจการส่งออก ตลาด และสินค้า ส่งออก

1.2 ประสานงานกับสมาคมผู้ค้าไทยระหว่างประเทศในการให้บริการทางการเงิน และพัฒนาศักยภาพของ Intertrader

2. พัฒนาศักยภาพผู้ส่งออก SMEs ในการบริหารความเสี่ยง

2.1 จัดอบรมด้านการบริหารความเสี่ยง

2.2 กระตุ้นให้ลูกค้าทำ Forward Contract เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

2.3 สนับสนุนให้มีการใช้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออกสกุลดอลลาร์สหรัฐมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

3. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนผู้ส่งออก SMEs และผลักดัน กิจกรรมร่วมกัน อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI)

4. มี “ศูนย์บริการผู้ส่งออก SME” เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ผู้ส่งออกขนาดย่อมและผู้ประกอบการภายในประเทศที่ต้องการทำธุรกิจส่งออก แต่ยังคงขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจส่งออก อาทิ การจัดทำเอกสารส่งออก, การเลือกใช้เครื่องมือการชำระเงินทางการค้าระหว่างประเทศ, ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ โดยการจัดเตรียมทีมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินและการทำธุรกิจส่งออก, การจัดสร้างระบบเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อธุรกิจส่งออก, การจัดรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจและส่งออก และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ส่งออก

ผลการดำเนินงาน

จากตารางด้านล่างจะเห็นได้ว่า ธสน. ได้ให้สินเชื่อแก่ SMEs เป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี แต่กระนั้นก็ตาม ยังนับว่าเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับลูกค้าทั้งหมดของ ธสน.

ตาราง 6 การให้สินเชื่อของ ธสน. แก่ลูกค้า SMEs

ปี	SMEs ที่ได้รับการอนุมัติ		วงเงินสินเชื่อ		
	จำนวน	ร้อยละของ ลูกค้า ทั้งหมด	ได้รับการ อนุมัติ	คิดเป็นร้อยละของ สินเชื่อทั้งหมด	เป็นวงเงินสินเชื่อใหม่ ให้ผู้ส่งออก SMEs จำนวน
2546	1,374	88.2	34,257	43.7	-
2547	1,611	88.3	39,417	41.1	736
2548	1,808	87.7	47,172	41.7	699
2549	1,902	59	44,325	36	562

ที่มา : รายงานประจำปี 2546 – 2549

ตาราง 7 การให้วงเงินสินเชื่อแก่ SMEs จำแนกตามประเภทกิจการ และขนาดของกิจการในปี 2549 และปี 2550

ประเภทกิจการ	ปี 2549 (ม.ค.-ธ.ค.)		ปี 2550 (ม.ค.-ธ.ค. 50)	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
ขนาดย่อม (S)				
1. การผลิต				
1.1 เกษตรกรรม	37	1,652.30	22	156.50
1.2 อุตสาหกรรม				

ที่มา: ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	2.การบริการ	285	2,191.73	116	1,321.67
	3.การค้าส่ง/ ค้าปลีก	15	487.98	23	760.22
		131	1,702.29	63	790.52
	รวมขนาดย่อม (S)	468	6,034.30	224	3,028.91
การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆ	ขนาดกลาง (M)				
	1. การผลิต				
	1.1 เกษตรกรรม	17	573.75	7	453.29
	1.2 อุตสาหกรรม	61	2,627.56	32	890.07
	2.การบริการ	8	875.37	8	536.25
การประสานความร่วมมือในการจัดการธุรกรรมด้านต่างประเทศกับธนาคารแลนต์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อ	3.การค้าส่ง/ ค้าปลีก	8	449.00	2	66.00
	รวมขนาดกลาง (M)	94	4,525.68	49	1,945.61
รายย่อย จำกัด (มหาชน)	รวม SMEs	562	10,559.98	273	4,974.52

ในการสนับสนุนผู้ส่งออก SMEs ชสน. และ ธนาคารแลนต์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด(มหาชน) (LH BANK) ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการให้ความสนับสนุนด้านธุรกรรมต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและนำเข้าสินค้าเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและการลงทุนของไทยในต่างประเทศให้แก่ลูกค้าของ LH BANK เพื่อผลักดันการขยายตัวของธุรกิจ SMEs ของไทยในตลาดการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

โครงการสนับสนุนนักธุรกิจผู้ส่งออก (Intertrader)

ชสน. ร่วมกับ กรมส่งเสริมการส่งออก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และสมาคมผู้ค้าไทยระหว่างประเทศได้ร่วมกันลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพและศักยภาพการแข่งขันของนักธุรกิจผู้ส่งออก (Intertrader) และผู้ส่งออก SMEs รวมทั้งผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อย่างครบวงจร และเพื่อผลักดันสินค้าไทยและสินค้า OTOP สู่อุตสาหกรรมโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภายใต้ MOU ดังกล่าว ทั้ง 4 หน่วยงานจะทำงานอย่างเกื้อหนุนกันลักษณะ “องค์กรพันธมิตร” ที่มีภารกิจร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพการส่งออก การนำเข้าวัตถุดิบ และเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆของ Intertrader โดยให้สมาคมผู้ค้าไทยระหว่างประเทศทำหน้าที่ที่เล็ง ดูแล และให้คำปรึกษาแก่ Intertrader ผู้ส่งออก SMEs และ ผู้ผลิตสินค้า OTOP เพื่อการส่งออก และประสานความต้องการของผู้ประกอบการเหล่านั้นมายังกรมส่งเสริมการส่งออก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ ชสน. ซึ่งจะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อเตรียมความพร้อมให้ Intertrader และผู้ส่งออก SMEs มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจส่งออกที่รอบคอบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันด้านต้นทุนและช่องทางการตลาดในต่างประเทศทั้งตลาดดั้งเดิมและการขยายตลาดใหม่ เพื่อก่อให้เกิดมูลค่าและสร้างรายได้จากการส่งออกสู่ประเทศมากยิ่งขึ้น

แผนการดำเนินงานในอนาคต

นอกจากบริการทางการเงินและไม่ใช้การเงินที่ ธสน. ได้ให้บริการในปี 2550 และจะได้ดำเนินการต่อเนื่องในปี 2551 แล้ว ธสน. ยังมีการดำเนินการตามแผนงานเพิ่มเติมดังนี้

1. พัฒนาและปรับปรุงบริการทางการเงินให้แก่ผู้ส่งออก SMEs
2. เปิดศูนย์ข้อมูลการค้าและการทำธุรกิจไทยในต่างประเทศ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออกและการทำธุรกิจไทยในต่างประเทศให้กับผู้ส่งออกและ นักลงทุนไทย รวมทั้งผู้ที่สนใจทั่วไป
3. จัดตั้งบริษัท EXIM International โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไข/ลดปัญหาและอุปสรรคทางการค้าให้แก่ผู้ส่งออกไทย โดย ธสน. จะจัดตั้งบริษัท EXIM International ที่สหพันธรัฐรัสเซียเป็นประเทศแรก ทั้งนี้บริษัท EXIM International จะให้บริการแก่ผู้ส่งออกไทยและผู้นำเข้ารัสเซียในรูปแบบต่างๆ เช่น

- การเป็น Facilitator ทำหน้าที่ในการเก็บเงินจากผู้นำเข้าและส่งมอบเอกสารการค้าให้ผู้นำเข้า เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการได้รับชำระเงินให้แก่ผู้ส่งออก นอกจากนี้ หากผู้ซื้อไม่มารับสินค้า บริษัท EXIM International จะเป็นผู้ดำเนินการออกของ เพื่อขายให้แก่ผู้ซื้อรายอื่น
- การออก Advance Payment Bond ให้แก่ผู้นำเข้าเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่ ผู้นำเข้าในการจ่าย Advance Payment ให้แก่ผู้ส่งออกไทย ซึ่งหากผู้ส่งออกไทยไม่สามารถส่งมอบสินค้าได้ ผู้ซื้อก็สามารถเรียกเงินที่จ่าย มาแล้วคืนได้จาก Advance Payment Bond
- Business Matching เป็นตัวกลางในการจับคู่ระหว่างผู้ซื้อผู้ขาย

3.16 ธนาคารออมสิน

ลักษณะของหน่วยงาน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

ประวัติ

กิจการออมสินได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2456 ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ทรงเห็นคุณประโยชน์ของการออมทรัพย์ เพื่อให้ประชาชนรู้จักการประหยัดเก็บออม มีสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินเงินทองของประชาชนให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย จึงได้ทรงจัดตั้ง คลังออมสิน ขึ้น โดยสังกัดกรมพระคลังมหาสมบัติ ดำเนินธุรกิจภายใต้ พระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. 2456

ต่อมาในปี พ.ศ. 2472 คลังออมสินได้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์โทรเลข กิจการได้เริ่มแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้น ต่อมาเมื่อภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง รัฐบาลได้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการออมทรัพย์และความสำคัญของคลังออมสินที่มีต่อการพัฒนาประเทศจึงได้ยกฐานะของคลังออมสินขึ้นเป็นองค์การของรัฐบาล มีฐานะเป็นนิติบุคคลดำเนินธุรกิจภายใต้พระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 มีการบริหารงานโดยอิสระ

ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เริ่มดำเนินการธุรกิจในรูปแบบธนาคารออมสินตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2490 เป็นต้นมา

ในปัจจุบัน ธนาคารออมสิน มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปของสถาบันการเงินที่มีรัฐบาลเป็นประกัน อยู่ภายใต้กำกับทั่วไปของกระทรวงการคลัง มีสาขา 586 สาขาทั่วประเทศ

ภาระหน้าที่

เป็นสถาบันที่มั่นคงของประเทศ เพื่อการออม การลงทุน การสร้างเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาประเทศ และการบริการทางการเงินครบวงจรแก่ประชาชนทุกระดับทั่วประเทศ โดยที่

1. เป็นสถาบันการออมของประเทศ
2. เป็นสถาบันที่ดำเนินงานสนองนโยบายรัฐบาล ในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
3. เป็นสถาบันการลงทุนเพื่อการพัฒนา
4. เป็นสถาบันการเงินที่ดำรงอยู่ได้ภายใต้ภาวะการแข่งขัน

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

ธนาคารออมสิน ตระหนักดีว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นรากฐานของการพัฒนา และสร้างรายได้ของประเทศ เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจเติบโต แข็งแรง ทดเทียมนานาชาติได้ จึงเปิดบริการ สินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งภาคการผลิต การค้า และการบริการ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง มีทุนทรัพย์ที่จะพัฒนาเทคโนโลยีระบบจัดการ และการผลิตให้เป็นมาตรฐาน พร้อมให้คำปรึกษาสำหรับก้าวแรกของกิจการให้สามารถเติบโต เป็นธุรกิจที่มั่นคง

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเงินทุน เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ การผลิต การค้า และบริการ สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คุณสมบัติผู้กู้

เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย หรือจดทะเบียนตามกฎหมายไทย

ระยะเวลาชำระเงินกู้

- วงเงินเบิกเงินเกินบัญชี ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ทบทวนการใช่วงเงินทุกปี
- เงินกู้ระยะยาว ระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี

อัตราดอกเบี้ย

ตามประกาศธนาคาร

อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการสินเชื่อ

ตามประกาศธนาคาร

หลักประกันเงินกู้

เงินฝากธนาคารออมสิน หรือสลากออมสิน

ที่ดิน หรือที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง

หนังสือค้ำประกันจากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

หลักประกันอื่น ตามเกณฑ์ของธนาคาร

หลักฐานที่ใช้ในการขอกู้

กรณีบุคคลธรรมดา

- หนังสือแจ้งความประสงค์ในการขอสินเชื่อ หรือแบบคำขอสินเชื่อ
- สำเนาบัตรประชาชน หรือใบแทนบัตรประชาชนของผู้กู้ / ผู้ค้ำประกัน
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้กู้ / ผู้ค้ำประกัน

กรณีนิติบุคคล

- สำเนาใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนนิติบุคคล และบริษัท ห้างหุ้น
- สำเนาทะเบียนรายชื่อผู้ถือหุ้น
- รายงานการประชุมที่มีมติให้กู้เงิน
- สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจ ทำการแทนนิติบุคคล

เอกสารเกี่ยวกับกิจการ

- สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการ (ทะเบียนการค้า / ทะเบียนพาณิชย์)
- สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงงาน (รง.4)
- รายละเอียดความเป็นมาของกิจการ
- รายละเอียดของโครงการและแผนธุรกิจ

เอกสารด้านการเงิน

- งบการเงินย้อนหลัง 3 ปี (งบกำไรขาดทุน และงบดุล)
- สัญญาเงินกู้ / สัญญาจำนอง บันทึกต่อท้ายสัญญาจำนอง สถาบันการเงินอื่น (ถ้ามี)
- สำเนาใบเสร็จเงินกู้ / Statement สถาบันการเงิน ย้อนหลัง 6 เดือน
- สำเนาบัญชีเงินฝากประเภทต่างๆ ของธนาคารออมสิน และสถาบันการเงินอื่น

เอกสารเกี่ยวกับหลักประกัน

- สำเนาโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3 ก.
- แผนที่ตั้งหลักประกัน

กรณีขอซื้อที่ดิน หรือที่ดินพร้อมอาคาร หรือก่อสร้างอาคาร หรือต่อเติมซ่อมแซมขยายอาคาร

- ตำแหน่งสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน หรือที่ดินพร้อมอาคาร
- แผนผังบริเวณที่ตั้งหลักประกัน
- แบบแปลนอาคาร และรายงานประกอบ
- สำเนาใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร หรือต่อเติมซ่อมแซมอาคาร
- สำเนาสัญญาว่าจ้างก่อสร้างอาคาร หรือต่อเติมซ่อมแซมอาคาร

กรณีขอซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์

รายละเอียดเครื่องจักร อุปกรณ์ พร้อมราคาเอกสารอื่นๆตามความจำเป็นที่ใช้ประกอบการกู้

ผลการดำเนินงาน

ตาราง 8 การให้สินเชื่อ SMEs ของธนาคารออมสิน ในปี 2546

ลักษณะของวิสาหกิจ		วิสาหกิจขนาดกลาง		วิสาหกิจขนาดย่อม		รวมจำนวน SMEs	
		จำนวน (ราย)	จำนวน เงิน (ล้านบาท)	จำนวน (ราย)	จำนวน เงิน (ล้านบาท)	จำนวน (ราย)	จำนวน เงิน (ล้านบาท)
ภาคการผลิต	อุตสาหกรรม	9	31.76	167	159.21	176	190.97
	เกษตรกรรม	4	3.00	1,291	355.84	1,295	358.84
ภาคการบริการ		125	260.75	1,231	1,405.88	1,356	1,666.63
ภาคการค้าส่ง		12	25.79	130	138.40	142	164.19
ภาคการค้าปลีก		6	7.48	62,313	2,335.30	62,319	2,342.78
รวม		153	328.78	65,132	4,394.60	65,288	4,723.41

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2546 รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2546 และแนวโน้ม ปี 2547

ตาราง 9 ผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปี	เงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละของสินเชื่อทั้งหมด	สงสัยจะสูญ (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อ
2546	17,077.94	5.97	779.29	4.56
2547	22,084.68	6.37	876.4	3.97
2548	23,606.81	5.94	1019.09	4.32
2549	27,102.13	6.27	1393.87	5.14

4. สถาบันอิสระ

4.1 สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

ประวัติ

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ ก่อตั้งขึ้นโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2541 มีฐานะเป็นสถาบันอิสระภายใต้อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาลในระหว่างปี 2542-2544 โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำด้านการรับรองและการฝึกอบรมตามมาตรฐานระบบการจัดการ (Management System) ของประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ด้วยการบริหารจัดการที่แข็งแกร่ง และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมด้วยบุคลากรที่เก่ง มีความสามารถ มีความภูมิใจในการเป็นพนักงานของ สรอ. และให้ความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ให้บริการ

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอมีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้บริการตรวจสอบและรับรองระบบการจัดการตามมาตรฐาน ISO และมาตรฐานอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ
- 2) สร้างและพัฒนาผู้ตรวจประเมินและองค์กรด้านการตรวจสอบรับรองที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อสนองความต้องการของตลาด
- 3) เผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการมาตรฐานและที่เกี่ยวข้อง ให้แก่บุคลากรภาครัฐและเอกชน
- 4) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการรับรองระบบการจัดการขององค์กรระดับสากลและภูมิภาค เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและช่วยรักษาผลประโยชน์ของประเทศ
- 5) ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นประกอบการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรับรองระบบการจัดการ ฯลฯ
- 6) ให้บริการตรวจสอบผลิตภัณฑ์และรับรองงานด้านบริการตามมาตรฐานต่างๆ
- 7) ให้บริการประเมินผลแผนงาน โครงการและพัฒนาระบบคิดตามประเมินผลให้แก่องค์กรต่างๆ
- 8) เป็นแหล่ง (ศูนย์) ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานระบบการจัดการและให้การเตือนภัยสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอให้บริการตามพันธกิจข้างต้น โดยได้จัดตั้งหน่วยธุรกิจ 5 หน่วย เพื่อให้บริการดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายรับรองระบบ (System Certification Department : SCD) ให้บริการด้านการรับรองระบบการจัดการต่างๆ อาทิ มอก.-ISO 9001, มอก.-ISO 14001, มอก. 18001, OHSAS 18001, GMP / HACCP, ISO 22000 และให้บริการรับรอง IMS (Integrated Management System)

2. ฝ่ายหน่วยตรวจ (Inspection Body Department : IBD) ให้บริการแก่หน่วยงานต่างๆ ในฐานะผู้ตรวจสอบตามมาตรฐานต่างๆ อาทิ มาตรฐาน Q-MARK, มาตรฐานแรงงานไทย (THAI LABOUR STANDARD) มรท. 8001-2546 (TLS 8001-2003), Social Code of Conduct ของหน่วยงาน HIFAB ประเทศสวีเดน มาตรฐานผลิตภัณฑ์ศิลป์อาชีพและหัตถกรรมพื้นบ้าน ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ เป็นต้น

3. ฝ่ายโครงการและวิจัย (Project and Research Department : PRD) ให้บริการด้านวิชาการ อาทิ การวางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การฝึกอบรมด้านเทคนิคการติดตามและประเมินผล การทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดสัมมนาทางวิชาการ และการจัดทำคู่มือสำหรับการทำงาน โดยได้จดทะเบียนเป็นที่ปรึกษาของกระทรวงการคลัง ประเภท A หมายเลข 774 ที่ให้บริการในฐานะที่ปรึกษาในสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งผลงานการติดตามและประเมินผลโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ และโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ เป็นต้น

4. ฝ่ายบริการเทคนิค (Technical Service Department : TSD) ให้บริการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อเป็นผู้ตรวจประเมินด้านมาตรฐานระบบการจัดการตามมาตรฐานสากล อาทิ ISO 9001: 2000, ISO 14001: 2004, TIS 18001 & OHSAS 18001, HACCP / GMP, ISO/TS 16949:2002, TLS 8001, ISO 22000, ISO 27001, ROHS&WEEE และ QWL

นอกจากนี้ยังให้บริการฝึกอบรม อิเล็กทรอนิกส์และสื่อการสอนอื่นๆ ตลอดจนพัฒนาหน่วยงานรับรองภาครัฐและภาคเอกชนอีกด้วย

5. ฝ่าย Balanced Scorecard : BSC โดยได้ร่วมมือกับ Professor Robert S. Kaplan และ Dr. David P. Norton สองผู้ร่วมคิด Balanced Scorecard เพื่อนำเสนอกระบวนการบริหาร Balanced Scorecard ให้แก่ผู้บริหารในสังคมไทย ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องพร้อมทั้งมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

การรับรองระบบการจัดการเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในองค์กรได้ทันทีและมีประสิทธิผล สำนักงานมาตรฐานไอเอสไอจึงได้ให้บริการภายใต้หลักการ brand ดี คุณภาพดี บริการดี และราคายุติธรรม นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการโรงงานซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (มอก. 14001 หรือ ISO 14001) หรือมาตรฐานด้านระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (มอก.18001) จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปี เป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจาก MASCI เป็นหน่วยรับรองที่กระทรวงอุตสาหกรรม โดย ONAC ได้ให้การรับรองระบบงาน

4.2 สถาบันไทย-เยอรมัน

ประวัติ

สถาบันไทย - เยอรมัน จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันฯ เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงสู่ภาคอุตสาหกรรมไทย การดำเนินงานของสถาบันฯ มีลักษณะการบริหารงานเป็นอิสระและอยู่นอกระบบการศึกษา ภายใต้การดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีอุตสาหกรรมพัฒนาอุตสาหกรรมรองรับการดำเนินงาน หลังจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติการจัดตั้งเมื่อเดือนกันยายน 2535 สถาบันฯ เริ่มเปิดสำนักงานในปี 2538 จนกระทั่งเริ่มให้บริการครั้งแรกในเดือนมกราคม 2541 โดยสถาบันฯ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นสถาบันทางด้านเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ที่มีความเป็นเลิศในการพัฒนา การถ่ายทอด และการจัดตั้งเทคโนโลยีในระดับมาตรฐานสากล

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันไทย – เยอรมัน มีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นศูนย์กลางการพัฒนา การถ่ายทอดและการจัดการเทคโนโลยีการผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม
- 2) สร้างความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3) สร้างศูนย์ข้อมูลเชิงลึกของอุตสาหกรรมการผลิต ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) เป็นกลไกของรัฐในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

5) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

สถาบันไทย-เยอรมัน เป็นศูนย์ฝึกอบรมทางเทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัยและมาตรฐานสูงในระดับสากล สำหรับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ด้วยการสนับสนุนทางเทคโนโลยี หลักวิชาการระดับคุณภาพที่ทันสมัย ทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร หลักสูตรการฝึกอบรม และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเยอรมัน ซึ่งสถาบันฯ ให้บริการ SMEs ผ่าน 4 ศูนย์หลักของสถาบันฯ ได้แก่

- **Automatic Technology Center** ซึ่งให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบอัตโนมัติ การออกแบบและพัฒนาเครื่องจักร และการวิเคราะห์ ซ่อมแซม และ retrofit เครื่องจักร
- **Mould & Die Technology Center** ให้บริการฉีดพลาสติก การออกแบบและผลิตแม่พิมพ์ขึ้นรูปโลหะ และการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกลที่ต้องการความเที่ยงตรงสูง
- **Production Technology Development Center** ให้บริการสแกนชิ้นงาน บริการงานเชื่อม การทดสอบชิ้นงาน และการวิจัยขนาดชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์
- **Industrial Services & Development Center** ให้บริการในด้านการผลิตชิ้นส่วนเครื่องกล ชิ้นงานที่มีความยากต่อการผลิตที่บริษัททั่วไปไม่สามารถผลิตได้

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สถาบันไทย-เยอรมัน จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs โดยเฉพาะ มีทั้งการบริการฝึกอบรม ช่วยเหลือทางเทคนิคในด้านเครื่องจักรกลตามขอบเขตการดำเนินงานข้างต้น

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

สถาบันไทย-เยอรมัน ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ที่จัดทำโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อให้ความเห็นชอบในการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์อย่างบูรณาการเป็นเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2547-2552) โดยโครงการดังกล่าวได้จัดตั้งกลุ่มพันธมิตรอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทย เพื่อดำเนินการให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการขนาดย่อม SME ซึ่งทางสถาบันไทย-เยอรมัน ได้รับผิดชอบโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ ในแผนการสนับสนุนโครงการ Detroit of Asia เกี่ยวกับยานยนต์ ซึ่งแม่พิมพ์ถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่จำเป็นต้องพัฒนาและสนับสนุนในด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน และเนื่องจากสถาบันไทย-เยอรมัน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง และมีสมาชิกมาขอรับคำปรึกษา และเข้ารับบริการฝึกอบรมอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับสถาบันมีโครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการแม่พิมพ์ที่แข็งแกร่งสูงอยู่ภายในสถาบันจึงได้ทำการรวบรวมบริษัทที่มีความสนใจในการรวมกลุ่มสมาชิก เพื่อจัดตั้งกันเป็นกลุ่มพันธมิตร โดยจัดให้พบปะ และมีสนทนาร่วมกัน จนสามารถรวมกลุ่มและจัดตั้งรูปแบบขององค์กรได้ภายในระยะเวลา

อันรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐ เช่น ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ และสถาบันการศึกษาเข้าร่วม กลุ่มคลัสเตอร์ดังกล่าว

4.3 สถาบันยานยนต์

ประวัติ

สถาบันยานยนต์ เป็นองค์การอิสระซึ่งก่อตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 โดยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน และจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2541 สถาบันยานยนต์ใช้กฎระเบียบการบริหารงาน แบบเอกชน ไม่ผูกพันระเบียบปฏิบัติ และข้อบังคับของราชการ และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ และเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในตลาดโลก ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และมีความเป็นอิสระในตัวเองเท่าที่กฎหมายจะเอื้ออำนวย วัตถุประสงค์ของสถาบันฯ คือ ประเทศไทย เป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ศูนย์กลางการประสานงานระหว่างประเทศ เพื่ออุตสาหกรรมยานยนต์ และขึ้นส่วนในระดับภูมิภาคในกลุ่มประเทศอาเซียน

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันยานยนต์มีภารกิจดังต่อไปนี้

1) ศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่เหมาะสมของรัฐ และประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อเนื่องในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ไทย

2) กำหนด และจัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ขึ้นส่วน และวัสดุยานยนต์

3) ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์

4) ประยุกต์งานวิจัยพัฒนา เพื่อยกระดับเทคโนโลยี และระบบคุณภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้ทันสมัยได้มาตรฐานโลก

5) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล

จากภารกิจข้างต้น สถาบันยานยนต์มีการดำเนินการ เช่น

- ศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการประสานงาน และให้คำแนะนำ แก่ รัฐ เอกชน องค์กรในประเทศ และต่างประเทศ
- เสนอแนะแก่รัฐบาลในการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ของรัฐ
- ให้บริการตรวจสอบ และทดสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมด้าน Standard, Performance, Safety ของผลิตภัณฑ์ขึ้นส่วน และวัสดุยานยนต์
- ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์
- เป็นศูนย์กลางออกแบบชิ้นส่วนยานยนต์ และข้อมูลจำเพาะทางวิศวกรรมเพื่อการออกแบบยานยนต์

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สถาบันยานยนต์มีการให้บริการทดสอบ ฝึกอบรม และจัดทำโครงการต่างๆ เกี่ยวกับยานยนต์ เช่น

- บริการทดสอบทั่วไป เช่น ทดสอบผลิตภัณฑ์ประเภทเหล็ก และโลหะ ทดสอบผลิตภัณฑ์ประเภทยาง พลาสติก เส้นใย ไฟเบอร์กลาส และอื่นๆ เป็นต้น
- บริการทดสอบตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เช่น บริการทดสอบอุปกรณ์ และชิ้นส่วนยานยนต์ ทดสอบเหล็ก ก่อสร้าง เหล็กโครงสร้าง และผลิตภัณฑ์เหล็ก บริการทดสอบมลพิษจากยานยนต์
- จัดฝึกอบรม แบบ Public Training & In-House Training
- โครงการเสริมสร้างเทคโนโลยีการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งเป็นการให้บริการผู้ผลิตชิ้นส่วนในรูปแบบของ Package โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่บุคลากรทุกระดับในองค์กร ตั้งแต่เจ้าของกิจการ จนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการ ใน Package จะประกอบด้วย 3 ส่วนคือ
  - การให้คำปรึกษาแนะนำที่โรงงาน โดยทีมที่ปรึกษา ซึ่งทางโรงงานสามารถเลือกใช้จาก 7 ทีมที่ปรึกษา ตามความต้องการของโรงงาน ซึ่งจะใช้เวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำจะใช้เวลาทั้งสิ้น ประมาณ 5 เดือน
  - การฝึกอบรม และสัมมนาของโครงการ AEDP รวมถึงการจัดทัศนศึกษาไปดูงานที่โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนชิ้น แนวนานาชาติและนอกประเทศ นอกจากนี้ยังมีระบบ Expert pool เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของโรงงาน ให้สามารถรับคำปรึกษาแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ นอกเหนือจากที่โรงงานสมัครเข้ามาได้
  - การแจกหนังสือ “รวมเทคนิคการปรับปรุงโรงงาน” พร้อมตัวอย่างกรณีศึกษา ซึ่งได้จากการสรุปรวบรวมผลงานการให้คำปรึกษาแนะนำ ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาของโครงการการให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อการปรับปรุงมีทั้งที่เป็นเทคนิคเฉพาะแต่ละกระบวนการ และที่เป็นการจัดการซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกโรงงาน โดยเป้าหมายของการให้คำปรึกษาแนะนำมุ่งสู่ การที่โรงงานสามารถลดต้นทุนได้อย่างยั่งยืน

โครงการเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นโครงการที่ให้บริการครอบคลุมทุกระดับของการประกอบธุรกิจ เพื่อจะสามารถรองรับความต้องการหรือปัญหาของผู้ประกอบการที่มีความหลากหลาย เร่งด่วนไม่เหมือนกันได้อย่างแท้จริง อีกทั้งมีระยะเวลาสำหรับดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ด้วยอัตราค่าบริการที่เหมาะสมและยืดหยุ่นได้ โดยความร่วมมือจากที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์โดยตรง โดยเน้นให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องจ่ายเงินสมทบโครงการเพียง 90,000 – 250,000 บาท ตามขนาดและสภาพปัญหาของวิสาหกิจ

แผนงานในอนาคต

เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2550 สถาบันยานยนต์ได้เปิดตัวโครงการ “พัฒนาระบบบริหารการผลิต เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพสำหรับผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับประสิทธิภาพและผลิตภาพในการประกอบการแก่ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ด้วยการให้บริการปรึกษาแนะนำ และฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี การฝึกหัดปฏิบัติ และการลงมือปฏิบัติ ณ สถานประกอบการจริง โดยการคำนึงถึงการถ่ายทอดความรู้ด้านระบบบริหารการผลิตจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์สู่บุคลากรของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยจะเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2551

ปัญหาและข้อจำกัด

โครงการที่สถาบันฯ จัดทำขึ้นบางโครงการเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์มาก แต่การดำเนินโครงการมีกำหนดระยะเวลา เช่น โครงการเสริมสร้างเทคโนโลยีการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ได้ดำเนินการเพียง 2 ปีเท่านั้น ซึ่งหากสามารถจัดทำเป็นโครงการระยะยาวต่อเนื่องจะเป็นผลทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันและผู้ประกอบการ นอกจากนั้น จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการต่อภาครัฐว่าภาครัฐมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์อย่างแท้จริงในระยะยาว

4.4 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ประวัติ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นสถาบันอิสระภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรอิสระที่จะให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ และขยายขอบข่ายของการให้บริการ ครอบคลุมถึงกลุ่มผู้ประกอบการแฟชั่นในอนาคต

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอมีพันธกิจหลัก ดังนี้

- 1) ชี้นำและผลักดันอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง
- 2) สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก
- 3) เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครื่องนุ่งห่มและการแลกเปลี่ยนการให้บริการกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการ
- 4) ประสานงานและเชื่อมโยงผู้ประกอบการทั้งในอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมแฟชั่นให้มีการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอมีการให้บริการ ดังต่อไปนี้

- บริการทดสอบ ซึ่งศูนย์วิเคราะห์ทดสอบสิ่งทอได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน มอก.17025 - 2543 จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ในเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 ในหัวข้อรายการทดสอบ การวิเคราะห์ปริมาณฟอร์มาลดีไฮด์ 2 มาตรฐาน คือ JIS L 1041:2000 (Method A) และ JIS L-1041:2000 (Method B) และในเดือนธันวาคม พ.ศ.2547 ได้รับการรับรองความสามารถอีก 16 หัวข้อการทดสอบ 19 รายการ ได้แก่
  - การทดสอบทางเคมี เช่น การวิเคราะห์ชนิดเส้นใย การทดสอบหาอัตราส่วนผสมของเส้นใย 2 ชนิด การทดสอบความคงทนของสีต่อการซัก การทดสอบความคงทนของสีต่อน้ำ การทดสอบความคงทนของสีต่อน้ำคลอรีน การทดสอบความคงทนของสีต่อเหงื่อ การทดสอบความคงทนของสีต่อการขัดถู และการทดสอบความคงทนของสีต่อแสง เป็นต้น

- การทดสอบทางกายภาพ เช่น การทดสอบการหาจำนวนเส้นด้ายต่อหน่วยความยาว การทดสอบการหาน้ำหนักต่อหน่วยพื้นที่ การทดสอบแรงดึงสูงสุดและการยืดตัวขณะขาด การทดสอบความต้านแรงฉีกขาด และการเปลี่ยนแปลงขนาดหลังการซัก เป็นต้น
- การทดสอบ Eco Textile เช่น การทดสอบค่าความเป็นกรด-ด่าง การวิเคราะห์ปริมาณฟอร์มาลดีไฮด์ และการวิเคราะห์ปริมาณสีเอโซ เป็นต้น

4.5 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ประวัติ

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นสถาบันอิสระที่กระทรวงอุตสาหกรรม จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 โดยอยู่ภายใต้อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ สถาบันฯ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาศักยภาพการผลิต การส่งออก การวิจัยและพัฒนาของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไทย สู่มาตรฐานสากลและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภท และขอบเขตการดำเนินงาน

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีภารกิจหลัก ดังนี้

- 1) สนับสนุนและผลักดันการใช้วัตถุดิบ และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 2) สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามมาตรฐานไทยและสากล
- 3) ผลักดันให้มีการส่งออกสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 4) เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

การให้บริการของสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีหน่วยงานรับผิดชอบ 4 ศูนย์ ได้แก่

- **ศูนย์ปฏิบัติการและมาตรฐาน** ให้บริการทดสอบผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์และบริการตรวจคุณภาพโรงงานอุตสาหกรรม เช่น ด้านเคเบิลเส้นใยนำแสง ด้านเซลล์และแบตเตอรี่สำหรับใช้งานแบบพกพา ด้านความปลอดภัย ด้าน Restriction of the use of certain Hazardous Substances in electrical and electronic equipment (RoHS) ด้าน Electromagnetic Compatibility (EMC) ด้านเคมีและของเล่น ด้านพลังงาน ด้านอุปกรณ์ส่องสว่าง ด้านอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวัสดุอุตสาหกรรม
- **ศูนย์ธุรกรรมเพื่อบริการอุตสาหกรรม** ดำเนินการระบบเครือข่ายธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงการซื้อขายผลิตภัณฑ์และชิ้นส่วนในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และให้บริการรับรองผู้ประกอบการ เพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ ยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบ

- ศูนย์วิชาการ ให้บริการ ฝึกอบรม สัมมนา วิจัย และพัฒนา ให้คำปรึกษาและแนะนำ
- ศูนย์สารสนเทศข้อมูล ให้บริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ได้จัดทำโครงการ “ขับเคลื่อนเพื่อผลิตภัณฑ์ที่สะอาดและสร้างความพร้อมสำหรับ SMEs ของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป” โดยใช้ Green Camp เพื่อฝึกอบรมแรงงานที่อยู่ในภาคการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนัก แล้วนำไปปฏิบัติ พร้อมกับให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม อีกทั้งโครงการ Green Camp ยังเน้นการสร้างเครือข่ายให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักเกี่ยวกับการผลิตที่สะอาดโดยการนำเทคนิคใหม่ๆ ทางด้านการประเมินวัฏจักรวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ และการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดการผลิตที่สะอาด และได้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายในตลาดสหภาพยุโรปโดยไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อกำหนดที่บังคับใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่ซื้อขายในสหภาพยุโรป (Restriction of Hazardous Substances: RoHS)

4.6 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย

ประวัติ

สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย (สทท.) เป็นสถาบันอิสระ ที่จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงอุตสาหกรรมในเดือนพฤศจิกายน 2543 โดยอยู่ภายใต้ "อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ" การจัดตั้งสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย เกิดจากความต้องการของรัฐบาลและเอกชนที่ต้องการให้มีหน่วยงานอิสระ ที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบของความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ และรองรับการเติบโตของประเทศไทยในอนาคต

ภารกิจหลัก

1. เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทย.
2. ประสานงานและร่วมมือในการจัดทำแผนแม่บทแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และการนำแผนงานไปปฏิบัติ.
3. รวบรวมและประมวลข้อมูล เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การค้าและการกำหนดนโยบายของรัฐ.
4. สร้างสมดุลให้กับการผลิต และความต้องการ.
5. ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเหล็ก ภาครัฐและต่างประเทศ เพื่อให้

บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก.

6. ให้บริการแก่อุตสาหกรรมเหล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการตลาด ด้านข้อมูล การฝึกอบรม การบริการด้านเทคนิค และการทดสอบผลิตภัณฑ์.

7. ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีจรรยาบรรณ

การบริการ

1. บริการตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์

ให้บริการตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) มาตรฐานสากลเช่น JIS, ASTM หรือมาตรฐานอื่น ๆ ตามที่ผู้ใช้บริการต้องการ

2. วิจัยและพัฒนา

ทำการวิจัยและพัฒนาโดยสถาบันเอง หรือดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เหล็กต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดและผู้ใช้บริการ

3. ฝึกอบรมและสัมมนา

จัดฝึกอบรมและสัมมนาให้ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมเหล็ก รวมทั้งการจัดเยี่ยมชมโรงงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการผลิตและการจัดการแก่ผู้ประกอบการ

4. บริการข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสถิติของอุตสาหกรรม

เป็นศูนย์กลางข้อมูลของอุตสาหกรรมเหล็กมีเว็บไซต์ให้ผู้สนใจเข้ามาค้นหาความรู้ และเป็นสถานที่ให้สมาชิกทำการค้าระหว่างกันได้

5. ให้คำปรึกษาแนะนำ

จัดหาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ มาให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้บริการทางด้านเทคนิค ด้านการบริหารทั่วไป เช่น การบัญชี การเงิน และที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น

การดำเนินงาน

การติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันฯ กับผู้ประกอบการจะใช้ระบบสมาชิก โดยสมาชิกจะได้รับบริการต่าง ๆ จากสถาบันฯ อย่างสม่ำเสมอ การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะทางสถาบันฯ จะเน้นการให้บริการผ่านเว็บไซต์เป็นหลักเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่สนใจ

5. สมาคมและสถาบันของภาคเอกชน

5.1 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ประวัติ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่ได้รับการยกฐานะขึ้นจากสมาคมอุตสาหกรรมไทย ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2510 มาเป็นสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อปี 2530 ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2530. ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่ต้องการพัฒนาสถาบันธุรกิจภาคเอกชนของไทยให้แข็งแกร่ง อันจะทำให้กลไกการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถประสานกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สมาชิกของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะได้รับการจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม และมีสภาอุตสาหกรรมจังหวัดกระจายครอบคลุมอยู่ทุกภูมิภาค ซึ่งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะทำหน้าที่เป็นแกนในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ผู้ประกอบการด้วยกันเอง รวมไปถึงผู้บริโภคและผู้ประกอบการอื่นๆ โดยมีคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่คัดเลือกจากตัวแทนกลุ่มอุตสาหกรรมและสภาอุตสาหกรรมจังหวัดต่างๆ ทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงานของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประสานกับภาครัฐ

Comment [T1]: รวมข้อมูลกับของบทที่ 3

และต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งมีการจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆด้วย

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้จัดระบบการบริหารงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจออกเป็น 9 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เห็นว่ามีศักยภาพและสามารถที่จะพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต โดยทางสภาอุตสาหกรรมทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการผลักดันการพัฒนาเครือข่ายให้เกิดเป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเครือข่ายทั้ง 9 กลุ่มประกอบไปด้วย

- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมอาหารและยา: ประกอบด้วย 3 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่
  1. กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมยา
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมน้ำตาล
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมปิโตรเลียม: ประกอบด้วย 5 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก และ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่
  1. กลุ่มอุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
  4. กลุ่มอุตสาหกรรมก๊าซ
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก
  6. กลุ่มอุตสาหกรรมการจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง: ประกอบด้วย 9 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่
  1. กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์
  4. กลุ่มอุตสาหกรรมแก้วและกระจก
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิก
  6. กลุ่มอุตสาหกรรมหลังคาและอุปกรณ์
  7. กลุ่มอุตสาหกรรมอลูมิเนียม
  8. กลุ่มอุตสาหกรรมไม้อัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น
  9. กลุ่มอุตสาหกรรมแกรนิตและหินอ่อน
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน: ประกอบด้วย 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก และ 4 กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่
  1. กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์

2. กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  4. กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  6. กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและโลหะการ: ประกอบด้วย 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก และ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและโลหะการ
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมแฟชั่น: ประกอบด้วย 5 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่
1. กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
  4. กลุ่มอุตสาหกรรมหนังและผลิตภัณฑ์หนัง
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมรองเท้า
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและการพิมพ์: ประกอบด้วย 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก และ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์กระดาษ
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องปรับอากาศ: ประกอบด้วย 2 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก และ 4 กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่
1. กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  4. กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  5. กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
  6. กลุ่มอุตสาหกรรมการจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ (อุตสาหกรรมสนับสนุน)
- เครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมวัสดุและผลิตภัณฑ์สนับสนุน: ประกอบด้วย 7 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก
  2. กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง
  3. กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

4. กลุ่มอุตสาหกรรมหนึ่งและผลิตภัณฑ์หนึ่ง
5. กลุ่มอุตสาหกรรมการจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้
6. กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์
7. กลุ่มอุตสาหกรรมไม้อัด ไม้ยาง และวัสดุแผ่น

โดยแต่ละกลุ่มจะมีการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ประสานงานกับภาครัฐ เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ทั้งในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เงินทุน ระบบภาษี และกฎระเบียบต่างๆ
2. ส่งเสริมสมาชิกให้เกิดการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงอุตสาหกรรมและบริการที่มีความเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเฉพาะ อุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง รวมทั้งการแข่งขันในเวทีการค้าโลก
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรม โดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ในอุตสาหกรรมตามแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
4. ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) และเกิดการทำงานร่วมกัน (Synergy) ในเครือข่ายวิสาหกิจ
5. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในปี 2550 ศ.อ.ท. ร่วมมือกับ สสว. ในการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยจัดทำ *SMEs project* ซึ่งเป็นโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งยังช่วยสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน การตลาด การพัฒนาโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มผลิตผลอุตสาหกรรม และเกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ด้วยกันให้กระจายในระดับภูมิภาค โดยมี 6 โครงการใหญ่ที่จะร่วมกันดำเนินการในการพัฒนาธุรกิจ SMEs ใน 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1: การยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 2 โครงการหลัก ได้แก่

โครงการยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรม เพื่อสร้างให้เป็นต้นแบบ (Role Model) ทางด้านการรวม กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ และการวางแผน คือ อุตสาหกรรมการพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และบรรจุภัณฑ์ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภาค 5 ศูนย์ เพื่อขยายบริการศูนย์บ่มเพาะ กระจายไปอย่างทั่วถึงในภูมิภาค โดยภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย และดูแลรูปแบบการบ่มเพาะ ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่อย่างแท้จริง

แนวทางที่ 2: การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ของ SMEs ประกอบด้วย 4 โครงการหลัก ได้แก่

โครงการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เพื่อส่งเสริมการตลาด การพบปะให้เกิดการซื้อขาย หรือสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ การพัฒนาศักยภาพ ด้านการตลาดและตราสินค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมผู้ซื้อพบผู้ขาย ที่เน้นให้ผู้ซื้อจากต่างประเทศ มาพบปะผู้ขายในประเทศไทย

กองทุนฟื้นฟูสภาพเครื่องจักร (Machine Fund) จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้กับผู้ประกอบการที่ต้องการพัฒนา ประสิทธิภาพของเครื่องจักร ให้ทันสมัย และมีคุณภาพมากขึ้น โดยการปรับปรุงพัฒนาเครื่องจักรเดิม (Retrofit) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity)

โครงการเครือข่ายระบบจัดส่งสินค้าและพัสดุ (Logistics) เพื่อดำเนินการ ในเรื่องของการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ในรูปแบบการฝึกอบรม การจัดทำคู่มือการประกอบธุรกิจ เฉพาะด้าน การจัดทำที่ปรึกษาทำหน้าที่วินิจฉัย และให้คำปรึกษาการศึกษา และพัฒนาระบบเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ และเทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์ ซึ่งจะดำเนินการนำร่องกับเครื่องมืออุปกรณ์เป้าหมาย ที่ผู้ประกอบการคัดเลือก และการพัฒนารหัสสินค้าบาร์โค้ด เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs ให้ก้าวสู่ความเป็นสากล

โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ระดับจังหวัดและภูมิภาค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินธุรกิจ ใน SMEs สาขาเป้าหมาย ในระดับจังหวัดและภูมิภาค โดยจะดำเนินการใน 3 เรื่องหลัก ๆ คือ “การปรับปรุงขีดความสามารถในการแข่งขัน ในสาขาทั่วไป และสาขาเกษตรแปรรูป” ซึ่งกิจกรรมหลัก จะเป็นการนำที่ปรึกษา เข้าไปวินิจฉัย ให้คำปรึกษาแนะนำ ในกิจการนำร่องของสาขาเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาศูนย์ข้อมูลอุตสาหกรรม (Virtual Cluster Information Center) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศเข้าด้วยกัน ตั้งแต่ระดับต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ “การเพิ่มผลผลิตภาพของ SMEs รายสาขา และการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster)” ในภาคการผลิต การค้า และบริการ ทั้งโดยรวมในพื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย อาทิ สิ่งทอ เครื่องหนัง สปา สมุนไพร ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ หัตถกรรม อาหาร รถจักรยานยนต์และชิ้นส่วน ปาล์ม น้ำมัน อุตสาหกรรมต่อตัวถังรถ บัส ธุรกิจบริการ ท่องเที่ยว แฟรนไชส์ โดยมีกิจกรรมที่เป็นการยกระดับการผลิต ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ การสร้างความเชื่อมโยง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม การพัฒนา ร่วมกันอย่างครบวงจร

ทั้งนี้โครงการที่น่าจะเกี่ยวข้องกับด้านพื้นที่ประกอบการโดยตรงมี 2 โครงการ อันแรกคือ *โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภาค* ที่ในขณะนี้ได้เริ่มจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะขึ้นแล้วในภาคต่างๆ ได้แก่ ภาคเหนือ

(จ. ตาก) ด้านอัญมณี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จ. ชัยภูมิ) ด้านสิ่งทอ ภาคกลาง (กทม.) ด้านเครื่องเคลือบดินเผาและเกษตรแปรรูป ภาคตะวันออก (จ.จันทบุรี) ด้านอัญมณี และภาคใต้ (จ.นครศรีธรรมราช) ด้านไม้ยางพารา รวมทั้งเริ่มรับสมัครคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมดำเนินการในศูนย์ต่างๆแล้ว อีกโครงการหนึ่งคือ *โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ระดับจังหวัดและภูมิภาค* ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย เช่น โครงการเติมเต็มขีดความสามารถ ครอบคลุม 37 กลุ่มอุตสาหกรรม และ 7 กลุ่มจังหวัด (ดูรายละเอียดของโครงการเติมเต็มขีดความสามารถผู้ประกอบการผลิต ได้ใน website ของโครงการ ที่ <http://www.excessweb.co.th/demo/6101/contact/index.asp>) โครงการศูนย์ข้อมูลอุตสาหกรรมเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ ได้เริ่มการระดมสมองสำหรับ 2 อุตสาหกรรมหลัก และ *โครงการพัฒนาคุณภาพหนังสือพิมพ์ในประเทศกับการพัฒนาผู้ประกอบการรายวิสาหกิจ* ได้มีการรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วม โครงการ และเริ่มฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.2 หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ประวัติ

หอการค้า ก่อตั้งขึ้นในปี 2476 โดยกลุ่มพ่อค้าไทยที่มีประสบการณ์ในการทำการค้ามีแนวความคิดที่จะจัดตั้งหอการค้าขึ้นเช่นเดียวกับในต่างประเทศ เพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มพ่อค้าและนักธุรกิจไทย โดยทำหน้าที่ประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน หอการค้าเป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินและเศรษฐกิจ โดยมีได้มุ่งหวังกำไรและช่วยแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจให้แก่สมาชิก ต่อมาในปี 2509ทางรัฐบาลก็ได้ตรา พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. 2509 .ขึ้นเพื่อรองรับการค้าดำเนินงานของหอการค้าไทย รวมทั้งหอการค้าจังหวัดต่างๆด้วย

ส่วนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกในฐานะ สภาการค้า เมื่อปี 2498 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นองค์กรของกลุ่มพ่อค้าไทยและพ่อค้าต่างประเทศที่มาค้าขายในประเทศไทย ในการส่งเสริมและจัดระเบียบเกี่ยวกับการค้า รวมทั้งรายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจ การค้าอุตสาหกรรม การขนส่ง การผลิต การคลังและการเงินต่อรัฐบาล ต่อมาในปี 2509 สภาการค้าก็ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ลักษณะการค้าดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการค้าดำเนินงาน

ในช่วงรัฐบาลที่ผ่านมาที่ผ่านมา สภาหอการค้าไทยได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหอการค้าทำการสำรวจเครือข่ายวิสาหกิจด้านธุรกิจทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลของเครือข่ายวิสาหกิจ (cluster mapping) ร่วมกับทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสถาบันคีนันแห่งเอเชีย โดยการศึกษาดังกล่าวครอบคลุมไปถึงตั้งแต่ชุมชนเล็กๆของแต่ละจังหวัด รวมถึงโครงการที่เป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่มีศักยภาพ นอกจากความร่วมมือในการสำรวจแล้ว สภาหอการค้าก็ได้มีความพยายามที่จะเข้าไปจัดระบบและผลักดันการพัฒนาด้านเครือข่ายวิสาหกิจในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ผ่านทางหอการค้าจังหวัดที่มี

Comment [T2]: รวมข้อมูลกับขอบเขตที่3

อยู่ทั่วประเทศ โดยจะพิจารณาถึงศักยภาพของกลุ่มธุรกิจต่างๆว่าสามารถจะพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มกันขึ้นได้หรือไม่ หรือถ้าเกิดมีการรวมกลุ่มกันตามธรรมชาติอยู่แล้ว จะทำให้การรวมกลุ่มนั้นเข้มแข็งขึ้นได้อย่างไร

5.3 สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ประวัติ

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ก่อตั้งเมื่อปี 2516 จากความร่วมมือของกลุ่มผู้ที่เคยไปศึกษาและดูงานโดยทุน ABK & AOTS ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยได้รับความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนจาก กระทรวงการค้าระหว่างประเทศ และอุตสาหกรรม (METI) ประเทศญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่และถ่ายทอดให้แก่บุคลากรไทย เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศ

ลักษณะการดำเนินงาน และขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

การให้บริการสำหรับ SMEs เช่น

- บริการวินิจฉัย หรือซินตัน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงศักยภาพและสถานภาพ ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ ซึ่งให้การวินิจฉัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิคการผลิต การจัดการ การบริหาร การตลาด การเงิน และแรงงาน โดยผู้ประกอบการสามารถนำผลการวินิจฉัยฯ ไปปรับปรุงกิจการได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ ได้ โดยจะใช้เวลาในการวินิจฉัย 8 วัน ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่พบเห็นในการวินิจฉัยฯ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถรับความช่วยเหลือ และส่งเสริมจากหน่วยงานที่ให้บริการได้ตรงตามความต้องการ โดยคำนึงถึงปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่ตนเองมีอยู่
- บริการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ เช่น TQM, QC Circle, ISO 9000, TPM, การบำรุงรักษาด้วยตนเอง Autonomous Maintenance, กิจกรรม 5ส (5S) กิจกรรมไคเซ็น การวางแผนและควบคุมการผลิต การเพิ่มผลผลิตด้วยเทคนิคการจัดสายการผลิตแบบสมดุล (IE Technics) Balaced Scroocard (BSC/KPI) การตลาด Business Plan การเงิน/การบริหารบัญชี การบริหารทรัพยากรบุคคล
- บริการสอบเทียบ / ปรับเทียบ เครื่องตรวจ เครื่องวัด และเครื่องทดสอบ ที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม สาขาที่เปิดให้บริการ ได้แก่ สาขาไฟฟ้า สาขามิติ สาขามวล เครื่องชั่งน้ำหนัก สาขาความดัน สาขาแรงบิด สาขาอุณหภูมิ สาขาความชื้น สัมผัส สาขาเครื่องมือห้องปฏิบัติการ เช่น pH meter, Conductivity meter, Spectrophotometer และ Glass ware นอกจากนี้ ยังให้บริการสอบเทียบเครื่องที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ โดยได้จัดให้มีบริการสอบเทียบนอกสถานที่
- การฝึกอบรม โดยได้เปิดการฝึกอบรมหลายหมวด เช่น การบริการและการจัดการ คอมพิวเตอร์ประยุกต์ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม เครื่องมือวัดและการสอบเทียบ บริหารการผลิต และการบำรุงรักษาวิผล เป็นต้น

5.4 สถานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประวัติ

เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ และมีหลายสาขา อันได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ สถานที่ตากอากาศ ธุรกิจขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ในแต่ละสาขามีการรวมตัวเป็นสมาคม สมาพันธ์ ต่างประกอบการ แต่ละสาขามีปัญหาของตนเอง ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวขาดการแก้ปัญหาและพัฒนาไปอย่างมีระบบและมีมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประสานงานกับภาครัฐ ขาดความเป็นเอกภาพ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชน ได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีความประสงค์จะรวมตัวกัน เพื่อให้การประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้มแข็งขึ้น มีความเป็นเอกภาพ จึงรวมตัวจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อเป็นกลไกที่ดีในการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งหลาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการประสานงานอย่างมีระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เสนอแนะนโยบายที่สำคัญ ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้อง สินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ และมีจรรยาบรรณเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมประเภทนี้ ให้มีการพัฒนาก้าวหน้าสู่มาตรฐานสากลต่อไป

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรภาคเอกชน จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดในพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 ดังนี้

- เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบ ระหว่างรัฐกับเอกชนด้วยกัน
- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
- ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
- ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ
- ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการบุคคลทั่วไป
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิก และบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

- เสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม กิจการด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ
- คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน
- ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประโยชน์ของการจัดตั้งสภา

องค์กรนี้ถือเป็นองค์กรใหม่ของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชน การรวมตัวของภาคเอกชนดังกล่าวจะมีผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ

- ส่งเสริมผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคม เพื่อจักได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของสภา
- สภาจะคอยควบคุมดูแลสมาชิกของสภาซึ่งเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างกันเอง ให้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภา เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานที่ทัดเทียมระดับนานาชาติได้
- สภาจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ โรงแรม ด้านขนส่ง ฯลฯ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลต่อการค้าการลงทุนและต่อประเทศในด้านบวก
- ช่วยเสริมการทำงานของภาครัฐได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความร่วมมือกับภาครัฐ สามารถเสนอแนะนโยบายที่สำคัญด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีการประสานงานที่ดี อันจะนำไปสู่ความสำเร็จด้านอุตสาหกรรม

5.5 สถาบันคีนันแห่งเอเชีย

ประวัติ

สถาบันคีนันแห่งเอเชีย (Kenan Institute) เป็นหน่วยงานที่มุ่งมั่นเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนให้กับประเทศไทยและประเทศในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง ได้เริ่มต้นบทบาทในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี 2536 โดยเป็นความ

ร่วมมือระหว่างสถาบันคีนันแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการได้รับคัดเลือกจากองค์การยูเสดเคให้จัดตั้งโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสหรัฐ-ไทย (US-Thailand Development Partnership) และได้เปิดทำการขึ้น ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ รวมทั้งได้รับเงินสนับสนุนการดำเนินงานก่อนแรกในปี 2537

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของสถาบันคีนันฯ ในระหว่างปี 2548-2552 ได้แก่

- ส่งเสริมการบริหารจัดการทางธุรกิจที่ดีขึ้นของภาคเอกชนตามหลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และการยกระดับ ความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน
- สนับสนุนการรักษาสีงแวดล้อมโดยส่งเสริมการเข้ามามีบทบาทร่วมของรัฐวิสาหกิจและเอกชน
- สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อการศึกษาและลดช่องว่างให้เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลระหว่างผู้ที่มีรายได้สูงและผู้ที่มีรายได้ต่ำ
- สนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ และส่งเสริมแนวคิดและพัฒนาศักยภาพคนทำงานและหัวหน้างานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- สนับสนุนและสนับสนุนด้านสาธารณสุขโดยการเข้ามามีบทบาทของโรงเรียนและองค์กรชุมชนชุมชนในการลดการแพร่กระจายของโรคติดต่อในภูมิภาค
- การพัฒนารัฐวิสาหกิจ พันธมิตรทางการศึกษาและเครือข่ายเอเชีย-อเมริกัน ในการร่วมกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- สนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคโดยการพัฒนาขีดความสามารถไปสู่ตลาดโลกและสัญญาการค้าโลก

โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการหลัก 8 โครงการของสถาบันคีนันฯ โดยทางสถาบันจะเป็นผู้ให้บริการด้านการฝึกอบรมแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ทั้งหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษา และกลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้สถาบันคีนันฯ ก็ยังทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และเป็นผู้ประสานงานการพัฒนาให้กับเครือข่ายวิสาหกิจที่มีศักยภาพหลายแห่ง โดยนำเครื่องมือการวิเคราะห์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละกลุ่มเครือข่าย อาทิเช่น การวิเคราะห์ห่วงโซ่ประกอบสี่ด้าน (Diamond Model) ของ Michael E. Porter แนวคิดการสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) ระดับความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Positioning) การจัดโครงสร้างอุตสาหกรรม การเทียบเคียง (Benchmarking) การวิเคราะห์ระยะห่าง (Gap Analysis) การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain Analysis) เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสร้างกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจที่เข้มแข็งให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจนสามารถร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ของกลุ่มและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายในการแข่งขันจนสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งในการฝึกอบรมของสถาบันคีนันฯ นั้น ทางสถาบันได้นำประสบการณ์จากการทำ

โครงการต่าง ๆ ของพันธมิตรที่ทำงานด้านการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในหลายประเทศทั่วโลกภายใต้การสนับสนุนขององค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) มาเป็นบทเรียนและแนวทางควรปฏิบัติเพื่อใช้ในงานด้านการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของประเทศไทย (ดูรายละเอียดงานให้คำปรึกษาและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของสถาบันคีนันฯ ได้ที่ http://www.kiasia.org/TH/Group_Tier2.asp?GroupTierId=30&SubGroupTier_ID=142)

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

สำหรับทางด้านกิจกรรม สถาบันคีนันฯ ได้ทำการศึกษาและดำเนินการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจหลายกลุ่มในหลายพื้นที่ ประกอบไปด้วย

- กลุ่มผู้ผลิตพืชผักปลอดสารพิษพื้นที่ภาคตะวันตก (นครปฐม, ราชบุรี, กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี)
- กลุ่มธุรกิจ Multimedia ในเขตกรุงเทพฯ
- กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว (เชียงใหม่, กาญจนบุรี และภูเก็ต) ซึ่งเป็นการดำเนินการต่อออกจากการศึกษาของมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMET)
- กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม จังหวัดเชียงใหม่
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าในโครงการ OTOP
- กลุ่มผู้ผลิตและผู้ค้าอัญมณี จังหวัดจันทบุรี
- กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารทะเล จังหวัดสงขลา
- กลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม จังหวัดนครราชสีมา

5.6 สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย

ประวัติ

สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทยได้เติบโตมาจาก “ชมรมส่งเสริมผู้รับช่วงการผลิต” (Subcontracting Promotion Club.,S.P.Club) ซึ่งก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2542 โดยสมาชิก เดิมนั้นจะเป็นกลุ่มของการผลิตชิ้นส่วนเป็นส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นชิ้นส่วนรถยนต์ และชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ซึ่งเกิดความใกล้ชิดและรวมกลุ่มกัน จากการทำกิจกรรมผู้ซื้อพบผู้ขาย (เป็นกิจกรรมที่พหุผลิตชิ้นส่วน Subcontracting ไปพบกับกลุ่มลูกค้าซึ่งเป็น โรงงานต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น โรงงานผลิตรถยนต์ โรงงานผลิตเครื่องจักร โรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น) ร่วมกัน โดยสมาชิกสามารถแบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ 4 กลุ่ม ดังนี้คือ

1. กลุ่มโลหะ Casting, Stamping และ Pressing
2. กลุ่มพลาสติก (Plastic), ยาง (Rubber) และเส้นใยสังเคราะห์ (Polymer)
3. กลุ่มชิ้นส่วนไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์
4. กลุ่มการขนส่ง บรรจุก๊าซ และบริการอื่นๆ

จากกิจกรรมดังกล่าว จึงได้ก่อให้เกิดประโยชน์และเกิดการพัฒนาไปสู่กลุ่มของอุตสาหกรรมการสนับสนุนการผลิตและบริการ และด้วยช่องทางที่เปิดกว้างขึ้นในการรับสมัครสมาชิก จึงทำให้จำนวนสมาชิกมีเพิ่มมากขึ้น และด้วยความเข้มแข็ง

ของกลุ่มพันธมิตรต่างๆของสมาคม จึงทำให้ในปัจจุบัน สามารถ ให้การสนับสนุน (Support) ได้ในทุกอุตสาหกรรม จนสามารถจัดตั้งขึ้นเป็น “สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย” ในปี 2546

วิสัยทัศน์

พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการชิ้นส่วน (Subcontracting) และบริการ(Service) ให้มีความสามารถในการส่งออก, การตลาด, การขายและการผลิตแบบมาตรฐานสากล

ภารกิจ

1. ให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก
2. กระตุ้นให้สมาชิก ขอมรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์
3. เชื่อมโยงหน่วยงาน, สถาบัน, องค์กรต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนพัฒนา SMEs ไทย
4. ให้ความรู้และวิทยาการใหม่แก่สมาชิกเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ
5. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่สมาชิกและแบ่งปันผลประโยชน์คืนสู่สังคม

สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย มีนโยบาย เมื่อก่อเริ่ม ดังนี้

1. หาดตลาดให้สมาชิก เพื่อเพิ่มรายได้และช่องทางจัดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศแก่ สมาชิก
2. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพสมาชิกสมาคมฯให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งสร้างความสามัคคีในหมู่สมาชิก
3. สร้างฐานข้อมูลของผู้รับช่วงการผลิตในประเทศไทย และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารของผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศไทย
4. รวมกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน (Cluster) เพื่อเสนอสินค้าครบวงจร (Whole Set) ให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคปัจจุบัน
5. ขยายเครือข่าย Global Sourcing ไปยังต่างประเทศ และสร้างแนวร่วมเครือข่าย Networking กับ ผู้ผลิตชิ้นส่วนต่างประเทศ

5.7 สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย

ประวัติ

สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นเป็นสมาคมการค้า เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2516 โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้งจำนวน 3 บริษัท และได้เพิ่มจำนวนเป็น 16 บริษัทในปีเดียวกัน ที่ตั้งของสำนักงานสมาคมฯ ครั้งแรกตั้งอยู่ที่ 128 - 131 ถนนราชประสงค์ ค. ปทุมวัน กรุงเทพฯ ต่อมาได้ย้ายมาอาศัยพื้นที่บริษัท สแตนคาร์ดการ์เมนท์ จำกัด ตึกอื้อจือเหลียงอยู่ ต่อมา ย้ายมาเช่า อยู่ ณ เลขที่ 55 ซอยพิพัฒน์ ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ แต่ต่อมา ได้ย้ายมาเช่า

ชั้นที่ 4 ตึกอ้อจือเหลียงยู่อี้กระยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2531 สมาคมฯ ได้ซื้อสำนักงานเป็นของตนเอง ณ เลขที่ 92/48 อาคารสารธรธานี ชั้น 17 ถนนสารธรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ และปัจจุบันสมาคมฯ ได้ซื้อสำนักงานใหม่ ณ เลขที่ 127/36 อาคารปัญญาทิวาเวอร์ ชั้น 31 ถนนนนทรี แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ และย้ายมาอยู่ที่ทำการใหม่ในเดือนกรกฎาคม 2537

ในปัจจุบัน (พฤศจิกายน 2547) สมาคมฯ มีสมาชิกทั้งสิ้น 592 บริษัท ประกอบด้วยสมาชิกสามัญ 462 บริษัท สมาชิกสมทบ 130 บริษัท ซึ่งเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในทางการค้า อุตสาหกรรม หรือการเงินอันเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม หน้าที่

สมาคมฯ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่หลักๆ ในด้านการสนับสนุนการจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement) หรือ FTA กับประเทศต่างๆ เพื่อเปิดโอกาส และลดอุปสรรคต่างๆ ในการส่งออกอันจะนำมาซึ่งสิทธิประโยชน์ต่างๆ และขณะนี้ได้มีการเซ็นสัญญาเขตการค้าเสรีกับบางประเทศคู่ค้าไปบ้างแล้ว คือ เขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย เขตการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ และ เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือได้ว่าเป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับหนึ่งของไทย นอกจากนี้เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซื้อ และรักษาผลประโยชน์โดยรวมของผู้ประกอบการจากการแอบอ้างแหล่งกำเนิดสินค้า สมาคมฯ จึงได้ร่วมดำเนินการกับภาครัฐในการใช้ Information Technology จัดทำซอฟต์แวร์พิสูจน์แหล่งกำเนิดสินค้า

5.8 สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย

ประวัติ

ได้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นมาจากการปรึกษาหารือระหว่างนักบริหารการตลาดที่เข้าร่วมอบรม ณ ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย และด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษาจากที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่เทคนิคทางการตลาดของศูนย์ อันมีผลสรุปได้ว่าการก่อตั้งสมาคมฯ นี้จะมีผลดีอย่างยิ่งในการที่จะให้นักการตลาดทั้งหลาย ได้มีโอกาสปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน รวมทั้งเป็นทางเผยแพร่เทคนิคทางการตลาดใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็ผลดีในที่สุดต่อการปรับปรุงและพัฒนาการตลาดของไทย ดังนั้น สมาคมฯ จึงได้ก่อตั้งขึ้นและได้จดทะเบียนจากทางราชการในเดือน เมษายน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมหลักการและการปฏิบัติของการตลาดในกิจกรรมอุตสาหกรรมและการค้าในประเทศไทยให้ก้าวหน้าด้วยการปรับปรุงความสามารถต่างๆ ไป การศึกษาความรู้ทางวิชาการและสมรรถภาพของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับ การตลาด
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับสมาชิกในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการตลาด
3. เพื่อให้ความช่วยเหลือร่วมกันในอันที่จะนำวิธีการจัดการตลาดไปใช้สำหรับปรับปรุงประสิทธิภาพในธุรกิจของสมาชิกให้ดีขึ้น
4. เพื่อตั้งหลักจรรยาในการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องในการตลาดและดำรงรักษาหลักเหล่านั้นไว้เป็นมาตรฐาน

5. เพื่อเผยแพร่ข้อคิดเห็นที่ว่าตลาดเป็นอาชีพที่มีเกียรติและคุณค่า
6. เพื่อให้ผู้มีอาชีพในการตลาดได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและการแนะแนวทางสำหรับผู้
ที่มุ่งจะมีอาชีพในทางนี้ ตลอดจนร่วมมือกับอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และวงการอาชีพต่าง ๆ ในการ
แลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของการศึกษาในการตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคต
7. เพื่อร่วมมือกับสถาบันต่าง ๆ ที่ดำเนินการฝึกอบรมทางการตลาด
8. เพื่อติดต่อและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความชำนาญ และข่าวสารต่าง ๆ ทางด้านการตลาดอยู่เสมอ
9. เพื่อเผยแพร่หลักการในการเพิ่มผลผลิตทางการตลาด และยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น ด้วยการ
ปรับปรุงวิธีการจัดการตลาดให้ดีขึ้น
10. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และปัญหาเกี่ยวกับการตลาดด้วยการออกหนังสือ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ
11. เพื่อให้ความอุปถัมภ์ในการวิจัยศึกษา ค้นคว้า และดำเนินการสำรวจในเรื่องเกี่ยวกับการตลาดอันจะเป็นการช่วย
เพิ่มพูนความรู้ทางเทคนิคที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิธีนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

5.9 สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และ SMEs ไทย

ประวัติ

การพัฒนาด้านธุรกิจค้าปลีกมีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ช่วงพ.ศ. 2520 โดยมีธุรกิจด้านค้าปลีกของต่างประเทศที่มีการลงทุนในประเทศ เป็นตัวผลักดันให้นักธุรกิจไทยต้องปรับตัวการค้าปลีกที่มีความหลากหลาย รูปแบบการค้าใหม่เริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น และมีระบบการขยายงานที่น่าสนใจก็คือ การขยายตัวโดยการเปิดธุรกิจในรูปแบบสาขามากขึ้น การสร้างความพอใจ และการยอมรับให้กับผู้บริโภค โดยสร้าง จุดเด่นและการยอมรับในตราสินค้าร้านค้าอย่างเป็นกระบวนการ กลยุทธ์หนึ่งให้เห็นความสำคัญของการกระจายสาขาก็คือ ระบบแฟรนไชส์ และด้วยเหตุนี้คนไทยที่เป็นกลุ่มนักธุรกิจด้านระบบงานสาขา ทั้งที่ได้เริ่มกิจการจากการรับเอารูปแบบธุรกิจ จากต่างประเทศเข้ามาทำตลาดในประเทศรวมถึงกลุ่มที่ต้องการพัฒนาระบบแฟรนไชส์เอง ได้รวมกลุ่มกันเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การสร้างความรู้ด้านแฟรนไชส์ให้กับสังคม นักลงทุนในบ้านเราให้มากที่สุด ด้วยสาเหตุนี้จึงมีการรวมตัวเพื่อจัดตั้ง สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์ เพื่อเป็นจุดศูนย์รวมในการทำงานเพื่อสังคมและ นักธุรกิจในวงการมากขึ้น

สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์เริ่มก่อตั้ง มาเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ประมาณ พ.ศ.2536 เริ่มต้นครั้งแรกใน นามชมรมแฟรนไชส์ โดยในช่วงก่อนนั้นมีการนำธุรกิจ ด้านแฟรนไชส์ของต่างประเทศเข้ามาแล้ว เช่น ร้าน MC donald, ร้านไก่ KFC, ร้านสะดวกซื้อ, 7-eleven ร้านพิซซ่าฮัท ในขณะที่นั้นนับว่ามีผู้คนสนใจในธุรกิจแฟรนไชส์ เป็นจำนวนมากการเปิดตัวชมรมครั้งแรกเริ่มด้วยการจัดงาน สัมมนาเรื่องแฟรนไชส์ที่โรงแรมดุสิต มีคนสนใจร่วมงานนับ พันคนทำให้บริษัทที่ร่วมงานตกลงร่วมกันจัดตั้งเป็นชมรม ประกอบไปด้วย ศูนย์สอนคอมพิวเตอร์ Future kids, ศูนย์สอนภาษาและคอมพิวเตอร์Ecc, Mail Box, อีชีส์, โปลิคม, เทเลวิส ด้วยการประสานงานและสนับสนุนจาก นสพ.คู่แข่ง เป็นแกนกลางที่สำคัญ ทำให้เกิดความ

ร่วมมือ และผู้ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งด้านประชาสัมพันธ์ การนำข่าวสารเพื่อลงนิตยสารและคอลัมน์ใน นสพ. นับได้ว่า ชมรมแฟรนไชส์ไทยได้เกิดขึ้นครั้งแรกอย่างแท้จริง โดยมี อาจารย์ไกรฤทธิ์ บุญยะเกียรติ เป็นประธาน มีสมาชิกประมาณ 450 ราย แบ่งเป็น องค์กรบริษัท 50 แห่ง, บุคคลทั่วไป 400 คน และชมรมจัดให้มีการพบปะสมาชิก อยู่เป็นประจำ

การเติบโตเป็นไปพร้อมกับความสนใจจาก ประชาชนและนักลงทุน ซึ่งต่อมาชมรมจึงจัดตั้งเป็น สมาคมโดยใช้ชื่อว่า สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์ การก่อตั้งองค์กรเพื่อสังคมและนักธุรกิจแฟรนไชส์ยังพยายามสานปณิธาน ที่มีร่วมกันอย่างต่อเนื่องจากการสร้างงานและร่วมกันปรับ สภาวะของธุรกิจแฟรนไชส์ โดยเฉพาะธุรกิจแฟรนไชส์ของ คนไทยให้กลับมาสู่ สภาวะปกติ จึงมีการริเริ่มการรวมตัวอีก ครั้ง ในขณะที่เดียวกันยังเล็งเห็นความสำคัญของธุรกิจขนาด เล็กของระบบเศรษฐกิจที่มีความสำคัญจึงได้เพิ่มเนื้อหา งาน สมาคมเพิ่มขึ้น และเปลี่ยนแปลงชื่อสมาคมพร้อม ตราสัญลักษณ์ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่วาง แนวทางไว้ และเริ่มดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2546 ในนาม สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์และเอสเอ็มอีไทย Franchise Thai SMEs Business Association - FSA)

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันแห่งการรวบรวมฐานความรู้ ในการประกอบกิจการแฟรนไชส์ และธุรกิจขนาดย่อม เพื่อเป็นองค์กรแห่งความรู้ เพื่อนักธุรกิจในประเทศไทย ที่มุ่งพัฒนาตัวตนและองค์กรอย่างต่อเนื่อง สร้างความพร้อมที่จะให้หน่วยธุรกิจของประเทศ มีความเป็นมาตรฐานในการดำเนินการ อันจะเป็นกำลังสำคัญด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

หน้าที่

ส่งเสริมและผลักดันธุรกิจขนาดเล็ก และระบบแฟรนไชส์ของไทยให้สามารถก้าวสู่มาตรฐาน อันเป็นการยอมรับของสมาคมโลก และสามารถส่งเสริมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ด้านของไทยให้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล

1. สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายให้กับสมาชิก
2. สร้างศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ธุรกิจไทย
3. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร และฐานความรู้ทางธุรกิจแก่สังคม

5.10 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย หอการค้าไทย

ประวัติ

สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย หอการค้าไทย จัดตั้งโดยหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถ และสร้างโอกาสให้แก่ องค์กรของรัฐและผู้ประกอบการ ทั้งที่เป็นสมาชิกสภา หอการค้าแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และผู้ประกอบการทั่วไป รวมถึงผู้ที่เริ่มประกอบการเพื่อยกระดับธุรกิจไทย ให้ก้าวไกลสู่สากลจัดตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม 2546 เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การกำกับดูแลโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หอการค้าไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถและสร้างโอกาสให้แก่องค์กรรัฐและเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจ

บทบาทและหน้าที่

การบริการด้านการอบรม (Training) จัดการฝึกอบรมแบบ Public Training Course และ In-House Training Course ตามความต้องการของผู้ประกอบการ

การบริการให้คำปรึกษา(Consulting) ปรึกษาและแนะนำทางธุรกิจ ด้วยทีมงานวิชาการ ที่เชี่ยวชาญจากในประเทศ และต่างประเทศ

การบริการด้านการจัดสัมมนา(Seminar) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ด้วยวิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การบริการด้านงานวิจัย (Research) บริการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) การวิจัยทางธุรกิจ และวิจัยตลาด (Market Research)

การให้บริการจัดงาน (Organizer) จัดกิจกรรมทางธุรกิจ การแสดงสินค้า กิจกรรมสันตนาการ Walk Rally และ Group Dynamic โดยทีมงานที่มีประสบการณ์ระดับมืออาชีพ

การบริหารโครงการ (Project Management) วางแผนและบริการโครงการต่างๆ โดยทีมปรึกษาที่มีประสบการณ์ และประสบผลสำเร็จในการบริหารโครงการมาแล้วมากมาย

ลักษณะการดำเนินงาน

สร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SMEs และผู้ประกอบการใหม่

สร้างเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจ

ให้บริการปรึกษาแนะนำธุรกิจเฉพาะด้าน

ชรรมาภิบาล มาตรฐานต่างประเทศ

5.11 สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติ

ในปี พ.ศ. 2520-2524 รัฐบาลไทยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่นในการพัฒนามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และได้ก่อตั้งหน่วยงานของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม ที่วิทยาเขตกำแพงแสน ให้ชื่อว่า ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม การเกษตรแห่งชาติ ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 60 ไร่ ทำให้งานบริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นที่รู้จักแพร่หลายและเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปทั้งภายในและต่างประเทศ

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่วิชาความรู้ ผู้สังคมและประชาชน และทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจอันสำคัญนี้มาตลอด โดยได้พัฒนาปรับปรุงกระบวนการตลอดจนเทคนิควิธีการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมาโดยลำดับ จนได้รับประกาศเกียรติคุณ รางวัลหน่วยงานดีเด่นของชาติสาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)

ประจำปี พุทธศักราช 2532 จากคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และในปี พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ “สังข์เงิน” จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย

จากการพัฒนางานของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มาอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการพิจารณาจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาสำนักส่งเสริม มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักส่งเสริมฯ ให้สอดคล้องกับลักษณะงาน การขยายงานและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม โดยกำหนดโครงสร้างการบริหารงานจาก 6 ฝ่าย เป็น 8 ฝ่าย ในทั้ง 2 วิทยาเขต ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อฝ่ายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น ฝ่ายวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรการฝึกอบรม ปรับเปลี่ยนเป็นฝ่ายวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการตั้งฝ่ายเพิ่มขึ้น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายการศึกษาและฝ่ายสื่อสารการตลาด และกำหนดให้ฝ่ายต่างๆ ทดลองปฏิบัติตามโครงสร้างใหม่ นี้เป็น เวลา 1 ปี เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ก่อนที่จะนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาต่อไป

หลังจากนั้น สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม ได้ทบทวนโครงสร้างองค์กรภายในใหม่อีกครั้ง โดยกำหนดให้มี 6 ฝ่าย และให้งานส่งเสริมเผยแพร่ แยกออกจากฝ่ายฝึกอบรม จัดตั้งเป็นฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ โดยมีภารกิจครอบคลุมถึงการส่งเสริมการตลาด ดึงส่ง โครงสร้างสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม ที่ปรากฏนี้

ปลายปี พ.ศ. 2548 ได้มีย้ายสถานที่ทำงาน บางฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและธุรการทั่วไป และฝ่ายวิเคราะห์โครงการและหลักสูตร จากอาคารเดิมมาอยู่ที่อาคารวิทยบริการ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการด้านอาคาร และเพื่อขยายพื้นที่ทำงานเดิม ให้แก่ฝ่ายพัฒนาสื่อการส่งเสริม และฝ่ายโรงพิมพ์

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม เป็นส่วนราชการระดับคณะ ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรับผิดชอบการให้บริการทางวิชาการ แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และประชาชนทั่วไป โดยถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อการประกอบอาชีพ และเสริมอาชีพ

ภารกิจ งาน กิจกรรม ที่สำคัญมีดังนี้

1. การถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน

1.1 การฝึกอบรมวิชาชีพ (ระยะสั้น) สำหรับประชาชน โดยฝึกอบรมทั้งสองวิทยาเขต คือ ที่บางเขน และกำแพงแสน โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของเนื้อหาวิชา ได้แก่ หมวดอาหาร หมวดเกษตร หมวดค-หกรรมกรทำอาหาร หมวดศิลปะ หมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมวดภาษา

1.2 การฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาบุคลากร เป็นการฝึกอบรมเชิงวิชาการแก่ข้าราชการ และผู้สนใจ

1.3 การฝึกอบรมหลักสูตรนานาชาติ เป็นการให้บริการฝึกอบรมตามความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน แก่ชาวต่างประเทศ

1.4 การถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านสถานีวิทยุ ม.ก. มี 4 สถานีในระบบ AM ได้แก่ บางเขน 1107 กิโลเฮิร์ต เชียงใหม่ 612 กิโลเฮิร์ต ขอนแก่น 1314 กิโลเฮิร์ต และสงขลา 1269 กิโลเฮิร์ต และถ่ายทอดสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.5 การศึกษาฐานเกษตรสัญจร ศึกษาและดูงานในสถานที่จริงของการทำการเกษตรต่าง ๆ

1.6 การจัดนิทรรศการและสาธิตทางการเกษตรและวิชาชีพ ตามหน่วยงานภาครัฐที่จัดแสดงตามสถานที่ต่าง ๆ

2. การผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนและการส่งเสริมเผยแพร่

2.1 การผลิตรายการโทรทัศน์ เทปโทรทัศน์ ทางด้านการเกษตรและวิชาชีพ

2.2 การผลิตสไลด์ประกอบเสียง ทางด้านการเกษตรและวิชาชีพ

2.3 การผลิตวิดีโอซีดีจากเทปโทรทัศน์ ทางด้านการเกษตรและวิชาชีพ

2.4 การผลิตเอกสารเผยแพร่ ทางด้านการเกษตรและวิชาชีพ

2.5 การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม

3. การพัฒนาทางการศึกษาวิจัย และหลักสูตรการฝึกอบรม

ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมเผยแพร่ และการพัฒนาชนบท ตลอดจนการผลิตและใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อให้ได้สื่อที่ดีและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับลักษณะงานส่งเสริมเผยแพร่ ตลอดจนประเมินผล โครงการฝึกอบรมเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับแผนงานภาครัฐในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย

4. การเรียนการสอนและการฝึกงานนิสิต

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มีเครื่องมือต่างๆ ในการผลิตสื่อที่ครบวงจร ดังนั้นจึงมีความพร้อมในการใช้เป็นสถานที่ในการเรียนการสอนและการฝึกงานนิสิต ที่ต้องศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องการผลิตสื่อและการส่งเสริมเผยแพร่

5. การให้บริการยืมสื่อต่างๆ และโสตทัศนอุปกรณ์

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม ได้ผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ตลอดระยะเวลาโดยส่วนหนึ่งได้เผยแพร่ฟรี บางส่วนได้จัดให้บริการยืม ทั้งสื่อ และ อุปกรณ์การผลิตสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. การให้บริการด้านการพิมพ์เอกสาร ตำราสารวิชาการ

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มีโรงพิมพ์ตั้งอยู่ทั้งสองวิทยาเขต สามารถให้บริการงานพิมพ์ได้อย่างครบวงจร และพัฒนาเทคโนโลยีการพิมพ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สามารถพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้บริการได้ทั้งหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอก

7. การให้บริการสถานที่เพื่อการจัดประชุม และฝึกอบรม สัมมนา

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มีบริการห้องพัก สถานที่จัดฝึกอบรม สัมมนา ที่ครบวงจร โดยตั้งอยู่ที่ ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ให้บริการได้ทั้งหน่วยงานภายใน และ หน่วยงานภายนอก

6. ศูนย์บ่มเพาะสถาบันการศึกษา

6.1 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ประวัติ

จัดตั้งให้ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ริเริ่ม “โครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันฯ อุดมศึกษา” ขึ้น เพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจภายในมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้นำผลผลิตด้านวิชาการมาเชื่อมต่อโลก ธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญที่จะให้อาจารย์ นิสิต นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันการศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสู่การเน้นผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่อย่างกว้างขวางของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ดำเนินเสนอโครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ พระจอมเกล้าลาดกระบังให้แก่คณะกรรมการโครงการหน่วยบ่มเพาะ วิสาหกิจในสถาบันการศึกษา พิจารณาโครงการ โดยมีมหาวิทยาลัยจำนวน 37 แห่ง

ส่งข้อเสนอโครงการให้แก่ คณะกรรมการพิจารณา และผลปรากฏว่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับการคัดเลือก เป็นหนึ่งใน 12 โครงการนำร่องเพื่อจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพระจอมเกล้าลาดกระบังขึ้น

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ บูรณาการผลงานวิจัยและพัฒนาโดยเชื่อมต่อกับโลกธุรกิจอันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

พันธกิจ

1. ถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายสาขาวิชา โดยเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจเอกชนในเขตลาดกระบังและพื้นที่ใกล้เคียง
2. สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ในกลุ่มคลัสเตอร์หลักที่อยู่ในเป้าหมายของประเทศ
3. จัดกระบวนการเรียนรู้เป็นผู้ประกอบการ ให้แก่นักศึกษา บัณฑิต และผู้ที่สนใจเพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่
4. เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ประสานงานจัดอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายสาขาให้กลุ่ม เป้าหมาย
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดบริษัทใหม่ (Start-up company)
3. เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษา และบัณฑิต เพื่อเตรียมเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่
4. เพื่อเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจ /เอกชน ในด้านความร่วมมือและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

6.2 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดย่อมสถาบันสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ประวัติ

งานส่งเสริมการวิจัยเป็นหน่วยงานสังกัดกองบริการการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัยของสถาบัน เป็นที่ปรึกษา มีพันธกิจในการสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และในปี พ . ศ .2544 สภาสถาบันเห็นชอบให้บรรจุสำนักวิจัยและพัฒนา ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ . ศ .2545 – 2549) ของสถาบัน หนึ่งในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ครั้งที่ 19/2545 เมื่อวันที่จันทร์ที่ 21 ตุลาคม 2545 ได้พิจารณาและมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการที่ขอหารือเปลี่ยนชื่อโครงการจาก “ สำนักวิจัยและพัฒนา ” เป็น “ สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ” เพื่อความเป็นสากลโดยครอบคลุมภารกิจหลักด้านการวิจัยการส่งเสริมการวิจัยตามเอกลักษณ์และความเชี่ยวชาญของสถาบัน รวมทั้งเพื่อส่งเสริม โครงการวิจัยและพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน แต่เนื่องจากในขณะนั้นงานส่งเสริมการวิจัยกองบริการการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการกิจการทางด้านการศึกษา มีทรัพยากรทางการบริหารค่อนข้างจำกัดในเบื้องต้นรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มีความเห็นว่าควรทำแบบค่อยเป็นค่อย

ไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณและอัตรากำลังคน จึงเสนอขอจัดตั้งเป็นศูนย์มีสถานภาพเป็นหน่วยงานระดับกอง ภายใต้อำนาจงานอธิการบดีไปก่อน หากในอนาคตมีข้อบ่งชี้ภาระกิจปริมาณงานมากขึ้น มีทรัพยากรทางการบริหารมากขึ้น จึงจะดำเนินการขอยกฐานะขึ้นเป็นหน่วยงานระดับสำนักต่อไป เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545 สภาสถาบันได้อนุมัติให้จัดตั้ง สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานภายในระดับกอง

ปัจจุบัน ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภารกิจมากขึ้น ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานวิจัยทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการสนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่งานวิจัยของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการจัดการด้านทรัพย์สิน ทางปัญญา การนำผลงานวิจัยไปใช้เชิงพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการและรองรับการขยายตัวของ งานวิจัยของมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2550 มติสภาสถาบันให้จัดตั้งเป็นสำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับผิดชอบการบริหารและกำหนดนโยบายการวิจัย ตลอดจนเป็นศูนย์รวมกิจกรรมวิจัยของมหาวิทยาลัย บริหารงานโดยคณะกรรมการ 3 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะกรรมการบริหาร สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัยของสถาบัน

6.3 ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติ

จากความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Business Incubator for Halal Products and Services:BIHAPS Chulalongkorn University) ขึ้นทั้งนี้ อยู่ใน การดูแล รับผิดชอบและดำเนินการโดย ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล (The Halal Science Center) และคณะสหเวช ศาสตร์ (Faculty of Allied Health Sciences) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalongkorn University) ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ ผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล ที่มีการจัดตั้งขึ้นนี้ ถือเป็นแห่งแรกของประเทศไทย

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล เพื่อการส่งออกและเป็น ศูนย์กลางงานด้านผลิตภัณฑ์และบริการในอุตสาหกรรมฮาลาลให้เติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

พันธกิจ

1. ดำเนินการบ่มเพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลเพื่อการ ส่งออก
2. พัฒนาและสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีพื้นฐานความรู้ในเชิงวิชาการด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ฮาลาลเพื่อการ ส่งออก

3. ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเทคโนโลยี และการบริหารจัดการของผู้ประกอบการเองในด้านผลิตภัณฑ์และบริการสา
ลเพื่อการส่งออก

4. วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการสาละให้มีมาตรฐานสากลเพื่อการส่งออกให้กับผู้ประกอบการใหม่

7. หน่วยงานอื่นๆ

7.1 ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ลักษณะของหน่วยงาน

ตลาดหลักทรัพย์

ประวัติ

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จัดตั้งขึ้น โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนสำหรับ
บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงหรือบริษัทที่เริ่มดำเนินกิจการไม่นานแต่มีมูลค่าราคาตลาดที่
สูงโดยถือเป็นทางเลือกอีกแห่งในการระดมทุน โดยได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2542

บริษัทที่มีศักยภาพในการเติบโตและต้องการระดมทุนสามารถใช้แนวทางนี้ในการพิจารณาเตรียมการ ตลอดจนใช้
บริการให้คำปรึกษาโดยตรงจากตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ภาระหน้าที่

เป็นตลาดหลักทรัพย์ประสิทธิภาพสูงเพื่อการร่วมลงทุนระหว่างผู้ประกอบการ และนักลงทุนที่มุ่งหวังจะได้รับ
ประโยชน์ร่วมกันจากการเติบโตไปพร้อมกับธุรกิจ

- บริหารจัดการให้ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในหมู่ผู้ประกอบการ และนักลงทุน
- ให้บริการด้านการเปิดเผยข้อมูลที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมทั้งการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องการ
ลงทุนอย่างทั่วถึง

- สนับสนุนอุตสาหกรรมร่วมลงทุน (Venture Capital) เพื่อเพิ่มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ (MAI) อย่างต่อเนื่อง

- พัฒนาเครือข่ายพันธมิตรให้แก่บริษัทจดทะเบียน บริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
เพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่บริษัทจดทะเบียน

- สนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อสร้างคุณภาพให้กับบริษัทจดทะเบียนใน MAI และสร้างความน่าเชื่อถือ
ให้แก่นักลงทุน

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

คุณสมบัติของการเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) มุ่งมั่นสรรหาและคัดเลือกบริษัทที่มีศักยภาพเข้าจดทะเบียนเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน โดยบริษัทที่จะเข้าจดทะเบียนได้ ต้องเป็นบริษัทที่มีประวัติการดำเนินงานมาพอสมควร โดยมีผลกำไรที่ผ่านมาชัดเจน พร้อมกระจายการถือหุ้นให้สาธารณชน และที่สำคัญต้องมีบรรษัทภิบาลที่ดี มีความโปร่งใสและเชื่อถือได้ โดยคุณสมบัติของบริษัทจดทะเบียน มีดังนี้

ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

ทุนชำระแล้วและส่วนของผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท

มีผลการดำเนินงานต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 2 ปี ภายใต้การจัดการของผู้บริหารส่วนใหญ่กลุ่มเดียวกันอย่างน้อย 1 ปี ก่อนยื่นคำขอ และกำไรสุทธิในปีล่าสุดก่อนยื่นคำขอมีกำไรสุทธิ และมีกำไรสุทธิในงวดสะสมของปีที่ยื่นคำขอ

ในกรณีที่มิผลการดำเนินการเพียง 1 ปี สามารถเข้าจดทะเบียนได้ หากมีมูลค่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่น้อยกว่า 1,500 ล้านบาท

การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายย่อย

ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่น้อยกว่า 300 ราย ถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 20% ของทุนชำระแล้ว

การเสนอขายหุ้นแก่ประชาชน

โดยจำนวนหุ้นที่เสนอขาย ต้องไม่น้อยกว่า 15% ของทุนชำระแล้ว

การบริหารจัดการ โปร่งใสมีมาตรฐาน

มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 ท่าน และมีระบบการควบคุมภายในที่สร้างความเชื่อมั่นได้ว่า ระบบบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้ยื่นคำขอกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และบริษัทอื่นซึ่งมีผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่กลุ่มเดียวกัน

รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ ผู้สอบบัญชีของบริษัทได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

มีที่ปรึกษาทางการเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

การเตรียมการก่อนเข้าระดมทุน

บริษัทที่มีแผนที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) สามารถเตรียมความพร้อมด้วยตนเองในเบื้องต้น ก่อนการจ้างที่ปรึกษาทางการเงินให้มาช่วยเตรียมการยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนกับสำนักงาน ก.ล.ต. และการยื่นคำขอเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ดังนี้

- เปลี่ยนผู้สอบบัญชีให้เป็นผู้สอบที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในงบการเงินปีล่าสุดก่อนปีที่ยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน (อาจเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ภายหลังจากการแต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงินได้)
- ปรับปรุงระบบบัญชีและการควบคุมภายใน เพื่อให้ได้มาตรฐาน
- เตรียมการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการอิสระหรือคณะกรรมการตรวจสอบ
- จัดทำแผนธุรกิจ เพื่อรองรับการใช้เงินที่จะได้จากการเสนอขายหุ้นให้แก่ประชาชน

จัดเตรียมเอกสารภายในบริษัทให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการให้ที่ปรึกษาทางการเงินเข้ามาศึกษาข้อมูล ในการเตรียมยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนกับสำนักงาน ก.ล.ต. และการยื่นคำขอเข้าจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

- ภายหลังจากการเตรียมการดังกล่าว บริษัทจึงทำการคัดเลือกและแต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อช่วยในการจัด โครงสร้างบริษัท โครงสร้างธุรกิจ โครงสร้างทุนและผู้ถือหุ้น และจัดเตรียมข้อมูลในการยื่นคำขออนุญาตเสนอขาย หลักทรัพย์ต่อประชาชนกับสำนักงาน ก.ล.ต. และการยื่นคำขอเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ทั้งนี้ บริษัทควรคัดเลือกที่ปรึกษาทางการเงินที่เหมาะสม จะสามารถทำงานกับบริษัทได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงิน และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

บริษัทจะต้องทำการคัดเลือกที่ปรึกษาทางการเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. เข้ามาช่วยในการ เตรียมความพร้อมของบริษัท โดยที่ปรึกษาทางการเงินจะมีหน้าที่ ดังนี้

- ศึกษาข้อมูลบริษัท (Due Diligence)
- จัดโครงสร้างบริษัท จัดโครงสร้างธุรกิจ จัดโครงสร้างทุนและผู้ถือหุ้น
- จัดเตรียมข้อมูลบริษัทสำหรับการยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และยื่น คำขอเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)
- จัดจำหน่ายหลักทรัพย์หรือช่วยประสานงาน ในการจัดหาผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของบริษัทให้แก่ประชาชน ทั่วไป
- ดูแลบริษัทอย่างต่อเนื่องอีก 1 ปีนับจากวันที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)
- สำหรับบริษัทที่ยังไม่ได้ใช้ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ควรจะทำการเปลี่ยน ผู้สอบ บัญชีให้เป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. และดำเนินการวางระบบบัญชีและระบบ ควบคุมภายในให้ได้มาตรฐาน จะเป็นการช่วยประหยัดเวลาในการเตรียมตัวเข้าจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ได้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน

ก่อนการยื่นคำขอเสนอขายหลักทรัพย์ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. บริษัทจะต้องจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน ต่อกระทรวงพาณิชย์ให้แล้วเสร็จก่อน โดยปกติจะใช้เวลาประมาณ 1-2 เดือนในการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน ใน ขั้นตอนนี้จะมีที่ปรึกษากฎหมายหรือทีมงานทางด้านกฎหมายของบริษัทมาช่วยดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน ตลอดจนให้คำปรึกษาในเรื่องประเด็นทางกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และยื่นขอจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

เมื่อที่ปรึกษาทางการเงินเตรียมข้อมูลของบริษัทเสร็จ และดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนเรียบร้อยแล้ว ที่ ปรึกษาทางการเงินในฐานะตัวแทนของบริษัทจะดำเนินการยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และยื่นคำขอเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนต่อตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ในขั้นตอนนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จะพิจารณาข้อมูลและไปเยี่ยมชมกิจการของบริษัท (Company Visit) เพื่อให้บริษัทนำเสนอข้อมูลและตอบข้อซักถามเพิ่มเติม โดยสำนักงาน ก.ล.ต. จะใช้เวลาประมาณ 45 วันในการพิจารณาแบบคำขออนุญาตจากวันที่เอกสารครบถ้วน และเมื่อบริษัทได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จะอนุมัติให้เป็นบริษัทจดทะเบียนโดยมีเงื่อนไขให้ไปกระจายหุ้นให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 กระจายหุ้นต่อประชาชน

เมื่อบริษัทได้รับอนุญาตให้เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน และได้รับอนุมัติให้เป็นบริษัทจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไขให้กระจายหุ้นให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยครบตามเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) กำหนดแล้ว บริษัทจะต้องแต่งตั้งผู้จัดจำหน่ายและรับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์เพื่อช่วยในการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อประชาชน

การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์และรับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์มี 2 วิธีหลัก คือ

การรับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์แบบ Firm Underwriting ผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์จะต้องจำหน่ายหลักทรัพย์ให้หมด หากไม่สามารถจำหน่ายหลักทรัพย์ได้หมด ผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์จะต้องรับซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้เอง วิธีนี้บริษัทจะมั่นใจได้ว่าจะได้รับเงินจากการระดมทุนได้ครบทั้งจำนวน

การรับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์แบบ Best Effort Underwriting ผู้รับประกันการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์จะพยายามจำหน่ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และหากไม่สามารถจำหน่ายหลักทรัพย์ได้หมด ก็ไม่ต้องรับซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้เอง โดยทั่วไปวิธีนี้จะมีค่าธรรมเนียมต่ำกว่าวิธีแรก

ขั้นตอนที่ 5 เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ภายหลังจากบริษัทกระจายหุ้นให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยได้ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) กำหนดแล้ว ถึงเวลาที่จะเตรียมตัวสำหรับการเริ่มเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยบริษัทสามารถดำเนินการ ดังนี้

1. เปิดบัญชีกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
2. ฝากหลักทรัพย์ตามจำนวนที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) กำหนดไว้ที่บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
3. จดทะเบียนเพิ่มทุนที่กระทรวงพาณิชย์
4. จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมมาที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ได้แก่ หนังสือรับรองทุนจากกระทรวงพาณิชย์ รายงานการกระจายหุ้น ชำระค่าธรรมเนียม
5. เมื่อได้รับเอกสารครบถ้วนแล้วตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จะประกาศรับหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน
6. เริ่มทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ประโยชน์ของการเป็นบริษัทจดทะเบียน

การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) นั้น มีประโยชน์ไม่เฉพาะกับบริษัทที่เข้าจดทะเบียนหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทเท่านั้น แต่เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด อาทิ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ คู่ค้า ผู้ลงทุน ตลาดทุน ตลอดจน

ประเทศชาติ โดยรวม อย่างไรก็ตามประโยชน์ลำดับแรกๆ ที่จะเกิดขึ้นที่เห็นชัดเจนที่สุดจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น ดังนี้

ประโยชน์ต่อบริษัทจดทะเบียน

1. แหล่งเงินทุนระยะยาวที่ปราศจากภาระดอกเบี้ย

การนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ช่วยให้บริษัทสามารถระดมเงินทุนจากประชาชนทั่วไปได้โดยตรง เพื่อนำไปเป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือขยายธุรกิจของบริษัทได้โดยไม่มีภาระที่ต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามงวดเวลาที่กำหนดเหมือนการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ทำให้บริษัทมีความยืดหยุ่นในการบริหารเงินมากขึ้น

2. เพิ่มช่องทางระดมทุนเพื่อช่วยในการบริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สามารถระดมทุนเพิ่มเติมเมื่อมีความต้องการใช้เงินเพิ่มขึ้นได้ โดยการออกตราสารทางการเงินประเภทต่างๆ ได้หลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งตราสารหนี้ ตราสารทุน และตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน เช่น หุ้นสามัญ เพิ่มทุน หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น ช่วยให้บริษัทสามารถจัดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทได้ เป็นการเพิ่มทางเลือกและสร้างความแข็งแกร่งด้านการเงิน และบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. เสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บริษัท

การเป็นบริษัทจดทะเบียนจะช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีในการบริหารงานและมาตรฐานการดำเนินงานของบริษัทมากขึ้น ผ่านกลไกการเปิดเผยข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนสนใจ ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทมากขึ้นแล้ว ยังช่วยสร้างความเชื่อถือให้แก่ลูกค้า คู่ค้า ทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้า การเพิ่มพันธมิตรและการต่อยอดธุรกิจในอนาคต

4. สร้างความภักดี และผลตอบแทนที่ดีให้แก่พนักงาน

พนักงานของบริษัทนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ จะช่วยสร้างความภักดีและความภูมิใจให้แก่พนักงาน มีความทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่ในการสร้างความก้าวหน้า ให้แก่บริษัทการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นช่องทางหนึ่งที่บริษัทสามารถเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของบริษัทได้ ผ่านโครงการเสนอขายหลักทรัพย์ให้แก่กรรมการหรือพนักงานของบริษัท (Employee Stock Option Program หรือ ESOP)

5. สร้างความรับผิดชอบและการบริหารงานแบบมืออาชีพ

การที่บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่างๆ ผ่านช่องทางและระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตลาดหลักทรัพย์ ช่วยทำให้บริษัทเป็นที่รู้จักของผู้ลงทุนมากขึ้น ช่วยสร้างความสนใจของผู้ลงทุนในบริษัทมากขึ้นและกระตุ้นให้ผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนมีความรับผิดชอบในการบริหารงานมากขึ้นด้วย

6. การดำรงอยู่ของธุรกิจในระยะยาว

การเป็นบริษัทจดทะเบียนจะช่วยให้บริษัทที่มีการบริหารงานแบบธุรกิจครอบครัวก้าวเข้าสู่การบริหารงานแบบมืออาชีพมากขึ้น มีผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพเข้าร่วมบริหารจัดการ และเปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวของเจ้าของกิจการที่มีเป้าหมาย ในการดำเนินชีวิตหรือมีความถนัดที่แตกต่างกันไปสามารถเลือกประกอบอาชีพที่ต้องการ โดยยังคงมีฐานะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทและได้รับผลตอบแทนจากการถือหุ้นอยู่เช่นเดิม

ประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น

1. เพิ่มสภาพคล่องให้กับผู้ถือหุ้น

การเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ช่วยให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทมีศูนย์กลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ ที่ถือไว้เป็นเงินสดได้ง่ายและสะดวก ซึ่งจะช่วยให้เกิดสภาพคล่องให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้

2. ลดการจำกัดราคาของผู้ถือหุ้นและกรรมการ

การเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนจะช่วยให้บริษัทมีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทจะต้องปรับปรุงให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์กำหนด นอกจากนี้ การเป็นบริษัทจดทะเบียนและเข้าซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้หลักทรัพย์ของบริษัทมีราคาอ้างอิง และมีสภาพคล่อง เป็นหลักทรัพย์ที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถนำไปเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ หรือเพื่อใช้ลดการจำกัดการกู้ยืมเงินที่ทำไว้ก่อนการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนและเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้

3. ได้รับยกเว้นภาษีกำไรจากการขายหุ้น

บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียนจะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำกำไรที่ได้จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. สร้างความภักดี และผลตอบแทนที่ดีให้แก่พนักงาน

พนักงานของบริษัทนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ จะช่วยสร้างความภักดีและความภูมิใจให้แก่พนักงาน มีความทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่ในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่บริษัท การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นช่องทางหนึ่งที่บริษัทสามารถเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของบริษัทได้ ผ่านโครงการเสนอขายหลักทรัพย์ให้แก่กรรมการหรือพนักงานของบริษัท (Employee Stock Option Program หรือ ESOP)

7.2 บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด

ลักษณะของหน่วยงาน

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน

ประวัติ

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด (บลจ. วรรณ จำกัด) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2535 ด้วยทุนจดทะเบียน 100 ล้านบาท (ชำระเต็มมูลค่า) ในระยะเริ่มแรก บริษัทฯ ได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวมเพียงอย่างเดียว แต่ต่อมาในภายหลัง บริษัทฯ ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจัดการกองทุนประเภทอื่นๆ เพิ่มเติม ซึ่งในปัจจุบันบริษัทฯ มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนส่วนบุคคล นอกเหนือไปจากการจัดการกองทุนรวม

บลจ. วรรณ ให้บริการจัดการลงทุนในรูปแบบต่างๆ หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกสรรการลงทุนในรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ลงทุนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญด้านการลงทุนที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนนี้ เช่น ผลตอบแทนการลงทุน อัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยง ฯลฯ

ในด้านการช่วยเหลือ SMEs ทางด้านการเงิน บลจ. วรรณ ได้จัดตั้ง กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Venture Capital Fund) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ในรูปแบบของการร่วมลงทุน โดยกองทุนจะลงทุนหรือถือหุ้นกิจการ SMEs ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์และมีคุณลักษณะเข้าข่ายเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศและมุ่งหวังให้ SMEs นั้นสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจนสามารถระดมทุนได้เองในอนาคต

ภาระหน้าที่

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด มีหน้าที่ในการบริหารเงินลงทุน เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหน่วยลงทุน โดยยึดถือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและความถูกต้องเป็นธรรมภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ของหน่วยงานและสมาคมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนด้วยการนำเสนอรูปแบบการลงทุนที่หลากหลาย ตามภาวะการลงทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และนำเสนอบริการแก่ผู้ถือหน่วยลงทุนด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมและลักษณะ ขอบเขตการดำเนินงาน

กองทุน SMEs Venture Capital Fund

รายละเอียดกองทุน

กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมโดยมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

ผู้จัดการกองทุน	บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด	
ประเภทกองทุน	กองทุนรวมตราสารแห่งทุนประเภท ไม่รับซื้อคืนหน่วย	ลงทุนหรือ

กองทุนปิด

อายุโครงการ	10 ปี	
จำนวนเงินทุนของโครงการ	1,200 ล้านบาท (โดยเป็นเงินลงทุนจากรัฐบาล จำนวน 1,000	ล้านบาท)
ผู้ดูแลผลประโยชน์	ธนาคาร ซิตี้แบงก์ เอ็น เอ สาขากรุงเทพมหานคร	

ลงทุนหรือถือหุ้นในกิจการหรือวิสาหกิจ (SMEs) ที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง

วัตถุประสงค์กองทุน

- ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ในรูปแบบของการร่วมลงทุน (Equity Participation) โดยเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาว
- เสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีภายในองค์กร (Good Corporate Governance) เช่น ระบบการเงิน ระบบการบริหาร

- สร้างรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยสนับสนุน SMEs ในภาคเศรษฐกิจที่สำคัญและมีศักยภาพสูงในเชิงพาณิชย์
- ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของตลาดทุน (Capital Market) ซึ่งจะมีส่วนช่วย พัฒนาระบบการเงินไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลักเกณฑ์การร่วมลงทุน

- จะลงทุนประมาณ 10-50% ของทุนจดทะเบียน ของบริษัท
- ระยะเวลาลงทุนประมาณ 3 - 5 ปี
- จะลงทุนในลักษณะ passive คือ ไม่เข้าไปก้าวก่ายการดำเนินงานประจำวันของบริษัท
- อาจมีการส่งผู้แทนไปเป็นกรรมการของบริษัทที่ร่วมลงทุน

การสนับสนุนทางวิชาการ

กองทุนมีความตั้งใจที่จะให้การส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ แก่ SMEs ที่เข้าร่วมลงทุนเพื่อเพิ่มความสามารถในการประกอบการโดย

- ช่วยประสานงานในการจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้คำปรึกษา
  - ทางด้านเทคนิคการผลิต
  - การเงิน
  - การจัดการ ฯลฯ
- ประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ของรัฐและเอกชน เพื่อให้การร่วมลงทุนนี้มี

ประโยชน์ต่อ SMEs อย่างสูงสุด

กลุ่มเป้าหมายการร่วมลงทุน

SMEs ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์สูง หรือเข้าข่ายเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ วิสาหกิจที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง วิสาหกิจที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงในสายธุรกิจระหว่างต้นน้ำ ถึงปลายน้ำ โดยเฉพาะในส่วนที่ยังมีช่องว่างในประเทศ
- มีมูลค่าเพิ่มสูง หรือสูงกว่าสัดส่วนมูลค่าเพิ่มโดยเฉลี่ยของธุรกิจประเภทเดียวกัน
- มีการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
- มีการใช้เทคโนโลยีที่ยังขาดแคลนในประเทศและเป็นเทคโนโลยีที่สามารถนำไปก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์
- มีนวัตกรรมในตัวสินค้าหรือบริการ หรือในกระบวนการผลิต หรือกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะนวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ก่อให้เกิดการสร้างงานในชนบท โดยไม่เกิดมลภาวะ
- เป็นการผลิตสินค้า หรือบริการที่ลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ
- ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาหรือเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- มีคุณลักษณะอื่นๆ ที่สอดคล้องกับการเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

กลุ่มที่ไม่พึงประสงค์จะเข้าร่วมลงทุน

- วิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อยู่แล้ว

- ก่อให้เกิดปัญหาหมกมุ่นหรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
- ประกอบธุรกิจโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการลอกเลียนแบบและขัดต่อกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- ประกอบธุรกิจอันขัดต่อศีลธรรม และจารีตประเพณีอันดี
- ประกอบธุรกิจอันเป็นภัยต่อสังคม หรือความมั่นคง
- ประกอบธุรกิจอันไม่โปร่งใส
- อยู่ในประเภทธุรกิจที่มีภาวะล้มเหลวอย่างรุนแรง

เอกสารการขอรับพิจารณา

1. แผนธุรกิจ (Business Plan)
2. หนังสือรับรองการจดทะเบียนจากกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งระบุรายละเอียดของทุนจดทะเบียน ทุนเรียกชำระแล้ว รายชื่อกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน
3. หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับบริษัท
4. ทะเบียนผู้ถือหุ้น ซึ่งระบุจำนวนหุ้นที่แต่ละรายถือ
5. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม
6. งบการเงินย้อนหลัง พร้อมรายละเอียดประกอบงบการเงินนั้นๆ ย้อนหลัง 3-5 ปี
7. ใบอนุญาตตั้งโรงงาน (ร.ง. 2) และใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง. 4) (กรณีเป็นโรงงาน)
8. สำเนาบัตรส่งเสริมการลงทุน (ถ้ามี)
9. เอกสารอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาโครงการ

การถอนตัว

กองทุนจะถอนตัวจากกิจการที่ร่วมลงทุนด้วย โดยมีทางเลือกในการถอนตัวดังนี้

- นำหุ้นของกิจการ หรือวิสาหกิจเข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์ใหม่ เพื่อกระจายผู้ลงทุนทั่วไป (Initial Public Offering) หรือ
- ขายหุ้นคืนให้แก่เจ้าของกิจการเดิม ตามข้อตกลงที่ได้วางไว้เมื่อเข้าร่วมลงทุน (Buy Back by Founders) หรือ
- ขายหุ้นคืนให้แก่เจ้าของกิจการเดิม ตามข้อตกลงที่ได้วางไว้เมื่อเข้าร่วม

ข้อแตกต่างจากกองทุนร่วมลงทุนทั่วไป

กองทุนนี้	กองทุนอื่น
เน้นลงทุนใน SMEs	เน้นลงทุนในธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดการลงทุน 10 ล้านเหรียญ
อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสท.	ส่วนใหญ่จะมาจากต่างประเทศไม่อยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของ กสท.
รัฐบาลเป็นเจ้าของเกือบ 100%	เอกชนเป็นเจ้าของ
กลุ่มเป้าหมายการลงทุนกว้าง	ส่วนใหญ่จะกำหนดธุรกิจเป้าหมายไว้เฉพาะเจาะจง เช่น ลงทุนใน High Technology

การเตรียมตัวของผู้ที่สนใจขอรับการพิจารณาเข้าร่วมลงทุน

- จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- มีความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลทางธุรกิจ และการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Plan)
- มีความตั้งใจในการพัฒนาวิสาหกิจให้เข้าสู่ระบบมาตรฐาน
- มีความพร้อมที่จะให้ผู้จัดการกองทุนเข้าเยี่ยมชมกิจการ
- มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยพัฒนาความสามารถในการประกอบธุรกิจของตนอย่างต่อเนื่อง

การติดต่อขอรับการพิจารณาเข้าร่วมลงทุน

- ติดต่อผ่านศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 11 แห่ง ของกระทรวง อุตสาหกรรม
- ติดต่อผ่านศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สงป.)
- ติดต่อผ่านสถาบันการเงินของรัฐ และธนาคารพาณิชย์
- ติดต่อโดยตรงที่ บลจ.ววรรณ
- ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

ข้อกังวลของ SMEs

1. หากให้กองทุนเข้าร่วมลงทุนแล้ว จะสูญเสียอำนาจในการบริหารหรือไม่

กองทุนนี้เป็นเงินลงทุนจากรัฐบาลเป็นหลัก โดยมีอายุกองทุน 10 ปี บทบาทของกองทุนจะเป็นการเสริมให้คณะผู้บริหารทำงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการไปแข่งขันที่การบริหารมาเสียเอง อย่างไรก็ตามกองทุนอาจขอที่นั้งกรรมการเพื่อร่วมติดตามผลการดำเนินงานและร่วมพิจารณานโยบายการดำเนินงานธุรกิจที่สำคัญต่างๆ

2. การให้ข้อมูลของบริษัทเพื่อประกอบการพิจารณาจะทำให้ความลับของบริษัทรั่วไหลหรือไม่

เป็นจรรยาบรรณของผู้จัดการกองทุนที่จะต้องรักษาความลับของลูกค้าอย่างดีที่สุด นอกจากนี้ กองทุนยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. ซึ่งทำให้มั่นใจได้มากยิ่งขึ้นว่าการทำงานของกองทุนจะต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

3. กิจการที่เป็น NPL จะรับพิจารณาหรือไม่

แม้เป็นบริษัทที่เป็น NPL ของสถาบันการเงินอยู่ กองทุนก็สามารถที่จะพิจารณาได้ โดยมีการพิจารณาที่สำคัญ คือพิจารณาว่าหากกองทุนเข้าร่วมลงทุนแล้ว จะสามารถพลิกให้บริษัทมีความสามารถในการแข่งขัน การทำกำไร และเติบโตได้ดี ทั้งนี้ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัทหลักจากที่กองทุนเข้าร่วมลงทุนแล้วไม่ควรสูงเกินไป

4. พิจารณาร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการใหม่หรือไม่

กองทุนมีนโยบายสนับสนุนผู้ที่มีการศึกษาและมีประสบการณ์ทำงาน หรือมีความรู้ความสามารถ ให้ก้าวมาเป็นผู้ประกอบการ สามารถก่อตั้งกิจการได้สำเร็จและดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้ประกอบการอาจได้เคยรับการอบรมในโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneurs Creation) กับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมาแล้ว

5. กลัวเสียค่าใช้จ่ายในการยื่นขอรับการพิจารณา

6. กลัวเสียภาษีเต็มทีหลังจากมีบัญชีเดียว

7. ทำแผนธุรกิจไม่เป็น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการที่มีกองทุนเข้าร่วมลงทุน

ได้รับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงิน โดยช่วยปรับปรุงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity) ของกิจการให้ต่ำลง ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเป็นการเพิ่มโอกาสในการขอรับการสนับสนุนด้านสินเชื่อจากสถาบันการเงินอื่นๆ

ได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิค การบริหาร การจัดการ ตามความเหมาะสมของแต่ละกิจการ โดยกองทุนมีความตั้งใจที่จะให้การส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ แก่บริษัทที่ร่วมลงทุนเพื่อเพิ่มความสามารถในการประกอบการ โดยกองทุนจะช่วยประสานงานในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ประสานงานในการจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้คำปรึกษาแก่บริษัท ทั้งทางด้านเทคนิคการผลิต การเงิน การบริหาร การจัดการ ฯลฯ

2. ประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ของรัฐและเอกชนเพื่อให้การร่วมลงทุนมีประโยชน์ต่อบริษัทอย่างสูงสุด ได้ภาพพจน์ที่ดี ทั้งในหมู่ลูกค้า ซัพพลายเออร์ (Supplier) สถาบันการเงิน ตลอดจนนักลงทุนซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสของความสำเร็จในการนำหุ้นของบริษัทเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอนาคต (กรณีบริษัท หรือ SMEs ต้องการนำหุ้นเข้าไปจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์)

สาเหตุในการปฏิเสธการร่วมลงทุน

- ไม่ต้องการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- ไม่สามารถแบ่งแยกทรัพย์สินของธุรกิจออกจากทรัพย์สินส่วนตัวได้
- เสนอขายหุ้นในราคาสูงเกินไป
- แผนธุรกิจเลือนลอย
- ขนาดของธุรกิจใหญ่เกินกว่าที่จะเป็น SMEs
- ธุรกิจไม่มีความสามารถในการทำกำไร ไม่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์

7.3 สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย

ประวัติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2535 เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช้ระเบียบราชการในการบริหารงาน แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายกองทุน

สนับสนุนการวิจัย และอยู่ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี ทำให้เกิดความคล่องตัวที่จะสามารถสนับสนุนงานวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง และมีระบบการบริหารกองทุนที่มีประสิทธิภาพโดยที่ สกว. ไม่ทำวิจัยเอง

ลักษณะการดำเนินงาน

สกว. มีภารกิจหลัก คือ สนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ สร้างนักวิจัย และสร้างระบบการวิจัย เพื่อตอบคำถามและเสนอทางเลือกให้สังคม ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิม และสมัยใหม่ โดยใช้จุดเด่นด้านการบริหารการวิจัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศด้วยการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายการยกระดับความรู้ของสังคม และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

สกว. สนับสนุนทุนวิจัยโดยแบ่งหน่วยงานภายในเป็น 7 ฝ่าย ประกอบด้วย

ฝ่าย 1 ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ ซึ่งสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบายระดับชาติ โดยมุ่งบูรณาการประเด็นการวิจัยภายใน-ภายนอกประเทศ และเชื่อมโยงตัวแสดงของนโยบายในระดับต่างๆเข้าด้วยกัน ให้เกิดการวิจัยนโยบายชาติที่มีมิติความสัมพันธ์ข้ามชาติ หรือ ความสัมพันธ์ข้ามชาติที่มีนัยสำคัญต่อนโยบายชาติ โดยเน้นประเทศเพื่อนบ้านและประเทศพันธมิตรสำคัญ (ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป จีน อินเดีย และสหรัฐอเมริกา)

ฝ่าย 2 ฝ่ายเกษตร ซึ่งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อนำผลไปใช้ประโยชน์จริงตามความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตรกร ผู้ประกอบการเอกชน และผู้กำหนดนโยบาย โดยครอบคลุมถึงพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ ที่ได้จากการเพาะปลูกหรือเพาะเลี้ยง และมีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจหรือมีผลกระทบต่อคนกลุ่มใหญ่ในสังคม โดยเน้นด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตร การพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานทรัพยากรของประเทศ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการผลิตต้นผลงานวิจัยที่มีคุณภาพออกสู่การใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

ฝ่าย 3 ฝ่ายสวัสดิภาพสาธารณะ ซึ่งสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสวัสดิภาพสังคม เพื่อสร้างฐานความรู้ ความสามารถ ในการแก้ปัญหา การป้องกัน และตอบปัญหาในอนาคต

ฝ่าย 4 ฝ่ายชุมชนและสังคม ซึ่งสนับสนุนการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการทำงานร่วมกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการวิจัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชุมชน เพื่อสื่อสารกับสังคมโดยรวม และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบ กลไก วิธีการทำงานของฝ่ายต่างๆ ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งนี้เพื่อหนุนเนื่องให้เกิดการขยายการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนไปทั่วประเทศ

ฝ่าย 5 ฝ่ายอุตสาหกรรม ซึ่งสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและวิศวกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ของ SMEs ให้เห็นว่าการวิจัยและพัฒนาวิศวกรรมเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า และจะสร้างความสามารถการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยเน้นที่ SMEs ที่มีห่วงโซ่การผลิตและมูลค่าเพิ่มลงถึงผู้ผลิตระดับรากฐาน

ฝ่ายวิชาการ ซึ่งสนับสนุนการสร้างนักวิจัยอาชีพที่มีความสามารถสูงให้สร้างปัญญาและผลิตผลงานที่ดีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติและการจดสิทธิบัตรอันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในระยะกลางหรือระยะยาว

ฝ่ายโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ซึ่งสนับสนุนทุนโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก เพื่อผลิตนักศึกษาปริญญาเอก เนื่องจากประเทศไทยมีความขาดแคลนอาจารย์ระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาและนักวิจัย โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

ภารกิจของ สกว. ที่สนับสนุน SMEs ได้แก่ การสนับสนุนทุนของฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5) ซึ่งมียุทธศาสตร์ในการทำงาน เพื่อสนับสนุนให้งานวิจัยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ SMEs และสามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจจุลภาคกับเศรษฐกิจมหภาค และสร้างความสามารถในการแข่งขันได้ด้วยผลิตภัณฑ์ใหม่และรูปแบบใหม่ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง รวมถึงพัฒนาคนให้ภาคอุตสาหกรรม โดยกระบวนการทำวิจัย ณ สถานที่ของผู้ใช้ โดยจะร่วมกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆเป็น "ไตรภาคี" กับภาคเอกชน และนอกจากนั้น ยังสนับสนุนให้นักศึกษาปริญญาตรีทำโครงการที่เป็นโจทย์ของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งโครงการนี้เรียกว่า โครงการ Industrial and Research Projects for Undergraduate Students (IRPUS)

7.4 ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประวัติ

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2485 ได้มีการตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เพื่อเปลี่ยนฐานะสำนักงานธนาคารชาติไทยให้เป็นธนาคารกลาง โดยกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ชปท.) เป็นนิติบุคคล และได้เปิดดำเนินการ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2485

ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เพื่อให้ความรับผิดชอบของ ชปท. ต่อสาธารณชนมีความชัดเจนยิ่งขึ้นและมีกลไกป้องกันวิกฤติเศรษฐกิจ ตลอดจนกระบวนการตัดสินใจของ ชปท. มีความโปร่งใสและสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร รวมทั้งสาธารณชนสามารถตรวจสอบและรับทราบการทำงานของ ชปท. มากยิ่งขึ้น โดยมีผลบังคับใช้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2551

บทบาทหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551

1. ออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

เป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตราและมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะออกบัตรธนาคารในราชอาณาจักร

2. กำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน

ดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด ได้แก่ รั้งเงินฝาก กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต กู้ยืมเงินตราต่างประเทศ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์เท่าที่จำเป็นและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ รวมถึงอิมหรือให้อิมหลักทรัพย์ ตามที่กำหนดโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน

3. บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.

บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. (ไม่รวมสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา) การนำสินทรัพย์ไปลงทุนหาประโยชน์ โดยคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ และความเสี่ยงในการบริหารจัดการ

4. เป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

เป็นนายธนาคารของรัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ในการรับจ่ายเงินเพื่อบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล การเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการซื้อขายโลหะทองคำและเงิน การซื้อขายและโอนตั๋วแลกเงิน หลักทรัพย์และใบหุ้น การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลางซึ่งเงินปริวรรตต่างประเทศ หรืออาจเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากนี้ อาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล โดยมีอำนาจกระทำการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของรัฐบาล จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ย หรืออาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

5. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงิน การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน รวมถึงการสั่งให้สถาบันการเงินส่งรายงานหรือชี้แจงเพื่ออธิบายเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน หรือภาระผูกพันได้

6. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน ระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน และบริหารจัดการระบบดังกล่าวให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

7. กำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

กำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์ฐานะและการดำเนินงาน ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เพื่อให้มีเสถียรภาพ

8. บริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

9. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

7.5 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประวัติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "สภาพัฒน์" ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2493 โดยในระยะแรกใช้ชื่อว่า "สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ" มีหน้าที่เสนอความเห็นและคำแนะนำตลอดจนข้อชี้แจงต่อรัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมาคณะผู้เชี่ยวชาญจากธนาคาร โลก ได้เสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทหน้าที่ของ "สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ" ให้มีมากขึ้น และเสนอให้จัดตั้งเป็นหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่วางแผนพัฒนาประเทศขึ้นมาเป็นการเฉพาะ ดังนั้นในปี 2502 จึงได้มีการปรับโครงสร้างการทำงานและเปลี่ยนชื่อของหน่วยงานใหม่เป็น "สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ" จนกระทั่งในปี 2515 มีการนำกระบวนการวางแผนพัฒนาสังคมเข้ามาใช้ควบคู่กับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อของหน่วยงานใหม่อีกครั้งหนึ่งเป็น "สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ" โดยในปัจจุบัน สศช. อยู่ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ลักษณะการดำเนินงาน ประเภทและขอบเขตการดำเนินงาน

ในด้านหน้าที่ประกอบการ สศช. มีบทบาทการทำงานอยู่ในระดับมหภาค หรือเน้นในระดับยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ ภายในหน่วยงาน สศช. มีสายงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลรับผิดชอบในด้านเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ประกอบการอยู่ 2 สายงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสำนักพัฒนาพื้นที่ ซึ่งในส่วน ของของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น จะเป็นผู้วางแผนพัฒนาพื้นที่ที่ประกอบการ โดยใช้แนวคิดเรื่องเครือข่ายวิสาหกิจเป็นเครื่องมือหลัก โดยเป็นผู้ทำการศึกษาทฤษฎีและกรอบแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของ Michael E. Porter ลักษณะของการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของต่างประเทศ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศ พร้อมทั้งจัดพิมพ์เอกสารและจัดสัมมนาเผยแพร่แนวคิด นโยบายการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคมาเป็นลำดับ กล่าวโดยสรุป สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันมีบทบาทในด้านการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจใน 3 ระดับด้วยกันคือ

- 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและเครือข่ายความร่วมมือ
- 2) การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติ โดยมีการสนับสนุนให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่มีศักยภาพ ผลักดันการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและให้การสนับสนุนในระดับนโยบาย
- 3) การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายวิสาหกิจของประเทศไทยเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนนโยบายเครือข่ายวิสาหกิจในภาพรวม

อีกสายงานของ สศช. ที่ทำงานในด้านนี้คือ สำนักพัฒนาพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาพื้นที่ต่างๆภายในประเทศ รวมทั้งยังเป็นผู้ผลักดัน ติดตามและประเมินผลของยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ด้วย เป้าหมายคือเพื่อพัฒนากลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการหลักๆที่ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งภาคใต้ (Southern seaboard)

และชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern seaboard) การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนในบริเวณที่ติดกับประเทศ พม่า ลาว และกัมพูชา การพัฒนาเมืองชายแดนภาคเหนือ เป็นต้น

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการให้สัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในหน่วยงาน พบว่าทาง สศช. ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในด้านนี้โดยตรง

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

ในปี 2548 สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำบันทึกความร่วมมือสร้างเครือข่ายการประสานงานและผลักดันการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน รวม 11 หน่วยงาน ประกอบไปด้วย สำนักงานประมง กรมการขนส่งทางบก กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และสถาบันคีนันแห่งเอเชีย เพื่อร่วมกันผลักดันให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างเป็นรูปธรรม

7.6 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

ประวัติ

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) ได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง เป็นองค์การมหาชน ในปี 2545 และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2549 เปลี่ยนชื่อย่อจาก “สปน.” เป็น “สสปน.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Thailand Convention and Exhibition Bureau (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “TCEB” หรือ ออกเสียงว่า “T-CEB” สสปน. ถือเป็นองค์กรของรัฐและเป็นองค์กรอิสระ ขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี (มีรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ง.)

7.7 สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติ

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ จัดตั้งขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการเรียนการสอนวิชาทรัพยากรมนุษย์อยู่หลายวิชา ในคณะต่าง ๆ ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เช่น คณะนิติศาสตร์ สอนวิชากฎหมายแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สอนวิชาแรงงานสัมพันธ์ คณะรัฐศาสตร์ สอนวิชาการบริหารแรงงาน คณะเศรษฐศาสตร์ สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์เบื้องต้น เศรษฐศาสตร์แรงงาน เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยสุขภาพอนามัย และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สอนวิชาวิเคราะห์กฎหมายแรงงาน ปัญหาแรงงานและสวัสดิการ ความมั่นคงทางสังคม สัมมนาปัญหาแรงงาน สวัสดิการแรงงาน การสังคมสงเคราะห์ในวงการอุตสาหกรรม จึงน่าจะได้มีการรวบรวมการสอนในหมวดวิชานี้ในคณะต่าง ๆ ให้รวมกัน เข้าเป็นรูปสหวิชาให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้มีการวิจัยซึ่งถึงปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่ประเทศชาติ

ดังนั้น ศาสตราจารย์ นิคม จันทรวิฑูรย์ ซึ่งเป็นผู้สอนวิชากฎหมายแรงงานที่คณะนิติศาสตร์ในขณะนั้น ได้เสนอความเห็นต่อ ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าเนื่องจากปัญหาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และปัญหาของประเทศ ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นหลายด้าน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งมีความถนัดในด้านสังคมศาสตร์และมีความพร้อมอยู่แล้วในเรื่องประสบการณ์การสอน และกำลังคน น่าจะได้มีการให้บริการทางวิชาการด้านทรัพยากรมนุษย์ให้กว้างขวางออกไป โดยให้ความสนใจเพิ่มขึ้นในด้านงานวิจัยปัญหา ทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการให้การศึกษาในระดับสูงในสาขาวิชานี้ โดยจัดตั้งขึ้นมาในรูปของสำนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเน้นในรูปของการวิจัย และการให้บริการทางวิชาการตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลในด้านการศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย อธิการบดี ได้พิจารณาเรื่องแนวทางจัดตั้งสำนักดังกล่าวข้างต้น ร่วมกับ ศาสตราจารย์ นิคม จันทรวิฑูรย์ ศาสตราจารย์อรุณ รัชตะนาวิณ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และ ดร.พิชัย จรรย์สุกรินทร์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนาหลายครั้ง สรุปความเห็นว่ามีมหาวิทยาลัยน่าจะจัดตั้งสำนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัยด้านนี้โดยตรง จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดตั้งสำนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ 566/2521 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2521 เรื่องตั้งคณะกรรมการ โครงการก่อตั้งสถาบันเพื่อการศึกษาและวิจัยแรงงาน โดยมี ศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูรย์ และศาสตราจารย์ สังเวียน อินทวิชัย เป็นที่ปรึกษา และมี ดร.จิระ หงส์คารมภ์ เป็นประธานกรรมการ และกรรมการ 6 ท่าน และต่อมาได้มีคำสั่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ 352/2522 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2522 แต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมอีก 3 ท่าน

คณะกรรมการได้รวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและร่วมกันร่างวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการก่อตั้ง เพื่อเสนอ ต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยได้รับความเห็นชอบอนุมัติให้จัดตั้งสถาบันทรัพยากรมนุษย์ขึ้นตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2524 เรื่องการแบ่งส่วนราชการสถาบันทรัพยากรมนุษย์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้ก่อตั้งอย่างเป็นทางการ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 12 เล่ม 98 ตอนที่ 205 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2524

วิสัยทัศน์

สถาบันวิจัยชั้นนำของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านการวิจัย ฝึกอบรม และให้คำปรึกษาเฉพาะด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม

ภารกิจ

1) มุ่งศึกษาวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตพร้อมทั้งก่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการแข่งขันที่ยั่งยืน และทำการเผยแพร่องค์ความรู้จากการวิจัยดังกล่าว ให้เกิดประโยชน์กับภาครัฐและเอกชน

2) ให้บริการทางวิชาการต่าง ๆ เช่น จัด โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับประเทศ และต่างประเทศ โดยจัดฝึกอบรมตามแผนบริการวิชาการประจำปีและจัดฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานอื่นตาม ที่ได้รับการขอความร่วมมือ และเผยแพร่ความรู้ HRช่องทางต่าง ๆ

3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยจัดการสัมมนา อภิปราย บรรยายทางวิชาการ เกี่ยวกับด้านทรัพยากรมนุษย์ และประเด็นที่เป็นกระแสสังคมตามสถานการณ์ปัจจุบัน

4) ให้บริการด้านคำปรึกษาแนะนำด้าน ระบบงานเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรต่าง

ภาคผนวก ค.

**รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs
ด้านการเงิน**

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

ความเป็นมาของธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาครัฐ

ธุรกิจเงินร่วมลงทุนที่ริเริ่มโดยนโยบายของส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของกองทุน (Fund) ซึ่งเงินทุนที่นำไปลงทุนนั้น มีทั้งเงินจากรัฐบาล และเงินทุนจากนักลงทุนสถาบันทั้งในและต่างประเทศ โดยได้เริ่มจัดตั้งกองทุนครั้งแรกขึ้นในช่วงหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลไทยได้มีการออกมาตรการต่างๆหลายมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมถึงมาตรการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน 4 มาตรการที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 หนึ่งในมาตรการเหล่านั้นได้กล่าวถึงการสนับสนุนด้านเงินทุนแก่ภาคธุรกิจผ่านทาง การจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน 3 กองทุน อันได้แก่

1. กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์สูง เพื่อให้วิสาหกิจเหล่านั้นสามารถแข่งขันได้ มีความสามารถในการบริหารจัดการสูงขึ้น และสามารถระดมทุนได้เองในอนาคต ซึ่งเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม กองทุนจะถอนตัวโดยขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ใหม่หรือขายคืนให้แก่เจ้าของ หรือนักลงทุนอื่นๆ ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้จัดสรรเงินลงทุนให้ 1,000 ล้านบาทเพื่อจัดตั้งกองทุนรวมดังกล่าว โดยมีระยะเวลาลงทุนเฉลี่ยประมาณ 3-5 ปี มีสัดส่วนการลงทุนประมาณ 10-50% ของทุนจดทะเบียนบริษัท มีอายุโครงการ 10 ปี และได้เลือกให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมวอร์เรน เป็นผู้จัดการกองทุน โดยในปัจจุบันได้ลงทุนไปแล้วกว่า 577.5 ล้านบาท ใน SMEs รวม 60 ราย

2. กองทุนเพื่อการร่วมลงทุน (Thailand Equity Fund) มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนใน วิสาหกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงพาณิชย์สูง รวมทั้งกิจการที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วหรืออยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อจูงใจและเร่งรัดให้กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของภาคเอกชนลุล่วงไปได้โดยเร็ว ซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจสามารถฟื้นตัวและขยายกิจการต่อไปได้ กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation – IFC) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศในเครือธนาคารโลกดำเนินการจัดตั้งกองทุนเพื่อการร่วมลงทุน กองทุนนี้จะมีวงเงินเบื้องต้นประมาณ 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเป็นกองทุนรวมที่ลงทุนในตราสารทุน หรือตราสารกึ่งทุน และเป็นกองทุนปิดอายุ 10 ปีที่ไม่รับซื้อคืนหน่วยลงทุน โดยคัดเลือกให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม MFC และ Lombard Investment ทำหน้าที่บริหารกองทุน นักลงทุนส่วนใหญ่ ได้แก่ นักลงทุนสถาบันต่างประเทศ เช่น California Employees Retirement System, ADB, IFC เป็นต้น ส่วนนักลงทุนในประเทศ ได้แก่ กระทรวงการคลัง, กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, ธนาคารออมสิน และธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 13 แห่ง มูลค่าการลงทุนจนถึง 30 มิ.ย.2547 ประมาณ 3,066.15 ล้านบาท

3. กองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาดกลาง จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงการคลัง และกระทรวงอุตสาหกรรมและธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank – ADB) เพื่อลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงพาณิชย์สูง โดยกองทุนมีวงเงินเบื้องต้น

ทั้งสิ้น 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ นักลงทุนที่เข้าร่วมลงทุนจะเป็นนักลงทุนสถาบันต่างประเทศทั้งสิ้น ได้แก่ ADB, JBIC, KfW และ State Street Corporation of the United States มีมูลค่าการลงทุนจนถึง 30 มิ.ย. 2547 ประมาณ 320 ล้านบาท

ต่อมาในปี 2546 รัฐบาลได้มีการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนเพิ่มขึ้นอีกกอง ได้แก่

4. กองทุนร่วมทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SME Venture Fund โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้ สสว. จัดตั้งกองทุนดังกล่าวนี้เมื่อวันที่ 22 ก.ค. 2546 มีวงเงินในการจัดตั้งทั้งสิ้น 5,000 ล้านบาท ระยะเวลาร่วมทุน 1-5 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้น เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้สามารถเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ได้ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายหลัก เช่น อาหาร ยานยนต์และชิ้นส่วน ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจออกแบบและแฟชั่น ธุรกิจซอฟต์แวร์และไอที ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของกองทุนนี้จะคล้ายกับกองทุน SMEs ซึ่งได้อนุมัติในปี 2542 แต่ต่างกันตรงที่เน้นการลงทุนใน SMEs ที่มีขนาด 10 ล้านบาทขึ้นไป ในขณะที่กองทุนแรกที่ตั้งขึ้นมานั้น จะเน้นการลงทุนในธุรกิจขนาดเล็กที่มีขนาดไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยในปัจจุบันกองทุนได้ลงทุนไปใน SMEs ประมาณ 20 ราย มูลค่าการลงทุนถึงปัจจุบันประมาณ 200 กว่าล้านบาท นอกจากนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบภัยจากคลื่นสึนามิเมื่อวันที่ 26 ธ.ค. 2547 ทางกระทรวงการคลัง ได้มอบหมายให้นำวงเงินจากกองทุน SMEs ดังกล่าวนี้จำนวน 2,000 ล้านบาท จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือด้านเงินทุนกับ SMEs ซึ่งมีศักยภาพเชิงพาณิชย์ที่ประสบภัยใน 6 จังหวัดทางภาคใต้ และประสานงานให้ความช่วยเหลือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ตลอดจนช่วยในการฟื้นฟูธุรกิจ สร้างรายได้ และอาชีพให้กับผู้ประสบภัย โดยมี กลุ่ม SMEs เป้าหมายอันได้แก่ ธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการอนุมัติไปแล้ว 15 ราย วงเงินรวมประมาณ 400 ล้านบาท

5. นอกจากกองทุนช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบภัยจากคลื่นสึนามิของ สสว. แล้ว ยังได้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นใหม่ได้แก่ กองทุนสึนามิ ไทยแลนด์ รีคัฟเวอรี่ ฟันด์ มีมูลค่า 3,000 ล้านบาท มีอายุ 10 ปีซึ่งเป็นการร่วมจัดตั้งโดยได้รับเงินทุนจากสมาคมธนาคารไทย 2,000 ล้านบาท ธนาคารออมสิน 500 ล้านบาท, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 200 ล้านบาท และธนาคารนครหลวงไทย 300 ล้านบาท โดยมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน MFC เป็นผู้บริหาร กองทุนนี้มีความแตกต่างกับกองทุนของ สสว. บ้างในเรื่องรายละเอียดในการลงทุน เช่น นโยบายการลงทุนจะเน้นการช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ในขณะที่กองทุนของ สสว. จะเน้นช่วยธุรกิจ SMEs โดยได้มีการอนุญาตให้ลงทุนแล้ว 4 ราย มูลค่าประมาณ 1 พันล้านบาท

ในช่วงที่ผ่านมานั้น รัฐบาลมีความต้องการที่จะสนับสนุนให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นแหล่งเงินทุนระยะปานกลางและระยะยาวใน SMEs ที่มีศักยภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และช่วยเพิ่มจำนวน SMEs ที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ให้มากขึ้น ซึ่งนอกจากการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนของภาครัฐแล้ว ยังได้มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับธุรกิจเงินร่วมลงทุนของเอกชน เพื่อดึงดูดให้ภาคเอกชนไทยเข้ามาดำเนินธุรกิจดังกล่าวมากขึ้น เนื่องจากบริษัท/กองทุนร่วมลงทุนซึ่งมีอยู่ในประเทศขณะนี้ ส่วนใหญ่จะมาจากต่างประเทศ (หลายบริษัทเป็นบริษัทไทยแต่จดทะเบียนและระดมทุนในต่างประเทศ เพราะ

ได้รับยกเว้น Capital Gain Tax) โดยได้ออกเป็น พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 396) พ.ศ. 2545 กำหนดให้

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทเงินร่วมลงทุนสำหรับรายได้จากเงินปันผล (Dividend) และผลประโยชน์จากการโอนหุ้น (Capital Gain) ที่ได้รับจากการถือหุ้นใน SMEs

- ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเงินได้นิติบุคคลแก่ผู้ลงทุน สำหรับเงินปันผล) และผลประโยชน์จากการโอนหุ้นใน SMEs

เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าว บริษัทเงินร่วมลงทุนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ตั้งแต่พระราชกฤษฎีกามีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนผู้ยื่นขอและได้รับใบอนุญาตประกอบหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนเพียง 2 รายเท่านั้น ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนบีวีพี จำกัด และ บริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนวีเน็ต จำกัด เนื่องจากเงื่อนไขที่ทางการกำหนดมีความเข้มงวดในทางปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถจะเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุนได้อย่างแท้จริง

ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อปี 2543 ภาครัฐได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ในรูปของเงินลงทุนมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสถานะทางด้านเงินทุนให้แก่ SMEs ที่มีศักยภาพและนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุน SMEs ให้มีโอกาสเข้าร่วมทุนในตลาดหลักทรัพย์ ปัจจุบันมีกองทุนร่วมลงทุนซึ่งจัดตั้งโดยรัฐบาลและใช้เงินทุนจากภาครัฐเพื่อเข้าร่วมทุนกับ SMEs จำนวน 3 กองทุน ได้แก่

1. กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนใน SMEs โดยมี บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรณ จำกัด เป็นผู้จัดการกองทุนในปี 2543
2. กองทุนร่วมลงทุนเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของ SMEs จัดตั้งในปี 2546 โดยมี สสว. เป็นผู้จัดการกองทุน
3. กองทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดตั้งในปี 2546 โดยมีสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) เป็นผู้จัดการกองทุน

ความเป็นมาของผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุนเอกชน

นอกจากธุรกิจเงินร่วมลงทุนของภาครัฐแล้ว ยังมีผู้ประกอบการธุรกิจเงินร่วมลงทุนภาคเอกชนที่มีส่วนในการส่งเสริมทางการเงินแก่ SMEs ด้วยเช่นกัน

บริษัทร่วมลงทุนเอกชนแห่งแรกของไทย คือ บริษัท ธนสถาปนา จำกัด ได้จัดตั้งขึ้นในปี 2530 จากการร่วมลงทุนของธนาคารพาณิชย์ไทย 6 แห่ง และได้รับการสนับสนุนจากองค์การช่วยเหลือระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) ในด้านการถ่ายทอดความรู้ในธุรกิจเงินร่วมลงทุน หลังจากนั้น ได้มีบริษัทร่วมลงทุนหลายแห่งจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เช่น บริษัท เอชแอนด์ควิ เอเซียแปซิฟิก บริษัท พรูเดนเชียล บริษัท ซิตีแคปปิตอล เป็นต้น ต่อมา จากการที่กระทรวงการคลังมีความต้องการที่จะสนับสนุน

ให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเป็นแหล่งเงินทุนให้กับ SMEs และให้ตัวแทนจากบริษัทร่วมลงทุนที่จัดตั้งขึ้นมีส่วนในการร่วมบริหาร ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้บริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์มีความพร้อมที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จึงได้มีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เมื่อปี 2544 กำหนดให้การประกอบกิจการประเภทการจัดการเงินร่วมลงทุนเป็นธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทหนึ่งซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการเงินร่วมลงทุนจาก ก.ล.ต. โดย ก.ล.ต. กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนที่ได้รับอนุญาตแล้วทำหน้าที่ระดมทุนจากผู้ลงทุนสถาบัน เพื่อจัดตั้งบริษัทเงินร่วมลงทุน (ซึ่งสามารถจะอยู่ในรูปของบริษัทหรือบริษัทมหาชน จำกัด) ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ล.ต.กำหนด และยื่นคำขอขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน ก.ล.ต. ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุนจะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและจัดการลงทุนให้กับบริษัทเงินร่วมลงทุนดังกล่าว โดยมีการกำหนดลักษณะของกิจการที่จะเข้าลงทุนไว้ว่า เป็น SMEs ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาทและมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน ปัจจุบันมีมูลค่าเงินลงทุนภายใต้การบริหารจนถึง ณ.สิ้นเดือน มิ.ย. 2547 ประมาณ 645 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (รวมส่วนของกองทุนไทยแลนด์ อีควิตี้ฟันด์ด้วย) มีบริษัทร่วมลงทุนในไทยรวมทั้งสิ้น 20 ราย ซึ่งเป็นบริษัทต่างชาติถึง 18 ราย และบริษัทที่จัดตั้งโดยคนไทยซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนจาก ก.ล.ต. 2 ราย ได้แก่ บริษัท หลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุน บีวีพี จำกัด และ บริษัท หลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนวีเนต (ซึ่งปัจจุบัน บลท. ทั้งสองได้มีการจัดตั้งบริษัทเงินร่วมลงทุนไปแล้วรายละหนึ่งกองทุน) ในส่วนของเงินที่ร่วมลงทุนนั้น จะมีตั้งแต่ไม่น้อยกว่า 5 ล้านดอลลาร์ฯ จนถึง 20 ล้านดอลลาร์ฯต่อกิจการ มีอายุเฉลี่ยในการเข้าร่วมลงทุนประมาณ 6 -10 ปี โดยอุตสาหกรรมที่ธุรกิจเงินร่วมลงทุนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับไอทีต่าง ๆ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน และ บริการ เป็นต้น ธุรกิจเงินร่วมลงทุนเอกชนประกอบกิจการในประเทศไทย มีรูปแบบการลงทุนหลายรูปแบบ เช่น

- Private Equity Fund คือ การเข้าร่วมทุนเพื่อแก้ไขปัญหาบางประการของกิจการใดกิจการหนึ่ง
- Venture Capital Fund การลงทุนระยะปานกลาง 5-10 ปี มักจะเน้นในบริษัทที่มีเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการเติบโตทางธุรกิจ
- Angel Fund เป็นการลงทุนเพื่อเน้นพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ หรือ การศึกษาวิจัยต่างๆ
- Direct Investment (การลงทุนระยะยาวเพื่อขยายกิจการ)

ต่อไปจะกล่าวถึงกองทุน Venture capital ที่มีอยู่ในขณะนี้ของภาครัฐอันได้แก่ สสว. และภาคเอกชนอันได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

กองทุน Venture Capital ของ สสว.

1. วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งระดมเงินทุน (Source of Fund) ของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ หรือ SMEs ที่อยู่ในข่ายการสนับสนุน และส่งเสริมตามยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการ ส่งเสริม SMEs เพื่อยกระดับขีดความสามารถเชิงการแข่งขันของประเทศ

2. สนับสนุน ส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยการเพิ่มทุน เพื่อให้สัดส่วนของหนี้สินต่อทุนของ SMEs ที่มีศักยภาพและ SMEs เป้าหมายให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานด้านบริหารจัดการด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านระบบบัญชี และอื่น ๆ รวมถึงการจดทะเบียนสิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) จนสามารถพัฒนาตนเองเข้าสู่ระดมเงินทุน (Equity Financing) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (MAI) หรือเติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน

3. สนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าสู่ระบบการดำเนินงานอย่าง ถูกต้องมีมาตรฐานที่ดี

4. สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาตลาดทุน (Capital Market) ของประเทศ ให้เกิดความ เข้มแข็ง และเป็นกำลังสำคัญ ต่อการพัฒนาระบบการเงินของประเทศ

5. กระตุ้นให้เกิดแนวคิดริเริ่มการจัดทำแผนงานและ โครงการพัฒนาของภาคเอกชน โดยมีภาครัฐเข้าเป็นผู้ร่วมลงทุน ที่ต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ

6. สนับสนุนสถาบัน/โครงการที่พัฒนา SMEs ให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. กลุ่ม SMEs เป้าหมาย และคุณลักษณะ

1. กลุ่มธุรกิจด้านการออกแบบและแฟชั่น (Fashion & Design Based)

2. กลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

3. กลุ่มธุรกิจอาหารและสมุนไพร (Food & Herbs)

4. กลุ่มธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ (Automotive)

5. กลุ่มธุรกิจด้านท่องเที่ยวและสปา (Tourism & Spa)

6. กลุ่มธุรกิจพลังงาน และนาโนเทคโนโลยี

7. กลุ่มธุรกิจที่สนับสนุนการดำเนินงาน (Supporting Industry) ตามข้อ 1 ถึง 6

กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เป้าหมายจะครอบคลุมทั้งภาคการผลิต การค้าปลีก การค้าส่ง และการบริการ ที่มีคุณลักษณะเบื้องต้น (Characteristic) ดังนี้

1. Creativity / Innovation & Differentiation

2. Knowledge based

3. Culture & Intellectual

4. Import substitution

5. Export Oriented

3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการร่วมลงทุน

เพื่อให้การอำนวยความสะดวกร่วมลงทุนในวิสาหกิจใด ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคลในรูปแบบ บริษัทจำกัด ที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งโครงการหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง กับการ ส่งเสริมและพัฒนา SMEs ตามแผนยุทธศาสตร์ SMEs ของประเทศ

2. เป็น SMEs ตามประกาศกระทรวง ที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 200 ล้านบาท (ไม่รวมที่ดิน) หรือมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน

3. สัดส่วนถือหุ้นของโครงการเงินร่วมลงทุนฯ คิดเป็น 25-35% ของทุนจดทะเบียนภายหลังการร่วมลงทุน หรือตาม แต่ละคณะกรรมการร่วมลงทุนฯ เห็นสมควร

4. วงเงินร่วมลงทุน จำนวน 1-100 ล้านบาท

5. ระยะเวลาการร่วมลงทุน ประมาณ 1-7 ปี

6. เงื่อนไขราคาการซื้อหุ้น มีดังนี้

6.1 กิจการจัดตั้งใหม่ จะกำหนดราคาซื้อหุ้นตามมูลค่าที่ตราไว้ (Par Value)

6.2 กิจการที่ดำเนินงานแล้ว จะกำหนดราคาซื้อหุ้นตามผลการดำเนินงานในมูลค่า

ทางบัญชี (Book Value)

6.3 วิธีการอื่นใด ตามแต่ละคณะกรรมการร่วมลงทุนฯ เห็นสมควร

7. กองทุนฯ อาจจะพิจารณาจัดส่งตัวแทนเข้ามาเป็นกรรมการของ SMEs อย่างน้อย 1 ท่าน หรือตาม สัดส่วนการร่วมลงทุน

8. ก่อนได้รับการร่วมทุน SMEs ต้องให้ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หรือผู้สอบบัญชีที่กองทุนฯ เป็นผู้กำหนด ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพันต่างๆ และนิติกรรมสัญญาของ SMEs (Due Diligence) และ/หรือดำเนินการประเมินราคาทรัพย์สินของกิจการ โดยผู้ประเมินราคาทรัพย์สินที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. หรือผู้ประเมินราคาทรัพย์สินที่กองทุนฯ เป็นผู้กำหนด

9. การถอนตัว (Exit) จากการร่วมลงทุน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

9.1 ผู้ประกอบการนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET / MAI หรือ

9.2 ขายหุ้นคืนให้กับเจ้าของเดิม หรือผู้ถือหุ้นรายใหม่ ตามมูลค่าทางบัญชี (Book Value) หรือราคาต้นทุนของกองทุนร่วมลงทุนฯ หรือ

9.3 จำหน่ายหุ้นของกองทุนร่วมลงทุนฯ ให้กับนักลงทุนรายใหม่

9.4 วิธีการอื่นใด ตามแต่ละคณะกรรมการร่วมลงทุนฯ เห็นสมควร

4. สิทธิประโยชน์ที่ SMEs ได้รับ

1. พี่เลี้ยงและที่ปรึกษาผู้มีความเชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือในหลายด้าน เช่น การออกแบบ และ พัฒนา ผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ (Packaging) การตลาด การบริหารจัดการ ระบบบัญชี การเงิน การผลิต เป็นต้น เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันของ SMEs

2. โอกาสและช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยประสานและเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงาน ราชการและเอกชนภายนอก

3. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจ เช่น การอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน ทักษะและประสบการณ์ให้กับ SMEs

4. มีความเป็นบรรษัทภิบาลที่ดี (Good Corporate Governance) การดำเนินงานมีความ โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีมาตรฐานและความเป็นมืออาชีพ

5. ระบบพี่เลี้ยง / ที่ปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

โครงการระบบพี่เลี้ยง คือ การจัดส่งเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงเข้าไปคอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ ผู้ประกอบการ ได้ดำเนินงานตามแผนธุรกิจที่วางไว้ โดยพี่เลี้ยงจะให้คำปรึกษาทางการเงิน บัญชี การตลาด การผลิต และการ บริหารจัดการ หากเกิดข้อผิดพลาดหรือมีปัญหาทางด้านใดด้านหนึ่งที่เกินขีดความรู้ ความสามารถที่พี่เลี้ยง จะให้คำปรึกษา แนะนำ ได้แล้ว ก็จะดำเนินการติดต่อที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเข้าไปช่วยแก้ไข ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็ง เติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน เป็นกำลังที่สำคัญในการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

- ทำหน้าที่กำกับ ดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ กับผู้ประกอบการที่ สว. เข้าร่วมลงทุน อาทิ ด้านการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น

- เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการ

- เพื่อให้ผู้ประกอบการ ได้รับโอกาสในการเข้าถึงความช่วยเหลือ การสนับสนุน และการส่งเสริมจากสถาบันการเงิน, หน่วยงานรัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง และก่อให้เกิดการเชื่อมโยง

- เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่หลักการบริหารจัดการที่ดี มีความ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

6. ผลการดำเนินการของกองทุน

จากรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549 พบว่าจำนวนกิจการในประเทศไทยที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนร่วมลงทุนยังมีค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนกิจการทั้งหมดหรือเปรียบเทียบกับต่างประเทศ โดยข้อมูลกองทุนร่วมลงทุนของรัฐ 3 แห่ง และ กองทุนร่วมลงทุนของเอกชน 6 แห่ง พบว่า ณ เดือนธันวาคม 2548 มีจำนวนธุรกิจที่ได้รับการร่วมทุนจากกองทุนร่วมลงทุน และยังมีสถานะของการร่วมทุนอยู่เอกชน จำนวน 53 ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอนาคต แนวโน้มการเข้าร่วม

ลงทุนในอนาคตน่าจะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ขอรับการเข้าร่วมลงทุนในระบบการพิจารณาของกองทุนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของกองทุนร่วมลงทุนภาครัฐ

ตาราง 1 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับการร่วมลงทุนจากกองทุนร่วมลงทุน

กองทุน	จำนวนผู้ได้รับการร่วมลงทุน ปี 2546 – 2548 (ราย)	จำนวนผู้ขอรับการร่วมลงทุนที่ยังอยู่ในระบบการพิจารณาในปี 2548
1. กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนใน SMEs	72	28
2. โครงการกองทุนร่วมลงทุนเพื่อยกระดับความสามารถ	84	205
3. กองทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรม	2	2
4. กองทุนเงินร่วมลงทุนภาครัฐ 3 แห่ง	158	235
5. กองทุนเงินร่วมลงทุนภาคเอกชน 6 แห่ง	53	14
รวมกองทุนเงินร่วมลงทุนภาครัฐและเอกชน	211	249

ที่มา : รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549 สสว.

ตาราง 2 ผลการดำเนินงานของกองทุนภาครัฐ (ตั้งแต่เริ่มกองทุน – มีนาคม 2549)

กองทุนร่วมลงทุนภาครัฐ	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
1. กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนใน SMEs	74	724.8
2. โครงการกองทุนร่วมลงทุนเพื่อยกระดับความสามารถฯ	87	1,287.2
3. กองทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรม	3	55
รวม	164	2,067

ที่มา : รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549 สสว.

จากการศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนร่วมลงทุนข้างต้น เห็นได้ว่า กองทุนร่วมลงทุนของภาครัฐ มีบทบาทในการร่วมลงทุนกับ SMEs มากกว่า ภาคเอกชน เนื่องจากกองทุนของภาคเอกชนมีลักษณะกระจายการลงทุนอยู่ในอุตสาหกรรมที่ตนเองมีความถนัด และร่วมทุนในธุรกิจที่อยู่ในระยะขยายตัวเพื่อลดความเสี่ยงในการบริหารกองทุน ซึ่งแตกต่างจากกองทุนร่วมลงทุนของหน่วยงานภาครัฐซึ่งจะเน้นการกระจายการลงทุนให้อยู่ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย และให้ความสำคัญกับธุรกิจที่อยู่ในระยะจัดตั้งธุรกิจมากกว่า

กองทุน Venture Capital ของ เอกชน (บลท. ข้าวกล้า ในเครือธนาคารกสิกรไทย)

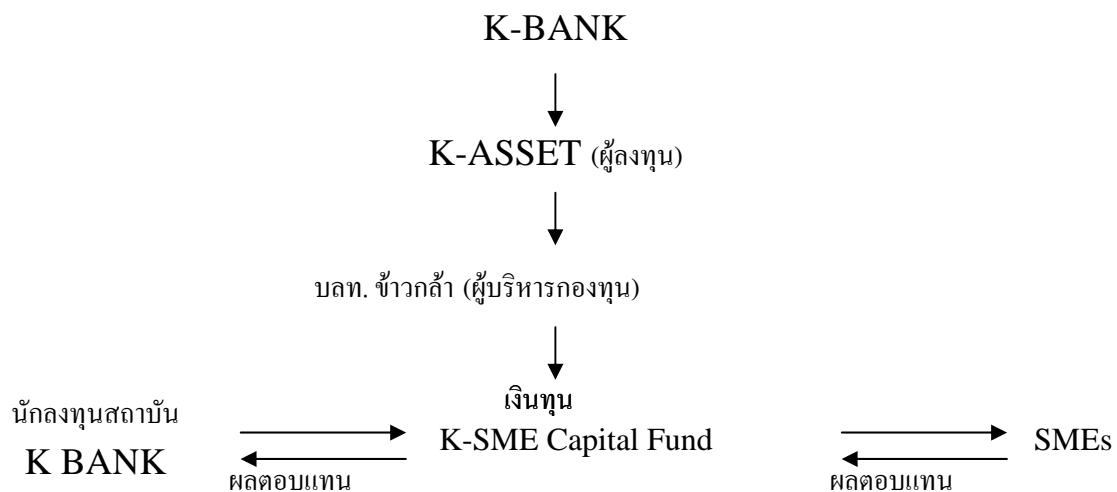
เครือธนาคารกสิกรไทยมีนโยบายที่จะดำเนินตามทิศทางที่เป็นธนาคารที่ให้บริการครบวงจรและเต็มรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยขยายขอบเขตธุรกิจไปยังธุรกิจการเงินอื่น และมีแผนยุทธศาสตร์มุ่งเน้นการเจริญเติบโตกลุ่มลูกค้าธุรกิจผู้ประกอบการ

เพื่อสนองตอบตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ธนาคารได้ดำเนินการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่กลุ่มลูกค้าธุรกิจผู้ประกอบการในการระดมเงินทุน นอกเหนือจากเงินสินเชื่อที่เครือธนาคารกสิกรไทยให้อยู่ในปัจจุบัน โดยลูกค้าจะได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนในส่วนของทุน (Equity) เพื่อสนับสนุนการขยายกิจการ นอกจากนี้ ลูกค้าจะได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จจากผู้ร่วมลงทุนมืออาชีพ เช่นการ จัดหาพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาด การจัดการ ฯลฯ

1. โครงสร้างของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

ในเบื้องต้นธนาคารกสิกรไทยใช้เงินลงทุนขั้นต่ำจำนวน 200 ล้านบาท ลงทุนในนิติบุคคลร่วมลงทุน (บริษัท ร่วมทุนเค-เอสเอ็มอี จำกัด) เพื่อลงทุนใน SMEs ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน โดยผู้บริหารนิติบุคคลร่วมลงทุนคือ บริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุน ข้าวกล้า จำกัด (บลท. ข้าวกล้า) ซึ่งถือหุ้น 100% โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กสิกรไทย จำกัด (KAsset)

รูป 1 การบริหารธุรกิจเงินร่วมลงทุนของธนาคารกสิกรไทย

ที่มา : ธนาคารกสิกรไทย

2. นโยบายการลงทุน

- ร่วมลงทุนใน SMEs ที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร (ซึ่งไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน ณ วันที่เข้าร่วมโครงการ

- ร่วมลงทุนในธุรกิจโดยเข้าไปถือหุ้นใน SMEs คิดเป็นสัดส่วนขั้นต่ำ 10% แต่ไม่เกิน 50 % ของทุนจดทะเบียนหลังร่วมลงทุนแล้ว
- นิติบุคคลร่วมลงทุนมีนโยบายลงทุนในฐานะนักลงทุนทางการเงิน (Financial Investor) โดยจะไม่เข้าไปก้าวำยการบริหารจัดการประจำวันของธุรกิจ นอกเหนือจากการใช้สิทธิในฐานะผู้ถือหุ้นรายหนึ่ง โดยการบริหารจัดการธุรกิจประจำวันจะขึ้นอยู่กับเจ้าของ หรือผู้ถือหุ้นหลักของกิจการนั้น ๆ
- ลงทุนในอุตสาหกรรมทั่วไป ไม่จำกัดประเภทอุตสาหกรรม
- เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นหลักของกิจการจะต้องถือหุ้นในสัดส่วนที่มากกว่านิติบุคคลร่วมลงทุน
- การลงทุนในแต่ละโครงการ/บริษัท มีระยะเวลาการลงทุนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 7 ปี
- รูปแบบการลงทุนอาจอยู่ในรูปแบบ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ์ ตราสารที่สามารถแปลงเป็นหุ้นได้ หรือ Equity Linked Instrument อื่นๆ

3. ลักษณะ SMEs ที่เป็นเป้าหมายในการลงทุน

- เนื่องจากการลงทุนในฐานะ Financial Investor ผลสำเร็จของการลงทุนจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหาร และจัดการธุรกิจของเจ้าของ หรือ ผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นหลัก ดังนั้น โครงการ/บริษัท ที่กองทุนจะร่วมลงทุนควรจะต้องดำเนินการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี หากกรณีที่เกิดกิจการดำเนินการไม่ถึง 3 ปี เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าของมีประสบการณ์การบริหารกิจการนั้น ๆ ผู้บริหารหรือเจ้าของควรจะต้องมีประสบการณ์ในธุรกิจนั้น ๆ มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- มีศักยภาพในการเติบโตและทำกำไรสูง
- มีแผนธุรกิจที่ชัดเจน
- มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และการจัดการโดยเน้นหลักธรรมาภิบาล
- ดำเนินธุรกิจที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม หรือ ไม่ก่อปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ดำเนินธุรกิจที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ
- ผู้ถือหุ้นใหญ่ เจ้าของ หรือผู้บริหาร ของบริษัท ไม่มีประวัติค้างชำระ หรือเป็นบุคคลล้มละลาย

จ. ประโยชน์จากการร่วมลงทุน โดย Venture Capital

1. เป็นแหล่งระดมเงินทุนของ SMEs ที่ปลดภาระต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย และไม่จำเป็นต้องมีหลักประกัน
2. ช่วยเสริมสร้างสถานภาพทางการเงินของ SMEs ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น จนสามารถพัฒนาตนเอง เข้าระดมทุน ในตลาดหลักทรัพย์ ได้ในอนาคต
3. การเข้าร่วมลงทุนในกิจการใด ๆ ของกองทุนร่วมลงทุน จะช่วยเสริมภาพพจน์ ชื่อเสียงของกิจการนั้น ๆ ให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งในด้านของความโปร่งใสในการดำเนินงานมากขึ้น SMEs มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ทำให้ในการเจรจาต่อรองต่างๆ มีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น

4. ได้รับโอกาสในการเข้าถึงความช่วยเหลือ การสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานจากผู้ร่วมทุน ในกรณีที่เกิดปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการร่วมลงทุนโดย Venture Capital

1. SMEs ส่วนใหญ่กังวลเรื่องความเป็นเจ้าของ ไม่ต้องการให้ผู้อื่นร่วมลงทุน เพราะเกรงว่าผู้เข้าร่วมลงทุนจะมาสูบหรือซื้อกิจการ แต่ในความเป็นจริงแล้วกองทุนดังกล่าวกลับจะช่วยให้ธุรกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนโดยเจ้าของ SMEs เป็นเจ้าของเพียงรายเดียวนั้นเป็นไปได้ยาก การให้กองทุนร่วมลงทุนมาร่วมลงทุนเป็นแนวทางที่เหมาะสม เนื่องจากกองทุนดังกล่าวเมื่อเข้ามาแล้วก็จะออกไปเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ

2. SMEs ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนค่อนข้างต่ำ ในขณะที่มีความต้องการเงินทุนสูง จึงทำให้กองทุนร่วมลงทุนไม่สามารถลงทุนได้มากนัก เนื่องจากกองทุนนั้นจะไม่ลงทุนเกิน 50% ของทุนจดทะเบียน สืบเนื่องมาจากความไม่ต้องการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กองทุนส่วนใหญ่จึงจะจำกัดการลงทุนไว้ที่ 49% นอกจากนี้กฎหมายยังไม่อนุญาตให้ SMEs ซึ่งเป็นบริษัทจำกัดออกเป็นหุ้นกู้แปลงสภาพได้ จึงทำให้ SMEs ยังเผชิญกับอุปสรรคในการหาเงินทุนอยู่

3. SMEs บางรายไม่มีมาตรฐานทางบัญชี เช่น มีสมุดบัญชีหลายเล่มเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ทำให้กองทุนร่วมลงทุนไม่สามารถเข้าร่วมลงทุนด้วยได้ เพราะเกรงว่าจะเกิดความเสียหายจากการที่ SMEs ขาดธรรมาภิบาลในการดำเนินกิจการ จึงยังทำให้ SMEs ขาดช่องทางในการหาเงินทุน

4. SMEs ส่วนใหญ่มักจะขายหุ้นให้แก่กองทุนร่วมลงทุนในราคาที่สูงเกินความเป็นจริงซึ่งมิได้สะท้อนความสามารถในการทำกำไรในอนาคต

5. SMEs ส่วนใหญ่กังวลเรื่องความลับทางการค้า เกรงว่าหากให้กองทุนร่วมลงทุน เข้าร่วมร่วมลงทุนแล้วความลับทางการค้าจะถูกเปิดเผย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วกองทุนร่วมลงทุนมิได้มีเจตนาเช่นนั้น อีกทั้งในการดำเนินงานกองทุนจะเข้ามามีส่วนร่วม ในระดับกรรมการเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานแต่อย่างใด ทางออกทางหนึ่งหากเกรงว่าความลับทางการค้าจะถูกเปิดเผยคือ SMEs ให้ทั้งสองฝ่ายเซ็นสัญญาว่าจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูล

6. SMEs กลัวว่าหากในระหว่างการลงทุนแล้วเกิดปัญหาในการดำเนินการ กองทุนร่วมลงทุนอาจจะถอนทุนคืน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วกองทุนกลับเข้าช่วยเหลือและร่วมแก้ปัญหากับผู้ประกอบการ

7. เนื่องจากผลประโยชน์จากการลงทุนของเจ้าของกิจการจะถูกแบ่งตามสัดส่วนการถือหุ้นจึงอาจทำให้เจ้าของกิจการไม่เต็มใจที่จะให้กองทุนเข้าร่วมลงทุน

8. ในกรณีที่มิได้ถือหุ้นจากภายนอก เช่น กองทุนร่วมลงทุน อาจส่งผลกระทบต่อแนวคิดการดำเนินธุรกิจของผู้ถือหุ้นเดิมซึ่งเป็นข้อห่วงใยของผู้ถือหุ้นเดิม

ภาคผนวก ง.

**สรุปผลการสัมภาษณ์หน่วยงานและสถาบัน และ
ผู้ประกอบการ**

สรุปผลการสัมภาษณ์หน่วยงานและสถาบัน และผู้ประกอบการ

เพื่อทราบถึงข้อมูลในลักษณะเจาะลึก นอกจากมีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิแล้วนักวิจัยในโครงการนี้ยังมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งที่มีอยู่ในภาครัฐและภาคเอกชนและมีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและบริการอีกหลายท่าน ผลการสัมภาษณ์มีการกล่าวรวมไว้ทั้งในรายงานและภาคผนวกแล้ว ในที่นี้จะมีการสรุปถึงประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์บางประเด็นซึ่งยังมีได้กล่าวถึงมากนักในรายงาน โดยแยกออกตามด้านต่างๆ ของการส่งเสริม SMEs ดังนี้คือ

1. **ด้านการเงิน** : มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับสูงของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธนาคารออมสิน (ธอส.) บริษัทประกันสินอุดสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกสิกรไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย กิจกรรมของ ธพว. ขยายขอบเขตออกไปมากในช่วงที่ผ่านมา นอกจากการขยายตัวของสินเชื่อและจำนวนผู้ขอกู้แล้ว ธพว. มีการจัดตั้งศูนย์ธุรกิจตามจังหวัดต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกือบ 100 ศูนย์ (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก) ซึ่งเป็นสิ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นของ ธพว. ที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ในเขตภูมิภาค

นอกจากนี้ ธพว. ยังได้จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงผู้ขอเงินกู้เฉพาะด้าน เช่น โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก โครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ปีก โครงการยกระดับตลาดสดและร้านอาหาร โครงการพัฒนาแท็กซี่ไทย เป็นต้น และมีการพิจารณาหลักเกณฑ์การให้เงินกู้โดยการประเมินหลักทรัพย์ที่ไม่สามารถแสดงมูลค่าทางบัญชีได้ชัดเจน (แปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน) และให้บริการสินเชื่อเพื่อลิสซิ่งและเช่าซื้อ สินเชื่อแฟคเตอริง เป็นต้น

สิ่งที่ ธพว. พยายามจะทำให้แตกต่างจากสถาบันการเงินอื่น หรือธนาคารพาณิชย์เอกชนคือเจ้าหน้าที่ของ ธพว. จะพยายามให้คำปรึกษาแนะนำแม้กระทั่งการฝึกอบรมให้แก่ลูกค้าที่เป็น SMEs ที่ต้องการความช่วยเหลือทางด้านเตรียมพร้อมเพื่อขอเงินกู้ การจัดทำบัญชีและการบริหารธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงิน

จากข้อวิจารณ์ที่ว่า ธพว. มีหนี้สูญหรือหนี้เสียอยู่ในระดับที่สูงและการให้อุ่นมัติเงินกู้มีค่าต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์นั้น เจ้าหน้าที่ ธพว. ชี้แจงว่า ความล่าช้าแต่เดิมเกิดจากการประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์ธุรกิจในจังหวัดต่างๆ แล้ว มีการลดขั้นตอนเงินกู้ไปได้มาก อย่างไรก็ตามความล่าช้าที่ยังมีอยู่นั้นส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่พร้อมทางด้านเอกสารของผู้ขอเงินกู้ซึ่งไม่สัมพันธ์ในการจัดเตรียมเอกสาร ส่วนหนี้เสียที่มีอยู่สูงนั้นอาจเป็นเพราะผู้ที่ขอเงินกู้จาก ธพว. ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่ไม่สามารถได้รับเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์

และการตีค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันของ ธพว. ที่มีลักษณะคล้ายอะลูมิเนียมอะล้วย กว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ปัญหาทั้งสองนี้ผู้บริหารของ ธพว. ตระหนักดีและพยายามหาทางแก้ไขอยู่

นอกจากนี้ ธพว. ยังมีโครงการความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและในต่างประเทศ เช่นกับธนาคารออมสิน (ธอส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Exim Bank) ส่วนหน่วยงานระหว่างประเทศก็มี UNDP, ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ธนาคารโลก และสถาบันการเงิน ตลอดจนหน่วยงานและตัวแทนของรัฐบาลอีกหลายประเทศ

1.2 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เดิม ธสน. ให้ความสนใจในการให้เงินกู้แก่ผู้ส่งออก เพื่อส่งเสริมการส่งออกของประเทศ โดยมีการให้กู้แบบครบวงจร เช่นการเตรียมผลิตสินค้าเพื่อส่งออก การประกันการส่งออก การตรวจสอบคุณภาพสินค้าและการแสดงสินค้า มีการให้สินเชื่อทั้งในระยะสั้น ปานกลางและยาว ในระยะหลังนี้ ธสน. หันมาให้ความสนใจแก่การให้กู้แก่ SMEs มากขึ้นโดยมีการจัดตั้งฝ่ายให้เงินกู้แก่ SMEs โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ธสน. เห็นว่าการให้เงินกู้แก่ SMEs โดยทั่วไปเป็นหน้าที่โดยตรงของ ธพว. ธสน. จึงเน้น SMEs ที่มีการส่งออกเท่านั้น นอกจากการให้เงินกู้แล้วยังมีการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก

สำหรับโครงการที่จัดทำในช่วงเวลาที่ผ่านมาและที่กำลังทำอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs นั้นมีอยู่หลายโครงการ เช่น การให้บริการส่งเสริมธุรกิจบริการส่งออก การให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดต้นทุน การให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาด้านปฏิบัติการ ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพสินค้าส่งออก การสนับสนุนการส่งออกไปประเทศใหม่และประเทศที่มีการทำการค้าเสรี (FTA) กับไทย ธสน. พยายามพัฒนาระบบการให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกรายย่อยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีโครงการฝึกอบรมแก่ SMEs ผู้ส่งออก เช่น การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่งออก การจัดอบรมด้านการบริหารความเสี่ยง วิธีลดความเสี่ยงจากการผันผวนของค่าเงิน เป็นต้น ในปีนี้ ธสน. มีโครงการจัดตั้งบริษัท Exim International โดยจะเริ่มที่ประเทศรัสเซียเป็นที่แรก และเปิดศูนย์ข้อมูลการค้าและการทำธุรกิจไทยในต่างประเทศเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออกและการทำธุรกิจในต่างประเทศ

ธสน. มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในประเทศที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs และการส่งออก เช่น สสว. ธพว. กรมส่งเสริมการส่งออก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสมาคมการค้าต่างๆ และมีการจัดพิมพ์บทความวิชาการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการค้าและการลงทุนและแจกจ่ายให้แก่ผู้สนใจทั่วไป ในแต่ละปีบทความเหล่านี้จะมีการจัดทำออกมาเป็นรูปเล่ม หนังสือทิศทางการส่งออกและการลงทุน จนถึงปีนี้มี การตัดพิมพ์ออกมาเป็นเล่มที่ 11 แล้ว

1.3 ธนาคารออมสิน เดิม ธอส. เป็นกิจกรรมการระดมเงินออม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการระดมเงิน ออมจากผู้ออมรายย่อย ส่วนการลงทุนนั้นเน้นการลงทุนในลักษณะที่ไม่มีความเสี่ยง โดยเฉพาะ ในพันธบัตรรัฐบาล ต่อมา ธอส. ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางโดยหันมาสนใจด้านการให้สินเชื่อ แก่ธุรกิจมากขึ้น ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ธอส. มีการให้สินเชื่อแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ รายย่อยตามนโยบายของรัฐบาล และมีการจัดตั้งฝ่ายสินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งให้สินเชื่อแก่ SMEs ทั้งในภาคการผลิต การค้าและบริการ

นอกจากการให้สินเชื่อแล้ว ธอส. ยังมีบริการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SMEs ทางด้านต่างๆ ในการบริหารธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน

ในเวลาที่ผ่านมา ธอส. มีการให้สินเชื่อแก่ SMEs เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเมื่อคิด เป็นสัดส่วนของสินเชื่อทั้งหมดแล้ว ธอส. ยังให้สินเชื่อแก่ SMEs ในสัดส่วนเพียงร้อยละ 5-6 เท่านั้น สินเชื่อส่วนใหญ่ที่ให้จะให้แก่ SMEs ในภาคการค้าปลีกและภาคบริการ

1.4 บริษัทประกันสิน้อุตสาหกรรมขนาดย่อม หน้าที่หลักของ บสย. คือการค้ำประกันเงินกู้เพื่อให้ SMEs ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินมากขึ้น SMEs มักประสบปัญหาการมีหลักทรัพย์เพื่อค้ำ ประกันเงินกู้ที่ไม่เพียงพอ โดยทั่วไป บสย. จะค้ำประกันเฉพาะสินเชื่อส่วนที่ขาดหลักประกัน แต่ ต้องไม่เป็นสินเชื่อเดิมที่ขาดหลักประกัน และสินเชื่อที่ขอให้ค้ำประกันจะต้องไม่นำไปชำระ คืนสินเชื่อเดิม บสย. จะคิดค่าธรรมเนียมค้ำประกันในวงเงินค้ำประกันในอัตราร้อยละ 1.75 ต่อ ปี ซึ่งแม้จะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ขอสินเชื่อ แต่ก็ทำให้ SMEs สามารถขอเงินกู้ตามวงเงินที่ ต้องการได้โดยสะดวกขึ้น

ในปัจจุบัน บสย. มีการให้บริการกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศทุกแห่ง ธนาคารพัฒนา วิชาทกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ในปัจจุบันลูกค้าส่วนใหญ่ของ บสย. คือธนาคารพาณิชย์

บสย. มีสำนักงานสาขาอยู่ในจังหวัดต่างๆ เช่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ชลบุรี พิษณุโลก สงขลา สุราษฎร์ธานี และอุดรธานี การค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. จึงมิได้จำกัดเฉพาะสถาบันการเงิน ในส่วนกลาง

ในปัจจุบัน บสย. พยายามจัดทำโครงการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการค้ำประกันเงินกู้โดยตรง แต่เป็นโครงการที่จะให้ความรู้แก่ SMEs เช่น การสัมมนาเรื่องการเจาะตลาดต่างประเทศ และ การบริหาร SMEs อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น บสย. จะร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบทบาท ในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. ธพว. และกรมธุรกิจการพาณิชย์เพื่อขยายกิจกรรมการ ช่วยเหลือ SMEs ให้มีความหลากหลายขึ้น

1.5 ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงไทยถือว่าเป็นสถาบันการเงินที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นเครื่องมือ ของรัฐในการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ธุรกิจและประชาชนทั่วไป แต่ประกอบธุรกิจในเชิงพาณิชย์สำหรับ SMEs ธนาคารกรุงไทยจะสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs บนนโยบายการส่งเสริม SMEs ของรัฐบาล นอกจากการช่วยเหลือด้านการเงินเป็นพิเศษแล้ว ธนาคารกรุงไทยยังร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทั้งในภาครัฐและเอกชน จัดทำโครงการเพื่อสนับสนุน SMEs ทางด้านต่างๆ หลายโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน (NGV) โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และโครงการครัวไทยสู่ครัวโลก เป็นต้น

ธนาคารกรุงไทยให้ความสนใจการให้เงินกู้แก่ SMEs มาก มีการจัดทำโครงการสินเชื่อ SME-KTB ขึ้นเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs โดยเฉพาะ โครงการนี้จะให้กู้แก่ SMEs ตามนิยามของที่ สสว. กำหนดไว้ และคิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราไม่สูงกว่าการกู้เงินแก่ลูกค้าทั่วไป

1.6 ธนาคารกสิกรไทย ในช่วงเวลาที่ผ่านมารธนาคารกสิกรไทยได้หันมาให้ความสนใจการให้เงินกู้ SMEs เพิ่มมากขึ้น ลักษณะเงินกู้มีทั้งการเบิกเงินเกินบัญชี การให้สินเชื่อทางการค้า การให้สินเชื่อเพื่อสร้างโรงงานและซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ และเพื่อเสริมสภาพคล่องในการประกอบธุรกิจ สำหรับการให้กู้แก่ SMEs ธนาคารกสิกรไทยจะมีการอะลุ่มอล่วย ทางด้านหลักทรัพย์ค้ำประกันแต่จะให้ผู้กู้ค้ำประกันกับ บสย.

ลักษณะเด่นของการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทยแก่ SMEs คือ ขั้นตอนการขอสินเชื่อรวดเร็วไม่ยุ่งยาก SMEs จะได้รับสินเชื่อโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน และโดยทั่วไปจะสามารถอนุมัติสินเชื่อภายในเวลา 1-2 สัปดาห์ โดยเจ้าหน้าที่ของธนาคารจะให้คำแนะนำปรึกษาในทุกขั้นตอนของการกู้เงิน เท่าที่ผ่านมาก็ให้กู้แก่ SMEs ยังไม่ประสบปัญหาหนี้เสียที่ผิดปกติ

- 2. ด้านการตลาด** การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ศูนย์ธุรกิจครบวงจรและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.)

2.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีเป้าหมายเสริมสร้างธุรกิจไทย ให้มีความสามารถในการแข่งขันสู่สากล เป้าหมายดังกล่าวนี้ เริ่มตั้งแต่ทำให้ไทยเป็นชาติการค้า (Trading Nation) คือ คนไทยค้าขายเป็นมีการบริหารจัดการและการตลาดที่ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทิศทางการที่กรมฯ จะดำเนินการคือ จัดทะเบียนเพื่อสร้างผู้ประกอบการให้มีความน่าเชื่อถือขึ้น, ให้ข้อมูลสำหรับผู้จะนำข้อมูลไปใช้, ช่วยพัฒนา

ผู้ประกอบการที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ และกำกับดูแลเพื่อสร้างให้มีการบริหารที่ดี น่าเชื่อถือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีลักษณะการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจให้ได้มาตรฐาน และมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีนโยบายเสริมสร้างธุรกิจให้มีความสามารถด้านบริหารจัดการและการตลาด และพัฒนาธุรกิจของไทยให้มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งแนวทางส่งเสริมศักยภาพธุรกิจแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความเข้มแข็งพร้อมไปสู่สากล, การพัฒนาธุรกิจเป้าหมาย, ส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้า

2. ด้านการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจ สมาคม และหอการค้า การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง เลิกและชำระบัญชี รวมทั้งการจดทะเบียนบริษัทร้างและจำแนกห้างหุ้นส่วนที่ไม่ประกอบการ โดยมีนโยบายในการให้บริการจดทะเบียนที่สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น, แก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง, ให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ และพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการ

3. ด้านการให้บริการข้อมูลธุรกิจ เพื่อใช้เป็นหลักฐาน/เอกสารทางธุรกิจและบริการข้อมูลการค้า ธุรกิจ เพื่อประกอบการตัดสินใจของธุรกิจ โดยมีนโยบายเน้นการให้บริการสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล และเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ อีกทั้ง กรมฯ ยังให้บริการข้อมูลธุรกิจในระบบอินเทอร์เน็ต (E-Service) เพื่อให้บริการที่สะดวก รวดเร็วในการรับรอง ตรวจสอบ และรับรองสำเนาเอกสารทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้บริการสามารถยื่นคำขอผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่ www.dbd.go.th

4. ด้านการกำกับดูแลธุรกิจให้มีธรรมาภิบาลเป็นที่น่าเชื่อถือ เข้มแข็ง โดยมีนโยบายให้การตรวจสอบ แนะนำ อบรมให้ความรู้ เพื่อให้ปฏิบัติถูกต้อง ธุรกิจมีความโปร่งใส, มีธรรมาภิบาลในระดับสากล และได้กำหนดเป้าหมายในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการและแก่ธุรกิจในปี 2550 โดยปรับบทบาทด้านการกำกับดูแลธุรกิจมาเป็นการส่งเสริมธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) และส่งเสริมการทำบัญชีธุรกิจ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีการบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใส นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ดำเนินการการให้บริการ ออกใบอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน การตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ เพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ด้านขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SME ดังนี้

1. การพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจ เช่น การจัดอบรมนิติบุคคลตั้งใหม่ การจัดอบรมพัฒนาความรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม การพัฒนา SMEs สู่อุตสาหกรรม การเสริมศักยภาพ SMEs ภูมิภาคสู่ตลาดจีน และเสริมสร้างศักยภาพ SMEs ธุรกิจอัญมณีและผลไม้อุตสาหกรรม

2. การพัฒนาธุรกิจ เช่น พัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ปลีก ธุรกิจสปา ธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์ ธุรกิจขนส่งสินค้า ธุรกิจสิ่งพิมพ์ ธุรกิจอาหาร ธุรกิจเสริมสวย

3. การพัฒนารูปแบบธุรกิจ เช่น การส่งเสริมพัฒนาธุรกิจแฟรนไชส์สู่มาตรฐานสากล พัฒนาธุรกิจเข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ พัฒนาสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการธุรกิจแฟรนไชส์ในการขยายธุรกิจสู่ตลาด

4. การส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลจดทะเบียนผู้ประกอบการ-พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การออกเครื่องหมายรับรองความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Trustmark) การจัดทำศูนย์จัดการข้อร้องเรียนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketplace) ภายใต้ชื่อ www.dbdmart.com

5. การพัฒนาสถาบันการค้า โดยกรมฯ ได้จัดประกวดสมาคมการค้าดีเด่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการค้าเห็นความสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาและยกระดับสู่สากล

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันสู่สากล มีการบริหารจัดการและการตลาดที่ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น โดยการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อส่งเสริม SME กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน หอการค้าไทย องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น ฯลฯ

ในส่วนแผนงานในอนาคตทิศทางการปฏิบัติงานปี 2551 มีดังต่อไปนี้

1. พัฒนาธุรกิจให้เข้มแข็ง

- ธุรกิจของไทยมีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

2. การให้บริการจดทะเบียนธุรกิจ

- สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล

3. บริการข้อมูลธุรกิจ

- สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล

- เป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

4. กำกับดูแลธุรกิจ

- ธุรกิจมีความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล ในระดับสากล

2.2 กรมส่งเสริมการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันการส่งออกของประเทศ ภารกิจที่สำคัญของกรมส่งเสริมการส่งออก คือ การพัฒนาและยกระดับธุรกิจไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น และเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดผลทางธุรกิจ เพื่อเพิ่ม โอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไป มีบทบาทในธุรกิจระหว่างประเทศมากขึ้น โดยพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ควบคู่กับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการส่งออก เช่น การจัดงานแสดงสินค้าในประเทศ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ การจัดงาน Thailand Exhibition, Thailand Outline, การจัดคณะผู้แทนการค้า หรือการจัดกิจกรรมการขายร่วมกับห้างสรรพสินค้าในต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมฯ ได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง และหน่วยงานเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ส่งเสริมการส่งออกในภูมิภาค 5 แห่งและสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ 56 แห่ง เร่งดำเนินการตามแผนพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกสินค้าและธุรกิจบริการ เพื่อผลักดันให้การส่งออกของประเทศบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งทำหน้าที่ประสานและให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกคล่องตัวอย่างรวดเร็ว

ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญซึ่งต้องเร่งดำเนินการให้ปรากฏผลโดยเร็ว ประกอบด้วย

- **เร่งรัดการส่งออก** โดยกำหนดยุทธศาสตร์การตลาด สินค้าและกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งในตลาดหลักและตลาดใหม่ เพื่อรักษาตลาดเดิม และขยายการส่งออกไปยังตลาดใหม่ เพื่อสร้างโอกาสให้กับสินค้าและธุรกิจบริการ ไทยเพิ่มขึ้น
- **ส่งเสริมการส่งออกธุรกิจบริการ** โดยพัฒนาธุรกิจบริการสาขาใหม่ๆ ให้มีศักยภาพสูงขึ้นและเน้นจุดเด่นที่ผู้ประกอบการไทยมีความได้เปรียบ พร้อมทั้งวางระบบข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อธุรกิจ
- **การสนับสนุนผู้ประกอบการไทยไปทำธุรกิจในต่างประเทศ** เพื่อขยายขอบเขตในการดำเนินธุรกิจได้กว้างขวางขึ้น และยกระดับสู่การเป็น Trading Nation ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการหรือนักธุรกิจไทยได้รับผลตอบแทนทางธุรกิจสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้จะสนับสนุนการดำเนินธุรกิจทั้งในรูปแบบของการขาย Franchise การไปเปิดสาขาในต่างประเทศ (Internationalization) การมีหุ้นส่วนหรือการลงทุนในต่างประเทศ การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ รวมถึงการสนับสนุนแหล่งรวมสินค้าของเอกชนที่มีศักยภาพให้เป็นศูนย์กลางการทำธุรกิจในระดับสากล (Trade Mart) ในกลุ่มสาขาต่างๆ(Cluster)
- **การสร้างความแข็งแกร่งในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Integration)** เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างกันเพิ่มขึ้น และเชื่อมโยงถึงกันทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งกระชับ

ความร่วมมือในด้านการพัฒนาสินค้า เทคโนโลยี รวมถึงธุรกิจบริการซึ่งแต่ละประเทศมีความถนัดแตกต่างกัน

- **การพัฒนา Trade Logistics** โดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนและขั้นตอนในการส่งออก ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- **การเพิ่มสมรรถนะให้แก่ผู้ประกอบการในภูมิภาค** เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และสินค้าชุมชนโดยการพัฒนาบุคลากรทุกภูมิภาคทั่วประเทศให้มีความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ โครงการนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างฐานการส่งออกของประเทศให้มีความเข้มแข็งพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้าในอนาคต

กรมส่งเสริมการส่งออก พยายามเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อผู้ส่งออกโดยการจัดให้มีการแสดงสินค้าที่มีคุณภาพส่งออกได้ในศูนย์ส่งเสริมการส่งออกทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และในสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ นอกจากนี้ ทางกรมฯ ยังมีการจัดพิมพ์ Directory ของผู้ส่งออกไทย เพื่อความสะดวกแก่การติดต่อของผู้ซื้อต่างประเทศ โดยในบางกรณี กรมฯ จะเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ซื้อต่างประเทศ ในการติดต่อกับผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตไทย

กรมฯ มีกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะที่เป็น SMEs ให้คุ้นเคยกับกิจกรรมด้านการส่งออก เป็นการจัดฝึกอบรมผู้ส่งออก หรือผู้ที่ประสงค์จะทำการส่งออก ให้ทราบถึงระเบียบวิธี และขั้นตอนในการส่งออกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านตลาดต่างประเทศ แก่ผู้ผลิตและผู้ส่งออก และมีกิจกรรมส่งเสริมการส่งออกร่วมกับกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ เฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องหนังและรองเท้า ฯลฯ อยู่เป็นประจำ

ในปัจจุบัน กรมฯ มีโครงการร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อผลักดันการส่งออกไทย นอกจากการส่งออกในสินค้าไทยแล้ว ยังครอบคลุมถึงการนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศทางด้านอื่นๆ เช่น การส่งเสริมให้มีการใช้บริการทางการแพทย์ในประเทศไทย ด้วย

2.3 ศูนย์ธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ

SMEs (Family Business & SMEs Study Center) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ พัฒนาองค์ความรู้ จัดฐานข้อมูลและดัชนีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจครอบครัว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็นแหล่งบริการวิชาการที่เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจครอบครัว การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้แก่คณาจารย์ นักศึกษา บุคคลภายในและบุคคลภายนอก เพื่อนำไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต

จากการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ภายได้ปณิธานหลักคือ “ศูนย์กลางความรู้ธุรกิจ เพื่อพัฒนาสังคมไทย” นั้น ทางศูนย์ศึกษาธุรกิจ

ครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้มีการกำหนดภารกิจหลักที่สำคัญ 3 ด้าน กล่าวคือ

1. ด้านงานวิจัย/ด้านดัชนี/ฐานข้อมูล
2. ด้านสัมมนา/อบรม/ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจครอบครัวและ SMEs
3. ด้านแหล่งบริการวิชาการ/ให้คำปรึกษา

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้กำหนดขอบเขตการให้บริการ ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการที่เป็นธุรกิจครอบครัวและ SMEs โดยตระหนักถึงรูปแบบการบริหารงานของธุรกิจครอบครัวนั้นย่อมมีความแตกต่างกับธุรกิจในรูปแบบอื่นๆ ทั้งในเรื่องโครงสร้างองค์กร อำนาจการบริหารงาน การบัญชีและการเงิน รวมถึงการสืบทอดกิจการจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยเฉพาะกรณีการสืบทอดกิจการนั้นมักจะประสบปัญหาทั้งเรื่องความขัดแย้งภายในครอบครัว และความสามารถของผู้ที่จะมาสืบทอดกิจการเพราะอาจจะไม่สามารถเข้าใจในตัวธุรกิจ หรือบริหารงานได้ดีเท่าผู้ก่อตั้งกิจการ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มุ่งมั่นสร้างความเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งบริการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจครอบครัว การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทำให้คณาจารย์ นักศึกษา บุคลากรทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลทางวิชาการของศูนย์ฯ ไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร/สมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับธุรกิจศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประชุมทางวิชาการ การจัดสัมมนา/ฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลออกสู่สาธารณชน เป็นต้น อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ต่อกันทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แผนงานในอนาคตศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีเป้าหมายแผนงานในอนาคตโดยมุ่งเน้นในเรื่องของการศึกษา วิจัย วิเคราะห์และพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องของการบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวและ SMEs ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมุ่งสร้างแผนการสืบทอดกิจการจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้การแข่งขันที่มีความรุนแรงและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัญหาและข้อจำกัด เนื่องจากศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบภายในศูนย์ฯ ไม่นานมานี้ ทำให้อาจยังมีข้อจำกัดในเรื่องของช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายนอกในระดับต่างๆ รวมไปถึงผู้ประกอบการให้รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลระหว่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งขยายเครือข่าย/พันธมิตรให้กว้างขวางและต่อเนื่อง

2.4 สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) เป็นองค์กรของรัฐและเป็นองค์กรอิสระ มีภารกิจหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ รวมทั้งการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญในการมุ่งพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเป็นศูนย์กลางด้านการประชุมและนิทรรศการ ตลอดจนการท่องเที่ยวนานาชาติของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการจัดประชุม การท่องเที่ยวเป็นรางวัลและการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ (Meeting Incentive Convention and Exhibition Industry) หรือที่เรียกว่า “อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE)” ในตลาดต่างประเทศ โดยเน้นดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ ดังนี้ คือ

1. ฟื้นความเชื่อมั่นด้านการลงทุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฉพาะในปี 2551-2552 ที่รัฐบาลประกาศให้เป็น “ปีแห่งการลงทุน” และ “ปีแห่งการท่องเที่ยวไทย”
2. ส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ กลุ่มประชุมและแสดงสินค้า และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านระบบนิเวศ วัฒนธรรม ท้องถิ่น ตลอดจนแหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถานต่างๆ
3. พัฒนามาตรฐานธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสขยายฐานการผลิตและการตลาดในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคอื่นๆต่อไป

อนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE Industry) นั้น เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำนักเดินทางท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งคือนักเดินทางคุณภาพ (Quality Visitors) เข้าสู่ประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมการจัดประชุมนานาชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ ซึ่งมีปริมาณมากถึงปีละกว่า 800,000 คน หรือประมาณ 60% ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยรวมตลอดปี ประชากรนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปถึง 2-3 เท่า ก่อเกิดรายได้รวมเฉลี่ยถึงเกือบ 13% จากรายได้รวมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งหมด หรือประมาณ 50,000 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตขยายตัวของอุตสาหกรรมสูงกว่า 20% ต่อปี สำหรับจุดเด่นของประเทศไทยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ คือ คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและที่พัก ความสะดวกในการเข้าถึง ตลอดจนนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและการค้าที่เอื้อประโยชน์ เป็นต้น

ดังนั้น ด้วยวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง และกรอบแนวนโยบายสนับสนุนของรัฐบาลดังกล่าว สสปน. จึงเร่งพัฒนาศักยภาพ สร้างมาตรฐานและยกระดับอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศทั้งระบบ เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กร โดยการวางตำแหน่งปรับภาพลักษณ์องค์กรและเสริมสมรรถนะการบริหารจัดการด้วยทีมบริหารมืออาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรกับคู่แข่งในระดับโลก เช่น โครงการจัดประกวดการออกแบบตราสัญลักษณ์ สสปน. ฯ ปรับโครงสร้างองค์กรและทีมบริหาร ทั้งนี้โดยเน้นบทบาทหลักในการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการ องค์กรธุรกิจ องค์กรทางสังคม องค์กรทางสันตนาการ ในการแข่งขันช่วงชิงสิทธิความเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมการประชุม หรือนิทรรศการเพื่อดึงดูดการจัดประชุมและนิทรรศการเข้ามายังประเทศไทย เผยแพร่กิจกรรมในแวดวงไมซ์ทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ เน้นยุทธศาสตร์เชิงรุกในการประมูลสิทธิและจัดงานประชุมสัมมนาและท่องเที่ยวฯเข้าประเทศให้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงสนับสนุนภาคเอกชนในการดำเนินงานดังกล่าว ส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมไมซ์ในเอเชีย เร่งพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมถึงส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาศักยภาพบุคลากร ระบบฐานข้อมูล การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานสากล ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ โดยหวัง ผลักดันเป้าหมายรายได้ในปี 2551-2552 นี้ 65,000 ล้านบาท โดยได้จัดแบ่งกลุ่มกิจการดำเนินงานเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมด้านการจัดประชุมและการท่องเที่ยวเป็นรางวัล และ กลุ่มกิจกรรมด้านการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ เป็นสำคัญ

สำหรับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและที่จะทำในปี 2551-2552 นี้ สสปน. ได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สร้างโครงการ “ไทยทิม” เพื่อผลักดันและยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไมซ์ในตลาดโลก ปรับโครงสร้างภาคบริการโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพการให้บริการแบบครบวงจร โดยเน้นความร่วมมือกันของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอีกกว่า 10 องค์กร เช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น เช่น กิจกรรม MICE Fast Track เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางเข้าออกของนักเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรระดับผู้นำให้แก่อุตสาหกรรมฯ เช่น ทำสัญญาร่วมกับ The Global Association of the Exhibition Industry : UFI และ ศูนย์บริหารจัดการนิทรรศการและการประชุมแห่งมหาวิทยาลัยการศึกษาราวนส์ เบิร์ก ประเทศเยอรมัน จัดโครงการอบรมการบริหารจัดการงานแสดงสินค้านานาชาติ (EMD-Exhibition Management Degree) เพื่อฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติของไทย สามารถดำเนินการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติได้ตามมาตรฐานสากล และตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมนี้ในอนาคตได้ ทั้งนี้โดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายบางส่วนใน

การจัดสัมมนา เช่น 60% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่วนที่เหลือ 40% สสปน.จะรับภาระค่าใช้จ่ายในฐานะ
เจ้าภาพผู้ให้การสนับสนุนการจัดสัมมนา เป็นต้น

นอกจากนั้น สำหรับงานด้านการประชุมและการท่องเที่ยวเป็นรางวัล สสปน. ได้ร่วมมือกับ
หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเผยแพร่
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และประสบการณ์ตรงสำหรับการจัดประชุมสัมมนาและการท่องเที่ยว
ตลอดจนอุตสาหกรรมสำคัญที่รัฐบาลมุ่งสนับสนุน เช่น อุตสาหกรรมแฟชั่น ฯ ทั้งนี้เพื่อร่วมกัน
เพิ่มศักยภาพและส่งเสริมอุตสาหกรรมไมซ์ของไทย ดึงและสร้างงานประชุมนานาชาติเข้าประเทศ
ให้มากขึ้น โดยได้ดำเนินงานโครงการสนับสนุนต่าง ๆ มากมาย เช่น โครงการปิดทองหลัง
พระ (Royal Initiative Discovery) โดยประสานธุรกิจไมซ์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเข้ากับ
การประชาสัมพันธ์ โครงการพระราชดำริ จำนวน 19 โครงการในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ
โครงการ “Connection Plus” ภายใต้แนวคิด Thailand Team Up ส่งเสริมการพบปะเจรจา
ของนักธุรกิจไมซ์ไทยและต่างประเทศ โดยเชิญองค์กรภาคธุรกิจจากทั่วโลกกว่า 100 ราย จาก
10-15 ประเทศทั่วโลกเข้าร่วมกิจกรรม เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย จีน ฮองกง อินเดีย ฯ โครงการ
“Thanks A Million” เพื่อจัดงานประชุมนานาชาติ และเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มไมซ์ขนาด
ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปเข้ามาจัดประชุมในประเทศไทย โครงการประชุมทางวิชาการและแสดง
เทคโนโลยีของเยอรมัน ครั้งที่ 9 และมหกรรมแสดงสินค้ามูมิลไฟสไตล์และการท่องเที่ยว
เยอรมัน 2008 โดยดำเนินการร่วมกับหอการค้าไทย-เยอรมัน โครงการ 24th Pacific Insurance
Conference, Energies 2010, ASEAN Energy Business Forum, Round Table World Council
Meeting, Asia Pacific Federation of HRM Congress 2009, และ โครงการ International
Harm Radiation Association – Annual Conference เป็นต้น

สำหรับงานด้านการจัดแสดงสินค้านานาชาติ สสปน. ได้เน้นกลยุทธ์ “Asean Centric” ด้วย
โครงการ “Approved Event by TCEB” โดยกำหนดและพัฒนามาตรฐานการจัดแสดงสินค้าของ
ไทยให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับมาตรฐานสากลเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมการจัดแสดงสินค้าของ
ไทยให้มีความก้าวหน้า โดยผู้จัดแสดงสินค้าที่สามารถจะได้รับการรับรองมาตรฐาน Approved
Event by TCEB นี้จะต้องผ่านการประเมินตามเกณฑ์วัดต่างๆจาก สสปน.ซึ่งจะวัดควบคู่ไป
กับเกณฑ์การประเมินผลของสมาคมอุตสาหกรรมนิทรรศการระดับโลก (UFI Approved Event) ซึ่ง
มีสมาชิกทั้งสิ้นกว่า 80 ประเทศทั่วโลก ทั้งในช่วงก่อนการจัดงาน ช่วงระหว่างการจัดงาน และ
ช่วงประเมินผลหลังการจัดงาน ซึ่งมีส่วนในการสนับสนุนให้ประเทศไทยชนะการประมูลงานจัด
แสดงสินค้านานาชาติที่สามารถนำรายได้เข้าประเทศอย่างมากหลายโครงการ เช่น เยอรมัน
โครงการมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติ ครั้งที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางแฟชั่น
การสักลายของเอเชีย เยอรมัน โครงการมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติ ครั้งที่ 1 เพื่อส่งเสริม
ให้ไทยเป็นศูนย์กลางแฟชั่นการสักลายของเอเชีย โครงการ Herbalife Bangkok Extravaganza

2008 ร่วมกับ บริษัท เฮอร์บาไลฟ์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล (ไทยแลนด์) ลิมิเต็ด เพื่อส่งเสริมโครงการชีวิตสีเขียว (Live Green) ผนึกกำลังร่วมกันพิทักษ์โลกเพื่อผู้คนรุ่นต่อไป คาดว่าสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ MI (Meeting & Incentive) มาเมืองไทยสร้างรายได้กว่า 1,000 ล้านบาท

โครงการ Mobility World Exhibition & Congress, Asia Spa & Wellness , WMAX World Asia ฯ นอกจากนี้ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน งาน ITU – Telecom Asia 2008 ที่จะจัดขึ้นในประเทศไทยในเดือนกันยายนนี้ เนื่องจากได้รับการยอมรับในศักยภาพความสามารถด้านการจัดแสดงสินค้านานาชาติที่สำคัญของไทยในภูมิภาคนี้ด้วย

สำหรับโครงการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมธุรกิจไมซ์ขององค์กรและอุตสาหกรรมไมซ์ของไทย สสพ. ได้เน้นการพัฒนาระบบสารสนเทศ และ E-Commerce เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเชื่อมประสานกิจกรรมความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relation Management: CRM) ในตลาดไมซ์ทั่วโลก และเป็นระบบสนับสนุนข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของตลาด และสามารถพัฒนาศักยภาพการให้บริการแข่งขันในตลาดโลกได้ เนื่องจากในปัจจุบันองค์กรส่งเสริมตลาดไมซ์ชั้นนำทั่วโลก (CVB) ต่างให้ความสำคัญกับการใช้ On Line Services เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในสืบค้นข้อมูลและสื่อสารเชิงธุรกิจ ตัวอย่างบริการดังกล่าว เช่น REP online , E-Newsletter, Web-Banner, Online-Registration, Digital Map และ Online Meeting Planner ฯ เป็นต้น โดยมีผลงานวิจัยของ The Country Brand Index ยืนยันแนวคิดนี้ว่า กว่า 67% ของกลุ่มลูกค้าไมซ์ สืบค้นข้อมูลผ่านสื่อ Websites อีก 12% และ 8% ค้นหาข้อมูลจากบริษัทท่องเที่ยวและสอบถามสมาชิกครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ดังนั้น TCEB จึงเร่งดำเนินการจัดให้บริการ TCEB E-Service ใน 3 บริการหลัก คือ บริการวิจัยการตลาด (E-Survey) ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของระบบใช้ในออกแบบสอบถามและประเมินผลการวิจัย เช่น การวิเคราะห์พฤติกรรม ความคิดเห็น และความต้องการของลูกค้าแต่ละงาน เป็นต้น บริการสื่อสารผ่านอีเมลล์ (E-Message) ซึ่งลูกค้าสามารถลงทะเบียนออนไลน์เพื่อเข้าร่วมงานอัตโนมัติและแสดงผลการตอบรับให้ลูกค้าทราบอย่างรวดเร็ว ฯ และส่วนที่สามคือ บริการ Website ที่เสมือนเป็นศูนย์รวมข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกด้านธุรกิจไมซ์ของประเทศไทย เช่น ข้อมูลศูนย์ประชุม โรงแรมที่พัก ระบบคมนาคมขนส่ง แหล่งท่องเที่ยว รายชื่อบริษัทจัดงานประชุม งานแสดงสินค้า บริการการท่องเที่ยว เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะกับลักษณะงานที่จะจัดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

นอกจากการดำเนินกลยุทธ์เชิงรับโดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจตลอดจนบริการเสริมอื่นๆ ในอุตสาหกรรมให้เป็นมาตรฐานสากลแล้ว สสพ. ยังดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกด้วยยุทธวิธี (Tactics) 3 ประสาน ที่เรียกว่า “WIN & PROMOTE & DEVELOP” คือ การดึงงานเข้าประเทศ (Win) การสนับสนุนกิจกรรมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไมซ์ (Promote) และ การพัฒนาเสริมสร้างความร่วมมือของภาครัฐ-เอกชนกว่า 10

สถาบันภายใต้แนวคิด “Thai Team” (Develop) เน้นการดำเนินงานด้านการตลาดและการขายเชิงรุก ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศเพื่อเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมไมซ์แห่งภูมิภาคเอเชีย เช่น จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วม (MOU) กับ ทิก้า หรือ สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติของไทยเจ้าของกองทุนเพื่อช่วยสนับสนุนด้านการเงินให้ภาคเอกชนออกไปแข่งขันประมูลงานในต่างประเทศ (1) จัดดำเนินโครงการโรดโชว์ และร่วมงานแสดงสินค้า (Road & Trade Show) เดินทางไปนำเสนอข้อมูลและข้อเสนอพิเศษต่างๆที่น่าสนใจสามารถจูงใจให้ผู้จัดงานในต่างประเทศเลือกประเทศไทยเป็นสถานที่จัดกิจกรรมไมซ์ของตน โดยเฉพาะในตลาดที่สำคัญที่มีอำนาจซื้อสูง เช่น กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของบริษัทชั้นนำและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของประเทศอินเดียและสหรัฐอเมริกาแอฟริกาใต้ เดนมาร์ก และรัสเซีย เป็นต้น โดยมีเป้าหมายอัตราการเติบโตของธุรกิจไมซ์ของประเทศเติบโตเพิ่มขึ้นเป็น 19% และยอดนักเดินทางกลุ่มนี้เดินทางเข้าประเทศกว่า 940,000 คน สร้างรายได้ให้กับประเทศกว่า 65,000 ล้านบาท

สำหรับกิจกรรมโครงการต่างๆในอดีตที่ สสปน. มีส่วนผลักดันและดำเนินการสนับสนุนร่วมกับหน่วยงานต่างๆอย่างได้ผลเป็นรูปธรรม เช่น โครงการงาน World of Muslim 2007 ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมและขยายโอกาสธุรกิจและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของไทย โครงการประชุมสัมมนา “เมทัลลีส 2005” ซึ่งเป็นมหกรรมเครื่องจักรกล เทคโนโลยีและการประชุมนานาชาติครั้งที่ 19 ที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ณ ศูนย์ไบเทค บางนา มีหน่วยงาน องค์กรจากกว่า 48 ประเทศทั่วโลกเข้าร่วมงาน โครงการ “Meeting & Incentive Media Familiarization Trip – 2007” ดึงดูดสื่อต่างประเทศจากทั่วโลกกว่า 40 คน นำชมพระราชวังและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของไทย ช่วยสร้างโอกาสแสดงศักยภาพเผยแพร่ข้อมูลอุตสาหกรรมไมซ์ของไทยสู่ตลาดโลกได้เป็นอย่างดี โครงการ “Retail Thailand และ VFR-Vending, Franchising, Retail Technology” ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สสปน. บริษัท บางกอก ออซิชั่น เซอร์วิสเซส จำกัด (Bangkok Exhibition Services Co.,Ltd.) และ บริษัท เอ็กซ์โป เซล จำกัด (Exposales Co.,Ltd.) ดำเนินการสนับสนุนการจัดงานแสดงสินค้า Retail Thailand & VFR¹ เป็นระยะเวลา 5 ปี เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดงานแสดงสินค้าของผู้ประกอบการไทย และเปิดโอกาสให้ได้พบปะแลกเปลี่ยนทำการค้าซึ่งกัน และผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการจัดงานแสดงสินค้าในภูมิภาคเอเชีย-

---

¹ VFR หมายถึงงานแสดงสินค้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านการจัดจำหน่าย เฟรนไชส์และค้าปลีก ซึ่งเป็นงานที่เป็นที่นิยมและจัดเป็นประจำในภูมิภาคยุโรป และในอีกหลายประเทศ ดำเนินงานโดย Exposales Co.,Ltd. ซึ่งเป็นผู้จัดแสดงสินค้าชั้นนำในระดับนานาชาติ มีบริษัทแม่อยู่ที่ประเทศอังกฤษ

แปซิฟิก โครงการ ASEAN MICE 2007 ร่วมกับ ทีก้า และสมาคมการแสดงสินค้า – TEA ซึ่งจะเป็นงานนิทรรศการและสัมมนา ที่เน้นเป็นศูนย์กลางความรู้ คำแนะนำทรัพยากรผู้ประกอบการ และให้บริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไมซ์

3. ด้านพื้นที่ประกอบการ ทางด้านพื้นที่ประกอบการมีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตภูมิภาค

3.1 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การนิคมฯ มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมไปแล้ว 30 แห่ง กระจายอยู่บนพื้นที่ 14 จังหวัดทั่วประเทศ ประกอบด้วยนิคมอุตสาหกรรมที่ กนอ. ดำเนินการเอง 12 นิคม และนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานเอกชนอีก 24 นิคม

ผู้ประกอบการที่ตั้งโรงงานในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนของ BOI จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่โซน 2 (จังหวัดภาคกลางนอกกรุงเทพฯและปริมณฑล) และโซน 3 (จังหวัดอื่นๆ นอกจากนั้นรวมทั้งนิคมแหลมฉบัง) จะได้รับสิทธิประโยชน์เป็นพิเศษ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 7-8 ปี นอกจากนั้นยังได้รับความสะดวกอื่นๆ เช่น ในการส่งออกสินค้าและการนำเข้าชิ้นส่วนและวัตถุดิบ

กนอ. เน้นในเรื่องการพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคหรือโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่นการกำจัดกากขยะ การขจัดน้ำเสีย โดยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการทางด้านอุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการ การใช้เทคโนโลยีและความรู้เพื่อการรักษาสภาพแวดล้อม

สำหรับการให้บริการ กนอ. พยายามปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยได้จัดตั้งสำนักบริการเบ็ดเสร็จครบวงจรหรือ One Stop Service Center (OSS) ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในลักษณะครบถ้วนเบ็ดเสร็จ ตั้งแต่การขออนุญาตการประกอบกิจการซื้อหรือเช่าที่ดิน การจดทะเบียนโรงงาน การสร้างโรงงาน การจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์ การขออนุญาตนำเข้าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ จนถึงขั้นการผลิตและการบริหารจัดการ

กนอ. เคยมีแนวคิดการสร้างนิคมอุตสาหกรรมสำหรับ SMEs ขึ้น โดยเฉพาะเมื่อหลายปีก่อน แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากติดปัญหาเรื่องการซื้อหาที่ดินและมี SMEs ที่แสดงความสนใจจำนวนน้อย เนื่องจากไม่สามารถจ่ายค่าเช่าได้ กนอ. จึงปรับกลยุทธ์โดยจัดที่ดินส่วนหนึ่งของนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการตั้งโรงงานแก่ SMEs โดยเฉพาะ แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังประสบผลสำเร็จน้อยมาก

อย่างไรก็ตาม กนอ. ยังคงสนใจการจัดตั้งนิคม SMEs อยู่ และกำลังศึกษาว่าควรมีการส่งเสริม นิคม SMEs ในลักษณะใด พร้อมๆ กับการศึกษาเรื่องการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัด ชายแดนกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมในลักษณะ Cluster

3.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสามารถอำนวยความสะดวก ให้แก่อุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆ ตั้งแต่การจดทะเบียน โรงงาน การขออนุญาตการตั้ง โรงงาน โดยผ่านเกณฑ์การตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม และให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ที่ทางกระทรวงอุตสาหกรรมมีการรวบรวมไว้ แต่ก็ต้องประสบกับปัญหาการทำงานหลายด้าน เช่น การใกล้เคียงข้อพิพาทระหว่าง โรงงานอุตสาหกรรมกับชุมชนท้องถิ่น สายบังคับบัญชาที่ ไม่ชัดเจน (เช่นระหว่างผู้ว่า CEO และสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) และการขออนุมัติ งบประมาณเพื่อการจัดตั้งโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในจังหวัดของตน

สำหรับคำถามที่ถามว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจะสามารถช่วยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมในจังหวัดของตนได้หรือไม่ คำตอบก็คือ ได้ แต่ทางส่วนกลางควรมีการกำหนด รูปแบบของการรายงานสภาพและลักษณะของอุตสาหกรรมที่ชัดเจน และควรมีการจัดการ ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดเก็บและ วิเคราะห์ข้อมูลอุตสาหกรรมด้วย

4. **ด้านการพัฒนาบุคลากร** ในด้านการพัฒนาบุคลากร มีการสัมมนาหน่วยงานและสถาบันหลาย แห่งทั้งในภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย ของสภา-หอการค้าแห่งประเทศไทย และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

4.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นองค์กรนำในการพัฒนาผู้ประกอบการเดิม เสริมสร้างผู้ประกอบการ ใหม่ และพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันใน ตลาดการค้าโลก โดยการสนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ ธุรกิจอุตสาหกรรมให้เป็นกำลังสำคัญเพื่อเป็นตัวเร่งและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ลักษณะการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. ดำเนินมาตรการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการและ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสาขาต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผน ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ และนโยบายของกระทรวง อุตสาหกรรม

2. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรการบริหารจัดการและการจัดบริหาร เพื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
3. เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ประกอบการ

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

1. ค้นหากลุ่มเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ เกิดการลงทุน และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องมั่นคง
2. วิเคราะห์ธุรกิจ ค้นหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการผลิต การบริหารจัดการด้านบุคลากร การเงิน และการตลาด
3. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พัฒนารูปแบบ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพิ่มรายได้และสร้างอาชีพให้กับราษฎรในชนบท
4. ให้บริการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม เงินทุน ปริญญาแนะนำเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจและเงินทุนพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มสมรรถนะและทักษะของช่างและเจ้าหน้าที่แต่ละระดับ
5. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและการจัดบริการเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

- เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
- ขยายฐานภาษีในภาพรวม
- สร้างศักยภาพในการประกอบการเพื่อความ อยู่รอดและยั่งยืน
- สร้างองค์ความรู้ในการบริหารธุรกิจและการเขียนแผนธุรกิจเพื่อสร้างความ

เชื่อมั่นแก่สถาบันการเงิน

- ลดการว่างงานและการย้ายถิ่น
- เกิดการสร้างธุรกิจและนวัตกรรมใหม่
- ผู้ประกอบการมีการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- ผู้ประกอบการจัดตั้งธุรกิจใหม่ / ขยายกิจการ
- ผู้ประกอบการสามารถคงสภาพธุรกิจได้
- ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการผลิต / การบริการ
- สร้างผู้ประกอบการใหม่จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

- ผู้รับบริการมีความพึงพอใจบริการที่ได้รับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น มีการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งภายในและต่างประเทศ ตลอดจนภาคเอกชน และองค์กรอิสระ ในด้านการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

แผนงานในอนาคต ยึดแนวทางการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดแผนการดำเนินงานหลักไว้ 8 แผนงาน คือ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพให้กับ SMEs
2. การพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Cluster)
3. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ
4. สร้างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ให้บริการ
5. การพัฒนาระบบการให้บริการและการสร้างฐานข้อมูลของผู้ประกอบการเชื่อมโยงกับทุกภูมิภาค
6. การสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท
7. สนับสนุนการประหยัดพลังงาน
8. สร้างปัจจัยสนับสนุนการให้บริการ

ปัญหาและข้อจำกัด

1. เป็นหน่วยงานของภาคราชการ ทำให้การทำงานยังอยู่ในกรอบระเบียบ กฎหมาย ทำให้ขาดความคล่องตัวในการทำงาน
2. การดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้นโยบายของรัฐบาล หากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อย การดำเนินงานก็ปรับเปลี่ยนบ่อย ส่งผลให้การดำเนินงานบางโครงการขาดความต่อเนื่อง

4.2 สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ หน่วยงานอิสระ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีภารกิจหลักในการรณรงค์ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดขบวนการเพิ่มผลผลิตในทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผ่านการให้บริการให้คำปรึกษาแนะนำและฝึกอบรม บริการด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาขีดศักยภาพและสถานภาพการแข่งขันของประเทศ รวมไปถึงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกเรื่องคุณภาพ ประสิทธิภาพให้กับประชาชน ผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ สื่อวิชาการ งานสัมมนา บอร์ดนิทรรศการ เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงาน/ประเภทและขอบเขตการดำเนินงานการให้คำปรึกษาแนะนำและฝึกอบรม โดยวิทยาการที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านบริหารการผลิต ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารจัดการ ด้านระบบบริหารคุณภาพและมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

การศึกษา วิจัยด้านการเพิ่มผลผลิต อาทิ การจัดทำดัชนีการเพิ่มผลผลิตและศึกษา กระบวนการ จัดระดับเทียบเคียง (Benchmarking) และศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อเป็น ศูนย์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต

การรณรงค์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และ สร้างจิตสำนึกการเพิ่มผลผลิตแก่ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป อาทิ การจัดสัมมนาการ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs ให้บริการคำปรึกษาแนะนำและฝึกอบรม ณ สถาน ประกอบการ (In-house training) ในด้านบริหารการผลิต ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการ บริหารจัดการ ด้านระบบบริหารคุณภาพและมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ให้บริการฝึกอบรม ด้วยโปรแกรมฝึกอบรมเชิงลึก เน้นเนื้อหา ฝึกปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ งานได้จริง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หมวด 100 หลักสูตร คือ 1)หมวดการบริหารการผลิต 2)หมวดบริหารคุณภาพ/มาตรฐานสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3)หมวดบริหารทรัพยากร บุคคล 4)หมวดการจัดการ 5)หมวดการตลาดและการบริการ

จัดงานสัมมนาเพื่อกระตุ้นให้สังคมรับรู้ในความรู้ เทคนิค เครื่องมือในการบริหารจัดการที่ ทันสมัย รวมทั้งเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ

การศึกษา วิจัยด้านการเพิ่มผลผลิต อาทิ การจัดทำดัชนีการเพิ่มผลผลิต และศึกษากระบวนการ จัดระดับเทียบเคียง (Benchmarking) และศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

การผลิตและจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ แผ่นพับ วารสารราย 2 เดือน (P-World) งานสมาชิกสถาบันเพื่อรับสิทธิประโยชน์ในบริการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเป็นสมาชิกวารสาร รายเดือน (P-Corner)

รับสมัครผู้ขอรับทุนขององค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization) เพื่อ เข้ารับการฝึกอบรม ดูงาน สัมมนาในต่างประเทศ

การดำเนินงานสำคัญ

สถาบันได้ผลักดันโครงการสำคัญ เพื่อผลักดันการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ได้แก่

1. โครงการรางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนนำเกณฑ์ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ซึ่งมี พื้นฐานทางเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพของประเทศ สหรัฐอเมริกา หรือ The Malcolm Baldrige Nation Quality Award - MBNQA ได้เริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2544 โดยคณะกรรมการรางวัลคุณภาพแห่งชาติได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี และได้ตัดสินและจัดพิธีมอบรางวัลครั้งแรกในปี 2546 โดยนายกรัฐมนตรี

2. การเป็นสมาชิกองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 20 ประเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ เทคนิคด้านการเพิ่มผลผลิตจากต่างประเทศ ด้วยการให้ทุนการเข้าสัมมนาวิชาการ การศึกษาดูงาน และการขอรับผู้เชี่ยวชาญ ปีละประมาณ 80 ทุน
3. โครงการสำรวจระดับการเพิ่มผลผลิตและบรรยากาศการลงทุนในประเทศ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารโลก เพื่อให้ผู้ประกอบการมีดัชนีชี้เทียบวัดศักยภาพของตน และหน่วยงานภาครัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป ประกอบด้วยดัชนีการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม (Value Added Productivity Index) และดัชนีประสิทธิภาพผลผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity Index) รวม 53 ตัววัด 10 อุตสาหกรรม ดำเนินการในปี 2547-2548 และปี 2550
4. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมเชิงเปรียบเทียบ (Benchmark) ร่วมกับ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ใน 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย 6 กระบวนการ เพื่อให้องค์กรสามารถเข้าใจ จุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาสที่จะปรับปรุงกิจการของตนเองได้โดยใช้ค่า ในการประเมินตัวเอง (Self Assessment) ได้ทั้งในระดับอุตสาหกรรม และระดับประเทศ ดำเนินการในปี 2549
5. โครงการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานการพัฒนาระบบราชการ ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน กพร.) เพื่อนำแนวทางและเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ไปใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงยกระดับการบริการของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2548
6. โครงการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในส่วนราชการ ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เพื่อส่งเสริมและผลักดันส่วนราชการให้สามารถประยุกต์แนวทางการจัดการความรู้ให้สามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นเครื่องมือที่ผลักดันให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2548
7. โครงการจัดทำมาตรฐาน OTOP ให้กับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อให้เป็นมาตรฐานการบริหารจัดการของธุรกิจชุมชน ดำเนินการปี 2548
8. โครงการพัฒนาหลักสูตรด้านการเพิ่มผลผลิต ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ร่วมกับ สพฐ.เพื่อให้โรงเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน
9. การรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิต ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือวิชาการ วารสาร ราย 2 เดือน(Productivity World) วารสารรายเดือน (Productivity Corner) รายการวิทยุ โทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์และจัดนิทรรศการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการเพิ่มผลผลิตแก่ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนารวมปีละประมาณ 7,000 ราย

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

1. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

- กรมโรงงานอุตสาหกรรม

- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
  - สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
  - สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
  - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
  - สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
  - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
  - การนิคมอุตสาหกรรม
  - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
2. สถาบันเครือข่าย กระทรวงอุตสาหกรรม
    - สถาบันไทย-เยอรมัน
    - สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
    - สถาบันอาหาร
    - สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
    - สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ
    - สถาบันยานยนต์
    - สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
    - สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย
    - สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
  3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  4. สำนักงานคณะกรรมการระบอบราชการ
  5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
  6. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
  7. องค์กรการเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization)
  8. ธนาคารโลก

แผนงานในอนาคต ผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการสร้างมูลค่าเพิ่มมากยิ่งขึ้น จากกิจกรรมที่กำลังทำ (Increasing the value added of manufacturing and service sectors) แนะนำและช่วยผลักดันให้องค์กรมีการเติบโตที่มั่นคงโดยวิธีการใหม่ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การบริหารจัดการสมัยใหม่ หรือใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรให้เป็นประโยชน์ (Generating new sources of wealth in technology and knowledge-intensive sectors) ช่วยรัฐผลักดันภาคเอกชนให้มีศักยภาพและความมั่นคงในการประกอบธุรกิจ โดยมุ่งเน้นที่การยกระดับการบริหารจัดการ เพื่อให้ภาคเอกชนเป็นกลไกหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

โดยมีรัฐเป็นผู้สนับสนุน ผลักดันให้ประชาชนและองค์กรมีวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่บน High Performance and Excellent Culture

ปัญหาและข้อจำกัด แม้ว่าสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติจะได้รับมอบหมายจากภาครัฐในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานและรณรงค์ส่งเสริม การเพิ่มผลผลิตทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาการเพิ่มผลผลิตและยกระดับการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก อย่างไรก็ตาม จากข้อจำกัดในเรื่องการขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตของประเทศเมื่อพ้นระยะจัดตั้งตั้งแต่ ปี 2544 ทำให้สถาบันไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐ

ดังนั้น จำเป็นต้องสร้างรายได้ด้วยการเสนอโครงการแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนและดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานนั้นๆ ทำให้โครงการที่ผลักดันการเพิ่มผลผลิตของประเทศหลาย ๆ โครงการไม่สามารถเกิดขึ้นได้หรือเกิดขึ้นอย่างไม่ต่อเนื่องเนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งไม่สามารถขยายผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จไปสู่ภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ทำให้ประโยชน์จากการดำเนินงานเกิดขึ้นในวงจำกัด เป้าหมายสำคัญด้านการสร้างความตระหนักให้กับผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปมีจิตสำนึกในการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำวิธีการต่าง ๆ ด้านการเพิ่มผลผลิตที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่ผ่านมามีโครงการต่าง ๆ ที่ควรจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาวแต่ก็ไม่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง อาทิเช่น

- รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์ และการจัดนิทรรศการให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกด้านการเพิ่มผลผลิตแก่ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป
- โครงการปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมต่าง ๆ
- โครงการการเพิ่มผลผลิตด้วยภูมิปัญญาชนบทประเทศไทย
- โครงการสำรวจระดับการเพิ่มผลผลิตในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- โครงการสำรวจระดับการเพิ่มผลผลิตและบรรยากาศการลงทุนในประเทศไทย
- โครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
- โครงการให้ความรู้เรื่องการเพิ่มผลผลิตระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
- โครงการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สถาบันพัฒนาครู และคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- โครงการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะของสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากการขาดความต่อเนื่องในการผลักดัน โครงการเพื่อยกระดับการเพิ่มผลผลิตของประเทศโดยรวมแล้ว ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือ การวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถาบันเพิ่ม

ผลผลิตแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนการยกระดับการเพิ่มผลผลิตของประเทศยังขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ

4.3 สถาบันรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ตั้งขึ้นมาเพื่อพัฒนาเป็นองค์กรที่ให้การรับรองมาตรฐานระบบการจัดการและพัฒนาบุคลากรทางด้านมาตรฐานระบบการจัดการ (โปกัสที่ระบบการจัดการ) ต่อมาเราก็พัฒนาขยายงานเรื่องของการฝึกอบรมระบบการจัดการ การเป็นหน่วยตรวจ (inspection body) ให้กับมาตรฐานระบบการจัดการขององค์กรทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น มรท, Q-Mark แล้วสรอ.ก็ยังคงทำเรื่องงานวิเคราะห์และประเมินโครงการ และตอนนี้ขยายไปทำในเรื่องของ BSC , Develop , Strategy Execution

ลักษณะการดำเนินงาน ให้บริการ โดยคิดค่าบริการ นอกจากการให้บริการที่คิดค่าบริการเพื่อหารายได้ให้องค์กรอยู่รอดได้แล้ว ยังมีเรื่องเป้าที่สรอ.ทำในการให้บริการคือ เรายึดเรื่องของการเป็นต้นแบบที่ดีให้กับหน่วยรับรองทั่วไป และค่อนข้างคิดเรื่องเอสเคปของการเป็นผู้ประเมิน นอกจากนี้ยังได้รับประกาศรับรองจาก National Education Council : NEC ของสมอ. (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) หน่วยงานที่ให้การรับรองต้องอยู่ภายใต้ร่มฉัตรเดียวกันเพื่อที่จะทำการตกลงร่วมกับต่างประเทศได้

ในด้านมาตรฐานแรงงานไทย : มรท เป็นของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานไทย ซึ่งทางสรอ. เป็นผู้ไปประเมินเป็น inspection body

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

1. การให้การรับรองมาตรฐานระบบการจัดการ เช่น QWL , Q-SMEs
2. ความแตกต่างในการให้บริการระหว่าง SMEs กับธุรกิจขนาดใหญ่ จะเป็นในเรื่องของแมนเดย์ แต่ในเรื่องของราคาไม่ต่างเนื่องจากสรอ. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องการให้การรับรอง แต่ช่วงไหนที่สรอ.มีรายได้เพียงพอ ก็จะมีการจัดโปรโมชั่น ในแต่ละปีจะมี 1 ช่วง ที่ให้บริการพิเศษแก่ SMEs
3. มีการให้บริการองค์ความรู้ซึ่งจัดทำไว้ในเว็บไซต์ ซึ่ง SMEs สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ได้รับการตอบรับที่ดี เป็นหน่วยรับรองที่ได้รับการยอมรับ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองจากสรอ.เชื่อมั่นในคุณภาพได้ ซึ่งสามารถรันดีจากสรอ.การได้รับการรับรองจาก National Education Council : NEC ในมาตรฐานที่สรอ.ให้การรับรองทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น 9000 , 12000 ทุกมาตรฐานที่สรอ.ให้การรับรองก็ได้รับการประเมินก่อนเช่นกัน ซึ่งทางสรอ. qualify ทุกมาตรฐาน

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

1. กระทรวงอุตสาหกรรม : สรอ.ถือเป็นเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรมเพราะได้รับการสนับสนุนการจัดตั้งจากกระทรวงอุตสาหกรรม เพราะฉะนั้นทางสรอ.ก็จะทำงานเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยเฉพาะศูนย์ Intelligence ของ สศอ. (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม) ซึ่งใช้ Database ร่วมกัน โดยเฉพาะ Database ขององค์ความรู้
2. สมอ. : ทาง ในมาตรฐานระบบการจัดการสรอ. จะเป็นคณะกรรมการวิชาการ (technical committee) ของสมอ. ซึ่งสมอ.จะให้สรอ.เข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศเรื่องมาตรฐาน

แผนงานในอนาคต

ขยายกรีนการรับรองไปในมาตรฐานการจัดการใหม่ๆที่เพิ่มขึ้น เช่น 22000 , การประเมินความเสี่ยง 19000, 16949, มาตรฐานยานยนต์ มาตรฐานอะไรใหม่ที่เป็นในด้านการจัดการสรอ. ต้องพยายามตามติดและให้บริการ และทางสรอ.จะพัฒนาระบบการจัดการขึ้นมาใหม่เองอย่างน้อยก็เป็นมาตรฐานของไทย

ปัญหาและข้อจำกัด

1. ความไม่ชัดเจนของสถานองค์กร ซึ่งทำให้มีปัญหาในการทำงานร่วมกับส่วนราชการอื่นๆ
2. ในด้านการให้บริการแก่ SMEs ยังไม่ครอบคลุม เพราะ SMEs ที่เข้ามาหาจะเป็น SMEs ที่มีความพร้อมเท่านั้น ถ้ายังไม่มีความพร้อมเข้ามาก็จะลำบากเพราะระบบการจัดการที่ดีต้องมีครบทุกส่วนของมาตรฐานสากล ระบบการบริหาร ด้านQ-SMEs เป็นมาตรฐานสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม แต่ถามว่าผู้ประกอบการ SMEs สนใจก็ไม่สนใจ เพราะว่าการที่เค้าได้รับการรับรองนี้ไปทางผู้ประกอบการรู้สึกว่าจะไม่ได้อะไรขึ้นมา แต่สิ่งที่ผู้ประกอบการ SMEs อยากได้คือมาตรฐานสากล ซึ่งมาตรฐานสากล SMEs ก็ต้องมีความพร้อมเบื้องต้นมาแล้ว

4.4 สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย เป็นองค์กรที่ดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถ และสร้างโอกาสให้แก่องค์กรของรัฐและผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงผู้ที่เริ่มประกอบการ เพื่อยกระดับธุรกิจไทยให้ก้าวไกลสู่สากล โดยความร่วมมือขององค์กรของภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และพันธมิตรทางธุรกิจ

ลักษณะการดำเนินงาน

สถาบันฯ ได้กำหนดกรอบพันธกิจ ไว้เป็นแนวทางในการดำเนินงานหลัก 6 หน้าที่ ดังนี้

1. การบริการด้านการอบรม (Training)

Training : จัดการฝึกอบรมแบบ Public Training Course และ In-House Training Course ตามความต้องการของผู้ประกอบการ

2. การบริการให้คำปรึกษา(Consulting)

Consulting : รับปรึกษาและแนะนำทางธุรกิจ ด้วยทีมงานวิชาการ ที่เชี่ยวชาญจากในประเทศ และต่างประเทศ

3. การบริการด้านการจัดสัมมนา(Seminar)

Seminar : จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามสภาวะการเปลี่ยนแปลง ด้วยวิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การให้บริการจัดงาน (Organizer)

Organizer: จัดกิจกรรมทางธุรกิจ การแสดงสินค้า กิจกรรมสันตนาการ Walk Rally และ Group Dynamic โดยทีมงานที่มีประสบการณ์ระดับมืออาชีพ

4. การบริการด้านงานวิจัย (Research)

Research: บริการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) การวิจัยทางธุรกิจ และวิจัยตลาด (Market Research)

5. การบริหารโครงการ (Project Management)

Project Management : วางแผนและบริการโครงการต่างๆ โดยทีมปรึกษาที่มีประสบการณ์ และประสบผลสำเร็จในการบริหารโครงการมาแล้วมากมาย

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

1. สร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SMEs และผู้ประกอบการใหม่
2. สร้างเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจ
3. ให้บริการปรึกษาแนะนำธุรกิจเฉพาะด้าน
4. ธรรมเนียมมาตรฐานต่างประเทศ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ผลการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม ให้รับผิดชอบโครงการอย่างต่อเนื่อง ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถของ SMEs

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม
2. หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
3. หอการค้าจังหวัดต่างๆ
4. สมาคมการค้าต่างๆ
5. สถาบันการศึกษา

แผนงานในอนาคต

มีการวางแผนงานระยะสั้นและกลาง ในปี 2551-2554 เพื่อรองรับกับสถานการณ์ และแนวโน้ม เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับธุรกิจ SMEs สร้างเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจ ให้บริการปรึกษาแนะนำธุรกิจเฉพาะ ด้าน และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการด้วยหลักธรรม- กิจาต และตาม มาตรฐานสากล

ปัญหาและข้อจำกัด

- ความสม่ำเสมอของนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมผู้ประกอบการ

4.5 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นองค์กรที่ชี้นำ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในอุตสาหกรรมสิ่งทอและแฟชั่นสมัยใหม่ ในการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้แข่งขันกับต่างประเทศ

ลักษณะการดำเนินงาน

- เป็นผู้ชี้นำและทำการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอใหม่ในเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม
- เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงลึกที่ชี้นำแนวโน้มความต้องการของตลาดและทิศทางการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่
- มีศูนย์ทดสอบที่ทันสมัยและรองรับการให้บริการทดสอบ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ใหม่ (Functional & Technical Textile, Fashion) เป็นที่ยอมรับในอาเซียน
- เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยง (Cluster & Supply Chain) ผู้ประกอบการสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และ อุตสาหกรรมแฟชั่นให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเชื่อมโยงการให้บริการจาก หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Learning Center) และพัฒนาบุคลากร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ อุตสาหกรรม

ขอบเขตการให้บริการที่มีต่อ SMEs

- งานบริการวิเคราะห์ทดสอบ
- งานพัฒนาบุคลากร (ฝึกอบรม สัมมนา ฝึกปฏิบัติการ)
- งานบริการด้านเทคโนโลยี ในด้านการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยี การแก้ปัญหาด้านเทคนิค ภายในสถานประกอบการ
- งานศึกษาวิจัยในด้านบริการศึกษาวิจัย ให้คำปรึกษาและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
- บริการข้อมูลสิ่งทอ
- งานพัฒนาธุรกิจและผู้ประกอบการ ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่

- งานส่งเสริมธุรกิจระหว่างประเทศ การสนับสนุนผู้ประกอบการสู่งานแสดงสินค้าต่างประเทศ และเพื่อเป็นการขยายตลาดเพิ่มเติม
- งานเชื่อมโยงเครือข่ายและผู้ประกอบการ
- งานอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการพัฒนาสินค้าสิ่งทอ EU-Flower เพื่อรองรับ การเปิดการค้าเสรี โครงการประหยัดพลังงานและการใช้น้ำภายใต้ NEDO

ประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับ

บุคลากรภายในสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอพร้อมที่จะดำเนินโครงการต่างๆ ที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยให้ สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดโลก ซึ่งจะเห็นได้จากโครงการที่ประสบความสำเร็จที่สถาบันฯ มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง อาทิเช่น คลัสเตอร์เพชรเกษม โครงการการสร้ารงน้กออกแบบ รูนเยาว์ โครงการสร้างคนสร้างแบรนด์ และจากความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ ทำให้เกิดงานวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ทางด้าน Technical Textiles ทั้ง 5 สาขา จำนวน 7 งานวิจัย ดังนี้

สาขาก่อสร้าง เรื่อง สิ่งทอโยธา : การพัฒนาผ้าทอในประเทศอุตสาหกรรมก่อสร้าง

สาขาการแพทย์ เรื่อง การพัฒนาสิ่งทอทางการแพทย์โดยใช้นาโนเทคโนโลยี : การผลิตชุด ป้องกันเชื้อทางการแพทย์ และการศึกษาวัสดุที่นำมาใช้เป็นผ้ากันไรฝุ่นเพื่อสร้างข้อกำหนด คุณสมบัติของผ้ากันไรฝุ่น

สาขาการกีฬา เรื่อง การประยุกต์พลาสติกมาเพื่อเพิ่มมูลค่าสิ่งทอทางการกีฬา

สาขาการเกษตร เรื่อง นำ Technical Textiles มาใช้ในการผลิตสินค้าพืชอินทรีย์ และเรื่องการใช้ผ้าไมโทเพื่อการผลิตผักและผลไม้

สาขายานยนต์ เรื่อง ความสามารถในการฆ่าเชื้อและการทำความสะอาดตัวเองของฟิล์มไททานเนียมไดออกไซด์บนสิ่งทอ

การเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

- ดำเนินงานโครงการต่างๆ ตามงบประมาณของภาครัฐ ซึ่งถือว่าเป็นโครงการตามนโยบายในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
- ประสานและเชื่อมโยงธุรกิจและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ประสานองค์กรระหว่างประเทศในการดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

แผนงานในอนาคต

- ในปี 2551 เราได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งสิ้นจำนวน 13 โครงการ รายละเอียดมีดังนี้

5. ด้านโลจิสติกส์และกฎระเบียบข้อบังคับ ด้านโลจิสติกส์และกฎระเบียบข้อบังคับมีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบางคน สรุปประเด็นได้ดังนี้คือ

ปัญหาโลจิสติกส์เป็นปัญหาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญมาก มีการศึกษาเรื่องนี้บ้างเป็นการภายในและมีการบรรจุแนวคิดด้านการบริหารโลจิสติกส์ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ทั้งยังมีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลอจิสติกส์ของประเทศไทย (พ.ศ. 2550-2554) ด้วย

ในปัจจุบัน ปัญหาโลจิสติกส์กำลังเป็นที่น่าสนใจกันมาก หลายฝ่ายเห็นว่าต้นทุนทางด้าน โลจิสติกส์ของไทยยังอยู่ในระดับที่สูงมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดตั้งองค์การคณะกรรมการในเรื่องโลจิสติกส์และมีสำนักงานเลขานุการที่เป็นกิจจะลักษณะ (ซึ่งอาจอยู่ในภายใต้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) โดยประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพลังงาน และกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศและการสื่อสาร และองค์กรเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาและรวบรวมปัญหาทางด้าน โลจิสติกส์อย่างเป็นกิจจะลักษณะ และหาแนวทางในการลดต้นทุนทางด้าน โลจิสติกส์สำหรับผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ

ส่วนกฎระเบียบข้อบังคับก็เช่นกัน แม้มีการบ่นกันมากในหมู่นักธุรกิจว่าได้รับผลกระทบจากกฎระเบียบข้อบังคับ แต่จนถึงบัดนี้ยังไม่มีผู้ใดรวบรวมกฎระเบียบข้อบังคับ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ และมีการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อ SMEs นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก และใน SMEs แต่ละสาขาก็ได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน จึงควรมีการรวบรวมกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ SMEs ในแต่ละสาขาด้วย ทั้งนี้ สสว. อาจร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเพื่อจัดรวบรวมกฎระเบียบดังกล่าว และเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วประเทศ

6. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการสัมภาษณ์ฝ่ายบริหารจัดการกองทุนร่วมทุนของ สสว. และเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

6.1 กองทุนร่วมลงทุนเพื่อยกระดับความสามารถแข่งขันของธุรกิจไทย ที่ สสว. เป็นผู้จัดตั้ง และบริหารจัดการ รวมถึงรายงานให้ผู้เข้าหาหรือทราบถึงแนวทางและผลการดำเนินงาน โดยมีความสรุปดังนี้

1. ความเป็นมาของกองทุนร่วมลงทุน

- กองทุนร่วมลงทุนฯ ของ สสว. นั้น เป็นกลไกหนึ่งของการสนับสนุน SMEs ภายใต้งบกองทุนส่งเสริม SMEs จึงไม่ใช่กองทุนร่วมลงทุนที่จัดตั้งตามกฎหมาย
- ขนาดของกองทุนร่วมลงทุนฯ ประมาณ 5,000 ล้านบาท และได้ลงทุนไปในโครงการแล้วเป็นจำนวนกว่า 1,800 ล้านบาท

2. รูปแบบและลักษณะของการลงทุน

- ปัจจุบัน สสว. ทำการลงทุนโดยตรง (direct investment) ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่อยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมายของประเทศรวม 7 กลุ่ม ได้แก่ ธุรกิจการออกแบบและแฟชั่น ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ธุรกิจอาหารและสมุนไพร ธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์ ธุรกิจท่องเที่ยวและสปา ธุรกิจพลังงานและนาโนเทคโนโลยี และธุรกิจที่สนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจที่กล่าวมาข้างต้น ในขณะเดียวกัน ทาง สสว. ก็มีความคิดที่จะลงทุนแบบ fund of fund investment แต่ยังไม่สามารถหาพันธมิตรร่วมลงทุน ซึ่งประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชนที่รวมถึงสถาบันการเงินต่างๆ ได้ครบถ้วน ที่ผ่านมา สสว. ได้เข้าหาหรือเรื่องการลงทุนรูปแบบนี้กับ MAI แล้ว แต่ยังติดเรื่องกฎระเบียบ
- นอกเหนือจากเงินลงทุนแล้ว กองทุนร่วมลงทุนฯ ยังให้การสนับสนุน ในลักษณะ ของระบบพี่เลี้ยง / ที่ปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ดำเนินงานตามแผนธุรกิจที่วางไว้อีกด้วย เหตุผลหนึ่งที่ช่วยย้ำความสำคัญของการจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการกองทุนร่วมลงทุน คือ เอกชนไทยส่วนใหญ่ยังขาดความโปร่งใสและธรรมาภิบาลที่ดี การมีระบบพี่เลี้ยง จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างทันทั่วถึง ซึ่งถือเป็นแนวทางการบริหารความเสี่ยงวิธีหนึ่ง สำหรับบุคลากรที่เข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยง โดยส่วนใหญ่แล้วมีพื้นฐานมาจากสายการเงินการบัญชีเป็นหลัก ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางด้านการเงิน บัญชี การตลาด การผลิต และการบริหารจัดการ หากเกิดข้อผิดพลาดหรือมีปัญหาทางด้านใดด้านหนึ่งที่เกินขีดความรู้ ความสามารถที่พี่เลี้ยง จะให้คำปรึกษาแนะนำได้แล้ว ก็จะดำเนินการติดต่อที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเข้าไปช่วยแก้ไข

- หนึ่งในเงื่อนไขของการเข้าร่วมลงทุนของ สสว. ใน SMEs คือ สสว. จะเข้าไปนั่งเป็นหนึ่งในกรรมการบริหารของบริษัท เพื่อช่วยบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน และทำให้ติดตามผลการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง
- ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา สสว. ได้ให้เงินสนับสนุน SMEs ฐานเทคโนโลยีที่เป็นธุรกิจเกิดใหม่ (start-ups) ไปบางส่วนเท่านั้นประมาณร้อยละ 15 ของเงินสนับสนุนทั้งหมด ที่เหลือจะเป็นการสนับสนุนธุรกิจที่อยู่ในช่วงขยายกิจการ (ธุรกิจขนาดกลาง) หรือฟื้นฟูกิจการ (สีนามิ) จำนวนร้อยละ 35 และ 50 ของทั้งหมดตามลำดับ
- ยังมีการกล่าวเสริมอีกว่า ในกรณีของธุรกิจที่ประสบภัยจากเหตุสีนามิ นั้น สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วภายใน 2-3 ปี เนื่องจากธุรกิจพื้นฐานซึ่งเป็นธุรกิจการท่องเที่ยว ยังคงอยู่ ไม่ได้เสียหายมากมายนัก จึงส่งผลให้ธุรกิจอื่นๆ ที่พึ่งพิงธุรกิจการท่องเที่ยว นั้น ถึงแม้จะมีความเสียหายในส่วนของทรัพย์สินหรืออาคารสิ่งก่อสร้าง แต่ก็ฟื้นตัวได้ไม่ยาก ต่างกับกรณีของธุรกิจเกิดใหม่ที่ต้องอาศัยระยะเวลาเรียนรู้ (learning period) ค่อนข้างนาน และมีความไม่แน่นอนสูง
- สสว. มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการ write-off ในกรณีที่เกิดความล้มเหลวในการบริหารจัดการเงินร่วมลงทุนเหตุเพราะธรรมชาติของธุรกิจที่เข้าร่วมลงทุน มิใช่การถือโง่ อย่างไรก็ตามก็ดี สสว. เองก็ยังขาดเอกสารและกฎระเบียบเกี่ยวกับการชดเชยการรับผิดชอบส่วนบุคคล (personal liability) จึงทำให้ผู้บริหารเงินลงทุนยังไม่กล้าเสี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจที่มีความไม่แน่นอนสูงได้
- ในการร่วมลงทุนต่างๆ ทาง สสว. จะเจรจาเกี่ยวกับการออกจากธุรกิจ (exit) ก่อนที่จะลงนามในสัญญาร่วมทุน เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในภายหลัง หลักเกณฑ์คร่าวๆ ของการออกจากธุรกิจ แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ
  - หากธุรกิจมีผลประกอบการอยู่ในระดับ 40 - 50 ล้านบาทขึ้นไปแล้ว ธุรกิจดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะถูกนำเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (IPO)
  - ธุรกิจสามารถซื้อหุ้นคืนได้ (buy - back) โดยการคิดราคาหุ้นนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบหลายประการ ดังนั้น สสว. อาจขายคืนโดยใช้มูลค่าทางบัญชี (book value) การคำนวณ carrying cost, time rate หรือราคาตลาด ในบางรายอาจจะต้องชำระดอกเบี้ยคืนด้วย สำหรับการซื้อหุ้นคืนของธุรกิจนั้น อาจเกิดจากความประสงค์ของเจ้าของกิจการ หรือเมื่อครบกำหนดการร่วมลงทุน (5 ปี) หรือมีการนำเงินร่วมลงทุนไปใช้ในทางมิชอบอันไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจการ เป็นต้น

3. ปัญหาที่พบจากการร่วมลงทุนในธุรกิจเกิดใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน

- จากประสบการณ์การเข้าร่วมลงทุนในธุรกิจเกิดใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานของ สสว. พบว่า ผู้ประกอบการเทคโนโลยีของไทยยังมีข้อจำกัดหลายๆ อย่าง เช่น
  - ความสามารถในการคิดค้นเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและได้ผลจริง (Technology Aspects)
  - การพัฒนาผลงานการวิจัยและพัฒนาในห้องทดลองไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (Scalability Issues)
  - ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารและดำเนินกิจการ เช่น ความรู้ทางการตลาด การเงิน การบัญชี เป็นต้น (Management Skills)
  - ความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการ (Good Governance)

4. การให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ในรูปแบบอื่น

- นอกเหนือจากการร่วมลงทุนแล้ว สสว. ยังได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในรูปแบบอื่นอีกด้วย เช่น การให้เงินทุนได้เปล่า (Grant) เป็นต้น
- ตัวอย่างของโครงการเงินทุนสนับสนุน
  - **โครงการเงินทุนสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย (Capacity Building Fund)**
    - ระบบสนับสนุน SMEs เพื่อการขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศ (Internationalization Fund) เป็นเงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการขยายธุรกิจไปยังตลาดต่างประเทศ สูงสุดไม่เกิน 250,000 บาท/ราย
    - ระบบสนับสนุน SMEs ด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Fund) เป็นเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการนำผลงานไปจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศ การขออนุญาตใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือใช้เป็นเงินสนับสนุนการซื้อทรัพย์สินทางปัญญาจากเจ้าของผลงานในประเทศ สูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท/ราย
    - ระบบสนับสนุนบริการที่ปรึกษา SMEs (Consultancy Fund) เป็นเงินอุดหนุนในการจ้างที่ปรึกษาให้กับ SMEs เพื่อการพัฒนา ระบบธุรกิจ และการพัฒนาต่อ ยอดธุรกิจสินค้าหรือบริการ สูงสุดไม่เกิน 250,000 บาท/ราย

- โครงการสนับสนุนการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund) ธนาคารจะเป็นผู้อนุมัติเงินให้กู้ยืมในโครงการสนับสนุนการปรับปรุง/ฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรแก่ SMEs (Machine Fund) ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของธนาคารนั้นๆ โดย สสว. จะสนับสนุนดอกเบี้ยบางส่วนของเงินกู้ยืมแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในอัตราดอกเบี้ย 3% ต่อปี สำหรับระยะเวลา 5 ปีแรกเท่านั้น

6.2 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย การดำเนินงานของ วว. การดำเนินงานของ วว. ประกอบด้วย การวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และบริการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาของ สสว. ส่วนมากจะเน้นหนักทางด้านเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เทคโนโลยีอาหารและการเกษตร เกษีขกรรมและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เทคโนโลยีการเกษตรชีวภาพ แต่ก็มี การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีวัสดุและวิศวกรรม นอกจากนี้ยังมีการให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบตัวอย่างอาหาร วัสดุก่อสร้าง โลหะพลาณิชย์ ชิ้นส่วนวิศวกรรมบรรจุภัณฑ์ และเครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ

วว. มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับ SMEs โดยบริการส่วนใหญ่ของ วว. เป็นการให้บริการแก่ SMEs มีการให้คำแนะนำแก่ SMEs ในหลายด้าน ทั้งการจัดระบบการควบคุมคุณภาพ การประเมินเพื่อรับรองคุณภาพระบบ ISO, GMP และ HACCP และร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมบางประเภท

เมื่อเทียบกับ สวทช. แล้ว วว. มีขนาดเล็กมากทั้งทางด้านงบประมาณและกำลังคน และผลงานของ วว. ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก อย่างไรก็ตาม วว. น่าจะถือว่าเป็นสถาบันที่มีกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อ SMEs และ SMEs ที่ได้รับบริการจาก วว. มักมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของบริการมาก

7. ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบเตือนภัยล่วงหน้า

มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในปัจจุบัน สศอ. เน้นงานในด้านการรวบรวมข้อมูลอุตสาหกรรมมาก มีการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลผลประกอบการอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ ในระดับ ISIC 4 หลัก ประมาณ 50 สาขา ทั้งที่เป็นรายเดือนและรายปี

ผลการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมรายเดือนจะมีการประมวล วิเคราะห์และตีพิมพ์ออกเผยแพร่อย่างช้าในช่วงเวลา 6 สัปดาห์หลังการประกอบการ ผลการสำรวจรายเดือนของ สศอ. จึงเป็นข้อมูลการสำรวจภาวะอุตสาหกรรมที่ทันสมัยที่สุด ในการสำรวจจะมีการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการต่างๆ ประมาณ 2,000 โรงงาน ตามด้วยการสอบถามทางโทรศัพท์และส่งคนไปตามคำตอบที่โรงงานในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว เจ้าหน้าที่ของ สศอ. ที่เกี่ยวข้องจะทำการประมวลผล ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล จัด

หมวดหมู่อุตสาหกรรม และคำนวณดัชนีต่างๆ เช่นดัชนีผลผลิต ดัชนีการส่งสินค้า ดัชนีสินค้าคงคลัง และดัชนีประสิทธิภาพแรงงาน ผลการสำรวจรายเดือนนี้ผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถเข้าถึงข้อมูลในส่วน of โรงงานของตนและเปรียบเทียบกับโรงงานอื่นๆ ในกลุ่มอุตสาหกรรมของตนเองและกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้ (ดูข้อมูลได้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรม)

การสำรวจอีกแบบหนึ่งของ สศอ. คือการสำรวจรายปี ซึ่งมีแบบสอบถามที่ค่อนข้างละเอียดเกี่ยวกับผลประกอบการด้านต่างๆ ทั้งการผลิต การจำหน่าย การจ้างงาน การใช้กำลังการผลิต ทรัพย์สิน และหนี้สิน โดยในแต่ละปี สศอ. จะส่งคนไปทำการสำรวจในโรงงานประมาณ 5,000 โรงงาน และนำผลการสำรวจมาวิเคราะห์โดยจำแนกออกเป็นประเภทอุตสาหกรรม (ในระดับ ISIC 4 หลัก) ขนาดโรงงาน (ใหญ่ กลาง เล็ก) สัดส่วนการร่วมลงทุนจากต่างประเทศ (ไทยล้วน ร่วมทุน และทุนต่างประเทศล้วน) และทำการวิเคราะห์ประเด็นการประกอบการในลักษณะต่างๆ เช่นผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity) การส่งออก การนำเข้าวัตถุดิบ อัตราการขยายตัวและอื่นๆ ผลการสำรวจรายปียังจะมีการตีพิมพ์เผยแพร่ในประมาณช่วงกลางปีของปีถัดจากการสำรวจ (เช่นข้อมูลการประกอบการปี พ.ศ. 2549 สศอ. จะทำการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2550 และผลการสำรวจและการวิเคราะห์จะเผยแพร่ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2551)

ในปัจจุบัน สศอ. มีโครงการที่จะจัดทำระบบการเตือนภัยล่วงหน้าในภาคอุตสาหกรรม โดยก่อนหน้านี้ สศอ. ได้ร่วมมือกับสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจและการคลัง จัดทำโครงการรายงานและสถานะและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมมาแล้วหลายระยะ และมีโครงการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์สถานะและเตือนภัยอุตสาหกรรมโดยจะร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนการจำแนกสถานประกอบการอุตสาหกรรมตามขนาด โรงงาน แม้ในข้อมูลที่ได้จากการสำรวจของ สศอ. สามารถจัดหมวดหมู่โรงงานอุตสาหกรรมตามขนาดของโรงงานได้ แต่การจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้ายังไม่มีการวิเคราะห์สัญญาณเตือนภัยอุตสาหกรรมโดยแบ่งตามขนาดของสถานประกอบการ ในเวลาเช่นนี้ สศอ. อาจร่วมมือกับ สสว. เพื่อนำเอาประเด็นขนาดโรงงานเข้ามาวิเคราะห์ในระบบเตือนภัยล่วงหน้า

ภาคผนวก จ.

รายงานการประชุมระดมความคิด
เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม
SMEs”

รายงานการประชุมระดมความคิด
เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs”
ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค
วันพฤหัสบดีที่ 31 มกราคม 2551

ประชุมเวลา เวลา 8.30 - 12.30 น.

เนื้อหาเกี่ยวกับรายงาน

- **อ.สมศักดิ์** การประชุมในวันนี้ จากการศึกษาตลอด 5 เดือนที่ผ่านมา และจากการได้ไปสัมภาษณ์หน่วยงานต่างๆ ทำให้เราได้รายละเอียดต่างๆมา จนทำให้เราได้งานการศึกษาขั้นต้นออกมา ดังนั้นวัตถุประสงค์ในการประชุมวันนี้คือ
  - แจงให้ทุกท่านทราบผลการศึกษา
  - เพื่อจะหาข้อเสนอแนะและแนวทางการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในเชิงบูรณาการที่จะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs และเพื่อที่จะสามารถนำแนวทางนี้ไปปฏิบัติได้
- การนำเสนอในวันนี้ เราจะนำเสนอเพียงสั้นๆ ในตอนต้นจะเป็นการกล่าวนำ เป็นที่ทราบกันดีว่า SMEs มีส่วนสำคัญในทุกภาคเศรษฐกิจ เพราะกว่า 90 % ของวิสาหกิจในประเทศเป็น SMEs และมีการกระจายอยู่ทุกภาคเศรษฐกิจและในทุกภูมิภาคของประเทศนั้น SMEs จึงมีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งการผลิต การจ้างงาน การส่งออก และรวมถึงการพัฒนาทางด้านอื่นๆด้วย เช่น การพัฒนาผู้ประกอบการ เทคโนโลยี ฯลฯ ในภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า ภาคบริการ ถ้า SMEs ไม่พัฒนาก็คงเป็นเรื่องยากลำบากที่ภาคต่างๆเหล่านี้จะพัฒนาได้ ถ้ามว่าทำไมเราต้องเน้น SMEs โดยเฉพาะ ซึ่งเหตุผลแรกคือ จากคำกล่าวที่ได้กล่าวมาแล้วว่า SMEs มีส่วนสำคัญต่อทุกภาคเศรษฐกิจ และประการที่สอง คือ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ความต้องการของ SMEs มีแตกต่างกัน ข้อจำกัดก็แตกต่างกันกับ LEs ดังนั้นจึงทำให้เราต้องดูว่า SMEs เขาต้องการอะไร แล้วเราจะต้องส่งเสริมเขาอย่างไร แล้วอีกประการที่มีปัญหามาตลอด คือ SMEs ทั่วประเทศมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งในแต่ละ Sector มี SMEs อยู่หลายด้าน จึงเป็นเรื่องยากที่จะส่งเสริมได้อย่างทั่วถึง เพราะฉะนั้นหน่วยงานต่างๆ จึงควรมีส่วนร่วมที่จะส่งเสริมด้วย แต่ในประเทศไทยยังขาดแคลนข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs อยู่มาก เพราะว่าเท่าที่ดูจากข้อมูลทางด้านต่างๆ เช่นการผลิต การจ้างงาน และการส่งออก แล้วไม่ค่อยมีการจำแนกตามขนาดของกิจการ ทาง สสว. ได้พยายามทำ และ

เท่าที่ผ่านมาก็ได้มี White Paper ซึ่งพูดถึงสถานการณ์ต่างๆ ในส่วนนี้ก็ยังมีประโยชน์มาก แต่โดยทั่วไป เราไม่มีข้อมูลทาง SMEs โดยเฉพาะ

- ทางด้านนโยบายการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย เราพบว่าในแผนต่างๆ ได้มีการเขียนไว้บ้าง แต่ยังไม่ค่อยได้นำไปสู่การปฏิบัติ จนกระทั่งในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ 2540 เราได้มีการประกาศ พ.ร.บ. การส่งเสริม SMEs ขึ้น และมีการจัดตั้ง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้น (สสว.) เพื่อกำหนดนโยบายและแผนในการส่งเสริม SMEs และได้มีการจัดตั้งรวมถึงปรับปรุงแบบหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ ก็มีมากขึ้น เช่น SME Bank บสย. ISMED เป็นต้น
- จากที่ได้ดูในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 มีการเขียน เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก แต่ในส่วนของ SMEs มีการพูดถึงว่า จะให้มีสัดส่วนใน GDP ประมาณ 40 % ในปีที่เริ่มแผนมีประมาณ 38-39 % ในทั้งแผนนี้เราจะมี 40 % ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา คือ การปรับโครงสร้าง การปรับประสิทธิภาพ การพัฒนาคลัสเตอร์ การส่งเสริม R&D การปรับปรุงคุณภาพมาตรฐาน และมีการพูดถึงการส่งเสริมส่งเสริมอุตสาหกรรมระลอกใหม่ (New Wave Industries)
  - แล้วมีการพูดถึงกันว่า ในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ดี การพัฒนาบริการที่ดี ควรจะสอดคล้องกับศักยภาพ และความชำนาญ ทั้งทางด้านทรัพยากรและวัฒนธรรม ของประเทศไทย เช่นทางด้านบริการ พกสปลา การท่องเที่ยว เป็นต้น ในส่วนนี้เราได้มีการเน้นกัน

ทางด้าน สสว. ในปัจจุบันได้มีการทำแผนการส่งเสริม SMEs ขึ้นซึ่งทำมาแล้ว 2 แผน ในแผนที่ 1 กำหนดให้ SMEs ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และในแผนนั้นได้มีการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัด และ โอกาส (SWOT) ของ SMEs

แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 (2545-2549)

- แบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 2 ส่วน :
  - 1) ยุทธศาสตร์ที่ใช้กับวิสาหกิจทุกประเภท / ทุกพื้นที่
  - 2) ยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย : ผู้ส่งออก
กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- มีการกำหนดความเร่งด่วนของมาตรการตามยุทธศาสตร์ เป็นมาตรการเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว

ในแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 - 2554) ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นเอกสารที่สำคัญมาก โดยใช้เป็นแนวทาง และมีการรับมติโดยคณะรัฐมนตรี

โดยมี เป้าหมาย

- 1) GDP ของ SMEs ขยายตัวเป็นร้อยละ 42 ของ GDP ในปี 2554 (ขยายตัว 7.2 % ต่อปี ภาคการผลิตปีละ 10 % ภาคการค้า ปีละ 5 % และภาคบริการปีละ 15 %)
- 2) เนื่องจาก SMEs มีการส่งออกค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงตั้งเป้าว่าอัตราการส่งออกของ SMEs ไม่ต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกรวม
- 3) ผลผลิตภาพรวม (TFP) ของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่า 3% ต่อปี

ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ได้แบ่งออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถ

ทางนวัตกรรมของ SMEs ภาคการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพและผลกระทบในภาคการค้า

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

ซึ่งมาตรการส่งเสริม SMEs ทั้ง 8 ด้านที่จะพูดถึงในวันนี้จะครอบคลุม ในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ

ทิศทาง

1. สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่เชิงคุณภาพที่สามารถอยู่รอดและเติบโตอย่างยั่งยืน
2. สร้างศักยภาพผู้ประกอบการเดิมให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขัน
3. สร้างคุณค่าและเน้นการตอบสนองความต้องการ Medium – End Market และ Niche Market

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต

ทิศทาง

1. เน้นการเพิ่มมูลค่า ความแตกต่าง และความสามารถ ในการแข่งขันของสินค้า
2. พัฒนาจาก OEM (การรับจ้างผลิต) เป็น ODM(การออกแบบ) และเป็น OBM(สร้างแบรนด์นมของตัวเอง) ในที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลกระทบในภาคการค้า

ทิศทาง

1. เพิ่มประสิทธิภาพการค้าเน้นธุรกิจให้สอดคล้อง กับพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่
2. ลดผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจการค้าขนาดใหญ่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

ทิศทาง

1. สนับสนุนการใช้องค์ความรู้ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และเทคโนโลยี โดยเฉพาะ ICT ในการสร้างคุณค่าและมูลค่า คือเราควรจะใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์
2. สร้างความเชื่อมโยงระหว่าง SMEs ภาคบริการ กับ Les

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น

ทิศทาง

1. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายและความเชื่อมโยง SMEs ในภูมิภาค
2. พัฒนาศักยภาพการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อสร้างคุณค่าและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการของ SMEs ในภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

ทิศทาง

1. มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับผลิตภาพของ SMEs
2. เสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. สนับสนุนการปรับตัวไปสู่กิจการที่ใช้ฐานความรู้ใช้ทักษะฝีมือ และมีความสามารถในการปรับตัว หรือมีพลวัตสูง

บทบาทของหน่วยงาน / สถาบันต่างๆ ต่อการพัฒนา SMEs

- การส่งเสริมในด้านต่างๆ : การเงิน การตลาด พื้นที่ประกอบการ การพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ กฎหมายและกฎระเบียบ การส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาและเผยแพร่ข้อมูล
- การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา SMEs หน่วยงานสถาบันต่างๆ ต้องมีการเชื่อมโยงประสานงาน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เท่าที่ศึกษามายังขาดการเชื่อมโยงกัน

ข้อสรุปผลการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชนในด้านต่างๆ

➤ นโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงานสถาบันภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริม SMEs

ข้อสรุป

- เราพบว่าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ โดยเฉพาะกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการเน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ แต่จะส่งเสริมในลักษณะทั่วไป
- การส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ ยังไม่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกันในลักษณะบูรณาการ ทั้งในด้านระหว่างหน่วยงานในภาครัฐ หน่วยงาน/สถาบันภาครัฐและเอกชน และระหว่าง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- หากแยกพิจารณาการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ พบว่า
  - ก. การส่งเสริมด้านการเงินแก่ SMEs มีการขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอ
  - ข. ยกเว้นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ การส่งเสริมด้านการตลาดยังมีอยู่น้อยมาก และไม่ได้เน้นที่ SMEs
  - ค. การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการยังมีข้อจำกัดมาก หน่วยงาน/สถาบันในส่วนกลางกับ ส่วนภูมิภาคยังไม่มีการเชื่อมโยงประสานงานกันอย่างเป็นระบบ สถาบันการศึกษาในเขต ภูมิภาคยังมีบทบาทไม่มากในการส่งเสริม SMEs
  - ง. การส่งเสริมด้านบุคลากร เน้นการพัฒนาผู้ประกอบการ การส่งเสริมการฝึกอบรมคนงาน ยังมีอยู่น้อยมาก
  - จ. หน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนมีความสนใจการส่งเสริมด้าน โลจิสติกส์มากขึ้น แต่ ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นและยังขาดแคลนข้อมูลที่เป็นระบบ
  - ฉ. ยังไม่มีการศึกษารวบรวมกฎหมายและกฎระเบียบที่จะเอื้อประโยชน์และเป็นปัญหา อุปสรรคแก่ SMEs อย่างเป็นระบบ การให้การปรึกษาแก่ SMEs ทางด้านกฎหมายและ กฎระเบียบยังมีอยู่น้อยมาก
  - ช. มาตรฐานนโยบายการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผ่านมายังมิได้ให้ความสนใจแก่ SMEs เท่าที่ควร
  - ซ. การจัดทำข้อมูลและระบบเตือนภัยของหน่วยงาน/สถาบันต่างๆ มักไม่มีการพิจารณาถึง ขนาดของกิจการ

- การส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550-2554

❖ อ. กิริยา การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

- จากยุทธศาสตร์ของ สสว. ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษา ออกเป็น 2 แนวทางหลัก คือ ด้านการพัฒนาพื้นที่ประกอบการ คือ การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยตรง โดยการพัฒนาและจัดหาพื้นที่ให้ผู้ประกอบการในการดำเนินกิจการ รวมไปถึงทางด้าน Infrastructure ด้วย และอีกด้าน คือ การ พัฒนากลัสเตอร์ เป็นอีกแนวทางในการให้ความช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการ ซึ่งทั้งสองประการนี้ก็มีความเชื่อมโยงกันอยู่แล้ว และมีเชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยรวมและเชื่อมโยงกับการพัฒนา SMEs ด้วย

ภาพรวม หน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ประกอบการ

- พัฒนาพื้นที่
  - ด้านนโยบาย: สศช. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทชัดเจนในการวางแผน การพัฒนาท่าเล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และ สสว. จะวางกลยุทธ์และกำหนดยุทธศาสตร์
  - พื้นที่อุตสาหกรรม: กนอ. / หน่วยงานภาคเอกชน กนอ. จะเข้าไปดูแลจัดหาพื้นที่ให้แก่ หน่วยงานต่างๆ และ SMEs
  - พื้นที่เศรษฐกิจชายแดน: กนอ.
  - ศูนย์บ่มเพาะ / OSS (ศูนย์ครบวงจร): กนอ. กสอ. สสว.
  - และสถาบันการศึกษาต่างๆ
- พัฒนากลัสเตอร์
  - นโยบาย : สศช.
  - อุตสาหกรรม: สกอ. สอท. สภาหอการค้าฯ
  - สสว.

ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่สามารถจะลงทุนเองทางด้านสาธารณูปโภคได้ เนื่องจากมีต้นทุนที่สูงมาก ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้าไปดูแล
- ต้องพยายามตั้งอยู่ใกล้ตลาดและแหล่งวัตถุดิบเพื่อประหยัดต้นทุน

- การรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ อาจทำได้ลำบากกว่า ซึ่งเป็นเรื่องยากกว่าพวกอุตสาหกรรมรายใหญ่
- ขาดแคลนเงินทุนในการย้ายสู่แหล่งที่ตั้งใหม่ แม้ที่ตั้งเดิมไม่มีความเหมาะสม

หน่วยงานที่มีบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ แบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่ม หน่วยงานของรัฐ

1. กนอ. เน้นเรื่องพื้นที่โดยตรงในการจัดหาพื้นที่ให้กับผู้ประกอบการต่างๆ ไม่ว่าจะรายเล็กหรือรายใหญ่ ในส่วนของการพัฒนา SMEs นั้น ในปี 2547 เพื่อตอบสนองนโยบายภาครัฐและกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ขึ้นมา 50,000 ราย จึงได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้น โดยใช้ชื่อว่า โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการลงทุน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ SMEs และได้มีการจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจขึ้นมาด้วย นอกจากนั้นมีการจัดตั้งสำนักงานเบ็ดเสร็จครบวงจรขึ้นมา(OSS) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ นอกจากนั้นยังมีโครงการต่างๆมากมาย เช่น ในปีงบประมาณ 2550-2551มีโครงการพัฒนาและเขตเศรษฐกิจชายแดนขึ้นมาด้วย ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ให้การสนับสนุนแก่ SMEs โดยตรง แต่ SMEs ก็จะได้ประโยชน์จากส่วนนี้ไปด้วย ได้แก่ ที่เชียงขอม ในจังหวัด เชียงราย ในส่วนของโครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรนั้น สุดท้ายแล้วก็ไม่ได้มีการจัดตั้งขึ้นมา แต่ทาง กนอ.ได้นำเอาพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมที่ว่างเปล่าอยู่มาให้ SMEs เช่า แต่ก็มี SMEs จำนวนไม่มากที่เข้ามาใช้ในส่วนนี้ เนื่องจากว่าไม่สามารถจ่ายค่าเช่าในส่วนนี้ได้ และ SMEs ที่จะเข้าไปตั้งจะต้องมีจำนวนเงินทุนที่สูงพอ

2. สสว. มีบทบาทมากมายในการกำหนดยุทธศาสตร์ต่างๆ ในด้านพื้นที่ประกอบการ โดยที่ผ่านมามาทาง สสว.ได้ร่วม กับ สถาบันในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งหมด 9 พื้นที่ทั่วประเทศ ในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นมา (Cluster) เช่น พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่ โครงการท่องเที่ยว หัตถกรรม เป็นต้น

3. กสอ. มีบทบาทในส่งเสริมพัฒนา SMEs ในด้านพื้นที่ประกอบการ โดยการสนับสนุนการรวมกลุ่ม Cluster ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง คือ 1. แนวทางของสำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรม สนับสนุน ใช้แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรม ตามแบบ UNIDO ผสมร่วมกับ OECD ในการจัดตั้งโครงการที่เรียกว่า พัชมิตรอุตสาหกรรมขึ้น 2. แนวทางของสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ จะใช้ต้นแบบมาจากประเทศญี่ปุ่น คือ จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมตามภูมิภาคต่างๆ

หน่วยงานเอกชน

1. สอท. ได้จัดระบบพัฒนาอุตสาหกรรมออกเป็น 9 กลุ่มอุตสาหกรรม ที่เห็นว่ามีศักยภาพและสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อากาศยาน อาหารและยา ปีโตรเลียม เป็นต้น และในปี 2550 ทาง สอท. ได้ร่วมมือกับ สสว. ในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ในการจัดทำ SMEs Project ขึ้นภายใต้กรอบความร่วมมือภาครัฐและเอกชน เป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการ

2. บริษัทการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จะเข้ามาทดแทนการทำงานของ กนอ. ในการจัดหาพื้นที่ประกอบการให้แก่ SMEs อาจจะเป็นในรูปของอาคารสำนักงานต่างๆ โรงงานสำเร็จรูป เป็นต้น สถาบันการศึกษาในภูมิภาค ได้มีการพูดถึงไปบ้างแล้วคือ การร่วมมือกับทาง สสว. ในการพัฒนาเครื่องใช้ไฟฟ้าตามภูมิภาคต่างๆ

ด้านการประเมินผล

- กนอ. ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ การตั้งนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทร ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าผู้ประกอบการที่จะไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรมจะต้องเป็นรายใหญ่

ข้อเสนอแนะ

- จากการทำวิจัยมา เนื่องจากว่าข้อมูลมีจำกัด ทำให้เราไม่สามารถรู้ได้ว่า SMEs เขามีความรู้ความเข้าใจในข้อจำกัดของตัวเองมากน้อยเพียงไร จากตัวอย่างของประเทศ เยอรมัน 1. จะมีการจดทะเบียน SMEs ทั่วประเทศ ทำให้รู้ว่ามี SMEs เท่าไหร่และใครบ้าง มีปัญหาอะไรบ้าง มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตัวเองอย่างไร ในส่วนนี้ไม่ทราบว่าประเทศไทยจะสามารถทำได้ไหม มากน้อยเพียงใด 2. เอาข้อมูลต่างๆมาทำเป็น Data Base มีเว็บไซต์ของ SMEs โดยเฉพาะเลย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ OSS (การบริการครบวงจร) ทำให้เมื่อ SMEs เข้ามาในเว็บไซต์แล้วสามารถรับรู้ได้ว่ามีหน่วยงานใดบ้าง ที่ให้ความช่วยเหลือ SMEs อยู่ในด้านต่างๆ และยังสามารถ link ไปยังหน่วยงานต่างๆได้
- ด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน มีความไม่ชัดเจนในการให้บริการที่ซ้ำซ้อน กัน เป็นไปได้ไหมที่จะมีกฎหมายออกมาฉบับหนึ่ง และมีหน่วยงานหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับด้านพื้นที่ประกอบการโดยตรง เพื่อจะได้มีความสะดวกรวดเร็วในการให้ข้อมูล เช่น ให้ข้อมูลว่านิคมอุตสาหกรรมไหนเด่นในด้านใด และเห็นว่าในหลายๆหน่วยงานลงไปช่วยในด้านพื้นที่ประกอบการ แต่ไม่มีหน่วยงานใดให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs โดยตรง ส่วนใหญ่จะให้ความช่วยเหลือแก่ อุตสาหกรรมทั่วไป และสุดท้ายคือ การให้ความช่วยเหลือส่งเสริม SMEs ไม่ต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการของ SMEs

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น กำหนดขึ้น โดยพิจารณาการส่งเสริม SMEs ในด้านพื้นที่ประกอบการ โดยเฉพาะมีกลยุทธ์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายเชื่อมโยง สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs และบูรณาการเครือข่าย การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค

แต่เมื่อพิจารณาจากการดำเนินการของหน่วยงาน / สถาบันต่างๆ การปฏิบัติงานยังไม่มีเชื่อมโยงประสานงานที่ชัดเจน

❖ อ.ไว จามรمان การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

ประเด็นที่ 1 สรุปประเด็นยุทธศาสตร์

จากยุทธศาสตร์ของ สสว. 6 ยุทธศาสตร์นั้น การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาดนั้น จะเน้นในยุทธศาสตร์ ที่ 6 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 3 4 เป็นเรื่องของการค้าและบริการ ส่วนในยุทธศาสตร์ที่ 5 คือธุรกิจท้องถิ่น ส่วนการพัฒนาผู้ประกอบการคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นที่ 2 แนวคิดในการส่งเสริมทางด้านการตลาด แบ่งเป็น 4 ประการ

1. การส่งเสริมการค้า (Trade Promotion)
2. การส่งเสริมการส่งออก (Export Promotion)
3. การปรับปรุงการตลาด
4. ปัญหาทางการตลาด ไม่ได้เกิดจากกลไกการเข้าสู่ตลาดอย่างเดียว แต่เป็นปัญหาจากความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือการปรับปรุงทางด้านเทคโนโลยี และข้อมูลทางการตลาดความจริง การตลาดเป็นเรื่องช่องว่างระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย คือจะทำอย่างไรที่จะนำเสนอสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อสินค้า

ปัญหาการตลาดของ SMEs

- ข้อจำกัดของช่องทางการจัดจำหน่าย
- ขาดแคลนข้อมูลการตลาดที่ชัดเจน ทำให้ SMEs ไม่สามารถผลิตสินค้าได้สอดคล้องกับความต้องการได้
- ขาดความรู้และทักษะการพัฒนาตลาด
- ขาดการสนับสนุนทางการเงิน
- ตลาดในประเทศ
- ตลาดต่างประเทศ

หน่วยงาน / สถาบันที่มีบทบาทส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

□ ภาครัฐ

- หน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการส่งออก กรมการค้าต่างประเทศ) กรมการค้าภายในถือว่ามียุทธศาสตร์สำคัญ โดยเฉพาะด้านข้อมูลข่าวสาร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่งเสริมระบบการค้า กรมส่งเสริมการส่งออก ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในช่องทางจัดจำหน่ายในต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศทั้งแง่ของการสนับสนุนสินค้าให้ไปสู่ตลาดที่เหมาะสม และด้านข้อมูลข่าวสาร
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะทำหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้ SMEs ได้รับประโยชน์ด้วย
- หน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สมอ. อุตสาหกรรมจังหวัด กรมวิชาการเกษตร ฯลฯ) แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีการสนับสนุนการตลาดโดยตรง

□ หน่วยงาน / สถาบันภาคเอกชน

- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สมาคมและสถาบันต่างๆ (เช่น สมาคมรองเท้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์ และ SMEs ไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย ฯลฯ)

ในหน่วยงานของเอกชนจะเข้าใจ เห็นปัญหา และส่งเสริมสมาชิก ในด้านการตลาดโดยตรงอยู่แล้ว

□ สถาบันอิสระ / สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง

ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญในแต่ละอุตสาหกรรม รวบรวมปัญหาและมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีความรู้ความสามารถที่จะแนะนำในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ความต้องการรับรองมาตรฐาน มีฐานข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจอย่างถูกต้องในแง่ของทิศทางในอนาคต

(เช่น สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ ฯลฯ) แต่สถาบันเหล่านี้มักมีภารกิจอื่นๆ นอกเหนือจากการส่งเสริมด้านการตลาด

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริมด้านการตลาดของ SMEs

ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ล้วนมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

ปัญหาทางการตลาดนั้นไม่ได้เป็นปัญหาทางการตลาดโดยตรง แต่ยังเป็นปัญหา ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการเงิน ซึ่งถ้าเรามองภาพรวมของหน่วยงานที่ส่งเสริมด้านการตลาด จะพบว่า หน่วยงานแต่ละหน่วยงานจำกัดบทบาทหน้าที่ของตนเอง ความเชื่อมโยงในระหว่างราย ปัญหาฯ ยังไม่มี มักจะมองปัญหาในภาพรวมมากกว่า ความจริงนโยบายส่งเสริมการตลาดจะต้องทำ ตามนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพราะว่าลักษณะความต้องการทางการตลาดแต่ละ อุตสาหกรรมหรือแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน

❖ อ. ไฉ จามรมาน การส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านบุคลากร

- การพัฒนาผู้ประกอบการ
- ข้อจำกัดของแรงงานที่มีฝีมือ / นักวิจัย
- ข้อจำกัดการฝึกอบรมแรงงาน อาจเกิดจากเสียเวลาในการทำงาน ในการแก้ไข อาจจะมี การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ปัญหาอื่นๆ : คุณภาพแรงงาน การเข้าออกงาน ระเบียบวินัยการทำงาน ฯลฯ

หน่วยงานส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากร

หน่วยงานภาครัฐ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด เช่น สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (IMET)

สถาบันอิสระ / ในกำกับของรัฐ

- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
- ISMED
- สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง
- สถาบันคีนันแห่งเอเชีย
- สถาบันไทย – เยอรมัน
- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย – ญี่ปุ่น
- ฯลฯ

สถาบันเอกชน

- สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการ ไทย สภาหอการค้า
- มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการ
- มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ
- สมาคมเอกชน อื่นๆ

สถาบันเอกชนต่างๆเหล่านี้ สนับสนุนทั้งทางด้านศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ สนับสนุนทางด้านการจัดการ สนับสนุนทางด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริมด้านการพัฒนาบุคลากรของ SMEs

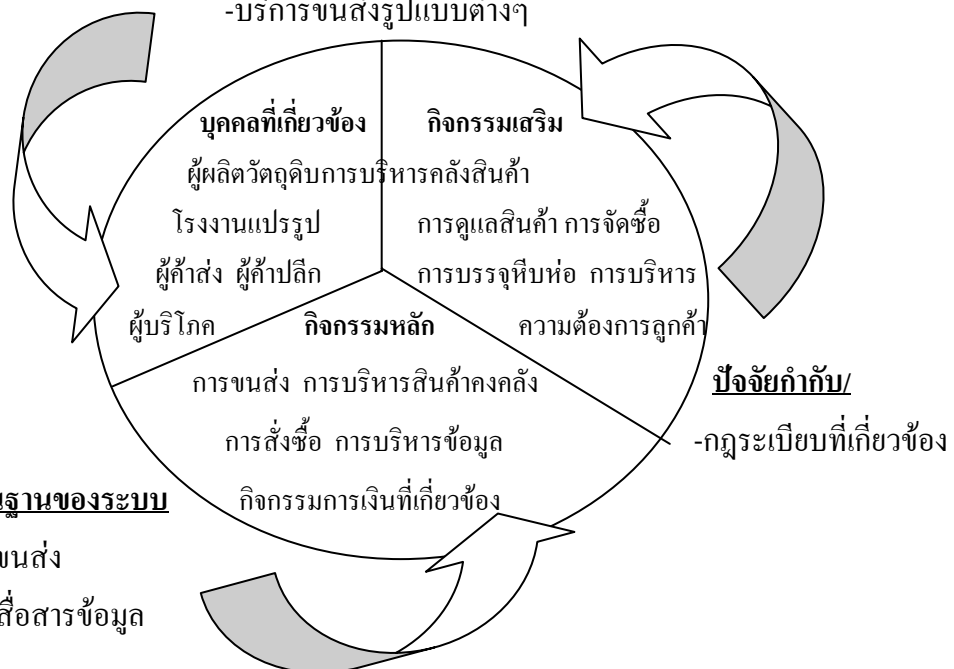
ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาบุคลากร แต่หน่วยงาน ที่มีบทบาทการพัฒนาบุคลากรใน SMEs ยังมีอยู่น้อย

❖ คุณ ตินชัย ตั้งประดับกุล การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

องค์ประกอบโลจิสติกส์

ขับเคลื่อนกระบวนการโดย -ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า

-บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

สนับสนุน

โครงสร้างพื้นฐานของระบบ

- เครือข่ายการขนส่ง
- การคมนาคมสื่อสารข้อมูล
- การเงิน

ขับเคลื่อนกระบวนการโดย

- ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า
- บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

โครงสร้างพื้นฐานของระบบ

- เครือข่ายการขนส่ง
- การคมนาคมสื่อสารข้อมูล
- การเงิน

ปัจจัยกำกับ/สนับสนุน

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ผู้ผลิตวัตถุดิบ
- โรงงานแปรรูป
- ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก
- ผู้บริโภค

กิจกรรมเสริม

- การบริหารคลังสินค้า
- การดูแลสินค้า การจัดซื้อ
- การบรรจุหีบห่อ การบริหาร
- ความต้องการลูกค้า

กิจกรรมหลัก

- การขนส่ง การบริหารสินค้าคงคลัง
- การสั่งซื้อ การบริหารข้อมูล
- กิจกรรมการเงินที่เกี่ยวข้อง

ความจำเป็นต้องพัฒนาและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ต่อการจัดทำแผนการส่งเสริม SMEs

- SMEs ต้องยกระดับความสามารถในการแข่งขัน การดำเนินธุรกิจในทุกวิถีทาง ทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดต้นทุน รวมทั้งต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์
- ประเทศไทย มีต้นทุน โลจิสติกส์ต่อ GDP ที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

ปัญหาและอุปสรรคโลจิสติกส์ไทย

- ขาดการพัฒนาความรู้ นวัตกรรม และ IT
- ยังไม่มีความเข้มแข็ง
- ต้องแก้ไขและปรับปรุง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ ภาครัฐ
  - โดยเฉพาะ กระทรวงคมนาคม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สาธารณสุข ต่างประเทศ แรงงาน วิทยาศาสตร์ ศึกษา
- ด้านการขับเคลื่อนกระบวนการ คือ เอกชน
  - สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย หอการค้า สมาคมต่างๆ
- ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คือ ภาครัฐ ปรับปรุงกฎต่างๆ
  - กระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้อง และการประสานระหว่างภาครัฐและเอกชน
  - สสว.

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริมด้านโลจิสติกส์ของ SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ SMEs
- เป้าหมายหนึ่งคือ การบริหารจัดการโลจิสติกส์ของ SMEs ให้ยกระดับไปสู่ระดับ World Class 100 ราย
- จัดทำกรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs
  - แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้าน โลจิสติกส์ในสถานประกอบการ
  - แผนงานสนับสนุนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์
  - แผนงานสนับสนุนผู้ผลิต/ผู้ให้บริการ/ผู้ใช้บริการด้าน โลจิสติกส์

❖ ดร.ภัทรพงศ์ การส่งเสริม SMEs ด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี

ขีดความสามารถของ SMEs ไทยปัจจุบัน

สถานภาพปัจจุบัน

- ความสามารถในการผลิตขั้นพื้นฐาน : อ่อนแอและยังขาดการยกระดับ SMEs ส่วนมากจะอยู่ในระดับนี้ คือเป็นผู้ใช้เทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามไม่สามารถเข้าใจเทคโนโลยีได้อย่างลึกซึ้ง
- ความสามารถทางช่างและการตัดแปลง : มีความสามารถบ้าง แต่ทักษะหลักยังอ่อนแออยู่
- การออกแบบและวิศวกรรม : มีอยู่น้อยมาก ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มบริษัท รวมถึงการทำวิศวกรรมย้อนรอย คือสามารถตัดแปลงหรือทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ใช่การ Copy ในด้านนี้ผู้ประกอบการนั้นขาดแคลนจำนวนมาก
- การวิจัยและพัฒนา : มีอยู่น้อยมาก

การบริการให้คำปรึกษา เช่น

- โครงการ ITAP ของ สวทช. ได้แก่ การบริการให้คำปรึกษา
- คลินิกเทคโนโลยี ของ กระทรวงวิทยาศาสตร์ คือ บริการให้คำปรึกษา ถ้าผู้ประกอบการไม่สามารถหาเทคโนโลยีได้ ก็จะมีที่ปรึกษาแนะนำว่าควรจะไปหาจากที่ไหน
- MDICP ของ กสอ.
- Shindan ของ สสท.

การบริการด้านเทคนิค

เช่น สถาบันมาตรฐานวิชาชีพ กรมวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันรับรองมาตรฐาน ISO สสท. และ สถาบันอาหาร

การสนับสนุนทุนวิจัย เช่น

- สกว. ให้ทุนกับเอกชนไปพัฒนาเทคโนโลยี
- สวทช
- NIA ให้เงินทุนสนับสนุน โครงการนวัตกรรมต่างๆ

มาตรการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ

เงินอุดหนุนวิจัย และแรงจูงใจด้านภาษี เช่น

- สวทช. NIA
- กรมสรรพากร ในส่วนของกรมสรรพากรนั้นสามารถให้หักภาษีได้สองเท่า คือ ทำ R&D 1 บาท สามารถหักได้ 2 บาท
- BOI ก็มีการให้การสนับสนุนการทำ R&D โดยให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ

แต่ถ้าโดยรวมแล้วบริษัทที่ได้รับประโยชน์ จากมาตรการของ กรมสรรพากร หรือ BOI ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทใหญ่ และบริษัทเล็กที่ได้รับประโยชน์ส่วนมากก็เป็นบริษัทลูกของ บริษัทใหญ่ อีกทีหนึ่ง

หน่วยงานส่วนใหญ่ที่ให้การส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และกระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันไทย - ญี่ปุ่น สกว. ในกระทรวงวิทยาศาสตร์หน่วยงานที่ทำการส่งเสริม SMEs เช่น สำนักงานปลัด ทำโครงการ คลินิกเทคโนโลยี สวทช. ก็มีโครงการ ITAP หรือการให้เงินอุดหนุนเป็นต้น ส่วนกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน SMEs เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สสว. สถาบันมาตรฐาน และ สถาบันเฉพาะทางอื่นๆ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

- การส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ SMEs ยังมีอยู่จำกัด แม้ว่าจะมีหน่วยงานช่วยเหลือจำนวนมาก แต่ถ้าเทียบเป็นจำนวนเงินแล้วถือว่าน้อย ไม่มากเท่าที่ควร เพราะฉะนั้น จำนวน SMEs ที่ได้รับการช่วยเหลือจึงยังมีอยู่น้อย

- การติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้เวลานาน
- มาตรการต่างๆ ของรัฐยังขาดการเชื่อมโยง
- หน่วยงานภาครัฐทำงานแข่งขันกันเอง ไม่ได้ทำงานอย่างบูรณาการเท่าที่ควร ไม่มีการเชื่อมโยงกัน

❖ **อ.สมศักดิ์ เต็มบุญเลิศชัย การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน**

ปัญหา : SMEs มีข้อจำกัดด้านเงินทุน เพื่อก่อตั้งและขยายกิจการ ต้องพึ่งเงินทุนของตนเอง และจากนอกระบบ ขาดข้อมูล ประกอบการที่เป็นระบบ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ฯลฯ

สภาพ : มีการให้ความสนใจแก่การให้เงินกู้ และเงินทุนแก่ SMEs มากขึ้น

- เงินกู้ (Debt Financing)
- เงินทุน (Equity Financing)

มีสถาบัน และเครื่องมือทางการเงิน ที่จะช่วยเหลือ SMEs มากขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัด

หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงาน	ภาระหน้าที่
ธพว.	สนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ในด้านเงินทุนและการเสริมสภาพคล่อง (ในรูปของสินเชื่อ factoring leasing)
ธกส.	อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรและ ผู้ประกอบการรายย่อยในชนบทเพื่อประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร
ธสน.	ให้บริการแก่ผู้ส่งออกและผู้ลงทุน รวมทั้งผู้ส่งออกรายย่อย และจัดตั้งศูนย์บริการผู้ส่งออก SMEs
ธ.ออมสิน	ให้บริการทางการเงินแก่ SMEs ในด้านเงินทุนและการเสริมสภาพคล่อง และคำปรึกษาแก่ SMEs
บสย.	ให้บริการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs

สถาบันการเงินภาคเอกชน

- ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งรวม 18 ราย มีบริการด้านสินเชื่อให้แก่ SMEs
- สถาบันการเงินมีบริการทางการเงินที่หลากหลายมากขึ้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมารอบคลุมถึง บริการแฟคตอริ่ง บริการลิสซิ่ง และการให้คำปรึกษาด้านการเงิน
- ธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีบริการแยกย่อยตามธุรกิจหรือรายสาขาให้แก่ SMEs
- ธนาคารกสิกรไทยเป็นธนาคารที่ให้บริการแก่ SMEs อย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากที่สุด

สถาบันที่ช่วยส่งเสริมการลงทุนในกิจการ SMEs

- ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture capital) ภาครัฐ (สสว.) และภาคเอกชน (บลท. เข้ากล้าในเครือธนาคารกสิกรไทย)
- ตลาด MAI เป็นแหล่งระดมทุนสำหรับ SMEs
- บลจ. วรรณ ทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินผ่านแหล่งเงินทุน

- ปริมาณสินเชื่อเพิ่มขึ้น
- สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอยู่ค่อนข้างสูง
- วงเงินสินเชื่อที่ให้แก่ SMEs นั้นยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- การให้บริการ Factoring แก่ SMEs นั้นประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก
- Leasing ยังเติบโตไม่มากนัก
- การค้ำประกันเงินกู้ของ บสย. มีส่วนเสริมให้ปริมาณสินเชื่อในระบบเพิ่มมากขึ้น

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินผ่านแหล่งเงินทุน

- การระดมทุนของ SMEs ผ่านทางธุรกิจเงินร่วมลงทุน ยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ การระดมทุนผ่านช่องทางอื่น
- SMEs ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจเงินร่วมลงทุน และเกรงว่ากิจการของตนจะถูกโอนหรือล้มไป รวมไปถึงการเกรงว่าความลับทางการค้าของตนจะถูกเปิดเผย

บทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

- ที่ผ่านมารส่งเสริม SMEs ด้านการเงินที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ สสว. ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน และการขาดแคลนสภาพคล่องให้แก่ SMEs เป็นอย่างดีพอสมควร แม้ยังประสบปัญหาและข้อจำกัดอยู่ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 6 กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

❖ อ.สมศักดิ์ แต่มบุญเลิศชัย การส่งเสริม SMEs ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ และข้อบังคับ

ความสำคัญของกฎระเบียบต่อSMEs

- กิจกรรมของ SMEs นั้นมีอยู่จำนวนมากไม่สามารถดำเนินการอยู่รอดได้กว่า 5 ปี เนื่องจาก
  - การแข่งขันสูง
  - ด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของรัฐเองก็จะเป็นปัจจัยสำคัญ
  - ต้นทุนที่เกิดจากการถูกบังคับให้ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐประกาศใช้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี
  - อัตราค่าภาระต่อผลผลิตรวมของกิจการขนาดเล็กจะสูงกว่า กิจการขนาดใหญ่ (ภาษีต่างๆ)

ปัญหาและอุปสรรคของกฎระเบียบ

- ระดับที่ 1. ปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อ SMEs
  - กฎหมายว่าด้วยภาษีอากร การบัญชี กฎหมายโรงงาน กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายการส่งเสริมการลงทุน ฯลฯ
- ระดับที่ 2. ปัญหาในระดับวิธีปฏิบัติราชการ
  - ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความชัดเจน การขาดการประสานงานของหน่วยงานของรัฐ ปัญหาเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาต การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สำหรับประเทศไทยพบว่ากฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับ SMEs กระจายอยู่ในกระทรวง กรม กองต่างๆ
- ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริมด้านกฎระเบียบของ SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ SMEs มีเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบ โดยเฉพาะ
- เป้าหมายหนึ่งคือ กฎระเบียบที่มีอยู่ ให้ได้รับการทบทวนปรับปรุง และออกกฎระเบียบใหม่ที่เอื้อต่อการประกอบการของ SMEs อย่างน้อย 10 เรื่อง
- นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้กำหนดในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมทั้งธุรกิจของ SMEs ด้วย

และเพิ่มเติมกฎระเบียบบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมใหม่ๆ เช่น ระบบสารสนเทศ และโลจิสติกส์ต่อการค้าการลงทุน

❖ อ.สมศักดิ์ แต่มีบุญเลิศชัย การส่งเสริม SMEs ด้านข้อมูลข่าวสาร

ความสำคัญ

- ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญต่อธุรกิจทุกประเภททุกขนาด
- SMEs มีข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล
- การส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสารจะเอื้อประโยชน์แก่ SMEs มาก

ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านข้อมูลข่าวสาร

การบริการด้านบริการข้อมูลข่าวสารแก่ SMEs ยังไม่เพียงพอ เพราะ

- ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ข้อมูลที่จัดเก็บได้ยังมีได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่
- SMEs มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

หน่วยงาน/สถาบันที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

หน่วยงานภาครัฐ

- ธนาคารแห่งประเทศไทย
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- NESDB
- หน่วยงานในกระทรวงต่างๆ

หน่วยงาน/สถาบันภาคเอกชน/สถาบันอิสระ

ล้วนมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการดำเนินงานของตนเอง แต่ปัญหาคือการเผยแพร่ข้อมูล
ในวงจำกัด

การสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า

- ยังมีหน่วยงานน้อย ที่มีการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการเตือนภัยล่วงหน้า ที่สำคัญมี
  - ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - สสว.
  - กระทรวงอุตสาหกรรม (สศอ.)
  - กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงการคลัง
- ข้อมูลของหน่วยงานส่วนใหญ่ ไม่มีการจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

- การจัดทำนโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรเน้นการส่งเสริม SMEs มากขึ้น
- สสว. ควรกระตุ้นหน่วยงาน/สถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่ยังมีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs น้อยให้มีบทบาทมากขึ้น ตามแนวทางและเป้าหมายของแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs
- ในการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ นโยบาย/มาตรการที่ควรเน้นมากขึ้นคือ การส่งเสริมด้านการตลาดและพัฒนาบุคลากร หน่วยงาน/สถาบันต่างๆ เช่น สถาบันอิสระ ควรมีกิจกรรมทางด้านการตลาดและพัฒนาบุคลากรมากขึ้น ส่วนหน่วยงาน/สถาบันที่มีหน้าที่ทางด้านนี้อยู่แล้ว เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน ก็ควรมีการเน้นการส่งเสริม SMEs มากขึ้น
- ควรมีการส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ให้มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนา SMEs มากขึ้น เช่น ในการสร้างบุคลากร
- ควรมีการรวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เอื้อประโยชน์และเป็นอุปสรรคแก่ SMEs อย่างเป็นระบบ
- การจัดทำข้อมูลในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ ควรมีการจำแนกตามขนาดของกิจการ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของ SMEs
- ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลหน่วยงานที่มีส่วนส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ และเผยแพร่แก่ SMEs ทั่วประเทศ

คำแนะนำจากอ.สมศักดิ์ เต็มบุญเลิศชัย

ในด้านการตลาดนั้นยังไม่โดดเด่นนักในการให้การช่วยเหลือ SMEs ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน ส่วนใหญ่จะมองจากด้าน Supply มากกว่าด้าน demand ดังนั้น ทั้งสถาบันเฉพาะทางหรือภาคเอกชน จะต้องมีการเน้นทางด้านการตลาดมากขึ้น แล้วมองทางด้านการตลาดของ SMEs ว่ามีข้อจำกัดทางด้านอะไร เราควรส่งเสริมเขาอย่างไร เนื่องจากเท่าที่พบเห็นคือว่า มีมาตรการทางการตลาดมีนโยบายต่างๆ แต่ว่าไม่ได้ดูว่า SMEs มีปัญหาด้านไหน เราควรส่งเสริมเขาในด้านไหน

ในด้านสถาบันเอกชน แม้มีสาขาในจังหวัดต่างๆ แต่มีปัญหาที่ว่า สภาพอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือสภาหอการค้าไทย มีสาขาในจังหวัดต่างๆ และก็มีการประชุมกัน แต่ว่าทางด้านนโยบายยังไม่สอดคล้องกันระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค เพราะฉะนั้นถ้าเราจะพัฒนาพื้นที่ ควรจะดูว่าส่วนกลางควรจะทำอะไรเพื่อกระตุ้นให้เขาพัฒนาพื้นที่ ประการหนึ่งทีคิดว่าควรจะทำคือ ให้แต่ละจังหวัดบอกมาเลยว่าเขาขาดแคลนอะไร เขามีคืออะไร แล้วรวบรวมข้อมูลเก็บไว้ เราจะได้รู้ว่าควรจะมีการส่งเสริมอย่างไร สิ่งทีคิดว่าควรจะมีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริม SMEs คือ

สภาอุตสาหกรรมจังหวัดและสถาบันการศึกษาต่างๆ ยังมีบทบาทไม่มาก แต่จริงๆ แล้วควรจะมีบทบาทอย่างมาก สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ควรจะมีการรวบรวมว่า SMEs มีปัญหาอย่างไร แล้วทางส่วนกลางนำข้อมูลเหล่านี้มาคิดว่าควรจะส่งเสริมเขาอย่างไร

ด้านโลจิสติกส์ ที่โดดเด่นคือ กระทรวงคมนาคม แต่ว่าสนใจแค่การคมนาคมขนส่ง และไม่ได้ประสานกับหน่วยงานอื่น ทางด้านข้อมูลโลจิสติกส์ NESDB เป็นหน่วยงานหลักหรือเป็นตัวกลาง ดังนั้นในส่วนนี้ NESDB ควรจะทำการประสานงานด้าน โลจิสติกส์ต่างๆ ปัญหาด้าน โลจิสติกส์ คือ ไม่มีการประสานงานกัน และ ยังไม่ได้มีการเน้นการส่งเสริมแก่ SMEs มากพอ

ด้านกฎระเบียบ และข้อบังคับ ยังขาดเรื่องการรวบรวมกฎระเบียบที่มาเพียงพอ มีเพียง สสว.ที่รวบรวมอยู่ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นควรจะมีหน่วยงานอื่นทำการรวบรวมเพิ่มมากขึ้น

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์ก็ได้พยายามส่งเสริมทางด้าน SMEs อยู่ เช่น คลินิกเทคโนโลยี ให้ทุนสนับสนุนต่างๆ เป็นต้น แต่ว่างบประมาณส่วนใหญ่ที่ใช้ไม่ได้ใช้สนับสนุนภาคเอกชนเท่าไร โดยเฉพาะ SMEs งบประมาณส่วนใหญ่ใช้ในการทำ R&D ในเชิงนโยบายบอกว่าให้การสนับสนุน SMEs แต่ในเชิงปฏิบัติงบประมาณจะน้อยกว่าในการทำ R&D ที่เป็นองค์ความรู้ ไม่ใช่การทำ R&D ที่สนับสนุนภาคเอกชน มีการให้บริการให้คำปรึกษา เช่น กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีการให้การทดสอบต่างๆ อยู่บ้าง แต่เวลาในการทำนั้นนานเกินไป เช่น 6 เดือน ซึ่งภาคเอกชนนั้นต้องการเวลาที่สั้นกว่านี้ ถึงแม้ว่าจะพยายามปรับปรุงให้รวดเร็วขึ้นแต่ก็ยังช้าสำหรับภาคเอกชนอยู่ดี และเนื่องจากว่า หน่วยงานเหล่านี้วัตถุประสงค์หลักไม่ได้ตั้งมาเพื่อสนับสนุนด้านเทคโนโลยีแก่ภาคเอกชนโดยตรง และเวลาที่นักวิจัยมีงานของตัวเองอยู่ก็จะพักงานวิจัยของภาคเอกชนไว้ก่อน ดังนั้น จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดอย่างมาก ซึ่งดูแล้วสามารถทำได้ยาก

กระทรวงอุตสาหกรรม พยายามจะส่งเสริมทางด้านนี้อยู่ แต่ที่น่าแปลกใจคือ ไม่มีสถาบันวิจัยทางด้านเทคโนโลยีเฉพาะทาง ซึ่งแตกต่างอย่างมากกับประเทศ ญี่ปุ่น เกาหลี เพราะสถาบันเหล่านี้จะสามารถเชื่อมโยงกับ ภาคการผลิตที่แท้จริงได้ดีกว่า หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์ จึงมีความจำเป็นที่สถาบันเฉพาะทางของกระทรวงอุตสาหกรรมจะต้องลงมาทำในเรื่อง เทคโนโลยีรายสาขาให้มากขึ้น แต่ว่าข้อจำกัดของสถาบันเฉพาะทางคือ มีการเขียนว่า สถาบันเฉพาะทางจะต้องเลี้ยงตัวเองได้ภายใน 5 ปี แต่สิ่งที่สถาบันเฉพาะทางได้ทำนั้นมีลักษณะเป็น Public good ดังนั้นที่บอกว่าจะต้องเลี้ยงตัวเองให้ได้ภายใน 5 ปี แต่เขาต้องมานั่งทำกิจกรรมหลายกิจกรรม เฉพาะฉะนั้นจะทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นได้ ดังนั้นควรจะแก้ไขข้อจำกัดหรือแนวคิดนี้เพื่อให้งานสะดวกขึ้น

ด้านองค์เอกชนอื่นๆ ก่อนข้างมีน้อย สถาบันที่ได้รับการยอมรับ คือ สถาบันไทย - ญี่ปุ่น ที่ให้การช่วยเหลือค่อนข้างมาก แต่ว่า จำนวนที่ให้การช่วยเหลือ SMEs มันน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวน SMEs ทั้งหมด เพราะฉะนั้นรัฐต้องพยายามสนับสนุนให้เกิดองค์เอกชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อมาช่วยเหลือในส่วนนี้

การพัฒนาข้อมูล มีการทำค่อนข้างมาก สำนักงานสถิติก็ทำค่อนข้างกว้างขวาง และในหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงพาณิชย์ มีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ แต่ไม่มีการจำแนกข้อมูล ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังมีข้อมูลอยู่เยอะมาก แต่ว่า ไม่ได้เน้นทางด้าน SMEs นอกจากนั้นในตอนนี้อย่างที่ขงขาคือ พวกวิสาหกิจชุมชน ขนาดเล็กที่อยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ซึ่งไม่ได้จดทะเบียน ซึ่งหน่วยงานต่างๆควรจะเข้าไปสำรวจดูในส่วนนี้ ขณะนี้ทางสสว. ได้พยายามที่จะเข้าไปให้การช่วยเหลือในส่วนนี้อยู่ แต่ด้วยความยากลำบากมากเนื่องจากว่าไม่มีข้อมูลของ วิสาหกิจชุมชนขนาดเล็ก เหล่านี้อยู่

ข้อเสนอแนะคือ และหน่วยงานต่างๆควรจะให้ความสำคัญกับทางด้านขนาดให้มากขึ้น

ความเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

➤ จากกระทรวงพาณิชย์

- ที่พูดมาข้างการดำเนินงานที่สำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งในด้านการเปิดตลาดและการดำเนินการทางการค้า
- หัวใจที่สำคัญคือ เรื่อง Demand Foundation เป็นนโยบายหลักนโยบายหนึ่งของเราในการที่จะพยายามขายสินค้าที่ตลาดต้องการ สิ่งที่เราดำเนินการไปแล้วหรือสิ่งที่ดำเนินการในอดีตเกี่ยวกับทางด้าน Supply ก็มีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการในส่วนนี้ สิ่งที่เราเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ ต้องช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย และอีกด้าน คือที่เรียกว่าการอุ้มฆ่า คือ ตัวอย่างเช่น การไปเสนอสินค้าในต่างประเทศ เราบริการทุกอย่างฟรีแต่พอ SMEs กลับมา กลับทำอะไรไม่ได้เลย ซึ่งสิ่งนี้ก็เป็นปัญหาต่อเนื่องมายาวนาน
- ในเรื่องของ Sector ทั้งในด้าน Sector หรือ General จะต้องทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวสินค้าของประเทศไทย
- ในราย Sector นั้นเราแยกเป็น 20 Sector ในแต่ละ Sector ก็จะประกอบด้วยหลายกลุ่มสินค้าอยู่ในนั้น สินค้าหลักของเรา เช่น อาหาร เฟอร์นิเจอร์ สิ่งทอ ซึ่งก็จะมีการทำ Promotion และจะมีการแก้ปัญหาเป็นราย Sector ไป

- เรื่องธุรกิจบริการ (กระทรวงพาณิชย์ไม่ค่อยได้ทำเท่าไร) มีหลาย Sector ที่เป็น SMEs ที่จะต้องพัฒนาทางกระทรวงพาณิชย์ได้แยกผู้ประกอบการ SMEs ออกเป็นรายเล็ก และรายใหญ่ และเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการในรายภูมิภาคและผู้ประกอบการระดับประเทศ จากการศึกษาที่กระทรวงพาณิชย์ของเรามีพาณิชย์จังหวัด ทำให้เราสามารถที่จะเชื่อมโยง SMEs เข้าด้วยกันได้
- เรื่องความร่วมมือ ระหว่าง กระทรวงพาณิชย์ กับสภาอุตสาหกรรม และหอการค้าไทย เรามีความใกล้ชิดกันอย่างมากในการพัฒนา SMEs
- เรื่องโลจิสติกส์ ความสัมพันธ์ ของกระทรวงพาณิชย์ กับภาคเอกชน นั้น จะมีทั้งด้าน คลังสินค้า การขนส่งสินค้า การถ่ายสินค้า และมีการประสานงาน กับกระทรวงคมนาคมเป็นอย่างดี
- ในเรื่องของ Service Provider เรื่องการศึกษาตลาดในประเทศต่างๆ นั้นเป็นนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องของบทบาทของกรมส่งเสริมการส่งออก ในด้านการตลาดนั้น ไม่ใช่แค่เอาสินค้าไปวางขาย แต่รวมถึงการเจาะตลาด การสร้างตลาดใหม่ การ Outsourcing การทำ Internationalization รวมทั้งการพัฒนาผู้ประกอบการผู้ส่งออก การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเอกชน จากข้อมูลของ สสว. นั้นเรามี SMEs อยู่ 2,900,000 ธุรกิจ ในจำนวนนั้น ส่วนหนึ่งทำการส่งออก ส่วนหนึ่งขายในประเทศ ซึ่งตรงนี้ในกระบวนการทั้งหมดของกระทรวงพาณิชย์ จะเห็นว่าผู้ที่เข้ามาใช้บริการ หรือผู้ที่เราเข้าไปส่งเสริม ก็จะอยู่ในกลุ่ม SMEs ทั้งหมด ไม่เพียงแต่กระทรวงพาณิชย์ที่เข้าไปส่งเสริม SMEs แต่หลายๆกระทรวงที่เข้ามามีส่วนในการส่งเสริม SMEs ก็จะมีส่วนในการผลักดัน SMEs ทั้งสิ้น
- สุดท้ายขอสนับสนุนข้อเสนอของอาจารย์เรื่องการลงทะเบียน SMEs เพื่อที่จะทำให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรัฐจัดขึ้น/ และ อาจารย์มีตัวอย่างนโยบายหรือแผนใด ที่เห็นว่าเป็น Best Practice คือ ทั้งหมด 8 ด้าน นั้นน่าจะมีการย่อยออกมาให้เราเห็นว่า ความสอดคล้องของต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำอยู่ที่ไหน หรือว่ามีกฎระเบียบอะไรที่เอื้ออำนวยต่อ SMEs ตั้งแต่ต้นจนจบ และควรจะศึกษาให้ลึกกลงไปว่าสิ่งที่ภาครัฐและเอกชนได้ดำเนินการไปแล้วมีอะไรบ้าง

➤ คุณศิริชัย (EXIM Bank)

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอว่า ขณะที่ปรึกษาวิจัย สสว. ธพว. หรือ หน่วยงานที่ให้การส่งเสริมเกี่ยวกับ SMEs น่าจะเยี่ยมชมหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้ทำการส่งเสริม SMEs การส่งเสริมโดยเฉพาะ เช่น EXIM Bank และสถาบันเฉพาะทาง ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะอุตสาหกรรม ซึ่งเขาจะมีข้อมูลต่างๆมากมาย เราเป็นฝ่ายเรียบเรียงข้อมูล เพื่อให้เขาสามารถประสานแผนของเขาเพื่อให้ร้อยเรียงเป็นระบบได้ เช่น EXIM Bank เริ่มทำแผนพัฒนา SMEs มา 5 ปีแล้ว ซึ่งถ้านำแผนของ EXIM

Bank มาประสานกับแผนของ สสว. ซึ่งอาจจะทำเพิ่มเติมเพื่อที่จะร้อยเรียงให้เป็นระบบก็จะ เป็นประโยชน์มาก

2. เรื่องการเงิน ที่ผ่านมารัฐบาลได้ส่งเสริม SMEs อย่างมาก ดังนั้น EXIM Bank ก็ได้มีการส่งเสริม SMEs มากขึ้น แต่ว่า ณ จุดนี้ เราจำเป็นจะต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ โดย ภาคเอกชน โดยเฉพาะ ธนาคารเอกชนเขาน่าจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเมื่อดูจากขนาด หรือ ลูกค้าของเขา นั้นมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเขาคงจะมีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ให้มากขึ้นกว่านี้อีก จาก การที่นโยบายของภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปมาก และ จากการที่ SME Bank ได้ย้ายมาเป็นเพื่อนบ้าน ของ EXIM Bank ในส่วนนี้เราก็จะเปลี่ยนบทบาทโดยเราจะไม่คุยเกี่ยวกับ SMEs เอง เราจะ ปล่อยให้ SME Bank คุยแทนแล้วเราจะทำตัวเป็น Specialist ในด้านการส่งออก ทำให้เขาไม่ต้อง ไปสร้างระบบต่างๆใหม่ ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนกัน และสถาบันการเงินที่มีบทบาท ในการส่งเสริม SMEs อาจจะรวมไปถึง ธกส. และ ธนาคารออมสิน ธนาคารเหล่านี้ก็เป็นของรัฐบาล เหมือนกัน และอาจจะรวมไปถึง ธนาคารรายย่อยที่เพิ่งเกิดขึ้นมาใหม่และยังไม่คุ้นเคยกับเรื่อง การส่งออกด้วย ซึ่งหน้าที่เป็นการส่งเสริม SMEs นี้ถือเป็นบทบาทใหม่ของ EXIM Bank ใน เรื่องการส่งเสริม SMEs เพื่อส่งออก โดยการจะไม่เน้นไปที่ SMEs โดยตรง แต่เราจะเน้น ไปที่ เป็นส่วนเสริมให้กับธนาคารต่างๆ

3. ในประเด็นเรื่อง การตลาด เรื่องข้อมูลข่าวสาร

- ในช่วงต่อไป เรามีแผนตั้งบริษัท Exim International โดยเป้าหมายแรกคือประเทศ รัสเซีย เป็นที่ที่ทราบกันดีว่า กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์จะทำเรื่องพวกนี้เยอะ มาก ซึ่งมีสำนักงานส่งเสริมการค้าอยู่ทั่วโลก ซึ่งเราก็จะไปทำเสริมในส่วนที่เห็นว่าน่าจะมี ประโยชน์ โดยเฉพาะตลาดใหม่และเป็นตลาดที่มีศักยภาพ ซึ่งมีสินค้าอยู่มากมายที่เรา จะสามารถนำเข้าได้ และเมื่อประเทศเขารวยขึ้นก็ต้องการสินค้านำเข้าใหม่ๆมากขึ้น แต่ว่าจากความสัมพันธ์ที่ยังใหม่อยู่ ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกัน เช่น ในเรื่องเงินมัดจำ และในตลาดใหม่เหล่านี้ เรื่อง Bank ยังไม่ดี ทำให้มีปัญหามากมาย เพราะฉะนั้น Exim International จะเข้าไปแก้ไขในเรื่องพวกนี้ โดยอาจจะเข้าไปปรับประกัน และให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ซึ่งจะสามารถทั้งฝั่งผู้นำเข้าและฝั่งผู้ส่งออกได้ โดยจะเริ่มที่ ประเทศ รัสเซีย ในกรุงมอสโก เป็นที่แรก เราจะทำการเปิดเว็บไซต์ เราพยายามรวบรวมข้อมูล กฎระเบียบต่างๆ ที่ผู้ส่งออกจำเป็นต้องรู้อีกส่วนคือ Link ไปหาหน่วยงานต่างๆ ในอนาคต ถ้าใครนึกถึงการส่งออกให้เขานึกถึงเรา
- เรื่องพัฒนาบุคลากร เราก็มีส่งเสริม ที่ระดับเริ่มต้น ถึงในระดับสูงกว่านั้น เรามีการอบรม ให้กับผู้ส่งออก
- ข้อเสนอแนะ อยากให้ สสว. เป็นแกนกลางในการประสานในด้านของแผนการส่งเสริม SMEs และในด้านการปฏิบัติ หลังจากนั้นไปทุกรัฐบาลควรจะให้ความสำคัญกับ SMEs

- ในประเทศเยอรมันนี่ พื้นฐานความสำเร็จของประเทศส่วนหนึ่งคือ SMEs / Bank ที่ท้องถิ่นมีส่วนสำคัญมากต่อ SMEs เพราะมีความใกล้ชิดกับ SMEs มากกว่า / ในประเทศเยอรมันในร้านเล็ก-ใหญ่ จะปิด 6 โมงพร้อมกันเหตุผลไม่ใช่เรื่องแรงงาน แต่เนื่องจากว่าเขาเห็นว่าร้านเล็กๆ ไม่สามารถที่จะจ้างลูกจ้างได้ในช่วงเวลาหลัง 6 โมงเย็น หรือในช่วงเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งในประเทศเยอรมันให้ความสำคัญกับ SMEs มาก

อ.สมศักดิ์ แนะนำว่า ทาง EXIM Bank ยังไม่ควรจะทิ้งในเรื่อง การส่งเสริม SMEs โดยตรง เนื่องจากว่าทาง SME Bank ยังมีข้อจำกัดทางศักยภาพอยู่ ดังนั้นควรจะให้การส่งเสริม SMEs โดยตรงอยู่

➤ อิสระ / สภาพอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- ปัญหา SMEs ของประเทศเราที่เกิดขึ้นนั้น คือ ปัญหาการดูแลในส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค เท่าที่ทราบ คือว่า สสว. จะมีการตั้งคณะกรรมการ SMEs รายจังหวัดขึ้นมา ประกอบด้วยภาคเอกชนต่างๆ รวมทั้งภาครัฐ อยากทราบว่าได้มีการจัดตั้งไปแล้วกี่จังหวัด ในเรื่องนี้ถือว่าสำคัญ แนะนำว่าควรจะมีการติดตามและทบทวนนโยบายในเรื่องนี้โดยเร็ว และควรจะมีมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นด้วย/ทำอย่างไรให้ SMEs / ท้องถิ่นไปช่วยกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้แบบบูรณาการ
- ด้านการส่งเสริมพื้นที่ประกอบการ อยากให้มีการจัดตั้งพื้นที่ประกอบการ อยากให้มีการวางโซนนิ่งให้ชัดเจนว่าอุตสาหกรรมนี้ควรอยู่ตรงไหน เช่น นิคมสิ่งพิมพ์ มีผู้ผลิตเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์อยู่หลายร้อยราย ดังนั้นในเรื่อง Infrastructure ที่กระทรวงคมนาคมดูแลและเรื่องการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดูแล ในส่วนนี้อยากให้ทำงานร่วมกันโดยกำหนดว่าอุตสาหกรรมไหนควรจะต้องอยู่ตรงไหน (ที่จะจัดตั้งใหม่)
- การพัฒนาบุคลากร ในด้านการอบรม สัมมนา มีการพูดถึงกันเป็นจำนวนมาก แต่อยากทราบว่า มีใครแก้ปัญหา ที่แท้จริงของ SMEs ไหม ปัญหาของ SMEs คือ การ Turnover หรือการไหลออกของคนงาน เช่น ประเทศญี่ปุ่น ทำไมนโยบายการจ้างงานตลอดชีพ จึงประสบความสำเร็จ ทางแก้คือ สร้างธรรมาภิบาล เพื่อสร้าง Loyalty ให้กับลูกจ้าง ขณะเดียวกันนายจ้างก็ต้องมียุทธศาสตร์เกี่ยวกับลูกจ้างด้วย เพื่อให้เขาอยู่นานๆ ใน Slide 39 ตกสภาพอุตสาหกรรมไป
- เรื่อง โลจิสติกส์ ไม่ต้องทำมากขอให้เน้นแก้ปัญหาหลักๆ ของ SMEs / สภาพอุตสาหกรรม ในเชิงกว้าง เราทำให้ SMEs รู้ว่า Cost แผลงอยู่ในส่วนต่างๆ เช่น Inventory การจัดซื้อ นั้นแผลงอยู่เท่าไร ส่วนในเชิงลึกเรามีคลินิกโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อสร้างให้ SMEs มีมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนไปได้หลายล้านบาท
- ด้านการเงิน ณ วันนี้ผู้ส่งออกลำบากมาก ให้มีนโยบายเร่งด่วนออกมาโดยเร็ว โดยเฉพาะการแก้กำไรค่าเงินบาท

- ด้านการตลาด SMEs อยากย้ำว่าทำอะไร ให้ SMEs รู้เข้าใจเรา ต้องรู้ว่าประเทศเขามีกฎหมายอะไรบ้าง
- ด้านกฎระเบียบ ใช้ระยะเวลาานต้องติดต่อหลายที่ / ในระยะยาวอยากให้ เป็นแบบ one-stop – service ติดต่อทีเดียวจบเหมือนกรมศุลกากร

➤ กรมทรัพย์สินทางปัญญา

- ขอสนับสนุน คณะผู้วิจัย ใน Slide 9 เรื่องที่หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะ กระทรวงพาณิชย์ไม่มีนโยบายที่เน้นส่งเสริม SMEs ในกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้มีการจัดทำโครงการยกระดับศักยภาพ SMEs ด้านทรัพย์สินทางปัญญาเป็นโครงการระยะยาว 4 ปี เริ่ม พ.ศ. 2550 ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างมาก โดยได้คัดเลือก SMEs จำนวน 200 ราย โดยให้ความรู้ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการสอนการสืบค้นสิทธิบัตรของต่างประเทศ หลังจากที่ SMEs เหล่านี้มีความรู้ในเรื่อง สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ได้มี SMEs ยื่นคำขอมายัง 118 คำขอ จาก 200 นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ถึง 67 คำขอ และปีนี้เราที่เริ่มที่ภาคเหนือ ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งยืนยันว่าเราส่งเสริม SMEs โดยตรง และอีกโครงการที่เราจะเริ่มในปีนี้เป็นโครงการกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- ในเรื่องความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ร่วมมือกับสถาบันการศึกษา โดยให้ความรู้แก่ อาจารย์และนักศึกษาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้อาจารย์เป็นเหมือนจุดพิเศษไปขยายความรู้ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาต่อไป
- ทางด้านการตลาด ต่างประเทศทั่วโลกส่วนใหญ่แล้วเราจะเน้น IP ถ้าเราไม่ทำการตลาดแล้วไม่มี IP เราจะสู้เขาไม่ได้ และการไม่มี IP ก็จะเป็นการลอกเลียนแบบด้วย หลักการจดสิทธิบัตรคือจดประเทศไทยใช้ได้ในประเทศนั้น ในปัจจุบันนี้จะมีเรื่องของ PCT คือ จดทีเดียวแต่คุ้มครองได้หลายที่

➤ คุณศิริมา จาก ธพว.

- ชี้แจง SME Bank เรามีนโยบายที่ชัดเจน คือ ไม่มุ่งเน้นกำไร เน้นเพื่อการพัฒนาลูกค้าเราเป็นคนละกลุ่มกับ ธนาคารพาณิชย์ ลูกค้าที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปไม่ปล่อยเราจะปล่อยในส่วนนี้ด้วย เรื่องการคิดดอกเบี้ยจะทำเหมือนธนาคารทั่วไป คือ ดูจากความเสี่ยง ใครมีความเสี่ยงสูงก็จะคิดดอกเบี้ยสูง ซึ่งแน่นอนว่ารายย่อยก็จะถูกคิดดอกเบี้ยสูง แต่เนื่องจากเราไม่ได้คิดกำไร ดังนั้น ถ้ามีการ Support จากทางรัฐไม่ว่าจะด้วยอะไรก็ตาม ทางเราจะลดดอกเบี้ยสินเชื่อให้ และสำหรับลูกค้าที่มีประวัติดีเราก็จะทบทวนและลดดอกเบี้ยให้ด้วย ซึ่งที่กล่าวมานี้ถือเป็นนโยบายของธนาคาร
- ในส่วนขั้นตอนล่าช้า เกิดทั้งตัว SMEs ที่มาขอกู้เองและเราด้วย ในส่วนของ SMEs บางครั้งเกิดจากเอกสารไม่ครบ ในส่วนของ SMEs Bank ระบบต่างๆอาจจะล่าช้า ดังนั้นเราจึงพยายามจะ

ลดขั้นตอนต่างๆลง ในการปล่อยสินเชื่อให้สั้นลง (ก่อนที่จะสรุปรายฉบับนี้ขอเรียนเชิญท่านอาจารย์ที่ SME Bank เพื่อพูดคุยเพิ่มเติม)

- เรื่องการพัฒนา SMEs นอกจากการปล่อยกู้แล้ว เรายังมีการพัฒนา ผู้ประกอบการด้วย และในปีนี้และปีต่อไปเราจะกำหนดลูกค้าที่ชัดเจนคือ กลุ่มลูกค้า NPL ลูกค้าเก่า และกลุ่มลูกค้าใหม่ด้วย ในกลุ่ม NPL เรามีทีมที่ปรึกษาเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ และก่อนการจะพิจารณาเขาในครั้งสุดท้ายเราจะดูว่าเราสามารถที่จะช่วยเขาได้หรือเปล่า รวมถึงอาจจะมีการปรับเงื่อนไขการชำระหนี้ และให้คำปรึกษา ส่วนในกลุ่มลูกค้าเดิม จะมีทีมที่ปรึกษาพูดคุยว่าในหนึ่งปีที่ผ่านมามีปัญหาอะไรบ้าง ที่เราจะสามารถช่วยได้ ในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ ใน SME Bank จะมีส่วนที่รับผิดชอบในส่วนนี้โดยตรง เราก็จะเข้าไปดูเรื่องการตลาด เช่น เรื่อง Market Place เราจะทำให้ลูกค้าไปเปิด BOOT ในหน่วยร่วมต่างๆของเรา หรือทำ Catalog ให้ลูกค้า และนอกจากนี้ เรายังมีการร่วมงานกับสมาคมต่างๆ เช่น สมาคมบัญชี ในการจัดทำบัญชีให้กับลูกค้า เป็นต้น สำหรับลูกค้าใหม่ ถ้าลูกค้าใหม่สนใจเรื่องสินเชื่อ เราก็จะมีการจัดทำแผนธุรกิจให้เพื่อที่จะให้เขาเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงสอนให้เขารู้จักคิด รู้จักวางแผน

คำแนะนำจาก อ.สมศักดิ์ คือ อย่าไปอุดหนุนเรื่องดอกเบี้ย อย่าลดดอกเบี้ยมากเกินไป

➤ **คุณชาญรงค์ จาก อุตสาหกรรมเครื่องหนัง**

- ด้านการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องความร่วมมือภาครัฐเอกชน ในส่วนนี้เราขยายผลได้เยอะ ถ้าเป็นไปได้ อยากให้มีงบประมาณในส่วนของโครงการต่างๆ มากขึ้น และถ้ามีงบขอให้ประชาชนสัมพันธ์ทั่วถึงอย่างที่ทาง สกว.ทำให้ซึ่งจะแก้ปัญหา Real Sector

➤ **ตัวแทนสภาหอการค้า**

- ยุทธศาสตร์ การพัฒนาผู้ประกอบการ (ด้านการตลาด) การที่ SMEs ที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความรู้ความสามารถด้านบัญชี ส่วนใหญ่แล้ว SMEs ขนาดเล็กจะทำบัญชีเพื่อยื่น สรรพากรเท่านั้น แต่ในส่วนของตัวเลขทางบัญชีต่างๆ นั้นเขาไม่มีความรู้ เช่น Turnover, inventory ซึ่งเขาไม่มีความรู้ทำให้เขาไม่สามารถควบคุมได้ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่ควรหยุดผลิต_และจากการการที่ SME Bank จะให้ความรู้ทางด้านนี้ถือเป็นสิ่งที่ดีมาก
- SMEs ขาดความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ทำให้เวลาออกไปต่างประเทศแล้วประสบปัญหาตัวอย่างในประเทศเวียดนาม นั้นเขาจะมีการจัดสอนภาษาอังกฤษให้แก่บุคคลทั่วไป
- ด้านเทคโนโลยีต่างๆ เราควรจะบอเขาว่า ปัจจุบันมีเทคโนโลยีอะไรบ้าง เช่น e-commerce
- ด้านพัฒนาผู้ประกอบการ อาจจะสร้างนักศึกษาใหม่ออกมาช่วยผู้ประกอบการ
- ด้านการเงิน บางที SMEs เข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน หรือเข้าไปแล้วไม่ได้เงินกู้ซึ่งอาจจะเกิดจากระบบบัญชีไม่เป็นไปตามหลักทั่วไป ทำให้ Bank ไม่ปล่อยกู้ เป็นไปได้ใหม่ว่า Trade mark ใช้

เป็นหลักประกันได้หรือเปล่า/ พวกสูตรต่างๆ เป็นหลักประกันได้ไหม (ในประเทศญี่ปุ่นมี) /
อยากให้สถาบันการเงินของรัฐช่วยศึกษาเรื่องที่ไม่ใช่ LC / เรื่อง Non-Bank เราควรส่งเสริม
อยากให้รัฐช่วยสนับสนุนด้วย และสุดท้ายควรจะมีการสนับสนุนเรื่อง Non-Bank ซึ่งจะช่วยให้
ให้ SMEs เขาถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

➤ **กรมวิทยาศาสตร์บริการ**

- จากข้อกีดกันทางการค้า ตัว SMEs ควรจะมีการพัฒนาทางด้านนี้เพื่อให้มีมาตรฐานมากขึ้น ควร
จะมีความรู้ทางด้านนี้ให้มากขึ้น ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการ มีแต่ที่ยังขาด คือเราจะสร้างความ
เชื่อมั่นในสินค้า เราอย่างไร / เรื่องการทำงานส่งเสริม SMEs ทางเราได้ส่งเสริมมาโดยตลอด ซึ่ง
ทาง สสว.ทำงานดีมาก แต่ขาดความต่อเนื่อง เช่น ทางกรมวิทยาศาสตร์เสนอไปทางสสว. แต่เรา
ไม่รู้ว่าจะทาง สสว.รับ/ไม่รับเพราะอะไร ทั้งในโครงการที่ให้บริการทางด้านภาครัฐและเอกชน

➤ **เชรามิกส์**

- 90 % เป็น SMEs ผู้ประกอบการไม่ค่อยตระหนักโดยเฉพาะด้านเว็บไซต์ ต้องใช้วิธีอื่นๆแทน อาจจะ
ต้องเดินเคาะตามบ้าน

➤ **ศูนย์ตักทิจ ที่ปรึกษา SMEs จาก สสว.**

- ที่ปรึกษาโครงการฯ SMEs ขาดการศึกษาในกระทรวงมหาดไทย เช่น กรมการพัฒนาชุมชน
- ด้านกฎหมาย ผู้ประกอบการไม่เข้าใจขั้นตอน ส่วน Directory มีแล้ว
- ด้านพื้นที่ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีปัญหาจะเป็นรายเล็ก ที่ไม่สามารถเข้าไปอยู่ในนิคม
อุตสาหกรรมได้ จะอยู่กระจัดกระจายอยู่ตามตึกแถวต่างๆ

ภาคผนวก ช.

**การวิเคราะห์ภารกิจการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงาน
และสถาบันบางแห่ง**

วิเคราะห์ภารกิจการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานและสถาบันบางแห่ง

1. ความนำ

ในภาคผนวก ก. มีการนำเสนอรายชื่อหน่วยงาน ภารกิจสำคัญและการเข้าถึงข้อมูลและบริการของหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทต่อการส่งเสริม SMEs ในลักษณะต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนภาคผนวก ข. มีการแสดงถึงลักษณะและกิจกรรมของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs เหล่านี้ในรายละเอียดมากขึ้น

เมื่อก้าวถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานราชการที่สังกัดกระทรวงต่างๆ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระหน่วยงานเฉพาะทาง สมาคมหรือองค์กรอื่นๆ ในภาคเอกชน สิ่งหนึ่งที่ผู้กำหนดนโยบายส่งเสริม SMEs ควรตระหนักคือ หน่วยงาน สถาบัน สมาคม และองค์กรเหล่านี้ ต่างก็มีอำนาจหน้าที่และภารกิจ ที่ถูกกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์การก่อตั้ง ซึ่งต้องปฏิบัติภารกิจโดยมีกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้ตามกฎระเบียบขององค์กร ดังนั้น เราจึงไม่ควรคาดหวังให้หน่วยงานหรือสถาบันเหล่านี้ ว่าจำเป็นต้องมีภารกิจที่ให้ความสำคัญแก่ การส่งเสริม SMEs และจะต้องมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs แม้ SMEs มีความสำคัญในด้านต่างๆและการส่งเสริม SMEs จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากก็ตาม อย่างไรก็ตาม ภายใต้อาการวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จำนวนมาก ที่มีการคัดเลือกมาทำการศึกษาในโครงการนี้ พบว่า หน่วยงานและสถาบันแต่ละแห่งล้วนมีส่วนส่งเสริม SMEs ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ในภาคผนวก ข. นี้ จึงจะมีการกล่าวถึงภารกิจของหน่วยงานและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนบางแห่ง ที่ทาง สสว. เห็นว่ามีความสำคัญ โดยสรุปถึงกิจกรรมสำคัญของหน่วยงานหรือสถาบันเหล่านี้ และวิเคราะห์ว่า กิจกรรมในหน่วยงานหรือสถาบันเหล่านี้ มีส่วนในการส่งเสริม SMEs อย่างไรและในด้านใดบ้าง มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ที่ทาง สสว. เป็นกำลังสำคัญในการกำหนดขึ้นหรือไม่ อย่างไร และหากจะกระตุ้นให้หน่วยงานหรือสถาบันแต่ละแห่ง มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมของตน (โดยไม่กระทบต่อภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติ) เพื่อให้มีส่วนในการส่งเสริม SMEs มากขึ้นควรจะทำอย่างไร

การนำเสนอในภาคผนวก ข. นี้ จะจำกัดเฉพาะหน่วยงานและสถาบันที่ทาง สสว. อยากให้มีการวิเคราะห์เพิ่มเติม โดยจะเน้นเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs โดยไม่แสดงรายละเอียดของการดำเนินงานของหน่วยงานและสถาบันเหล่านี้ ซึ่งมีการกล่าวถึงทั้งในบทต่างๆและในภาคผนวก ข. ของรายงานนี้แล้ว โดยจะมีการนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้คือ

1. สรุปภารกิจที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs
2. วิเคราะห์ความสอดคล้องของกิจกรรมกับแผนการส่งเสริม SMEs
3. เสนอแนะการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมกิจกรรมที่มีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs

ทั้งนี้จะนำเสนอหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงต่างๆก่อน แล้วจึงกล่าวถึงหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่ทางสสว. ให้ความสนใจ ดังได้กล่าวข้างต้น การนำเสนอในที่นี้ จะพยายามไม่กล่าวถึงรายละเอียดในกิจกรรมของหน่วยงานและสถาบัน ซึ่งมีการนำเสนอมาทั้งในรายงานและในภาคผนวกแล้วก่อนหน้านี้ แต่จะสรุปเพียงประเด็นสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMES เท่านั้น

หน่วยงานและสถาบัน ที่จะกล่าวถึงในภาคผนวก ข. นี้ ได้แก่

1. กระทรวงอุตสาหกรรม
2. กระทรวงพาณิชย์
3. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. กระทรวงคมนาคม
5. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
6. กระทรวงแรงงาน
7. กระทรวงการคลัง
8. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
9. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
10. กระทรวงศึกษาธิการ
11. กระทรวงมหาดไทย
12. กระทรวงสาธารณสุข
13. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
14. สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนการวิจัย
15. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
16. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
17. สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
18. สถาบันอาหาร
19. สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
20. สถาบันยานยนต์

21. สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
22. สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย
23. สถาบันไทย – เยอรมัน

2. หน่วยงานต่างๆ

2.1 กระทรวงอุตสาหกรรม¹

กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกระทรวงที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม มีบทบาทในการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆของรัฐบาล เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงพาณิชย์ มีการจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานภาวะของอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ

กระทรวงอุตสาหกรรม มีภาระหน้าที่กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พร้อมทั้งชี้แนะและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมให้ก้าวทันโลก สร้างโอกาสและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน และการประกอบกิจการ สนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรม วิสาหกิจ และผู้ประกอบการ ให้มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และมีการยกระดับพื้นฐานทางปัญญาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กำกับดูแลให้การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมมีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ชุมชน และสังคมบูรณาการและติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิผล

กระทรวงอุตสาหกรรม มีการแบ่งหน่วยงานภายใต้สังกัดออกเป็นกรม สำนักงานและรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอุตสาหกรรมที่อยู่ ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงอีกด้วย

หน่วยงานราชการสำคัญ ที่มีฐานะเทียบเท่ากรมที่สำคัญ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมีหน้าที่ พัฒนายุทธศาสตร์การบริการและประสานงานการดำเนินงานภายในกระทรวง ดูแลสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรมในต่างประเทศ สำหรับกรมต่างๆ ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม แบ่งออกตามกลุ่มภารกิจด้านต่างๆ คือ

1. กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประกอบด้วย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

¹ www.industry.go.th

2. กลุ่มภารกิจด้านกำกับตรวจสอบกระบวนการผลิต ประกอบด้วย กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
3. กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ประกอบด้วย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
4. สำนักงานที่มีภารกิจเฉพาะด้าน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
5. รัฐวิสาหกิจที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม คือ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
6. สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทางที่ถือว่าเป็นสถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ สถาบันไทย – เยอรมัน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สถาบันอาหาร สถาบันยานยนต์ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย และสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

ภารกิจส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆในกระทรวงอุตสาหกรรม

ก. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (สปอ.)

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวง เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรี สำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และสัมฤทธิ์ของกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติงาน
2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
3. จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวงเพื่อให้เกิดการประหยัดคุ้มค่าและสมประโยชน์ กำกับเร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการของหน่วยงานในสังกัด
5. ประสานการบริหารราชการและปฏิบัติการเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงในต่างประเทศ
6. ส่งเสริม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านการรับรองระบบงานด้านการมาตรฐาน

7. กำกับ ดูแล และส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในเขตอำนาจ

หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลงานของ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs คือ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ซึ่งมีอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพฯ) ทั้งหมด 75 แห่ง โดยเป็นตัวแทนของกระทรวงอุตสาหกรรมในจังหวัดต่างๆ มีหน้าที่รับผิดชอบยื่นโรงงานจัดทำ เสนอ ประสานแผนพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมในระดับจังหวัด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว กำกับ ควบคุม ดูแล และดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ตรวจสอบที่และทำเลก่อนการอนุญาตให้ตั้งหรือขยายโรงงาน และประสานงานการส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในจังหวัดของตน

ข. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาคและอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งพัฒนาระบบเตือนภัยด้านอุตสาหกรรม โดยการจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา เพื่อเป็นองค์การชี้้นำในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งส่งสัญญาณเตือนภัยทางอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้องชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะการกำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
2. เสนอแนะนโยบาย กำหนดทำที่ แนวทางความร่วมมือและเข้าร่วมเจรจากับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม
3. จัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนา อุตสาหกรรม และหาวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ
4. ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
5. กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม จัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ ตามที่ กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่และภารกิจดังกล่าว สศอ. จึงมีบทบาทสำคัญในการเสนอแนะนโยบายและมาตรการในการพัฒนาอุตสาหกรรม ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สศอ. มีกิจกรรมหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในลักษณะต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเฉพาะกลุ่ม สศอ. มีการจัดทำแผนแม่บทในอุตสาหกรรมหลายกลุ่ม อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร ยานยนต์ เครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องหนังและรองเท้า ซึ่งในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ล้วนมี SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ สศอ. ยังมีโครงการศึกษาสภาพและปัญหาของอุตสาหกรรมต่างๆ และจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรมรายไตรมาส ออกเผยแพร่

ทางด้านข้อมูลอุตสาหกรรม สศอ. มีการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลอุตสาหกรรมทั้งเป็นภาพรวมและเป็นรายสาขา โดยมีการจัดทำรายงานภาวะอุตสาหกรรม ทั้งที่เป็นรายเดือนและเป็นรายปี สำหรับการสำรวจรายเดือน สศอ. มีการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรมหลายตัว คือ ดัชนีผลผลิต ดัชนีการส่งสินค้า ดัชนีสินค้าสำเร็จรูป คงคลัง และดัชนีประสิทธิภาพแรงงาน ส่วนการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมรายปีนั้น มีแบบสำรวจที่ครอบคลุมผลการดำเนินงานในลักษณะต่างๆ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจของ สศอ. นี้ สามารถนำมาวิเคราะห์ลักษณะและผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ โดยแบ่งประเภทเป็นรายอุตสาหกรรม ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และตามขนาดของโรงงานได้ ข้อมูลการสำรวจนี้จึงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะอุตสาหกรรม โดยพิจารณาตามขนาดของโรงงานและศึกษาสภาพของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็น SMEs ในอุตสาหกรรมต่างๆ ได้

ในปลายปี พ.ศ. 2548 สศอ. มีการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมขึ้น เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากองขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดทำ จัดหาและรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พัฒนาเครือข่ายฐานข้อมูลระหว่าง สศอ. และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อจัดทำระบบเตือนภัยสำหรับอุตสาหกรรม

ค. สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.)

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) เป็นหน่วยงานภายใต้กลุ่ม ภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งมีพันธกิจหน้าที่ในการชี้นำทิศทาง และเตือนภัยในอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และสนับสนุนให้อุตสาหกรรมนี้สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพ กำกับดูแลให้อุตสาหกรรมนี้ มีส่วนร่วมสร้างเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตสังคมไทยที่ยั่งยืน

ลักษณะการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย อาทิ โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สำหรับอุตสาหกรรม อ้อยและน้ำตาลทราย โครงการจดทะเบียน

พื้นที่เพาะปลูกอ้อยปริมาณ โครงการเปรียบเทียบการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างปีงบประมาณ 2548 และ 2549

ง. กรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.)

กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการการกำกับดูแลธุรกิจอุตสาหกรรมรวมถึง วัตถุประสงค์ราย ด้านการผลิต สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ สนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ ด้านเครื่องจักร การผลิต สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย วัตถุประสงค์รายและพลังงาน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ให้บริการแปลงสินทรัพย์เครื่องจักรเป็นทุน

กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมที่รับผิดชอบโรงงาน จึงมี สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายต้องจดทะเบียนโรงงานทั่วประเทศ สถิติโรงงานนี้ นับว่าเป็นสถิติที่มี การครอบคลุมโรงงานจำนวนมาก (ประมาณ 150,000 โรงงาน) ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อ การวิเคราะห์โครงสร้างโรงงานอุตสาหกรรม เช่น สินค้าที่ผลิต จำนวนคนงาน มูลค่าทุนจดทะเบียน และ สถานที่ตั้ง ข้อมูลโรงงานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะนำมาวิเคราะห์ ลักษณะของโรงงาน แยกตามขนาดการจ้างงานและทุนจดทะเบียนได้ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา SMEs มาก

จ. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ (กพร.)

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มีภาระหน้าที่เสนอแนะนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ใน การบริหารจัดการทรัพยากรแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำกับและดูแลการประกอบ กิจการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สนับสนุนและเสริมสร้างขีดความสามารถ ของอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน สร้างโอกาสและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบการ

ฉ. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.)

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีภารกิจหลัก คือ ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อสร้างงานภาค อุตสาหกรรม สร้างสังคมและวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยสนับสนุนให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งสามารถ ดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง ยกกระดับความสามารถของอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าโลก สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและรักษาสภาพการ จ้างงานในภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นและผู้ด้อยโอกาสได้มี

งานทำและมีรายได้จากกิจกรรมผลิตสินค้า สร้างมาตรฐานและสร้างต้นแบบการให้บริการ มาตรการ ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้แก่องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม เสนอความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ

กสอ. นับว่าเป็นหน่วยงานสำคัญของกระทรวงอุตสาหกรรมที่มีบทบาทมาก ในการส่งเสริม SMEs มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับ SMEs จำนวนมาก เช่น โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (NEC) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม (คพอ.) โครงการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Cluster) โครงการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขัน (MDICP) โครงการการบริการเงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงการผลิตฯ (CF) โครงการการบริการเงินสมทบจ้างที่ปรึกษา (TF) โครงการการจัดการพลังงานแบบสมบูรณ์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพ โครงการสร้างระบบวินิจัยสถานประกอบการ (SHINDAN) โครงการพัฒนาสมรรถนะอุตสาหกรรมสนับสนุน โครงการส่งเสริมการจัดการโลจิสติกส์เชิงโซ่อุปทาน โครงการพัฒนาบุคลากรด้าน Logistics ในภาคอุตสาหกรรม โครงการพัฒนาศักยภาพ SMEs ในด้าน Logistics โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แก้ววิสาหกิจ โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องทำความเย็น (JARAC) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs โครงการจัดงานนิทรรศการเพื่อการบริการข้อมูลที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรม โครงการคาราวานแก๊ส โครงการพัฒนาทักษะการผลิต โครงการสนับสนุนพัฒนาอุตสาหกรรม (สอช.) โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แก้ววิสาหกิจชุมชน โครงการพัฒนาการบริหารจัดการ โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อการรับรอง มผช. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานรับรอง มผช.

ข. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดมาตรฐานและกำกับดูแลคุณภาพสินค้าและบริการให้เป็นไปตามข้อกำหนด และสอดคล้องกับแนวทางสากล กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและให้การรับรอง ส่งเสริมพัฒนากิจกรรมด้านการมาตรฐานของประเทศ ร่วมมือด้านการมาตรฐานกับต่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี บริการข้อสนเทศด้านการมาตรฐาน สร้างเครือข่ายด้านการมาตรฐานของประเทศให้เป็นเอกภาพ

กิจกรรมด้านการมาตรฐานของ สมอ. ประกอบด้วยการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทั้งประเภทบังคับและไม่บังคับ รับผิดชอบและเป็นและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ ในเรื่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังดำเนินการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการ ทั้ง ความสามารถทางวิชาการและระบบปฏิบัติการ รับรองระบบการจัดการ SMEs จัดทะเบียนบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ หลักสูตรและองค์ประกอบด้านมาตรฐาน ให้บริการข้อมูลสนเทศในเรื่องมาตรฐาน และส่งเสริมการพัฒนา ระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์

เนื่องจากสถานประกอบการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของประเทศเป็น SMEs กิจกรรมของ สมอ. จึงมี ผลต่อการส่งเสริม SMEs มาก นอกจากกิจกรรมทางด้านอื่นๆแล้ว มาตรการหนึ่งที่ สมอ. จัดทำ คือ การรับรอง ระบบการจัดการของ SMEs ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการยอมรับว่า SMEs ที่ได้รับการรับรองมีการจัดทำและปฏิบัติ ตามข้อกำหนดระบบบริหารงานคุณภาพขั้นพื้นฐาน และยกระดับการจัดการต่างๆให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ SMEs สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก สมอ. มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น โครงการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤต ที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหาร รวมถึง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ดีในการผลิตอาหารสำหรับ SMEs

ข. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สสท.)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ บรรยากาศการลงทุนและชักจูงให้มีการลงทุนในกิจการ ที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ จัดให้มีศูนย์บริการลงทุนสำหรับผู้สนใจลงทุนและผู้ลงทุนในการจัดให้ได้มา ซึ่งการอนุญาตและให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกและให้ความ ช่วยเหลือแก่ ผู้สนใจลงทุนในการเตรียมโครงการลงทุน การหาผู้ร่วมลงทุนและดำเนินการตามโครงการ ลงทุน วิเคราะห์โครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ตรวจสอบ และประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ ได้รับการส่งเสริม ศึกษาค้นคว้าหาช่องทางในการลงทุน จัดทำรายงานความเหมาะสมของการลงทุน และวางแผน ส่งเสริมการลงทุน ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ ปฏิบัติตามมติ ของคณะกรรมการ หรือ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

สำหรับกิจกรรมของ สสท. เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs นั้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สสท. พยายามปรับ บทบาทของตนให้ครอบคลุมถึงการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ไทยตามยุทธศาสตร์การพัฒนา SMEs ของ

รัฐบาล เพิ่มประสิทธิภาพ และให้การพิจารณาเป็นพิเศษแก่ SMEs คือ กิจการที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือขนาดการลงทุน (ไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท

ณ. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 กำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สสว. เป็นแกนกลางที่สำคัญในการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย นอกจากการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs โดยการจัดทำแผนการส่งเสริม SMEs และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs แล้ว สสว. ยังมีโครงการที่มีส่วนช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนา SMEs อีกจำนวนมาก เช่น โครงการกองทุนร่วมลงทุน โครงการระบบพี่เลี้ยง โครงการบ่มเพาะวิสาหกิจ โครงการศูนย์บริการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ SMEs โครงการส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่ SMEs โครงการชมรมวิสาหกิจ SMEs โครงการศูนย์ช่วยเหลือทางกฎหมาย SMEs โครงการศูนย์บริการร่วมลงทุนและพี่เลี้ยง SMEs ประจำภูมิภาค และโครงการพัฒนาระบบที่ปรึกษาธุรกิจไทย ฯลฯ และมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับสถาบันในเขตพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ

เนื่องจากมีเครือข่ายอยู่ในทั่วทุกภูมิภาค สสว. จึงเป็นหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ด้านพื้นที่ที่ประกอบการให้กับ SMEs โดยตรง โดยมีกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมกระดาศาบ้านต้นเปา ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจอย่างครบวงจร โครงการแรกของ สสว. และเป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ที่ร่วมกันกับทางสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยอีกด้วย

นอกจากนี้ สสว. ได้กำหนดให้การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เป็นประเด็นหนึ่งของยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในระดับสาขา ซึ่งมี 2 มิติที่จะต้องพิจารณา คือ มิติด้านพื้นที่และมิติรายสาขา โดยที่ผ่านมาจาก สสว. ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจ SMEs ร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆ รวม 9 พื้นที่ทั่วประเทศ โดยใช้แนวคิดของการพัฒนากลัสเตอร์เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้มียุทธศาสตร์และมาตรการตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ โดยแบ่งตามอุตสาหกรรมเป้าหมายตามศักยภาพของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และนโยบายรัฐบาลชุดปัจจุบัน และเพื่อให้ได้แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs รายพื้นที่ ตามการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ และเพื่อให้เกิดการทำงาน เชิง

บูรณาการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นการสะท้อนข้อมูลข้อเท็จจริงของพื้นที่ และมีบทบาทร่วมกันในการวิเคราะห์สถานภาพ ศักยภาพและปัญหาของกลุ่มจังหวัดตนเอง

ทั้งด้านข่าวสารข้อมูล ในทุกปี สสว. มีการจัดทำรายงานสถานการณ์ SMEs ซึ่งมีการแสดงสถิติข้อมูลวิเคราะห์โครงสร้างและแนวโน้มของภาวะ SMEs รายงานของ สสว. นี้ จึงเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ที่สำคัญในประเทศไทย นอกจากนี้ สสว. ยังมีรายงานการศึกษาเกี่ยวกับ SMEs จำนวนมาก ทั้งในมิติพื้นที่ มิติสาขาเศรษฐกิจ และมิติกิจการ และมีโครงการวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายงาน ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ของอุตสาหกรรมและบริการสาขาต่างๆ และชี้ให้เห็นถึงสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าในสาขาเหล่านี้ และมีการออกวารสาร SMEs Today พิมพ์เผยแพร่แก่สาธารณชนในทุกเดือน ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก

จะเห็นได้ว่า สสว. นอกจากเป็นสถาบันกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ทั่วประเทศแล้ว ยังมีกิจกรรมทางด้านปฏิบัติที่เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs เป็นจำนวนมาก ทั้งยังเป็นแกนกลางในการประสานงานกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆทั่วประเทศ ในกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ด้วย

ญ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการพัฒนาและจัดตั้งพื้นที่เฉพาะ สำหรับให้โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยจัดสร้างโรงงานพร้อมใช้ คลังสินค้า และพื้นที่ประกอบการพิเศษ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมของขนาดและลักษณะการใช้งานของธุรกิจ รวมทั้งยังทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมในลักษณะของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเฉพาะทาง (Specialized Zone) เพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างครบวงจร ภายใต้พ.ร.บ.นิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522

ในระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2549 ทาง กนอ. ได้กำหนดแผนการสนับสนุนผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโครงการนิคมสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมโดยเฉพาะ หรือที่เรียกว่า “โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs” ขึ้นในปี 2547 มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในการลงทุนประกอบการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เกิดการสร้าง

เครือข่ายวิสาหกิจ สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมภายในนิคมอุตสาหกรรม สร้างพันธมิตรทางธุรกิจและการลงทุนให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกันของ SMEs เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบและการตลาด โครงการนิคมอุตสาหกรรมเออีเอทเพื่อ SMEs สิ้นสุดลงในปี 2549 โดยไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ เนื่องจากมีผู้ประกอบการ SMEs จำนวนน้อยที่เข้าไปเช่าพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ค่าเช่าพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมต่างๆมีราคาสูง ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีเงินทุนจำกัด ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมได้ หลังจากนั้น กนอ. จึงล้มเลิกโครงการไปในที่สุด แต่ทาง กนอ. ก็ได้ใช้วิธีการแบ่งเอาพื้นที่บางส่วนจากนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ยังพอมีพื้นที่เหลือ มาให้ทางผู้ประกอบการ SMEs เข้าไปใช้ จึงทำให้โครงการนี้สามารถรองรับผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างจำกัด โดยนิคมอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมในโครงการนี้ อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ (Wellgrow) จ.ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี (Gateway City) จ.ฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี จ.สระบุรี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (บริเวณธุรกิจอุตสาหกรรม) จ.ระยอง นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จ.สงขลา และนิคมอุตสาหกรรมพิจิตร จ.พิจิตร เป็นต้น

การที่ กนอ. มีเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมให้ผู้ประกอบการโรงงานเลือกเข้ามาตั้งอยู่ในเขตประกอบการอุตสาหกรรม เพื่อให้การขยายตัวของอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างมีระเบียบ มิให้ตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ทั่วไป เป็นการสนับสนุนทางด้านผังเมือง และเกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม ส่งผลดีต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นฐานการผลิตภายในประเทศและเพื่อการส่งออกแล้ว ยังมีเป้าหมายที่จะดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์และบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งภายในและต่างประเทศ อีกทั้งยังมุ่งกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยที่การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในภูมิภาคจะก่อให้เกิดการลงทุนของผู้ประกอบการ สร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอีกด้วย โดยภาระหน้าที่ของ กนอ. ประกอบไปด้วย การจัดหาพื้นที่เพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานและให้บริการต่อผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจอื่นๆ เช่น ทำเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด และการส่งเสริมและควบคุมนิคมอุตสาหกรรมเอกชนเพื่อสร้างมาตรฐานการประกอบการ

ทั้งนี้ ประเด็นท้าทายของการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่ กนอ.ต้องเผชิญ ประกอบไปด้วย ความกังวลของนักลงทุนต่อนโยบายการควบคุมมลพิษตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของไทย ความพร้อมในการลงทุนเพื่อ

สร้างสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟฟ้า โลจิสติกส์ สิ่งแวดล้อม) ที่เหมาะสมและเพียงพอลดข้อจำกัดในการขยายพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมเฉพาะ (ปิโตรเคมี โรงกลั่น และ โรงไฟฟ้า) และกำหนดแหล่งที่ตั้งใหม่สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญ และระดับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมและมลพิษในนิคมอุตสาหกรรมที่สร้างปัญหาสุขภาพอนามัยต่อชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยทาง กนอ. ได้เล็งเห็นถึงโอกาสและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่อุตสาหกรรม

ส่วนกิจกรรมในการส่งเสริม SMEs นั้น ในระหว่างปี พ.ศ.2547 – 2549 ทาง กนอ. ได้กำหนดแผนการสนับสนุนผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs โดยจะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งนิคมสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยเฉพาะขึ้นในปี 2547 สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลและกระทรวงอุตสาหกรรมในขณะนั้น มีนโยบายที่จะสร้างผู้ประกอบการ SMEs หน้าใหม่ให้ได้ตามเป้าหมาย 50,000 ราย โดยเฉพาะผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักของประเทศ 5 กลุ่มอุตสาหกรรม อันประกอบไปด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์, กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ, กลุ่มอุตสาหกรรม ICT, กลุ่มอุตสาหกรรมแพชั่น และกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นจากนโยบายดังกล่าว กนอ. จึงได้เสนอจัดตั้ง “โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรเพื่อ SMEs” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างเสริมศักยภาพให้กับผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการลงทุนประกอบการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เกิดการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจ สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมภายในนิคมอุตสาหกรรม สร้างพันธมิตรทางธุรกิจและการลงทุนให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่แห่งมูลค่า (Value Chain) และสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกันของ SMEs เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบและการตลาด

โครงการนิคมอุตสาหกรรมเอื้ออาทรนี้ ในท้ายที่สุดก็ไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ แต่ทาง กนอ. ได้ใช้วิธีการแบ่งเอาพื้นที่บางส่วนจากนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ยังพอมีพื้นที่เหลือ มาให้ทางผู้ประกอบการ SMEs เช่าไปใช้ จึงทำให้โครงการนี้สามารถรองรับผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างจำกัด ซึ่งเมื่อการดำเนินโครงการสิ้นสุดลงในปี 2549 ก็ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ โดยนิคมอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมในโครงการนี้ อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมชลบุรี จ.ชลบุรี, นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จ.ชลบุรี, นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จ.ชลบุรี, นิคมอุตสาหกรรม Wellgrow จ.ฉะเชิงเทรา, นิคมอุตสาหกรรม Gateway City จ.ฉะเชิงเทรา, นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค จ.พระนครศรีอยุธยา, นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา, นิคมอุตสาหกรรมสระบุรี จ.สระบุรี, นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (บริเวณธุรกิจอุตสาหกรรม) จ.ระยอง, นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จ.สงขลา และนิคมอุตสาหกรรมพิจิตร จ.พิจิตร เป็นต้น

สำหรับในส่วนของการให้บริการทางกนอ. ได้จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ หรือ One-Stop Service (OSS) ขึ้นที่สำนักงานใหญ่และในนิคมอุตสาหกรรมหลายๆแห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประกอบการ โดยได้นำระบบการให้บริการและการบริหารจัดการมาใช้ในกระบวนการต่างๆ แบบเบ็ดเสร็จครบวงจร โดยเป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านต่างๆ (e - Business Service) แก่ผู้ประกอบการ ลูกค้า และประชาชน ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการภายใน อาทิเช่น e - Service, e - Payment, Call Center, Dynamic Website, e - Procurement, e - meeting, ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูล DOC - MOCC - PMOC และการประชุมทางไกลด้วยระบบ Video Conference เป็นต้น

การจัดตั้งศูนย์กลางในการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรนี้ ทางกนอ.จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านข้อมูล ด้านการลงทุน สร้างฐานการผลิตสำหรับกิจการใหม่ กิจการที่ต้องการย้ายหรือขยายแหล่งผลิต โดยจัดพื้นที่พร้อมอาคาร โรงงานมาตรฐานที่มีระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกและสิทธิประโยชน์ในนิคมอุตสาหกรรม สำหรับผู้ประกอบการที่เข้ามาประกอบกิจการ เช่น มีภาระการลงทุนต่ำนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ให้บริการด้านสิทธิประโยชน์ ตลอดจนการบริการอนุมัติอนุญาต เพื่อสนองความต้องการและสนับสนุน ผู้ประกอบการอย่างครบถ้วน

ในปี 2550 - 2551 กนอ. มีแผนจะดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยได้มีการกำหนดแผนโครงการต่างๆเอาไว้ดังนี้

- โครงการภายใต้แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยในปีงบประมาณ 2551 กนอ.จะดำเนินการทำการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ที่ อ.เชียงของ จ. เชียงราย
- โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard) โดยในปีงบประมาณ 2551 จะดำเนินการทำการศึกษการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard)
- โครงการภายใต้ความมั่นคง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในปีงบประมาณ 2551 กนอ.จะดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณก่อนหน้า โดยจะดำเนินการก่อสร้างศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจร ณ นิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล (จังหวัดปัตตานี)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แม้ที่ผ่านมาทาง กนอ. จะไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เท่าที่ควร แต่ถึงอย่างไรก็ตามบทบาทของ กนอ. ในเรื่องนี้ก็ไม่ได้ลดความสำคัญลง ในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่ดูแลในเรื่องพื้นที่ประกอบการ โดยตรง มีความเป็นไปได้ว่าแนวทางของ กนอ. ในอนาคตน่าจะต้องหันกลับมาองความสำคัญของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็น SMEs

อย่างจริงจังมากขึ้น เพราะการจะสร้างภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เข้มแข็ง ไม่อาจเกิดขึ้นได้จากเพียง การขับเคลื่อนของภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยละเลยการวางรากฐานผ่านภาคอุตสาหกรรมรายย่อยซึ่งมี จำนวนมหาศาล

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงอุตสาหกรรมกับแผนการส่งเสริม SMEs

นอกจาก สสว. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริม SMEs และเป็นผู้ร่างแผนการส่งเสริม SMEs ซึ่งย่อมต้องมีการปฏิบัติงานที่มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs อย่างชัดเจนแล้ว การปฏิบัติงานของ หน่วยงานและสถาบันอื่นๆของกระทรวงอุตสาหกรรมล้วนมีส่วนส่งเสริมความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การเพิ่มผลผลิต และขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ทางการผลิต ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและ ท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

หน่วยงานที่มีความสำคัญในการส่งเสริม SMEs นอกจาก สสว. แล้ว ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมโรงงาน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อ SMEs นอกจากในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มี ส่วนสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์บริหารของกระทรวงแล้ว ยังเป็นผู้กำกับดูแลสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ทั่วประเทศ ซึ่งมี SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก การปฏิบัติงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจึงมีผลต่อการส่งเสริม SMEs ในจังหวัดต่างๆมาก เนื่องจาก สอจ. เป็นหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของกระทรวงอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด และอยู่ใกล้ชิดกับสถานประกอบการอุตสาหกรรมในจังหวัดของตน จึงทราบสภาพและปัญหาของ SMEs ที่ตั้ง อยู่ในจังหวัดเป็นอย่างดี และอยู่ในฐานะที่จะประสานงานกับทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมและสสว. ในกิจกรรม ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในแต่ละจังหวัด เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะและปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ การเผยแพร่ข้อมูลจากส่วนกลาง และการประสานงานกับกระทรวง อุตสาหกรรมและ สสว. ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมมนาและฝึกอบรม

ส่วนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมนั้น มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอุตสาหกรรมในหลายด้าน โดยเฉพาะ ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาผู้ประกอบการ โดย กสอ. มีโครงการพัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่ง จัดต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และสามารถสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการในสาขาต่างๆจากทั่วภูมิภาคของประเทศ และมีสมาชิกอยู่เป็นจำนวนมาก กสอ. มีศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม 11 ศูนย์กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆทั่ว

ประเทศ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม นอกจากนี้ กสอ. ยังมีกิจกรรมที่มุ่งเน้นการส่งเสริม SMEs อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น กิจกรรมเสริมสร้างผู้ประกอบการ SMEs และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ SMEs โครงการพัฒนาต้นแบบธุรกิจผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กิจกรรมพัฒนาผู้ประกอบการเดิม และกิจกรรมพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น ส่วนโครงการเฉพาะสาขาที่ กสอ. ดำเนินการนั้นก็มียู่จำนวนมาก โดยครอบคลุมหลายกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน อัญมณีและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ เป็นต้น อีกทั้งมีโครงการที่มุ่งศึกษาและพัฒนาอุตสาหกรรมในประเด็นต่างๆ เช่น การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน การวิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลสนับสนุนธุรกิจ SMEs เป็นต้น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า กิจกรรมของ กสอ. มีส่วนสนับสนุนการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในภาคอุตสาหกรรมมาก

ดังได้กล่าวมาแล้ว ข้อมูลทะเบียนโรงงานซึ่ง กรมโรงงานอุตสาหกรรมรวบรวมไว้ เป็นชุดข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยสภาพและปัญหาของ SMEs มาก เนื่องจากมีการระบุถึงขนาดสถานประกอบการในด้านการจ้างงานและทุนจดทะเบียน แม้ข้อมูลนี้ในบางครั้งอาจคลาดเคลื่อนกับความเป็นจริงอยู่บ้าง เนื่องจากเป็นข้อมูลที่บันทึกไว้ในเวลาที่มีการจดทะเบียนโรงงาน และไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัยบ่อยนัก แต่ก็ยังเป็นชุดข้อมูลที่สามารถนำมาจำแนกลักษณะอุตสาหกรรมต่างๆ ขนาดของโรงงานได้ นอกจากนี้ กสอ. ในฐานะหน่วยงานที่มีส่วนในการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม กสอ. จึงมีโครงการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น โครงการจัดทำยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โครงการพัฒนาระบบเตือนภัยมลพิษโรงงาน โครงการเสริมสร้างความเข้าใจในการป้องกันปัญหามลพิษและความปลอดภัยอันเนื่องมาจาก การประกอบกิจการอุตสาหกรรม โครงการถ่ายทอดความรู้ในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการเสนอแนะนโยบายและมาตรการการพัฒนาและการแก้ปัญหาอุตสาหกรรม ศึกษารวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลอุตสาหกรรม ในเวลาที่ผ่านมา นอกจากการจัดเก็บข้อมูลอุตสาหกรรม การจัดพิมพ์รายงานผลการสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรมรายเดือนและรายปี แล้ว สศอ. ยังมีการจัดทำรายงานสภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมหลายรายไตรมาสออกเผยแพร่ นอกจากนี้ สศอ. มีการจัดทำแผนแม่บทในอุตสาหกรรมหลายกลุ่ม เช่น ยานยนต์ สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ไม้และเครื่องเรือน เครื่องหนังและรองเท้า เป็นต้น และมีโครงการอีกจำนวนมาก ที่ศึกษาสภาพปัญหาของภาคอุตสาหกรรม โดยรวมและอุตสาหกรรมเฉพาะประเภท เช่น โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม

เคมีชีวภาพ โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและกำลังคน เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมความรู้ โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) รับผิดชอบทางด้านการกำหนดตรวจสอบและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การปฏิบัติงานของ สมอ. จึงเกี่ยวข้องกับ SMEs ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากในภาคอุตสาหกรรม งานของสมอ. ทางด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดย SMEs มาก นอกจากงานประจำแล้ว สมอ. ยังมีโครงการทั้งเป็น โครงการที่มุ่งเฉพาะเจาะจงรายสาขาอุตสาหกรรมและที่ส่งเสริมมาตรฐานของการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยรวม เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการไทยด้านมาตรฐานและกฎระเบียบข้อบังคับในการส่งออก โครงการเพิ่มศักยภาพการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ยานยนต์เพื่อเป็นดีทรอยแห่งเอเชีย โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่มาตรฐานสากล โครงการร่วมศึกษาทดสอบวิธีวิเคราะห์อาหารและอาหารสัตว์เพื่อการตรวจสอบและด้านคุณภาพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรมต่อการส่งเสริม SMEs

จากการสรุปและวิเคราะห์กิจกรรมของหน่วยงานต่างภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่า กิจกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรมมีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม หากมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกิจกรรมบางอย่าง กระทรวงอุตสาหกรรมจะสามารถมีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมต่างๆมากขึ้น ตัวอย่างของกิจกรรมในกระทรวงอุตสาหกรรมที่จะช่วยการส่งเสริม SMEs ได้แก่

1. การจัดทำฐานข้อมูลอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด โดยมีการครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น จำนวนและขนาดของสถานประกอบการอุตสาหกรรม รวมทั้งกิจกรรมอุตสาหกรรมในครัวเรือน สินค้าที่ผลิตวัตถุดิบที่ใช้ตลาดผลผลิต ปัญหาและอุปสรรคที่ SMEs ต้องประสบ ฐานข้อมูลนี้จะมีส่วนในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจใน SMEs ที่มีอยู่ในจังหวัดต่างๆ และในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ
2. ในปัจจุบันข้อมูลโรงงานจดทะเบียนของกรมโรงงานอุตสาหกรรม นับว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมจำนวนโรงงานที่มากที่สุด ชุดข้อมูลนี้สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ลักษณะของ SMEs ทั่วประเทศในทุกภูมิภาคได้เป็นอย่างดี แต่ในเวลาที่ผ่านมามีผู้นำข้อมูลโรงงานนี้มาใช้วิเคราะห์โครงสร้างของ SMEs น้อยมาก กรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงน่าจะมีการปรับปรุงข้อมูลชุดนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีความทันสมัย และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้หน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs รับทราบถึงคุณประโยชน์ของข้อมูลชุดนี้

3. กิจกรรมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมนับว่ามีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในภาคอุตสาหกรรมมากที่ผ่านมา กสอ. มีโครงการที่ร่วมกับ สสว. บ้าง แต่ยังไม่เห็นแผนงานร่วมมือกับ สสว. ที่เป็นระบบอย่างชัดเจน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ กสอ.ควรมีแผนงานร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. ,ISMED และ ธพว. โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนส่งเสริม SMEs การจัดระบบข้อมูล และจนถึงการจัดทำโครงการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมของโครงการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ ป้องกันการทำงานที่อาจซ้ำซ้อนกัน และกำหนดโครงการที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs แต่ยังคงขาดอยู่
4. กิจกรรมของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) มีประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs มากแต่สมอ. ยังสามารถจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs ในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะ เช่น การจัดฝึกอบรม ความรู้ทางด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์แก่ SMEs เฉพาะประเภทอุตสาหกรรมและเฉพาะพื้นที่ และการจัดตั้งศูนย์การให้คำปรึกษาแก่ SMEs ทางด้านคุณภาพมาตรฐาน การฝึกอบรมที่มีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs นี้ ทาง สมอ. มีการทำอยู่บ้างแล้ว แต่ยังสามารถขยายขอบเขตให้มีการครอบคลุมที่กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ สมอ. อาจจัดทำโครงการโดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สสว. ,ISMED และสถาบันเฉพาะทาง เพื่อช่วยเหลือ SMEs ในเรื่องต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์
5. ในเวลาที่ผ่านมา มีการเรียกร้องให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือ BOI ให้มีการให้สิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนแก่ SMEs มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ข้อเรียกร้องนี้ดูเหมือนจะสอดคล้องกับการให้ความสำคัญแก่ การส่งเสริมการลงทุนต่อ SMEs แต่ในทางปฏิบัติ การให้สิทธิพิเศษส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะนั้น ต้องประสบกับปัญหาในหลายด้าน และอาจไม่เป็นสิ่งพึงปรารถนา ทั้งนี้เนื่องจาก
  - ก. SMEs ในประเทศมีจำนวนมากเป็นเรื่อล้าน แต่ทรัพยากรของ BOI มีจำกัด ในปัจจุบัน แม้มีผู้ได้รับการส่งเสริมเพียงไม่กี่พันราย เจ้าหน้าที่ BOI ก็ต้องมีการงานอยู่มากแล้ว การจะให้มีการส่งเสริม SMEs เพิ่มขึ้นเป็นการเฉพาะ จึงเป็นสิ่งไม่เหมาะสมนัก
  - ข. การส่งเสริมการลงทุนโดย BOI มีการให้สิทธิพิเศษหลายอย่าง ผู้ได้รับการส่งเสริมจะมีข้อได้เปรียบหลายด้านเมื่อเทียบกับผู้อยู่นอกข่ายการส่งเสริมของ BOI ดังนั้นการจะคัดเลือก SMEs เพียงบางรายมารับการส่งเสริมการลงทุนโดยได้รับสิทธิพิเศษจึงอาจไม่เป็นธรรมกับ SMEs รายอื่นๆ ที่อยู่นอกข่ายการส่งเสริม ในความเป็นจริง เนื่องจาก SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรมมีอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้ได้รับการส่งเสริมจาก BOI ที่มีอยู่เดิมมีทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ กลางและเล็ก และมักมี SMEs อยู่เป็นสัดส่วนสูงอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีการส่งเสริม SMEs เป็นพิเศษ

- ค. ในแต่ละอุตสาหกรรมหรือแต่ละประเภทธุรกิจบริการ ขนาดที่เหมาะสมที่จะมีการประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมแตกต่างกันไป บางประเภทอุตสาหกรรมต้องมีขนาดการลงทุนมาก มีขนาดใหญ่จึงจะมีประสิทธิภาพ ในขณะที่บางประเภทอุตสาหกรรมอาจดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพ แม้มีขนาดเล็ก ดังนั้นการกำหนดขนาดอุตสาหกรรมเป็นหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการลงทุนเป็นการทั่วไปอย่างตายตัว จึงไม่น่าจะมีความเหมาะสม
- ง. ความต้องการของ SMEs มักมีความแตกต่างกันกับกิจการขนาดใหญ่ การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากร ซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์ที่สำคัญของการส่งเสริมการลงทุน โดย BOI อาจไม่ใช่สิ่งสำคัญมากนักในการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ประเด็นอื่นๆ เช่น ความรู้ความสามารถในการผลิต การจัดการ และการตลาด ชีตความสามารถทางเทคโนโลยี การได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ อาจมีความสำคัญมากกว่าสำหรับ SMEs โดยทั่วไป

จากเหตุการณ์ข้างต้น เราจึง ไม่คาดหวังว่า BOI จะต้องให้ความสนใจแก่การส่งเสริมการลงทุนต่อ SMEs เป็นพิเศษ

6. สสว. ในฐานะแทนกลางในการส่งเสริม SMEs ทั่วประเทศ มีผลงานส่งเสริม SMEs ที่โดดเด่นมากในเวลาที่ผ่านมามีกิจกรรมของ สสว. มีการครอบคลุมรอบด้านอยู่แล้ว แต่ก็ยังสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ โดยเฉพาะในประเด็นการเชื่อมโยงและป้องกันความซ้ำซ้อนกัน ในกิจกรรมส่งเสริม SMEs ที่จัดทำโดยหน่วยงานต่างๆ ซึ่ง สสว. ให้ความสนใจมาก การส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงในกิจกรรมการส่งเสริม SMEs ควรเริ่มจากการรับทราบหน่วยงานต่างๆกำลังทำอะไรอยู่ ทำในขอบเขตเพียงใด โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผนภาครัฐและภาคเอกชนนี้ อาจถือได้ว่าเป็นโครงการที่มีส่วนช่วยสร้างข้อมูลในเรื่องนี้ แต่โครงการนี้เพียงโครงการเดียว คงไม่สามารถรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในทุกด้านได้โดยครบถ้วนสมบูรณ์ และในเวลาที่ผ่านมามีผู้บริหารของ สสว. มักมีความปรารถนาที่จะทำให้อเนกของโครงการนี้ มีส่วนในการสนับสนุนทางด้านข้อมูลในโครงการต่างๆอีกจำนวนมาก จึงทำให้วัตถุประสงค์ดั้งเดิมของโครงการนี้ต้องเปลี่ยนไป ท้ายที่สุดผลผลิตของโครงการจึงอาจไม่เป็นประโยชน์มากนักตามวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของโครงการ

สำหรับการส่งเสริมความเชื่อมโยงของกิจกรรมส่งเสริม SMEs ที่จัดทำโดยหน่วยงานต่างๆนั้น สสว. ควรเป็นผู้ริเริ่มขึ้นและต้องทำกันอย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานประสานงานการส่งเสริม SMEs ของประเทศ โดยมี สสว. เป็นแกนนำ อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมความเชื่อมโยงและหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในกิจกรรมการส่งเสริม SMEs ได้ คณะกรรมการหรือคณะทำงานชุดนี้ อาจประกอบด้วย

ผู้บริหารจาก สสว. ,ISMED , ธพว. ,บสย. ,กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ,กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ,การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs โดยคณะกรรมการฯ จะมีการจัดประชุมปรึกษาหารือหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล และระดมความคิดเพื่อได้มาซึ่งข้อเสนอแนะเป็นประจำ เช่น เดือนละครั้ง และมีสำนักเลขานุการที่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา ในเวลาที่ผ่านมา สสว. มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆอยู่แล้ว แต่ส่วนมากเป็นลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผ่านการประชุมสัมมนา และการจัดทำโครงการต่างๆ การมีคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่มีภาระหน้าที่ในการประสานเชื่อมโยงกิจกรรมการส่งเสริม SMEs อย่างชัดเจนนี้ จะทำให้กิจกรรมการส่งเสริม SMEs ของประเทศดำเนินการได้อย่างมีความเชื่อมโยงกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. ในการส่งเสริม SMEs ในเรื่องพื้นที่อุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรม (กนอ.) ควรร่วมมือกับ สสว. , กสอ. และสำนักงานอุตสาหกรรมในจังหวัดต่างๆ ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสำหรับ SMEs หรือจัดหาพื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมเดิม เพื่อให้ SMEs มาประกอบกิจการ พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs ที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เช่น การฝึกอบรมความรู้ทางด้านการจัดการ Logistics ,การขจัดมลภาวะ และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการ ในกรณีนี้ กนอ. อาจประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สสว. ,กสอ. และ สปอ. เพื่อจัดทำโครงการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

2.2 กระทรวงพาณิชย์²

กระทรวงพาณิชย์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ธุรกิจบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์

บทบาทหน้าที่หลัก

1. ภารกิจด้านในประเทศ

---

²
www.moc.go.th

- การดูแลราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร
- ดูแลผู้บริโภคภายใต้กรอบกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์
- ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งการค้าสินค้าและธุรกิจบริการ รวมทั้งธุรกิจประกันภัย
- คຸ້ມครองคຸ້ນทรัพยสินทางปัญญา

2. ภารกิจด้านต่างประเทศ

- เจริญการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเจรจาภายใต้กรอบ WTO FTA อนุภูมิภาค ภูมิภาค ฯลฯ
- จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าส่งออก รวมทั้งการขยายตัวรัฐต่อรัฐ การค้ามันสำปะหลัง สินค้าข้อตกลงต่างๆ
- แก้ไขปัญหา และรักษาผลประโยชน์ทางการค้า เช่น การดูแลเรื่อง GSP การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด
- ส่งเสริมและเร่งรัดการส่งออก

หน่วยงานภายในกระทรวงพาณิชย์

1. สำนักงานรัฐมนตรี (OTM)
2. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (OPS)
3. กรมการค้าต่างประเทศ (DFT)
4. กรมการค้าภายใน (DIT)
5. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD)
6. กรมส่งเสริมการส่งออก (DEP)
7. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (DTN)
8. กรมทรัพย์สินทางปัญญา (DIP)
9. องค์การคลังสินค้า (PWO)
10. ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (SACICT)
11. สถาบันวิจัยและพัฒนาอณูภูมิและเครื่องประดับแห่งชาติ (GIT)
12. สำนักงานต่างประเทศ

ในที่นี้จะขอเลือกกล่าวถึงเฉพาะหน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs เท่านั้น ซึ่งรายละเอียดคมี ดังต่อไปนี้

ก. กรมการค้าภายใน (DIT)

กรมการค้าภายใน เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่ดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ด้านการตลาดโดยมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการค้าภายในประเทศ ส่งเสริมกิจการค้าของคนไทย และการค้าโดยทั่วไป เสริมสร้างประสิทธิภาพการค้าภายในประเทศ โดยการจัดระบบส่งเสริมและพัฒนาการค้า การตลาดให้เกิดความเป็นธรรม (Fair Trade) โดยจัดระบบและกลไกการค้า การตลาด รวมทั้งกำกับตรวจสอบและควบคุมการประกอบธุรกิจ การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับ และดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการทางการค้า เช่น การจัดระเบียบและส่งเสริมระบบการค้าสินค้าเพื่อรักษาราคาสินค้าเกษตร ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจการค้า ส่งเสริมการค้าเสรีในระบบตลาด และแทรกแซงตลาดสินค้าเท่าที่จำเป็น เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังดำเนินการพัฒนาโครงสร้างและปัจจัยสนับสนุนในการประกอบธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก เช่น โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทางธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัด และยังพัฒนาระบบการค้าให้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเป็นธรรมสำหรับผู้ประกอบการทุกระดับ รวมทั้งสร้างฐานความรู้และปรับทัศนคติของผู้ประกอบธุรกิจและบุคลากรให้มีจิตสำนึกและรับผิดชอบอย่างมืออาชีพด้านการบริหารจัดการและการตลาด เช่น โครงการสร้างฐานความรู้ผู้ประกอบการค้าส่ง-ค้าปลีก โครงการพัฒนาธุรกิจการค้าสู่มาตรฐานสากล โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการค้าและการพาณิชย์ โครงการส่งเสริมศักยภาพระบบตลาดเพื่อให้ระบบตลาดมีประสิทธิภาพและทำให้ SMEs มีโอกาสเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้น โดยการดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางสินค้าเกษตร นอกจากนี้ยังทำการเสริมสร้างระบบตลาดข้อตกลงและระบบตลาดล่วงหน้า เช่น โครงการส่งเสริมการซื้อขายสินค้าในระบบตลาดข้อตกลง โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า โครงการพัฒนาตลาดประมูลสู่การค้าส่งมอบรับมอบในอนาคต (Forward Auction Market) โครงการเสริมสร้างความรู้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบตลาด โครงการจัดระบบการค้าสินค้าเกษตร โครงการวิจัยและพัฒนา ระบบตลาด และโครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเครื่องมือทางการตลาด โครงการจัดแสดงสินค้าภายในประเทศ และในภูมิภาคเอเชีย จัดทำโครงการศูนย์เครือข่ายข้อมูลการตลาดเชิงพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงและให้การส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาด เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงานของกรมการค้าภายใน จะเน้นการส่งเสริมการค้าของ SMEs ในตลาดภายในประเทศ โดยการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อให้กลไกตลาด มีการปรับโครงสร้างหรือปัจจัยต่างๆ เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงคอยตรวจสอบดูแล และมีการแทรกแซงตลาดบ้างในบางครั้งเมื่อมีความจำเป็น ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อ SMEs เป็นที่ทราบกันดีว่า SMEs ไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการตลาด หรือไม่สามารถสู้กับคู่แข่งที่เป็นรายใหญ่ได้ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านต้นทุน หรือทางด้านการตลาด ดังนั้นการที่กรมการค้า

ค้าภายในยื่นมือเข้ามา ช่วยเหลือทั้งในด้านการคอยตรวจสอบดูแล ให้การค้าเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม รวมถึงการส่งเสริมเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ตลาดของ SMEs ให้มากขึ้น ล้วนเป็นประโยชน์แก่ SMEs ทั้งสิ้น

ข. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีภารกิจในการดูแลโครงสร้างพื้นฐานของระบบการค้าในด้านการจดทะเบียน การบริการข้อมูลธุรกิจ และการกำกับดูแลธุรกิจ และการส่งเสริมพัฒนาการประกอบธุรกิจการค้าของประเทศไทย ให้มีศักยภาพและมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมบทบาทสถาบันการค้า เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนถึงระดับประเทศ โดยมีลักษณะการดำเนินงาน ดังนี้ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจให้ได้มาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีแนวทางส่งเสริมศักยภาพธุรกิจสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความเข้มแข็งพร้อมไปสู่สากล การพัฒนาธุรกิจเป้าหมาย และการส่งเสริมการใช้ระบบสื่อสารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ความรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า
2. ด้านการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจ สมาคม และหอการค้า การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง เลิกและชำระบัญชี รวมทั้งการจดทะเบียนบริษัทห้างร้านและจำแนกห้างหุ้นส่วนที่ไม่ประกอบการ โดยมีนโยบายในการให้บริการจดทะเบียนที่สะดวก รวดเร็วและถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ และพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการ
3. ด้านการให้บริการข้อมูลธุรกิจ เพื่อใช้เป็นหลักฐาน/เอกสารทางธุรกิจและบริการข้อมูลการค้าดำเนินธุรกิจ เพื่อประกอบการตัดสินใจของธุรกิจ โดยมีนโยบายเน้นการให้บริการสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ในระดับสากล และเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ อีกทั้ง กรมฯ ยังให้บริการข้อมูลธุรกิจในระบบอินเทอร์เน็ต (E-Service) เพื่อให้บริการที่สะดวกรวดเร็วในการรับรอง ด้านการกำกับดูแลธุรกิจให้มีธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและเข้มแข็ง โดยมีนโยบายให้การตรวจสอบ

แนะนำ อบรมให้ความรู้ เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทำให้การดำเนินธุรกิจมีความโปร่งใส มีมาตรฐานสากลและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของตลาดการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังได้ดำเนินการในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การออกหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน การตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ เพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ฯลฯ

ลักษณะการดำเนินงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาผู้ประกอบการ เช่น การจัดอบรมนิติบุคคลตั้งใหม่ การจัดอบรมพัฒนาความรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม การพัฒนา SMEs สู่อสากล การส่งเสริมศักยภาพ SMEs ในเขตภูมิภาคให้สามารถเข้าสู่ตลาดจีนได้ โดยเฉพาะการเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจในอุตสาหกรรมธุรกิจอัญมณีและผลไม้สู่ตลาดจีน เป็นต้น

2. การพัฒนาธุรกิจ เช่น พัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ปลีก ธุรกิจสปา ธุรกิจอู่ซ่อมรถยนต์ ธุรกิจขนส่งสินค้า ธุรกิจสิ่งพิมพ์ ธุรกิจอาหาร ธุรกิจเสริมสวย ฯ

3. การพัฒนารูปแบบธุรกิจ เช่น ผลักดันและพัฒนาธุรกิจ SMEs เข้าสู่ระบบแฟรนไชส์ ส่งเสริมการขยายตัวทางการตลาด และพัฒนาศักยภาพธุรกิจแฟรนไชส์ให้ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการแฟรนไชส์ในการขยายธุรกิจสู่ตลาดต่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคเอเชียและตลาดโลก

4. การส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลจดทะเบียนผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การออกเครื่องหมายรับรองความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Trademark) การจัดทำศูนย์จัดการข้อร้องเรียนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Marketplace)

5. การพัฒนาสถาบันการค้า โดยกรมฯ ได้จัดประกวดสมาคมการค้าดีเด่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการค้าเห็นความสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานสู่ระดับสากล

จากการดำเนินงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นจะเน้นการพัฒนาปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานของธุรกิจมีความสะดวกรวดเร็ว และเน้นในเรื่องของการจัดการเกี่ยวกับข้อมูล กฎระเบียบต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ SMEs มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น และเป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในแข่งขันของ SMEs ให้เพิ่มมากขึ้น

ค. กรมการค้าต่างประเทศ

กรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ ที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปต่างประเทศและการนำเข้าในราชอาณาจักร กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำผิดในการขนส่งสินค้าออกทางเรือ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล (Government to Government/G2G) หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์กรการค้าในต่างประเทศ (Government to Business/ G2B) เพื่อประโยชน์ต่อการส่งออกสินค้า ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรการหรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ เพื่อปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของไทย จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าและส่งออกสินค้า ดำเนินการมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อการส่งออกสินค้าไทย รวมทั้งดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริม ให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า

นอกจากนั้น กรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการนำเข้าส่งออก กฎระเบียบ พิธีการศุลกากรการนำเข้าส่งออก ตลอดจนปัญหาและข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศ และยังได้จัดดำเนินโครงการและกิจกรรมส่งเสริมอื่นๆอีกมากมาย ทำให้ผู้ส่งออก SMEs สามารถพัฒนายกระดับคุณภาพสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างตราสัญลักษณ์สินค้าเกษตรของไทย เช่น โครงการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางการตลาด โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านมาตรฐานคุณภาพข้าวเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาด โครงการศึกษาศักยภาพและส่งเสริมการตลาดข้าวหอมมะลิอินทรีย์ โครงการพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โครงการสร้างตราสินค้าข้าวหอมมะลิไทย โครงการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทย โครงการจัดทำการค้าในรูปแบบการเปลี่ยนสินค้าข้าวกับสินค้าที่ไทยต้องการ(Barter Trade) โครงการเจรจาทำสัญญาซื้อขายข้าวกับเอกชนและรัฐบาลต่างประเทศ โครงการเปิดตัวสินค้าไทยในเวทีโลก โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการส่งออก โครงการส่งเสริมการใช้สัญลักษณ์ตราสินค้าไทย (Thailand's Brand) โครงการวิจัยตลาด และพัฒนาการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาเครื่องหมายการค้าอาหารของโครงการหลวงสู่ตลาดโลก การพัฒนา

ข้อมูลการค้าเพื่อการส่งออก นำระบบประกันภัยความเสี่ยงในการไม่ได้รับสินค้าจากการส่งออกมาใช้ สนับสนุนระบบการค้าประกันการส่งออกสำหรับตลาดที่มีศักยภาพสูง (Trade Finance) ปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารจัดการและให้บริการด้านโลจิสติกส์ โดยการพัฒนา ระบบ และส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงระบบและใช้บริการจากระบบสนับสนุนเหล่านี้มากขึ้น ส่งเสริมและประสานการแก้ไขปัญหาการค้าการลงทุนในจังหวัดชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงานของกรมการค้าต่างประเทศนั้น จะเน้นในเรื่องของต่างประเทศเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกฎหมายว่าด้วยการส่งออกและนำเข้า รวมถึงติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรการหรือข้อกีดกันทางการค้าของต่างประเทศเพื่อปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของผู้ประกอบการไทย รวมถึงการแก้ไขปัญหาการค้าในเขตชายแดน ซึ่งจากที่กล่าวมาจะพบว่า การดำเนินของกรมการค้าต่างประเทศ ได้ช่วยเหลือ SMEs เป็นอย่างมากทั้งในเรื่องของกฎระเบียบต่างๆ เนื่องจาก SMEs ส่วนมากจะไม่มีความรู้ทางด้านต่างประเทศ รวมถึงช่วยแก้ปัญหาข้อพิพาทระหว่างประเทศซึ่ง SMEs ไม่มีอำนาจพอที่จะไปต่อรองได้ ตลอดจนการช่วยยกระดับคุณภาพของสินค้าที่จะส่งไปขายยังต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมให้มีการสร้างตราสินค้าขึ้นมาเอง เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันอีกทางหนึ่ง

ง. กรมส่งเสริมการส่งออก

กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้า/บริการไทย พัฒนาและให้บริการด้านการค้าและการเพิ่มศักยภาพในการส่งออก อาทิ การขยายฐานผลิตไปยังต่างประเทศ เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้ผู้ส่งออกไทย โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการให้ได้มาตรฐาน และทำการตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมและสร้างภาพพจน์สินค้าและบริการไทยให้เป็นที่เชื่อถือได้ ทั้งในด้านคุณภาพสินค้าและบริการที่รวดเร็ว

กรมส่งเสริมการส่งออกมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและจัดทำเป้าหมายการส่งออกและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและมาตรการด้านการค้าและการตลาด ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าไทย จัดทำและให้บริการข้อมูลการค้าและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของไทยเพื่อส่งเสริมการส่งออก และพัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และสมรรถนะในการส่งออก ประสานงานและให้ความร่วมมือ

แก่สถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าไทย ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการส่งออกธุรกิจบริการ

กรมส่งเสริมการส่งออกยังส่งเสริมให้นักธุรกิจไทยเข้าไปดำเนินธุรกิจในต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ รูปแบบธุรกิจสำหรับผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะการแต่งตั้งตัวแทน หรือ บริษัทสาขาในตลาดต่างประเทศ การเข้าตลาดโดยการสร้างพันธมิตรทางการค้าไม่ว่าจะโดยหุ้นส่วน ผู้ร่วมทุนหรือธุรกิจร่วมค้า (Strategic Alliance or Joint Venture) การขยายตลาดด้วยระบบแฟรนไชส์ (Franchise) หรือ การให้สิทธิทางการค้า (Licensing) โดยเฉพาะธุรกิจแฟรนไชส์ที่มีชื่อเสียงของไทย เช่น ธุรกิจอาหาร เข้าไปในตลาดต่างประเทศ หรือ โดยการทำสัญญาการจัดการ (Management Contract) เช่น ธุรกิจโรงพยาบาล เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วยังสนับสนุนในการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบราคาถูกในต่างประเทศ หรือแหล่งวัตถุดิบชนิดใหม่ๆ ที่ทดแทนได้ดีกว่า การสร้างเครือข่ายนักธุรกิจ การจัดหาข้อมูลตลาด และแนะนำโอกาสในการทำการค้า จัดหาข้อมูลการตลาดที่สำคัญ ตลอดจนกฎระเบียบในประเทศผู้นำเข้าต่างๆ สำหรับกลยุทธ์การค้ากับกลุ่มประเทศตลาดใหม่นั้น ก็ส่งเสริมให้มีการจัดงานแสดงสินค้าในกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดใหม่ หรือเชิญชวนให้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการแสดงผลงานในประเศไทย เช่น โครงการส่งเสริมการส่งออก การวิเคราะห์ความพร้อมในการดำเนินธุรกิจส่งออก การบริหารการเงินสำหรับธุรกิจส่งออก การพัฒนาและวางแผนผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อการส่งออก การวางแผนการตลาดเพื่อการส่งออก การจัดการ Logistic Supply และ Supply Chain ดังที่กล่าวมาแล้ว

ลักษณะการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการส่งออก จะให้ความสำคัญกับสินค้าส่งออกเป็นหลัก โดยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้า/บริการไทย รวมถึงช่วยพัฒนาและให้บริการด้านการค้าและการเพิ่มศักยภาพในการส่งออก โดยทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ได้มาตรฐาน และช่วยทำการตลาดต่างประเทศมากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมและสร้างภาพพจน์สินค้าและบริการไทยให้เป็นที่เชื่อถือได้ ทั้งในด้านคุณภาพสินค้าและบริการที่รวดเร็ว และส่งเสริมให้นักธุรกิจไทยเข้าไปดำเนินธุรกิจในต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การเปิดร้านอาหาร เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วยังสนับสนุนในการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบราคาถูกในต่างประเทศ หรือแหล่งวัตถุดิบชนิดใหม่ๆ ที่ทดแทนได้ดีกว่าวัตถุดิบชนิดเก่า ตลอดจนให้ข้อมูลเรื่องกฎระเบียบในประเทศผู้นำเข้าต่างๆ และส่งเสริมให้มีการจัดงานแสดงสินค้าในกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดใหม่ เพื่อเป็นการเปิดตลาดใหม่ๆ อีกด้วย

จ. กรมทรัพย์สินทางปัญญา

บทบาทหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา คือ เป็นหน่วยงานที่ดูแลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ เช่น การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การจัดทำระบบสื่อบันทึก และการบริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งการบริการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาทั้งจากแหล่งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ SMEs มีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดจากการศึกษาเทคโนโลยีจากหลายแหล่ง

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงพาณิชย์กับแผนการส่งเสริม SMEs

การดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงพาณิชย์ จึงมีแนวทางที่สอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs เช่น กรมการค้าภายในมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า โดยเฉพาะในกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมและปรับปรุงระบบ การกำกับดูแล ภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ในด้านของการเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า มีโครงการที่เกี่ยวข้องหลายโครงการด้วยกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า ส่วนในด้านการส่งเสริมและปรับปรุงระบบ การกำกับดูแล ภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก นั้น ก็มีการดำเนินงานส่งเสริมอยู่หลายโครงการ จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของกรมการค้าภายในเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs นั้นมีโครงการต่างๆ ที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์แก่ SMEs มาก

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ทำการส่งเสริมในหลายๆด้านด้วยกัน เช่น การพัฒนาผู้ประกอบการ การพัฒนาธุรกิจ การพัฒนารูปแบบธุรกิจ การส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาสถาบันการค้า ซึ่งการพัฒนาในส่วนเหล่านี้ถือเป็นการสร้างปัจจัยเอื้อในการทำธุรกิจของ SMEs ให้มีความสะดวกรวดเร็ว และเป็น การเพิ่มศักยภาพของ SMEs ให้มากขึ้น

จากการดำเนินงาน ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs นั้น ถือว่ามีประโยชน์ในด้านการสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับ SMEs มาก ทั้งในด้านการให้ข้อมูล ให้ความรู้ทางด้าน กฎระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในการจดทะเบียนประกอบธุรกิจ

การดำเนินงานของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาธุรกิจการค้าและบริการ ซึ่ง ส่วนใหญ่เป็น SMEs จึงมีลักษณะการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ของแผนส่งเสริม SMEs

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs

การดำเนินงานของกรมการค้าต่างประเทศ จะช่วยทำให้การดำเนินธุรกิจของ SMEs มีความสะดวก รวดเร็วขึ้น ทั้งในเรื่องของกฎระเบียบ การต่อรองทางการค้า ช่องทางในการจำหน่ายสินค้า การปรับปรุงคุณภาพสินค้าส่งออก โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่ SMEs

จากการดำเนินงานของกรมการค้าต่างประเทศดังที่กล่าวมานั้น จึงมีประโยชน์มากต่อ SMEs ทั้งในเรื่องของกฎระเบียบ การต่อรองทางการค้า ช่องทางในการจำหน่ายสินค้า การปรับปรุงคุณภาพสินค้าส่งออก รวมถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่ SMEs

ดังนั้นการดำเนินงานของ กรมการค้าต่างประเทศนั้น จึงมีความสอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และกลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน

การดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการส่งออกก็มีความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด เนื่องจาก กรมส่งเสริมการส่งออก จะเน้นการช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในเรื่องการตลาดเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์แก่ SMEs อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องขยายตลาดสินค้า/บริการไทย โดยการจัดแสดงสินค้าในประเทศใหม่ๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดใหม่ ช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้เป็นไปในทิศทางที่ตลาดต้องการ รวมถึงการสร้างภาพพจน์สินค้าและบริการไทยให้เป็นที่เชื่อถือได้ ทั้งในด้านคุณภาพสินค้าและบริการที่รวดเร็ว ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตลาดทั้งสิ้น

การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการส่งออก ซึ่งเน้นที่เรื่องการตลาดเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อ SMEs เนื่องจากว่าเป็นเรื่องยากที่ SMEs จะทำการตลาดด้วยตนเอง เพราะมีข้อจำกัดหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินทุน ความรู้ความสามารถ ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการทำการตลาด เป็นต้น ดังนั้นการที่ กรมส่งเสริมการส่งออก เข้ามาช่วยเหลือในส่วนการทำการตลาดนี้ จึงทำให้ SMEs สามารถลดต้นทุนในส่วนนี้ลงได้อย่างมาก และยังเป็นการเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ อีกด้วย

ส่วนกรมทรัพย์สินทางปัญญานั้น การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 1.3 คือ การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการสนับสนุน

บริการข้อมูล องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี การสนับสนุนให้เข้าถึงและใช้บริการทางเทคโนโลยีได้โดยสะดวก การสร้างเครือข่ายยกระดับเทคโนโลยี และการต่อยอดนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงพาณิชย์ต่อการส่งเสริม SMEs

แม้การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงพาณิชย์จะเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs มาก แต่หน่วยงานเหล่านี้ก็ยังสามารถปรับปรุงการดำเนินงานของตนเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม SMEs มากขึ้น

ในการส่งเสริมการค้าที่เป็นไปตาม พ.ร.บ.แข่งขันทางการค้า เนื่องจากจนถึงบัดนี้ ยังไม่มีการกำหนดนิยามของ “ผู้มีอำนาจเหนือตลาด” ที่ชัดเจนจึงทำให้ไม่สามารถใช้กฎหมายฉบับนี้อย่างได้ผล ดังนั้นการเร่งรัดให้มีการกำหนดค่านิยามผู้มีอำนาจเหนือตลาดจึงเป็นสิ่งเร่งด่วนที่ควรทำ ส่วนการส่งเสริมการส่งออกนั้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมารวมส่งเสริมการส่งออกมีผลงานที่โดดเด่นมาก แต่เพื่อให้มีการส่งเสริมการส่งออกของ SMEs ที่มีความชัดเจนมากขึ้น กรมฯอาจมีโครงการส่งเสริมการส่งออกของ SMEs โดยเฉพาะ โดยอาจร่วมมือกับ สสว. ทั้งนี้เนื่องจาก SMEs ที่มีการส่งออกมักจะประสบปัญหาและข้อจำกัดที่แตกต่างกับกิจการส่งออกขนาดใหญ่และไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่าย ในการขยายตลาดต่างประเทศให้มากขึ้น หากมีการแก้ไขที่ตรงจุดจะเป็นการเพิ่มศักยภาพการส่งออกของ SMEs เหล่านี้ได้มาก

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก เช่น ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ ส่งเสริมการใช้ระบบสื่อพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการข้อมูลธุรกิจ การผลักดันให้ SMEs เข้าสู่ระบบเฟรนไชส์ การสร้างระบบธรรมาภิบาล เป็นต้น แม้ว่าจะมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานไปมาก แต่เมื่อเทียบกับความต้องการความช่วยเหลือของ SMEs ทั่วประเทศในทุกภูมิภาค การดำเนินงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังนับว่ามีขอบเขตที่จำกัดมาก ดังนั้น สิ่งที่กรมฯควรทำคือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ SMEs ทั่วประเทศรับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้บริการส่งเสริมของกรมฯ และร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดทำโครงการพัฒนา SMEs ในแต่ละภูมิภาคและแต่ละสาขา

สิ่งควรทำ สำหรับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อการส่งเสริม SMEs คือ เพิ่มกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และสนับสนุนให้ SMEs มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น

ในปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญา ยังมีทรัพยากรด้านงบประมาณและบุคลากรที่จำกัดมาก ดังนั้นจึงควรเร่งผลิตบุคลากรด้านทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น เพื่อตอบสนองกับขอบเขตงานที่มีมากขึ้น

2.3 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี³

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีหน่วยงานในสังกัดที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนา และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ และเครื่องมือต้นแบบ โดยได้มีการจัดตั้งคลินิกเทคโนโลยีกับสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อการบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม SMEs เกษตรกร และชุมชน

หน่วยงานในสังกัดมีดังต่อไปนี้

- สำนักงานรัฐมนตรี (สร.)
- สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.)
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)
- สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.)
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพว.)
- ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ (ศซ.)
- สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.)
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ(องค์การมหาชน) (สทอภ.)
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (นว.)
- สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (สวดช.)
- สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ(องค์การมหาชน) (สทน.)

---

³ www.most.go.th

ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรายละเอียดเพียงหน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs เท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการและให้การสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม โดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง สวทช. มีการกำหนดนโยบายโดยคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติที่ตั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรที่หมั่นเรียนรู้ มุ่งเสริมสร้างความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มุ่งสร้างเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของประเทศ พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร และการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ลักษณะการดำเนินงาน ของสวทช. มีพันธกิจ 4 ประการ ได้แก่ 1) สนับสนุนและดำเนินการวิจัย พัฒนา ออกแบบ และวิศวกรรม 2) สนับสนุนการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ภาคการผลิต และ 4) ริเริ่มและสร้างความเข้มแข็งแก่โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่ง สวทช. มีนโยบายที่สอดคล้องกับพันธกิจ คือ 1) ต้องทำงานวิจัยซึ่งมุ่งให้เกิดผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศโดยเน้นภาคการผลิต 2) เพิ่มมิติการพัฒนากำลังคนในทุกกิจกรรมของ สวทช. 3) ใช้การสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในภาคเอกชนและความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีเป็นโจทย์หลัก และ 4) ริเริ่มพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทั้งในภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

จากพันธกิจและนโยบายของ สวทช. ที่มุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในภาคเอกชน สวทช. จึงมีกิจกรรมที่สนับสนุนภาคเอกชนหลายด้าน เช่น ด้านการเงิน ได้แก่ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และการร่วมทุน ด้านเทคโนโลยีและการจัดการ ได้แก่ บริการที่ปรึกษา ฝึกอบรม เสาะหาเทคโนโลยี จัดการสิทธิเทคโนโลยี และรับรองโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อขอยกเว้นภาษี รวมไปถึงด้านสถานที่และอุปกรณ์ ได้แก่ โรงงานต้นแบบ หน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการทดสอบ ห้องปฏิบัติการวิจัยเปิด เป็นต้น

ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs นั้น สวทช.มีกิจกรรมที่ให้การสนับสนุน SMEs ดังต่อไปนี้

- โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Industrial Technology Assistance Program: ITAP) ซึ่งมีพันธกิจเพื่อพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสูงขึ้น
- โครงการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมภาคเอกชน (Company Directed Technology Development Program: CD) ซึ่งให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในรูปแบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ภาคอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อการวิจัยและพัฒนา
- ศูนย์ลงทุน (NSTDA Investment Center: NIC) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนของไทยมีการลงทุนในกิจการที่จะช่วยเพิ่มพูนขีดความสามารถในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศโดยส่วนรวม
- สำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี (Technology Licensing Office: TLO) ให้บริการรับดำเนินการเกี่ยวกับการขอจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และจดทะเบียนสิทธิด้วยค่าบริการที่เหมาะสม
- สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรับรองโครงการวิจัยและพัฒนา จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนภาคเอกชนที่ลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีให้ได้รับสิทธิประโยชน์ของการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกรมสรรพากร

อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยและเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ประเทศไทย ซึ่งให้บริการพื้นที่สำนักงานให้เช่าเพื่อทำวิจัยและพัฒนา และประกอบธุรกิจฐานความรู้ โรงงานต้นแบบเพื่อขยายผลงานวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และที่ดินเปล่าให้เช่าระยะยาวเพื่อก่อสร้างศูนย์วิจัย นอกจากนี้ ยังมีหน่วยบ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยีที่ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ

ข. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐ ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) โดยมีมุ่งหวังให้เป็นองค์กรผลิตเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มทุนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีพันธกิจหน้าที่ ดังนี้

1) วิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องนโยบายและแผนระดับชาติ และความ ต้องการของอุตสาหกรรม พร้อมทั้งนำผลงานสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ ของประเทศ

2) บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และอื่นๆ เพื่อสนับสนุน การพัฒนามาตรฐานคุณภาพของทั้งหน่วยงานและวิสาหกิจเอกชน

3) ส่งเสริมสังคม พัฒนาความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในด้านการให้บริการที่มีต่อ SMEs นั้น การให้บริการทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งการบริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs ของไทย โดยได้มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม SMEs ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี มีโครงการวิจัยและพัฒนา เช่น โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน โครงการบริการวิจัยและที่ปรึกษา โดย วว. ได้นำเทคโนโลยีจากการวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดสู่ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและชนบทในรูปของการสร้างเครื่องต้นแบบการพัฒนาเทคโนโลยี กระบวนการผลิต และ ผลิตภัณฑ์ให้แก่ภาคอุตสาหกรรม และอบรม สาขิตแก่เกษตรกร
- 2) ในด้านงานบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
  - การให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ สมบัติของวัสดุชิ้นส่วนวิศวกรรมคุณภาพของวัสดุและบรรจุภัณฑ์ สอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ เช่น ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ แสง อุณหภูมิและทางกล เป็นต้น แก่ภาครัฐ และอุตสาหกรรมทั้งในและนอกสถานที่ จำนวน 121,126 รายการ
  - งานบริการเป็นหน่วยตรวจ (Inspection Body) และสอบเทียบเครื่องมืออย่างเป็นระบบ โดยให้บริการเป็นที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทางด้านการปรับปรุงคุณภาพถังแก๊สและวาล์ว และบริการสอบเทียบเครื่องมือวัดทางกลและทางอุณหภูมิอย่างเป็นระบบ แก่โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 5 บริษัท 5 โครงการ
  - งานบริการที่ปรึกษาจัดทำระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 แก่ห้องปฏิบัติ การทดสอบด้านเคมีและสิ่งแวดล้อม และห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 โครงการ รวม 21 หน่วยงาน
  - ตรวจสอบประเมินเพื่อรับรองระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2000, ISO 14001, GMP, HACCP จำนวน 42 หน่วยงาน ตรวจสอบติดตามการรักษาระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2000, ISO 14001, GMP, HACCP จำนวน 72 หน่วยงาน
  - บริการร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสีและวารันิช (vanish) รวม 6 มาตรฐาน ให้แก่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ค. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติมีพันธกิจหลักในการบริหารกองทุนพัฒนานวัตกรรมและเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีควบรวมไปพร้อมกัน โดยมีพันธกิจในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1) ยกกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยการวิเคราะห์และประเมินสถานภาพของอุตสาหกรรมและศักยภาพของนวัตกรรม ตลอดจนการแสวงหาและพัฒนานวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

2) เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจอย่างมีบูรณาการ โดยให้การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและการเงิน และเป็นหุ้นส่วนพันธมิตรในการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบาย และปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การสร้างให้เกิด “ระบบนวัตกรรมแห่งชาติ” ขึ้นโดยเร็ว

3) สนับสนุนด้านวิชาการและการเงิน เพื่อช่วยการพัฒนาโครงการในระยะหลังการวิจัย และพัฒนา หรือการต่อ ยอดจากงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์สู่เชิงพาณิชย์ ได้แก่ การสนับสนุนการจัดทำต้นแบบโรงงานนำร่อง การทดสอบในกระบวนการผลิตจริง การวิเคราะห์และประเมินทางการตลาด และการจัดทำแผนธุรกิจ เป็นต้น

4) สนับสนุนการยกระดับทักษะความสามารถด้านเทคนิคและการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ การจัดการประชุมและสัมมนา และการพัฒนาความรู้

5) ส่งเสริมเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมนวัตกรรมทั้งในระดับอุตสาหกรรม ระดับองค์กร และระดับประชาชนทั่วไป

6) บริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ตามระเบียบกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี พ.ศ. 2546

ลักษณะการดำเนินงานที่ช่วยส่งเสริม SMEs คือ

1. การสนับสนุนด้านวิชาการ (Technical Support) การสนับสนุนด้านวิชาการเป็นการช่วยเหลือทางด้านวิชาการและการประสานงาน เพื่อนำไปสู่โครงการนวัตกรรม โดย NIA จะเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายตามจำนวนจริงในรูปของเงินให้เปล่า (grant) ภายในระยะเวลา 3 ปี ไม่เกิน 5 ล้านบาท ให้แก่ผู้ที่ NIA ว่าจ้างมาหรือเห็นชอบให้ว่าจ้างโดยผู้ขอรับการสนับสนุน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการนวัตกรรมและความเห็นชอบของ NIA ซึ่งการสนับสนุนจะเป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่าย

2. การสนับสนุนด้านการเงิน (Financial Support) มี 4 รูปแบบ ได้แก่

1) โครงการ “นวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบีย”

โครงการ “นวัตกรรมดี...ไม่มีดอกเบีย” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของการสนับสนุนดอกเบี้ยเงินกู้ในระยะเวลาหนึ่งให้แก่โครงการนวัตกรรมที่อยู่ในระยะเริ่มต้นสู่กระบวนการผลิตจริง

2) โครงการ “แปลงเทคโนโลยีเป็นทุน”

โครงการ “แปลงเทคโนโลยีเป็นทุน” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่าสำหรับโครงการนวัตกรรมที่อยู่ในระยะของการทดสอบยืนยันความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีในขั้นตอนของการทำต้นแบบหรือการนำร่อง

3) โครงการ “ทุนเครือข่ายวิสาหกิจนวัตกรรม”

โครงการ “ทุนเครือข่ายวิสาหกิจนวัตกรรม” เป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนในรูปแบบของเงินให้เปล่าในการสนับสนุนโครงการนวัตกรรมที่มีลักษณะการพัฒนาโครงการในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ

4) โครงการ “ร่วมลงทุนธุรกิจนวัตกรรม”

โครงการ “ร่วมลงทุนธุรกิจนวัตกรรม” เป็นการลงทุนร่วมกับสถาบันร่วมลงทุน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมที่มีศักยภาพสูง และสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ง. กรมวิทยาศาสตร์บริการ

กรมวิทยาศาสตร์บริการเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งหวังให้มีความสามารถเป็นเลิศในการให้บริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศได้อย่างทันสมัย และยั่งยืน มีพันธกิจหน้าที่ดำเนินการ กำกับดูแล ส่งเสริม วิจัย พัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน

ลักษณะการดำเนินงานมีการให้บริการดังต่อไปนี้

1. การบริการด้านวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
2. การพัฒนาระบบงานด้านคุณภาพ และการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการ
3. การวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
4. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. การบริการหอสมุดและสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับชาติ

ในส่วนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นกิจกรรมให้บริการต่างๆ ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ล้วนเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ในด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ สอบเทียบ และการพัฒนาระบบงานด้านคุณภาพ นอกจากนี้ การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาด กลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์บริการได้พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงงาน บริการต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และหน่วยงานอื่น นอกสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในลักษณะศูนย์บริการครบวงจร (One Stop Shop for Services) เพื่อให้ ผู้ประกอบการมีช่องทางเข้าถึงบริการต่างๆทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้สะดวกและทั่วถึง และได้ ดำเนินโครงการศูนย์บริการเครือข่ายฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (SPTN : Service Practice Training Network) ซึ่งเป็น เครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลการให้บริการด้านการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และ หน่วยงานอื่นนอกสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เพื่อให้ผู้สนใจพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จ. สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติเป็นองค์กรหลักของประเทศ ในการพัฒนาระบบมาตรวิทยาของชาติ ให้ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ระหว่างประเทศ การคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีพันธกิจดังต่อไปนี้

1. พัฒนามาตรฐานการวัดแห่งชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
2. ถ่ายทอดความถูกต้องด้านการวัดสู่กิจกรรมการวัดต่างๆในประเทศ
3. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านมาตรวิทยาแก่สังคมไทย เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตร วิทยา

ลักษณะการดำเนินงานสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติมีห้องปฏิบัติการสอบเทียบเครื่องมือวัดในหลายสาขา โดยมุ่งเน้นหน่วยวัดที่ภาคอุตสาหกรรมมีความจำเป็นสูง ได้แก่ สาขามวล สาขาอุณหภูมิ สาขาไฟฟ้าและความถี่ สาขามิติ สาขาแรงและแรงบิด สาขาความดันและสุญญากาศ สาขาเคมี สาขาปริมาตรและการไหล สาขาเสียงและการสั่นสะเทือน เครื่องมือวัดประมาณแอลกอฮอล์ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจ รังสี ลม สนามแม่เหล็ก เครื่องมือแพทย์ และสาขาแรง นอกจากนี้ ยังมีบริการฝึกอบรมการสอบเทียบ และการให้คำปรึกษาด้านการสอบเทียบเครื่องมือวัดสำหรับผู้ประกอบการสอบเทียบภาคเอกชน โดยจะช่วยวิเคราะห์ปัญหาทางเทคนิคด้านการวัด และให้คำปรึกษาและข้อมูลต่าง รวมทั้งเอกสารอ้างอิงทางเทคนิค

ในด้านการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นมีการให้บริการทางเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปัจจุบันเป็นเรื่องจำเป็นต่อผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออก เพราะการแข่งขันทางการค้าเสรี มีการลดกำแพงภาษี แต่เพิ่มมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี ทำให้ผู้ประกอบการต้องพัฒนาสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานที่ผู้ค้ากำหนดโดยอาศัยบริการเทคนิคทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานรวมทั้งสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติได้ให้การสนับสนุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ เช่น การวิเคราะห์ทดสอบ การสอบเทียบ การรับรองระบบงาน แก่ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs ซึ่งไม่สามารถซื้อเครื่องมือวิเคราะห์/ทดสอบ หรือสอบเทียบได้ด้วยตนเอง โดยคิดค่าบริการในราคาถูกกว่าผู้ให้บริการภาคเอกชน

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับแผนการส่งเสริม SMEs

ลักษณะการดำเนินงานของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น ถือว่ามีประโยชน์แก่ SMEs เป็นอย่างมาก ซึ่งการดำเนินงานต่างๆเหล่านั้นเกิดจากหน่วยงานต่างๆในกระทรวง โดยการดำเนินงานต่างๆเหล่านั้นมีแนวทางที่สอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs เช่น

การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในภาคเอกชนมีความสอดคล้องในหลายยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต ในกลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวก

ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางด้าน
การเงิน

การดำเนินงานของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มีความสอดคล้อง
กับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/
นวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมในภาคการผลิต ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การ
พัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวก
ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

การดำเนินงานของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิต
ภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต ในกลยุทธ์ที่
2 กลยุทธ์การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทาง
เทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อใน
การดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางการเงิน

การดำเนินงานของกรมวิทยาศาสตร์บริการมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและ
พัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2
การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต
ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนิน
ธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและ
นวัตกรรม

การดำเนินงานของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิต
ภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต ในกลยุทธ์ที่
3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกล
ยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อการส่งเสริม SMEs

การดำเนินของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและหน่วยงานต่างๆในกระทรวงฯ ในด้านการให้การสนับสนุน SMEs ส่วนใหญ่จะเป็นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงเครื่องจักรให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น การให้คำแนะนำปรึกษา รวมถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่ SMEs มีการบริการงานคลินิกเทคโนโลยี เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ถึงแม้ว่ากระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีการให้บริการต่างๆแก่ SMEs ในจำนวนมากพอสมควร แต่เมื่อเทียบจำนวน SMEs ที่มีอยู่ทั่วประเทศแล้ว จะพบว่าการให้บริการส่งเสริม SMEs นั้นมีจำนวนไม่เพียงพอ ดังนั้นกระทรวงวิทยาศาสตร์ควรเพิ่มจำนวนการให้บริการแก่ SMEs ให้มากขึ้น โดยอาจจะทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุน SMEs เช่น สสว. ,ISMED ,กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น

การจัดทำโครงการที่จะส่งเสริมความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีให้แก่ SMEs ในอุตสาหกรรมในสาขาต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรให้ความสนใจ ในเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานของกระทรวงฯมีโครงการจำนวนมากที่มีส่วนในการส่งเสริมความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานประกอบการในสาขาต่างๆ นอกจากนี้กิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวง เช่น สวทช. มักไม่มีการเน้นการให้บริการแก่ SMEs โดยเฉพาะ แต่เป็นบริการที่ให้แก่สถานประกอบการในภาคเอกชนโดยทั่วไป

ดังนั้น สิ่งที่หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรทำเพื่อการส่งเสริม SMEs มากขึ้น คือ

- 1) จัดทำโครงการสำหรับ SMEs ขึ้นโดยเฉพาะ ทั้งนี้อาจเริ่มในบางสาขาอุตสาหกรรมในบางพื้นที่ แล้วค่อยขยายออกไปในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้นในสาขาต่างๆ
- 2) สำรวจความต้องการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ SMEs ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนข้อเสนอแนะในกิจกรรมของกระทรวงฯที่จะช่วยเหลือ SMEs ได้ตรงจุด ทั้งนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. และ ISMED มากขึ้น

2.4 กระทรวงคมนาคม⁴

กระทรวงคมนาคม เป็นกระทรวงหลักที่มีภาระหน้าที่ทางด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศ การดำเนินงานของกระทรวงคมนาคม เน้นในประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ การใช้ประโยชน์จากภาคคมนาคม เพื่อเป็นเครื่องมือผลักดันในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่ความเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค รวมทั้งรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รายพื้นที่ การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบการขนส่งที่มีมาตรฐาน สะดวก ปลอดภัย และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การรักษาปริมาณและมาตรฐานคุณภาพของบริการพื้นฐานในการขนส่งและพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและพอเพียง การให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการขนส่งที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และรักษาสิ่งแวดล้อม การให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภาครัฐ และการบริการ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยปรกติแล้วกระทรวงคมนาคมที่มีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs หรือผู้ประกอบการในด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์

หน่วยงานในกระทรวงคมนาคมที่มีส่วนในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนา ระบบ การขนส่งทางน้ำและการพาณิชยนาวี ให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น ๆ ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ท่าเรือ อุ้งเรือ กองเรือไทย และกิจการเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ท้วถึง และ ปลอดภัย ตลอดจนการสนับสนุนภาคการส่งออกให้มีความเข้มแข็ง

- กรมการขนส่งทางบก

ให้กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดระบบ การจัดระเบียบการขนส่งทางบก โดยการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ตรวจตรา ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประสาน และวางแผนให้มีการเชื่อมต่อกับระบบการขนส่ง อื่น ๆ เพื่อให้ระบบการขนส่งทางบกเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ท้วถึงและปลอดภัย

4

www.mot.go.th

- กรมการขนส่งทางอากาศ

ให้กรมการขนส่งทางอากาศ กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแล การบินพลเรือนของประเทศให้ได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อให้การพัฒนาโครงข่ายและบริการการบินพล เรือนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ อันมีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ ตลอดจนการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินพลเรือนในภูมิภาค

- กรมทางหลวง

ให้กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง

- กรมทางหลวงชนบท

ให้กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทาง หลวง การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เพื่อ ให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง

- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

ให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการ เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนการขนส่ง การจราจร และความปลอดภัยจากการขนส่ง ประสานแผน ด้านการ ขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ การจราจร และความปลอดภัยจาก การขนส่งให้สอดคล้องกับแผนหลัก ด้านการขนส่ง และการจราจร เพื่อให้นโยบายด้านการขนส่งและจราจรมีความ เป็นเอกภาพ

- การรถไฟแห่งประเทศไทย

มีภารกิจหลัก ในการบริการรถไฟ โดยมุ่ง อำนวยความสะดวก แก่ผู้ให้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็น ธรรม และมีหน้าที่ พัฒนา และบำรุงสถานีรถไฟ รวมถึง การรักษา ความปลอดภัย ของผู้โดยสาร

- การท่าเรือแห่งประเทศไทย (กทท.)

มีภารกิจหลัก ในการให้บริการ แก่เรือ และสินค้า โดยมุ่งอำนวย ความสะดวก แก่ผู้ให้บริการ อย่างมี ประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็นธรรม ทั้งที่ทำเรือกรุงเทพ และท่าเรือพาณิชย์ แหลมฉบัง

- การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

มีภารกิจหน้าที่ จัดให้มีและให้บริการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และได้มาตรฐานสากล ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อลดปัญหาการเดินทาง และบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัด และเพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า

- การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.)

เป็นรัฐวิสาหกิจที่ก่อตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 290 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515 ให้ดำเนินการในรูปของรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษ บำรุงรักษาทางพิเศษ จัดดำเนินการหรือควบคุมธุรกิจเกี่ยวกับระบบการขนส่งมวลชน ตลอดจนดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการจราจรและการขนส่งเป็นพิเศษ ช่วยจัดปัญหาและอุปสรรคในส่วนที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร

- องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการให้บริการด้านขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยให้บริการรถโดยสาร ทุกประเภท และบริษัทร่วม แก่ประชาชน ทั่วไปในเขต กทม. และ จังหวัดใกล้เคียง คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร และรองรับ ความต้องการ ของประชาชน ให้ทั่วถึง

- สถาบันการบินพลเรือน

เป็นรัฐวิสาหกิจ ในสังกัด กระทรวงคมนาคม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จากหน่วยงานเดิม ชื่อ ศูนย์ฝึก การบินพลเรือน ในประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดดำเนินการ ผลิต และให้การฝึกอบรม บุคลากร ด้านการบิน และดำเนินกิจการ เกี่ยวกับ บริการ ช่างอากาศยาน บริการ อากาศยาน และกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบิน โดยมุ่งเน้น ในการผลิต และฝึกอบรม เพื่อพัฒนา บุคลากร ทั้งด้านการบินพลเรือน ในประเทศ และระหว่างประเทศ ตามมาตรฐาน สากล ที่องค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization, ICAO) ได้กำหนดไว้ ให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุน หน่วยงาน การขนส่ง ทางอากาศของภาครัฐ และภาคเอกชน ให้เป็นไปตาม แผนพัฒนา บุคลากร ด้านการบิน ของประเทศ

- บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

เป็นหน่วยงาน ในสังกัด กระทรวง คมนาคม ดำเนิน กิจการ ด้านการบินพาณิชย์ ในประเทศ และระหว่างประเทศ ในฐานะ สายการบินแห่งชาติ ดำเนินการ ขนส่งผู้โดยสาร พัสดุ และไปรษณีย์ภัณฑ์ ทาง

อากาศ ทั้งภายใน และต่างประเทศ รวมถึง กิจกรรมอื่น ที่เกี่ยวข้อง และ สนับสนุนกัน เช่น การบริการภาคพื้น ศูนย์ซ่อมบำรุง ทางอากาศยาน คลังสินค้า กิจกรรมทัศนอาจร โรงแรม ภัตตาคาร ครีวการบิน เป็นต้น

- บริษัท ขนส่ง จำกัด

มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ รับทำการขนส่ง โดยทั่วไป เพื่อบริการ การเดินทาง ขนส่งผู้โดยสาร และ กิจกรรม ที่ต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ แห่งรัฐ และประชาชน โดยมีระบบ การบริหารงาน การเดินทาง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย เป็นระเบียบเรียบร้อย และเพียงพอ กับ ความต้องการ ร่วมมือ กับ ภาคเอกชน ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ อื่น ๆ ในการเดินทาง ขนส่งผู้โดยสาร และ กิจกรรมที่ต่อเนื่อง ให้ มีการประสานงาน และใช้ทรัพยากร ร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

- บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

มีภารกิจหลัก ในการบริการ แก่เครื่องบิน โดยมุ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการ อย่างมีประสิทธิภาพ ในอัตราค่าภาระ ที่เป็นธรรม และมีหน้าที่พัฒนา และบำรุงท่าอากาศยาน รวมถึงการรักษา ความปลอดภัย ด้วย

- บริษัท ไทยเดินเรือ จำกัด

เป็นสายการเดินเรือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน เพื่อบริการ ขนส่งทางทะเล ระหว่าง ประเทศ ให้บริการ ด้านคลังสินค้า และท่าเรือให้เช่า และเช่าเรือ เพื่อประกอบ กิจกรรม ขนส่งทางทะเล และยัง ทำหน้าที่ เป็นตัวแทน ของบริษัทเรือ และนายหน้า ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับ การขนส่งทางน้ำ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่สำคัญ ต่อประเทศชาติ คือ เพื่อหารายได้ และเงินตรา ต่างประเทศ ให้แก่รัฐ สงวน เงินตรา ต่างประเทศ และบรรเทาปัญหา การขาดดุล ชำระเงิน ป้อนกันมิให้ การขนส่งสินค้า ทางทะเล ระหว่างประเทศ หยุดชะงัก เมื่อเกิดความไม่สงบ สนับสนุน การขนส่ง ให้แก่กองทัพ เพื่อความมั่นคง ของ ชาติ เป็นแกนกลาง ของสายการเดินเรือไทย ในการสนับสนุน นโยบาย ส่งเสริม พาณิชยกรรม ของรัฐ เพื่อ พัฒนา การขนส่งทางน้ำ ให้เป็นตัวเสริม วงจรพาณิชย์ การส่งออก และนำเข้า ฝึกรอบรรม คนไทย ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเดินเรือ ยิ่งขึ้น

- บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท)

บริษัทฯ มีอำนาจ ในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย จากรัฐบาล ตามข้อตกลง ใน สัญญา ระหว่างรัฐบาล และบริษัทฯ คือ หน้าที่ รับผิดชอบ ในการดำเนินการ และบำรุงรักษา การวิทยุ สื่อสาร ระหว่าง สถานี พื้นดิน จุดถึงจุด อากาศ - พื้นดิน - อากาศ เกี่ยวกับ การบิน ระหว่าง ประเทศ และ/

หรือ ในประเทศ การสื่อสาร ทางวิทยุ เกี่ยวกับ ความสะดวก ทางอุตุนิยมวิทยา เครื่องช่วย การเดินอากาศ การจัด จราจร สำหรับ เครื่องบิน ที่บินด้วย เครื่องวัด ประกอบ การบิน และบริการอื่นใด ที่เกี่ยวข้อง ตาม ความต้องการ ของผู้ดำเนิน การเดินอากาศ เพื่อให้การขนส่งทางอากาศ ในและต่างประเทศ ได้ดำเนินไป ด้วยความปลอดภัย สม่าเสมอ และมีสมรรถภาพ โดยไม่คิดค่าใด และไม่ลำเอียง อันเป็นภารกิจตามข้อผูกพัน ที่รัฐบาลไทย มีอยู่ต่อองค์การ การบินพลเรือน ระหว่างประเทศ ในฐานะภาคี ประเทศ

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงคมนาคมกับแผนการส่งเสริม SMEs

ในประเทศไทยปัญหาทางด้าน โลจิสติกส์เป็นปัญหาที่เพิ่งได้รับความสนใจมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน การลดต้นทุนทางด้าน โลจิสติกส์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ SMEs ทั่วไปมักมีต้นทุน โลจิสติกส์ที่สูง หน่วยงานต่างๆในกระทรวงคมนาคมมีภารกิจทางด้านการขนส่ง มีหน้าที่ในการพัฒนาการขนส่งคมนาคมของประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งค่าใช้จ่ายทางด้านการขนส่งนี้ นับว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่มีสัดส่วนสูงมากที่สุดในต้นทุนด้าน โลจิสติกส์ ดังนั้นการดำเนินงานของ หน่วยงานในกระทรวงคมนาคมจึงมีความสำคัญต่อการลดต้นทุน โลจิสติกส์และเพิ่มขีดความสามารถ แข่งขันของ SMEs

สำหรับความสอดคล้องของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น การดำเนินงานของกระทรวงคมนาคม จะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มยุทธที่ 6 คือ การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้าน โลจิสติกส์ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักของกระทรวงคมนาคมในการอำนวยความสะดวกในด้านการขนส่ง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงคมนาคมต่อการส่งเสริม SMEs

การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงคมนาคมจะมีผลกระทบต่อการลงทุนการขนส่ง ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการขีดความสามารถการแข่งขันของธุรกิจ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้กระทรวงคมนาคมมีการปรับปรุงงานทางด้านการพัฒนาระบบขนส่งของประเทศ แต่ยังไม่ได้รับความสนใจกับปัญหาโลจิสติกส์มากนัก จึงยังไม่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการลดต้นทุนการขนส่งและ โลจิสติกส์ที่ชัดเจน

โครงการที่กระทรวงคมนาคมอาจจัดให้มีขึ้น คือ การสำรวจต้นทุนขนส่งของอุตสาหกรรมต่างๆ และ ศึกษาว่า SMEs มีปัญหาและข้อจำกัดทางด้าน โลจิสติกส์อย่างไร เพื่อหาแนวทางและมาตรการแก้ไขต่อไป

2.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์⁵

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนา ระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการ ผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมชลประทาน
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
5. กรมประมง
6. กรมปศุสัตว์
7. กรมพัฒนาที่ดิน
8. กรมวิชาการเกษตร
9. กรมส่งเสริมการเกษตร
10. กรมส่งเสริมสหกรณ์
11. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
12. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
13. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
14. กรมการข้าว

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีการจัดองค์การบริหารในรูปรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย

1. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
2. องค์การสวนยาง
3. องค์การสะพานปลา
4. องค์การตลาดเพื่อการเกษตร

5

www.moac.go.th

5. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

องค์การมหาชน ประกอบด้วย

6. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

7. สำนักสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

8. บริษัท ห้องปฏิบัติการกลางตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการรวบรวมข้อมูลโครงการ และกิจกรรมต่างๆที่สำคัญ โดยจะรวบรวมโครงการฯ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และประชาชนที่สนใจ เช่น โครงการความช่วยเหลือโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เช่น

1. การให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินและที่ดินแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
2. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ
3. โครงการปรับปรุงคุณภาพสินค้าการเกษตรและการตลาด
4. โครงการสระเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อการเกษตรผสมผสาน
5. แผนป้องกัน และกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
6. แผนทดแทนอาชีพในพื้นที่ลดการปลูกข้าวนาปรัง
7. โครงการพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
8. โครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านเกษตร
9. โครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อความมั่นคงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับแผนการส่งเสริม SMEs

แม้ประเด็นต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาภาคการเกษตรจะอยู่นอกเหนือสิ่งที่ควรครอบคลุมในแผนการส่งเสริม SMEs แต่ภาคการเกษตรเป็นภาคเศรษฐกิจใหญ่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และ SMEs ในภูมิภาคต่างๆของประเทศมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาคการเกษตร โดยต้องอาศัยตลาดในท้องถิ่นซึ่งมีลูกค้าอยู่ในภาคการเกษตร ใช้วัตถุดิบจากภาคการเกษตร และใช้แรงงานที่อพยพจากภาคการเกษตร นอกจากนี้อุตสาหกรรมและบริการที่มีการประกอบการอยู่ในครัวเรือนเกษตรตามชนบท นับวันจะมีความสำคัญมากขึ้นต่อการสร้างรายได้และการจ้างงานของประชาชน ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรมครัวเรือนบางอย่าง

ก็สามารถ จัดอยู่ในผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือ OTOP ได้ ดังนั้นกิจกรรมในหน่วยงานต่างๆของกระทรวงเกษตร จึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนา SMEs มาก

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์มีความสอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ เช่น ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของ SMEs ในภาคการผลิต ยุทธศาสตร์ที่ 4 การ ส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อการส่งเสริม SMEs

กิจกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนใหญ่แม้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรและ สหกรณ์การเกษตร แต่ในยุคปัจจุบันการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมนอกรเกษตรสามารถสร้างรายได้แก่ เกษตรกรได้มากขึ้น นอกจากนั้น สหกรณ์การเกษตรบางแห่งยังมีธุรกิจด้านบริการ เช่น ร้านค้าปลีกและ บริการอื่นๆ ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็อยู่ในฐานะที่จะช่วยส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะธุรกิจใ ครัวเรือนในเขตชนบทได้ การสำรวจกิจกรรมนอกไร่นาของครัวเรือนการเกษตร การส่งเสริมการใช้ผลิตผล ทางการเกษตรมาผลิตเป็นสินค้าอุตสาหกรรม เช่น การทำปุ๋ยและพลังงานชีวภาพ จากผลิตผลและกากของ เสียจากการเกษตรและการส่งเสริมอาชีพนอกไร่นาอื่นๆ เช่น การท่องเที่ยวอนุรักษ์ การจัดตั้งร้านค้า ฯลฯ น่าจะอยู่ในขอบเขตของกิจกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้กระทรวงเกษตรต้องมีโครงการ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สสว. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและกรมพลังงานทดแทน กระทรวงแรงงาน ในการจัดทำโครงการต่างๆ

ดังนั้นลักษณะการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่แล้วจะเกี่ยวข้องกับ SMEs โดยเฉพาะอุตสาหกรรมครัวเรือนในชนบทที่สามารถสร้างรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพเกษตรของประชาชน ได้เป็นอย่างมาก เนื่องจาก SMEs และกิจกรรมหัตถกรรมการค้าและบริการที่อยู่ในภาคการเกษตรมีอยู่เป็นจำนวน มาก ดังนั้นเมื่อกระทรวงเกษตรมีการดำเนินการมาตรการใดๆ ออกมาก็จะส่งผลกระทบต่อ SMEs ที่อยู่ในภาค การเกษตรด้วย ไม่ว่าจะเป็นโครงการปรับปรุงคุณภาพสินค้าการเกษตรและการตลาด โครงการเพิ่มศักยภาพ ชุมชนด้านเกษตร เป็นต้น

ในปัจจุบันทั้งในกระทรวงมหาดไทย โดยกรมพัฒนาชุมชนและกระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรม ส่งเสริมอุตสาหกรรม มีโครงการจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมและกิจกรรมอื่นๆใน

ชนบท การร่วมมือกับหน่วยงานในกระทรวงอื่นๆในแต่ละจังหวัด ก็สามารถทำได้โดยสะดวกขึ้นจากบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ทำหน้าที่ในลักษณะเจ้าหน้าที่บริหารสูงสุด (CEO) ในจังหวัดของตน ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรมีการร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรมและ สสว. ในกิจกรรมการส่งเสริม SMEs และ Micro enterprises มากขึ้น

2.6 กระทรวงแรงงาน⁶

กระทรวงแรงงานมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรอบรู้ จัดเตรียมกำลังคนให้มีความพร้อมและพอเพียงต่อความต้องการทางเศรษฐกิจทุกภาคส่วน เสริมสร้างให้แรงงานมีความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรด้านแรงงานให้มีประสิทธิภาพ

หน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย

- สำนักงานรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
- กรมการจัดหางาน
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน
- สำนักงานประกันสังคม

หน่วยงานที่มีบทบาทในการช่วยเหลือหรือให้การส่งเสริม SMEs ที่โดดเด่นเป็นรูปธรรมได้แก่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดังนั้นในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเท่านั้น

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

บทบาทและหน้าที่หลัก คือการบริการฝึกอบรม และส่งเสริมและประสานการพัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งกับภาครัฐและเอกชน สำหรับการจัดฝึกอบรมจะเน้นการฝึกอบรมใน 3 ลักษณะ คือ การฝึกเตรียมเข้า

---

⁶ www.mol.go.th

ทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกเสริมทักษะ ส่วนกิจกรรมที่ดำเนินการในปัจจุบัน ได้แก่ ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เช่น การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกเสริมทักษะ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นผู้สามารถจัดการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม และเป็นระบบ ใช้มาตรการจูงใจภาคเอกชน โดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการซึ่งมีการจัดฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ จัดตั้งกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน กำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ทดสอบฝีมือคนหางานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ แข่งขันฝีมือแรงงาน จัดฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอิสระในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การตลาด การทำบัญชี E-commerce การเข้าถึงแหล่งทุน เชื่อมโยง ผู้ประกอบอาชีพอิสระให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับ รัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการเริ่มประกอบธุรกิจ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงแรงงานกับแผนการส่งเสริม SMEs

ลักษณะการดำเนินงานกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานประกอบการต่างๆ โดยเฉพาะ SMEs ที่มีข้อจำกัดในด้านการฝึกอบรมแรงงาน ซึ่งการที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจัดให้มีกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการฝึกอบรมแรงงาน และการใช้มาตรการจูงใจโดยการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร ตลอดจนการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่สถานประกอบการ ทำให้ SMEs ได้รับประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาฝีมือแรงงานของตนเอง เนื่องจากการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร จึงทำให้มีเงินทุนมาใช้ในการฝึกอบรมบุคลากรมากขึ้น และนอกจากนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง SMEs เข้ากับแหล่งเงินทุนต่างๆอีกด้วยทำให้ SMEs มีความสะดวกรวดเร็วในการหาแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

ในด้านความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น การดำเนินงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 1.6 การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร SMEs และกลยุทธ์ที่ 6.2 การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ/ พนักงาน) โดยรวมก็คือ

การมีส่วนสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงานของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ

เนื่องจากหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการพัฒนาพนักงาน โรงงาน เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานให้ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมนั้น ยังไม่มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีโครงการการพัฒนาแรงงานฝีมือได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม แม้ว่ากรมพัฒนาแรงงานพยายามจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อยกระดับความสามารถของแรงงานฝีมือภาคอุตสาหกรรม แต่การนำเอาระบบไปปฏิบัติใน SMEs ยังมีขอบเขตจำกัด เนื่องจากความต้องการในการยกระดับความสามารถของฝีมือแรงงานมีความต้องการจำเพาะตรงตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพการแข่งขันที่เกิดขึ้นแต่ละอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงแรงงานต่อการส่งเสริม SMEs

การพัฒนาศักยภาพด้านแรงงาน เป็นสิ่งสำคัญต่อการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของ SMEs ในเวลาที่ผ่านมา การส่งเสริม SMEs การด้านบุคลากรของหน่วยงานต่างๆมักเน้นในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ มีเพียงกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเท่านั้นที่มุ่งเน้นในประเด็นการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะ การพัฒนาฝีมือแรงงานเท่านั้นที่มุ่งเน้นในประเด็นการพัฒนาฝีมือแรงงาน มีกิจกรรมอยู่หลายด้านทั้งการฝึกอบรมอาชีพใหม่เพื่อเตรียมเข้าทำงาน และการเพิ่มทักษะแก่คนงานที่ทำงานอยู่แล้ว ทั้งมีการกำหนดมาตรฐานแรงงานแห่งชาติและการทดสอบฝีมือแรงงาน นอกจากนี้ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังมีการจัดตั้งแรงงานภาคและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ซึ่งเป็นเครือข่ายในเขตภูมิภาคต่างๆของประเทศ แรงงานใน SMEs ต้องประสบกับข้อจำกัดหลายอย่าง การขาดการพัฒนาในทักษะฝีมือนับว่าเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก ด้วยเหตุนี้กิจกรรมของกรมพัฒนาแรงงาน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs นอกจากนั้น กิจกรรมบางอย่างของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เช่น การฝึกอบรมอาชีพ น่าจะมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการ SMEs เป็นอย่างมาก เนื่องจากอาชีพบางอย่างที่มีการฝึกอบรม เช่น การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า ล้วนมีส่วนต่อการช่วยส่งเสริมให้เกิดธุรกิจ SMEs ใหม่ขึ้น คนที่ได้รับการฝึกอบรมไม่จำเป็นต้องเป็นแรงงานรับจ้างในโรงงานเสมอไป หากผู้ได้รับการฝึกอบรมมีแนวคิดที่จะเป็นผู้ประกอบการ ตั้งธุรกิจของตนเองขึ้น ก็จะทำให้มี SMEs เกิดใหม่เพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่ทั้งนี้ผู้ได้รับการฝึกอบรมและอยากตั้งธุรกิจของตนเองจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในด้านอื่น เช่น ในด้านการเงินด้วย

แม้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีการดำเนินงานในพื้นที่ต่างๆ แต่เนื่องจาก SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมาก และทักษะฝีมือแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมหรือประเภทธุรกิจบริการก็แตกต่างกันไป กิจกรรมของกรม

พัฒนาแรงงานในพื้นที่ต่างๆ จึงยังไม่สามารถครอบคลุมได้มากนักเมื่อเทียบกับ SMEs ที่มีอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงควรพยายามขยายขอบเขตการดำเนินงานของตนให้มีความกว้างขวางมากขึ้น แนวทางหนึ่งก็คือ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. , ISMED , ชพว. และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในการจัดทำโครงการฝึกอบรมหรือเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้อาจมีการเลือกอุตสาหกรรมหรือบริการที่มีอยู่มากในแต่ละพื้นที่ก่อนแล้ว จึงขยายขอบเขตไปสู่อุตสาหกรรมหรือบริการอื่นๆ นอกจากนี้ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและฝีมือของแรงงานย่อมต้องมีบุคลากรของกรมพัฒนาฝีมือ โดยลำพังอาจมีไม่เพียงพอ กรมฯ จึงควรประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา และสมาคม ที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งผู้ชำนาญในอุตสาหกรรมหรือบริการเฉพาะด้านที่มีอยู่ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มาร่วมกันเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีโครงการที่มีความชัดเจนทางด้านต่างๆ เช่น ประเภทอุตสาหกรรม เนื้อหาในการฝึกอบรม ระยะเวลาฝึกอบรม งบประมาณที่ต้องใช้ ฯลฯ เพื่อให้การพัฒนาแรงงานใน SMEs ที่มีอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ สามารถดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางในการดำเนินงานสนับสนุนการยกระดับความสามารถของฝีมือแรงงานจึงควรพิจารณาให้การสนับสนุนความร่วมมือในระหว่างกลุ่มสมาคม สถาบัน และบริษัทเอกชนในการดำเนินโครงการร่วมกัน เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ตรงตามความต้องการของแต่ละอุตสาหกรรม พร้อมทั้งควรกำหนดให้มีมาตรการในการสนับสนุนให้ SMEs ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อยกระดับความสามารถของแรงงานฝีมือในบริษัท เช่น มาตรการทางภาษี หรือมาตรการการสนับสนุนอื่นๆ ที่สามารถจูงใจผู้ประกอบการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2.7 กระทรวงการคลัง⁷

กระทรวงการคลังมีภาระหน้าที่ในการบริหารทางด้านรายรับ และรายจ่ายของรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังมีอยู่อย่างกว้างขวาง กระทรวงการคลังมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีศุลกากร และรายได้ของรัฐบาลตามแหล่งรายได้ เช่น ภาษีที่เกิดจากฐานรายได้ ฐานการบริโภค ฐานการค้าระหว่างประเทศ และอื่นๆ ตลอดจนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี (เช่น

⁷ www.mof.go.th

รายได้ของรัฐวิสาหกิจ ค่าธรรมเนียม ฯลฯ) รายจ่ายของรัฐบาลประเภทต่างๆ (รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน
จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ) ฐานการคลัง หนี้ของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ

นอกจากหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี และบริหารการใช้จ่ายของรัฐบาลโดยตรงแล้ว
หน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจหน้าที่ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของกระทรวงการคลัง คือ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง สศค.ถือได้ว่าเป็นหน่วยงาน
หลักในกระทรวงฯ ที่มีภารกิจในการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะนโยบาย ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สนค.) ซึ่งเป็นสถาบันที่
มีฐานะเป็นสถาบันอิสระที่อยู่ในกำกับของ สศค. มีการจัดเก็บข้อมูลและมีผลการศึกษาวิเคราะห์ ในเรื่อง
ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการคลังของประเทศอยู่จำนวนมาก นอกจาก ผลการศึกษาต่างๆ สนค. มีการจัดทำ
แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) ของประเทศไทย และมีการเผยแพร่ข้อมูลและสถิติ
พื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย ซึ่งมีความครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทยหลายด้าน เช่น ข้อมูล
เกี่ยวกับรัฐบาล การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ประชากร การคมนาคม และข้อมูลทางเศรษฐกิจด้าน
ต่างๆ

แม้กระทรวงการคลังไม่มีหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs โดยตรง แต่การปฏิบัติงานของหน่วยงานใน
กระทรวงฯ เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต จะมีผลกระทบต่อ
เจริญเติบโตและการพัฒนาของ SMEs ในที่นี้จะเลือกวิเคราะห์บางหน่วยงานของกระทรวงการคลังที่มีความ
เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง ประกอบด้วย

- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กลุ่มภารกิจด้านรายได้

- กรมสรรพากร
- กรมสรรพสามิต
- กรมศุลกากร

กลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

- กรมบัญชีกลาง

- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

กลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สิน

- กรมธนารักษ์

- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ก. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง มีภาระหน้าที่ ในการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และประสานงานการดำเนินงานของกระทรวงการคลังตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ และความเชื่อมั่นในภารกิจของกระทรวงการคลัง บริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ เสนอแนะนโยบาย และมาตรการในการป้องปรามธุรกิจการเงินนอกระบบภายใต้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง เสนอแนะและพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง ให้มีความยุติธรรม และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การดำเนินงานที่ผ่านมา มีโครงการที่ได้ดำเนินการไป ได้แก่ โครงการปรับปรุง ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล เพื่อตอบสนองต่อเรื่องร้อยเรียนธุรกิจการเงินนอกระบบ ซึ่งเป็นการการป้องปรามธุรกิจการเงินนอกระบบภายใต้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง โครงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจการเงินนอกระบบที่ผิดกฎหมายให้กับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเรื่องธุรกิจการเงิน นอกระบบมีความครอบคลุมและขยาย วงกว้างออกไปได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น โครงการจัดทำแผนการตรวจราชการประจำปี 2550 ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ตรวจสอบ การดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด โครงการตรวจ ติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคและเขตตรวจราชการในส่วนกลาง โครงการการบริหารงบประมาณรายจ่ายลงทุน โครงการพัฒนาบุคลากรกระทรวงการคลัง (ด้านการบริหาร) โครงการพัฒนาบุคลากรสำนักงานปลัด

กระทรวงการคลัง โครงการบริหารสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังตามแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นต้น

ข. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะและออกแบบนโยบายและมาตรการด้านการคลัง ระบบการเงิน รวมทั้งเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีคุณภาพต่อกระทรวงการคลัง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารที่มีมาตรฐานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับในนโยบายและผลงานของกลุ่มเป้าหมายบุคคล และหน่วยงานทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ด้านนโยบายการคลังและนโยบายภาษีอากร

มีหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับการคลังและภาษีอากร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ด้านนโยบายการเงิน นโยบายการออม และการลงทุน

มีหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับระบบการเงิน การออม การลงทุน และการพัฒนาตลาดทุน ตลอดจนวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป้าหมายในเชิงนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจจุลภาคของประเทศ

ด้านนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ทำหน้าที่ เสนอแนะและออกแบบนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งวางแผนประสานและดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินและการคลังระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านอื่นๆ

ทำหน้าที่ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ลักษณะการดำเนินงาน แบ่งออกเป็นด้านการคลังกับการเงิน

ด้านการคลัง

- ด้านมาตรการบริหารการคลัง มีการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2551 เพื่อเป็นฐานในการพิจารณากำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินปีงบประมาณ 2551 การพิจารณาให้ความเห็นต่อการขออนุมัติโครงการ แผนการปฏิบัติงาน และการของบประมาณส่วนเพิ่มในระหว่างปีงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ การขยายบทบาท สศค. ศูนย์ภูมิภาค เพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจของ สศค. ให้ส่วนภูมิภาคได้รู้จักมากขึ้น โครงการยกระดับความโปร่งใสทางการคลัง
- ด้านการจัดสรรรายได้และปฏิรูปโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ศึกษาแนวทางการปฏิรูปโครงสร้างรายได้ของ อปท.
- ด้านภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีการทบทวนร่างกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- ด้านการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่น สศค. ได้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2550 ภายใต้ความร่วมมือของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลการคลังท้องถิ่นได้ขอความร่วมมือจาก อปท. นำส่งข้อมูลประมาณการรายรับปีงบประมาณ 2547 - 2550 เข้าสู่ระบบฐานข้อมูล
- ด้านมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบรถยนต์โดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในประเทศ โดยกระทรวงการคลังได้ยกเว้นอากรเป็นการชั่วคราว จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ให้กับชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ
- มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในประเทศ โดยยกเว้นอากรขาเข้าให้กับชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2550 เป็นต้นไป
- การปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการผลิตในประเทศในบางภาคอุตสาหกรรม
- การปรับลดอัตราอากรขาเข้าเหล็กกล้าที่มีคุณลักษณะพิเศษทางไฟฟ้า

ด้านการเงิน

- พัฒนาแผนแม่บทการเงินระดับฐานราก สศค. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำร่างแผนแม่บทการเงินระดับฐานรากเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรการเงินระดับฐานรากให้มี

เสถียรภาพ ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือของชุมชนในการพัฒนาขีดความสามารถทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการสืบสานศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมของท้องถิ่น

- การจัดทำร่างแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคม
- การปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
- การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีการเงินระหว่างประเทศฉบับที่ 39
- มาตรการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจและธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

ค. กรมสรรพากร

กรมสรรพากร มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การเสนอแนะและการใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสมัครใจในการเสียภาษี

ในการดำเนินงานได้แบ่งออกเป็น 3 ยุทธศาสตร์ 1. สร้างฐานภาษีที่ยั่งยืน 2. พัฒนาระบบ ICT เชิงรุก 3. มุ่งสู่องค์กรเชิงวิชาการ จากลักษณะการดำเนินงานของกรมสรรพากรนั้น จะเน้นไปที่การเก็บภาษีให้ได้ตามเป้า และการออกกฎหมายที่บริสุทธิ์ยุติธรรม

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของกรมสรรพากร มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางการเงิน ซึ่งการดำเนินงานส่งเสริม SMEs กรมสรรพากร นั้นจะเน้นไปที่การใช้มาตรการลดภาษีให้กับผู้ประกอบการ SMEs เช่น ในเรื่องของการทำการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

ง. กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิต เป็นหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีจากสินค้า และ บริการเฉพาะอย่างที่เรียกว่า "ภาษีสรรพสามิต"

ลักษณะการดำเนินงานนั้น มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ใช้ 3 ยุทธศาสตร์คือ

1. จัดเก็บภาษีเพื่อเสริมฐานะการคลังที่ยั่งยืน
2. สร้างความเป็นธรรม และความพึงพอใจให้ผู้รับบริการ
3. บริหารจัดการองค์กรให้มีมาตรฐานและทันกับสมัย

ตามหลักธรรมาภิบาล

สินค้าและบริการที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ ได้แก่ สุรา ยาสูบ ไฟ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม เครื่องไฟฟ้า แก้วและเครื่องแก้ว รถยนต์ เรือ ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง พรหมและสิ่งปูพื้นอื่น ๆ รถจักรยานยนต์ หินอ่อนและหินแกรนิตที่แปรรูปแล้ว แบตเตอรี่ สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน สนามแข่งม้า สนามกอล์ฟ กิจการโทรคมนาคม ในโทรศัพท์และดิสโก้เทค สถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวด สลากกินแบ่ง

จ. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ มีภาระหน้าที่ ในการเสนอแนวทาง มาตรการ ในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่ารัฐวิสาหกิจ กำกับ ดูแล วิเคราะห์และติดตามประเมินผลรัฐวิสาหกิจเพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐ บริหารจัดการหลักทรัพย์ของรัฐให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่า

การดำเนินงานส่งเสริม SMEs ของกระทรวงการคลังนั้น โดยปรกติแล้วจะใช้มาตรการทางด้านภาษีอากรเป็นหลักในการจูงใจให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจ ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ดี แต่ปัญหาของ SMEs มีอยู่มากไม่สามารถจะแก้ไขโดยมาตรการภาษีได้ทั้งหมด นอกจากนั้น SMEs ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงมาตรการลดหย่อนภาษีของกระทรวงการคลังได้

บทบาทที่โดดเด่นที่สุดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในกิจกรรมของกระทรวงการคลัง ได้แก่ การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงินโดยผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เนื่องจาก SMEs เป็นวิสาหกิจส่วนใหญ่ในระบบเศรษฐกิจ และในปัจจุบัน SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ค่อนข้างยาก มาตรการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs มีกระทรวงการคลังมีบทบาทสำคัญในการกำหนด มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2542 จนถึงปัจจุบัน เช่น การจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมายในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ SMEs ซึ่งได้ดำเนินการผ่านช่องทางของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 5 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ชพว.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ชสน.) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในกรณีบสย. เป็นการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้การสนับสนุนวงเงินเพื่อสนับสนุน SMEs ด้วย และมาตรการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในระดับฐานรากสามารถเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะสร้างความเข้มแข็ง และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประชาชนระดับฐานราก กระทรวงการคลังได้หารือกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ชพว.) และธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการพิเศษเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับฐานราก โดยได้มีการกำหนดเป้าหมายในการให้สินเชื่อเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การดำเนินการนั้นพบว่า

ธนาคารออมสินได้มีโครงการสินเชื่อใหม่ 3 โครงการ เริ่มโครงการตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม 2550 วงเงิน 5,000 ล้านบาท ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ประจำตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีวิต และสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทสำหรับวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ ธนาคารออมสินได้ขยายเป้าหมายโครงการที่มีอยู่เดิม 2 โครงการ วงเงิน 10,700 ล้านบาท ได้แก่ สินเชื่อธนาคารประชาชน และโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้มีการให้สินเชื่อใหม่เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการสร้างงานในชนบท 4 โครงการ วงเงิน 26,000 ล้านบาทดำเนินการตั้งแต่ 1 เมษายน 2550 ถึง 31 มีนาคม 2551 (ปี 2550 จำนวน 18,844 ล้านบาท มกราคม ถึง มีนาคม 2551 จำนวน 7,156 ล้านบาท) โดยเป็นสินเชื่อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตร สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในชนบท สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ซึ่งคาดว่าเกษตรกรจำนวนไม่น้อยกว่า 550,000 ราย และองค์กรชุมชนไม่น้อยกว่า 14,000 แห่ง จะได้รับประโยชน์จากมาตรการนี้

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ชพว.) ได้มีการให้สินเชื่อใหม่ 2 โครงการ ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนธันวาคม 2550 วงเงิน 4,000 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับ SMEs ในการฟื้นฟูธุรกิจ ขยายกิจการ และเสริมสร้างสภาพคล่อง พัฒนาเครื่องจักร กระบวนการผลิตและบริการ รวมทั้งสินเชื่อเพื่อสร้างความคล่องตัวในการรับจ้างทำงานให้แก่ภาครัฐบาล

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) มีการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ก่อให้เกิดการสร้างงาน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วยโครงการสินเชื่อใหม่ 2 โครงการ ได้แก่ โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัย ธอส. - อปท. วงเงิน 1,000 ล้านบาท สำหรับปี 2550 และโครงการเร่งรัดสินเชื่อรายย่อยไม่เกินรายละ 300,000 บาท จำนวน 4,500 ล้านบาท รวมวงเงินสินเชื่อโครงการใหม่ทั้งสิ้น 5,500 ล้านบาท

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงการคลังกับแผนการส่งเสริม SMEs

กระทรวงการคลังในฐานะกระทรวงที่มีภาระหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการเก็บภาษีอากร และการใช้จ่ายของรัฐบาล รวมทั้งการกำหนดนโยบายทางด้านเศรษฐกิจการคลังของประเทศ มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ มาก เช่น การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากร การสร้างสิ่งจูงใจในกิจกรรมต่างๆ อาทิ การฝึกอบรมคนงาน การจัดหาเทคโนโลยีและเครื่องจักรอุปกรณ์ การกำหนดกฎระเบียบในการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล ทั้งนี้ยังไม่นับรวมบทบาทของกระทรวงการคลังในด้านเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย โดยรวมและต่อเศรษฐกิจด้านเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม และต่อเศรษฐกิจในทุกภาคส่วนรวมทั้ง SMEs ด้วย

กิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงการคลังนับว่ามีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ในแทบทุกยุทธศาสตร์ ทั้งยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบทางการค้า ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการและการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงแรงงานต่อการส่งเสริม SMEs

เพื่อการส่งเสริม SMEs กระทรวงการคลังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ ในการช่วยเหลือ SMEs ในช่วงที่ผ่านมา SMEs ที่มีรายได้น้อยได้รับการยกเว้นภาษี แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งภาวะเศรษฐกิจซบเซาและมีปัญหาเงินเฟ้อ มี SMEs จำนวนมากต้องปิดกิจการลง กระทรวงการคลังอาจมีโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือ SMEs โดยเฉพาะ เช่น เร่งให้เงินกู้แก่ SMEs ผ่านสถาบันการเงิน (ซึ่งมีการทำอยู่บ้างแล้ว) การยกเว้นภาษีเครื่องจักรอุปกรณ์ (ทั้งที่มีการนำเข้าและที่ผลิตในประเทศ) การหักค่าลดหย่อน ค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมคนงาน (ซึ่งมีการทำอยู่แล้ว แต่ยังมีกฎระเบียบที่มีข้อกำหนดในรายละเอียดมาก SMEs ทั่วไปจึงไม่สามารถเข้าถึงได้

การปรับปรุงการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร เช่น การหักค่าใช้จ่ายเป็น 2 เท่าจากเงินได้พึงประเมิน การลดหย่อนความเข้มงวดในกฎระเบียบจึงเป็นสิ่งควรพิจารณา)

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังควรมีการประสานงานกับ สสว. เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของ SMEs ในเรื่องต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกระทรวงการคลัง เช่น ทางด้านภาษีอากร ค่าลดหย่อน และสิ่งจูงใจอื่นๆ ตลอดจนปัญหาทางการเงิน และประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการคลังอื่นๆ

2.8 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร⁸

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัด ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ลักษณะการดำเนินงาน มีหน่วยงานที่มีความสำคัญในการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูล ในกระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช. หรือ NSO) และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ

ก. สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช. หรือ NSO)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ มีการจัดเก็บสถิติข้อมูลของสถานประกอบการสาขาต่างๆอยู่เป็นประจำ NSO มีภารกิจในการเก็บรวบรวมและจัดทำรายงานสถิติในเรื่องต่างๆ เช่น สถิติทางด้านแรงงาน การใช้จ่ายของครัวเรือน และเรื่องอื่นๆเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม NSO มีการจัดทำสำมะโนและสำรวจสถานประกอบการอุตสาหกรรม และสำมะโนธุรกิจภาคการค้า และธุรกิจบริการอยู่เป็นระยะๆ การสำมะโนอุตสาหกรรมมีความพยายามจะครอบคลุม สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีขนาดการทำงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปทั่วประเทศ และมีการสำรวจทุก 10 ปี การสำมะโนฯ ในปี พ.ศ. 2540 มีกิจการที่ตอบรับการสำมะโน กว่า 30,000 แห่ง ข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรม มีแบบสอบถาม ที่ถามถึงผล

⁸
www.mict.go.th

การดำเนินงานในรายละเอียดต่างๆ เช่น สินค้าที่ผลิต สถานที่ตั้ง ปีที่ก่อตั้ง สภาพการผลิต การลงทุน ฯลฯ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดการดำเนินงานของสถานประกอบการ อุตสาหกรรมในด้านต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากการสำมะโนแล้ว ทาง NSO ยังมีการจัดทำการสำรวจสถานประกอบการ อุตสาหกรรมเป็นครั้งคราว โดยการสุ่มตัวอย่างในการสำรวจแต่ละครั้งมีสถานประกอบการตอบ แบบสอบถามหลายพันแห่ง ส่วนทางด้านธุรกิจการค้าและบริการนั้น NSO ก็มีการจัดทำสำมะโนเช่นกัน โดยครอบคลุมรายละเอียดของลักษณะการประกอบการในสาขาการค้าและบริการ ซึ่งมีข้อมูลที่สามารถ นำมาใช้วิเคราะห์โครงสร้างและสภาพธุรกิจการค้าและบริการอยู่เป็นจำนวนมาก

สำหรับข้อมูลการจ้างงาน NSO มีการสำรวจแรงงานปีละหลายรอบ ทั้งแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการก่อสร้าง ภาคการขนส่ง และภาคการค้าและบริการ ข้อมูลการจ้างงานนี้ สามารถ นำมาวิเคราะห์ลักษณะการจ้างงานของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้ เช่น มีการแบ่งจำนวนและสัดส่วนของ คนงานตามภูมิภาค และตามจังหวัด ตามประเภทธุรกิจ และแสดงรายละเอียดของแรงงาน ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอัตราค่าจ้างเฉลี่ยได้ ทางกระทรวงแรงงานก็มีการจัดเก็บข้อมูลการจ้างงานในบาง ลักษณะ เช่น จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม จำนวนคนงานที่ถูกเลิกจ้าง และข้อมูลเกี่ยวกับ สวัสดิการของคนงานในด้านอื่นๆ โดยแบ่งตามสาขาธุรกิจมีข้อมูลเหล่านี้ จึงสามารถนำมาใช้ประกอบการ วิเคราะห์สถานการณ์การจ้างงานและโครงสร้างการจ้างงานของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ได้

ข. สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ

กิจกรรมส่วนใหญ่ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ มุ่งไปในทางการส่งเสริม อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศไทย แต่สำนักงานฯก็มีการจัดเก็บข้อมูลอยู่เป็นจำนวนมาก ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแผนการส่งเสริม SMEs

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แม้ไม่มีการส่งเสริมและ สนับสนุน SMEs โดยตรง แต่ SMEs สามารถเข้ามาใช้ข้อมูลในส่วนที่มีการเก็บรวบรวมจาก สำนักงานสถิติ แห่งชาติ และสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบ ธุรกิจ

นอกจากนั้น การส่งเสริมให้สถานประกอบการเอกชน โดยเฉพาะเพื่อ SMEs ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ให้เป็นประโยชน์นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs มาก ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะในยุคศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในกลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อการส่งเสริม

SMEs

ในช่วงที่ผ่านมา สำนักงานสถิติเพียงแต่จัดพิมพ์รายงานผลการสำรวจและสำมะโนขึ้นเอง โดยให้มีการเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดผลการสำรวจรายการกิจการอย่างจำกัดมาก ทั้งนี้ อาจเป็นข้อพิจารณาด้านผู้ตอบการสำมะโนและการสำรวจซึ่งไม่อยากจะเปิดเผยข้อมูลออกมาเป็นรายการ อย่างไรก็ดี หากข้อมูลการสำมะโนและการสำรวจนี้มิได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ในรายละเอียด ก็จะเป็นสิ่งที่น่าเสียดายมาก สำนักงานสถิติน่าจะใช้วิธีต่างๆ เช่น ไม่เปิดเผยรายชื่อ และที่อยู่เป็นรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม และในอุตสาหกรรมใด หากมีผู้ตอบเพียง 1-2 ราย ก็อาจตัดข้อมูลรายนั้นๆ ออกก่อนที่จะนำข้อมูลนี้ให้หน่วยงานอื่น ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลผลการสำรวจ และสำมะโนนี้ โดยหน่วยงานที่มีส่วนในการส่งเสริม SMEs และสถาบันการศึกษาวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในสภาพและปัญหาของ SMEs อันจะนำมาสู่ข้อเสนอแนะทางนโยบายที่เป็นประโยชน์ได้

สำหรับสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาตินั้น น่าจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม SMEs ทางด้านการให้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตน ดังนั้น หากมีการจัดทำโครงการต่างๆ ในเรื่องนี้ โดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. และ ISMED ก็จะช่วยเหลือให้ SMEs ลดข้อจำกัดทางด้านความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้มาก

การพัฒนาซอฟต์แวร์ที่จะใช้ประโยชน์ในธุรกิจที่มีความเหมาะสมกับ SMEs เช่น การจัดทำบัญชี การควบคุมต้นทุน รายชื่อและลักษณะของลูกค้ารายการและปริมาณสินค้าคงคลัง ฯลฯ แล้วเผยแพร่ให้แก่ SMEs ก็เป็นโครงการที่จะมีประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs มาก

2.9 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา⁹

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ลักษณะของดำเนินการได้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆมากมาย เช่น การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว การดำเนินงานส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ประเทศไทยผ่านสื่อต่างๆ ดำเนินงานด้านการตลาดเพื่อเสนอขายแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย เข้าร่วมงานส่งเสริมการขายท่องเที่ยวสำหรับตลาดนักท่องเที่ยวทั่วไปและตลาดเฉพาะกลุ่ม จัดทัศนศึกษาแก่สื่อมวลชน และบริษัทนำเที่ยวมายังประเทศไทย ร่วมมือกับหน่วยงานราชการไทยและองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเทศไทย การดำเนินการส่งเสริมการตลาดในประเทศ ส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม การอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานและเพื่อมวลชน โดยการจัดทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการนันทนาการสร้างสรรค์คุณภาพชีวิต โครงการยุทธศาสตร์การส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ โครงการค่ายนันทนาการด้านยาเสพติดประจำปี 2549 การประกวดวงดนตรี Folk Song โครงการแข่งขันหมากรุกชิงแชมป์แห่งประเทศไทย โครงการจัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนและประชาชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย โครงการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพสำหรับมวลชน

การปฏิบัติงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นับว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs มาก เนื่องจากธุรกิจ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น ร้านอาหาร และรายขายของ ชำร่วย ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อม การส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและในสาขาที่เกี่ยวข้องจึงเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬากับแผนการส่งเสริม SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ในหลายยุทธศาสตร์ เช่น ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้าง

⁹
www.mots.go.th

และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกกลยุทธ์ โดยเฉพาะในกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึกและธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ที่ 3 และ 4 ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถและในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 5 กลยุทธ์การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด และยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ในกลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ ซึ่งการเชื่อมโยงเครือข่ายนี้ทำให้หลายๆฝ่ายได้รับผลประโยชน์ รวมถึง SMEs ด้วย โดยกระทรวงฯ ได้มีการแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP กับสัมผัสที่พักรักวัฒนธรรม (Home stay) รวมถึงการจัดทำหนังสือหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP เผยแพร่เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงเป็นการเปิดตลาดให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาต่อการส่งเสริม SMEs

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอบรมบุคลากรการท่องเที่ยวทั้งผู้ประกอบการและบุคลากรด้านอื่น เช่น มัคคุเทศก์ และกิจกรรมต่างๆที่มีส่วนต่อการควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการท่องเที่ยวล้วนมีผลต่อการส่งเสริม SMEs ทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีการปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว แต่กระทรวงฯก็อาจมีโครงการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเฉพาะด้าน เช่น การอบรมความรู้ทางด้านภาษา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมแก่ผู้ประกอบการ SMEs และมัคคุเทศก์ การสร้างจิตสำนึกในการประกอบธุรกิจของ SMEs ในธุรกิจการท่องเที่ยว การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเปิดการเรียนการสอนและร่วมพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น

นอกจากนี้ การส่งเสริมกิจกรรมการกีฬาประเภทต่างๆ เช่น ค่ายมวย การฝึกสอนเทนนิส เทควันโด ก็อาจมีส่วนต่อการส่งเสริมธุรกิจ SMEs เกี่ยวกับกีฬาทางด้านต่างๆด้วย

2.10 กระทรวงศึกษาธิการ¹⁰

กระทรวงศึกษาธิการมีภาระหน้าที่ เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

10
www.moe.go.th

ลักษณะการดำเนินงานมีโครงการต่างๆ ดังนี้ ได้แก่ โครงการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง มีคุณภาพ โครงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โครงการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและท้องถิ่น โครงการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

หน่วยงานในสังกัด ได้แก่

1. สำนักงานปลัดกระทรวง
2. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
5. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ก. สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ เสนอแนะข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย แล้วนำนโยบายไปจัดทำงบประมาณและแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของกระทรวง เป็นหน่วยงานประสานภายในระหว่างองค์กรหลักในการอำนวยการระบบบริหารจัดการและงานบริการอย่างทั่ว ทั้งองค์กรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาพลักษณ์และผู้แทนขององค์กรในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ นำผลงาน/โครงการ ไปประชาสัมพันธ์สู่แก่นักเรียน นักศึกษาครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและสาธารณะ เป็นหน่วยประสานงานการบริหารจัดการแบบบูรณาการข้ามกระทรวงและการร่วมทำงานในคณะกรรมการระดับ ชาติ ทั้งที่ระบุในกฎหมาย หรือเป็นงานตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งงานความสัมพันธ์ต่างประเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน การศึกษานอกโรงเรียน งานพัฒนากฎหมายการศึกษา การพัฒนาครูผู้บริหาร และบุคลากรการศึกษา กิจกรรมเยาวชนของนักเรียนนักศึกษา และงานซึ่งเป็นงาน ภารกิจเฉพาะของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีภาระหน้าที่ คือ พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนตาม พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม ให้ความเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ สภาการศึกษายังมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ค. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีภาระหน้าที่ คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพทุกระดับอย่างทั่วถึงและเสมอภาค สร้างการบริหารและจัดการอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการประกอบวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ง. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีภาระหน้าที่ในการ เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่เสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถของการอุดมศึกษาไทย ที่เป็นเอกภาพ โดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย เสนอแนะมาตรฐานการอุดมศึกษาไทยที่สอดคล้องกับมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เสนอแนะกรอบการจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสู่ระดับซึ่งเป็นที่ยอมรับของสากล จัดทำระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการ

ลักษณะการดำเนินงานนั้น ได้มีการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ดังนี้ โครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจฯ UBI โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์ โครงการเครือข่ายครูสหกิจ โครงการเรียนรู้ร่วมกันสร้างสรรค์ สกอ. โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและวิจัยฯ โครงการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงศึกษาธิการกับแผนการส่งเสริม SMEs

ในหลายประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่สำคัญมากในการสร้างบุคลากรให้แก่ภาคธุรกิจ ในทวีปยุโรป ประเทศแถบสแกนดิเนเวีย และประเทศอื่นๆบางประเทศ เช่น เยอรมันนี และอิตาลี วิทยาลัยอาชีวศึกษามีบทบาทมากในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ แก่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยและโรงเรียนอาชีวศึกษา กับสถานประกอบการในภาคเอกชน ก็เป็นไปอย่างแนบแน่น โดยนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสาขาที่ความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีมีความสำคัญ อาจต้องมีการปฏิบัติงานหรือฝึกงานในโรงงานในระยะเวลาหนึ่งก่อนจะจบหลักสูตรการศึกษาได้ สำหรับประเทศไทย แม้โดยหลักการแล้ว สถาบันการศึกษาจะเป็นแหล่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่สำคัญ แต่บทบาทของสถาบันการศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับอาชีวศึกษาในการสร้างบุคลากร ที่มีความรู้ความชำนาญในธุรกิจภาคเอกชน ยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก จริงอยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และคณะที่มีการเรียนการสอนในวิชาชีพอื่นๆ ตลอดจนสาขาต่างๆในโรงเรียนอาชีวศึกษา มีภาระหน้าที่ในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาต่างๆ และผู้ที่สำเร็จการศึกษา ก็สามารถนำเอาความรู้ที่ศึกษามาไปใช้ในการทำงานด้านต่างๆได้ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านบุคลากรของสถานประกอบการเอกชน ได้เป็นอย่างดี จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในหลายกรณี พบว่า แม้วิศวกรที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ เมื่อได้รับเข้าทำงานในโรงงานแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการฝึกการทำงานในระยะเวลาหนึ่งจึงจะสามารถทำงานได้ดี นักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาก็อยู่ในลักษณะเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ประกอบกับการขาดแคลนโครงการฝึกงานอย่างเป็นทางการเป็นกิจลักษณะ จึงทำให้สถานประกอบการจำนวนมาก โดยเฉพาะสถานประกอบการที่เป็น SMEs มีคุณภาพบุคลากรที่ไม่ดีพอ

หากจะกล่าวถึงความสอดคล้องของกิจกรรมในกระทรวงศึกษาธิการกับการสร้างบุคลากรในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมในหน่วยงานและสถาบันที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการย่อมต้องมีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs คือ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ ในกลยุทธ์ที่ 2 การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ทั้งผู้ประกอบการและพนักงาน) อย่างไรก็ตาม หากกระทรวงศึกษาธิการ มีความสนใจต่อการส่งเสริมการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่ SMEs มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการจะสามารถมีบทบาทในด้านนี้เป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการต่อการส่งเสริม SMEs

กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ และเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ สิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการอยู่ในฐานะที่จะทำได้ในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้แก่ SMEs คือ

1. การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ในสาขาต่างๆมากขึ้น เช่น การร่วมมือกับอุตสาหกรรมต่างๆในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และมีโครงการการศึกษาอบรมบุคลากร และการฝึกงานมากขึ้น
2. ศึกษาความต้องการแรงงานในภาคธุรกิจต่างๆ และกำหนดนโยบายและแผนการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับความต้องการนี้
3. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับให้มีการเน้นในประเด็น จริยธรรมภาคี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะที่ 3 นี้ อาจยังไม่มีความเป็นรูปธรรมมากนัก แต่การสร้างผู้ประกอบการและคนงานที่มีจริยธรรมและจิตสำนึก น่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรใน SMEs ทั้งยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึกและธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ

นอกจากนี้ ในหลักสูตรการศึกษาในบางสาขาวิชา ควรมีการปรับปรุงให้ผู้เรียนสามารถจะปรับใช้กับสถานการณ์ที่เป็นจริงมากขึ้น เช่น ในวิชาบริหารธุรกิจ อาจมีหลักสูตรเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจ และการส่งออก และในวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อาจมีช่วงเวลาที่จะให้นักศึกษาไปฝึกงานในโรงงาน เป็นต้น

การจะให้มีการส่งเสริมการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการอาจไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง การมีโครงการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สสว. , ISMED , กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน , กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย น่าจะทำให้มีกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่เป็นกิจลักษณะมากขึ้น

2.11 กระทรวงมหาดไทย¹¹

ภารกิจหลักสำคัญส่วนหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย คือ การแก้ไขปัญหาความยากจนและฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ โดยมีนโยบายที่สำคัญ คือ สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและการบริหารจัดการการเงินเพื่อธุรกิจผ่านกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลของชุมชน เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ตามนโยบายพัฒนาภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในภาคการผลิตสาขาต่างๆ ที่นำไปสู่การสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของพื้นที่

จากนโยบายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงนับเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของ SMEs ในเกือบทุกระดับและทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือ การส่งเสริมการร่วมกลุ่มและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการผลิตของชุมชนกับภาคธุรกิจเอกชน ส่วนทางอ้อม คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีในการดำเนินงาน การสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities & Infrastructure) และการจัดเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ตลอดจนข้อมูลศักยภาพเฉพาะพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาวิสาหกิจฯ (SMEs) โดยมีหน่วยงานสำคัญที่ร่วมรับผิดชอบในภารกิจดังกล่าว คือ กรมการพัฒนาชุมชนและกรมการปกครอง โดยเฉพาะกรมการพัฒนาชุมชนนับเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบโดยตรง โดยโครงการสำคัญในการส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP (OTOP Village Champion / OVC) โครงการจัดงานเมืองแห่งภูมิปัญญาไทย (OTOP CITY) โครงการเส้นทางใหม่ของโอท็อป (OTOP Midyear & Select 2007) ตลอดจนงานแสดงสินค้า จำหน่ายและจับคู่ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นสู่สากล โครงการพัฒนาเครือข่ายขององค์ความรู้ (Knowledge-Based OTOP/ KBO) และโครงการจัดนิทรรศการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเสริมต่างๆ เช่น การจำหน่ายสินค้า การสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ การฝึกอบรม และการจัดนิทรรศการแสดงผลผลิต การสร้างระบบความร่วมมือและการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน (Community-Public –Private Partnership) รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตของชุมชนกับภาคธุรกิจเอกชน นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการสนับสนุนด้านความรู้และฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน ตลอดจนทักษะในการบริหารจัดการและ

11

www.moi.go.th

การแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนด้วยตนเอง เพื่อเป็นแหล่งรองรับการว่าจ้างการผลิตจากภาคธุรกิจเอกชน (OEM) และเป็นแหล่งในการประกอบธุรกิจขนาดเล็กของคนในชุมชนเองได้ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และเครือข่ายบุคลากรทีมงานร่วม (PPP Teams) เพื่อเสริมสร้างความรู้และการบริหารจัดการสมัยใหม่ และเป็นช่องทางการค้าเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศผ่านระบบร้านค้าเครือข่ายและระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) และ สนับสนุนให้ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับเป็นสินค้าหลักของชุมชนเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนปลูกฝังจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ บำบัดฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ตามนโยบายพัฒนาภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในภาคการผลิตสาขาต่างๆ ที่นำไปสู่การสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของพื้นที่ เป็นต้น

ความสอดคล้องของกิจกรรมของกระทรวงมหาดไทยกับแผนการส่งเสริม SMEs

ลักษณะการดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชนในด้านการสนับสนุน SMEs นั้นมีโครงการหลักๆ ดังที่กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งทำให้ SMEs ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานของโครงการต่างๆ และนำไปใช้แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ดังกล่าว และยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มาตรฐานและคุณภาพสินค้า รวมถึงการบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และยังดำเนินการสนับสนุนด้านการจัดหาตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายอีกด้วย ทำให้ชุมชนและวิสาหกิจฯ (SMEs) ได้รับความสะดวกเร็ววุดขึ้น นอกจากนี้ยังมีโครงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพของ SMEs ให้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนราชการของรัฐบาลที่มีความสำคัญต่อการกำกับดูแลราชการในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นข้าราชการที่มีอำนาจสูงสุดในแต่ละจังหวัดเป็นข้าราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย การปฏิบัติราชการทุกอย่างในจังหวัด รวมทั้งกิจกรรมการส่งเสริม SMEs จึงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด แม้แต่ละกระทรวงจะมีหน่วยงานภายใต้สังกัดที่ประจำอยู่ในจังหวัดต่างๆ แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด ย่อมต้องรับผิดชอบต่อผลการพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริม SMEs

ดังนั้น กิจกรรมของกระทรวงมหาดไทย จึงมีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ในหลาย ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค และท้องถิ่น ทั้งในกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน กลยุทธ์ที่ 2, 4 กลยุทธ์การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้าง ห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ และกลยุทธ์การบูรณาการและสร้างเครือข่ายการทำงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงมหาดไทยต่อการส่งเสริม SMEs

เนื่องจาก SMEs มีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วประเทศ จึงเป็นเรื่องยากที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมได้ ทั่วถึง และ SMEs จำนวนมากมีลักษณะเป็นกิจการภายในครอบครัว จึงไม่ค่อยมีความรู้ในการการตลาด หรือปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์มากนัก ดังนั้น กรมพัฒนาชุมชนจึงควรแพร่กระจายความรู้ไปสู่ SMEs เพื่อยกระดับ SMEs ให้สูงขึ้น เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ นอกจากนี้ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินงานของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรมพัฒนาชุมชนมีส่วนในการช่วยเหลือครัวเรือนหรือสถานประกอบการ ที่มีความรู้ความสามารถ ในการผลิตสินค้าที่อยู่ในระดับผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของแต่ละตำบลได้ ที่ผ่านมา กรมพัฒนาชุมชนก็มีกิจกรรม ทางด้านนี้อยู่แล้ว แต่การประสานงานกับส่วนราชการอื่นๆ ในการส่งเสริมสินค้า OTOP ยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก ผู้ผลิตสินค้า OTOP หลายอย่างจึงต้องประสบกับปัญหาในหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านการตลาด ดังนั้น การจัดทำโครงการ โดยความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริม SMEs และการส่งเสริมการตลาด เช่น สสว. , ISMED ,กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกรมพัฒนาชุมชน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้การส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ ควรตระหนักถึงความสำคัญของ SMEs และธุรกิจชุมชนในจังหวัดของตน ที่จะมีส่วนช่วยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด หากมีการจัดเก็บข้อมูล SMEs และธุรกิจชุมชน ที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัดอย่างเป็นระบบ กิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ก็สามารถดำเนินการ ได้โดยสะดวกขึ้น หน่วยงานที่เป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ คือ สสว. ควรหาแนวทางที่จะประสานงานกับ ผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ เพื่อให้มีกิจกรรมในการส่งเสริม SMEs อย่างเป็นระบบมากขึ้น

2.12 กระทรวงสาธารณสุข¹²

กระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ลักษณะการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. **กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการแพทย์** มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ตลอดจนการจัดระบบความรู้และสร้างมาตรฐานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. **กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข** มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรค เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรงที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
3. **กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ** มีภารกิจเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยบริการสุขภาพ โดยพัฒนาระบบและกลไกที่เอื้อต่อการจัดบริการสุขภาพ ระบบสุขภาพของประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการสุขภาพและด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองและได้รับบริการจากหน่วยบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สำหรับ สำนักงานปลัดกระทรวง มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและแผนด้านสุขภาพ บริหารจัดการด้านแผนงาน คน และงบประมาณของกระทรวง การกำกับดูแลและประสานงานสาธารณสุขในพื้นที่ การพัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ การพัฒนากฎหมายด้านสุขภาพและการพัฒนางานสาธารณสุขระหว่างประเทศ

12
www.moph.go.th

ความสอดคล้องของกิจกรรมของกระทรวงสาธารณสุขกับแผนการส่งเสริม SMEs

ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุขไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs โดยตรง ถ้าจะมีบ้างก็ตรงที่มีส่วนในการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ที่เกี่ยวข้องกับการงานทางสาธารณสุข เช่น ธุรกิจโรงพยาบาล คลินิก แพทย์ ผู้ผลิตยาทั้งยาแผนโบราณและยาแผนปัจจุบัน การจัดซื้อของกระทรวงสาธารณสุขทางด้านเวชภัณฑ์ ก็อาจมีบางส่วนที่จัดซื้อจากสถานประกอบการ SMEs ด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของกระทรวงสาธารณสุขต่อการส่งเสริม SMEs

กระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่เป็นกระทรวงที่มีความรับผิดชอบทางด้านส่งเสริมการสาธารณสุขของประเทศ ก็มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ได้เช่น สำรวจว่ามีกิจกรรมทางด้านสาธารณสุขที่เป็น SMEs ประเภทใดบ้างที่ควรได้รับการส่งเสริม และควรส่งเสริมทางด้านใด เช่น การส่งเสริมการรักษาความปลอดภัยของอาหารและยา และผู้ผลิตยา โดยเฉพาะยาสมุนไพรไทย ที่ควรได้รับการส่งเสริม นอกจากนั้น ควรมีการศึกษาปัญหาของ SMEs ที่ต้องประสบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบทางด้านสาธารณสุขและหาแนวทางปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

2.13 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ¹³

การดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตามพระราชบัญญัติพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521 ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและระดับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่

1. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตามที่นายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณาและประสานงานระหว่าง สศช. กับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง
2. การเสนอแนะให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

13
www.nesdb.go.th

3. จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาและในด้านการปฏิบัติตามแผนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) นั้นมีหน้าที่และภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี นอกจากภารกิจดังกล่าวแล้ว สำนักงานฯ ยังมีหน้าที่และภารกิจอื่นที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ ดังนี้

- 1) ดำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการเสนอแนะนโยบายมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาประเทศ
- 2) วิเคราะห์ ประเมินแผนงานและโครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 3) ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งแผนงาน โครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
- 4) การประสานการพัฒนาเพื่อให้เกิดการแปลงแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาไปสู่ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพได้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเสริมสร้างให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

นอกจากนั้น สศช. ยังมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานและกำกับดูแลในกิจการของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ และปฏิบัติงานตามหน้าที่เฉพาะกิจที่ได้รับมอบหมาย หรือสั่งการจากคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี

สศช. เป็นหน่วยงานที่เป็นแกนกลางในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ มีการกล่าวถึงนโยบายการส่งเสริม SMEs อยู่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะแผนฯ 8 (พ.ศ. 2540-2544) แผนฯ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และ แผนฯ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งใช้อยู่ปัจจุบัน โดยนโยบายการส่งเสริม SMEs ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ มีรายละเอียดและความชัดเจนมากขึ้นตามลำดับ

บทบาทการทำงานจะอยู่ในระดับมหภาค หรือเน้นในระดับยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ แต่การปฏิบัติงานของ สศช. ก็มีความสำคัญต่อการพัฒนา SMEs ในหลายด้าน ลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ SMEs นั้นมีอยู่หลายประการ เช่น ในด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านโลจิสติกส์ ด้านข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจ โดยภายในหน่วยงาน สศช. มีสายงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลรับผิดชอบในด้านเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ประกอบการอยู่ 2 สายงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสำนักพัฒนาพื้นที่ ซึ่งในส่วนของของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น จะเป็นผู้วางแผนพัฒนาพื้นที่ที่ประกอบการ โดยใช้แนวคิดเรื่องเครือข่ายวิสาหกิจเป็นเครื่องมือหลัก โดยใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของ Michael E. Porter มาปรับใช้กับการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย พร้อมทั้งจัดพิมพ์เอกสารและจัดสัมมนาเผยแพร่แนวคิด นโยบายการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคมาเป็นลำดับ ส่วนอีกสายงานของ สศช. ที่ทำงานในด้านนี้คือ สำนักพัฒนาพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาพื้นที่ต่างๆภายใน ประเทศ รวมทั้งยังเป็นผู้ผลักดันติดตามและประเมินผลของยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ด้วย เป้าหมายคือเพื่อการพัฒนาคลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการหลักๆที่ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งภาคใต้ (Southern seaboard) และชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern seaboard) การจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนในบริเวณที่ติดกับประเทศ พม่า ลาว และกัมพูชา การพัฒนาเมืองชายแดนภาคเหนือ เป็นต้น

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับแผนการส่งเสริม SMEs

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถือได้ว่าเป็นกรอบใหญ่ หรือแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม ดังนั้น แผนการส่งเสริม SMEs ซึ่งเป็นแผนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ย่อมมีแนวทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นช่วงเวลาเดียวกับการดำเนินงานของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีการกล่าวถึงการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งของ SMEs และวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มผลิตภาพของสินค้าและบริการ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างผู้ประกอบการ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจหรือคลัสเตอร์ และการสร้างขีดความสามารถการแข่งขันของภาคเศรษฐกิจต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าทุกยุทธศาสตร์ที่มีการครอบคลุมในแผนการส่งเสริม SMEs ล้วนมีการกล่าวถึงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ไม่ในทางใดก็ทาง

หนึ่ง สำหรับการดำเนินงานของ สศช. นั้น ก็มีหลายส่วนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสถิติข้อมูล ซึ่งนอกจากสถิติรายได้หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติแล้ว ตารางปัจจัย – ผลผลิต (I-O Table) ข้อมูลแหล่งที่ตั้งของเครือข่ายคลัสเตอร์ในภูมิภาคต่างๆของประเทศ และ การศึกษาทางด้านโลจิสติกส์ ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)ต่อการส่งเสริม SMEs

ในปัจจุบันสถิติรายได้หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติสามารถแยกออกเป็นรายอุตสาหกรรม (ในระดับ ISIC 2 หลัก) และรายจังหวัด แต่ยังไม่สามารถแยกออกเป็นด้านขนาดของการประกอบการ การจัดทำรายได้ประชาชาติ ให้มีการครอบคลุมถึงขนาดการประกอบการของกิจการนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะมีปัญหาการจัดเก็บข้อมูลและการประเมินผล แต่สิ่งนี้หากทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาถึงความสำคัญและลักษณะของ SMEs ได้มาก อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้อาจไม่ใช่เป็นเรื่องเร่งด่วน และ สศช. คงมีความต้องการที่จะปรับปรุงสถิติรายได้หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่มีการทำอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นมากกว่า การเพิ่มประเด็นขนาดกิจการ ซึ่งน่าจะมีความยากลำบากพอควร

นอกจากนั้น ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อไป และในการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ สศช. อาจต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. ,กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และ ISMED เพื่อรับทราบสภาพและปัญหาของ SMEs ในสาขาต่างๆมากขึ้น

2.14 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย¹⁴

ภาระหน้าที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คือ สนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ สร้างนักวิจัย และสร้างระบบการวิจัย เพื่อตอบคำถามและเสนอทางเลือกให้ สังคม ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิม และสมัยใหม่ โดยใช้จุดเด่นด้านการบริหารการวิจัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศด้วยการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน การวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การยกระดับ ความรู้

14
www.trf.or.th

ของสังคม และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และการพัฒนาที่สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

ลักษณะการดำเนินงาน ภารกิจของ สกว. ที่สนับสนุน SMEs ได้แก่ การใช้มาตรการทางภาษี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เอกชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ทำการวิจัยและพัฒนา โดยการสนับสนุนทุนของฝ่าย อุตสาหกรรม ซึ่งมียุทธศาสตร์ในการทำงาน เพื่อสนับสนุนให้งานวิจัยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ SMEs และสามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจจุลภาคกับเศรษฐกิจ มหภาค และสร้างความสามารถในการแข่งขันได้ด้วยผลิตภัณฑ์ ใหม่และรูปแบบใหม่ที่มีเอกลักษณ์ของตนเองพัฒนาคนให้ภาคอุตสาหกรรม โดยกระบวนการทำวิจัย ณ สถานที่ของผู้ใช้ โดยจะร่วมกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆเป็น "ไตรภาคี" กับภาคเอกชน และ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้นักศึกษาปริญญาตรีทำโครงการที่เป็นโจทย์ของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งโครงการ นี้เรียกว่า โครงการ Industrial and Research Projects for Undergraduate Students (IRPUS)

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)กับแผนการส่งเสริม

SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย มีความสอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ เช่น ในยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การสร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม และยุทธศาสตร์ ที่ 2 คือ การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต ในกลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต ซึ่งการดำเนินงานส่งเสริม SMEs ของ สกว. นั้น จะเน้นไปที่การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเพิ่มขีดความรู้ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวแก่ SMEs ต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)ต่อการส่งเสริม

SMEs

ตั้งแต่มีการจัดตั้งมา สกว. มีผลการวิจัยเป็นจำนวนมาก ผลงานเหล่านี้มีหลายชิ้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ SMEs เช่น งานวิจัยทางการผลิตและเทคโนโลยีในผลิตภัณฑ์ต่างๆ อย่างไรก็ตามผลงานของ สกว. ทางด้านการชักจูงส่งเสริมให้ SMEs มาร่วมทำการวิจัยกับ สกว. ยังไม่สู้จะโดดเด่นนัก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจ เนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านการประชาสัมพันธ์

สิ่งที่ สกว. อาจทำได้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม SMEs คือ

1. จัดทำโครงการวิจัยศึกษาที่เกี่ยวกับ SMEs มากขึ้น โดย สกว. อาจกำหนดหัวข้อการทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แล้วจัดหาเงินทุนและบุคลากรที่จะทำการวิจัย
2. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs ในการเผยแพร่ ผลการวิจัยของ สสว. ที่เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นผลการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs

2.15 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย¹⁵

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมภาคเอกชน ในการประสานนโยบายและการดำเนินงานกับภาครัฐฯ ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ส่งเสริมนักอุตสาหกรรม และเป็นสื่อกลางสำหรับนักอุตสาหกรรมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรม เป็นแกนเชื่อมโยงกลไกความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง ไปจนถึงผู้บริโภคเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม ศึกษาและหาทางแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย อบรม และเผยแพร่วิชาการ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ตรวจสอบสินค้า ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดหรือใบรับรองคุณภาพสินค้า ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ประสานให้เกิดความร่วมมือที่จะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมพัฒนาธุรกิจ การค้า และการลงทุน สำหรับกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุน SMEs เช่น โครงการ Business Matching เพื่อทำให้เกิดการพบปะกันระหว่างคู่ค้า (B2B Marketing) เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะเป็นตัวแทนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการนำเสนอประเด็นปัญหาข้อเสนอนแนะ เพื่อการพัฒนาเสนอ ต่อภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs และยังมีการดำเนินงาน โครงการต่างๆ เพื่อ

15
www.fti.or.th

เสริมสร้างศักยภาพ SMEs อีกด้วย ได้แก่ ในปี 2550 ศ.อ.ท. ร่วมมือกับ สสว. ในการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยจัดทำ SMEs project ซึ่งเป็น โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มีเป้าหมายเพื่อยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งยังช่วยสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน การตลาด การพัฒนาโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มผลิตผลอุตสาหกรรม และเกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ด้วยกันให้กระจายในระดับภูมิภาค ทั้งนี้โครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านพื้นที่ผู้ประกอบการโดยตรงมี 2 โครงการ อันแรกคือ โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5 ภาค ที่ในขณะนี้ได้เริ่มจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะขึ้นแล้วในภาคต่างๆ ได้แก่ ภาคเหนือ (จ. ตาก) ด้านอัญมณี ภาคตะวันออกเหนือ (จ. ชัยภูมิ) ด้านสิ่งทอ ภาคกลาง (กทม.) ด้านเครื่องเคลือบดินเผาและเกษตรแปรรูป ภาคตะวันออก (จ. จันทบุรี) ด้านอัญมณี และภาคใต้ (จ. นครศรีธรรมราช) ด้านไม้ยางพารา อีกโครงการหนึ่งคือ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ระดับจังหวัดและภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย เช่น โครงการเติมเต็มขีดความสามารถ ครอบคลุม 37 กลุ่มอุตสาหกรรม และ 7 กลุ่มจังหวัด

นอกจากนี้ในปี 2551 ศ.อ.ท. ร่วมกับ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จัดทำโครงการยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs ภาคอุตสาหกรรม หรือกลุ่ม SMI เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและสร้างโอกาสต่อยอดธุรกิจให้เพิ่มขึ้น ประกอบด้วย 3 โครงการหลัก คือ โครงการที่ปรึกษาอุตสาหกรรม โครงการยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการผ่านกิจกรรมสัมมนาวิชาการสำหรับ SMI โครงการบริการทางการเงินครบวงจรเป็นพิเศษแก่สมาชิก SMI

ซึ่งในส่วนของการเป็นตัวแทนในการเสนอประเด็นปัญหานั้นถือว่าสำคัญมาก เนื่องจากในส่วนของ SMEs เองนั้น การที่จะนำประเด็นปัญหานั้นไปเสนอต่อภาครัฐโดยตรงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากและไม่มีอำนาจพอเหมือนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนั้นการที่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการเสนอปัญหาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำให้โอกาสที่ SMEs จะได้รับการแก้ปัญหาที่มีมากกว่าการที่ SMEs เป็นผู้ร้องขอเอง

ในด้านการส่งเสริม SMEs นั้น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย น่าจะมีส่วนต่อการส่งเสริม SMEs ในภาคอุตสาหกรรมได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากสภาอุตสาหกรรม มีสมาชิกที่เป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในทั่วภูมิภาคของประเทศ และมีสาขาอยู่ในทุกจังหวัดของประเทศ สอท. จึงมีหน่วยงานในภาคเอกชนที่มีความสำคัญระดับสูงในการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะทางด้านส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่าง

อุตสาหกรรมต่างๆและระหว่างสถานประกอบการขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ในแต่ละอุตสาหกรรมและในแต่ละจังหวัด

ในด้านเครือข่ายอุตสาหกรรม สอท. เป็นเจ้าภาพในการผลักดันการพัฒนาเครือข่ายให้เกิดเป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานพัฒนาเครือข่ายนี้แบ่งออกเป็น 9 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ เครือข่ายวิสาหกิจอาหารและยา ปิโตรเลียม วัสดุก่อสร้าง ยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องจักรกลและโลหะการ แพ้ชั้น กระดาษและการพิมพ์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และวัสดุและผลิตภัณฑ์สนับสนุน ซึ่งแต่ละเครือข่ายวิสาหกิจประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมหลายกลุ่มที่มีความเชื่อมโยงกันสูง โดยในแต่ละกลุ่ม มีการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจขึ้น ซึ่งคณะกรรมการนี้ มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานในเครือข่ายและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในภาครัฐ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่อยู่ในเครือข่าย

นอกจากนั้น สอท. ยังมีการจัดทำโครงการต่างๆโดยร่วมมือกับ สสว. ในการพัฒนา SMEs อีกเป็นจำนวนมาก

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับแผนการส่งเสริม SMEs

สอท. เป็นหน่วยงานภาคเอกชนทางด้านอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมากที่สุด กิจกรรมของ สอท. มีความสอดคล้องกับทุกยุทธศาสตร์ในแผนการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า และยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากการประกอบการทางอุตสาหกรรมกับทางการค้าและบริการ มีความเชื่อมโยงกันและยากที่จะแยกออกจากกันได้ กิจกรรมของ สอท. จึงมีส่วนต่อการส่งเสริมกลยุทธ์ต่างๆของยุทธศาสตร์ที่ 3 และ 4 ด้วย อย่างไรก็ตาม กิจกรรมของ สอท. จะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์อื่นของแผนการส่งเสริม SMEs มากกว่า โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต และยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต่อการส่งเสริม SMEs

ในอดีต สอท. มีกิจกรรมในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ จำนวนมากแต่โดยมากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรม เช่น การสะท้อนถึงปัญหาและอุปสรรคร่วม

ข้อเสนอแนะแก้ไข โดยยังไม่ได้นับถึงความสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ในทศวรรษที่ผ่านมา สอท.เริ่มหันมาสนใจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา SMEs มากขึ้น และมีการจัดทำโครงการหลายอย่าง โดยร่วมมือกับสสว. และหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ

แม้กิจกรรมของ สอท. ที่ทำอยู่จนถึงปัจจุบันมีประโยชน์ต่อการส่งเสริม SMEs มาก แต่ สอท. ก็ยังอาจมีโครงการที่จะมีส่วนช่วยต่อการส่งเสริม SMEs เพิ่มเติม เช่น

1. การจัดทำ Directory ของ SMEs ในแต่ละจังหวัด
2. การรวบรวมปัญหาด้านต่างๆ ที่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องประสบอยู่ในแต่ละด้าน เช่น ด้านกฎหมายและกฎระเบียบ ซึ่งอาจจัดทำเป็นภาพรวมและเป็นรายอุตสาหกรรม
3. การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่าง SMEs กับสถานประกอบการขนาดใหญ่ในแต่ละจังหวัด หรือในแต่ละภูมิภาค
4. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการจัดการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การผลิต การบริหารและการตลาดในพื้นที่ต่างๆ

2.16 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย¹⁶

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีบทบาทหน้าที่หลายด้าน ได้แก่

- ความร่วมมือกับภาครัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการค้าภาคเอกชน ในการประสานนโยบายและดำเนินงานระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐบาล โดยการให้คำปรึกษาแก่ภาครัฐบาล และหน่วยงานราชการต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ รวมทั้ง สนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกของประเทศร่วมกับภาครัฐบาลอีกด้วย

16
www.thaiechamber.com

- **สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจภาคเอกชน** สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการประกอบธุรกิจ อันเกิดจากระบบและระเบียบราชการ ประสานงานและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และยังสนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชน ได้มีโอกาสเรียนรู้เทคนิคการประกอบธุรกิจให้ทันสมัย ด้วยการขอรับทุนการศึกษา/ฝึกอบรม ที่จัดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีบริการระงับข้อพิพาททางการค้า โดยวิธีการอนุญาโตตุลาการ และทำการประนีประนอมข้อพิพาททางการค้าเมื่อมีการร้องเรียน รวมทั้งการให้บริการออกเอกสารค้าประกันภาษีศุลกากร การนำของเข้าชั่วคราว (ATA Carnet) และออกหนังสือรับรองมาตรฐานสินค้าส่งออกอีกด้วย
- **การสนับสนุนการขยายการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ** เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านธุรกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจ/สภาธุรกิจ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนการค้า การแสดงและเผยแพร่สินค้า การอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักธุรกิจในการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน อาทิ

ลักษณะการดำเนินงานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน ในการประสานงานนโยบายและการดำเนินงานทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐบาล เพื่อให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ภาครัฐ หรือ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาการประกอบธุรกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าของประเทศทั้งการค้าในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ให้บริการข่าวสารและข้อเสนอแนะทางเศรษฐกิจ การค้า การตลาด เผยแพร่งานวิชาการและงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน นอกจากนี้แล้ว ยังมีบทบาทสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออก การขยายการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านธุรกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจ/สภาธุรกิจ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนการค้า การแสดงและเผยแพร่สินค้า การอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักธุรกิจในการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน อาทิเช่น สภาธุรกิจความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่ม

ประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region: GMS) โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย โครงการความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) โครงการศึกษาติดตามการเจรจาเขตการค้าเสรี (FTA)

ลักษณะการดำเนินงานนอกจากโครงการดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงการพัฒนาที่ทำให้เกิดประโยชน์โดยรวมกับประเทศ และเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในส่วนกิจกรรมที่ค่อนข้างจะเกี่ยวข้องกับ SMEs โดยตรงนั้น คือ สภาหอการค้าไทย ได้รับเงินกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจากกระทรวงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนสมาคมการค้าต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเพิ่มกิจกรรมซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การค้าดำเนินธุรกิจ SMEs เช่น จัดให้มีการแสดงและเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ และการเสริมสร้างความรับผิดชอบของธุรกิจต่อส่วนรวม ซึ่งจะช่วยให้ SMEs มีช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้นในประเทศต่างๆ

ความสอดคล้องของกิจกรรมของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับแผนการส่งเสริม SMEs

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่มีบทบาทหน้าที่หลายอย่าง ในการส่งเสริม SMEs ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs นั้นการดำเนินงานของสภาหอการค้าไทยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ในกลยุทธ์ที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะในการประกอบกิจการ และกลยุทธ์ที่ 5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจ และการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด ซึ่งถือเป็นการสร้างโอกาสให้แก่ SMEs ซึ่งมีข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการตลาดในเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่ SMEs ในต่างประเทศ รวมถึงสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่าง SMEs กับผู้ประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า โดยเฉพาะการทำการเจรจาต่อรองทางการค้าแทนภาคเอกชนของไทย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต่อการส่งเสริม SMEs

การดำเนินงานส่งเสริม SMEs ของสภาหอการค้าไทยนั้น มีอยู่พอสมควรแต่ยังไม่สู้โดดเด่นนัก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้ไม่ได้เน้นการส่งเสริมผู้ประกอบการทางด้านใดด้าน

หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นในส่วนของการส่งเสริม SMEs นั้นจึงไม่ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนอย่างชัดเจนมากนัก โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs โดยตรงนั้นคือ การแสดงและเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ และการเสริมสร้างความรับผิดชอบของธุรกิจต่อส่วนรวม ดังนั้น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริม SMEs โดยตรงเพิ่มมากขึ้น หรืออาจจะมีการตั้งคณะกรรมการดูแลในเรื่องของ SMEs โดยตรง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ SMEs เป็นอย่างมาก

เนื่องจากสภาหอการค้าไทยมีอยู่ทุกจังหวัดและสมาชิกของสภาหอการค้าไทยส่วนใหญ่เป็น SMEs จึงสามารถจัดทำโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs ได้มาก เช่น การสะท้อนปัญหาที่ SMEs ในสาขาและพื้นที่ต่างๆ ต้องประสบอยู่ให้กับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง การจัดโครงการฝึกอบรมทางด้านต่างๆ และการสร้างกลไกด้านการให้คำปรึกษา เมื่อ SMEs มีปัญหาจะทำให้สามารถปรึกษาปัญหาต่างๆ ได้โดยสะดวก ทั้งในด้านการให้ทักษะความรู้การเข้าถึงบริการส่งเสริม SMEs ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนการนำปัญหาที่ได้รับฟังจาก SMEs ไปเสนอต่อรัฐบาล

2.17 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹⁷

องค์กรนี้ถือเป็นองค์กรใหม่ของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชน อำนาจหน้าที่ดำเนินการคือ เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบ ระหว่างรัฐกับเอกชนด้วยกัน ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการบุคคลทั่วไป ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิก และบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบ

17

www.thailandtourismcouncil.org

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประโยชน์ของการจัดตั้งสภา

ลักษณะการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นั้นได้มีการดำเนินงานในโครงการต่างๆมากมาย ได้แก่ โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาค โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างการรับรู้ นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายตั้งแต่ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของกลุ่ม และการร่วมออกบูธในงานส่งเสริมการขาย Thailand Travel Mart Plus 2007 ควบคู่กับงาน เทศกาลเที่ยวเมืองไทยโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อเปิดโอกาสให้ SMEs ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ และส่งเสริมการขาย รวมถึงการรวมจัดงาน World Travel Market (WTM 2007) โดยมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในการเพิ่มทักษะ และเรียนรู้การทำ การตลาดและการขายจริง และมีโอกาสศึกษาการทำการตลาด และการส่งเสริมการขายของต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนา และปรับใช้ในธุรกิจของไทยในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการร่วมสนทนาสดทางโทรศัพท์ รายการวิทยุ SMEs Today FM 96 MHz ในประเด็น “แนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการท่องเที่ยว” เพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ Business Environment สำหรับ SMEs รวมถึงมีการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ระดับจังหวัด ปี 2550-2554

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกับแผนการส่งเสริม SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ในกลยุทธ์ที่ 1 คือ กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรภาคบริการ กลยุทธ์ที่ 2 คือ กลยุทธ์การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ กลยุทธ์ที่ 4 คือ กลยุทธ์การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น ในกลยุทธ์ที่ 1 คือ

กลยุทธ์การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 2 คือ กลยุทธ์การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย
วิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ และกลยุทธ์ที่ 3 คือ กลยุทธ์การสนับสนุนโครงสร้าง
พื้นฐานเพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต่อการส่งเสริม

SMEs

การดำเนินงานส่งเสริม SMEs ของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นั้น ถือได้ว่าเป็น
ประโยชน์แก่ SMEs เป็นอย่างมาก แต่จากการร่วมออกบูธในงานส่งเสริมการขาย Thailand Travel Mart
Plus 2007 พบว่า มี SMEs เพียง 4 รายเท่านั้นที่มาร่วมงาน ซึ่งอาจจะเกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้
SMEs ทราบ ดังนั้น สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรจะมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มาก
ขึ้นเวลาที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ SMEs รวมถึงควรจะมีการประชาสัมพันธ์ในตัวองค์กรด้วย
เนื่องจากว่าเป็นองค์ใหม่ ดังนั้น SMEs บางรายอาจจะยังไม่ทราบว่ามียังมีองค์กรนี้อยู่

2.18 สถาบันอาหาร¹⁸

มีภารกิจหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนนโยบาย การพัฒนา และ ยกระดับมาตรฐาน อุตสาหกรรม
อาหารของไทย สู่ระดับสากล เพื่อสร้างศักยภาพ ในการแข่งขันในตลาดเสรี โดยในส่วนของการทำงาน
นั้น ได้แบ่งออกเป็น 4 แนวทาง 1. ด้านความปลอดภัยของอาหาร 2. การวิจัยและพัฒนา 3. แหล่งข้อมูลเชิง
ลึก 4. พัฒนาธุรกิจ ส่วนในด้านโครงการที่ดำเนินการอยู่ได้แก่ โครงการครัวไทยสู่โลก โครงการคลัสเตอร์
โครงการอาหารปลอดภัย โครงการปลาเพาะ-ปลาเศรษฐกิจ โครงการ Codex¹⁹ โครงการสับปะรดไทย

ลักษณะการดำเนินงานของสถาบันอาหารดังที่กล่าวมานั้น ถือได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับ SMEs โดยตรง
ทั้งในด้านความปลอดภัยของอาหาร การวิจัยและพัฒนา แหล่งข้อมูลเชิงลึก การพัฒนาธุรกิจ ในด้านความ
ปลอดภัยของอาหารนั้น ได้มีการให้บริการในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การรับรองมาตรฐาน การฝึกอบรม
และให้คำปรึกษาด้านระบบคุณภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ในส่วนของการวิจัยและพัฒนานั้น
ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นการเพิ่มมูลค่า และได้คุณภาพมาตรฐานให้กับ

¹⁸ www.nfi.or.th

¹⁹ โครงการมาตรฐานอาหารภายใต้องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ และองค์การอนามัยโลก

สินค้าเกษตรและอาหาร ที่ตรงกับความต้องการของตลาดโลก ส่วนด้านการให้บริการแหล่งข้อมูลเชิงลึกนั้น สถาบันอาหาร ได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบของประเทศต่างๆ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบ ที่มีต่ออุตสาหกรรมอาหาร รวมถึงข้อมูลและสารสนเทศด้านการบริโภคและแนวโน้มของตลาดโลกในแต่ละประเทศ ตลอดจนรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ ข้อมูล/สารสนเทศ ด้านการผลิต ต้นทุน ราคาส่ง การนำเข้าส่งออก ปริมาณการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ และการให้บริการด้านสุดท้าย คือการพัฒนาธุรกิจ นั้น ได้แบ่งการให้บริการออกเป็นต้นน้ำและปลายน้ำ ในส่วนของด้านต้นน้ำ หรือการผลิต (Supply) สนับสนุน และวางแนวทางการพัฒนาสินค้าให้ได้ทั้งการเพิ่มปริมาณและคุณภาพ รวมถึงการมีระยะเวลาในการจัดส่ง ตรงตามความต้องการของตลาด อีกทั้งช่วยสร้าง Branding ของไทยในระยะยาว ด้านปลายน้ำ หรือตลาด (Demand) สนับสนุน และวางแนวทางในการทำตลาด (Marketing Practice) ในตลาดที่สำคัญโดยเฉพาะการกระจายสินค้าไปสู่ผู้ค้าปลีก (Retail Outlet) รวมทั้งช่วยเปิดตลาดใหม่ที่มีคู่ทางและโอกาส

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันอาหารกับแผนการส่งเสริม SMEs

ตามพันธกิจของสถาบันอาหาร สถาบันฯ มีบทบาทหน้าที่หลัก คือ ส่งเสริมความปลอดภัยด้านอาหาร วิจัยและพัฒนา เป็นแหล่งข้อมูลเชิงลึก และส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ โดยได้มีการให้บริการในด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การสอบเทียบเครื่องมือวัด การรับรองมาตรฐาน การฝึกอบรม และการบริการข้อมูล ซึ่งบริการเหล่านี้เป็นความต้องการของอุตสาหกรรมอาหารอย่างมาก เนื่องจากในยุคการค้าเสรี มาตรการกีดกันทางการค้าที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้บริการวิเคราะห์ทดสอบและรับรองมาตรฐานจำนวนมากขึ้นเพื่อส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ ดังนั้น การให้บริการของสถาบันอาหารซึ่งเป็นองค์กรอิสระของภาครัฐอาจช่วยลดต้นทุนของภาคอุตสาหกรรม หากเปรียบเทียบกับ การส่งสินค้าไปวิเคราะห์ยังห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบของเอกชน หรือห้องปฏิบัติการต่างประเทศ ซึ่งพันธกิจของสถาบันอาหาร ตรงกับกลยุทธ์ที่ 2.5 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ ยกกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการให้องค์ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานสากล การสนับสนุนที่เต็มที่ ที่ปรึกษา การสร้างกลไกการรับรองมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านมาตรฐาน

ในด้านความสอดคล้องกับแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้นการดำเนินงานของสถาบันอาหาร มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 2.5 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ในเรื่อง การยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการให้องค์ความรู้ด้านคุณภาพมาตรฐานสากล การสนับสนุนที่เต็มที่ ที่ปรึกษา การสร้างกลไกการรับรองมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านมาตรฐาน ตลอดจน การช่วยวางแผนและการช่วยเปิดตลาดใหม่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันอาหารต่อการส่งเสริม SMEs

ในส่วนของการให้บริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในระดับนานาชาตินั้น สถาบันอาหารต้องได้รับการรับรองห้องปฏิบัติการจากหน่วยงานที่ให้การรับรอง ซึ่งสถาบันอาหารต้องผ่านทดสอบความเชี่ยวชาญ (Proficiency Testing: PT) ในการวิเคราะห์ทดสอบอย่างสม่ำเสมอ นั่นคือ ต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองค่อนข้างมาก แต่ในปัจจุบัน สถาบันอาหารอาจจะยังไม่มีขีดความสามารถด้านการวิเคราะห์ทดสอบระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของสากลที่เพียงพอ ซึ่งบางกรณีอาจทำให้ผลการตรวจวิเคราะห์ไม่ได้รับการยอมรับ และสินค้าถูกตีกลับ ดังนั้น สถาบันอาหาร ควรพยายามขยายขอบเขตการให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานอาหาร และควรเน้นเรื่องการวิจัยและพัฒนามากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการวิเคราะห์และทดสอบให้ได้มาตรฐานสากล และเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมด้านอาหารตามนโยบายการเป็นครัวของโลก รวมถึงควรติดตามมาตรการทางการค้าด้านความปลอดภัยด้านอาหาร และสร้างศักยภาพแก่ผู้ประกอบการเพื่อรองรับการประกาศใช้มาตรการต่างๆ

2.19 สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ²⁰

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นองค์กรอิสระที่มีภารกิจในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีการบริการภาคเอกชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การวิเคราะห์ทดสอบทางด้านเคมี ด้านกายภาพ และด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการเก็บรวบรวมสถิติและสถานการณ์สิ่งทอไทย รวมถึงมีการจัดอบรมสัมมนา นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่สถาบันได้ดำเนินการในปัจจุบัน เช่น โครงการพัฒนาความสามารถบุคลากรทางด้านเทคโนโลยี และด้านบริหารในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าสิ่งทอ ด้วยเทคโนโลยีฟอกย้อมตกแต่งสำเร็จ โครงการนำผลงานวิจัยและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ Functional Textile ไปใช้ในเชิงพาณิชย์ โครงการพัฒนาคัลสเตอร์และห่วงโซ่อุปทานในส่วนภูมิภาค โครงการเกี่ยวกับสหภาพยุโรป (EU)

ลักษณะการดำเนินงานของสถาบันอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการดำเนินงานของ SMEs โดยโครงการต่าง ๆ นั้นมีส่วนในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้ว รวมถึงสนับสนุนผลักดันการรวมกลุ่มใน

20

www.thaitextile.org

สาขาที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นมา โดยเฉพาะในเรื่องของคลัสเตอร์สิ่งทอ ซึ่งการบริหารจัดการ โซ่อุปทาน นับว่าเป็นการแก้ปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศ เพราะอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศมีทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ เนื่องจากผู้ผลิตมักไม่ค่อยมีการรวมกลุ่มการทำงาน โดยเฉพาะผู้ผลิตรายย่อย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ โครงการดังกล่าวจึงมีประโยชน์สำหรับภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs ในการร่วมพัฒนาอุตสาหกรรมให้ขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตและการเชื่อมโยงมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการแต่ละรายได้

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ กับแผนการส่งเสริม SMEs

มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 โดยเฉพาะในกลยุทธ์ที่ 1.3 กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม และกลยุทธ์ที่ 2.1 ในเรื่อง ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster) โดยการพัฒนาทั้งในด้าน ความรู้ ความสามารถของ บุคลากร และการพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอต่อการส่งเสริม SMEs

นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ พบว่า ยังไม่ค่อยมีกิจกรรมเกี่ยวกับการทำวิจัยและพัฒนาภายในสถาบันมากนัก ซึ่งการวิจัยและพัฒนานี้เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากสถาบันสิ่งทอ ยังมีทรัพยากรและบุคลากรทางด้านนี้ที่จำกัด จึงต้องอาศัยหน่วยงานพันธมิตร เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย เป็นหน่วยทำวิจัยและพัฒนาสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอแทน ดังนั้น สถาบันควรมุ่งส่งเสริมกิจกรรมด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีของภาคเอกชน เช่น โรงงานต้นแบบ เป็นต้น

2.20 สถาบันยานยนต์²¹

ภารกิจหน้าที่ของสถาบันยานยนต์นั้น คือ ศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนให้เกิดนโยบายที่เหมาะสมของ รัฐ และประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ต่อเนื่องในอุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ไทย กำหนด และ จัดทำมาตรฐาน รวมทั้งให้บริการด้านการตรวจสอบ ทดสอบ ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน และวัสดุยานยนต์ ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และอุตสาหกรรมยานยนต์ ประยุกต์งานวิจัยพัฒนา เพื่อยกระดับเทคโนโลยี และระบบคุณภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้ทันสมัยได้มาตรฐานโลก พัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ให้มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล โครงการที่สถาบันได้ ดำเนินการในปัจจุบัน ได้แก่ โครงการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์ (AHRDP) โครงการเสริมสร้าง เทคโนโลยีการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โครงการพัฒนาระบบรับรองความสามารถบุคลากรในอุตสาหกรรม ยานยนต์ โครงการเครือข่ายที่ปรึกษา เพื่อผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการ ออกแบบ และผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

การดำเนินงานของสถาบันยานยนต์นั้น ได้มีการให้บริการต่าง ๆ มากมาย เช่น การศึกษาวิจัย เพื่อ เสนอแนะแก่รัฐบาลในการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ของรัฐ ดำเนินการประสานงาน และให้คำแนะนำ แก่ รัฐ เอกชน องค์กรในประเทศ และต่างประเทศ ให้บริการตรวจสอบ และทดสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ด้านคุณภาพ และความปลอดภัย ของผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน และวัสดุยานยนต์ ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารใน อุตสาหกรรม และธุรกิจยานยนต์ เป็นศูนย์กลางออกแบบชิ้นส่วนยานยนต์ และข้อมูลจำเพาะทางวิศวกรรม เพื่อการออกแบบยานยนต์ นอกจากนี้ ยังมีโครงการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็น ประโยชน์ต่อ SMEs เป็นอย่างมากเนื่องจากว่า SMEs โดยส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีความสามารถในการทดสอบ ผลิตภัณฑ์ของตนเองให้ได้ตามมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ รวมทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา บุคลากรทางด้านยานยนต์ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ให้มากขึ้นด้วย

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันยานยนต์กับแผนการส่งเสริม SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น การดำเนินงานของสถาบันพัฒนา อุตสาหกรรมยานยนต์ มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 1.4 กลยุทธ์การยกระดับความสามารถและคุณภาพ ชีวิตบุคลากร และกลยุทธ์ที่ 2.5 ในเรื่องการยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความ แตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในเรื่องของการทดสอบชิ้นส่วน

21

www.thaiauto.or.th

ผลิตภัณฑ์ และวัสดุยานยนต์ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ได้ระดับมาตรฐานสากล เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์มีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง และมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ ดังนั้นเรื่องมาตรฐานของชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ดังนั้นในส่วนของ SMEs นั้นการให้บริการของสถาบันยานยนต์ในส่วนนี้จะเป็นประโยชน์แก่ SMEs เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการลดต้นทุนและการทำให้ชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ และวัสดุยานยนต์ได้ระดับมาตรฐานสากล เนื่องจากว่า SMEs ไม่มีความสามารถที่จะทดสอบชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องไปใช้บริการจากภาคเอกชน ซึ่งจะมีต้นทุนที่สูงกว่า การให้บริการจากสถาบันยานยนต์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันยานยนต์ต่อการส่งเสริม SMEs

จากการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันยานยนต์ พบว่า การดำเนินงานของสถาบันฯ ยังไม่ค่อยมีกิจกรรมเกี่ยวกับการทำวิจัยและพัฒนาในเชิงลึก หรือการทำวิศวกรรมย้อนรอย (Reverse Engineering) ส่วนใหญ่จะเป็นการทำวิจัยเพื่อปรับปรุงชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ ไม่ได้มีการทำวิจัยและพัฒนาในส่วนของกลไกเกี่ยวกับเครื่องยนต์ ดังนั้นสถาบันยานยนต์ ควรจะมีการเพิ่มการทำวิจัยและพัฒนาในส่วนของกลไกเกี่ยวกับเครื่องยนต์ ให้มากขึ้น โดยอาจจะทำในลักษณะวิศวกรรมย้อนรอย เพื่อทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนจากประเทศผู้รับจ้างการผลิตเป็นประเทศผู้ผลิตเองในอนาคต เนื่องจากทรัพยากรและบุคลากรของสถาบันยานยนต์ยังมีอยู่อย่างจำกัด สถาบันจึงควรร่วมมือกับหน่วยงานสถาบันอื่นๆ เช่น สสว. , ISMED ,หน่วยงานในกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อจัดทำโครงการที่จะส่งเสริม SMEs ในอุตสาหกรรมนี้ นอกจากนี้สถาบันฯควรเป็นผู้ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตยานยนต์ ซึ่งเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่กับ SMEs ที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกิจการขนาดใหญ่และ SMEs

2.21 สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์²²

หน้าที่ของสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คือ สนับสนุนและผลักดันการใช้ วัตถุดิบ และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ เพื่อการผลิตสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามมาตรฐานไทยและสากล ผลักดันให้มีการส่งออกสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็น

22

www.thaieei.com

ศูนย์กลางในการรวบรวม วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาข้อมูลของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านการผลิต การตลาด และการเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ โครงการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ โครงการนวัตกรรมสมองกลฝังตัว โครงการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า และการคุ้มครองผู้บริโภค โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โครงการพัฒนาด้านการเพิ่มผลผลิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ

ลักษณะการดำเนินงานของสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการดำเนินงานในโครงการต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะ โครงการพัฒนาต้นแบบการประยุกต์ใช้ระบบสมองกลฝังตัวในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านยานยนต์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมสนับสนุน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในด้านสมองกลฝังตัว เพื่อกระตุ้นให้มีบุคลากรรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ระบบสมองกลฝังตัว และการสร้างองค์ความรู้ด้านสมองกลฝังตัว เพื่อจะได้เป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นและพัฒนาต่อไป และในส่วนของโครงการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำโครงการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีที่มีการนำเข้าสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งเป็นโครงการเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ผลผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ของไทยให้มีความสามารถในการผลิตให้ได้ตามมาตรฐาน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการดำเนินการติดตามตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่วางจำหน่ายในท้องตลาดอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงอันตรายจากการใช้สินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ได้มาตรฐาน และ วิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการทะเลาะของสินค้าที่ไม่ได้ มาตรฐานจากต่างประเทศจนเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยรวม นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้ SMEs ได้รับประโยชน์โดยตรง เนื่องจากว่าในปัจจุบันอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ขาดแคลนกำลังแรงงาน ดังนั้น โครงการนี้จะช่วยทำให้ SMEs จ้างคนงานได้ง่ายขึ้น รวมถึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของแรงงานที่มีอยู่เดิมอีกด้วย และโครงการพัฒนาด้านการเพิ่มผลผลิตและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ ให้มีขีดความสามารถในการผลิตโดยการเพิ่มศักยภาพอย่างเป็นระบบครบวงจร และอย่างต่อเนื่องโดยการฝึกอบรมและให้คำปรึกษา โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการลดต้นทุนการผลิต แรงงาน พลังงาน วัสดุคิบ และต้นทุนสิ้นเปลืองต่างๆ อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กับแผนการส่งเสริม SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น การดำเนินงานของสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 2.3 ,2.4 ,2.5 คือ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพกลยุทธ์การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า และกลยุทธ์ยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามลำดับ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ SMEs ทั้งในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และนำเสนอแนวทางการดำเนินธุรกิจในอนาคต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคให้แก่ SMEs ได้รับทราบ เพื่อที่จะได้เตรียมพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้ทันสถานการณ์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ต่อการส่งเสริม SMEs

ในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ ซึ่งมีการลงทุนจากต่างประเทศ กิจกรรมเหล่านี้จะได้รับความเทคโนโลยีจากบริษัทในต่างประเทศอยู่แล้ว แต่ยังมีขีดความสามารถในการดูดซับเทคโนโลยี (Absorptive Capacity) ที่จำกัด เนื่องจากยังมีข้อจำกัดทางด้านคุณภาพบุคลากร ส่วนสถานประกอบการขนาดเล็กหรือ SMEs ซึ่งมีเจ้าของเป็นคนไทยนั้น ยังมีปัญหาและข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยีและบุคลากร กิจกรรมของสถาบันจึงควรเน้นการช่วยเหลือสถานประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมนี้ โดยมีการจัดทำโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและบุคลากร เช่น การฝึกอบรมทางการตลาด การจัดการและการควบคุมคุณภาพ ทั้งนี้อาจร่วมมือกับสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริม SMEs เช่น สสว. ,ISMED นอกจากนั้นการจัดทำ Directory ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้ในขั้นตอนต่างๆ ก็จะมีผลส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตในขนาดต่างๆได้

จากการศึกษาสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า จะมีลักษณะคล้ายกับสถาบันยานยนต์ คือ การดำเนินงานของสถาบันฯ ยังไม่ค่อยมีกิจกรรมเกี่ยวกับการทำวิจัยและพัฒนาในเชิงลึก หรือการทำวิศวกรรมย้อนรอย (Reverse Engineering) ส่วนใหญ่จะเป็นการทำวิจัยเพื่อปรับปรุงชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ ไม่ได้มีการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นตราสินค้าของตนเอง ดังนั้นสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ควรจะมีการเพิ่มการทำวิจัยและพัฒนาในเชิงลึก ให้มากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตัว SMEs ในด้านความสามารถในการแข่งขันและสร้างประโยชน์แก่ประเทศชาติในระยะยาว

2.22 สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย²³

ภารกิจหน้าที่ของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าของประเทศไทย ประสานงานและร่วมมือในการจัดทำแผนแม่บทแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และการนำแผนงานไปปฏิบัติ รวบรวมและประมวลข้อมูล เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม การค้าและการกำหนดนโยบายของรัฐ สร้างสมดุลให้กับการผลิตและความต้องการ ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเหล็กภาครัฐและต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก ให้บริการแก่อุตสาหกรรมเหล็กในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการตลาด ด้านข้อมูล การฝึกอบรม การบริการด้านเทคนิค และการทดสอบผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีจรรยาบรรณ บริการด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการฝึกอบรมและสัมมนา ปรึกษาแนะนำ และ บริการข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสถิติของอุตสาหกรรม

ลักษณะการดำเนินงานของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย นั้นมีการให้บริการในหลายๆ ด้าน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งถือเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการทั้งที่เป็น SMEs และที่ไม่ใช่ SMEs ซึ่งรายละเอียดของแต่ละบริการนั้น มีดังต่อไปนี้ คือ บริการตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ ให้บริการตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) มาตรฐานสากลเช่น JIS, ASTM หรือมาตรฐานอื่น ๆ ตามที่ผู้ใช้บริการต้องการ ด้านการวิจัยและพัฒนา จะทำการวิจัยและพัฒนาโดยสถาบันเอง หรือดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เหล็กต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดและผู้ใช้บริการ ด้านการฝึกอบรมและสัมมนา จัดฝึกอบรมและสัมมนาให้ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมเหล็กรวมทั้งการจัดเยี่ยมชมโรงงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการผลิตและการจัดการแก่ผู้ประกอบการ ด้านบริการข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสถิติของอุตสาหกรรม เป็นศูนย์รวมข้อมูลของอุตสาหกรรมเหล็กมีเว็บไซต์ให้ผู้สนใจเข้ามาค้นหาความรู้ และเป็นสถานที่ให้สมาชิกทำการค้าระหว่างกันได้ และในส่วนของงานให้คำปรึกษาแนะนำ ได้มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ มาให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้บริการทางด้านเทคนิค ด้านการบริหารทั่วไป เช่น การบัญชี การเงิน และที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันหลักและหลักกล้าแห่งประเทศไทยกับแผนการส่งเสริม

SMEs

ในด้านความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 นั้น พบว่า กิจกรรมของสถาบันหลักและหลักกล้า มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 2.5 คือ กลยุทธ์ยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจากบริการต่างๆที่ทางสถาบันดำเนินการอยู่นั้น จะเห็นได้ว่าจะเน้นการบริการทางด้านคุณภาพ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์เป็นสำคัญ และการให้คำแนะนำต่างๆไป ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่าอุตสาหกรรมหลักนั้น จะเน้นในเรื่องของมาตรฐานเป็นสำคัญ ความผิดพลาดเกี่ยวกับขนาดหรือส่วนผสมเพียงเล็กน้อยอาจจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจได้ ดังนั้นการให้บริการส่วนใหญ่ของสถาบันหลักและหลักกล้าแห่งประเทศไทย จะเน้นที่การรักษามาตรฐานของหลักเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันหลักและหลักกล้าแห่งประเทศไทยต่อการส่งเสริม

SMEs

จากการศึกษาสถาบันหลักและหลักกล้าแห่งประเทศไทย พบว่า จากกิจกรรมหรือบริการที่สถาบันฯ ทำอยู่นั้นถือได้ว่ามีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการ SMEs ดี เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs มักจะมีปัญหาในเรื่องของมาตรฐานในการผลิต การที่สถาบันฯมีการดำเนินการในส่วนนี้จะช่วยแก้ปัญหาในส่วนนี้ให้กับ SMEs ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการให้คำแนะนำในการบริหารทั่วไป เช่น การบัญชี การเงิน และที่ปรึกษาทางกฎหมาย ซึ่งช่วยทำให้ผู้ประกอบการ SMEs มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น

2.23 สถาบันไทย-เยอรมัน²⁴

สถาบันไทย – เยอรมัน มีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นศูนย์กลางการพัฒนา การถ่ายทอดและการจัดการเทคโนโลยีการผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม
- 2) สร้างความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

24

www.tgi.or.th

3) สร้างศูนย์ข้อมูลเชิงลึกของอุตสาหกรรมการผลิต ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) เป็นกลไกของรัฐในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม

5) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

สถาบันไทย-เยอรมัน เป็นศูนย์ฝึกอบรมทางเทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัยและมาตรฐานสูงในระดับสากล สำหรับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ด้วยการสนับสนุนทางเทคโนโลยี หลักวิชาการระดับคุณภาพที่ทันสมัย ทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร หลักสูตรการฝึกอบรม และวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเยอรมัน ซึ่งสถาบันฯ ให้บริการ SMEs ผ่าน 4 ศูนย์หลักของสถาบันฯ ได้แก่

1. Automatic Technology Center ซึ่งให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบอัตโนมัติ การออกแบบและพัฒนาเครื่องจักร และการวิเคราะห์ ซ่อมแซม และ retrofit เครื่องจักร
2. Mould & Die Technology Center ให้บริการฉีดพลาสติก การออกแบบและผลิตแม่พิมพ์ขึ้นรูปโลหะ และการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกลที่ต้องการความเที่ยงตรงสูง
3. Production Technology Development Center ให้บริการสแกนชิ้นงาน บริการงานเชื่อม การทดสอบชิ้นงาน และการวิจัยขนาดชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์
4. Industrial Services & Development Center ให้บริการในด้านการผลิตชิ้นส่วนเครื่องกล ชิ้นงานที่มีความยากต่อการผลิตที่บริษัททั่วไปไม่สามารถผลิตได้

ความสอดคล้องของกิจกรรมในสถาบันไทย-เยอรมันกับแผนการส่งเสริม SMEs

กิจกรรมของสถาบันไทย-เยอรมัน ได้แก่ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ฝึกอบรมบุคลากร โดยให้บริการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องจักรกลผ่าน 4 ศูนย์ข้างต้น ซึ่งเน้นให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล ตัวอย่างเช่น สถาบันไทย-เยอรมัน ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ที่จัดทำโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์อย่างบูรณาการเป็นเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2547-2552) โดยโครงการดังกล่าวได้จัดตั้งกลุ่มพันธมิตรอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทย เพื่อดำเนินการให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการขนาดย่อม SMEs ซึ่งทางสถาบันไทย-เยอรมัน ได้รับผิดชอบโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ในแผนการสนับสนุนโครงการ Detroit of Asia เกี่ยวกับยานยนต์ เนื่องจากแม่พิมพ์ถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่จำเป็นต้องพัฒนาและสนับสนุนในด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน และเนื่องจากสถาบันไทย-เยอรมัน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง และมีสมาชิกมาขอรับคำปรึกษา และเข้ารับการฝึกอบรมอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับสถาบันมีโครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการแม่พิมพ์เที่ยงตรงสูงอยู่ภายในสถาบันจึงได้ทำการรวบรวมบริษัทที่มีความสนใจในการรวมกลุ่มสมาชิก เพื่อจัดตั้งกันเป็นกลุ่มพันธมิตร โดยจัดให้พบปะ และมีสัมมนาการ

ร่วมกัน จนสามารถรวมกลุ่มและจัดตั้งรูปแบบขององค์กรได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐ เช่น ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ และสถาบันการศึกษาเข้าร่วมกลุ่มคลัสเตอร์ดังกล่าว ซึ่งโครงการนี้ตรงกับกลยุทธ์ที่ 2.1 ของแผนส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 คือ ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster) โดยการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้ว และสนับสนุนผลักดันการรวมกลุ่มในสาขาที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันไทย-เยอรมันต่อการส่งเสริม SMEs

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สถาบันไทย-เยอรมันมีโครงการศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมที่กว้างขวาง ผลการศึกษาน่าจะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs มาก นอกจากผู้ผลิตแม่พิมพ์แล้ว SMEs ผู้ใช้แม่พิมพ์ในอุตสาหกรรมต่างๆ ก็น่าจะได้รับทราบถึงปัญหาของอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ กับข้อเสนอแนะในแนวทางแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม สถาบันไทย-เยอรมัน ควรพยายามให้การศึกษาของสถาบัน (ซึ่งนอกจากเรื่องแม่พิมพ์แล้ว ยังมีผลการศึกษาอื่นๆอีกหลายชิ้น) ให้มีการเผยแพร่มากขึ้น และผลักดันให้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาสู่การปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อเสนอแนะการศึกษาหลายประการเกี่ยวข้องกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆจำนวนมาก การจะนำสู่การปฏิบัติอย่างได้ผลนั้น จำเป็นต้องมีการประสานงาน และร่วมมือกัน โดยที่สถาบันฯอาจเป็นแกนกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำข้อเสนอแนะทางนโยบายสู่การปฏิบัติ ทางด้านการให้บริการปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีแก่ SMEs ของสถาบันฯซึ่งยังมีขอบเขตที่จำกัดมาก ยังต้องหาทางขยายขอบเขตให้กว้างขวางมากกว่านี้ต่อไป

ภาคผนวก ฉ.

**เอกสารสำหรับนำเสนอในรายงานการประชุมระดมความคิด
เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม
SMEs”**

การวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริม *SMEs*

1

วัตถุประสงค์การประชุม

- เพื่อเสนอข้อสรุปผลการศึกษา
- เพื่อหาข้อเสนอแนะ และแนวทางการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติงานได้

2

ความสำคัญของ SMEs ในเศรษฐกิจไทย

- มีสัดส่วนที่สำคัญมากในภาคการผลิต การค้า และ บริการ
- กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ
- มีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย : การผลิต การจ้างงาน การส่งออก และการพัฒนาอื่นๆ
- ภาคอุตสาหกรรม การค้า และบริการไม่สามารถพัฒนาได้ หาก SMEs ไม่มีการพัฒนา

3

เหตุใดจึงต้องเน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ

- ความสำคัญของ SMEs ทางเศรษฐกิจ
- ลักษณะและความต้องการส่งเสริมที่แตกต่างจาก LEs
มีข้อจำกัดที่เกิดจากขนาดของกิจการ
- มีจำนวนมาก ยากแก่การส่งเสริมได้ทั่วถึง
- ขาดแคลนข้อมูล

4

นโยบายการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทย

- ไม่มีการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเป็นเวลานาน แม้มีการระบุไว้บ้างในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับต่างๆ

- ให้ความสนใจมากขึ้นหลังวิกฤตเศรษฐกิจไทย ในปี 2540 เช่น :

2540 : ประกาศใช้พ.ร.บ. ส่งเสริม SMEs

2544 : จัดตั้ง สสว. ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการ

ส่งเสริม SMEs ของประเทศ

จัดตั้งหรือปรับปรุงแบบหน่วยงาน / สถาบันการส่งเสริม

SMEs เช่น SME Bank , บสย. , ISMED

5

นโยบายเกี่ยวกับ SMEs ในแผนฯ 10 (2550 -2554)

- เน้นการใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริม SMEs

- กล่าวถึงการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งของ SMEs และเศรษฐกิจชุมชน ตั้งเป้า SMEs มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่า 40 % ของ GDP ในช่วงแผนฯ 10

- แนวทางการพัฒนา : เน้นการปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาเครือข่ายคลัสเตอร์ ส่งเสริม R & D ปรับปรุงคุณภาพมาตรฐาน ส่งเสริมอุตสาหกรรมระลอกใหม่ (New Wave Industries)

- พัฒนาศูนย์บริการที่สอดคล้องกับศักยภาพ และความชำนาญ ด้านทรัพยากรและวัฒนธรรมของประเทศ

6

แผนการส่งเสริม SMEs ของ สทว.

แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2545 - 2549)

- กำหนดให้การพัฒนา SMEs มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ
- มีการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัด และโอกาส (SWOT) ของ SMEs

7

แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 1 (2545-2549)

- แบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 2 ส่วน :
  - 1) ยุทธศาสตร์ที่ใช้กับวิสาหกิจทุกประเภท / ทุกพื้นที่
  - 2) ยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย : ผู้ส่งออก
กลุ่มผู้ประกอบการใหม่ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- มีการกำหนดความเร่งด่วนของมาตรการตามยุทธศาสตร์เป็นมาตรการเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว

8

แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (2550 - 2554)

เป้าหมาย

- 1) GDP ของ SMEs ขยายตัวเป็นร้อยละ 42 ของ GDP ในปี 2554 (ขยายตัว 7.2 % ต่อปี ภาคการผลิตปีละ 10 % ภาคการค้า ปีละ 5 % และภาคบริการปีละ 15 %)
- 2) อัตราการส่งออกของ SMEs ไม่ต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกรวม
- 3) ผลผลิตภาพรวม (TFP) ของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่า 3% ต่อปี

9

ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ภาคการผลิต
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มประสิทธิภาพและผลกระทบในภาคการค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

10

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ

ทิศทาง

1. สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่เชิงคุณภาพที่สามารถอยู่รอดและเติบโตอย่างยั่งยืน
2. สร้างศักยภาพผู้ประกอบการเดิมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. สร้างคุณค่าและเน้นการตอบสนองความต้องการ Medium – End Market และ Niche Market

11

ยุทธศาสตร์ที่ 2 :

การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต

ทิศทาง

1. เน้นการเพิ่มมูลค่า ความแตกต่าง และความสามารถในการแข่งขันของสินค้า
2. พัฒนาจาก OEM เป็น ODM และเป็น OBM ในที่สุด

12

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การเพิ่มประสิทธิภาพและผลกระทบในภาคการค้า

ทิศทาง

1. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่
2. ลดผลกระทบจากการแข่งขันกับธุรกิจการค้าขนาดใหญ่

13

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

ทิศทาง

1. สนับสนุนการใช้องค์ความรู้ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และเทคโนโลยี โดยเฉพาะ ICT ในการสร้างคุณค่าและมูลค่า
2. สร้างความเชื่อมโยงระหว่าง SMEs ภาคบริการ กับ LEs

14

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น

ทิศทาง

1. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายและความเชื่อมโยง SMEs ในภูมิภาค
2. พัฒนาศักยภาพการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อสร้างคุณค่าและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการของ SMEs ในภูมิภาค

15

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ

ทิศทาง

1. มุ่งเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับผลิตภาพของ SMEs
2. เสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. สนับสนุนการปรับตัวไปสู่กิจการที่ใช้ฐานความรู้ใช้ทักษะฝีมือ และมีความสามารถในการปรับตัว หรือมีพลวัตสูง

16

บทบาทของหน่วยงาน / สถาบันต่างๆ

ต่อการพัฒนา SMEs

- การส่งเสริมในด้านต่างๆ : การเงิน การตลาด พื้นที่
ประกอบการ การพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์
กฎหมายและกฎระเบียบ การส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี การพัฒนาและเผยแพร่ข้อมูล
- การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา SMEs
หน่วยงานสถาบันต่างๆ ต้องมีการเชื่อมโยงประสานงาน
และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

17

ข้อสรุปผลการส่งเสริม SMEs ของ หน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชน ในด้านต่างๆ

18

นโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน

สถาบันภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริม SMEs

ข้อสรุป

- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ โดยเฉพาะกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการเน้นการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะ
- การส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ ยังไม่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกันในลักษณะบูรณาการ ทั้งในด้านระหว่างหน่วยงานในภาครัฐ หน่วยงาน/สถาบันภาครัฐและเอกชน และระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

19

นโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน

สถาบันภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริม SMEs (ต่อ)

ข้อสรุป

- หากแยกพิจารณาการส่งเสริม SMEs ในด้านต่างๆ พบว่า
  - ก. การส่งเสริมด้านการเงินแก่ SMEs มีการขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอ
  - ข. ยกเว้นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ การส่งเสริมด้านการตลาดยังมีอยู่น้อยมาก และไม่ได้เน้นที่ SMEs
  - ค. การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการยังมีข้อจำกัดมาก หน่วยงาน/สถาบันในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคยังไม่มีการเชื่อมโยงประสานงานกันอย่างเป็นระบบ สถาบันการศึกษาในเขตภูมิภาคยังมีบทบาทไม่มากในการส่งเสริม SMEs

20

นโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน สถาบันภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริม SMEs

(ต่อ)

- ง. การส่งเสริมด้านบุคลากร เน้นการพัฒนาผู้ประกอบการ การส่งเสริมการฝึกอบรมคนงานยังมีอยู่น้อยมาก
- จ. หน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนมีความสนใจการส่งเสริมด้านโลจิสติกส์มากขึ้น แต่ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นและยังขาดแคลนข้อมูลที่เป็นระบบ
- ฉ. ยังไม่มีการศึกษารวบรวมกฎหมายและกฎระเบียบที่จะเอื้อประโยชน์และเป็นปัญหาอุปสรรคแก่ SMEs อย่างเป็นระบบ การให้การปรึกษาแก่ SMEs ทางด้านกฎหมายและกฎระเบียบยังมีอยู่น้อยมาก

21

นโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน สถาบันภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริม SMEs

(ต่อ)

- ช. มาตรฐานนโยบายการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผ่านมายังมิได้ให้ความสนใจแก่ SMEs เท่าที่ควร
- ซ. การจัดทำข้อมูลและระบบเตือนภัยของหน่วยงาน /สถาบันต่างๆ มักไม่มีการพิจารณาถึงขนาดของกิจการ

22

**การส่งเสริมและพัฒนา SMEs
ในด้านต่างๆ
ตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2
พ.ศ. 2550-2554**

23

***การส่งเสริม SMEs
ด้านการเงิน***

24

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

ปัญหา : SMEs มีข้อจำกัดด้านเงินทุน เพื่อก่อตั้งและขยายกิจการ ต้องพึ่งเงินทุนของตนเอง และจากนอกระบบ ขาดข้อมูลประกอบการที่เป็นระบบ ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ฯลฯ

สภาพ : มีการให้ความสนใจแก่การให้เงินกู้ และเงินทุนแก่ SMEs มากขึ้น

- เงินกู้ (Debt Financing)
- เงินทุน (Equity Financing)

มีสถาบัน และเครื่องมือทางการเงิน ที่จะช่วยเหลือ SMEs มากขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัด

25

หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงาน	ภาระหน้าที่
ธพว.	สนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ในด้านเงินทุนและการเสริมสภาพคล่อง (ในรูปของสินเชื่อ factoring leasing)
ธกส.	อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรและ ผู้ประกอบการรายย่อยในชนบทเพื่อประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร
ธสน.	ให้บริการแก่ผู้ส่งออกและผู้ลงทุน รวมทั้งผู้ส่งออกรายย่อย และจัดตั้งศูนย์บริการผู้ส่งออก SMEs
ธ.ออมสิน	ให้บริการทางการเงินแก่ SMEs ในด้านเงินทุนและการเสริมสภาพคล่อง และคำปรึกษาแก่ SMEs
บสย.	ให้บริการค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs

26

สถาบันการเงินภาคเอกชน

- ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งรวม 18 ราย มีบริการด้านสินเชื่อให้แก่ SMEs
- ธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีบริการครอบคลุมถึงบริการแฟคตอริง บริการลิสซิ่ง และการให้คำปรึกษาด้านการเงิน
- ธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีบริการแยกย่อยตามรายธุรกิจหรือรายสาขาให้แก่ SMEs
- ธนาคารกสิกรไทยเป็นธนาคารที่ให้บริการแก่ SMEs อย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากที่สุด

27

สถาบันที่ช่วยส่งเสริมการลงทุนในกิจการ SMEs

- ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture capital) ภาครัฐ (สสว.) และ ภาคเอกชน (บลท. ข้าวกล้าในเครือธนาคารกสิกรไทย)
- ตลาด MAI เป็นแหล่งระดมทุนสำหรับ SMEs
- บลจ. วรรณ ทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน

28

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินผ่านแหล่งเงินทุน

- ปริมาณสินเชื่อเพิ่มขึ้น
- สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอยู่ค่อนข้างสูง
- วงเงินสินเชื่อที่ให้แก่ SMEs นั้นยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- การให้บริการ Factoring แก่ SMEs นั้นประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก
- Leasing ยังเติบโตไม่มากนัก
- การกำกับเงินกู้ของ บสย. มีส่วนเสริมให้ปริมาณสินเชื่อในระบบเพิ่มมากขึ้น

29

การส่งเสริม SMEs ด้านการเงินผ่านแหล่งเงินทุน

- การระดมทุนของ SMEs ผ่านทางธุรกิจเงินร่วมลงทุน ยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับการระดมทุนผ่านช่องทางอื่น
- SMEs ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจเงินร่วมลงทุน และเกรงว่ากิจการของตนจะถูกโอนหรือล้มไป รวมไปถึงการเกรงว่าความลับทางการค้าของตนจะถูกเปิดเผย

30

บทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

- ที่ผ่านมากการส่งเสริม SMEs ด้านการเงินที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ สสว. ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน และการขาดแคลนสภาพคล่องให้แก่ SMEs เป็นอย่างดีพอสมควร แม้ยังประสบปัญหาและข้อจำกัดอยู่ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 6 กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม SMEs ด้านการเงิน

31

การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

32

การส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

ปัญหาการตลาดของ SMEs

- ข้อจำกัดของช่องทางการจัดจำหน่าย
- ขาดแคลนข้อมูลการตลาดที่ชัดเจน
- ขาดความรู้และทักษะการพัฒนาตลาด
- ขาดการสนับสนุนทางการเงิน
- ตลาดในประเทศ
- ตลาดต่างประเทศ

33

หน่วยงาน / สถาบันที่มีบทบาทส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

□ ภาครัฐ

- หน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กรมการค้าต่างประเทศ)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- หน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สมอ. อุตสาหกรรมจังหวัด กรมวิชาการเกษตร ฯลฯ) แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการสนับสนุนการตลาดโดยตรง

34

□ หน่วยงาน / สถาบันภาคเอกชน

- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สมาคมและสถาบันต่างๆ (เช่น สมาคมรองเท้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย สมาคมธุรกิจแฟรนไชส์ และ SMEs ไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทย ฯลฯ)

35

□ สถาบันอิสระ / สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง

(เช่น สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ ฯลฯ) แต่สถาบันเหล่านี้มักมีภารกิจอื่นๆ นอกเหนือจากการส่งเสริมด้านการตลาด

36

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริม ด้านการตลาดของ SMEs

ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ล้วนมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง
กับการส่งเสริม SMEs ด้านการตลาด

แต่หน่วยงานและสถาบันที่มีหน้าที่ส่งเสริมด้านการตลาด
แก่ SMEs โดยตรงโดยเฉพาะในภาคราชการยังมีอยู่อย่างจำกัดมาก

37

การส่งเสริม *SMEs* ด้านพื้นที่ประกอบการ

38

การส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

ภาพรวม

- พัฒนาพื้นที่
  - นโยบาย: สศช. และ สสว.
  - พื้นที่อุตสาหกรรม: กนอ.และหน่วยงานภาคเอกชน
  - พื้นที่เศรษฐกิจชายแดน: กนอ.
  - ศูนย์บ่มเพาะ / OSS (ศูนย์ครบวงจร): กนอ. กสอ. สสว.
  - และสถาบันการศึกษาต่างๆ
- พัฒนาคลัสเตอร์
  - นโยบาย : สศช.
  - อุตสาหกรรม: สกอ. สอท. สภาหอการค้าฯ
  - สสว.

39

ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่สามารถจะลงทุนเองทางด้านสาธารณูปโภค
- ต้องพยายามตั้งอยู่ใกล้ตลาดและแหล่งวัตถุดิบเพื่อประหยัดต้นทุน
- การรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ อาจทำได้ลำบากกว่า
- ขาดแคลนเงินทุนในการย้ายสู่แหล่งที่ตั้งใหม่ แม้ที่ตั้งเดิมไม่มีความเหมาะสม

40

หน่วยงานที่มีบทบาทการส่งเสริม SMEs ด้านพื้นที่ประกอบการ

หน่วยงานของรัฐ

1. กนอ.
2. สสว.
3. กสอ.

หน่วยงานเอกชน

1. สอท.
2. บริษัทการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

สถาบันการศึกษาในภูมิภาค

41

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริม ด้านพื้นที่ประกอบการของ SMEs

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและ
ท้องถิ่น กำหนดขึ้น โดยพิจารณาการส่งเสริม SMEs ในด้าน
พื้นที่ประกอบการ โดยเฉพาะมีกลยุทธ์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน
และท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายเชื่อมโยง สนับสนุน โครงสร้าง
พื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs และบูรณาการเครือข่าย
การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค

แต่ เมื่อพิจารณาจากการดำเนินการของหน่วยงาน /
สถาบันต่างๆ การปฏิบัติงานยังไม่มี การเชื่อมโยงประสานงานที่
ชัดเจน

42

การส่งเสริม *SMEs* ด้านการพัฒนาบุคลากร

43

ปัญหาและข้อจำกัดของ *SMEs* ด้านบุคลากร

- การพัฒนาผู้ประกอบการ
- ข้อจำกัดของแรงงานที่มีฝีมือ / นักวิจัย
- ข้อจำกัดการฝึกอบรมแรงงาน
- ปัญหาอื่นๆ : คุณภาพแรงงาน การเข้าออกงาน ระเบียบวินัยการทำงาน ฯลฯ

44

หน่วยงานส่งเสริม SMEs ด้านบุคลากร

หน่วยงานภาครัฐ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด เช่น สถาบันทรัพยากร
มนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ
ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (IMET)

45

สถาบันอิสระ / ในกำกับของรัฐ

- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
- ISMED
- สถาบันอุตสาหกรรมเฉพาะทาง
- สถาบันคีนันแห่งเอเชีย
- สถาบันไทย – เยอรมัน
- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย – ญี่ปุ่น
- ฯลฯ

46

สถาบันเอกชน

- สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย สภาหอการค้า
- มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการ
- มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ
- สมาคมเอกชน อื่นๆ

47

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริม ด้านการพัฒนาบุคลากรของ SMEs

ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาบุคลากร แต่หน่วยงาน
ที่มีบทบาทการพัฒนาบุคลากรใน SMEs ยังมีอยู่น้อย

48

การส่งเสริม SMEs ด้านโลจิสติกส์

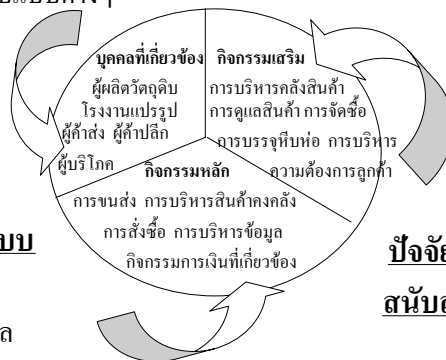
49

องค์ประกอบโลจิสติกส์

ขับเคลื่อนกระบวนการโดย

- ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า
- บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

โครงสร้างพื้นฐานของระบบ

- เครือข่ายการขนส่ง
- การคมนาคมสื่อสารข้อมูล
- การเงิน

ปัจจัยกำกับ/

สนับสนุน

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

50

ความจำเป็นต้องพัฒนาและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์

ต่อการจัดทำแผนการส่งเสริม SMEs

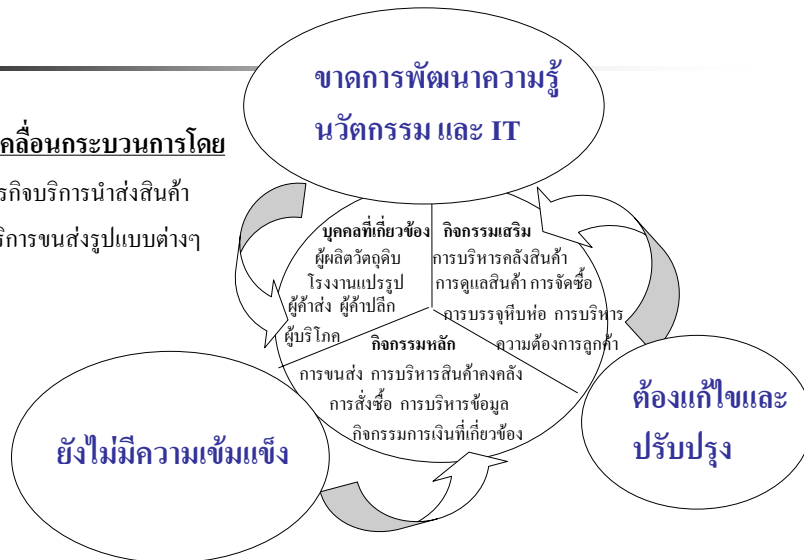
- SMEs ต้องยกระดับความสามารถในการแข่งขัน การดำเนินธุรกิจในทุกวิถีทาง ทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดต้นทุน รวมทั้งต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์
- ประเทศไทย มีต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP ที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

51

ปัญหาและอุปสรรคโลจิสติกส์ไทย

ขับเคลื่อนกระบวนการโดย

- ธุรกิจบริการนำส่งสินค้า
- บริการขนส่งรูปแบบต่างๆ

52

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย

พ.ศ.2550– 2554

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พฤษภาคม 2550

53

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- โครงสร้างพื้นฐาน คือ ภาครัฐ
  - โดยเฉพาะ กระทรวงคมนาคม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สาธารณสุข ต่างประเทศ แรงงาน วิทยาศาสตร์ ศึกษา
- การขับเคลื่อนกระบวนการ คือ เอกชน
  - สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย หอการค้า สมาคมต่างๆ
- ปัจจัยเกื้อหนุน คือ ภาครัฐ ปรับปรุงกฎต่างๆ
  - กระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้อง และการประสานระหว่าง ภาครัฐและเอกชน
  - สสว.

54

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริม

ด้านโลจิสติกส์ของ SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ SMEs
- เป้าหมายหนึ่งคือ การบริหารจัดการ โลจิสติกส์ของ SMEs ให้ยกระดับไปสู่ระดับ World Class 100 ราย
- จัดทำกรอบแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs
  - แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้าน โลจิสติกส์ในสถานประกอบการ
  - แผนงานสนับสนุนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน โลจิสติกส์
  - แผนงานสนับสนุนผู้ผลิต/ผู้ให้บริการ/ผู้ใช้บริการด้าน โลจิสติกส์

55

การส่งเสริม SMEs

ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ

และข้อบังคับ

56

ความสำคัญของกฎระเบียบต่อSMEs

- การจัดตั้งกิจการของ SMEs นั้นมีอยู่จำนวนมากไม่สามารถดำเนินการอยู่รอดได้กว่า 5 ปี เนื่องจาก
  - แนวโน้มการเปิดตลาดเสรี การแข่งขันสูง
  - ด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของรัฐเองก็จะเป็นปัจจัยสำคัญ
  - ต้นทุนที่เกิดจากการถูกบังคับให้ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐประกาศใช้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี
  - อัตราค่าภาระต่อผลผลิตรวมของกิจการขนาดเล็กจะสูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ (ภาษีต่างๆ)

57

ปัญหาและอุปสรรคของกฎระเบียบ

- ระดับที่ 1. ปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อ SMEs
  - กฎหมายว่าด้วยภาษีอากร การบัญชี กฎหมายโรงงาน กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายการส่งเสริมการลงทุน ฯลฯ

58

ปัญหาและอุปสรรคของกฎระเบียบ (ต่อ)

- ระดับที่ 2. ปัญหาในระดับวิธีปฏิบัติราชการ
  - ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความชัดเจน การขาดการประสานงานของหน่วยงานของรัฐ ปัญหาเรื่องขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาต การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ

59

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สำหรับประเทศไทยพบว่ากฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับ SMEs กระจายอยู่ในกระทรวง กรม กองต่างๆ
- ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำแบบครบวงจร

60

ยุทธศาสตร์ของ สสว. กับการส่งเสริม

ด้านกฎระเบียบของ SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ SMEs
- เป้าหมายหนึ่งคือ กฎระเบียบที่มีอยู่ ให้ได้รับการทบทวนปรับปรุง และออกกฎระเบียบใหม่ที่เอื้อต่อการประกอบกิจการของ SMEs อย่างน้อย 10 เรื่อง
- นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้กำหนดในเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุน รวมทั้งธุรกิจของ SMEs ด้วย และเพิ่มเติมกฎระเบียบบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมใหม่ๆ เช่น ระบบสารสนเทศและโลจิสติกส์ต่อการค้าการลงทุน

61

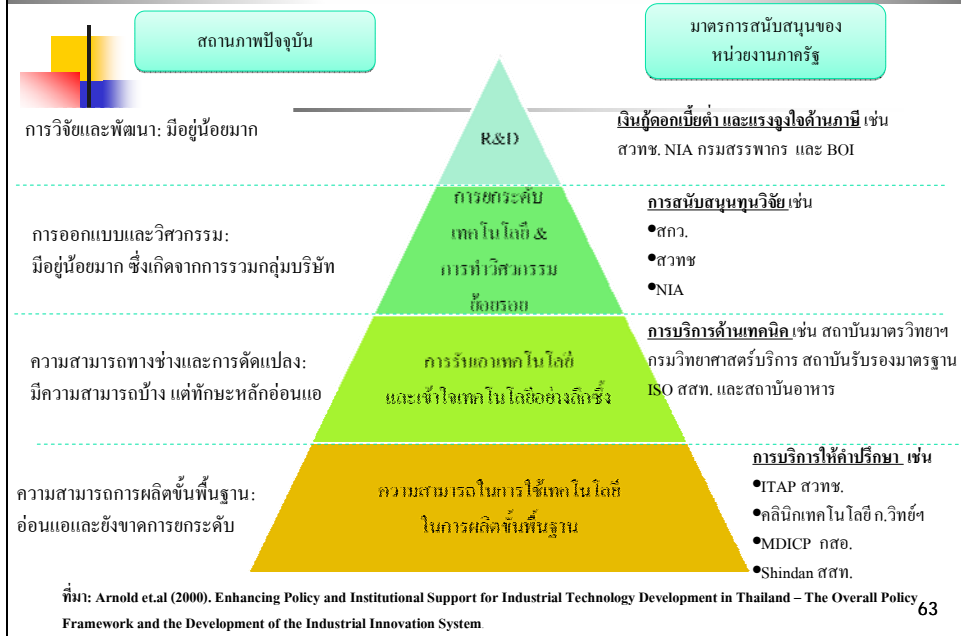

การส่งเสริม SMEs

ด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี

62

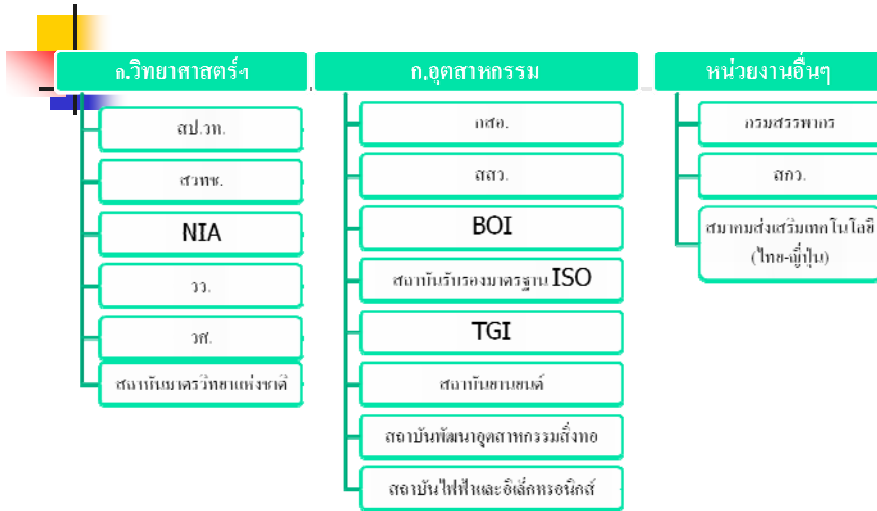
ขีดความสามารถของ SMEs ไทยปัจจุบัน

ปัญหาและอุปสรรค

- การส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ SMEs ยังมีอยู่จำกัด
- การติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้เวลานาน
- มาตรการต่างๆ ของรัฐยังขาดการเชื่อมโยง
- หน่วยงานภาครัฐทำงานแข่งขันกันเอง ไม่ได้ทำงานอย่างบูรณาการเท่าที่ควร

หน่วยงานสนับสนุน SMEs ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

65

การส่งเสริม SMEs ด้านข้อมูลข่าวสาร

66

การส่งเสริม SMEs ด้านข้อมูลข่าวสาร

ความสำคัญ

- ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญต่อธุรกิจทุกประเภททุกขนาด
- SMEs มีข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล
- การส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสารจะเอื้อประโยชน์แก่ SMEs มาก

67

ปัญหาและข้อจำกัดของ SMEs ด้านข้อมูลข่าวสาร

การบริการด้านบริการข้อมูลข่าวสารแก่ SMEs

ยังไม่เพียงพอ เพราะ

- ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ข้อมูลที่จัดเก็บได้ยังมีได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่
- SMEs มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

68

หน่วยงาน/สถาบันที่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็น

ระบบ

หน่วยงานภาครัฐ

- ธนาคารแห่งประเทศไทย
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- NESDB
- หน่วยงานในกระทรวงต่างๆ

หน่วยงาน/สถาบันภาคเอกชน/สถาบันอิสระ

ส่วนมีการจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของตนเอง แต่การเผยแพร่ยังอยู่ในวงจำกัด

69

การสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า

- ยังมีหน่วยงานน้อย ที่มีการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการเตือนภัยล่วงหน้า ที่สำคัญมี
  - ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - สสว.
  - กระทรวงอุตสาหกรรม (สศอ.)
  - กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงการคลัง
- ข้อมูลของหน่วยงานส่วนใหญ่ ไม่มีการจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ

70

ข้อเสนอแนะ

- การจัดทำนโยบายและแผน และการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรเน้นการส่งเสริม SMEs มากขึ้น
- สสว. ควรกระตุ้นหน่วยงาน/สถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ที่ยังมีส่วนร่วมในการส่งเสริม SMEs น้อยให้มีความเข้มแข็ง ตามแนวทางและเป้าหมายของแผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs

71

ข้อเสนอแนะ (ต่อ)

- ในการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ นโยบาย/มาตรการที่ควรเน้นมากขึ้นคือ การส่งเสริมด้านการตลาดและพัฒนาบุคลากร หน่วยงาน/สถาบันต่างๆ เช่น สถาบันอิสระ ควรมีกิจกรรมทางด้านการตลาดและพัฒนาบุคลากรมากขึ้น ส่วนหน่วยงาน/สถาบันที่มีหน้าที่ทางด้านนี้อยู่แล้ว เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน ก็ควรมีการเน้นการส่งเสริม SMEs มากขึ้น

72

ข้อเสนอแนะ (ต่อ)

- ควรมีการส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ให้มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนา SMEs มากขึ้น เช่น ในการสร้างบุคลากร
- ควรมีการรวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เอื้อประโยชน์และเป็นอุปสรรคแก่ SMEs อย่างเป็นระบบ
- การจัดทำข้อมูลในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ ควรมีการจำแนกตามขนาดของกิจการ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของ SMEs
- ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลหน่วยงานที่มีส่วนส่งเสริม SMEs ทางด้านต่างๆ และเผยแพร่แก่ SMEs ทั้งประเทศ

73

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
การเงิน	6. การพัฒนาปัจจัยอำนวยการผลิตเป็นธุรกิจ	6.4 การส่งเสริม SMEs ทางด้านการเงิน
การตลาด	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต	2.4 การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า
		2.5 การยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
		3.2 การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการค้ากับดูแลภาคการค้าส่ง-ค้าปลีกเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม
		3.3 การสร้างและพัฒนาภาคีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน(ด้านเสริมสร้างตราบริการไทย)

74

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
การตลาด		4.4 การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตภาพและคุณภาพมาตรฐานของบริการไทย
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.5 การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถด้านการตลาด
พื้นที่ประกอบการ	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต	2.1 การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรและการรวมกลุ่มเครือข่าย SMEs
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3.3 การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก (ระดับภูมิภาค)
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.2 การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

75

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
พื้นที่ประกอบการ		5.2 การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ
		5.3 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในภูมิภาค
		5.4 การบูรณาการและสร้างเครือข่ายการทำงานส่งเสริม SMEs ในภูมิภาค
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.8 การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ
พัฒนาบุคลากร	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.1 การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ
		1.2 การเพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาดและระยะการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ
		1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
		1.4 การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร

76

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
พัฒนาบุคลากร		1.5 การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด
		1.6 การสร้างความตื่นตัว จิตสำนึกและธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.2 การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต
		2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ
		2.5 การยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างมูลค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.1 การพัฒนาบุคลากรภาคบริการ

77

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
พัฒนาบุคลากร		4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน
		4.4 การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.2 การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ / พนักงาน)
		6.6 การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์
		6.9 การบริหารจัดการงานส่งเสริม SMEs
โลจิสติกส์	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.3 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในภูมิภาค
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.6 การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์
กฎระเบียบ/ข้อบังคับ	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.2 การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการค้ากับดูแลภาคการค้าส่ง-ค้าปลีกเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

78

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.7 การปรับปรุงและพัฒนาภาวะเทียบเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.2 การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต
		2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ
		2.5 การยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และความสามารถในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.3 การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน
		4.4 การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ
		79

การเชื่อมโยงระหว่างการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ กับ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์		
การส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.1 การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
การพัฒนากระบวนการและระบบเตือนภัยล่วงหน้า	1. การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ	1.3 การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม
	2. การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต	2.4 การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า
	3. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า	3.1 การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของ SMEs ภาคการค้าส่ง-ปลีก
	4. การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม	4.2 การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพ
	5. การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น	5.1 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น
		5.2 การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ
	6. การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ	6.3 การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับ SMEs
		80

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2550-2554)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
1	การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ		
1.1	การสร้างแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ	ธุรกิจร่วมลงทุน(Venture Capital) ภาครัฐ(สสว.) และภาคเอกชน(ธนาคารกรุงไทย บลจ.วราชน สถาบันการศึกษา บางแห่ง สมาคมธุรกิจเฟรนไชส์)	กสอ., ISMED, ธพว., สมาคมและสถาบันศึกษาต่างๆ สอจ.
1.2	เพิ่มขีดความสามารถ ความรู้ ทักษะ ตามขนาด และระยะเวลาการเติบโตของธุรกิจในการประกอบกิจการ	กสอ., สสว., ISMED, สถาบันเฉพาะทาง, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมและสถาบันการศึกษา, สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการไทย, สวทช., สถาบันที่ผลิตผลแห่งชาติ	สถาบันเฉพาะทางทุกแห่ง, สอจ., สอท., สภาหอการค้าฯ
1.3	การเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม	สถาบันเฉพาะทาง, สวทช., วว., สสว., สมาคมบางแห่ง เช่น สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย, สถาบันการศึกษาบางแห่ง, สถาบันไทย-เยอรมัน, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	สถาบันการศึกษาต่างๆ, สอท., สภาหอการค้าฯ, กระทรวง ICT
1.4	การยกระดับความสามารถและคุณภาพชีวิตบุคลากร	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สถาบันเฉพาะทาง, กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	สอท., สภาหอการค้าฯ, สมาคมและสถาบันการศึกษา, สอจ.
1.5	การสร้างโอกาสในทางธุรกิจและการให้บริการองค์ความรู้ด้านการตลาด	สสว., ISMED, หน่วยงานต่างๆของกระทรวงพาณิชย์, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมธุรกิจต่างๆ, สภาหอการค้าฯ, สอท.	สอจ., สถาบันเฉพาะทาง
1.6	การสร้างความคึกคัก จิตสำนึก และธรรมาภิบาลแก่ผู้ประกอบการ	สสว., ISMED, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สอท., สภาหอการค้าฯ, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, การท่องเที่ยว, สมาคมต่างๆ, กสอ., สมอ., BOI, สถาบันเฉพาะทาง

81

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
2	การเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถทางนวัตกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต		
2.1	การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรธุรกิจและการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Cluster)	สสว., กสอ., NESDB, สถาบันคินัน, โครงการทุนเครือข่ายนวัตกรรม, สมาคมต่างๆ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันเฉพาะทาง, ISMED
2.2	การสนับสนุนขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิต	สสว., สวทช., วว., กสอ., สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ, กระทรวงอุตสาหกรรม (สศอ., กสอ., ฯลฯ)	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษา
2.3	การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ	สสว., สวทช., สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ, กระทรวงอุตสาหกรรม	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษา
2.4	การเตรียมพร้อมรองรับระบบการค้าเสรีและมาตรการทางการค้า	กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงอุตสาหกรรม, สสว., สอท., สภาหอการค้าฯ, TDRI, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, กระทรวงแรงงาน, สถาบันการศึกษา
2.5	ยกระดับคุณภาพมาตรฐาน และความสามาร็จในการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	สสว., กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงอุตสาหกรรม, สถาบันเฉพาะทาง, สถาบันรับรอง ISO, สวทช., สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, สถาบันไทย-เยอรมัน, สมาคมต่างๆ	สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ

82

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
3	การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า		
3.1	การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก	สสว., ISMED, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กรมการค้าภายใน, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	สถาบันการศึกษาต่างๆ
3.2	การส่งเสริมและปรับปรุงระบบการกำกับดูแลภาคการค้าส่ง-ค้าปลีกเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม	สสว., กระทรวงพาณิชย์, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	-
3.3	การสร้างและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาชน ในการพัฒนาธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก	สสว., กระทรวงพาณิชย์, สมาคมการค้าปลีก-ค้าส่ง, สภาหอการค้าฯ, สมาคมต่างๆ	-
			83

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
4	การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม		
4.1	การพัฒนาบุคลากรภาคบริการ	กระทรวงแรงงาน , สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ , สถาบันการศึกษา , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	-
4.2	การเสริมสร้างระบบความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและเครือข่ายวิสาหกิจของภาคบริการ ที่มีศักยภาพ	สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	-
4.3	การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน	สสว. , ISMED , กระทรวง ICT , สวทช. , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	สมาคมต่างๆ
4.4	การเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพ และคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์บริการ	สสว. , ISMED , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , สภาหอการค้าฯ , สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ	สมาคมต่างๆ
			84

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
5	การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคและท้องถิ่น		
5.1	การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น	NESDB ,สำนักงาน/หน่วยงานในจังหวัดต่างๆ , สสว. , ISMED , กนอ. , กสอ. , สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สถาบันการศึกษาในภูมิภาค , หน่วยงานในระดับท้องถิ่น , สอจ.
5.2	การส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่มีศักยภาพ	NESDB ,สำนักงาน/หน่วยงานในจังหวัดต่างๆ , สสว. , ISMED , กสอ. , สอท., สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาต่างๆ	สถาบันการศึกษาในภูมิภาค , หน่วยงานในระดับท้องถิ่น , สอจ. , กนอ.
5.3	การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค	NESDB , กระทรวงคมนาคม , กนอ. , กระทรวง ICT , สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย	-
5.4	การบูรณาการและสร้างเครือข่ายการทำงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค	สสว. , ISMED , กระทรวงอุตสาหกรรม (กสอ. , สปอ.,ฯลฯ) , สมาคมต่างๆ	สอจ. , สถาบันการศึกษาในเขตภูมิภาค

85

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
6	การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ		
6.1	การส่งเสริมระบบและเครื่องมือให้ SMEs เกิดความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	สสว. , ISMED , สศอ. , กรอ. , NSO . , สปท. , NESDB , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , สถาบันเฉพาะทาง , กรมทรัพย์สินทางปัญญา , สอท. , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	กระทรวง ICT
6.2	การยกระดับความรู้และทักษะบุคลากรของ SMEs (ผู้ประกอบการ / พนักงาน)	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน , กสอ. , สสว. , ISMED , สวทช. , วว. , สถาบันเฉพาะทาง , กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , สอท. , สภาหอการค้าฯ , สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	สถาบันการศึกษาต่างๆ , สอจ.
6.3	การบริหารจัดการระบบข้อมูลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	สสว. , ISMED , สศอ. , NSO . , NESDB , สอท. , สภาหอการค้าฯ , สมาคมต่างๆ	สปอ.
6.4	การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทางการเงิน	ธพว., สสว., ธสน., ธกส., ธ.ออมสิน, บสย., ธนาคารพาณิชย์, ธุรกิจร่วมลงทุน, ธุรกิจ Factoring, Leasing	-
6.5	การส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถในการตลาด	กระทรวงพาณิชย์, สภาหอการค้าฯ, สอท., สมาคมต่างๆ	สถาบันเฉพาะทาง, กระทรวงมหาดไทย

86

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)			
	ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	หน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน	หน่วยงานที่ควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
6.6	การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการด้านโลจิสติกส์	กระทรวงคมนาคม,กระทรวงอุตสาหกรรม,BOI,กรมพัฒนาธุรกิจการค้า,สภาหอการค้าฯ, สอท.,สมาคมต่างๆ, บริษัทจัดการด้านโลจิสติกส์	-
6.7	การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเพื่อลดอุปสรรคและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ	สสว.,กสอ.,สอท.,สภาหอการค้าฯ,สมาคมต่างๆ	สถาบันเฉพาะทาง
6.8	การส่งเสริมด้านพื้นที่ประกอบการ	กนอ.,สสว.,ISMED	-
6.9	การบริหารจัดการงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	NESDB,กระทรวงอุตสาหกรรม,กระทรวงพาณิชย์,สสว.,ISMED,สอท.,สภาหอการค้าฯ, สถาบันการศึกษาและสมาคมต่างๆ	-

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความภาษาไทย

กรมสรรพากร.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.rd.go.th>,22 ตุลาคม 2550.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.dip.go.th> ,22 ตุลาคม 2550.

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คลินิกเทคโนโลยี.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.clinictech.most.go.th>,22 ตุลาคม 2550.

กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา พ.ศ. 2551-2555,2550.

กรัณท์รัตน์ นาขวา และภัทรพงศ์ อินทรกำเนต.บทวิเคราะห์มาตรการหักค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา 200% และข้อเสนอแนะ.STAIR Working Paper No. 3/2550, 2550.

เกษม พิพัฒน์ปัญญานุกูล, พรพรม ดวงนิล, จารุพันธ์ เบญจรัตน์ภรณ์.กรณีศึกษาแผนธุรกิจ กลุ่มอาชีพแม่บ้านพัฒนาหนองตำลึง.โครงการพัฒนาที่ปรึกษาแผนธุรกิจ สพว. ร่วมเครือข่ายมหาวิทยาลัยบูรพา,2547.

เกื้อ วงศ์บุญสิน.ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการวิจัยด้านแรงงาน เอกสารหมายเลข 296 .สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2547.

คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.แผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พ.ศ. 2547 – 2556.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ,2547,2548.

คณะกรรมการพัฒนาระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้าและการบริการของประเทศ (คปส.).แผนปฏิบัติการโลจิสติกส์อุตสาหกรรม,กรกฎาคม 2550.

จาริต ดิงศักดิ์.การขยายขยายอุตสาหกรรมจากบริเวณกรุงเทพมหานครไปสู่ภาคตะวันออก.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ,2526.

จิตรภรณ์ เตชะชาญ.แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและประเด็นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจและลดความเสี่ยงสำหรับSMEs ปี2549.สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ,ธันวาคม 2548.

จิรประภา อัครบวร.Overview about HPO and regarding issues such as alignment of HR functions : HPO Model for Alignment HR Functions.สัมมนาประจำปี 2551 HR Alignment for High Performance Organization (HPO).โดย ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ,2551.

จักรกฤษณ์ ดวงพิศตรา. นโยบายการสนับสนุนผู้ให้บริการโลจิสติกส์จากภาครัฐ. สำนักโลจิสติกส์
การค้า กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, กรกฎาคม 2550.

ชวลีพร ไกรสมเดช. ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม. การค้นคว้าแบบอิสระ. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

ณรงค์ชัย อัครเศรษฐ์. การศึกษาอุตสาหกรรมรายสาขาและการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ต่างจังหวัด.
สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. กรุงเทพฯ, 2534.

ทรรศนีย์ เวชสวรรค์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมผลิตท่อเหล็กใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยวิชาการ ประสานมิตร, 2515.

ทัศนีย์ สุวรรณวัฒน์. โครงสร้างของทำเลที่ตั้ง หน้าที่และบทบาทของโรงงานอุตสาหกรรมประกอบ
รถยนต์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515.

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2549.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2547.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2548.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2549.

ธนาคารออมสิน, รายงานประจำปี 2547.

ธนาคารออมสิน, รายงานประจำปี 2548.

ธนาคารออมสิน, รายงานประจำปี 2549.

นโรดม ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. ภูมิศาสตร์อุตสาหกรรม: แนววิเคราะห์ระดับจุลภาค. โรงพิมพ์ใจทอง.
กรุงเทพฯ, 2532.

น้ำทิพย์ รัตนสกุล. ศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาค บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.), รายงานประจำปี 2549.

บรรจง ศิริ. การบริหารจัดการเพื่อการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มสตรีภาคเกษตร อำเภอกว
เวียง จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัยภาคนิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA), 2545.

บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรรมไทยจำกัด, การสนับสนุนเงินแก่ SMEs โดยธุรกิจเงินร่วมลงทุนของไทยใน
ปัจจุบัน. กระแสทรรศน์ วันที่ 8 เมษายน 2548.

บุษกร ลิงขรัตน์. รูปแบบที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาค บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ปราณี ทินกร.การวิเคราะห์ดัชนีชี้้นำภาวะเศรษฐกิจไทย รายงานวิจัยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กันยายน 2541 ,วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 3,กันยายน 2541.

ปราณี ทินกร และพีระ เจริญพร.การศึกษาดัชนีชี้ นำภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย รายงานในโครงการประเมินผลการดำเนินงานของภาคอุตสาหกรรม,สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม,มกราคม 2545.

พอพันธ์ วัชจิตพันธ์.การบริหารการผลิต.สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.กรุงเทพฯ,2522.

พิชชา คงทน.สิทธิประโยชน์ทางภาษีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.สารนิพนธ์.นิติศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2547.

พิชญ์ ผุงประเสริฐยิ่ง.วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในและนอกนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2541.

เพิ่มเกียรติ อัชฌาเจริญสถิต.บทบาทของสถาบันการเงินของรัฐในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs).วิทยานิพนธ์.เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2544.

ภัศรี ธนะอเนกเจริญ,นงนุช บุญกาญจน์พานิชย์,ไตรรัตน์ ธนะประกอบภรณ์.บทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ.

กฐิ ธาตุสุวรรณ.การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดที่ตั้งอุตสาหกรรมการผลิตในภาคกลางของประเทศไทย กรณีศึกษา 9 จังหวัด: ชัยนาท นครนายก นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2547.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.โครงการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม,2547.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.แผนแม่บทการพัฒนากำลังคนเพื่ออุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศไทย 2541-2549.รายงานเสนอต่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม,2541.

รชตพงศ สุขสงวน.ธุรกิจเช่าซื้อและลิสซิ่ง:แนวโน้มควรวะวัง.ฝ่ายวิจัยธุรกิจ สายงานบริหารความเสี่ยง บมจ.ธนาคารกรุงไทย,2548.

รัฐกร นวราช.ผลกระทบจากนโยบายการเงินต่อภาคอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์.เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2546.

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจสถานภาพ และแนวทางเสริมสร้างสังคมผู้ประกอบการ (Thailand Entrepreneurship Monitor 2006) เสนอต่อ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม,2550.

วี-เชิร์ฟ โลกีสติกส์ แมกกาซีน Issue14.ความต้องการกำลังคนในระบบ โลกีสติกส์, August-September ,2007.

ศิริพร เจริญกุลปี. ธุรกิจแฟคตอรี: แนวโน้มพอใช้. ฝ่ายวิจัยธุรกิจ สายงานบริหารความเสี่ยง และบรรษัทภิบาล บมจ.ธนาคารกรุงไทย,2550.

ศิริพร นพวัฒนพงศ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการสนับสนุนสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 4: องค์กรของชุมชนนิพนธ์. โครงการปรัชญาชุมชนจิตตางสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549.

ศุภิช สุภชลาศัย และคณะ. การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ :กรณีศึกษา ประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อิตาลี และออสเตรเลีย. สถาบันนโยบายเศรษฐกิจและสังคม,2544.

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.thaitextile.org>,22 ตุลาคม 2550.

สถาบันยานยนต์. ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.thaiauto.or.th> ,22 ตุลาคม 2550.

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.masci.or.th> ,22 ตุลาคม 2550.

สถาบันไทย-เยอรมัน. ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.tgi.or.th>,22 ตุลาคม 2550.

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.thaieei.com> ,22 ตุลาคม 2550.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. “ศักยภาพหน่วยงานในสังกัดของ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี”. ข้อเสนออุทยานวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออก ,2550.

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.tpa.or.th> ,22 ตุลาคม 2550.

สมชาย เดชะพรหมพันธุ์. ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ. ศิลปาบรรณาการ. กรุงเทพฯ,2528.

สมศรี ศึกษมิตี และนพดล บุรณะชนัง. ระบบเตือนภัยล่วงหน้าทางเศรษฐกิจ. บทความสำหรับการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2543. ธนาคารแห่งประเทศไทย,2543.

สรารกร บรรจงจิตต์.รูปแบบการใช้ที่ดินอันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวถนน สีภษา เฉพาะกรณี ถนนเศรษฐกิจที่ 1 จังหวัดสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

สสว..รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี พ.ศ. 2438-2549.(Executive Summary of White Paper on SMEs by OSMEP,2005.

สสว..รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี พ.ศ. 2438-2549 (Executive Summary of White Paper on SMEs by OSMEP,2005- 2006.

สิริกุล เลียงอนันต์.รูปแบบที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ตอนล่างของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนภาค บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,2535.

สุชาติ ณ หนองคาย.โครงการกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของไทยที่มีผลกระทบต่อ SMEs .กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม,กันยายน 2544.

สุรัชย์ ธรรมทวีธิกุล.ความต้องการแรงงานอาชีพของ SMEs ในภาคตะวันออกและการตอบสนอง ของวิทยาลัยอาชีพ.รายงานการวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยบูรพา,2547.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.trf.or.th> ,22 ตุลาคม 2550.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ.การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย, พฤษภาคม พ.ศ. 2548.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.โครงการจัดทำแผนที่เครือข่าย วิสาหกิจ (Cluster Mapping) เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต และบริการ.สถาบันคีนันแห่งเอเชีย.กรุงเทพฯ,2549.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://www.boi.go.th> ,22 ตุลาคม 2550.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.รายงานภาวะอุตสาหกรรม,พ.ศ.2546, 2547,2548.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.รายงานเชิงวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิต:สถานประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย,2545.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และ เป้าหมาย การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ,2545-2549.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทย ฉบับที่ 1,2545-2549.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs,2550-2554.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2550-2554,พฤษภาคม 2550.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.ระบบออนไลน์.เข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ <http://cms.sme.go.th/cms/web/osmep>,22 ตุลาคม 2550.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2544.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2545.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2546 และแนวโน้ม ปี 2547.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2547 และแนวโน้ม ปี 2548.

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO).รายงานและข้อเสนอแนะกิจการขนาดย่อมและขนาดเล็กระหว่างประเทศ: ภัยใหญ่แห่งการจ้างงานและการพัฒนา.UNDP,2543.

อดุลย์ จาตุรงค์กุล.การบริหารการตลาด กลยุทธ์ และบุทวิธี (Marketing Management Strategies and Tactics),ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2546.

อภิเชก ปิ่นสุวรรณ.การวิเคราะห์ที่ตั้งอุตสาหกรรมการผลิตในภาคตะวันตกและภาคใต้ของประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์อุตสาหกรรมภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2540.

อุศนา จันทร์หอม.การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบอุตสาหกรรมบริเวณลุ่มน้ำแม่กลอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2525.

หนังสือและบทความภาษาอังกฤษ

Arnold et.al. Enhancing Policy and Institutional Support for Industrial Technology Development in Thailand – The Overall Policy Framework and the Development of the Industrial Innovation System,2000.

Asian Development Bank,Emerging Asia,Manila อ้างใน Bloom, David E., David Canning and Jaypee Sevilla,2003.The Demographic Dividend: A New Perspective on the Economic consequence of Population Change, Santa Monica: Rand,1997.

- Asian Development Bank,Best Practice Notes on Small-and Medium-Sized Enterprises Support Philippines,2006.
- Berger, A.N. and Udell,G.F.‘The economics of small business finance: The roles of private equity and debt markets in the financial growth cycle’.Journal of Banking and Finance, Vol.22(6).pp. 613-673,1998.
- The UNIDO Programe,Development of Clusters and Network of SMEs,2001.
- Divya Sampath,How can Idian SMEs become export competitive? Dessertation Symbiosis Institute of Business Management PUNE,2006.
- Executive Summary of White Paper on SMEs Thailand,2001.
- Gregory G. Dess, G.T. Lumpkin, Marilyn L. Taylor,Strategic Management : Creating Competitive Advantage.McGraw-Hill Irwin.U.S.A.,2005.
- ILO, 1996, Human Resource Development in Asia and the Pacific in the 21st Century: Issues and Challenges for Employers and Their Organization. Paper presented at the ILO Workshop on Employer’s Organizations in Asia-Pacific in the Twenty-first Century.Turin,Italy,5-13 May 1997.
- Jay Liebwitz,Strategic Intelligence: Business Intelligence, Competitive Intelligence, and Knowledge Management.Auebach Publication Taylor & Francis Group.New York.U.S.A.
- Japan’s New Development Initiative for Trade,2006.
- Keeble, D. and Wilkinson, F. (eds.).High-Technology Clusters, Networking and Collective Learning in Europe,2000.
- Leo-Paul Dana,Entrepreneurship and SMEs in the Euro-Zone : Toward a Theory of Symbiotic Entrepreneurship.Imperial College Press.London.U.K.,2006.
- McRae-Williams,P.,Lowe,J.,&Taylor,P.Economic Clusters,New Venture Creation and Growth.Paper presented at the Regional Frontiers of Entrepreneurship Research, Swinburne University of Technology, February 10-11,2005.
- Michael E. Porter.The Competitive Advantage of Nations, The Machillan Press Ltd. Hong Kong, 1990.
- Nils Jaldo Noglans and Jonas Pettersson,How to improve export promotion towards SMEs, with focus on information provision and network of main actors.International Business master thesis.Goteborg University,2001.
- OECD,Reducing the Regulatory Burden on Business in the Netherlands: How Can This be Achieved?.Best Practice Policies for Small and Medium-sized Enterprises.Paris,1995.

- OECD.Regulatory Reform for Smaller Firms,1999.
- OECD.Review of Regulatory Reform,1999.
- OECD.SMEs: Employment, Innovation and Growth.The Washington Workshop.Paris.,1996.
- OFFICE OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES PROMOTION .White Paper on Small and Medium Enterprises in Thailand,2002.
- Paulson,A.L.and Townsend, R.M.‘Entrepreneurship and financial constraints in Thailand’.Journal of Corporate Finance, Vol.10(2).pp. 229-262,2004.
- Paulson, A.L.and Townsend, R.M.‘Financial constraints and entrepreneurship: Evidence from the Thai financial crisis’.Economic Perspectives.Third Quarter 2005,Vol. 29.Federal Reserve Bank of Chicago.pp. 34-48,2005.
- Paul Amos.Responding to global logistics trends with a national logistics strategy.Transport Advisor World Bank.Washington DC, January 2007.
- Philip Kotler and Hermawan Kartajaya.Repositioning Asia : From Bubble to Sustainable Economy.Andersen Consulting , John Wiley & Sons (Asia) Pte Ltd.,2000.
- Poonpatpibul, C. and Limthammahisorn, W.‘Financial Access of SMEs in Thailand: What are the Roles of Central Bank?’.A country paper of the SEACEN’s collaborative research on SMEs and the role of central bank,2005.
- Porter, M. The Competitive Advantage of Nations. Macmillan, London and Basingstoke,1990.
- Storper, M. The Regional World: Territorial Development in a Global Economy.Guilford Press.New York,1997.
- Thomas L.Wheelen ; J.David Hunger.Strategic Management and Business Policy – Concepts and Cases, 10th Edition.Pearson Prentice Hall.U.S.A.,2006.
- Vos, E., Yeh, A. J. Y., Carter, S. and Tagg, S., forthcoming.‘The happy story of small business financing’.Journal of Banking & Finance.
- Webster, D. Supporting Sustainable Development in Thailand: A Geographic Clusters Approach. NESDB-World Bank Working Paper,2006.
- World Bank.World Development Report – Knowledge for Development.New York:Oxford University Press,1998/99.

แหล่งข้อมูลทาง Internet

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).วิสัยทัศน์และพันธกิจ

<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700001103> accessed on 20 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).ประวัติธนาคาร
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700001102> accessed on 20 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME BAHT EFFECT
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700008874> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-KTB
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007566> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-PTT
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007583> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-NGV
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007592> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-Terrorist
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007593> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-Tsunami
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007585> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). SME-Soft Loan
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007586> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-Exporter Road Show
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007568> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).KTB-DEDE Energy Phase II
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007589> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).KTB-Energy Saving
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007587> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).P/N Small BOT
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007666> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).SME-MFP
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007591> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).KTB-EFCM
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007590> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).Environmental Fund
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007668> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).Risk Participation
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007670> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).Local Area Development Loan
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007673> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). KTB-Inter Trade
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007672> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).KTB-bird flu Loan
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007686> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).Shrimps Exporter Project
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007679> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).Thai Kitchen to The World Loan
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700007674> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).ข้อมูลประกอบการขอสินเชื่อ
<http://www.ktb.co.th/PublicApp/ktbweb/th/pid/0700001214> accessed on 28 September 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).ประวัติธนาคาร.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/about_kbank/about_history/about_history.html
accessed on 20 September 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).ภารกิจ คุณค่า วิสัยทัศน์.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/about_kbank/about_mission/about_mission.html
accessed on 20 September 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).บริการสินเชื่อ SMEs.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_credit/sme_credit.html
accessed on 28 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อระยะสั้น - วงเงินเบิกเกินบัญชี.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_credit/sme_credit_short.html?content=sme_credit_short/sme_credit_short_od/sme_credit_short_od.html accessed on 28 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อระยะสั้น - ตั๋วสัญญาใช้เงิน.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_credit/sme_credit_short.html?content=sme_credit_short/sme_credit_short_pn.html accessed on 28 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อระยะยาว - สินเชื่อเพื่อการค้า.
http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_credit/sme_credit_long.html?content=sme_credit_long/sme_credit_long_commerce/sme_credit_long_commerce.html
accessed on 28 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อธนาคารกสิกรไทย K-Klean Credit (สินเชื่อที่ไม่ต้อง
แสดงหลักทรัพย์กสิกรไทย)

http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_special/sme_special_KBANK.html?content=sme_special_KBANK_KleanCredit/sme_special_KBANK_KleanCredit.html
accessed on 29 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อธนาคารกสิกรไทย K-Max (สินเชื่อเกินหลักทรัพย์ค้ำ
ประกันกสิกรไทย)

http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_special/sme_special_KBANK.html?content=sme_special_KBANK_KMax/sme_special_KBANK_KMax.html accessed on 29
August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อธนาคารกสิกรไทย K-Export Credit & Guarantee
(สินเชื่อและบริการค้ำประกันเพื่อธุรกิจส่งออกกสิกรไทย)

http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_special/sme_special_KBANK.html?content=sme_special_KBANK_export/sme_special_KBANK_export.html accessed on 29
August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อธนาคารกสิกรไทย K-Trade Plus (สินเชื่อเพิ่มสภาพคล่อง
เพื่อธุรกิจระหว่างประเทศกสิกรไทย)

http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_special/sme_special_KBANK.html?content=sme_special_KBANK_tradeplus/sme_special_KBANK_tradeplus.html accessed
on 29 August 2007

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน).สินเชื่อธนาคารกสิกรไทย K-Investment Backed Credit
(สินเชื่อกองทุนรวมหนุนธุรกิจกสิกรไทย)

http://www.kasikornbank.com/GlobalHome/TH/products/sme/sme_special/sme_special_KBANK.html?content=sme_special_KBANK_Kinvest/sme_special_KBANK_Kinvest.html accessed on
29 August 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย.ความเป็นมา

http://www.smebank.co.th/bank_history.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย.วิสัยทัศน์และพันธกิจ.

<http://www.smebank.co.th/attitute.php> accessed on 20 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย.สินเชื่อแฟคตอริง.

http://www.smebank.co.th/service_cradit_3.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. สินเชื่อทั่วไป.
http://www.smebank.co.th/service_credit_1.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. สินเชื่อเพื่อการลีสซิ่งและเช่าซื้อ. http://www.smebank.co.th/service_credit_6.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โครงการสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย.
http://www.baac.or.th/index.php?content_id=002303&content_group_sub=0002&content_group=0004&inside=1 accessed on 20 September 2007

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รู้จัก ธ.ก.ส.
http://www.baac.or.th/index.php?content_id=43&content_group=1&content_group_sub=1&inside=1 accessed on 20 September 2007

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. ติดต่อ ธสน.
<http://www.exim.go.th/contact.asp> accessed on 16 October 2007

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. บริการ – สินเชื่อพิเศษสำหรับผู้ส่งออกรายย่อย. http://www.exim.go.th/services/exporter_loan.asp accessed on 16 October 2007

ธนาคารออมสิน. ประวัติและวิวัฒนาการธนาคาร. <http://www.gsb.or.th/about/index.php> accessed on 21 September 2007

ธนาคารออมสิน. สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs. <http://www.gsb.or.th/loan/business/business.php> accessed on 21 September 2007

ธนาคารออมสิน. ภารกิจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ. <http://www.gsb.or.th/about/mission/index.php> accessed on 21 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. ความเป็นมา
http://www.smebank.co.th/bank_history.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. วิสัยทัศน์และพันธกิจ.
<http://www.smebank.co.th/attitude.php> accessed on 20 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. สินเชื่อแฟคตอริง.
http://www.smebank.co.th/service_credit_3.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. สินเชื่อทั่วไป.
http://www.smebank.co.th/service_credit_1.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. สินเชื่อเพื่อการลีสซิ่งและเช่าซื้อ. http://www.smebank.co.th/service_credit_6.php accessed on 6 September 2007

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. รายงานประจำปี 2549.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โครงการสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย.

http://www.baac.or.th/index.php?content_id=002303&content_group_sub=0002&content_group=0004&inside=1 accessed on 20 September 2007

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. รายงานประจำปี 2549.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. รายงานประจำปี 2549.

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์.

<http://www.sbcg.or.th/contents.php?version=Tha&detail=n1153679935.content> accessed on 21 September 2007

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. วิสัยทัศน์และพันธกิจ.

<http://www.sbcg.or.th/contents.php?version=Tha&detail=n1153684825.content> accessed on 21 September 2007

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. หลักเกณฑ์การรับประกันสินเชื่อ.

<http://www.sbcg.or.th/contents.php?version=Tha&detail=n1153692530.content> accessed on 21 September 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

http://www.MAI.or.th/th/about/vision_mission.html accessed on 29 August 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. การเข้าจดทะเบียน http://www.MAI.or.th/th/listing_ipo/listing.html accessed on 29 August 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. ประโยชน์ของการเป็นบริษัทจดทะเบียน : ต่อบริษัท

http://www.MAI.or.th/th/listing_ipo/listing01.html accessed on 29 August 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. ประโยชน์ของการเป็นบริษัทจดทะเบียน : ผู้ถือหุ้น

http://www.MAI.or.th/th/listing_ipo/listing_index.html accessed on 29 August 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. การเตรียมความพร้อมและขั้นตอนการระดมทุน

http://www.MAI.or.th/th/listing_ipo/listing02.html accessed on 29 August 2007

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. คุณสมบัติการเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียน

http://www.MAI.or.th/th/listing_ipo/listing03.html accessed on 29 August 2007

บลจ.วรรณ จำกัด. รู้จัก บลจ.วรรณ. http://www.one-asset.com/ContactUs/index_t.asp accessed on 28 August 2007

บลจ.วรรณ จำกัด. บริการของเรา. http://www.one-asset.com/ContactUs/OurService_t.asp accessed on 28 August 2007

บลจ.วรรณ จำกัด. กองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

http://www.one-asset.com/vcf/vcf_thai/index_t.htm accessed on 28 August 2007

วรรณชูปชีวิต “เอสเอ็มอี” 50 แห่ง กองทุน SMEVC ลงขัน 500 ล้านบาท. ผู้จัดการรายวัน 12 ม.ค. 48.

www.austembassy.or.th

www.bangkok.diplo.de/Vertretung/bangkok/th/Startseite.html

<http://bangkok.usembassy.gov>

www.bot.or.th

www.chinaembassy.or.th/th

www.fti.or.th

www.industry.go.th

www.isit.or.th

www.m-industry.go.th

www.mict.go.th

www.moac.go.th

www.moc.go.th

www.moe.go.th

www.mof.go.th

www.moi.go.th

www.mol.go.th

www.moph.go.th

www.most.go.th

www.mot.go.th

www.mots.go.th

www.nesdb.go.th

www.nfi.or.th

www.nso.go.th

www.oie.go.th

www.swedenabroad.com/Page_27570.aspx

www.tceb.or.th

www.tgi.or.th

www.thaiauto.or.th

www.thaiechamber.com

www.thaieei.com

www.thailandtourismcouncil.org

www.th.emb-japan.go.jp/th

www.trf.or.th

รายชื่อวิทยากร

1. ดร. สมศักดิ์ เต็มบุญเลิศชัย หัวหน้าโครงการและนักวิจัย
2. ดร. ภัทรพงศ์ อินทรกำเนิด นักวิจัย
3. ดร. สุมาลี ตั้งประดับกุล นักวิจัย
4. ดร. กิริยา กุลกลการ นักวิจัย
5. ดร. ฐรี สิริสุนทร นักวิจัย
6. รศ. ไว จามรมาน นักวิจัย
7. อ. เจริญรัตน์ เบญจรัตน์นาภรณ์ นักวิจัย
8. คุณ กรัณท์รัตน์ นาขวา ผู้ช่วยนักวิจัย
9. คุณ สุทธิพร ตั้งประดับกุล ผู้ช่วยนักวิจัย
10. คุณ ธนพล เขียวละม้าย ผู้ช่วยนักวิจัย
11. คุณ วัฒนพล รับทอง ผู้ช่วยนักวิจัย
12. คุณ ธนายุทธ ระย้าแก้ว ผู้ช่วยนักวิจัย
13. คุณ เรืองฤทธิ์ เรืองทองสุข ผู้ช่วยนักวิจัย
14. คุณ ทศพร ศรีกะชา ผู้ช่วยนักวิจัย